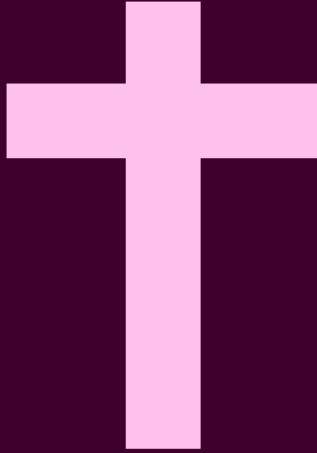

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi

xua Jesucristo yabara tinatsi

New Testament in Guambiano

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi New Testament in Guambiano

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9

Contents

San Mateo	1
San Marcos	69
San Lucas	111
San Juan	183
Los Hechos	236
Romanos	303
1 Corintios	334
2 Corintios	362
Gálatas	381
Efesios	392
Filipenses	402
Colosenses	409
1 Tesalonicenses	416
2 Tesalonicenses	422
1 Timoteo	426
2 Timoteo	435
Tito	441
Filemón	445
Hebreos	447
Santiago	470
1 San Pedro	477
2 San Pedro	485
1 San Juan	490
2 San Juan	497
3 San Juan	498
San Judas	499
El Apocalipsis	501

San Mateo

Jesucristoi merrab misaamera

(Lc 3.23-38)

¹ Iibe Jesucristoi merrabsrø misaamerai munchimera køn, tru Davidweinukkurrimba, Abrahamweinukkurrimba amrrub misag.

² Abrahambe Isaacwei møskain køben;

Isaacbe Jacobwei møskain køben;

Jacobpe Judába, nui nunelaimba møskain købig køn.

³ Judábe Faresweimba, Zaraimba møskain køben, tru uregwei usrimbe

Tamar købig køn.

Faresbe Esromwei møskain køben;

Esrombe Aramwei møskain købig køn.

⁴ Arambe Aminadabwei møskain køben;

Aminadabpe Naasónwei møskain købig køn.

Inchen Naasónbe Salmónwei møskaingue.

⁵ Salmónbe Boozwei møskain køben, nui usrimbe Rahab købig køn.

Boozbe Obedwei møskain køben, nui usrimbe Rut købig køn.

Obedbe Isaíwei møskain køben;

⁶ Isaíbe Davidwei møskain købig køn.

Inchen rey Davidba, Uríaswei srain købiibabe Salomónwei møskalø købig køn.

⁷ Salomónbe Roboamwei møskain køben;

Roboambe Abíaswei møskain køben;

Abíasbe Asaiwei møskain købig køn.

⁸ Inchen Asabe Josafatwei møskain køben;

Josafatbe Joramwei møskain køben;

Jorambe Uzíaswei møskain købig køn.

⁹ Uzíasbe Jotamwei møskain køben;

Jotambe Acazwei møskain køben;

Acazbe Ezequíaswei møskain købig køn.

¹⁰ Ezequíasbe Manaséswei møskain køben;

Manasésbe Amonwei møskain køben;

Amonbe Josíaswei møskain købig køn.

¹¹ Inchen Josíasbe Jeconíasweimba, nunelaimba møskain købig køn, tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrowa srua ambub uras.

¹² Øyeeg chab srua amben, Jeconíasbe Salatielwei møskain køben;

Salatielbe Zorobabelwei møskain køben;

¹³ Zorobabelbe Abiudwei møskain køben;

Abiudbe Eliaquimwei møskain køben;

Eliaquimbe Azorwei møskain købig køn.

¹⁴ Azorbe Sadoche Aquimwei møskain køben;

Sadoche Aquimwei møskain købig køn.

Inchen Aquimbe Eliudwei møskaingue.

¹⁵ Inchen Eliudbe Eleazarwei møskain køben;

Eleazarbe Matánwei møskain køben;

Matánbe Jacobwei møskain køben;

¹⁶ Jacobpe Joséwei mōskain kōbig kōn. Inchen tru Josébe Maríai keg kōben, tru Mariagurri Jesús kal-laig kōbig kōn, tru Cristo taig.

¹⁷ Inchawei Abraham kōb uraskurri merrabsrō kōlli misaamerai ure-
emera katōle srōig, srōig kurrab arrubig David kōb uraskatiibe catorce
kōbig kōn. Inchen David kōb uraskurri tru israelitasmeran Babiloniamay
merrarrawa srua ambub uraskatig katōgan catorce treetōwei katōle srōig,
srōig misaamera kurrab arrig kōbig kōn. Incha tru israelitasmeran
Babiloniamay srua ambub uraskurri tru Cristo kal-lamnegatiibe mis-
aamera katōgan catorce treetōwei kurrab arrig kōn.

Jesucristo kal-laig
(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristo kal-laibe øyeeg kuig kōn: María nui usrimbe Joséba kasha-
ranrrab misra uñen, Josébe kasharanrrab permōwatō Mariabe Espiritu
Santogurri kwanrriig kenamistrōptinchibig kōn. ¹⁹ Inchen José tru nui keg
kōnrrabiibe sōlgandō tabig kua, Maríane maya misagwei malau ‘øyeeg kuin
kōn’ chib kenamarmōnrrab, nuinetō nilōtō tarōmistrōptinchab isubig kōn.
²⁰ Nōbe treeg martrab chab isubguen inchen, Señorwei kan ángel piabyu
kenamisrabe trenchibig kōn:

—José, ñi Davidwei misagugurri arrubig, Marían ñui srain kōnrrai
utamigwan kōrig kui inchimōta cha. Kaguende tru unō tōgagōmibe
Espiritu Santoin kōn cha. ²¹ Nōbe kan mōg-unō tōgagōben, truigwane
Jesús munchi pasrtrig chibig kōn. Nōbe øyeeg wamig kōnrrun chibig kōn,
kaguende nui misagwan kaig mariilōyugurri wesranrrabig kuimba.—

²² Kerrigu øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkaigwan Señor
truigwan øyah taig nebunrrai treeg kuig kōn:

²³ “Kan srusrō mu mōōbagucha kimíig kwanrriig kōrrōmisra, kan unō
tōgagōnrrun taig. Truibe Emanuel cha wamig kōnrrun” cha,
trenchibig kōn.

(Tru Emanuel munchibe “Tiusbe namba pasran” taig.) ²⁴ Incha José tru
piabyugurri kiagasrabe, Señorwei ángel maig karuig kōben treeg mara,
Maríane nui srain kōnrrai kōrrōmarōbig kōn. ²⁵ Incha Josébe Marían
nui nusrkawan tōgagōmnegatig keeba, sraimba lataig nōmui asrtōga chi
marmuig kōn. Incha Josébe unane Jesús munchi pasrōbig kōn.

2

*Pørr kal-labgatōsreelō tru estrellameran ashib kusrebelō Jesúswan
ashchab amrrub*

¹ Jesúsbe Judea pirau Belén puebloyu kal-labig kōn, Herodes tru pirau
rey kōb uras. Inchen tru uras pørr kal-labgatōsrō kusreb mōguelō tru
estrellameran ashib kusrebelō Jerusalén puabe, ² trenchib payibelō kōn:

—¿Judíosmerai tru rey kal-labiibe chu tsuh? cha. Kaguende nambe nui
estrellan webarri asha, kōriibala nune tabig waminchab amrruer— cha.

³ Inchen rey Herodesbe trendaigwan mōrabe, ni mumaygucha kōmui
inchibig kōn. Inchen katō Jerusalén misaamerangucha treetōweim pubig
kōn. ⁴ Inchen reybe sacerdotemeran karubelanba, tru Moisés pōrigwan
kusrenanōbelanba wama, payibig kōn:

—¿Cristobe chu kal-lanrrabig kō?— cha.

⁵ Inchen nōmbe trenchibelō kōn:

—Judea pirau Belén cha. Kaguende Tius maig karuigwan eshkabig òyah pòrig kòn cha:

⁶ Judea pirau, ñi Belén pueblo-unòbe,
 tru pirau purò wamindig ciudadamerai utu
 ñibe chigucha kòmòzhig lataig kònrrab kòmò,
 purò nuig kòn cha.

Kaguende ñuinukkurrimbe misagwan ashìb karunrrabìg kan webattrun cha,

nai Israel misagwan nõ pera maròb ashìb pasrònrrabìg.—

⁷ Inchen Herodesbe tru sròmbalasrò estrellameran ashìb kusrebelan mu ashmòwatò wama, estrellabe tappe chu uras kenamisrigwan payibìg kòn. ⁸ Incha nõmune Belénmay òrabe, trenchibìg kòn:

—Trusròmay amba, tru unaimburab tab payrrìgay cha. Incha wetòrrawabe, eshkarrunrrìgay cha, nagu cha kòribala tabìg waminchab inrrab— cha.

⁹ Tru kusrebelòbe rey òyeeg eshkailò ambubelò kòn. Inchen estrella tru pòrr kal-labgatòsrò asiibe nõmui merraptò ya, yandò tru unò tsum pala pasramisren, ¹⁰ tru kusreb mòguelò estrellan ashabe, truba truba kasraabelò kòn. ¹¹ Incha yau kebambabe, unamba, usri Maríanba ashabe, tòmònsra, kòribala tabìg wamincha, nõmui ketamelan kura, oro kòben, incienso kòben, mirra kòben ketòbelò kòn. ¹² Incha yandò nõmune piabyu Herodesweimburab ammònrrain cha, eshkailò kua, nõmui pirausròmaybe peg maywan ambubelò kòn.

Egiptosròmay trubab ambub

¹³ Yandò tru kusreb mòguelò chab amben, Señorwei kan ángel Joséwan piabyu kenamisrabe, trenchibìg kòn:

—Kurra, unan usranba peròb Egiptosròmay trubab inrrò cha. Incha trusrò na eshkamnegatìg kòrròmisrtrìg cha. Kaguende Herodesbe unan kwetchab lanrrab kòn— cha.

¹⁴ Inchen Josébe kurra, unan usranba pera, yem Egiptosròmay webya, ya, ¹⁵ trusrò tru Herodes kwamnegatìg waraig kòbig kòn. Òyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabìkkurri òyah taig, truig nebunrrain kuig kòn: “Nai Nusrkawan Egiptogurri wamar” taig.

Herodes uregwan kwetchai karub

¹⁶ Inchen Herodes nun tru kusreb mòguelò isin kui mòrabe, truba truba nama, tru kusreb mòguelò tru ureg chu uras kal-laigwan eshkaigwan, trunun cuenta mara kal-laingurrimbunò pa pilagatìguelò Belén pòtògatan warabelan kerrìguba kwetchain karubìg kòn. ¹⁷ Òyamay nebui g kòn Tius maig karuigwan eshkabìg Jeremías òyah pòrig:

¹⁸ Ramá pueblòsrò kan wam mòrig kòn cha.

Truibe kan truba truba isuig wamab kishìb, tru Raquel nui uregweimburab isua, kishibìg kòn.

Incha ‘kishmò, ka awentau’ taingucha, awentanrrab kaimabìg kòn cha,
 kaguende yandò ureemera chab kwaikken kòben.

Egiptogurri katò amrruig

¹⁹ Inchen yandò Herodes kwaben, Señorwei kan ángel Joséwan Egiptosrò piabyu kenamisra, trenchibìg kòn:

²⁰ —Kurra, unanba usranba pera, Israel pirausròmay katò inrrò cha. Kaguende unan kwetchab inchìbelòbe yandò chab kwan— cha.

²¹ Inchen Josébe kurra, unanba usranba Israel pirausrømay pera, ibig kòn. ²² Inchen Herodeswein cuentabe nui nusrkai Arquelau Judea pirau truig karub wan taig mørøppe, Josébe trusrømay yamig kørriimatøben, Tius piabyu Judeasrømay imønrrai eshkaben, Galileasrømay ambig kòn. ²³ Incha Josébe trusrø puabe, Nazaret pueblosrø tsunrrab ibig kòn. Iig øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkab møguelø øyah taig nebunrrain kuig kòn: “Jesúsbe nazaretsriig cha wamig kønrrun” taig.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb
(Mc 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Tru kwalømmerawan Juan Bautista Judea pirau mu misag warab waraimønug ² trenchib eshkab kusrenanøb arrubig kòn:

—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chib. Kaguende srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran— cha.

³ Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah pørig Juanbe truig kuig kòn:

Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan, taig: “Señorwei maywan tamarøb,

nuyasig maymerane ølmarøb inday,” chib.

⁴ Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig kòn. Inchen nui pørønaike kaluswan marig køben, nui mamibe nørrø chapullba kaambu mielba købig kòn. ⁵ Jerusalén misaameraba, mayeelø Judea pirau misaameraba, Jordán pi puluwaneløba nun mørtrab werrubelø kòn. ⁶ Incha nømui kaig mariilan ‘kaig marig kòn’ chib eshkaben, Juanbe truilan Jordán piyu piu umbu ulsrøbig kòn.

⁷ Inchen Juanbe fariseosmera køben, saduceosmera køben, truba nørrø nø piu umbu ulsrailø kønrrab amrrui ashabe, trenchibig kòn:

—¿Ñimbe ul lataig inçhib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kømndiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe? ⁸ Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy, chibig kòn, tørgandø asamdiig kønrrain cha. ⁹ Incha ñimbe ñimasitø øyeeg chib mendømøtay cha: “Nambe Abrahamwei misaamera ker” chib.

Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kønrrai marøg købene, martrun cha. ¹⁰ Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan cha.

¹¹ Nabe ñimune ciertonwei pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha, kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirain kønrrab asamdiig kønrrai. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibe si, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømíig kua, nui alpargatiswanguen srua inrrabgaig kur cha.

¹² Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kala kutsamig tsig utigwan sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tirigu esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu patrrun— chibig kòn Juanbe.

Jesúswan piu umbu ulsrøb
(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Jesúsbe Galileasrøngurri Jordán piyumay arrubig køn, tru Juan uninuumay nun piu umbu ulsrønrrai. ¹⁴ Srøtøbe Juanbe nune piu umbu ulsrøg kømui incha, trenchibig køn:

—Nane ñiguen treeg marig kømdiig købendø, ¿ñiguen nan attirru?— cha.

¹⁵ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Møimbatøbe øyamay ka mar cha. Tius tru sølgandø tabig maramigwane nambe kutøgue øyamay maramig køn— cha.

Inchen Juanbe ka treeg marøbig køn. ¹⁶ Incha Juanbe Jesúswan piu umbu ulsrøben, piyugurri webibig køn. Inchen møimbe srømbalabe kurøptinchen, Jesúsbe Tiuswei Espiritu nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashibig køn. ¹⁷ Inchen srømbalasarøngurri kan wam trenchib waminchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war— cha.

4

Satanás Jesúswan chinchibig køtashchab inchib

(Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Inchen Espiritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay Jesúswan pera yaig køn, nugwaimandzig nun kebenøsrkønrrab inchai. ² Inchen cuarenta días yem kwaløm chigucha mamøwa, yandø parøgwai mørøbig køn. ³ Inchen tru kebenøsrkønrrab inchibiibe Jesúswan kemallabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, i sruumeran pirri misringaru— cha.

⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Møøbe pirrindøgatø øsig tsumøtø, kerrigu Tiuswei wamdøgagucha tsumig køn”— cha.

⁵ Incha nugwaimandziibe Jesúswan Jerusalén tru Tiusweindø tarømari ciudadsrømay srua ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, ⁶ trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, pirausrø pørsrau cha. Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha: Tiusbe nui ángelesmeran ñun ashchai ørtrun chibig.

Incha ñui srøbwan srugu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñun kusranrrun— chibig.

⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Katø Tiuswei wamwan pørigube treekkucha chibig køn cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn”— cha.

⁸ Katøbe nugwaimandziibe kan truba pala tunsrømay srua yabe, yu pirau chutøgucha nørreelø tru nøm ashib karub purrailanba, katø nømui chigurrimbunø tabig tørig tøgagúigwanba kenamarabe, ⁹ trenchibig køn:

—Iigwan nabe kerriguba tranrrumøn cha, ñi nan srala, køriibala tabig waminchene.—

¹⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Satanás, møi møi iptsu! cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nyuyasiitø marøb megamig køn”— cha.

¹¹ Inchen nugwaimandziibe nuinukkurri tarømisren, ángelesmera amrua, purugubelø køn Jesúswan.

*Jesús tru nui maramigwan Galilea pølbaserøb**(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)*

¹² Juan Bautistan kailan keeri yau keerin køn taig Jesús wammørabe, Galileamay ibig køn. ¹³ Incha Nazaret puebloyugurri webyabe, Capernaum pueblosrø pisu menda, Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau tsunrrab ibig køn. ¹⁴ Øyeeq nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:

¹⁵ Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau,

Jordán pi ambøgatø tru nu pisugatø maysrø,

Galilea tru judío kømeeleø warainug,

¹⁶ misaamera løstøyu warabeløbe

kan truba tørig asan chib.

Kwamig nømum pala itøgasraig lataig warabelø købelane

kan tørig kebilin køn, chib pørig.

¹⁷ Trugurrimbunø Jesúsbe eshkab kusrenanøb trenchibig køn:

—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray cha. Srømbalarø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran— cha.

*Jesús pibgatø peskabelan wamab**(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)*

¹⁸ Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, pa nunelan ashibig køn, kane Simón, truigwane katø Pedrogucha taig, kane Andrés taig. Truiløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran piyu keguchib warøben,

¹⁹ Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun— cha.

²⁰ Inchen tru urastø nømbe nømui atarrayasmeran warøb, nøba ambuptinchibelø køn.

²¹ Incha Jesúsbe katøguchi mas ambuurø yabe, katøgan pa nunelø warai ashibig køn, truiløbe Zebedeowei nusrrkalø, Santiagoba, Juanba. Nømbe nui møskaimba barcoyu atarrayamera kølsrailan tamarøb purrøbene, Jesúsbe tru nusrrkalan wamabig køn. ²² Inchen nømbe tru urastø barconba, nømui møskawanba kørrømarøppa, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

*Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb**(Lc 6.17-19)*

²³ Jesúsbe Galilea pirau ørøba llirab ibig køn, judíosmera tulundzuni yamørig Tius nø ashib karub pasrainuguig tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb. Incha misaameran chi kwanrreelan køben, chi pusrrkwillan køben tamarøbig køn. ²⁴ Jesúswane Siria pirausrø kerrigu wammøra kua, mayan kwanrreelan srua amrrubelø køn. Tru chi kwanrrø køben tøgarmaran, katø ni mumayguen tab kømui mørøb inchibelan, tru kwaimandziimera tøgarmaran køben, itønab pesannabig tøgarmaran køben, kønønrrab kaimabelan køben srua amrrubelø køn. Inchen Jesúsbe tamarøbig køn.

²⁵ Inchen misaamera galileasreelø køben, decápolisreelø køben, jerusalénsreelø køben, judeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøreelø køben Jesúswei mendig truba nu ambubelø køn.

5

Jesús nu tunyu wamisra kusrenanøb wamindig

¹ Incha Jesúsbe misag truba truba nuwan ashabe, kan tun pala nebya wamisren, nui kusrenanøb pera uniilø kemallen, ² nõbe øyeeg chib kusrenanøb mendabig køn:

³ —Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tiusweimburabigwan ke kagømønrraindøzhig tøgaguermab isua palai mørøbelaimbe.

Kaguende srømbalasrø Tius nõ ashib karub waibe nõmuiwein køn cha.

⁴ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru truba isuig kishibelaimbe.

Kaguende Tiusbe nõmun chi isui inchimønrrai tab købigwan tranrrun cha.

⁵ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru larrø tammayelø lata lata inchimeelaimbe.

Kaguende nõmbe tru pirøwan Tius tranrrab misrigwan ketig utønrrun cha.

⁶ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru sølgandø tabigwan kan parøgwaig mørøb lataig, pi mulgwaig mørøb lataig inchibelaimbe.

Kaguende maig isua palai melaigwan Tiusbe nõmun nõrrø traniilø kønrrun cha.

⁷ Mayanguen tab kuilø køn cha, katøganelan lastima ashibelaimbe.

Kaguende nõmungucha Tiusbe treetøwei lastima ashib tøgagønrrun cha.

⁸ Mayanguen tab kuilø køn cha, chi kaig isumø manrrømera chishig tøgarweimbe.

Kaguende nõmbe Tiuswan ashchun cha.

⁹ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru ambugurri igurri tab kømigwan lab marøbelaimbe.

Kaguende truilane Tiusbe ‘nai ureg køn’ chinrrun cha.

¹⁰ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tius mandø martrai miaigwan marikkurri kaig martraindinab kaig nebui melabelaimbe.

Kaguende srømbalasrø Tius nõ ashib karub waibe nõmuin køn cha.

¹¹ Ñimbe mayanguen tab kuilø køn cha, nagurrindø misaamera tsalø waminab, kaig marinab, katø ñimun chine, chine isa wamindinab melabelaimbe. ¹² Pøs truba kasraarab tab kui møray cha. Kaguende srømbalasrømbe truba truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Ñimguen kømøwatøsrøwei tru Tius maig karuigwan eshkabelan øyeetøwei kaig marig købig køn cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tiuswei ureebe yu pirau treba, tørba lataig køn

(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Ñimbe yu pirau tre latailø køn. Inchendø yandø tre larmíig misrabe, ¿katøbe chincha kui larrøbig misriasamø? Yandø mas chiweingucha larmíig misrene, wambig petøben, misaamerabe itøbunan, chibig køn.

¹⁴ Ñimbe yu pirauelayasig tør latailø køn. Kan ciudadama tun palasrø pasrabiibe trubønrrab kaiman cha. ¹⁵ Katø kan aceite lámpan chigucha piløgøppe, køtsø umbu pasrtrab piløgømøn cha. Treeg kømøtø, masken pala pasrene, mayeelan yau purrabelan pilan chibig køn. ¹⁶ Øyeetøwei ñimgucha misaamerai merrab ñimui tør pilønrrai inday chibig køn, ñimui tabig mariilan asha, nõmbe ñimui Møskai srømbalasrø wabigwan truba tabig waminchain cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pørigwan Jesús kusrenanøb

17 'Nabe arruppe, maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø kusrenaniilanba na patsøgønrrab arritamab isumøtay chibig køn. Nabe treeg kømøtø, arruppe, tru Moisés pørigu maig chibig køben, trunun newan mara kørrømartrab arrig køn. 18 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srømbalaba, pirøba pønrrøbenbatøbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pørig pønrrabeløguen pinappe, purainrraamøn cha, kerrigu tru pørigu maig taig nebumnegatig. 19 Inchawei møikkøben tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiøyu karua pønrrailan møigu køben maya lamøzhigwandøguen kalø marøb, katø misagwan treetøwei kalø martrai kusrenanøbiibe srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe truipe purø lamíig kui asig køn taig kønrrun. Trune møikkøben martrai karua pønrrailan marøb, katø treetøwei martrai kusrenanøbiibe, truipe si, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe nuig kui asig kønrrun cha.

20 'Inchawei nabe ñimune eshkar: Ñimui sølgandø marigwan tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba marøb pønrrai lataitøguen kømø, katøguchi tabig marmuisruandøbe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe managuen kebamrraamøn cha.

*Trømbøig namiguelø kømumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 12.57-59)*

21 'Ñimbe mørøbelø kuinrrun ñimui merrabsreelane trendaigwan: "Kweechimøta cha. Møikkøben kweechibiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun" cha. 22 Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben nui nunewan namig kørrømisrøbiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun cha. Nunewan tsalø wamabigwane tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø asha marig kønrrun cha. Inchen møikkøben nunewan trømbøig inchib: "Larrø kaig chugúu mørmiig køn" chib wamabiibe, tru kwamø nagu møra melamnug kegutsig kømigwan lab pasran cha.

23 'Inchawei ñi Tiuswei tranamigwan altaryumay srua arrua, ñui nunewan ñi chigøben kaig mara tøgagúigwan ñi isuptinchabe, 24 tru ñi Tiuswan tranamigwan altaryu pasrøppa, ñui nuneeba tab kørrømisramigwanmerrig lanrrab yamig køn. Trugurrimbe si, altaryumay arrua, ñui tranamigwan tranø.

25 'Møikkøben ñun kejawa, juezweimay merranene, tru kejabiiba mayu ib pasrappatø, tammay kørrømisrkun cha, petø wamindam lau, tru juezwei tasku tranmønrraimbe. Inchippa juezbe policíameran tranen, truiløbe ñun kailan keeri yau kegutsinamønrrappe. 26 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maig pagaramigwan chishtø pagawatøwei webinrrabguen cha.

Kasharawaig itølulumigwan Jesús waminchib

27 'Merrabsrø øyah taigwan ñimbe mørøbelø kuinrrun: "Møikkøben kasharawaig købendø, peg ishuuba itølulamig kømøn", taigwan. 28 Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben kan ishuwan trømbøig martrab isub chull ashibiibe nui manrraube yandø chabguen itølulig lataig kørrømisran cha.

29 'Inchawei treekkurri ñui kusrmay kab kaig maringarua, kaigu ñun kebenørkøbene, wesrua, kuchi chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palab misrikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe. 30 Ñui kusrmay tasig kaig maringarua, kaigu ñun

kebenøsrkøbene, tasigwane para, kuchi, chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palabikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe.

Kasharawar petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ 'Katø merrabsrømbe trendaig købig køn: "Møikkøben nui srawan kucha, tarømisrtrappe, kan kilga tarømisrtrab chibig mara, nun purøøramig køn" cha. ³² Trune nabe trendamønrrun: Mu møøtøgucha nui srai, itølulmubendø, srawan kucha, tarømisrøbiibe, nui srawane itøluløb uñchai maran cha. Inchen mu møøtøgucha kan tarømisra ishuuba kasharabiibe nøgucha treetøwei itølulan cha.

Isa waminchimumigwan Jesús kusrenanøb

³³ 'Katø ñimbe møriinrrun ñimui merrabsreelan øyah tailan 'Señorwei merrab, jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' cha kørømisrigwane wamindiitø kømø, maramig køn taigwan. ³⁴ Inchendø nabe ñimun trendamønrrun: 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chib mumaygucha ke treeg chimøtay cha. Srømbalawei merrab pasramisra 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende srømbalabe Tius nø wamisra waig køn cha. ³⁵ Katø ñimbe pirøwei merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende pirøbe Tius itøbuna waig køn cha. Ni katø Jerusalénwei merrab chigucha treeg maramig kømøn. Kaguende truiibe Tius, tru purø nu Reywei ciuda køn. ³⁶ Ni katø ñimui turwan 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay chibig køn. Kaguende ñimbe pusrugwan ni kandøguen pulliig martrab kaimabwei, ni kandøguen yaliig martrab kaimabwei inchun cha. ³⁷ Inchen ñimbe martrappe: "Øø" tamig køn. Inchen marmønrrappe: "Ka" tamig køn. Pøs yandø i trendaigugurri mas nemarøb, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taibe nugwaimandzigweinukkurri arrubig køn.

Kaig inchen lata marmumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.29-30)

³⁸ 'Katø ñimbe merrabsrø trendaigwan mørøbelø kuinrrun: "Katøganui kabwan mindishibigwane nuin kabwangucha mindisamig køn", taigwan. "Katøganui trugulwan lanchibigwane nuin trugulwangucha landamig køn", taigwan. ³⁹ Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben ñun kaig marene, lata inchimøta cha. Treeg kømøtø, møikkøben ñun kusrmay maløbøtø pashene, kandarømayigwangucha yul cha. ⁴⁰ Møikkøben kejawa kewagúigwan kerranrrab inchene, turiwangucha srua ibasingaru cha. ⁴¹ Møikkøben ñun nama, kan kilómetro chigøben niguingarubene, trube, pa kilómetro nig cha. ⁴² Inchen møikkøben ñun chi miabigwane tranø cha. Møikkøben 'pebrra' cha, miabene, 'ka' chimø, peb cha.

Ashig kømui inchibelan undaaramigwan Jesús waminchib
(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ 'Ñimbe katø merrabsrø trendaigwan mørig kuinrrun: "Ñui tab linchibigwane isua, undaaramig køn chippe. Ñun tsaliigwane ashig kømui indamig køn", taigwan. ⁴⁴ Trune nabe ñimun trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaaray cha. Inchen ñimun kaig martrabgøba inchibelaimbe nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha. ⁴⁵ Treeg marabe, ñimbe Møskai srømbalaserø wabigwei ureg kønrrabguen.

Kaguende noma nui nosigwan kailaim pala lata, tabelaim pala lata pørr patingarub, katø sølgandø tabig marøbelaim pala lata, chi sølgandø tabig marmeelaim pala lata sre punrrai ørøb inchibig køn cha. ⁴⁶ Kaguende ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿truburøbe chigúi utønrrague? ¿Romasreelayasig an utabeløguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru? ⁴⁷ Inchen ñimui nunelandø tab wamabiibe, ¿chigúi srøig peg marig kønrrautah? Kaguende ¿Tiuswan ashmeelø tru judíos kømø misaameraguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru? ⁴⁸ Ñimbe sølgandø newan tabelø kuy, ñimui Møskai srømbalasrø wabig newan tabig køb lataitøweingue.

6

Tabig maramigwan Jesús kusrenanøb

¹ Ñimui tabig mariilan misaamerai malau marmøtay, misaamera ka ashchайдø lataig. Ñim treeg marene, ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe chigucha truburøbe tranrraamøn. ² Inchawei palai inchibelan ñi puruguppe, mayeelø wammørrai waminchib kenamarmøta. Tru palatø tab inchibelø latawei judíosmera tulundzuni yamerayu, callesmerayu misaamera nømun tabig waminchai marøbelø lataig marmøta. Kaguende nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø treeg marøbeløbe nømui truburø ketig utamigwane utabguen indan cha. ³ Inchen palai inchibelan ñi puruguppe, ñui kusrmay tasig marigwane atsimay tasig asha kønrrai marmøta. ⁴ Inchen ñi mun kenamarmøtø mariilan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan kettrun.

Tiusba mandø wamindamigwan Jesús kusrenanøb (Lc 11.2-4)

⁵ Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, tru palatø tab inchibelø lataig kømøtay. Truiløma judíosmera tulundzuni yamerayu køben, plazayu ya tsøbmerasrøn køben pønrramisra, Tiusba wamindamig chullelø køn, misaamera ashchai. Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Nømun misaamera tabig wamindiibe, trube truburø ketig chabguen utabguen indan cha. ⁶ Trune ñibe Tiusba waminchappe, ñui kwartuyu kebya, yaskabwan kasra, ñui Møskai Tiusba waminchi cha, mu asiimíig truyu ñibatø pasrabigwan. Inchen ñi mun kenamarmøtø marigwan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan kettrun.

⁷ Tiusba waminchib pasrappe, trunundø katøle, katøle ka yandø wama mørmøta, judíos kømeelø latawei. Kaguende truiløbe truba truba waminchene, Tiusbe katøguchinguen mørtraitamab isubelø køn. ⁸ Ñimbe nøm lataløwein kømøtay. Kaguende ñimui Møskai Tiusbe ñim miamøwatø ñimui chi palai indigwane chab ashaguen wan. ⁹ Ñimbe Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay: Namui Møskai srømbalasrø wabig, ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.

¹⁰ Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø, srømbalasrø latawei yu piraugucha, ñi maig maramdiig køben, treegwei marig kønrrai.

¹¹ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan møi tranøb,

¹² namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib,

nam namun kaig marøbelan ulø paymø, pesannawa kørrømisrøb lataitøwei.

13 Chigøben namun kegørrørskønrraptiig pønrrøbene, truwane namun ambashmørrunrig. Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra. Kaguende, tru ashib karub waiba, maramburab mariiba, purø nuig, purø tabiibabe managatig ñuin køn chib.

14 'Kaguende katøganelø ñimun kaig maren, truilan ñim ulø paymø, ñim pesannabene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimun ulø payamigwan paymønrrun cha. 15 Inchen katøganelan ñim pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigwan Jesús kusrenanøb

16 'Ñim ayunappe, malømera kwa isuig lataig misrmøtay. Tru palatø tab inchibeløma malømerabe kwa isuig latailø kenamarøbelø køn, misaamera nømbe ayunab kui ashchai. Treeløwein kønrrab kømø. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø nømum misaamera tabig wamindiibe, trube truburø keti lataig chabguen utabguen indan cha. 17 Inchen ñibe ayunappe, maløwan kwalla, pusrugwan tabig tamar cha, 18 misaamerabe ñun ayunab wain kønmab ashmønrrai. Ñuinetø marigwan ñui Møskai ashib pasrabiibe trunun asha, nøbe ñune truburø tranamigwan tranrrun chibig køn.

Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabig

(Lc 12.33-34)

19 'Yu pirau chine, chine tulishimøtay, pullillamera mab, trerawa pinab, nileelø kebamba nilab indinug. 20 Trembe srømbalasrøwei tøgamisrøb tulisay, pullilla mamøwei, trerawa pinømøwei, nileelø nilønrrab kebammøwei indinug. 21 Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Kabmerabe asrwei lámpara køn

(Lc 11.34-36)

22 'Asru kappe kan lámpara køn cha. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tørsulu kønrrun. 23 Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kønrrun. Inchawei tru tør ñuinug pasrabikken løstiig købene, tru løstiibe mas maig løstøgølig kerah chibig køn Jesúsbe.

Møigwanmerrig mas isua tøgagømig

(Lc 16.13)

24 'Nun karunrrabelø muguen pagatøbe tøgagønrrab kaimanrrun. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba, anweimbura-bigu marøb pasrønrrab isumba inchiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.

Tiusbe nui uregwan ashibig køn

(Lc 12.22-31)

25 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Øsig amønamig, ñim mamigwanba, mutsamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha. Øsig amønamikkan kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha. 26 Pala amøñibelø illimeran asay chibig køn. Ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, ellmarig

tulisaigwan esegainug esegamøwei inchibelanguen, truilanma ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe manrrai mannøbig køn cha. ¿Ñimbe illimera lataguen kømø, maselø kømøtirru? chibig køn. ²⁷ ¿Ñim møiløgøben maya, maya incha katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha.

²⁸ ¿Chindimbarre ñimbe asru keegwan truba truba isubelø køgue? cha. Wambig umeranma asay chibig køn. Kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørrøran cha. ²⁹ Inchendø nabe trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuig køn cha. ³⁰ Wambig kaumera, møi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim ya ñimui isubigwan Tiusweinug pasra ke kagømønrraindøzhig tøgarwan. ³¹ Inchawei øyeeg chib chi isumøtay chibig køn: “¿Chi mamer?” chib; “¿Chi mutsamer?” chib; “¿Chi kemer?” chib. ³² Kaguende tru Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaamerabe iigwandø isub labelø køn. Inchen ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn. ³³ Inchawei Tius nø ashib karub wainuguigwanba, katø tru sølgandø tabigwanba, truilanmerrig lab maramig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig kerrigu utønrrun. ³⁴ Inchawei srøna kwalømweyigwane chi isumøtay. Kaguende srøna kwalømweyigwane srøna isumig nøørø køn. Kaguende kwalømmørig chi pub arrubiitø tsabø køn isumibe.

7

Katøganelan ‘øyeelø, øyeelø køn’ chimøtay
(Lc 6.37-38, 41-42)

¹ Ñimbe katøganelan ‘øyeeg, øyeeg marøbelø køn’ chib waminchimøtay, ñimungucha ‘øyeelø køn’ tainamønrrappe. ² Ñim katøganelan ‘øyeelø, øyeelø køn’ chib wamindiibe, ñimungucha treetøwei martrun. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun. ³ ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe? ⁴ Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chinchø øyeeg chinragu: “Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?” cha. ⁵ Ñi, palatø tabig, ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig køn. Treenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

⁶ Chigøben Tiusweindø tarømarigwane werameran tranmøtay. Katø ñimui perlasmerane kuchimeran kebusrmøtay, inchipa truilan itølula, llirawa, amrrua, kurmillustøga kwanaguchib ñimun pitis marinamønrrappe.

Tiuswan miab, nun lab, katø yaskabu wamab inday
(Lc 11.9-13; 6.31)

⁷ Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun. Lawabe, wetørranrrun. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun. ⁸ Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabu wamabigwane kurtrun.

⁹ Kabe ñimma møikkøben ñui nusrkai pirri miabene, kabe, ¿kan pillisrugwan tranøbsruguh? ¹⁰ Kabe kan peskau miabene, ¿kan ulwan tranøbsruguh? ¹¹ Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig

keta tranøbelø køben, kan mas ñimui Møskai srømbalasarø wabiibe nun miabelane, maig tabig tranrrer chibig køn.

¹² 'Inchawei ñimma katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchi-beløbe, ñingucha katøganelan treetøwei maray chibig køn. Kaguende maig maramigwan martrai Moisés pørigu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata iigwanwei martrai karubig køn.

Trag yaskappa, lendø yaskappa

(Lc 13.24)

¹³ 'Trag yaskabwan kebambay chibig køn. Kaguende tru kan lendø yaskappa, tru lendø maybabe managuen werrumikkaig kegørra pønrramsrømay pera ibig køben, truwane si, møiløgøben truba nu kebam-ban cha. ¹⁴ Inchen tru trag yaskappa, trag mayba managuen patsømø øsig purramsømay pera ibiibe, truiløbe traguelø, trurrigu murelø køben, trunun wetørrabeløbe mamdø køn chibig køn.

Tusrbe mamikkurri asamdiig køn

(Lc 6.43-44)

¹⁵ 'Tab asha kuy, chibig køn, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø isa waminchibelan, ñimuimay kan ubisha lataig amrrubendø, nømui umbube kan namig lobosmera latailø køn cha. ¹⁶ Trune ñimbe nømui maig mariiløyutøguen tsabø ashchun, tusryu mamig niguigwan latawei. Kaguende kal tusryugurrima uvas lurrmøwei, katø kaldø misrøb tusryugurri yashig lurrmøwei indan. ¹⁷ Inchawei kan tab tusrbe tab mamig nigen. Trune kan kaig tusrbe kaig mamitøwei nigan cha. ¹⁸ Inchawei kan tab tusrbe kaig mamig niirrab kaimabwei, katø kan kaig tusrbe tab mamig niirrab kaimabwei indan cha. ¹⁹ Inchawei chi tusr-wandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan. ²⁰ Inchawei nømui mariiløyu ñimbe ashchabguen chibig køn.

Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun

(Lc 13.25-27)

²¹ 'Nan: "Señor, Señor" chibelø srømbalasarø Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun. Treeg kømøtø, nai Møskai srømbalasarø wabig maig maringaruben, trunun marøbeløtøwei kebamrrun. ²² Tru srabe kwalømbe nane møiløgøben truba nu trenchinrrun: "Señor, Señor, yamba nambe ñui munchiyu ñi maig karuigwan eshkab, ñui munchiyu kwaimandziimeran webetab, ñui munchiyu maramburab mariilan marig købig køn" cha. ²³ Inchene nabe trendamønrrun: "Managuen nabe ñimune ashmíig kur cha. Ñim larrø kaig marøbeløbe, nainukkurri tarømisray" cha.

Pailøya marøbelan kemesra wamindig

(Mc 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ 'Møikkøben na wamindigwan mørøb, na maig taigwan møra marøbigwane kan møg tab isua marøbig lataig køn chinrrab. Nui yawan srug pala marøbig lataikke. ²⁵ Sre pub, pimera nurab, yawan isig megambub itsingucha, yabe peñmøn cha, kaguen srug pala marig pasrøwa. ²⁶ Inchen nan mørøppe, mørendø, na maig taigwan marmígwane, kan møg tab isua marmíig lataig køn tamønrrun cha, nui yawan pisrum palatø marøbig lataikke. ²⁷ Sre puben, pimera nuraben, yawan isig megambub ichen, yabe peña, purø isumdiig mindisaig kørømisran— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

²⁸ Inchen Jesús iilan kerrigu chab waminchen, maya misaaba kwaara asha kòrrømisrøbelø kòn øyeg kusrenaniilan. ²⁹ Kaguende nøbe kusrenanøppe, nuinukkurrindøwei mu mandamgaig kusrenanøbig kòn, tru Moisés pørigwan nømui kusrenanøbelø lata kømø.

8

Asr trerab kwanrrø tøgagwan Jesús tamarøb
(Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Yandø Jesús tun palasrøngurri kørraarruben, misag truba nu mendig amrrubelø kòn. ² Inchene kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgag kemallippa, Jesúswei merrab tømboñsrabe trenchibig kòn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.

³ Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig kòn:

—Tamarøg kòtan cha. Tamarig kòrrømisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kòrrømisren, ⁴ Jesúsbe trenchibig kòn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, katø Tiusweyasig tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kòrrømisrin kui ashchain— cha.

Suldau sətøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb

(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

⁵ Yandø Jesús Capernaumsrø kebibene, romanosmerai suldau cienelan ashibig, kan centuriòn taig, nuimay arruabe, nun purugurra chib, ⁶ trenchibig kòn:

—Señor, nai mendig megabiibe yau kwanrrø tsun cha, truba truba pusrkwai inchib, kerrigu kònøñrrab kaimaig.—

⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nabe arrua, tamaramønrrun— cha.

⁸ Inchen tru centuriònbe trenchibig kòn:

—Señor, ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuintan cha. Tam-misr cha, treetø chirra cha. Nai karuindiig megabiibe tammisrtrun cha.

⁹ Kaguende nagucha mas nørreelø karuig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagüilø suldaumera tøgagur cha. Truilanma na møigwan køben: “Inrrø” chibene, ib; katø na møigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan chigøben: “Mar” chibene, marøb inchibig kòn— cha.

¹⁰ Jesús iigwan møra, kwaara asha kòrrømisrabe, nui mendig amrrubelan trenchibig kòn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Israelsrø møigweinukken isubigwan nainug pasra tøgagüig øyangatig nuig wetørramur cha, i møwei lataig. ¹¹ Incha nabe ñimune trendamønrrun chibig kòn: Pørr kal-labgatøsrøngurrin køben, pørr kebibgatøsrøngurrin køben truba nu amrrua, Abrahamba, Isaacba, Jacobpa manrrab purramisrtrun cha, srømbalasarø Tius nø ashib karub waisrø. ¹² Trune Tius nø ashib karub waisrø purrønrrab ureemerabe wambig purø trømbø løstøyu webusrilø kònrrun cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kònrrun— cha.

¹³ Incha Jesúsbe tru centuriònwan trenchibig kòn:

—Yamay inrrø cha. Ñi maig køreig treeg kònrrun— cha.

Inchen tru urastø tru mendig megabiibe tammissrig køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb

(Mc 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Jesús Pedroi yamay arrua, kebyabe, Pedroi sueerabe camayu pachiba tsui ashibig køn. ¹⁵ Incha Jesúsbe tru ishuwei tasingwan katørabene, pachiiibe weetapinchen, nõbe kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Kwanrreelø truba nõrrøwan Jesús tamarøb

(Mc 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Yandø yem misren Jesúsweimay truba yamelan kwaimandzig tøgarwan misaabe srua amrruben, kan wamitøgatø tru kwaimandzi-imeran webetab, katø chi kwanrrø køben tøgarwan mayeelan tamarøbig køn. ¹⁷ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaias øyah taig nebunrrain kuig køn:

Nõtøwei namui pusrkwabelanba,
namui kwanrrømeranba kerran, taig.

Jesucristoi mendig ambamibe murig køn

(Lc 9.57-62)

¹⁸ Jesúsbe nuin pøtøgatan misaamera truba nu tulsrua kui ashabe, nui kusrenanøb pera uniilane pisu ambøgatø maysrø larramrrai karubig køn. ¹⁹ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig kemallabe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.

²⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Zorramerabe waramig trab tøgagøben, katø pala amøñib illimer-agucha nõmui lemera tøgar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig kur— cha.

²¹ Inchen katøgan mõikkøsrøn, Jesúswan mendig uñibiibe, trenchibig køn:

—Señor, nai mõskawan sørønrrabmerrig ibashcha— cha.

²² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nai wendau amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nõmui kwailan sørøbash— cha.

Jesús isig ichibigwanba, pi latøgushibigwanba kønøbashmub

(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Jesús yandø barcoyu nebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun lincha ambubelø køn. ²⁴ Inchene mõimbe maryube truba trømbøig mur isig ichib kurra, pi welarmera barcoyu mas, mas negutsingucha, Jesúsbe kib tsubig køn. ²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kasrønannrab amba, trenchibelø køn:

—¡Señor, namun wesrurra chib, chab asentab meler!— cha.

²⁶ Inchen nõbe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kørig køta? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrrainðzhig pasra tøgar— cha.

Incha kurrabe, isigwanba, marwanba kønømønrrai kandø wamuben, ¡katø! yandø kerrigu wasrønzhig kørørmisrøbig køn. ²⁷ Inchen nõmbe kwaara asha kørørmisra, trenchibelø køn:

—¿Øyeebe chi mõg kerah? cha. ¡Isig ichibig lata, mar lata, iiløguen nun mõrtrappel—

Jesús Gadarasrø pailø kwaimandzig tøgarmenan tamarøb
(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesús pisu ambøgatø Gadara pirausrø larrabene, pailø kwaimandzig tøgarmena sörin trabmerayugurri werrua, Jesúswan kemallibelø køn. Tru- iløbe truba namiguelø køptø, tru maywane mugucha puramrrab kaima- belø køn. ²⁹ Inchabe trenchib trashibelø køn:

—Tiuswei Nusrkai, ¿namune chi martrab inchigu? cha. ¿Namun ¡katø! purø trømbøig mōra melønrrai martrab attirru cha, tru treeg maramig pumøwatøbe?—

³⁰ Truyugurri maya yab køsrøn kuchimera truba nu lawa mab amøñibelø køn. ³¹ Inchen tru kwaimandziimerabe Jesúswan trenchib rugabelø køn:

—Namun webetappe, trube, tru kuchimerayu kebambingarurrung — cha.

³² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ambay pøs— cha.

Inchen tru kwaimandziimerabe mōguelainukkurri webamba, kuchimerayu kebamben, tru urastø kuchimerabe luløb mendappe, truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.

³³ Inchen tru kuchi ashibeløbe chab lula, pueblorø puabe, tru kwaimandzig tøgarmen købelan maig purayaigwan kerriguh waminchib mendabelø køn. ³⁴ Inchen puebloyu maya misaabe Jesúswan katønrrab webamba, nun ashabe, tru piraugurri ‘irra’ cha, truba rugabelø køn.

9

Jesús kan kønønrrab kaimabigwan tamarøb
(Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Inchen Jesúsbe kan barcoyu nebya, pisu ambøgatøsrø larraya, nui puebloyu pubig køn. ² Inchen truyube kan mōg kønønrrab kaimabigwan kan tsigalyu muta amrruben, Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, kullaaramøta cha. Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíg, pesannaig kørrømisran— cha.

³ Inchen mōiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe treeg isubelø køn: “Nøbe Tiusweimburab purø trømbøig waman” chib.

⁴ Inchen Jesúsbe nøm chi isub kuilan ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeeg kaig isub køgue? cha.

⁵ ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kørrømisran”, ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø”, ¿tamiteh? cha. ⁶ Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui mōimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchiptinchibig køn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø!— cha.

⁷ Inchen kwanrriibe kurra, nui yamay ibig køn. ⁸ Inchen misaamera iigwan ashabe, truba kørig kui inchibelø køn, Tiusbe mōguelan øyeeg mu mandamgaig maramig tranitamab isua. Incha øyeeg marikkurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

*Jesús Mateowan wamab**(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)*

⁹ Jesús truyugurri yabe, kan Mateo taig mowan romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig kòn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig kòn.

¹⁰ Indiiibe Jesúsbe tru Mateowei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben puabe, Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu trubalatø purrøben, ¹¹ møiløgøsrøn fariseosmera trunun ashabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibelø kòn:

—¿Ñimui kusrennøbiibe an utabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

¹² Inchene Jesús trunun mørabe, trenchibig kòn:

—Tabelø kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanreeløbeguende palain kòn cha. ¹³ Amba, i pørigu chi chibig kuigwan kusrey cha, tru Tiuswei wamyu øyah chibigwan: “Animal kweecha, nan tranøb kømøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar” taigwan. Kaguende nabe sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig kòn— chibig kòn Jesúsbe.

*Ayunamigweimburab Jesúswan payib**(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)*

¹⁴ Juan Bautistai mendig amøñibelø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø kòn:

—Namba, fariseosmerababe ayunamigwan katø katø marer cha. ¿Inchen ñui kusrenanøb pera uniiløbe chindimbarre trunun marmeelø køh?— cha.

¹⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma novio nømbe wabengan isuin purrønrraitarru? cha. Inchendø yandø novion srua ambam kwalømmerna punrrun cha. Inchen ayunabwei inchun cha.

¹⁶ ‘Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimíggwan waya, tsushimøn cha. Kaguende tru srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken kølsraig kørrømisrtrun cha. ¹⁷ Katø srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei inchibelø kòn cha. Kaguende treeg marene, kalusmerabe srurrøben, vinobe lushen, yandø kalusmerabe ka pinønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig kòn cha. Trumaybe møigwandøgucha chi mindisaig kømønrrun— chibig kòn Jesúsbe.

*Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb**(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)*

¹⁸ Jesús waminchib pasramne, judíosmeran chi maramigwan kan karubig puabe, nui merrab tømønnsra, trenchibig kòn:

—Nai nimbasr ke møindø kwan cha. Øyeeg kuindøgucha, ñi arrua, tasigwan nuim pala estsarene, katø øsiiranrrun— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe kurra iben, nui kusrenanøb pera uniilø nun lincha amben, nøbe tru møøba ibig kòn. ²⁰ Indiiibe kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgäig chiguen tab kømui megawa, Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagúig urøzhigwandø katørabig kòn. ²¹ Kaguende nøbe treeg isubig kòn: “Nui kewagúigwan ka katøraitø

tammisrig korrømisramønrrun” cha. ²² Inchen Jesúsbe keesha asha, tru ishuan ashabe, trenchibig kòn:

—Chi isumøta cha. Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig korrømisran— cha.

Indiibe tru uraskurri yandø tammisrig korrømisrig kòn.

Kan ishug-unan Jesús øsiiranøb

²³ Incha Jesús tru judíosmeran karubigwei yau pubene, lus urrabelø køben, katø misaamera truba trashib kishib kui ashibig kòn. ²⁴ Inchabe trenchibig kòn:

—Yugurri webambay cha. Ishug-unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø kòn. ²⁵ Incha nømun webamingaruben, Jesúsbe kebya, ishug-unan tasigu kemørene, unøbe kurraptinchibig kòn. ²⁶ Inchen tru piraube muba kuimburab treeg purayaigwan wammørig korrømisrøbig kòn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

²⁷ Jesús truyugurri webya ibene, pailø kabgailø trenchib trashib wendautø amrrubelø kòn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

²⁸ Inchen Jesúsbe yau kebiben, tru kabgailø kemallene, nøbe trencha payibig kòn:

—¿Ñimbe na øyeegwan martraitamab køregueh?— cha.

Inchen nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø kòn.

²⁹ Inchene Jesúsbe nømui kabmeran katørawabe, trenchibig kòn:

—Ñim ñimui isubigwan nainug maig tøgagúig treeg kønrrain— cha.

³⁰ Inchen nømui kabmerabe ashibelø misren, Jesúsbe trenchib karubig kòn:

—Mun køben eshkab kønrrab kømø cha, i marigwan.—

³¹ Trendaingucha nømbe webambuptø, Jesús nø chi marigwan tru pirau mayeelan waminchibelø kòn.

Kwaimandzig tøgagig waminchab kaimabigwan Jesús tamarøb

³² Inchen tru kabgailø købeløbe webambub kømnetø, møiløgøsrøn Jesúsweimay kan wamgaig kwaimandzig tøgagigwan srua amrrubelø kòn.

³³ Inchen Jesús tru kwaimandzigwan weguchen latatø, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaabe kwaara asha korrømisra, trenchibelø kòn:

—¡Managuen nam Israel misaamerai utube øyeekkatiibe ashmer!— cha.

³⁴ Inchen fariseosmerabe trenchibelø kòn:

—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabikkurri kwaimandziimeran nøbe webusrøbig kòn cha.—

Jesús misagwan yeekkucha nebuig melaitamab lastima ashib

³⁵ Jesús maya pueblomerasrø, yamera tsitsø pønrrabsrø, judíosmera tulundzuni yamørig kusrenanøb, tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab waminchib, chi kwanrrømeragurrimbunø tøgarwan pusrkwabelan tamarøb llirab ibig kòn. ³⁶ Incha truba nu sötø misagwan ashabe, lastima isui inchibig kòn. Kaguende nømbe truba isuilø, chinchabguen kaimar, kan ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben.

³⁷ Incha nui kusrenanøb pera unilan trenchibig kòn:

—Ellmarig tulisamibe truba nõrrø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha. ³⁸ Inchawei tru ellmarig puag Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø ørtrai.—

10

Jesús nõashib karua øramelø doce lawa wesrub

(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wamabe, mu mandamgaig maramig tøgagønrrai tranøbig køn, trømbøig maringarub kwaimandzi-imeran webusrøb, katø chine kwanrrømeranba, pusrkwabelanba tamar-trai.

² Iilø køn tru doce nõashib karua øriilai munchimera: Srøstriibe Simón truigwane katø Pedrogucha taig, nui nuneg Andrésba, Zebedeowei nus-rkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, ³ Felipe køben, Bartolomé køben, Tomás køben, Mateo tru romasreelayasig an utabig køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben, ⁴ Simón tru Cananistameraingatiig køben, Judas Iscariote tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø misra tranøbig købengue.

Jesús tru doceelan kusrenanrrai ørøb

(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jesús i doceelan øyah martrigay chib karua ørøbig køn:

—Judíos kømeelø waraisrø ammøwei, samaritanosmerai pueblomerasrø kebammmøwei inchigay cha. ⁶ Trembe tru Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latailaimaytø amrrigay cha. ⁷ Trusrø ambabe, srømbalasrø Tius nõ ashib karub waibe lutau pasran chib eshkaab kusrenanrrigay cha. ⁸ Kwanrreelane tamarøb, kwailan øsiiranøb, asr trerab kwanrrø tøgawwan tamarøb, kwaimandziimeran webetab inchigay cha ñimbe. Ñimun øyee martrai tranigwan ñimma ka ketig utig køn cha, ñimgucha katø treegwei marøppe, anwei marmøtay cha.

⁹ Oro køben, an køben, cobre køben ñimui pørønailøyu pusra ammøwei, ¹⁰ katø mayuwei murril ila ammøwei, turingucha yunømaramiba kømøtø, kandø tøga; alpargatiskucha keeta kømøwei; ni pøtønain tsikkucha srua ammøwei inday cha. Kaguende chigøben marøbiibe nui marimburøbe mu chi chinrainga mamigwane utamig køn cha.

¹¹ Ñim kan puebloyu kui, ya tsitsø pønrrabyu kui puabe, kan misag chi isumgaig tabigwan lawa, truigwei yau kørrømisrtrigay ñim truyugurri ambamnegatig. ¹² Yau kebambuppe, 'ñimun chi isumgaig tab køn' chib wamønrrigay. ¹³ Tru yau misaamera truburab tabelø købene, tru ñimui tab købiibe nõmuim pala treeg kønrrun. Inchen trengatig kønrrabgailø købene, ñimui tab købiibe ñimuinuutøwein kønrrun. ¹⁴ Inchen ñimun wamømøwei, ñim wamindigwan mørømøwei inchene, nõmui yaugurrin kui, nõmui puebloyugurrin kui webambuppe, srøbyu usrøwan chishtø kørrøga webamrrigay chibig køn. ¹⁵ Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe Sodomaimba, Gomorraimba pirau lataitøguen kømø, Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas purø trømbøig kønrrun cha.

Wendøsrø kaig indinab melamig attrabig

¹⁶ Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar. Chiyugøben kegørrømønrrab ñimbe ul latailø kuy. Inchen chi kaig inchimeelømaybe

palomamera latailø kōmig kōn. ¹⁷ Ashiptø kōnrrigay misaameran. Kaguende nōmbe ñimune karubelai tasku tranøb, katø judíosmera tulundzuni yamerayu ñimune ichabetab inchun. ¹⁸ Katø karubelø nōrreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø srua amrrun, trumay ñimbe nōmunba, judío kōmeelanba naimburabigwan wamindamig kōnrrai. ¹⁹ Inchen tru karubelan ñimun tranene, ñimbe mandø lōtamigwan chi isumøwei, mandamerab chi isumøwei inchigay. Kaguende tru wamindamig pubene, wamindamig tōgagōnrrai Tius tranrrun, chibig kōn. ²⁰ Kaguende ñim waminchain kōmøtø, Tius ñimui Mōskawei Espiritu ñimgurri waminchun.

²¹ 'Inchen nunebe nōmui nunewandøwei kwetchai tranen, mōskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe mōskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha. ²² Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kōnrrabguen cha. Inchen srabe kwalōmgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kōmíg kaigyugurri wesraig kōnrrun chibig kōn. ²³ Ñimun kan ciudayu chigøben kaig martrab inchene, katøgansrōmay wegørra ambay. Pøs nabe ñimun cierton trendamōnrrun: Mōg Misra Arrubiibe Israel pirau ciudamerayu ñim kerrigu naimburab eshkab liramøwatø attrun cha.

²⁴ 'Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kōmōn. Katø kan karuindiig megabiibe nui ya puaiowan purab nuig kōmōn. ²⁵ Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui mōramig kōn. Inchen tru karuindiig megabiibe tru ya puaiw lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui mōramig kōn. Yau mōskai ashib wabigwanguen kwaimandzig Beelzebú cha wamibe, mas nui yau purrabelane chitø tai asamø chibig kōn.

*Mun kōrig tōgagōmig
(Lc 12.2-7)*

²⁶ 'Inchawei misaameran kōrig kui inchimøtay. Pøs chitøgucha sōriibe sōriitø kōrrōmismø, kenamisrtrun. Katø kan sōratø tōgagúibe sōratø kōrrōmarig kōmø, wammørig kōrrōmisrtrun. ²⁷ Na ñimun lōstøyu wamindigwane ñimbe kwalōm tōryu waminday. Katø na ñimun nilø wamindigwane ñimbe yabalasrōngurri trasay. ²⁸ Asrwandø kweechibelane kōrig kui inchimøtay. Kaguende ñui mōsigwane kwetchab kaimanrrun. Treeg kōmøtø, asrwanba, mōsigwanba managatig tru mōra melamnug pinishinrrabigwan, tru Tiuswane si, kōrig tōgaguy, chibig kōn.

²⁹ '¿Pagatø illinzheelan kan centavozhigweindø yanøbelø kōmuitarru? Treweindøzhigwanguen ñimui Mōskai pirau kōrrøbashmubene, ni kanzhikken kōrrōmōn. ³⁰ Pøs, ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø kōn. ³¹ Inchawei ñimbe chi kōrig kui inchimøtay. Truba yam illimera lataitøguen kōmø, ñimbe mas purø nuweyelø kōn.

³² 'Mōikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane nagucha nai Mōskai srōmbalasarø wabigwei merrab treetøwei truigwane 'nuingatiig kur' tamōnrrun. ³³ Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kōmur' chibigwane nagucha nune nai Mōskai srōmbalasarø wabigwei merrab 'nuingatiig kōmur' cha, trendamōnrrun chibig kōn, Jesúsbe.

*Jesúskurri misaamera nōørotø misrøb
(Lc 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ 'Nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab købigwan srua arritamab isumøtay. Nabe truigwan srua arrumøtø, kwayab kømigwan srua arrur cha. ³⁵ Nabe arruppe, møøbe møskaimba namig kurrøben, nimbasrbe usrimba namig kurrøben, yernabe sueeraba namig kurrønrri martrab arrur.

³⁶ Inchawei møigwandøgucha ashig kømui inçibeløbe yaueletøwein kørnrun.

³⁷ 'Møikkøben møskawan kui, kabe usran kui, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kørnrabgaig køn. Nui nusrkawan, kabe nui nimbasrwan, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kørnrabgaig køn. ³⁸ Inchen møikkøben kuruswan mutab nai mendig arrumibe truburab chincha nain kørnrabgaig køn. ³⁹ Inchen møikkøben øsig kømigwan wetørrabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa tøgagønrnrun cha.

Ketigwan utab
(Mc 9.41)

⁴⁰ 'Møikkøben ñimun tab wamab utabiibe nan utan. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan. ⁴¹ Inchen møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kui ashiptø nun tab wamab utabiibe, tru Tius maig karuigwan eshkabigwan ketigwandøwei nøbe Tius tranig utønrnrun chibig køn. Katø møikkøben kan sølgandø tabig marøbigwan, sølgandø tabig marøbig kuimburø utabiibe, sølgandø tabig marøb møwan ketigwandøwei Tius tranig utønrnrun cha. ⁴² Inchen møikkøben nai mendig amøñibelø kui ashiptø trengatig kømøzheelan kan pi pishi pasuzhiitøguen srørrøbiibe, truburø nui ketig utamigwane utømø kømø, utønrnrun cha, ñimun trendamønrnrun.—

11

¹ Jesús yandø nui doce kusrenanøb pera uniilan øyeeg, øyeeg marøb amøñinrigay cha, çab kusrenanabe, truyugurri ibig køn, tru pirau katøgan pueblomerasrø nui srø wam tabigwan kusrenanøb katø eshkab waminçib inçab.

Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø
(Lc 7.18-35)

² Juan Bautista kailan keeri yau keerig pasrøwa, Cristo chi marøb uniilan wammørbig køn. Inçabe møilan køsrøn nui mendig amøñibelan Jesúswan trencha payrrai ørbig køn:

³ —¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramøh? chinrrai.—

⁴ Inçene Jesúsbe nømun løtappe trenchibig køn:

—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrigay cha. ⁵ Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmene nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwalkøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø køn cha. ⁶ Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

⁷ Inchen yandø nøm amben, Jesúsbe Juanweimburab misagwan trenchib waminçib pøbasrbig køn:

—¿Mu misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay imay ka isig srua yainaptiigwandeh? cha. ⁸ Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. Kabe, ¿kan møg truba tabig keweigwandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn, truba tabig kebeløbe reymerau yau purrabelø kui. ⁹ Trube, treeg købene, ¿chi ashchab webambig kø? Kabe, ¿Tius maig karuigwan kan eshkabigwandeh? Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, katø treetøguen kømø, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataguen kømø, mas purø nuigwan. ¹⁰ Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn:

Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, truike ñui maywan tamartrai ñui merrab.

¹¹ 'Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Maya møguelø kal-laelai utu Juan Bautista lata nuibe muguen kurrømuig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, srømbalasø Tius nø ashib karub wainuube chigucha kømíikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.

¹² 'Juan Bautista marøb pølbaserøb uraskurri møingatis srømbalasø Tius nø ashib karub waibe truba kaig indinab pasran. Inchen tru treeg kaig marøbeløbe treeg mara, trunun nøm kanammørø indan. ¹³ Møyeelø Tius maig karuigwan eshkabeløba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibabe Juan arrumnegatis Tius maig karuigwan eshkaig købig køn. ¹⁴ Ñim iigwan kørewa utønrrappe; Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig Elías attrabig købig, truigwein køn. ¹⁵ ¡Møramig kalu pønsraibe mør!

¹⁶ '¿Møin kwaløm misaamerane chi latailø køn chinrrab køh? chibig køn. Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, nømui linchibelan øyah chib trashib purrabelø latailø køn cha:

¹⁷ Nambe ñimuyasig luswan urringucha,

ñimbe pailamuig køn chib.

Cantailø isumdeelø cantaben,

ñimbe miirab kishmuig køn, chib.

¹⁸ Pøs Juan mamøwei, muchimøwei inchibig arrubene, nømbe: “Kwaimandzig tøgais køn” chibelø køn cha. ¹⁹ Inchen Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, nømbe: “Menrra maptiig køn”, tamba: “Menrra muchiptiig køn”, tamba: “Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn”, tamba inchibelø køn nømbe. Inchendø mu møkken nebua isumgaig Tius marøb pasraibe nui mariiløtøga treeg kuitamab ashchai tørgandø kenamaran— chibig køn.

Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig

(Lc 10.13-15)

²⁰ Incha Jesúsbe maramburab mariilan nø truba mari pueblomerasø namig waminchibig køn, kaguende tru pueblomerayu warab misaamerabe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay liramuiikkurri. Incha Jesúsbe trenchibig køn:

²¹ —¡Ay, ñi Corazín pueblo waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo waacha! Kaguende Tirosø Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagusrøwan itøbusrøb inchibsruiinrrun cha. ²² Pøs nabe trendamønrrun: Tiuswei

tru maig kōnrrabigwan asha maram kwalōmbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitōguen kōmō, ñimbe mas purō trōmbōigwan utōnrrun cha. ²³ ¿Inchen ñi Capernaum pueblogan, purō tab incha srōmbalasarōngatig kusruig kōnrrurmab isutirru? Treeg kōmōtō, tru mōra melamnug kegutsig kōnrrabguen ñibe. Kaguende ñimui utu maramburab mariilan Sodomasrō na marig kōbig kuimbe, mōingatig tru ciudadabe pinōmubsruinrrun cha. ²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamōnrrun: Tiuswei tru maig kōnrrabigwan asha maram kwalōm attrabiibe tru Sodoma pirausrō misaamerai lataitōguen kōmō, ñimuimbe mas purō trōmbōig kōnrrun— cha.

Naimay amrrua isray
(Lc 10.21-22)

²⁵ Tru uras Jesús trenchibig kōn:

—Nai Mōskai, srōmbalawanba, pirōwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelō chigúi mōrōbelan ashmōnrrai tru sōrig pōnrrabelane tru chigucha kōmeelō kusremeelan kenamarikkurri. ²⁶ Treegwein kōn, nai Mōskai, ñi treeg kōnrrai maramig tab kuig kua.

²⁷ Nai Mōskaimbe chiwandōgucha nan trandan. Mugucha na Nusrkawane mu ashmuben, Mōskaindōwei asan. Mugucha Mōskawane mu ashmuben, na Nusrkaimbah, mōilōgōben na kenamariilō truilōbatō asan. ²⁸ Ñim mayeelōba ñimui amōnailōyu chine chine nebuig truba muraarailō, trurrigu kwatsig nigarbe naimay amrruy, nabe ñimun isramig tranrrumōn. ²⁹ Arau merrarrabig tru nai nukabala trarrigwan kashmō, uta, naba latatō srua amun chibig kōn. Incha na maig kōben nan treeg asha kusrey cha. Nama purō tammayig, manrraugurri newan tabig chish inchimig, nabe treeg kur cha. Ōyamaybe ñimui mōsiimerayasig isramig wetōrranrrun cha. ³⁰ Kaguende nuka pala trarrig arau merrarrab tsig naimbe kwatsiguig kōmō, ka niga ambandiig kōn— chibig kōn Jesúsbe.

12

Jesúswei kusrenanōb pera uniilō isrin kwalōm tirigu tur lurrōb
(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Inchen tru uras kan isrin kwalōm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanōb pera uniilōbe parōgwaben, tirigu turwan lurra, trulwan mab mendabelō kōn. ² Inchen fariseosmerabe asha, Jesúswan trenchibelō kōn:

—Au, ñui kusrenanōb pera uniilōbe isrin kwalōm chigōben marmōnrrai merigwan marōb kōn— cha.

³ Inchene nōbe trencha lōtabig kōn:

—¿Ñimgan lemeelō kōtirru cha, mana kōsrōn Davidwanba nui linchibelanba parōgwaben mandō indigwan? ⁴ Pōs truima Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, nōba nui linchibelōba Tiusweyasiitō tarōmarig pirrimeran maig kōbig kōn tan cha, ni nun lata, nui linchibelan lata mamōnrrai merigwan, tru sacerdotsmeratō mamigwan. ⁵ ¿Kabe ñimgan tru maig maramigwan martrai Moisés pōrigu lemeelō kōtirru cha, isrin kwalōm kuindōgucha sacerdotsmera Tiuswei yau marōb purrappe, isrin kwalōm kōmui lataig, isrōmō, marōb purrōben, truigwanma Tiusbe kalō kui asig kuitarru? cha.

⁶ Inchen kōben nabe ñimune trenchar: Tiuswei ya lataitōguen kōmōtō, mas purō nuikken kur cha, na yu pasrabiibe. ⁷ Ñimbe ni chi tainguen mōrmuin kōn: “Animal kweecha, Tiuswan tranōb kōmōtō, ñimbe lastima ashibelō kōnrai inchar” taigwan. Tru trendaigwan ñim mandō kui mōrig kuimbe, kaig mara kōmeelane ‘ōyeeg kaig marōbelō kōn’ chimubsrui-rrun cha. ⁸ Inchawei na, Mōg Misra Arrubiibe isrin kwalōm nan nō karunrrain kōmōtō, maramdiigwane marōb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— chibig kōn, Jesúsbe.

Kan mōg tasig mul-laig

(Mc 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Incha Jesúsbe truyugurri ya, judíosmera tulundzuni yau kebibene, ¹⁰ truyube kan mōg tasig mul-laig wabig kōn. Inchen kaguen mōilōgōsrōn Jesúswan chigōben chi kōptō, Jesúswane trencha payibelō kōn:

—¿Istin kwalōm kan kwanrriigwan ka tamartrain kō chindah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—¿Ñimma mōikkōben kan ubisha tōgagua, isrin kwalōm trabyu ke-beñene, ya, kemōra, wesramōnrraguh? cha. ¹² Pōs kan mōōbe kan ubisha lataitōguen kōmō, purab nuikken kōn cha. Inchawei treeg kōbene, isrin kwalōmmerawangucha tabig maramigwane merōmō, ka marbasamig kōn— chibig kōn.

¹³ Incha tru mōwane trenchibig kōn:

—Kwalwan larrōbichi— cha.

Inchen nōbe larrōbichene, kandarō kwal latawei tabig kōrrōmisrōptinchibig kōn. ¹⁴ Inchen fariseosmerabe webamba, Jesúswan namig kurra, mandō incha pinisamigwan waminchib mendabelō kōn.

Jesúsweimburab maig nebunrrabigwan wamindig

¹⁵ Inchen Jesús iigwan wammōrabe, truyugurri iben, misag truba nu mendig ambubelō kōn. Inchen Jesúsbe mayan kwanrreelan tamarōbig kōn. ¹⁶ Incha nune mu kōn cha, mun kōben misaameran mōrō waminchimōnrrain karubig kōn. ¹⁷ Iibe tru Tius maig karuigwan eshka-
abig Isaiaskurri ōyeeg taig nebunrrain kuig kōn:

¹⁸ Iibe tru nai karuig marōb megabig kōn cha, tru na lawa wesruig,
na undaaraig, truigweimburappe nabe truba tab kui mōrōb kasrag
war taig.

Nabe nai Espiritun nuim pala pasren,

chu pirausreelō kōben maya misaameran tru sōlgandō tabigwan nō
eshkab kusrenanrrun taig.

¹⁹ Nōbe kwayam lamōwei, trashimōwei,
callesmerayu nui wamwan wamindi mōrmōwei indig kōnrrun taig.

²⁰ Kan caña kegurisaigwan nōbe kebinab lanchimōwei,
katō mecha ke chab kwab pilab pasrabigwan kweechimōwei inchun
taig,

tru sōlgandō tabigwan kerrigu kanawa wesrawa pasramnegatig.

²¹ Inchen judíos kōmō misaamerabe nui munchiyutō isua muniirab
kōnrrun, taig.

Jesúswan kwaimandzigwei maramburab mariitōga maran chib

(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Inchen Jesúsweimay kan mōg kabgaig, wamgaig kwaimandzig
tōgaigwan srua amben, nōbe nun tamarene, tru wamgaibe waminchib,

ashib inchibig kòn. ²³ Inchene mayeeløba kwaara ashib trenchib payiya-belø kòn:

—¿Iibe tru merrabsrø Davidwei Nusrkain køppeendi?— cha.

²⁴ Inchen fariseosmera iigwan mørabe, trenchibelø kòn:

—Nugwaimandzig, Beelzebú, tru kwaimandziimeran ke nøasha karubig treeg martrai tranig kua, truikkurri kwaimandziimeran weeran— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrraigwan ashabe, trenchibig kòn:

—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, pinønrrun cha. Katø kan ciuda lata, katø kan yauelø lata nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, warønrrab kaimanrrun cha.

²⁶ Øyeetøwei Satanáskucha Satanáswandøwei weguchabe, nøasiitø nøørøtø misran cha. Inchen nø ashib karub waibe, trube, ¿chinha pasrabig pasrønrrab kø? cha.

²⁷ Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amønibeløbe kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun uyube nøm kusrenrrun chibig kòn.

²⁸ Trune na Tiuswei Espíritutøga kwaimandziimeran webetøbene, Tius nø ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

²⁹ 'Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur møwan lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, ¿nui chi tøgagúigwan chinha kerranrrab kø? cha. Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig kòn.

³⁰ 'Naingatø pasrømíibe, nan tsaleelaingatø maran. Inchen naba tulishimíibe truørøtø wiitan.

³¹ 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Misaamera kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamab wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa ulø paymønrrun cha. Trune Espiritu Santon purø trømbøig wamab wamindiilane si, Tiusbe pesannamø, ulø payrrun chibig kòn.

³² Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe ulø paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espiritu Santon kaig waminchibigwaneguende ni mõi yu lata, ni kansrø lata pesannamø, ulø payrrun cha.

Tusrwane mamikkurri asan
(Lc 6.43-45)

³³ 'Pøs kan tab tusrbe, tab mamitøwei niirrun. Inchen kan kaig tusrbe kaig mamitøwei niirrun. Kaguende kan tusrwane mamig niguinug asan.

³⁴ ¡Ul lataig inchib misaamera! ¿Ñim chinha tabig waminchague, trendø kailøbe? Kaguende nui manrrau chine isua tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan.

³⁵ Kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan.

³⁶ Inchawei nabe trendamønrrun: Chigøben wamindamgailan misag ke ka wamincha møriilan Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm mayeeløba tru urasbe kerriguh maig kuigwan eshkamig kønrrun cha.

³⁷ Pøs ñui wamindiitøgatøwei 'tabig kòn' tain kui, kabe 'kaig kòn' tain kui Tius treeg marig kørørmisrtrabguen.—

Jesúsuan mu køremgaig mana asiimíg martrai miab
(Mc 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Inchen møiløgøsrøn Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúsuan trenchibelø kòn:

—Kusrennøbig, Tius ñiba pasrain kui nam asha kønrrab mar— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab maramig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Jonásweiwandø eshkamønrrun cha. ⁴⁰ Tru Jonás truba nu peskau umbu pøn kwaløm, pøn yem wab lataitøwei Møg Misra Arrubikkucha pøn kwaløm, pøn yem pirø umbu wanrrab køn cha. ⁴¹ Tru Nínive ciudasrø misaamerabe Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kenamistrun cha, tru møin kwaløm misaameran kaiyu pønrsønrrab. Kaguende nínivesreeløbe Jonás eshkaigwan møra, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig kur cha.

⁴² Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kurrønrrun cha. Incha nøbe tru møin kwaløm misaamera ñimun møra melønrrai maringarunrrun. Kaguende nøma purø yabsrøngurringuen pirau arrig købig køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn.

*Kwaimandzig møweinumay katøle arrub
(Lc 11.24-26)*

⁴³ Kan trømbøbig maringarub kwaimandzig møweinukkurri webippe, chugøben purmerasrø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, treeg isun: ⁴⁴ “Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri webarua arrinumaytøwei”. Incha katø arruabe, tru mowane kan yawan chiguchagaig chishtø paluuncha tamara pasrig lataig wetørranrrun cha. ⁴⁵ Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nø lataguen kømø, mas larrø trømbøbig marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru moweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru møøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørrømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø. Inchawei i møin kwaløm misaameran kailan treetøwei purainrrun— chibig køn Jesúsbe.

*Jesúswei usrimba, nui nuneløba
(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)*

⁴⁶ Jesús misaameran waminchib srø pasramne nui usrimba, nui nuneløba pua, nøba waminchig kui wambiitø pønrrabelø køn. ⁴⁷ Inchen møikkøsrøn Jesúsban eshkabig køn:

—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñiba waminchab ñun payib.—

⁴⁸ Inchene Jesúsbe tru eshkabigwane trenchibig køn:

—¿Nai usri, nai nuneløbe mumer a køh?— cha.

⁴⁹ Inchabe nui kusrenanøb pera uniilan kwaneshkab trenchibig køn:

—Nai usri, nai nuneløbe iilø køn cha. ⁵⁰ Kaguende møikkøben nai Møskai srømbalarø wabig maig martrai karuben, treeg marøbig, triube sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

13

*Kan ellmarøb kwallibigwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindig
(Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Tru kwalømdøwei Jesús yaugurri webya, nu pisu menda wamisrøbig køn. ² Inchen misag truba nu tulundzunikkurri, Jesúsbe kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø pønrrabelø køn. ³ Inchen nøbe waminchib pølbaserøbig køn 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra kusrenanøb.

Incha trenchibig køn:

—Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha. ⁴ Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, illimera amrrua, man cha. ⁵ Katøganbaløbe sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørra, pirø palatiikkurri tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø, ⁶ pørr webarruabe, mergurangeruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha. ⁷ Katøganbalø yellbe kal shau utu kørrøben, kalmera nørrørab mendappe, chab kasrøb tsibisan cha. ⁸ Inchen katøganbalø tab pirau kørrabiibe si, tabig ellmarig misra, møiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien niguen, møiløbe sesenta niguen, katøganeløbe kan trulzhikkurrindø treinta nigan cha. ⁹ ¡Kalu pønsraibe, mør!— chibig køn.

*Mandøgurri 'iilan øyeeg lataig køn' cha Jesús wamindig
(Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsuan kemalla, trenchib payibelø køn:

—'Øyeeg lataitøwein køn' chib, ¿misaamerane chindimba øyamay waminchigu?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srømbalasrø Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíg tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane treeg kømøn cha. ¹² Kaguende tøgagwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha. ¹³ Inchawei nabe 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra waminchar chibig køn. Kaguende:

nømbe ashendø, ashmøn cha,

mørendø mørmøwei, ni katø chigúinguen mørmøwei indan cha.

¹⁴ Inchawei nømune øyeeg køben, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah wamindig ciertonwei nebun cha:

Maya, maya mørendø, ni chi tainguen mørmønrrun cha.

Ashippe, ashendø, chigúí ashmønrrun cha.

¹⁵ Kaguende i misaamerai manrøbe larrø tranrreelø srug lataig misrin køn cha.

Kalumera, kabmera kasrailø tøgar køn cha,

ashmøwei, mørmøwei,

ni chi tainguen mørmøwei,

nuimay amrrumøwei inchai,

katø na tamarilø kømøwein kønrrain taig.

¹⁶ Trune ñimbe mayanguen tab kuilø køn, kaguende ñimui kabmera Tiusweimburabigwan ashib, kalumera nuimburabigwan chigúí mørøb inchibelø tøgarbe. ¹⁷ Inchawei nabe ñimun cierton trenchar: Tius maig karuigwan eshkabelø køben, sølgandø tabig marøb misaamera køben, truilø truba nu, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn cha. I ñim mørigwan mørinrrabna kui inchendø, mørmuig køn cha, trenchibig køn.

*‘Øyeeg lataig kòn’ cha, kemesra wamindigwan Jesús tab eshkab
(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)*

¹⁸ ‘Au, ñim møray, tru kwallibigwan ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra wamincha pasrigwan na eshkanrrab. ¹⁹ Tiuswei tru srø wam srømbalasrø karub waisriigwan mørendø, chigúinguen mørmeelane tru nugwaimandziibe arrua, tru manrrau ellgwaigwane kerran cha. Inchen truiløbe tru yell mayu kørabelø latailø kòn. ²⁰ Inchen tru sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørab yellbe tru misag Tiuswei wamwan tru urastøbe truba tab kui mørøb utabelan trunun eshkabig kòn. ²¹ Inchendø srøl tre umbu keetiimíg kua, maya yanaguen amøñimøn. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, mõi møin kørnan. ²² Inchen tsuren, tru kal shau utu kørab yellbe øyeeg misagwan eshkabig kòn: Tiuswei wamwan mørøppe, mørendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømo tøgagüilø purø tabig lataig asønaikkurrimatø, tru Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig misrmøn cha. ²³ Inchen tru yell tab pirau tsuriiløbe tru misag Tiuswei wamwan møra, katø tab chigüi møra, trube sí, tab ellmarig misrigwan eshkabig kòn. Truiløbe tru kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien, kaneløbe sesenta, kaneløbe treinta nigabelø latailø kòn— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

Tirigu utu arrucillu kal-labigwan kemesra wamindig

²⁴ Incha Jesús katøgan ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha eshkawa pasrøb trenchibig kòn:

—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan møg nui trau tab yellwan tsuri lataig kòn cha. ²⁵ Inchen søteeløba kib waramne nun kan ashig kømui inchibig arrua, tirigu tsuri utu kaig yellwan wiitappa, yan cha. ²⁶ Inchen tirigu nørrørawa, urø weetøbene, tru kaig kau arrucillugucha kenamisrøptindan cha. ²⁷ Inchen tru tra puaiwei marøb melabeløbe nune trenchinrrab ambubelø kòn: “Señor, ñi trau tru tsurig yellbe tabig købendøbe, ¿tru kaig kaube chugurrin kal-lah?” cha. ²⁸ Inchene tru ellmarig puaiibe trenchibig kòn: “Mutø tsaliig øyeeg mariinrrun” cha. Inchen truyu marøb melabeløbe trencha payibelø kòn: “¿Kabe tru kaig kauwan nam kitønrrab ambamøh?” cha. ²⁹ Inchene nøbe trenchibig kòn: “Kagøbasay cha. Inchippa kaig kauwan kitønrrab incha, tirigungucha tōga kitabgun cha. ³⁰ Trembe paramnegatig trubalatø ka nørrørabasay chibig kòn. Tru uras tru tulishinrrabelan øra, tru kaig kauwanmerrig tulisha, lusrø mara, pattrai karumønrrun cha. Incha tirigune nai tirigu esegainug keeringarumønrrun”, tan— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

*Murtasa yellwan kemesra wamindig
(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)*

³¹ Jesús katøgan ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra waminchibig kòn:
—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan murtasa yell lataig kòn cha, kan møg nui trau tsurig. ³² Maya yellmerai utu purø lamø yellzhig købendø, nurappe, tru ellmarig shush tusrmerai utu mas nuibe murtasa kòn cha. Yandø kan tusrburabig misren, nuig køptø, illimera pala amøñibeløguen amrrua, tru srammerayu le marøbelø kòn— chibig kòn.

*Levaduran ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra wamindig
(Lc 13.20-21)*

³³ Katø Jesúsbe katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn:

—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe levadura lataig køn cha, kan ishuuna pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya sømarigwan trunum ørøba pulingarub lataig køn— cha.

Mandøgurri ‘iilan øyeeg latailø køn’ chib Jesús kemesra wamindig (Mc 4.33-34)

³⁴ Jesúsbe misaamera nørrø pasrabigwan kerrigu iigwan kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiitøga eshkabsulu waminchibig køn. ‘Øyeeg lataitøwein køn’ cha, eshkawa pønsra kømuppe, waminchimiig køn. ³⁵ Øyeeg nebuppe, tru Tius maig karuigwan eshkabig maig taig nebunrrain kuig køn, tru øyah taig:

Waminchib kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chibgøba eshkab wamindamønrrun cha.

Tius pirøwan marøb uraskurri sørig pønrrabelan tørgandø eshkab wamindamønrrun cha.

Tirigu utu arrucillu kauwan kemesra wamindigwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, Jesús tab eshkab

³⁶ Incha Jesús tru nu sətø misagwan ungwa cha, yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe trenchibelø køn:

—Tru ellmarinug kaig kauwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, namun eshkab wamindigwan tab eshkarra— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru tab yellwan ellmarøbiibe Møg Misra Arrubigwan eshkabig køn cha. ³⁸ Inchen tru ellmarig trabe yu pirau maya misagwan eshkabig køben, tru tab yellbe Tius nø ashib karub waigwei uremeran eshkabig køn cha. Inchen tru kaig kaube nugwaimandzigwei ureg køn cha, eshkabig køn. ³⁹ Inchen tru ashig kømui inchib tsaliig tru kaig kauwan ellguawa pasrøbiibe nugwaimandzigwan eshkabig køn cha. Inchen tru ellmarig srønøbe srabe kwaløm patsønrrabigwan eshkabig køben, tru ellmarigwan tulishibeløbe ángelesmeran eshkabig køn cha. ⁴⁰ Tru kaig kauwan tulisha, nagu pattraí kebetab lataitøwei srabe kwaløm patsab uraskucha øyeeg punrrun chibig køn. ⁴¹ Tru Møg Misra Arrubiibe tru katøganelan kaig maringarub pønrrabelanba, ke kaigwandø marøb pønrrabelanba nø ashib karub wainukkurri truilane mayamba nui ángelesmeran tulishinrrai ørtrun cha. ⁴² Inchen nu nag naarabigu kebusren, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha. ⁴³ Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe nømui Møskai ashib karub waisrømbe kan nøsig pilab latailø pilønrrun cha. ¡Kalu pønsraibe, mør! chibig køn.

Purø tabig søra tøgagúigwan kemesra wamindig

⁴⁴ ‘Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan chigøben truba tabzhigwan pirø umbu søra pasrig lataig køn. Kan møg tru tabig sørig pasrabigwan wetørrawa, katøle truyutøwei søra pasran. Incha truba kasrag ya, nui chi tøgagúilan kerrigu yanabe, tru pirøwan penaptindan.

Tørguebilab sruuzheelø truba nuweyig lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁵ ‘Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan tørbilab sruuzheelan lawa, penab, yanøb inchibig lataig køn cha. ⁴⁶ Incha kan

tørbilab sruuzhig truba truba tabzhig nuweyig wetørrappe, ya, nui chi tøgagúigwan kerriguh yana, tru purø tab sruuzhigwan penan, chibig køn.

Atarraya lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁷ 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan atarrayan maryu keguchen, chi peskaugurrimbunø kemørøb lataig køn cha. ⁴⁸ Incha atarrayayu peskau netsabene, tru peskabeløbe pi menda wesrua, peskaumeran lawa tarømartrab purramisran cha, tabelane tasinyu pusrøppe, kailane petaptø petan cha. ⁴⁹ Srabe kwaløm patsab uraskucha øyeetøweih purainrrun, chibig køn. Inchen ángelesmera webamrrun cha, kailanba, sølgandø tabig marøbelanba nøørø tarømartrab. ⁵⁰ Incha kailane nu nag naarabigu kebetønrrun cha, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

Kusrenaniilø kølliiba, srøiløba

⁵¹ Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe iilan kerriguba chigúi mørgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

⁵² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Mutøgucha Moisés pørigwan kan kusrenanøbig srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguigweimburab kusrebig misrabe, kan ya puag møskai latawei nui tabzheelø esegaig tøgagúinukkurri srøilø køben, kølleelø køben wesrub lataitøwei maran— cha.

Jesús Nazaretsrø

(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Yandø Jesús tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib iilan eshkab chab waminchabe, truyugurri webya ibig køn. ⁵⁴ Incha nuim pirausrøndøwei puabe, tru judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøbene, misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿I møøbe øyeeløbe churre øyeeg kusreh? cha. ¿Katø tru maramburab mariilan chincharre marerah? cha. ⁵⁵ ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbigwei nusrkai, katø nui usrimbe María taig kømuitarru? cha. ¿Santiagoin køben, Joséwein køben, Simónwein køben, Judaswein køben nuneg kømuitarru? cha. ⁵⁶ ¿Yamba nui nuchaløgucha kerriguba namui ututøwei warabelø kømuitarru? cha. ¿Trube, kerrigu iigwane i møøbe chugurrinre øyeelø tøgaguerah?— cha.

⁵⁷ Treeg isua nune kaashibelø køn. Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha Tius maig karuigwan kan eshkabigwane tab indan cha. Inchendø nui piraueløba, nui yaueløba, truiløbe chi tab inchimøn— cha.

⁵⁸ Incha truyube maramburab mariilø tre marmíig køn, kaguende truyu misaamerabe nømui isubigwan nuinug pasrmuikkurri.

14

Juan Bautista kwaig

(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Tru kwalømmerawan Galilea pirau karubig Herodesbe Jesúsweimburabgøba wamindi mørabe, ² nui karuindiig melabelane trenchibig køn:

—Truibe tru Juan Bautista kuinrrun cha, kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre øyeeg maramburab maramig tøgagig kuinrrun—chibig køn.

³ Kaguende Herodesbe tru Juanwan kemøringarua, lusra, kailan keeri yaumay kertrai srua ambingaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíasaskurrindø. ⁴ Kaguende Juan Bautistabe Herodeswane trendaig købig køn:

—Tru Herodíaswan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha,

⁵ Herodesbe Juanwan kwetchab inchendø, misagwan køriimatabig køn, kaguende mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig kui kørewa køben. ⁶ Inchen tru Herodeswei kal-lain kwalømwan isub kasrag waram kwaløm, tru Herodíaswei nimbasrbe tru linchai eshkailø mayeelø purrabelai merrab pailaben, Herodeswane truba tabig asønaptø, tru srusrane:

⁷ —¡Katø, tranmø kømø! chi miabendø tranrrumøn— chibig køn.

⁸ Inchen tru srusrøbe usri øyeeg chinrrig cha eshkaig køppe, Herodeswane trenchiptinchibig køn:

—Juan Bautistai turwan kan platilloyu tranrrra— cha.

⁹ Inchen reybe truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau, treeg tranrrumøn cha, tranrrrab misrig køppe, traningarubig køn. ¹⁰ Incha Juanbe kailan keeri yau waben, Herodesbe turwan paringarubig køn. ¹¹ Inchen tunwan para, kan platilloyu srua ya, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn.

¹² Inchen Juanwei mendig amøñibeløbe amrrua, Juanwei asrwan srua amba, sørabelø køn. Incha Jesúswan trunun eshkanrrab ambubelø køn.

Trattrø mil misagwan Jesús manrrai tranøb

(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Inchen Jesús Juanwan kweetsin kui wammørabe, truyugurri nøtø kan barcoyu nøørø nu misag warab waraimøsrømay ibig køn. Inchen misaamerabe truba nu wammørøppe, pueblomerayugurri webamba, nuimay katsikkatø ambub mendabelø køn. ¹⁴ Inchen Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, nømun lastima køben, nømui utu kwanreelan tamarøbig køn. ¹⁵ Inchen yandø mawabrab købene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø maabenwein køn cha, misagwan amrrai ‘ungwa’ chi cha, yamera pønrrabsrø amba, nømuyasig mamig pena manrrain— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Chi ambamibe palømøn cha. Manrrai ñim mannay— cha.

¹⁷ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe trattrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

¹⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Yu srua amrrurray— cha.

¹⁹ Incha tru nu misagwan pubilayu purramisingarua, tru trattrøgatø pirrimeranba, pagatø peskaumeranba, tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chibig køn. Incha pirrimeran pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn. ²⁰ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn. ²¹ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø trattrø mil købig køn.

*Jesús pi palawan arrub**(Mc 6.45-52; Jn 6.16-21)*

²² Incha yandø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatøsrømay merrab amrrai barcoyu nebamingarubig køn, tru nu misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatø. ²³ Incha yandø misagwan chab ‘ungwa’ chabe, nøbe nøtø kan tunbalasrø Tiusba waminchab ya, yem køben nøtø trusrø wabig køn. ²⁴ Trune yandø barcobe pisuyu yabsrønguen iben, pi welarmerabe barcongøba megambubig køn, kaguende isiibe nømui malaugøba megambub ichen. ²⁵ Inchen løtsøzhig yemdø Jesús pi palawan katsikka nømuimay kemallib ibene, ²⁶ nui kusrenanøb pera uniilø pi palawan arri ashippe, truba kwaarøb kørig købiitø trenchib trashibelø køn:

—Kan møsig køn— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe møi møi nømune waminchib trenchibig køn:

—¡Kørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.

²⁸ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—Señor, trube, ñi kuabe, nan ñuimay pi palawan: “Amø” chirra— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Amø pøs— cha.

Inchen Pedrobe barcoyugurri pinaya, pi palawan Jesúsweimay ib mendabig køn. ³⁰ Incha tru mur isig ichibigwan tab ashippe, køriimataptinchibig køn. Inchen nune asentab mendaptinchen trashibig køn:

—¡Señor, wesurra!— chib.

³¹ Inchene Jesúsbe møi møi tasigu kemøraabe, trenchibig køn:

—Ñi kui ñui isubigwane nainug ke ka kømønrraindiitø pasra tøgag cha. ¿Chindimbarre kaimamuitamab isugu?— cha.

³² Incha barcoyu nebamben latatø, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, ³³ barcoyu purrabeløbe nune køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñibe Tiuswei Nusrkain køn— cha.

*Jesús Genesaretsrø kwanrreelan truba nu tamarøb**(Mc 6.53-56)*

³⁴ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pubene, ³⁵ misaamera Jesús kui nebua ashabe, wammørøsrøngarubelø køn tru pirau ørøba. Inchen nuimay maya kwanrreelan srua amrrua:

³⁶ —Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwan namun katørabashcha— chib, rugabelø køn.

Incha mayeeløba katørabeløbe tabig kørrømisrøbelø køn.

15*Møwan trømbøig kaig marøbiibe ¿chi kerah?**(Mc 7.1-23)*

¹ Møiløgøsrøn Jerusalénsrøngurri amrrubelø fariseosmeraba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

² —¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsreelø trendø treeg marøb tøgagüigwane chindimbarre itøbunabelø køh? cha; pøs mappe, nømbe tasigwan kinømø mabelø køn— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:

—Trube, ¿ñimgucha Tius maig maramigwan martrai pønsrailane chindimbarre marmeelø køgue cha, ñim ñimuimburab trendø treeg marigwan marøg købiitø? ⁴ Kaguende Tiusbe trendaig køn: “Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn” cha. Katø: “Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun” cha. ⁵ Trune ñimbe trenchibelø køn: “Kan møøbe møskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: ‘Na ñimun purugumig tøgagúigwan Tiuswan tranar cha. Ñimune purugunrrab kaimamønrrun’ chinrrun cha. ⁶ Incha møikkøben øyeeg taikkurrimbe, yandø møskawan, usrane lastima ashib purugumibe chi palømøn” cha, ñimbe trenchibelø køn cha. Øyeeg marøppe, ñimbe Tius martrai karua pasrigwane chigucha kømiig kui lataig mara srua køn cha, ñimui trendø treeg marøb tøgagúilan marøg køptø. ⁷ ¡Palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabig Isaias ñimuimburab sølwein tain køn øyah chippe:

⁸ I misaamerabe nan ka triitøgatø tab inndan cha.

Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.

⁹ Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha,
møguelø martrai karua pønsrailan øyeeg maramig køn chib kusrenanøb.—

¹⁰ Incha Jesús misagwan nuimay wama trenchibig køn:

—Kalutøga mørøb, katø chigúi mørøb inday cha. ¹¹ Møwan trigu kebibiibe nune chi kaig trømbøig marmøn cha. Treeg kømøtø, møwan kaig trømbøig marøbiibe trigugurri webibig, trube si, nune trømbøig maran—chibig køn.

¹² Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe trenchibelø køn:

—¿Ñi øyeeg tailan fariseosmera mørabe, namig mørigwan ashtirru?— cha.

¹³ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Chi tusr køben nai Møskai srømbalasrø wabig ellgwaimígwane srøbañau kitig kønrrun cha. ¹⁴ Nømune kagøbasay cha. Kaguen nømbe kabgailø katøgan kabgailandøwei srua ambubelø køn cha. Kan kabgaima katøgan kabgaigwan srua yabe, trabyu pailøba kegørrønrrun— cha.

¹⁵ Inchene Pedrobe Jesúswan trenchibig køn:

—Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan namun tab eshkarra— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru cha? ¹⁷ ¿Chitøgucha trigu kebibiibe patsau kørraibig kui ashmeelø køtirru? cha, katø asrugurri webinrrab. ¹⁸ Trune trigugurri webarrubiibe si, møwei manrraugurri arrubig kua, trube nune trømbøig marøb mindisan cha. ¹⁹ Kaguende møwei manrrø umbugurrimbe kaig isuilø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera itølulamig køben, kasharameelø købendø ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, isa wamindiilø køben, tsalø wamiilø køben, øyeelø kerriguh werrun cha. ²⁰ Iiløbe si, møwan kaig trømbøig maran cha. Inchen manrraptø tasigwan kinømitøbe møwane chi trømbøig marøb mindishimøn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Kan ishug peg pirausriig Jesúswan koreig

(Mc 7.24-30)

²¹ Incha Jesúsbe truyugurri tarømisra, Tiroba, Sidónba tru ciudadamera pønrab piraumay ibig køn. ²² Inchen kan ishug canaansriig tru pirau tsubiibe arrua, Jesúswan trenchib wamab kemallibig køn:

—Señor, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha chib. Nai nimbasrbe kan kwaimandzig ni mumayguen tab uñchaingaug indinab megan— cha.

²³ Inchen Jesúsbe chigucha lètømuben, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe, trenchibelø køn:

—Tiusmanda, ishuwane ‘inrrø’ chi cha, namui wendautø trashib arrun— cha.

²⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nane Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latalaimaytø ørig køn— cha.

²⁵ Inchene tru ishuube nui merrab arrua, tømønønsrøb trenchibig køn:

—¡Señor, purugurra!— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.

²⁷ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Øø, Señor, treebe treegwein købendø, wera-ureezheeløguen nømui puarwei mishatsigugurri kørrabzhigwan man— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Ishug, ñui isubigwan nainug pasra tøgagúibe purø nuig køn! cha. Ñi maig palain pasraig, treeg kønrrun— cha.

Inchen tru uraskurri nui nimbasrbe tabig kørrømisrig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb

²⁹ Jesús truyugurri webya, Galilea pisu puluwan purayabe, kan tun-balarø nebya, truyu wamisrøbig køn. ³⁰ Misag truba truba nørrø nø wainug tulundzuna, cojosmera køben, kabgailø køben, asru chiyu køben kesruilø køben, waminchab kaimabelø køben, katøgan chi kwanrø køben tøgarmera truba nu treelan køben Jesúswei merrab srua amrrua, pønønsrøben, nøbe tamarøb big køn. ³¹ Treekkurri tru nu misaabe ashippe, ke kwaara asha kørrømisrøbelø køn, waminchab kaimabeløbe wamin-damba, asru chiyu køben kesruiløbe tabig kørrømisramba, cojosmerabe ambamba, kabgailøbe asamba indi ashabe, nømbe Israel misaamerai Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

Jesús pib mil misagwan manrrai tranøb

(Mc 8.1-10)

³² Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig køn:

—Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig chigar køn cha. Nømui yamay chi mameeløbe ambashig kømøtan cha. Kaguende mayutø pesannabgun— cha.

³³ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Ya nu misagweimbe ¿nambe chincha mamig wetørrayasamø? cha, ya yu mu misag warab warømøsrømbe.—

³⁴ Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe pirri mam tøgagøgue?— cha. Inchene nømbe:

—Pirri sietebah, katø mamdø peskau-ureebatø tøgaguer— chibelø køn.

³⁵ Inchen nõbe misagwan pirau purramisingarua, ³⁶ nui tasigu tru pirri sietenba, peskaumeranba muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanõb pera uniilan tranen, nõmbe misagwan pirishibelø køn. ³⁷ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha tru pirisaig undailan tasinmerayu siete netsøbateelø tulishibelø køn. ³⁸ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø pib mil købig køn. ³⁹ Incha Jesúsbe yandø misagwan chab ungwa chabe, barcoyu kebya, Magadan pirausrømay ibig køn.

16

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kan mana asiimíig martrai miab
(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Fariseosmera køben, saduceosmera køben Jesúsban ashchab ambabe, nun chiyugøben kebenøsrkøg køptø, mana asiimíig miabelø køn Tius nõba pasrain kui ashchab.

² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Yandø maaben misrene, ñimbe øyah chibelø køn cha: “Tab kwaløm kønrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke pigøzhig pasran” cha.

³ Inchene løtsøbe ñimbe trenchibelø køn cha: “Møimbe kaig kwaløm kønrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke wañindø kasrain pasran” cha. Pøs pala wañi maig pasrai asha, ñim ‘øyeeg kønrrun’ chib, ‘øyeeg kønrrun’ chib waminchibeløbe, ¡Møin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, ‘øyeeg kønrrun’ chinrrab wetøgørrønrab kaimabeløbe mailø køguel cha. ⁴ Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø eshkamønrrun— cha.

Incha nõmune pønrramnetø, iptinchibig køn.

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenanigwan ashiptø kuy
(Mc 8.14-21)

⁵ Nui kusrenanõb pera uniilø pisu ambøgatøsrø chab larraambabe, pirri srua amrrumigwan pesan amrrubrain kui isuptinchibelø køn.

⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.

⁷ Inchene nui kusrenanõb pera uniiløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Nam pirriwan srua amrrumuimbarre trenda chindah— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe nõm trenchib purrai ashabe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kangurrin kangurri ‘pirringar ker’ chib purrøgue? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgar cha. ⁹ ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmeelø kø chindah? cha. ¿Tru na trattøgatø pirriwan trattø mil møguelan pirishiben, undailø mam tasin tulisagwan ni trunundøguen ke isumeelø kø chindah? cha. ¹⁰ Katø tru siete pirriwan tru pib milwan pirishiben, ¿tru unchibigwan mam tasin tulisagwan isumeelø kø chindah? cha. ¹¹ ¿Ñimbe mandeelø køh cha, chigúinguen mørømønrøppe, na pirriwan waminchib wamubendøbe, nabe tru levaduran fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy cha, nabe trunun waminche?—

¹² Inchen nòmune ‘tru pirriyu pusri lewaduran ashiptø kønrrigay’ chimøtø, ‘tru fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenaniilan ashiptø kønrrigay’ tain kui yandø wetøgørrabelø køn nømbe.

*Pedrobe Jesús*wan: “Cristo køn” chib

(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Jesús Filipino pirau Cesareasrø puabe, nui kusrenanøb pera uniilan payibig køn:

—¿Misaamerabe Møg Misra Arrubigwane mu køn tah?— cha.

¹⁴ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe ‘Juan Bautista køn’ chiben; møiløbe ‘Elías køn’ chiben; møiløbe ‘Jeremías kuinrrun’ tan cha, kabe møikkøben ‘Tius maig karuigwan eshkabig kui’.—

¹⁵ Inchene nøbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

¹⁶ Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe tru Cristo, Øsig wab Tiuswei Nusrkain køn— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe mayanguen tab kuig køn cha, Simón Jonáswei nusrkai. Kaguende ñune iigwane yaumbaig, animbaig, ka møg kenamarøb eshkamøtø, nai Møskai srømbalasarø wabig eshkan cha. ¹⁸ Inchen nagucha ñune, ñibe Pedro køn char cha. Nai iglesian i srug pala mara pasramønrrun cha. Inchen kwamig kønrrai marøb pasrabigwei maramburab marøbikken tru iglesiane ni chinchaguen kananrrab kaimanrrun cha. ¹⁹ Srømbalasarø Tius nø ashib karub wainug llavimeran ñun tranamønrrun cha. Ñi yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasarøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Ñi yu pirau pichib lataig marene, srømbalasarøngucha pichib lataitøwei martrun— cha.

²⁰ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan mungøben eshka kønrrain kømø karua pasrøbig køn, nøbe tru Cristo kui.

Jesús nø kwamigwan eshka

(Mc 8.31–9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Incha tru uraskurrimbunø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan ‘øyeeg kønrrabig køn’ cha, eshka mendabig køn. Nune Jerusalénsrømay yamig nebuben, misagwan karubelø kølli misaamera, sacerdotessmeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, truba truba kaig indinab megawa, kweetsig kømig nebunrrun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun chibig køn. ²² Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig køn:

—Tius ashib wawa, Señor, ñun øyeeg puraimuimbe— cha.

²³ Inchen Jesúsbe keeshabe Pedrone trenchibig køn:

—Satanás, nainukkurri tarømisr cha. Ñibe nane peñchai ke ka srurrengwargarub attan cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

²⁴ Inchabe Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan मतुब, nai mendig arrum nebunrrun cha.

²⁵ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba isubiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa, tøgagønrrun cha. ²⁶ ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu

nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaiþe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha. Kabe ¿kan møøþe kwamønrrappe, chi tranøþsruerah? cha. ²⁷ Kaguende tru Møg Misra Arrubiþe Møskawei purø nuig tøgwegwalmabigu nui ángelesmeraba arrua, møilandøgucha nøm maig marig køþen treg tranrrun cha. ²⁸ Þøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møiløgøþen yu purrabelø tru Møg Misra Arrubig nø ashib karunrrab attrab kenamisren, trunun nebua ashmøwatøþe, kwanrraamøn— cha.

17

Jesús ke peemayig misrøþ

(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløþen, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, nui nuneg Juanwanba nøørø kan pala tunsrømay pera ibig køn. ² Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøþig køn. Inchen nui maløþe nøsig lataig tørbilabig misren, nui kewagúiløþe puløzhig pilabig lataig misrøþig køn. ³ Inchene mømimbe Moisésba, Elíasba, Jesúsba waminchib pønrai ashiptinchibelø køn. ⁴ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—Señor, nam yu pønrramibe purø tab køtan cha. Ñi martrain køþene, pøngatø ya-ureg na maramøþ cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁵ Inchen Pedro waminchib pasramnetø, kan wañi tørbilabig nømun pinøbulen, wañi umbugurri kan wam trenchibig køn:

—Iþe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburaþ truba tab kui war cha. Nune møray— chibig køn.

⁶ Inchen iigwan møørøþpe, nui kusrenanøþ pera uniiløþe truba truba kørig kuilø, maløwan pirau kebatamnegatig utsøbasrøþelø køn. ⁷ Inchen Jesúsbe nømun kemalla katørab trenchibig køn:

—Chi køriimatømtø, kurray— cha.

⁸ Inchen nøm kurraashene, mugucha kenamuben, Jesúswane nøtø pasrai ashibelø køn.

⁹ Incha tru tunsrøngurri kørrørrub amrruabe, Jesúsbe trenchib karubig køn:

—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru asigwan, tru Møg Misra Arrubig kwailai utugurri øsiirawa katø kurramnegatig.—

¹⁰ Inchen nui kusrenanøþ pera uniiløþe Jesúswan payibelø køn:

—Trube, treg køþene, Moisés pørigwan kusrenanøþeløþe ¿chindimba Elíaserrig arrumig køn tah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Elíasbe arrubwei inchun cha. Incha nøþe kerrigu katøþug tamara pønrrønrrun cha. ¹² Inchendø nabe trendamønrrun: Elíasbe arrubguen inchen, nune mu kui nebua ashmøtø, nømun maig marøg køþendø, marig køn cha. Møg Misra Arrubikkucha treetøwei nømui tasku kaig marinab meganrrun— cha.

¹³ Inchen nui kusrenanøþ pera uniiløþe Jesúsbe tru Juan Bautistan wamindin kui wetøgørrabelø køn.

Kwaimandzig tøga unan Jesús tamarøþ

(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹⁴ Misag truba nu pasrainug nøm chab pubene, kan møg pua, nui merrab tømþønrrabe, trenchibig køn:

¹⁵—Au, nai nusrkawan lastima ashcha cha. Kaguende pesannabig tōgaig kua, truba trōmbōig nebuinab megabig kōn cha. Katō katō nagu kebeñib, piyu kebeñib inchibig kōn cha. ¹⁶ Na ñui kusrenanōb pera unilaimay pera arrubendō, tamartrab kaiman— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—¿Kan ñim mōi misaamera kōrenrab inchimeelō larrō kailō! cha, ¿nabe managatig ñimba unamig kōnrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptō managatig ñimba unamerah? cha. Unan yusrō naimay srua amrruy— chibig kōn.

¹⁸ Inchen Jesúsbe tru kwaimandzigwan nama, unainukkurri wambig weguchen latatō, unōbe tabig kōrrōmisrōbig kōn.

¹⁹ Inchen nui kusrenanōb pera unilōbe nōmdō nōrō Jesúswan kemalla, trencha payibelō kōn:

—¿Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, chindimba kaimah?— cha.

²⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—Kaguende ñimbe ñimui isubigwan nainug ke ka kōmōnrraindiig pasra tōgar kōn cha. Pōs nabe ñimun cierton trendamōnrrun: Ñim kan murtaşa yellburaptiitōguen ñimui isubigwan nainug pasra tōgar kuimbe, ñim i tunwan: “Yugurri mendamisra, katōgansrō purainrrō” chibene, tru tunbe purainrrun cha. Pōs ñimuimbe chitōgucha kaimamdiibe chi kaagōn cha.

²¹ Kaguende øyeeg kwaimandziibe Tiuswan purugurra chib miaitōgaba, ayunab inditōgaba treeg marendōwei webibig kōn— cha.

Jesús katōle nui kwamigwan eshkab

(Mc 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Galilea pirausrō ketōtō amōñippatō Jesúsbe trenchibig kōn:

—Tru Mōg Misra Arrubigwane mōguelai tasku tranig kōnrrun cha.

²³ Inchen kweechen, pōn kwalōmyube katō øsiirawa kurrōnrrun— cha.

Ilgwan wammōrabe, nōmbe truba isui inchibelō kōn.

Tiuswei yawan tōgagúimburo an pagaramigwan Jesús pagarangarub

²⁴ Jesúsba nui kusrenanōb pera unilōba Capernaumsrō pubene, Tiuswei yaburō trendō an pagaranrrain taigwan an utabelō Pedroimay ambabe trenchibelō kōn:

—¿Ñimui kusrennōbikkan Tiuswei yaburō trendō truburō an pagarab kōmigwan pagaramig kuitarru?— cha.

²⁵ Inchen Pedrobe:

—Øø, pagarabwei inchibig kōn— cha lōtabig kōn.

Incha Pedro yau kebibene, Jesúsbe øyeemerrig trenchib waminchibig kōn:

—¿Simón, ñibe maig isuguh? cha. ¿Yu pirau reymerabe trendō pagaramigwan pagaraig utappe, mumeran utah? cha: ¿Nōmui misaamerandōweindeh? Kabe: ¿Peesrōngurri amrrub misaamerandeh?— cha.

²⁶ Inchene Pedrobe trenchibig kōn:

—Peesrōngurri amrrub misaameran utabelō kōn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—Trube, treeg kōbene, tru pirau misaameratōweimbe chi pagaramikken palōmuinrrun cha. ²⁷ Treeg kuingucha, nambe mungucha namishimōnrrab, nu pisuyumay ya, anzuelun ke keguchendō, megamisrōb peskauwan wesrunrig, chibig kōn. Incha peskauwei trigwan kurabe, kan an wetōrranrabguen cha, maya tranamigwan neikke. Incha naimburōba, ñuimburoba srua ya, pagarau— chibig kōn.

18

¿Tiuswei merrab mas nuibe mu kerah?

(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹Inchen tru urastøwei nui kusrenanøb pera uniilø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Srømbalasarø Tius nø ashib karub waisrømbe mas nuibe mu køh?—
cha.

²Inchene Jesúsbe kan unan wama, nõmuin tøbøtag pasrabe, ³trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim peemayelø misrøb, ureg lataig misrmuisruandøbe, srømbalasarø Tius nø ashib karub wainuube managuen kebamrraamøn cha. ⁴Nøasiitø 'nuig kurmb' isumíig, i unø lataig misrøbiibe, srømbalasarø Tius nø ashib karub waigu mas nuig køn cha. ⁵Inchen mõikkøben kan i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan chibig køn.

Kaig mara kebenamibe kørig kømdiig køn

(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe, trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu mesra, mar umbusrø kegucha, pi keesra kwangaruinguen søl købsruinrrun cha. ⁷Yu nam waraig pirøwaimburappe kan yeekkucha kuita, chine põnrrelø misagwan kaig martrai inchib põnrøben, trune kaigwan nõ pera mara kebenøsrkøb mõwaimbe ¿maig kønrrerah?

⁸Inchawei ñui tasig kui, ñui srøb kui kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, para, kuchi. Managatig øsig wamsrø tasig palabig kui, cojo kui kebyamikken søl kønrrun, pa tasig tøgag, pa srøb tøgag tru managuen kwamø nagu kegutsig købgunriibe. ⁹Inchen ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig køn, managatig øsig wamsrø kan kaptø tøgag kebyamikken søl kønrrun cha, pa kab pusraig mõra melamnug kwamø nagu kegutsig købgunriibe.

Kan ubisha trubigwan kemesra wamindig

(Lc 15.3-7)

¹⁰'Au, i shushmeran mõilandøgucha kashmøtay. Kaguende srømbalasarø nõmui ångesmerabe nai Møskai srømbalasarø wabigwei maløwan chu urastøgucha ashib põnrran char nabe. ¹¹Kaguende Møg Misra Arrubiibe tru trubig købigwan kaigygurri wesranrab arrig køn cha. ¹²¿Ñimune maig asønata? chibig køn. Kan møg cien ubishamera tøgagua, kan pella ya, trubøbenma, noventa y nueve tunbalawan waramnetø, tru pella trubabigwan kabe ¿chugøben lanrrab imønrraitarru? cha. ¹³Incha nabe ñimun cierton trendamønrrun: Wetørrappe, tru trubabigweimburab mas purø kasraaranrrun cha, tru noventa y nueve ka amøñibelaimburab lataguen kømø. ¹⁴Øyeetøwei ñimui Møskai srømbalasarø wabiibe i shushmeran ni kanguen trubømuimbemab indan chibig køn.

Ñui nuneg ñun kalø maren, ulø paymø mandø pesannamig

(Lc 17.3)

¹⁵Inchawei ñui nuneg ñun chigøben kaig marene, ya, ñibe nundø mara, waminchi. Incha nui kalø marigwan kalø marig kui ashchai nebua isungaru. Inchen ñun mõrene, ñibe ñui nunewane tab kørrømisrtrai kusrawa pasran. ¹⁶Inchen ñundø mõrøg kømui inchene, trube, kandø

kui, pagatø kui wamø, chi pub arrubigwandøgucha pailø kui, pønelø kui maig kuigwan nøm wamindigu treeg kørømarig kønrrai. ¹⁷ Inchen truilangucha mørøg kømui inchene, trube, iglesiayuelan eshkau chibig køn. Inchen katø iglesiayuelan mørøg kømui inchene, trubeguende, yandø Tiuswan ashmíg judío kømíg lataig, kabe kan romasreelayasig an utaptø wabig lataig mara kørømaray cha.

¹⁸ 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasarøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Inchen ñim yu pirau pichib lataig marene, srømbalasarøngucha pichib lataitøwei martrun cha.

¹⁹ 'Nabe katø ñimun trendamønrrun: Ñim møikkøben pailø yu pirau chigøben Tiuswan mianrrab lata kandø isua purramisra, miabene, nai Møskai srømbalasarø wabiibe ñim miaigwan tranrrun cha. ²⁰ Kaguende pailø kui, pønelø kui nai munchiyu tulundzuna purrainuube nabe nømui utu pasrar— cha.

²¹ Inchen Pedrobe Jesúswan kemalla, trencha payibig køn:

—Señor, nai nuneg nan chigøben kaig marøbig marene, nabe ¿mam piejegatig pesannab ulø paymumig kønrrab kø? cha. ¿Kabe sietegati-itøteh?— cha.

²² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe siete nebunnegatiitø chimur cha. Treeg kømøtø, sietebatø setenta piejeskatig char— chibig køn.

Karuig megabig larrø kaigwan kemesra wamindig

²³ —Srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe kan rey nui karuindiig melabelø nømui ulø misriilan mayambatø ulø køtashchab ashchab wamisrøb lataig køn. ²⁴ Incha truigwan ashib mendøbene, kan truba truba nu an ulø misraigwan pera amrrubelø køn. ²⁵ Inchen tru i møøbe katøburø anwan ungwa chinrrab kaimaptinchene, nui reybe nunba, nui srawanba, nui uregwanba nui chi tøgagúigwanbañau yanrrai karubig køn, tru ulømisri anwan wartrai. ²⁶ Inchen nui karuindiig megabiibe reywei merrab tømboñsra trenchibig køn: “Au, nai rey, tiusmanda, nan øyeeg nebui megaben lastima ashibsrøumugu cha, kerrigu nai uløwan wartrumøn” cha. ²⁷ Inchene reybe waachawan yeeg nebutamab isua, nui ulø misrigwan paymønrrab kaabasha, ka inrrai, ka elachibig køn.

²⁸ 'Inchen tru karuindiig megabiibe webya ya, katøgan nøba lincha karuindiig megabig nun lamøtiig ulø misraigwan katappe, naashigu merrarrowa, ke chab isrømbuløsrøb trenchibig køn: “Nai uløwan tranrra” chib. ²⁹ Inchene tru nøba lincha karuindiig megabiibe nui merrab tømbsara trenchibig køn: “Tiusmanda, nan lastima ashcha chib. Uløwan tranrrumøn” cha. ³⁰ Inchen kane kagøbashig kømuptø, kailan keeri yau keeringarubig køn nui uløwan tranamnematikke.

³¹ 'Inchen katøganelø tru karuindiig lincha melabeløbe øyeeg inchen trunun asha, nømune truba pusrkwabən, chi purayaigwan kerriguh reywan eshkanrrab ambubelø køn. ³² Inchen reybe tru kagøbashmø ulø payiptiigwan wamønrrab øra trenchibig køn: “¡Karuindiig megabig, larrø kaig! cha. Ñi nan ulø kuigwan nagurrima ñun ulø paymø, pesannar cha, ñi kaabashcha chib truba truba rugaben. ³³ Pøs ñigucha tru karuindiig ñui lincha megabigwane maindi lastima asambala chibig køn, na ñun

lastima ashib lataitøwei.”³⁴ Incha reybe truba namaptø, maya ulø kuigwan kerrigu anwan waramnegatig kaigyu møra megarrai marøbelan tranøbig køn cha.³⁵ Inchabe Jesúsbe trenchibig køn:

¹Nai Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimune øyeetøwei martrun cha, ñim møitøgucha ñimui nunewan manrraugurri kerrigu newan pesannab, kagøbashmuisruandøbe.—

19

Sraimba, keeba petiyamumigwan kusrenanøb
(Mc 10.1-12; Lc 16.18)

¹Jesús øyeelan chab waminchabe, Galileasrøngurri ya, Judea pirausrø pubig køn, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrø. ²Inchen misag truba nu mendig amben, truyu kwanrreelan tamarøbig køn.

³Inchen fariseosmera Jesúswan kemallabe, chinchu køben kebenøsrkønrrab isua, trencha payibelø køn:

—¿Ka chigurrin køben srawan kutsamig chi merømíig kø chindah?— cha.

⁴Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu lemeelø këtirru cha, tru srøsrø marøb uras marøbig Tiusbe: “Møwanba, ishuwanba ellmarigwan?”

⁵Incha Tiusbe trendaig køn: “Øyeekkurri møøbe møskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. ⁶Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn. Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane møøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.

⁷Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Trube treeg købene, Moisésbe chindimba kilga mara, purørtrain karuig køh? cha, srawan tarømisrtrab— cha eshkabig.

⁸Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri Moisésbe ñimui sralan ka treeg marbasig køn cha. Inchendø srøsrøbe øyeeg kømuig købig køn cha. ⁹Trune nabe trendamønrrun: Kan møg, nui sraimbe katøgan møøba trømbøig marøb itølulmubendø, nui srawan kucha, katøgan ishuuba kasharabiibe, itølulan— cha.

¹⁰Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Srawanba, kewanba øyeeg pubig købene, trembe kasharamuinguen— cha.

¹¹Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Kasharamønrrab tamibe mayelain kømøn cha. Tius truburab kønrrai traniilaindøwein køn cha. ¹²Møguelane kasharamumig chigurrin køben øyeeg katabelø lataig pønrran cha. Kan utueløbe kasharamigwane chi palai mørtrabgailø usrai patsaugurri treeg kal-lawar køn cha. Inchen kan utuelane sralø palai mørmønrrai kapawa kørømariiø køben, kan utueløbe srømbalasrø Tius nø ashib karubweimburabikkurri ka trendø nømuiinetø tre latailøtøwei misran cha. Møikkøben Tiusweimburabeløyu marøb uñchab treeg kørømisramdiig kui mørabe, treeg kørømisr— chibig køn.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Inchen Jesúsweimay ureemergen srua amrrubelø køn, nømuim pala tasigwan estsara, nømuimburab Tiuswan mianrrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelan namaptinchibelø køn.

¹⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Uregwane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende srømbalærø Tius nø ashib karub waibe nøm latalaiwein køn— cha.

¹⁵ Incha tasigwan uregweim pala estsarabe, nøbe truyugurri ibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib

(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Kan møg Jesúswan ashchab yabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig, managatig øsig kømigwan na tøgagønrøppe, ¿chigøben tabiibe chi maramø?— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nane tru tabigweimburappe chindimba paygu? cha. Mugucha tabiibe kaaben, Tiustøwein køn cha, tabiibe. Inchawei managatig øsig kømigwan tøga pasrønrrappe, Tius maig maramigwan martrai pønsraigwan møra, mar— chibig køn.

¹⁸ Inchen matsinøbe:

—¿Møilø køh?— chibene,

Jesúsbe trenchibig køn:

—Kweechimøwei, itølulmøwei, nilømøwei, katøganuimburab isa waminchimøwei, ¹⁹ usri møskawan maig købash inchimø, tab inchib, katø ñima ñiasitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaarab inchi— chibig køn.

²⁰ Inchene matsinøbe trenchibig køn:

—Nabe iilane kerriguh marøbig kur cha. Masbe ¿chitø palerah?— chiben,

²¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Chigucha palømig newan tabig kønrøppe, ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, srømbalærømbe chigurrimbunø tøgagønrøbbaguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

²² Inchen tru matsinøbe iigwan mørøppe, truba isui ibig køn, kaguende truba puai kua.

Chi tøgagúigwangøba isubigweimbe køramdiig køn

²³ Incha Jesúsbe trenchibig køn nui kusrenanøb pera uniilan:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Srømbalærø Tius nø ashib karub wainug kan puai g kebyamibe truba murig køn cha. ²⁴ Kan camelloguen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaiibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe iigwan mørøbe, truba kwaarøb trenchibelø køn:

—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrørratah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe si, chitøgucha maramdiitø køn— cha.

²⁷ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn cha. ¿Nambe, trube, chi utamig kønrørrah?— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Katøyug chi købigwan srøig tamarøb uras tru Møg Misra Arrubig nõ wamisrig tõrguegwalmabigu nõ wamisrøb uras, ñim nai mendig amõñibeløbe tru purramisra karub purraig doce pønrrabeløyu purramisra, tru doce nusrkalo Israelwainukkurri karrab misaameran ñim ashib karub purramisrtrun cha. ²⁹ Inchen mayeeløba yameran, nunelan, nuchalan, usri mõskawan, uregwan, pirømeran nai munchigurrindø elachibeløbe cien piejes menrraguen utab, katø managatig øsig kømigwangucha Tius tranig utønrrun cha. ³⁰ Inchen mõiløgøben mõi ya yu pirau nõmmerrig pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe, trusrømbe nõmmerrig pønrrønrrun— chibig køn Jesúsbe.

20

Uvas trau kwallibelan kemesra wamindig

¹—Srømbalarø Tius nõ ashib karub waibe øyeeg lataig køn, kan pirø puag truba lõtsøzhig nui uvas ellguailøyu kwallchabelø lanrrab webibig lataikke. ² Incha tru piunmeran mawawan mayan pagaramig køben treeg pagaranrrab misra, incha nui uvas ellgwainug kwallchay øran cha. ³ Incha tru lõtsø las nueve katøyug webarruabe, katøganelø plazayu chi maramikkar purrai ashabe, ⁴ trenchibig køn cha: “Ñimgucha nai uvas ellgwainug kwallchab ambay cha, maig pagaramigwan treeg pagarar-rumøn” cha. Inchen nõmbe ambubelø køn. ⁵ Incha puaike katøyug kwaløm tõbøtag webya, katø maaben las treskucha webya, treetøwei marøbig køn. ⁶ Incha maaben las cinco køsrøn katøyug plazayumay yabe, katø mõiløgøsrøn chigucha maramikkar purrai ashabe, trencha payibig køn: “¿Ñimbe mawa ørøba chi marmøbe yube chinchib purrøgue?” cha. ⁷ Inchene nõmbe trencha lõtabelø køn: “Namune muguen chi maramig tranmøtan” cha. Inchen nõbe trenchibig køn: “Ñimgucha ambay cha, nai uvas ellgwainug kwallchab.”

⁸ Inchen yandø yem misren, tru ellmarig puaike nui kwallibelan ashibigwane trenchibig køn: “Kwallib melabelan wama, pagara cha. Tru srabe kerrubelanmerrig põlbasra, srøsrø kerrubelane srabe pagaranrrig” cha. ⁹ Tru maaben las cinco lutau køben kebambubelømerrig kemalla, mõitøgucha mawa ørøba marøb meløwa lataitøwei neig utabelø køn. ¹⁰ Inchen yandø merrab kebambubeløbe mas utamuitamab isua meløbenba, nõm mõitøgucha mawa ørøba marøb melaigwandøwei utabelø køn. ¹¹ Incha tru marøb melaimburø anwan utabe, tru ellmarig puagwane nõmdø truba namig waminchib mendabe, ¹² tru puagwane trenchibelø køn: “I tru srabe kerrubelø kan urazhiitø marendø, ñibe truilangucha nam põrryu mawa mawa marøb melabelan lataitøwei lata pagaran” cha. ¹³ Inchen tru tra puaike nõmun mõigwan køsrøn trenchibig køn: “Kasuku, nabe ñune chigucha chi kalø marmur cha. ¿Yamba mawa marigwan ñune øyah pagararrumøn chiben, ñibe treeg kørrømisrømmørgøppeh? cha. ¹⁴ Ñui an kanaigwan cha, chibig køn. Møimbe inrrø cha. I srabe martrab kebarrubigwan ñun lataitøwei pagarg køben treeg pagara cha. ¹⁵ ¿Nan maig maramdiig køben, naiwane nabe na asha maramig kømuitarru? cha. ¿Kabe na merøgømiig menrra tabig kui ashiptø ñibe pusrkwai ashkuh?” cha.

16 'Inchawei mõi ya srabe melabeløbe nõmmerrig pønrrøben, mõi ya nõmmerrig pønrrabeløbe srabe melønrrun— cha.

Jesús nui kwamigwan pønmayguen eshka
(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesús yandø Jerusalénsrømay nebib yabe, nui doce kusrenanøb pera uniilan nõørø wama, trenchibig køn:

18 —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe Møg Misra Arrubigwane sacerdotesperan karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasrtrun cha.

19 Incha nõmbe nun indzatø ashib, kurraguchib, kurusyü mesrøb inchai judíos kømeelan tranrrun cha. Inchen pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— chibig køn.

Santiagonba, Juanwanba pinrrø menda purrønnoßsrumugu cha, Señorwan usri treeg miab
(Mc 10.35-45)

20 Zebedeowei nusrkalai usrimbe nui nusrkaløba Jesúswei merrab chigøsrøn mianrrab, nõbe tõmbasrøbig køn. 21 Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi paløta?— cha.

Inchene nõbe trenchibig køn:

—Ñi ashib karub wainug nai nusrkalan, kanun kusrmay, kanun ñui atsimay purramisingarurra— cha.

22 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mõrmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan, kabe ñim muchibsrugueh?— cha.

Inchene nõmbe trenchibelø køn:

—Øø, mutsamønrrun— cha.

23 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane si, ñimbe muchibwei inchun cha. Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purrønnamigwane na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nai Møskai tru purrønrrabelayasig tamaruilaindøwein køn— cha.

24 Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mõrabe, tru pa nunelane namabelø køn. 25 Inchen Jesúsbe nõmun wamabe trenchibig køn:

—Ñimguen ashen, judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nõm karub tøgagúilane maig købash inchib ke nõm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nõrreelø nõm karub purrabeløbe mungucha manchinraingaig karub purrabelø kui ashchai nõmbe kenamaran cha. 26 Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuikkug købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. 27 Inchen ñimui utu mõikkøben ñimmerrig melag købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. 28 Kaguende øyeetøwei tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø, nõguen katøganelayasig marøb meganrrappa, nõ kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb
(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Nòm Jericógurri webamba ambene, misaamerabe truba nu wendautø ambubelø køn. ³⁰ Inchen pailø kabgailø may menda purrøwabe, Jesús purayai mørøppe, trenchib trashibelø køn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

³¹ Inchen misaamerabe niløtø purrønrrai namingucha, nømbe mas mur trashib trenchibelø køn:

—¡Señor, namun lastima ashcha chib, Davidwei Nusrkai!—

³² Inchen Jesúsbe pasramisra, kabgailan wamabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig na chi maramig paløta?— cha.

³³ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, namune namui kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nømun lastima asha, nømui kabmeran katørabene, tru urastø kabgailøbe ashibelø misra, Jesúswei mendig ambubelø køn.

21

Jesús Jerusalénsrø kebib

(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagé pueblo tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan ² trenchib karua ørøbig køn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burra, burro-unøzhig peraig, litsig wetørranrrun cha. Incha picha, srua amrrunrigay cha naimay. ³ Inchippa møikkøben chigøben chibene, øyah chinrrigay chibig køn: “Señor palai indan” cha. Inchen truipe pebrun— cha.

⁴ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig maig taig treeg neb-unrrain kuig køn, tru øyah chib pørig:

⁵ Sion ciudayuelan øyah chib eshkau cha:

“Asay chib, ñimui Rey ñimuimay arruppe, chigucha chi nuig kømíig lataig kan burroyu,

burro-unøyu itøguana arrun taig, kan carga nigab animal llui unøyu.”

⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan treeg mara, ⁷ burran unanbañau srua amrrua, nømbe nømui kewagúilan burranba, unanba kayen, Jesúsbe itøguanabig køn. ⁸ Inchen misag truba nu pasrabiibe møiløbe nømui kewagúilandøwei maywan kayen, møiløbe kullag srarcheelø lutiicha kayibelø køn. ⁹ Inchen merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata, øyah chib trashib amrrubelø køn:

“¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna! chib.

¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.

¡Srømbalásrømbe Hosanna!” chib.

¹⁰ Jesús Jerusalénsrø kebibene, maya misaamera ke chi indi asamgaig inchib, møiløgøben trenchib payibelø køn:

—¿Iibe mu køh?— chib.

¹¹ Inchen tru nu misag sötøbe trenchibelø køn:

—Iibe Tius maig karuigwan eshkabig Jesús Galilea pirau nazaretsriig køn— cha.

Jesús Tiuswei yawan chish marøb

(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Jesús Tiuswei yau kebya, truyu mayeelø yanøb, penab inchib warabelan sətøba wambig webetabig køn. Katø misagwan an yunømarøbelai mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab inchibig køn. ¹³ Incha trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai tab yabe Tiuswan wamindi ya køn cha, trencha wamig kønrrun” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

¹⁴ Inchen tru Tiuswei yau kabgailø køben, cojosmera køben Jesúswan kemallen, nøbe tamarøbig køn. ¹⁵ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswei tru purø nørreelø mariilan ashib katø Tiuswei yau shush ureemera: “¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna!” chib trasai mørabe, truba namabelø køn. ¹⁶ Incha Jesúswan trenchibelø køn:

—¿Iilø øyeeg chib køben mørtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Øø, mørar cha. ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iig øyeeg chibigwan managuen lemeelø køtirru? cha:

Pitsø muchib shush ureemeran køben, katø nørro ureemeran køben

ñun newan tabzhig waminchai, ñi Tius treeg marin køn taigwan.—

¹⁷ Incha nømun pønrramnetø, ciudayugurri webya, Betaniasrømay yabe, trusrø kørrømisrøbig køn.

Higuera tusr mamig niimigwan Jesús kaig nebunrrai wamab
(Mc 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Incha løtsø katø ciudayumay arruabe, Jesúsbe parøgwai mørøbig køn.

¹⁹ Incha kan higuera tusr may pulu pasrai asha, kemallabe, tru higuera tusrbe ka ishiitø tøgag kui ashabe, Jesúsbe tru higuerane trenchibig køn:

—¡Møingurrimbe yandø managucha mas mamig niimubash!— cha.

Inchen tru urastø higuerabe mul-laptinchibig køn. ²⁰ Inchen tru chi purayaigwan nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, truba kwaarøb, Jesúswan trenchib payibelø køn:

—Higuerabe mõi mõi mul-lanrrappe ¿mandø indah?— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim ñimui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagua treeg kømuptinchaitamab isumubene, na higueran øyeeg mari lataitøguen kømøtø, ñim i tunwanma: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” chibene, treeg purainrrun cha. ²² Inchawei ñim Tiusba waminchib miappe, chiwandøgucha nø martraitamab kørewa, miawabe, ñimbe utønrrun— chibig køn.

Jesúswei karumburab karuig mu mandamgaig
(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Jesús Tiuswei yau kebya, kusrenanøb wamnetø, sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua pasrta?— cha.

²⁴ Inchen Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrab inchar cha. Ñim iigwan løtøbene, trube, nagucha eshkarrumøn chibig køn, iilan mu karuitøga marar cha. ²⁵ ¿Misagwan Juan piu umbu ulsraibe chugurri arrig køh?

cha: ¿Srømbalarøngurrin kønrrab køh? Kabe: ¿Møgueløgurrin kønrrab kø chindah?— cha.

Inchen kangurrin kangurri payiyab mendabelø køn: “ ‘Srømbalarøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: Trube, ‘¿chindimba nune køremøgue?’ cha. ²⁶ Katø: ‘Møgueløgurrin kuig køn’, tamgawein køn cha. Kaguende misagwan namune kørig køtan cha. Kagen ya mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig købig kui asha tøgar køn” cha. ²⁷ Treekkurri Jesúswane trencha løtabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Pagatø nusrkalø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁸ Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe iigwan maig isugue? cha. Kan møg pagatø nusrkalø tøgagua, kanunmerriг trendan cha: “Nai nusrkai, nai uvas ellgwain trau mõi kwallchab inrrø” cha. ²⁹ Inchene nøbe trencha løtabig køn cha: “Ig kømøtan” cha. Inchendø nøbe yanayube treeg marmønrrurmab isua møra, ka yan cha. ³⁰ Inchen møskaimbe katøgan nusrkaweimay yabe, katø treetøwein chiben, nusrkaimbe: “Øø, Papa, na inrrur” chibendø, imøn cha. ³¹ Trube, tru i pa nusrkaløyu møskai maig maringaruigwan ¿møig marerah?— chiben, nømbe:

—Tru srøsrø karuinab nusrkai— chibelø køn.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Romasreelayasig an utabeløba, ishumburmera asrwan anwei yanøbeløba Tius nø ashib karub waisrømbe nømmerricken kebamrrun cha, ñimguen kebamøwatø. ³² Kaguende Juan Bautistabe sølgandø tabig mandø amønamiгwan kusrenanrrab arruben, ñimbe køremuig køn cha. Trune tru an utabeløba, tru ishumbur an pagarwei trømbøig marøptø warabeløba, truiloguen køreig køn cha. Trune ñimbe iilan kerrigu ashendø, kørenrrab isua mørmuig køn chibig køn.

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig

(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Incha møray, chibig køn, katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan. Kan møg pirø puaiг uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan chu wesrumigwan truyu tamara pasra, incha tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran chibig køn. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha.

³⁴ Incha yandø tru mamig misrigwan lurramiг luturaaben, møilan køsrøn nui karuindiig melabelan tru nuimburabigwan tru kwallchab utabelan mianrrab øriibe, ³⁵ tru kwallibeløbe karua øriilan merrarrawa, kanune kurraguchib, kanune kweechib, kanune sruutøga petab inchibelø køn cha. ³⁶ Inchen tru pirø puaiге srøsrø lataguen kømø, katøbe karuindiig melabelan mas yam øren, tru kwallibeløbe søteelanba treetøweih maran cha.

³⁷ Incha yandø trugurrimbe nui trag nusrkawan ørøbig køn cha, treeg isub: “Nai nusrkawane chinchimønrrun” cha. ³⁸ Treendingucha tru kwallibeløbe nusrkawan ashippe, nømdø trenchibelø køn: “Pirøwan ketig

utørrabiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun chibelø køn, nuimburab nø utamigwan nam tōga kørromisrtrab” cha. ³⁹ Incha merrarrawa, uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn cha.

⁴⁰ 'Møimbe, trube, ¿tru uvas tra puaig arruabe, tru kwallibelane chi martreah?— chibig køn.

⁴¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Tru larrø kailane treetøwei kaig mara kwetchun cha. Incha tru uvas trawane katøgan mendailan tranrrun cha, lurrimørig nuimburabigwan tranrrai.—

⁴² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñingan Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibigwan managuen lemeelø kōtirru? cha:

Ya marøbelø kaasig sruube

katsiisrø pølbasra wayamig mas purø tab srukken misrin køn taigwan.

Señor Tius øyeeg marene,

namuin kabyube truba tabig asønatan cha.

⁴³ Inchawei nabe ñimune trenchar: Tius nø ashib karub waigwane ñimune kerrawa, katøgan peg misaameran Tius tranrrun cha, ellmarig maig misrtrabig køben, treeg ellmarig misrtrabelan. ⁴⁴ Inchen møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.

⁴⁵ Inchen tru sacerdotemeran karubeløba, fariseosmeraba tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib Jesús eshka wamindiilan mørabe, nømun kemesra wamindin kui wetøgørrabelø køn. ⁴⁶ Incha Jesús wane merrarranrab inchendø, misag sötøwan køriimatabelø køn, kaguende misaamerabe Jesús wane Tius maig karuigwan eshkabig kui treeg tøgagøben.

22

Kasharab yaumay lynchab amrrunrrai eshkai lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

(Lc 14.15-24)

¹ Katø Jesúsbe nømun 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra kusrenani- ilan waminchib mendappe trenchibig køn:

²—Srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha. Kan rey nui nusrkai kasharaben fiesta marøbig lataikke. ³ Incha nui karuindiig melabelan novios yaumay lynchunrigay cha eshkailan wamønrrab øriibe, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe amrrug kømuy indin køn cha.

⁴ Inchen nui karuindiig melabelan katøganelan katøyug trencha karua ørøbig køn: “Nai tsal-lanin toromeran kweetsingarua mamigwane yandø chab tamaraguen war cha, mømbe si yandø kerrigu ke chab tamarikken pønrran cha, novios yaumay lynchubash tan” chinrrai. ⁵ Trune tru lynchai eshkailøbe cuentaguen marmø, møikkøsrønbe nui trausrømay iben, katøgane penab, yanøb inchab ibig køn cha. ⁶ Inchen katøganeløbe tru reywei karua øriilan merrarrawa, truba kaig marøb kurrabetab kōptø kweechibelø køn cha. ⁷ Inchen reybe truba namaptø, tru kweechibelane nui suldaumeran truilane kweetsingarua, nømui pueblone parringarun cha.

⁸ Incha nui karuindiig melabelane trendan cha: “Isa kømø, tru novios-merai fiesta maramibe chab tamarig pønrrøben, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe treegube lynchabgailø kuig kua, amrrumuig køn cha. ⁹ Incha

mas nõrrø callesmerawan amba, mun wetørrabashtø novios yaumay lynchab amrrunrai eshkanrrigay” tan cha. ¹⁰ Inchen tru karuindiig melabeløbe callesmerawan webamba, mun wetørrabashtø tulundzunabelø køn, tabelan køben, kailan købengue. Inchen kasharabelø purrai salayube ¡katø! misaatø netsaptinchibig køn.

¹¹ Inchen reybe tru lynchab amrrunrai eshkailan ashchab kebyabe, kan møg noviosyu lynchab keegwan keweig pasrømui ashabe, trenchiptinchibig køn: ¹² “Au, kasuku, kasharabyu keegwan keweig kømubendøbe, ñibe ¿chinha kebarrugu?” cha. Inchen nõbe ke wamguen pinim pasramisrøbig køn cha. ¹³ Inchen reybe tru mishatsigu ashib põrrabelane trenchiptindan cha: “Srøbwanba, tasiimeranba lusra, wambig purø trømbø løstøyu wegutsay cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun” cha. ¹⁴ Kaguende wamiiløbe truba nu køben, lawa wesruiløbe mamdø køn— chibig køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb

(Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Øyeelø chab puraißen, fariseosmerabe nõørø mendamisra, nõmdø waminchibelø køn, Jesúswan chigøben payen, kalø lètøbene, kebenøsrkønrab cha. ¹⁶ Inchabe mõilan køsrøn nõmui mendig amøñibelanba, Herodesweingateelanba øyah chinrrai ørøbelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg, Tius maig amøñinrrai karuigwan, isa kømø, trunun treeg kusrenanøb, katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømíig kui ashibelø ker cha. Kaguende ñibe mundøgucha nõmun mailø kətasha kandarøtø imøwei inchibig køn cha. ¹⁷ ¿Ñune maig købsruerah? cha, namun eshkarra chibelø køn. ¿Tru Romasø maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— chinrrai.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nõmun ka kaig martraptø isua inchib põnrrain kui ashabe, trenchibig køn:

—Ñim palatø tabelø, ¿nane chindimbarre kebenøsrkønrab inchigue? cha. ¹⁹ Tru pagaram anwan eshkarra— chibig køn.

Inchen nõmbe kan an srua amrruben, ²⁰ Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿I anyu maløba, i munchi põriibabe muin køh?— cha.

²¹ Inchene nõmbe trenchibelø køn:

—Tru Césarwein køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Inchawei Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

²² Inchen iigwan mørabe, kwaara asha kørrømisra, nõmbe nune pasramnetø, ambuptinchibelø køn.

Kwawa katø øsiiramigwan payib

(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Tru kwalømdøwei kan mõiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab ambubelø køn, truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:

²⁴ —Kusrennøbig, Moisésbe trendaig køn cha: “Møikkøben kan møg urekkaig kwabene, nuneebe tru piudan kasharam neburnrun cha, tru nuneg kwabigweimburab ureg kørrømartrab.” ²⁵ Pøs yu namui utuma sieteelø nunelø købig køn cha. Indiibe srøsrøibe kasharawa, urekkaig

kwawa, srawane nunewan kørromaran cha. ²⁶ Katø tru wendø nunewan treetøweim puraiben, katø tru wendau nunewan treetøweim puraiben, sieteeelanba treetø treetø puraibig køn cha. ²⁷ Yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha. ²⁸ ¿Pøs treeg købene, tru kwabelø katø øsiirabene, tru maya nunelø tru ishuwan kasharaig kuig køppe, nõbe sieteeelai utu møigwei srain kønrrerah?— chibelø køn.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa, pella pønrran cha, kaguende Tiuswei wamwan pørigwan lata, Tiuswei maramburab marøbigwan lata nebua ashmeelø kua. ³⁰ Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanrrab kømøwein kønrrun cha. Treeg kømøtø, srømbalårø ångelesmera lataløtøwein kønrrun chibig køn. ³¹ Inchen tru kwailø øsiranrrun taigweimburappe, ¿ñimgan lemeelø këtirru? cha, Tius nøtøwei øyah taigwan: ³² “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha, trendaigwan. Inchawei Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn— chibig køn.

³³ Inchen misag truba nu pasrabiibe iigwan mørabe, Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha kørromisrøbelø køn.

Martrai karua pasrig mas nuig

(Mc 12.28-34)

³⁴ Fariseosmera tru saduceosmeran Jesús niløtø pønrram wamindin kui wammørabe, tulundzuna, ³⁵ kan møikkøsrøn tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbiibe Jesús kalø løtøbene kebenørskønrrab isua, trencha payibig køn:

³⁶ —Kusrennøbig, ¿maig maramigwan martrai Moisés pørigu karua pønrsrailø, mas nuibe møig køh?— cha.

³⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn, chibig køn” cha. ³⁸ Tru maig maramigwan martrai pønrsrailøyu, iimerrig køn cha, trurrigu mas nuibe. ³⁹ Inchen tru wendauikkucha treeg lataløtøwei chibig køn: “Ñima ñiasitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn” cha. ⁴⁰ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kerrigu pønrrabig lata, Tius maig karuigwan eshkabelø kerrigu kusrenaniilø lata i pagatø maig maramigwan martrai pønrsrailøyugurri pølbasa amrrubig køn— cha, trenchibig køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?

(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Inchen fariseosmera tulaamba srø purramnetø, ⁴² Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Cristoimburab maig isugue? cha. ¿Mui misagugurri arritamague?— cha.

Inchen nõmbe trenchibelø køn:

—Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Trube, treeg købene, Davidbe Cristone chindimba Señor tah? cha, nun Espiritu trendingaruben. Kaguende Davidbe trendaig køn:

⁴⁴ Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kòmui inchib tsalø inchibelan

ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønstramnegatig.”

⁴⁵ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chiben, ⁴⁶ muguen mancha kusrua lötønrrab kaimabelø køn. Incha tru kwalømgurri mugucha chigøben mas payrrab inchimeelø køn.

23

Fariseosmeranba, Moisés pørigwan kusrenanøbelanba Jesús ‘øyeelø køn’ chib

(Mc 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Øyeelø chab puraiben, Jesúsbe misaameranba, nui kusrenanøb pera uniilanba trenchibig køn:

² —Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe tru Moisés pørigwan øyeeg chibig køn cha eshkað nømui marøb purramibe truig køn cha. ³ Inchawei nøm ñimun chi maringaruben, kerrigu møra marøb esegay cha. Inchendø nøm maig marigwane, trunun asha marmønrrigay chibig køn. Kaguende nømbe chigøben tabig martrappe chibendø, peemaytø marøbelø køn cha. ⁴ Incha nømbe tru pørigu mas nemarøb, mutamguenga kwatsiguelø latailø mara, katøganelane kildunyu muta ambub lataitøwei inchai marendø, nømgurrimbe ni tasig-unøtøgaguen kebachig kòmui inchibelø køn cha. ⁵ Chiwandøgucha marøppe, misaamera ka ashchaindø marøbelø køn, cha. Tiuswei wamwan pørigwan kappaløyu køben, kwalmerayu køben nørriig kena melsra amønarnig tab kui inchibelø køn cha, katø u tulturmera yab srølmera melsra amønarniba. ⁶ Lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba, judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba inchibelø køn cha. ⁷ Incha misaamerabe penab yanøb indinug nømune purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha, trurriigu nømune “Kusrennøbig” cha, wamønrraingue.

⁸ Trune ñimbe “Kusrennøbig” cha, wamønrrai inchimumig køn. Kaguende ñimbe søteeløba nunelø latailø køn. Incha ñimbe kusrennøbiibe kandø tøgar køn cha. ⁹ Katø ñimbe yu piraupe mungucha, “Møskain” chimøtay. Kaguende ñimbe Møskaimbe kandø tøgar køn, truipe srømbalsrø wabig. ¹⁰ Katø ñimune “Kusrennøbig” cha, wamønrrain kømøwein kui, kaguende ñimuimbe ashibig mas nuibe Cristo, nøtø køn. ¹¹ Ñimui utu mas nuibe katøganelø karuindiig megarnig køn. ¹² Kaguende nøasiitø ‘nuig kurmb’ isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen chigucha kømíig ‘nuig kurmb’ isumíigwane ‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun, chibig køn.

¹³ ‘Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Srømbalsrø Tius nø ashib karub wainug kebambam yaskabwan katøganelø kebammønrrai kasrøb, ni ñimdøweinguen kebammøwei, ni katøganelø kebambug kui inchen kebambashmøwei inchibelø køn cha ñimbe.

¹⁴ ‘Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pøs ñimbe piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Øyeekkurri ñimbe møra melarnig mas nuigwan utanrrun chibig køn.

15 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pirau lata, maryu lata munabatsø ambubelø køn cha, kandøguen ñimuingatø purøsrúnrrab. Incha yandø ñimuingatø purøsrube, ñim lataitøguen kømø, purab tabelø chibelø kønrrai mara, truigwane tru managuen kwamø nagu kegutsam unø kønrrai marøbelø køn cha.

16 'jAy, ñim waachamera chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! "Møikkøben Tiuswei yawei merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taigwan treeg marmuingucha, ñimbe chigucha kømøn chibelø køn. Inchendø tru Tiuswei yau oro pasrabigwei merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taigwan trenchibig, trube, martrab taigwane nune maramig nebunrrun" cha, trenchibelø køn, ñimbe. 17 jTontos, chigúinguen ashmeelø! ¿Møimerrig mas nuig kerah? cha. ¿Oroteh? Kabe ¿tru oron Tiusweyasig tabig kønrrai nøøø tarømarøbig, Tiuswei yateh?

18 'Katø ñimbe trenchibelø køn: "Møikkøben, chigøben martrab cha altarwei merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taigwan, marmuingucha, chigønrraamøn cha. Inchendø tru altar pala Tiusweyasig trana pasrigwan truigwei merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taigwane, nune maramitøwei nebunrrun" cha, trenchibelø køn. 19 jChigúinguen ashmeelø! ¿Mas nuibe chigø? ¿Tiuswan traniiteh? Kabe ¿tru Tiusweyasig tranigwan tabig kønrrai nøøø tarømarøbig, tru altarte? 20 Altar merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, altarwandø ke treeg maramønrrun chimøtø, tru pala chi pønrrabigwangucha kerriguba treeg maramønrrun cha, tøga trendan cha. 21 Tiuswei yawei munchiyu 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, tru yawandø kømøtø, Tius truyu pasrabigwangucha tøga trenchib pasran cha. 22 Inchen srømbalawei munchiyu 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, purø tabzhig Tius wamisra waigwanba, katø tru tabzhigu wamisra wabigwanba tøga trencha pasran chibig køn.

23 'jAy, ñim waachamera, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Ñimbe erbabunanba, aniswanba, cominoswanba, truillane Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa tranøbelø køn cha. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kusrennøbig mas nørreelø pønrrabigwane marmø, pinab amban cha, tru sølgandø tabig maramigwanba, lastima ashibelø kømigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgagømigwanba. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb. 24 jÑim chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! Pøløm-unøzhigwane tøga muchimønrrab larruusra muchendø, camellone kebinab pinan cha.

25 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøsrá kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha. 26 jFariseo chigúinguen ashmíg! Pasun umbumaymerrig chish mar cha, wambiimaygucha chishig kørømisrtraí.

²⁷ 'iAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Kwaig sörin trabmera wambiimaybe puløzhig pisig latailø tabzhig latailø købendø, umbumaybe kwabelain tsutsiimerabah, chigøben køsøngønrraptibatø netsailø, ñimbe tre latailø køn cha. ²⁸ Ñimbe øyeeg latailø køn: Misaamerai merrappe sølgandø tabelø lataig asønabendø, wambiimay maig køben treegwein kømøtø, umbumaybe isatø tabig lataig indiiløbah, larrø kaibatø netsailø køn cha ñimbe.

²⁹ 'iAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabelai søriiløyu ñimbe tamara pønrsøb, sølgandø tabig amøñibelan sørim pala tabzhig tamarøb inchibelø køn cha. ³⁰ Inchabe ñimbe trenchibelø køn: “Namui merrabsreelø warab uras nam warabelø kuig kuimbe, Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib ani lushib nømmba tøgatø marøb pønrrømubsrubrainrrun” cha. ³¹ Pøs øyeeg taikkurri ñimbe Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibelainukkurri amrrub misaamera ker cha ñimdøweinguen wamindan cha. ³² Inchawei ñimui merrabsreelø pølbasa marig købigwane, trube, ñimbe patsøga pasray chibig køn.

³³ 'iUlmera latailø, ñim namig ulmera latailainukkurri karrab misaamera! Inchawei ñimbe tru møra melamnug kebusriilø kømønrrab ¿chinha wegørrønrrague? cha. ³⁴ Inchawei asay chibig køn. Nabe Tius maig karuigwan eshkabelø køben, nørrø kusrebelø køben, Moisés pørigwan kusrennøbelø køben ñimuimay øren, møilan køben ñimbe truilane kweechib, kurusyu melsrøb inchun cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayu maig købash marøb ichabetab, pueblosmørig chu amben, chu amben, ñimbe pasraørøb wendautø amrrun cha. ³⁵ Øyeekkurri tru sølgandø tabig amøñibelan kweetsiilai ani mayamba pirau lusiibe ñimuim pala kønrrun cha, tru Abel sølgandø tabigwei ani lusikkurrimbunø, Berequíaswei nusrkai Zacarías tru altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben, ñim kweecha, truigwei ani lusigwangatig. ³⁶ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Kerrigu øyeeg marikkurri Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

Jesús Jerusalénwan isua kishib

(Lc 13.34-35)

³⁷ 'iJerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibig, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha. ³⁸ Au, ñim waraig yamerabe elatsig mugucha-gaig kørrømisrrun cha. ³⁹ Kaguende nabe trendamønrrun chibig køn: Nane katøbe mas ashchaamøn cha, øya tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!” cha.—

24

Jesús Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib

(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webya iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kemallibelø køn, tru Tiuswei yau yameran eshkanrrab. ² Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—¿Iilan kerrigu ashke? cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørromismønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— cha.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb
(Mc 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Incha Jesús Olivos Tunsrø wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø nøørø trencha payrrab kemallabe trenchibelø køn:

—Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. Katø ñi katøle arrumigwanba, yandø srabe kwaløm punrrabigwanba asamibe ¿chitø kenamistrerah?— cha.

⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø. ⁵ Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe Cristo kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha, truba nu peløsrkønrrun cha. ⁶ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn’ chib, katø ‘purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab køn’ chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kønrrun chibig køn. ⁷ Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karum piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune parø arruben, chusrøn køben pirø trømbøig kønønrrun cha. ⁸ Inchendø kerrigu øyeege pureb arrubiibe kan ishuvan unø tammistrab pusrkwab pølbasri lataitø kønrrun cha.

⁹ Inchen ñimune maig købash inchib kaig marøb srua kønrrai tranen, ñimune kwetchun. Katø chu pirauelø køben maya misaamerabe nagur-rindø ñimun tsalø asiilø kønrrun cha. ¹⁰ Inchen tru kwalømmerawane møiløgøben truba nu nan tarømisra, kangurrin kangurri tsalø inchibelai tasku pønsrøb, kangurrin kangurri ashig kømui indiyab inchun chibig køn. ¹¹ ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chib isatø eshkabelø truba truba kurra, isatø misagwan truba nu peløsrkønrrun cha. ¹² Kaibe purø trømbøig larrøbichib arruptø, misaamerabe kerrigu lutau kangurrin kangurri katøganelan isua undaaramigwane yandø isumønrrun cha. ¹³ Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig kønrrun cha. ¹⁴ Tius nø ashib karub waigwei tabig srø wambe yu pirau pirø muba kuimburab chi misaamerandøgucha eshka kusrenanig kønrrun, chigúi nebua ashchai misaamera. Inchen yandø srabe kwaløm punrrun chibig køn

¹⁵ Inchwai Tius maig karuigwan eshkabig Daniel wamindig tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptiig Tiusweyasiitø marinug marøb pasramisrin kui ashabe, (lebiibe iigwan tab chigúi mør), ¹⁶ yandø treeg pubene, Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay. ¹⁷ Katø nui ya pala wambig wabiibe kørraarrua chigucha wesranrrab kebumumig køn. ¹⁸ Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrrab arrumumig køn. ¹⁹ ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanreelø, kabe muchib ureg tøgarmaraimbe maig kønrrer! chibig køn. ²⁰ Ñimbe Tiuswan miay cha, pishin kwalømmerawan wegørra lulamig nebumøwei, katø isrin kwaløm nebumøwei inchain cha. ²¹ Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig atrun. Pirøwan pølbasra marøb uraskurri møingatic øyeebe kaagúig, katøbe

managuen øyeebe kaanrrun chibig kòn. ²² Tius tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kònrrun cha. Inchendø tru nuyasiitø tarømariiløgurri landøranrrun cha.

Ka isatø 'Cristo ker' chibeløba, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibeløba

²³ Incha møikkøben ñimun: "Au, Cristo yu pasran" chib, kabe: "Au, Cristo uyu pasran", taingucha, køremøtay. ²⁴ Kaguende møiløgøben 'Cristo ker' chib isatø inchibeløba, katø, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab mariilø truba nørreelø asha kømig kenamariiløba, kwaara asha kònrrai nørreelø mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun. ²⁵ Au, nabe ñimune øyeelø puraimøwatø chab eshkar. ²⁶ Inchawei ñimun møikkøben: "Au, øsrø mu misag warab waraimønug pasran" chibene, ashchab webammøtay cha. Kabe: "Yu yaambusrø wan", taingucha, køremøtay cha. ²⁷ Kaguende kan palaig pilabig wagurri walli umbusrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arrupere, treeg attrun chibig kòn. ²⁸ Kwaig chu tsubene, truyube kallina-sumera tulundzunørrun cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib

(Mc 13.24-37; Lc 17.26-30, 34-36; 21.25-33)

²⁹ Inchen tru treeg isumdø kwalømmera chab puraiiben latatø, nøsiibe yandø kwaben,

pøibe yandø pilømuben,

estrellamerabe srømbalasrøngurri kørøben,

katø srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelane kønøgøb sruagutsiilø kònrrun chibig kòn.

³⁰ Inchen Møg Misra Arrubig tru arrumigwan eshkabig srømbalasrø kenamisren, chu pirausrøn køben misag nørø pønrrabelø truba truba isub kishchun cha. Inchen Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tøggaig srømbalasrøngurri purø nuig tørguegwalmabig wañiyu arruben ashchab kòn, chibig kòn. ³¹ Inchen trompetan truba mur urrøben, nøbe nui ángelesmeran amrrai ørtrun chibig kòn, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri, srømbalasrø kandarømayrøngurri katøgandarømayrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrai.

³² Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui sramera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø kòn cha. ³³ Øyeetøwei ñim kerrigu iilan ashabe, attra-biibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig kòn. ³⁴ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha. ³⁵ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³⁶ Inchen tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalasrø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan chibig kòn. ³⁷ Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra Arrubig katø arrum kwalømgucha treetøwei purainrrun cha. ³⁸ Kaguende tru kwalømmerawan sre puben pi pulabig attrab srø købenbatø, tru urasma misaamerabe mab, muchib, kasharab, kasharanøb waraig købig kòn cha, Noé nui truba nu barcoyu kebyam kwalømgatikke. ³⁹ Incha treeg

pumnegatig øyeeg kōnrraitamab isumø warøbenba tru pi pulab arrubiibe maya misagwan patsø srua yaig købig kōn cha. Øyeetøwei purainrrun chibig kōn, tru Møg Misra Arrubikkucha katøle arruben. ⁴⁰ Incha tru uras pailø mōguelø trau warøben, kanune srua iben, kanune kōrrømarig kōnrrun cha. ⁴¹ Pailø ishumburmera kitsøsrugu kichib kōben, kanune srua iben, kanune kōrrømarig kōnrrun chibig kōn.

⁴² 'Ñimbe pesannamø, isua, ashiptø kuy. Kaguende ñimui Señor chi kwaløm attrab kui ashmøwa kōn. ⁴³ Trube, treeg købene, iigwan isua kuy, kan ya puaima niliig yem chu uras attrab kui mōrimbe, ashib megawa, yau nilønrab kebibashmubsruinrrun cha. ⁴⁴ Inchawei ñimgucha tamara melay chibig kōn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø kōbenba arruptinchun cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmügwanba kemesra wamindig

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ 'Kan karuindiig megabig maig taigwan mōra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø asha marøbigwan, ya puaignui yau warabelan mannam ura puin kuindø nōmui mamigwan srøttrab muniitø wabig kōnrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha. ⁴⁶ Truibe mayanguen tab kuig kōn nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaignui puptindin-abigweimbe. ⁴⁷ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaignui chi tøgagúigwan kerrigu nø asha marøb pasrønrrai tranrrun cha. ⁴⁸ Inchen karuindiig megabig larrø kaibe nuinetø treeg isubig kōn: "Nai ashib karubiibe peguen attraamøn" cha. ⁴⁹ Katøgan karuindiig melabelan kurrabetab menda, katø mutsigueløba mab, muchib, tsubenba, ⁵⁰ nui ya puaignui ni attraitamab isuinguen kōmø kwaløm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha, ⁵¹ purø trømbøig ichagucha, palatø tabelø pønrrainug kertrun cha. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kōnrrun chibig kōn Jesúsbe.

25

Diez srusralmera novian linchab webambubelø lataitøwein kōn cha, kemesra wamindig

¹ 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig kōnrrun: Diez srusralmera mu møøba kimeelø aceite lámparameran piløga muta, tru keg misrtrabigwan linchab katønrrab webambubelø lataikke. ² Truilø tru tratrøgatøbe ni chiguen tre isumeelø kōben, katøgan tratrøgatøbe tamara isuatø muniitø melabeløgue. ³ Tru tratrøgatø chi tre isumeeløbe lámparamerane srua ambendø, aceitebe srua ammuin købig kōn, tru patsøben katø usramig. ⁴ Trune tru isuptø melabeløbe lámparamerayu usriilø kōmnetø, katø usramig nøørø kōtsø-ureezhigu srua ambubelø kōn. ⁵ Inchen tru keg misrtrabig peguen arrumubene, nōmune søteelanba yandø ki kanaben, søteeløba kiptindin købig kōn.

⁶ 'Inchen yem tøbøtasrømbe trenchib trasay mōran: "¡Keg misrtrabiibe yu arrun cha. Katønrrab amrrab werruy!" chib. ⁷ Inchen søteeløba tru srusralmerabe kurra, nōmui lámparameran tamarøb mendabelø kōn. ⁸ Inchen tru tratrøgatøbe tre isumeeløbe, tru tratrøgatø isuatø melabelan trenchibelø kōn cha: "Ñimui aceiten kuchi namun ketøbsrumugu cha, namui lámparamerabe ke chab kwab amrrun" cha. ⁹ Inchen tru srusralmera

tamara isuatø melabeløbe trencha løtabelø køn: “Kaimaysruandøbe cha. Kaguende ñimui lata namui lata nebunrraamøn cha. Trembe yanøbelaisrø penønrrab ambay chibelø køn, ñimuyasiitøwei.”¹⁰ Inchen tru trattrøgatø srusralmera aceiten penønrrab ambamnetø tru keg misrtrabiibe puptinchen, tru trattrøgatø isuatø melabeløbe keg misrtrabiiba kasharab fiestayumay kebamben, yandø yaskabwan kasrøbig køn.

¹¹ Inchen yana wendau tru kan srusralmeragucha trenchib pubelø køn: “¡Señor, Señor, namun yaskabwan kurtra!” chib. ¹² Inchen nøbe trencha løtabig køn: “Pøs nabe isa kømø, ñimune mumera kui ashmíg kur” cha.

¹³ Inchawei ñimbe pesannamø, ashiptø melay chibig køn Jesúsbe. Kaguende tru Møg Misra Arrubig arrumigwane ñimbe chi kwaløm attrab kui mørmøwei, ni chu uras attrab kui mørmøwei indan cha.

Anwan uta øyeeg marøbig lataig køn cha, kemesra wamindig (Lc 19.11-27)

¹⁴ Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha: Kan møg yabsrømay inrrab, nui karuindiig melabelan wama, nui chi tøgagúilan asha marøb kønrrai trana ib lataikke. ¹⁵ Kan møigwan køsrønbe an trattrø mil tranøppe, møigwan køsrønbe pa mil, møigwan køsrømbe milgue, møigwandøgucha nøm maig martrapteelø køben treeg trana, yandø inrrab yan cha. ¹⁶ Tru karuindiig megabig an trattrø mil utabiibe trutøga penab, yanøb incha, katøgan trattrø mil nemaran cha. ¹⁷ Inchen katø tru pa milwan utabikkucha katøgan pa mil nemaran cha. ¹⁸ Inchen tru milwan utabiibe pirau kan trab lalla, tru an tranøbigwei anwane truyu søraptindan cha.

¹⁹ Indiibe yandø truba yana misrøb iben, tru karuindiig melabelan treeg marøb melønrrai karua pasrøbiibe katø arrua, nøm chitø mari-tashchab wamisra ashib mendan cha. ²⁰ Inchen tru an trattrø mil utabig puabe, trendan cha: “Nai ashib karubig, ñibe nan trattrø mil tranig kømøh cha. Møimbe tru kømnetø nabe katøgan trattrø mil nemara, yu srua arrur” tan cha. ²¹ Inchen trube trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasrtrumøn tan chibig køn. Incha kebarrua, naba truba kasraarau” tan cha.

²² Inchen tru karuindiig megabig pa mil utabiibe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñi nan pa mil tranig kømøh cha. Møimbe katøgan pa mil nemara, yu tøgagur” tan cha. ²³ Inchen tru an tranøbiibe trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasramønrrun cha, trendan cha. Kebarrua, incha naba truba kasraarau” tan chibig køn.

²⁴ Inchen tru mendig megabig tru milwan utabiibe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, ñiashib tsurig kømubendø, parøb, katø ñibe chiwandøgucha chi chippe, ke kandø chibig kui nabe ashibig kuabe, treekkurri nane kørig køben,²⁵ ñui anwan srua ya, pirau sørig køn cha. Inchendø ñui anwan utørra” tan chibig køn. ²⁶ Inchene nui ashib karubiibe trendan cha: “Karuindiig megabig larrø kaig, trurrigu pøig køn cha. Pøs naashib ellgwainug kømubendø, ellmarigwan tulishib, naashib tsurinug kømubendø, parøb inchibig kui ashabe,²⁷ trube, maindi nai anwan bancoyu an utabelan

pastrai tranamdiigwan tan chibig køn, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utamig kønrrain cha. ²⁸ Inchawei, nai anwan kerrawa, tru an diez mil tøgaiigwan tranay tan. ²⁹ Kaguende tøgaiigwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Inchen chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha. ³⁰ Incha i karuindiig megabig chigucha chi marmígwane wambig purø trømbø løstøyu wegutsay tan chibig køn. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun” cha.

Chu pirausrø misaamerandøgucha Tius maig kønrrabigwan asha marøb

³¹ 'Møg Misra Arrubig nui tørguegwalmabigu tru maya ángelesmeraba arrua, wamisra nui ashib karub waig tørguegwalmabigu wamistrun. ³² Inchen yu pirau chi misaameratøgucha nui merrab tulundzunøben, nøbe nøørø, nøørø tarømartrun cha, kan ubisha ashibig ubishameranba, kabrameranba nøørø, nøørø tarømarøb lataitøweingue. ³³ Incha ubishamerane kusrmay pønstrøppe, kabramerane atsimay pønstrønrrun.

³⁴ 'Incha Reybe tru kusrmay pønrrabelane trenchinrrun: “Nai Møskai ñimun mayanguen tab indiiløbe naimay amrruy cha. Incha Tius pirøwan marøb uraskurri ñimuyasig tamarig pasrabig tru ashib karub wainuguigwan ñimuyasig utay chinrrun cha. ³⁵ Kaguende na parøgwai uñen, ñimbe na manrrai nan srørrig køn cha. Na pi mulgwai inchen, ñimbe pi mutchai srørrig køn cha. Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, ñimbe tab wamab, ya pebøb indig køn cha. ³⁶ Asru chi kemig chigaig uñen, ñimbe nan tranig køn cha. Na kwanrrø tsuben, nan ñimbe ashchab amrruig køn cha. Kailan keeri yau na pasrøben, nan ñimbe neshchab amrruig køn” chinrrun cha.

³⁷ 'Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe trenchib løtab pønrrønrrun cha: “Señor, ¿ñi parøgwai uñen, nambe mana mamig srørrøb, katø ñi pi mulgwai indi ashabe, nambe pi mutchai mana srørrig køh? cha. ³⁸ ¿Arruatiig chugucha pumikkaig uñen, nambe ñune tab wamab mana ya pebig køh? cha. ¿Asru kemig palai uñene, nambe mana tranig køh? cha. ³⁹ Kabe ¿kwanrrø tsuben kui, kailan keeri yau keerig pasrøben kui, nambe mana neshchab amrrubrah?” chinrrun cha. ⁴⁰ Inchen Reybe trencha lötønrrun cha: “Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan mariibe, nan marig køn” cha.

⁴¹ 'Incha katø atsimay pønrrabelangucha Reybe trenchinrrun cha: “Ñimbe nainukkurri tarømisray cha; kaigyu pønrrønrrai pønstrailøbe, nugwaimandzigweimba, nui ángelesweimba tru managuen kwamø nag tamarig pasrabigumay ambay cha. ⁴² Na parøgwai uñen, ñimbe mamig srørrmuig køn cha. Pi mulgwai inchen, pi mutchai srørrmøwei indig køn cha. ⁴³ Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, tab wamab nan ya pebmuig køn cha. Asru chi kemikkaig uñen, ñimbe nan tranmuig køn cha. Na kwanrrø tsub, katø kailan keeri yau na pasrab inchen, ashchab amrrumuig køn” chinrrun cha.

⁴⁴ 'Inchen nømbe trenchib pønrrønrrun cha: “Señor, ñune parøgwai uni ashib, pi mulgwai uni ashib, kabe chugucha pumikkaig uni ashib, asru chi kemikkaig uni ashib, kabe kwanrrø tsui ashib, kailan keeri yau pasrai ashib inchendø, ¿namgan ñun purugumuig kuitarru?” chinrrun cha. ⁴⁵ Inchen Reybe trencha lötønrrun chibig køn: “Pøs, nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan ñim chigucha marmuibe, nan treeg marmuig køn cha. ⁴⁶ Iiløbe managatig purø trømbøig møra melamnuumay tarømisra amrrun cha. Inchen tru

sølgandø tabeløbe managatig øsig purramsrømay amrrun” chinrrun—
cha, trenchibig køn Jesúsbe.

26

Jesúswan kemøra kwetchab waminchib

(Mc 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jesús ilan kerrigu chab waminchabe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

² —Ñimguen ashen pa kwalømyube Pascua Fiestan martrab køn cha. Inchen tru Møg Misra Arrubiibe kurusyu mesraig kønrrai tranig kønrrun— cha.

³ Inchen tru urastøwei sacerdotemeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Caifás, tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdotei palacioyu tulundzunabelø køn. ⁴ Incha Jesúswan chinchagøben tammaytø chi isa køben kemøra, kwetchab waminchendø, ⁵ trenchibelø køn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Betanasrø kan ishug may irrabigwan Jesúswan itølushib

(Mc 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Betanasrø tru Simón leproso taigwei yau Jesús wabene, ⁷ kan ishug alabastro limetayu truba may irrabig netsiig truba nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn. ⁸ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, ishuan trenchib namabelø køn:

—¿Ke ka yandøbe iigwane chinchabrre lushibig køh? cha.

⁹ Waachameran purugumig purø nuwei yanøbsruinrrun— cha.

¹⁰ Inchen Jesús wetøbeñabe, trenchibig køn:

—¿Ishuwane chi chibrran purrøgue? cha. Pøs iig nan mariibe truba tabig maran chibig køn. ¹¹ Kaguende waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagønrrun cha. Trune nane treeg kønrraamøn cha. ¹² Ishug tru may irrabigwan nan asru itølusiibe nan søramigweyasig tamaran cha. ¹³ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshka kusrenaniisrømbe tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrain— chibig køn.

Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb

(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Judas, tru Iscariote taig, Jesús doce kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotemeran karubelan ashchab yabe, ¹⁵ trenchibig køn:

—¿Jesúswan ñimui tasku tranene, nane chi tranrrunrrague?— cha.

Inchen nømbe an treinta tranøbelø køn. ¹⁶ Inchen tru uraskurri Judasbe Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig

(Mc 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹⁷ Tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta pølbaserøb kwaløm Jesúswai kusrenanøb pera uniilø nun kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe nambe chu tamaramø?— cha.

¹⁸ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ciudayu kan moweimay ambabe trenchinrrigay cha: “Kusrennøbiibe trendan cha: ‘Nai urabe yandø puin køn’ cha. ‘Pascua maramigwan nai kusrenanøb pera uniiløba ñui yau martrab’ tan”— cha.

¹⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan mara, tru Pascuan tamarøbelø køn.

²⁰ Inchen yandø yem køben, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu wawa, ²¹ mab wappe, trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrrab køn— cha.

²² Inchen nømbe truba truba isui incha, kan kan nun payib mendabelø køn:

—¿Señor, kabe na købra chinderah?— chib.

²³ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Kan møikkøsrøn pirriwan i nindagutøwei naba kebishibig, truig nan ashig kømui inchibelaingatø misra, tranrrrautan cha. ²⁴ Tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune ¡tru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchibelan tranrrrabigweimburappe, yeekkucha kuita chibig køn, trembe trube kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun— cha.

²⁵ Inchen tru Judas, tru ashig kømui inchibelaingatø misra tranrrrabiibe:

—¿Kusrennøbig, kabe na købra chinderah?— cha payene, Jesúsbe:

—Ñibe sølwein tan— chibig køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

²⁶ Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan trenchib srørrøbig køn:

—Cha, may cha. iibe nai asr køn— cha.

²⁷ Incha katø copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, nømun trenchib purøørbig køn:

—Søteeløba i copayuigwan mutsay cha. ²⁸ Kaguende iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig kaig mariilan ulø paymø pesannaig kønrrai lusig køn cha. ²⁹ Incha nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

*Jesús Pedron, nan ‘ashmúg kur’ chinrrautan cha, kanmaytø eshkað
(Mc 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

³⁰ Incha yandø kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba, ³¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe mayeeløba nagurrindø mõi yembe nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyeech chibig pørig pasran cha:

Ubisha ashibigwan na kweechen,

ubishamerabe nøørotø chab lulrrun, chibig.

³² Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun— chibig køn.

³³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe man-
aguen tarømismumønrnun— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Pøs nabe cierton ñun trendamønrnun cha: Møi yemdøweinguen kallu
wamømwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíg kur’ chinrrautan— cha.

³⁵ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe managuen ñun ‘ashmíg kur’
chimumønrnun— cha.

Inchen mayeeløba nui kusrenanøb pera uniiløgucha treetøwein chibelø
køn.

Jesús Getsemanísrø Tiusba waminchib

(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba, kanbalø Getsemaní
taisrømay ambabe, trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, na øsrø nai Møskaimba waminchab yamne.—

³⁷ Incha Pedronba, Zebedeowei nusrkalan pailanba pera yabe, truba
isui, ni mumayguen tab kømui inchib menda, ³⁸ trenchibig køn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe
yutø kørrømisra, naba ñimgucha kimø, purray— chibig køn.

³⁹ Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, nui maløwan piraugatig ke-
bachib sraløptinchabe, trenchib Tius Møskaimba waminchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig
køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain—
cha.

⁴⁰ Incha katø nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai
wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—¿Kan uratøguen kimø, naba kasrig purrønrrab kaimatirru? cha.

⁴¹ Kimø, Tiusba waminchib purray chibig køn, chiyugøben kaigyu
kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe
kullaguig køn— cha.

⁴² Incha katøle Jesús Tius Møskaimba waminchab ya, trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan na muchimønrrai tarømaramgaig købene, trube,
ñun maig maramdiig køben treeg martra— cha.

⁴³ Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane
kiptøwein purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe
kigøbiitø ke kanain purrøwa. ⁴⁴ Incha nømun purramnetø katø pønmay
kønrrabyu Tius Møskaimba waminchab ya, srøsrø mandø wamindig
treetøwein chib waminchibig køn. ⁴⁵ Incha nui kusrenanøb pera uni-
ilaimay arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø ura pun cha,
tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku tranamig. ⁴⁶ ¡Kurray,
chibig køn, amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig
nan tranrrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúswan kemøra srua ambub

(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús waminchib pasramne, Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai
utuibe truba truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben,
tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotesmeran karubeløba, misag-
wan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn. ⁴⁸ Tru

Judas Jesúswan ashig kòmui inchielaingato pasramisrøbiibe nòmune: “Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrigay cha, eshkain købig køn. Tru na muchaig, truiig kønrrun cha. Kemørrigay” cha. ⁴⁹ Incha Judasbe mõi mõi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, yandø yem køn!— cha.

Incha muchabene, ⁵⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai trendø lincha uñibig, chi martrab arruabe, mar— cha.

Inchen kaneløbe kemalla, Jesúswan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.

⁵¹ Inchen møikkøsrøn Jesúsba pasrabiibe espadan wesrub, maya sacerdotemesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichtinchibig køn. ⁵² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñui espadane wayinug way cha. Kaguende mutøgucha espadatøga kwayabiibe, espadatøgatøwei kweetsig kønrrun cha. ⁵³ Ñi isubgan nai Møskawan miamønrraitamirru cha. Na miabene, nøbe møindøweinguen ángelesmera muguen nebua mundzangaig ørøbsruinrrun cha. ⁵⁴ Pøs treeg købene, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg purainrrun taibe, trube, ¿chinchá purainrrab kø?— cha.

⁵⁵ Incha tru urastø Jesúsbe misaameran payibig køn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werugue cha, nan kemørrab, nabe kan niliig kui lata? Nabe kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig køn chibig køn. ⁵⁶ Inchendø iig kerrigu øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabelø Tiuswei wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig køn— cha.

Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø elachippa, mayeeløba chab luløptinchibelø køn.

*Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)*

⁵⁷ Incha Jesúswan merrarrabeløbe tru maya sacerdotemesmeran nø karub sacerdote Caifáswei yamay nune srua ambubelø køn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba tulundzuna pasrainuumay. ⁵⁸ Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotemesmeran nø karub sacerdotei ya wambiisrøngatig ya, umbu kebyabe, tru ashchay pønsraig pønrrabeløba wabig køn maig kørrømisrtashchab ashchab.

⁵⁹ Inchen sacerdotemesmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløbabe Jesúswan kwanrrai pasrrab møilan køben ‘Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig køn’ chib isa waminchabelø labendø, ⁶⁰ wetørranrrab kaimabelø køn, møiløgøben ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib isa waminchibelø, truba werruppe werrubendø. Yandø truinchib køptø, pailø werrua, ⁶¹ trenchibelø køn:

—I møøbe øyah taig køn cha: “Nabe Tiuswei yawan pøttiicha, pøn kwalømyutø katø mara pasramønrrun”— cha.

⁶² Inchen tru maya sacerdotemesmeran nø karub sacerdote Caifásbe kurra, Jesúswan payibig køn:

—¿Chigucha løtømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib køh?— cha.

63 Inchen trendaingucha, Jesúsbe chigucha lətømuben, tru maya sacerdotesperan nò karub sacerdotebe trenchibig kòn:

—Øsig wab Tiuswei munchiyu nabe ñun, ñi Cristo Tiuswei Nusrkain kuabe, ‘truig kur’ cha, namun eshkau tamønrrun— cha.

64 Inchene Jesúsbe trencha lətabig kòn:

—Ñitøweinguen chab trendan cha. Katø nabe ñimune trendamønrrun cha: Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalærøngurri wañiyu arruben ashib inchun — cha.

65 Inchen tru maya sacerdotesperan nò karub sacerdotebe nui kewagúigwandøwei kòlsrøb, trenchibig kòn:

—I møøbe Tiuswane purø trømbøig waman cha. ¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kø? cha. Ñimdøweinguen Tiuswan tru purø trømbøig wamab wamindigwan møran chibig kòn.

66 Incha ¿ñimune maig asønata?— chiben, nømbe trencha lətabelø kòn:

—Kaigwein kòn cha. Kwabash— cha.

67 Inchen nømbe malau illimbi itøtutamba, kurramba inchen, katøganeløbe pashaguchib 68 trenchibelø kòn:

—¡Cristo, mu kurragutsin kui, namun kelarrab eshkau pøs!— chib.

Pedro Jesúswan ‘ashmíg kur’ cha isab

(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69 Inchen Pedrobe ya wambig wabene, kan mendig megabig srusrø kemallabe, trenchibig kòn:

—Ñigucha galileasriig Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.

70 Inchen Pedrobe mayelai merrab ‘ashmíg kur’ chib trenchibig kòn:

—Ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

71 Incha yaskabyu Pedro webibene, katøgan srusrø nun ashabe, katøganelan trenchibig kòn:

—Øikkucha Nazaretsrø Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.

72 Inchene Pedrobe katøyug:

—‘Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur’ chib, trenchibig kòn. Nabe tru møwane ashmíg kur— cha.

73 Inchen yanayu truyu purrabeløbe Pedron kemallabe, trenchibelø kòn:

—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein kòn cha. Waminchibytøguen møramdiig waminchibig kòn— cha.

74 Inchen Pedrobe:

—‘Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib, Tiusken ashen katø nabe isa waminchibgucha pasrømur chibig kòn’. Tru møwane nabe ashmíg kur— chib.

Inchen tru urastø kan kallu wamaptinchen, 75 Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig kòn: “Kalluguen wamømøwatø, ñibe nan pønmayguen ashmíg kur chinrrun”, taigwan. Incha Pedrobe truyugurri webya, truba truba isuig kishibig kòn.

27

Jesúsuan Pilaton tranøb

(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Yandø tør-rraben, sacerdotesperan karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba mayeelø Jesúsuan kwetchab treeg martrab kandø

isua pønrramisrøbelø køn. ² Inchen nun lusra, srua amba, kubenadur Pilaton tranøbelø køn.

Judas kwaig

³ Judas, tru Jesúsuan ashig kømui inçhibelaingato pasramisrøbiibe, Jesúsuan kwanrrai pasrig kui ashabe, treeg marmumøtømab, truba truba isua, sacerdotesperan karubelanba, misagwan karubelø kølli misaameranba tru an treintan ⁴ trenchib katø kebusrøbig køn:

—Nabe kaig marar cha, chi kaig marmø mowan kwanrrai tranøb.—

Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Øibe ñuimburab køn cha, namune trunune manguaasamø— cha.

⁵ Inchene Judasbe anwan Tiuswei yau kebetappa, truyugurri webya yabe, naashigu tsi pasra, megamisrøppa, kwaptinchibig køn.

⁶ Inchen tru sacerdotesperan karubeløbe tru anwan tulishabe, trenchibelø køn:

—I anbe yandø ani lushaig kaig an køn cha, Tiusweyasig an pusrinuube pusrmønrrai, merig køn— cha.

⁷ Incha nømbe tru andøga køtsø marøbigwei tulwan penønrrab cha, treeg martrab kandø isua kørrømisrøbelø køn, tru peesrøngurri amrrub misaameran söramig tøgagønrrab cha. ⁸ Inchawei tru pirøbe møin kwalømgatig “Ani Lusra Tul” cha wamig køn. ⁹ Øyamay tru Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah taig treeg nebuig køn: “Tru an treinta, tru israelitasmera nune an øya pagaranrrab taig anwan nøm srua pønrramisra, ¹⁰ trutøgabe køtsø marøbigwei tulwan penan taig, Señor nan maig karuig køben treeg” taig.

Pilato Jesúsuan ‘¿øyebe maig kø?’ cha payib

(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Incha Jesúsbe yandø kubenadurwei merrab pasrøben, nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

¹² Inchen sacerdotesperan karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib kømne, Jesúsbe chigucha løtømíig køn. ¹³ Inchene Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñun chigøben yeeg chib kømne mørmøtirru?— cha.

¹⁴ Inchen Jesúsbe ni chi chib kuingucha manchagucha løtømuben, tru kubenadurbe ‘øyebe maig kermab’ ke kwaara asha kørrømisrøbig køn.

Jesúsuan yandø kwanrrai pasrøb

(Mc 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Tru fiesta kwalømmerawane kubenadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig købig køn. ¹⁶ Inchen truyu Barrabás taig mayeelø mu kui asig kailan keerig yau pasrabig køn. ¹⁷ Inchen tru nøm tulundzuna kømne, Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe møigwan na elatsamig palain køgue cha, Barrabáswandeh, kabe Jesús tru Cristo taigwandeh?— cha.

¹⁸ Kaguande Pilatobe Jesúsuan uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig køn.

19 Inchen Pilatobe nø wamisra karub waigu srø wamnetø, nui sraimbe trenchinrrai eshkawa ørøbig køn: “Ñibe ñuimburappe chigucha marmøta cha, ø møwan sølgandø tabigwane. Kaguende mira yem purø trømbøig nan piaig køn cha, ø møkkurrindø.”

20 Inchen sacerdotesperan karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misaamerane miamne indingarubelø køn, Barrabáswane elatchai miappe, Jesúswane kweetsingarunrrai. 21 Incha kubenadurbe katøle payibig køn:

—¿Ñimbe i pailan møigwan elatsamig palain køgue?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Barrabáswan!— cha.

22 Inchen Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Jesús, tru Cristo køn taigwane, nabe mandø indamø?— cha.

Inchene mayeeløba:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chiben,

23 Pilatobe trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martreenchigue? cha. ¿Nøbe chi kalø marig kø?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chib.

24 Inchen Pilatobe mumaygucha yandø chi maramgaig kui asha, trune mas mas trømbøig inchen, pi tranrrab øra, mayelai malau trenchib tasigwan kinabig køn:

—Nabe naimburappe i kwanrrabigweimburappe, chi marig kaagøn cha. Iibe ñimuimburab kønrrun— chib.

25 Inchen maya misaabe trencha løtabelø køn:

—Nø kwawa ani lusiibe namuimburappa, namui uregweimburappa kønrrun— cha.

26 Inchen yandø Pilatobe Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane chab ichagutsingarube, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

27 Incha tru kubenadurwei suldaumerabe tru palacioyu Jesúswan mas umbusrø srua amba, maya suldau søtø nuim pøtøgatan tulundzunøben, 28 Jesúswan nui kewagúigwan wesrua, kan keeg kørrabig piguiig kørrabig itøguenanøbelø køn. 29 Incha kan kaldiiig corona mara, petsøsrø, kusmay taskube kan caña tsig trana, nui merrab tømønrsrabe, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

30 Katø illimbi tutamba, tru cañatøga turbøtø itsamba inchibelø køn. 31 Nun øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru kørrabig kenanigwan wesrøwa, nuiwan kenanabe, kurusyu mesrønrrab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesrøb

(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Incha tryugurri webamba amben, kan møg Simón taig cirenesriig arrub pasrain køben, tru møwane Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.

33 Incha kanbalø Gólgota tainug pubelø køn (tru trenchippe, “Calaverasrøn” tainug). 34 Incha truyu Jesúswan vinoba, purø trømbø møb piba lindisaigwan mutchai yuuløbelø køn. Inchen Jesúsbe kaizhig muchamørabe, muchimuptinchibig køn.

35 Incha yandø kurusyu chab mesrabe, suldaumerabe Jesúswei kewagúilan mu merrarramig køtashchab suerte kuchibelø køn. 36 Inchabe

truyu chindashchab ashib purrabelø køn. ³⁷ Inchen nui tur palabe kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig. Trube trenchibig pørig købig køn:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY JESUS KØN

chibig.

³⁸ Katø pagatø nileelangucha nøba kurusyu melsrøbelø køn, kanun kusrmay, kanune atsimaygue. ³⁹ Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb, ⁴⁰ trenchibelø køn:

—¡Ñi tru Tiuswei yawan pøtiicha, katø pøn kwalømyutø kusranrrabiibe ñi kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Tiuswei Nusrkain kuabe, kurusyugurri pinaamø!— chib.

⁴¹ Incha sacerdotemeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

⁴² —Kanelane kaigyugurri wesrubendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. Israel misagwei rey kuabe, mømimbe kurusyugurri kørarrubash cha, treenchene, nambe nun køremønrrun chibelø køn. ⁴³ Nøbe ¡katø! Tiuswandø isun cha. Trube, Tius nun undaguig kuabe, mømimbe nun kwamønrrai marbash cha. Kaguende nøbe: “Tiuswei Nusrkain kur” taig køn— cha.

⁴⁴ Inchen nileelø nøba kurusyu melsraig melabeløguen treetøwei nun tøga tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig

(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Inchen kwaløm tøbøtakkurri maaben las treskatig pirø ørø kerrigu løstiiig kørrømisrøbig køn. ⁴⁶ Tre uras Jesúsbe truba mur trashib trenchibig køn:

—Elí, Elí ¿lama sabactani?— cha. (Trenchippe, “Nai Tius, nai Tius ¿chindimba nandø elachigu?” chib.)

⁴⁷ Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Øibe Elíaswan wamøtan— cha.

⁴⁸ Inchen møi møi nømui utu møikkøsrøn kan ñab esponja lataigwan tranrrab lula, trunun køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, trunun mutchai trig pulusrøngatig nun yuuløbig køn. ⁴⁹ Inchene kaneløbe trenchibelø køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsrannrab Elías attashchab— cha.

⁵⁰ Inchen Jesús katøle mur trashabe, kwaptinchibig køn. ⁵¹ Inchen tru urastø Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab sötø mesraibe pabaliig misrøb palasrøngurri kørrab kølsrøbig køn. Inchen pirøbe mur kønøben, nørrø sruumerabe pushen, ⁵² kwabelan sørin trabmerabe kuren inchibig køn. Inchen Tiuswei tarø mari misaamera truba nørrø kwabelai asrmeraguen øsiiraig købig køn. ⁵³ Inchen Jesús kwawa, yandø katø øsiirabene, nømbe tru sørin trabmerayugurri webamba, tru Tiuswei tarø mari ciuda Jerusalénsrø kebambubelø køn. Incha misaam eran mamdeelandø kømø, kenamisrøbelø køn.

⁵⁴ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiiba, truyu Jesúswan chindashchab ashib pønrrabelø katøganeløba pirø kønabigwan køben, chine purayaigwan køben ashabe, ¡katø kørig købiitø! ke chinchimmørø inchib trenchibelø køn:

—¡Isa kømø, iibe Tiuswei Nusrkain købwei indin køn!— cha.

⁵⁵ Inchen truyube ishumburmera truba nu yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Truiløbe Galileasrøngurri Jesúswei mendig amrruar, katø nømbe nun purugub linchibelø købig køn. ⁵⁶ Inchen tru ishumburwei utube María Magdalena køben, katø Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Zebedeawei nusrkalai usrin køben pønrrabelø køn.

Jesúsuan sørig

(*Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42*)

⁵⁷ Yandø yem misren, kan truba pua møg Arimatea pirausriig José taig pubig køn, truikkucha Jesúswei mendig uñibig købig. ⁵⁸ Truibe Pilatoimay yabe, Jesúswei asrwan miaben, Pilatobe truigwan traningarubig køn. ⁵⁹ Inchen Josébe asrwan srua ya, kan lino llensu chishchiitøga kirra, ⁶⁰ kan peñayu José tru nuyasig søramig trab lalig srøig pasrabigu wayibig køn. Incha tru trabyu truba nu srugwan merrana, kebambinug kasra pasrabe, yandø ibig køn. ⁶¹ Inchen María Magdalenaba, katøgan Maríaba sørinug pinrrøgue purrabelø køn.

Jesúsuan sørinug ashib pønrrønrrai pønrsailø

⁶² Inchen katø kwaløm tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm chab puraiben, katø kwaløm, tru sábado isrin kwalømbe, tru sacerdotes-meran karubeløba, fariseosmeraba kanbalatø misra Pilaton ashchab ambabe, ⁶³ trenchibelø køn:

—Au, namui kubenadur, nambe isua ker cha; tru isa waminchip-tiibe øsig uñippatø trendaig køn cha: “Kwawa, pøn kwalømyube katø øsiiramønrrun” cha. ⁶⁴ Inchawei treeg købene, ñibe pøn kwalømgatig sørigwan tab ashib tøgagønrrai karu, chibelø køn. Inchippa nui kusrenanøb pera uniilø yem amrrua, nui asrwan nilabgun cha. Incha misaameran ‘katø øsiirain køn’ chimønrrai. Treeg purayaisruandøbe si, trube, srøsrø isa wamindi lataikken kømø, katøbe purø trømbøig isa wamindig kønrrun— cha.

⁶⁵ Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—Suldaumera pønrrabelan pera ambay, cha. Ñim maig tamaramdiig køben, treeg tamartrigay— cha.

⁶⁶ Incha ambabe, tru sørin trabwan mu chinchimønrrai may tamarøbelø køn. Tru kasrøb srugwane kan sello mesrøb, katø truyu suldaumera ashib pønrrønrrai pønrsøb, treeg inchibelø køn.

28

Jesús kwawa katø øsiirab

(*Mc 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10*)

¹ Indiibe yandø isrin kwaløm puraiben, tru srø trune pølbaserøb kwaløm ullarbatø, María Magdalenaba, katøgan Maríaba tru sørinug ashchab ambubelø køn. ² Inchen mømbe pirø truba mur kønaptinchibig køn, kaguende Señorwei ángel srømbalasarøngurri kørraaruben. Inchabe sørin trabyu kemalla, tru srug truyu kasrøbigwan wemalsra, tru srug pala wamisrøbig køn. ³ Tru ángelbe kan sre pilabig lataig tørbilabzhig købig køn, nui kewagúibe puløzhig kan pulø wañi latazhikke. ⁴ Inchen suldaumerabe trunun ashabe, kørig købiitø itønab, ke kwailø latailø warambuben, ⁵ ángelbe tru ishumburmerane trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtay cha. Ñimbe tru Jesús kurusyu mesraigwan lab kui, nabe ashar cha. ⁶ Yube mu kaagøn cha. Nøbe kwailai utugurri katø

øsiirain køn cha, nø maig taig. Nun wayinug ashchab amrruy cha. ⁷ Incha mømimbe malla ambay chibig køn, nui kusrenanøb pera uniilan øyah chinrrab: “Jesúsbe øsiirawa, Galileasrømay ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan” chinrrab. Nabe ñimune yandø chab eshkar— cha, ángelbe trenchibig køn.

Jesús ishumburmeran kenamisrøb

⁸ Inchen ishumburmerabe tru sörinukkurri truba kwaariilø webambuppe, webambendø, truba kasrag luløb ambubelø køn, nui kusrenanøb pera uniilan eshkanrrab. ⁹ Inchen trunetø Jesúsbe nømun kenamisra, wamaptinchibig køn. Inchen nømbe Jesúswan kemalla, nui srøbmeran ira, kørribala tabig waminchibelø køn. ¹⁰ Inchen nøbe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. Nai nunelan Galileasrømay amrrai eshkanrrab ambay chibig køn. Nømbe trusrø nan ashchun— cha.

Maig purayaigwan mørø waminchimønrrai suldaumeran an nørø pagarab

¹¹ Incha ishumburmera ambub kømne, suldaumera møiløgøsrøn tru ashib pønrrabelø ciudayumay ambabe, tru chi purayaigwan sacerdotsmeran karubelan kerriguh eshkabene, ¹² truiløbe tru misagwan karubelø kølli misaameraba maig maramigwan wamincha kørromistrab tulundzunabe, suldaumerane an truba nørø pagarabelø køn. ¹³ Incha:

—Ñimbe øya chinrrigay chibelø køn: “Nam kib waramnetø, nui kusrenanøb pera uniilø amrrua, Jesúswei asrwane nilin køn” cha. ¹⁴ Inchippa kubenadur wammørøb chinchene, trube, trunune nam asamønrrun chibelø køn. Ñimun chi puraimønrrai.—

¹⁵ Inchen suldaumerabe anwan uta, maig karuben treeg marøbelø køn. Incha øyeeq purayaig køn chib wamindiibe judíosmerai utube møin kwalømgatig wambe larrøbitsig pasrabig køn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan martrai purø nuig karua pasrig
(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Inchen tru once kusrenanøb pera uniiløbe Galilea pirau tunsrø Jesús eshkainuumay ambubelø køn. ¹⁷ Incha Jesúswan ashippe, kørribala tabig waminchibelø køn, møiløbe ‘¿truig køh? kabe, ¿peg køh? chinderma’b’ isuatøgucha.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nømun kemallabe, trenchibig køn:

—Tiusbe srømbalasrø lata, pirau lata chiwandøgucha mu mandamgaig marøb karumigwane nan tranig køn cha. ¹⁹ Treeg købene, yu pirau maya misaameran mundøgucha na kusrenanigwan marøb melabelø kønrrai martrab amrrigay cha, Møskaweimba, Nusrkaweimba, Espiritu Santoi munchiyuba misaameran piu umbu ulsrøb. ²⁰ Incha na ñimun maig karuigwan kerriguh trunun mørø martrai kusrenrrigay chibig køn. Inchen nabe naimburappe kwalømmørig srabe kwalømgatig ñimba pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

San Marcos

Juan misagwan piu umbu ulsrøbig mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Tiuswei Nusrkai Jesucristoimbura tru tabig srø wambe øyamay pølbasrig køn: ² Tru Isaías Tius maig karuigwan eshkabig maig pørimbala: Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, truike ñui maywan tamartraí.

³ Mu misag warab waraimøsrø kan wam trenchib trasan chib:

“Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday” tan, chib.

⁴ Treekkurri Juan Bautistabe mu misag warab waraimønug kenamisra, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøbig køn, kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannailø kønrrai. ⁵ Inchen maya misag Judea pirausreelø køben, Jerusalén ciudasreelø køben nuimay mørtraab amrruabe, nømui kaig mariilan ‘øyeeg marig køn’ chib eshkabene, truilan Juanbe Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.

⁶ Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønabe kaluswan marig køben, nui mamibe nørøø chapullba, kaambu mielba købig køn. ⁷ Incha misagwan eshkab waminchibig køn:

—Nai wendaube katøgan na lataguen kømø, maramburab marøbig maskenig attrun cha. Trunune nabe nui alpargatysyu tsiwan utsøbasra, pichibguen pitchabgaig kur chibig køn. ⁸ Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsraa cha. Trune nøbe ñimun Espíritu Santotøga pinøbulrrun—chibig køn.

Jesús piu umbu ulsraig

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Inchen tru kwalømmerawan Galilea pirau, Nazaret puebloygurri Jesús webiben, nune Jordán piyu Juan piu umbu ulsrøbig køn.

¹⁰ Inchen piu umbugurri webarrub latatø, Jesúsbe srømbala kuri ashíb, Espíritu Santo nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashíb inchen,

¹¹ Srømbalasarøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:

—Ñibe nai Nusrkai undaarraig køn cha. Nabe ñuimbura truba tab kui war—cha.

Nugwaimandzig Jesúsuan chindashchab inchib

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Inchen tru urastø Espíritu Santobe Jesúsuan mu misag warab waraimøsrø møi møi ingarubig køn. ¹³ Inchen Jesúsbe truyu kwalømmera cuarenta nemisramne tsuben, Satanásbe kebenørskønrrab ke chinetø maringarunrrab inchibig køn. Inchen ángelesmera purugubelø køn, Jesúsbe namig animalmerai utu tsuben.

Jesús Galilea pirau nui chi maramigwan pølbasrøb

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juanwan kailan keeri yau keeri wendø, Jesúsbe Tiusweimbura tru tabig srø wamwan Galilea pirausrø eshkab kusrenanøb ya, ¹⁵ trenchibig køn:

—Yandø øyeeeg kōnrrabig puben, Tius nø ashib karub pasraibe lutau pasran cha. Ñimui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llirab, tabig srø wamwan kōrey— cha.

Jesús pibgatø peskabelan nui mendig amrrunrrai wamab

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, Simónwanba, nuneg Andréswanba, truiløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran pisuyu keguchib warai ashibig kōn. ¹⁷ Inchabe Jesúsbe trenchibig kōn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kōnrrai maramōnrrun— cha.

¹⁸ Inchen nōmbe mōi mōi nōmui atarrayameran waramnetø Jesúswei mendig ambubelø kōn.

¹⁹ Inchen Jesúsbe katøguchi ambuurø yabe, Zebedeowei nusrkalo Santiagonba, nuneg Juanwanba ashibig kōn. Truiløbe kan barcoyu nōmui atarrayameran tamara tsushib purrabelø kōn. ²⁰ Inchabe tru urastø wamøben, nōmbe nōmui mōskai Zebedeowanba, purugubelanba barcoyu purramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø kōn.

Kan mōg kwaimandzig tōgaigwan Jesús tamarøb

(Lc 4.31-37)

²¹ Incha Capernaum puebloyu pua, tru isrin kwalømbe Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanøb mendøben, ²² nō wamindilan mōra, misaamerabe kwaara ashibelø kōn. Kaguende kusrenanøppe, nuinukkurrindøwei mu mandamgaig kusrenanøbig kōn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø lata kōmø. ²³ Inchen tru puebloyu judíosmera tulundzuni yaube kan mōg trømbøig maringarub kwaimandzigwan tōgaig wawa, trenchib trashibig kōn:

²⁴ —¿Nambabe ñibe chi asamig tōgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig kōn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig kōn— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig kōn:

—¿Ñibe trashimøtø, møweinukkurrimbe webinrrø!— cha.

²⁶ Inchen trømbøig marøngarub kwaimandziibe mōwan truba mur sru-agucha, tru møweinukkurri mur trashib webibig kōn. ²⁷ Inchen mayeeløba kwaara asha, nōmasiyaitø trenchib payiyabelø kōn:

—¿Øyeebe chi kerah? cha. ¡Kusrenanig iibe ke srøig, trurrigu nø maig chippe ke treeg kōnrrai maran! cha. I møøbe trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen mu chindamgaig wamøben, nune mōran— cha.

²⁸ Inchen petø Galilea pirau ørøba misaamerabe Jesús nø chi marigwan wammørbelø kōn.

Jesús Simón Pedroi sueeran kwanrrøwan tamarøb

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Incha tru urastø judíosmera tulundzuni yaugurri webambabe, Jesúsbe Jacoboba, Juanba, Simónweimba, Andrésweimba yamay amben, ³⁰ Simónwei sueerabe camayu pachiiba tsuben: “Kwanrrø tsun” cha, tru urastø Jesúswan eshkaben, ³¹ Jesúsbe kemalla, tasigu kemørøb kusrabene, pachiiibe weetapinchen, nøbe tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig kōn.

Jesús truba yam kwanrreelan tamarøb

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, Jesúsweimay mayeelø kwanrrø tøgarmenba, kwaimandziimera tøgarmenba srua amrruben, ³³ puebloyu maya misaaba yaskabugøba tulundzuna pasrøben, ³⁴ Jesúsbe truba yamelø chi kwanrrø køben tøgarmenba tamarøb, katø truba yam kwaimandziimera misaamerainukkurri webusrøbig køn. Incha kwaimandziimerane waminchibashmíg køn, kaguende truiløbe nune mu kui ashibelø køben.

*Jesús Galilea pirau truørø srø wam tabelan eshkab kusrenanøb
(Lc 4.42-44)*

³⁵ Incha løtsøzhig ullarbatø, Jesúsbe kurra, ciudayugurri wambig mu misakkasrø, trusrø Tius Møskaimba waminchib wabig køn. ³⁶ Inchen Simónba, nui linchibeløba lanrrab webamba, ³⁷ wetørrawabe, trenchibelø køn:

—Mayeeløba ñune lab køn— cha.

³⁸ Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Misaamera puluwandø katøganbalømera warabsrømay amrrab cha. Trusrøngucha srø wam tabelan eshkab kusrenrrab, kaguende nabe truweiwai arrur— cha.

³⁹ Incha Jesúsbe Galilea pirau ørøba judíosmera tulundzuni yamerayu chutøgucha eshkab kusrenanøb, katø kwaimandziimera misaamerainukkurri webusrøb inchibig køn.

*Asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgagwan Jesús tamarøb
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)*

⁴⁰ Kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgag Jesúswan kemalla, tømønrsabe trenchibig køn:

—Ñi nan tamaramdiig købene, tamartra— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe lastima asha, tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

⁴² Inchen møi møi nui trerab kwanrrøbe pinøben, nøbe chishig kørrømisren, ⁴³ Jesúsbe yandø 'inrrø' cha, nune kuchi murtø waminchib trenchibig køn:

⁴⁴ —Au, mungøben eshkawabesin cha. Inhendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, tru ñi yandø chishig kørrømisrimburø tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

⁴⁵ Trenderingucha møøbe ya, chi purayaigwan mayeelan waminchib mendøben, treekkurri Jesúsbe chu puebloyutøgucha misag ashene, yandø kebinrrab kaima, mendawansrø misakkanug uñibig køn. Inchen chugurrielø køben nun ashchab amrrubelø køn.

2

Jesús nui maramburab mariitøga kaig marigwan ulø paymumig kønrai marøbig kui ashchai kenamarøb

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Mam kwaløm wendau køsrøn, Jesús katø Capernaum puebloyu kebiben, nø yau wan taig wammørøppe, ² misaabe petø truba nu tulundzuna, ni yaskabuguen kemben, nøbe Tiuswei srø wam tabelan waminchibig køn. ³ Inchen pibgatø møguelø kan møg kønørrab kaimabigwan muta, puben, ⁴ menrra misag køptø, Jesúsweim pulugatig

kemallchab kaimappe, tru nø pasraim pala yawan picha, trugurrimbe tru trabyu kwanrriigwane kan tsigalyu kørøøøbelø køn. ⁵ Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, Jesúsbe kwanrriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, ñui kaig mariilan ulø payamig kømíg, pesannaig kørøømisran— cha.

⁶ Inchen mõiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe nømui manrrautø truba isub purrabelø køn: ⁷ “¿Nøbe øyeebe chi waminchib pasrarmah? cha. Øyeege chib pasrappe, Tiusweimburab purø trømbøig wamab pasran cha. Kaig mariilane ulø payamig kømíg pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha. Tiustøwei øyeege martrun” chib. ⁸ Inchen tru urastø Jesúsbe nømuinetø øyeege isub pønrrailan kelarrab ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeege isugue? cha. ⁹ ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha, tru kønønrrab kaimabigwan: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kørøømisran” ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, ñui tsigalwan muta, inrrø” ¿tamiteh? cha. ¹⁰ Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui mõimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchibig køn:

¹¹—Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, yamay inrrø— cha.

¹² Inchen trube kurrappa, nui tsigalwan muta, mayeelø ashen, truyugurri webibig køn. Inchen trugurrimbe mayeeløba truba kwaara ashib, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Managuen nambe kan øyeekatiibe ashmuig køn— cha.

Jesús Levíwan wamab
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Incha katø Jesús nu pisu mendasrømay iben, maya misag nuim pulu kemallen, nøbe kusrenanøbig køn. ¹⁴ Incha pureb ya, Alfeowei nusrkai Leví, romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

¹⁵ Indiibe Jesúsbe Levíwei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu trubalatø purrøben, kaguende truba nu købig køn nui mendig amøñibeløbe. ¹⁶ Inchen fariseosmerai utu tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe Jesúswane mayeelø tru kaig marøbeløba, an utab purrabeløba mishatsigu mab wai ashabe, nui kusrenanøb pera uniilane trencha payibelø køn:

—¿Nøbe an utaptø purrabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trunun mørabe, nømun trenchibig køn:

—Tabelø, kwanrøgarbe mõ marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha. Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn— cha.

Ayunamigwan payib
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Juanwei mendig amõñibeløba, fariseosmerai mendig amõñibeløbabe ayunab køben, møiløgøsrøn amrrua, Jesúswan payibelø køn:

—Juanwei mendig amõñibeløba, fariseosmerai mendig amõñibeløbabe tru ayunamigwan katø katø maren, ¿ñui kusrenanøb pera uniiløbe chindimbarre trunune marmeelø køh?— cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nõmba wabengan, mamø purrønrraitarru? cha. Keg misrtrabig nõmba wabene, manrrun cha. ²⁰ Inchendø keg misrtrabigwan srua ambam kwalømmera punrrun cha. Tru kwalømbeguende, trube, nõmbe ayunabwei inchun cha.

²¹ Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimigwan waya tsushimøn chibig køn. Treeg marene, srø llensube kesruppa, kølli lensune kølsrøben, mas trømbøikken kølsraig kørrømisrtrun cha. ²² Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe køllin kalusmeran srurrøgøben, vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsrønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usrøbelø køn— cha.

*Isrin kwaløm maramgaigwan maran cha, Jesúswan alegab
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe puraambub ambuppe, tirigu tur lurrøb mendøben, ²⁴ fariseosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Au, ¿ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwalømbe chigøben marmønrrai merigwan chindimba øyeeg marøb køh?— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan managuen lemeelø køtirru cha, mana køsrøn Davidwanba, nui linchibelanba chindamgaig palabig arruben, parøgwaben, mandø indigwan? ²⁶ Abiatar, tru maya sacerdotesperan nõ karub sacerdote køben, Davidbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotesperatø maim pirrimeran mendaibe mu mamønrrai merigwan nõ mab, katø nõba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—

²⁷ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Isrin kwalømwane møyegasig marig køn cha, møywan isrin kwalømwegasig kømøtø. ²⁸ Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan nõ karunrrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, isrin kwalømwanguen nabe na asha karubig kur— chibig køn.

3

*Tasig mul-laig møywan Jesús tamarøb
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)*

¹ Jesús katø judíosmera tulundzuni yau kebibene, truyu kan møg tasig mul-laig tøgais waben, ² Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig køtashchab, chigøben chi køptø. ³ Inchen Jesúsbe tru tasig mul-laig tøga møywane trenchibig køn:

—Kurra, yu tøbøtag pasramisr— cha.

⁴ Inchabe katøganelan trenchibig køn:

—¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyube isrin kwalømbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh? cha. ¿Kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø, chindah?— cha.

Inchen nømbe chigucha chimuben, ⁵ Jesúsbe nuingatan pønrrabelan namig ashib, truba isui inchibig køn, kaguende nømui manrrømerabe purø murelø kuimba. Incha tru møwan trenchibig køn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen nøbe larrøbichene, nui kwalbe tabig kørromisrøbig køn. ⁶ Inchen fariseosmerabe webamba, tru urastø Herodesweingateeløba Jesúswan namig kurra, mandø incha pinisamigwan waminchib mendabelø køn.

Nu pisu menda misag truba nuwan Jesús kusrenanøb

⁷ Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba tarømisra, nu pisu mendasrømay iben, misag truba nu Galilea pirausreelø nui mendig ambubelø køn. ⁸ Inchen nø chinetø nørreelø marigwan wammørabe, judeasreelø køben, jerusalénsreelø køben, idumeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøsrøelø køben, tirosreelø køben, sidónsreelø køben, truba nu ashchab amrrubelø køn. ⁹ Incha tru treeg nu misakkurri Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan kan barco ke tamara tøgagønrrai eshkabig køn, tru nu misag nun menrra trag marmønrrai. ¹⁰ Kaguende Jesúsbe kwanrreelan truba truba tamarin køben, mayan kwanrreeløba katøranrrab nuimaygøba kemallchab tranrrabelø køn.

¹¹ Inchen trømbøig maringarub kwaimandziimera nun ashippe, nui merrab tømboñsra, trenchib trashibelø køn:

—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.

¹² Inchen Jesúsbe nune mu køn cha, mun køben misaameran mørø waminchimønrrain karubig køn.

*Jesús nøashib karua øramelan doce lawa pønsrøb
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)*

¹³ Incha Jesúsbe kan tunsrø nebya, nø wamønrrab asiilan wamøben, nømbe nuimay amrrubelø køn. ¹⁴ Incha doce wesrawa pønsra treeg kørromara, iilane nøashib karua øriilø køn cha, wamabig køn, nøba amøñibelø kønrraimba, katø eshka kusrenanrrab amrrai øramigweyiasiiba, ¹⁵ katø kwaimandziimeran webusramig mu chindamgaig marøbelø kønrraimba. ¹⁶ Tru doce wesrawa pønsrailøbe iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro cha, munchi pasrig køben, ¹⁷ Zebedeowei nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, truilane Boanerges cha, munchi pasriilø, tru treeg munchibe: “palaig trashibig taigwei nusrkalø”, ¹⁸ katø Andrés køben, Felipe køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Tomás køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben, Simón Cananistameraingatiig køben, ¹⁹ katø Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisra, tranrrabig købengue.

*Møiløgøsrøn Jesúswan Beelzebúwei maramburab marigwan tøgag køn
chib*

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Inchen Jesús katø nui kusrenanøb pera uniiløba kan yau kebiben, katø misag menrra tinmarøb tulundzunaptø, manrrabguen kaima købig køn. ²¹ Inchen Jesúswei yaeløbe treeg inchib køn taig wammørabe, nune merrarrawa, sruamrrunrrab ambubelø køn. Kaguende lukia in køn chib køben.

22 Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø Jerusalénsrøngurri amrubeløgucha trenchibelø køn:

—Nugwaimandzig, tru Beelzebúwan tøgagig køn cha. Treekkurri, tru kwaimandziimeran nøasha karubigwan tøgagig kua, i møøbe kwaimandziimeran weeran— cha.

23 Inchen Jesúsbe nømun wama, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, kemesra wamindiiløtøga trenchib waminchibig køn:

—¿Satanásbe Satanáswandøweimbe chinchawegutchaitamague? cha.

24 Kan rey karub tøgaweim pirau misaama nømasiitø nøørotø misrøb kurrabe, warabig warørrab kaimanrrun cha. 25 Katø kan yuelø nømasiitø nøørotø misrøb kurrabe, chab pinørrun cha. 26 Inchawei Satanás nøasiitøwei nøørotø, nøørotø misrøb kurrabe, treegu yandø pasrørrab kaimaben, truyu patsørrun, chibig køn.

27 ‘Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur møwan lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, nui chi tøgagúigwan kerranrrab kaimanrrun cha. Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn.

28 Nabe ñimun ciertun trendamørrun cha: Misaamera chi kaig marilian lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa, ulø paymønrrun cha. 29 Trune Espiritu Santon purø trømbøig wamab waminchibigwane ulø payamigwane managuen pesannaimíig kønrrun cha. Treeg kømøtø, nui kaig marigwan managatig tøgakørrømisrtrun— chibig køn.

30 Jesúsbe øyah chippe, kaguende nømbe nun trømbøig marøngarub kwaimandzigwan tøgagig køn chib køben, trendaig køn.

Jesúswei usrimba, nuneløba
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba pua, wambiitø pønramisra, wamønrrab øren, 32 Jesúsweim pøtøgatan truba nu purrabeløbe trenchibelø køn:

—Au, ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun payib.—

33 Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—¿Nai usri nai nuneløbe mumera køh?— cha.

34 Incha nuim pøtøgatan purrabelan ashabe, trenchibig køn:

—Nai usri nai nuneløbe ilø køn cha. 35 Kaguende møikkøben Tius maig martrai karuben, treeg marøbig, truike sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

4

Kan møg mandø kwaligwan trunun Jesús kemesra wamindig
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Jesús katø nu pisu menda kusrenanøb mendøben, nø wainug misag truba nu tulundzunøben, treekkurri Jesúsbe pisuyu kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø kørrømisrøbelø køn. 2 Inchen nøbe nømun ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga chineh kemesra, kusrenanøbig køn. 3 Inchabe nui kusrenanigube trenchibig køn:

—Iigwan møray cha. Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha.

4 Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, illimera amrrua, man cha. 5 Inchen katøganbaløbe srug trøldø pirau pirø tre chiganug kørrøben, pirø palatiig kua, tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø, 6 pørr webarrua, mergurangeruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha.

7 Katøganbalø yellbe kal shau utu kørøben, kalmera nørørab mendappe, chab kasrøb tsibishiben, truike chigucha misrmøn cha. ⁸ Inchen katøganbalø tab pirau kørøbiibe sí, kal-lawa, tabig nørørawa, truba nu nigan cha. Møiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø treinta nigen, møiløbe sesenta nigen, møiløbe cien nigan— chibig køn.

⁹ Incha trenchibig køn:

—¡Møramig kalu pønsraibe, mør!— cha.

Mandøgurri Jesús ‘iigwan øyeeq lataig køn’ cha, kemesra wamindig (Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Jesús yandø nøø kørømisren, tru doce kusrenanøb pera uniiløba kanbalatø Jesúsweim pulu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Tru ‘øyeeq lataitøwein køn’ chib kemesra wamindiiløbe chi chibig køh?— cha.

¹¹ Inchen nøbe trenchibig køn:

—Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimig tøgagúilan ñimune ashchai tranan cha. Inchendø misaamera nøøreelø truyuilø kømeeleane ‘øyeeq lataitøwein køn’ chib kemesragøba wamindiiløtøga wamindig køn cha,

¹² nømbe ashippe ashendø, ashmøwa lataig kørømisrøb;

mørøppe mørendø, chi tainguen mørmøwa lataig kørømisrøb inchain cha.

Incha isua møra Tiusweimay liramøwei, nømui kaig mariilan Tius ulø payamigwan pesannamø, ulø payamig kønrrain kuig køn— cha.

Tru kwaliibe ‘øyeeq lataig køn’ cha, kemesra wamindigwan Jesús øyeeq køn cha eshkab

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Incha katø trenchibig køn:

—Ñingan ‘øyeeq lataitøwein køn’ cha, tru kemesra wamincha pasrigwane ¿chigúí wetøgørrøtirru? cha. Katøgan ‘øyeeq lataitøwein køn’ cha, kemesra tru wamindiilangucha kerriguba ¿chinchu wetøgørrørrague? cha. ¹⁴ Tiuswei wamwan waminchibiibe yellwan tsurøbig lataig køn cha.

¹⁵ Inchen tru mayu kørørab yellmerabe iilø latalilø køn cha. Nømbe Tiuswei wamwan møren latatø, Satanásbe arrub, tru tab wamwan nømuiinug ellmarigwane kerran cha. ¹⁶ Inchen tru srug trøldø pirau pirø tre chiganug tsuri yellmera lataliløbe iilø køn cha: Tiuswei wamwan møra, tru urastøbe truba tab kui utøbendø, ¹⁷ nømasiitø srøl tre umbu keetiimeelø kua, maya yanaguen amøñimøn cha. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, nømbe mõi møin elachiptindan cha. ¹⁸ Inchen katøganeløbe tsuren, tru kal shau utu kørørab yell latalilø køn cha. ¹⁹ Tiuswei wamwan mørøppe mørendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømo tøgagúilø puro tabig lataig asønaikkurrimba, trugurri chine tøgagømmøø chull inchib isuiløbatø Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig misrmøn cha. ²⁰ Inchen tru tab pirau tsuriiløbe tru Tiuswei wamwan møra, ellmarig misrøbelø, truilø køn: kan trulzhikkurrindø treinta, kabe sesenta, kabe kan trulzhikkurrindø cien nigabelø lataliløgue.—

Lámparan kemesra wamindig (Lc 8.16-18)

²¹ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kabe kan lámpanma kòtsø umbu pasrtrab, kabe cama umbu pasrtrab srua kerrubelø kuitarru? cha. Treeg kòmøtø, ¿tør kònrraimbe, pala pasramig kòmuitarru? cha. ²² Chigøben sørig pasrabiibe søriitø pasrømøtø, kenamaramig kønrrun cha. Katø chinchaguen asamgaig kasra pasrigwane ashchai tøryu wesraig kønrrun cha. ²³ Møikkøben møramig kalu pønsraig kuabe, mør— cha.

²⁴ Incha katø trenchibig køn:

—Ñim chi mørigwane tab isua kuy cha. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha trana, ñimune nemariibaguen tranrrun cha. ²⁵ Kaguende tøgawane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun— cha.

Yell nurab lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁶ Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Tius nø ashib karub pasraibe kan møg pirau yellwan tsuri lataig køn cha. ²⁷ Incha kib tsui lata, kurra uni lata, yem kui lata, kwaløm kui lata, yellbe kal-lawa nuran cha, møøbe mandø indinguen ashmøwatø. ²⁸ Kaguende pirøbe nøasiitø mamig niguingarubig køn cha. Srøsrøbe ishimerrig kal-laben, trugurrimbe urø weetøben, urøyube trulmera netsan cha. ²⁹ Inchen yandø trul srønøben latatø, usestøga paran cha, kaguende yandø param kwaløm puin køben.—

Iibe murtasa yell lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asøna cha, kabe chiwan kemesra, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chinrrab køh? cha. ³¹ Kan murtasa yell lataig køn cha. Tsurøb uras truiibe yu pirau maya yellmerai utu purø lamøzhig købendø, ³² tsurinukkurrimbe shush mamig tusmerai utu katøguchinguen palaig nu tusr-unø srarmerabaig nuraben, illimera pala amønibeløguen truyu le martrun— cha.

Jesús ‘iibe øyeeg lataitø køn’ cha, kemesra wamindig

(Mt 13.34-35)

³³ Jesúsbe Tiuswei wamwan øyamay kusrennøbig køn, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, truba yambalø kemesra eshkab. Møi eshkaig lataitø, nøm mayangatig chigúi nebua mørtrapeelø køben, treetøh marøbig køn. ³⁴ ‘Øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesrømøbe, waminchimíg køn. Inchendø nui kusrenanøb pera uniilane nømundø nøørø kerrigu tør marøb eshkabig køn.

Isig ichibigwanba, pi welar kurrabigwanba Jesús pasramisringarub

³⁵ Incha tru kwalømdøwei yandø pilliraben, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.

³⁶ Inchen nømbe misagwan ‘ungwa’ cha, Jesúswan tru nø waig barcøytøwei pera amben, katøgan barcomeragucha lincha ambubelø køn. ³⁷ Inchen truba mur isig ichibig webarruben, pi welarmerabe barcoyu keguchen, yandø ke pitø netsab arruben, ³⁸ Jesúsbe wendau kan labzhigu ne kib waben, nømbe kasrønanabe trenchibelø køn:

—¡Au, Kusrennøbig! ¿nam asentanrreenchib melamne, ñigan isubgungwaig watirru?— cha,

³⁹ Inchen Jesúsbe kurra, isigwan kònòmònrriai kandø wama, piwane trenchibig kòn:

—¡Wanrròmø, møi møi wasrørau!— cha.

Inchene isiibe pasramisren, yandø kerrigu wasrønzihig kørromisrøbig kòn. ⁴⁰ Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan:

—¿Chindimbarre kørig kòta? chibig kòn. ¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra kòmeelø kò chindah?— cha.

⁴¹ Inchen nømbe truba kwaariilø kørromisra, kangurrin kangurri trenchibelø kòn:

—¿libe mu kerah cha, isig ichibig lata, mar lata, nun mørtrappe?—

5

Gerasasriig kwaimandzig tøga møg

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Pisu ambøgatø maysrø larraamba, Gerasa pirausrø puben, ² Jesús barcoyugurri webiben latatø, kan møg trømbøig maringarub kwaimandzig tøgaig sòrin trabmerayugurri webarrua, Jesúswan kemallibig kòn. ³ Tru møøbe sòrin tulyutø tsubig, muguen lusrtrab kaimaig købig kòn, ni cadenastøgaguen. ⁴ Kanmaybe srøbmeran tasiimeran cadenastøga kòben, katø chitøga kòben lusrendø, lusrimørig pitischig marøb lurren, muguen kaimabelø kòn. ⁵ Incha yem kwaløm chu uragucha tunmerasrø, sòrin tulmerasrø trashib, sruutøga nòasiitø kørriinchib uñibig kòn. ⁶ Incha Jesúswane yabgurrindø asha, lula, nui merrab tømboñsra, ⁷ trenchib trashibig kòn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu? cha, Jesús, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai. Purø trømbøig møra megamig kòmònrriai Tiuswei munchiyu ka kòbash cha, chib miarrumøn— cha.

⁸ Pøs øyeeg chippe, kaguende Jesúsbe:

—¡Ñi, trømbøig maringarub kwaimandzig, i møweinukkurri webinrrø!— chib pasrøben, trendaig kòn.

⁹ Inchene Jesúsbe nun trencha payibig kòn:

—¿Chi munchi kugu?— cha

Inchen nøbe:

—Legión munchi kur, chibig kòn. Kaguende nambe purø nu ker— cha.

¹⁰ Inchabe tru piraugurri nøørø peesrømay ørmørrunrrig chib, Jesúswan truba truba rugabig kòn. ¹¹ Inchen tru tun puluwan kuchimera lawa mab truba nu amøñibelø kòn. ¹² Inchen tru kwaimandziimerabe rugab trenchibelø kòn:

—Kuchimeraimay ambingarurra cha, nam truilainug kebamrrab— cha.

¹³ Inchen Jesúsbe ka kebambashen, trømbøig maringarub kwaimandziimerabe møweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, truyu kuchimerabe pa milburab warabeløbe truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø kòn.

¹⁴ Inchene kuchi ashibeløbe kwaariilø lula, puebloyu kòben, wambig nøørøwansrøn kòben eshkab ambubelø kòn. Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab amrrubelø kòn. ¹⁵ Incha Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tøgaig kòbiibe mòmbe kòsaatiig kømø, keweig, tabig wai ashabe, truiløbe kørig kui inchibelø kòn. ¹⁶ Inchen tru kwaimandzig tøgaig købigwanba, kuchimeranba maig purayaigwan ashibeløbe nòmun

eshkaben, ¹⁷ nømbe Jesús swan nømuim piraugurri ‘irra’ chib truba rugabelø køn.

¹⁸ Inchen Jesús barcoyu kebibene, tru kwaimandzig tøgäig købiibe:

—¿Ñui mendig arruah?— cha, truba inchen,

¹⁹ Jesús be arrubashmøtø, trenchibig køn:

—Ñui yamay inrøø cha, ñui yau misaameraimay Señor ñun yeeg nørriig mara, mandø lastima asigwan nømun eshkanrrab.—

²⁰ Inchen tru møøbe ya, Decápolis pueblorø Jesús nun yeeg nørriig marigwan truba eshka mendøbene, mayeeløba kwaara ashibelø køn.

Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Jesús barcoyu katø pisu ambøgatømay larraibene, nuim pøtøgatan misag truba truba nu tulundzunøben, nøbe pisu mendatø kørømisrøbig køn. ²² Inchen judíosmera tulundzuni yau ashib karubig, Jairo taig, puabe, Jesús swan ashippe, nui srøb pulu tømønra, ²³ arrubsrøbig chib truba inchib, trenchibig køn:

—Nai nimbasr-unø kwanrrab inchib tsun cha. Kwanrrø tammisren, katø øsig uñchai ñui tasigwan nuim pala estsartrab attra— cha.

²⁴ Inchen Jesús be nøba iben, menrra misag mendig ambuptø nun trag maren, ²⁵ tru misag utube kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgäig kua, ²⁶ chu uraskucha purø trømbøig kui uña, mø marøbelai yam tasku pureb megawa, nui chi tøgagúigwan kerrigu patsøgøben, chiweingucha puraimø, kwanrrøbe masken inchib iben, ²⁷ Jesús swan wamindi mørøppe, tru ishuube misag utu wendaugurri Jesús weim pulu kemallippa, nø kewagúigwan katørabig køn. ²⁸ Kaguende nøbe treeg isubig køn: “Kewagúilandøguen katøraitø, tammisrig kørømisramønrrun” cha. ²⁹ Inchen tru ani ibiibe møi møi pasramisrøptinchen, asru nui kwanrrøbe yandø purayai møren, ³⁰ Jesús be nø mun køsrøn nui maramburab mariitøga tamarøbrain kui mørabe, nu misag søtøwan keeshabe, payibig køn:

—¿Na kewagúigwane mu katørah?— cha.

³¹ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Misag søtø yeeg trag mari ashatø, ñibe: “¿Mu katørah?” taibe— cha.

³² Inchen Jesús be mu katøraitashchab ambumay, imay ashene, ³³ tru ishuube kørig købiitø itønab, nun maig purayaigwan møra, ya, Jesús weim merrab tømønra srala, isømø, kerriguwan eshkaben, ³⁴ Jesús be trenchibig køn:

—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørømisran cha. Chi isømø, inrøø cha. Ñui kwanrrøbe yandø purayaig køn— cha.

Jesús Jairoi nimbasrwan øsiiranøb

³⁵ Trune Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møiløgøsrøn amrruppe, unai møskawane trenchibelø køn:

—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. ¿Kusrennøbigwan mas chinrrabrre øyeeg chigu?— cha.

³⁶ Inchen nøm trenchib kuingucha Jesús be trunun mørøb pasrømtø, tru tulundzuni yau ashibigwane trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtø, køreptø køreu— cha.

³⁷ Incha mas mungucha amrrubashmøwa, Pedronbah, Jacobonbah, Jacoboi nuneg Juanwanbatø amrrungarubig køn. ³⁸ Incha tru judíosmera tulundzuni yau ashibigwei yau puabe, ke chindi asamgaig misaabe kishib, miirab, trashib inchib kui ashabe, ³⁹ Jesúsbe kebya, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre øyeeg inchib, kishib køh? cha. Unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

⁴⁰ Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. Inchen Jesúsbe mayeelan møi møi webambingarua, møskawanbah, usranbah, tru nøba ambubelanbatø pera ya, tru ishug-unø tsuinug kebya, ⁴¹ tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Talita, cumi— cha. (Trenchippe: “Ishug-unø, ñun kurrø char” chib.)

⁴² Inchene tru doce años tøga ishug-unøbe møi møi kurrappa, llirab mendøben, misaamerabe truba truba kwaara asha kørrømisrøbelø køn.

⁴³ Inchen Jesúsbe mun køben eshkab kønrrab kømø cha, unan mamig srøttrai karubig køn.

6

Jesús Nazaret puebløsrø

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jesúsbe truyugurri webya, katø nui pirausrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba ambubelø køn. ² Incha isrin kwaløm pubene, Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøben, møiløgøben mørøbeløbe truba kwaara asha, trenchibelø køn:

—¿I mørøbe kerrigube churre øyeeg kusreh? cha. ¿Ilig nui øyeeg truba truba kusreibe chiguerah? cha. ¿Kan i møg nui tasiimeratøga maramburab mariilø yeekkucha kuita! cha. ³ ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbig kømuitarru? cha, tru Maríai nusrkai. Katø ¿Santiagoimba, Joséweimba, Judasweimba, Simónweimba nøbe nuneg kømuitarru? cha. ¿Yamba nui nuchaløgucha yu namui ututøwei warabelø kømuitarru?— cha.

Trekkurri nømbe nune chinetø cha mørøbelø køn. ⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha peesrømbe Tius maig karuigwan eshkabigwane tab indan cha. Trune nui piraeløba, nømmisaameraba, nui yaeløbabe chi tab inchimøn— cha.

⁵ Incha truyube maramburab marig chi martrab kaima, mamdø kwanrreelan nui tasiitøga estsara, trutøh tamarøbig køn. ⁶ Inchen Jesúsbe yeekkucha køremø misaamera kønrrabmab ke kwaara ashibig køn.

Jesús nui doce pera uniilan kusrenanrrai ørøb

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Incha Jesúsbe tru puluwan yamera tsitsø pønrrabwan kusrenanøb uñibig køn. ⁷ Incha nøbe nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, pagatø, pagatø ørøb menda, trømbøig maringarub kwaimandziimeran mu chindamgaig marøb amrrai tranøbig køn. ⁸ Incha treeg karubig køn:

—Mayuweimbe chigucha sruammønrrain cha. Kan pøtønain tsiitø srua amrrain cha. Pirri srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pørønailøyu an pusra ammøwei inchain cha. ⁹ Alpargatistø keeta amrrain cha. Pala itøgueikkucha yunømaramiba kømøtø, kandø kewa amrrain— cha.

¹⁰ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñim kan yau kebambuppe, tru puebloyugurri ambamnegatig kórrómistrigay cha. ¹¹ Inchen ñimun wamómówei, ñimun móróg kómui indinuube, trube, tru puebloyugurri webamrrappe, ñimui sróbyu usrówan chishtó kórrógórrigay cha. Treeg maróppe, trube: “Ñim kaasig kóbene, mómibe ñim kusrenrrigay” chib eshkab.—

¹² Inchen nómbe webamba, misagwan:

—Ñim kaig mariilan isua mórób, Tiusweimay lliroy — chib eshkab kusrenanóbeló kón.

¹³ Incha misagweinukkurri kwaimandziimeran truba yam webetab, truba yam kwanrreelan aceite sróla, tamarób inchibeló kón.

Juan Bautista kwaig

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Rey Herodesbe Jesúswan wamindi móróbig kón, kaguende Jesúswei munchiwane misaamerabe nun, nun waminchib kóben. Inchen móilóbe trenchibeló kón:

—Juan Bautista kwailai utugurri kató kurriinrrun cha. Incharre tru maramburab óyeeg maramig tógáig kuinrrun— cha.

¹⁵ Inchen katóganelóbe trenchibeló kón:

—Tius maig karuigwan eshkabig Elías kuinrrun — cha. Inchen kanelóbe:

—Nóbe Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun, chibeló kón, tru móikkóben merrabsreeló lataitówei.—

¹⁶ Inchen Herodes trunun mórabe, trenchibig kón:

—Íbe Juan, na tru turwan paringaruíg kuinrrun cha. Mómibe kwailai utugurri kató kurriinrrun— cha.

¹⁷ Kaguende Herodesbe tru Juanwane kemóringarua, kailan keeri yau lusra wanningaruíg kóbig kón, tru nui nuneg Felipei srai Herodíaskurrindó. Tru Herodíasbe Herodeswei nuneg Felipei srain kóbig kón. Inchen Herodesbe truigwane nui srai marin kóben, ¹⁸ Juanbe Herodeswane trenchibig kón:

—Ñi ñui nunewei srawan ñui srai mara tógagómibe merig pasran— cha.

¹⁹ Inchen tru ishug Herodíasbe Juanwan tsaló kóptó kwetchab inchendó, kaimabig kóbig kón. ²⁰ Kaguende Herodesbe Juanwane sólgandó tabig, kató Tiusweindó tarómari móg kwaasha, kóriimata, trugurri nune mu chinchimónrai ashíb tógagóbig kón. Incha Herodesbe Juan wamindigwane mandóguen kómui inchendó, tammay ka móróbig kón. ²¹ Indiibe Herodíasbe Juanwan maig maramigwan yandó treeg maramdiig puin kui ashíb kón. Kaguende Herodesbe tru chiwangucha nóm asha karubelaimba, suldaumeran karubeló nórreelaimba, Galilea mas kusreb móguelaimba nui kal-lain kwalómwan isub kasrag waram kwalóm tabig maren, ²² mómibe Herodíaswei nimbasrbe truyu kebya, pailaben, Herodeswanba, truyu mab purrabelanba tru pailaibe truba tabig asónaben, reybe tru srusrane trenchibig kón:

²³ —Ñun chi miag kóbendó, miarra cha. Na tranrrumón cha. ¡Kató! ñune tranmó kómó, nabe trunun tranamónrrun chib. Ñi chi miaben, tranrrumón cha. Na muburab ashíb karub waigwan tóbóttakkatikken tranrrumón— chibig kón.

²⁴ Inchen nimbasrbe webya, usran:

—¿Chi miamó?— cha payen, usri Herodíasbe trenchibig kón:

—Juan Bautistai turwan miau— cha.

²⁵ Inchen tru srusrøbe tru urastø tru rey waisrø petøzhiitø kebyabe, trenchib miabig køn:

—Møindøwei Juan Bautistai turwan kan platilloyu tranrra— cha.

²⁶ Inchen reybe truba truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau ‘treeg tranrrumøn’ cha, tranrrab misrig køppe, tru miaigwan ka chimø, ka tranøbig køn. ²⁷ Incha tru urastø reybe kan suldauwan Juanwei turwan para, srua arringaruben, ²⁸ truike tru kailan keeri yaumay ya, Juanwei turwan para, kan platilloyu srua arruabe, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn. ²⁹ Inchen Juanwei mendig amøñibelø iigwan wammørabe, amrrua, nui asrwan kusrua, srua amba sørabelø køn.

*Jesús trattrø mil møguelan manrrai tranøb
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

³⁰ Inchen Jesús nøashib karua øriilø katø amrrua, nøba tulundzuna, nøm chi marigwanba, kusrenanigwanba kerriguh eshkaben, ³¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nøørøsrø mu misakkasrø kuchi isrønrrab ñimbe amrruy— cha.

Kaguende menrra misag køptø amben, amrruben inchen, nømunemab purramikken nebumíig køn. ³² Incha Jesúsba, nui nøashib karua øriiløba nømdø kan barcoyu mu misakkasrømay ambubelø køn. ³³ Inchen møiløgøben nøm amben asha, Jesúsban mu kui nebua asha, chu puebloyelø køben trusrømay lula, nømmerrig pubelø køn. ³⁴ Incha Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, lastima isui inchibig køn, kaguende nømbe ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben. Incha chine truba kusrenanøb mendabig køn. ³⁵ Inchen yandø menrra maaben køben, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsban kemallabe, trenchibelø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø kwa maaben køn cha. ³⁶ Misagwan amrrai, ‘ungwa’ chi cha, chugøben nøørøsrøn køben, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben amba, nømyasig chigøben pena manrrain— cha.

³⁷ Inchen Jesús lötappe trenchibig køn:

—Manrrai ñim mannay— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Manrrai mannamig kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim penønrrab ambam nebunrrautah?— cha.

³⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue? cha. Ashchab ambay— cha.

Inchen nømbe ashabe, trenchibelø køn:

—Trattrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

³⁹ Inchen Jesúsbe misaameran kan sötø, kan sötø pillim pubilayu purramisingarubig køn. ⁴⁰ Inchen kan sötømørig cienbatø, cienbatø purramisren; kan sötømerabe cincuentabatø, cincuentabatø purramisrøbelø køn. ⁴¹ Inchen Jesúsbe tru trattrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirrimeran pirisha, nui kusrenanøb pera unilan misagwan pirishinrrai trana, katø tru pagatø peskaumerangucha mayeelan pirishinrrai tranøbig køn. ⁴² Inchen mayeeløba øska ma

kørrømisren, ⁴³ tru pirrim pitis, peskau pitis pirisaig undailan tasinmer-
ayu tulishiben, tasinmera doce netsabig køn. ⁴⁴ Inchen tru pirriwan
mabeløbe møgueløtø trattrø mil købig køn.

Jesús pi palawan arrub
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Incha tru urastø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatø
Betsaidasrømay merrab amrrai barcoyu nebamingarubig køn, nø tru
nu søtø misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatø. ⁴⁶ Incha yandø misag-
wan chab ‘ungwa’ chabe, tunsrø Tius Møskaimba waminchab ibig køn.
⁴⁷ Incha yem køben, barcobe chabguen pisu tøbøtaasrønguen iben, Jesúsbe
nøtø pirau kørrømisrøbig køn. ⁴⁸ Inchen kaguen isiibe nømui malaugøba
megambub ichen, nømbe barcoyu amrrab kaima, muraaraig remab
melai ashib pasrabig køn Jesúsbe. Incha løtsøzhig yemdø nøbe pi palawan
katsikka nømuimay kemallib ya, purab inrrab lataig inchen, ⁴⁹ pi palawan
arri ashippe, nømbe møsig kønmab isua, trashibelø køn. ⁵⁰ Kaguende
mayeeløba ashagurri purø trømbøbig kørig kui inchen, Jesúsbe møi møi
nømune waminchib trenchibig køn:

—iKørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay—
cha.

⁵¹ Incha nø barcoyu nebibene, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen,
kan øyeebe chi maig kermab nømbe truba kwaarøbelø køn. ⁵² Kaguende
tru pirriwan øyee marigwanma katøgucha nømbe tab chigüi mørmøwa
kørrømisrin købig køn, larrø mur manrrømera tøgar srø kua.

Jesús Genesaretsrø kwanreelan tamarøb
(Mt 14.34-36)

⁵³ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pua,
truyu barcon pi menda licha pasrøbelø køn. ⁵⁴ Incha barcoyugurri
nøm webamben latatø, misaamerabe Jesús kui nebua asha, ⁵⁵ nømbe
tru pirau truørø lula, Jesús chu wan taig mørøppe, trusrømay kwanrree-
lan tsigalyu muta, amrrub mendabelø køn. ⁵⁶ Inchen Jesúsbe yamera
tsitsø pønrrabsrø, pueblomerarø, wambig nørørsrø chugøben kebibene,
penab, yanøb indiisrø kwanrreelan wara:

—Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwandøguen namun katørabashcha— chib,
Jesúswan rugabelø køn.

Incha mayeeløba katøabeløbe yandø tamariilø kørrømisrøbelø køn.

7

Fariseosmerai kusrenaniilø
(Mt 15.1-20)

¹ Inchen fariseosmeraba, Jerusaléngurri amrrubelø møiløgsrøn tru
Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúsweim pulu kemallibelø køn.
² Incha truiløbe Jesúswei kusrenanøb pera uniilø møiløgsrøn nømui
tasigwan kinømø mai ashibelø køn, tru kaigwan chish misrøb chib, tasig
kinigwan. ³ Kaguende fariseosmeraba, maya judíosmeraba merrabsreelø
maig marøb, amrruilane ke tindøga pønrrabelø kua, maig taigwan tasig-
wanmerrig kinømuppe, mameelø køn. ⁴ Katø penab, yanøb indiisrøngurri
amrrua chigucha, tru tasig kinønrrain taigwan kinømuppe, mameelø
køn. Katø nømbe chigøben katøgan trendø treeg mariilan pesannamø
marøb tøgagøbelø kuabe, nutsim pasumeran pillmab, katø køtsømeran,

tsandzøn nindaameran pillmab, manrrab purramisriilan chishmarøb inchibelø køn. ⁵ Incha fariseosmeraba, katø tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan trencha payibelø køn:

—¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsrø kølleeløgurrimbunø trendø treeg marøb amrruig købigwan treegwan marøb amøñimøtø, kaigwan chish misrøb tasigwan kinømø, maptø manrrappe, chindimba treelø køh?— cha.

⁶ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaiásbe ñim palatø tabelaimburab maig kønrrabigwan kanmaytø trenchippe, sølwein tain køn cha, øyah chib pørøppe:

I misaamerabe nane ka triitøgatø tab inndan cha.

Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.

⁷ Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha,

møguelø martrai karua pønrrailan øyeeg maramig køn chib kusrenanøb.

⁸ Kaguende ñimbe Tius maig maramigwan martrai pønrraigwan elacha, mõguelø ka trendø treeg marøb tøgagüilangøba kebasrøbelø køn— cha.

⁹ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe ñim trendø treeg marøb kuilan tøgagøbig tøgagug køptø, Tius maig maramigwan martrai pønrraigwane elachippa, mõguelø marøb amrruigwangøba marøbelø køn cha.

¹⁰ 'Kaguende Moisésbe trendaig køn: "Ñui mõskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn" cha. Katø: "Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun" cha. ¹¹ Trune ñimbe trenchibelø køn: "Kan mõøbe mõskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: 'Na ñimun purugumig tøgagüibe *Korban* køn cha, (trenchippe, "Tiuswan keta, tranig køn" chib) ñimune purugunrrab kaymamønrrun' chinrrun" cha. ¹² Treeg chippe, yandø ñimbe usri mõskawane isua ashib purugumibe chi palømøn tan cha. ¹³ Treekkurri Tius martrai karua pønrraigwane chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui kusrenaniilø kanun kanun puraarrub arrubitøga. Incha ñimbe katøgan øyeelø latailøtøwei truba marøbelø køn— cha.

¹⁴ Incha katø Jesúsbe misagwan nuimay wama, trenchibig køn:

—Ñim mayeeløba nan mõrøb, katø chigüi mõrøb inday cha. ¹⁵ Chitøgucha mõwan wambikkurri kebibiibe truigwane kaig trømbøig marøb mindishinrraamøn cha. Møwei manrrøyugurri webarrubiibe sí, nun trømbøig marøb mindishibwei indan cha. ¹⁶ ¡Møikkøben mõramig kalu pønrraig kuabe, mõr!— chibig køn.

¹⁷ Incha Jesús misagwan tarømisra, kan yau kebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra kusrenanigwan chi chibig køh?— cha payene, ¹⁸ nõbe trenchibig køn:

—¿Ñimgucha chigüinguen mõrmøwa pønrrøtirru? cha. ¿Møwan chitøgucha wambikkurri kebibiibe kaig trømbøig marøb mindishimíig kui ashmeelø køtirru? cha. ¹⁹ Kaguende manrrau kebimøtø, patsau kørraya, katø asrugurri webinrrun— cha.

Iigwan øyah chippe, chi mamitøgucha kaig marmíig 'chishelø' køn, chibig køn. ²⁰ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Møweinukkurri webarrubiibe sí, nune kaig trømbøig marøb mindishibwei indan cha. ²¹ Kaguende umbu manrraugurri webarrubiibe sí, kaig isuilø køben, ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera peebe itølulamelø køben, ²² katøganuiwan tøgagønrab isumelø køben, trømbøig kaig maramelø køben, may wamincha isamelø køben, chine kaig marøg købiitø srua yaig kømig køben, chigurrin køben pusrkwai asamelø køben, chi purayailan trømbøig wam kusramelø køben, ke purø nuig kømmørø indamelø køben, chugúi mørmíig lataig unamelø køben werrun cha. ²³ Iiløbe si, kerriguba umbugurri webarrubig kua, mōwan kaig trømbøig marøb mindisha kørømaran— chibig køn.

*Judío kōmō ishug nui isubigwan Jesúsweinuutø pasra tøgagøb
(Mt 15.21-28)*

²⁴ Incha Jesúsbe kurra, truyugurri Tiroba, Sidónba, tru ciudadamera pønrab piraumayba yabe, kan yau kebya, mugucha wammørmønrraimab isubig køn. Inchendø trubønrrab kaimabig køn. ²⁵ Inchen trømbøig maringarub kwaimandzig kebyainab ishug-unai usri, tru urastø wammørabe, arrua, Jesúsweim pulu tømboñsrøbig køn. ²⁶ Tru ishuube griega Sirofenicia pirausriig købig køn. Truibe arrua, nui nimbasrweinukkurri kwaimandzigwan wegutcha chib, Jesúswan miab megaben, ²⁷ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nusrkalømerrig pirriwan mamne mabash cha. Kaguende pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kōmōn— cha.

Inchene ishuube trenchibig køn:

²⁸ —Øø, Señor, pøs treebe treegwein køn cha. Inchendø tru mishatsig umbu wera-ureezheeløguen pitischigwan man cha, nusrkalø kørøgaigwan.—

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñi ya may isua tab løtiitøgabe, møimbe inrrø cha. Tru kwaimandziibe ñnui nimbasrweinukkurri webyainguen køn— cha.

³⁰ Inchen nøbe yau pubene, kwaimandziibe unainukkurri webyainguen køben, nui nimbasr-unøbe camayu tsuin købig køn.

Kalu mørmøwei, waminchimøwei inchibigwan Jesús tamarøb

³¹ Jesús katø Tiro piraugurri webya, Sidónwansrø pureb ya, trugurrimbe Decápolis pirau pueblomerawan puraarrub arrua, Galilea nu pisuyu pubig køn. ³² Inchen truyube kan møg kalu mørmøwei, tør waminchimøwei inchibigwan srua amrrua, truba inchibelø køn:

—Ñnui tasigwan nuim pala estsarøbsrumuguh— chib.

³³ Inchen Jesúsbe menda nøørøsrø pera ya, tasig-uregwan kalumerayu keera, illimbi tucha, niløwangucha katørawabe, ³⁴ srømbalaneb neesha, nu israbe, trenchibig køn:

—¡Efata!— cha, (trenchippe, “¡Kur!” chib).

³⁵ Inchene tru mørtrab kaimabigwein kalumerabe mõi mõi kuren, nilø kemendikkucha kønab tammisren, yandø tab waminchibig køn.

³⁶ Inchen Jesúsbe nømune mungucha waminchimønrrain karua, maya eshkamønrrain taingucha, nømbe masken wam larrøbichibelø køn.

³⁷ Incha misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:

—Chiwandøgucha nøbe tab maran cha. Kalugarwanguen møringarub, waminchimeelanguen wamindingarub indan— cha.

8

Jesús misag pib milwan manrrai tranøb
(Mt 15.32-39)

¹ Tru kwalømmerawan misag truba nu tulundzuna pasrøben, mamibe chigucha kaaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan nuimay wamabe, trenchibig køn:

² —Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig chigar køn cha. ³ Chi mameelan na nømui yamay ka ambashendøbe, mayu parøgwab chab pesannanrrun cha. Kaguende kan utueløbe yabsrøngurri amrruar køn— cha.

⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trencha løtabelø køn:

—¿Yu ya nu misag warømønuube pirri manrrai nømun chinchasrøttrab?— cha.

⁵ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue?— cha.

Inchen nømbe løtappe:

—Siete tøgaguer— chiben,

⁶ Jesúsbe misagwan pirau purramisingarua, nui tasku tru pirri sieten muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn. ⁷ Katø peskau-urekkucha mamdø tøgagøben, Jesúsbe trunun Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, katø trunungucha misagwan pirishinrrai karubig køn. ⁸ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbateelø siete tulishibelø køn. ⁹ Inchen tru mabeløbe pib milburab købig køn. Incha Jesúsbe misagwan ‘ungwa’ chabe, ¹⁰ nui kusrenanøb pera uniiløba barcoyu kebya, Dalmanuta pirausrømay ibig køn.

Fariseosmera Jesúswan kan mana asiimíg martrai miab
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Inchen fariseosmera amrruabe, Jesúswan ‘¿øyeebe maig køh?’ chib payib menda, nune srømbalarøngurriigwan asamig martrai miabelø køn, Tius nøba pasrain kui ashchab, ke chinchibig køtashchab ashig køptø. ¹² Inchen Jesúsbe truba isui inchib, nu israbe, trenchibig køn:

—¿Møin kwaløm misaamerabe Tius naba pasrain kui ashchab chindimba maramig miah? cha. Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaameran ashig kui indigwane chigucha marig kømønrrun— cha.

¹³ Incha nøbe nømun pønrramnetø, katø barcoyu kebya, pisu ambøgatøsrømay ibig køn.

Fariseosmerai levadura
(Mt 16.5-12)

¹⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe pirri srua amrrumigwan pesan amba, barcoyube pirri kandø tøgar purrabelø køn. ¹⁵ Inchen Jesúsbe nømune trenchib eshkabig køn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.

¹⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kaguen nam pirrin chigar kuimba, nøbe trendan— cha.

¹⁷ Inchen Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre ñimasiyaitø ‘pirringar ker’ chib purrøgue? cha. ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmøwei, chiwan wamindinguen mørmøwei inchiguh? cha. ¿Katøgucha ñimui manrrømerane mur mara tøga pønrrøtirru? cha. ¹⁸ ¿Ñimbe kabmera tøgar købendø ashmøwei, kalumera tøgar købendø mørmøwei inchiguh? cha. ¿Yamba isumuitarru? cha. ¹⁹ Tru na trattrøgatø pirriwan trattrø mil møguelan pirishib urasma tasinyu netsøbatø ñimbe ¿mam tasin tulisaisg køh?— cha.

Inchen nømbe løtappe:

—Doce— chibelø køn.

²⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru na siete pirriwan pib mil misagwan pirishib uras chigucha netseelø mam tasin tulisaisg køh?— cha payene:

—Siete— chibelø køn;

²¹ Inchen nømune Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Inchendø katøgucha chigúi mørmøwa køtirru?— cha.

Betsaidasriig kabgaigwan Jesús tamarøb

²² Incha Betsaida pueblosø pubene, Jesúsweimay kan kab ashmíigwan srua amrrua, kabyu katøabsrumugu chib, meløben, ²³ nøbe nun tasku kemøra, puebloyugurri wambiisø srua ya, kabyu illimbitøga srøla, nui tasigwan kabgaigweim pala estsarabe:

—¿Maytøguen ashkuh?— cha payibig køn.

²⁴ Inchen tru møøbe ashabe, trenchibig køn:

—Møguelan ashar cha. Tusrmera latailø købendø, amønan— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe katøyug nui tasiimeran kab pala estsarabe, nune asingaruben, yandø tabig ashibig kørrømisra, chiwandøgucha tørgandø nebua ashibig misrøbig køn. ²⁶ Inchen Jesúsbe nui yamay ørøppe, trencha ørøbig køn:

—Puebloyu kebimøwei, truyu mungucha eshkamøwei inchig— cha.

Pedro Jesúswan: “Cristo køn” chib

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Filipino pirau Cesareasø yamera tsitsø pønrrabsømay webamba ambabe, mayu nømun trencha payibig køn:

—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.

²⁸ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe Juan Bautista køn chiben; katøganeløbe Elías køn chiben; møiløbe møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun tan— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe Cristo køn— cha.

³⁰ Inchen Jesúsbe nømun mungucha eshkamønrrain karubig køn.

Jesús nø kwamigwan eshkab

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Incha nø tru Møg Misra Arrubiibe truba truba kaig indinab megamig nebunrrun chib, kusrennøb mendabig køn. Misagwan karubelø kølli misamera køben, sacerdotsmeran karubelø køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig nebunrrain køn chib. Nune kweechen, pøn kwalømyube øsiiranrrun chib. ³² Iigwane Jesúsbe nømune tørgandø eshkabig køn. Inchen Pedrobe nun nøørsø pera ya, murtø

waminchib mendabig kɔn. ³³ Inchen Jesúsbe keesha asha, nui kusrenanɔb pera unilan ashabe, Pedrone trenchib namabig kɔn:

—Satanás, ¡nainukkurri tarɔmisr! cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumɔtɔ, mɔguelɔ isuimay isun— cha.

³⁴ Incha Jesúsbe nui kusrenanɔb pera unilanba, misagwanba wama, trenchibig kɔn:

—Mɔikkɔben nai mendig uñig kɔbene, nɔasiitɔ nuimburabigwangɔba isumɔtɔ, nuiuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha.

³⁵ Inchen mɔikkɔben ɔsig kɔmigwangɔba esegabiibe yandɔ pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrimba, Tiuswei tabig srɔ wamgurrimba kwabiibe, managatig ɔsig kɔmigwan esegawa tɔgagɔnrrun cha. ³⁶ ¿Kan mɔg yu pirau chine kɔbigwan kerrigu nuindɔ maringucha, nui ɔsig kɔmigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kɔnrrab kɔ? cha. ³⁷ ¿Kabe kan mɔɔbe kwamɔnrrappe, chi tranɔbsruerah? chibig kɔn. ³⁸ Inchawei mɔikkɔben i mɔin kwalɔm misamera itɔlulɔpteelɔ, kaig marɔb misaamerai merrab naimburappa, na wamindiilaimburappa kɔrig isub kɔrig kui inchibigwane, nungucha kɔrig purɔrtrun, chibig kɔn, Mɔg Misra Arrubig tru nui Mɔskawei tɔrguegwalmabigu Tiusweindɔ tarɔmari ángelesmeraba arrua.—

9

¹ Incha Jesúsbe katɔ trendaig kɔn:

—Nabe ñimun cierton trendamɔnrrun cha: Mɔilɔgɔben yu purrabelɔ Tius nɔ ashib karub waig maramburab marɔb arri ashmɔwatɔbe kwanrraamɔn— cha.

*Jesús ke peemayig misrɔb
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)*

² ɔyeeg taig yandɔ trunewei kan kwalɔmdɔ palɔben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, Juanwanba nɔmundɔ kan pala tunsrɔmay pera ibig kɔn. Incha trusrɔ nɔmui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrɔbig kɔn. ³ Inchen nui kewagúilɔbe pulɔ tɔrchig tɔr pilabig misrɔbig kɔn, muguen i pirau kewagúigwan tsara, ɔyeeg pulɔzhig mariinrraamɔnikke. ⁴ Inchen Elíasba, Moisésba kenamisra, truilɔbe Jesúsba waminchib pɔnrrai nɔmbe ashibelɔ kɔn. ⁵ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig kɔn:

—¡Kusrennɔbig, nam yu pɔnrramibe purɔ tab kɔtan! cha. Pɔngatɔ ya-ureg margun, chibig kɔn, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁶ Kaguende nɔmbe kwariilɔ pɔnrrɔwa, Pedrobe ni chi chib pasrarmabguen isumíg kɔn. ⁷ Inchene kan wañi nɔmun pinɔbulen, wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig kɔn:

—Iibe nai Nusrkai undaraig kɔn cha. Nune mɔray— cha.

⁸ Inchen mɔimbe nɔmuim pɔtɔgatan ashene, mu katɔgan peebe nɔmba kenamuptinchen, Jesústɔ pasrai ashibelɔ kɔn.

⁹ Incha tru tunsrɔngurri kɔrrɔrrub amrruabe, Jesúsbe trencha karubig kɔn:

—Mungucha waminchib kɔnrrab kɔmɔ cha, tru ñim asigwane, Mɔg Misra Arrubig kwailai utugurri katɔle ɔsiiramnegatig.—

¹⁰ Inchen nɔmbe truigwane nɔmuinetɔ isub esegabendɔ, tru kwailai utugurri ɔsiiramnegatig taigwane, treebe mandɔ cha trendermab nɔmdɔ payiyabelɔ kɔn. ¹¹ Inchabe Jesúswane trencha payibelɔ kɔn:

—Tru Moisés pɔrigwan kusrenanɔbelɔbe ¿chindimba Elíasmerriig arrumig kɔn tah?— cha.

12 Inchen Jesúsbe nòmun trencha lõtabig kòn:

—Elíasmerrig arrubwei inchun cha, kerrigu katøyug tamara kòrrømartrab. Katø Tiuswei wamwan pørigube tru Møg Misra Arrubiibe truba kaig indinab, kaasinab indig kònrrun chippe, ¿mandøgurrin trendah? cha. 13 Inhendø nabe ñimune trendamønrrun, chibig kòn: Elíasbe manawei arrubguen inchen, nømbe maig marøg købendø nun kerrigu treeg marig kòn cha, Tiuswei wamyu Elíasweimburab maig taig treekke.—

*Jesús kan unan kwaimandzig tøgagwan tamarøb
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)*

14 Incha nømbe katøle nui kusrenanøb pera uniilø purrainuumay amrrubene, nømune misag truba nu pøtøgatan tulundzuna kuin købig kòn. Inchen truyube katø møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløgucha Jesúswei kusrennøb pera unielane øyeebe maig kø chib kuin købig kòn. 15 Incha Jesúswan ashippe, maya misaaba truba kwaara ashib ‘manguen attirru’ chinrrab luløbelø kòn. 16 Inchen Jesúsbe trencha payibig kòn:

—¿Nømbabe chi kòn chibrren køgue?— cha.

17 Inchen møikkøsrøn tru nu misag utu pasrabiibe trenchibig kòn:

—Kusrennøbig, yu nai nusrkawan kan kwaimandzig waminchimíg marig srua arrur cha. 18 Chugøben pasrøben, kwaimandziibe kemøra, pirausrøn kuchen, nøbe triimay chall kuchib, trugulwan tsachib ¡katø! tinrranrrig misrøbig kòn cha. Inchen nabe ñui kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan wegutcha chiben, nømbe kaiman— cha.

19 Inchene Jesúsbe trencha lõtabig kòn:

—¡Kan møi misaamera øyeebe mailø kwaasamø cha, chigucha køremeeløbe! ¿Nabe managatig ñimba unamig kònrrerah? cha. ¿Kan øyeeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan naimay srua amrruy— chibig kòn.

20 Inchen srua amrruben, kwaimandziibe Jesúswan ashippe, unan møi møi purø trømbøig sruaguchen, unøbe pirau peña, latøgushib triimay chall kuchibig kòn. 21 Inchen Jesúsbe møskawan trencha payibig kòn:

—¿Øyeeeg indiibe maya yana køh?— cha.

Inchen møskaimbe trenchibig kòn:

—Unøgurri treeg kuig kòn cha. 22 Katø katø kwaimandziibe kwetchab nagu kui, piyu kui keguchibig kòn cha. Ñi chi maramdiig købene, namun øyeeeg kui meløben lastima asha, purugurra— chiben,

23 Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñibe: “Chi maramdiig købene, martra” taibe cha, pøs, ke treeg martraitamab kørebigeimbe chitøgucha maramdiitø kòn— cha.

24 Inchen tru urastø unai møskaimbe øyah chib trashibig kòn:

—¡Treeg martraitamab kører cha. Kørenrrab inchimíg kømønrrab purugurra!— chib.

25 Inchen Jesúsbe misag ke kanbalatø tulundzunab amrrui ashabe, trømbøig maringarub kwaimandzigwan trenchib namabig kòn:

—Kwaimandzig wamgaig, kalugaig, na ñun i unainukkurri møi møi webinrrø tamønrrun cha. Katøbe yandø nuinug kebarrumønrrabgue.—

26 Inchene kwaimandziibe trashib, unan purø trømbøig sruagucha, webiben, unøbe kwaig lataig kòrrømisren, møiløgøben trenchibelø kòn: “Kwain tsun” cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe kwalyu kemørøb kusrabene, unøbe pasramisrøptinchibig køn.

²⁸ Incha Jesúsbe yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø trencha payibelø køn:

—Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, ¿chindimba kaimah?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Øyeeg kwaimandzigwane Tiusba waminchib miawatøwei weeramig køn— cha.

Jesús nø kwamigwan katø eshkað

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Incha truyugurri ambabe, Galileawan puraambub amba, Jesúsbe mugucha wammørmønrrai inchibig køn. ³¹ Kaguende nui kusrenanøb pera uniilan trenchib kusrenanøb arrig køn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranen, nømbe kwetchun cha. Inchendø kwaig pøn kwalømyube katø øsiiranrrun—chib.

³² Inchen nømun treeg wamindigwane nømbe chi tainguen mørmøwa, payamibe kørig kui inchibelø køn.

¿Mas nuibe mu kerah?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Incha Capernaumsrø pua, Jesúsbe yau kebyabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibig køn:

—¿Mayube chi charre payiyab amrrub køgue?— cha.

³⁴ Inchen nømbe chigucha lètømeelø køn, kaguende mayube nømui utube møig mas nuig kønrrerah charre payiyab kuig kua. ³⁵ Incha Jesúsbe wamisra, tru doceelan wamabe, trenchibig køn:

—Møikkøben nømerriig merrab pasrag købene, mayelai wendau pasramisra, mayeelø karuindiig megamig køn— cha.

³⁶ Incha kan unan srua ya, nømui tøbøtag pasra, nui kwalyu mutabe, trenchibig køn:

³⁷—Møikkøben i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen nan utabiibe, nan utømø, nan karua ørøbigwan utan—cha.

Katøganelaingatiig kømíbe namuingatiig køn

(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸ Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha. Inchendø namba uñibig kømubene, nambe truigwane merer— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Merømøtay cha. Kaguende mugøben kan maramburab marig nai munchiyu mara, katøburøbe nan trømbøig waminchaamøn cha.

⁴⁰ Namun namig kurrømíbe namuingatiig køn cha. ⁴¹ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben ñimun Cristoielø kua asha, kan pi pasutøguen nai muchiyu ñimun srørrøbiibe, truburø nui ketigwane utømø kømø, utønrrun cha.

Katøganun kaig mariiløyu kebenøsrkamibe kørig kømdiig køn

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 'Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrrun cha. 43 Pøs ñui tasig kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, par, chibig køn. Trembe managatig øsig wamsrø kan tasiitø tøgäig kebyamikken søl kønrrun cha, pa tasig tøgäig tru møra melamnug tru managuen kwamø naasrø kebibgunrriibe; 44 truyube nømui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.

45 'Katø ñui srøb kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, trunun-gucha par, chibig køn. Trembe managatig øsig wamsrø kandarø srøbgaig kebyamikken søl kønrrun cha, tru møra melamnug pa srøppaig kegutsig købgunrriibe, 46 truyube nømui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.

47 'Kabe ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, trunun wesru, chibig køn. Trembe Tius nø ashib karub wainug kan kaptø tøgäig kebyamikken søl køn cha, pa kab pusraig tru møra melamnug kegutsig købgunrriibe;

48 nømui yau mab kushimera kwamøwei,
nag managuen kwamøwei inchibsrø.

49 'Kaguende mayeeløba tretøga larrøsrkøb lataitøwei naatøga larrøsrkailø kønrrun cha. 50 Trebe tabig køn. Inchendø yandø tre larrmíig misrene, ¿katøbe ñimbe chinchä larrøbig martrague? Incha ñimbe ñimasiitø tre may larrig latailø kuy. Inchawei ñimbe ambugurri igurri lata tab waramig køn— cha, Jesúsbe trenchibig køn.

10

Keeba, sraimba petiyamumigwan Jesús waminchib

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Jesúsbe truyugurri webya, Judea pirausrømayba, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrømayba iben, katø trusrøngucha misaamera tulundzunab mendøben, nøbe trendø treeg marøbig kua, katø nømun kusrenanøb mendabig køn. 2 Inchen mõiløgøsrøn fariseosmera Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn, maig inchibig køtashchab:

—¿Keebe srawan kutsamig chi meriimíig kø, chindah?— cha.

3 Inchen nømune trencha løtabig køn:

—¿Moisésbe ñimune maig karuig køh?— cha.

4 Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Moisésbe ka tarømisriyabasig køn cha. Srawan treeg martrab cha, eshkabig kilga marabe, ka tarømisramig køn taig køn— cha.

5 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Moisés treeg marbashippe, ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri ka treeg martraí ñimun pørig køn cha. 6 Inchendø srøsrø kwaløm chiwandøgucha marøb uras: “Tiusbe mõwanba, ishuwanba ellmarig køn cha. 7 Øyeekkurri mõøbe mõskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. 8 Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn cha. 9 Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane mõøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.

10 Incha yausrø purrøwabe, nui kusrenanøb pera uniløbe trunun katøyug payen,

11 Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møikkøben srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabiibe nune itølula kørromaran cha. ¹² Kabe sraingurringucha kewan kucha, tarømisra, katøganba katø kasharawabe, treetøwei itølulan— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Inchen ureemeran Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø estsartrai. Inchen kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelane namaptinchen, ¹⁴ Jesúsbe trunun ashabe, nama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn cha. ¹⁵ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben Tius nø ashib karub wainuguigwan kan unø lataitøwei utaptinchimíibe managuen truyube kebinrraamøn— cha.

¹⁶ Incha nui kwalyu muta, tasigwan uregweim pala estsarabe, ‘mayanguen tabelø kønrrigay’ chibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús nui maywan inrrab ibene, kan møg luløb arrua, nui merrab tømønrsrabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrappe nabe chi maramerah?— cha.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nune trencha løtabig køn:

—¿Chindimba nane: “tabig” cha wamøgu? cha. Tabiibe kandø køben, truiibe Tiustø køn cha. ¹⁹ Ñibe Tius maig maramigwan martrai pønrsailane yandø ashibig køn cha: “Kweechimøwei, itølulømøwei, nilømøwei, katøganelaimburab isa waminchimøwei, may wamincha chiyugøben kebenørkømøwei, ñui usri møskawane maig købash inchimø, tab indamig køn” tailan.—

²⁰ Inchen tru møøbe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— cha.

²¹ Inchen Jesúsbe tru matsinan tab ashabe, nun undag køptinchen, nøbe trenchibig køn:

—Kan chigøsrøndø palan cha. Ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, ñibe srømbalásrømbe chigurrimbunø tøgagønrrun cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

²² Inchen tru møøbe øyee taigwan mørøppe, nui maløbe minchiptinchibig køn. Incha truba isui ibig køn, kaguen truba puag kua.

²³ Inchen Jesúsbe pøtøburab ashabe, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—¡Tius nø ashib karub wainug puarmera kebambamibe truba murig kønrrun!— cha.

²⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun mørabe, truba kwaaren, Jesúsbe katøyug nømun trenchibig køn:

—Ñim nai ureezheelø, Tius nø ashib karub wainug kebambamibe truba murig køn cha. ²⁵ Kan camelloquen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaiibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁶ Inchen iigwan mørabe, nømbe masken kwaara, nømasiyaitø trenchib payiyabelø køn:

—Treeg købene, ¿kaigyurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.

27 Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe, chi treeg kømøn cha. Kaguen Tiusweimbe chitøgucha maramdiitø køn— cha.

28 Inchen Pedrobe trenchib mendabig køn:

—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn— cha.

29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben nui yawan, nunelan, nuchalan, kabe usri møskawan, ureemeran, pirømeran nagurrimba, Tiuswei tabig srø wamgurrimba elachibiibe, 30 mõi yu piraube cien piejes menrraguen yamera, nunelø, nuchalø, usral, nusrkalø, pirømera utønrrun cha, chigøbendø indinab melamig kuindøgucha. Inchen kansrømbe managatig øsig kømigwan utønrrun cha. 31 Inchen mõiløgøben mõi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe trusrømbe nømmerrig pønrrønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús katøyug nø kwamigwan eshkab

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Katø Jerusalénmay nebambub amba, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilai merrab ib pasrøbene, nømbe truba kwaariilø ambub køben, kaneløbe wendau kørig kuilø ambubelø køn. Inchen Jesúsbe katø tru doceelan nøøø wama, nun chi purainrrabigwan eshkab menda trenchibig køn:

33 —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe tru Møg Misra Arrubigwane sacerdotemeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasra, judíos kømeeelan tranrrun cha. 34 Inchen nune indzaashib, illimbi tuchib, ichib srua kua, kweechen, pøn kwalømyube katøle øsiiranrrun— chibig køn.

Jacoboba, Juanba kan chigøsrøn nømyuasig miab

(Mt 20.20-28)

35 Inchen Zebedewei nusrkalø Santiagoba, Juanba, Jesúsban kemalabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, namuyasig nam kan chigøsrøn mianrreender cha. Kan treeg marøbsrumuguh— cha.

36 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig chi maramig palain køgue?— cha.

37 Inchen nømbe løtappe:

—Ñi wainug tørguegwalmabiisrø namun kanun ñui kusrmay, kanun atsimay purrønøbsrumuguh— cha trenchibelø køn.

38 Inchen Jesúsbe nømunne trenchibig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mõrmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan kabe ñim muchib, katø nan treeg chine trømbøig nebub pinøbuløb arrubig na utamigwan ñim trunun utab inchague?— cha.

39 Inchen nømbe løtappe:

—Øø, maramønrrundø— chibelø køn.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane ñimbe muchibwei inchun cha. Katø tru nan purø trømbøig nebub pinøbuløb arrubig na utamigwangucha ñimbe utabwei inchun cha. 40 Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purramigwane, na

tranamig kòmøn cha. Tru purramibe nòm purrønrabelayasig tamari-ilaindø køn— cha.

⁴¹ Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, Juanwanba, Jacobonba namab mendabelø køn. ⁴² Inchen Jesúsbe nòmun wamabe, trenchibig køn:

—Ñinguen ashen judíos kòmø misaameran karub purrabeløbe nòm karub tøgagúilane maig købash inchib, ke nòm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nòm karub purrabeløbe mungucha manchinrraingaisig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha. ⁴³ Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kòmumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuig kukkøbene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. ⁴⁴ Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, mayeelø karuindiig megamig køn cha. ⁴⁵ Pøs tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø, nøguen katøganelayasig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

Tru kabgaig Bartimeowan Jesús tamarøb

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Incha Jericøsrø pua, Jesúsbe tru ciudayugurri nui kusrenanøb pera uniiløba misag truba nu peraig webya iben, kan kabgaig Bartimeo taig Timeowei nusrkai, ‘anzhig kettra’ chib, miab may menda wawabe, ⁴⁷ Jesús nazaretsriig kemallib arri mørøppe, trashib mendabig køn:

—¡Jesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁸ Inchen ke møiløgøben niløtø wanrrai namingucha, nøbe trenchib mas mur trashibig køn:

—¡Merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁹ Inchen Jesúsbe pasramisrabe:

—Wamay— chiben, nømbe kabgaigwane trenchibelø køn:

—¡Chi isumø, kurraptinchi! cha. Kaguende ñune wamab pasran— cha.

⁵⁰ Inchene nøbe nui tsina waigwan kuchib, pørtrappe, pasrambua, Jesúsweim pulusrø pubig køn. ⁵¹ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñuyasig na chi maramig paløta?— cha.

Inchen tru kabgaibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

⁵² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Inrrø cha, ñui subigwan nainug pasriitøgatø, tabig kørømisran— cha.

Inchen tru urastø tru kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig ibig køn maywan.

11

Jesús Jerusalén kebib

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagéba, Betaniaba pueblom-erayu tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan trenchib karua ørøbig køn:

² —Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burro-unø muguen itøguaniimíig litsig wetørranrrabguen cha. Picha, srua amrrunrigay cha. ³ Inchippa møikkøben: “¿Chinchainchigue?”

cha payene: “Señor palai indan cha. Katø petø pegutchun” chinrrigay—cha.

⁴ Inchen nømbe ambene, burrobe mayu kan yaskab pulu litsig pasrain købene, nømbe pichen, ⁵ møiløgøsrøn truyu pønrrabeløbe trenchibelø køn: —¿Burrone chinchab pichigue?— cha.

⁶ Inchen nømbe Jesús maig taigwan treeg lötøben, truiløbe ka sru-ambashen, ⁷ nømbe Jesúsweimay burro-unane srua amba, nømuiim pala kewagúilan burron kayen, Jesúsbe itøguanabig køn. ⁸ Inchen truba yamelø nømui pala kewagúilan maywan kayen, kaneløbe chugøben nøørøsrø kullag srarcheelø lutiicha, maywan kayen, ⁹ merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata trenchib trashibelø køn:

—¡Hosanna! chib;

¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.

¹⁰ ¡Namui merrabsrø møskai David nø ashib karub waig købig arrubiibe mayanguen tab indig køn! chib.

¡Srømbalásrømbe Hosanna!— chib, trashibelø køn.

¹¹ Inchen Jesúsbe Jerusalén pua, Tiuswei yau kebyabe, truyu chiwan køben ambumay imay tab ashabe, yandø maaben køben, Betaniasrømay nui doce kusrenanøb pera uniiløba ibig køn.

Jesús mamig niimø higuera tusrwan kaig nebunrrain chib

(Mt 21.18-19)

¹² Katø kwaløm Betaniagurri webamba, Jesúsbe parøgwai møra, ¹³ yabgurri kan higuera tusr ishiibaig pasrai ashabe, mamig niga tusr køtashchab ibene, tru higos nigan pølmera kømuben, ka ishiitø tøgaig wetørrabig køn. ¹⁴ Incha Jesúsbe tru higuereane trenchibig køn:

—Managuen ñuinukkurri mamig niguigwan muguen manrrab tamibe chi kaanrrun— cha. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nø trendaigwan mørøbelø køn.

Tiusweiyawan Jesús chish marøb

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Incha nømbe Jerusalénsrø pua, Jesúsbe Tiuswei yau kebyabe, truyu yanøb, penab inchib warabelan wambig webetab mendaptinchibig køn. Katø misagwan an yunømarøb purraig mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab incha, ¹⁶ katø mungucha truyube chigøben srua puramrramamíg køn. ¹⁷ Incha trenchib kusrenanøbig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kømuitarru cha:

“Nai tab yabe mayeelø chu pirausrø misaameraindøgucha

Tiuswan wamindi ya køn cha wamig kønrrun” taig.

Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

¹⁸ Inchen sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba mørabe, mandø incha kweetsamdiig køtashchab lab mendabelø køn, nun køriimata, kaguende maya misamera Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha køben. ¹⁹ Inchen yandø yem køben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba ciudaygurri webya ibig køn.

Higuera tusr mamig niimíg yandø mul-laig

(Mt 21.20-22)

²⁰ Incha katø løtsø truwan puraamben, tru higuera be kutøge srølbafñau mul-lain kui ashabe, ²¹ Pedro be Jesús trendaigwan isua, nune trenchibig køn:

—Au, Kusrennøbig, tru ñi kaig nebubash cha trendaig higuera be chab mul-labgwen indin køn— cha.

²² Inchen Jesús be trenchibig køn:

—Ñimui isubigwan ke Tiusweinuutø pasra pønrray cha. ²³ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben i tunwanma øyah taimbe: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” cha. Incha nui manrrøyu treeg kømuptinchaitamab isumøtø, maig taig ke treeg marig kønrraitamab kørebene, treeg marig kønrrun cha. ²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Ñim chiwandøgucha Tiusba waminchib miappe, chabgwen trunun utabgwen indermab kørewabe, ñimbe utønrrun cha. ²⁵ Incha ñim Tiusba waminchib pønrrappe, møigwan køben namig isuig tøgaguabe, nø kaig marigwan ulø paymønrrab, pesannamig køn cha, srømbalærø wabig ñimui Møskaingucha ñimui kaig mariilan treetøwei ulø paymø, pesannaig kønrraimbe. ²⁶ Kaguende katøgan ñimun kaig maren, ñimma pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalærø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun— chibig køn.

Jesúswei karumburab karuibe mu mandamgaig

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Incha katøle Jerusalénmay amrrua, Jesús be Tiuswei yau llirab uñene, sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nun kemallabe, trencha payibelø køn:

²⁸ —¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. Kabe ¿øyeeg maramelane mu karua pasrta?— cha.

²⁹ Inchen Jesús be trencha løtabig køn:

—Na ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Nan løtøbene, øyeelan martraimbe nan i mu mandamgaig marig chugurriig kuig na ñimun eshkarrumøn cha. ³⁰ Juan misagwan piu umbu ulsrøb uniibe ¿srømbalærøngurrin kuig kø chindah, kabe møgueløgurrin kuig kø chindah? cha. Løtørray— chibig køn.

³¹ Inchene nømdø trenchib payiyab mendabelø køn:

—Trube, nam: “Srømbalærøngurrin kuig køn” chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: “¿Chindimba nune køremøgue?” cha. ³² Kabe: “Møgueløgurrin kuig køn chinrrab ashendø, ¿maig købsruerah?”— cha. Øyan chippe, kaguende nømbe misagwan kørig isuarre inchibelø køn, kaguende mayeeløba Juanwane cierton Tius maig karuigwan eshkabig kui asha tøgagøbelø køben. ³³ Treekkurri Jesús wane trenchibelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchen Jesús be trenchibig køn

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

12

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Incha Jesús be ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra wamindiiløtøga eshkab menda, trenchibig køn:

—Kan mōg nuim pirau uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan wesrumikkucha pirau tamara pasra, katø tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran cha. Incha nui pirōwan katōganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrōmay yan cha. ² Incha yandø lurramig puben, nui kan karuindiig megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan utønrrai karua øriibe, ³ nōmbe nun kemōra, kurragucha, chiguchagaig ørøbelø køn cha. ⁴ Inchen tru puaike katōgan karuindiig megabigwan øren, truigwane turyu larrøgucha, nōmbe tsalø wamabelø køn. ⁵ Inchen tru ellmarig puaike katōgucha katōgan karua øren, truigwane kweetsin køben, katøbe mas yam øren, kanelane kurrabetab, kanelane kweechib inchibelø køn.

⁶ Inchen srabe yandø katōgucha kandø korrømisrøbig køn, truike nui trag nusrkai, undaaraig. Incha yandø srabebe truigwan ørøbig køn, trenchib: “Nai nusrkawane chinchimønrrun” cha. ⁷ Treendingucha tru kwallibeløbe kangurri kangurri nōmasiyaitø trenchibelø køn: “Pirōwan ketig utønrraiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun cha. Pirøbe namuin korrømisrøtrun” cha. ⁸ Incha nusrkawane kemōra, kweecha, asrwane tru uvas traugurri weguchibelø køn— cha.

⁹ Incha Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru uvas tra puaike chi martrerah? cha. Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katōganelan tranrrun cha.

¹⁰ ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iigwan mana lemeelø kōtirru? cha: Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasra wayamig mas purø tab srukken misrin køn taigwan.

¹¹ Señor Tius øyeeg marene,

namuin kabyube truba tabig asønatan cha.—

¹² Inchen Jesúswan merrarrawa sruamrrab kemørtrab inchibelø køn, kaguende tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha waminchippe, nōmun kemesra wamindi mōra. Inchendø nōmbe misag truba nuwan kōriimata, kagøbasha, pasramnetø ambuptinchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Incha Jesúsweimay mō fariseosmeran kōsrønba, Herodesweingateelanba ørøbelø køn, chigøben wamingarua, nō kalø lötøbene, truyu kebenørkønrrab isua. ¹⁴ Inchen truiløbe amrrua, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib mōg kui aser cha. Katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømíig køn cha. Kaguende ñibe mundøgucha nōmun mailø kōtasha kandarøtø imøtø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sölwan kusrenanøbig køn cha. Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merømuig køh? Kabe, ¿merig køh, chinderah? cha. ¿Tranrrautah? Kabe ¿tranmønrrautah?— chibelø køn.

¹⁵ Inchen Jesúsbe nōmune ka isatø, palatø tab inchib chib pønrrai ashabe, trenchibig køn:

—¿Nane chindimbarre kebenørkønrrab inchigue? cha. Kan pagaram anwan srua amrruy cha, na ashchab.—

¹⁶ Inchen srua amrruben, Jesúsbe trenchibig køn:

—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.

Inchen nōmbe:

—Tru Césarwein kòn— chiben,

¹⁷ Jesúsbe trencha lõtavig kòn:

—Césarwein kòbene, trube, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein kòbene, Tiuswan tranay— cha.

Inchen nune ke kwaara ashibelø kòn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Inchen mø saduceosmera kòsrøn Jesúswan ashchab ambubelø kòn. Truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø kòn:

¹⁹ —Kusrennøbig, Moisésbe namun treeg pøra kørromarig kòn cha: “Møigwei nuneg kòben kwawa, srawan urekkaig kørromarene, trube, tru nuneebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig kòn” chibig. ²⁰ Trube, siete nunelø købig kòn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, chi urekkaig kwaben, ²¹ tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben, katø tru pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebuben, ²² yandø søteeløba tru ishūba kasharawa, møikkucha ureg kørromarmøn cha. Inchen yandø srabebe ishukkucha kwan cha. ²³ Trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah? cha payibelø kòn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagúig kòbene.—

²⁴ Inchene Jesúsbe trencha lõtavig kòn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa pella pønrrappe, ¿Tiuswei wamwan pørigwanba, katø Tiuswei maramburab marigwanba tab nebua ash-meelø kuarre pella pønrrømøtirru? cha. ²⁵ Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanmøwei inchun cha. Treeg kømøtø, srømbalasø ángelesmera latailøtøwein kønrrun cha. ²⁶ Inchen tru kwailø katø øsiiramigweimburappe ¿ñimgan Moisés pørigu lemeelø køtirru? cha, tru tusr-unø naarabigugurri Tius nun øyah taigwan: “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha trendaigwan. ²⁷ Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius kòn cha. Inchawei ñimbe purø nu pella pønrran— chibig kòn.

Tius karua martrai pønrsilai utuig mas nuig

(Mt 22.34-40)

²⁸ Inchen tru Moisés pørigwan kan kusrenanøbig tru ‘maig køh’ cha, payiyab kòben mørøb pasrabiibe, Jesúsbe søl løti møra, nun kemallabe, trencha payibig kòn:

—¿Tius martrai karua pønrsilai utuig mas nuibe møig køh?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha lõtavig kòn:

—Tru martrai karua pasrig mas nuibe iig kòn cha: “Au, Israel misag, møray cha. Namui Señor Tiusbe, Señor nøtø kòn cha. ³⁰ Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaritøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba undaaramig kòn” tan cha. ³¹ Inchen tru wendauibe iig kòn cha: “Ñima ñiasitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig kòn” cha. Tru maig maramigwan martrai pønrsilai i pagatø lataig nørreeløbe katøgane chi kaagøn— cha, trenchibig kòn.

³² Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbiibe trenchibig kòn:

—Kusrennøbig, ñibe sөлwein tan cha. Tiusbe kandø køn chib, katøgane mu kaagøn chib, ³³ Tiuswan kerrigu ñui manrrøtøgaba, kerrigu ñui isumburab isuitøgaba, kerrigu ñui asru chish kømburab chish kuitøgaba undaarab, katø mendaigwancha nõasiitø lataitøwei undaarab indamig køn cha trenchippe. Iilan mariibe Tiusweyasig traniiba, katø animalmeran kweecha Tiusweyasig parriløba lataitøguen kømøtø, mas nuig køn— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe trube ke tab isua løti ashabe, nune trenchibig køn:

—Tius nõ ashib karub pasrainug pumibe ñibe ke tre yab pasrømøn— cha.

Inchen yandø katøbe Jesúswane mugucha chi payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui Nusrkain køh?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Jesús Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwabe, trencha payibig køn:

—¿Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe chindimba tru Cristone Davidwei misagugurri arrubig køn tah? cha. ³⁶ Kaguende Davidtøweinguen Espíritu Santo eshkaig trendaig køn cha:

Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønsramnegatig.”

³⁷ Pøs Cristone David nõtøweinguen: “Señor” cha wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chibig køn.

Inchen misaamera truba nu pasrabiibe truba chull mørøbelø køn.

Moisés pørigwan kusrenanøbelan nõm mailø kuigwan Jesús waminchib

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesús kusrenanøb pasrøwabe trenchibig køn:

—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelane ashiptø kuy cha. Truiløbe kørrabelø kewa llirab amønarnamig chullelø køn cha, katø penab, yanøb indiisrø nõmune maig købash kømø, truba tab wamønrrai inchib, ³⁹ katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nõrreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha. ⁴⁰ Incha katø piudasmeran nõmui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig køn.

Waacha piudai an kegutsig

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Mana køsrøn Jesús Tiuswei yau Tiusweyasig an kebusrinug tru pinrrøgue wabene, truba nu misaabe truyu an kebusrøb køben, truba yamelø puarmerabe truba nõrrøweyig an kebusri ashibig køn. ⁴² Inchen truyu kan waacha piuda arruabe, truyu pagatø øskø andø purø lamøzhig kebusren, ⁴³ Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe cajayu pusrøbelø kanelø lataguen kømø, mas nu kebusran cha. ⁴⁴ Kaguene mayeeløba nõmbe undaigwandø tranen, trune nõbe waacha køptø, nui kerigu tøgagúigwan tranan cha, tru nui øsig tsumig kerrigu tøgagúigwan.—

13

Tiuswei yawan pinisaig kōnrrun cha, Jesús eshka
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webibene, mōikkōsrōn nui kusrenanōb pera uniilai utuibe, trenchibig kōn:

—¡Kusrennōbig, ñiguen ash cha, kan yeeg nōrrō sruumera, yeeg nōrrō yamera kuita!— cha.

² Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—¿Yeeg nōrrō yamera mariilan ñigan ashkuh? cha. Yube ni kan srukken katōgan srug palabe kōrrōmismōnrrun cha. Kerriguba pōtiitsig kōnrrun— chibig kōn.

Señor arrum lutau chigōben kōnrrabig
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Incha Jesús Olivos Tunsrō Tiuswei ya pasrab pinrōguesrō wabene, Pedroba, Jacoboba, Juanba, Andrésbabe nundō nōrō trencha payibelō kōn:

⁴ —Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. ¿Tru kerrigu treeg nebunrrabigwan asamibe chitō kenamistrterah?— cha.

⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ashiptō kuy cha, mugōben ñimun pelōsrkōnrrain kōmō. ⁶ Kaguende mōilōgōben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe truig kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha truba nu pelōsrkōnrrun chibig kōn. ⁷ Incha, ‘misaamera katōgan peesrō misaameraba purō trōmbōig kōrig kōmdiig kwayab kweetsiyab kōn’ chib, katō, ‘purō trōmbōig kōrig kōmdiig kwayanrrab kōn’ chib ñim wamindi mōrabe, mandōguen kōmui inchib kwarmōtay cha. Kaguende øyeebe trendō treeg purainrrabigwein kōn cha. Inchendō katōgucha patsamibe pumō srō kōnrrun chibig kōn. ⁸ Peg misaamerabe katōgan peg misaameraba kwayaben, katō rey karumburab ashib karuim pirauelōbe katōgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune chusrōn kōben pirō trōmbōig kōnōben, parō arruben, iilōbe kan ishuan unō tammistrtrab pusrkwab pōlbasri lataitō kōnrrun cha.

⁹ ‘Inchawei ñimasiyaitō tab ashiptō kuy cha. Kaguende ñimune karubelai tasku tranen, katō judíosmera tulundzuni yamerayu icha-betab inchun cha. Katō ñimune karubelō nōrreelai merrab, reymerai merrab nagurrindō pōnrramig kōnrrai martrun cha, trumay ñimbe naimburabigwan wamindamig kōnrrain cha. ¹⁰ Srabe kwalōm pumōwatō Tiuswei tabig srō wamwan yu pirau maya misaameran eshka kusrenanamig nebunrrun cha. ¹¹ Inchen ñimun merrarrawa, tru misagwan ashib karub purrabelaimay tranrrab srua ambene, chi tamer-mab merrabwei isumōnrrigay cha. Tru uras wamincheenchen Tius maig waminchai tranen, treeg waminchigay cha. Kaguende ñim kōmōtō, Espiritu Santo waminchun, chibig kōn. ¹² Inchen nuneebe nōmui nunewandōwei kwetchai tranen, mōskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe mōskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha. ¹³ Maya misaabe ñimune nagurrindō tsalō indiilō kōnrrabguen cha. Inchendō srabe kwalōmgatig chigūingucha megabig megabiibe kebeñchabig kōmīg kaigyurri wesraig kōnrrun, chibig kōn.

¹⁴ ‘Tru pinishinrrabig trōmbōig kōsōngōnrraptiig truig nō pasram-nug kōmubendō, ñim truyu pasrai ashabe (lebiibe iigwan tab chigūi

mør), trube, Judea pirau warabeløbe tun palasrømay wegørra lulay cha. ¹⁵ Inchen tru kwaløm nui ya pala wambig wabiibe chigøben wesrunrab kørraarrua, umbu kelulmumig køn cha. ¹⁶ Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrab arrumumig køn. ¹⁷ jIshumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmereimbe maig kønrrer! chibig køn. ¹⁸ Inchawei ñimbe Tiusba waminchib miay cha, trømbøig pishin kwalømmerawan lulamig nebumønrrai. ¹⁹ Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun cha. Tius chigurrimbunø købigwan marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun cha. ²⁰ Señor tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø nuyasiitø kønrrai tarømariilø, tru nø lawa wesruiløgurri landøranin køn cha.

²¹ Inchawei tru kwalømmerawan møikkøben ñimun: “Asay, yu Cristo pasran” chib, kabe: “Asay, yu pasran” taingucha, køremøtay cha. ²² Kaguende møiløgøben ‘Cristo ker’ chib, isatø inchibeløba, katø ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab marøb mariilø, nørreelø asha kømig kenamariiløba, nørreelø kwaara asha kønrrai mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun, chibig køn. ²³ Inchawei ñimbe tab isua ashiptø kuy cha. Nabe ñimune iigwan kerriguba puraimøwatø chab eshkar cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib

(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

²⁴ Inchen tru kwalømmerawan, tru treeg isumdø kwalømmera chab purai bene,

nøsiibe yandø kwaben, pølbe yandø pilømuben,

²⁵ estrellamerabe srømbalasarøngurri kørreb amrruben,

katø srømbalasarø purø nørreelø pønrrabelan

kønøgøb sruagutsiilø kønrrun chibig køn.

²⁶ Inchen tru Møg Misra Arrubiibe purø nuig maramburab maramig tøgagig tørguegwalmabig wañiyu arruben, misaamerabe ashchun chibig køn. ²⁷ Incha nøbe nui ángelesmeran øra, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri pirau maya yabsrøngurri kandarø srømbalasarøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrun cha.

²⁸ Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui sramera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø køn cha. ²⁹ Øyeeøwei ñim iilan purayai ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig køn. ³⁰ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha. ³¹ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³² Inchendø tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalasarø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan, chibig køn.

³³ Inchawei ñimbe pesannamø, tab ashiptø kuy cha, kaguende ñimbe øyeebe mana purainrrabig kui ashmøwabe. ³⁴ Kaguende iibe kan møg nui yaugurri yabsrømay webya inrraptø, nui karuindiig melabelane nui yawan ashib kønrrai kørømara, kanun kanun nømui

maramigwan marøb kørnrai karua pønsra, tru yaskabu ashib pasrabigwane chigøben kømørnrai ashib pasrørnrai karua pasra ibig lataitøwein kørn cha. ³⁵ Inchawei ñimbe ashiptø kuy, chibig kørn. Ya puaig pilliraben kui, kabe yem tøbøtag kui, kabe kallu wamøben kui, kabe løtsø kui, mana attrab kui mørnøwabe. ³⁶ Inchippa møi møi arrua, kib warøben wetørrainanrrab kømø cha. ³⁷ Inchawei na ñimun maig taibe, mayeelan katø treetøwein tamørnrun: ¡Munig, kasriitø kuy!— cha.

14

Jesúswan mandø incha kemøramigwan waminchib
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Pascua fiestan maramiba, tru Pirri Levaduragaig maig Fiestan maramiba yandø pa kwalømdø paløben, sacerdotesperan karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan kwetchab chigøben isa mandø incha kemøramdiig køtashchab inchib kuabe, ² trenchibelø kørn:

—Fiesta utu marmørnrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimørnrain— cha.

Kan ishug Jesúswan may irrabzhiiøga itø lushib
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Betaniasrø tru Simón Leproso taigwei yau Jesús wabene, kan ishug alabastro limetayu nardotøzhig chi undisaimiig, netsiig, truba may irrabig, purø nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, limetan pushippa, tru may irrabigwan tur pala itølushibig kørn. ⁴ Inchen møiløgøsrøn truyu purrabeløbe nama, nømdø trenchibelø kørn:

—¿Purø may irrabzhigwan ke ka yandøbe chinchabrre lusha? cha. ⁵ Waachameran purugumig kan trescientos denarios menrraweinguen yanøbsruinrrun— cha.

Nømbe tru ishuwane truba namig waminchib købelø kørn.

⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig kørn:

—¡Kagøbasay! cha. ¿Chinchabrre inchigue? cha. Nøbe nayasig truba tabzhig maran cha. ⁷ Waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagua, ñim nømun tabig maramdiig købene, tabig martrun cha. Trune nane yube chu uragucha tøgagønrraamøn cha. ⁸ I ishube nun maig maramdiig nebuben treeg maran cha. Nai asrwan manawei kanmaytø may irrabzhigwan srølan cha, nan søramigweyasig. ⁹ Nabe ñimune cierton trendamørnrun chibig kørn: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigygurri wesrabigwan eshka kusrenaniisrømbe, tru nø marigwan-gucha tøgaa waminchun cha, nun pesannamø, isuig kørnrai.—

Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Inchen Judas Iscariote, tru doce Jesús kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotesperan karubelan Jesúswan nømui tasku tranrrab waminchab ibene, ¹¹ nømbe trunun mørøppe, truba kasraarawa, an tranrrab misrøbelø kørn. Inchen Judasbe Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig kørn.

Señorwei Pascua mamig
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

12 Tru Pirri Levaduragaig maig Fiesta pølbasrøb kwaløm, tru Pascuayasisig ubisha-unan kweechib kwaløm, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe nun trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe chu tamartrab ambamø?— cha.

13 Inchen nømbe nui kusrenanøb pera uniilan pailan trencha karua ørøbig køn:

—Ciudayumay ambay cha. Truyube kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, truigwei wendautø amrrigay cha. 14 Incha truig kebyainug kebambabe, ya puaiwane ñimbe trenchinrrigay cha: “Kusrennøbiibe ñun trendan cha: ‘¿Nai kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab purram salabe chu køh?’ ” cha. 15 Inchene ya puaipe pala pisusrø kan nu sala chiguen palømíig yandø ke chab tamarikken ñimun eshkanrrun cha. Inchen ñimbe namuyasisig truyu tamartrigay— chibig køn Jesúsbe.

16 Inchen nømbe amba, ciudayu puabe, Jesús nømun maig taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.

17 Inchen yandø yem køben Jesúsbe nui doce kusrenanøb pera uniiløba pua, 18 mishatsigu mab purrøwabe, Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn naba mab wabig nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrrab køn— cha.

19 Inchen nømbe truba isui inchib menda, Jesúswan kan kan payibelø køn:

—¿Kabe na købra, chinderah?— chib.

20 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñim doceelai utuig køn cha, naba i nindagutøwei pirriwan kebishibig. 21 Pøs, tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truan pureb iben, trune ¡tru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchibelan tranrrrabigweimburappe, yeekkucha kuita, chibig køn. Trembe truipe kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun— cha.

22 Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, nømun trenchib srørrøbig køn:

—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.

23 Incha katø copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, nømun purøørøbig køn. Inchen tru copayuigwan søteeløba muchibelø køn. Inchen nømbe nømun trenchibig køn:

24 —Iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig lusig køn cha 25 Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

Pedro nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan cha, Jesús trenchib

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26 Incha kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba, 27 Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe mayeeløba nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig pørig pasran cha: “Ubisha ashibigwan na kweechen, ubishamerabe nøørøtø chab lulrrun” chibig.

28 Inchendø nabe katøyug øsirappe, ñimguen ammwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun— cha.

29 Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe tarømisrmumønrrun— cha.

Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

³⁰—Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møi yemdøweinguen kallu pamay wamømwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan— cha.

³¹Inchen Pedrobe truba inchib trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe managuen ñun ‘ashmíig kur’ chimumønrrun— cha.

Inchen søteeløba treetøwein chibelø køn.

Jesús nui Møskaimba Getsemanísø waminchib

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³²Incha nømbe kanbalø Getsemaní taisø puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, nai Møskaimba na wamindamne.—

³³Incha Pedronba, Jacobonba, Juanwanba pera yabe, truba truba isui, ni mumayguen tab kømui inchib menda, ³⁴trenchibig køn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørrømisra, kimø purray— chibig køn.

³⁵Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, pirau sraløptincha, Møskaimba waminchib miabig køn:

—Tru purø trømbøig attrabig nan treeg punrrain kømubene, treeg pumugasam— chib. ³⁶Katø Tiuswan trenchib miabig køn:

—Abba, nai Møskain chib, ñuimbe chitøgucha kaimamø, maramdiitø køn cha. I copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— chib.

³⁷Incha nui kusrenanøb pera uniilamay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—Simón, ¿kib watirru? cha. ¿Kan uratøguen kimø, kasriibe wanrrab kaimatirru? cha. ³⁸Kimø, Tiusba waminchib purray, chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømonrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.

³⁹Incha katøle Jesúsbe ya, treetøwein chib Møskaimba waminchibig køn.

⁴⁰Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøwei purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanaim purrøwa. Incha nømbe mancha løtønrrab kaimabelø køn.

⁴¹Inchen Jesúsbe pønmay kønrrabyu arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimngan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø tsabø køn cha. Ura pun cha. Yandø tranan, chibig køn, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku. ⁴²¡Kurray, chibig køn. Amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan tranrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúsuan merrarrawa srua ambub

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³Incha Jesús waminchib pasramne, tru Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotesperan karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn. ⁴⁴Tru Judas Jesúsuan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: “Merrarramig kuitamab ñim

ashchai, na chi siñal kòsròn maren, ashib pònrònrrigay” cha, eshkain kòbig kòn. “Tru na muchaig, truig kònrrun cha. Truigwan kemøra, suldaumeraba sruamrrigay” cha. ⁴⁵ Inchen Judas puabe, mõi mõi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig kòn:

—¡Nai Kusrennøbig!— cha.

Inchabe muchabig kòn. ⁴⁶ Inchene nømbe Jesúswan kemøra, sruamrrab merrarrabelø kòn.

⁴⁷ Inchen møikkòsròn truyu pasrabiibe nui espadan wesrub, maya sacerdotsmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kellarab lutiichtinhibig kòn. ⁴⁸ Inchen Jesúsbe misaameran trenchibig kòn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera kòben, tsiimera kòben sruar wer-rugue cha, nan kemørrab, nabe kan niliig kui lata? ⁴⁹ Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig kòn cha. Inchendø Tiuswei wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig kòn— chibig kòn.

⁵⁰ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø pasramnetø, mayeeløba chab luløptinchibelø kòn. ⁵¹ Inchen kan matsinube kòsaatiig llen-sutø tsinaig tru wendautø iben, nune kemøroptinchen, ⁵² nøbe llensun wesølønøb, kòsaatiig ¡katø! pinaptinchibig kòn.

*Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mt 26.57-68; Jn 18.12-14, 19-24)*

⁵³ Incha Jesúswan tru maya sacerdotsmeran nø karub sacerdoteimay srua ambubelø kòn. Inchen mayeelø sacerdotsmeran karubeløba, misagwan karubelø kòlli misaameraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba kerriguh tulundzunabelø kòn. ⁵⁴ Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotsmeran nø karub sacerdotei ya wambiisrøngatig ya, tru ashchai pønsraig pønrrabeløba pachirab naabulu wamisra wabig kòn.

⁵⁵ Inchen sacerdotsmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløba misra Jesúswan kwanrrai pasrtrab, møilan kòben ‘Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig kòn’ chib, waminchabelø labendø, treeg waminchabelø wetørranrrab kaimabelø kòn. ⁵⁶ Inchen møiløgøben nuimburab chigøben isa waminchendø, nøm wamindiibe ka peetø, peetø webibig kòn. ⁵⁷ Inchen møiløgøben kurra, isatø Jesúswan trenchibelø kòn: ⁵⁸ —Nambe nø trendai mørig kòn cha: “Nabe i Tiuswei yawan møguelø marigwan pinisha, pøn kwalømyube Tiuswei ya katøgan, møguelø marig kòmøtø, mara pasramønrrun” tan— chib.

⁵⁹ Inchen treendingucha, katøgucha nømui wamindiibe peetø, peetø webiben, ⁶⁰ tru maya sacerdotsmeran nø karub sacerdotebe mayelai utu kurra pasramisra, Jesúswane payibig kòn:

—¿Chigucha lètømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib kòh?— cha.

⁶¹ Inchen Jesúsbe niløtø pasrøwa, chigucha lètømuben, tru maya sacerdotsmeran nø karub sacerdotebe katøyug trencha payibig kòn:

—¿Ñigan tru Cristo køtirru cha, tru Tius mayanguen Tab Indigwei Nusrkai?—

⁶² Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nabe truigwein kur cha. Inchagucha tru Møg Misra Arrubig tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalasarøngurri wañiyu arruben ashib inchun— cha.

⁶³ Inchen tru maya sacerdotemesmeran nø karub sacerdotetebe nø kewagúigwandøwei kølsrøb, trenchibig køn:

—¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kø? cha. ⁶⁴ Ñimdøweinguen Tiuswan purø trømbøig wamab wamindingwan møran cha. ¿Ñimune maig asønata?— chibig køn.

Inchen nømbe mayeeløba treeg kaig kuin kui mara, kwanrrai kørøromara pasrøbelø køn.

⁶⁵ Inchen møyilgøben nun illimbi tuchib, maløwan kasra, nun kurraguchib mendabe trenchibelø køn:

—¡Namun kelarrab eshkau pøs, chib, mu kurragutsin kui!—

Inchen tru Tiuswei yau ashchay pønraig pønrrabeløbe Jesúswan mer-rarawa, pashaguchibelø køn.

Pedro Jesúsuan ‘ashmíg kur’ chib

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Inchen Pedrobe pinaamay yawambig waben, trunetø tru maya sacerdotemesmeran nø karub sacerdotetei mendig megabig kan srusrø puabe,

⁶⁷ Pedro nag pulu pachirab waben, nun tab ashabe, trenchibig køn:

—Ñigucha tru nazaretsriig Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.

⁶⁸ Inchen Pedrobe trenchib isabig køn:

—Ashmíg kur cha. Ni chi wamindinguen mørmur— cha.

Incha wambig kerruisrø webibene, kan kallu wamabig køn. ⁶⁹ Inchen tru srusrøbe katøle Pedron ashabe, truyu purrabelan katø eshkab mendappe:

—Iibe truilai utuigwein køn— chiben,

⁷⁰ Pedrobe katøguen ‘ashmíg kur’ chib isabig køn. Inchen truyu purrabeløbe yanayutø katøguen Pedrone trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha; kaguende ñibe galileasriig køn— cha.

⁷¹ Inchen Pedrobe:

—Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib. Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur, chibig køn. Ñim waminchib kui møwane ni ashibguen ashmíg kur— cha.

⁷² Inchen trenchiben latatø kallube katøganguen wamaptinchibig køn. Inchene Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: “Kallu pamayguen wamømwatø, ñibe nan pønmayguen ‘ashmíg kur’ chinr-rautan” taigwan. Incha trunun isuabe, truba truba isuig kishibig køn.

15

Jesús Pilatoi merrab

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Inchen yandø chab tømrrabendø sacerdotemesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba, katø tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø kerriqueløba tulundzunabelø køn. Incha nømbe Jesúswane lusra, srua amba, Pilaton tranøbelø køn. ² Inchen Pilatobe Jesúsuan trenchibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

³ Inchen sacerdotesmeran karubeløbe nune chine, chine ‘øyeeg marøbig kuig køn’ chiben, ⁴ Pilatobe katøyug trenchibig køn:

—¿Chigucha løtømønrrapteh? cha. Ñiguen ash cha, ñune chigøben yeeg waminchib køn cha, nømbe.—

⁵ Inchen Jesúsbe treeg indingucha løtømuben, Pilatobe ‘kan øyeebe maig kermab’ isub kørømisrøbig køn.

Jesúswan kwanrrai pasrøb

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Fiesta kwalømmerawane kubernadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møygan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig køn.

⁷ Inchen tru keeri yaube kan møy Barrabás taibe keerig pasrabig køn, nøbe larrø kailøba sötømisra, ashib karubelan namig kurrabyu misag kweechaig. ⁸ Inchen misaamerabe amrrua:

—Ñi trendø treeg marøbiibe, treeg mar — chib, Pilatone miab mendøben,

⁹ Pilatobe trencha løtabig køn:

—¿Ñimbe judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha.

¹⁰ Kaguende Pilatobe tru sacerdotesmeran karubeløbe Jesúswane uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig køn. ¹¹ Inchen sacerdotesmeran karubeløbe Jesúswan kømøtø, nømbe Barrabáswane elatchai inchibelø køn. ¹² Inchen Pilatobe katøyug payippe, trenchibig køn:

—Trube, ¿ñim tru judíosmerai rey køn taigwane nabe mandø indamø?— cha.

¹³ Inchen nømbe katø trenchib trashib løtabelø køn:

—¡Kurusyu mesrø!— chib.

¹⁴ Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¿Nøbe chi kalø marindørre øyeeg martrainchigue?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

¹⁵ Inchen Pilatobe tru nu misagwan ka tab kønrrai inchig køptø Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane ichagutsingarua, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

Suldaumera Jesúswan indzatø ashib

¹⁶ Inchen suldaumerabe palacioyu mas umbusrø srua amba, maya suldau sötøwan tulundzuningarua, ¹⁷ kan yalø piguiig itøguenana, kaldigwan corona mara, petsøsrøbelø køn. ¹⁸ Incha trugurrimbe trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

¹⁹ Incha cañatøga turbøtø itsamba, illimbi tutamba, tab inchib chib, nui merrab tømønramba inchibelø køn. ²⁰ Incha øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru yalø piguiig itøguenanigwan wesrawa, nuiwan katøle kenana, kurusyu mesrønrrab nune wesrubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesraig

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Kan møy cirenesriig Simón taig, Alejandroimba, Rufoimba møkai wambig nøørøsrøngurri purainrrab arruben, nune Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.

²² Incha kanbalø Gólgota taisrømay nune srúa ambubelø køn, (tru trenchippe, “Calaverasrø” tainug). ²³ Jesúswane vinoba, mirraba lindi-saig yuulingucha, Jesúsbe muchimíg køn. ²⁴ Inchen kurusyu mesra, sul-daumerabe Jesúswei kewagúilan mu merrarramig nebutashchab suerte kuchibelø køn.

²⁵ Inchen løtsø las nuevetø købig køn, tru Jesúswan kurusyu mesrøben. ²⁶ Incha kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig:

JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig. ²⁷ Incha katø pagatø nileelangucha kanun kusrmay, kanun atsimay nunba kurusyu melsrøbelø køn. ²⁸ Inchen tru Tiuswei wamwan øyah chib pøriibe nebuig køn: “Tru kailai utu nune tøga pasrig kønrrun” taig.

²⁹ Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb trenchibelø køn:

—¡Au, ñi Tiuswei yawan pøtiicha, katø tru pøn kwalømyutø kusran-rrabiibe, ³⁰ kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Kurusyugurri pinaamø!— cha.

³¹ Inchen tru sacerdotesperan karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba treetøweih nun indzatø ashib kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kanelane kaigyugurri wesrabendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. ³² Tru Cristo, Israel misagwei reybe, møi kurusyugurri pinaarrubash cha, nam asha, nø kuitamab kørenrrab— cha.

Inchen nøba kurusyu melsraig melabeløgucha Jesúswan tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Yandø kwaløm tøbøtag misrene, maaben las treskatig pirau ørøba løstiiig kørrømisren, ³⁴ tre uras Jesúsbe truba mur trashibig køn:

—¡Eloi, Eloi! ¿Lama sabactani?— cha. (Trenchippe: “¡Nai Tius, nai Tius! ¿Chindimba nandø elachigu?” chib.)

³⁵ Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Møray cha. Eliaswan wamøtan— cha.

³⁶ Inchen møikkøsrøn lulabe, ñab esponjan køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, mutchai pulusrø yuuløb trenchibig køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsrannrab Elías attachchab— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe mur trashippe, yandø isrømuptinchibig køn.

³⁸ Inchen Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab sötø mesraibe palasrøngurri kørrab kølsra, yandø paig misrøbig køn. ³⁹ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe Jesúsweim pinrrøgue pasrøwa, øyegg trasaigwan mørøb, mandø kwaigwan ashib inchabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, i møøbe Tiuswei Nusrkaiwein kuin køn— cha.

⁴⁰ Inchen ishumburmera møiløgøsrøn yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Tru utube María Magdalena køben, tru Wendiig Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Salomé købengue.

⁴¹ Inchen tru ishumburmerabe Jesús Galileasrø uñen, nui mendig amøñib, purugub inchibelø købig køn. Inchen truyube truiløtø kømøtø, katøgan ishumburmera Jerusalénmay Jesúsba nebamba yam pasrabig køn.

*Jesúswan sǝrig**(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)*

⁴² Inchen yandø yem misrøb køben, tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm købig køn, kaguende katø kwalømbe isram kwaløm kønrrab køben. ⁴³ Inchen José arimateasriig, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba nuig tabig kui asig møg, nøgucha Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabig arrua, Pilato wainug kørmø kebinrrab isua, nøbe kebya, Jesúswei asrwan miabig køn. ⁴⁴ Inchen Pilatobe, trube, kwabguen inditamab isua, nøbe truba kwaara, kan suldau cienelan nø karubigwan wama, kwabguen inditarru cha, payibig køn. ⁴⁵ Inchen truike nun eshkaben, Pilatobe Jesúswei asrwan Joséwan pinøsrungarubig køn. ⁴⁶ Inchen Josébe kan lino llensutøga kirra, Jesúswei asrwan pinøsrua, truyu pulabe, kan peñayu sǝramig trab lalig pasrabigu waya, trugurrimbe kan nu srugwan merrana, kebambinug kasrøbig køn. ⁴⁷ Inchen María Magdalenaba, María Joséwei usrimbabe chu sǝrøben ashibelø køn.

16*Jesús øsiiraig**(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)*

¹ Inchen sábadø kwaløm puraiben, María Magdalenaba, katø Jacobwei usri Mariába, Saloméba Jesúswei asrwan srølrab ambamig may irrabzheelø penabelø køn. ² Incha tru srø trune pølbaserøb kwalømbe, ullarbatø ambubelø køn sǝriisrømay. ³ Inchendø nømbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Sǝrin trabyu kebambamnug srugwane namune mu tarømara traniasamø?— cha.

⁴ Incha møimbe ashene, tru sǝrinug truba nu srug kasraibe truyu kømøtø, manawei malsrainguen tsuptinchen, ⁵ umbu sǝrinug kebambabe, kan matsinø puliig kørrabig keweig truyu kusrmay wai ashiptinchi-belø køn. Inchen nømbe kwaaren, ⁶ truike trenchibig køn:

—Kwarmøtay cha. Ñimbe Jesús nazaretsriig tru kurusyu mesraigwan lan cha. Øsiirain køn cha. Yube mu kaagøn cha. Ñimguen asay, chibig køn, yu nun wayinug. ⁷ Møimbe ambay, chibig køn, nui kusrenanøb pera uniilanba, katø Pedrongucha øyah chinrrab: “Galileasrømay ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan cha, ñimun nø maig taig.”—

⁸ Inchene tru ishumburmerabe sǝrinukkurri wegørra ambuppe, kwaarøptø ke itønab chab luløbelø køn. Incha mungucha chigucha eshkameelø køn, kaguende kwaariilø kua.

*Jesús María Magdalenan kenamisrøb**(Jn 20.11-18)*

⁹ Tru truaaløm ullarbatø Jesúsbe katøyug øsiirawabe, María Magdalena tru siete kwaimandziimeran webusrinabigwanmerrig kenamisrøbig køn. ¹⁰ Inchen nøbe ya, Jesúsba amøñibelan eshkabig køn, truiløbe isuilø kishib køben. ¹¹ Inchen nømbe ‘Jesús øsiirain køn’ taigwanba, katø María ‘nø ashar’ taigwanba mørabe, nømbe køremeelø køn.

*Jesús nui pagatø kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb**(Lc 24.13-35)*

¹² Indiibe iilø chab puraiben, kusrenanøb pera uniilø pailø wambig nøørøsrømay ambub pønrrøbene, Jesúsbe, nø kømø, peg lataig kenamisrøbig køn. ¹³ Inchen nømbe amba, katøganelan eshkaben, tru-iløgucha nømune køremeelø køn.

Jesús nui pera uniilan nøashib karua ørøb
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Indiibe mas wendøbe tru once pera uniilø mishatsigu mab purramnetø Jesúsbe truyu nømun kenamisrabe, namabig køn, tru 'nø katøle øsiirawa uni aser' cha eshkabelan nømui manrømera murelø kuikkurrimbah, katø kørenrrab inchimeelø kuikkurrimbatø. ¹⁵ Inchabe trenchibig køn:

—Ñimbe yu pirau truørø amba, Tiuswei tabig srø wamwan mu mis-agwandøgucha eshkab kusrenanrrigay cha. ¹⁶ Inchen møikkøben køreb, katø piu umbu ulsraig køb inchibiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Inchen møikkøben køremígwane kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun cha. ¹⁷ Inchen nan kørebelane, nabe nømbe pasrain kui asamig iig tru øyeeg asha kønrrai mariiløbe nømbe pønrrabig pønrrønrrun cha: nai munchiyube kwaimandziimeran webusrøb, srøig peg wammera waminchib, ¹⁸ nømui taska ulmeran kemørinaingucha, chinchimub, katø inchipa chigøben kwetchaptiig tøga mutsinaingucha, chi kømub, katø nømui tasiimeran kwanreelaim pala estsarene, truiløbe tabelø kørømisrøb inchun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús srømbalasarømay nebib
(Lc 24.50-53)

¹⁹ Incha Señor Jesúsbe nømun chab waminchene, nune srømbalasarømay kusraben, Tiusweim pulu kusrmay wamisrøbig køn. ²⁰ Inchen nømbe we-bamba, Jesucristoimburabelan chutøgucha truørø eshkab kusrenanøbelø køn. Inchen Señorbe nømbe marøb pasrabig køn, nøm wamindigwane nui wam kui asig kønrrai maramburab mariiløtøga kenamarøb.

San Lucas

Maig kuigwan eshkab pølbærøbig

¹ Pøs møiløgøben maig purayaigwan eshkabig kan pørig tamara kørømartrab indig købig køn lutøgurri, namui utu isa kømøtø, cierton treeg purayeelan. ² Tru srøsrøgurri nømui kaptøga nømashib ashibelø, katø Tiuswei wamwan nøm waminchib pønrrabelø namun maig eshkaig køben, treeg. ³ Inchen nagucha kerriguba chitø purayailø maig kuigwan srøsrøgurriigwan tab nebua ashene, nangucha tabig asønaben, lutøgurri tamara ñun pørtrab inchar, ñi nai purø tab Teófilon, ⁴ tru ñun maig kusrenanig købigwan, tru ciertonigwan ñi tab nebua asamig kønrrai.

Kan ángel Juan kal-lamigwan eshkab

⁵ Herodes Judea rey køben, judíosmerai kan sacerdote Zacarías taig merrabsrø Abíaswei sacerdotesmerai utuig tsubig køn. Sraimbe Aarónwei misagugurri arrubig købig køn, Elizabet taig. ⁶ Tiuswei merrab pailøba sølgandø amøñibelø kua, Señor chi martrain taigwanba, katø chi maramigwan martrai karua pønrrailanba muguen chi tamgaig marøbelø købig køn. ⁷ Inchendø chi urekkar købig køn, kaguende Elisabetbe trendø ureg chigaig, pailøba yandø kølleelø kua.

⁸ Indiibe kan kwaløm Zacaríaswei sacerdotes sötøwan Tiuswei merrab Tiusweiwan maramig nømun nebuben, ⁹ sacerdotesmerai utu trendø treeg marøbelø kua, suerte kucha ashene, Zacaríaswan Tiuswei yau incienso patrab kebyamig nun neubig køn. ¹⁰ Inchen incienso parrøb pasramne, maya misaabe wambig Tiusba waminchib købig køn. ¹¹ Inchen mømibe incienso parri altar pulu kusrmaygatømay Señorwei ángel Zacaríaswan kenamisrøptinchen, ¹² Zacaríasbe ángelwan ashabe, ¡katø! mandøguen kømuptinchen, ke chinchimmørø inchib kørig kui inchibig køn. ¹³ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Zacarías, kørig kui inchimøta cha. Kaguende Tiusbe ñi nun mi-aigwan mørig kua, ñui srai Elisabetbe kan nusrkai tøgagønrrun cha, truigwane ñibe Juan munchi pasrtrig chibig køn. ¹⁴ Inchen ñibe truba tab kui mørøb kasraaraben, nø kal-labene, katøganelø møiløgøben tab kui mørtrun cha. ¹⁵ Kaguende ñui nusrkaimbe Tiuswei merrab truba nuig kønrrun cha, managuen vino muchimøwei, mutsiiranrraptiig kørap pi muchimøwei inchabig. Incha usrai patsau wappatøwei Espiritu Santotø netsaig kua, ¹⁶ møilan køben, Israelwei misaameran nømui Señor Tiusweimay truba nu llirangarunrrun cha. ¹⁷ Tru Juanbe Señorwei merrab ippe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Elías maig isubig kønren treetøwei isubig, katø truigwei maramburab marigwan tøgag inrrun cha. Møskaløbe nusrkaløba katøle tabig waramig kønrrai marøb, katø kailø mørmeeløbe sølgandø amøñibelø misaasun marigu amøñinrrab lliranrrai inchun cha. Kan nu sötø misaamera Señorwan utønrrab ke muniitø melønrrabelø kønrrai tamarøb.—

¹⁸ Inchen Zacaríasbe ángelwan payippe:

—¿Ilgwane mandø incha treeg kønrraitamab isumø? cha, trencha payibig køn. Kaguende nabe yandø køllig køben, nai sraingucha treetøwein køn— cha.

¹⁹ Inchen ángelbe trencha løtabig køn:

—Na, Gabrielbe Tiuswei merrab pasrabig kur cha. Incha nane i tabig srøigwan ñun wammørørskønrrai ørtan cha. ²⁰ Incha mømibe tru treeg nebum kwalømgatig ñibe wangaig, chigucha waminchab kaimabig kørømisrtrabguen cha, na maig taigwan kørømikkurri. Tru na trendailøbe treeg pum kwaløm punrrun— cha.

²¹ Trune misaabe wambig munig kua, Zacarías Tiuswei yaugurri ke peguen webarrumuben, chindermab isub købene, ²² Zacarías webarruppe, waminchab kaimabig webarruptinchen, Tiuswei yau chitø kenamisren, asiitamab isubelø køn. Inchen nøbe wangaig kørømisra, nømune ka señas maratø eshkabig køn.

²³ Inchen Zacaríasbe Tiuswei yau Tiusweiwan maram kwalømmera chab patsøben, nøbe nui yamay iben, ²⁴ tru kwalømmera puraiiben, Elisabetbe kwanrriig kørømisra, nui yaugurri trattø pøl webimiig køn, øyeeg isub: ²⁵ “Møi i kwalømmerawan Señor nayasig øyeeg tabig martan cha, misaamera kaasiinab megamig kømønrrai martrab.”

Kan ángel Jesús kal-lamigwan eshkab

²⁶ Indiibe tøbø pilayu ángel Gabrielwan Galilea, kan pueblo Nazaret tainuumay Tiusbe ørøbig køn, ²⁷ kan managuen mu møøba kimø srusrø, María taigwan ashchai. Truibe kan møg, José taig, merrabsrø rey Davidweinukkurri karrab misaaba kasharanrrab misraig købig køn. ²⁸ Inchen ángelbe María wainug kebyabe, trenchibig køn:

—¡Ka watirru! cha. ¡Tius mayanguen tab indig! Señorbe ñiba pasran cha. Katøgan ishumburmeran lata kømø, ñundø purø tab indig køn— cha.

²⁹ Inchen Mariabe ángel wamindiilan mørabe, kan øyeeg chib tab wamibe maig kermab isubig køn. Katø ángel øyeeg chib tab wamibe chi chibig kermab isubig køn. ³⁰ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—María kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Tiuswei merrab mayanguen tabig asønaig køn cha. ³¹ Mømibe kwanrriig kørømisra, kan nusrkai kal-labene, Jesús munchi pasrtrig chibig køn. ³² Nøbe purø nuig, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkain cha wamig kønrrun cha. Inchen Señor Tiusbe tru møskai David wamisra ashib karub waigwan tranrrun cha. ³³ Inchen nøbe Jacobwei misaameran managatig ashib karub wanrrun cha. Inchen tru nø ashib karub wamibe managuen patsønrraamøn— chibig køn.

³⁴ Inchene Mariabe:

—¿Na mu møøbagucha kimígwane øyeebe chincha purainrrab kø?— cha, payene, ³⁵ ángelbe trenchibig køn:

—Espíritu Santo ñuim pala kørøarruben, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei maramburab marøbig kan wañi lataig ñun pinøbulen, treekkurri tru newan tabig kal-lanrrabiibe, Tiuswei Nusrkain cha wamig kønrrun chibig køn. ³⁶ Katø ñimui Elisabetgucha ya køllim palasrø kan nusrkai tøgagønrrab køn cha. Chi ureg tøgagønrrab kaimabig køn taikken seis mesesken kwanrriig køn cha. ³⁷ Kaguende Tiusweimbe chitøgucha kaimamdiibe kaabig køn— cha, trenchibig køn.

³⁸ Inchene Mariabe trenchibig køn:

—Nabe Señor maig karuigwan marøb megabig kur cha. Ñi nan maig taig treeg kønrrain— chiben, yandø ángelbe truyugurri ibig køn.

María Elisabetwan ashchab ib

³⁹ Tru kwalømmerawan Mariábe tamara, Judea pirau tunmeragøba tøga pirømerasø kan puebloyumay petø ya, ⁴⁰ Zacariáswei yau kebyabe, Elisabetwan ‘ka undirru’ chibig køn.

⁴¹ Inchen Elisabet Mariá ‘ka undirru’ taigwan mørene, unøbe patsø umbu kønaptinchen, Elisabetbe Espíritu Santo netsaig kørrømisra, ⁴² nøbe truba mur wamab trenchibig køn:

—Tiusbe maya ishumburmerai utu ñune mayanguen tab kuig kønrrai indig køben, katø ñui patsau tøgagúig unangucha mayanguen tab kuig kønrrai indig køn cha. ⁴³ ¿Nan øyeeg lastima asiibe chugurri arrerah? cha, ¿Nai Señorwei usri nan ashchab punrraimbe? ⁴⁴ Kaguende ñi nan ‘ka undirru’ cha wamigwan møren latatø, nai unøbe kasrag køptø nai patsø umbu kønaptinndan cha. ⁴⁵ Kørebigweimbe mayanguen tab køn cha. Kaguende Señor maig kønrrun cha, chi taibe, nøbe treeg nebunrrai martrun— chibig køn.

⁴⁶ Inchen Mariábe trenchibig køn:

“Nai møsiibe Señorwan maya nuguen tabig wamindan cha.

⁴⁷ Katø nai espíritube Tius nai Kaigyugurri Wesrabigweinug truba kasraaran cha.

⁴⁸ Kaguende Tiusbe na nø karuigwan marøb megabig, na chigucha kømø waachawan isua asin køn cha. Pøs møingurrimbunøbe misamera srøig srøig kurrab amrrubeløbe nane mayanguen tab kuig køn chinrrautan cha.

⁴⁹ Kaguende Tius maramburab marøbiibe nan purø nørriiig tabelø marin køn cha, nui munchibe newan tabig køben.

⁵⁰ Inchen nui lastima asiibe, nun køriibala melabelaimbe, srøig srøig misag kurrab arrimørig truilain kønrrun cha.

⁵¹ Nui taska chigøben purø nørreelø mara, tru nørreelø truba møg inchib, chigøben martrab isuilane chindinguen møriimíig ka isuitø purainrrai kørrømarin køn cha.

⁵² Karumburab karub purrabelane nøm purramisra karub purraigwan kerrawa, chigucha kømeelan tabigu neerin køn cha.

⁵³ Parøgúilane tabig tøgagønrrai unchaguen tranøppe, puarmerane chiguchagar ambasan cha.

⁵⁴ Katø nø karuigwan marøb megabig Israelwan purugun cha, nø lastima asigwan isub,

⁵⁵ tru merrabsrø namui kølli misag Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba maig wamindig managatig treeg kønrrai.”

⁵⁶ Incha Mariábe Elisabetba pøn pølbura kørrømisra, nui yamay katø ibig køn.

Juan kal-laigwan waminchibig

⁵⁷ Yandø Elisabetwan unø kal-lam kwaløm puben, kan nusrkai tøgagøbig køn. ⁵⁸ Inchen nui ya pulueløba, nui yaueløba Señor nun truba lastima asin kui ashabe, nømbe Elisabetba truba kasraabelø køn. ⁵⁹ Indiibe ke trune kwalømyube unan circuncidanrrab srua amba, unane munchi pasrøppe, møskawei munchi Zacariás pasrtrab inchen, ⁶⁰ usrimbe trenchibig køn:

—Kah, treeg kømøtø, unøbe Juan munchi kønrrun— cha.

⁶¹ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Mugucha ñimui yaueløbe treeg munchi tøgarme kaagøn— cha.

62 Incha mōskawan: “¿Chi munchi pasrtrab?” cha, señas maratō payene, 63 Mōskaimbe pōramig kan tabla-unō miawabe: “Nui munchibe Juan kōn” chib, pōrōbig kōn. 64 Inchen tru urastō Zacaríaswane nilō kemendikkucha kurrōben, wam larraiben, Tiuswan tabig waminchib mendabig kōn. 65 Treekkurri mayeelōba nui ya puluelōbe truba truba kwaariilō kōrrōmisren, tru Judea pirau tunmeragōba tōga pirōmerasō warab misaamerabe, oyeelō purayaigwangōba waminchib kōbelō kōn. 66 Inchen mayeelō wammōrōbelōbe nōmui manrrautō esegab trenchibelō kōn:

—¿I unōbe chi maig kōnrrabig kerah?— cha.

Kaguende Señorwei tasiibe nōba pasrōben.

Zacarías cantaig

67 Zacarías tru unai mōskawane Espiritu Santo netsaben, maig pub attrabigwan oyah chib waminchibig kōn:

68 “Israelwei Señor Tiusbe mayanguen tabig wamindig kōnrrain cha. Kaguende namun ashchab arrua, nui misagwane katōle nuielō kōnrrai wesrun cha.

69 Maramburab Marōbig Kaigyugurri Wesranrrabig kusrain kōn cha, tru karuigwan marōb megabig Davidwei yaugurri.

70 Tru merrab manasrōngurri tru Tiusweindō tarōmariilō Tius maig karuigwan eshkabelōgurri nō maig taig:

71 Namun tru ashikken kōmui inchibelainukkurrimba, katō mayeelō namun tsalō inchibelainukkurrimbe wesranrrab cha trendaigwan.

72 Merrabsrō namui kōlli misaameran truba lastima asigwanba, katō Tius tru misaaba oyeeg martrab cha, tru newan tabig nuinukkurri nō lata kandō isua martrab pasrigwan isumig kōnrraimba,

73 tru namui kōlli misag Abrahamwan treeg marmō kōmō ¡katō! treeg marig kōnrrun cha kōrrōmarig kōbigwan.

74 Tru namun ashig kōmui inchibelai taskugurri namun wesraikkurrimbe, chigucha chi kōrig kuin kōmō, nuiwan marōb,

75 katō nam amōnain kwalōmmerawan kwalōmmōrig chu urastōgucha nui merrab Kerrigu newan tabig, sōlgandō marōb kōmig kōnrrai.

76 Inchen ñi nai unōzhiibe, Tius maig karuigwan eshkabig tru Mayeelaim Pala Pasrabigweimburab waminchibig kōn taig kōnrrun cha. Kaguende ñibe Señorwei merrab inrrabig kōn cha, nui maymeran tamarōb,

77 katō kaigyugurri wesrailō kōmigwan misaameran nebua ashchai kenamarōb inchab, tru nōmui kaig mariilan ulō paymō pesannab indikkurri.

78 Namui Tius purō nu lastima asikkurri, kan srō kwalōm pōrr tōrguegwalmabig neeshibig lataig kal-lanrrun cha,

79 purō lōstōyu warabelanba, katō kwamitō itōgasraig warabelanba kēbilōnrrab. Incha ambumay imay tabig amōnam maywan ambamig kōnrrai martrab.”

80 Inchen unōbe nurab ippe, Tiusweimburabelōyu treetōwei mur pasrabig nurab ya, Israel misaameran kenamisram kwalōmgatig mu misag warab waraimōsrō tsubig kōn.

2

Jesús kal-laigwan eshka
(Mt 1.18-25)

¹ Tru kwalømmerawan Roma maya misagwan ashib karub wabig César Augustobe treeg maramig kónrrai kan kilga treeg pøra weerig købig kòn, chutøgucha misaamera maya nu kõtashchab munchimeran tulisamig. ² Iig kòn, tru srøsrøwan munchimeran tulisingaruig, Cirenio Siria pirausrø kubenadur køb uras. ³ Inchen mayeeløba tru trendø nømum pirau pueblomerasø munchiwan pøra kørømartrab ambamig nebubig kòn.

⁴ Treekkurri Josébe Galilea pirau Nazaret puebloyugurri webya, Judea pirau Belén tru Davidweim pueblo tainuumay ibig kòn, kaguende nøbe merrabsrø Davidwei misagugurri arrubig kua. ⁵ Incha Mariába Belénsrø nømui munchiwan pøra kørømartrab ibig kòn. Mariábe Joséba kasharanrrab misraig kwanrriig købig kòn. ⁶ Indiibe Belén waramnetø, Maríane unan tammisramig ura puben, ⁷ nui mayor nusrkawan tøgamisra, may pula, animal maig kan patiyu wayibig kòn, kaguende nømumbe ya pepøbelainuube chu kørømisramig kaaben.

Angelesmera ubisha ashibelan eshka

⁸ Inchen tru pirau Belén pulu mõiløgøsrøn ubisha ashibelø ubisha ashib yem warøbene, ⁹ mõimbe Señorwei ángel nømun kenamisren, Señorwei tørguegwalmabig nømum pøtøgatan kebiløben, nømbe truba truba korig kui inchibelø kòn.

¹⁰ Inchen ángelbe trenchibig kòn:

—Korig kui inchimøtay cha. Kaguende ñimun wammøørskønrrab kan tabig srøig wam srua arrur cha, mayeelø kasraaramig kónrrai. ¹¹ Møi Davidwei puebloyu ñimuyasig kan Kaigyugurri Wesrabig kal-lain kòn cha, Cristo tru Señor. ¹² Incha truig kuitamab asamibe, unane pula, animal maig kan patiyu wayig wetørranrabguen— cha, trenchibig kòn ángelbe.

¹³ Inchen mõimbe tru urastø ángelweim pulube katøgan ángelesmera srømbalasreelø kenamisra, Tiuswan tabig waminchib trenchibelø kòn:

¹⁴ “;Srømbalasrømbe Tiusweimbe purø tabig kòn chib kasraarab, katø piraube misaamera Señor nø mayanguen tab kui wamig kónrrai,

treeg pønrrabelaimbe ambumay imay mayanguen tab kòn!” chib.

¹⁵ Inchen ángelesmera katø srømbalasrømay amben, ubisha ashibeløbe kangurrin kangurri trenchibelø kòn:

—Chi purayaitashchab, Señor namun chi taitashchab, mõindøwei Belénsrø ashchab amun— cha.

¹⁶ Incha malla amba, Marianba, Joséwanba wetørrabelø kòn, unane animal main patiyu wayig. ¹⁷ Incha ashabe, ángel tru unaimburab chi taigwan tru ubisha ashibeløbe eshkaben, ¹⁸ mayeeløba chi eshkaigwan mõrabe, truba kwaarøbelø kòn.

¹⁹ Inchen Mariábe chi tailane treebe maig kermab isub, nuinetø esgabig kòn. ²⁰ Inchen ubisha ashibeløbe katøle ambuppe:

—Tiusbe maya nuguen tabig kòn chib— truba tabig waminchib ambubelø kòn, nøm chi mõrigwan nøm chi asigwan, tru ángelesmera maig taig treeg purayaigwan asha.

Jesús-unan Tiuswei yaumay srua ambub

²¹ Inchen trune kwalømyube unan circuncidamig puben, treeg mara, Jesús munchi pasrøbelø køn. María kwanrriig kømøwatø ángel chi munchi pasringaruig, treeg pasrig købig køn.

²² Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibig køben, tru chilliguig kørrømisrigwan chish maram kwalømmerra puben, unan Jerusalén ciudayu Señorwan ‘nuin kønrrai tranrrumøn’ chinrrab srua ambubelø køn. ²³ Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig chibig køben treeg: “Mutøgucha srøsrø kal-lab nusrkawane Señorweindø tarømarig kønrrain” taigwan. ²⁴ Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig chibig køben, pagatø nushin kui, kabe pagatø paloma-ureezheelø kui Tiusweyasig tranrrab ambubelø køn.

Simeón cantaig

²⁵ Inchen tru kwalømmerrawan kan møg Jerusalén Simeón taig tsubig køn, sølgandø tabig, Tiuswan chu uragucha pesannamíig, Israel misaamera tab kømui melaigugurri webambamigwan muniirabig. Inchen Espíritu Santobe Simeónba pasrabig køn. ²⁶ Incha nune Espíritu Santobe maig kønrrabigwan eshkain købig køn, Criston tru Señorwan ashmøwatøbe ñibe kwanrraamøn cha. ²⁷ Inchen tru møøbe Espíritu Santo inrrai inchen Tiuswei yaumay ya, tru Jesús-unai møskalø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibig køben, nuimbura martrab Tiuswei yaumay srua amrrubene, ²⁸ Simeónbe Jesús-unan nui kwalyu muta, Tiuswan tabig waminchib, trenchibig køn:

²⁹ “Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,
na ñi karuig megabigwan

chi isumø pishindø tabig kwabashcha chib,

ñi nan maig eshkaig købiibe yandø treeg nebui ashar cha.

³⁰ Kaguende nai kaptøga kaigyugurri ñi wesraig kømigwan ashar cha.

³¹ Truigwane maya misaamera ashen, ñi tamara pasrin køn cha.

³² Iibe tru maya misag judíos kømeelaimbe ñun kenamaramig tør køben,
katø ñui misag israelitasmeraimbe maya nuguen tabig køn” cha.

³³ Inchen Joséba, Jesúswei usrimba unaimburab tru Simeón maig taigwan mørabe, kan øyeebe maig kermab isub kwaara ashen, ³⁴ Simeónbe mayanguen tab kuilø kønrrain chabe, Jesúswei usri Maríane trenchibig køn:

—Au, i unøbe Israel misagwan truba nuwan møilane nørreelø kuigwan chigucha kømeelø kønrrai marøb, møilane nørreelø kønrrai marøb inchabig, treeg køn cha. Tiusweimburaigwan nø kenamaren, misaamera nun kashchab kui asamig, nøbe truig køn cha. ³⁵ Truba nu møilaiwan køben, nømui manrrømerayu maig isubelø kuigwan kenamarig kønrrain cha. Inchen ñibe ñui manrrau isubigube kan espadatøga kelarrab kwani lataig isub pusrkwaig kørrømisramig kønrrun— chibig køn.

Ana maig kuigwan waminchibig

³⁶ Inchen truyu kan ishug, Tius maig karuigwan eshkabig, Fenuelwei nimbasr, Aserwei misagugurri arrubig, Ana taikkucha wabig køn. Truibe yandø truba køllig købig køn. Truba unø kasharawa, siete años keeba tsua, ³⁷ yandø keg kwaben nøtiig kørrømisra, yandø ochenta y cuatro años tøgag købig køn. Tiuswei yaugurri managucha tarømismíig købig køn, Tiuswan køriibala tabig waminchib, ayunab, katø Tiusba waminchib yem, kwaløm Tiusweyasig treeg marøb. ³⁸ Inchen Anabe tru urastøwei

arrua, Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chibig kɔn. Incha nɔbe tru unaimburab waminchib mendabig kɔn tru mayeelø Jerusalén misag Tiusweilø kɔnrrai kaigyugurri wesrailø kɔmigwan isub muniirabelane.

Nazaretmay katø ambul

³⁹ Incha tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig karuilan kerrigu chab marabe, Galilea pirau Nazaretsrømay ambubelø kɔn, tru nɔmuim puebloyumay. ⁴⁰ Inchen unɔbe nurab ippe, murig chishig, purø kusrebig misrøb iben, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe nuim pala pasrabig kɔn.

Jesús-unø kusrebeløba waminchib Tiuswei yau

⁴¹ Inchen nui mɔskaløbe Jerusalén pascua fiestayumay pilamørig ambubelø kɔbig kɔn. ⁴² Incha Jesúsbe doce años tɔgaig misren, fiestayumay ambubelø kɔn, trendø maig marøbelø kɔben, treeg martrab. ⁴³ Inchen fiesta chab patsøben, nɔmbe yamay katø amrruben, Jesús-unøbe Jerusalén kɔrrømisrin kɔben, mɔskaløbe ashmuin kɔbig kɔn. ⁴⁴ Nɔmbe tru misag utu unɔbe arritamab isua, mawa ambiisrø amba, nɔmui nɔmmisaamerai utuba, asiilai utuba lab menda, ⁴⁵ kalawabe, Jerusalénmay katø llirabelø kɔn, trusrø lanrrab.

⁴⁶ Incha pøn kwalømyube Tiuswei yau tru Moisés pørigwan kusrenanøbelai utu mørøb, nɔgurri payib wabyu wetørrabelø kɔn. ⁴⁷ Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kusrebig kui ashib, katø nɔ maig lɔtiilan mørøb inchabe, ke kwaara ashibelø kɔn. ⁴⁸ Inchen mɔskalø ashabe, ke kwaara asha, Jesúswei usrimbe trenchibig kɔn:

—¿Nai nusrkai, namun chindimbarre øyeeg margu? cha. Ñui mɔskaimba, nababe truba truba isuilø lab ker— cha.

⁴⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig kɔn:

—¿Nane chinchabrre lague? cha. ¿Nabe nai Mɔskawei chi maramelan na marøb wamigwan ñimgan ashmeelø kɔtirru?— cha.

⁵⁰ Inchen nɔmbe ni chi tainguen mørmeelø kɔn.

⁵¹ Inchabe nui mɔskaløba Nazaretsrømay katø mendig ya, maig karuben treeg mørøb megabig kɔn. Inchen nui usrimbe kutøgue iilan nui manrrautø isua esegabig kɔn. ⁵² Inchen Jesúsbe trurrigu kusrebig misrøb, nurab ibig kɔn, Tius lata, misaamera lata mayanguen tab indinab.

3

*Juan Bautista mu misag warab waraimønug waminchib
(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Jn 1.19-28)*

¹ Roma maya misagwan ashib karub wabig Tiberio chabguen quince años karub waben, Pilatobe Judea pirau kubenadur kɔben, Herodesbe Galilea pirau ashib karub wabig kɔn. Inchen Herodeswei nuneg Felipebe Iturea pirøwanba, Traconite pirøwanba karub waben, Lisaniásbe Abilinia pirau ashib karub wabig kɔn. ² Inchen Anásba, Caifásbabe maya sacerdotesmeran tru uras nɔm karubelø kɔben, Zacaríaswei nusrkai Juanwan Tius wamindig kɔn, mu misag warab waraimønug tsuben. ³ Inchen Juanbe Jordán pi puluwan chuguen palømø pureb ippe, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kɔnnab asamig piu umbu ulsrailø kɔmigwan eshkab kusrenanøbig kɔn, kaig mariilan ulø

paymø pesannailø kønrrai. ⁴ Truibe merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Isaiás pørigu maig taig øyeeg:

“Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan cha:

‘Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday tan chib.

⁵ Kullimera købeløbe netsøganiilø køben, nørrø tunmeraba, shush tunmerababe kanguelarrøtø chag mariilø køben, andul maymerabe ølmariilø køben, mitør maymerabe min mariilø kønrrun chib.

⁶ Inchen maya misaabe Tius misagwan kaigyugurri wesranrrai ørigwan ashchun’ ” taig køn.

⁷ Inchen misaamera Juan piu umbu ulsrailø kønrrab webambene, trenchibig køn:

—¿Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kømndiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe? ⁸ Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lli-rawar kuy tøgandø asamdiig kønrrai treelø kua, ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: “Nambe, Abrahamwei misaamera ker” chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kønrrai marøg købene, martrun cha. ⁹ Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan— cha.

¹⁰ Inchene misaamerabe truba nu pasrabiibe trencha payibelø køn:

—¿Nambe chi maramø?— cha.

¹¹ Inchen Juanbe trencha løtabig køn:

—Møikkøben pa turin tøgaipe chiguchagaigwan kan tranø cha. Inchen møikkøben mamig tøgaipe, chigaigwan pirishi— cha.

¹² Inchen katø møiløgøsrøn tru romasreelayasig an utabelø piu umbu ulsrailø kønrrab amrruabe, Juanwane trencha payibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿nambe chi maramø?— cha.

¹³ Inchen Juanbe trenchibig køn:

—Anwan maya utønrrai karua pasrigwan menrra utønrrab kømø, maig utamigwandø utønrrigay— cha.

¹⁴ Inchen katø mø suldaumera køsrøn trencha payibelø køn:

—¿Nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Mun køben ‘chigøben martrumøn’ cha kwaarøstra chigøben ker-ramøwei, katø mun køben ka isatø chigøben kemesra kebenøsrkømøwei inday cha. Ñim chigøben marøb kuimburø ñimun maig pagaraitøgatø kasraaray— cha, trenchibig køn.

¹⁵ Inchen misaamerabe ke nungøba isua ashib kuig køppe, Juanwane nømuintøbe Cristo køppeendimab isub købelø køn. ¹⁶ Inchen Juanbe mayeelan trenchibig køn:

—Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibe- guende, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømíig kua, nui alpargatisyu tsiwanguen pitchabgaig kur chibig køn. ¹⁷ Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kalagutsamig tsig utigwane sru- aguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu

chab chishmarabe, tirigune tru esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu patrab.—

¹⁸ Incha maig melamigwan treeg marøb melay chib, katøgan øyeelø latailøba misaameran waminchibig køn, Tiuswei tabig srø wamwan.
¹⁹ Inchen tru Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe nui nuneg Felipei srai Herodíaswan nø pera tumba, katø chigurrimbunø kaig mariiløgurrimba Juanbe Herodeswane ‘øyebe kalø køn’ chib namuben,
²⁰ Herodesbe møri urasbe, trubalatø mas kaig marøb, Juanwane merrar-rawa, kailan keeri yau pasrøbig køn.

Jesúswan piu umbu ulsraig
(Mt 3.13-17; Mc 1.9-11)

²¹ Inchen Juan maya misagwan piu umbu ulsrøb uñib uras, Jesúswangucha piu umbu ulsraig kuig køn. Inchen Jesús Tius Møskaimba waminchib pasramne, srømbalabe kuren, ²² Espíritu Santobe nuim pala kan paloma lataig kørraarruben, srømbalaserøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:

—Ñibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe ñuimburab truba tab kui war— cha.

Jesucristoi merrab misaamera
(Mt 1.1-17)

²³ Jesúsbe nui maramigwan pøbasrøppe chabguen treinta años køsrøn tøgaig købig køn.

Jesúsbe Joséwei nusrkain kuitamab isubelø køn.

²⁴ Joséwei møskaimbe Elí køben,
 Elíwei møskaimbe Matat købig køn.
 Matatwei møskaimbe Leví køben,
 Levíwei møskaimbe Melqui køben,
 Melquiwei møskaimbe Jana køben,
 Janai møskaimbe José købig køn.

²⁵ Joséwei møskaimbe Matatías køben,
 Matatíaswei møskaimbe Amós køben,
 Amóswei møskaimbe Nahum køben,
 Nahumwei møskaimbe Esli køben,
 Esliwei møskaimbe Nagai købig køn.

²⁶ Nagaiwei møskaimbe Maat køben,
 Maatwei møskaimbe Matatías køben,
 Matatíaswei møskaimbe Semei køben,
 Semeiwei møskaimbe José køben,
 Joséwei møskaimbe Judá købig køn.

²⁷ Judáwei møskaimbe Joanan køben,
 Joananwei møskaimbe Resa køben,
 Resai møskaimbe Zorobabel køben,
 Zorobabelwei møskaimbe Salatiel køben,
 Salatielwei møskaimbe Neri købig køn.

²⁸ Nerii møskaimbe Melqui køben,
 Melquiwei møskaimbe Adi køben,
 Adii møskaimbe Cosam køben,
 Cosamwei møskaimbe Elmodam køben,
 Elmodamwei møskaimbe Er købig køn.

²⁹ Erwei møskaimbe Josué køben,

Josuéwei mǝskaimbe Eliezer kǝben,
Eliezerwei mǝskaimbe Jorim kǝben,
Jorimwei mǝskaimbe Matat kǝbig kǝn.
³⁰ Matatwei mǝskaimbe Leví kǝben,
Levíwei mǝskaimbe Simeón kǝben,
Simeónwei mǝskaimbe Judá kǝben,
Judáwei mǝskaimbe José kǝben,
Joséwei mǝskaimbe Jonám kǝben,
Jonámwei mǝskaimbe Eliaquim kǝben,
Eliaquimwei mǝskaimbe Melea kǝbig kǝn.
³¹ Meleai mǝskaimbe Mena kǝben,
Menai mǝskaimbe Matata kǝben,
Matatai mǝskaimbe Natán kǝbig kǝn.
³² Natánwei mǝskaimbe David kǝben,
Davidwei mǝskaimbe Isaí kǝben,
Isaíwei mǝskaimbe Obed kǝben,
Obedwei mǝskaimbe Booz kǝben,
Boozwei mǝskaimbe Salomón kǝben,
Salomónwei mǝskaimbe Naasón kǝbig kǝn.
³³ Naasónwei mǝskaimbe Aminadab kǝben,
Aminadabwei mǝskaimbe Admin kǝben,
Adminwei mǝskaimbe Arni kǝben,
Arnii mǝskaimbe Esrom kǝben,
Esromwei mǝskaimbe Fares kǝben,
Fareswei mǝskaimbe Judá kǝbig kǝn.
³⁴ Judáwei mǝskaimbe Jacob kǝben,
Jacobwei mǝskaimbe Isaac kǝben,
Isaacwei mǝskaimbe Abraham kǝben,
Abrahamwei mǝskaimbe Taré kǝben,
Taréwei mǝskaimbe Nacor kǝben,
Nacorwei mǝskaimbe Serug kǝbig kǝn.
³⁵ Serugwei mǝskaimbe Ragau kǝben,
Ragauwei mǝskaimbe Peleg kǝben,
Pelegwei mǝskaimbe Heber kǝben,
Heberwei mǝskaimbe Sélaj kǝben,
Sélajwei mǝskaimbe Cainán kǝbig kǝn.
³⁶ Cainánwei mǝskaimbe Arfaxad kǝben,
Arfaxadwei mǝskaimbe Sem kǝben,
Semwei mǝskaimbe Noé kǝben,
Noéwei mǝskaimbe Lamec kǝbig kǝn.
³⁷ Lamecwei mǝskaimbe Matusalén kǝben,
Matusalénwei mǝskaimbe Enoc kǝben,
Enocwei mǝskaimbe Jared kǝben,
Jaredwei mǝskaimbe Mahalaleel kǝben,
Mahalaleelwei mǝskaimbe Cainán kǝbig kǝn.
³⁸ Cainánwei mǝskaimbe Enós kǝben,
Enóswei mǝskaimbe Set kǝben,
Setwei mǝskaimbe Adán kǝben,
Adánwei Mǝskaimbe Tius kǝn.

4

Nugwaimandzig Jesúswan chinchibig kõtashchab marøb
(Mt 4.1-11; Mc 1.12-13)

¹Jesús Espíritu Santotø netsaig Jordán piyugurri katø arruben, Espíritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay pera iben, ²truyu kwalømmera cuarenta nemisramne tsuben, nugwaimandziibe ke kebenøsrkønrrab marøbig køn. Tru kwalømmerawan chigucha mamøwa, yandø parøgwai møren, ³nugwaimandziibe:

—Ñi isa kømø, Tiuswei nusrkain kuabe, i srugwan ‘pirri misr’ cha, trenchi— chibig køn.

⁴Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig pørig pasran cha: “Møøbe pirrindøgatø øsig tsumig kømøn” chibig.—

⁵Inchen nugwaimandziibe kan tun palasrømay pera ya, yu pirau chutøgucha nørreelø nøm ashib karub purrailan kerriguba ke pestø Jesúswan eshkab kenamarabe, ⁶trenchibig køn:

—Nabe ñi karumburab karumigwan kerrigu ñun tranøb, katø nømui chigurrimbunø purø tabig tørigwan tranøb inchumøn cha. Kaguende nane iilan kerrigu tranig køn cha. Incha nabe mun tranøg køben, tranamønrrun cha. ⁷Inchawei ñi nan tømbrasra, køriibala tabig waminchene, iibe kerriguba ñuin kønrrun— cha.

⁸Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Trenchibig pørig pasran cha: “Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn” chibig.—

⁹Inchen trugurrimbe nugwaimandziibe Jerusalén ciudadrømay pera ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, yugurri pirausrø pørsrau cha, ¹⁰kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:

“Tiusbe nui ángelesmeran ñun chinchimønrrai ashchai ørtrun chibig.

¹¹Incha ñui srøbwan srgu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñune kusranrrun” chibig.—

¹²Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Øyeeg chibig pasran cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig kõtashchab lataikkucha maramig kømøn” chibig.—

¹³Inchen nugwaimandziibe øyeeg chiyutø kebenøsrkønrrab indamigwan kerrigu chab marabe, Jesúsweim pulugurri maya yana køsrøn tarømisrøbig køn, katøle treeg maramdiig pumnegatig.

Jesús Galilea nui maramigwan pølbasrø

(Mt 4.12-17; Mc 1.14-15)

¹⁴Jesús Espíritu Santoi maramburab maramigwan tøgaig Galileamay katø arruben, tru pirau tru pøtøgatanbe chutøgucha nungøba, nungøba waminchib købelø køn. ¹⁵Inchen judíosmera tulundzuni yamørig nøbe kusrenanen, mayeeløba nun truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Nazaretsrø

(Mt 13.53-58; Mc 6.1-6)

¹⁶Incha Jesúsbe nø nurainuumay Nazaretsrømay ya, nø trendø treeg marøbig køppe, isrin kwalømbe judíosmera tulundzuni yau kebya, lenrrab pasramisren, ¹⁷Tius maig karuigwan eshkabig Isaiáswei pørigwan lenrrai tranen, larrøbicha kurøppe, øyeeg pørig pasrabigu kurøbig køn:

18 “Señor Tiuswei Espíritube naim pala pasran cha.

Kaguende nane waachameran tabig srøigwan eshkanrrai aceite itølusha tarømarig køn cha; merrarraig pønrrabelan ‘Elatsiilø kønrrun’ chinrraimba, katø kabgarwan ashibelø kønrrai martraimba, katø kaig indinab melabelane, amrrai wesrab inchaimba,

19 katø Señorwei truba tab pila attrabigwangucha eshkanrraimba nane ørig køn” chibigwan.

20 Incha Jesúsbe tru pørig tøgagwan judíosmera tulundzuni yau purugubigwan katøle kirra tranabe, wamisrøbig køn. Inchen mayeeløba judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe ke nungøba ashib purrabelø køn.

21 Inchen nøbe trenchib eshka mendabig køn:

—Na leben ñim mørig, i Tiuswei wam pøriibe, ñimui merrab møi yandø treeg nebun— cha.

22 Inchen misaabe mayeeløba nuimburab tabig waminchib, katø nui trigugurri purø tabzhig wamindi wammeran ke kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿Iibe Joséwei nusrkain kømmørgøppeh?— cha.

23 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe nane indzabelø chibgunrrig øyeeg chinrrautan cha: “Ñi mø marøbiibe ñiasiiøwei mø mar” cha. Katø nane: “Ñi Capernaumsrø chine, chine mariilan nam tru wammørigwan, yu ñuim piraugucha treegwei mar”,— cha.

24 Inchabe katø trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Tius maig karuigwan eshka bigwane møigwanguen nui piraueløtøweimbe chi tab indiimíg køn cha. 25 Isa kømø, Tius maig karuigwan eshka big Elías uñib uras tru pøn pila y tøbø pila sre pumubenma, tru pirau ørøba truba truba parø pasrøben, Israel misaamerai utube piudamera truba yam waraingucha, 26 Tiusbe Elíaswane Israel pirau warabelan purugunrrab ørmøtø, Sidón ciuda pulu Sareptasrø tsub piudan purugunrrab ørig købig køn cha. 27 Katø Tius maig karuigwan eshka big Eliseo uñib uras chigucha, Israel misaamerai utube lepra kwanrreelø truba nu kuig køn cha. Inchendø truiløbe ni kanguen kwanrøwan chishmariimeelø køben, Siria pirausriig Naamánwane kwanrøwan chishmarig købig køn— cha.

28 Inchen iigwan møøruppe, judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe namig købiitø ke chinchimmøø incha, 29 kurra pønrramisra, puebloyugurri weera, tru nøm wamig ciuda marim pasrab tunyu pala trømbøsrømay pera ambubelø køn, trusrø pinørtrab. 30 Inchen Jesúsbe nømuiin tøbøtagwan pureppa, iptinchibig køn.

Kan møg kwaimandzig tøgag
(Mc 1.21-28)

31 Incha Jesúsbe Galilea pirau Capernaum puebloyumay ya, isrin kwalømmerawan misagwan kusrenanøbig køn. 32 Inchen nø kusrenanigwane kwaara ashibelø køn, kaguende nø wamindiiløbe mu mandamgaig wamindig køben.

33 Inchen judíosmera tulundzuni yau kan trømbøig maringarub kwaimandzig tøgag wawabe, mur trashib trenchibig køn:

³⁴ —¡Au! ¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig køn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig køn— cha.

³⁵ Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig køn:

—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurimbe webinrrø!— cha.

Inchen kwaimandziibe nøm mayelai merrab møwane pirau penøsrka, tru møweinukkurri webibig køn, chigucha chi kørriinchimøtø. ³⁶ Inchen mayeeløba kwaara, kangurrin kangurri:

—¿Kan øyeeg wamindi wammerabe chi køh? chibelø køn. ¡I møøbe mu mandamgaig karuitøgaba, maramburab mariitøgaba trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen webingaruben, truilø webamr-
rappe!—

³⁷ Inchen nune tru pirau ørøba chutøgucha nun, nun waminchibelø køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb

(Mt 8.14-15; Mc 1.29-31)

³⁸ Incha Jesús judíosmera tulundzuni yaugurri webya, Simónwei yau kebibene, Simónwei sueerabe mur pachiiaba kwanrrø tsuben, nømbe kwanrriigweyasig Jesúswan:

—Purugurra— cha, rugaben,

³⁹ Jesúsbe kwanrriigweimbala utsøbasrabe, pachigwan webinrrai kandø wamøben, pachiiibe weetaptinchen, nøbe tru urastø kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Jesús truba yam kwanreelan tamarøb

(Mt 8.16-17; Mc 1.32-34)

⁴⁰ Yandø nøsig pinaiben mayeeløba chi kwanrrø køben tøgarmen mis-aamerabe Jesúsweimay srua amrruben, kwanrreelømørig nøbe nui tasi-imeran nømum pala estsara, tamarøbig køn. ⁴¹ Inchen katø truyu møilan køben truba yamelainukkurri kwaimandziimerabe trenchib trashib webambubelø køn:

—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.

Inchen Jesúsbe kwaimandziimerane kandø wamab, waminchibashmíig køn, kaguende nømbe Cristo kui ashibelø køben.

Jesús Galileasrø eshka kusrenanøb

(Mc 1.35-39)

⁴² Yandø chab tør-rraben Jesúsbe ciudayugurri webya, katøganbalø mu misakkasrø tarømisra iben, misaamerabe lab kua, nø waisrø puabe, ibashmønrrab inchen, ⁴³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Misag sötømera katøganbaløsrø warabelangucha nabe Tius nø ashib karub pasrainuguigwei tabig srøigwan eshka kusrenanamig køn cha. Kaguende truweiwei ørig kur— cha.

⁴⁴ Incha Judeasrø judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsbe eshka kusrenanøb uñibig køn Tiuswei wamwan.

5

Mana øyeeg asiimíig peskaumera purø nørrø wesrub
(Mt 4.18-22; Mc 1.16-20)

¹ Kan kwaløm Jesús Genesaret nu pisu menda pasrøbene, misaamerabe Tiuswei wamwan mørtrab nuingatan ke nõmdø trawaguchib tulundzunøben, ² nõbe tru pisu mendabe pagatø barcomera mu misakkar pønrrai ashibig køn, kaguende peskabeløbe truyugurri webamba, nõmui atarrayameran chishmarøb warøben. ³ Inchen Jesúsbe tru pagatø barcomera pønrrabyu tru Simónwei barcoyu kebyabe, pi mendagurri katøguchi amburøsrø ørtra cha, nõbe tru barcoyu wamisra, truyugurri misagwan kusrenanøb mendabig køn. ⁴ Incha yandø chab waminchabe, Simónwane trenchibig køn:

—Barcon amburø mas umbu pisrø øra, peskanrrab ñimui atarrayameran kebetay— cha.

⁵ Inchen Simónbe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nambe kwalma kwalma peskab meløbendø, kanguen wesranrrab kaymer cha. Inchendø ke ñi trendaig køptø, atarrayan kegutchab— cha.

⁶ Incha keguchene, peskaube nu kegørraptø atarrayabe kølsrøb mendøben, ⁷ nõmbe nõmui lincha amøñibelø katøgan barcoyu purrabelan, purugunrrab amrrunrrai keberen, nõmbe amrrua, pa barcomeran peskautø netsøganen, barcomerabe piu ke asentanrraptiig inchibelø køn. ⁸ Inchen trunun ashabe, Simón Pedrobe Jesúswei srøb pulu tømboñsrøb trenchibig køn:

—Señor, naim pulugurri tarømisrtra cha. Kaguen nabe kaig marøb møg kur— cha.

⁹ Peskau treeg nõrrø wesraikkurri Simónbe truyu mayeelø nõba pønrrabeløba kwaarøbiitø ke chindamdiig kui inchibelø køn. ¹⁰ Katø tru Zebedeowei nusrkalø Jacoboba, Juanba, tru Simónwei trendø lincha peskab amøñibeløgucha treetøwein kørig kui inchibelø køn. Inchene Jesúsbe Simónwan trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøta cha, møingurrimbunøbe misaameran peskabig kønrrig— cha.

¹¹ Inchen nõmbe barcomeran pisu mendasrø wesrawabe, kerrigu pønrramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

*Jesús kan lepra kwanrrø tøgagwan tamarøb
(Mt 8.1-4; Mc 1.40-45)*

¹² Jesús mø pueblomerayu køsrøn tsubene, kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgag pua, Jesúswan ashabe, tømboñsra, maløwanguen pirau kebatamnegatig utsøbasrabe, trenchib miabig køn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.

¹³ Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørrømisren, ¹⁴ Jesúsbe trencha karubig køn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, tru ñi yandø chishig kørrømisrimburø tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

¹⁵ Treendingucha Jesúswane ke nun, nun waminchen, nune mas wammørig kørrømisren, misaamerabe truba nõrrø nun mørtrappa, katø nõmui kwanrrømeran tamarilø kønrrappa tulundzunabelø køn.

16 Inhendø Jesúsbe chugøben mu misakkasø ya, truyu Tius Møskaimba waminchibig køn.

Jesús kønønrab kaimabigwan tamarøb

(Mt 9.1-8; Mc 2.1-12)

17 Kan kwaløm Jesús kusrenanøb wabene, møiløgøsrøn fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbeløba truyu purrabelø køn. Truiløbe Galilea pirau maya pueblosrøngurrimba, Judea pirausrøngurrimba, Jerusaléngurrimba amrruar. Inchen Tiuswei maramburab maramibe Jesúsba pasrabig køn kwanrreelan tamarøb.

18 Inchen mø møguelø køsrøn katøgan møg kønønrab kaimabigwan tsigalyu muta pua, yau keera, Jesúswei merrab pasrtrab inhendø,

19 mumayguen kebambamig wetørranrrab kaimabelø køn. Kaguende menrra misag pasrøben, trugurri ya pala nebamba, tejameran picha, trab kura, kwanrriigwan tsigalbaşau misag utu Jesúswei merrab kørrøørøbelø køn. 20 Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñui kaig mariilane yandø ulø payamig kømíg pesannaig kørrømisran— cha.

21 Inchene tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba fariseosmerababe treeg isub mendabelø køn: “I møg Tiusweimburab purø trømbøig wamab waminchibiibe, ¿mu køh? cha. Kaguende kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha, Tiustøweimbe treeg martrun” chib, isubelø køn.

22 Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrrailan kelarrab ashabe, trenchibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimba øyeeg isugue? cha. 23 ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kørrømisran” ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø” ¿tamiteh? cha. 24 Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui møimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønønrab kaimabigwane trenchibig køn:

—Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø— cha.

25 Inchen tru urastø tru kwanrriibe nømui merrabgurri kurra, nø tsuig tsigalwan muta, Tiuswan truba tabig waminchib nui yamay ibig køn. 26 Inchene mayeeløba kwaara asha kørrømisra, Tiuswan truba tabig waminchib, truba kwaariilø:

—Møin kwaløm kan yeekkucha tabelø mari aser— cha trenchibelø køn.

Jesús Levíwan wamab

(Mt 9.9-13; Mc 2.13-17)

27 Øyeeg purayaig wendø Jesús webyabe, kan møg Leví taig, romasree-layasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

28 Inchen Levíbe chi tøgagúigwan kerrigu kørrømarabe, kurrappa, Jesúswei mendig ibig køn.

29 Incha trugurrimbe Levíbe Jesúsweyasig nui yau truba nu fiesta maren, tru romasreelayasig an utabelø truba yameløba, katøganeløba mishatsigu nømbe truba nu purrabelø køn. 30 Inchen fariseosmeraba,

tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe nui kusrenanøb pera uniilane namig, Jesúsweimburab chinetø chib, trenchibelø køn:

—¿An utabeløba, kaig marøbeløba ñimbe truiløbabe chindimba lincha mab, muchigüe?— cha.

³¹ Inchene Jesúsbe nòmune trencha løtabig køn:

—Tabelø, kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha. ³² Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn cha, yandø nømui kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay lliranrrai.—

Ayunamigwan Jesúswan payib

(Mt 9.14-17; Mc 2.18-22)

³³ Inchen kaneløbe Jesúswan trencha payibelø køn:

—Juanwei mendig amøñibeløbe katø katø truba ayunab, katø Tiusba waminchib indamigwan marøbelø køn cha. Katø fariseosmerai mendig amøñibelø treetøwei maren, trune ñuieløbe ka mab, ka muchib inchibelø køn— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nømbe wabangan, mamø purrønrrai inchaitarru? cha. ³⁵ Inchendø yandø keg mistrabigwan srúa ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen tru kwalømmerawane ayunabwei inchun— cha.

³⁶ Incha katø Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra trenchibig køn:

—Mugucha kan srø camisanma para wesrumøn cha, køllin camisayu waya tsushinrrab. Treeg marene, srø camisabe ka minchen, inchagucha srøigwan waya tsusaibe køllin camisayube chi tab punraamøn chibig køn. ³⁷ Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe kalusmeran srurrøgøben, vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsran cha. ³⁸ Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha. ³⁹ Katø mugucha øl-laig vinon muchibiima srø vinone mugucha muchig kømui indan cha. Kaguende: “Øl-laibe mas mayig køn” chibelø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

6

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb

(Mt 12.1-8; Mc 2.23-28)

¹ Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmarig utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tirigu turmeran lurrøb ambabe, tirigu turwan tasiitøga katsøsrá, mabene, ² mø fariseosmera køsrøn nòmune trenchibelø køn:

—Ya isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan ¿ñimbe chindimba øyeeg margüe?— cha.

³ Inchene Jesús trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø køtirru cha, tru mana køsrøn Davidwan parøgwab, nui linchibelan parøgwab inchen, nø mandø indigwan? ⁴ Nøbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotsmeratø maim pirrimera mandaibe mu mamønrrai meriilan nø mab, katø nøba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—

⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubiibe tru isrin kwaløm nan nõ karunrrain kømõtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karu-big kur— cha.

Kan møg tasig mul-laig

(Mt 12.9-14; Mc 3.1-6)

⁶ Indiibe katøgan kwaløm isrin kwalømdøwei Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanøb pasrøbene, truyube kan møg nui kusr-may tasig mul-laig tøgäig waben, ⁷ tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig kõtashchab, chigøben chi køptø. ⁸ Inchen nõbe chi isub pønrrailan asha, tru tasig mul-laig tøga møwane:

—Kurra, uyu tøbøtag pasramisr— cha trenchibig køn.

Inchen tru møøbe nõmuin tøbøtag kurra pasramisrøbig køn. ⁹ Inchen Jesúsbe katøganelan trenchibig køn:

—Na ñimun payrrab inchar cha: ¿Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe isrin kwalømbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh cha; kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø, chindah?— cha.

¹⁰ Incha Jesúsbe mayeelø nuim pøtøgatan pønrrabelan ashabe, tru møwan trenchibig køn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen møøbe treeg inchen, nui kwalbe tabig kørømisrøptinchibig køn. ¹¹ Inchen treekkurri kaneløbe truba nama, kangurrin kangurri Jesúswan chi kaig maramdiig kõtashchab payib mendabelø køn.

Jesús nõashib karua øramelø doce lawa wesrub

(Mt 10.1-4; Mc 3.13-19)

¹² Tru kwalømmerawan Jesús kan tun palasrø Tius Møskaimba waminchab ya, kwalma ørøba treeg marøb wawa, ¹³ tør-rrabene, nui kusrenanøb pera uniilan wama, truilai utu doce lawa, wesrawa, truilane nõashib karua øriilø køn cha, wamabig køn. ¹⁴ Truiløbe iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro cha munchi pasrig køben, Simónwei nuneg Andrés køben, Santiago køben, Juan køben, Felipe køben, Bartolomé køben, ¹⁵ Mateo køben, Tomás køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Simón Zelote cha wamig køben, ¹⁶ Judas Santiagoi nusrkain køben, Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisra, tranrrrabig købengue.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Incha Jesús tun palasrøngurri nõmba kørøarraua, kan chagu pasramisrøbig køn. Inchen truyu nui mendig amøñibeløbe truba nu tulundzuna, pasrabig køn, Judea piraelø kerrigu, jerusalénsreelø køben, Tiroba, Sidónba tru mar pulusreelø køben, ¹⁸ truiløbe Jesúswan mørtrab amrruin købig køn, nõmui kwanrrømeran tamartraimba. Inchen tru kwanreelø trømbøig maringarub kwaimandziimera larrø trømbøig kuig melønrrai marinabeløbe tamariilø køben, ¹⁹ maya misaabe nun katøranrrab inchibelø køn, kaguende Jesúswei maramburab marøbig nuinukkurri webarrua, mayeelanba tamaren.

Kasrag købiiba, chigucha tab kømíiba

(Mt 5.1-12)

²⁰ Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan ashabe trenchibig køn:

—Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim waachamerabe.

Kaguende Tius nø ashib karub waibe ñimuiwein køn cha.

²¹ Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim mõi ya parøgwailøbe.

Kaguende maig palai melaigwan Tiusbe nømun unchaguen traniilø kønrrun cha.

Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim mõi ya kishibeløbe.

Kaguende wendøbe indzønrrabguen cha.

²² Mayanguen tab kuilø køn cha,

ñimun misaamera tsalø ashib,

ñimune nøøøø kønrrai tarømarøb,

ñimun tsalø waminab,

ñimui munchiwan ke kaigwan lataig indinab,

tru na, Møg Misra Arrubikkurrindø ñimun treeg marene.

²³ 'Treeg pureb kwalømbe ñimbe truba truba tab kui mørøb, truba kasraarab pørtray chibig køn. Kaguende truburø ñimbe srømbalæsømbe truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Kaguende merrabsrø nømui kølli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan øyeegewei kaig marøbelø kuig køn cha.

²⁴ ¡Ay, ñim waacha, puarmeraimbe!

Kaguende yandø tsabøtø utarguen køn cha, kasrag købigwan.

²⁵ ¡Ay, ñim waacha, mõi ya chi palømø tøgarbe!

Parøgwai mørtrun cha.

¡Ay, ñim waacha, mõi ya indzabeløbe!

Ñimbe wamamøra isub kishchun cha.

²⁶ ¡Ay, ñim waacha, ñimun mayeelø tabig wamindinabelaimbe!

Kaguende ñimui merrabsrø kølli misaamerama treetøwei tabig waminchibelø købig køn cha, tru 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isabelan.

*Ñimun ashig kømui inchibelan tsalø ashmumig
(Mt 5.38-48; 7.12)*

²⁷ 'Inchendø ñim nan mørøbelane nabe trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaarab, ñimun tsalø kui inchibelane tabig marøb inday cha. ²⁸ Ñimun 'trømbøig nebubash' chib wamabelaimbe ñimbe nømune 'mayanguen tabig nebunrray' chib trenday cha. Ñimun kaig marøbelaimbe, nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha. ²⁹ Møikkøben ñun kandarø maløbøtø pashene, kandariigwangucha yul cha. Møikkøben ñui turiwan kerrabene, ñui camisangucha ka srua ibasingaru cha. ³⁰ Ñun mu chi miabigwane tranøb, chiwan køben ñuiwan kerrabene, miamøta cha. ³¹ Ñimgurrima katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñimgucha katøganelan treetøwei tab inday chibig køn.

³² 'Ñim ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløguen nømun undaguelane nømgucha undaarabelø køn cha. ³³ Ñim ñimun tab inchibelandøwei tab inchabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha treetøweimbe marøbelø køn cha. ³⁴ Peba tranøppe, katø utamdeelandø pebøbeløbe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha katøganelø kaig marøbelandøweimbe, katø kerriguwan treetøwei utønrrab pebøbelø køn cha. ³⁵ Trune ñimbe ñimui ashig kømui inchibelan undaarab, tabig marøb, pebøb indamig køn,

katøyg utønrrab isua kømøtø. Treeg marene, ñimui utamibe truba nuig køben, ñimbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei ureemera kønrrun chibig køn. Kaguende nøma chiweinguen ungwaguengarwan, larrø kailan, tab inchibig køn cha. ³⁶ Ñimui Tius Møskaima lastima ashibig købene, ñimgucha treetøwei lastima ashibelø kuy cha.

*Katøganelane 'kailø køn' chib
(Mt 7.1-5)*

³⁷ Ñimbe katøganelan 'øyeeg køn, øyeeg marøbelø køn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø, øyeelø køn' chimønrraimbe. Katøganelan kaigyu pønrrønrrai pønrsrømøtay, ñimun treetøwei kaigyu pønrrønrrai pønrsrømønrraimbe. Ñimun kaig maren, ulø paymø pesannay, ñimungucha Tius ulø paymø pesannailø kønrrappe. ³⁸ Katøganelan tranay; ñimungucha tranrrun, talegayu tab unaasig tingandø kørøøguana, pinølusam netsøganig. Kaguende ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun— chibig køn.

³⁹ Incha katø Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra trenchibig køn:

—¿Kan ashchab kaimabiima katøgan ashchab kaimabigwandøwei srua inrrautah? cha. ¿Pailøba treeløtøbe trabyu kegørrømønrraitarru? chibig køn. ⁴⁰ Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Inchendø chi kusremigwan ne kusrewabeguende, nun kusrenanøbig lataitøwein kønrrun.

⁴¹ '¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe? ⁴² Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chinchø øyeeg chinrragu: "Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?" cha. ¡Ñi, palatø tabig! Ñuin kabyu nu tsig wabigwan-merrig wesru chibig køn. Trenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguyen cha.

*Tusrbe mamikkurri asig køn
(Mt 7.17-20; 12.34-35)*

⁴³ Kan tab tusrbe kaig mamig niimíg køben, katø kan kaig tusrbe tab mamig niimíg køn cha. ⁴⁴ Kaguende tusrmørig chi mamig niguen tabig kui, kaig kui truyu asan cha. Kal tusrmerayugurri yashig lurrmøwei, kaldø misrøb tusryugurri uvas lurrmøwei inchibelø køn cha. ⁴⁵ Inchawei kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan. Inchawei nui manrrau chine isua tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan chibig køn.

*Pailøya marøbelan kemesra wamindig
(Mt 7.24-27)*

⁴⁶ '¿Ñimbe nane chindimba: "Señor, Señor" chib wamøgue cha, na maig karuigwane møra marmeelø købendøbe? ⁴⁷ Mugucha naimay arrua, nan møra, na maig taigwan marøbigwane, øyeeg møg lataig køn tamønrrun cha: ⁴⁸ Truibe kan møg yawan martraptø pirøwanmerrig srugu larrayamnegatig umbu lalla, trugurrimbe tru srug pala yawan niga pasrønrrabigwan marøbig lataig køn cha. Inchen pibe nurawa, arrua, tru yawan purø trømbøig neguchib megambuagucha, kønøgønrrab kaiman

cha, kaguende purø may mara pasrig kua. ⁴⁹ Inchen kan møg nan mørendø, na maig karuigwan marmíibe, nui yawan niga pasrønrrabig sruug pusrmøtø, ka pirø palatø kusrubig lataig køn cha. Pi nurawa arrubig, tru yawan mur megambub neguchene, tru yabe kebeñen, kerrigu pinisaig kørrømisran— cha, trenchibig køn.

7

Suldau sötøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb

(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

¹ Yandø misagwan Jesúsbe chab waminchabe, Capernaumsrø kebibene, ² truyu kan romanosmerai suldau, cienelan ashibig, centurión taig, kan karuindiig megabig truba undaaraig tøgagúibe, trube kwanrrøtøga yandø ke pinamdø palabig tsubig køn. ³ Inchen tru cien suldaumeran ashibiibe, Jesúswan wamindi mørabe, judío misaameran karubelø kølli misaameran karua ørøbig køn, nui kwanrriigwan tamartrab attrai. ⁴ Inchen nømbe amba, Jesúsweim pulu kemallabe, ke tiusmanda chib truba inchib trenchibelø køn:

—Tru møwane ñi treeg ka purugumdiig treeg møg køn cha. ⁵ Kaguende yu nam warain pirau maya misagwan undaguig kua, nøashib nam judíosmera tulundzuni yawan maringaruig køn— chib.

⁶ Inchen Jesúsbe nømbe iben, yandø yau pub lutau ambene, tru suldaumeran ashibiibe nui trendø linchibelan møilan køsrøn trenchinrrai karua ørøbig køn:

—Señor, øyangatiizhiitø attra tan chinrrai. Kaguende ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuinatan cha. ⁷ Incha treekkurri ni naashibguen ñun lanrrab arrumur cha. Tammisr cha, treetø chirra chibig køn. Nai karuindiig megabig tammisrig kønrrai. ⁸ Kaguende nagucha mas nørreelø karua pasrig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagúilø suldaumera tøgag kur cha. Truilanma na møigwan køben: “Inrrø” chibene, ib; katø na møigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan: “Chigøben mar” chibene, marøb inchibig køn cha. Nøbe trendan— chibelø køn.

⁹ Inchen Jesús iigwan mørabe, tru møwan nøguen kwaara asha, nui mendig truba nu misag amøñibelan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun trendamønrrun cha: israelitasmerai utuguen isubigwan nainug pasrig øya nuig wetørramur cha, i møwei lataig.—

¹⁰ Indiibe tru karua øriilø katøle yau pubene, tru karuindiig megabiibe tabikken waptinchibig køn.

Jesús kan piudai nusrkawan katø øsiirangarub

¹¹ Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kan pueblo Naín taisrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløba, truba nu misaaba linchibelø køn. ¹² Inchen tru puebloyu kebambam yaskab pulu pubene, kan kwaigwan sørønrrab muta, amrrubelø køn, tru kwabiibe kandø nusrkain køben, usrimbe piuda. ¹³ Inchen Señorbe tru ishuwan lastima ashabe, trenchibig køn:

—Kishmøta— cha.

¹⁴ Incha Jesúsbe kemalla, taulwan katøraben, muta ambubeløbe pønrramisren, Jesúsbe kwaigwane trenchiptinchibig køn:

—Matsinø, na ñun ¡kurrø! char— cha.

15 Inchen tru kwabiibe kurra, wamisra, waminchib mendøben, Jesúsbe usran tranøbig køn, pera inrrai.

16 Inchen iigwan ashene, nømune mayeelanba kørig købiitø ke chin-damdiig køben, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—¡Tius maig karuigwan eshka big purø nuig namui utu kurrin køn! chib. ¡Tiusbe nui misagwan purugunrrab arrin køn!— chib.

17 Inchen Judea pirau kerriguba, katø tru pirau tru pøtøgatanwan kerriguba Jesús chi marigwan wammørøbelø køn.

Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø

(Mt 11.2-19)

18 Inchen Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe øyeeg purayailan kerrigu nun eshkaben, Juanbe nui mendig amøñibelan pailan wama, ¹⁹ Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn: ¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiram kuin kui? ²⁰ Inchen tru Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe amrrua, Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Juan Bautistabe, ñun payrrai, namun karua ørtan cha. ¿Tru attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramig kuin chindi?—

²¹ Inchen tru uras, Jesúsbe kwanrreelø truba yamelan tamarøbig køn, chigurribunø kaig kwanrrø tøgarmeran køben, kwaimandzig tøgarmeran købengue. Katø truba yam kabgailan ashchai tamarøb inchibig køn.

²² Inchabe Jesúsbe Juan karua øriilan trenchibig køn:

—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha. Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmerane nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshka big kusrenaniilø køn cha. ²³ Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

Juan Bautistaimburab maig kuigwan Jesús waminchib

²⁴ Incha Juanwei kusrenanøb pera uniilø ambene, Jesúsbe Juanweimburab truba nu misagwan trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

—¿Misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay, imay isig srua yainaptiigwandeh? cha. ²⁵ Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. ¿Kabe kan møg truba tabig keweig-wandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn cha, truba tabig kebeløbe nømun maig marøg købendø marøb, reymeraí yau purrabelø kui cha. ²⁶ ¿Trube, treeg købene, chi ashchab webambig kø? chibig køn. ¿Kabe Tius maig karuigwan kan eshka bigwandeh? cha. Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, trurrigu Tius maig karuigwan eshka bigwan lataitøguen kømø, mas nuigwan. ²⁷ Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn cha:

“Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar taig, ñui maywan ñui merrab tamartrai.”

²⁸ Nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Maya møguelø kal-labelai utu tru Juan lata nuibe muguen kaagúig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, Tius nø ashib karub wainuube kan møg chigucha kømíkken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.—

²⁹ Inchen maya misaameraba, tru romasreelayasig an utabeløba Jesús wamindigwan mørabe, Tiusbe maig kønrrabigwan tabig sølgandø marøbig

kuin kōn chibelø kōn, tru Juan piu umbu ulsrainabeløbe. ³⁰ Trune tru fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan treeg maramig kōn chib kusrenanøbeløbabe nømuimburab Tius maig martrab isua indigwan kaashibelø kōn, kaguende truiløbe Juan piu umbu ulsrimeelø kua.

³¹ Katø Señorbe trenchibig kōn:

—¿Møin kwaløm møguelane chi latailø kōn chinrrab køh? cha. ¿Chi lataig asōnan chinrrab køh? cha. ³² Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, kangurrin kangurri øyeeg chib trashib purrabelø latailø kōn cha:

“Nambe ñimuyasig luswan urringucha,

ñimbe pailamøwei;

cantailø isumdeelø cantaben,

ñimbe miirab kishmøwei indan” chibelø latailø.

³³ Pøs Juan Bautista pirri mamøwei, vino muchimøwei inchibig arrubene, ñimbe nune, kwaimandzig tøgag kōn, chibelø kōn. ³⁴ Inchen tru Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, ñimbe menrra maptiig kōn tamba, menrra muchiptiig kōn tamba, romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig kōn tamba inchibelø kōn.

³⁵ Inchendø mu møkken nebua isumgaig tru Tius marøb pasraigwane nui ureemerainug ashchai kenamaran— chibig kōn.

Jesús Simón fariseowei yau

³⁶ Kan møikkøsrøn fariseo Jesúswan nøba lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe truigwei yau kebyabe, mishatsigu wamisrøbig kōn.

³⁷ Inchen tru puebloyutøwei kan kaig marøb ishug tsubig, tru fariseowei yau Jesús mab wan tai wammørøppe, kan alabastro limetayu truba may irrab aceite srua puabe, ³⁸ kishib Jesúswei wendau srøb pulu wamisra, nui kappinwan Jesúswei katsig tambal pala kørrogøb sòmara, trugurrimbe nui pusruutøga pinømøra, katsigu muchawa, yandø tru may irrab aceiten nui srøb pala itølushibig kōn. ³⁹ Inchen tru fariseo Jesúswan manrrab attrai eshkabig ashabe, nuinetø treeg isubig kōn: “I møg Tius maig karuigwan eshkabig kuimbe, nun katørabibe mu ishug kui, kaig marøb ishug kui asin kømbala” cha. ⁴⁰ Inchen Jesúsbe fariseowan trenchibig kōn:

—Simón, ñun chigøsrøn tamig tøga war— cha.

Inchen fariseobe:

—Kusrennøbig, eshkarra— chiben,

⁴¹ Jesúsbe trenchibig kōn:

—Kan an pebigwan pailø møguelø nun ulømisrar købig kōn cha, kane quinientos denarios ulø købene, kane cincuenta ulø købig kōn cha.

⁴² Indiibe truiløbe chugurriinguen tranrrabgailø køben, tru an pebøbiibe pailanba paymønrrab kagøbashiitindig kōn cha. Treeg købene, ¿i pailøbe tru an pebøbigwan møg mas undaarerah?— cha.

⁴³ Inchen Simónbe trenchibig kōn:

—Tru mas nu anwan ulø paymø, kagøbasinabig, na møren truig kømmørgøtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Søl isua trendan— cha.

⁴⁴ Inchen Jesúsbe ishuan keesha ashabe, Simónwane trenchibig kōn:

—¿I ishuwan ashkuh? cha. Nabe ñui yau kebarruben, nai kat-sigwan kwalamig ñibe nan pi tranmuben, trune i ishube nui kap-pinwan korrøga sòmara, nui pusruutøga pinømørtan cha. ⁴⁵ Ñibe nan muchamuben, trune nõbe na kebarrinukkurri nai srøbmeran muchab wan cha. ⁴⁶ Ñibe nai tur pala aceite srølmuben, nõbe may irrab aceiten nai srøb pala itø lushtan cha. ⁴⁷ Inchawe ñun trendamønrrun chibig køn: I ishuwei truba nõrrø kalø mariilan nun ulø paymø pesannaikkurri nõbe truba truba undaaran cha. Inchen mõikkøben tre nu kømíggwan ulø paymø pesannainabiibe, tru ulø paymø kagøbashibigwane tre undaaramøn— cha.

⁴⁸ Inchabe tru ishuwane trenchibig køn:

—Ñui kaig mariiløbe payamig kømígg, pesannaig kørømisran— cha.

⁴⁹ Inchen truyu lincha mab nõba purrabeløbe, nõmasiyaitø trenchib mendabelø køn:

—¿Chigøben kaig mariilanguen ulø paymø pesannamig kønrrai marøbiibe, iibe mu mõg køh?— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe ishuwan trenchibig køn:

—Ñi ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri, kaigyugurri wesraig kørømisran cha, mõimbe chi isumø, inrrø— cha.

8

Ishumburmera Jesúswan mendig amøñibelø

¹ Yandø iig chab puraißen, Jesúsbe tru tabig srø wam Tius nõ ashib karub wainuguigwan eshkab kusrenanøb pueblomerasrø yam-era tsitsø põnrabsrø uñibig køn, nui doce kusrenanøb pera uniiløba. ² Inchen katø mõ ishumburmera køsrøn nõ kwaimandziimeran webusriiløba, kwanrrømeran tamariiløba linchibelø køn. Inchen truilai utube tru siete kwaimandziimera webambinabig, María Magdalena køben, ³ Herodeswei yau ya ashib tsubig Cuzai srai Joana køben, Susana køben, katøgan ishumburmera køben linchibelø køn. Iiløbe nõmui chi tøgagúiløtøga Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba purugubelø købig køn.

*Kan kwallibig mandø kwaligwan kemesra kusrenanøb
(Mt 13.1-9; Mc 4.1-9)*

⁴ Misag truba nõrrø tulundzuna, chu puebloyuelø køben, Jesúswan itømaytø ashchab webamben, nõbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

⁵ —Kan kwallibiibe nui yellwan tsurøb kwallchab webyan cha. Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørøben, itøbunøben, illimera amrrua, man cha. ⁶ Inchen katøganbaløbe srug trølyu kørra, kal-lappe, kal-labendø, pirø søig kømøwagurri mul-lan cha. ⁷ Kan utu yellmerabe kalshau utu kørra, kal-laben, kalbe kanbalatø nõrrørawa, chab tsibisan cha. ⁸ Inchen kanbaløbe yell tab pirau kørra, nõrrørawa, tabig misra, kan yellgurrindø trulzheelø ciengatig nigan— cha.

Ilgwan trenchabe, Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:

—¡Møramig kalu põnsraibe, mõr!— cha.

*Mandøgurri ‘iibe øyeelø latailø køn’ cha Jesús wamindig
(Mt 13.10-17; Mc 4.10-12)*

⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha wamindiibe tappe, mandø køh?— cha payen,

¹⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindi-
iløtøga eshkab waminchar cha,

“nømbe ashippe ashendø,
ashmøwa lataig kørrømisrøb;

mørøppe mørendø,
chigúí mørmøwa kørrømisrøb inchain” cha.

‘Tibe kan ellmarøbig lataitøwein køn’ cha wamincha pasrigwan Jesús tab eshkab

(Mt 13.18-23; Mc 4.13-20)

¹¹ ‘Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindiibe øyeeg chibig køn cha: Tru yellbe Tiuswei wamwan eshkabig køben, ¹² tru may pulu kørrab yellmerabe, tru Tiuswei wamwan mørøbelan truilan eshkabig køn cha. Inchen nugwaimandziibe arruppa, nømui manrrau tru wam ellmarigwan kerran cha, nøm Tiuswan køreben, kaigyugurri wesrailø kømønrrai. ¹³ Inchen srug trølyu kørrab yellbe tru Tiuswei wamwan møra, truba truba tab kui mørøb utabelan, truilan eshkabig køn cha. Inchendø truiløbe chi srølgar kua, maya yanagatiitø kørewa amøña, chigøben maig inchibelø køtashchab pubene, tarømisrøptinchibelø, truilø køn cha. ¹⁴ Inchen tru kal shau utu kørrab yellbe tru wamindigwan mørøbelan eshkabig køn cha. Inchendø truiløbe nømui ambam maywan ambub køben, tru chine, chine menrra isubiibah, puamisrøg købiibah, chigurrimbunø marøb kasrag amøñinrrab treeg marøg købiibatø kasran cha. Incha tru ellmarigwane nørrørabashmøn cha. ¹⁵ Inchen tru tab pirau kørrabiibe tru nømui manrrau purø tabig isub, trurrigu sølwän isub, Tiuswei wamwan møra, truigwan elachimø, tøgagua, melabig meløwa, ellmarig misrøbelan eshkabig køn cha.

‘Aceite lámpara lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindig

(Mc 4.21-25)

¹⁶ ‘Mugucha kan aceite lámparan piløgøppe, chitøgagøben kasrømøwei, kabe cama umbu pasrtrab kømøweim piløgøbelø køn cha. Treeg kømøtø, kerrubelan tør kønrrai, pala pasrøbelø køn cha. ¹⁷ Inchawei chitøgucha søriibe søriitø kørrømisrømø, kenamisrtrun cha. Katø chigøben ashmønrrai kasra pasriibe, nebua asiimíig kørrømisrømøtø, tøryu webattrun cha.

¹⁸ ‘Inchawei ñim mørigwane tab isua asha kuy cha. Kaguen tøgagwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagurmab isuigwanguen kerraig kønrrun— chibig køn, Jesúsbe.

Jesúswei usrimba, nuneløba nun lab

(Mt 12.46-50; Mc 3.31-35)

¹⁹ Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba nø wainug pubendø, menrra nu misag pasrøwa, nuim pulugatig kemallchab kaima køben, ²⁰ møikkøsrøn Jesúswan trencha eshkabig køn:

—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun ashchab isua amrrua.—

²¹ Inchene Jesúsbe løtappe trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan møra, trunun marøbeløbe, nai usri, nai nunelø køn— cha.

Isig ichibigwanba, pi welarmeranba Jesús kònøbashmub

(Mt 8.23-27; Mc 4.35-41)

²² Kan kwaløm Jesús nui kusrenanøb pera uniiløba barcoyu kebyabe, trenchibig kòn:

—Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.

Inchabe ambubelø kòn. ²³ Incha larraambub ambub købene, Jesúsbe barcoyu kiptinchen, mømimbe tru nu pisuyube isig ichibig purø trømbøig namab webarruben, pibe barcoyu michab mendøben, yandø ke asentant-raptiig inchibig kòn. ²⁴ Inchen Jesúswan kasrønnanabe trenchibelø kòn:

—¡Kusrennøbig! ¡Kusrennøbig! ¡Nambe piu ke chab asentab meler!— cha.

Inchen Jesúsbe kurra, isig ichibigwanba, pi welar trømbøig latøgushib kurrabelanba pasrambunrrai kandø wamabig kòn. Inchen truiløbe pønrrambuben, yandø kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig kòn. ²⁵ Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig kòn:

—¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra tøgagúgwane chinchigue?— cha.

Inchen nømbe truba kwaariilø, kan øyeebe mandø kermab isub kangurrin kangurri trenchibelø kòn:

—¿Iibe mu kerah cha, isig ichibig lata, pi latøgushib kurrabig lata, nø pasrambungarubene, iiløguen nun mørtrappe?—

Kan gadarasriig kwaimandzig tøgagig

(Mt 8.28-34; Mc 5.1-20)

²⁶ Incha yandø gadarenosmeraim pirausrø larraambubelø kòn, tru Galilea nu pisu ambøgatømayrø. ²⁷ Incha Jesús barcoyugurri pirau pinaiben latatø, tru puebloyuig kan møg kwaimandziimera tøgagig katønrrab webibig kòn, trube manasrøngurri chigucha kemøwei, yau tsumøwei inchibig, sørin trabmerayutø tsubig. ²⁸ Incha Jesúswan ashippe, nui merrab mur trashib tømbarøb peñabe, trenchibig kòn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu cha, Jesús, Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai? ¡Ñi nan purø trømbøig møra megamig kømønrrai marmørrunrrig!— chib.

²⁹ Kaguende Jesúsbe tru trømbøig maringarub kwaimandzigwane: “Møweinukkurri webinrø” chibguen indin køben nøbe trendaig kòn, kaguende truigwane kwaimandziibe katø katø nø merrarrawa sruaig købig kua. Inchen chu imønrrai, misaamerabe tasiimeran srøbmeran cadenastøga lusra tøgagúingucha, nøbe cadenasmeran lurren, kwaimandziibe mu misag warab waraimøsrø ingarubig kòn. ³⁰ Inchen nune Jesúsbe payibig kòn:

—¿Chi munchi kugu?— cha.

Inchen nøbe løtappe:

—Nabe: “Legión”, munchi kur— chibig kòn, kaguende tru møweinuube kwaimandziimera purø nu kebamba kua. ³¹ Incha tru kwaimandziimerabe ‘tru purø trømbø umbu trabyumay ørmørrunrrig’ chib truba rugabelø kòn, Jesúswane. ³² Inchen tru tunyube kuchimera truba nu sötø mab llirab amøñiben, tru kwaimandziimerabe ‘tru kuchimerayu kebambingarurra’ chiben, Jesúsbe ka kebambashibig kòn. ³³ Inchen kwaimandziimerabe møweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, tru kuchi sötøbe truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, pisuyu kegørra, pi keesra chab kwabelø kòn.

³⁴ Inchen tru kuchi ashibelø treeg purayaigwan ashabe, kwaari-lø lula, puebloyu køben, wambig nøørøwansrøn køben eshka-bubelø køn. ³⁵ Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab wer-rua, Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tōga mōg købiibe Jesúswei srøb pulu, yandø asru keweig ke yandø tabig wai ashibelø køn. Incha truba kørig kui inchibelø køn. ³⁶ Inchen tru treeg purayaigwan ashibeløbe tru kwaimandzig tōga mōwan Jesús mandø incha tamarigwan katōganelan eshkaben, ³⁷ tru Gadara pirau maya misaamerabe Jesús-wan nōmuinukkurri ‘irra’ chib truba rugabelø køn, kaguende nōmbe truba truba kørig kuilø kua. Inchen Jesúsbe barcoyu kebya ibig køn. ³⁸ Inchen tru kwaimandziimera webambinab mōøbe:

—¿Ñui mendig arruah?— chib truba inchen,

Jesúsbe trenchibig køn:

³⁹—Ñui yamay katø inrrø cha, ñun Tius chigøben yeeg nōriigi mariilan kerriguh eshkanrrab.—

Inchen tru mōøbe, Jesús nun øyeeg nōrreelø marigwan kerrigu eshka-b ibig køn tru pueblo ørøba.

Kan ishuwei kwanrrowan Jesús tamarøb
(Mt 9.18-26; Mc 5.21-43)

⁴⁰ Incha katø Jesús pisu ambøgatøsrømay larraibene, mayeeløba munig kuig køppe, misaabe nune truba kasrag utabelø køn. ⁴¹ Inchen kan mōg judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashibig, Jairo taig, puabe, Jesúswei katsig pulu tōmbønsra, nui yamay tiusmanda arrubsrumugu chibig køn, ⁴² kaguende nui kandø nimbasr doce añosig tōgagúibe ke kwanrrab inchib tsuben.

Inchen Jesús ibene, nu misag sötøbe nui mendig trag marøb ambubelø køn. ⁴³ Inchen tru ututø kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrø tōgaig kua, nui chi tōgagúigwan kerrigu patsøgøben, mugucha tamartrab kaimaig købig køn. ⁴⁴ Tru ishuube Jesús-wan wendaugurri kemallippa, Jesús nō kewagúig urøzhigwandø katørabene, tru urastø tru ani ibiibe pasramisrøptinchibig køn. ⁴⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Nane mu katørah?— cha.

Inchen mayeeløba: “Ñune mu katøramer” chiben, Pedrobe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, misag sötøbe ñun yeeg tinmarøb ambumay imay trawagutsan— cha.

⁴⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Møikkøben nan katørainrrun cha. Kaguende nai maramburab marig nainukkurri webrain kui mōrar— cha.

⁴⁷ Inchen ishuube nø treeg marigwan chi sōramgaig kuin kui ashabe, itønab arrua, Jesúswei merrab tōmbønsrøb srala, maya misagwei merrab chindimba katøraigwanba, katø tru urastø mandø tabig kōrrømisrigwanba eshka-bene, ⁴⁸ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tōgagúikkurri tamarig kōrrømisran cha. Chi isumø, inrrø— cha.

Jairoi nimbasrwan Jesús øsiiranøb

⁴⁹ Inchen Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri mōikkøsrøn puabe, unai mōskawane trenchibig køn:

—Ñui nimbasrbe kwabgwen indan cha. Kusrennøbigwan mas chi chimøta— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe mørabe trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtø, køreptø køreu cha, ñui nimbasrbe tammisrtrun— cha.

⁵¹ Incha yau puabe, Jesúsbe mungucha kerrubashmøtø Pedronbah, Jacobonbah, Juanwanbah unai møkalanbatø kerrubashibig køn. ⁵² Inchen mayeeløba unan isub waminchib truba kishib køben, Jesúsbe trenchibig køn:

—Kishmøtay cha, unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

⁵³ Inchen nømbe kwain tsui asha kua, Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. ⁵⁴ Inchen unan Jesúsbe tasigu kemøra, mur wamab trenchibig køn:

—Ishug-unø, jkurrø!— cha.

⁵⁵ Inchen espíritube katø nuinug puben, øsiirawa tru urastø kurraptinchen, Jesúsbe manrai manningarubig køn. ⁵⁶ Inchen møskaløbe ke kwaara asha kørrømisren, Jesúsbe chi purayaigwan nømune mungucha eshkamønrrain karubig køn.

9

Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan karua ørøb
(Mt 10.5-15; Mc 6.7-13)

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, tulundzunabe, mayan kwaimandziimeran wambig webusrøb, kwanrrømeran tamarøb inchai, maramburab maramigwanba, mu chindamgaig karumigwanba tranøbig køn. ² Incha Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab kusrenanrraimba, kwanrreelan tamartraimba karua ørabe, ³ nømune trenchibig køn:

—Mayuweimbe chigøben srua ammønrrigay cha. Pøtønain tsig srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pirri srua ammøwei, an srua ammøwei, turingucha pagatø kømø, kandø kewa ambay cha. ⁴ Chugøben puebloyu yau puppe, webamba ambamnegatig truyutø kørrømisrtrigay cha. ⁵ Inchen ñimun wamab utag kømui indinuube, trube, tru puebloyugurri webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrøgnrrigay cha. Treeg marøppe, trube ‘ñim kaasig købene, møimbe ñim kusrenrrigay’ chib eshkab.—

⁶ Inchen nømbe webamba, pueblomørig puraambub ambuppe, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, chutøgucha kwanrreelan tamarøb ambubelø køn.

Jesúsuan Herodes mu kuinguen mørmub
(Mt 14.1-12; Mc 6.14-29)

⁷ Inchen Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe Jesúsweimburab wamindi mørøb nø chi mariilan kerrigu wammørabe, chi isum kuinguen mørmíig køn, kaguen møiløgøsrøn: “Juan Bautista kwailai utugurri katø kurriinrrun” chiben. ⁸ Inchen kan utueløbe: “Tius maig karuigwan eshkabig Elías kenamisrin køn” chiben, kan utueløbe: “Tius maig karuigwan eshkabig merrabsriig møikkøben katø øsiirain køn” chiben, inchibelø køn. ⁹ Inchen Herodesbe trenchibig køn:

—Juanwane natøwei turwan paringaruiig køn cha. ¿Trube, chigøben na yeeg wamindig wammøriiløbe mu kønrrab køh?— cha.

Incha Herodesbe Jesúsuan ashig kui inchibig køn.

Trattrø mil mōguelan Jesús mamig tranøb

(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Jesús nōashib karua øriilø katø amrruabe, nøm chi marigwan nun eshkaben, nømune Jesúsbe Betsaida pueblosrømay nømundø nøørø pera ibig køn. ¹¹ Inchendø tru nu misag sötøbe wammørøppe, wendautø amben, Jesúsbe tabig wamab uta, nømun Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, kwanrrøwan tamaramig palai melabelane tamarøb inchibig køn.

¹² Inchen yandø mawab misrøb arruben, nui doce kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Misaameran yandø amrrai, ungwa chi cha, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben, chugøben nøørøsrøn køben, ya peba kørørmistrappa, mamig penønrrappa amrrain cha. Kaguende yube nambe mugucha warømønug pønrrer— cha.

¹³ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Manrrai ñim mannay— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nambe trattrøgatø pirrimbah pagatø peskaubatø tøgaguer cha. Ya nu misagweimbe srøig penønrrab ambatøwein kønrrun— cha.

¹⁴ Kaguende mōgueløtø trattrø milburab købig køn. Inchen Jesúsbe nui doce kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Kan sötø, cincuentabatø, cincuentabatø purramisingaruy— cha.

¹⁵ Inchen treeg maren, misaabe mayeeløba chab purramisrøbelø køn.

¹⁶ Inchen Jesúsbe tru trattrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirrimeran pirishabe, nui kusrenanøb pera uniilan misagwan pirishinrrai tranøbig køn. ¹⁷ Inchen mayeeløba øska ma kørørmisren, pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn.

Pedrobe Jesúswan: “Cristo køn” chib

(Mt 16.13-19; Mc 8.27-29)

¹⁸ Kan kwaløm Jesús nøørøsrø Tius Møskaimba waminchib wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba purrøben, Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.

¹⁹ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe: “Juan Bautista køn” chiben, møiløbe: “Elías køn” chiben, møiløbe: “Tius maig karuigwan kan eshkabig merrabsriig katø øsiirainrrun” chiben indan— cha.

²⁰ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe Tiuswei tru Cristo køn— cha.

Jesús nø kwamigwan eshkab

(Mt 16.20-28; Mc 8.30-9.1)

²¹ Inchen Jesúsbe iigwane mungøben eshkamønrrain karubig køn.

²² Inchabe trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubiibe chinetø kaig indinab megamig nebunrrun cha. Katø misagwan karubelø kølli misaamera køben, sacerdotemeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig kønrrab køn cha. Incha kweechen, pøn kwalømyube kusraig kønrrun— chibig køn.

23 Incha mayeelan trenchibig kòn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumtø, kwalømmørig nui kuruswan muta, nai mendig arrum nebunrrun cha. 24 Inchen mõikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha. 25 ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nøasiitø minchib, nøasiitø pinamigwei marøb indiibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? 26 Pøs mõikkøben naimburappa, na wamindiilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nune kørig purørtrun chibig kòn, tru Møg Misra Arrubig tru nui tørguegwalmabiiba, nui Møskawei tørguegwalmabiiba, Tiusweindø tarø mari ángelesmerai tør pilabiiba arrua. 27 Nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig kòn: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub pasraigwan ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb

(Mt 17.1-8; Mc 9.2-8)

28 Øyeeg taig trune wendau køsrøn Jesúsbe Pedronba, Juanwanba, Santiagonba pera, kan tun palasrø Tius Møskaimba waminchab nebibig kòn. 29 Inchen Jesúsbe Tiusba waminchib pasramnetø, nui maløbe ke peg lataig misrøptinchen, nui kewagúiløbe truba puløzhig tørgwalmabelø misrøbig kòn. 30 Inchen mõimbe pailø møguelø nõba waminchib kenamisrøptinchibelø kòn. Truiløbe Moisésba, Elíasba, 31 nõmbe tørguegwalmabig pinøgasrailø, Jesús Jerusalénsrø mandø kaig indinab megawa, kwamigwan waminchib pønrrabelø kòn. 32 Inchen Pedroba, nui linchibeløba kigøbiitø ke chindamdø kuim purrøwagucha, kimø kasrig ka purrøwa, Jesúswei tørguegwalmabigwanba, tru pagatø møguelø nõba pønrrabelanba ashibelø kòn. 33 Inchen tru møguelø yandø Jesúsweim pulugurri tarø misra ambene, Pedrobe nõtøwei chi chib pasrarmabguen mørubendø, trenchibig kòn:

—Kusrennøbig, ñnam yu pønrramibe purø tab køtan! cha. Pøngatø yaureg margun cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíaswei.—

34 Inchen tru waminchib pasramnetø kan wañi arrua, nõmun kasrøben, nõmbe wañi umbu kørrømisra, Pedroba, Juanba, Santiagobabe truba truba kørig kui inchibelø kòn. 35 Inchen wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig kòn:

—Iibe nai Nusrkai, nai lawa wesruig kòn cha. Nune mõray— cha.

36 Tru wambe yandø mas mørø waminchimuptinchen, Jesúsbe katø nõtø pasrai ashibelø kòn. Incha nõmbe tru chi asigwane tru kwalømmerawane mungucha maizhikken mørø waminchimeelø kòn.

Jesús kan kwaimandzig tøgá unan tamarøb

(Mt 17.14-21; Mc 9.14-29)

37 Katø kwaløm tunbalasrøngurri kørrørrubene, Jesúswan katønrrab truba nu misag werruben, 38 mõimbe kan møg tru misaamerai utugurri truba mur wamab trenchibig kòn:

—Au, Kusrennøbig, kabe tiusmanda nai nusrkawan ashibsrumuguh cha, nai kandø nusrkain kòn cha. 39 Nune kwaimandziibe merrarraben, nõbe mõi mõin trashibig kòn cha. Inchen kwaimandziibe pirausrø kucha, itønangarub, triimay chall kutsingarub, purø trømbøig lastimaig

marøb, ¡katø! elachimøsræatø inçhibig køn çha. ⁴⁰ Inçhen ñui kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan webusrtrai na rugaben, kaiman— çha.

⁴¹ Inçhen Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kan ñim møi misaamera kørenrrab inçhimeelø larrø kailø! çha, ¿Nabe managatið ñimba unamig kønrrerah çha, ñimun øyeeg ashiptø? Ñui nusrkawan yu srua amø— çhibig køn.

⁴² Inçhen unøbe kemallib iben, kwaimandziibe unan pirausrø kucha, sruaguchen, Jesúsbe trømbøig maringarub kwaimandzigwan nama, we-bingarua, unane tamara, møskawan tranøbig køn. ⁴³ Inçhen Tiuswei purø nuig tabigwan mayeeløba kwaara ashibelø køn.

Jesús nø kwamigwan katø eshkab

(Mt 17.22-23; Mc 9.30-32)

Inçhen mayeeløba Jesús øyeeg marigwan kwaarøb kømne Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

⁴⁴ —Pesannanrrab kømø, iigwan tab møray çha, tru Møg Misra Arru-bigwane møguelai tasku tranig kønrrabigwan.—

⁴⁵ Inçhen nømun øyeeg taigwane nømbe çhi tainguen mørmeelø køn, kaguende Tius çigüinguen mørmønrrai indiilø kua. Inçha nø øyeeg taigwan çhi çhibig kø çha payamibe nømbe kørig kui inçhibelø køn.

Mas nuibe mu kerah

(Mt 18.1-5; Mc 9.33-37)

⁴⁶ Inçhen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømui utu nømbe møig mas nuig kønrraptiig kuin kui waminçhib payiyab mendabelø køn. ⁴⁷ Inçhen nøm çhi isub purraigwan Jesúsbe wetøbeña, kan unan srua ya, nuim pulu pasrabe, ⁴⁸ trenchibig køn:

—Møikkøben i unan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan çha. Inçhen nan utabiibe, nan karua ørøbigwangucha utan çha. Inçhawei ñimui utu mas çigucha kømíig lataig kui asiibe, truiibe si, mas nuig køn— çhibig køn.

Namun maig købash inçhimíbe namuingatø pasran

(Mc 9.38-40)

⁴⁹ Inçhene Juanbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser çha. Inçhendø namba uñmíig købene, nambe truigwane merer — çha.

⁵⁰ Inçhen Jesúsbe nun løtæppe trenchibig køn:

—Merømøtay çha. Kaguende ñimun namig kurrømíibe ñimuingatiig køn— çha.

Jesús Jacobonba, Juanwanba namab

⁵¹ Yandø Jesús srømbalærø utig kømig lutau køben, Jerusalénmay ke punrrab isua ib menda, ⁵² eshkanrrabelø wam sruar merrab øren, nømbe Samaria pirau kan pueblosrø çigøben nuyasið tamartrab ambene, ⁵³ samaritanosmerabe Jesúswane utømeelø køn, kaguende nøbe Jerusalénsrømay inrrab arri asha. ⁵⁴ Inçhen nui kusrenanøb pera uniilø Jacoboba, Juanba øyeeg indi ashabe, trenchibelø køn:

—¿Señor, nømun pinishinrrab srømbalærøngurri nam nag kørrarringaruah çha, Tius maig karuigwan eshkab møg Elías latawei?

⁵⁵ Inchen Jesúsbe nòmun keesha ashabe, namabig kòn. ⁵⁶ Incha katòganbalò yamera tsitsò pònrrabsròmáy ambubelò kòn.

Jesúswei mendig ambamibe murig kòn

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Nòm maywan ambub kòbene, kan móg Jesúswan trenchibig kòn:

—Señor, ñi chu ibendò, nabe mendig arrumònrrun— cha.

⁵⁸ Inchen Jesúsbe trencha lètábig kòn:

—Zorrámerabe wáramig trabmera tógar kòben, katò pala amòñib il-limeragucha nòmui lemera tógar kòn cha. Trune na, Móg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig kur— cha.

⁵⁹ Incha Jesúsbe katòganun trenchibig kòn:

—Nai mendig amò— cha.

Inchen nòbe:

—Señor, nai mòskawan sòrònrrabmerrig ibashcha— chiben,

⁶⁰ Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñibe nai wendautò amò cha. Tiusweimburabigu kwaig latailòbe nòmui kwailan sòròbash cha. Inchen ñibe ya, Tius nò ashíb karub wainuguigwan katòganelan eshkab kusrenan— cha.

⁶¹ Inchen katògangucha trenchibig kòn:

—Señor, ñui mendig arrug kòtan cha. Inchendò nai yauelanmerrig ungwa chinrrab ibashcha— cha.

⁶² Inchen Jesúsbe trencha lètábig kòn:

—Mutògucha arauwan kemòra arab pasròbendò, wendòmáygòba keeshibiibe, Tius nò ashíb karub wainuguigwane chi tab martrabgaig kòn— cha.

10

Jesús setenteelan karua ørøb

¹ Øyeeg chab puraiben, Señor katò setenta lawa wesrua, pagatò pagatò pueblomørig katòganbalòmerasò nò yamsròmáy nui merrab ørøbig kòn.

² Incha nòmun trenchibig kòn:

—Ellmarig tulisamibe truba nòrrò kòben, trune tulishinrrabelòbe mamdò kòn cha. Inchawei tru ellmarig puáig Tiuswan miay chibig kòn, nui ellmarigwan tulishinrrabelò ørtraí. ³ Ñimbe ambay cha. Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar cha. ⁴ An pusramig urasr ila ammòwei, wasr ila ammòwei, alpargatis katò nòørø srua ammòwei, ñim maywan ambuppe, mun kòben wamab waminchib pònrròmòwei inchigay cha.

⁵ Incha kan yau kebambuppe, øyeemerrig chinrrigay cha: “I yaube chi isumgaig mayanguen tab kònrrun” cha. ⁶ Inchen truyu chi isumgaig tab kòbigwan tóga móg wabene, tru: “Chi isumgaig tab kònrrun” cha ñim trendaibe nuinug kòrrømisrtrun chibig kòn. Inchen treeg móg kaabene, tru ñim trendaibe ñimuinuutòwei kòrrømisrtrun cha. ⁷ Inchen ñimbe tru yautòwei kòrrømisra, nòm chi sròrendò mab, mutchigay cha. Kaguen chi maròbiibe nui marimburòbe mu chi chinrraingá, utamig kòn cha. Yamørig, yamørig ammønrrigay cha. ⁸ Ñim kan puebloyu kebamben, ñimun wamab utòbene, chi sròrendò manrrigay cha. ⁹ Incha truyu kwan-reelan tamaròb, tru misaameran: “Tius nò ashíb karub wainuguíibe ñimuinuube lútaurab pasran” chinrrigay cha.

10 'Inchen ñim kan puebloyu puben, ñimun wamømubene, trube, callesmerayu webamba, misagwan øyeeg chinrrigay cha: 11 “Ñimui puebloyu usrø namui srøbmerayu mendigwan mømibe trube, ñim kus-
 rrrigay chib pabørrguer chib. Inchendø mømibe yandø ñimbe isua kuy
 cha, Tius nø ashib karub wainuguiibe ñimuinuube luturaian køn” chib.
 12 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe
 Sodomai lataitøguen kømø, Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram
 kwaløm attrabiibe mas purø trømbøig kønrrun cha.

Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig

(Mt 11.20-24)

13 'iAy, ñi Corazín pueblo, waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo, waacha!
 Kaguende Tirosrø, Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu
 lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nømui kaig mariilan isua
 møra, Tiusweimay llirabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab
 yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagusrøyu
 purramisrøb inchibsruiinrrun cha. 14 Pøs Tiuswei tru maig kønrrabigwan
 asha maram kwalømbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø,
 ñimbe mas purø trømbøigwan utønrrun cha. 15 Inchen ñi Capernaum
 pueblogan, ¿purø tab incha srømbalasarøngatig kusruig kønrrurmab
 isutirru? cha. Treeg kømøtø, ñibe tru møra melamnug kegutsig
 kønrrabguen— chibig køn.

16 Incha nui pera uniilan trenchibig køn:

—Ñimun mørøbiibe, nan møran cha. Inchen ñimun kaashibiibe, nan
 kaasan cha. Inchen tru nan kaashibiibe, nan karua ørøbigwan kaasan—
 cha.

Karua ørig setenteelø katø amrrub

17 Inchen tru setenteeløbe truba kasrag katø amrruabe, trenchibelø
 køn:

—Señor, ñui munchiyube kwaimandziimeraguen namune mørtan—
 cha.

18 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Satanásbe srømbalasarøngurri kan palaig peñib lataig peñen, nabe
 asig køn cha. 19 Nabe mu mandamgaig maramburab maramigwan
 ñimun tranamønrrun cha, ulmeran, alacránmeran itøbunønrrai, katø tru
 ashig kømui inchibig, Satanás, nø kanawa, chi martrab kaimanr-
 raimba. Inchen ñimbe chi indiimeelø puramrrun cha. 20 Inchen ñimbe,
 kwaimandziimera ñimun mørimba kasraaramøtø, ñimui munchimera
 srømbalasarø pørig pønrraimba kasraaray— chibig køn.

Jesús nuielaimburab kasraarab

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Incha tru uras Jesúsbe Espiritu Santogurri truba kasraarawa,
 trenchibig køn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun
 tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan
 ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeeelø kusremeelan
 kenamarikkurri. Treewein køn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab
 kuig kua.

22 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan cha. Mugucha na
 Nusrkawane mu kui ashmuben, Møskaindøwei asan cha. Mugucha

Møskawane mu kui ashmuben, na Nusrkaimba, møiløgøben na asin-garuilø truiløbatø asan— chibig køn.

²³ Incha nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, nømundø trenchibig køn:
—Tru ñimui kabmera nebua asigwan ñim ashibeløbe mayanguen tab kuilø køn cha. ²⁴ Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Truba nørro Tius maig karuigwan eshkabelø køben, reymera køben, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn cha; i ñim mørigwan mørinrrabna kui inchendø, mørmuig køn— cha.

Kan tabig marøb samaritanon Jesús kemesra wamindig

²⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig Jesúswan mandø inchibig køtashchab nøba waminchab kurra yabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrappe, nabe chi maramerah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Maig maramigwan martrai Moisés pørigube ¿chi pørig pasrah? cha. ¿Ñibe truigwane mandø taitamab isugu?— cha.

²⁷ Inchen nøbe trenchibig køn:
—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaritøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn cha. Katø ñima ñiasiiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn” cha, trenchibig pørig pasran— cha.

²⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñibe sølwei løtan cha. Iigwan mar cha. Treeg marabe si, ñibe managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrabguen— cha.

²⁹ Inchen tru møøbe nø payigwan tab webig køb, Jesúswane trencha payibig køn:

—¿Naimbe mendaibe mu kerah?— cha.

³⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Kan møg Jerusalénmay ambi maywan Jericómay kørraarub arrubene, nileelø merrarrawa, kerrigu nui kewagúigwanbañau nila, kurragucha, kwaig lataig mara trarra ambubelø køn cha. ³¹ Inchen kan judíosmerai sacerdote tru maywandøwei chi isumø purainrrab arrub pasrøwa, tsui ashippe, yabwansrøndø purayan cha. ³² Katø treetøwei kan levitagucha truyu pubendø, ashabe, mendawansrøndø pureppa ib ibig køn cha. ³³ Trune kan Samariasrø møg tru maywandøwei purainrrab arrua, nun ashabe, lastima isua, ³⁴ mowan kemallabe, nui pisrøwan aceiteba, vinoba srøla, llensutøga lusra, trugurrimbe nui burroyutøwei itøguanøstra, kan ya pebøbelainuumay srua ya, truyu ashib tøgagúig køn cha. ³⁵ Incha katø kwaløm samaritanobe inrrappe, tru ya puagwan pagatø an wesrawa, trana: “I mowan ashchunrrig tan cha. Ñi mas kastain købene, katø arruabe, pagararrumøn” tan— cha.

³⁶ Incha Jesúsbe tru Moisés pørigwan kusrenanøbigwane trenchibig køn:
—¿Tru nileelø kemørinab mowan, tru i pønølø nøasi lataitøwei isua ashibiibe, ñune møig truig kønrraptiig køta?— cha.

³⁷ Inchen nøbe løtappe trenchibig køn:
—Tru mowan lastima ashibig, truig kømmørgøtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñigucha ya, treetøwei mar— cha.

Jesús Martaba, Mariaba waminchib

³⁸ Incha Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba nui maywan amba, yamera tsitsø pønrrabsrø pubene, truyube kan ishug, Marta taig, nui yaumay amø cha, utabig kòn. ³⁹ Martabe kan numøsrαι Maria taig tøgagig købig kòn. Inchen truipe Jesúswei srøb pulu nø chi taigwan mørtrab wamisren, ⁴⁰ trune Martabe, ke chi maram kuinguen mørmíg wawa, Jesúswan kemallabe, trenchibig kòn:

—Señor, chi maramelan nai numøsrαι ke nandø keguchen, ñungan isumuitarru cha, nan puruguptøguen wau taindø— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Marta, Marta, ñi kui ke chinsraatø inchib, ñui chigurribunø maramelangøba isun cha. ⁴² Inchendø kanbaløtø mas isumig pasran cha. Inchen Mariabe tru mas tabigwan trunun lawa wan cha. Truigwane kerraig kømønrrun— chibig kòn.

11

Jesús Tius Møskaimba mandø wamindamigwan kusrenanøb
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Kan pieje kanbaløsrø Jesúsbe Tius Møskaimba waminchib wawa, chab patsøgøbene, møikkøsrøn kan nui kusrenanøb pera uniibe trenchibig kòn:
—Señor, tru Juan nui kusrenanøb pera uniilan kusrennøb lataitøwei, namungucha Tiusba wamindam kusrenanrra— cha.

² Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay cha:

“Namui Møskai,

ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.

Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø.

³ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan namun møi tranøb,

⁴ namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib.

Kaguende namma namun kaig marøbelan mayeelan ulø paymø, pesannabelø ker chib.

Chiyugøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene, truwane ambashmørrunrrig chib.

Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra”—
chib.

⁵ Incha Jesúsbe katø trenchibig kòn:

—Ñimma møikkøben kan trendø asig tøgagua, yem tøbøtag truigwei yamay ya: “Au, nai kasuku, pøngatø pirrim pebøbsrumugu chinrrun cha. ⁶ Pøs nai trendø asig inrrab arrua, nai yau puben, chigucha srørramig chi kaagur” cha. ⁷ Inchen kane yaambugurri trencha løtimbeh: “Yaskappe yandø kasraig pasran cha. Mas wamab fregamørrunrrig chib. Nabe nai ureemeraba camayuguen warøwa, chigucha pebrrab kurrønrrab kaimamønrrun” cha. ⁸ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Pebrrab kurrappe, nui trendø asig kuimbatø pebrrab kurrømøtø, ke wamabig wamab tsuikkurri kurra, chi palabigwan nøbe kerriguh tranrrun cha. ⁹ Inchawei nabe ñimune trendamønrrun: Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun cha. Lawabe, ñimbe wetørranrrun cha. Yaskabu wamubene,

ñimune kurtrun cha. ¹⁰ Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabyu wamabigwane kurtrun cha.

¹¹ ¿Ñimma mõikkøben, mõskain kua, ñui nusrkai pirri miaben, pisrugwan tranrraitirru? ¿Kabe peskau miabene, ulwan tranøbsruguh? ¹² ¿Kabe kan atøwall srug miabene, alacránwan tranøbsruguh? ¹³ Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben, ¿kan mas ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe nun miabelane Espíritu Santon tranmønrraitarru?— chibig køn.

Møiløgøsrøn Jesúswan kwaimandzigwei maramburab marigwan tøgagig køn chib

(Mt 12.22-30; Mc 3.20-27)

¹⁴ Kan mõwan kan kwaimandzig wamgaig marigwan Jesúsbe wambig weguchen, kwaimandzig webibene, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaamerabe truba kwaara ashen, ¹⁵ kan utueløbe trenchibelø køn:

—Kwaimandziimeran ke nõasha karub pasrabig, tru Beelzebúgurri kwaimandziimeran nõbe webusrøbig køn— cha.

¹⁶ Inchen kaneløbe Jesúswan maig inchibig køtashchab ashig køptø, nune srømbalasrøngurriig asamig martrai miabelø køn, Tius nõba pasrain kui ashchab. ¹⁷ Inchen Jesúsbe nõm chi isub põnrraigwan ashabe, trenchibig køn:

—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nõmasiitø nõørøtø misrøb kurrabe, pinønrrun cha. Katø kan yaelø nõmasiitø nõørøtø misrøb kurrabe, chab pinønrrun cha. ¹⁸ Inchawei Satanáskucha nõasiitø nõørøtø misrene, nui ashib karub waibe ¿chinha pasrabig pasrønrrab kø? cha. Kaguende ñimbe nane trendan, chibig køn, Beelzebú martrai tranikkurri kwaimandziimeran webetan cha. ¹⁹ Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treg købene, maig kuigwan ñimun uyube nõm chibig køn. ²⁰ Trune na Tiuswei tasig-unøtøga kwaimandziimeran webetøbene, Tius nõ ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

²¹ 'Kan mur mõøma iitøgabe chinchamamønrrurmab may tamara, nui tab yawan tab ashib tøgagøbene, truyu nui chigurrimbunø tøgagúibe chi isumgaig pasran cha. ²² Inchen katøgan mõg, nõ lataguen kømø, mas murig arrua, nun merrarraua kanawa, tru chinchamamumig, iiløtøgabesimab isua tøgagúilan kerrawa, tru nõ chi tøgagúilane katøganeløba pirsan cha.

²³ 'Naingatø pasrømíibe, nan tsaleelaingatø maran. Naba tulishimíibe truørøtø wiitan cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Kaig espíritu katøle mõweimay arrub

(Mt 12.43-45)

²⁴ 'Kan trømbøig maringarub kwaimandzig mõweinukkurri webippe, chugøben purmerasrø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, trenchibig køn: “Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arinuumaytøwei.” ²⁵ Incha katø arruabe, tru mõwane kan yawan chishtø paluuncha, tamara pasrig lataig wetørranrrun cha. ²⁶ Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nõ lataguen kømø, mas larrø trømbøig marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru mõweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru mõøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørørmisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø.—

Isa kòmò, purò tab kòbig

²⁷ Jesús iilan waminchib pasramne, misag utu kan ishug øyeeg chib trashibig kòn:

—¡Ñun tøgagøb, mutsøsrøb ishuube mayanguen tab kuig kòn!— cha.

²⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Tius maig taigwan mørøb, maig karuilan mørøbelø, truiløbeguende mayanguen tab kuilø kòn— cha.

Kaig misag Jesús swan mana asiimlig martrai miab

(Mt 12.38-42; Mc 8.12)

²⁹ Misaamera Jesúsweim pøtøgatan mas mas tulundzunøben, nøbe trenchib waminchib pølbaserøbig kòn:

—Møin kwaløm larrø kaig misaamera, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg ke-namara tranmøtø, tru Jonásweiwandø eshkamønrrun cha. ³⁰ Jonásma Nínivesrø warab misaameraimbe chigøben kønrrab kuitamab isua asha kømig kønrrai nune treeg pasrig kòn cha. Treetøwei na, Møg Misra Arru-bikkucha møin kwaløm misaameraimbe isua asha kømig kønrrai pasrig kønrrun cha. ³¹ Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kurrønrrun cha. Incha nøbe tru møin kwaløm møguelø ñimun møra melønrrai maringarunrrun. Kaguende nøma purø yabsrøngurringuen arrig kòbig kòn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kòmò, mas nuikken kur chibig kòn. ³² Tru Nínive ciudasrø misaamerabe Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kenamisrtrun cha, tru møin kwaløm misaameran kaiyu pønsrønrrab. Kaguende Nínivesrø misaamerabe Jonás eshkaigwan møra, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliraig kòn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kòmò, mas nuig kòn— cha, trenchibig kòn.

Kabmerabe asru kan lámpara latailø kòn

(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ —Muguen kan aceite lámpan piløga srørrøyu pasrmøwei, ni køtsø umbu pasrmøwei indan, masken kerrubelan tør kønrraimbe, pala pasran. ³⁴ Asru kappe kan lámpara lataig kòn. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tør kebilig kønrrun. Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kønrrun. ³⁵ Inchawei ashiptø kuy, ñim tør tøgagúibe løstiig købgunmab. ³⁶ Kaguen asru kerriguba tør køben, katø truyu chigucha løstiig kaabene, ñibe kerriguba tørgandø ashchun chibig kòn, kan lámpara purø tørig, ñun piløben lataitøwei.—

Jesús fariseosmeranba, maig maramigwan martrai pørigwan kusrebelanba øyeelø kòn chib

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Yandø Jesús chab waminchene, kan fariseo nui yau lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe kebya, mishatsigu wamisrene, ³⁸ fariseobe Jesús mamigwan mamøwatø, tasig kinømø mai ashabe, truba kwaaren, ³⁹ Señorbe trenchibig kòn:

—Trube, ñim fariseosmerabe pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøstra kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø kòn cha.

⁴⁰ ¡Ñim chugúinguen mørmeelø! Tiusbe palamay asrwanma marig køppe,

¿katø umbuigwangucha nõtøwei marig kømuitarru? cha. ⁴¹ Treeg inchib-gunrriibe, tru umbu tøgagúigwan waachameran lastima asha, srørray chibig køn, treenchene, ñimune kerriguba chishig kørrømisrtrun cha.

⁴² 'jAy, ñim fariseos waachamera! Ñimbe erbabunan, rudan, chig-urrimbunø katøgan shush tusrmeran Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa, tranendø, tru sølgandø tabig maramigwanba, katø Tiuswei tru undag købigwanbabe, ñimbe pinab marøbelø køn cha. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa, Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb.

⁴³ 'jAy, ñim fariseos waachamera! Judíosmera tulundzuni yamerayu purø tab misaamera purrainug purramig chullelø, katø penab, yanøb indinug ñimune maig købash kømø, purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha.

⁴⁴ 'jAy, ñim waachamera, kwaig sørin trabmera latailø, chi kenameelø! Misaamera tru sørim palawan chigúinguen ashmø llirab kuilø latailø køn— chibig køn.

⁴⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbiibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, ñi øyeeg chippe, namungucha tøga wamøtan— cha.

⁴⁶ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—jAy, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø chigucha! Ñimbe katøganelane niga ambamga kwatsiguelø neguanendø, ñimbe ñimdøweinguen ni kan tasig-unøtøgaguen kuñab kebachig kømui indan cha.

⁴⁷ 'jAy, ñim waachamera! Tius maig karuigwan eshkabelan ñimui merrabsrø misaameratøwei kweecha, søriilø købelan ñimbe tamara pønrsøbelø køn cha. ⁴⁸ Treeg mariitøga ñimbe ñimui merrabsreelø treeg marigwane lata kandø isubelø kui kenamaran cha. Kaguende nõmuimburappe kweechen, ñimuimburappe tru sørin trabmeran tamaran cha.

⁴⁹ 'Inchawei Tius nõ kusremburab kusrebig kuigu, trendaig køn: “Na maig karuigwan eshkabelanba, katø naashib karua øriilanba nabe øren, truilan kan utuelane kweechen, kanelane kaig martrun” cha.

⁵⁰ Inchawei pirøwan marøb uraskurri Tius maig karuigwan eshkabelan mayeelan kweetsiilai ani lusigwan Tiusbe mõin kwaløm misaameran ulø payrrun cha, ⁵¹ tru Abelwan kweecha ani lusigwangurrimbunø, tru Zacarías altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben kweetsig, tru Zacaríaswei ani lusigwangatig. Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Tru misaameran kweetsiilan Tiusbe mõi ya misagwan ulø payrrun cha.

⁵² 'jAy, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø! Kaguen tru nebua ashib kusreb kømig kan llavi lataig tøgagúigwan ñim kerrawa tøgagua, ñimdøweinguen kebammøwei, ni kebambug kui inchibelan chigucha kebambashmøwei indan— chibig køn.

⁵³ Jesús tryugurri webibene, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúswan truba nama, ke chine payib mendabelø køn, ⁵⁴ kebenørkøg køptø, nõ chi kusrua løtøbene, chigøben tamig tøgagønrrab.

12

Jesús palatø tabelø kømønrrai kusrenanøb

(Mt 10.26-27)

¹ Trune misaabe truba truba nørrø tulundzuna, nu køptø ke nømdø melambub itøbuniyaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan nømunnerrig trenchib pølbærøbig køn:

—Au, fariseosmerai levaduran ashiptø kuy cha, tru palatøbe truba tab indigwan. ² Pøs chitøgucha søra pasriibe søriitø kørørmisrømø, ashchai kenamarig køben, katø wammørmønrrai søra tøgagúibe wammøriimíbe kørørmisrøraamøn cha. ³ Inchawei ñim løstøyu wamindigwane tøryu wammørbøguen inchen, ñim yaskabwan kasra nilø wamindigwane yabalasrøngurri trasaig kønrrun cha.

Jesús møigwan kørig tøgagømigwan waminchib

(Mt 10.28-31)

⁴ Na ñim nai linchibelane trenchar: Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay cha. Kaguene asrwane kweechendø, mas trømbøibe chi martrab kaiman cha. ⁵ Inchendø nabe ñim møigwan kørig tøgagømigwan eshkarrumøn cha. Kweecha, mu manchinrrainga tru møra melamnug kegutchabig, truigwane kørig tøgaguy cha. Nabe katøle trendamønrrun: Trunune si, kørig tøgaguy cha.

⁶ ¿Tratrtøgatø illinzheelan pa centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? chibig køn. Inchendø Tiusbe treelanguen pesannamø, ashibig køn cha. ⁷ Pøs ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundzi-izheelø køn cha. Inchawei chi kørig kui inchimøtay chibig køn. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn cha.

Misaamerai malau 'Jesucriston ashmíig kur' chib pønrrømeelø

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Katø nabe ñimun trendamønrrun: Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane na, tru Møg Misra Arrubikkucha Tiuswei ángelesmerai merrab treetøwei truigwane 'nuingatiig kur' cha, nabe trendamønrrun cha. ⁹ Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane Tiuswei ángelesmerai merrab nabe nungucha 'nuingatiig kømur' tamønrrun cha.

¹⁰ Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe uløwan paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espíritu Santon purø trømbøig waminchibigwaneguende pesannamø, ulø payrrun cha.

¹¹ Ñimun payrrab judíosmera tulundzuni yamerayumay, kabe juezmeraimay, kabe karubelaimay srua ambene, mandø cha lötamermab, mancha lötamermab, chi tamermbab chi isumøtay chibig køn. ¹² Kaguende yandø wamindamig puben, Espíritu Santobe maig tamigwan ñimun kusrenanrrun— cha.

Kan pua møg chugúi mørmíig lataigwan kemesra wamindig

¹³ Kan møikkøsrøn misag utu Jesúswan trenchibig køn:

—Kusrennøbig, nai nunewan naimburabig kønrrabigwan pirisha, nan tranø chirra— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn: ¹⁴ —Au, kasuku, ¿nan kan juez lataig, kabe kan pirø pirishibig lataig kønrraimbe nane mu pasrah?— cha.

¹⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Parø indamigwane treenchimønrrab ashiptø kuy cha. Kaguende kan møg øsig kømibe chi nørø tøgagúinug pasrømiig køn— cha.

¹⁶ Incha katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

—Kan truba pua mowan nui pirømerayu truba truba ellmarig misren, ¹⁷ tru puaiøe nuinetø isub mendabe trendan cha: “¿Chindamer? cha. Nai ellmarig tulisailan yandø chu esegamig chigagur” cha. ¹⁸ Inchabe treeg isubig køn cha: “Møimbe sí chi maram kui ashar cha. Nai mamig keerøb esegailan picha, mas nørreelø mara, truyu nai ellmarig tulisailanba, chi tøgagúilanba kerrigu esegamønrrun cha. ¹⁹ Incha nabe naasiitøwei trendamønrrun tan cha: ‘Møimbe si, chigøben truba nørø esegailø yam pilawei pønsra war cha. Møimbe israb, mab, muchib kasraarau’ tamønrrun” cha. ²⁰ Inchene Tiusbe trendan: “Chugúinguen mørmø møg, møi yemdøwei ñui møsigwan miaben, kwamig nebuben, ñi esegawa tøgagúibe, ¿muin kørørmistrerah?” cha.

²¹ Kan møøbe nuyasiitø chine palømo, tun pønrsraindøgucha, Tiusweimburabigwan chiguchaga waachawane øyeeg purainrrun— chibig køn, Jesúsbe.

*Tiusbe nui uregwane chi palabigwan tranøbig køn
(Mt 6.25-34)*

²² Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Ñimune trendamønrrun cha: Øsig amønamiig, ñim mamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha. ²³ Pøø øsig amønamiikkan kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha. ²⁴ Pøñiimeranma asay cha, chi ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, mamig esegamig chi kawei, mamig nørø keera tun pønsra esegamig chi kaweyelanguen Tiusbe manrrai mannøbig køn cha. Ñimbe illimera lataguen kømø, maseløguen køn cha. ²⁵ ¿Ñim møiløgøben, maya maya incha, katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha. ²⁶ Ñim yandøzhigwanguen martrab kaimabeløbe, ¿katøgan peg maramelane chinchabrre isugue? cha.

²⁷ Umeranma asay chibig køn, kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørøran cha. Inchendø nabe ñimune trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhiig tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuiig køn cha. ²⁸ Wambig kaumera, møi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhiig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwan ke kagømønrraindøzhig tøgawan. ²⁹ Inchawei chindamerma isuptø menrra isui inchib lamøtay chibig køn, chi mamermab, chi mutsamerma. ³⁰ Kaguende yu pirau misaamerabe mutøgucha iilan isua labelø køn cha. Trune ñimui Møskaimbe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn cha. ³¹ Treeg kømøtø, ñimbe Tius nø ashib karub wainuguigwan isua lay chibig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig utønrrun cha.

*Srømbalærø chigurrimbunø pønrrabelø
(Mt 6.19-21)*

³² Nai mamdø ubishazheelø, chi kørøig kui inchimøtay. Kaguende ñimui Møskaimbe nui karub wainuguigwan tranamiig tab kui indin køn.

³³ Chi tógagúilan yana, chigarwan tranay, treeg marabeguende, an pus-rig urasrmera, pinønrrabig kòmeelø tógagønrrabguen, chi tógagúilø man-aguen pinønrrabgailan srømbalarø eseganrrab. Truyube niliig kebinrrab kaimabwei, ni pullilla parmøwei inchibnug. ³⁴ Kaguende ñimui chi tógagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Tamara muniitø kømig køn

³⁵ Ñimbe kewa, tamara, pørønawa, martrab ke muniitø kuy; katø ñimui aceite usri lámparamerangucha piløga kuy; ³⁶ ñimbe kan mendig melabelø latailø kønrrigay ya puaig novios yaugurri attrab køben muniirabelø latawei. Incha pua, nø yaskabwan pinrrøgøbene, kurtrab muniitø melabelø latailø kømig køn. ³⁷ Mayanguen tab kuilø køn tru karuindiig melabelø ya puaig nòmun kib køben kømø, kasrig purrabyuh puinabeløbe. Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaig nøashib tamara pørønawa, mishatsigu nòmun purramisingarua, mamigwan nøashib pirishinrrun cha. ³⁸ Yem tøbøtag pui lata, løtsø pui lata nòmun kib kømø, kasrig purrøben puinabeløbe mayanguen tab kuilø kønrrun cha. ³⁹ Kan ya puaima niliig chu uras attrab kui mørimbe, yau nilønrrab kebibashmub-sruinrrun cha. ⁴⁰ Ñimgucha tamara melay chibig køn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptionchun— cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmügwanba kemesra wamindig

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Inchene Pedrobe trencha payibig køn:

—Señor, ¿iig ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwangan namuyasiitø waminchitirru? cha, kabe ¿mayeelain kuitarru?— cha.

⁴² Inchen Señorbe trenchibig køn:

—Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø asha marøbigwan, ya puaig nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha. ⁴³ Truibe mayanguen tab kuig køn cha, nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaig puptind-inabigweimbe. ⁴⁴ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaike nui chi tógagúigwan kerrigu nø asha marøb pasrønrrai tranrrun cha. ⁴⁵ Inchen tru karuindiig megabig nuinetø ya puaike peguen arrumønrraitamab isua, katøgan karuindiig melabelan møguelan lata, ishumburmeran lata kurrabetab menda, katø mab, muchib, mutsiirab tsubenba, ⁴⁶ nui ya puaike ni attraitamab isuinguen kømø kwaløm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha, purø trømbøig ichagucha, maig taigwan marmeelø pønrrainug kertrun cha.

⁴⁷ Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya puaig maig maramig palai indi ashibig købendø, tamarmøwei maig chiben mørmøwei inchibigwane truba yam ichagutsig kønrrun cha. ⁴⁸ Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya puaig maig maramig palai indi mørmøwa, kørrø ichagutsamdiig marøbigwane trengatig yam ichagutsig kømønrrun cha. Inchen møigwan køben maramigwan mas nu tranøppe, treetøwei nu ulø payrrun cha. Inchen møigwan køben mas purø nørrø maramig traninabigwane, trunune masken nu ulø payrrun chibig køn.

Jesúskurri misaamera ke nòøròtò misròb
(Mt 10.34-36)

⁴⁹ 'Nabe yu pirau nag lataig kegutchab arrig kòn. ¡Nabe yambe man-aweí pilabguen pasròmønrrammab truba isur! ⁵⁰ Nane purò tròmbøig pinòbulòb arrubigu pureb yamig nebunrrautan. ¡Nane purò isutan treeg nebumnegatiibe! ⁵¹ ¿Ñim isubgan nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab kòbigwan srúa arritamab isugueh? Nabe treeg kòmòtò, nòøròtò, nòøròtò inchib kònrrai arrur cha trendamønrrun. ⁵² Kaguen mòingurrimbunòbe kan yau trattrogatò purramnuube nòøròtò inchib kònrrun cha, pònèlòbe pailan namig kurra taròmisren, pailòbe pònèlan namig kurra taròmisrtrun cha. ⁵³ Mòskaimbe nusrkawan namig kurròben, nusrkaingurrimbe mòskawan namig kurròben, usrimbe nimbasrwan namig kurròben, nimbasrurrimbe usran namig kurròben, sueeragurrimbe yernan, katò yernagurrimbe sueeran namig kurrònrún— cha, trenchibig kòn.

Maig pub attrabigwan wamindig
(Mt 16.1-4; Mc 8.11-13)

⁵⁴ Incha katò Jesúsbe misagwan trenchibig kòn:

—Wañimera pòrr kebibrò kurrab arrubene, ñimbe trenchibelò kòn cha: “Sre punrrun” cha. Inchen pubwei inchibig kòn cha. ⁵⁵ Inchen isig ambò umbusròngurri webarrubene: “Pachig kònrrun” chiben, treegwein kòbig kòn cha. ⁵⁶ ¡Palatò tabelò! Pala wañi maig pasrai asha, pirau maig kui asha ñim øyeeg kònrrun chib, øyeeg kònrrun chib waminchibelò kòbendò, ¿mòin kwalòm chi pureb arrubigwane, trube, øyeeg kònrrun chinrrab wetògòrrònrab kaimabelòbe mailò kògue? cha.

Ñui ashig kòmui inchibiiba ambumay imay lata tab kònrrai mar
(Mt 5.25-26)

⁵⁷ ¿Sòlgandò tabig maig kònrrabigwan ñimasiyaitòwei chindimba asha tamarmògue? ⁵⁸ Ñun maig maramigwan asha marig kònrrai tru kejabiiba, tru maig maramigwan asha maròbigweinumay ambub pònrrappatò, mallatò trunun mayutò nòba tamara kòrròmisrtrab inchi. Inchippa ñun juezweimay srúa amben, juezbe policíameran trana øren, truilòbe ñun merrarawa kailan keeri yau keera pasròmønrraimbe. ⁵⁹ Pòs nabe ñimun trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maya ulò misrigwan ke chishtò pagarawatòwei webinrrabguen— cha.

13

Kaig marmønrrab isua mòrtrai wamiilò

¹ Inchen tru urastòwei mòilògòsròn truyu pònrròwabe Jesúswan trenchibelò kòn:

—Pilatóbe mò mòguelan kòsròn galileasreelan kweecha, truilai aniwane tru nòm Tiuswan tranamig animal kweetsilai animba lindisain kòn— cha.

² Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Ñim isuppe, Galilea mòguelò treeg nebuinabelòbe, tru nòmui pirau katòganelò lataguen kòmò, purab kailò kuimbarre treeg nebutamab isugueh? cha. ³ Nabe ñimune treeg kòmòn tamønrrun. Ñimdòweinguen ñimui kaig mariilan isua mòra, Tiusweimay lliramuisruandòbe, ñimgucha

mayeeløba truilø lataitøwei kwanrrabguen cha. ⁴ ¿Kabe ñim isubgan Siloésrø tru purøbala ya itøguebeñen kwabelø tru dieciochoeløgan Jerusalénsrø maya misag warabelan purab kailø kuitamatirru? chibig køn. ⁵ Nabe ñimune chi treeg kømøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay liramuisruandøbe, truilø lataitøwei ñimgucha mayeeløba kwanrrabguen— cha.

Higuera tusr mamig ñimíigwan kemesra wamindig

⁶ Incha Jesús katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, iigwan kemesra waminchibig køn:

—Kan møg nui pirau kan higuera tusr ellguawa, tøgagua, higos nigitashchab ashchab ya, chigucha wetørramíig lataig køn cha. ⁷ Inchabe tru pirø ashib møwane trendan cha: “Au, na pøn pilawan mamig lanrrab i tusryu arrua, maguen wetørramur cha. ¡Lutiichi! tan cha. ¿Tusrwan pirøyu ke ka yandøbe chinchib pasrøbashchab?” tan cha. ⁸ Inchen tru pirø ashibiibe trenchibig køn cha: “Au, nai ashib karubig, mømim pilatøbe ka pasrøbashchab cha. Na pirøwan alaaanøb, animal pøy pusrtrab cha. ⁹ Inchippa, treenchene mamig misrøbgun cha. Inchendø katøgucha misrmubene, trube, lutitchig” tan cha, trendan— chibig køn.

Kan ishug kesruig kurrashchab kaimabigwan isrin kwaløm Jesús tamarøb

¹⁰ Kan isrin kwaløm Jesús judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb pasrøbene, ¹¹ truyube kan ishug dieciocho años ørøba kwanrrø uñibig wabig køn, kwaimandzig utsømay kesrungaruig, ni chinchagucha kurashchab kaimabig. ¹² Inchen Jesúsbe nun asha, wamabe trenchibig køn:

—Au, ishug, yandø ñibe kwanrrø kømø, tabig kørrømisran— cha.

¹³ Incha nui tasigwan tru ishuweim pala estsarene, ishuube mõi mõi ølmisrøb, kurraashibig køn. Incha Tiuswan truba tabig waminchib mendabig køn. ¹⁴ Inchen tru tulundzuni yau ashib karubiibe, Jesús isrin kwaløm treeg tamarikkurri truba nama, misaamerane trenchibig køn:

—Chigøben maramigwan maram kwalømmerabe seis días køn cha. Ñimui kwanrrømeran tamarilø kønrrappe, tru kwalømmerawan tamartrai amrrumbala cha, isrin kwaløm kømøtø.—

¹⁵ Inchen Señorbe kusrub trenchibig køn:

—¡Palatø tabelø! ¿Ñimma møikkøben ñimui weywan, kabe ñimui burron isrin kwaløm pi mutsørønrrab sruamrrab pichimeelø køtirru? cha. ¹⁶ I ishug Abrahamwei misagwan Satanás kwanrrøtøga dieciocho años ørøba lusra lataig tøgagúigwan, ¿Kabe isrin kwaløm køn chiptø i kwanrriigwane øyeeg iløsrkaig megaigugurri elatsamig kømø, chindah?— cha.

¹⁷ Jesús nø øyeelan waminchene, nui ashig kømui inchibeløbe søteeløba kørimisra kørrømisren, trune katøganeløbe Jesús tabig mana asiimíig mari ashabe, truba kasraarabelø køn.

Iibe murtasa yell lataig køn cha, kemesra wamindig

(Mt 13.31-32; Mc 4.30-32)

¹⁸ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asøn nan chinrrab køh? cha. Kabe ¿møig lataig køn chinrrab køh? cha. ¹⁹ Pøs kan murtasa yellwan kan møg nui trau tsurøb lataig køn cha, nurawa, kan tusr-unøburabig misren, pala amøñibelø illimeraguen tru srammerayu le maran— cha.

Iibe levadura lataig kòn cha, kemesra wamindig

(Mt 13.33)

²⁰ Katø Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Tius nò ashib karub pasraigwane chi lataig kòn chinrrab kòh? cha.
²¹ Pòs levadura lataig kòn cha. Kan ishug pa arruba harina sòmara, levaduran pusren, maya sòmariawan trunun ørøba pulingarub lataig.—

Trag yaskab

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Pueblomerasømba, yamera tsitsø pønrrabsrømba Jesúsbe kusrenanøb Jerusalénsrømay pureb ibig kòn. ²³ Inchen mõikkøsrøn trencha payibig kòn:

—¿Señor, kaigyugurri wesrainanrrabeløgan mamdeelø kønrrab kuitarru?— cha.

²⁴ Inchene nøbe trenchibig kòn:

—Trag yaskabwan kebamigwan ñimbe kebamrrab tranrray cha. Kaguende nabe ñimun trendamønrrun: Mayamba kebamrrab inchendø, kaimanrrun cha. ²⁵ Ya puaig kurra, yaskabwan kasrøbene, ñim wambig kørømisrøbeløbe yaskabwan pinrrøgøb trenchinrrun cha: “Señor yaskabwan kurtra” cha. Inchen nøbe ñimune trencha lètønrrun cha: “Nabe ñimune chuelø kui ashmìg kur” cha. ²⁶ Inchen ñimbe trenchinrrun cha: “Nambe ñiba mab, muchib inchen, katø ñibe namui callesmerayu kusrenanøb indig kømøh” cha. ²⁷ Inchene nøbe ñimune trencha lètønrrun: “Nabe ñimune chuelø kui ashmur cha. Kaig marøbeløbe mayeeløba nainukkurrimbe tarømisray” cha. ²⁸ Inchen ñimbe tuyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha, Abrahamwan, Isaacwan, Jacobwan, katø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelan, Tius nò ashib karub waisrø nòm trusrø purrøben ñim asha, ñimbe wambig webetiilø kua. ²⁹ Kaguen pørr kal-labgatøsrøngurrielø køben, pørr kebibgatøsrøngurrielø køben, ambøgurrielø køben, igurrielø køben, yu pirau chugurrieløtgucha amrrunrrun, Tius nò ashib karub wainug purramisra manrrab. ³⁰ Inchen mõiløgøben mõi ya yu pirau srabe melabeløbe srømbalæsømbe nømmerrig pønrrønrrun. Inchen mõi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe srømbalæsømbe srabe melønrrun— chibig kòn Jesúsbe.

Jesús Jerusalénwan isua kishib

(Mt 23.37-39)

³¹ Inchen tru kwalømdøwei mõ fariseosmera køsrøn puabe, Jesúswan trenchibelø kòn:

—Ñiguen yugurri webya, inrrø cha. Kaguende Herodesbe ñune kweechig kuin kòn— cha.

³² Inchen Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Ø zorra lataigwan trenchinrrab ambay cha: “Au, mõimba, srønaba nabe kwaimandziimeran webetab, kwanrreelan tamarøb, trumarbe nai maramigwan patsøgamønrrun” tan chinrrab. ³³ Inchendø nabe mõimba, srønaba, trumarba nai maywan ib yamig kòn cha. Kaguen Tius maig karuigwan kan eshkabiibe nøørøsrøn kømø, Jerusalénsrø kwamig nebunrrun chibig kòn.

³⁴ ¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan

piejetø kømø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kan-balatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha. ³⁵ Au, ñim waraig yamerabe elatsig kørørmistrun cha. Inchawei nabe trendamønrnun chibig køn: Nane mas ashchaamøn cha, øyah tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!”— cha.

14

Kan møg parab kwanrrø tøgawgan Jesús tamarøb

¹ Kan isrin kwaløm Jesúsbe kan fariseo chi maramigwan nø ashibigwei yausrø manrrab kebya wabene, kaneløbe ke chindashchab ashibelø køn. ² Inchene truyube kan møg Jesúswei merrab parab kwanrrø tøgawgan wabene, ³ Jesúsbe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbelanba, fariseosmeranba trencha payibig køn:

—¿Istin kwaløm kan kwanrriigwan tamarmønrrai merig kø, chindah, kabe merømuig kø, chindah?— cha.

⁴ Inchen nømbe chigucha lötømeelø køn. Inchene nøbe kwanrriigwan srua arrua, tamarabe, yandø inrrai ‘ungwa’ chibig køn. ⁵ Incha nømunne trenchibig køn:

—¿Ñimma møikkøben, ñui nusrkain kui, kabe ñui wey kui pisuyu ke-beñenma, isrin kwaløm kuingucha, tru urastø wesramønrraitirru?— cha.

⁶ Inchen nømbe øyeelan chigucha lötønrrab kaimabelø køn.

Novios yaumay lynchab amrrunrrai eshkailø

⁷ Lynchab amrrunrrai eshkaig misaamera mishatsigu mas tab purramdønug, tab purramdønug laben, Jesúsbe treeg indi ashabe, øyeeg kømig køn chib eshkab waminchibig køn:

⁸—Møikkøben ñun kan novios yaumay lynchab attrai eshkaebene, mas tab wamdønug merrarramøta cha. Inchippa ñi lataguen kømø, mas nuigwan lynchab attrai eshkaig kua, truig puben, ⁹ tru ñunba, truigwanba lynchai eshkabiibe arruppa: “Ñi waigwan ønun tranø” chibene, ñibe kørriimisra wendausrø wanrrab purainrrabguen cha. ¹⁰ Treeg inchimøtø, masken ñun lincha cha eshkabene, wendausrø wamisr cha, tru ñun lincha chibig arrua: “Ñi, kasukube, yu merrabsrø wanrrab puraamø” cha, ñun trenchinrrai. Inchen ñibe tru mishatsigu ñiba purrabelai merrab truba tab indig kønrrabguen cha. ¹¹ Kaguen møikkøben nøasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen nøasiitø ‘nuig kurmab’ isumígwane ‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun— chibig køn.

¹² Incha katø Jesúsbe tru lincha cha eshkab møwangucha trenchibig køn:

—Ñi kan mamig srørrøppe, ñui asiilandø kømøwei, ñui nunelandø kømøwei, ñui misagwandø kømøwei, ñui ya pulu puarmerandø kømøwei wama srøsr cha. Kaguen truiløbe ñungucha treetøwei lynchai wama, nømgurringucha treetøwei marene, truburø ñibe utamigwan uta kørørmistrun cha. ¹³ Treeg kømøtø, ñi kan fiesta marøppe, waachameran køben, kønønrrab kaimabelan køben, cojosmeran køben, kabgarmeran køben lynchab amrrunrrai eshkawabe, ¹⁴ ñibe mayanguen tab indig kønrrabguen cha. Kaguende truiløbe ñune katøburø treetøwei marmuindøgucha, sølgandø tabigwan marøbelø katø øsirab kwalømbe, tru ututø ñungucha Señorbe truburø tranamigwan tøgatø tranig kønrrun— chibig køn.

Iibe mamig truba nu tamara kuigwan kemesra wamindig

(Mt 22.1-10)

¹⁵ Inchen iigwan mōrabe, tru kan mishatsigu wabiibe Jesúswan trenchibig kōn:

—Tius nō ashib karub waisrō mamigwan mabiibe mayanguen tab kuig kōnrrun— cha.

¹⁶ Inchen Jesúsbe nun trenchibig kōn:

—Kan mōg truba nōrrō mamimera mannamig tamara, misaamera truba nu lynchab amrrunrai eshkawa, ¹⁷ yandō mam urasbe nui karuindiig megabigwane tru lincha tailan trenchinrrab ørøbig kōn cha: “Yandō ke chab pōnsrainguen pōnrran cha, amrruy” chinrrai. ¹⁸ Inchene mōitøgucha ke chine kemesrōb mendabelō kōn cha. Srōtiibe: “Kan-balō pirō ke mōindō chab pena, trunun ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri kaimamōnrrun tan chirrunrig cha”, trendan cha. ¹⁹ Inchen kane: “Weymera diez arabelō pena, maig marøbelō kōtashchab ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri attrab kaimamōnrrun tan chirrunrig” tan cha. ²⁰ Inchen katōgane: “Ke srō kasharawa kua, trugurri attrab kaimamōnrrun tan, chirrunrig” tan cha.

²¹ Inchen karuindiig megabiibe ya, tru nun karub pera wabig ya puaigwan kerrigu eshkaben, nōbe namappe, karuig megabigwane trenchibig kōn cha: “Malla inrrō cha, ciudayu calleswanba, maywanba ya, waachameran kōben, kōnōnrrab kaimabelan kōben, cojosmeran kōben, kabgarwan kōben yu pera attrig” cha. ²² Inchen mas yanasrō tru karuindiig megabiibe trenchibig kōn cha: “Ñi nan karub pera wabig, ñi maig karuigwan maren, katōgucha aldō pasran” cha. ²³ Inchen nōbe tru karuindiig megabigwane: “Ciudayu wambiisrō nōrrō maymerawan kōben, shush maywan kōben ya, nai ya netsanrrai katōganelan amrrumō kōmō, ke amrrumne wamōnrrig cha, trendan cha. ²⁴ Kaguende nabe trendamōnrrun: Tru srōsreelō na lincha cha wamiilōbe mōikkucha nai mamigwane maig mamig kuinguen mōrtraamōn” cha trendan— chibig kōn Jesúsbe.

Jesúswei mendig yamibe murig kōn

(Mt 10.37-38)

²⁵ Misag truba nōrrō Jesúswei mendig amben, nōbe keesha ashabe trenchibig kōn:

²⁶ —Mōikkōben naimay arrua, nui mōskawan, nui usran, nui srawan, nui uregwan, nui nunelan, nui nuchalan lataitōguen kōmō, nan mas undaarab, katō nui øsig kōmigwan lataitōguen kōmō, nan mas isub undaaramiibe nai mendig uñibig kōnrraamōn cha. ²⁷ Inchen katō mōikkōben nui kuruswan nō muta arrumigwan muta, nai mendig arrumiibe, nai mendig uñibig kōnrraamōn chibig kōn. ²⁸ Ñimma mōikkōben, kan truba pala ya martrab inchabe, ¿patsōgamdiig kōtashchab anwanmer-rig ashchab wamismōnrraitirru? cha. ²⁹ Treenchimōtō, pōtōburab pōlsrugwandō pōlbasra, patsōgōnrrab kaimabene, mayeelō ashibelōbe ñune indzatō ashib trenchinrrun cha: ³⁰ “Ø mōøbe yawan martrab pōlbasra, patsōgōnrrab kaiman” cha. ³¹ Kabe kan reyma katōgan reyba kwayanrrab webinrraptō, ¿suldaamera diez mil nō tōgaguitōgaba, katō tru nōba kwayanrrabig suldaamera veinte mil pera arrubiiba, ka kwayamdiig kōtashchab trununmerrig isunrrab wamismōnrraitarru? cha. ³² Pōs kaimappe, tru katōgan rey yabsrō srō pasrōbenbatō, kwayamō, tammay

kørrømisrkun chinrrai karuilø ørtrun cha. ³³ Inchawei ñim møikkøben chi tøgagúigwan kerrigu elachimíbe, nai mendig uñibig kønrraamøn chibig køn.

*Treyandø larrmíig misrøb
(Mt 5.13; Mc 9.50)*

³⁴ Trebe tabig køn. Inchendø yandø tru trebe larrmíig misrabe, ¿katøbe chincha kui larrøbig misriasamø? ³⁵ Pirø tamisrtrai pirøyu wiitamdiig kømøwei, animal pøywan abono marigu pusramdiig kømøwein køben, yandø petig kønrrun cha. ¡Møramig kalu pønsraibe mør!— chibig køn.

15

*‘Tibe ubisha trubabig lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindig
(Mt 18.10-14)*

¹ Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøbeløba Jesúsuan mørtrab mayeelø kemallen, ² fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe yeeg marøbig køn chib, trenchibelø køn:

—I møøbe kaig marøbelan wamab, truiløba mab inchibig køn— chib.

³ Inchen Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn:

⁴ —¿Ñimma møikkøben ubishamera cien tøgagua, truilø kan palab misrene, noventa y nueve wambig nøørøsrø nømdø warønrrai warøbshippa, wetørramnegatig tru ubisha trubabigwan lanrrab imønrraitirru? cha. ⁵ Incha wetørrappe, kasrag købiitø, ñui kildunyu muta, arrua, ⁶ yandø yau puabe, ñui ya puluelanba, ñui trendø asielanba tulundzuna, trenchinrrun cha: “Naba kasraaragun cha. Kaguende nai ubisha trubabigwan wetørrar” cha. ⁷ Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn: Srømbalærøngucha treetøwei kasraaran køn cha, kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliabene, tru noventa y nueve sølgandeelø tabelø isua møramig chi palømeelaimburab lataguen kømø.

An trubigwan kemesra waminchib

⁸ Kabe ¿kan ishuma anzheelø diez tøgagua, truyu kan trubøbene, kan lámpara piløga, yawan paluunchib wetørramnegatig, tab lamønrraitarru? cha, ⁹ Incha wetørrappe, nui trendø asielanba, nui ya puluelanba tulundzuna, trenchinrrun cha: “Kaguen nai an trubigwan wetørrar cha, naba kasraaragun” cha. ¹⁰ Inchawei kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliabene, Tiuswei ángelømerai utugucha treetøwei kasraaranrrun— cha trendamønrrun.

Kan nusrkai chi tøgagúigwan maramgaig marøbigwan kemesra wamindig

¹¹ Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Kan møg pagatø nusrkalø tøgagúibe, ¹² wendiibe møskawane trenchibig køn cha: “Nai møskai, nan keta tranig naimburab kønrrabigwan pirishirra” cha. Inchen møskaimbe chi tøgagúilan nømun pirisha, tranen, ¹³ mam kwalømyutø tru wendø nusrkaimbe nuimburaigwan kerrigu tulisha, yabsrø katøgan pirausrømay ya, trusrø chigøben kaig marøbyutø patsø pinishibig køn cha. ¹⁴ Inchen nui anwan yandø chab patsøgøbenba, tru pirausrømbe chutøgucha parøbe truba nuig arruben, nune yandø palabig arrub mendabig køn cha. ¹⁵ Inchen tru pirausrø kan møweinug maramig lanrrab ibene, truike nui kuchimera waraisrø, kuchi ashib

meganrrai ørøbig køn cha. ¹⁶ Inchen nøbe tru kuchi maig mamimeran øska mainrrabna isuben, nune muguen chi srørrmeelø køn cha. ¹⁷ Inchen nøbe katøle isua mørabe trenchibig køn cha: “¡Kan nai møskawei yau marøb melabeløbe mamig yeeg nørø uncha tøgagøben, trune nabe yu parøgwab kwamønrrun! cha. ¹⁸ Trembe nai møskawei yamay katø kurrab ya, nune trendamønrrun cha: ‘Nai møskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha. ¹⁹ Møimbe yandø kan ñui nusrkain kui lataig tøgagømgag kur cha, ñui marøb melabelan lataitøwei tøgagørra’ chinrrab tan” cha. ²⁰ Incha møskawei yamay ib mendabig køn cha.

¹ Inchen møskaimbe yab arrubendø, nebua asha, kan nai unan yeekkucha nebutamab lastima ashabe, katønrrab lula, irab, muchab indan cha. ²¹ Inchen nusrkaimbe møskawane trendan cha: “Nai møskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha. Møimbe yandø nai nusrkain køn cha wamig kønrrabgaig kur” cha. ²² Inchen nui møskaimbe nui karuig mendig melabelan wama, trendan cha: “Kenanamelan mas tabelan petø wesrua kenanøb, tasigu surtigas pasrøb, alpargatis keetøsrøb inday cha. ²³ Incha tru ø tsal-lanin toron srua amrrua, kweetsy tan cha. Incha fiesta marøb, mab kasraaragun cha. ²⁴ Kaguen i nai nusrkaimbe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha, trubig lataig kuigwan katø wetørrar” tan cha. Incha fiesta marøb mendabelø køn cha.

²⁵ Inchen tru mayor nusrkai tru trau uñibiibe arrua, ya pulu pub kuabe, truba may wanrøb, palø ichib, katø pailab kui mørabe, ²⁶ truyu kan møigwan køsrøn karuindiig megabigwan wama payibig køn cha: “¿Chinchibren køh?” cha. ²⁷ Inchen trube trenchibig køn cha: “Ñui nuneg puben, ñui møskaimbe tru tsal-lanin toron kweetsingarun cha, kaguen chigucha kømø, tabig ka øsig puben.” ²⁸ Inchene mayor nuneebe namaptø, kebarrumønrrab inchen, møskaimbe webya, kebatrai truba inchibig køn cha. ²⁹ Inchen nøbe møskawane trendan cha: “Yamba nabe ñun yeeg yam pila chu uragucha ñi maig karuigwan møra marøb megaben, trune nane managuen kan cabro-unøtøguen ketømig køn cha, nai linchibeløba fiesta maramig. ³⁰ Trune møimbe ñui nusrkai ñui anwan kaig ishumburmeraba chab patsøga pubene, ñibe tru tsal-lanin toron kweetsin køn” cha.

³¹ Inchene møskaimbe trendan chibig køn: “Nai nusrkai, ñibe chu uragucha naba waben, na chigurrimbunø chi tøgagúibe ñuiwein køn cha. ³² Trune ñui nuneebe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha; trubig lataig kuigwan, katø wetørrar cha. Treekkurri møimbe fiesta marøb, kasraaramibe søl køn” tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

16

Iibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig søl marmúigwan kemesra wamindig køn

¹ Incha katø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Kan pua møg nui chi købigwan ashib tsunrrai trarrig tøgagøbig køn cha. Indiibe møiløgøsrøn tru pua møwan trencha eshkanrrab ambubelø køn cha: “Tru ñui chi købigwan ashib tsunrrai trarriibe ñi chi tøgagúigwan ke ka yandø chine marøb ka patsøgøb tsun” cha. ² Inchen tru pua møøbe tru ashib tsunrrai trarrigwan wamabe, trenchibig køn: “¿Chigúindørre ñune øyeeg waminchib køh? cha. Trube møimbe, ñi nai chi købigwan

ashib tøgagúigwan nan lutøgurri eshkarra tan cha. Kaguén yandø nai chi købigwan ñibe ashib tsumibe mas kaanrrab køn” cha. ³ Inchen tru ashib tsunrrai trarrinabiibe nuinetø treeg isubig køn cha: “¿Nan øyeeqwan martrai tranøbig tru maramelan yandø nan kerrabene, trube, mømibe chi maramerah? cha. Yandø kwallchabgaig kur cha. ‘Chigøben kettra’ cha, miab unamibe kørig køtan cha. ⁴ Nan yandø ashib tsumønrrai weguchene, mugøben nømui yamerayu nan wamab utønrrai, mømibe si, nabe chi maram kui asha pasrar” tan cha.

⁵ ‘Inchabe nui ashib karubigwan ulø misrarwan kan kan wama, srøsrigwane trencha payibig køn cha: “¿Nai ashib karubigwan ñibe maya ulø kugu?” cha. ⁶ Inchen nøbe: “Olivo aceite cien galones ulø kur” chiben, tru chi maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan cha chiptinchibig køn. Petøzhiitø wamisrøb mømibe cincuenta diig kørrørøb pøroptinchi” tan cha. ⁷ Incha katøganune: “¿Ñibe maya ulø kugu?” chiben, nøbe: “Tirigu cien cargas ulø kur” chiben, tru maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan utørra chibig køn. Mømibe ochentaindiig truyu pø” cha. ⁸ Inchen nui ashib karubiibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig maig maramigwan marmigwane ke chi marmidiig køtasha ashib megawa marin kui ashabe, kan trengucha møg isua marøbig kønrrab tan cha. Pøs yu pirauigwandø isum misaamerabe nøm treeløtø misrøppe, purø møg isua marøbelø køn chibig køn, tøryuelai ueemera lata kømøtø.

⁹ ‘Nabe ñimune trendamønrrun cha: Yu tabig kømø pirau ñim an tøgamisriiløtøga misaamera asiimeelan asiilø mara tøgagønrrab inday cha. Treeg maren, ñimui tru chi tøgagúilø chab patsindøgucha, ñim managatig purramnug srømbalarømbe nøm ñimun utønrrabelø purrønrrain cha.

¹⁰ ‘Inchen lamøtiigu søl marøbiibe nuwangucha treetøwei søl martrun chibig køn. Inchen lamøtiigu søl marmiibe nuwangucha treetøwei søl marmønrrun cha. ¹¹ Inchawei yu pirau chi købig tabig kømígwanguen ñim maig maramigwan søl asha marmeelane, ¿mas tru newan tabigwane ashib tøgagønrraimbe ñimune mu traniaasamø? cha. ¹² Ñimuin kømígwanguen ñim chi tab asha marmeelane, ¿mas ke ñimuyasig tøgagønrraimbe mu traniaasamørra? cha.

¹³ ‘Kan karuindiig megabiima muguen pailanbabe tab mara tranrrab kaimanrrun cha. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba, anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.—

¹⁴ Inchen fariseosmera anwane ke chinchimmørø inchib undaarabelø iigwan kerrigu mørøb pønrrøwabe, Jesús wan indzatø ashen, ¹⁵ Jesús be trenchibig køn:

—Ñimwein køn cha, misag malaube ñim ñimasiitøwei sølgandø amøñibelø tabelø misrøb pønrrabeløbe. Trune Tiusbe ñimui manrrømerayu chi isuilan asan cha. Kaguén møguelø purø tabig asønai indigwane, Tiuswein kabyube ashikken kønrrabgaig trømbøig køn cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pøriiba, Tius nø ashib karub waiba

¹⁶ ‘Maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø kusrenaniilanbabe Juan arrub kwalømgatig møra

maramig kɔbig kɔn cha. Inchen tru uraskurrimbunɔbe Tius nɔ ashib karub waigwan tabig srɔ wamwan eshkab kusrenanen, mayeelɔba kebamrrab tranrrabelɔ kɔn cha.

¹⁷ 'Srɔmbalaba, pirɔba pɔnrrabelɔ pinamikken chigucha kɔmuben, trune tru maig maramigwan martrai Moisés pɔrigu maya lamɔzhig pɔnrrabikken ka yandɔbe, purainrraamɔn chibig kɔn, Jesúsbe.

Keeba, sraimba petiyamumigwan waminchib
(Mt 19.1-12; Mc 10.1-12)

¹⁸ 'Mu mɔtɔgucha nui srawan kucha, tarɔmisra, katɔganba kasharabiibe, itɔlulan cha. Inchen katɔ tru keg kucha ishuuba kasharabiibe, katɔ treetɔwei itɔlulan— chibig kɔn.

Pua mɔɔba, Lázaroba

¹⁹ Katɔ Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Kan truba pua mɔg kɔbig kɔn cha, larrɔ tab yalɔ pigɔzheelɔ kemba, linotɔga mariilɔ nuweyelɔ kemba, kwalɔmmɔrig purɔ tab fiestamera maramba inchibig. ²⁰ Inchen katɔ kan truba waacha mɔg Lázaro taibe, asru pistrɔtɔ netsaig chu uragucha puaigwei yau wambig kerru-inug yaskaba wamisra, ²¹ tru waachabe tru puaigwei mishatsigugurri kɔrriitɔga ɔska mainrrabna isuben, trune pistrɔmerane werameratɔɔ kemalla, nerab kɔbelɔ kɔn cha.

²² 'Indiibe kan kwalɔm tru waachabe kwaben, purɔ tabzhiisrɔ Abrahamba wanrrai ángesmera pera ambubelɔ kɔn cha. Inchen tru puaikkucha kwaben, sɔrabelɔ kɔn cha. ²³ Inchen tru puaibe tru kwabelɔ amba mɔra melainug purɔ trɔmbɔig kui megawa, kurraasha, yabgurri Abrahamwanba, Lázaronba purrai ashabe, ²⁴ trashibig kɔn cha: “Abraham, merrabsrɔ nai mɔskai, nan lastima asha, Lázaron ɔrtra chib, nui tasig-unandɔguen piyu keguana, nai nilɔwan sɔmartrab attrai. Kaguende nabe yu i nag naarabigu mumaygucha kɔmui purɔ trɔmbɔig kui megar” cha. ²⁵ Trendaingucha Abrahambe trenchibig kɔn: “Nusrkai, ñiguen isu cha. Ñi pirau ɔsig tsub urasbe ñibe tabiitɔ, tabiitɔ utɔben, Lázarobe treetɔwei kaitɔ, kaitɔ utig kɔn cha. Mɔimbe Lázarobe yube chi isumgaig tabig wamig utɔben, ñibe mumaygucha kɔmui purɔ trɔmbɔig kui megar cha. ²⁶ Treeg kɔben katɔgucha, namuimba, ñimuimba tɔbɔtag kan purɔ trɔmbɔ umbu kulli pasran cha. Yugurri ñimuimay ambug kui inchibelɔ puramrrab kaimabwei, katɔ ñimuinukkurri namuimay purɔrrug kui inchibelɔ kaimabwei inchai.”

²⁷ 'Inchen tru puaibe trenchibig kɔn: “Treeg kɔbene, trube, Lázaron nai mɔskawei yamay inrrai ɔrtra cha. ²⁸ Trusrɔ nunelɔ trattrɔgatɔ tɔgagur cha, nɔm isua kɔnrrai truilan waminchai, nɔmgucha yusrɔ mumaygucha kɔmíg purɔ trɔmbɔigumay amrrumɔnrrain” cha. ²⁹ Inchen Abrahambe trenchibig kɔn: “Nɔmbe Tius maig karuigwan eshkabelɔ pɔriilan kɔben, Moisés pɔrigwan kɔben tɔgar kɔn cha. ¡Truilan mɔrbash!” cha. ³⁰ Inchen tru pua mɔɔbe trenchibig kɔn: “Nai mɔskai Abraham, kah, treeg kɔmɔtɔ, mɔikkɔben nɔmuimay kwailai utugurri kurra ibenesi, nɔmbe nɔmui kaig mariilan isua mɔra, Tiusweimay lliranrrun” cha. ³¹ Inchen Abrahambe trenchibig kɔn: “Moiséswanba, Tius maig karuigwan eshkabelanba, truilanma mɔrmuibe, kwailai utugurri mɔikkɔben katɔ ɔsiiraingucha mana kɔrenrrab kɔ” tan— cha, Jesúsbe trenchibig kɔn.

17

Kalø marigwan ulø paymumigwan eshkabig
(Mt 18.6-7, 21-22; Mc 9.42)

¹ Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Chine chinetø iløsrkøb kegørrøsrkøb attrabigwane arrumønrrai chinchatamgaig køn cha. Inchendø jmøg waacha! tru kaigwan nøb pera mara kebenøsrkøbigweimbe jkan maig kuaasamørra! cha. ² Trembe kan tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrrun cha, i shushmeran kaig mara kegørrøsrkøbgunrriibe. ³ Inchawei ñimdøwei ashiptø kuy cha. Ñui nuneg ñun chigøben kaig marene: “Ñi øyeeg marmumbala” cha, alegau, chibig køn. Inchen nøb nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene, ñibe trunun yandø mas ulø paymønrrab, pesannau cha. ⁴ Mawawan nøb katøle, katøle siete nebumnegatig ñun kaig mara, tru kaig marimørig ñun: “Øyeeg maramgaigwan marar” chib arrubene, ñibe trunun mas ulø paymønrrab, yandø pesannamig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Isubigwan nainuutø pasra tøgga pønrraibe maramburab martrun

⁵ Jesús nøashib karua øriiløbe nun trenchibelø køn:

—Namui isubigwan ñuinug mas tøgga melaigwan nemartra— cha.

⁶ Inchen Señorbe trencha løtabig køn:

—Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen isubigwan nainug pasra tøgar kuimbe, i sicomoro tusrwan: “Yugurri ucha, maryu ellgwawa pasrambu” chibene, tusrbe maig chiben mørbøbsruinrrun cha.

Karuig mendig megabig chi maramelø

⁷ Ñimma møikkøben, kan karuindiig megabig tøgagua arab uña, traugurrin kui, kabe ubisha ashib uña kui pubene: “¿Puraarrua, kabe yusrø manrrab wamisr?” chinraitirru? cha. ⁸ Treeg chimøtø: “Nai mamigwanmerrig nena, pala itøgueigwan kewa, pørønawa, na chab mab, chab mutsamnegatig chi palain kuindø purørtrab ashib pasrau cha, treebe chinrrun cha. Incha trugurrimbe si, ñigucha mab, muchib inchig” chinrrun cha. ⁹ Kabe nui karuindiig megabigwanma nøb maig karuigwan maren, ¿truburø ‘ungwa’ chibelø kuitarru? cha. ¹⁰ Ñimgucha treetøwei Tius maig karuigwan kerrigu marabe, trenchinrrigay chibig køn: “Nambe mendig melabelø chiguen trengatig marmeelø ker cha. Kaguende ke maig karuizhigwandø nebua marer”— cha.

Dielzelø asr trerab kwanrrø tøgarwan Jesús tamarøb

¹¹ Jesús Jerusalénsrømay ippe, Samaria pirøwanba, Galilea pirøwanba pureb maywan pureb ya, ¹² kan yamera tsitsø pønrrabnug pubene, møguelø diezelø lepra kwanrrø asr ørø trerabig tøgar katønrrab weruppe, werrubendø, yaptø pønrramisra, ¹³ trashibelø køn:

—Jesús, ñi Kusrennøbig, namun lastima ashcha!— chib.

¹⁴ Inchen Jesús ashabe, trenchibig køn:

—Judíosmerai sacerdotesperan eshkanrrab ambay— cha.

Inchen nøm ambub pønrramnetø nømui kwanrrøbe tammisra, chishmisrikken kørromisrøbig køn. ¹⁵ Inchen møikkøsrøn nun chishmisrin kui ashabe, truba mur trashib Tiuswan truba tabig waminchib katø arruabe, ¹⁶ Jesúswei merrab tømboñsra ‘ungwa, ungwa’ chib maløwan

piraugatig utsøbasrøbig køn. Tru møøbe judíoguen kømøtø, samariasriig købig køn. ¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kwanrrøwan chishmariilø kørømisrøbeløbe yamba diez kømmørgøppeh? cha. ¿Nueveeløbe chu amba? cha. ¹⁸ ¿Mu katøgan møikken Tiuswan maya nuguen tabig køn chib waminchab arrumuben, i peg pirausriitø Tiuswan ‘ungwa’ chinrrab arru chindah?— cha.

¹⁹ Incha tru møwane trenchibig køn:

—Kurra, inrrø cha. Kaguende ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tabig kørømisran— cha.

*Tius Nø ashib karub wainuguiibe mõi ya pasrabguen indan
(Mt 24.23-28, 36-41)*

²⁰ Fariseosmera Jesúswan Tius nø ashib karub wainuguiibe chu ura punrrerah cha, payen, Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tius nø ashib karub wainuguig publiibe kaptøga ke asha kønrrai attrabikkucha kømøn cha. ²¹ Kabe: “Yu pasran” chimøwei: “Uyu pasran” chimøwei inchun cha. Kaugen Tius nø ashib karub wainuguiibe ñimui umbuguen pasran— cha.

²² Incha nui kusrenanø pera uniilane trenchibig køn:

—Na, Møg Misra Arrubig ñimui utu unin kwalømmera, katø kan kwalømzhiitøguen pumønrrabmab, ñim isum kwaløm attrun cha. Inchendø treebe asamig kaanrrun chibig køn. ²³ Ñimun: “Yu pasran” tantø: “Uyu pasran” tantø indingucha, ashchab ammøwei, mendig ammøwei inchigay cha. ²⁴ Kaugen kan palaig pilabig kandarø srømbalarøngurri katøgandarøsrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arrub kwalømbe treg kønrrun chibig køn. ²⁵ Inchen treg pumøwatøbe, nabe chigøben marinab, kaashib indig kømig nebunrrun cha, mõi misaamera. ²⁶ Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra Arrubigwein kwalømmerawangucha treetøwei purainrrun cha. ²⁷ Misaamerabe chi isumø mab, muchib, kasharab, kasharanøb inchib kuig køn cha, Noé nui nu barcoyu kebib kwalømgatig. Inchen sre kwarømig pub menda, mayeelanba chab pinisaig købig køn cha. ²⁸ Katø Lot tsub uras chigucha treetøweim purayaig køn cha. Misaamerabe chi isumø mab, muchib, penab, yanøb, ellmarøb yamera marøb inchib købenba, ²⁹ Lot Sodoma ciudayugurri yandø webibene, srømbalarøngurri naaba, azufreba sre pua, mayeelan patsø pinisaig købig køn cha. ³⁰ Na, Møg Misra Arrubig kenamisrøb kwalømgucha treetøwein kønrrun chibig køn.

³¹ Tru kwalømbe ya pala wambig wabiibe, yaambu chigøben tøgaguabe, wesranrrab kørøarrumøta cha. Inchen møikkøben trau uñibiibe, yamay arrumøta cha. ³² Lotwei srawanma ñimguen isuy chibig køn. ³³ Inchen møikkøben chigøben køben kwamønrrab inchibiibe pinab pinamig nebunrrun cha. Trune tru kwawa pinabiibe nui øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha.

³⁴ Inchawei nabe trendamønrrun: Tru arrub yembe pailø kan camayutø kib warøben, kane pera yaig køben, kane kørømarig kønrrun cha. ³⁵ Katø ishumburmera pailø kitsøsrugu kichib køben, kanune srúa iben, kane kørømarig kønrrun cha. ³⁶ Møguelø pailø trau warøben, kane pera yaig køben, kanune kørømarig kønrrun— cha, trenchibig køn.

³⁷ Inchen iigwan mørabe, nømbe payibelø køn:

—¿Señor, øyeebe churre purainrrerah?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha lõtabig kòn:

—Kwaig chu tsubene, truyu kallinasumera tulundzunørrun— cha.

18

Maig kønrrabigwan asha marøb wabigwanba, piudanba maig indigwan waminchibig

¹ Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachib kullaaramø melamig truba palabig kòn chinrrab, Jesúsbe nui kusrenanøb pera unilán ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra waminchib ² trenchibig kòn:

—Kan puebloyu kan juez wabig kòn cha, truipe: “Tiuswan kørømøwei, ni møguelan naimburab kømøbashtømab” isubig. ³ Inchen tru puebloyutøwei kan piudagucha wabig kòn cha. Truipe tru juezweimay trenchinrrab arruptø arrubig: “Nan kalø marøbigwan maig maramigwan tamara kettra” chib. ⁴ Inchen tru juezbe kan maya yana kørøngatig ke mørøg kømui inchibig kòn cha. Inchabe yandø truipe treeg isubig kòn cha: “Nabe Tiuswan kørømøwei, ni møguelan naimburab kømøbashtømab isubig kuagucha, ⁵ i piudabe ke menrra pub llirab, ke pesrøølig inchib ke katø katø arrumønrrai, ka tamara tranrrab isur” tan— cha.

⁶ Inchabe Señorbe trenchibig kòn:

—Tru sølgandø tabigwan marmø juezken, nø øyeeg taigwan møray cha. ⁷ ¿Inchawei Tiusbe nuindø kønrrai lawa wesruilø yem kwaløm nun miabelane, nømuyasig sølgandø maig kønrrabigwan marøb purømismønrraitarru? cha. Kabe ¿muniitø, muniitø melønrrai inchautah? cha. ⁸ Pøs nabe trendamønrrun cha: Tiusbe sølgandø maig kønrrabigwan petø tamara kettrun cha. Inchen treeg køben, na, tru Møg Misra Arrubig yu piraumay katø arrub kwalømbe ¿isubigwan nainuutø tøgä misag pirau katøgucha wetørranrrautah?— chibig kòn.

Chigøben tøgagúimburø an utab wabigwanba, Fariseowanba kemesra wamindig

⁹ Møiløgøben nømødø sølgandiig tabelø kermab isua, katøganelane kaashibelaimburab Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein kòn’ chib kemesra waminchib trenchibig kòn:

¹⁰—Pailø møguelø Tiuswei yau Tiusba waminchab ambubelø kòn cha, kane fariseo køben, kane romasreelayasig an utabig. ¹¹ Tru fariseobe pasramisra, øyah chib Tiusba waminchibig kòn cha: “Nai Tius, ungwa, ungwa chib, kaguen nabe kanelø lata nillig kømøwei, kalø marøptiig søl marmíig kømøwei, itøluløptiig kømøwei, ni i an utabig lataig kømøwein kur cha. ¹² Nabe truneyu pa kwaløm ayunab, na chi tøgagúigugurri diezmørig kan kan tranøb inchibig kur” chib. ¹³ Trune tru an utabiibe wendausrøndø pasramisra, ni nui kabmeranguen srømbalaneb neeshig kømui inchib, nui pechondø kurrøb, trenchibig kòn cha: “Tius, nan lastima ashcha chib. Nabe kaig marøbig kur” cha. ¹⁴ Inchawei nabe trendamønrrun chibig kòn: Tru an utabiibe nui yamay katø ippe, Tiusba chi kaig kømíig lataig Tius tabig kørømarig yan cha. Trune fariseobe treeg kømø yan cha. Kaguen møikkøben nøasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane ka kørig martrun cha. Inchen nøasiitø ‘nuig kurmab’ isumíigwane ‘i møøbe si, nuig kòn’ taig kønrrun— cha.

*Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mt 19.13-15; Mc 10.13-16)*

¹⁵ Ureezheelan chigucha Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø estsar-trai. Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun ashabe, srua amrrubelan namøben, ¹⁶ trune Jesúsbe ureemerane nuimay wama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn cha. ¹⁷ Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møikkøben Tius nø ashib karub wainuguigwan kan unø lataitøwei utaptinchimíibe managuen truyube kebinrraamøn— cha.

Kan pua møg Jesúsba waminchib

(Mt 19.16-30; Mc 10.17-31)

¹⁸ Kan møikkøsrøn chi maramigwan nø ashibiibe Jesúswan trencha payibig køn:

—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrappe, nabe chi maramerah?— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Chindimba nane tabig cha wamøgu? cha. Tabiibe kandø køben, truiibe Tiustø køn cha. ²⁰ Tius maig maramigwan martrai pønrrailane ñibe yandø ashibig køn cha: “Itølulmøwei, kweechimøwei, nilømøwei, katøganelaimburab isa waminchimøwei, ñui usri møskawan maig købash inchimø, tab indamig køn” tailan.—

²¹ Inchen tru møøbe:

—Nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— chiben,

²² Jesús iigwan mørabe trenchibig køn:

—Katøgucha kan chigøsrøndø palan cha. Ñui chi tøgagúigwan kerrigu yana, waachameran pirishi cha. Treeg marabe, srømbalásrømbe chigur-rimbunø tøgagønrrabguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

²³ Inchen tru møøbe iigwan mørabe, truba isui inchibig køn, kaguen truba puaig kua. ²⁴ Inchen Jesúsbe nun ashabe, trenchibig køn:

—¡Tius nø ashib karub wainug puarmera kebambamibe purø murig køn! cha. ²⁵ Kan camelloquen tsusain kal trabyu illmø larrayamdiig køben, kan puaibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁶ Inchen mørøbeløbe trenchibelø køn:

—Trube, treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe lötappe:

—Møguelø martrab kaimaigwane Tiusbe sí, martrun— chibig køn.

²⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Au, nambe namui chi tøgagúilan elacha, ñui mendig amrruig køn— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben nui yawan, sawan, nunelan, møskalan, uregwan Tius nø ashib karub waigweimburabigwan isua elachibiibe, ³⁰ mõi yu piraube øyeetøguen kømø, mas purø nu uta tøgagua, kansrømbe managatig øsig kømigwan utønrrun— cha.

Jesús katøyug nø kwamigwan eshkab

(Mt 20.17-19; Mc 10.32-34)

³¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan nøørø wamabe, trenchibig køn:

—Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe tru Møg Misra Arrubigweimburab Tius maig karuigwan eshkabig pøriibe Kerrigu maig taig punrrun cha. ³² Kaguende nune judíos kømeeelan tranen, indzaashib, tsalø wamab, illimbi tuchaashib, ³³ ichaguchib srua kua, yandø kwetchun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun—chibig køn.

³⁴ Inchen nømbe trunun mandø kuinguen mørmøwei, ni wamindigwan chi tainguen mørmøwei inchibelø køn. Kaguende iig wamindiiløbe nømune sörin pasrøben, nømbe ni chiwan tainguen mørmeelø køn.

Jesús kan jericósriig kabgaigwan tamarøb
(Mt 20.29-34; Mc 10.46-52)

³⁵ Jesús yandø Jericó ciuda pub lutau ibene, may menda kan kabgaig ‘anzhig ketta’ chib, miab wawabe, ³⁶ misag truba nu puraambi mørabe, kabgaibe:

—¿Chindah?— cha, payene:

³⁷—Nazaretsrø Jesús pureb yan— cha, trenchiptinchibelø køn.

³⁸ Inchen kabgaibe trenchib trashibig køn:

—¡Jesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

³⁹ Inchen tru merrab ambubeløbe niløtø wanrrai natingucha, nøbe trenchib mas mur trashibig køn:

—¡Merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe pasramisra, srua amrrungaruben, nuim pulu pubene, trencha payibig køn:

⁴¹—¿Na ñuyasig chi maramig paløta?— cha.

Inchen kabgaibe trencha løtabig køn:

—Señor, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

⁴² Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—¡Ashibig misr! cha. Ñui isubigwan nainug pasriitøga tabig kørømisran— cha.

⁴³ Inchen tru urastø kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig Tiuswan truba tabig waminchib iben, mayeelø iigwan ashibeløbe nømgucha Tiuswan tabig waminchibelø køn.

19

Jesúsba, Zaqueoba

¹ Incha Jesús Jericó ciudayu kebya, truyu pureb ibene, ² kan truba pua møg romasreelayasig an utabelan nø asha karubig, kan Zaqueo taig, ³ Jesúswan truba ashig kui inchibig wabig køn. Inchendø menrra misag køben ashchab kaimabig køn, Zaqueobe lamøtø møg kua. ⁴ Incha merrab lula, Jesús purayam puluwan, kan sicomoro tusryu ashchab nebiben, ⁵ Jesúsbe tru puluwan puraya, palabunø neeshabe, trenchibig køn:

—Zaqueo, mallatø pinaamø cha. Kaguen mõi ñui yau kørømisram kørnrrab køn— cha.

⁶ Inchen Zaqueobe mallatø pinaarrua, Jesúswan truba tab kui inchib wamab utabig køn. ⁷ Inchen iigwan ashabe, mayeeløba Jesúswan trenchib nømdø namig mullib mendabelø køn:

—Kan kaig marøbigwei yau kørømisrtrab yan— chib.

⁸ Inchen Zaqueobe pasramisra, Señorwan trenchibig køn:

—Au Señor, waachameran na kerrigu chi tøgagúigwan tøbøtagwan tran-
nrrab cha. Inchippa na møigwan køben isatø menrra utab, na kalø marig
købene, trube, katøburø pibmaybatø menrra tranamønrrun— cha.

⁹ Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—Kaigyugurri wesrailø kømig mõi yu yau puin køn cha. Kaguende
i møkkucha Abrahamwei misagugurrindøwein kal-laweig køn cha.
¹⁰ Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe trubigwan lanrappa, kaigyugurri
wesranrappa arrig køn— cha.

Anmera diez trubigwan kemesra wamindig

¹¹ Jesús øyeeg tailan misaamera mørøb pønrramne, nøbe ‘øyeeg
lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn. Kaugen nøbe Jerusalén
pub lutau iben, nømbe Tius nø ashib karub wainuguiibe mõi mõi
punrraitamab isubelø køn.

¹² Inchen treekkurri Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan møg, truba tab misagugurri arrubig, yabsrø katøgan peg pi-
rausrø ‘rey kønrrai mara kørrømarig kønrrab ibig køn’ cha, katø nuim
piraumaytøwei attraptø.

¹³ Incha inrraptø nui karuindiig melabelan diezelan wama, kanun
kanun kan kan an truba nuweyelø tranabe, trenchibig køn cha: “I
anwan nemisrøb larrøbitchai marøb kønrrigay” cha, na arrumnegati-
ibe. ¹⁴ Inchendø nuim pirau misaamerabe tsaleelø kua, møilan køsrøn
nui wendautø amrrai wesrawa ørøbelø køn cha, øyah chinrrigay chib:
“Nambe i mōwane namui rey kønrraimbe palain kōmer” cha.

¹⁵ Inchen treeg indingucha, nøbe Rey kønrrai mara kørrømarig, katøle
nuimbiraumay arruabe, tru nui karuindiig melabelan tru nø an tran-
ilan, nuimay amrrungarubig køn cha, tru anwan kan kan utabelø
mayambatø mariitashchab ashchab. ¹⁶ Inchen srøsriig arruabe trendan
cha: “Nai ashib karubig, ñi nan kan anzhig traniitøgatø mōimbe diez
nemarar” cha. ¹⁷ Inchen reybe: “Øyambesin tan cha, nai karuindiig
megabig tabig. Ñi lamøtiiguma ñi øya søl mariibe, mōimbe pueblomera
diezwan karubig kønrrai martrumøn” cha, trendan cha. ¹⁸ Inchen
katøgan karuindiig megabig arrubiibe trenchibig køn cha: “Nai rey, ñi
nan kan anzhig traniitøgatø mōimbe trattrøgatø nemerar” cha. ¹⁹ Inchen
trungucha trenchibig køn cha: “Trube, ñigucha trattrø pueblomeran
karubig kønrrabguen” cha.

²⁰ Inchen katøgan karuindiig megabig arruppe, trenchibig køn cha:
“Ñi, nai ashib karubig, ñiguen ash cha, ñui anwane kan pañeluyu pula
ka esegawa tøgagur cha, ²¹ pøs ñun kørig køben, kaguende ñibe chi-
wandøgucha chi chippe kandø chibig kuimba; pøs ñi pønsrømubendø,
ñi merrarrab; ñibe ñiashib ellgwaig kōmubendø, ellmarigwan tulishib,
treeg inchibig kuimba.” ²² Inchen nøbe trenchibig køn cha: “Karuindiig
megabig larrø kaig, pøs ñi nan øyeeg køn chib, treeg køn taig kuig købene,
trube, ñui trig maig wamindiitøgatøwei mōimbe ñun trubalawei nebun-
rrai maig kønrrabigwan marar cha. Nabe chiwandøgucha chi chippe
kandø chibig kui ashib, na pønsrømubendø, na merrarrab; na ellgwaig
kōmubendø, tulishib inchibig kui ashabe, ²³ trube, maindi nai anwan
bancoyumay srua ya, pasrambala tan cha, na katøle arrua, nai anwan
nemisrigwanbañau utabsrubrainrrun” cha. ²⁴ Incha truyu purrabelan
trenchibig køn cha: “Nune anwan kerrawa, tru diez tøgagigwan tranø”

cha. ²⁵ Inchen nømbe trendan cha: “Namui ashib karubig, truipe diezken tøgagøn” cha. ²⁶ Inchen tru an tranøbiibe trencha løtabig køn cha: “Nabe trendamønrrun cha: Tøgaigwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagüigwanguen kerranrrun tan cha. ²⁷ Incha tru nan tsaleelø nømui rey kømønrrai inchibelane yu nai merrab srua amrrua, kweetsay” tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús Jerusalén kebib

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Iigwan chab waminchabe, Jesúsbe Jerusalénmay ibig køn. ²⁹ Incha yandø Betfagéba, Betaniaba pueblomerayu tru Olivos Tun taisrø, trusrø pub ambabe, nøbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan ³⁰ trenchib karua ørøbig køn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Truyu puabe, kan burro muguen itøguaniimiig litsig wetørranrabguen cha. Picha, yumay srua amrrunrrigay cha. ³¹ Inchippa møikkøben: “¿Chinchab pichigue?” cha payene: “Señor palai indan” chinrrigay— chibig køn.

³² Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe amba, Jesús nømun maig taig treeg wetørrawa, ³³ burron pichib pønrrøbenba, puarbe trenchibelø køn: —¿Chinchab pichigue?— cha.

³⁴ Inchen nømbe:

—Señor palai indan— cha løtabelø køn.

³⁵ Incha Jesúsweimay srua amba, nømui kewagúilan burro-unøyu kaya, itøguanøsrøben, ³⁶ Jesús pureb ibene, misaamerabe nømui kewagúilan maywan kayibelø køn. ³⁷ Incha yandø Olivos Tun lendesrø misrøb ambuppe, mayeelø tru nu sətø nui mendig amøñibeløbe tru maramburab mariilan kerrigu asikkurri Tiuswan truba tabig wamab kasraarab trashib mendappe, trenchibelø køn:

³⁸ —¡Señor Tiuswei munchiyu Rey arrubiibe mayanguen tab kuig køn! cha. ¡Srømbalásrømbe mayanguen tab kuinrrun! chib. ¡Srømbalásrømbe tørguegwalmabig kuinrrun!— cha.

³⁹ Inchen mø fariseosmera køsrøn, tru misag utu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñui mendig amøñibelan niløtø pønrrønrrai namø— cha.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe trendamønrrun cha: Iilø chi chimø, niløtø pønrrøbene, sruumeraguen trashinrrun— cha.

⁴¹ Incha Jesús Jerusalén pulusrø pua, ciudadan ashabe, trunun isua, kishib ⁴² trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købig tøgagømigwan kan møin kwalømdøguen ñigucha nebua isuimbe køn! cha. Inchendø truigwane mømimbe ñi ashmønrrai sørin pasran cha. ⁴³ Kaguende larrø kaig kwalømmerra ñun puben, ñui ashig kømui inchibeløbe ñuim pøtøgatan chamba mara, ambumay imay ñun kata kønøbashmønrrun cha. ⁴⁴ Incha ñune pirau pøtiicha, tru ñui umbu warab misaameran kweechen, ni kan sruutøguen katøgan srug palabe kørømisrmønrrun chibig køn, kaguen ñi, Jerusalénbe, Tius kaigyugurri wesranrrab arrub uras ke ka arrua uni lataitø indikkurri.

Jesús Tiuswei yawan chish marøb

(Mt 21.12-17; Mc 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Incha Jesúsbe Tiuswei yau kebya, truyu yanøb warabelan wambig webetab mendabe, ⁴⁶ nømun trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai yabe Tiuswan wamindi ya køn” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

⁴⁷ Incha Jesúsbe kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøbig køn. Inchen tru sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, katø maya misagwan karubeløbabe Jesúswan mandø incha kwetsamdiig køtashchab labendø, ⁴⁸ chinchaguen martrab kaimabelø køn, kaguende misaabe mayeeløba Jesús wamindigwane purø tab møren.

20

Jesús karumburab karuig

(Mt 21.23-27; Mc 11.27-33)

¹ Kan kwaløm Jesús misaameran Tiuswei yau kusrenanøb, tabig srø wamwan eshkab pasrøbene, sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba kemallabe, ² nune trenchibelø køn:

—Namun eshkarra cha: ¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua pashta?— cha.

³ Inchene Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab cha. Løtørray pøs cha.

⁴ ¿Misagwan Juan piu umbu ulsrøb uniibe srømbalarøngurrin kuig kø chindah, kabe møguelainukkurrin kuig kø chindah?— cha.

⁵ Inchen nømbe nømasiyaitø trenchib payiyab mendabelø køn: “Nam: ‘Srømbalarøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: ‘¿Chindimba nune køremøgue?’ cha. ⁶ Kabe: ‘Møguelainukkurrin kuig køn’ chibene, misaamerabe mayeeløba namune sruutøga petønrrun cha. Kaguende misaabe Juanwane Tius maig karuigwan eshkabig kui ke yandø tsabø asha tøgær køn” cha. ⁷ Incha nømbe trencha løtabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig

(Mt 21.33-44; Mc 12.1-11)

⁹ Incha Jesúsbe misaameran pølbasra waminchib mendappe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra iigwan waminchibig køn:

—Kan møg uvas tra mara, trugurrimbe nui misrigwan pirishinrraptø pirøwan katøganelan kwallchai tranabe, yabsrømay truba yana yan cha.

¹⁰ Incha yandø lurrmig puben, nui kan karuindiig megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan nøm tranrai karua ørøbig køn. Inchen treeg øringucha, nømbe nun kurragucha, chiguchagaig ørøbelø køn cha. ¹¹ Inchen puaike katøgan karuindiig megabigwan øren, truigwangucha tsalø wama, kurragucha, chiguchagaig inrai øran chibig køn. ¹² Inchen puaike pønmay kønrrabyu katøgan øren, tru kwallibeløbe trunungucha kørriincha, truyugurri wambig weguchibelø køn cha.

¹³ Inchen yandø tru pirø puaike trendan cha: “¿Chindamer? cha. Nai undaarraig nusrkawan ørtrab tan cha. Nune inchippa chinchimubgun” cha. ¹⁴ Inchen tru kwallibelø nun ashabe, nømdø trenchibelø køn cha: “Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Pirøwan namui martrab

nune kweechigun” tan cha. ¹⁵ Inchabe uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn cha.

¹⁶ ¿Trube tru uvas tra puaipe tru kwallibelane chi martrerah? cha. Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katøganelan tranrun— chibig køn Jesúsbe.

Inchene misaamera iigwan mørabe:

—jManaguen kan trengatikkucha puraimuimbe!— chibelø køn.

¹⁷ Inchene Jesúsbe nòmun ashabe trenchibig køn:

—Trube, treeg købene, ¿Tiuswei wamwan pørigu øyah chibiibe mandø cha trendah? cha:

“Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasa wayamig mas purø tab srukken misrin køn” chippe.

¹⁸ Inchawei møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.

¹⁹ Inchen tru uras tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, sacerdotemeran karubeløba tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha waminchippe nòmun kemesra wamindi møra, Jesúswan ¡katø! møi møi kemørtrab inchendø, misaameran kørig kui inchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb

(Mt 22.15-22; Mc 12.13-17)

²⁰ Inchabe kan møilan køsrøn larønrrai ørøbelø køn, sølgandø amøñibelø misrøb, Jesús chigøben wamindigu kebenøsrka trumay kubenadurwei tasku purørtrab, nui mu mandamgaig mariitøga nø asha martrai.

²¹ Inchabe nømbe payibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe søl waminchib, søl kusrenanøb indi nambe ashibelø ker cha. Ñibe misaameran mumera køtasha asha kusrenmø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sølwan kusrenanøbig køn cha. ²² Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— cha.

²³ Inchen Jesúsbe nømune ka kaig isuatørre inchib pønrrai ashabe, trenchibig køn:

²⁴—Kan anwan eshkarra cha. ¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.

Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Tru Césarwein køn— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

²⁶ Inchen misagwei malau nø chi tailøyu chiyugucha kebenøsrkønrrab kaimabelø køn. Tru nø løtiilan nømguen kwaara asha, niløtø kørømisrøbelø køn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib

(Mt 22.23-33; Mc 12.18-27)

²⁷ Inchen møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab amrrubelø køn. Tru saduceosmerabe kwailøbe katøbe øsiiramønrrun chibelø kua, Jesúswane øyeeg chib payibelø køn:

²⁸—Kusrennøbig, Moisésbe namune øyeeg pøra kørømarig køn cha: “Møigwei nuneg køben kwawa, srawan urekkaig kørømarene, trube tru

nuneebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig køn” chibig.

²⁹ Trube, siete nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, chi urekkaig kwaben, ³⁰ tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben, ³¹ katø tru pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebuben, yandø soteeløba tru ishuuba kasharawa, møikkucha urekkaar kwabelø køn cha. ³² Inchen yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha. ³³ Pøs treeg købene, trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah? cha, payibelø køn, tru sieteeløba nune srail mara tøgagüig købene.—

³⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møi yu piraupe kasharab, katø kasharanøb inchibelø køn cha. ³⁵ Trune tru kansrø kanmaytø kebamrrai tøgagüinabeløbe trunun nebub, katø kwabelai utugurri øsiiramigwan nebub incha, truiløbe kasharanrrab kømøwei, kasharanøb kønrrabelø kømøwein køn cha, ³⁶ kaguende nømbe katøle kwanrrabelø kømøwa. Pøs nømbe ángelesmera latailø, katø Tiuswei ureemera køn cha, kwabelai utugurri øsiirab ureg kua. ³⁷ Inchen tru tusr-unø naaraigu maig purayaigwan pøra pasriguma, tru kwabeløbe katø øsiiranrrab kuigwan Moisésken kenamarig køn, tru Señorwan øyah cha wamappe: “Tiusbe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius køn” cha. ³⁸ Pøs Tiusbe kwaitai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn cha. Inchawei mayeeløba nuimbe øsigueløtø køn— chibig køn.

³⁹ Inchen mõiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe sølwein tan— cha.

⁴⁰ Trugurrimbe yandø mas payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui misagurri arrubig kerah?

(Mt 22.41-46; Mc 12.35-37)

⁴¹ Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Misaabe chincha Cristone Davidwei misagurri arrub nusrkain køn tamig kønrrab køh? cha. ⁴² Kaguende Davidbe nõtøweinguen Salmoswan pørigu trenchibig køn cha:

“Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

⁴³ ‘Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kømui inchibelan ñi nebuna wamig na pønramnegatig.’ ”

⁴⁴ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamubene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chibig køn.

Moisés pørigwan kusrennøbelø nøm mailø kuilan Jesús waminchib

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Maya misaamera mørøb pønrrøben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera unilan trenchibig køn:

⁴⁶ —Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelan ashiptø kuy cha. Kaguen nømbe kørrelø kewa llirab amønarnig chullelø, penab yanøb indiisrø maig købash kømø, truba tab wamønrrai indamigwan chullelø køn cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha. ⁴⁷ Katø piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiusba waminchibelø køn cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig køn.

21

Kan waacha piuda Tiusweyasig an tranøb

(Mc 12.41-44)

¹ Tiuswei yau an kebusrinug, puarmera an kebusrøb køben Jesúsbe ashib wabig køn. ² Inchen katø kan waacha piudagucha, øskø an pagatøtøh kebusri ashabe, ³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe mayeelø lataitøguen kømø, menrraguen tranan cha. ⁴ Kaguen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune nøbe waacha køptø, tru nui øsig tsumig tøgagüigwanguen kerrigu tranan— cha.

Jesúsbe Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib

(Mt 24.1-2; Mc 13.1-2)

⁵ Møiløgøsrøn Tiuswei yau tru tab sruuzheelanba, chigøben tabzheelø Tiusweyasig tranig pønrrabelanba, truilan waminchib køben, Jesúsbe trenchibig køn:

⁶ —Iig ñim ashib kuigwan pinisam kwaløm attrun cha. Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørrømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— chibig køn.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb

(Mt 24.3-28; Mc 13.3-23)

⁷ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿øyeebe mana purainrrerah? cha. ¿Truilø ke yandø treeg purainrrabigwan asamibe chitø kenamisrrerah?— cha.

⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ashiptø kuy cha, ñimun peløsrkønrrain kømø. Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe truig kur” chib, katø: “Møi ya srabe kwaløm punrrabiibe lutau køn” chib amrrubene, truilan mendig ammøtay, chibig køn. ⁹ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn’ chib; ‘misaamera tru piraueløtøwei trømbøig namig kurra kwayab køn’ taig ñim wamindi mørabe, ñimbe kwarmøtay cha. Kaguende iilømerrigwei trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe ke møi møin kønraamøn— chibig køn.

¹⁰ Inchabe katø trenchibig køn:

—Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumrab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. ¹¹ Trune pirø purø trømbøig kønabelø arrumba, chu piraurøn køben parø amrrumba, kaig kwanrrømera amrrumba inchen, kørig kømdiig chigøben arrumba, katø srømbalasarngurrimbe chigøben truba nørreelø kenamisrøb inchun cha.

¹² Inchendø øyeelø arrumøwatø, ñimune kemørøb, larrø kaig marøb inchun cha. Katø ñimune judíosmera tulundzuni yamerayumay payib sruagønrrab srua ambamba, kailan keeri yau keera pønstramba inchun cha. Incha nagurrindø reymerai merrab køben, karubelai merrab køben srua amben, ¹³ naimburab ñim wamindamig kønrrun chibig køn. ¹⁴ Ñimui manrrøyube øyeegwan isua pønrrønrrigay chibig køn, mandø lötamigwan ke kanmaytø isua tøga pønrrønrrab inchimønrrab. ¹⁵ Kaguen ñimun ashig kømui inchibelø mayeelø, nøm manchaguen lötønrrain kømøwei, nøm ñimun purab waminchib kasrønrrain kømøwei, nabe ñimun muguen øyeeg

waminchimuinnrunig wamindamig tranamønrrun chibig køn. ¹⁶ Inchen ñimui mōskalø køben, nunelø køben, ñimui ñimmisaamera køben, ñimui trendø lynchibelø køben, ñimun ashig kømui inchibelan tranen, ñimun mōilane kwetchun cha. ¹⁷ Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. ¹⁸ Inchendø ñimui turyu kan pusruuzhikken chi indiimig kønrrun chibig køn. ¹⁹ Ñim chi arringucha melabig meløwabe, ñimasiitøwei ñimui mōsiimerane øsiguig wesranrrabguen cha trenchibig køn.

Jerusalénwan pinisaig kømig

²⁰ 'Jerusalén ciudawan pøtøburab suldauto tulsruig kui ashabe, petø pinisaig kønrraitamab isua, ²¹ Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay. Inchen ciudayu warabeløbe truyugurri webambamig køn. Inchen ciudayugurri yabsrø warabeløbe ciudayumay katø ammøtay. ²² Kaguende trømbøig mōra melønrrai maram kwalømmera kønrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taig kerrigu treeg nebunrrai. ²³ ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmearimbe maig kønrrer! chibig køn. Kaguen yu pirau purø isumdiig arruben, katø i misaameraimburab namig købig purø kørig kømdiig attrab køn. ²⁴ Mōiløbe espadatøga kweetsiilø køben, mōiløbe chugøben asiimø pirausrømay kemøra srua ambiilø kønrrun chibig køn. Inchen tru judíos kōmeelø Jerusalén ciudawan mindishib itølulrrun, tru nōmui treeg maram kwalømmera patsamnegatiitø.

Tru Møg Misra Arrubig katø arrumig

(Mt 24.29-35, 42-44; Mc 13.24-37)

²⁵ 'Inchen chigøben truba nørreelø kenamisrtrun nøsigu køben, pølyu køben, estrellamerayu køben. Inchen pirau misaamera nørrø pønrrabiibe purø trømbøig isui inchun, mar purø trømbøig wanrrab mullib, trømbøig latøgushib kurrøben. ²⁶ Katø misaamerabe yu pirau maig purainrrabelan isubiibah kørig købiibatø pesannanrrun, kaguende srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelan kønøgøb sruagutsiilø køben. ²⁷ Inchen tru Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tōgaig purø nuig tōrguegwalmabig wañiyu arruben ashchun, chibig køn. ²⁸ Inchawei iilø pureb arrub mendøbene, ølgandø pønrramisra, kurraasay chibig køn. Kaguen yandø ñim kaigugurri wesruilø kømig lutau kønrrun— cha.

Higueran kemesra wamindig

²⁹ Incha katø 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra trenchibig køn:

—Higueranma asay cha, katø mayan tusrmeranba, ³⁰ ishiimera weguchib mendøbene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig lutau kui asan cha. ³¹ Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, Tius nø ashib karub pasraibe yandø lutau kuitamab isua kuy cha.

³² 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, kerriguh purainrrun cha. ³³ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³⁴ 'Ñimbe ñimdøwei ashiptø kuy cha, ñimui manrrømerayu øyeeløtø netsailø kømønrrab, mamburab mab, mutsiirab, yu pirau øsig waramig chigøben tōgagømigwangøba isub indiilø, tru Señor arrin kwalømbe ñimun kan ilagu kegørrørskra merrarrab lataig arrindø mørmønrrappe. ³⁵ Kaguen tru kwalømbe yu pirau muba kuimburab mayeelaim pala treeg attrun chibig køn. ³⁶ Inchawei ñimbe ashiptø melay chibig køn, chu uragucha

Tiuswan purugurra chib, øyeelø kerrigu pureb arrubigu kullaaramø, mur pønrramig kønrraimba, tru Møg Misra Arrubigwei merrab kemalla, pønrramig kønrraimba.—

³⁷ Incha Jesúsbe kwalømmerawane Tiuswei yau kusrenana, yembe Olivos taig tunsrø kørømisrtrab ibig køn. ³⁸ Inchen kwalømmørig ke løtsøzhig, løtsøzhig maya misaamerabe Tiuswei yau nun mørtrab pubelø køn.

22

Jesúsuan kemørtrab waminchib

(Mt 26.1-5, 14-16; Mc 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Pirri Levaduragaig maig Fiesta, tru Pascua Fiesta taig, lutau køben, ² sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúsuan mandø kweetsamigwan labendø, misagwan kørriimatabelø køn.

³ Inchen Jesús tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, Judas, tru Iscariote cha wamigwan, Satanásbe kebiben, ⁴ Judasbe webya, sacerdotsmeran karubelanba, tru Tiuswei yau ashib pønrrab suldaumeran karubelanba ashchab ya, Jesúsuan mandø incha nømui tasku tranamigwan waminchene, ⁵ nømbe truba kasraarawa, an tranrrab misrøbelø køn. ⁶ Inchen nømbe treeg martrab misra, misag tre nu kaaben Jesúsuan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei pascua mamig

(Mt 26.17-29; Mc 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁷ Yandø Pirri Levaduragaig main kwaløm puben, tru Pascua ubishanun kweecha tranamig købig køn. ⁸ Inchen Jesúsbe Pedronba, Juanwanba trencha karua ørøbig køn:

—Pascua Fiesta mamigwan manrrab tamartrab ambay— cha.

⁹ Inchen nømbe:

—¿Nambe chu tamaramø?— cha payen,

¹⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim ciudayu kebambene, kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, truigwei wendautø amrrigay cha, nø kebyam yaugatig. ¹¹ Incha tru ya puai gwane trenchinrrigay chibig køn: “Kusrennøbiibe ñun trendan cha: ¿Nai kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab purram salabe chu køh?” cha. ¹² Inchen ya puai be pala pisusrø kan nu sala chab tamarikken ñimun eshkaben, truyu tamartrigay— chibig køn.

¹³ Inchen nømbe amba, Jesús maig taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

¹⁴ Incha yandø ura puben, Jesúsbe nui karua øriiløba mishatsigu wamisrabe, ¹⁵ trenchibig køn:

—¡Nan øyeeg kaig nebuig megamig pumøwatø, Pascua Fiesta mamigwan ñimba manrrab truba truba isuig køn! cha. ¹⁶ Kaguende ñimun trendamønrrun chibig køn: Tius nø ashib karub wainug katøle ñimba manrrab wamisramnegatig nabe i mamigwane mamumønrrun— cha.

¹⁷ Incha copan muta Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, trenchibig køn: —Cha iigwan, larrabelø mutsay cha. ¹⁸ Kaguende ñimun trendamønrrun cha: Møingurrimbunøbe uvas piwane mas muchimumønrrun

cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

¹⁹ Incha pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nømun trenchib srørrøbig køn:

—Iibe nai asr køn cha, ñimuyasig tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isunrrab maray— chibig køn.

²⁰ Inchen chab ma, katø treetøwei copan mutabe, trenchibig køn:

—Iibe tru nai anindøga Tius tru misagweyasig srø acuerdon marig, tru copa køn cha, tru ñimuyasig na ani lusig.

²¹ Inchendø asay chibig køn. Nan ashig kømui inchibelan tranrra-bigwei tasiibe i mishatsigutøwei nain tasiiba trubalatø trarra wan cha.

²² Tru Møg Misra Arrubiibe muwan inrrai pasrig, truan iben, trune jtru nun ashig kømui inchibelan tranrrab møg waachaweimbe, kan maig kønrrer!— chibig køn.

²³ Inchen nømasiyaitø:

—¿Treeg martrabiibe mu kerah?— cha payiyab mendabelø køn.

Møig mas nuig kerah cha payiyab

²⁴ Inchabe nømbe nømui utu møig mas nuig kønrraptiig kerah cha, payiab aleguiyab købelø køn. ²⁵ Inchen Jesúsbe kusrub trencha løtabig køn:

—Tru reymera judíos kømeelebe nøm karub tøgagüilane maig købash inchib purran cha. Inchen tru nømun ashib karub purrabelane ‘misaam-erayasig tabig marøb møguelø køn’ chib wamiilø køn cha. ²⁶ Trune ñimbe øyamay kømøtø kømig køn chibig køn. Masken ñimui utu tru mas nuibe matsinø-unø lataitø misramig køn cha. Inchen tru chi maramigwan nø ashibiibe kan karuig marøb megabig lataitø misramig køn cha. ²⁷ Pøs trube, øyeeg købene, ¿møig mas nuig kønrrab køh? cha. ¿Mishatsigu manrrab wamisrøbiiteh? Kabe ¿tru mishatsigu mamigwan pønsrøbiiteh? cha. ¿Pøs mishatsigu manrrab wamisrøbig, truig mas nuig kømuitarru? cha. Øyeeg kuingucha, nabe ñimui utube tru mishatsigu manrrai pønsrøb megabig lataig kur chibig køn.

²⁸ Ñim køn chu uragucha nan elachimø, chigøben murig pub aringucha treegu wendautø lincha melabeløbe. ²⁹ Incha nai Møskai tru ashib karub waigwan nan tranøb lataitøwei, nabe ñimun tranamønrrun chibig køn, ³⁰ tru na ashib karub waisrø nai mishatsigu mab, muchib, katø tru ashib karub purramigu purramisra, ñim tru doce nusrkalo Israelweinukkurri karrab misaameran ashib karub purramig kønrrain— cha.

Pedro nan ‘ashmüig kur’ chinrrautan cha, Jesús eshkab

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Incha Señorbe katø trenchibig køn:

—Au, Simón, Simón cha, Satanásbe ñimun miain køn cha, kan tirigu trulmeran latawei kønishib sruagutchab. ³² Inchendø nabe ñuimburappe ñui isubigwan nainuutø tøga pasraigwan elachib pasrømønrrai ñuyasig Møskawan miar chibig køn ‘purugurrnrrig’ chib. Ñi nan wendøbasra ya, naimay katøle arruabe, ñibe ñui nunelan chiyutøgucha kullaaramø, mur pønrrønrrai purugunrrig— cha, trenchibig køn.

³³ Inchene Simónbe:

—Señor, ñun kailan keeri yau keeren, nabe ñiba truyu pasrønrrab treetø attrab pasrømøtø, nagucha ñiba tøga kwanrrab attrab pasrar— cha, trencha løtabig køn.

³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pedro, nabe ñune trendamønrrun cha: Møin kwalømdøwei kallu wamømwatø, ñibe pønmayguen nan, ‘ashmíg kur’ chinrrautan— cha.

Purø trømbøig kuim pasramig lutaurab

³⁵ Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—Na ñimun wasrkaig, katø an pusramig chigaig, alpargatiskaig ørenma, ¿ñimun chi palappuig køh?— cha.

Inchen nømbe:

—Chigucha chi palappumuig køn— cha løtabelø køn.

³⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Møimbe treeg kømøtø, an pusrig tøgaibe, srua inrrø cha. Inchen wasr tøgaibe, ila inrrø cha. Inchen espadagaibe, trube, nui pala itøgueigwan yana, kan penø cha. ³⁷ Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Tiuswei wamwan pørigu naimburab iig øyeeg chibig pasrabiibe treeg nebunrrain køn cha: “Larrø kailai utu treeg kui lataitøwei asha tøgagúig køn” taig. Kaguen naimburab chi nebunrrai pørig pasrabiibe kerriguh treeg nebunrrabig køn— cha.

³⁸ Inchen nømbe:

—Señor, yuguen pagatø espadamera køn— chiben,

Jesúsbe:

—Øiløtø tsabø køn— cha, løtabig køn.

Jesús Getsemanísrø Tius Møskaimba waminchib

(Mt 26.36-46; Mc 14.32-42)

³⁹ Incha Jesúsbe nø trendø treeg marøbig kuig køppe, Olivos Tunsrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløgucha mendig ambubelø køn. ⁴⁰ Incha truyu puabe, trenchibig køn:

—Tiusba waminchib purray cha, chiyugøben kaigyu kegørrab pønrrømønrrappe.—

⁴¹ Incha Jesúsbe kan srug kutsimburab lataitø ya, Tius Møskaimba waminchab tømønrsrabe, ⁴² trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømaramdiig købene, tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñi nan maig maramdiig køben, treegwan maramig kønrrain— cha.

⁴³ Inchen srømbalsriig kan ángel Jesúswan mas kullaaramønrrai purugunrrab kenamisrøbig køn. ⁴⁴ Inchen truba truba trømbøig køben, katøgucha ¡katø! miabig, miabig køn. Inchen nui pøsrimbigen pirau kan anim pirrab lataig nøriig pirrabig køn.

⁴⁵ Incha kurra, nui kusrenanøb pera uniilan ashchab yabe, isubiitø kamariilø, kib purrain kui wetørrawabe, Jesúsbe trenchibig køn:

⁴⁶ —¿Chindimba kib køgue? cha. Kurra, Tiusba waminchib purray cha, chiyugøben kaigyu kegørrab pønrrømønrrappe.—

Jesúswan kemøra srua ambub

(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Inchen Jesús waminchib pasramne, truba nu misag puben, Judas taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe, truilan pera arrua, Jesúswan muchanrrab kemallen, ⁴⁸ Jesúsbe trenchibig køn:

—Judas, ¿Møg Misra Arrubigwan nan ashig kømui inchibelan kan muchawa tranrrreendirru?— cha.

⁴⁹ Inchen Jesúsba pønrrabeløbe tru treeg purainrrabigwan ashabe, nune payibelø køn:

—Señor, ¿nam espadatøga kørriincha petamøh?— cha.

⁵⁰ Inchen nømui utu møikkøsrøn tru maya sacerdotemesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kusrmay kaluwan kelarrab luti-ichiptinchibig køn. ⁵¹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, øyeebe marmøtay— cha.

Incha kaluwan katørawa, treetøwei tamarøbig køn. ⁵² Incha sacerdotemesmeran karubelanba, misagwan karubelø kølli misaameranba, Tiuswei yau ashib pønrrabelø policiameranba nun tru sruamrrab amrrubelan trenchibig køn:

—Nabe kan niliig kui lata ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrunrrappe, ¿chindimba treeg werrugue? cha. ⁵³ Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau waben, kemørmuig køn cha. Inchendø yandø mømimbe tru kaig maringarubig tru løstøyuig nø merrarrowa nø karub pasramisren, ñimuimburab ñim maramig ura puin køn— cha.

Pedro Jesúsban ‘ashmíg kur’ cha isab

(Mt 26.57-58, 69-75; Mc 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Incha Jesúsban kemøra, tru maya sacerdotemesmeran nø karub sacerdotei yamay srua amben, Pedrobe yaptø, yaptø mendig ibig køn. ⁵⁵ Incha tru yawambigu nag urra, tru pøtøgatan purramisren, Pedrogucha nømui utu wamisren, ⁵⁶ kan srusrø mendig megabiibe naabilabig tøryu Pedron wai ashabe, ashib pasraptø, ashib pasraptø trenchibig køn:

—I møkkucha Jesúsba uñibiitøwein køn— cha.

⁵⁷ Inchen Pedrobe trenchib isabig køn:

—jPaare ishuube, nagan ashibig kuitarru!— cha.

⁵⁸ Inchen yanazhigutø Pedron katøgan ashabe, trenchibig køn:

—Ñigucha truilai utuigwein kørreh— cha.

Inchene Pedrobe:

—jPaare møøbe! nagan truig kuitarru— chibig køn.

⁵⁹ Katø kan ura wendau køsrøn katøgan trenchibig trenchig køn:

—Isa kømø, i møkkucha Jesúsba uñibigwein kørreh cha. Kaguende nøbe galileasriitøwein køn— cha.

⁶⁰ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—jPaare møøbe! ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

Inchen tru urastø Pedro waminchib pasramnetø, kan kallu wamaptinchibig køn. ⁶¹ Inchen Señorbe keesha, Pedron ashene, Pedrobe Señor øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: “Møi kallu wamømwatø nan pønmayguen, ‘ashmíg kur’ chib isønrrautan” taigwan. ⁶² Inchabe Pedrobe webya, truba truba isuig kishibig køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

(Mt 26.59-68; Mc 14.55-65; Jn 18.19-24)

⁶³ Inchen tru møguelø Jesúsban ashib srua købeløbe nun indza ashib, kurrøb incha, ⁶⁴ kabwan lusra, maløbøtø pashabe, trenchibelø køn:

—¿Mu kurragutsin kui? Namun kelarrab eshkau pøs— cha.

⁶⁵ Incha trømbøig tsalø wamab, katø chineh chibelø køn.

⁶⁶ Yandø tər-rraben tru misagwan karubelø kəl̩i misaameraba, sacerdotsmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba trubal-atømisra, nømui tru Setenteelø tru maig maramigwan asha marøbelai merrab Jesúswan srua amben, ⁶⁷ nømbe trenchibelø køn:

—¿Ñi Cristo kətirru? cha. Namun eshkarra— cha.

Inchen nøbe trencha lətabig køn:

—Na ñimun: “Truig kur” cha, trenchibene, ñimbe køremøwei, ⁶⁸ katø na chigøben payene, ñimbe lətømøwei inchantan cha. ⁶⁹ Inchen møingurrimbunøbe na, Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmaygatø wamisrtrun— chibig køn.

⁷⁰ Inchene mayeeløba trencha payibelø køn:

—¿Trube, ñibe Tiuswei Nusrkain kətirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha lətabig køn:

—Ñimdøweinguen nabe truigwein køn cha chab trendan— cha.

⁷¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Trube, nuimburab waminchabelø mas chiwein kuin palønrrab kø? cha. Nui triitøgatøwei wamindigwan namashib mører— cha.

23

Jesús Pilatoi merrab

(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Incha mayeeløba truyu tulundzuna pasrabiibe kurra, Pilatoimay Jesúswan srua amba, ² truyu ‘øyeeg køn, øyeeg marøbig køn’ chib mendabelø køn:

—I møøbe namui misagwei isuigwan kaig isubelø kønrrai ke peemaytø chab yunømarøb, Roma maya misagwan karubig Césarwan nam trendø an pagarab kuigwan pagaramumig køndamba, katø nøbe tru Cristo, kan rey kurtamba indi aser— cha.

³ Inchen Pilatobe Jesúswane trenchibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey kətirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha lətabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

⁴ Inchen Pilatobe sacerdotsmeran karubelanba, misaameranba trenchibig køn:

—I møwane nabe chigucha chi kaig mariibe wetørramur— cha.

⁵ Inchen nømbe masken, masken inchib, trenchibelø køn:

—Judea pirau kerriguba, maya misaameran nui kusrenaniiløtøga ke chindi asamgaig maran cha. Galilea pirausrø pølbasa, møimbe yusrø treeg inchib arrun— cha.

Jesús Herodeswei merrab

⁶ Inchen Pilatobe trunun mørabe, trencha payibig køn:

—¿Trube, nøbe galileasriig kø chindah?— cha.

⁷ Inchen:

—Trusriigwein køn— chiben,

Pilatobe Jesúswane tru Galileasrø Herodes karub waim pirauig kuin kui ashabe, nune Herodesweimay purøørøbig køn, kaguen Herodeskucha tru kwalømmerawane Jerusalénsrøwei waben.

⁸ Inchen Herodesbe Jesúswan ashabe, truba kasraarabig køn, kaguende mas merrabsrøwei ashimmøø inchibig købig kua. Pøs Jesúsweimburab chigøben wamindi mørøbig kua, nøgurri Tius maramburab marigwan

mari ashig kui inchibig kòn. ⁹Incha chigøben truba truba payen, Jesúsbe chigucha kusrua lètømuben, ¹⁰sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe ‘øyeeg kòn’ chib; ‘øyeeg marøbig kòn’ chib, truiløbe truba truba trenchib truyu purrabelø kòn. ¹¹Inchen Herodesbe nui suldaumeraba Jesúswan truba kaig inchib, indzatø ashib srua kua, truba tabzheelø kenana, Herodesbe Pilatoimay katøle ørøbig kòn. ¹²Tru kwalømbe Pilatoba, Herodesba tab linchibelø misrøbelø kòn, merrappe tsaleelø købig kuig.

Jesúswan yandø kwanrrai pasrøb
(Mt 27.15-26; Mc 15.6-15; Jn 18.39–19.16)

¹³Inchen Pilatobe sacerdotesteran karubelan køben, tru pirau ashib karub purrabelan køben misaameran køben tulundzunønrrai wama, ¹⁴trenchibig kòn:

—Ñimbe nan i mowan misaameran ke chine martrab isunrrai marøb unan chib, naimay srua amrrutan cha. Inchen nabe ñimui merrab maig kuitashchab ashchab paya ashen, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha, tru ñim ‘øyeeg, øyeeg kalø marøptiig kòn’ chib pønrraigwane. ¹⁵Katø Herodeskucha chi maramgaig kui asha, katøle nøbe namuimaytøwei ørin kòn cha. Ñimguen ashke cha, ke kwanrraingatig maramdiibe chigucha chi kaig mariibe kaagøn cha. ¹⁶Treekkurri nun ichaguchabe, elatchab— chibig kòn.

¹⁷Fiesta kwalømmerawane Pilatobe kan merrarrowa keerig pasrabigwan inrrai elatsamig neubig kòn. ¹⁸Inchen mayeeløba trenchib trashib mendabelø kòn:

—¡Øigwane patsøgay! cha. ¡Barrabáswan inrrai elachi!— chib.

¹⁹Pøs, tru Barrabásbe tru kailan keerinug pasrappe, tru Jerusalén ciudayu misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweet-sikkurrimba merrarrowa keerig pasrabig købig kòn. ²⁰Incha Pilatobe Jesúswan elatchab isua, katøyug nømun waminchen, ²¹nømbe mas mur trashibelø kòn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

²²Inchen pønmayyu Pilatobe katø trenchibig kòn:

—¿Chindimba øyeeg martrinchigue cha? ¿I møøbe chi kalø mara pasra? cha. Kwamnegatig maramdiibe nuinuube chigucha chi kaig mariibe nabe wetørramur cha. Ichaguchabe, inrrai lelatchab— chibig kòn.

²³Inchen nømbe:

—¡Kurusyu mesrø, mesrø!— chib, mur trashib miab køptø, nøm maig marøg kui indigwan treeg martrab uta pønrramisrøbelø kòn. ²⁴Inchen Pilatobe tru nøm miaigwane treeg kønrrai kørømarøbig kòn. ²⁵Incha tru misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweetsikkurrimba tru kailan keeri yau pasrab mowan nøm elatchai miaigwan, trunun inrrai elacha, Jesúswane nømun maig marøg køben martrai tranøbig kòn.

Jesúswan kurusyu mesramsromay srua ambub
(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶Yandø Jesúswan kurusyu mesrønrrab srua amba, kan Cirenesrø møg, Simón taig, nøørøsrøngurri arruben, nun kemørabe, kuruswan mutøsa, Jesúswei wendautø merranøbelø kòn.

²⁷Inchen misaamera truba nu mendig amben, truba yam ishum-burmera nun isua wamamøra kishib, isuilø trashib amrruben, ²⁸Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig kòn:

—Jerusalén ishumburmera, nan isua kishmøtø, ñimuyasiiba, ñimui uregweyasiiba isua kisay cha. ²⁹ Kaguende kwalømmerra attrun cha, øyah tamig: “Ureg tøgagønrab kaimabelø, mana patsø kwanrriig kømeelø købelø, mana urekkar kua mutsøsrøb nørrøranmeelaimbe mayanguen tab kuilø køn” tailø kømig. ³⁰ Katø misaamerabe nørrø tunmeran: “Namum pala itøgørrørray” chib, shush tunmerane: “Namun itøgasørray” chib mendønrørun cha. ³¹ Kaguene çtsøg tusrwanguen øyeeg marøbeløbe, mas mulwane chitø martrearah?— chibig køn.

³² Katø pagatø kaig marøbelangucha Jesúsba kegøtø kwetchab srua ambubelø køn.

Jesúsuan kurusyu mesrøb

³³ Incha kanbalø Calavera tainug puabe, truyu Jesúswane kurusyu mesrøbelø køn, tru pagatø nileelangucha, kanun kusrmay, kanun atsimaygatø. ³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai Møskai, nømun ulø paymø, pesannanrrig cha. Kaguende nømbe chi marermabgugen isumøn— cha.

Inchen suldaumerabe Jesús kewagúilan suerte kucha, pirishibelø køn. ³⁵ Inchen misaamera truyu ashib køben, tru ashib karubelø købenguen Jesúsuan indzatø ashib trenchibelø køn:

—Kanelanma kaigyugurri wesrabiibe nøasiitøwei pinaarrubash cha, nø tru Cristo, Tius Lawa Wesruig kuabe.—

³⁶ Inchen suldaumeragucha indza ashib, køchiibiwana mutchai yuuløb kemallabe, ³⁷ trenchibelø køn:

—¡Ñi tru judíosmerai rey kuabe, kwamønrab ñitøwei chigøben mar!— chib.

³⁸ Inchen Jesús megaim palagucha kan pørig mesraig megabig køn, griegomay køben, latinmay køben, hebreomay købengue:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.

Jesúsba, tru pailø kailøba

³⁹ Inchen truyu melsraig melabeløgucha kane trenchib tsalø wamabig køn:

—¿Ñibe tru Cristo kømøtirru? cha. ¡Kwamønrab ñitøwei chigøben mara, namungucha treetøwei martra!— cha.

⁴⁰ Inchen kane tru katøganun namig trenchibig køn:

—Ñigucha treegutøwei mesraig megabendø, çñungan Tiuswan kørig kømuitarru? cha. ⁴¹ Kaguende nambe øyeeg marig melappe melsrambuawei melsrai meler cha. Kaguende nambe kaig marimburo øyeeg melambuawei møra meløben, trune i møøbe chigucha chi kaig marig kømøn— chib.

⁴² Inchabe Jesúsuan trenchibig køn:

—Jesús, ñi ashib karub wamigwan ñi ashib karub pølbasrabe, nan isurrønrørun— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñun cierton trendamønrørun cha: Møindøweinguen naba purø tabzhisrø wanrrabgugen— cha.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 Inchen yandø kwaløm tøbøtag køsrøn køben, tre uraskurri maaben las treskatig pirau ørøba løstiiig kørrømisren, ⁴⁵ pørrbe løtsøraben, Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraig megabiibe tøbøtakkørrab kølsrøbig køn. ⁴⁶ Inchen Jesúswei mur trashib trenchibig køn:

—Nai Møskai, nai espíritun ñui tasku tranar— chib.

Trenchabe yandø isrømuptionchibig køn.

47 Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe øyeeg purayaigwan ashabe, Tiuswan trenchib truba tabig waminchibig køn:

—I møøbe, isa kømø, sølgandø tabig uñibig kuin køn— chib.

48 Inchen maya misaamera øyeeg purayailan truyu ashib pønrrabeløbe, truba isub nømui pechondø kurramørøb truyugurri ambubelø køn.

49 Inchen mayeelø Jesúswei asiiløba, ishumburmera Galileasrøngurri nui mendig amrrubeløbabe yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn truyu treeg puraiben.

Jesúswan sørig

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Kan møg José taig Judea pirau Arimatea puebløriig købig køn, truipe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba tabig, katø sølgandø uñibig. ⁵¹ Katø tru Josébe Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabigwein kuabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø ‘øyeelø martrab’ chib kørrømara pønrsraigwanba, nøm chi mariilanbabe chi tab kømui asig køn. ⁵² Incha nøbe Pilaton ashchab ya, Jesúswei asrwan miawa, ⁵³ kurusyugurri pinøsrawabe, kan lino llensutøga kirra, peñayu søramig trab lalig munguen søriimíig pasrabigu sørabig køn. ⁵⁴ Katø judíosmerai isram kwaløm tru sábadoweyasig tamaram kwaløm maaben købene, yandø tru sábadø kwaløm pumibe ke pølbasmøtø palabig køn.

⁵⁵ Inchen ishumburmera Jesúswan Galileasrøngurri mendig amrrubeløbe nømgucha mendig amba, sørigwan ashib, Jesúswei asrwan mandø wayigwan ashib inchibelø køn. ⁵⁶ Incha nømbe katøle ambabe, may irrabzheeløba, srølameløba tamarabe, tru maig maramigwan martraí Moisés maig karuig køben, tru sábadø kwalømbe israbelø køn.

24

Jesús øsiiraig

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Srø trune pølbasmø kwaløm tru ishumburmerabe ullarbatø løtsøzhig søriinumay amrrubelø køn, nømui may irrabzheelø nøm tamariilan srua. Inchen nømbe katøgan ishumburmeragucha amrrubelø køn. ² Incha nøm truyu pua, ashene, tru sørinug kasraig sruube yandø truyu kømø, mal-srain tsuptinchen, ³ nømbe kebambabe, Señor Jesúswei asrwane kalaptinchibelø køn. ⁴ Inchen, treeg køben, kwaariilø chinchabguen kaima pønrrøbene, mømbe pailø møguelø, tør pilabelø kewar, nømuim pulu pønrraptinchen, ⁵ nømbe kørig køptø malømeran pirausrøngatig kebachen, tru møgueløbe trenchibelø køn:

—¿Ñimbe øsiguigwane kwailai utube chindimba lague? cha. ⁶ Yube mu kaagøn cha. Katø øsiiraig køn cha. Nø Galileasrø uñib urassrøwei ñimun maig wamindiilan isuy chibelø køn, ⁷ tru nø øyeeg taigwan: “Na, Møg

Misra Arrubigwane kaig marøbelai tasku tranig kømig nebuben, kurusyu mesrøben, pøn kwalømyube katø øsiiranrrun” taigwan.—

⁸ Inchen ishumburmerabe Jesús chi wamindiilan isua, ⁹ sörinukkurri katøle amrrua, tru onceelanba, katø mayeeelanba maig purayaigwan kerrigu eshkabelø køn. ¹⁰ Inchen tru chi purayaigwan tru Jesús nøashib karua øriilan eshkab ishumburmerabe iilø købelø køn, María Magdalenaba, Joanaba, Jacoboi usri Mariába, katøgan ishumburmeraba. ¹¹ Inchen nømune tru ishumburmera wamindiibe ke ka indzøkken kønrraptiig mørøraben, nømbe køremeelø køn.

¹² Inchendøgucha Pedrobe søriisrømay ashchab luløb ya, sörinug trarashene, tru kirra sørig llensumeratø waraptinchen, treeg purayaigwan ashabe, ‘kan øyeebe maig kermab’ truba kwaarig, yamay ibig køn.

Jesús Emaússrømay ambi mayu arrub

(Mc 16.12-13)

¹³ Inchen tru kwalømdøwei pailø Jesúswan lincha amøñibelø købeløbe Emaús taig pueblosrømay ambubelø køn, Jerusaléngurri once kilómetrosburab ambiisrø, ¹⁴ tru purayailan nømdø kerriguh waminchib. ¹⁵ Inchen nøm waminchib payiyab ambub pønrramnetø, Jesúsbe nøashib kemalla, nømbe ib mendøben, ¹⁶ nømbe nømui kabmerabe kasrailø latalilø kua, nune mu kuinguen nebua ashmeelø køn. ¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ambub pønrrappe, ñimbe chiwan waminchibrre amgue?— cha.

Inchen nømbe pønrramisrøppe, isubiitø ke maløguen mindiilø købig køn. ¹⁸ Inchen mõikkøsrøn, Cleofas taibe, nune trenchibig køn:

—Møin kwalømmerawan Jerusalén chi purayaigwan mayeeløba wammøra køben, ¿ke ñitøgan wammørmíig truyu arruatiig pua tsutirru?— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe:

—¿Chi purayah?— cha payen, nømbe trenchibelø køn:

—Nazaretsrø Jesúsweimburab waminder cha. Truibe Tius maig karuigwan kan eshkabig, nui mariiløyu, nui wamindiiløyu maramburab marøbig købig køn cha, Tiuswei merrab lata, katø maya misagwei merrab lata. ²⁰ Inchen truigwane sacerdotesmeran karubeløba, namun ashib karub purrabeløba kurusyu mesra, kweetsig kønrrai tranan cha. ²¹ Nam isuppe, Israel maya misagwan kaigyugurri wesranrrabiibe nøwein kønrraitamab isua muniiraig købig køn cha. Møimbe yandø kweetsig pøn kwalømguen purayan cha. ²² Inchagucha namui utu ishumburmerabe namune kwaarøsrøtan cha, tru ullarbatø søriisrø ashchab ambubeløbe. ²³ Incha nui asrwan wetørramuig kuig køppe, namune trenchib amrrubelø køn cha, nømune: “Angelesmera kenamisra: ‘Jesúsbe øsig unan’ chitan” chib. ²⁴ Inchen mõiløgøsrøn namui lincha amøñibelø søriinumay amba, ishumburmera maig eshkaig treeg wetørrabwei inchendø, Jesúswane ashmuin køn— chibelø køn.

²⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Ñim kui, chugúinguen mørmeelø! cha. ¡Tius maig karuigwan eshkabelø chi wamindiilan kørenrraptøgucha ke yaandø, yaandø amøñibelø køn! cha. ²⁶ ¿Nui tørguegwalmabigu nø wamnug kebimøwatø, Cristogan øyeeløyumerrig trømbøig marinab purayamig palømuig kuitarru?— cha.

27 Incha nõbe tru Moisés pøriiløyugurri pølbasa Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu chishtø eshkað pureb ya, Tiuswei wamyu nuimburab waminchibig pørig pønrrabelan kerriguba øyeeg køn cha nõmun eshkabig køn.

28 Incha tru Emaús pueblorø pub ambabe, Jesúsbe nui maywan ke merrabmisra, ib inrrab lataig inchen, 29 nõmbe ke kørrømisri ashchab inchibelø køn. Inchabe trenchibelø køn:

—Namba kørrømisr cha. Kaguen yandø maaben køben, yandø pilliran-rraindan— cha.

Inchen Jesúsbe nõmba kørrømisrtrab kebya, 30 nõmba mishatsigu wawabe, pirriwan muta, Tius Møskawan ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, nõmun srørrøbig køn. 31 Inchen nõmbe Jesús kui nebua ashiptindinaben, Jesúsbe waitø kenamuptinchibig køn. 32 Inchen nõmbe kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Au yamba, nõ namun maysrø Tiuswei wam pørig pønrrabelan øyeeg køn chib eshkað arrubene, namune namui manrraube ke nõs, nõs indig kømøh— cha.

33 Inchen nõmbe tru urastø Jerusalénmay katø amba, trusrømbe tru once Jesús kusrenanøb pera uniiløba, truyu nõmba lincha purrabeløba tulaamba purrabyuh pubelø køn. Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

34 —Isa kømø, Señorbe katø øsiirain køn cha. Incha Simónwan kenamisrin køn— cha.

35 Inchen tru pailø pubeløbe maysrø maig purayaigwan kerrigu eshkabelø køn, katø Jesús pirriwan pirishiben, yandø nõ kui nebua ashiptindigwanba.

*Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Jn 20.19-23)*

36 Inchen nõm tru waminchib purramnetø, Jesúsbe nõmuin tøbøtag pasramisrøb:

—Ñimun chi isumgaig, tab køn— chibig køn.

37 Inchen nõmbe kwariilø truba kørig kuilø kan møsigwan asermab isubelø køn. 38 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kørig kui inchigue? cha. ¿Ñimui manrraube chindimbarre na kømuitamab isugue? cha. 39 Nai tasiimeranba, srøbmeranba asay cha. Peg kømø, natøwein kur cha. Nan katørab ashib inday chibig køn. Kan møsiibe yaungawei, ni tsutsikkawayig køn cha, ñim nan asi lataig kømø.—

40 Incha iigwan chab trenchabe, tasiimeran srøbmeran eshkað kenamaren, 41 nõmbe kasrag købiibah kan øyebe maikkermab kwaarøbiibatø, katøgucha køremø srø pønrrøben, Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe yu chigøben mamig tøgagømøgueh?— cha.

42 Inchen nõmbe nun peskau piti tsirigwan srørrøen, 43 nõbe uta, nõmui malau mabig køn. 44 Inchabe trenchibig køn:

—Na ñimba uñippatøwei nabe ñimun iilan wamindig køn cha, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu lata, Tius maig karuigwan eshkaðabelø pøriiløyu lata, Salmosyu lata naimburab waminchibig pønrrabiibe truyu maig taig kerriguh treeg nebunrrabig køn— chib.

45 Incha nõmune Tiuswei wamwan pørigwan tørgandø øyeeg kuitamab isunrrai nõmui isubigwan kura, 46 nõmune trenchibig køn:

—Øyah chibig pørig pasran cha, Cristobe trømbøig marinab megamig nebuben, pøn kwalømyube kwailai utugurri katø øsiiraben, ⁴⁷ mas kaig marmønrrab isua møramigwanba, nømui kaig mariilan ulø paymø pesannailø kømigwanba nui munchiyu eshkab kusrenanamig kønrrai Jerusalénsrøngurri pølbasra, chu pirausreelandøgucha kerriguba. ⁴⁸ Inchen møi øyeeg purayaigwan ashibeløbe ñim køn chibig køn. ⁴⁹ Au, nai Møskai tranrrab misra kørrømisrigwane nabe øramønrrun cha, ñimuim pala. Inchendø ñimbe yu Jerusalén ciudayutø ka kørrømisray cha, maramburab marøbig srømbalasarøngurri arrua, ñimun pinøbulamnegatig.—

Jesús srømbalasarømay nebib

(Mc 16.19-20)

⁵⁰ Incha Jesúsbe ciudayugurri wambig Betaniasrøngatig nui kusrenanøb pera uniilan pera ya, tasiimeran kusruabe, nømuimburab ‘mayanguen tabig kønrrain’ chibig køn. ⁵¹ Incha trenchib pasraimaytø nømuim pulugurri tarømisren, nune srømbalasarømay srua yaig køn. ⁵² Inchen nømbe Señorweimburab truba tabig wamincha, Jerusalénmay katø truba truba kasrag amba, ⁵³ nømbe chu uragucha Tiuswei yau Tiuswan tabzhig waminchib købelø køn.

San Juan

Wambe kan mөг misrig

¹ Chigucha kaabenbatø tru Wambe manawei pasrabguen inchibig køn. Tru Wambe Tiusba pasrøben, katø tru Wambe Tius købig køn. ² Tru Wambe srøsrøgurri Tiusba pasrabig købig køn. ³ Tiusbe chiwandøgucha marøppe, tru Wamgurriwei marig køn. Inchen chitøgucha Tius mariilø pønrrabiibe, tru Wamgurrin kømibe chigucha mariilø kaagøn. ⁴ Øsig kømibe nuinug pasrøben, tru øsig kømig pasrabiibe mayelayasig tør købig køn. ⁵ Inchen tru tørbe løstøyu piløben, tru tørwane løstiibe chinchaguen kasrønrrab kaimaig køn.

⁶ Kan mөг købig køn, Tius karua ørig, truike Juan taig, ⁷ tru maig kuigwan waminchabig. Nøbe tru tørweimburab maig kuigwan waminchen, nøgurri mayeeløba kørenrrai. ⁸ Juanbe nøashib tru tør kømøtø, tru tørweimburab maig kuigwan ka waminchaptø arrig købig køn. ⁹ Tru tør ciertonig maya misagwan pilabiibe yu pirau kebarrub arrubig køn.

¹⁰ Inchen truike yu pirau pasrøben, katø Tiusbe pirøwan truikkurri marig kuindøgucha, pirau misaamerabe nune mu kuinguen ashmuig købig køn. ¹¹ Trendø nuinumay nøbe arrubendø, nui misaamerabe utømøtø, kaasig køn. ¹² Trune mutøgucha nun kashmø, utab, nui munchiyu kørebelane Tiuswei ureg misra pønrramig kønrrai tranig køn. ¹³ Truiløbe yu pirau maig kal-labelø køben treeg kal-lawar kømøwei, ureg tøgagug køben tøgagúig ureg latailø kømøwei, katø møwei isuig maig køben, trumay kømøtø, Tiusweinug kal-lawar køn.

¹⁴ Tru Wambe kan mөг misra, namui utu unig købig køn. Inchen nambe tru nui tørguegwalmabigwan tab asig købig køn, tru Møskaweinukkurri arrubig Kandø Nusrkawei ka yandø tab indiiba, ciertoniibatø netsigwan. ¹⁵ Juan truigweimburab maig kuigwan eshkappe, trenchib waminchibig køn:

—Iig køn cha, tru na øyah taig købiibe, nai wendau arrubiibe, na lataguen kømø, nøbe purø nuig køn cha, kaguende nagen kømøwatø, nømerrig købig kua.—

¹⁶ Kaguende tru chigucha palømíg nui tab indigugurri nambe mayeeløba tru ka tab indigwane srøig, srøig itø uter. ¹⁷ Tru maig maramigwan martrai pørigwane Moiséskurri tranig købig køn. Inchen tru ka yandø tab indiiba, newan ciertoniibabe Jesucristogurri arrig køn. ¹⁸ Tiuswane mugucha managuen ashmuinrrun. Inchendø nui Kandø Nusrkai Tius, managucha Møskaweim pulu trag lincha pasrabig, truig namun kenamaran, Tiuswan ashibelø kønrrai.

Juan Bautista Jesucristoimburab waminchib

(Mt 3.11-12; Mc 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Iig køn, tru Jesúsweimburab maig kuigwan Judíosmeran Juan eshkaig. Judíosmerabe Jerusalénsrøngurri sacerdotesmeranba, levitasmeranba karua ørøbelø køn, Juanwan: “¿Ñibe mu kugu?” cha payrrab. ²⁰ Inchen Juanbe sørømo, maig kuigwan eshkaig, masken maig kuigwan kelarrab eshkaig køn.

—Nabe Cristo kømur— chib.

²¹ Inchen nømbe katøle payibelø køn:

—Trube, ¿mu kugu? cha. ¿Kabe Tius maig karuigwan tru eshkabig Eliasteh?— cha.

Inchen Juanbe:

—Tru kømur— chibene, nømbe payibig payibelø køn:

—Trube ñigan, ¿Tius maig karuigwan tru eshkabig køtirru?— cha.

Inchen nømbe:

—Kah— chibig køn.

²² Inchen:

—Trube, ¿mu kugu? chibelø køn. Kaguende nambe tru namun karua ørøbelan eshkamig køn cha. Trube, ¿ñuimburappe, ñibe mu kur chinragu?— cha.

²³ Inchen nømbe trenchibig køn:

—Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trashibig, truig kur cha: “Señorwei maywan ølgandø kuray” chib, tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías maig taig, treekke.—

²⁴ Inchen tru Juanwan payrrai karua ørøbeløbe fariseosmera købelø køn. ²⁵ Tru karua øriiløbe trenchib payibelø køn:

—Trube, ¿misagwan chindimba piu umbu ulsrøbig kugu cha, Cristo kømøwei, Elías kømøwei, Tius maig karuigwan tru eshkabig kømøwein købendøbe?—

²⁶ Inchene Juanbe trencha løtabig køn:

—Nabe pitøga pi pinøbulrrai ulsrøbig kur cha. Inchendø ñimui utube, ñim asiimlig, kan mugøsrøn pasran cha, ²⁷ tru nai wendau attrabig. Nabe trunune nui alpargatisyu tsiwanguen pichib pasramig truburab kømuintan— cha.

²⁸ Øyeelø kerrigu pureppe, Betaniasrøn purayaig køn, Jordán pi ambøgatøsrø, tru Juan misagwan piu umbu ulsrøb uniisrø.

Jesús, tru Tiuswei Ubisha-unø

²⁹ Indiibe katø kwaløm Juanbe Jesús nuim pulumay pub arri ashabe, trenchibig køn:

—Asay cha, iibe Tiuswei tru Ubisha-unø pirauelø kaig mariilan keranrrabig køn cha. ³⁰ Iig køn, chibig køn, tru na øyah taig: “Nai wendau attrab mømøbe na lataguen kømø, mas nuig køn cha. Kaguende naguen kømøwatø, nømbe manawei købig kuig køn” cha. ³¹ Natøweinguen nabe nune mu kui ashmíg kuig køn cha. Inchendø Israel misaameran mu kui nebua ashchai kenamartrab, misagwan piyu ulsrøb arrur— cha.

³² Katø Juanbe maig kuigwan trenchib eshkabig køn:

—Nabe Espíritu Santon kan paloma lataig srømbalasarøngurri kørraarua, nuim pala pasramisri ashar cha. ³³ Inchen nabe katøgucha nune mu kui ashmuig køn cha. Inchen misaameran pitøga pinøbulrrai piu ulsrønrrai nan Karua Ørøbiibe trendaig købig køn cha: “Tru ñi ashen Espíritu Santo nuim pala kørraarua, pasramisrinabig, truig kønrrun cha, Espíritu Santotøga pinøbulrrabiibe.” ³⁴ Inchen nabe yandø trunun nai kaptøga asha, truiibe Tiuswei Nusrkain kui nabe eshkabig kur— chibig køn Juanbe.

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø srøsrøelø

³⁵ Katø kwaløm Juanbe tru nui mendig amøñibelø parba katøle truyu pasrøwabe, ³⁶ Jesús pureb pasrai ashabe, Juanbe trenchibig køn:

—Au, asay cha, øibe Tiuswei tru Ubisha-unø køn— cha.

³⁷ Inchen tru Juanwei pailø mendig amøñibeløbe tru trendaigwan mørabe, Jesúswei mendig ambubelø køn. ³⁸ Inchen Jesúsbe keesha asha, nui mendig amrrui ashabe, trenchibig køn:

—¿Chi lague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—¿Kusrennøbig, chu wabig kugu?— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Ashchab amrruy— cha.

Inchen nømbe amba, chu wabig kui ashabe, tru kwalømbe truyu nøba kørromisrøbelø køn, kaguende yandø las cuatro lutau køben.

⁴⁰ Tru pailø Juan wamindigwan mørøbelø Jesúswei mendig ambubeløbe, kane Simón Pedroi nuneg Andrés købig køn. ⁴¹ Incha Andrésbe nuneg Simónwanmerrig lanrrab ya, wetørrawabe, trenchibig køn:

—Nambe si, Mesíaswan wetørrer— cha, (Mesías chippe, Cristo taig).

⁴² Incha Andrésbe Simónwan Jesúsweisrømay pera iben, Jesúsbe Simónwan ashabe, trenchibig køn:

—Ñibe Simón køn cha, Juanwei nusrkai. Inchendø mømibe yandø Cefas taig kønrrun— cha, (trenchippe, Pedro cha wamig).

Felipenba, Natanaelwanba Jesús wamab

⁴³ Katø kwaløm Jesúsbe Galilea pirausrømay inrrab isua, Felipen wetørrawabe, trenchibig køn:

—Nai mendig attra— cha.

⁴⁴ Tru Felipebe Betsaida pueblsriig købig køn, tru Andrésba, Pedroba waisriig. ⁴⁵ Inchen Felipebe Natanaelwan lanrrab yabe, trenchibig køn:

—Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriguba, truiløyu nuimburab pørig pasrab møwan nambe wetørrer cha. Truibe Nazaret puebløyu Joséwei nusrkai, Jesús køn— cha.

⁴⁶ Inchen Natanaelbe trenchibig køn:

—¿Nazaretkurringan chi tappaig webattraitarru?— cha.

Inchen Felipebe trenchibig køn:

—Trube, ashchab amø pøs— cha.

⁴⁷ Inchen Jesúsbe Natanael kemallib arri ashabe, trenchibig køn:

—Øibe si, isa kømø, israelita kui asamdiig køn cha. Nuinuube treeg kønmab ashchайдø indiibe chigaig køn— cha.

⁴⁸ Inchene Natanaelbe trencha payibig køn:

—¿Nane treeg kuimbe mandø incha ashku?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Felipeguen ñun wamømwatø, ñi higuera tusr umbusrø wabenwei nabe ñun asig køn— cha.

⁴⁹ Inchen Natanaelbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñibe Tiuswei Nusrkai, Israel misagwei Rey køn— cha.

⁵⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Na ñun: “Higuera tusr umbusrø waben ashar” cha, na trendaimba, ñigan nan køretirru? cha. Øyeetø kømø, purø nørreeløguen ñibe ashch-abguen— cha.

⁵¹ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalabe kurim pasrøben, Tiuswei ångelesmerabe Møg Misra Arrubigweinukkurri

nebambub, katø nuimay kørørrub, inchib køben ñimbe ashchabguen—
cha.

2

Caná pueblosø kasharab

¹ Pøn kwalømyu Galilea pirau Caná puebloyu kasharab køben, Jesúswei usrimbe truyu wabig køn. ² Inchen Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba, truilangucha kasharab yaumay lynchab amrrunrrai eshkaig købig køn. ³ Inchen vinobe patsaptinchen, Jesúswei usrimbe trenchibig køn:

—Vinone chab patsøgain køn— cha.

⁴ Inchen Jesúsbe løtappe trenchibig køn:

—Ishug, ¿nane chindimba iigwan maringarunrrab inchigu? cha. Kaguende na treeg maramig urabe pumø srø køn— cha.

⁵ Inchen usrimbe truyu mendig melabelan trenchibig køn:

—Nø maig chiben, trunun treeg maray— cha.

⁶ Truyube srug køtsømera seis pønrrabig køn, judíosmera tru nøm kaig marigwan chish misramigweyasig pi usrøb tøgagüilø. Tru køtsømerabe setenta, kabe cincuenta litros kebelø købig køn. ⁷ Inchen Jesúsbe tru pirishibelan trenchibig køn:

—I køtsømeran pi netsøganay— cha.

Inchen netsøzheelø netsøganen, ⁸ Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Møimbe lamø truyugurri wesrawa, tru novios yau chi maramigwan ashib pasrabigwan srua amba, tranay— cha.

Inchen nømbe treeg marøbelø køn. ⁹ Inchen tru ashib pasrabiibe tru pibe vino misrigwan mucha mørendø, chugurri srua amrruimbe ashmíg køn. Truyu purugub pønrrabelø truiløbe asha købig køn, piwane nøm wesraig kua. Inchen truyu ashib pasrabiibe tru novion wama, ¹⁰ trenchibig køn:

—Mutøgucha srøsrøbe tab vinon sørøbelø køn cha. Inchen yandø tru linchai eshkailø lincha purrabelø tsabø muchene, tab vino kømígwan ka srørøbelø køn cha. Trune ñibe tab vinon møingatig esegain køn— cha.

¹¹ Iig, tru srøsrøzhiitø Tius nøba pasrain kui asha kønrrai Jesús pølbasra mariibe Galilea pirau Caná pueblosø marig kuig køn. Tru treeg mari-itøga nui tørguegwalmabigwan ashchai kenamaren, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kørebelø køn.

¹² Inchen øyeelø chab puraiben, Capernaum pueblosømay ambubelø køn, Jesúsbe nui usrimba, nui nuneløba, nui kusrenanøb pera uniiløba. Incha truyu mam kwalømdø warabelø køn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb

(Mt 21.12-13; Mc 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Yandø tru judíosmerai Pascua Fiestan maramig pub lutau køben, Jesúsbe Jerusalén ciudadømay ibig køn. ¹⁴ Inchen Tiuswei yaube møimbe waaramera køben, ubishamera køben, palomamera køben yanøbelø purrai ashib, katø misagwan an yunømarøbelø køben purrai ashibig køn. ¹⁵ Incha trunun ashippe, Jesúsbe ichabetamig kan latigo mara, mayeelanba tru Tiuswei yaugurri webetabig køn, tru nømui ubishameranba waarameranbañau. Incha tru an yunømarøbelai anwane pirau wiita, mishatsiimeran utsøbetabig køn. ¹⁶ Incha tru paloma yanøbelane trenchibig køn:

—Iilane yugurri wesruy cha. Nai Møskawei yawane kan penab, yanøb indi ya maramig kømøn— cha.

¹⁷ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Tiuswei wamwan pørigu trenchibigwan isuptinchibelø køn: “Ñui yabe ñuindø kønrraimab isuptø, nane ke chindamdø køtan” chibigwan.

¹⁸ Inchene judíosmerabe trencha payibelø køn:

—¿Ñi øyeema mariibe, Tius ñiba pasrain kui asamibe namun chi kenamartrunrragu?— cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe kusrub løtappe trenchibig køn:

—I Tiuswei yawan pøtiitsay cha. Inchen nabe pøn kwalømyutø katøyug mara pasramønrrun— cha.

²⁰ Inchene judíosmerabe trenchibelø køn:

—Tiuswei yawane marøb meløwa cuarenta y seis añosyu chab marig købig køn cha. ¿Ñigan pøn kwalømyutø kusranrrurmab isutirru?— cha.

²¹ Jesúsbe tru Tiuswei yawan waminchippe, nui asrwan wamindig kuig køn. ²² Inchawei Jesús katøyug øsiirabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tru nø trendaigwan isua, Tiuswei wamwan pørigwanba, Jesús nø maig wamindigwanba kørebelø køn.

Jesús mayeelan newan ashibig

²³ Jesús Jerusalén ciudadsrø Pascua Fiestayu wabene, møiløgøben, truba nu, nui munchiyu kørebelø køn, Tius nøba pasrain kui asamig nørreelø nø mariilan ashabe. ²⁴ Inchendø Jesúsbe ka isatø inchib pønrrai asha køremíig køn, kaguende nøbe mayeelan mailø kuigwan asha pasrøwa. ²⁵ Katø misagweimburab øyeelø køn cha, mu eshkam palaim pasrømiig køn, kaguende nøbe nøashib misaamera maig isubelø kuigwan tørguelarrab asha pasraig kua.

3

Jesús Nicodemoba waminchib

¹ Kan fariseo Nicodemo taig købig køn, judíosmerai utu nø karub møg.

² Truibe Jesúsweimay yem ashchab arruabe, trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñibe kusrenanøbig Tiusweinukkurri arruag kui asha ker cha. Kaguende mugucha Tius maramburab mariilan asha kønrrai martrab kaiman cha, ñi mari lataibe, Tius nøba pasrømubene.—

³ Inchene Jesúsbe løtappe trenchibig køn:

—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Katøyug srøig kal-lamíibe Tius nø ashib karub waisriigwan ashchab kaimanrrun— cha.

⁴ Inchen Nicodemobe payibig køn:

—¿Kan møg yandø kølig misra, katøyuube mandø incha kal-layasamø? cha. ¿Kabe katøyug usrai patsau kebinrrautah cha, katøyug kal-lanrrab?—

⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Pigurrimba, Espíritu Santogurrimba kal-lamíibe Tius nø ashib karub wainug kebinrrab kaimanrrun cha. ⁶ Møskaløgurrin kal-labiibe, misag maig køben treetøwein køn cha. Inchen Espíritu Santogurrin kal-labiibe, espíritu maig køben treetøwein køn cha. ⁷ “Mayeelø katøyug srøig kal-lamig køn” cha, na trendaigwan, kan treebe maig kermab isub kwaara ashmøta chibig køn. ⁸ Isig ichibiima muba køben itsan cha, wanrrimbe mørendø, chugurri arri

mørmuwei, ni muba yai mõrmuwei indan cha. Øyeetøwein køn chibig køn, mayeeløba Espíritu Santogurrin kal-labeløbe.—

⁹ Inchene Nicodemobe katøyug payibig køn:

—¿Treebe maig kønrrab køh?— cha.

¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ni Israel misaamerai utu kusrennøb møg købendø, ñigan øyeelan chigúi mõrmíig køtirru? cha. ¹¹ Nabe ñune isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nambe maig kui asha waminchib, katø namashib namui kaptøga asigwan waminchen, nam eshkaigwan ñim utømøn cha. ¹² Na yu pirau chine pønrrabelan waminchen, ñim trununguen køremuibe, trube ¿srømbalårøn pønrrabelan waminchene, chinchu kørenrrague? cha.

¹³ 'Srømbalårømaybe mugucha nevimuben, tru srømbalårøngurri kørraarubig, tru Møg Misra Arrubiitøwei nebyan cha.

¹⁴ 'Moisésma mu misag warab waraimønug tsandzøn ulwan tsigu mesra kusruibe, øyeetøwei tru Møg Misra Arrubigwangucha mesra kusraig kømig palønrrab køn cha. ¹⁵ Mutøgucha nun kørebiibe tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai.

Tiuswei undag købig maya misagweyasig

¹⁶ 'Tiusbe yu pirau misagwan truba truba isua undag køptø, nui kandø Nusrkawanguen tranig køn cha, møikkøben nun kørebiibe kaigyu kebeña pinab pinømøtø, masken managatig øsig kømigwan tøgagønrrain cha. ¹⁷ Kaguende Tiusbe nui Nusrkawan yu piraumay ørøppe, yu pirau misagwan kaigyu pønrrønrrai pønrrønrrab kømøtø, masken nøgurri yu pirau misaameran kaigyugurri wesranrrai ørig køn cha.

¹⁸ 'Tiuswei Nusrkawan kørebigwane kaigyu pasrønrrai pasrimíig køben, trune nui Nusrkawan køremíigwane manaweinguen kaigyu pasrønrrai pasrikken køn cha, kaguende Tiuswei kandø Nusrkawei munchiwan køremuikkurri. ¹⁹ Inchen tru kaigyu pønrrønrrai pønrrøppe, treekkurin køn cha: tru tørbe piraumay arruben, misaamerabe tørwan kømø, løstiiwangøba undaarabelø køn cha, kaguen nømui mariiløbe tabig kømø, kailø kuikkurri. ²⁰ Mutøgucha kaig marøbiibe tørwane ashig kømub, tsalø kuinchib, toryumaybe kemallmøn cha, nømui kaig mariilø kenamisraitamab kørig køptø. ²¹ Inchen møikkøben tru ciertonig maig køben, treeg uñibiibe toryumay kemalan cha, nui mariiløbe Tius maig kønrrain køben treeg mariilø kuin kui tørgandø kenamisrrai.—

Juan Bautista katøyug Jesúsweimburab waminchib

²² Tru øyeelø chab puraiiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Judea pirausrømay ya, truyu maya yana køsrøn nømbe misagwan piu umbu ulsrøb uñibig køn. ²³ Inchen Juangucha treetøwei marøb uñibig køn, Enon taisrø, Salim pulu, kaguende truyube truba pi køben. Misaamerabe nørøø amrrua, piu umbu ulsrailø købig køn. ²⁴ Øyeeg pureppe, Juanwan kailan keeri yau pasrmøwatø kuig køn.

²⁵ Inchen mõiløgøsrøn Juanwei mendig amøñibeløbe kan judíoba payiyab aleguiyab mendabelø køn, tru kaig marigwan chish maramig køn taigweimburab. ²⁶ Inchabe Juanweimay amrruabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, tru møg Jordán pi ambøgatømayrø ñiba uñibig, tru ñi namun wamindi møøbe, mõimbe misaameran piu umbu ulsrøb uñen, mayeeløba nuimaygøba amban— cha.

²⁷ Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Mugucha chi utønrrab kaimanrrun cha, srømbalårøngurri tranmubene. ²⁸ Na øyeeg taigwane pøs ñimðøweinguen mørar køn: “Nabe Cristo kømøtø, nui merrab attrai karua ørig kur” taigwan. ²⁹ Tru srai misrtrabigwan pera pasrabiibe keg misrtrabig truig pera pasran cha. Inchen tru keg misrtrabigwei trendø trag lynchibiibe truyu mørøb pasrøwa, nui wamwan mørabe, truba truba kasraaran cha. Pøs øyeetøwei, nai kasrag købiibe mømibe neig køn cha. ³⁰ Nøbe purø nuig misrøb yamigwein køben, trune nabe chigucha kømíig misrøb yamig køn— cha.

Palagurri arrubiibe mayelaim pala pasran

³¹ Palagurri arrubiibe kerrigu mayelaim pala pasran. Inchen piraugurri arrubiibe, pirauig kua, waminchippe, pirauigwan waminndan. Inchen srømbalårøngurri arrubiibe kerrigu mayelaim pala pasran. ³² Incha nøbe tru maig asigwan, maig mørigwan treeg køn chib waminchene, tru nø treeg køn taigwane mugucha utag kømui indan. ³³ Inchen møikkøben tru nø trendaigwan utabiibe, Tiusbe ciertonig køn cha, treeg kørømara pasran. ³⁴ Kaguende Tius karua øriibe Tiuswei wamwan waminndan, pøs Tiusbe nui Espiritun tøgagømburab tøgagønrrai tranøbig kua. ³⁵ Møskaimbe Nusrkawane undaguig kua, chiwandøgucha nø ashchai nui tasku pønsraig køn. ³⁶ Nusrkawan kørebiibe, managatig øsig kømigwan tøgagønrrun. Trune Nusrkawan kaashibiibe srøig øsig kømigwan ashmønrrun. Inchen Tiuswei purø trømbøig namig købiibe nuim pala pasran.

4

Jesús Samariasrø ishuuba waminchib

¹ Fariseosmerabe wammørin købig køn Jesúsbe Juan lataguen kømø, mendig amøñibelø mas tøgagømba, piu umbu ulsrailø mas tøgagømba indin kui. ² (Inchendø piu umbu ulsrøppe, Jesús nøashib kømøtø, nui kusrenanøb pera uniilø marøbelø køn.) ³ Treeg wammøra kuin kui Jesúsbe trunun wammøra, Judea piraugurri webibig køn, katø Galilea pirausrømay inrrab.

⁴ Incha nø pureb yamibe Samaria piraufwan pureb yamig nebunrrab købig køn. ⁵ Treekkurri Samariasrø kan Sicar taig puebloyu pubig køn, merrabsrø Jacob nui nusrkai Joséwan tranig pirø pulu. ⁶ Truyube kan pisu, “Jacobwein køn” taig waben, Jesúsbe muraaraig arrua, tru pisu pulu wamisrøbig køn, yandø kwaløm tøbøtag misrøb køben.

⁷ Inchen kan ishug samariasriibe pi wesrunrrab arruben, Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nan pi srøttra— cha.

⁸ (Pøs nui kusrenanøb pera uniiløbe mamig penønrrab pueblørømay ambin køben.) ⁹ Inchene tru ishug samariasriig løtappe, trenchibig køn:

—Ñibe judío købendø, na ya samariasriigwan: “Pi srøttra” taibe— cha.

(Kaguende judíosmerabe samaritanosmerababe lynchimeelø købig køn.) ¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tius tranamigwan ñi nebua ashib, katø tru: “Pi srøttra” chibigwan ñi mu kui ashib indimbe, ñibe nun miabsruinrrun cha. Inchen managuen kølømø piwan srørrøbsruinrrun— cha.

¹¹ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñibe piwan chitøga wesramig chigaig wan cha. Katø pisube purø umbu wan cha. ¿Trube, ñibe tru kølømø piwane chugurri wesranrragu? cha. ¹² ¿Tru merrabsrø namui kølli misag Jacob, nø muchib, nui ureemera muchib, nui animalmera muchib indim piwan namun keta kørømarøbig lataguen kømø, kabe ñigan mas nuig køtirru?— cha.

¹³ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møikkøben i piwan muchibiibe katøyug pimulgwai inchun cha.

¹⁴ Trune tru na tranim piwan muchibiibe managuen pimulgwai inchimønrrun cha. Kaguende tru na tranim pibe nuinuube kan pigab pørsrab weguchib lataig kønrrun cha, tru managatig øsig kømigweyasig.—

¹⁵ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Trube, kasuku, tru piwan srøttra cha, nagucha pimulgwai mørmøwei, katø mas yusrø wesranrrab arrumøwei inchab— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñui kewan wamønrrab ya, katø amø— cha.

¹⁷ Inchen ishuube trenchibig køn:

—Nabe kekkaig kur— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—“Kekkaig kur” chippe, ñibe sølwein tan cha. ¹⁸ Kaguende ñibe tratrøgatø kelø tøgaig købig køn cha. Inchen møi ya tøgagúibe ñui keg kømøn cha. Isømø, ñibe sølwein tan— cha.

¹⁹ Iigwan mørøppe, ishuube trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñibe Tius maig karuigwan eshkabig treeg møg kømmergø cha. ²⁰ Namui merrabsreelø samaritanosmerabe i tunyu Tiuswan køriibala tabig waminchibelø køben, trune ñim judíosmerabe Tiuswan Jerusalénsrø treeg martrab ambamig køn chibelø køn— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñiguen ishug, iigwan kørerra cha. Møskawan køriibala tabig waminchib maramig ura punrrab kui, i tunyu amrrua kømøwei, kabe Jerusalénsrø amba kømøweingue. ²² Ñim samaritanomerabe chigúi ashmubendø køriibala tabig waminchibelø køn cha. Inchen nambe køriibala tabig waminchippe, chigúi asha marøbelø ker cha. Kaguende kaigygurri wesraig kømibe judíosmerai misagugurri arrubig køn cha.

²³ Pøs treeg maram kwalømbe punrrun cha; Inchen truipe møiweinguen pubguen indan cha, tru cierton køriibala tabig waminchibelø Møskawan køriibala tabig wamindamig espíritutøga, cierton isua. Pøs Møskaimbe køriibala tabig waminchibelø øyamay marøbelan lan cha. ²⁴ Tiusbe Espiritu køben, køriibala tabig waminchibeløbe, espíritutøga, cierton isua wamindamig køn— cha.

²⁵ Inchen ishuube trenchibig køn:

—Mesías attrab kui, nabe asha kur cha (tru Cristo taig). Truig arruppe, namune maig kuigwan kerriguba tørgandø eshkanrrun— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Truibe nawein kur cha, tru ñiba waminchib wabig.—

Jesús kusrenanøb pera uniilø katø nuimay amrrub

²⁷ Inchen waminchib pasramnetø nui kusrenanøb pera uniiløbe katø amrruabe, truba kwaarøbelø køn, Jesús kan ishuuba waminchib pasrain

kui ashippe. Inchendø nømbe møikkucha chigucha payrrab inchimeelø køn: “¿Chi palai inchigu?” cha. Kabe: “¿Nøbabe chi waminchigu?” cha.

²⁸ Inchene ishube nui pi mutingøtsøn pasrøb, pueblosrømay ya, misagwan trenchib eshkabig køn:

²⁹ —Kan møwan ashchab amrruy cha. Na maig mariilan kerriguh eshkatan cha. ¿Inchippa Cristo køppeendi?— chib.

³⁰ Inchen puebloyueløbe webamba, Jesúsweisrømay ambubelø køn. ³¹ Trunetø nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan truba inchib trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, maytøguen manrraurren— cha.

³² Inchen nøbe trenchibig køn:

—Nabe mamig tøgagur cha, ñim asiimíg,—

³³ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømasiitø trenchibelø køn:

—¿Mugøben kabe mamig srua amrrua srørra chindah?— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai mamibe, tru nan Karua Ørøbig maig kønrrain køben, trunun marøb, katø nui maramigwan patsamnegatig marøb indamig, truig køn cha. ³⁵ Ñimbe trenchibelø kømøtirru chibig køn: “Tirigun paramibe pib pøl palan” cha. Trune nabe ñimun trendamønrrun cha: ¡Ñimguen kabwan larrøbicha tab asay cha, ellmarig warabelan! Kaguende yandø chab øskøraikken waran cha, paramdø palabelø. ³⁶ Parøb, tulishib megabiibe tru parøb megaimburø pagaraig an uta, tru ellmarig misrigwane managatig øsig kømigweyasig tulisan cha, tru tsurøb ellmarøbig lata, parøb tulishibig lata kanguetøtø kasrag purramig kønrrai. ³⁷ Kaguende misaamera øyan chippe, sølwein tan cha: “Kane tsurøb ellmaren, katøgane parøb tulisan” cha. ³⁸ Nabe ñimune parøb tulishinrrai ørar cha, ñim chigucha chi mariimønug. Murig maramigwan marøb kwallibeløbe kanelø køben, truilø kwaligwane ñim tulishinrrab pønrramisrin køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

³⁹ Samaria puebloyu warabelø truba yamelø Jesúswan kørebelø køn, maig kuigwan tru ishug eshkaikkurri: “Na maig marig købigwan kerriguh eshkatan” chib. ⁴⁰ Inchen samariasreeløbe amrruabe, Jesúswan nømbe kørrømisr chib truba rugaben, truyu nøbe pa kwaløm nømbe kørrømisrøbig køn. ⁴¹ Inchen nø wamindigwan mørabe, masken yamelø kørebelø køn. ⁴² Inchabe ishuwane trenchibelø køn:

—Møimbe ñi trendaigwan trunun ka møratø kørewa pønrrømøtø, møimbe yandø nambe namashib nun møra, isa kømø, i møøbe yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kuin kui aser— cha.

*Kan kusreb møwei nusrkawan Jesús kwanrrøwan tamarøb
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)*

⁴³ Tru pa kwaløm puraiben Jesúsbe Samariagurri Galilea pirausrømay ibig køn, ⁴⁴ kaguende Jesús nøtøweinguen trendaig købig køn: “Tius maig karuigwan eshkab møwane nuim piraueløtøweimbe chi tab indimíg køn” cha. ⁴⁵ Incha Galilea pubene, truyueløbe truba tab utabelø køn, kaguende Jerusalén Pascua Fiestayu nømgucha amønaig kua, Jesús tru chine mariilan nømbe ashagurri.

⁴⁶ Incha Jesúsbe Galilea pirau Canásrømay katø arrubig køn, tru piwan vino kønrrai mariisrømay. Inchen truyube reyweyasig marøb wab møøbe nui nusrkawan kwanrrø trarra købig køn, Capernaumsrø. ⁴⁷ Inchen tru møøbe Jesús Judeagurri Galileasrø pun taig wammørabe, nui nusrkawan

tamartrab nui yamay ‘tiusmanda kørraarrubsumugu’ chinrrab ashchab ibig kòn, kaguende yandø ke patsønrraptiig tsuben. ⁴⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Chigøben Tius naba pasrain kui asamig mari ashmøwei, katø purø nørreelø mariilø ashmøwei inchabe, ñimbe managuen kørenrraamøn— cha.

⁴⁹ Inchen tru reyweyasig marøb wab møøbe trenchibig kòn:

—Señor, petø amun cha, nai unø pinømøwatø.—

⁵⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Inrrø cha, ñui nusrkaimbe kwanrraamøn— cha.

Inchen tru møøbe Jesús trendaigwan kørewa ib menda, ⁵¹ nui yausrø pub ibene, nui karuindiig melabeløbe katønrrab werruabe, trenchipt-inchibelø kòn:

—Ñui nusrkaimbe ka øsig tsun— cha.

⁵² Inchen møøbe nømøn payibig kòn:

—¿Chu uraskurri tammisrøb ya?— cha. Inchene nømbe trenchibelø kòn:

—Pachiiibe marig kwaløm la una weetan— cha.

⁵³ Inchene møskaimbe tre uraswei Jesús øyah taig kømømab isubig kòn, tru: “Ñui nusrkaimbe kwanrraamøn” taigwan. Incha nøba, nui yauelø kerrigueløba Jesúswan kørebelø kòn.

⁵⁴ Iig kòn, tru srøsrø marigwei wendau katøgan Tius nøba pasrain kui asamig kønrrai mara eshkaig Jesús Judeagurri Galileasrømay arrua.

5

Betesdasrø kan kwanrriigwan Jesús tamarøb

¹ Yandø øyeelø chab puraiben, Jesúsbe Jerusalénsrømay nebibig kòn judíosmerai fiestayumay. ² Inchen Jerusalén ciudayu tru Ubishamerai Yaskab cha, wamim pulube, kan pisu wabig kòn, pøtøgatan ya-ureezheelø trattrøgatø wambiiteelø tøgag, hebreomaybe Betesda taig. ³ Truiløyube kwanrreelø truba nu warabig kòn, kabgar køben, cojosmera køben, kònønrrab kaimabelø købengue piwan kønøgamne munig. ⁴ Kaguende kanmay kanmay kan ångel pisuyu kørarraua, piwan kønøgøben, møikkøben nømerrig tru piyu kebibiibe chi kwanrø tøgaitøgucha tammisrig kørømisrøbig kòn. ⁵ Inchen kan møg treinta y ocho años ørøba kwanrø megabig, truyu pirau tsubig kòn. ⁶ Inchen Jesúsbe truyu tsui ashabe, øyeetø truba yana kwanrø tsubig kuin kui ashabe, trenchibig kòn:

—¿Tammisrøg køtah?— cha.

⁷ Inchene tru kwanriibe trenchibig kòn:

—Kasuku, nane muguen srua ya, pisuyu kertrabig kaatan cha, tru piwan kønøgøben. Na kebinrrainchib megamne, katøganguen kebiptø kebibig kòn— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, punab inrrø!— cha.

⁹ Inchen tru urastø tru møøbe tabig kørømisra, nui tsigalwan muta, punab ib mendabig kòn. Inchen tru kwalømbe isrin kwaløm købig kòn. ¹⁰ Treekkurri judíosmerabe tru tamarinabigwane trenchibelø kòn:

—Møin kwalømbe isrin kwaløm køben, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe ñui kaya tsuigwan muta inrrain kømø merabig kòn— cha.

11 Inehene tru m̄øøbe trenchibig k̄on:

—Tru nan tamarøbiitøwei trenchitan cha: “Ñui kaya tsuigwan kusrua muta, inrrø”— cha.

12 Inehene n̄ømbe:

—“Ñui kayigwan tulisha, muta, inrrø” chippe, ñune ζmu m̄øg trenchita? — chibelø k̄on.

13 Inchen tru tamarinab m̄øøbe mu kuinguen m̄ørm̄ig k̄on, kaguende Jesúsbe truyugurri tarømisrin k̄oben, katø truyube purø nu misag pasrøben.

14 Inchen yanayu Jesúsbe tru tamarig m̄owan Tiuswei yau ashabe, trenchibig k̄on:

—Au, ñi m̄oi yandø tabig k̄ørrømisrabe, m̄øingurrimbe katø mas kaig martrab k̄ømø cha, katøbe ñun masken trømbøig nebumønrraimbe.—

15 Inehene tru m̄øøbe ya, judíosmeran eshkabig k̄on:

—Tru nan tamarøbiibe Jesús kuin k̄on— cha.

16 Incha treekkurri judíosmerabe Jesúswan kaig martrab wendautø llirab mendabelø k̄on, kaguende øyeelan isrin kwaløm maren. 17 Inchen Jesúsbe trenchibig k̄on:

—Nai M̄øskaima chu uraskucha nui maramigwane m̄øin kwalømgatig marøb wabig k̄oben, nagucha marøbig kur— cha.

18 Trenchibene, judíosmerabe masken inchibelø k̄on Jesúswan kwetchab, kaguende isrin kwalømbe chi maramig k̄ømøn cha, mera pasrigwandø kalø marmøtø, Tiuswangucha: “Nai trag M̄øskain k̄on” chib, Tiusba lataig misren.

Jesús nun mu chi tamgaig martrai tranigwan waminchib

19 Inchen Jesúsbe n̄ømun l̄øtappe, trenchibig k̄on:

—Nabe ñimun isa k̄ømø, cierton trendamønrrun cha: Tiuswei Nusrkaimbe ka nuimburaptøbe chigucha marmøn cha. M̄øskai chi mari asha, trunundø maran cha. M̄øskai chi marin kuindø Nusrkaingucha treetøwei maran cha. 20 Kaguende M̄øskaimbe Nusrkawan undaguig kua, n̄ø chi mariilan kerrigu kenamaran cha. Incha treetø k̄ømøtø, mas purø n̄ørreelø marig kenamartrun cha, ñim kwaara asha k̄ørrømisramnegatig. 21 Kaguende M̄øskaima kwailan øsiirana øsig k̄ømigwan traniibe, treetøwei Nusrkaingucha tru øsig k̄ømigwan m̄øilan tranamdiig asønaben, tranan cha. 22 Katø M̄øskaimbe maig maramigwan mungucha n̄ø asha marøb wamøtø, tru maig maramigwane Nusrkai n̄ø asha martrai tranig k̄on cha, 23 mayeeløba Nusrkawangucha purø tab inchai M̄øskawan purø tab inchib lataitøwei. Nusrkawan tab inchimíibe, M̄øskai karua ørøbigwangucha chi tabig inchimøn cha.

24 Nabe ñimun isa k̄ømø, cierton trendamønrrun: M̄øikkøben na wamindigwan m̄ørøb, nan Karua Ørøbigwan k̄øreb inchibiibe managatig øsig k̄ømigwan tøgagønrrun cha. Incha truigwane kaigyu pasrønrrai pasrig k̄ømønrrun cha, kaguende kwamigugurri øsig k̄ømigumay yandø puraya pasramisrikkurri. 25 Nabe ñimun isa k̄ømø, cierton trendamønrrun: Treeg maramig urabe punrrun cha. Inchen truiibe m̄øindøweinguen pubguen indan cha, tru kwabelø Tiuswei Nusrkawei wamwan m̄øramig. Inchen tru m̄ørøbeløbe øsig k̄ønrrun cha. 26 Kaguende M̄øskaimbe n̄øashib øsig k̄ømigwan tøgagig kua, Nusrkawangucha treetøwei n̄øashib øsig k̄ømigwan tøgagønrrai tranan cha. 27 Katø M̄øskaimbe Nusrkawan maig k̄ørrømisrtrabigwan mu mandamgaig maramigwangucha tranan cha,

kaguende nøbe Møg Misra Arrubig kuimba. ²⁸ Iig na trendaigwan maig kōnrrermab isub kwarmøtay cha, kaguende treeg kōmig urabe punrrun cha, mayan kwabelø sōriilø purrabelø nui wamwan mōra, ²⁹ truyugurri webambamig. Inchen tru tabig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, srøig øsig kōmigwan tøgagōnrrab kurrøbene, trune kaig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, kaigyu pōnrrōnrrai pōnsrailø kōnrrab kurrōnrrun cha.

Jesúsweingatø waminchib

³⁰ 'Nabe ka naimburaptøbe chigucha chi marmíig kur cha. Nabe maig kōnrrabigwan na asha marøppe, tru nai Mōskai maig taig mōrigwandø asha maren, tru maig kōnrrabigwan na asha mariibe sōlgandø marig kōn cha. Kaguende nan treeg marøg kuimba treeg marmøtø, nan karua ørøbig maig martrain kōben, trunun marar cha. ³¹ Na naasiitø maig kuigwan ka naimburaptø wamindiibe, trube, tru na wamindiibe ka wamindiitø kōbsruinrrun cha. ³² Inchen naimburab maig kuigwan eshkabiibe katøgan kōn cha. Inchen nø tru naimburab eshka wamindiibe isa kōmø, maig kuigwan wamindig kui nabe asha kur cha. ³³ Ñimbe Juanweisrø payrrai øren, nøbe tru newan cierton maig kuigwan eshka bwei indig kōn cha. ³⁴ Pøs nabe kan møg naimburab 'øyeeg kōn' cha wamindiitøga pasrømíig kur cha. Inchendø nø trendaigwan na trenchippe, ñim kaigyu gurri wesrailø kōnrrain trenchar cha.

³⁵ 'Juanbe kan lámpara naarab pilabig lataig kuig kōn cha. Inchen kan maya yanatø ñimbe tru nui tōryu kasraaramig tab kui mōrig kōbig kōn cha. ³⁶ Inchendø naimburab Juan wamindi lataitøguen kōmø, mas nuig tøgagur cha. Kaguende nai Mōskai nan martrai traniilø, truiløtøwei naimburab na maig kuigwan eshkan cha, nane nai Mōskai karua ørig kuin kui. ³⁷ Katø nai Mōskai nan karua ørøbikkucha naimburab na maig kuigwan eshkan cha. Ñimbe managuen nui wamwan mōrmøwei, nui maløwan ashmøwei indan cha. ³⁸ Katø ñimbe nui wamindigwan ñimui manrrau chigar kōn cha, kaguende nø karua ørigwan ñim kōremuikkurri. ³⁹ Ñimbe Tiuswei wamwan pørigwan ashippe, maig kōtashchab truba tab ashib labelø kōn cha, kaguende managatig øsig kōmigwan truyu wetørranrrab isubelø kua. Inchen tru pøriiløbe nan mu kui ashchai naimburab waminchibelø kōn cha. ⁴⁰ Inchendø ñimbe naimay amrrug kōmuindan cha, tru srøig øsig kōmigwan tøgagōnrrab.

⁴¹ 'Nabe misaamera nan maya nuguen tab inchib taiwane utømíig kur cha. ⁴² Inchagucha nabe ñimune mailø kui ashib, Tiuswei undag kōbigwan ñimuinug chigar kui ashar cha. ⁴³ Nabe nai Mōskawei munchiyu ørig arruben, ñimbe nane utømøtan cha. Inchen katøgan ka nuimburab nui munchiyutø arrubigwane si, trube, ñimbe utōnrrun cha. ⁴⁴ ¿Ñim mandø incha nan kōrenrrague? cha, kangurrin kangurri maya nuguen tab indig kōmigwangøba ñim labeløbe, Tius kandø wabigweinukkurri maya nuguen tab indig arrubigwan lamøtø. ⁴⁵ Nai Mōskawei merrab na ñimun 'øyeeg kailø kuig kōn' chinrraitamab isumøtay. Moisés, ñim ke trunundø isua melaig, nui pøriiløtøgatøwei ñimune 'øyeeg kaig marøbelø kōmøtirru' chinrrun. ⁴⁶ Kaguende Moisés maig taigwan ñim kōreig kuimbe, nan kōrebsruig kuinrrun cha. Kaguende Moisésbe naimburabweim pørig kōn cha. ⁴⁷ Tru nø pørigwanma ñim kōremeeløbe, na wamindigwangucha chinha kōrenrrague— cha, trenchibig kōn Jesúsbe.

6

Jesús trattrø mil mōguelan manrrai mamig tranøb

(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Incha Jesúsbe Galilea pisu ambøgatøsrømay ibig køn, tru Tiberias pisu taisrømay. ² Inchen truba nu misag Jesúswan mendig ambubelø køn, kaguende Tius nøba pasrain kui asamig kønrrai kwanreelan tamaren asha kua. ³ Inchen Jesúsbe kan tun palasrø nebya, nui kusrenanøb pera uniiløba truyu wamisrøbig køn. ⁴ Inchen yandø judíosmerai Pascua Fiestabe lutau købig køn. ⁵ Incha Jesúsbe kurraasha, truba nu misag mendig amrruin kui ashabe, Felipene trenchibig køn:

—¿Yeeg nu misagweimbe nambe mamig pirrimbe chu penønrrab?— cha.

⁶ Trenchippe, Felipe ka manchitamørtraptø trenchibig køn, Jesúsbe maig maramigwan asha købendø. ⁷ Inchene Felipebe trenchibig køn:

—Ni kan mōg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim pena, piti piti srørramikken nebunrraamøn— cha.

⁸ Inchen kusrenanøb pera uniilai utuig Andrés, Simón Pedroi nunebe trenchibig køn:

⁹ —Yube kan matsinø-unø trattrøgatø cebada pirrimbah pagatø peskaubatø sruaig pasran cha. Inchendø kan yandiibe ya nu misagweimbe mayanguen kømøn— cha.

¹⁰ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Mayeelanba purramisingaruy— cha.

Truyube pu truba tsitsig køben, mōguelø trattrø milburab purramisrøbelø køn. ¹¹ Inchen Jesúsbe tru pirrimera muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, maya misag truyu purrabelan pirishabe, katø treetøwei peskaumerangucha maya mag kui inchen srørrøbig køn.

¹² Inchen yandø øska maben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Pitis unchibelane pirau ka petig warømønrrai, pitiswane tulisay— cha.

¹³ Inchen tru trattrøgatø cebada pirri pirisaigwan maben, yandø tru undailan tulishiben, tasinmera doce netsabig køn. ¹⁴ Inchen misaamerabe Tius maramburab marigwan Jesús mari ashabe, trenchibelø køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkab mōg tru yu piraumay attrabig køn taibe, isa kømø, iigwein køn— cha.

¹⁵ Inchen Jesúsbe misaamera nun rey martrab ke merrarrawa sruamrrab amrrunrrab kui wetøbeñippe, nøbe katøyug tunbalasrømay inrrab nøtø tarømisrøptinchibig køn.

Jesús pisu palawan ib

(Mt 14.22-27; Mc 6.45-52)

¹⁶ Yandø pillirab arruben Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe pisuyu kørrørruabe, ¹⁷ kan barcoyu kebamba, Capernaumsrø larramrrab ambub mendabelø køn. Inchen yandø chab pilliraben, Jesúsbe katøgucha nømuimay arrumø srø køben, ¹⁸ yandø truba mur isig ichibig webarruben, pi welarrera kurrab mendabig køn. ¹⁹ Incha yandø kan trattrø kilómetros, kabe kan seis køsrøn remab ambabe, Jesúswane barco pulusrømay pi palawan arri ashiptinchibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchen, Jesúsbe:

²⁰ —¡Na kur cha. Kørmøtay!— chibig køn.

²¹ Inchen nømbe barcoyu Jesúsuan truba tab kui wamab uta, petøzhiitø tru pum pirausrø pubguen inchibelø køn.

²² Katø kwaløm tru nu misag sötø tru pisu igatømay kørømisrøbeløbe truyu barco kandøzhiitø pasrabigu Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tru barcoyu amben, Jesúsbe nømbe tøgä imuin kui ashibelø køn.

²³ Inchendøgucha Tiberias ciudarsøngurrimbe katøgan barcomera pua pønrrabelø køn, Señor pirriwan ‘mayanguen pay’ chiben, tru maim pulusrø. ²⁴ Incha tru nu misaabe Jesús truyu mu kawei, nui kusrenanøb pera uniilø mu kawein kui ashippe, tru barcomerayu kebamba, Capernaumsrø Jesúsuan lanrrab chab ambubelø køn.

Jesús tru øsig kømigwan tranøb pirri

²⁵ Incha pisu ambøgatøsrø chab pua, Jesúsuan wetørrawabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿yusrømbe ñibe mana pugu?— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe nane lappe, Tius naba pasrain kui asha kønrrai mariilan asha kømøtø, tru pirrimeran øska mamne maig kua, trugurrinre lan cha. ²⁷ Ñim marøppe, mamig ka petø patsønrrabigwandø isua marmøtø, managatig øsig køm mamigwan isua maray chibig køn. Truigwane tru Møg Misra Arrubig ñimun tranrrun cha. Kaguende treeg maramigwan tranig kui asig kønrrai Tius Møskaimbe nui sellon nuinug pasrig køn— cha.

²⁸ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Tiuswei maramelan marøb pølbasrtrappe, nambe chi maramig palerah?— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tiuswei maramibe iig køn cha, Tius tru nø karua ørigwan køremig.—

³⁰ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Tius ñiba pasrain kui nam ashib, ñun køreb inchaimbe, chi mar-tragu? cha. Trube, ¿chi marøbig kugu? cha. ³¹ Namui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug maná taigwan maig købig køn cha, Tiuswei wam maig pørigu trendaim pala: “Nøbe nømune srømbalaserø pirriwan manrrai tranig køn”— cha.

³² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalaserøngurri arrub pirri ciertonigwan nømun tranøbiibe, Moisés kømuig køn cha. Treeg kømøtø, tru cierton pirri srømbalagurri arrubigwan ñimun tranøppe, nai Møskai, nø tranig køn cha. ³³ Kaguende Tiuswei pirrimbe tru srømbalaserøngurri yu piraumay kørøarraua, katø misaameran srøig øsig kømigwan tøgagønrrai tranøbig, truig køn— cha.

³⁴ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, chu uragucha tru pirriwan srøttra— cha.

³⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru øsig køm pirrimbe na kur cha. Naimay arrubiibe managuen parøgwai mørmøwei, katø nan kørebiibe managucha pimulgwai mørmøwei inchun cha. ³⁶ Inchendø na ñimun trendaim pala ñimbe nan ashippe, ashendø, nane køremøn cha. ³⁷ Møitøgucha Møskai nan traniiibe naimay attrun cha. Inchen naimay arrubigwane nabe managuen wambig weguchimumønrrun cha. ³⁸ Pøs, nabe srømbalaserøngurri kørøarruppe, nan maig maramdiig køben treeg martrab arrumøtø, nai Møskai nan

karua ørøbig na maig martrain køben, treeg martrab kørraarrig køn cha. ³⁹ Inchen nan karua ørøbig martrai isuibe iig køn cha: Nø nan traniiilane ni kanguen trubishimø, srabe kwaløm katøyug na nømun øsiirangarunrrain køn cha. ⁴⁰ Nai Møskai martrai isuibe øyeeg køn cha: mutøgucha Nusrkawan nebua asha, nun kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrain køn cha. Inchen nabe srabe kwaløm nun katøyug øsiirangarunrrain køn— cha.

⁴¹ Inchen judíosmerabe namig nømdø nilø chigøben chib mullib mendabelø køn, tru: “Pirri srømbalasarøngurri kørraarrubiibe na kur” taikkurri.

⁴² Incha trenchibelø køn:

—¿Øibe tru Jesús Joséwei nusrkain kømuitarru? cha. Nambe usri møskawan ashibelø ker cha. ¿Møimbe mandøgurri nøbe øyeeg tah cha: “Nabe srømbalasarøngurri kørraarrig køn” cha, trenchippe?—

⁴³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimguen ñimdø mas namig mulla mormøtay cha. ⁴⁴ Mugucha naimaybe attraamøn cha, Møskai nan karua ørøbig naimay attrai inchimubene. Inchen naimay arrubigwane nabe srabe kwaløm katø øsiirangarumønrrun cha. ⁴⁵ Tru Tius maig karuigwan eshkabelø pørigube treeg chibig pørig pasran cha: “Mayeelanba Tius nø kusrenaniilø kønrrun” chibig. Inchawei mayeeløba Møskawan mørøb, nuiwan kusreb inchibeløbe naimay amrrunrrun cha.

⁴⁶ Pøs Møskawane mugucha asiibe kaagøn cha. Tiusweinukkurri arrubig, truitøwei Møskawan ashibwei indan cha. ⁴⁷ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nan kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagøn cha. ⁴⁸ Tru øsig køm pirrimbe na kur cha. ⁴⁹ Ñimui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug tru maná taigwan mabendø, kwaig købig køn cha. ⁵⁰ Trune tru srømbalasarøngurri kørraarrub pirrimbe yu pasran cha, møikkøben tru pirriwan mabiibe, kwamønrrai. ⁵¹ Tru srømbalasarøngurri øsig køm pirrimbe na kur cha. Møikkøben i pirriwan mabiibe managatig øsig wanrrun cha. Inchen yu pirau tru maya misagwan srøig øsig kønrrai tru na tranam pirrimbe nai asrtøwein køn— chibig køn, Jesúsbe.

⁵² Inchene judíosmerabe nømasiyaitø namig trenchib mendabelø køn:

—¿I møøbe nui asrwandøwei manrraimbe namune mandø tranrrab indah?— cha.

⁵³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Tru Møg Misra Arrubigwei asrwan mab, katø nui aniwan muchib inchimeeløbe srøig øsig kømigwan ñimuinug tøgagønrraamøn cha. ⁵⁴ Møikkøben nai asrwan mab, nai aniwan muchib inchibiibe managatig øsig kømigwan tøgagøben, nabe srabe kwaløm nune katø øsiirangarumønrrun cha. ⁵⁵ Kaguende nai asrbe si, cierton mamig køben, katø nai animbe si, mutsamig ciertonig køn cha. ⁵⁶ Nai asrwan mab, nai aniwan muchib inchibiibe nainug pasrabig pasrøben, katø nagurringucha nuinug pasramønrrun cha. ⁵⁷ Nan karua ørøbig Øsig Wab Møskaingurri tru øsig kømigwan na tøgagøb lataitøwei, nagurri nøgucha tru øsig kømigwan tøgagønrrun cha tru nai asrwan mabiibe. ⁵⁸ Iibeguende tru srømbalasarøngurri kørraarrub pirrin køn cha, tru ñimui merrabsrø kølli misaamera maig lataig kømøtø, nømbe mappe, mabendø, kwaig købig køn cha. Trune i srømbalasarøngurrim pirriwan mabiibe managatig øsig kønrrun— chibig køn.

⁵⁹ Jesús øyeelan kusrenanøppe, judíosmera tulundzuni yau Capernaum-srø kusrenanig køn.

Møiløggøben Jesúswei mendig amba katøyug llirab

⁶⁰ Møiløggøben Jesúswei mendig amøñibelø i kusrenanigwan mørabe, trenchibelø køn:

—Nø øyeeg kusrenaniibe maramga menrra murig køn cha. ¿Mu kui møriasmø?— cha.

⁶¹ Inchen Jesúsbe nømdø chigøben chib mullib kui ashabe, trenchibig køn:

—¿Ñimun øyeeg chibene pusrkwatah? cha. ⁶² Tru Møg Misra Ar-rubig tru nø srøsrø waisrøndøwei katøle nebiben asimbe, trube, ¿maig købsruerah? cha. ⁶³ Øsig kømigwan tranøbiibe Espíritu køben, asrbe truburappe chigucha chi purugumlig køn cha. Na ñimun wamindiibe Espíritu køb, øsig kømig køb køn cha. ⁶⁴ Inchendø katøgucha ñimui utu møiløbe køremeelø køn— cha, trenchibig køn.

Kaguende Jesúsbe manawei srøsrøgurri asig købig køn, mumeratø nun køremeelø kuigwan, katø tru nun ashig kømui inchibelan tranrrabiibe møig kuigwan. ⁶⁵ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Inchawei treekkurri nabe ñimune trenchar cha: Mugucha naimaybe amrrunrraamøn cha, nai Møskai amrrunrrai inchimubene.—

⁶⁶ Inchen yandø trugurrimbe møiløggøben nui mendig amøñibeløbe chab llirawa, yandø Jesúsba amøñimeelø køn. ⁶⁷ Inchen Jesúsbe nui doceelan trenchibig køn:

—¿Kabe ñimgucha treetøwei llirawa ambug køtah?— cha.

⁶⁸ Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:

—¿Señor, nambe muimay kui ambamø? cha. Tru managatig øsig køm wamwane ñitøwein tøgaig køben, ⁶⁹ nambe ñun køreb, katø tru Tiuswei Newan Tabiibe ñi kui ashib inder— cha.

⁷⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Yamba, na ñimun doce lawa wesrab mørgøppeh? cha. Treeg kuindøgucha ñimui utu kane kwaimandzig køn— cha.

⁷¹ Øyah chippe, Simón Iscariotei nusrkai, Judaswan waminchibig køn. Kaguende tru doceelai utuig kuatøgucha, tru Jesúswan ashig kømui inchibelan nø tranrrab pasrøben.

7

Jesúswei nunelø nun køremub

¹ Yandø øyeelø chab purayaig wendø, Jesúsbe Galilea pirausrø uñibig køn, Judea pirau llirab uñmønrrab, kaguende judíosmera truyube kwetchab lab køben. ² Tru judíosmerai Ya-ureg Maram Fiesta yandø pub køben, ³ Jesúswei nuneløbe nun trenchibelø køn:

—Yugurri Judea pirausrømay inrrø cha. Ñui mendig amøñibelø ñi chi mariilan ashchain cha. ⁴ Pøs kan møikkøbenma misaamera mu kui nebua asig kønrrappe, chiwandøgucha søratø marmøn cha. Tru ñi øyeelø marøbiibe, trube, maya misaamera ashchai martraurren— cha.

⁵ Pøs Jesúswei nuneløtøweinguen nune køremeelø køn. ⁶ Inchene Jesúsbe nømunne trenchibig køn:

—Na treeg maramibe pumø srø køn cha. Trune ñimuimbe chu ura marøg køben maramig chi kømøn cha. ⁷ Yu piraeløbe ñimune chi tsalinchab kaimanrrun cha. Trune nane tsalinndan chibig køn; kaguende

nòm marøb kuigwan kaig kòn cha, na eshkaben. ⁸ Ñimbe fiestayumay ambay chibig kòn. Nabe katøgucha tru fiestayumaybe nebarrumumønrrun cha, kaguende na treeg maramibe pumø srø køben.—

⁹ Incha trenchabe, Galileasrø kørromisrøbig kòn.

Jesús Ya-ureg Maram Fiestasrø

¹⁰ Inchen yandø nunelø fiestayumay chab amben, Jesús kucha ippe, ibendø, mayeelø ashchain kømøtø, ibig kòn. ¹¹ Inchen judíosmerabe fiestayu nun lab kua, trenchibelø kòn:

—Tru møøbe ¿chu unerah?— cha.

¹² Inchen misag utube Jesúsweimburab mutøgucha niløzhiitø truba waminchib købelø kòn, kaneløbe: “Tru møøbe truba tabig kòn” chiben, kaneløbe: “Tabig kømøn cha. Misagwan may wamincha, ka isaptiig kòn” chibelø kòn.

¹³ Inchendø møitøgucha nuimburab waminchippe, waminchendø, ke mayeelø mørtrain kømøtø waminchibelø kòn, judíosmeran kørig køptø.

¹⁴ Yandø fiestabe tøbøtakken pureb iben, Jesúsbe tru Tiuswei yau kebya, kusrenanøb mendaptinchibig kòn. ¹⁵ Inchen judíosmerabe truba kwaarøb trenchibelø kòn:

—¿I møøbe kan øyeebe chincharre kusrebig køh cha, chu kusreweig kømubendø?— chib.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Na kusrenaniibe nain kømø, nan karua ørøbigwein kòn cha. ¹⁷ Møikkøben Tius maig martrain køben trunun marøg kui inchiibiibe na kusrenaniilane Tiusweinukkurri arrubig kuin kui, kabe naimburaptø kusrenanøbig kuin kui nebua ashchun cha. ¹⁸ Møikkøben nuimburaptø waminchibiibe, misaamera ka nun maya nuguen tab inchaindø lan cha. Inchen møikkøben tru karua ørøbigwan maya nuguen tab indig kønrrai labiibe, truiibe si, cierton waminchibig, nuinuube chigucha kalø marig chigaig kòn cha.

¹⁹ ¿Tru maig maramigwan martrai pørigwane ñimune Moisés nøwein tranig kømuitarru? cha. Inchen ñimbe møikkucha tru martrai pørigwane møra marmøn cha. ¿Nane chindimba kwetchab lague?— chibig kòn.

²⁰ Inchene misaamera nu pasrabiibe trencha løtabelø kòn:

—Ñibe kwaimandzig tøgäig kòn cha. ¿Ñune mu kwetchab lab kø?— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Isrin kwaløm kan mana asiimíg asha kønrrai marigwandø ñimbe mayeeløba kwaara asha kòn cha. ²² Pøs inchawei Moisésbe circuncidanrrai ñimune karua pasrig kòn cha, (truiibe Moisésweinukkurri arrubig kømøtø, ñimui merrabsrø kølli misaamerainukkurri pølbasra arrubigwan). Inchen ñimbe isrin kwaløm kuindøgucha kan møg-unan circuncidabelø kòn cha. ²³ Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig taigwan kalø mara kørromarmønrraptø, kan møwan isrin kwaløm kuindøgucha ñimma circuncidabelø købendø, na isrin kwaløm kan møwan kwanrrøwan kerrigu newan tamarene, trube, ¿ñimbe nane chindimba namøgue cha? ²⁴ Ñimuin kabyu maig misag asønaben ke trunundø asha marøb pønrrømøtø, marøppe, maig kønrrabigwan sølgandø asha maramig kòn— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

¿Jesús tru attrabig Cristo kø chinderah?

²⁵ Inchen møiløgøben jerusalénsreeløbe trenchibelø kòn:

—¿Øigwanweinre kwetchab lab amøñimuitarru? cha. ²⁶ Au, ya mayeelai malau waminchib pasrøben, mugucha chi chimøn cha. ¿Kabe tru ashib karubeløbe øibe Cristo kui asha treeg mara tøgagø chinderah? cha. ²⁷ Inchendø nambe ø møøbe chugurri arrig kui asha ker cha. Trune Cristo arrubene, chugurri arrin kui mugucha ashchaamøn— chibelø køn.

²⁸ Inchen Jesúsbe Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwa, truba mur waminchib trenchibig køn:

—Ñimbe nane mu kui ashib, katø nabe chugurri arrig kui ashawein køn cha. Nabe arrua pasrappe, naimburaptø arrua pasrømøtø, tru ciertonig nø karua ørig pasrar cha, tru ñim mu kui nebua asiimig. ²⁹ Inchen nabe nune mu kui ashibig kur cha, kaguende nabe nuinukkurri arrub, katø nø nan karua ørig kua.—

³⁰ Inchen nun merrarrawa, sruamrrab inchendø, mugucha merrarrameelø køn, kaguende nun treeg maramig ura pumø srø køben.

³¹ Inchen puebloyu misaamera truba nu nun kørewabe, trenchibelø køn:

—Cristo arruppe, ¿Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø i møg lataig maskucha mana martrab kø?— cha.

Fariseosmera Jesúswan merrarranrrab inchib

³² Fariseosmerabe misag truba nørrø Jesúsweimburab niløtø truba waminchamørøb kui mørabe, nømbe judíos sacerdotesmeran karubeløba misra, Tiuswei yau ashib pønrrabelan ørøbelø køn Jesúswan merrarranrrai. ³³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Yu ñimbabe katøgucha kan maya yanatø uñchab kur cha. Trugurrimbe nan karua ørøbigweisrømay katø inrrab kur cha. ³⁴ Inchen na ibene, ñimbe labendø, nane wetørranrrab kaimanrrun cha. Katø tru na wanrrab yaisrømbe ñimbe amrrab kaimanrrun— cha.

³⁵ Inchene judíosmerabe nømasiyaitø trenchib payibelø køn:

—Ø møøbe ¿chumay inrraindah? cha, nam wetørramgaibe. Kabe ¿tru judíosmera griegosmerai utusrø amba warabelaisrømay ya, tru griegosmeran kusrenanrrab inrrab inda, chindah cha? ³⁶ ¿Øyeebe mandø tah? cha, tru: “Nan lappe, labendø, nane kalanrrun” chib. Katø: “Na waisrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” chippe.—

Øsig kømigwan tranøb pi

³⁷ Incha tru srabe kwaløm, fiesta purø tabig purayam kwaløm Jesúsbe pasramisra, mur waminchib trenchibig køn:

—Møikkøben pimulgwaibe naimay arrua, muchi cha. ³⁸ Tiuswei wamwan pørigu maig taig, møikkøben nan kørebiibe nui manrraugurrimbe managuen kølømø pimera lulrrun— cha.

³⁹ Øyeege chippe, Jesúsbe tru nun kørebeløbe Espíritu Santon utønrrab køn cha, truigweimburab trendaig køn. Pøs katøgucha Espíritun tranimíg srø køben, kaguende Jesúsbe purø nuig purø tabig tørigwan utømø srø kua.

Misaamera nøørøtø misrøb

⁴⁰ Inchen møiløgøsrøn tru nu misag sötøyuelø nø wamindiilan mørabe, trenchibelø køn:

—Iibeguende, Tius maig karuigwan eshkabig, tru møg køn— cha.

⁴¹ Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Iibe Cristo køn— cha.

Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—¿Cristogan Galileagurri attraitarru? cha. ⁴² Cristobe Davidwei mis-agugurri arrub, katø tru David tsui pueblo, Beléngurri attrabig køn cha. ¿Tiuswei wamwan pørigube yamba trenchibig kømuitarru?— cha.

⁴³ Incha misaabe Jesúscurrindø nõmdø ke nõørøtø misrøb chab tarømisra, ⁴⁴ mõiløbe kemøtrab inchendø, mõikkucha chinchimeelø køn.

Judíosmeran karubelø Jesúswan køremub

⁴⁵ Incha tru Tiuswei yau chigøben puraimønrrai ashib pønrrabeløbe tru sacerdotsmeran karubeløba, fariseosmeraba purraisrø katø pubene, truiløbe nõmune trenchibelø køn:

—¿Jesúswane chindimba sruamrrumøgue?— cha.

⁴⁶ Inchen tru ashib pønrrabeløbe trencha løtabelø køn:

—¡Kan managuen ø møg lataibe muguen wamindig kaagøn!— cha.

⁴⁷ Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kabe ¿may waminchen ñimgucha tabig chitanmab tru kuindø kørewa pønrrappeendi? cha. ⁴⁸ Kabe ¿namui ashib karubelø kui, fariseosmera kui mõikkøben truiløma nun køreitarru? cha. ⁴⁹ Pøs i misag sətø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ashmeeløbe larrø kaig nebuim pønrrønrrai pønrsailø køn— cha.

⁵⁰ Inchen Nicodemo, tru srøtøzhiitø Jesúswan yem ashchab ibig, tru fariseosmerai utuibe trenchiptinchibig køn:

⁵¹ —¿Tru maig maramigwan martrai namui pørikkan kan mõwan chi marig kuitashchab ashchab, nõ wamindigwan mõørøbmerrig mõrmubendøgan kaigyu pasrønrrai pasrøbig kuitarru?— cha.

⁵² Inchene nõmbe trencha løtabelø køn:

—¿Kabe ñigucha galileasriitøwein kətirru? cha. Tiuswei wamwan pørigwan maig chibig kətashchab ñiguen tab ashchig chibelø køn, Tius maig karuigwan eshkab møg Galileagurrimbe muguen kurrømuig kuin kui, ñiguen ashchabguen— cha.

⁵³ Inchabe yandø mõitøgucha yamay chab ambubelø køn.

8

Ishug keebaig købendø, katøganba kaig marøb tsuben merrarrainabig

¹ Inchen Jesúsbe Olivos Tunsrømay ya, ² katø kwaløm tør-raben, katø Tiuswei yaumay arrubene, maya misaabe nun kemallen, nõbe wamisra, kusrenanøb mendabig køn.

³ Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe kan kasharawa ishug kaig marøb tsuin køben merrarrawa, Jesúsweimay srua amrrua, truyu purrabelai tøbøtag pasrabe, ⁴ Jesúswan trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, i ishuwane kaig marøb tsuben ke truyu merrarraig køn cha. ⁵ Trube, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe øyeeeg ishumburmerane sruutøga peta, kweetsingarubig køn cha. Treeg købene, trube, ¿ñibe manchinragu?— cha.

⁶ Nømbe øyamay payippe, mandø inchibig kətasha, chigøben chi køptørre trencha mõrøbelø køn. Inchene Jesúsbe utsøbasra, tasig-unøtøga pirau pørøb mendabig køn. ⁷ Inchen ke payibig payen, katø kurraashabe, nõmune trenchibig køn:

—Ñim mõikkøben kaig marig chigaibe, truumerrig pølbasa sruutøga nun petø pøs— cha.

⁸ Incha katø Jesúsbe utsøbasra, pirau pørøbig, pørøbig køn. ⁹ Inchen nõmbe tru nõ trendaigwan mõrabe, mas kølleelømerrig kan kan pera

pølbasa, webamba ambub mendabelø køn, Jesúsba tru ishug truyu pasra-biibatø kørromisram. ¹⁰ Inchen Jesúsbe kurraashabe, trenchibig køn:

—Au, ishug ¿kaneløbe chu ambah? cha. ¿Mugucha ñune møra meganrrai chi marmuitarru?— cha.

¹¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kasuku, mugucha nane treeg marmøtan— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Katø nagucha ñune chi marmumønrrun cha. Inrrø, chibig køn. Møingurrimbe katø kaig martra kømø— cha.

Jesús yu pirau maya misagwei tør

¹² Jesúsbe katø fariseosmeran trenchib waminchibig køn:

—Nabe yu pirau misagwei tør kur cha. Inchen nai mendig uñibiibe managuen løstøyu uñmøtø, tru øsig kømig tørwan tøgagønrrun— cha.

¹³ Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Ñibe maig kuigwan eshkab waminchippe, ka ñuimburaaptø wamin-dan cha. Treekkurri ñui wamindiibe ka isatø køn— cha.

¹⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Maig kuigwan na naimburaptø waminguen, na wamindiibe isa wamingdig kømøn cha. Kaguende nabe na chugurri arrigwan ashib, katø chumay yamigwan ashib inchar cha. Trune ñimbe na chugurri arrigwan ashmøwei, ni chumay yainguen ashmøwei indan cha. ¹⁵ Ñimbe maig maramigwan asha marøppe, møguelø maig isua marøbelø køben, ñimbe treeg isua marøbelø køn cha. Trune nabe mungucha maig maramigwan treeg mara ashmíg kur cha. ¹⁶ Inchen tru maig maramigwan na asha maringuen, truipe maig maramigwan sølgandø asha marig isa kømø, treeg køn cha. Kaguende nabe natø kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbiiba misra marar cha. ¹⁷ Maig maramigwan martrai ñimui pøriiløyuma, trenchibig pørig pasran cha, maig kuigwan ashibelø møguelø pailø treetøweih eshkaikkurrimbe, isa kømøn chibig. ¹⁸ Pøs naimburabigwan maig kuigwan eshkabiibe natøwein køben, katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburabigwan maig kuigwan eshkan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

¹⁹ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—Ñui møskaimbe ¿chu pasra?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe nan ashmøwei, nai Møskawan ashmøwei indan cha. Nan ashibelø kuimbe, nai Møskawangucha ashibelø købsruinrrun— cha.

²⁰ Iilan waminchib pasrappe, Jesúsbe tru Tiuswei yau Tiusweyasig an pusrim pulu kusrenanøb pasrøwa, trendaig køn. Inchen mugucha kemørtrab inchimeelø køn, kaguende nun treeg maramig pumø srø køben.

“Na yamsrømbe ñimbe amrrunrraamøn”

²¹ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Nabe inrainchar cha. Inchen ñimbe nane lappe, labendø, ñimbe ñimui kaig marøb amønainuutø kwanrrun cha. Pøs na yamsrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun— cha.

²² Inchene judíosmerabe nømdø trenchibelø køn:

—¿Kabe nøasiitø kwanrainchippeendi? cha: “Na yamsrømay iben, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” chinrrappe.—

²³ Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe yuelø køben, nabe palasriig kur cha. Ñimbe yu pirauelø køben, trune nabe yu pirauig kømur cha. ²⁴ Inchawei treekkurri nabe ñimun trendaig køn cha: “Ñimbe kaig marøb amønailøyutø kwanrrun” cha. Kaguende ñim nan na kuitamab isua køreimuikkurrimbe, ñimui kaig marøb amønailøyutø ñimbe kwanrrun— cha.

²⁵ Inchene nun trencha payibelø køn:

—Trube, ¿ñibe mu kugu?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srøsrøgurri na ñimun maig eshkab arrig, truig køn cha. ²⁶ Nabe ñimun chigøben wamindamig truba tøgagur cha, ñimbe øyeelø køn tamig. Inchen nan karua ørøbiibe isa kømø, cierton waminchibig køn cha. Inchen na yu pirauelan wamindiibe na nun wamindi mørigwan, trunun waminchar— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe nui Møskawan waminchen, nømbe ni chiwan wamindinguen wetøgørrømeelø køn. ²⁸ Treekkurri Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe tru Møg Misra Arrubigwan mesra pala kusrabene si, nabe na kui ñimbe nebua ashib, katø chiwandøgucha marøppe, ka naimburaptø marmøtø, ilan waminchippe, nai Møskai maig kusrenanigwan waminchibig kuin kui nebua ashib inchun cha. ²⁹ Kaguende nan karua ørøbiibe naba pasrab, katø nøbe nandø elachimøwei indig køn cha. Pøs nabe managucha marøppe, nø tab kui wanrrai treegwandø marøbig kur— cha, trenchibig køn.

³⁰ Jesús iigwan waminchene, truba yamelø nun kørebelø køn.

Tiuswei ureemeraba, kaig marøptø amønibeløba

³¹ Incha tru judíosmera nun kørebelane Jesúsbe trenchibig køn:

—Na maig wamindiilan ñim trunun møra marøb pønrrøwabe, isa kømø, nai mendig amønibelø kønrrabguen cha. ³² Incha ñimbe tru newan ciertonigwan nebua ashene, tru ciertoniibe ñimune iløsrkøbeløyugurri elatsiilø kønrrai martrun— cha.

³³ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Nambe Abrahamweinukkurri amrrub misaamera ker cha. Nambe managuen mu karua srua kuindiig melømø misaamera ker cha. Ñibe øyeebe ¿mandø chigu? cha, ‘namun elatsiilø kønrrun’ chinrrappe.—

³⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Mutøgucha kaigwan marøb pasrabiibe, tru kaig marøb pasraig, truitø kanawa srua yaig pasran cha. ³⁵ Kan karuindiig megabiima yaube managatig kørrømisrmuben, trune kan nusrkaimbe si, managatig truyu kørrømisran cha. ³⁶ Inchawei Tiuswei Nusrkai ñimun kaig marøb melaigugurri elachene, ñimbe isa kømø, newan elatsiilø kønrrabguen cha. ³⁷ Ñimbe Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui nabe ashaweim pasrar cha. Inchendø ñimbe nane kwetchab inndan cha. Kaguende na wamindiibe ñimuinuube kørrømisrmøn cha. ³⁸ Nabe nai Møskaimba pasrøwa asigwan, truigwan waminchen, ñimbe ñimui møskawan mørigwan trunun maran— cha.

³⁹ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Namui møskaimbe Abraham køn— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim Abrahamwei nusrkalø kuimbe, trube ñimgucha, Abraham mari lataigwei marøbsruinrrun cha. ⁴⁰ Inchendø ñimbe møimbe nane kwetchab inndan cha, Tius mandø taig mørigwan na tru newan cierton waminchib møwane. ¡Abrahambe managuen øyeebe marmuig købig køn cha! ⁴¹ Ñimbe ñimui møskai mariilan marøbelø køn— cha, trenchiben, nømbe trencha løtabelø køn:

—Nambe mu mendaigwei tøgamisri ureemeragucha kømer cha. Nambe møskaimbe kandø tøgar ker cha, truike Tius.—

⁴² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui møskai Tius kuimbe, trube, ñimbe nane undaarabsruinrrun cha. Kaguende nabe Tiusweinukkurri arrua, yu pasrar cha. Nabe ka naimburaptø arrig kømøtø, nane Tius ørig køn cha. ⁴³ Ñimbe na wamindigwane ¿chindimbarre chugúinguen mørmeelø køh cha? Na wamindigwan ñimbe mørmeelø kuarre treendan cha. ⁴⁴ Ñimbe ñimui møskai nugwaimandzigwei ureg kua, ñimui møskai maig palain køben, ñimbe trunun marøb pønrran cha. Nugwaimandziibe srøsrøgurri kweechiptiig kua, managuen tru newan ciertonigube pasramisra marmuig køn cha, kaguende nuinuube ciertoniibe chigaa kua. Inchawei nø chigøben isa waminchippe, nø maig kua, treeg wamindan cha. Kaguende nøbe purø isaptiig køn cha. Incha nøbe isa wamindigwei møskain køn cha. ⁴⁵ Trune nabe ñimun tru newan cierton waminchene, ñimbe nane køremøn cha. ⁴⁶ ¿Ñim møikkøben na chigøben kaig mara pasrai ashkeh? cha. Trube na isa kømø cierton waminchene, ñimbe nane ¿chindimba køremøgue? cha. ⁴⁷ Kaguende Tiuswei unøbe, Tius wamindiilan møran cha. Trune ñimbe Tiusweyelø kømøwa, treekkurri Tius wamindigwane mørmeelø køn— cha.

Abrahamguen kømøwatø Cristobe manawei købig

⁴⁸ Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Ñibe samaritano kan kwaimandzig tøgagig køn chippe, nambe sølwein chibrain køn— cha.

⁴⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe kwaimandzig tøgagig kømur cha. Treeg kømøtø, nabe marøppe, nai Møskawan tab indig kønrrai marar cha. Trune ñimbe nane maig købash inndan cha. ⁵⁰ Nabe nan maya nuguen tab inchaindø lamur cha. Inchendø kan køn cha, naimburab nan tab inchai lab, katø maig maramigwan asha marøb inchibig. ⁵¹ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Na maig taigwan møra marøbiibe managuen kwamigwan ashchaamøn— cha.

⁵² Inchene judíosmerabe trencha løtabelø køn:

—Møimbe si, aser cha, ñibe kan kwaimandzig tøgagig kui. Abraham lata, Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab kwaben, trune ñibe: “Na maig taigwan møra marøbiibe managuen kwanrraamøn” tan cha. ⁵³ ¿Kabe ñigan namui møskai Abraham lataguen kømø, mas nuig køtirru? cha. Truike kwaben, katø tru Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab kwaig køn cha. ¿Ñibe mu kurmab isugu?— cha.

⁵⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na naasiitøwei maya nuguen tab inchib pasraibe, trembe chi marmuinguenig køn cha. Nan maya nuguen tab kønrrai marøbiibe nai Møskain køn cha, tru ñim ñimui Tius køn taig, truig. ⁵⁵ Inchendø ñimbe nune ashmeelø køn cha. Trune nabe si, ashibig kur cha. Na ‘nun

ashmíg kur' taimbe, trube, ñim latawei isaptiig kòbsrubrainrrun cha. Pòs nabe nun ashib, katø nò maig taigwan mòra marøb inchibig kur cha. ⁵⁶ Merrabsrø ñimui mòskai Abrahambe nain kwalòm punrrabigwan asha, truba kasraaraig køn cha. Incha ashabe, truba kasrag kui indig køn— cha.

⁵⁷ Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Ni cincuenta añosikken kòmubendø, ¿ñigan: “Abrahamwan nebua ashibig kur” chitirru?— cha.

⁵⁸ Inchene Jesúsbe lètappe trenchiptinchibig køn:

—Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun cha: Abrahamguen kòmøwatø, Na Kur— cha.

⁵⁹ Treekkurri nòmbe Jesúswan sruutøga petønrrab srug kusruben, nøbe trubabig køn. Incha Tiuswei yaugurri webya, ibig køn.

9

Kan møg kerrigu ashmígwan Jesús tamarøb

¹ Jesús kanbalø pureb pasrøwabe, kan møg srøsrøgurri kerrigu ashmíg kal-laweigwan ashibig køn. ² Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿ø møg ashchab kaimabig kal-lanrraimbe, møg kaig marig kerah? cha. ¿Møskalø kaig marikkurrin køh? Kabe: ¿nøasiitøwei kaig marikkurrin kø, chinderah?— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nø kaig marikkurrin kòmøwei, kabe møskalø kaig marikkurrin kòmøwein køn cha. Treeg kòmøtø, Tiusbe nui maramburab mariilø tru ashmígweinug kenamisrtrain kuig køn cha. ⁴ Kwalòm købenbatø nan karua ørøbigwei maramigwan nambe marmø kòmø, maramigwein køn cha; kaguende yembe attrun cha, mugucha maramgaikke. ⁵ Na yu pirau uñippe, piraelai tør kur— cha.

⁶ Incha Jesúsbe øyah chib pasrøwabe, pirau illimbi tucha, tru illimbitøga kaizhig chillig marabe, trutøga ashmígwein kabyu srøløbig køn. ⁷ Inchabe trenchibig køn:

—Siloé pisusrø maløwan kwallchab inrrø— cha. (“Siloé” chippe, “karua ørig” chib.)

Inchen tru ashmíibe ya, maløwan kwalla, katø arruppe, ashibig arrupt-inchibig køn. ⁸ Inchen nui ya pulueløba, katø tru ‘chigøben kettra’ cha, miab wabigwan ashibelø købeløbabe trenchibelø køn:

—¿Tru ‘chigøben kettra’ chib, miab wabiibe øigwein kòmuitaru?— cha.

⁹ Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Nøwein køn— cha.

Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—Truig lataig asønabendø, nø kòmøn— cha.

Inchen nøbe nøashib trenchiptinchibig køn:

—Nawein kur— cha.

¹⁰ Inchene nòmbe trenchib payibelø køn:

—¿Chincha ashibig misrku?— cha.

¹¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kan møg, munchibe Jesús taig, chillig mara, nan kabmerayu srølabbe, trenchitan cha: “Siloé pisusrømay ya, maløwan kwallchig” cha. Inchen nabe ya, maløwan kwallene, nai kabmerabe ashibig misrøptinndan— cha.

¹² Inchen nune trencha payibelø køn:

—¿Tru møøbe chu yah?— cha.

Inchen nøbe:

—Chindindø— chibig køn.

Fariseosmera tru ashmíg købigwan truba payib srua køb

¹³ Incha tru kerrigu ashmíg købigwan fariseosmerai merrab pera ambubelø køn. ¹⁴ Kaguende tru Jesús chillig mara, ashmígwan tamarin kwalømbe isrin kwaløm købig køn. ¹⁵ Incha fariseosmeragucha tru møwan katøyug payibelø køn:

—¿Mandø incha, ashibig misrku?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kappala nane chillig srøldan cha. Inchen nabe maløwan kwaliitø, ashibig misrinatan— cha.

¹⁶ Inchen møiløgøben fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kan øyeeg marøb møøbe Tiuswein kømuinrrun cha. Kaguende isrin kwalømwane ke isrin kwaløm kømui lataig marøbig køn— cha.

Trune katøganeløbe trenchibelø køn:

—¿Kan kaig marøb møøbe øyeeg Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø mana martrab kø?— cha.

Incha yandø nømdø ke nøørøtø misrøbelø køn. ¹⁷ Inchawei tru ashmíg købigwane katøle payibelø køn:

—Ñibe, ¿tru møyewimburab manchinrragu cha, tru ñui kabmeran tamarig købene?—

Inchen nøbe lötappe trenchibig køn:

—Nabe Tius maig karuigwan kan eshkað møg køn tamønrrun— cha.

¹⁸ Inchen katøgucha judíosmerabe kørenrrab inchimeelø køn ke ashmíg købig kua, katøle ashibig misritamappe. Incha tru tamarinabigwei møskalanguen amrrunrrai wama, ¹⁹ nømune trenchib payibelø køn:

—¿Iig tru ñimui nusrkain kuitarru cha, tru ñim kerrigu ashmíg kal-lan? taig. ¿Trube, møyimbe mandø incha ashibig misrah?— cha.

²⁰ Inchene møskaløbe trenchibelø køn:

—Namui nusrkaiwein køn cha, tru kerrigu ashmíg kal-labig.

²¹ Inchendø ashibig misrtrappe, mandø indigwane nambe trunune ashmer cha. Katø ya ashibig misrtraimbe kabmerane mu tamarin kui namgucha ashmer cha. Ñimbe nunashib payay chibelø køn, yandø kølig køn cha, nøashib maig kuigwan eshkanrrun— cha.

²² Møskalø øyeeg chippe, judíosmeran kørig køptørre øyeeg chibelø køn, kaguende judíosmerabe møyikkøben: “Jesúsuan Cristo køn” chibigwane nømui tulundzuni yaugurri wegutchab waminchaguen køben. ²³ Incha treekkurri møskaløbe trendaig købig køn:

—Nunashib payay cha, yandø kølig køn— cha.

²⁴ Incha judíosmerabe tru ashmíg køb møywane katøle wama, trenchibelø køn:

—Tiuswane maya nuguen tabig waminchi cha. Nambe tru møøbe kaig marøbig kui asha ker— cha.

²⁵ Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kaig marøbig køh? Kabe: ¿Kaig marmíg kø, chindi? Nabe trunune ashmur cha. Nabe kerrigu ashmíg købig kuig, møyimbe yandø na ashibig misrigwan nabe trunune isua pasrar— cha.

²⁶ Inchen katøyug payibelø køn:

—¿Chi marta? cha. ¿Ashibig misrtraimbe mandinda?— cha.

²⁷ Inchene nøbe lötappe, trenchibig køn:

—Yamba chab eshkaben, ¿mørmeelø kø chindah? cha. ¿Chindimbarre katøyug møramig palaingøgue? cha. ¿Ñimgucha kabe nui mendig amñibelø misrøg kõtah?— cha.

²⁸ Inchene nømbe nun trømbøig tsalø wamabe, trenchibelø køn:

—Ñibeguende tru møwei mendig pasran cha. Trune namuimburappe, nambe Moisés maig chiben treegwan pønrrabelø ker cha. ²⁹ Moiséswane Tius wamindig kui nambe ashibelø ker cha. Trune tru møwane chuig kuinguen nambe ashmeelø ker— cha.

³⁰ Inchen tru møøbe trencha lötabig køn:

—Pøs, kan øyeegweinrre mandø kuinguen møramgaig, ke kwaara asamdiig tabig køn cha. Ñimbe chugurri arringuen ashmuben, trune nane kabmeran ashibig martan cha. ³¹ Nambe trendø ashibelø ker cha, kaig marøbelane Tiusbe mørmíig kuin kui, trune møikkøben nun køriibala tabig waminchibigwane nøbe mørbøig kui. ³² Managuen kan kal-lainukkurri ashmíig kal-labigwan mu tamaran taig manasrøngurri mugucha wammøra kømøn cha. ³³ Tru møg Tiusweinukkurri arrubig kømuiembe, chigucha martrab kaimain kømbala— chibig køn.

³⁴ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Ñi, yeeg kaig mariitø netsaig kal-lawaiig købendø ¿namungan ñibe kusrenanrrab indirru?— cha.

Incha nømbe nune judíosmera tulundzuni yaugurri weguchibelø køn.

Tiusweiwan ashibelø ker chibendø, ashmeelø

³⁵ Inchen Jesúsbe tru ashmíig købigwan judíosmera tulundzuni yaugurri wegutsin køn taig wammøra, nun katabe, trenchibig køn:

—¿Ñigan tru Møg Misra Arrubigwan køretirru?— cha.

³⁶ Inchene tru møøbe trencha lötabig køn:

—Au, Kasuku, ¿truipe mu køh? cha, na nun kørenrrab— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Ñibe ashibguen indan cha. Ñiba waminchib pasrabig, nabe truig kur— cha.

³⁸ Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—¡Señor, nabe ñun kører!— cha.

Incha nun køriibala tabig waminchibig køn. ³⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe yu piraumay arruppe, maig kønrrabigwan asha martrab arrig køn cha, ashmeeløbe ashibelø misrtrai; Inchen ashibeløbe ashmeelø misrtrain— cha.

⁴⁰ Inchen møiløgøsrøn fariseosmera Jesúsba pønrrabelø tru trendaigwan mørape, trenchibelø køn:

—¿Kabe namgucha kabgar ashmeelø købra chindah?— cha.

⁴¹ Inchene Jesúsbe lötappe trenchiptinchibig køn:

—Ñim ashmeelø kuig kuimbe, ñim kaig marig chigar købsruinrrun cha. Inchendø mømibe ñim ‘ashibelø ker’ chib pønrraikkurri ñimui kaig mariiløbe ñimuinug pasrabwei indan cha.

10

Ubishameran tulisha kanbalatø keerigwan kemesra waminchib

¹ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ubishameran tulisha kanbalatø keerinug tru yaskabwan kebimøtø, nøørø pegwan

kebiibiibe, truiibe niliig, katø maig købash marøb wesrabig, treeg køn cha. ² Trune tru yaskabmay kebiibiibe si, tru ubisha ashibig køn cha. ³ Yaskab kurøb pasrabiibe nø kebinrrai yaskabwan kuren, ubishamerabe tru ubisha ashibigwei wamwan mørøbelø køn cha. Incha nøbe nui ubishameran nømui munchiwan, nømui munchiwan wama, tru keerinukkurri wambig wesrun cha. ⁴ Yandø kerrigu nuielan chab wesrawabe, nøbe ubishamerai merrab iben, ubishamerabe wendautø ambubelø køn cha, kaguende nui wamwandø tsabø mørøbelø kua. ⁵ Trune kan asiimig pegwane managuen wendautø amrraamøn cha. Nuinukkurrimbe luløptinchun cha, kaguende asiimeelai wamwane mu kui mørmeelø kua.—

⁶ Jesúsbe iigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchene, øyeeg chippe, chiwan waminguenguen mørmeelø køn.

Jesús, tru Ubisha Ashibig Tabig

⁷ Incha Jesúsbe katø nømun trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ubishamera kebambig yaskappe na kur cha. ⁸ Mayeeløba na arrumøwatø amrrubeløbe nileelø, maig købash marøb nila wesrabelø køben, ubishamerabe nømune mørmuig køn cha. ⁹ Nabe yaskab kur cha. Møikkøben nai yaskabwan kebarrubiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Truiibe kebib, webarrub lirab uña, pumera mamelø wetørranrrun cha.

¹⁰ 'Kan niliibe nilønrrappah, kwetchappah, ka pinishinrrappatø aruben, trune nabe arruppe, srøig øsig kømigwan tøgagønrrai arrur cha, trurrigu tøgagømburab tøgagønrrai. ¹¹ Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Tru ubishameran tab ashibiibe nui øsig kuigwan ubishamerayasig purøbasran cha. ¹² Trune tru ka anweindø ashibiibe ubisha mabig lobo arri ashippe, ubishamerane chinchaindø luløptinchun cha, kaguende tru ubisha ashibig kømøwei, katø ubishameragucha nuielø kømøwein kuimba. Inchen lobobe ubisha sötøyu kelula, merrarraben, yandø tru ubishamerabe nøørøtø misran cha. ¹³ Tru anweindø ashibiibe luløptindan cha, kaguende anwandø isubig kua, ubishamerane nøm kusrenrraindø.

¹⁴⁻¹⁵ 'Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Nai Møskaimbe nan tab ashen, nagucha nai Møskawan tab ashar cha. Øyeetøwei nabe nai ubishameran ashen, nømgurringucha nane ashibelø køn cha. Incha nabe nai øsig kuigwan ubishamerayasig purøbasrar cha. ¹⁶ Nabe katøgan ubishamera tøgagur cha, i tulyuig kømeelø. Truilangucha nane pera arrumig palønrrautan cha. Truiløbe nai wamwan mørtrun cha. Trumaybe ubisha sötømera kandø misren, ubishameran ashibikkucha kandø kønrrun cha.

¹⁷ 'Inchawei nai Møskaimbe nan undaguig køn cha, kaguende katøle utønrraptø, nabe natøwei nai øsig kømigwan tranig kuimba. ¹⁸ Nane nai øsig kuigwan mugucha kerranrraamøtan cha. Treeg kømøtø, na naashib tranar cha. Nabe øsig kuigwan mu mandamgaig tranamig tøgagøb, katø mu mandamgaig katøle na utamig tøgagig kur cha. Øyeeg maramigwane nabe nai Møskawan utig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

¹⁹ Inchen øyeeg wamingdigwan judíosmera mørabe, katøguen nøørøtø misrøbelø køn. ²⁰ Incha møiløgøben trenchibelø køn:

—Kwaimandzig tøgagig kua, chugúinguen mørmíig pasran cha. ¿Chinchabrre mørgue?— cha.

21 Trune kaneløbe trenchibelø køn:

—¿Mu kan kwaimandzig tōgaikkan øyeeg waminchaitarru? cha. ¿Kabe kan kwaimandzikkkan ashmeelan tamartraitama chindah?— cha.

Judíosmera Jesúswan kaashib

22 Inchen Jerusalénsrømbe fiesta marøb købig køn, tru merrabsrø Tiuswei yawan Tiusweindø kønrrain cha tranøb marigwan katøle trunun isunrrab. Inchen larrø pishim pølmera købig køn. 23 Inchen Jesúsbe tru Tiuswei yau tru yaguetawan, Salomónwei yaskab tainug llirab uñene, 24 truyu judíosmera tulsruabe, trencha payibelø køn:

—¿Nam mu kuinguen mørmíig melønrrai managatiirre øyeetø, øyeetø namun tōgagønrragu? cha. Isa kømø, ñi Cristo kuabe, trube, kanmaytø kelarrab eshkau pøs— cha.

25 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Yamba ñimun eshkaben, ñimbe na Cristo kuitamab køremøn cha. Na nai Møskawei munchiyu na chigøben mariilø, truiløbe naimburab treegwein køn chib eshkan cha. 26 Inchendø ñimbe nai ubisha utuelø kømøwa, nane køremøn cha. 27 Nai ubishamerabe nai wamwan mørøbelø køben, nagucha nømun ashibig kur cha. Incha nømbe nai mendig amrrubelø køn cha. 28 Nabe nømune managatig øsig kømigwan tranen, managuen pinønrrabelø kømøwei, katø nai taskugurrimbe mugucha kerranrraamøn cha. 29 Nai Møskai nan truilan tranøbiibe mayeelan purab nuig køben, Møskawei taskugurrimbe mugucha kerranrrab kaimanrrun chibig køn. 30 Naba, nai Møskaimbabe kandø ker— chibig køn.

31 Inchene judíosmerabe kwetchab srug muta petønrrab katøguen srug kusruben, 32 Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe nai Møskaweimbubabelan ñimui merrab chigøben purø nørreelø marøb kenamarig køn cha. ¿Tru na treeg tabig mariiløyu, møig kalø kuindørre nane sruutøga petønrrainchigue?— cha.

33 Inchene tru judíosmerabe trenchibelø køn:

—Nam sruutøga petappe, ñi tabig marikkurrin kømøtø, ñi Tiusweimbuburab purø trømbøig wamab, tru ñibe ka møøtø købendø: “Tius kur” chib pasraikkurrindø nambe petønrrab inder— cha.

34 Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—¿Tru maig maramigwan martrai ñimui pørigube øyeeg chibig pørig pasrømitarru cha: “Ñimbe tiusmera køn” cha, Tiusbe trendan taig. 35 Tru Tiuswei wam pørigwan wamindinabelandøguen: “Tiusmera køn” cha wamig købene, (katø tru Tiuswei wamwan pørigwane ka treeg kønmab ashatø tarømarøptindamig kømøn cha,) 36 trube, Møskai nuyasiitø tarømara, yu piraumay karua ørig: “Na Tiuswei Nusrkain kur” chibene: “Ñibe purø trømbøig wamab pasran” cha, ñimgan trenchib køtirru? cha. 37 Nai Møskai mariilan na marmubene, trube, køremørrunrigay cha. 38 Inchen nai Møskai mariilan na marene, trube, nan nui Nusrkain kuitamab køremuindøgucha, tru na mariilandøguen kørey chibig køn. Nai Møskaimbe nainug pasrøben, katø nabe nai Møskaweinug pasrabig kuin kui nebua ashib, chigúi mørøb inchappe.—

39 Inchen nømbe katøguen Jesúswan merrarrawa, sruamrrab inchen, nøbe nømui utugurri iptinchibig køn.

40 Incha Jesúsbe tru Jordán pi ambøgatøsrømay katø ya, truyu kørømisrøbig køn, Juan tru srøtøzhiitø misaameran pi umbu ulsrøb

uniisrø. ⁴¹ Inchen misaamerabe Jesúsweimay truba nu ambabe, nõmdø trenchibelø køn:

—Juanbe Tius nõba pasrain kui asha kønrrai mariilø marøppe, marmuindøgucha, ø mõweimburab nõ chi wamindiiløbe kerriguba isa kømubwei indin køn— cha.

⁴² Incha misaamerabe Jesúswan truba nu kørebelø køn, truyube.

11

Lázaro kwaig

¹ Kan mõg Lázaro taig Betania puebloriig tru Mariaimba, Martaimba nuchaabe kwanrrø tsubig køn. ² Tru Mariabe, Señorwei srøb pala tru purø may irrabzhigwan lusha, nui srøbwana pusruutøga pinømørøbig købig, truig køben, tru Lázaro kwanrrø tsubiibe nui nuchag købig køn. ³ Inchen tru nui pa nuchaløbe Jesúsweisrømay karua ørøbelø køn:

—Señor, ñi undaraibe kwanrrø tsun— cha, eshkanrrai.

⁴ Inchen Jesúsbe trunun mõrabe, trenchibig køn:

—Tru kwanrrøbe kwam kwanrrø kømøtø køn cha. Treeg kømøtø, Tiuswei maya nuguen tabigwan kenamaramigweyasig køn cha, treeg mariitøga Tiuswei Nusrkawan maya nuguen tabig marig kønrrai.—

⁵ Jesúsbe Martanba, numøsrawanba, nuchawanba truba undaguig kwagucha, ⁶ tru Lázarobe kwanrrø tsun taingucha, tru nõ tsuinug katøgucha Jesúsbe pa kwaløm srarrabig køn. ⁷ Incha nõbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Judeasrømay katø amun— cha.

⁸ Inchene nõmbe trenchiptinchibelø køn:

—Kusrennøbig, judíosmera trusrø yamba ñun srug muta, peta ñun kwetchab inchib kuig yandø yanatø køben, ¿trusrømay katø inrrapteh?— cha.

⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan mawabe doce uras tøgag kømuitarru? cha. Pøs, kan kwaløm uñibiibe srurrengwamøn cha, kaguende yu pirau tør pilimba. ¹⁰ Trune kan yem uñibiibe srurrengwanrrun cha, kaguende yembe tør chigaig løstiig kua.—

¹¹ Inchabe katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Lázaro namui trendø asiibe kiain køn cha. Inchendø nabe nun kasrønannrab inrrab— cha.

¹² Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Señor, trube, kiptø tsube, treebe tammisrtrab kuinrrun— cha.

¹³ Jesúsbe Lázaro kwain køn cha waminchib pasrøben, trune nui kusrenanøb pera uniiløbe: “Ka kib tsun” chitanmab isua pønrrabelø køn.

¹⁴ Inchabe Jesúsbe tøgandø trenchibig køn:

—Lázarobe kwabguen indan cha. ¹⁵ Nane ñimuimburappe tabguen køtan chibig køn, truyu na mu kaagúikkurri, kaguende trumaybe ñim nan kørenrrain cha. Trube, nun ashchab amun— chibig køn.

¹⁶ Inchene Tomás, tru Gemelo taibe, tru katøgan kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Namgucha, trube, amun cha, nõba kegøtø kwanrrab.—

Jesúsbe kwabelanguen øsiiranøbig

¹⁷ Incha Jesús puabe, Lázarone sørig chabguen pib kwalømguen pu-rayain kuin kui ashibig køn. ¹⁸ Betaniabe Jerusalén pulutø købig køn,

truyugurri kan pøn kilómetro kōsrōnsrō. ¹⁹ Inchen judíosmerabe Martanba, Maríanba nuchag kwain kōben menrra isui inchimōnrrai, lincha purrōnrrab truba yam amrruin kōbig kōn. ²⁰ Inchen Martabe Jesús pub arrun taig mōrōppe, katōnrrab webiben, trune Maríabe yau ka kōrrōmisrōbig kōn. ²¹ Inchabe Martabe Jesúswan trenchibig kōn:

—Señor, ñi yu tsuig kuinguen nai nuchag kwamumba cha. ²² Inchendō mōingucha Tiuswan ñi chi miabendō, tranrrab kui ashar— cha.

²³ Inchene Jesúsbe Martane trenchibig kōn:

—Ñui nuchaabe katōle øsiiranrrun— cha.

²⁴ Inchen Martabe trenchibig kōn:

—Nabe ashaweim pasrar cha, tru kwabelō srabe kwalōm katōle øsiiraben, Lázaro be øsiirabwei inchab kui.—

²⁵ Inchene Jesúsbe nune trenchibig kōn:

—Katōle øsiiramiba, øsig kōmibabe na kur cha. Nan kōrebiibe kwawagucha, øsig kōnrrun cha. ²⁶ Inchen mutōgucha øsig uñibig nan kōrebiibe managucha kwanrraamōn chibig kōn. ¿ligwan kōretirru?— chibig kōn.

²⁷ Inchene Martabe trenchibig kōn:

—Nai Señor, øø, cha. Ñibe tru Cristowein kuin kui kōrewa pasrar cha, tru Tiuswei Nusrkai yu piraumay attrabig kōbig.—

Jesús kishib

²⁸ Truigwan chab trenchabe, Martabe numōsrai Marían wamōnrrab ya, nundō nilō trenchibig kōn:

—Kusrennōbiibe yu pua, ñun waman— cha.

²⁹ Inchen Maríabe mōra mallatō kurra, Jesúswan ashchab ibig kōn.

³⁰ Inchen Jesúsbe katōgucha pueblo yu pumō, tru Marta katinuutō srō pasrabig kōn. ³¹ Inchen Maríaba truba mallatō kurra, webyai ashippe, judíosmera tru yau nun menrra isui inchimōnrrai lincha purrabelōbe wendautō ambubelō kōn, sōrin tulsrō kishchab yaitamab isua.

³² Inchen Maríabe Jesús pasrainug puabe, nui merrab trenchib tōmbōnsrōbig kōn:

—Señor, ñi yu tsuig kuimbe, nai nuchag kwamumba— chib.

³³ Inchen Jesúsbe Maríaba, katō tru lincha amrrubelō judíosmeragucha kisi ashabe, nuinetō truba truba isui inchibig, kan mandōguen kōmui inchib kōn. ³⁴ Incha nōmun trencha payibig kōn:

—¿Chu sōrōgue?— cha.

Inchene nōmbe:

—Señor ashchab amō— chiben,

³⁵ Jesúsbe kishibig kōn. ³⁶ Inchen judíosmerabe trenchibelō kōn:

—Au, truba undaguig kwaasōna— cha.

³⁷ Inchen mōilōgōsrōnbe nōmdō trenchibelō kōn:

—I mōg tru kab ashmíigwanma tamarōbiibe, ¿Lázarongucha kwamōnrrai inchibsrūmōshta?— cha.

Lázaro katō øsiirab

³⁸ Inchen Jesúsbe katōle nuinetō truba truba isuim pasrōwa, tru sōrinug kemallibig kōn. Truike kan nu trab kōbig kōn, kebambinuube kan nu srūutōga kasraikke. ³⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—Srugwan kusruy— cha.

Inchen Marta tru kwabigwei nuchaabe trenchibig kōn:

—Señor, yandø irrøraig kuinrrun cha. Kaguende kwaibe chabguen pib kwalømguen køn— cha.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—¿Yamba na ñun trenchib mørgøppeh cha, ñi nan kørewabe, Tiuswei tørguegwalmabigan ashchabguen?— cha.

⁴¹ Inchen yandø srugwan mendamaren, Jesúsbe srømbalaneb neeshabe trenchibig køn:

—Nai Møskai, mayanguen ungwa, ungwa cha, kaguen nan mørtan cha. ⁴² Ñibe chu uraskucha nane mørøbig køn cha. Inchendø nabe øyeeg chippe, misaamera yu pøtøgatan pønrraikkurri trenchar cha, nane ñi karua ørig kui kørenrrai.—

⁴³ Incha iigwan chab trenchabe, truba mur wamabig køn:

—¡Lázaro, webamø!— cha.

⁴⁴ Inchene tru kwabiibe tasiimeran srøbmeran llensumeratøga kirrig, maløwane llensutøga pinappulig webarruptinchibig køn. Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Picha, ibasay— cha.

Jesúsuan kemørtrab waminchib

(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Inchen judíosmera truba nu tru Marían ashchab amrrubeløbe, Jesús treeg marigwan asha, Jesúsuan kørebelø køn. ⁴⁶ Inchen truyu møiløgsrøn fariseosmeraisrømay ambabe Jesús chi marigwan nømun waminchen, ⁴⁷ sacerdotsmeran karubeløba, fariseosmeraba misra, tru maig maramigwan asha marøbelø Setenteelan wama, tulundzunabe, trenchibelø køn:

—¿Nambe mandø inchab? cha. Kaguende tru møøbe Tius nøba pasrain kui asamig truba truba mariilø kenamaran cha. ⁴⁸ Øyeetø martrai nam elachene, mayeeløba nun køreben, Romasrø karubeløbe amrrua, namui Tiuswei yawanba, namui maya misagwanba chab pinishinrrun— cha.

⁴⁹ Inchen møikkøsrøn nømui utuig, Caifás taig, tru pilawan maya sacerdotsmeran nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Kan ñimbe ni chigúinguen mørmøwa køn cha. ⁵⁰ Maya misagwan ørøba pinisailø købgunrriibe, nam maya misagweyasig kan møøtø kwamikken søl kui, treegwandøguen ashmeelø kø chindah— cha.

⁵¹ Incha Caifásbe trenchippe, ka nø trenchig køptø trenchimuig køn. Kaguende tru pilawan nøbe tru maya sacerdotsmeran nø karub sacerdotebe kuig køppe, Tius trenchinrrai isungaruben trendaig køn, maya judíosmerayasig Jesúsbe kwanrrab køn cha. ⁵² Katø tru i maya misagweindø kømøtø, mayeelø Tiuswei ureemera truørø amba warabelan kanbalatø tulundzunamig kønrrai, treegweyasiiba køn cha. ⁵³ Tru kwalømgurri judíosmeran karubeløbe Jesúswane kwetchab cha waminchibelø køn.

⁵⁴ Treekkurri yandø Jesúsbe judíosmerai utube mayeelø ashchai uñmíig køn. Incha Judea piraugurri webya, kanbalø mu misag warab waraimønug tru puluwansrø, Efraín taig pueblosrømay ibig køn. Incha trusrø nui kusrenanøb pera uniiløba kørrømisrøbig køn.

⁵⁵ Inchen tru judíosmerai Pascua Fiesta pumig yandø lamø paløben, wambig nøørøsrøngurri misaamerabe Jerusalénsrømay truba nebambubelø køn, kaig marigwan chish misrtrab, tru Pascua Fiesta pumøwatø.

⁵⁶ Jesúswan lab amøña, Tiuswei yau purrøwabe, nømdø kangurrin kangurri trenchib payiyabelø køn:

—¿Ñimbe maig isugue? chib ¿fiestayumaybe ni arrubguen inchimuisruandø?— chib.

⁵⁷ Inchen sacerdotesperan karubeløba, fariseosmerababe karuin købig køn, møikkøben Jesúswan chu wai ashibiibe, eshkanrrain cha, Jesúswan kemørtrab.

12

Kan ishug purø may irrabzhigwan Jesúswan itølushib
(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)

¹ Pascua Fiesta maramig trunewei pa kwaløm paløbenba Jesúsbe Betaniasrømay ibig køn, tru kwabelai utugurri nø øsiirangaruig møg, Lázaro tsuisrømay. ² Truyube Jesúswan tab inchab kan mamig tamara nena, Martabe pirishiben, Jesúsba mishatsigu purrabelai utu Lázarogucha wabig køn. ³ Inchene Mariabe purø may irrabzhig nardotøzhig marig libraburab srua arrubig køn, truiibe truba nuweyig. Incha nøbe Jesúswei katsig tambalyu itølushabe, nui pusruutøga pinømørøbig køn. Inchen tru may irrabzhiitø ya ørø kebig køn. ⁴ Inchen Judas Iscariote, Jesús kusrenanøb pera uniilai utuig, tru Jesúswan wendø nun ashig kømui inchibelan trannrabiibe trenchibig køn:

⁵ —¿Waachameran purugumig i may irrabzhigwan kan trescientos denarioswei yanamdiig kømø, chindah?— cha.

⁶ Inchendø Judasbe waachameran isubig kua kømøtø, niliig kua, trendaig køn. Katøgucha nømui anwane nø esegab srua uñibig kua, truyu pusrigwan wesrubrre inchibig køn. ⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ka marbash cha. Nan søram kwalømwei esegawa tøgagúin køn cha. ⁸ Waachamerane chu uragucha ñimui utube tøgagønrrun cha. Trune nane ñimui utube ñimbe chu uragucha tøgagønrraamøn— cha.

Lázaron kwetchab inchib

⁹ Truba nu sötø judíosmera Jesús Betaniasrø unan taig wammørøppe, trusrømay ambubelø køn, nun ashchab isuatø kømøtø, tru kwailai utugurri nø øsiiranig Lázaron ashchappa. ¹⁰ Inchene sacerdotesperan karubeløbe Lázarogucha kwetchab wamincha kørrømisrøbelø køn, ¹¹ kaguende Lázarogurrindø judíosmerabe truba nu tarømisra, Jesúswan køreben.

Jesús Jerusalénsrø kebib

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Indiibe katø kwaløm Jesús Jerusalénmay attrab køn taig wammørøppe, misaamera tru fiestayumay purø nu sötø amrrua pasrabiibe, ¹³ palma ishiimeran muta, Jesúswan trenchib trashib katønrrab webambubelø køn:

“¡Hosanna! chib.

¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe,

tru Israel misagwei Rey, mayanguen tab kuig køn!” chib.

¹⁴ Jesúsbe kan burro-unøzhig pasrain køben, trunun itøguana ibig køn, Tiuswei wamyu maig pørig køben treekke:

¹⁵ “Jerusalén, kørig kui inchimøta cha.

Asay cha, ñimui Reybe kan burra lluiig burro-unøyu itøguana attrun” taig.

¹⁶ Srøbatøbe Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe øyeeg mariilane chi chibig kuinguen ashmeelø køn. Inchen yandø Jesúswan purø nuig, purø tabig mara kusruben, truyu wetøgørrabelø køn, tru øyeeg pørig pønrrabiibe, nimburaþ pørig pønrrøwa, nun tru øyeeg mariilan eshkabig kuin kui.

¹⁷ Tru Lázaro kwaben sorig truyu waben, tru misaamera Jesúsba pønrrabelø købeløbe nøm maig asigwan eshkab waminchibelø køn.

¹⁸ Inchagurri tru nu misag sötøgucha Tius nøba pasrain kui asamig i tru marigwan wammørabe, Jesúswan katønrrab webambubelø køn.

¹⁹ Inchene fariseosmerabe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Au, chiguen maramgaig køn cha. Ñimguen asay cha. Maya misaabe kerriguba nui wendautø chab amban— cha.

Møiløgøsrøn griegosmera Jesúswan lab

²⁰ Misaamera Jerusalén fiestasrø Tiuswan køriibala tabig waminchab nebambubelai utu truyu møiløgøsrøn griegosmeragucha tøgagøbig køn.

²¹ Incha truiløbe tru Felipe Galilea pirau betsaidasriigwan kemallabe, trenchibelø køn:

—Kasuku, namune Jesúswan ke asinrrabna køtan— cha.

²² Inchen Felipebe ya, Andréswan eshkaben, nømbe pailøba Jesúswan eshkanrrab ambene, ²³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubigweyasig purø nuig, purø tabigwan kenamaramig yandø uta pun cha. ²⁴ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan tirigu trulma pirau peña kwamøwabe, chu uragucha kan truldø kønrrun cha. Trune pirau peña kwawabe si, truba nu larrøbichib misran cha. ²⁵ Møikkøben nui øsig kømigwan undaguibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Trune møikkøben yu pirau nui øsig kømigwan tsalø inchiibe, managatig øsig kømigweyasig esegawa tøgagønrrun cha.

²⁶ Inchen møikkøben naiwan marøb megabiibe, nai mendig arrumig køn cha. Incha na chu pasrøben, nai mendig megabikkucha truyutøwei pasrønrrun cha. Møikkøben naiwan marøb megabigwane nai Møskaimbe nune truba tab inchun chibig køn.

Jesús nui kwamigwan eshkab

²⁷ 'Møimbe nane manrrau isubiitø purø trømbøig køtan chibig køn. ¿Nabe mandø chinrrab køh? cha: “¿Nai Møskai, nan øyeeg trømbøig møi pumønrrai purømisrtra” chinrrab kø, chindah? cha. Treeg kømøtø, nabe øyeeg punrrabigu pasrønrrabwei arrur cha. ²⁸ Nai Møskai, ñui munchiwan maya nuguen tabig kønrrai mar— cha, trenchibig køn.

Inchene srømbalasarngurri kan wam mørø, trenchibig køn:

—Nabe nai munchiwan yandø maya nuguen tabig kønrrai marar cha. Katøyukken maya nuguen tabig kønrrai maramønrrun— cha.

²⁹ Inchen misag truyu mørøb purrabeløbe trenchibelø køn:

—Kan palaig trashitan— cha.

Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Nune kan ángel wamindinrrun— cha.

³⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—I wam mørø wamindiibe, nayasig kømøtø, ñimuyasig køn cha. ³¹ Møin køn chibig køn, yu pirau maig kønrrabigwan asha maramig. Katø møin køn, chibig køn, yu pirau nø karub pasrabig, Satanáswan wambig wegutsamig.

³² Incha nabe piraugurri kusruig kua, mayeelø naimay amrrug kui inchai maramønrrun— chibig køn.

³³ Øyamay Jesúsbe mandø kwamigwan eshkabig køn. ³⁴ Inchen misaabe nune trenchibelø køn:

—Tru maig maramigwan martraí pøriløyube trenchibig køn taig nambe mørøbelø ker cha: “Cristobe managatig wanrrabig køn” cha. Inchen ¿ñibe mandø chigu cha: “Tru Møg Misra Arrubiibe kusruig kømig nebunrrun” chippe? ¿Tru Møg Misra Arrubiibe mu køh?— cha.

³⁵ Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Katøgucha kan maya yanatø tørbe ñimui utu pasrønrrun cha. Tør tøgagøppatø tøryu amønay cha, løstiig ñimun ke ka inchib latatø mer-rarramønrraimbe, kaguende løstøyu uñibiibe chumay ib pasrarmabguen ashmøn cha. ³⁶ Ñim tru tørwan tøgagøppatø, tørwan kørey, chibig køn, tørwei ureemera kønrrappe.—

Øyeelan chab trenchabe, Jesúsbe tarømisra, nømuinukkurri trubabig køn.

Judíosmera Jesúswan tru Cristo kømuitamab køremub

³⁷ Yeeg nørreelø chigøben Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø nømui merrab Jesúsbe kenamaringucha, nune køremeelø køn.

³⁸ Kaguende Isaías, tru Tius maig karuigwan eshkab møg øyah chib pørig nebunrrain kuig køn:

“Señor Tius, ¿namui eshkaigwane mu køreitarru? cha.

¿Señor Tiusbe nui maramburab maramigwan mun kenamarah?” cha.

³⁹ Inchawei nømbe treeg kuitamappe køremeelø køn. Kaguende Isaíasbe trencha pørig købig køn:

⁴⁰ “Tiusbe nømun kabmeran ashmeelø kønrrai marøb,

katø nømui manrrømeran murelø kønrrai marøb indig køn cha, kaptøga chigúi ashmøwei,

nømui manrrøtøga chigúinguen mørmøwei inchain cha,

nøm nuimay llirawa amrruben, tamariilø kømønrrain” chib.

⁴¹ Isaías øyah chippe, Jesúswei tørguegwalmabigwan nøbe asha kua, nuimburab treeg wamindig købig køn.

⁴² Treeg kuingucha tru utu ashib karubeløguen nun truba nu kørebelø køn. Inchendø nømbe fariseosmeran kørig køptø nøm kørewa pønrrain kui ashchai mayelai merrappe chi kenamarmeelø køn, tru judíosmera tulundzuni yaugurri webusriilø kømønrrab. ⁴³ Kaguende nømbe misaamera maya nuguen tab indiilø kømigwan chullelø købig køn, Tius maya nuguen tab indig kømigwan kømøtø.

Jesús wamindiibe misagwan maig kønrrabigwan asha mara kørrømarøb

⁴⁴ Inchen Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:

—Møikkøben nan kørebiibe nan køremøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwan køren cha. ⁴⁵ Inchen nan ashibiibe, nan karua ørøbigwan asan cha. ⁴⁶ Nabe arruppe, yu piraumay kan tør lataig arrig køn chibig køn, mutøgucha nan kørebiibe løstøyu kørrømisra pasrømønrrai. ⁴⁷ Inchen møikkøben nai wamwan mørendø, maig taigwan møra marmígwane,

nun maig maramigwane na asha marmur cha. Kaguende nabe yu pirauelan maig maramigwan na asha mara kørrømartrab arrumøtø,

misagwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha. ⁴⁸ Inchen møikkøben nan kaashib, na wamindigwan mørmub inchibiibe, maig kønrrabigwan asha kørrømartrabig chabguen nøbe tøgaguen pasran cha. Tru na nun wamindi wamdøwei tru srabe kwalømbe nun maig kønrrabigwan asha

maru kørrømartrun cha. ⁴⁹ Kaguende nabe waminchippe, naimburaptø

waminchimøtø, Møskai nan karua ørøbig chi tamigwan chiwan wamin-damigwan nane nø karuig køn cha. ⁵⁰ Incha tru nø martrai karua pasriibe managatig øsig kømig, treeg kui, nabe ashar cha. Inchawei na waminchippe, nai Møskai nan maig wamindingaruigwan nabe treeg waminchar— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

13

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan srøbwan kwallib

¹ Yandø tru Pascua Fiesta pumig kan kwalømdø paløben, yandø yu piraugurri Møskaweisrømay yamig puin kui Jesúsbe ashibig køn. Yu pirau amøñibelan nuilane chu uragucha nøbe undaarabig kua, mømimbe øyegg newan srabegatig undaarraig køn.

² Inchen mab purramnetø nugwaimandziibe Simónwei nusrkai, Judas Iscariotei manrraube, Jesúsban ashig kømui inchibelan tranrrai isungarubig køn. ³ Inchen Jesúsbe chiwandøgucha nø asha martrai Møskaimbe nui tasku pønsrain kui ashib, katø nøbe Tiusweinukkurri webarrua arua, katø Tiusweimaytøwei yamig kui ashib inchibig køn. ⁴ Incha Jesúsbe mab wainukkurri kurra pasramisrøb, pala kewa pasraigwan wesrawa, kan toallan nemøra, pørønawa, ⁵ trugurrimbe kan paila-unøyu pi usrøb, nui kusrenanøb pera uniilan srøbmeran kwalla, nui pørønawa pasraig toallatøga pinømrøbig køn.

⁶ Incha tru Simón Pedron srøbwan kwallchab inchene, nøbe trenchibig køn:

—¿Señor, ñigan nan nai srøbmeran kwallchaindirru?— cha.

⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na mõi marøb waigwane ñibe chigúinguen ashmøn cha. Inchendø tsøndasrømbe chigúi ashchun— cha.

⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Nan kuimbe, managuen ñibe nai srøbmerane kwallchaamøn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na ñui srøbmeran kwallmubene, ñibe nainuube chi asamig tøgagømrørrabguen— cha.

⁹ Inchen Simón Pedrobe trenchibig køn:

—Señor, trube, treeg købene, srøbwandø kwallmøtø, tasigwan kinøsrøb, turwan chishtø pirtra— cha.

¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Chab piraiibe srøbwandøwein kwalamig palan cha. Kaguende asr ørøba chishtø køn cha. Ñimbe yandø chishelø køn cha, søteeløbabe treetø kømuingucha.—

¹¹ Nun tru ashig kømui inchibelan tranrrabiibe nøbe manawei mu kui asha kua: “Søteeløbabe chishelø kømøn” cha trendaig køn.

¹² Yandø Jesúsbe nømui srøbmeran chab kwalla, nui pala kewagúigwan katøle kewa, mishatsigu wamisrabe, trenchibig køn:

—¿Na ñimun øyegg marigwan ñimbe chigúi mørgueh? cha. ¹³ Ñimbe nane: “Kusrennøbig” cha wamamba, katø: “Señor” cha wamamba indan cha, trumaybe sølwein tan cha. Kaguen nabe treegwein kur cha. ¹⁴ Pøs na Señor, na Kusrennøbikken ñimui srøbmeran kwallene, ñimgucha kangurrin kangurri srøbmeran kwalamig køn cha. ¹⁵ Nabe ñim asha kusrenrai mara pasrar cha, na mari lataitøwei ñimgucha martrai. ¹⁶ Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan mendig megabiibe nun

martrai karubigwan purab nuig kòmøn cha. Katø kan karua øriinabiibe tru karua ørøbigwan purab nuig kòmøn cha. ¹⁷ Ñim iilan chigúi asha, treegwan marabe, mayanguen tab kuilø køn cha.

¹⁸ Nabe ñimun øyeeg waminchippe, søteelanbabe øyeeg chimur cha. Kaguende møilan na lawa wesruilø kui nabe asha pasrar cha. Inchendø, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg pasrabig nebunrrain køn cha: “Tru naba lincha mab wabiibe nan srøb kusrawa eshkan” taig. ¹⁹ Inchawei nabe møingurri nabe ñimun eshkar cha, øyeeg puraimøwatø, øyeeg puraibene, tru Nabe Na kuin kui kørenrrai. ²⁰ Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Na karua ørigwan tab wamab utabiibe nan utan cha. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan— chibig køn Jesúsbe.

Judas ashig kømui inchibelaingatø pasramisrtrab køn cha, Jesús eshkar (Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Jesúsbe iilan chab trenchabe, nune chindamguengaig isuben, maig kuigwan kelarrab eshkar trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrab køn— cha.

²² Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe mun waminchib waig mørmøwa, nømbe kangurrin kangurri malau asiyabelø køn. ²³ Inchen møikkøsrøn nui kusrenanøb pera unig mas undaraibe Jesúsweim pulu mab wabene, ²⁴ Simón Pedrobe mun waminchib wain kui pay chib, señas marøbig køn. ²⁵ Inchen tru pulu wabiibe pechoyu kemenda, Jesúswan payibig køn:

—Señor, ¿møig kerah?— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na pirrim pitin kebisha, møigwan tranen, truig kønrrun— cha.

Incha pirrim pitin kebisha, Simón Iscariotei nusrkai Judaswan tranøbig køn. ²⁷ Inchen Judas pirriwan utøben latatø, Satanásbe nui manrrau kebiben, Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Tru ñi marøb pasraigwane petø mar— cha.

²⁸ Inchen mishatsigu mab purrabeløbe chindimba trendermab møikkucha chi tainguen mørmeelø køn. ²⁹ Katøgucha Judasbe anwan nø esegawa sruaig købene, møiløbe treeg isubelø køn: “Jesúsbe fiestayuweï chi palabigwan penøtah, kabe waachameran maitøguen tranø” ta, chindermab.

³⁰ Inchen yandø Judasbe pirriwan utaptø webiben, yandø yem købig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

³¹ Inchen yandø Judas webiben, Jesúsbe trenchibig køn:

—Møimbe tru Møg Misra Arrubiibe maya nuguen tabig indig kønrrai maren, Tiusbe nuinug maya nuguen tabig indig kønrrai maran cha.

³² Tiusma Cristoinug maya nuguen tabig marig kuig køppe, Tius nøgurringucha Nusrkawane nuinuutøwei maya nuguen tabig martrun cha. Tru purø nuig tabig kønrrai maramigwane petø martrun chibig køn.

³³ Nai ureezheelø, yandø ñimbabe maya yanatø unamønrrun cha. Ñimbe nane lanrrun cha. Inchendø na judíosmeran trendaig købigwandøwei møimbe ñimun trendamønrrun cha: “Na yamsrømay ibene, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” cha. ³⁴ Nabe ñimune kan srøig martrai karua pasrar cha: kangurrin kangurri undaarayamig. Na ñimunma mandø

undaaraibe, treetøwei ñimgucha kangurrin kangurri undaaramig køn cha. ³⁵ Ñim kangurrin kangurri undaguelø købene, maya misaamera ñimune nai kusrenanøb pera uniilø kui ashchun— chibig køn.

Pedron Jesúsbe nan ashmíig kur chinrrautan chib

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Inchen Simón Pedrobe Jesúswan trencha payibig køn:

—Señor, ¿Chumay inrrainchigu?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na yamsrømay ibene, ñibe nai mendig attraamøn cha mømibe. Inchendø tsøndatøsrømbe si, attrabguen— cha.

³⁷ Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Señor, ¿mømibe nabe chindimba arrumønrrain køh? cha. Nabe ñuimburab nai øsig kuigwan tranrraptøweim pasrar— cha.

³⁸ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—¿Ñigan isa kømø, naimburab ke kwanrraptø pasrar chitirru? cha. Pøs nabe isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kallu wamømwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan cha.

14

Jesúsbe Møskaweinug pumig may køn

¹ Ñimbe ñimui manrrau ke kan mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøtay cha. Tiuswan køreb, katø nangucha kørey chibig køn. ² Nai Møskawei yaube purramig truba truba pønrran cha. Treeg pønrrømuimbe, trube, kanmaytø eshkabsrubrainrrun cha. Nabe ñimuyasig purramig trusrø tamartrab yar chibig køn. ³ Incha nabe ya, tru purramigwan chab tamarabe, katøle nabe natøwei ñimune pera inrrab arrumønrrun cha, na chu waben, ñimgucha truyutøwei purrønrrai. ⁴ Ñimbe tru na chumay yamigwan ashib, katø maywan ashib inchibelø køn— chibig køn.

⁵ Inchene Tomásbe Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñibe chumay inrrab kuinguen mørmer cha. ¿Mas maywane nambe mandø incha asig kwaasamørra?— cha.

⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe may køb; tru newan ciertonig køb; katø øsig kømig køb kur cha. Inchawei Møskawemaybe nagurrin kømíbe mugucha attraamøn cha.

⁷ Ñim nan isa kømø nebua ashibelø kuig kuumbe, nai Møskawangucha nebua ashibelø købsruig kuinrrun cha. Møingurrimbe Møskawan nebua asan cha. Mømibe yandø ñimbe kaptøga asin køn— cha.

⁸ Inchene Felipebe trenchibig køn:

—Señor, Møskawan namun asingarurra cha. Trutøgabe tsabø kønrrautan— cha.

⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Felipe, ¿katøgucha nane mu kui ashmøtirru? cha, na ñimui utu ya yana uñen. Nan ashibiibe, Møskawangucha asan cha. Treebe ¿ñibe mandø chigu cha: “Møskawan asingarurra” chippe? ¹⁰ ¿Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrain kui ñigan køremøtirru? cha. Na ñimun wamindiiløbe ka naimburaptø wamindiilø kømøn cha. Treeg kømøtø, Møskai nainug pasrabig nui maramelan marøbig køn cha. ¹¹ Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrabig kuin kui kørerray cha. Trengømuppe, na mariilandøguen isua asha, kørey chibig

køn. ¹² Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nan kørèbiibe nõgucha na mariilan martrun cha. Incha treetøguen kømø, mas nõrreeløguen martrun cha. Kaguende nabe Møskaweisrømay inr-rainchar cha. ¹³ Chiwandøgucha nai munchiyu miabene, trunune nabe maramønrrun cha, Nusrkai Møskawan maya nuguen tabig kønrrai mar-trab. ¹⁴ Chiwan køben ñim nai munchiyu miabene, nabe maramønrrun, chibig køn Jesúsbe.

Jesús Espíritu Santon ørtrab misrøb

¹⁵ Ñim nan undaguelø kuabe, na maig maramigwan martrai pønrrailan møra martrun cha. ¹⁶ Inchen nabe Møskawan miamønrrun cha. Inchen nõbe katøgan chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig ñimun tran-rrun cha, managucha ñimba lincha pasrønrrai, ¹⁷ tru Espíritu newan ciertonigwan. Truigwane tru Tiuswan ashmø misaamerabe utønrrab kaiman cha, kaguende nune ashmøwei, mu kui mørmøwei inchibelø kua. Trune ñimbe nun ashibelø køn cha. Kaguende nõbe ñimba pasrab, katø ñimuinug pasrabig pasrønrrab køn cha.

¹⁸ Nabe ñimundø peta kørromarmøtø, nabe katøle ñimuimay arrumønrrun cha. ¹⁹ Kan maya yanayutø nane yu pirau misaamerabe nane mas ashmuben, trune ñimbe nan ashchun cha. Na øsig waikkurri, ñimgucha øsiguelø kønrrun cha. ²⁰ Inchen ñimbe tru kwalømbe nai Møskaweinug nabe pasrabig kui ashib, katø ñimbe nainug pønrrøben, nagurrimbe ñimuinug pasrabig kui ashib inchun chibig køn. ²¹ Møikkøben na maig maramigwan martrai karuillan uta tøgagua, trunun møra marøbiibe, truiibe nan undaguig køn cha. Inchen nan undaguigwane nai Møskai undaaraig kønrrun cha. Inchen nagurringucha nun undaarawa, na maig kuigwan nuinug kenamisrtrai maramønrrun— cha.

²² Inchen Judas (tru Iscariote kømø, katøgan Judasbe) trenchibig køn:

—¿Señor, pirau misaamerane ñi maig kuigwan kenamarmubendø, namune ñi maig kuigwan mandøgurri kenamartrab inchigu?— cha

²³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Møikkøben nan undaguibe na maig taigwan møra martrun cha. Inchen nai Møskaimbe nun undaaranrrun cha. Incha naba, nai Møskaimba nuinumay amrrua, nabe nuinug purramønrrun cha. ²⁴ Nan undaguig kømíibe na maig taigwan mørmíig køn cha. Na eshkar wamindigwan ñim mørøb kuibe nain kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwein køn cha.

²⁵ Øyeelan nabe ñimun kerriguh trenchar cha, na ñimba pasrappatø.

²⁶ Inchendø tru Espíritu Santo, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, Møskai nai munchiyu øramig, truiibe ñimun chiwandøgucha kusrenanøb, na chi tailane kerriguh katøle isunanøb pasrønrrun cha.

²⁷ Nabe ippe, ambumay imay chi isumgaig purø tab købigwan ñimun kørromarøb, katø nai chi isumgaig purø tab købigwan ñimun tranøb inchar cha. Tru ambumay imay tab købigwan na traniibe, yu piraelø tranig lataig kømøtø køn cha. Ñimui manrrau ke mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøwei, kørig kui inchimøwei inday cha. ²⁸ Na ñimun øyeeg taig-wan ñimbe mørig køn cha: “Nabe ya, katøle ñimuimay arrumønrrun” cha trendaigwan, ñim nan, undaguelø kuimbe: “Møskaweimay inr-rainchar” taig mørøppe, ñimbe kasraarabsruinrrun cha. Kaguende nai Møskaimbe na lataitøguen kømø, mas nuig køn cha. ²⁹ Øyeeg puraimøwatø, nabe ñimune kanmaytø iigwan eshkar cha, treeg puraibene, nan kørenrrai.

³⁰ 'Møimbe yandø ñimbabe menrra waminchimumønrrun cha. Kaguende Satanás, yu pirau ke nø karub pasrabiibe yandø arrun cha. Truibe nababe chigucha chi asamig chigaig køn cha. ³¹ Inchendø pirau misaamerabe asam kusremig køn cha, nabe nai Møskawan undaguig køb, trurrigu nabe Møskai maig martrai karuigwan treeg marøbig kuin kui.

'Kurray, chibig køn, yugurri amrrab— cha.

15

Uvas tusrba, nui srarmeraba

¹ Jesúsbe katø trenchib waminchibig køn:

—Tru uvas tusr ciertonibe na køben, nai Møskaimbe tru ellmarøb kwal-libig køn cha. ² Nøbe nainug srarmera uvas niimeelane lutiicha, petappe, trune tru uvas nigabelane katøguchinguen may niirrai tamara parøb chishmarøbig køn cha. ³ Ñimbe yandø chishelø køn cha, tru na ñimun wamindig tru wamgurri. ⁴ Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrray cha. Inchen nabe ñimba kanbalatø pasrabig pasramønrrun cha. Kan srarma nøasiitøbe chigucha mamig niimøn cha, tusryugue pasrømøwabe. Ñimgucha treetøwei chigucha martrab kaimanrrun cha, naba kanbalatø pønrrabig pønrrømøwabe.

⁵ 'Nabe uvas tusr køben, ñimbe truyu srarmera køn cha. Møikkøben naba kanbalatø pasrabig pasrøben, na nuinug pasrøbene, truiibe truba truba mamig nigan cha. Inchen nainukkurri ñim nøørøtø pønrraisruandøbe, ñimbe chigucha martrab kaimanrrun cha. ⁶ Nainug naba kanbalatø pasrabig pasrømígwane srarwan latawei wambig weguchen, mul-lan cha. Incha treeg srarmerane tulisha, nagu parrilø køn cha.

⁷ 'Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrrøben, katø na wamindiilø ñimuinug pønrrabig pønrrøbene, ñimun chi miag købendø, miay chibig køn, ñimune tranig kønrrun cha. ⁸ Ñim øyeeg maren, nai Møskaimbe maya nuguen tab indig utønrrun chibig køn, ñim truba truba mamig misrig nigab, øyamay isa kømø nai mendig amøñibelø kui kenamaren. ⁹ Nai Møskai nan undaguig køb lataitøwei, nagucha ñimun undaarraig køn cha, nai undag købig tøgagúigu truyu pønrrabig pønrray cha. ¹⁰ Na ñimun maig maramigwan martrai pønrrailan møra marabe, nai undag købigu pønrrabig pønrrønrrun cha. Nai Møskai martrai nan karua pønrrailan na møra mara, nui undag købigu pasrabig pasrab lataitøweingue.

¹¹ 'Nabe øyeelan ñimun waminchippe, nai kasrag købiibe ñimuinug pasrøben, tru ñimui kasrag købiibe ka palabinøtiig kømø, newanig kønrrai inchar cha. ¹² Inchen na maig maramigwan martrai pasriibe iig køn cha, ñim kangurrin kangurri undaguelø kønrrai, na ñimun undaarab lataitøwei. ¹³ Kan muguen undag købig iigwan purab nuibe tøgagømuinrrun cha, nui øsig kuigwan nui trendø tab lincha amøñibelayasig purøbasra kwamig. ¹⁴ Martrai tru na karua pønrrailan marabe, ñimbe nai trendø tab lincha amøñibelø køn cha. ¹⁵ Nabe ñimune yandø ka karuindiig melabelø cha wamømur cha. Kaguende kan karuindiig megabiibe nui karub pera wabiibe ni chi marøb uninguen mørmøn cha. Treeg kømøtø, nabe ñimune masken nai trendø tab lincha amøñibelø cha wamar chibig køn, kaguende nabe nai Møskawan na chi møriilane ñimune kerriguh eshkab kenamarikkurri. ¹⁶ Nane ñim lawa wesrumøtø, nabe ñimunguen lawa wesrua, ñimune amrrai wesrua pønrraig køn cha, truba truba mamig niirrai. Trurrigu tru mamig

misriibe pinømø, misrøbig misrtrain cha. Treekkurri ñim chiwandøgucha nai Møskawan nai munchiyu miabene, nõbe ñimune tranrrun cha. ¹⁷Nabe ñimun martrai karua pasrøppe, iigwan karua pasrar cha: kangurri kangurri undaarayanrrai.

Tiuswan ashmø misaamera Jesúsawanba, nuielanba ashig kømui inchib

¹⁸ Ñimun yu piraelø tsaliinchene, nanmerriig tsalø indig købigwan isunrrigay cha. ¹⁹ Ñim yu piraelø kuimbe, yu pirau misaamerabe ñimune undaarabsruinrrun cha, nõmuielan undaarab lataitøwei. Inchendø nabe ñimune yu piraelai utugurri lawa, wesruig køn cha. Treekkurri yu piraeløbe ñimune ashig kømui indan cha, kaguende yandø ñimbe i piraelø kømuben. ²⁰ Na ñimun øyah taig købigwan isua kui chibig køn: “Kan mendig megabiibe nui karubigwan purab nuig kømøn” cha, trendaigwan. Inchawei nanguen kaig martrabgøba, kaig martrabgøba indiibe ñimungucha treetøwei kaig martrabgøba inchun cha. Na wamindiilan ñim møra marøbelø kuisruandøbe, ñim wamindiilangucha møra martrun cha. ²¹ Pøs chine ñimun øyeelø marøppe, nagurri øyeeg martrun cha, kaguende nan karua ørøbigwan ashmeelø kua.

²² Na arrumøwei, katø na nõmun waminchimøwei indig kuimbe, chi kaig mara pønrrømubsruinrrun cha. Inchendø mømibe nõmui kaig marøb pønrraigwane chigøben kemesratø, øyeekkurri køn chib puraambamig kaanrrun cha. ²³ Nan tsalø inchibiibe nai Møskawangucha tsalø indan cha. ²⁴ Katøgan mu møkken øyeelø mariimeelan na nõmui utu marmuig kuimbe, nõmbe chigucha chi kaig marar pønrrømubsruinrrun cha. Inchendø na mana asiimeelø mariilan mømibe asha pønrrøbendø, nan ashig kømui indamba, nai Møskawan ashig kømui indamba indan cha. ²⁵ Pøs øyeeg pureppe, tru maig maramigwan martrai nõmui pøriiløyu maig pørig pasrabig treeg nebunrrain kuig køn cha: “Chigucha kømubendø, nan ka tsalø indan” taig.

²⁶ Inchendø tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, tru Møskaweinukkurri na ñimuiamay øramig, tru Espíritu newan ciertonig, truiibe Møskaweinukkurri arrubiibe, naimburab maig kuigwan waminchun cha. ²⁷ Inchen ñimgucha naimburab maig købigwan waminchun chibig køn, kaguende ñimbe srøsrøgurri naba amøñibelø kuikkurri.

16

¹ Nabe ñimun iilan waminchippe, ñimui isubigwan nainuutø pasra pønrraigwan ni chindinguen mørmøwa pønrrømønrrai waminchar cha. ² Ñimune judíosmera tulundzuni yamerayugurri webetab inchun cha. Inchen møikkøben ñimun kweechabe, truiibe ‘Tiusweyasig tabig mararmab’ inchib pasramig, treekkatikken punrrab køn cha. ³ Ñimun øyeeg marøppe, Møskawan lata, nan lata ashmeelø kuarre, treeg martrun cha. ⁴ Na ñimun iilan eshkappe, yandø tru øyeelø pubene, ñimbe manawei na tru eshkaigwane isua pønrrønrrai eshkar chibig køn, Jesúsbe.

Espíritu Santoi chigøben maramelø

¹ Inchendø øyeelane nabe ñimun srøsrøgurri eshkamuig købig køn cha, kaguende nabe ñimba unig kua. ⁵ Incha mømibe nan karua ørøbigweysrømay na inrraindingucha, ñimbe møikkucha nane paymøtan cha: “¿Chumay inrrainchigu?” cha. ⁶ Na iilan ñimun trenchib eshkabene, ñimui manrrøbe purø isui indan cha. ⁷ Inchendø nabe ñimun isa

kømo, cierton trendamønrrun cha: Na yamibe ñimuimbe mas tabguen køn cha. Kaguende na imubene, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabiibe ñimba pasrønrrab arrumønrrun cha. Inchen na yabe, ñimuyasig nun øramønrrun cha. ⁸ Inchen nø arruppe, yu pirau misaamerane tru kaig mariibe chi købig kuin kui ashchai tørgandø kenamarøb, misagwan Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan kenamarøb, natøwei kaig mara pasraibe chu pasrig kømigwan kenamarøb inchun chibig køn: ⁹ Tru kaig marigwan kenamarøppe, nan køremuikkurrin køben, ¹⁰ misagwan Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan kenamarøppe, nabe Møskaweisrømay iben, ñimbe nan mas ashmønrrab kuikkurrin køben, ¹¹ natøwei kaig mara pasraigwan tru chu pasrig kømigwan kenamariibe, tru Satanás, yu pirau nø karubigwan, nune chu pasramigwan pasrønrrai kørromara pasrabguen indikkurrin køn cha.

¹² Nabe ñimune chigøben eshkamig katøgucha truba truba tøgagøbendø, ñimbe møibatøbe trengatig nebua chigúi mørtrab kaimanrrun cha. ¹³ Inchen tru Espíritu newan ciertonig arruppe, trube kerriguwan ciertonigumay ñimune pera inrrun cha. Kaguende nøbe ka nuimburaptø waminchimøtø, nø maig mørigwan kerrigu waminchib, katø chigøben maig pub attrabigwan ñimune eshkanrrun cha. ¹⁴ Nøbe nane maya nuguen tabig kønrrai martrun cha. Kaguende nøbe naiwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai kenamartrun cha. ¹⁵ Chitøgucha nai Møskai tøgagúibe nain køn cha. Inchawei nabe trendaig køn, Espíritube naimburabigwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai kenamartrun cha.

Isuig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun

¹⁶ Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashchaamøn cha. Inchendø katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar— cha.

¹⁷ Inchen møiløgøsrøn nui kusrenanøb pera uniløbe nømdø kangurrin kangurri payibelø køn:

—¿Øyeeg chippe, mandø terah? cha: “Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashmønrrun chib; katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun chib. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar” chib. ¹⁸ “Maya yanayutø” chippe, ¿mandø chibreendah? cha. Nøbe ni chi waminchib pasrainguen mørmer— chibelø køn.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trunun payig køb inchib kui mørabe, trenchibig køn:

—¿Ñimgan na ñimun øyeeg taigwanrre payib kətirru? cha, tru: “Maya yanayutø ñimbe nane ashchaamøn” taigwan: “Yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun” taigwan. ²⁰ Pøs nabe ñimun isa kømo, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe isuig wamamøra kishib kømnebe, yu piraeløbe kasraaranrrun cha. Ñimbe truba isuig kullaaraig melønrrun cha. Inchendø tru isuig kullaaraig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun cha. ²¹ Kan ishuuma tammisrtrappe, truba pusrkwai inchib kullaaran cha, kaguende yandø tru tammisramig ura puben. Inchen yandø unø kal-labene, kasrag købiitø tru treeg pusrkwaiwane isubguen inchimøn cha, kaguende kan srø misaazhig yu pirau kal-laben. ²² Inchawei ñimgucha møimbe øyeetøwei isub kullaaran cha. Inchendø katøle na ñimun ashene, ñimui manrrøbe truba truba kasraaranrrun cha, kasrag købigwan kan muguen kerramgaikke.

²³ Tru kwalømbe ñimbe nane yandø chigucha paymønrrun cha. Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim chiwandøgucha nai Møskawan miappe, nai munchiyu miabene, nøbe ñimune tranrrun cha. ²⁴ Møingatig ñimbe nai Møskawan nai munchiyube chigucha miamuig køn cha. Miay, chibig køn, utønrrabguen cha, ñimui kasrag købigwan chigucha palømiig newanig kønrraimbe.

Jesucristobe yu pirau kaig puingucha, treegu puraya pasramisrøb

²⁵ Nabe ñimun iilan waminchippe, iibe øyeelø latailø køn chib, kemesratø wamindig køn cha. Inchendø øyeelø latailø køn chib kemesra waminchimumig punrrun cha, nai Møskaweimburabigwan tørgandø kelarrab wamindamig. ²⁶ Tru kwalømbe ñimbe nai munchiyu Tiuswan mianrrigay cha, pøs nabe ñimuyasig Møskawan miamønrrun chimur. ²⁷ Pøs Møskai nøashib ñimune undaaran cha, kaguende ñimbe nan undaarab, katø nabe Møskaweinukkurri webarrua arrig kui køreb indikkurrimba. ²⁸ Nabe nai Møskaweinukkurri webarrua, yu piraumay arrig køn cha. Incha mømibe katøle yu piraugurri, nai Møskaweimay yamønrrun— chibig køn.

²⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Mømibeguende ñibe chigøben ‘iibe øyeeg latailø køn’ chib, ka kemesratø waminchimøtø, tørgandø kelarrab wamindan cha. ³⁰ Ñibe chiwandøgucha newan ashibig kuin kui mømibeguende nambe aser cha. Mugøben ñune chi paya ashib pønrramikken palømøn cha. Øyeekkurriwei, ñibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui kørewa pønrrer— chibelø køn.

³¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Mømibesi køregueh? cha. ³² Pøs øyeeg punrrab kuig yandø mõiwei pubguen indan cha, ñimbe nøørøtø, kan kan chab tarømisra, nane yandø nandø kørømara ambamig. Inchendø nabe natø pasrømur cha, kaguende nai Møskaimbe naba pasrøben. ³³ Øyeelan nabe ñimun waminchar cha, naba kanbalatø pønrrøwabe, chi isumø purø tab pønrramigwan tøgagønrrai. Yu piraube chigøben isumdiig puig melønrrabguen cha. Treeg kuindøgucha kullaaramø, mur isua pønrrønrrigay cha. Nama yu pirau chine kaigwan kanawa pasrar— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

17

Jesús nui kusrenanøb pera uniilayasiig Møskaimba waminchib

¹ Yandø iilan chab trenchabe, Jesúsbe srømbalaneb neesha trenchibig køn:

—Nai Møskai, yandø treeg maramig pun cha. Ñui Nusrkawan maya nuguen tabig indig kønrrai mar cha, ñui Nusrkaingucha ñun maya nuguen tabig indig kønrrai martrai. ² Tru maya misagweim pala nø karub pasrønrrai ñi trana, tru mayeelan ñi nun tranilane managatig øsig kømigwan tranrraima tranig kuig køppe. ³ Inchen tru managatig øsig kømibe iig køn: ñi Tius ciertonig kandø wabigwan mu kui nebua ashib, katø Jesucriston tru ñi karua ørigwan mu kui nebua ashib indamig.

⁴ Nabe yu pirau ñune maya nuguen tabig kønrrai marar cha, tru ñi nan martrai karua pasrigwan na chab patsøgøb. ⁵ Trube mømibe, nai Møskai, ñui merrab nan tørguegwalmabig kønrrai martra cha, tru chigurrimbunø købigwan marig kaabenbatø manasrøwei ñui merrab tru tørguegwalmabigwan na tøga waig købiitøgatøwei.

⁶ Yu piraelai utu ñi nan tranrrab lawa wesruilane ñun mu kui ashchai nabe asingarur cha. Truiløbe ñuielø køben, ñibe nan tranen, nømbe ñi maig wamindigwan møra, maran cha. ⁷ Møimbe nømbe ashibelø køn chibig køn, chigurrimbunø ñi nan tranilbe ñuinukkurri arrubig kuin kui. ⁸ Kaguende nabe ñi nan eshkaigwan nømun eshkaben, nømbe mørig køn cha. Incha isa kømøtø, nabe ñuinukkurri webarrua arrig kui nebua ashib, katø nane ñi karua ørig kuin kui nømbe køreb indig køn cha.

⁹ Nabe nømuyasig ñun miar chibig køn. Nabe yu piraelaimburab miamøtø, ñi nan tranilayasig miar chibig køn, kaguende ñuielø kuimba. ¹⁰ Kerriguba naimbe ñuin køben, katø kerriguba ñuimbe nain køn cha. Incha nømgurri maya nuguen tab indig pasrar cha.

¹¹ Yandø nabe naimburappe yu pirau uñmuben, trune nømbe yu pirau amøñibig amøñinrun cha, nabe ñuimay arruben. Nai Møskai Newan Tabig, ñi nan tranilane ñui munchi maramburab marøbiitøga chi neb-umønrrai ashib tøgagørra cha, naba, ñiba kanbalatø pønrrab lataitøwei nømgucha mayamba kanbalatø pønrrønrrain cha. ¹² Na yu pirau nømbe uñib urasma, ñi nan tranilane ñui munchiyu nømune chigøben neb-umønrrai, nabe ashib tøgagúig køn cha. Na tab ashib tøgagøben, møikkucha nømbe tarømisra, pinømuig køn cha. Tarømisra pinappe, tru manawei treeg pinønrrab pasrabig truitøwei pinig køn cha, tru Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truig nebunrrai.

¹³ Incha møimbe yandø nabe ñi waisrømay katø attrainchar cha. Incha na yu pirau pasrappatø ilan waminchar cha, nai kasrag købigwan nømgucha nømuinug newan tøgagønrrai. ¹⁴ Nabe ñui wamwan nømun eshkaib waminchen, piraeløbe nømune tsalø kuindan cha, kaguende na i pirauig kømub latawei, nømgucha yu piraelø kømuimba. ¹⁵ Nabe ñun miappe, yu piraugurri nømun wesrunrrai miamøtø, Satanás, tru larrø kaig, nømun chinchimønrrai, treegwan miar cha. ¹⁶ Na i pirauig kømub latawei, nømgucha i piraelø kømøn cha. ¹⁷ Tru newan ciertonitøga ñuyasiitø tarømariilø kønrrai martra chibig køn. Ñui wambe tru newan ciertonig køn cha. ¹⁸ Ñi nan piraelai karua ørøb lataitøwei, nagucha nømun piraelai karua ørar cha. ¹⁹ Incha nabe naasiitø nømuyasig ñuindø kønrrab pasramisar cha, nømgucha treetøwei tru newan ciertonigu ñuindø kønrrab pønrramistrain cha.

²⁰ Inchendø nabe nømuyasiitø miamøtø, katø wendøsrø nøm wamindigwan møra, nan kørenrrabelayasikkucha tøga miar chibig køn, ²¹ mayeeløba nømgucha kandø lataig kønrrai, ñi nai Møskai, naba, ñiba kandø køb lataitøweingue. Katø nømgucha namuinug kanbalatø pønrrønrrai miar cha, pirau misaabe nane ñi karua ørøbwei indig kui kørenrrai. ²² Ñi nan tørguegwalmabig tranigwane nabe nømun tranar cha, nømgucha mayamba kandø lataig kønrrai, naba, ñiba kandø køb lataitøweingue. ²³ Nabe nømuinug pasrøben, ñibe nainug pasrøben, trumaybe newan ke kanbalatø pønrramigwan nebua tøgagønrrain cha. Pirau misaabe ñi nan karua ørig købig kuin kui ashib, katø ñibe nan undaarab lataitøwei nømgucha undaguig kuin kui ashib inchai.

²⁴ Nai Møskai, ñi nan traniløbe, na chu waben nømgucha truyutøwei naba purrønrrai inchar cha, tru tørguegwalmabig ñi nan tranig købigwan nøm ashchain cha, tru chiwanguen marmøwatøsrøwei ñi nan undaguig kua, tranigwan. ²⁵ Nai Møskai sølgandø tabig, yu piraeløbe ñune mu kui ashmuindøgucha, nabe, ñun ashibig kur cha. Inchen iiløgucha yandø

nane ñi karua ørig kuin kui ashibelø køn cha. ²⁶ Nabe nømune ñui munchiwan mu kui nebua asingarur cha. Katøgucha nabe asingarubig asingarumønrrun cha, tru ñui undag købig ñi nayasig tøgagúigwan nømgucha lata tøgagønrrai. Inchen nabe nømuinug pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

18

Jesúswan merrarawa srua ambub

(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Jesús iilan Tiusba chab waminchabe, nui kusrenanøb pera uniiløba webya ibig køn, Cedrón pi ambøgatøsrø larramrrab. Tru pi ambøgatømayrømbe kan olivos tul pasrøben, Jesúsbe nømbe truyu kebibig køn. ² Inchen tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nøgucha tru tulwan ashibig købig køn, kaguende Jesúsbe katø katø nui kusrenanøb pera uniiløba truyu tulundzunabig købig køben. ³ Incha Judasbe kan sətø Roma misaamerai suldaumeraba, policíameraba pubig køn, sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba misra karua øriilø, espadamera køben, lámparamera køben sruar, nag piløga mutar. ⁴ Inchene Jesúsbe kerrigu nun øyeeg purainrrabigwan ashaguen kua, nømerrig webippa, payibig køn:

—¿Mun lague?— cha.

⁵ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Nazaretsrø Jesúswan ler— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Truibe na kur— cha.

Inchen Judas, tru Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe, truyu nømbe pasrabig køn. ⁶ Inchene Jesúsbe: “Truibe na kur” chiptinchene, nømbe wendømay amba, pirausrøn kørrabelø køn.

⁷ Inchene katøle nøbe payibig køn:

—¿Mun lague?— cha.

Inchene nømbe:

—Nazaretsrø Jesúswan ler— cha, trenchiben,

⁸ Jesúsbe katøle trenchibig køn:

—Yamba nabe, truibe na kur, chimmørgøppeh cha. Nan lab amrruabe, trube iilane ambasay— cha.

⁹ Øyeeg puppe, Jesús nøtøwei øyah taig taig truig nebunrrain kuig køn: “Nai Møskai, ñi nan tranielane møigwangucha kanguen trubishimur” taig.

¹⁰ Inchene Simón Pedrobe espada srua kua, wesrawa, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabig, Malco taigwan, kusrmay kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn. ¹¹ Inchen Jesúsbe Pedron trenchibig køn:

—¡Espadane painayu way! cha. Tru purø trømbøig punrrabig nai Møskai mutchai tranin copan, ¿nagan muchimumuitarru?— cha.

Jesús Anáswei merrab

(Mt 26.57-58; Mc 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Inchen tru Roma suldau sətømeraba, nømun nø karub pera pasra-biiba, katø Tiuswei yau pønrrabelø judío policíameraba Jesúswan merrarawa, lusrøbelø køn. ¹³ Incha tru Anásweirsømaymerrig srua ambubelø køn. Anásbe Caifáswei sueeru køben. Katø tru Caifásbe tru pilawan maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote købig køn. ¹⁴ I Caifás nø købig

køn, øyeeg marene tab kønrrun cha, judíosmeran waminchibig: “Maya misagweyasig kan møøtø kwamikken søl kønrrun” chib.

Pedrobe Jesúsuan ‘ashmúig kur’ chib

(Mt 26.69-70; Mc 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Simón Pedropa, katøgan Jesús kusrenanøb pera uniiba Jesúswei wendautø ambubelø køn. Tru kane maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei asig kuig køppe, Jesúsba truigwei ya wambiisrøngatig kebiben, ¹⁶ trune Pedrobe wambig yaskabutø kørromisrøbig køn. Inchen Jesús kusrenanøb pera unig kane tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei nøbe trendø asig kua, katøle webarrua puramrrai, tru yaskab kurøb pasrab srusran wamincha, Pedron umbu pera kebibig køn. ¹⁷ Inchene tru srusrøbe Pedron trencha payibig køn:

—¿Ñigucha tru ø møwei mendig uñibig kømmørgøppeh?— cha.

Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Kah, nabe tru kømur— cha.

¹⁸ Inchen karundiig melabeløba, tru Tiuswei yau pønrrabelø policíamerababe nag urra kua, pishi yem køben, pønrramisratø pachiirab køben, Pedrogucha truyu nømba nag pulu pachiirab pasrabig køn.

Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Jesúsuan maig kuitashchab payib

(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Inchen maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe Jesúsuan payibig køn tru nui mendig amøñibelaimburab maitø kuigwanba, kusrenanøppe, chitø kusrenaniilanba, truilan. ²⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe maya misaamerai malau wamindig køn cha. Judíosmeran tulundzuni yamerayuba, Tiuswei yau judíosmera tulundzuninuuba chu uraskucha kusrenanøbig kur cha. Inchawei chigucha na søratø wamindiibe kaagøn cha. ²¹ ¿Nane chindimba paygu? cha. Tru na maig tailan wamindi mørøbelan pay, chibig køn. Truiløbe na maig tailan ashibelø køn— cha.

²² Jesús iigwan trenchibene, kan policía truyu pulu pasrabiibe Jesúswane maløbøtø pashabe, trenchibig køn:

—¿Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotengan øyeeg løtamig kuitarru?— cha.

²³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, na chigøben kaig taig købene, chiyu kalø tain kui eshkau pøs cha. Inchen tru na trendaig chi kalø kømubene, trube, nane ¿chindimba pashku?— cha.

²⁴ Inchen Anásbe Jesúsuan lusrimbatiig tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Caifásweisirømay ørøbig køn.

Pedro katøle Jesúsuan ‘ashmúig kur’ chib

(Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Trune Pedrobe tru nag pulu pasramisra, pachiirab pasrøben, trenchibelø køn:

—¿Ñigucha tru møwei mendig uñibig kømmørgøppeh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Kah, nabe tru kømur— cha.

26 Inchene tru maya sacerdotesmeran nò karub sacerdotei kan karuindiig megabig, tru Pedro kaluwan lutiitsinab mòwei nòmmissaabe, Pedrone trenchiptinchibig kòn:

—¿Nabe ñune tru olivos ellguain tulyu Jesúsba pasrøben ashíb mørgøppeh?— cha.

27 Inchene Pedrobe katøygug ‘ashmíg kur’ cha isøben, mømibe tru urastø kan kallu wamaptinchibig kòn.

Jesús Pilatoi merrab

(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Inchen yandø tøm-rram lutauguen køben Caifáswei yaugurrimbe tru Pilato waig palaciosrømay Jesúswane srua ambubelø kòn. Inchendø judíosmerabe tru yaube kebammeelø kòn, trømbøig marig chillig indi lataig kørørmismønrab, nøm kebammuikkurrimbe tru pascua mamigwan chi kømø ka mamig kønrrai. 29 Inchene Pilatobe nømun payrrab webya trenchibig kòn:

—¿I møwane ñimbe chitø kalø maran chibrre inchigueh?— cha.

30 Inchene nømbe trencha løtabelø kòn:

—Larrø kaig kømuiimbe, ñui merrab nam mana srua amrrubsru— cha.

31 Inchene Pilatobe trenchibig kòn:

—Ñim srua ambay cha. Tru maig maramigwan martrai ñimui pørig maig chibig køben, treeg asha maray— cha.

Inchene nømbe trenchibelø kòn:

—Nam judíosmerane ka namuimburaptøbe mungucha kweechib pønrrømønrrai merig kòn— cha.

32 Inchen øyeeg puppe, Jesús tru nui kwamig chiyu punrrab pasra-bigwan, tru nò maig wamindig treeg nebunrrain kuig kòn. 33 Inchen Pilatobe katøygug tru palacioyu kebya, Jesúswan wamabe, payibig kòn:

—¿Ñigan tru judíosmerai rey køtirru?— cha.

34 Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Ilgwangan ka ñiasitø trenchitirru? Kabe ¿katøganelø naimburab ñun mu trendaimba trenchitirru?— cha.

35 Inchene Pilatobe trenchibig kòn:

—¿Kabe nagan judío kuitarru? cha. Ñui piraueløba, katø tru sacerdotesmeran karubeløba naimay ñune sruamrruig kòn cha. ¿Chi kalø mara pasrøgu?— chibig kòn.

36 Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Na ashíb karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn cha. Tru na ashíb karub tøgagúig yu pirauig kuimbe, trube, nai mendig melabeløbe nan judíosmerai tasku tranig kømønrrai kwayabsruinrrun cha. Pøs na karumburab ashíb karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn— chibig kòn.

37 Inchene Pilatobe trenchibig kòn:

—Trugan, ¿ñibe rey køtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñibe nane rey kòn cha, trendan cha. Nabe truweiwei kal-lab, yu piraumay arruppe, truweiwei arrig kòn cha, tru newan ciertonigwan eshkanrrab. Mutøgucha tru ciertonigweingatø pasrabiibe, nai wamwan møran— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

38 Inchene Pilatobe trenchibig kòn:

—¿Tru newan ciertoniibe, chi køh?— cha.

*Jesús*wan *kwanrrai pasrøb*

(*Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25*)

Iigwan chab trenchabe, Pilatobe katøle webya, judíosmeran trenchibig køn:

—Nabe tru møweinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha.
³⁹ Inchendø ñimbe trendø treeg maramig tøgær køn cha, Pascua Fiesta kwalømbe kan kailan keeri yau pasrabigwan na elacha wertrai. ¿Trube, tru judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha, trenchibig køn.

⁴⁰ Inchene nõmbe mayeeløba katø trenchib trashibelø køn:

—¡Øigwan kømøtø, Barrabáswan elachi!— chib.

Tru Barrabásbe niliig købig køn.

19

¹ Inchene Pilatobe Jesúswan merrarrawa, itsingarubig køn. ² Inchen suldaumerabe kaldiigwan corona mara, Jesúswei turyu petsøsrø, katø asru kan keeg kørrabig yalø piguiig itøguenanøbelø køn. ³ Inchabe nuim pulu kemallabe, trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai rey, viva!— chib.

Incha maløbøtø pashagutsamba inchibelø køn.

⁴ Inchene Pilatobe katøyug webya, misaamerane trenchibig køn:

—¡Au! Nun wambiisrø pera arrumønrrun cha, nuinuube chigucha chi kalø marig nabe wetørramuin kui ñim ashchai.—

⁵ Inchen Jesúsbe, tru corona kaldiigwan marigwan petsaig, tru yalø piguiigwan keweig webibig køn. Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¡Asay! cha, i møøbe yu pasran— cha.

⁶ Inchen tru sacerdotesperan karubeløba, tru policíameraba Jesúswan ashippe, trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—Treeg købene, trube, ñimðwei srøa amba, kurusyu mesray cha. Pøsrø, nabe naimburappe, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur— cha.

⁷ Inchen judíosmerabe nune trenchibelø køn:

—Nambe maig maramigwan martrai pørig tøgær ker cha. Inchawei truyu maig chibig køben, nõbe kwamitøwein køn cha, kaguende nõbe nõasiitø: “Tiuswei Nusrkain kur” chib pasraikkurri.—

⁸ Inchen Pilatobe tru trendaigwan mørabe, mas kørig kui inchibig køn.

⁹ Incha katøle palacioyu kebya, Jesúswan payibig køn:

—¿Ñibe chuig kugu?— cha.

Inchen Jesúsbe niløtø pasrøben, ¹⁰ Pilatobe trenchibig køn:

—¿Nanguen løtømønrrapteh? cha. Nabe ñun elatsamdiig købene, elachib, kurusyu mesramdiig købene, mesrøb indamig mu mandamgaig maramigwane na asha marøbig kui ¿ashmøtirru?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nan øyeeg punrrai ñi marøb wamigwane chigaig købsruinrrun cha, ñun srømbalærøngurri treeg marøb wanrrai tranmuig kuimbe. Inchawei tru nan ñui tasku tranøbiibe purab kaikken mara pasran— cha.

¹² Trugurrimbe Pilatobe Jesúswan mandø incha elatsamdiig køtashchab labig køn. Trune judíosmerabe trenchib trashibelø køn:

—Ñi nun elachabe, Roma maya misagwan karub wabig Césarweingatiig kòmøn kòn chib. Kaguende møikkøben: “Rey kur” chib pasrabiibe Roma maya misagwan karub wabig Césarweingatiig kòmøn— chib.

¹³ Inchene Pilatobe trunun mørøppe, Jesúswan wambig wesrungarua, maig kòrrrabigwan asha martrab wamisrinug wamisrøbig kòn, tru “Srutøga Kayig” tainug, hebreomaybe Gabata cha waminug. ¹⁴ Pascua Fiesta maramig kan kwalømdø paløben, kwaløm tøbøtag kòsrøn kòbig kòn. Inchen Pilatobe judíosmeran trenchibig kòn:

—¡Au, ñimui rey yu pasran!— cha.

¹⁵ Inchene nømbe trashibelø kòn:

—¡Kwabash! ¡Kwabash! chib. ¡Kurusyu mesrø!— chib.

Inchen Pilatobe trenchibig kòn:

—¿Nagan ñimui reywan kurusyu mesrørrab waitarru?— cha.

Inchen sacerdotsmeran karubeløbe trencha løtabelø kòn:

—Nambe katøgan rey tøgar kòrrrab kòmøtø, Roma maya misagwan karub wabig Césarwandø rey wannar ker— cha.

¹⁶ Inchen yandø Pilatobe Jesúswan kurusyu mesrørrai nømun tranøbig kòn.

Jesúsuan kurusyu mesraig

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

Inchen nømbe Jesúsuan kemøra, srua amben, ¹⁷ Jesúsbe nui kuruswan muta, tru Calavera cha wamiisrømay webibig kòn, hebreomaybe Gólgota taig. ¹⁸ Incha truyu kurusyu mesrøbelø kòn, katø pailan pinrrø menda kan kan, Jesúsuan tru tøbøtakke. ¹⁹ Incha Pilatobe kurusyu kan pørig mesrørrai karubig kòn:

JESUS NAZARETSRIIG, JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig. ²⁰ Inchen tru pøra mesraigwane judíosmera mugøben truba yamelø lebelø kòn, kaguende tru Jesúsuan kurusyu mesraibe ciuda pulu køben. Inchagucha tru pørig megabiibe hebreomay køben, latinmay køben, griegomay køben pørig kòbig kòn. ²¹ Incha treekkurri judío sacerdotsmeran karubeløbe Pilatone trenchibelø kòn:

—“Judíosmerai rey kòn” cha pøra mesrømøta cha. Treeg kòmøtø: “‘Nabe judíosmerai rey kur’ cha, nø trendaig kòn” chibig, treeg pør— cha.

²² Inchen Pilatobe trencha løtabig kòn:

—Na pøriibe, pørig megabasay— cha.

²³ Incha suldaumerabe Jesúsuan kurusyu chab mesrabe, nui kewagúigwan kusrawa, pippalø pirishibelø kòn, kanui kan kangue. Incha trugurrimbe tru pala kewagúigwangucha kusrabelø kòn. Inchen truiibe kemesra tsusaimiig kòrrappa kandiig pasrig kòbig kòn. ²⁴ Suldaumerabe kangurri kangurri trenchibelø kòn:

—Kølsrømun cha. Trembe tru kewagúigwan muin kòrrø misrtashchab suerte kucha ashkun— cha.

Øyeeg maren, Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig truig nebuig kòn:

“Nai kewagúilan nømdø pirisha,

tru nai pala itøgueigwane muin kòrrø misrtashchab suerte kucha asan” taig.

Suldaumerabe øyeeg marig kòbig kòn.

²⁵ Jesúswei kurus pulube nui usrin køben, nui usrai numøsrain køben, Cleofaswei srai María køben, katø María Magdalena køben pønrrabelø kòn.

²⁶ Inchen Jesúsbe nui usran ashib, katø nui undaaraig kusrenanøb pera uniibe nui usraim pulu pasrai ashib inchabe, usrane trenchibig kòn:

—Au, ñui nusrkai lataigwan uyu ñi pera pasran— cha.

²⁷ Inchabe katø tru nui kusrenanøb pera unigwan trenchibig køn:

—Ñui usri lataigwane uyu ñibe pera pasran— cha.

Indig tru uraskurrimbunø tru kusrenanøb pera unig købiibe nui yau pera kørrømisrøbig køn.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Yandø øyeeg chab puraiiben, Jesúsbe kerrigu treeg chab nebui ashabe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrai trenchibig køn:

—Pimulgwatan— cha.

²⁹ Inchen truyu kan køtsøyu køchiibi netsiig tøgaig pasrøben, kan ñab espunjan tru piyu kebisha, kan hisopo srarchigu pucha, mutchai Jesúswei triisrø yuuløbelø køn. ³⁰ Inchen Jesúsbe tru vinon yuulen, chab webishabe, trenchibig køn:

—Yandø chab marig kørrømisran— cha.

Incha turwan utsøbasra, yandø nui espíritun tranøbig køn.

Kan suldau lanzatøga Jesúswan tøbulyu larrab kwanøb

³¹ Inchen yandø Pascua Fiesta punrrabigweyasig tru tamarøb kuin kwaløm køben, judíosmerabe tru asrmeran isrin kwalømbe kurussyu melsraig melømønrrai inchibelø køn, kaguende tru kwalømbe, tru isrin kwaløm, purø nu kwaløm kønrrab køben. Treekkurri Pilatone, melabelai srøbmeran landiitsingarunrrai rugabelø køn, asrmeran kurussyugurri pinøsrumig kønrrai. ³² Inchen suldaumerabe amba, kanunmerrig srøbmeran landiicha, trugurrimbe Jesúsba kurussyu mesraig megabigwan kanungucha landiichibelø køn. ³³ Incha Jesúswan kemalla ashene, yandø kwainguen megaptinchen, treekkurri nune srøbmeran landiichimeelø køn.

³⁴ Inchendøgucha kan suldaube Jesúswane tøbulyu lanzatøga larrab kwanen latatø, animba, piba weguchibig køn. ³⁵ Inchen nui kaptøga ashibiibe maig kuigwan wamindan. Inchen maig kuigwan tru nø wamindiibe cierton wamindig køn. Nøbe ka isatø waminchib pasrømurmab isua pasran, ñimgucha Jesúswan kørenrrai. ³⁶ Kaguende øyeelø pureppe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrain trenchibig køn: “Nui tsutsigwane kanguen landig kømønrrun” taig. ³⁷ Katøganbaløsrø Tiuswei wamwan pørigugucha katø trenchibig køn: “Misaamerabe tru lanzatøga kwaninabigwan ashchun” cha.

Jesúswan sørab

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Øyeeg chab puraiiben, José Arimatea pueblosriibe Jesúswei asrwan srua inrrab cha, Pilaton miabig køn, tru Josébe judíosmeran kørig køb Jesúswan nui isuigutø uñibig kuagucha. Inchen Pilatobe ka srua ibashen, Josébe asrwan srua ibig køn. ³⁹ Inchen tru Nicodemo, tru merrabsrø Jesúswan yem waminchab ibikkucha, kan treinta kilosburab may irrabzhig mirraba, áloesba lindisaig srua arrubig køn. ⁴⁰ Incha Joséba, Nicodemoba Jesúswei asrwan srua amba, llensutøga kirrøbelø køn. Tru may irrabzheelantøga, judíosmera sørønrrab maig marøbelø køben, treeg tamara sørabelø køn. ⁴¹ Inchen Jesúswan kurussyu mesraim pulube kan tul ellmarig pasrabig køn. Tru tulyube søramig kan trab srøig mungucha wayiimíig, ka pasrabig køn. ⁴² Kaguende yandø judíosmerai

isrin kwalóm pølbasramig lutau køben, katø tru søramikkucha pulutø køben, truyu Jesúswei asrwan wayibelø køn.

20

Jesús øsiirab

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Incha tru srø trune pølbasrøb kwalóm María Magdalenabe løtsøzhig søriisrømay ullarbatø ibene, tru sørin trabyu nu srug kasraibe kusruim pasraptindi ashibig køn. ² Inchen nøbe luløb ibig køn tru Simón Pedroba, katøgan kusrenanøb pera unig, tru Jesús undaaraig købiiba, truilø purrainuumay. Inchabe Mariåbe trenchiptinchibig køn:

—Sørinukkurri Señorwei asrwane srua ambin køn cha. Nambe chu srua amba wayig mørmer— cha.

³ Inchene Pedroba, tru katøgan kusrenanøb pera uniibabe webamba, søriisrømay ambubelø køn. ⁴ Pailøba kegøtø luløb ambendø, kane Pedro lataguen kømø, katøguchinguen mur lula, tru søriisrø nømerrig luløb pubig køn. ⁵ Incha trusrø trarraasha ashene, tru llensu kirriiløbe truyu warai ashibig køn. Inchendø kebimiig køn. ⁶ Inchen nui wendautø Simón Pedrobe pua, sørin trabyu kebyabe, tru llensumerane truyu warai ashibig køn. ⁷ Inchagucha tru Jesúswei turwan pinøbulig llensugucha, tru kirri llensumeraba trubalatø kømø, nøørø kurisaig trarrig tsubig køn. ⁸ Inchen tru kusrenanøb pera unig tru sørinug nømerrig merrab pubikkucha, yandø umbøsrøngatig kebya, ashabe, kørebeg køn. ⁹ Pøs katøgucha nømbe tru Tiuswei wamwan pørigu Jesúsbe kwabelai utugurri katøle øsiiramig palønrrab køn taigwane chigúi mørmuin købig køn. ¹⁰ Incha tru kusrenanøb pera uniiløbe nømui yamay katø ambubelø køn.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb

(Mc 16.9-11)

¹¹ Inchen Mariåbe sørim pulu wambig kishib pasramisrabe, kishib sørin trabyu trarraasha ashene, ¹² pagatø ångelesmera puliig kørrabig kewar, tru Jesúswei asrwan wayig købigube kane turgabøryu, kane katsigu purrai ashiptinchibig køn. ¹³ Inchen ångelesmerabe payibelø køn:

—Ishug, ¿chindimba kishku?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Pøs nai Señorwan srua ambin køn cha. Incha chu wayig mørmur— cha.

¹⁴ Iigwan chab trencha, nø keesha ashene, truyu Jesúsbe pasraptinchibig køn. Inchendø, nøbe Jesús kuitamappe isumíig køn. ¹⁵ Inchene Jesúsbe payibig køn:

—Ishug, ¿chindimba kishku? cha. ¿Mun lagu?— cha.

Inchene nøbe tru tulyu ellmarig ashibig kuitamab isua, trenchibig køn:

—Au, kasuku, inchippa ñi srua yabe, trube, chu wayigwan eskarra cha. Na srua inrrab— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—¡María!— cha.

Inchene nøbe keesha ashabe, hebreomay:

—¡Rabuni!— chibig køn, (trenchippe, “Kusrennøbig” chib).

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Elatcha! cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrø nevimø srø pasrar cha. Inchendø ñibe ya, nai nunelan trenchinrrig cha: “Naimba, ñimuimba

Møskaweisrømay, naimba, ñimuimba Tiusweisrømay nabe inrrab kur tan” cha, eshkanrrab.—

¹⁸ Inchen María Magdalenabe yabe, tru kusrenanøb pera uniilan:

—¡Nabe Señorwan ashar!— chibig kòn.

Incha Señor nun maig tailangucha nømun eshkabig kòn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb

(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Tru truaalømdøwei yandø yem misren, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tulundzuna purrabelø kòn, yaskabmerane mu kurtraingag kasra pønsra, judíosmeran kørig køb. Inchene Jesúsbe truyu kebib, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig kòn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.

²⁰ Incha chab trenchabe tasiimeranba, nui tømbulwanba kenamarene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Señorwan ashippe, truba truba kasraabelø kòn. ²¹ Inchen Jesúsbe katøle trenchibig kòn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain! cha. Nabe ñimun karua ørar cha, nai Møskai nan karua ørøb lataitøwei.—

²² Incha iigwan chab trenchabe, Jesúsbe nømuim pala urra, trenchibig kòn:

—Espíritu Santon utay cha. ²³ Ñim møilan køben nømui kaig mariilan ulø paymø kagøbashene, truilai kaig mariiløbe ulø payamig kømíig kørrømisran cha. Inchen ñim truilai kaig mariilan pesannamø ulø payene, nømune pesannamø ulø payamig kønrrun— chibig kòn.

Jesúsba, Tomásba

²⁴ Inchen Tomás, Gemelo taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, truibre tru Jesús arrubene, nømba wamuig kuig kòn. ²⁵ Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe trenchibelø kòn:

—Nambe Señorwan aser— cha.

Inchene Tomásbe trenchibig kòn:

—Nabe nui tasku kølabus larrøøriilan ashmøwei, katø tru kølabus larrøøriiløyu tasig-unan kegwanmøwei, katø tru nui tømbulyu nai tasigwan kegwanmøwei inchimuppe, nabe køremumønrrun— cha.

²⁶ Indig trune wendau tru kusrenanøb pera uniiløbe katøle umbu tulundzuna purrøben, Tomás kucha nømba wabig kòn. Inchene yaskabmerabe mu kurtraingag kasrailø pønrraingucha, Jesúsbe kebya, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig kòn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.

²⁷ Inchabe Tomáswane trenchiptinchibig kòn:

—Ñui tasig-unan yu kegwanøb, nai tasiimeran ash cha. Incha ñui kwalwan larrøbicha, yu nai tømbulyu tasigwan kegwan cha. Ke truig kømuitamptø isub uñmøtø, ñiguen kørebig ku— cha.

²⁸ Inchene Tomásbe trencha løtabig kòn:

—¡Nai Señor! ¡Nai Tius!— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Tomás ¿møi ke nan ashagan køretirru? cha. Mayanguen tab kuilø kòn cha, ashmøwagucha, kørebeløbe.—

Mandøgurri i kilgameran pørig

³⁰ Jesúsbe truiløtø kømøtø, katøgan Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø truba kenamarøbig kòn nui kusrenanøb pera uniilai merrab.

Truiløbe i kilgamerayube pørig kaagøn. ³¹ Inchendø iilan pøriilø køppe, Jesúsbe tru Cristo Tiuswei Nusrkain kuin kui kørenrrain pørig køn. Incha tru treeg køreitøgabe srøig øsig kømigwan nøgurri tøgagønrrai indig køn.

21

Nui kusrenanøb pera uniilan Jesús Galileasrø kenamisrøb

¹ Inchen treeg chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan katøle kenamisrøbig køn Tiberias nu pisu menda. Nøbe øyamay kenamisrig køn: ² Simón Pedro køben, Tomás tru Gemelo taig køben, Natanael tru Galilea pirau canásriig køben, Zebedeowei nusrkalo køben, katøgan pailø Jesúswei kusrenanøb pera uniiløba, trubalatø lincha warøben. ³ Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Nabe peskanrrab inrrainchar— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Namgucha ñiba amrrunrrab— cha.

Incha ambabe, kan barcoyu nebamba, tru yembe chigucha wesrunrrab kaimabelø køn. ⁴ Inchen yandø tør-rrab arruben, Jesúsbe pi menda nømun kenamisren, tru kusrenanøb pera uniiløbe nune mu kui ashmeelø køn. ⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, nai ureezheelø, ¿chigucha chi peskau kemørtrab kaimatirru?— cha.

Inchene nømbe:

—Kah— chibelø køn.

⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Atarrayan barcoyu kusrmaygatømay kegutsay cha. Trenchabe ñimbe wesranrrabguen— cha.

Inchen nømbe atarrayan keguchibelø køn. Inchabe piyugurri atarrayan wesranrrab kaimaptinchibelø køn, peskau nu køptø. ⁷ Inchene tru kusrenanøb pera unig Jesúswei undaaraipe Pedrone trenchibig køn:

—¡Au, Señor køn!— cha.

Inchene Pedrobe: “Señor køn” taig mørøppe, nui pala itøgueigwan wesrawa tsuig køppe, truigwan kewa, pørønab, piyu pørsraptinchibig køn. ⁸ Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe barcon srua pubelø køn, atarrayan peskautø netsiig keetab sruar. Kaguende nømbe pi mendagurri cien metros køsrøndø waraig købig køn. ⁹ Incha nømbe pirau pinaambabe, kan trøsr nag pasrai ashibelø køn, tru palabes peskauba, pirrimba warig. ¹⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Mamdø tru ñim møi wesruim peskaumeran srua amrruy— cha.

¹¹ Inchen Simón Pedrobe barcoyu nebya, atarrayan nørrø peskaumeratø ciento cincuenta y tres netsiig tøgagigwan pi mendagatig keetab srua ibig køn. Inchen maya nu kuingucha, atarrayabe kølsrømiig køn.

¹² Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Manrrab amrruy— cha.

Inchen møikkucha kusrenanøb pera uniiløbe: “¿Ñibe mu kugu?” cha payamig kørig kui inchibelø køn, kaguende nømbe Señor kui asha kua. ¹³ Inchene Jesúsbe kemalla, pirriwan nui tasku srua pasramisrabe, nømun srørrøbig køn, katø peskauwan chigucha.

¹⁴ Iibabe chabguen pønmay købig køn, Jesús kwailai utugurri katøle øsiirawa kurra, nui kusrenanøb pera uniilan nø kui ashchai kenamisrig.

Jesús Simón Pedropa waminchib

¹⁵ Yandø chab mabe, Jesúsbe Simón Pedron payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿iilø lataguen kømø, nan mas undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai ubisha-uremeran mannøb ashib tøgagørrunrig— cha.

¹⁶ Katøle Jesúsbe payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nai ubishameran tab ashib tøgagørrunrig— cha.

¹⁷ Pønmay kønrrabyu katøle payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe kullaarab isui inchibig køn, kaguende chabguen pønmayguen: “¿Nan undaguig kuguh?” chib payen. Inchen nøbe trenchibig køn:

—Señor, ñibe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn cha. Nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai ubishameran mannøb ashib tøgagørrunrig cha. ¹⁸ Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñibe matsinøtiig køb urasbe, ñui pørønagwan ñiasiitø pørønawa, ñun chuikkøben ibig kuig køn cha. Inchendø yandø ñi køllig misrene, ñui kwalmeran ñi larrøbichen, katøgan mendaig ñune pørønana, ñi ig kømui indiisrømay srua inrrun— cha.

¹⁹ Øyan chippe, Pedro nø mandø kwamig nebuben, treeg kwaitøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai martrab køn cha, trendaig køn Jesúsbe. Inchabe Pedrone trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Jesús kusrenanøb pera unig tru undaarai

²⁰ Inchen Pedrobe keesha ashene, Jesús tru kusrenanøb pera unig undaarai nui wendau arri ashibig køn. (Truibe tru mab purrab uras Jesúswan pechoyu ne tsumisra: “Señor, ¿ñun ashig kømui inchibelan tranrrabiibe mu køh?” cha, payibig, truig købig køn.) ²¹ Inchen Pedrobe truigwan ashabe, Jesúswan payibig køn:

—Señor ¿inchen øigwane ñibe mandø inchainchigu?— cha.

²² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane chi asamig kaagøn cha? Ñibe nai mendig amø— chibig køn.

²³ Indiibe tru trendaigwane nunelai utube treeg wam larrøbitsig købig køn, tru kusrenanøb pera unig, truibe kwamønrrab køn tan cha. Inchen Jesús trenchippe: “Truibe kwamønrrab”, køn cha kømøtø, trenchippe, ka: “Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane ñibe chi asamig kaagøn” cha, treebe taig købig køn.

²⁴ Tru kusrenanøb pera unig trendainabig nøtøwei iilane maig kuigwan eshkab wamincha, katø nøtøwei pørøb indig køn. Incha maig kuigwan nø eshkab wamindiibe isatø kømø, cierton kui asha pønrrer.

25 Katø chigøben Jesúsbe truba truba marig købig køn. Lutøgurrih trumørig pørimbe, tru pørig kilgamerabe yu pirau ørøbagen kemub-sruitamab isur.

Los Hechos

Jesucristo Espiritu Santon tranrrab misrig

¹ Nai Teófilo, nai srøsrø pørigube maig purayaigwan eshkab pørig kuig køn, Jesús tru chigurrimbunø marøb pølbasiilanba kusrenaniilanba.

² Katø nøashib karua øramelø lawa wesruilan Espiritu Santogurri chitø maramelan martrai karua pønsra, srømbaløsrømay srua yain kwalømgatig købigwan pørig køn. ³ Incha nøbe kwaig tsua, øsiirawa, nømune øsiguig kenamisrøbig køn, nø kuin kui asamdiig kønrrai chine marøb. Incha nøbe kwalømmera cuarenta nemisramne nømun kenamisrøb uña, Tius nø karub waigweimburabigwan waminchibig køn.

⁴ Incha Jesúsbe nømba trubalatø purrøwabe:

—Jerusalénsrømaybe amønrrigay cha karubig køn, nai Møskai tranrrab misra kørrømisrigwan treeg pumnegatig munugunrrain cha, ⁵ tru ñim nan øyah taig mørig købigwan. Pøs Juanbe isa kømøtø, pitøga pinøbuliilø kønrrai ulsrain køn cha. Trune ñimbe mam kwalømyutø Espiritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun— chibig køn.

Jesús srømbaløsrømay ib

⁶ Jesúsba truyu tulaamba purrøwabe, trencha payibelø køn:

—¿Señor, Israel misaamera merrabsrø nøm ashib karub tøgagúig købigwan katøle treetøwei nøm karub tøgagømig punrrai møi yan tamara pasrtraindirru?— cha.

⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Treeg maramibe mana punrrabigwanba, Møskai nøashib nui maram purab mariitøgatøwei chi kwaløm treeg punrrai mara kørrømaramigwanbabe, ñimbe wammøra kømig chi palømøn cha.

⁸ Inchendø Espiritu Santo yandø ñimuim pala arrubeneguende maramburab maramigwan ñim uta, Jerusalénsrø, Judea pirau kerrigu, Samaria pirausrø, pirø muba kuimburab purø yabsrønguen naimburab maig kuigwan waminchab webamrrun— chibig køn.

⁹ Incha yandø iigwan chab waminchene, nøm ashib pønrramne, Jesúswane pala kusruben, kan wañi arrua, nun pinøbulen, yandø mas ashchab kaimabelø køn. ¹⁰ Inchen Jesús iben, nøm srømbalaneb neeshib pønrramnetø, mømibe pagatø møguelø puløzheelø kewar nømuim pulu kenamisrabe, ¹¹ trenchibelø køn:

—¿Galileasrø møguelø, chindimba srømbalaneb neeshib kørrømisrke? cha. I Jesústøwei ñimui utugurri srømbaløsrømay srua yainabiibe, ñim maig yai asig katø nøbe treetøweih attrun— chibelø køn.

Judasweimburø purøbasramig Matíaswan lawa wesrab

¹² Inchen tru nøashib karua øriiløbe tru Olivos taig tunsrøngurri Jerusaléngatig katø ambubelø køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu isrin kwalømbe maya yabgatig amrrain chibig køben, treezhiitø.

¹³ Jerusalén ciudayu puabe, tru nøm pui yau, pala pisusrø nebambubelø køn, truyube Pedro køben, Juan køben, Jacobo køben, Andrés køben, Felipe køben, Tomás køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Alfeowei nusrkai Jacobo køben, Simón Zelote køben, Jacoboi nusrkai Judas køben, tru iilø ya peba warainug. ¹⁴ Truiløbe Tiusba wamindamigwane sötøba kandø

isua, maikken elachimø marøbelø købig køn, Jesúswei usri María køben, nui nunelø køben, katøgan ishumburmera køben kanbalatø misra.

¹⁵ Inchen tru kwalømmerawan Jesucristo kusrenanigwan marøbelø kan ciento veinte køsrøn tulundzuna køben, Pedrobe truilai utu pasramisra trenchibig køn:

¹⁶ —Nai nunelø, Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truipe nebumig palaig kuig køn cha. Tru pørigube Espíritu Santobe David wamindigu kanmaytø Judasweimburab treeg nebunrrun cha wamindig kuig køn. Jesúswan kemøra, sruamrrabelan mandø indamigwan eshkab pasrabigwan. ¹⁷ Pøs Judasbe namui utuitøwei, katø namui marameløyu maramig tøgaig købig køn cha. ¹⁸ (Indiibe tru nø kaig marimburø an utiitøga kan tul penig køn cha. Inchabe ippa, turmay peñippe, patsøwan srurram peñen, pøitsimerabe kerrigu webølabig køn cha. ¹⁹ Inchen Jerusalén mayeelø warabelø wammørabe, tru pirøwane, “Acéldama” cha wamabelø køn, nømuin trikkabe, “Ani Lusin Tul” chibig.) ²⁰ Kaguende Salmosyube trenchibig pørig pasran:

“Nui yabe mugucha waraimíig kutsi ya kørrømisren,
katø tryube muguen tsunrrabig kaanrrain” cha.

Katø:

“Nø chi marøb pasraig købigwane katøgan peg utønrrain” cha.

²¹ Inchawei øyeeg købene, tru namui utu Jesús trendø namba lincha llirab uñen, ²² tru Juan Jesúswan piu umbu nun ulsraikkurribunø, katø nun namuinukkurri kusraben, nun srømbalasarø utig kømnegatig namba managucha tin lincha amøñibelø yu møguelø køn cha. Incha kan treeg lincha uñibigwan, tru Jesús kwawa, katøle øsiiraigwan treeg køn chib waminchib, namba tøgatø pasrønrrai maramibe ke søldøwein køn—chibig køn.

²³ Incha pailan wesrawa pønrsøbelø køn: Matíaswanba, Joséwandøwei Barsabás cha wamab (katø Justo cha wamab indi) møwanba. ²⁴ Inchabe øyeeg chib Tiusba waminchibelø køn:

—Señor, ñibe mayelai manrrømeran ashibiibe, i pailan ñi mønun lawa wesrua tøga pasraigwan eshkarra chib, ²⁵ Cristo nøashib karua ørigwei maramigwan uta pasramisra martrabiibe mu kuin kui. Kaguende Judasbe nui yamsrømay inrrab, tru maramigugurrimbe tarømisra pella, peg maywan yaig køn— cha.

²⁶ Inchawei møigweim pala pendashchab suerte kuchene, Matíasweim pala peñen, truipe yandø tru Cristo once nøashib karua øriilai utuig kørrømisrig køn.

2

Espíritu Santo arrigwan waminchibig køn

¹ Judíosmerai Pentecostés taig tru kwaløm yandø puben, nømbe mayeeløba kanbalatø tulundzuna købene, ² møimbe ¡katø! srømbalasarøngurrimbe wanrrabig kan truba mur isig ichibig lataig arrubig køn, tru purrainuube ¡katø! ya ørø tru wanrrabiitø kasramgue. ³ Inchene nømun kanun kanun traniilø kan nagurømera latailø kenamisra, nømun kanuim pala, kanuim pala pønrramisrøbelø køn. ⁴ Inchene nømbe mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørrømisra, peg, peg wammaera waminchib mendabelø køn, Espíritu nømun maig wamindingaruben.

⁵ Inchen Jerusalénsrømbe judíos misaamera warabelø køn, Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø, chu pirausrøngurringuen palømikke. ⁶ Inchen tru misag sətøbe tru wanrrabigwan mørabe, tulundzunabelø køn. Inchabe jpaare! kan øyeebe chi mandø kermab isubelø køn, kaguende nøm mørenene, tru Jesucriston kørebeløbe møitøgucha peg wam peg wam tru nøm mørøb pønrrabelai wamwan, trunun, trunun waminchiptinchene. ⁷ Inchen nømbe truba kørrø kwaariilø, kangurrin kangurri jpaare! kan mandø kermab isub, trenchibelø køn:

—¿I mayamba waminchib pønrrabeløbe Galileasrø misaamera kømuitarru? chib. ⁸ Pøs kan namuin triimay, namuin triimay nam wamindi mørtrappe ¿mandø kerah? cha. ⁹ Yube Parto pirausreelø køben, medosmera køben, elamsreelø køben, mesopotamiasreelø køben, judeasreelø køben, capadociasreelø køben, pontosreelø køben, Asia pirausreelø køben, ¹⁰ frigiasreelø køben, panfiliasreelø køben, egiptosreelø køben, tru Cirene pirø pulu Libia pirausreelø køben, katø Romasrøngurri amrrubelø ka petø amrruarteelø judíosmera køben, judíos kømeeelø Tiusweiwan judíosmera marigu pønrrønrrab purørruwarmera køben, ¹¹ katø cretasreelø køben, arabiasreelø køben, treeg yam paløreelø købendø, nambe mayeeløba Tius truba nørreelø mariilan namuin triimay, namuin triimay wamindi mører— chibelø køn.

¹² Incha mayeeløba nømbe kwariilø jkan paare! øyeebe mandø kermab isub kangurrin, kangurri trenchibelø køn:

—¿Kan øyeebe chi kerah?— chib.

¹³ Trune kaneløbe indzatø ashib trenchibelø køn:
—Mutsiguelørre inchib waran— cha.

Espíritu Santo kørraarruben, Pedro misagwan maig kønrrabigwan waminchib

¹⁴ Inchen Pedrobe Cristo tru once karua øriiløba kurra pasramisra, nøbe mur waminchib trenchibig køn:

—Judea møguelø køben, katø mayeelø yu Jerusalén warab misaamera køben, iigwan ñim chigúi nebua ashchain køn cha. Na wamindamigwan tab mørtraib chibig køn. ¹⁵ Ya lətsø las nuevetø køben, i møguelan ñimbe mutsiguelø kønmab isuinrrun cha, ¹⁶ treeg kømətø, Tius maig karuigwan eshkabig Joelgurri Tius tru øyee taig købig, iibe tru køn cha:

¹⁷ “Srabe kwalømmerawane treeg pub attrun cha,

Tiusbe trendan chib,
mu misagweim palatøgucha nai Espíritun uncha tøgagønrrai øramønrrun cha.

Ñimui nusrkalø, ñimui nimbasrmerabe
Tius nømun chi eshkaigwan eshkaben,
ñimui matsøreløbe kan piab lataigu chigøben ashen,
ñimui kølleeløbe piailø tøgagønrrun cha.

¹⁸ Tru kwalømmerawane katø ishumbur lata, møguelø lata,
nai karuindiig melabelaim pala
nai Espíritun uncha tøgagønrrai tranen,
nømbe na nømun chi eshkaigwan eshkanrrun cha.

¹⁹ Inchen srømbalarømbe nabe kwaara asha kønrrai mariilø marøb,
katø yu piraube na maramburab mariilan asha kømig kenama-
ramønrrun cha,
anin køben, nag køben, naguish kurrabig købengue.

20 Nøsiibe larrø løstiig misren,

pøibe ani lataig misrtrun cha.

Señor arrum kwaløm truba nuig purø tab kwaløm pumøwatø, treeg kønrrun cha.

21 Inchen Señor Tiuswei munchiwan wamab, purugurra chib miab pasrabiibe, kaigygurri wesraig kønrrun” cha, trendaig.

Iibe tru køn, chibig køn.

22 Ñim Israel misaamera, na wamindigwan møray chibig køn: Nazaret-srø Jesúsbe Tius nø karua øri møg kui ashchai, nø treeg trani møg købig køn cha, nøgurri ñimui merrab maramburab mariitøgaba, kwaara asha kønrrai mariitøgaba, Tius nøba pasrain kui asha kømig mariiløgaba. Pøs ñimdøweinguen ashibelø køn cha. 23 I møwandøwei Tiusbe merrab-srøngurri manawei nø maig martrab isuilane tøgaguen kua, ñimun tranen, ñimbe nune kurusyu mesra, ñim kweetsig køn cha, tru larrø kailai tasku purøøra. 24 Inchen nune kwailai utugurri Tiusbe kusraig køn cha, øyeeg purø trømbøig indinawa kwaig tsuigugurri. Kaguende tru kwab kwanrrai marøb pasrabiibe nune chinchagucha nø merrarrawa tøgagønrrab kaimaig køn cha. 25 Pøs merrabsrø rey Davidbe Jesúsweimburab waminchippe, trendaig købig køn cha:

“Nabe Señorwane chu uragucha nai merrab wai ashibig kur cha.

Kaguende nøbe nai kusrmay pasran cha,

nan amburab, iburab sruagutsig mandøguen kømui pasramig chigaanrai.

26 Treekkurri nai manrrøbe truba kasraaraben,

nai niløbe truba tabig waminchib kasraaran cha.

Inchen nai asrken, chi isumø muniiramigwan muniirab isrønrrun cha.

27 Kaguende ñi, Tiusbe, nan kwabelø pønrrainug pasrønrrain kønrrain kømøwei,

katø ñui Newan Tabigwan trerab tsunrrain kønrrain kømøwei inchun cha.

28 Ñibe nan øsig køm maymeran nebua asingarua,

ñi naba waikkurri nane truba truba kasraarangarunrrautan” taig køn cha, trenchibig køn.

29 Ñai misaamera, nabe maig kuigwan tørgandø kelarrab ñimun trendamønrrun: Merrabsrø namui kølli misag Davidbe kwaben, sørig køn cha. Inchen tru nui søriibe møin kwalømgatig namui utu pasran cha.

30 Inchendø Davidbe, Tius maig karuigwan eshkabig købig kua, tru kan nuinukkurri kurrab misagwan David nø wamisra karub wainug wanrrai wannamigwan, Tiusbe: “¡Katø! treeg marmø kømø, treeg kønrrai maramønrrun” cha, trendaigwan ashibig kuig køppe, 31 Davidbe manawei Cristo øsiiramigwane chab asha kua, tru Cristo katøle øsiiramigwan trencha wamindig købig køn cha ‘kwabelø pønrrainug truyutø pasrønrrai kørømarig kømøwei, katø nui asrbe treraig kømøwein kønrrai indig kønrrun’ cha. 32 Inchawei Tiusbe tru Jesúswandøwei katø øsiirangaruben, nambe mayeeløba tru øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer chibig køn. 33 Incha nune Tiusweim pulu kusrmay wanrrab attrai kusraben, Møskai tranrrab misra kørømisrig tru Espiritu Santon uta, uncha tøgagønrrai trunun tranan chibig køn. Inchen ñim møi ashib, mørøb inchib kuibe, tru køn cha. 34-35 Kaguende Davidbe srømbalasarømaybe nehimuig køn cha. Inchendø Davidbe trendaig køn cha: “Señor Tiusbe nai Señorwane trendan cha:

‘Nai kusrmaygatø wamisr cha,
 ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan
 ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna wamig kønrrai na
 pønsramnegatig.’”

³⁶ ‘Israel misaamera mayeeløba treeg kømuitamab asha pønrray cha,
 tru Jesús ñim kurusyu mesraigwandøwei Tiusbe nune Mayeelaim Pala
 Pasrabig kønrrai maramba, Cristo kønrrai maramba indin køn— chibig
 køn, Pedrobe.

³⁷ Incha øyeeg tailan mørøppe, truba kullaarab isui inchibelø køn nømui
 manrrau kebachen. Inchabe Pedronba, trugurri Cristo nøashib karua
 ørig katøganelanba payibelø køn:

—Ñim nai misaamera, ¿nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

³⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñim møitøgucha nimui kaig mariilan isua møray cha. Incha
 Tiusweimay llirawa, Jesucristoi munchiyu piu umbu ulsrailø kuy chibig
 køn, ñimui kaig mariilan ulø payamig kømíg, pesannaig kørrømisrtrimbe.
 Inchen Tiusbe ñimune Espíritu Santon tranrrun cha. ³⁹ Kaguende i
 tranamigwan nø tranrrrab misra kørrømisriibe, ñimuyasig køb, ñimui
 uremerayasig køb, katø mayeelø chu uras tsøndatøsrø kønrrabelayasig
 køb, katø mayeelø namui Tius nun mun wamag køben wamamelai,
 truilayasig køb køn— chibig køn.

⁴⁰ Incha Pedrobe øyeelø wamindig kømnetø, katø srøitø waminchib,
 øyamay melamig køn chib trenchibig køn:

—Yeeg larrø kaig marøb misaamerainukkurrimbe wemallib ambay—
 cha.

⁴¹ Inchen tru nø wamindigwan møra utabelane piu umbu ulsrailø
 kørrømisren, tru kwalømbe Jesucriston kørewa pønrramisrøbeløbe kan pøn
 mil køsrøn nemisrig købig køn. ⁴² Incha nømbe mayeeløba Cristo nøashib
 karua øriilø kusrenanigwane tindøga marøb pønrrabelø køn, kanbalatø
 lincha kømigu lata, mamig pirisha kanbalatø mab kømigu lata, katø
 kanbalatø misra Tiusba waminchib kømigu lata.

Jesucriston kørebelø srøsrøelø mandø waraig

⁴³ Inchen nømune mønundøgucha ka nøs nøstø købig køn, tru Cristo
 nøashib karua øriiløgurri kwaara asha kønrrai marøb, katø Tius nømbe
 pasrain kui asha kønrrai truba truba marøb inchen. ⁴⁴ Inchen mayeeløba
 Criston kørebeløbe kanbalatø lincha tulundzunab, katø chimerandøgucha
 ke kanguelarrøtø tøgagøb inchibelø køn. ⁴⁵ Incha nømui pirømeran, yam-
 eran, katø chi tøgagúilan køben yana, søteelan pirishibelø køn, møitøgucha
 maig palain køben, treetø. ⁴⁶ Incha kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei
 yau søteeløba tulundzunabelø køn. Incha mamigwan nømui yamørig
 truba truba kasrag, kanbalatø lata pirisha mabelø køn, tabig isua, ka
 treeg maranmab ashchaindø kømø, ⁴⁷ manrraugurri tabig isub Tiuswan
 truba tabig waminchib, katø nømbe maya misaamera truba tabig wa-
 mindinabelø køn. Inchen Señorbe kaigyugurri wesraig kønrrabelan wes-
 rawa, kwalømmørig nømuinuube srøitø, srøitø nemarøbig køn.

3

Kan uñchab kaimabigwan tamarøb

¹ Kan kwaløm Pedroma, Juanba, maaben las tres pailøba kegøtø Tiuswei
 yaumay nebambubelø køn, Tiusba wamindam uras købene. ² Inchene

truyube kan mōg tru kal-lainukkurri uñchab kaimabig wabig kōn. Truigwane Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig kōn” cha waminug kebambubelan ‘an kettra’ cha miab wanrrai, kwalōmmōrig srua amba wannig wabig kōn. ³ Inchen tru uñchab kaimabiibe Pedronba, Juanwanba Tiuswei yau kebamrrab inchen ashabe ‘an kettra’ cha miaben, ⁴ nōmbe nun ashabe, Pedrobe trenchibig kōn:

—Namun ash— cha.

⁵ Inchen tru uñchab kaimabiibe chi tranrrab indermab isua, truba tab ashene, ⁶ Pedrobe trenchibig kōn:

—Angawei, orogawein kur cha. Inchendō na tōgagúigwaneguende tranrrumōn cha. Nazaretsrō Jesucristoi munchiyu kurrab, inrrō— chibig kōn.

⁷ Incha Pedrobe kusrmay tasigu kemōra kusrabene, tru urastō nui srōbmeraba, nui yetōlōmeraba mur misren, ⁸ tru uñchab kaimabiibe ¡katō! kan pōrsrappe pasrambua, ib menda, Tiuswan ‘Tabiibe ñitō kōn’ chib, trashib, pōrsrab Tiuswei yau Pedroba, Juanba kebibig kōn. ⁹ Inchen maya misaamerabe nune uñibig misrin kui ashib, katō Tiuswan ‘Tabiibe ñitō kōn’ chib, truba tabig wamindi ashib inchibelō kōn. ¹⁰ Incha tru Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig” cha waminug tru ‘an kettra’ cha, miab wabigwan truig kui ashabe, truba kwaarōbelō kōn, ¡kan paare! øyeebe mandō kermab isub tru treeg purayain kōben.

Pedro maig pub arrigwan Tiuswei yau waminchib

¹¹ Inchen tru uñchab kaimabig kōbiibe Pedronba, Juanwanba kemōra pasramnebe, misaabe mayamba kwariilō lulōbelō kōn Pedromeraimay, tru Tiuswei yau Salomōnwei Yaskabumay.

¹² Inchen Pedro iigwan ashabe, misagwan trenchibig kōn:

—Namui Israel misaamera ¿øyeegwan asha ñimbe chindimbarre kwar-gue? cha. Kabe tru maramburab maramigwan nam namashib tōgar kua, kabe nam Tiuswei merrab purō tabelō kuikkurri i mōwan uñibig kōnrrai nam mari lata ¿chindimbarre namungōba ashke? cha. ¹³ Treeg kōmōtō, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius namui merrabsrō kōlli misaamerai Tiusbe tru nui marōb megabig Jesúswane tōrguegwalmabig kōnrrai maran cha. Truigwane tru misagwan ashib karub purrabelan ñimbe kemōra, tranōb, katō Pilatobe nune elatchab inchen, ñimbe elachibashmub indig kōbig kōn cha. ¹⁴ Tru Newan Tabig katō Keriguwan Sōlgandiigwane ñimbe kaasha, tru kweechiptiigwane, trube, kelachai miaig kōn cha. ¹⁵ Incha tru øsig kōmigwan nō tōga pasrabigwane ñimbe kweecheen, truigwan Tiusbe kwailai utugurri katōle øsiirangaruben, nambe tru treeg purayaigwane namashib ashibelō ker chibig kōn. ¹⁶ Pōs Jesúswei munchibe tru ñim trendō asi mōg ñim mōi ashib pōnrraigwan øyah chishig kōnrrai tamaran cha, nui isubigwan tru munchiyu pasrikkurri. Tru isubigwan Jesús tōgagōnrrai marig, trube nune newan tamaran cha, pōs ñim mayeelō asiinrrabguen chibig kōn.

¹⁷ Pōs, trube, mōimbe ñim nai misaamera, ñimbe chugúi mōrmōwa, øyee marōb pōnrrain kuin kui ashar chibig kōn, katō ñimun ashib karub purrabelō chigucha. ¹⁸ Inchendō mayeelō Tius maig karuigwan eshkelabelō wamindiitōga nui Cristobe kwamnegatig purō trōmbōig indinab meganrrun cha, manawei Tius eshkawa pasrig kōbigwan treeg nebunrrai marig kōn cha. ¹⁹ Inchawei treeg kōbene, nimui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliray chibig kōn, ñimui tru kaig mariilan chi kaig

mariimíg lataig kørromisrtraimbe. Trumaybe Señorbe chi isumø, tabig pishindø waram kwalømmerra ørøb, ²⁰ katø tru muniirab kui Criston, tru Jesúsuan, ñimuyasig manawei nø tarømara wesrua pasrigwan trunungucha ørtrun cha. ²¹ Inchendø nõbe mõibatøbe srømbalærø ka wamig køn cha, Tius tru chiwandøgucha lutøgurri tamara pønsramnegatig, tru Tius nuindø tarømarilø nõ maig karuigwan eshkabeløgurri nõ manasrøwei maig taig, treeg. ²² Inchawei Moisésma trendaig købig køn: “Señor ñimui Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei Tius maig karuigwan kan eshkabig na lataitøwei katøgan kusranrrab køn cha. Inchawei nõ maig wamindilane chiyutøgucha mõramig køn cha trendaig købig køn. ²³ Kaguende mõikkøben Tius maig karuigwan tru eshkabigwan mõrmigwane, Israel misaamerainukkurri kanguen kaagøm, pinisaig kønrrun” taig køn cha.

²⁴ Inchawei Samuel tsub uraskurrimbunø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø truilø chigucha mõin kwalømmerra øyeeg punrrabigwan wamindig købig køn cha. ²⁵ Pøs ñimbe tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelai ureemera køb, katø tru namui kølli misaameran tru nuinukkurri acuerdo marigwan tøgagøb indan cha. Abrahamwan tru trenchib uras: “Ñigurri karrab larrøbichib misaamerabe pirau maya misaaba mayanguen tab indiilø kønrrun” chib. ²⁶ Inchawei Tius nui Marøb Megabigwan kusrua, trugurri Tiusbe ñimuiimaymerrig ørig købig køn, ñim mõitøgucha tru kaigwan marmønrrab llirawa pønrramisren, mayanguen tab indiilø kønrrain— chibig køn, Pedrobe.

4

Pedroba, Juanba tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

¹ Pedroba, Juanba misagwan waminchib srø pønrramne, judíosmerai sacerdotemera køben, Tiuswei yau policíamera ashib pønrrabelan nõ karub pasrabig køben, saduceosmera køben truba namikkøleelø pubelø køn, ² kaguende Pedroba, Juanba misaameran kusrenanøb, katø tru kwabeløbe katøyug kwailai utugurri øsiiramibe Jesucristoinug køn chib, eshkab kusrennimba. ³ Incha tru karubeløbe Pedronba, Juanwanba kemøra, yandø maaben købene, katø kwalømgatig kailan keeri yau keerøbelø køn. ⁴ Inchendø mõiløgøben Tiuswei wamwan wamindi mõrøbeløbe Criston køreben, mõguelandø munchen trattrø milburab nemisrig købig køn.

⁵ Incha katø kwalømbe tru nõmun ashib karub purrabelø køben, misagwan karubelø kølli misaamera køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, Jerusalén tulundzunabelø køn. ⁶ Truyube maya sacerdotemeran nõ karub sacerdote tru Anás køben, Caifás køben, Juan køben, Alejandro køben, maya sacerdotemeran karubigwei yauelø køben mayamba, truyu purrabelø køn. ⁷ Incha Juanwanba, Pedronba nõmuin tøbøtag pønsrape payibelø køn:

—¿Ñimbe iigwane maramburab marig muindøgarre margue? cha. ¿ililane mui munchiyurre margue?— cha.

⁸ Inchen Espíritu Santotø netsaig Pedrobe trenchibig køn:

—Misaameran ashib karub purrabelø, katø ñim misagwan karubelø kølli misaamera, ⁹ kan møg kwanrriigwan nam tabig marigwan chi wetøgørramdiig køtashchappa, i mõwan mandø incha tamarig kuitashchappa, ñim namun payib srua kuig købene, ¹⁰ trube, ñim

mayeeløba, katø Israel maya misaameraba nebua asig kønrrai eshkanrrab cha. Tru i møg ñim mayelai merrab pasrabiibe tru Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu tabig tammisrig kuig køn cha, tru ñim kurusyu mesra kweechen, Tiusbe katø øsiirangaruig, truigweinug.
 11 Jesúsbe ñim

“ya marøbelø tru kaasig srug køn cha.

Inchendø tru katsiisrømbe pølbasra wayig mas purø tab srukken misrin køn” cha.

12 Pøs nam kaigyugurri wesrailø kømibe mu katøgan pegwei munchiyube chi kaagøn cha; kaguende kaigyugurri wesramigwane yu piraube mungucha treeg martrai tranig kaagøn— chibig køn.

13 Inchen tru payibeløbe Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi kørig kuin kømø, løtab pønrrai ashib, katø mana chu kusreb purrømeelø, chigucha kømeelø kuin kui ashib inchabe, truba kwaara asha, nømune Jesúswei mendig amøñibelø kuin kui nebua ashibelø køn.

14 Inchagucha tru tamari møøbe nømuim pulu kurra pasrabwei indi ashabe, treekkurri Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi tamgaig købig køn. 15 Incha nømune tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø purrainukkurri webambingarua, nømdø kangurrin kangurri payiyab waminchib kørrømisrabe, 16 trenchibelø køn:

—¿Møguelane nambe chi martrab? cha. Kaguende Jerusalén mayeelø warab misaameraimbe Tius nømbe pasrain kui asamig marig kan truba nuig kenagøn cha, nømgurri marig. Inchawei nambe chinchagucha chi treeg kømøn tambegaig køn cha. 17 Inchendø tru treeg marigwan misag utu mas mas wam larrøbichimønrraimbe, møingurrimbunøbe mungucha Jesúswei munchiyube waminchimønrrai ‘chigøben ñimune maramønrrun’ chinrrab— cha, nømbe trenchibelø køn.

18 Incha Pedronba, Juanwanba katø wamabe, chiweingucha Jesúswei munchiyube waminchimøwei, kusrenanmøwei inchai, ¡katø! kandø mera pasrøbelø køn.

19 Trune Pedroba, Juanbabe trencha løtabelø køn:

—Ñimguen tab isuy cha, Tiuswei merrab søl købig kuitashchab nun mørmøtø, ñimun mørøb pønrramig. 20 Kaguende nam ashib, nam mørøb indigwane nambe elachimø, wamindamønrrun— chibelø køn.

21 Inchen tru karubeløbe:

—Ñim namun mørmøwabe, mømibe chi maramigwane nam asamønrrun— chatø, elachibelø køn, tru maya misaameragurri chinchaguen ichabetønrrab kaima. Kaguende truiløbe tru treeg purayaigwan asha, Tiuswan truba tabig waminchib købelø køn. 22 Pøs tru purø nuig tabig marøb, tamarinab møøbe cuarenta años menrra tøggaig købig køn.

Tiuswei ureemera nundø kemenda kørmø pønrrønrrab Tiuswan miab

23 Pedroba, Juanba yandø ka elatsiilø kua nømui lincha amøñibelaisrømay ambabe, tru sacerdotsmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nømun maig taigwan kerrigu eshkaben, 24 tru lincha amøñibelø nøm iigwan mørabe, søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Tiusba trenchib waminchibelø køn:

—Ñi mayelaim pala ñi ashib pasrabig srømbalawan lata, pirøwan lata, marwan lata, chigurrimbunø truyu chi purrabelan chigucha marøbig,

²⁵ Espíritu Santogurri namui merrabsrø David, ñi karuigwan marøb megabigwan ñi øyeeg chib wamindingaruig købig køn cha:

“¿Judíos kømeeelø truba namig kurramba,

katø chi misaamera køben ke ka yandø chi marmuinguenig martrab kurramba inchippe, chindimbarre indah? cha.

²⁶ Pirau reymerabe yandø kwayanrrab lutømaytø pønrramisren,

katø tru ashib karubeløgucha wamincha kanbalatø misra,

Señor Tiuswanba, nui Cristonba

kaig martrab namig kurran” cha.

²⁷ Kaguende isa kømøtø, Herodesba, Poncio Pilatoba, judíos kømø misaameraba, katø maya israelitasmeraba ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswan, tru ñi aceitetøga itølusig lawa wesraigwan tsalø køb, chigøben martrab isub i ciudayu tulundzunig kuig køn cha, ²⁸ ñi Tius manasrøwei øyeelø purainrrai maig martrab isua tøgagúilan treeg nebunrrai, martrab. ²⁹ Señor møimbe tru nøm namun chigøben øyeelø martrumøn cha trencha pønrrailan ashib, katø nam ñuiwan marøb melabelan maikkucha kullaaramø ñui wamwan kørømø waminchib pønrramig kønrrai tranrra chib. ³⁰ Ñui tasigwan larrøbichi cha, tru ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswei munchiyu kwanrreelan tamarøb, ñi namba pasrain kui ashchai mara kørøromarøb, katø kwaara asha kørøromistrai marøb inchi — cha, trenchibelø køn.

³¹ Incha Tiusba chab waminchene, tru nøm tulaamba purrainuube mur kønøben, mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørøromisra, Tiuswei wamwan maikkucha kullaaramø nømbe waminchibelø køn.

Kanguelarrøtø tøgagøb

³² Incha tru nu misag sötømera mayeeløba tru Jesúswan kørebeløbe møitøgucha lata kan manrrøtø lataig lincha pønrrab, kandø isubelø køn. Møitøgucha nømui chi tøgagúigwane ‘nain køn’ chimøtø, chi købigwane kanguelarrøtø tøgagøbelø køn. ³³ Inchen Cristo tru nøashib karua øriiløbe Señor Jesús øsiirawa kurrigweimburab maig kuigwan waminchippe ¡katø! muguen chindamgaig waminchibelø køn. Incha nømbe warappe, kan møitøgucha tab købigwan tøgagømburab tøgagønrrai tranilø purø tab warabelø køn. ³⁴ Inchawei nømui utube chigøben palai inchibiibe muguen kaabig køn. Kaguende møiløgøben pirømera, yamera tøggarbe yana, maig yanigwan anwane srúa amrrua, ³⁵ Cristo tru nøashib karua øriilø nøm ashchai tranøbelø køn. Inchen nømbe trunune nømun maig palain køben kanun kanun treeg pirishibelø køn. ³⁶ Inchen kan levita José taig pi tøbøtag pirø pasrabig Chipre pirausrig, Cristo tru nøashib karua øriiløbe truigwane Bernabé cha wamig (trenchippe, “Isui meløben, isui inchimønrrai tabig waminchib nusrkain køn” taig). ³⁷ Tru møøma kan pirø tøgagua trunun yanabe, anwane srúa arrua Cristo tru nøashib karua øriilø nøm asha martrai tranøbig køn.

5

Ananíasba, Safiraba isønrrab indigwan waminchib

¹ Inchen kan møg Ananías taiba, srai Safiraba kan pirø tøgagúigwan yanøbelø køn. ² Inchabe i møøbe nui sraimba misra, tru anwane tøbøtø tranrrab cha, wamincha, tøbøwane kørøromara, Cristo tru nøashib karua øriilaimay tøbøwandø nøm ashchai tranrrab srúa ibig køn. ³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ananías, ¿Satanás ñui manrrau nø kebya pasramisra, ñigan øyeekkatig martramab pasrøtirru? cha, ñi Espiritu Santon isab pasramig kønrrai, tru pirø yani anwan kerriguwan tranmøtø kørrømara tranrrappe. ⁴ ¿Pirøbe ñuiwein kømuitarru? cha. ¿Katø yanen, tru angucha ñi asamig kømuitarru? cha ¿Ñui manrrau chindimba øyeeg martrab isua pasramisrku? cha. Ñibe møguelan isab pasrømøtø, Tiuswan isan— chibig køn.

⁵ Inchen Ananíasbe iig trendaigwan mørabe, kwain peñiptinchibig køn. Inchen mayeeløba trunun wammøøbeløbe truba truba kørig kui inchibelø køn. ⁶ Inchen matsøreløbe amrrua, asrwan tamara pula, sørønrrab srua ambubelø køn.

⁷ Indiibe pøn ura wendau køsrønyu Ananíaswei srai tru treeg purayaigwan chi wammørmø, kebarrubenba, ⁸ Pedrobe payibig køn:

—Eshkarra cha, tru ¿ñim pirøwan øyawei yaner cha trendaigwan trewei yangueh?— cha.

Inchen nøbe trenchibig køn:

—Øø, treweiwei yanøbwei indig køn— cha.

⁹ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—¿Ñim pailømisra chindimbarre treeg martrab isua pønrramisrke? cha, Señorwei Espiritun ke maig inchibig køtashchab ashchab inchib. ¡Ñiguen mør! cha, ñui kewan sørønrrab srua ambubeløbe chabguen yaskabyuguen amrrutan cha, mømibe ñungucha sørønrrab srua amrrun — cha.

¹⁰ Inchen tru urastø Pedroi srøb pulu Zafiragucha kwain peñiptinchibig køn. Inchen tru matsørelø kerruabe kwaikken wetørrawa, srua amba, keweim pulu sørabelø køn. ¹¹ Inchen tru iglesian kerriguelanba, katø mayeelø tru treeg purayaigwan wammøøbelanbabe purø trømbøig kørig kui indamig arrubig køn.

Cristo nøashib karua øriilø chine asha kønrrai marøbelø

¹² Cristo nøashib karua øriiløbe misaamerai utu chine Tius nømbe pasrain kui ashchai mariilan maramba, kwaara asha kønrrai maramba inchibelø køn. Inchen Tiuswei ureemerabe Salomónwei Yaskabyu mayeeløba maig isuppe, treeg kandø isua tulundzunabelø køn. ¹³ Inchendø katøganeløbe nømbabe lynchab inchimeelø køn, tru maya misaamerabe nømune truba truba tab inchib tøgagúingucha. ¹⁴ Inchen misaamera Señorwan kørebeløbe møguelø lata, ishumbur lata katøguchinguen katøguchinguen nemisrøb ambubelø køn. ¹⁵ Incha kwanrreelanguen tru puraambub lliraig calleswan camamerayu, tsigalmerayu srua amrrua pønrsøbelø køn, Pedro puraiben, nui pørr møsiitøguen møigwan køben kwanrreelaim pala kasrønrrai. ¹⁶ Inchen Jerusalén ciuda puluwan-sreelø misag truba nørrø amrrubelø køn, kwanrreelø køben, trømbøig maringarub kwaimandziimera tøggar kan mandøguen kømui inchibelø, treelø køben sruar. Inchen mayeeløba tamariilø købelø køn.

Pedroba, Juanba kaig indiilø

¹⁷ Inchen maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, saduceosmeraingateelø truyu nøba purrabeløba purø pusrkwai ashiptø namig kurra, ¹⁸ Cristo nø ashib karua øriilane merrarrawa tru kailan keeri yau keerøbelø køn. ¹⁹ Inchen kan Señorwei ángel tru keeri yau yaskabmeran yem kura, wambiisrø wesrawabe, trenchibig køn:

²⁰ —Amba, Tiuswei yau pønrramisra, i srøig øsig kømigweimburab wamwan misaameran trunun kerrigu eshkab waminday — cha.

21 Inchen nømbe iigwan mørabe, yandø tør-rrabene, Tiuswei yau kebamba, kusrenanøb mendabelø køn.

Tru inchib kømnetø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, truyu nøba purrabelø katøganeløba amba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan tulundzuningarubelø køn, katø tru maig maramigwan ashibelø israelitasmerai kølli misaameran mayamba. Inchabe tru kailan keeri yau purrabelan nømuimay merrana, amrrun-rrabelø ørøbelø køn. 22 Inchen policíamerabe amba, tru kailan keeri yausrømbe muganug pua, katøle amrruppe, treeg wam srúa amrrubelø køn:

23 —Truyube mugucha chindamgaig kasraig pasrøben, wegørrømønrrai, ashibeløgucha yaskabmerayu pønrrøbendø, yaskabmeran nam kurene, umbusrømbe mugucha kaagøptindig køn— cha.

24 Inchen iigwan mørabe, tru Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiiba, sacerdotesmeran karubeløba, ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isubelø køn, kan øyeebe chugatig punrrai indamab isubgue.

25 Trunetø møikkøsrøn trenchib puptinchibig køn:

—Ñim tru merrarrawa keerig møgueløbe Tiuswei yau misagwan kusrenanøb purran— cha.

26 Inchene Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiibe, nui policíameraba ya, Pedronba, Juanwanba katø merrana ambendø, maig købash tsag inchimøtø merranøbelø køn, kaguen misaamera nømun srug muta petamigwan køriimata. 27 Incha merrana amrruabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pønrsøben, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe, trenchib payibig køn:

28 —Yamba nambe ñimune Jesúswei munchiyube kusrenanmønrrai, ¿kandø mera pasrøb mørgøppeh? cha. ¿Ñimbe chi margue? cha. Ñimbe Jerusalén ørøba ñimui kusrenanigwan larrøbitsingarua, tru mowan kweecha ani lusigwane namungøba, namungøba kemesrøtan— cha.

29 Inchen Pedroba, katøgan Cristo nøashib karua øriiløba løtappe trenchibelø køn:

—Namuimbe Tiuswanmerrig møramig køn cha, møguelø taigwan kømøtø. 30 Ñim kurusu mesra kweetsig tru Jesúswandøwei namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe katø øsiirangaruig køn cha. 31 Incha Tiusbe nune purø nuig kønrrai marøb nui kusrmay wanganua, Kerrigu Nø Merrab Pasrabig, Kaigyugurri Wesrabig kønrrai marig køn cha, Israel misaameran nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai marøb, katø nømui kaig mariilan ulø payamig kømønrrai marøb inchaimba, treeg marig køn chibelø køn. 32 Nambe øyeege purayaigwane namashib asha pønrrer cha. Inchen nun tru mørøbelan Tius tranig Espíritu Santo chigucha asha pasrainrrun— cha.

33 Inchen iigwan mørøbeløbe, truba trømbøig nama, kwetchab inchibelø køn. 34 Inchen kan møg tru Setenteelai utuig kan fariseo Gamaliel taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbig, maya misag nune mu chi taimíg, kurra pasramisra, tru Cristo nøashib karua øriilan kan petøzhiitø wambig wesrangaruabe, 35 nømune trenchibig køn:

—Namui Israel møguelø, purø ashiptø maray cha, i møguelan ñim chi martrappe. 36 Ñimguen isuy cha, mana køsrøn kan Teudas taig ‘kan truba nu kusreb møg kur’ chibig kurrøben, truigwanma møguelø cuatrocientos

mendig amønaig køn cha. Inchendø nune kweechen, mayeeløba mendig amøñibeløbe chab tarømisren, chab pinig køn cha. ³⁷ Katø wendøsrø misag mayan køtashchab munchi tulishib kwalømmerawan galileasriig Judas kurra, misag nui mendig amøñinrrabelø truba nu pera kurrig købig køn cha. Indig truig chigucha kwaben, mayeeløba mendig amøñibeløbe nørøtø chab tarømisrig købig køn cha. ³⁸ Inchawei mõi øyeeg puim pasrøbene, nabe ñimun trendamønrrun cha: Tru møguelane kagøbashippa, ñimguen ka ambasay cha. Kaguende tru nøm chi martrab isua tøgagúig nøm chi marøb amønaibe, ka møguelaindø kuisruandøbe, patsønrrun cha. ³⁹ Inchen Tiuswein kuisruandøbe, ñimbe pinishinrrab kaimanrrun cha. Inchippa ñimbe Tiusba kwayanrrab inchib pønrrabgun— chibig køn.

⁴⁰ Gamaliel wamindiibe treegwein kuitamab isua, Cristo nøashib karua øriilan wama, ichabetabe, Jesúswei munchiyube mas waminchimønrrai mera, yandø elachibelø køn.

⁴¹ Inchen nømbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrabgurri, truba kasrag webamba ambubelø køn, Jesúswei munchigurri øyeeg kaig indinab pønrrambuawei pønrrønrrai Tius i nømun treeg pønraig kuitamab isua. ⁴² Incha nømbe kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøb, katø yamørig kusrenanøb køn, tru tabig srø wambe, Jesúsbe tru Cristo køn chib, maikken elachimøgue.

6

Tiuswei ureemeran chi palabigwan ashchabelø sieteelø wesrawa pønrrailø

¹ Inchen tru kwalømmerawan Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nørø nemisrøb iben, judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløbe mørønratø waminchib namig kurrabelø køn tru judíosmerai wamwan waminchibelane. Tru kelø peta kwailø nømui utueløbe, kwalømmørig mamig pirishibyu chi lata asiimeelø køn chib. ² Inchen Cristo nøashib karua øriilø tru doceeløbe, tru nu misag Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan tulundzuningarua trenchibelø køn:

—Nam Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamigwan elacha, mishat-sigu tru mamig pirisamigu ashib pønrramibe søl kømøn cha. ³ Inchawei, namui nunelø, ñimui utu siete møguelø lawa wesruiy cha. Mugucha øyeelø køn tainab pønrrømeelø, Espíritu Santotø netsailan, maig kønrrabigwan asha maram kusrebelan. Incha truilan i maramigwan trana pønrsønrrab cha. ⁴ Inchen nambe namuimburappe Tiusba wamindamigwan elachimø marøb, katø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb amøñibig amøñinrrab— cha trenchibelø køn.

⁵ Øyeeg chibene, tru misag sötø nu pasrabigwane truba tabig mørøraben, Esteban tru nui isubigwan Tiusweinuutø newan tōga pasrabig Espíritu Santotø netsaig mōwan lawa wesrabelø køn. Trugurri Felipen køben, Procoron køben, Nicanorwan køben, Timónwan køben, Parmenaswan køben, kan mōg antioquíasriig tru Tiusweiwan judíosmera marøb pønrraigu puraarruig Nicoláswan købengue. ⁶ Incha yandø tru Cristo nøashib karua øriilø docelaimay pera amrruben, nømbe Tiusba wamincha, nømui tasiimeran truilaim pala nømun tabig kønrrai estsarøbelø køn.

⁷ Inchen Tiuswei wambe mas mas larrøbichib iben, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe Jerusalénsrø nørø nemisrøb arruben,

sacerdotesmeraguen truba yam n̄mui isubigwan Tiusweinug pasra t̄ogaḡonrrab p̄onrramisr̄obel̄o k̄on.

Estebanwan kailan keeri yau pasrtrab srua ambub

⁸ Inchen Esteban Tiuswei tru ka yand̄o tab indigwanba, kat̄o maramburab maramigwanba newan t̄ogaig, truike kwaara asha k̄onrrai maramba, Tius n̄oba pasrain kui ashchai pur̄o n̄oreel̄o mariil̄o maramba inchibig k̄on, tru misaamerai utu. ⁹ Inchen m̄oil̄oḡsr̄on mu karuim̄ig “Elatsiil̄o” cha wamiilai tulundzuni yaugurriel̄o namig kurrabel̄o k̄on, sirenesreel̄o k̄oben, alejandriasreel̄o k̄oben, ciliciasreel̄o k̄oben, Asia pirausreel̄o k̄oben misra, Estebanwan ‘¿Maig k̄o?’ chib, payiyab. ¹⁰ Inchend̄o Esteban kusremburab kusrebig kuigwanba, Esp̄iritu nun wamindingaruit̄oga wamindigwanbabe, muguen kanab waminchab kaimabel̄o k̄on. ¹¹ Inchabe kan mu m̄oguelan k̄osr̄on an keta tran̄obel̄o k̄on n̄omuingat̄o misra, ōyeeg chinrrai: “Nambe Moiséswan pur̄o tr̄omb̄oig wami m̄or̄ob, Tiuswan pur̄o tr̄omb̄oig wami m̄or̄ob inder” chinrrai, tru Estebanbe. ¹² Inchabe truil̄obe misaameran k̄oben, kat̄o misagwan karubel̄o k̄oilli misaameran k̄oben, tru Moisés p̄origwan kusrebelan k̄oben, ke n̄om isuigwan mar̄ob k̄onrrai inchen, truil̄obe namig amrrua, kem̄ora, tru Setenteel̄o maig maramigwan asha mar̄obelaimay srua ambubel̄o k̄on. ¹³ Kat̄o trugurrimbe n̄mui kapt̄oga maig kui ashmubend̄o, isa waminchabel̄o ōyeeg chibel̄o pera amrrubel̄o k̄on:

—I m̄oobe chu uragucha i Tiusweyasiit̄o tar̄omarig tab yawanba, kat̄o tru maig maramigwan Moisés p̄oriilanba, tr̄omb̄oig tsal̄o wami m̄orer chib. ¹⁴ Kaguende nambe trendai m̄orer chib: “Tru Nazaretsr̄o Jesúsbe i Tiuswei yawane pinishib, Moisés namun maig martrai karua k̄orr̄omariilane chisht̄o yun̄omar̄ob inchun” tan m̄or̄ob inder— chibel̄o k̄on.

¹⁵ Inchen mayeel̄o tru Setenteel̄o maig maramigwan asha mar̄ob purrabel̄o Estebanwan ashene, m̄oimbe nui mal̄obe kan ángelwei mal̄o lataig kui ashibel̄o k̄on.

7

Esteban n̄o ‘treeg mara pasr̄omur’ chib waminchib

¹ Inchen tru maya sacerdotesmeran n̄o karub sacerdotebe Estebanwan trencha payibig k̄on:

—¿Isa k̄om̄o, n̄om trenchib kuibe treeg kuitarru?— cha.

² Inchen n̄obe trencha l̄otabig k̄on:

—Nai misaamera, nai k̄oilli misaamera, nan m̄or̄tray cha: Tius t̄orguegwalmabiibe namui k̄oilli misag Abrahamwan Harán pirausr̄o tsunrrab im̄owat̄o, Mesopotamia pirau kenamisrig k̄on cha. ³ Inchabe trendaig k̄obig k̄on cha: “Ñui pir̄owan elachib, ñui yauelan elachib, na eshkam pir̄osr̄omay inrr̄o” cha. ⁴ Inchen Abrahambe Caldea misaameraim piraugurri webya, Haramsr̄o tsunrrab iben, yand̄o m̄oskai kwabene, Tiusbe Abrahamwan m̄oi ñim waraim pirausr̄o tsunrrai ōrig k̄obig k̄on cha. ⁵ Inchend̄o nune i pir̄owan nui sr̄ob trarramikken, nuyasiibe keta tranmuig k̄on cha. Inchend̄o nune ‘i pir̄owane tranrrum̄on’ cha k̄orr̄omisrig k̄obig k̄on cha, kat̄o nuinukkurri karrab misaameraimba. Tru urasbe Abrahambe nusrkainguen chigaig k̄obenbat̄osr̄owein k̄obig k̄on.

⁶ Incha Tiusbe trendaig k̄obig k̄on cha: “Ñuinukkurri karrab misaamerabe

peg pirausrø ka ambatø warøben, nømune ka karua srua kuindiig melabelø kømig kønrrun cha, larrø kaig indinab cuatrocientos años ørøba.”
 7 Inehendø Tiusbe: “Tru nømun karua srua kuindiig melønrrai marøb misaameran nømune maig kønrrabigwan asha maramønrrun cha. Inchen trugurrimbe yandø tru pirausrøngurri webamba, nømbe i pirautøwei nane køriibala tabig waminchib kønrrun” cha. 8 Incha Tiusbe Abrahamwan tru circuncisión maram acuerdon tranig køn cha. Treekkurri nui nusrkai Isaac kal-labene, Abrahambe Isaacwan trune kwalømyube asru circuncidabig køn cha. Inchen Isaackucha nui nusrkai Jacobwan treetøwei maren, Jacobgucha nui nusrkalan treetøwei marig købig køn cha, tru doce nusrkalø Israelweinukkurri karrab misaamerai møskalan.

9 Tru Jacobwei nusrkalø namui merrabsreeløbe nømui nuneg Joséwan pusrkwai ashib tsalø køptø, Egipto pirausrømay srua amrrai yanøbelø køn. Inchendø Tiusbe Joséba pasrøwa, 10 nune chine puben isuig megainukkurri treetø megamønrrai wesrawa, Egiptosrø rey Faraónwei merrab nøbe tab indamdiig kui asig kønrraimba, katø larrø kusrebig kønrraimba Tiusbe tranen, Faraónbe Joséwane Egipto pirau maya misagwan ashib karub wanrrai neera wannig køn cha, katø nui purø nuig purø tab yawan chigucha kerriguwan nø ashchai.

11 Inchen tru urassrø parø arrubig køn, purø trømbøig isuig melamig Egipto pirau ørøba, katø Canaan pirausrøn chigucha. Inchen namui kølli misaamerabe chigucha mamig kalawa købelø køn. 12 Inchen Jacobpe Egiptosrømbe tirigu pønrran tai wammørabe, nui nusrkalø, tru namui kølli misaameran ke srøsrøzhiitø ørøbig køn. 13 Incha katø wendø ambene, Josébe nui nunelane nøbe tru nømui nuneg kuin kui asingaruben, øyamay tru Egipto rey Faraónbe Joséwei misagwane mumera kui nebua asig købig køn cha. 14 Incha Josébe nui møkai Jacobwanba, nui yauelan mayamba Egiptomay amrrunrrai pertrab ørig købig køn cha, kerrigu yauelø setenta i cincoelan. 15 Pøs øyamay Jacobpe Egiptomay yaig købig køn cha, tru nø lata namui merrabsrø kølli misaamera lata chab kwaisrømay. 16 Inchen nømui asrmerane Siquemsrømay srua ambig købig køn cha, tru merrabsrø Abraham Hamorwei nusrkalan søramig anwei penig pasrabigu, Siquem pirausrø sørønrrab.

17 Inchen yandø, Tius Abrahamwan nø treeg tranrrab cha kørømisriibe pumig yandø lutaurab køben, Israel misaamerabe Egipto pirau nørø larrøbichib nurab yaig købig køn cha. 18 Inchen Egiptosrømbe kan rey Joséwan ashmíg ashib karunrrab pølbasa, 19 tru reybe søratø purø møg isua, namui misaameratøga møg inchib pasrøwa, namui kølli misaamerane maig købash indig købig køn cha, tru nømui srø kal-laig møg-ureezheelan kweetsingarub. 20 Inchen tru kwalømmerawan Moisés kal-labig køn cha, tru unøbe Tiuswein kabyu larrø tab unøzhig. Inchen møskaløbe nømui yau pøn pølgatig nurana, 21 yandø kwanrrai elatsamig nebuben, Egipto reywei nimbasr tru unan wetørrawa, nui nusrkawan lataitøwei nuranig købig køn cha. 22 Inchen Moisésbe tru Egipto misaamera maig kusrebelø køben, treeg kusrenanig kusreweig købig køn cha, trurrigu wamindiiløyu lata nui chi mariiløyu lata purø nuikke.

23 Incha yandø cuarenta años tøgaig misra, Moisésbe nui manrraube nui misag israelitasmeran ashchab inrrab isuig købig køn cha. 24 Inchen truyu kan egipcio israelitan truba kaig inchen ashabe, purømisra,

Moisésbe truburø ulø payib tru egipcione kweetsig købig køn cha. ²⁵ Øyeeg kaig indinab melainukkurri Moisés nòmun pera webinrrai Tius pasrigwan kui misaamera truigwan nebua ashchaitamab isua inchene, nømbe treeg kønrrabig kuitamappe isubguen inchimeelø køn cha. ²⁶ Inchen katø kwalømbe pailø israelitasmera kwayab kuin køben, Moisésbe tammay kørrømartrab isua, trenchibig køn: “¡Au ñimbe! ¿Mu peguelø kømøtø, ñimmisaatøwein køn cha, kangurrin kangurri chindimbarre øyeeg kaig inchib køgue?” cha. ²⁷ Inchene tru kanun kaig marøbiibe Moiséswane trawagucha trenchibig køn: “¿Ñi namun ke ñi asha karubig kønrraimba, katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig kønrraimbabe ñune treebe mu pasrta? cha. ²⁸ ¿Kabe nangucha marig kwaløm egipcion latawei ñune kweechig kõtah?” cha. ²⁹ Inchen Moisés trunun mørabe, Madian pirausømay trubab ya, trusrømbe kan peg pirausriig lataig tsubig køn. Incha trusrø pagatø nusrkalø tøgagúig købig køn.

³⁰ Indig truig yandø cuarenta años puraiben, Sinaí Tun pulu mu misag warab waraimønug Moiséswan kan ángel kaldusr naarabigu kenamisrig køn cha. ³¹ Inchen Moisésbe tru treeg kenamisrigwan ashabe, truba kwaara, ashchab katøguchi kemallene, Señorwei wam trenchib mørø waminchibig køn cha: ³² “Nabe ñimui merrabsrø møskalai Tius kur cha, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius”. Inchene Moisésbe kørig køb itønab menda, kurrashmíg køn cha. ³³ Inchene Señorbe trendaig købig køn cha: “Ñui srøbyu alpargatiswan wesru cha. Kaguende ñi pasraig pirøbe Tiusweindø tarømarig køn cha. ³⁴ Nabe nai misag Egiptosrø yeeg isuig kullaarailø melaigwan tab ashib, katø purø murig nebuptø ke mulliptø tranrrab melailan mørøb incha, wesranrrab kørraarur cha. Møimbe jamø! taig købig køn, ñune Egiptomay ørtrumøn” cha.

³⁵ “¿Ñi asha karubig kønrraimba, katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig kønrraimbabe ñune treebe mu pasrta?” chib, nøm trenchib kaashib kuig Moiséswandøwei, Tiusbe nòmun nø asha karubig kønrraimba, katø treeg kaigyugurri pera webattraimba ørig køn cha, tru kaldusr naarabigu ángel kenamisrøbikkurri. ³⁶ Inchen nøbe Tius nømbe pasrain kui ashchai maramburab mariilan marøb Egiptosrøngurri wesruig købig køn cha, mar Rojoyu lata, mu misag warab waraimønug lata cuarenta años ørøba treeg marøb. ³⁷ Mu peg kømøtø, iibe tru Moisésøwein køn cha israelitasmeran øyah chibig: “Tius maig karuigwan kan eshkaig nan kusrub lataitøwei, Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei kusrunrrun” cha trenchibig. ³⁸ Moisés nøtøwein kuig køn cha, mu misag warab waraimønug, tru israelitasmera kanbalatø amrrub købeløba pasrab, katø Sinaí Tunyu ángelba waminchib, katø nømui merrabsrø kølli misaameraba pasrab inchibiibe. Incha nøbe tru øsig køm wammeran utig købig køn cha, tru namun tranrrab.

³⁹ Inchen namui kølli misaamerabe mørøg kømui inchib, kaasha, nømui manrøwane ke Egiptosrøndø pasra købelø købig køn cha. ⁴⁰ Incha Aarónwane trenchibelø køn cha: “Namui merrab amrrabelø namuyasig tiusmera mar cha. Kaguende Egipto piraugurri namun wesrabig Moiséswane chindinguen mørmer” cha. ⁴¹ Inchabe tru kwalømmerawan kan toro-unø mara pasra, truigweyasig animalmera kweecha, tranig købig køn cha. Inchabe tru nømui tasiitøga mari tiuswane truba kasraarab tøgagøbelø køn cha. ⁴² Treeg inchen, Tiusbe nømuinukkurri tarømisrøppa, chigøben srømbalasarø chigurrimbunø pønrrabelan tius kui

lataig kōriibala tabig waminchib warōnrraindø elachiptindig kōn cha, Tiusbe. Inchawei Tius maig karuigwan eshkabelai pōriiløyu maig taibe treeg kōn cha:

“Israel misaamera ¿ñim mu misag warab waraimønug

cuarenta años ørøba ambub kua,
animal kweetsiilan tranøb,

katø chigøben nayasig kabe nan tranig kø chindah? taig.

⁴³ Nan trani urasbe tru tius Moloc pasraig carpa yawan muta ambub,
tius Refánwei estrellan muta ambub inchibelø kømøgue taig,

kōriibala tabig waminchib kōnrrab,

ñimashib ñimui taska mariilan.

Treekkurri Babiloniatøguen kømø,

purø yabsrø warōnrrai webetamønrrun” cha.

Tius trendaig kōbig kōn cha.

⁴⁴ Merrabsrø namui kōlli misaamerabe mu misag warab waraimøsrø amøñib uras, Tius nø pasrai carpa ya tabzhighwan tøgar kōbig kōn cha, Tius tru Moiséswan maig karuig kōben treekke, Moisés maig asigwan tru treezhigwei maringarauigwan. ⁴⁵ Inchen merrabsrø namui kōlli misaamerabe tru yawan nømum ketig uta, Josué tru nø karubig kōben, tru judíos kømø misaamera waraisrø muta kebambig kōn cha, Tius tru namui kōlli misaamerai merrabgurri tru judíos kømø misaameran nømum piraurgurri webetiisrø. Inchen tru carpa yabe David tsub kwalømmerawangatig trusrø pasraig kōbig kōn. ⁴⁶ Tiuswein kabyu Davidbe tabig kui asig kua, nøbe Jacobwei Tius truyu pasrønrrai kan ya tranøbsrumugu cha, miaig kōbig kōn cha. ⁴⁷ Inchendø Tiuswei yawan marøppe, Salomón marig kōbig kōn cha. ⁴⁸ Inchen kōben Tius Mayeelaim Pala Pasrabiibe, mu møguelø taska mari yamerayu pasrømiig kōn cha. Tius maig karuigwan eshkabig øyah taimbala:

⁴⁹ “Srømbalabe na wamisra waig kōbene,

pirøbe na itøbuna waig kōn cha.

¿Nayasiibe maig ya martrab inchigue? cha.

¿Na israb wamibe chu køh? cha, Señorbe.

⁵⁰ ¿Kerrigu ilane nai tasiitøga marig kømuitarru?” cha trendaig.

⁵¹ Incha waminchibig wamincha Estebanbe trenchibig kōn: Ñim kui ke purab, purab pønrramisrøb misaamera kōn cha, manrraube nøskan kebati mørmeelø, møramig kalugailø latailø. Incha chu uragucha Espiritu Santone mørog kømub purø mur pønrrabelø kōn cha. Ñimui kōlli misaamera mailø kōbig kōben, ñim treeløtøwein kōn cha. ⁵² ¿Ñimui kōlli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan kabe kanundøguen chi kaig marmeelø tabelø kōbig kuitarru? cha. Tru Kerriguwan Sølgandiig atrabigweimburab manawei eshkab amrrubelane nømbe kweetsig kōbig kōn cha. Inchen møi truig arrubene, ñimbe kailø køptø tsaleelaingatø pønrramisra, kweetsan cha. ⁵³ Tru maig maramigwan martrai Moisés pōriilan ñimbe ángelesmeragurri uta tøgar kōbendø, truigwane chiweinguen møra marmeelø kōn— cha, trenchibig kōn Estebanbe.

Esteban kwaigwan waminchib

⁵⁴ Inchen øyeeg tailan mørøppe, nømui manrraube ke kan chinchimmørø inchib purø trømbøig namig kuilø, ke trugulwandø tsacha mørøbelø kōn, Estebanwan namig kōbiitø. ⁵⁵ Trune Estebanbe Espiritu Santotø netsaig srømbalaneb neeshabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan

ashib, katø Jesúswane Tiuswei kusrmaygatø pasramisra pasrai ashib inchibig køn. ⁵⁶ Inchabe trenchibig køn:

—¡Asay! cha. ¡Srømbalamerabe kurin pønrrøben, Møg Misra Arrubiibe Tiuswei kusrmay pasrai ashar!— cha.

⁵⁷ Inchen nømbe nømui kalumeran kasrøb truba mur trashib, ¡katø! mayamba Estebanweim palatø itø ambubelø køn. ⁵⁸ Incha ciudayugurri wegucha, sruutøga petabelø køn. Inchen tru øyeeg punrrai waminchib kurrabeløbe nømui kewagúilan wesrua, kan matsinø Saulo taigweim pulu warøbelø køn.

⁵⁹ Inchen tru nøm sruutøga petab kømne, Estebanbe Tiuswan trenchib wamab miabig køn:

—Señor Jesús, nai espíritun utørra— chib. ⁶⁰ Incha yandø tømønnsra mur trashib wamab trenchibig køn:

—¡Señor, nøm øyeeg kaig marigwan chi treeg marmuig kui lataig kørrømar!— cha.

Yandø chab trenchabe, kwaptinchibig køn.

8

Saulo Jesucriston kørebelan kaig martrab pasraarøb

¹ Inchen Saulobe Estebanwan kweechen, kan øyeeg maramigweim palaig kuig kømømab isub pasrabig køn.

Inchen tru kwalømdøwei Jerusalénsrømbe iglesiayuelan purø trømbøig martrab yandø kønab kurrab mendøben mayeeløba Judea pirausrømay køben, Samaria pirausrømay køben, ke kan ørøtø chab ambubelø køn, Cristo nøashib karua øriiløtøh ammø Jerusalén ka kørrømisrøbelø køn. ² Inchen mø møguelø køsrøn Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø Estebanwan isub truba kishib sørabelø køn. ³ Inchen Saulobe iglesiayuelan purø trømbøig inchib, pinishinrrab inchib, yamørig kebya, ishumburwan lata, møguelan lata kemøra, unchib warambatø srua webya, kailan keeri yausrø pønrsrøbig køn.

Tiuswei wam Samariasrø larrøbitsig

⁴ Inchen tru Jerusaléngurri webamba ke kan ørøtø chab ambubeløbe chu ambatøgucha Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

⁵ Inchen tru utuig Felipe Samaria ciudasrømay ya, trusrø Cristoimbura-bigwan eshkab kusrennøbig køn. ⁶ Inchen misaamerabe tulundzuna, Felipe maig wamindigwan mørøb, Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe tru mariilan ashib, mørøb inchabe, mayeeløba ke kandø isub, Felipe wamindigwane truba truba tab mørøbelø køn. ⁷ Kaguende truba yam misaamerainukkurri trømbøig maringarub kwaimandzi-mera purø trømbøig trashib webamben, katø truba yam kønønrrab kaima warabelø køben, cojosmera køben, tamariilø købig køn. ⁸ Trugurri misaabe tru ciudayube truba truba kasraarabelø køn.

⁹ Inchen manasrøngurri kan møg Simón taig tru ciudayube tsubig køn, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig, Samaria misaameran chine mariiløtøga chull asøskøb, nøbe purø nuig misrøb tsubig køn. ¹⁰ Inchen nune mu amrrubiitøgucha, kusrebelø lata, chi treeg kømeeelø lata nø chi martashchab ke nundø ashibelø kua, trenchibelø køn:

—I møøbeguende Tiuswei tru maramburab marig truig køn cha, tru “Purø Nuig”, kui asig.—

¹¹ Incha nune ke chi martashchab ashib melabelø køn, kaguende tru nø magia kusrewa mariiløtøga manasrøngurri nømune keerøba, kwaara ashib kønrrai mara srua køben. ¹² Inchen Tius nø ashib karub wainuguig tru tabig srø wamwanba, Jesucristoi munchiwanba Felipebe eshkab kusrennen, trunun kørewabe, ishumbur lata, møguelø lata piu umbu ulsrøbelø køn. ¹³ Inchen tru Simóndøweinguen trunun køreb, piu umbu ulsraig køb incha, Felipeba lincha, uñibig køn. Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe mariilanba, katø nø maramburab truba nørreelø mariilanba ashabe, Simónbe truba kwaarøb uñibig køn.

¹⁴ Inchen Cristo nøashib karua øriilø Jerusalénsrø warabelø tru samari-asreelø Tiuswei wamwan uta pønrramisrin køn tai wammørabe, Juanwanba, Pedronba trusrømay ørøbelø køn. ¹⁵ Inchen nømbe trusrø puabe, tru kørebelø Espíritu Santon utønrrai, Tiusba waminchibelø køn. ¹⁶ Kaguende møigwandøgucha nømuim palabe Espíritu Santo kørraarrumø srø køben, Señor Jesúswei munchiyutø piu umbu ulsrailø købig køn. ¹⁷ Incha Pedroba, Juanba truilm pala tasigwan estsaren, Espíritu Santon utabelø køn.

¹⁸ Inchen Cristo nøashib karua øriilø tasigwan truilm pala estsara, Espíritu Santon kanelan trani ashabe, Simónbe ‘an pagararruah’ chibig køn:

¹⁹ —Nangucha øyeeg maramburab maramigwan tranrra cha, nagucha møigweim pala køben nai tasigwan estsarene, truike Espíritu Santon utønrrain— chib.

²⁰ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Ñui anbe ñiba tøgatø pinøbash cha. Kaguende Tius keta tranigwane ñibe andøga pena tøgagømdiig kuitamab indan cha. ²¹ Ñibe namui utube chi asamig kawei, chi marøb unamig kawein køn cha. Kaguende ñui manrrøbe Tiuswein kabyube chi sølgandø tabig kømøn cha. ²² Inchawei iig øyeeg trømbøig isuigwan isua møra, Tiusweimay llirau cha. Incha ñui manrrau øyeeg isuigwan Tius ñun ulø payiimig kønrrai treeg mara kørromartashchab Tiuswan miau chibig køn. ²³ Kaguende ñibe purø trømbøig kan køndzø srurri lataig møbgøliitø netsaig kui ashib, katø kaig maramigugurrimbe webinrraingaig pasrig kui ashib inchar— cha.

²⁴ Inchene Simónbe trencha løtabig køn:

—Señorwan nayasig ñim miarray cha. Ñi møi øyeeg chib pasrailøbe møikken nan treeg nebumønrrain— cha.

²⁵ Incha nømbe maig købigwan eshkab, katø Tiuswei wamwan eshkab waminchib kuabe, Jerusalénmay katø amrrubelø køn tru Cristo nøashib karua øriiløbe. Incha Samariasrø truba yambalø misaamera tsitsø warabsrø, tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

Felipeba, kan Etiopíasrø møøba

²⁶ Inchen Felipeimburappe kan Señorwei ángel Felipe trenchib waminchibig køn:

—Kurra, Jerusaléngurri Gazamay kørreb maywan tru pørr pineppurab inrrø— cha. Truike tru mu misag warab waraimø may køn. ²⁷ Inchene Felipebe kurrab ibene, mayube kan Etiopía pirausrø kan møg eunuco katabig køn. Truike, Etiopíasrø reina Candacei kan møg karubig nui reinai anwan kerriguba nø esegabig købig køn. Nøbe Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminchab ya, ²⁸ trusrøngurri katøle arrub

pasrappe, kaullimera sruin karruyu Tius maig karuigwan eshkabig Isaiáswei pørigwan leb arrub pasrabig køn.

²⁹ Inchen Espíritu Santobe Felipe trenchibig køn:

—Wetøga ø karruyu kemalla linchi— cha. ³⁰ Inchen Felipebe luløb ya, wetøgabe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaiáswei pørigwan leb arri mørøbig køn. Inchabe Felipebe trenchibig køn

—¿Ñi leb arrigwan chi taig mørtirru?— cha.

³¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kan nan mu ‘øyeeg køn’ cha eshkamubene, nabe mandø kui møramø?— cha.

Incha nøbe Felipen:

—Tiusmanda naim pulu wanrrab nebamø — chibig køn. ³² Tru Tiuswei wam pørigwan nø leb arriibe iig købig køn:

“Kan ubishawan latawei kwetchab srua ambig køn cha.

Inchen isig parøb kømne,

kan ubisha-unø niløtø tsub lataitøwei,
nøgucha manchibgucha inchimug køn cha.

³³ Incha nømui merrab israbig luchimubashtø niløtø megaben,
tru sølgandø tabigwan nune treeg asha martrab inchimøtø,
kagøbashiptindig køn cha.

Nuinukkurri katø srøig misag karrab kurrønrrun tamibe kaanrrun cha.

Kaguende nui øsig kuigwane yu piraube kerraig købig køn” taigwan.

³⁴ Incha tru eunucobe Felipen payibig køn:

—Tiusmanda eskarra cha, ¿Tius maig karuigwan eshkabig nøasiitøwein trenda chindah, kabe mu katøganun trenda chindah?— cha.

³⁵ Inchen Felipebe tru nø Tiuswei wam pørigwan leb yaigwan truyugurri pølbasa, Jesúswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbig køn. ³⁶ Incha maywan ambub kua kan pi wabnug puabe, tru møøbe trenchibig køn:

—Yube pi wan cha. ¿Na piu umbu ulsraig købsrutah?— cha.

³⁷ Inchen Felipebe trenchibig køn:

—Ñi ñui manrrau newan kørebene, treeg marig kønrrun— cha:

—Inchen møøbe trenchibig køn Jesucristobe Tiuswei Nusrkain kui isua pasrar— cha.

³⁸ Incha nøm ambub kuin karrun Felipebe tru møwan pasramisringaru chibig køn. Incha pailøba piunmay pinaamba, Felipebe nun piu umbu ulsrøbig køn. ³⁹ Incha piugurri webambene, Señorwei Espíritube møi møi Felipen kusrua, srua iben, tru møøbe Felipen mas ashippe ashmubendø, nui maywan kasrag inrraibig køn. ⁴⁰ Incha Felipebe Azoto ciudadsrø pasraptindinaben, trusrø Jesucristoi tabig srø wamwan ciudadmørig eshkab kusrenanøb pureb ya, Cesarea ciudadsrø pubig køn.

9

Saulon Tiusbe peemayig kønrrai yunømarig

(Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Trune Saulobe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelane kaig maramigwanba, kweecha petamigwanbabe namig købiitø ke chinchimmørø inchib uña, treekkurri maya sacerdotsmeran nø karub sacerdoten ashchab yaig køn. ² Incha Damascosrø tru judíosmera

tulundzuni yamerasø treeg marøb kebyamig kilgamera pøriilø tru sacerdotsmeran karubigwan miabig køn, tru srø maywan amrrab pønrramisra pønrrabelane ishumbur kui lata møguelø kui lata, Jerusalénsrø kailan keeri yau pønrsønrrab srua yamig kønrrai. ³ Incha ib menda yandø Damasco pub ltausrø ibene, ¡katø! mõi mõi nuingatanbe srømbalásrøngurrimbe kan tørgwalmabig arrua, nuin pøtøgatan piløben, ⁴ Saulobe pirau peña tsua, kan wam trendaig mørøbig køn:

—¿Saulo, Saulo chindimbarre nane kaig marøb lliragu?— cha trenchibig.

⁵ Inchene Saulobe trenchibig køn:

—¿Señor, ñibe mu kugu?— cha. Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Jesús tru ñi nan kaig marøb unig, truig kur cha. ⁶ Kurrab, Damasco ciudayu kebinrrø chibig køn. Truyube ñi chi maramigwan ñune eshkanrrun— cha.

⁷ Inchen møguelø Sauloba ambubeløbe truyutø pønrrambua, ¡katø! wanguen piniilø pønrrabelø køn, mungucha ashmubendø, wamindigwan møra. ⁸ Inchen yandø Saulone piraugurri kusraben, kabwane kurendø, chigucha ashchab kaimabig køn. Inchen kwalyu kemøra, srua Damascosrømay ambubelø køn. ⁹ Truyube pøn kwaløm ørøba ashchab kaimabwei, manrrab kaimabwei mutchab kaimabwei inchibig køn.

¹⁰ Damasco ciudadyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Ananías taig tsubig køn. Inchen truigwane Señorbe kan piab lataigu kenamisra, trenchibig køn:

—¡Ananías!— cha. Inchene nøbe løtappe:

—Señor, yu war— cha trenchiben,

¹¹ Señorbe nune trenchibig køn:

—Kurra, “Ølgandø” cha wamin callewan pureb inrrø cha. Incha Judaswei yau puabe: ¿Kan møg tarsosriig Saulo taig wah? cha, payrrig chibig køn, truipe Tiusba waminchib wan cha. ¹² Tru møøbe kan piab lataigu asin køn cha, kan møg Ananías taig kebarruabe, nui kabmeran katøle pilønrrai, nuim pala tasigwan estsarøbig.—

¹³ Inchene Ananías iigwan mørøppe trenchibig køn:

—Señor, i møweimburappe, mugøben wamindi wammøra kur cha, ñui misaameran Jerusalénsrø chitø, chitø kaig marøb uniilan. ¹⁴ Møima yusrønguen mayeelø, ñui munchiwan wamab tøga pønrrabelane merraranrrab sacerdotsmeran karubelø nun treeg martrai ørig arrin køn— cha.

¹⁵ Inchene Señorbe trenchibig køn:

—Inrrø cha. Kaguende i møøbe na øyeeg marøb tøgagønrrab na lawa wesruig møg køn cha, judíos kømø misaameran køben, reymeran køben, Israelwei misaameran køben nai munchiwan asingarunrrabig. ¹⁶ Kaguende nabe nun kenamaramønrrun cha, nai munchigurri chugatig kaig nebuig megamigwan.—

¹⁷ Inchene Ananíasbe tru Saulo tsui yamay yabe, kebya, tasigwan nuim pala estsarabe, trenchibig køn:

—Cristogurri nai nuneg Saulo, Señor Jesús mayu arrub pasrøben kenamisrøbiibe ñi katøle ashibig misrøb, katø Espíritu Santotø netsaig kørrømisrøb inchainba nan ørtan— cha.

¹⁸ Inchen tru urastø Sauloi kabmerayugurrimbe kalus pitis latailø kørrøben, katø ashibig misrig køn. Incha kurrøben, Saulone piu umbu ulsraig køn. ¹⁹ Incha Saulobe maben, katøle nui asrbe tammisrøbig køn.

Incha Damascosrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba mam kwaløm kòsrøn tsubig kòn.

Saulo Damascosrø Tiuswei wamwan eshkaab kusrenanøb

²⁰ Incha tru urastø Saulobe judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsweimburab eshkaab waminchib pølbarsøbig kòn: “I Jesúsbe Tiuswei Nusrkain kòn” chib. ²¹ Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kwaariilø trenchibelø kòn:

—¿I møg kømmørgøppeh cha, tru Jerusalénsrø purø trømbø inchib pinishinrrab inchibig, i munchiwan wamab tøgga pønrrabelane? ¿Yusrømaybe tru inchabwei arrub mørgøppeh? cha, judíos sacerdotesmeran karubelaimay merrarawa nømun srua inrrab— chib.

²² Inchen Saulobe kusrenanøb eshkaimørig katøguchinguen katøguchinguen mur pasramisrøb ya, judíosmera Damascosrø warabelane, jkan paare! øyeebe mandø kuinguen mørmøwa kønrrai marøbig kòn, Jesúsbe tru Cristo muniirab kuig, tru kòn chib kenamarøb.

Saulo judíosmeran chinchamamub

²³ Inchen yandø yam kwalømyu judíosmera Saulon kwetchab wamincha køben, ²⁴ Saulobe wammørin købig kòn. Incha nømbe yem, kwaløm ciudayu yaskabmerayubaguen larab, kwetchab muniirabelø kòn. ²⁵ Inchen nui kusrenanigwan marøb melabeløbe Saulone yem pera amrrua, tru ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrig palaig marinug kan nu tasinyu waya, kørøørbøbelø kòn.

Sauloba, Señorgurri nuneløba Jerusalénsrø

²⁶ Incha Saulobe Jerusalénsrø puabe, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba linchab inchen, mayeeløba kørig kui inchibelø kòn. Kaguande nømbe køremeelø kòn Saulobe Jesucriston kørewa unitamappe.

²⁷ Trune Bernabébe nune kashmø uta Cristo nøashib karua øriilaimay pera ya, Saulobe Señorwan maysrø mandø nebua asigwan, Señor nun mandø wamindigwan, Jesúswei munchiyu Damascosrø chigucha kørmø eshkaab kusrenanigwan nømun eshkabig kòn. ²⁸ Øyamay Saulobe nømbe Jerusalénsrø kebib, katø webarrub llirab uñibig kòn. ²⁹ Inchen Señorwei munchiyu chigucha kørmø, Tiuswei wamwan eshkaab kusrenanøb, katø judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløba waminchib, øyeebe maig kø chib payib inchen, trune nømbe nune kwetchabgøba larabelø kòn. ³⁰ Inchen nunelø trunun wammørabe, Saulon Cesareasrøngatig lincha amba, truyugurrimbe Tarsosrømay ørbøbelø kòn.

³¹ Inchen Judea pirau kerrigu, katø Galilea pirausrø, Samaria pirausrø kerrigu iglesiabe ambumay imay tab købigwan tøgagøbelø kòn. Incha nømbe Tiusweimburabeløyu nørrørab, Señorwei merrab køriibala amøñib inchibelø kòn. Inchen Espiritu Santo purugub waminchib pasraitøgabe purø nørrø nemisrøb ibig kòn.

Pedro Eneaswei kwanrrøwan tamarøb

³² Pedrobe truøø llirab uñabe, katø Tiuswei misaameran Lidasrø warabelangucha ashchab ibig kòn. ³³ Inchen trusrømbe kan møg Eneas taig kønønrab kaimabig kua, ocho años ørøba camayu kwanrrø tsuben, Pedrobe pubig kòn. ³⁴ Incha Pedrobe trenchibig kòn:

—Eneas jJesucristobe ñune tamaran! cha. Kurrab, ñui tsuigwan kusru— cha.

Inchen Eneasbe tru urastø kurrøben, ³⁵ mayeelø Lida pirausrømba, Sarón pirausrømba warabeløbe trunun asha, Señorweimay llirawa, pønnramisrøbelø køn.

Dorcac øsiiraiḡwan waminchib

³⁶ Tru urassrø Jupe ciudayu kan ishug Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Tabita taig, griegomaybe Dorcas cha wamig, tsubig køn. Tru ishuube chigøben tabig maramelangøba marøb, katø chugurrin kømui melabelane purugub inchibig købig køn. ³⁷ Indiibe tru kwalømmerawan Dorcasbe kwanrrø peñippa, kwaptinchen, yandø asrwan chab pirabe, pala katøgan pisorø kan salayu trarrøbelø køn. ³⁸ Inchen tru Lida ciudabe, Jope pulutø købene, Pedrobe Lidasrø unan tai wammørabe, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe pailø møguelan trenchinrai ørøbelø køn:

—Ke tiusmanda yu nam warainukkatig peba attra tan— chinrai.

³⁹ Inchen Pedrobe truiløba kurrab ya, trusrø pubene, tru kwabig tuisrømay pera amben, mayeelø kelø peta kwailøbe Pedroim pulu tulundzuna, tru Dorcas øsig uña, kewa amønamelø køben, katø pala itøgueelø køben mariilan eshkab truba truba kishibelø køn. ⁴⁰ Inchen Pedrobe mayelan wambig webamingarua, tømboñsra, Tiusba wamincha, tru kwaig tsubigwan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Tabita ¡Kurrø!— cha.

Inchen nøbe larraashippa, Pedron ashabe, kurra, wamisrøptinchibig køn. ⁴¹ Inchen Pedrobe tasigu kemøra, kusrua, Tiuswei misaameranba, tru kelø peta kwailanba wama, øsiguig nømun kenamarøbig køn. ⁴² Inchen øyeeḡ marigwane Jope ciuda ørøba wammøra, møiløgøben Señorwan truba nu kørebelø køn. ⁴³ Inchen Pedrobe yam kwaløm tru Jope ciudayu kørrømisrøbig køn, kan møg Simón taig tru kalusmeran kullaarana, tabzhig tamarøbigwei yausrø.

10

Cornelio kan piab lataig asigwan waminchibig

¹ Cesarea ciudayu kan møg Cornelio taig tsubig køn, suldau “Søtøwan Italiano” cha wamig søtøyu, tru suldau cienelan nø karub pera pasrabig. ² Truibe Tiuswan truba isua pasrabig Tiuswan køriibala marøb megabig købig køn, mayeelø nui yaeløba kerrigu. Katø misaameran chugurrin kømuelan isua asha purugub tabig marøb, katø managucha Tiusba wamindamigwane pesannamø, marøb megabig købig køn. ³ Indiibe kan maaben las tres køsrøn kan piab lataigu Tiuswei ángel tørgandø kenamisri ashibig køn, nø wainug kebarrua trenchibig:

—¡Cornelio!— cha. ⁴ Inchen Corneliobe ángelwan ke tab ashabe, truba kwaarig trenchibig køn:

—¿Señor, chinda?— cha.

Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Tiusbe ñi nøba wamindiilan mørøb, katø tru chugurrin kømuelan ñi isua asha purugub tabig mariilan pesannawa, wamøwei indan cha. ⁵ Møimbe Jope ciudasrømay møguelø ør cha, Simón taigwan wamønrrab, katø nøbe Pedrogucha munchi køn cha. ⁶ Truibe katøgan Simónwei yau, ya peba tsun cha, Simónbe tru kalusmeran kullaarana tabzhig tamarøbig mar pulu ya pasraig køn— cha.

⁷ Inchen tru ángel nun waminchibig iben latatø, Cornelio be pagatø nui karuindiig melabelanba, katø kan suldau nui trendø trag melabelai utuig Tiuswan truba isua pasrabigwanba wamabig køn. ⁸ Incha maig kuigwan nòmun kerrigu eshkawabe, Jopemay amrrai ørøbig køn.

⁹ Indiibe katø kwaløm Cornelio øriilø maywan ambub kua, yandø Jopesrø pub ambub køben, Pedro be kwaløm tøbøtag lutau køsrøn wambig yabala Tiusba waminchab nebibig køn. ¹⁰ Inchen nune truba mag isub parøgwaben, nuyasig mamig nenøb kømne, kan piab lataig tøgagøbig køn. ¹¹ Srømbalabe kurim pasrøben, kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig piraumay kørraarri ashibig køn. ¹² Inchen tru llensuyube chi animalgurrimbunø tøgag købig køn, pib srøppar køben, piraau srala amøñibelø køben, pala amøñib illimera køben ke. ¹³ Inchen kan wam trendai mørøbig køn:

—¡Pedro kurrab, kweecha, ma!— cha.

¹⁴ Inchene Pedro be trenchibig køn:

—¡Señor, paare, kan trekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen maimiig mamønrrai merigwan ma kømøwei, chish mariimiigwan ma kømøwein kur— cha. ¹⁵ Inchen tru wambe katøyug waminchippe trenchibig køn:

—Tius tabig chishig mara kørrømarigwane, ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta— cha.

¹⁶ Treetø treetø pønmay kenamisren, tru llensune ¡katø! møi møi srømbalasarømay kusruptindig købig køn. ¹⁷ Inchen Pedro be tru nø piab lataig asiibe chi chibig kønrrabgømbab isub, nuinetø mumayguen kømui wamnetø, Cornelio ørig møgueløbe Simónwei ya chugúin kui paya, yaskabu chabguen pubguen inchibelø køn. ¹⁸ Inchabe:

—Kuaje chabe, payibelø køn: ¿Kan Simón, katø nundøwei Pedrogucha taig, yu ya peba tsuita?— cha.

¹⁹ Inchen Pedro be tru nø piab lataig asigwan maig kermab isubsrø wamnetø, Espiritu Santobe nun trenchibig køn:

—¡Au! ñune pøngatø møguelø lab køn cha. ²⁰ Kurrab, yugurri kørraya, kan mandø inchab kømbab isuptø pasrømøtø, nømba inrrø cha. Kaguende nòmune na ørar— cha.

²¹ Inchen Pedro be tru Cornelio øri møguelan wamønrrab ashchab kørraarruabe, trenchibig køn:

—Tru ñim lab kuibe, na kur cha. ¿Kan chindamig lataig palai amrrugue?— cha.

²² Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nambe Cornelio ørig amrruer cha. Truibe suldau sötø cienwan nø karub pera pasraba, katø sølgandø tabig, Tiuswan køriibala pasrabig, katø truigwane maya judíosmera truba tabig køn chib wamindinab møg køn cha. Truigwane kan Tiusweindø tarømaria ángelgurri maig indamigwan kenamarin køn cha, ñun nui yamay arringarua, tru ñi wamindingwan nø mørtraia.—

²³ Inchen Pedro be kebera, ya peba kørrømara, katø kwalømbe nøbe truiløba kurra iben, nunelø tru Jopesrø warabeløgucha Pedron lincha ambubelø køn.

²⁴ Incha katø kwalømbe Cesareasrø pubelø køn, Cornelio nui namisaameran køben, nui ke trendø linchibelan køben lincha cha pera munig waben. ²⁵ Inchen Pedro yau pubene, Cornelio be wamønrrab webarrua, nui merrab tømønnsøb, køriibala tabig waminchen, ²⁶ trune Pedro be nun trenchibig kusrabig køn:

—¡Kurra, pasramisr! cha. Nagucha ñi lataitøwei ka møøtø kur— cha.

²⁷ Incha Pedrobe Cornelioba waminchib, waminchib kebyabe, truba nu misag tulundzuna pasrain kui ashibig køn. ²⁸ Inchabe Pedrobe trenchibig køn:

—Ñimbe ashibelø køn cha, kan judíobe judío kømeeløbabe linchimønrrai, merig kui. Inchendø nane Tiusbe kenamartan cha, mu misagwandøgucha chigucha kømíig kui lataig mara wamømøwei, køsøgønrrapteelø køn tamig kømøwein køn cha. ²⁹ Inchawei treekkurri nan wamøben latatø, chi chib pasrømøtø, arrur cha. Inchawei ñimun payrrab inchar chibig køn. ¿Chigurri nan wama ørig kuin kui?—

³⁰ Inchene Corneliobe løtappe trenchibig køn:

—Pib kwaløm køn cha, øya uras lata, tru las tres Tiusba wamindam ura købig købene, nai yau treuras na Tiusba waminchib wabene, mømimbe kan møg tørgwalmabig keweig nai merrab pasramisra, ³¹ trenchitan cha: “Cornelio, Tiusbe ñi nun wamindiilan mørøb, katø chigøben palai melabelan isua ashib purugub indiilan chigucha, Tiusbe pesannamø, isua køn cha. ³² Inchawei Jope ciudasrømay karua ør chibig køn, Simónwan wamønrrab, katøgan munchibe truigwane Pedrogucha taig. Truibe tru Simón kalusmeran tabzhig kullaarana tamarøbig mar pulu ya pasraigweinug ya peba tsun” cha. ³³ Inchen nabe tru urastø ñuimay øriibe, manguen arrin køn cha. Mømimbe mayeeløba nambe Tiuswei merrab purrer chibig køn, Señor ñun chitø wamindingaruigwan nam kerrigu mørtrab.—

Pedro Cornelioi yau waminchib

³⁴ Inchen Pedrobe waminchib pølbasra, trenchibig køn:

—Mømimbe ciertonwei wetøbeñar cha, Tiusbe mømilane ørømara katøganelandø tab inchimøtø lata isubig kuin kui. ³⁵ Misaamera nørro pønrrabig chu pirausreeløtøgucha nun kørribala marøb, sølgandø tabig marøbigwane Tiusbe kashmíig køn cha. ³⁶ Tiusbe Israelweinukkurri amrrub misaameran chi isumø tab amønamiig kønrrai marøbig tabig srø wamwan Jesucristogurri eshka kusrenananig køn cha. Nøbe Mayeelaim Pala Nø Karub Nø Ashib Pasrabig køn cha. ³⁷ Pøs ñimbe ashibelø køn cha, tru srø wamwane Galileasrø pølbasra, Judea pirau kerriguba wammøra kønrrai marig køn cha, tru piu umbu ulsramigweimburabigwan Juan eshka kusrenanikkurrimbunø. ³⁸ Nabe tru Nazaretsrø Jesúsweimburab truigwan waminchar cha, Tiusbe nune Espíritu Santotøgaba, nui maramburab mariitøgaba itølushen, nøbe tabig marøb, nugwaimandzig mandøguen kømui melønrrai srua kuilan tamarøb unig købig køn cha, Tius nøba pasraikkurri. ³⁹ Inchen nambe Judea pirausrø lata, Jerusalénsrø lata, Jesús chitø mariilane nambe namashib chishtø ashibelø ker cha. Katø nune kurusyu mesra, kweetsig købig køn cha. ⁴⁰ Inchendø Tiusbe pøn kwalømyube katøle kusrua, nune kenamisringaruig køn cha. ⁴¹ Ke maya misagwangucha kenamisrmøtø, tru maig kuigwan nømashib ashib pønrrabelan Tius tru manasrøwei nø lawa wesruilandø kenamisrig køn cha, Jesús tru kwaig tsua, katøle kwailai utugurri kurra, tru namba lincha nøba mab muchibelan. ⁴² Incha Tiusbe namune misaameran eshka kusrenanrrai karuig køn cha, tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kønrrabigwan asha martrai Tius pasriibe nø køn chib, nam waminchib eshkanrrai. ⁴³ Katø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkaelø Jesúsweimburab waminchippe, tru

mayeeløba nun kørebeløbe Jesúswei munchiyu kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannaig kørrømisrtrun taig køn— cha.

Judíos kømeeelø Espíritu Santon utab

⁴⁴ Inchen Pedro øyeeeg waminchib pasramnetø, Espíritu Santobe kørraarubig køn, tru mayeelø Tiuswei wamwan wamindi mørøb pønrrabelaim pala. ⁴⁵ Inchen Pedroba amrrubelø tru circuncidawar kørewarmerabe, truba kwaariilø kørrømisrøbelø køn, judíos kømø misaamerangucha Espíritu Santon keta nømum pala itølushib uncha tøgagønrrai trana kørrømarene. ⁴⁶ Kaguende nømbe møriimíg peg wam wamindi møramba, Tiuswan tabig wamindamba indi ashibelø køn. ⁴⁷ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¿I misaameran piu umbu ulsrailø kømønrrai kabe mu købgan merønrraitarru? cha, nam latatøwei Espíritu Santon nøm utøben.—

⁴⁸ Incha Pedrobe Jesucristoi munchiyu nømun piu umbu ulsrøngarubig køn. Inchen nømbe Pedron:

—Katøgan mam kwaløm køsrøn tiusmanda namba kørrømisr— chibelø køn.

11

Pedro Jerusalénsrø chitø purayaigwan eshkaab

¹ Cristo nøashib karua øriiløba, nunelø Judeasrø warabeløba tru judíos kømø misaameragucha Tiuswei wamwan utin kui wammørøbelø køn.

² Incha Pedro Jerusalénsrø katø nebibene, tru asru circuncidawar kørewarbe nune øyeebe maig marøb pasrøgu chib, ³ trenchibelø køn:

—¿Kan ñibe judíos kømø misaamera tru circuncidameelai yau kebya, truiløba lincha main køn!— cha.

⁴ Inchen Pedrobe lutøgurri maig purayaigwan eshkaab, trenchibig køn:

⁵ —Na Jope ciudasrø tsua, na Tiusba waminchib wabene, kan piab lataigu na øyeeeg kenamisri ashibig kur cha. Truyube kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig srømbalasarøngurri kørraarub arrua, naim pulugatig kørraarubig køn cha. ⁶ Inchen umbu chi tøgagig kətashchab na tab ashene, animalmera pib srøb tøgailø køben, namiguelø køben, pirau srala ambubelø køben, pala amøñib illimera køben tøgagig asinabig køn cha. ⁷ Katøkan wamgucha trendai mørinabig køn cha: “Pedro, kurrab kweecha, ma” cha. ⁸ Inchene nabe trenchibig kur cha: “¿Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen nai trigube mamønrrai merigwanba, chish mariimígwanbabe mugabguen muga kømur” cha.

⁹ Inchen srømbalasarøngurrimbe wambe nane katøle løtab trenchibig køn cha: “Tius tabig chishig mara kørrømarigwane ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta” cha. ¹⁰ Truibe pønmay treetø treetø incha, katø kerriguba srømbalasarømay nebibig køn cha.

¹¹ Inchen trunetø pøn møguelø Cesareasarøngurri nan lanrrab øriilø nam purrai yau puptinchibelø køn cha. ¹² Inchen Espíritu Santobe nane: “Mandø inchaab kømab isuptø pasrømøtø, nømbe inrøø” chiben, katø i seiselø nuneløgucha naba lincha amrruig købig køn cha. Incha nambe sətøba Cornelioi yausrø kebambubelø ker cha. ¹³ Inchen nøbe nui yau kan ángel pasramisra, tru nun øyah chib pasraig asigwan namun eshkaabig køn cha: “Jopesrømay ør cha, Simónwan, trunundøwei katø Pedrogucha taigwan attrai wamønrrab. ¹⁴ Truibe ñiba, ñui yauelanba

kaigyugurri mandø incha ñimun wesrailø køm wammeran waminchun” chitan, chibig køn.

15 'Inchen na pua, truyu waminchib mendøbene, tru srøsrøzhiitø Espíritu Santo namuim pala kørraarrub lataitøwei nømuim pala kørraarruptinchibig køn cha. 16 Inchene nane Señor øyah taigwan isuptinchibig køn cha: “Juanbe piu ulsra pitøga pinøbulingaruben, trune ñimbe Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun” taigwan. 17 Nam judíosmera Señor Jesucriston kørebelan Tius keta tranigwan nøm judíos kømeealangucha trunundøwei keta tranene, ¿Tiuswan treeg marmøta chib pasrønrrappe, nabe mu købrai køh?— chibig køn.

18 Inchen Tiuswei misaamera jerusalénsreelø iilan mørabe, yandø chi chimøtø, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Trube, Tiusbe judíos kømø misaamerangucha øsig kømigwan nebua tøgagønrrai kaig marigwan isua møra, nuimay lliranrrai marin køn— chib.

Siria pirau Antioquíasrø Tiuswei ureemera

19 Inchen tru Estebanwan kweechen isumdiig kaig pub mendøben trugurri, ke kan ørøtømisra chab ambubeløbe, Feniciasrøn køben, Chipresrøn køben, Antioquíasrøn køben øyarsøngatig ambig købig køn, mungucha mendailane Tiuswei wamwan waminchimøtø, judíosmerandø waminchib. 20 Inchendø nømui utuelø møiløgøsrøn, chipresreeløba, cirenesreeløba Antioquía ciudayu puabe, griegosmerangucha waminchibelø køn, Señor Jesúsweimburab eshka kusrenanøb. 21 Inchen Señorwei tasiibe nømbe pasrøben, misaabe truba nu kørewa, Señorweimay llirabelø køn.

22 Inchen Jerusalénsrø iglesiayueløbe trunun wammøra, nømbe Bernabéwane Antioquíasrøngatig ørøbelø køn. 23 Inchen Bernabé trusrø puabe, Tius ka yandø tab indin kua asha, nøbe truba kasraarawa, Señorwei mayu pønrrappe nømui manrrau tab isua mur pønrrønrrai mayeelan waminchibig køn. 24 Kaguende Bernabébe tabig, Espíritu Santoba, nui isubigwan Cristoinug pasriiba truitø netsaig købig køn. Inchen Señorweyasig misaabe nørrø nemisrig købig køn.

25 Incha yandø Bernabébe Saulon lanrrab Tarsosrømay ya, yandø wetørrawabe, Antioquíasrømay pera ibig køn. 26 Incha nømbe trusrø pila ørøba iglesiayueløba tulundzunab kua, misagwan nørrø kusrenanøbelø køn. Tru Antioquíasrøn kuig køn, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan ke srøsrøzhiitø pølbasa “Cristoielø” cha munchi pasra wamig.

27 Inchen tru kwalømmerawan møiløgøsrøn Tius maig karuigwan eshka-belø Jerusaléngurri Antioquíamay kørrørrubelø køn. 28 Inchen kan tru ambubelai utuig Agabo taibe, Espíritu Santo nun maig tamigwan isunrrai inchen, trenchibig køn:

—Pirau ørøba parø truba nuig attrab køn— cha. Indiibe treeg kønrrun taibe Claudio karubig køben treeg purayaig købig køn. 29 Inchawei Antioquíasrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nømun kanun kanun maig tranamdiig køben an treeg purugua trana, ørtrab chibelø køn, nunelø tru Judeasrø warabelayasig. 30 Incha treeg mara, Judeasrø Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan tranrrai, Bernabéwanba, Saulonba tru ketamig tulisagwan trana ørøbelø køn.

12

Jacobo kwaigwanba, Pedron kailan keeri yau keerigwanba waminchib

¹ Inchen tru kwalømmerawan rey Herodesbe mōilan kōsrōn iglesiayuelan kemōrōbig kōn, kaig inchib srua kōnrrab. ² Incha Juanwei nuneg Jacobone espadatōga kweetsingarubig kōn. ³ Treeg marigwane judíosmerane truba tabig asōnain kōben, Herodesbe Pedrongucha merrarrangarubig kōn. Truiibe tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta kwalømmerawan purayaig kōn. ⁴ Incha Pedron merrarrowabe, Herodesbe kailan keeri yau keerōbig kōn, suldaumera pib sōtō ashib pōnrrōnrrai pōnsra kan sōtōyu pib suldaubatō. Herodesbe tru Pascua Fiesta puraiben, Pedrone misagwei merrab wesranrrab isua treeg inchibig kōn. ⁵ Inchawei Pedrobe kailan tru keeri yaugurri webimōnrrai truba may ashib tōgagúig waben, iglesiabe nuyasig ¡katō! elachimō, Tiusba waminchib miab kōbelō kōn.

Pedron kailan keeri yaugurri Tius wesrab

⁶ Herodes Pedron misagwei merrab lōtsō wesramig kōben tru kwalmab yem, Pedrobe pagatō suldaumerai tōbōtag pa cadenatōga merrarraig, kib tsuben, katōgan suldaumerabe yaskabu tru kailan keeri yawan ashib pōnrrabelō kōn. ⁷ Inchen mōi mōi kan Señorwei ángel kenamisren, tru kailan keeri yaube kan tōrguegwalmabig kebilōben, ángelbe Pedron tōmbulyu kōnōga kasrōnanabe, trenchibig kōn:

—¡Mallatō kurrō!— cha. Inchen cadenasmerabe Pedroi taskugurri kōrraptinchibig kōn. ⁸ Inchabe ángelbe trenchibig kōn:

—Tamara pōrōnab, ñui alpargatiswan keetab inchi— cha.

Inchen Pedrobe treeg marene, ángelbe trenchibig kōn:

—Pala itōgüewagúigwan keb, nai mendig amō— cha.

⁹ Inchen webyabe ángelwei wendautō ibendō, tru ángel øyeeg punrraig marigwane ka inditamaptō isub, nōbe tab chigúi nebua ashmiig kōn, pōs øyeebe nune kan piaig lataitō kōben. ¹⁰ Incha suldaumera ashib pōnrrainug srōtiigu puraamba, trugurrimbe katōganbalō puraamba, trugurri yandō wambig callegatōmaysrō tsandzōn yaskabyu pubene, tru yaskappe nōtō kurōptinchibig kōn. Inchen webamba, kan yabgatig ambene, tru ángelbe nōtō inrrai tarōmisrōptinchibig kōn.

¹¹ Inchen Pedrobe yandō chigúi mōra trenchibig kōn:

—Mōimbeguende, Señor nui ángelwan øra, Herodeswei taskugurrimba, katō maya judíosmera nan maig martashchab ashig kui inchib pōnrraigugurrimba wesratan— cha.

¹² Incha Pedrobe yandō iigwan maig kui ashabe, Maríai yamay ibig kōn, tru Juanwan katō Marcoskucha taigwei usraimay. Inchen tuyube truba yamelō tulundzuna, Tiusba waminchib kōbelō kōn.

¹³ Incha Pedrobe yagüeta pua, yaskabwan pinrrōgōbene, kan srusrō-unō truyu mendig mendabig, Rode taibe, mu kōtashchab arruabe, ¹⁴ Pedroi wam kui mōrōppe, kasrag kōbiitō yaskabwanguen kurmōtō, katōle umbusrō kelula:

—¡Pedro yaskabu pasrōtan!— cha, eshkabig kōn.

¹⁵ Inchene nōmbe trenchibelō kōn:

—¡Paare! ñibe loca asōnan— cha.

Inchen nōbe:

—¡Truigwein kōtan!— chiben, nōmbe trenchibelō kōn:

—Pedro kōmōtō, nui mōsig kuinrrun— cha.

¹⁶ Trune Pedrobe katøgucha yaskabwan pinrrøgøbig, pinrrøgøben, kura ashabe, truba kwaarøbelø køn. ¹⁷ Inchen nøbe ‘niløtø kønrray’ siñal mara, tru kailan keeri yaugurri Señor mandø wesraigwan eshkawabe, trenchibig køn:

—Jacobonba, nunelø katøganelanba iigwan wammørøsrkønrriigay— cha.

Incha webyabe, peesrømay ibig køn. ¹⁸ Inchen yandø tør-raben, suldaumerabe ¡katø! mamdøguen kømuilø truba truba waminchib købig køn, Pedrone ni chindinguen mørmøwa. ¹⁹ Inchen Herodesbe langarua, wetørranrrab kaimappe, tru suldau ashib pønrrabelan maig purayaigwan nømun paya ashib srua kuabe, kweetsingarug købig køn. Incha Herodesbe Judeagurri webya, Cesareasrømay ya, trusrø tsubig køn.

Herodes kwaigwan waminchib

²⁰ Herodesbe Tiroba, Sidónba warab misagwan larrø namig tsuben, trusreeløbe søteeløba maig maramigwan lata ke kandø isua pønrramisra, tru rey Herodeswei yau ke nøashib trag megabig Blasto taigwan nømuingatø misrtrai ubønandø wamincha, truikkurri ambugurri, igurri lata tab warønrrab cha miabelø køn. Kaguende Tiroba, Sidónbabe tru reyweim piraugurri mamig weerigwan purøsrubelø købig kua. ²¹ Inchen Herodesbe kan kwalø m treeg martrab cha wesrua pasra, tru kwalø mbe Herodesbe tru keilø purø tabelan kewa, tru wamisra ashib karub wainug wamisra hull møramdiig purø may waminchibig køn. ²² Inchen misaamerabe trashib mendappe, trenchibelø køn:

—¡ligwan waminchibiibe møg kømøtø, kan tius køn!— chib. ²³ Inchen tru urastø Señorwei kan ángel Herodeswane kwanrrø penøsrkøbig køn, kaguende tru maya nuguen tab kønrray indigwan Tiuswein kønrrayn kømøtø, nuyasig kønrray inchib wabenba. Incha nøbe pølømmera maig kwabig køn.

²⁴ Trune Tiuswei wambe larrøbichib nurab ibig køn.

²⁵ Inchen Bernabéba, Saulobabe tru ketamig tulisha trana øriilan chab peguchabe, Jerusalénsrøngurri Antioquíasrømay katø ambubelø køn Juanwan pera, truitøwei Marcos taigwan.

13

Bernabéwanba, Saulonba lawa wesrub

¹ Antioquía iglesiyube Tius maig karuigwan eshkabelø køben, kusrennøbelø køben købig køn: Bernabé køben, Simón (trunundøwei Níger taig) køben, cirenesriig Lucio køben, Manaen køben (tru misagwan ashib karubig Herodesba trubalatø nuraweig), Saulo købengue. ² Indiibe kan kwalø m Señorwan nøm køriibala tabig waminchib, ayunab købene, Espiritu Santobe trenchibig køn:

—Bernabéwanba, Saulonba tarømartray cha, na nømun chi martrai wamigu marøb pønrrønrain— cha.

³ Inchen nømbe ayunab, Tiusba waminchib kuabe, tab kønrray tasi-imeran nømuim pala estsara, yandø, ‘trube, ka amrrigay’ cha ørøbelø køn.

Bernabéba, Sauloba Chipre pirausrø

⁴ Inchen Espiritu Santo øriilø Bernabéba, Sauloba Seleucíasrømay amba, tryugurrimbe barcoyu Chipre pirausrømay ambubelø køn. ⁵ Incha Salaminasrø puabe, judíosmera tulundzuni yamerayu Tiuswei wamwan

eshkab kusrenanøbelø køn. Incha Juanwangucha nømun purugub uñchai pera amøñibelø køn.

⁶ Incha tru pi tøbøtag Chipre pirø pasrabigu kandarømaysrø Pafos-srøngatig larraambabe, truyube kan judío Barjesús taig, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig, ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkaig kur’ chibigwan wetørrabelø køn. ⁷ Tru møøbe Sergio Paulo kubenadur maig kømigwan purø tab isua marøbig treeg møøba, tsubig køn. Inchen tru Sergio ashib karubigwane Tiuswei wamwan nune mørøg køben, Bernabéwanba, Saulonba wamønrrab ørøbig køn. ⁸ Inchen tru Barjesús, griegomaybe Elimas cha wamig, tru kaig libron kusrebig, truike tru karubig nui isubigwan Tiusweinug pasrmønrrai truba sötø luløb megabig køn. ⁹ Inchen Saulo, katø Pablogucha taibe, Espiritu Santotø netsaig, tru Elimaswan malau ke tab ashabe, trenchibig køn:

¹⁰ —¡Kan ñi kui! ¡Misagwan kegørrøsrkamig, isatø indiibah, larrø kaig maramibatø netsaig møg, nugwaimandzigwei nusrkai! ¡Chigurrimbunø sølgandø tabigwane larrø tsaliig ashig kømui inchib pasrabig køn! cha. ¿Ñibe Señorwei tab maymerane managatig mindishibig mindishinrragu? cha. ¹¹ Møimbe Señorwei tasiibe ñun trømbøig nebunrrai martrun cha. Møimbe maya yanagatig kabgaig kørrømisra, pørrwan ashchab kaimanrrabguen— chibig køn.

Inchen mõi mõi nune kabyu wañim peñib løstiig misren, srølamøratoø ibig misra, møikkøben tasku nun kemøra srua amrrai labig køn. ¹² Inchen treeg purayaigwan ashabe, tru kubenadur Señorweimburabelø kusrenaniilan ke kwaara asha, Señorwan kørebig køn.

Pablo Antioquía ciudasrø tsuig

¹³ Pabloba, nui linchibeløba Pafos ciudaygurri barcoyu nebamba amba, Panfilia pirau Perge ciudasrø puben, trune Juanbe truyu nømun tarømisra, katø Jerusalénsrømay arrubig køn. ¹⁴ Incha Pergegurrimbe nømbe Pisidia pirau Antioquía ciudasrømay amba, truyu sábadø is-rin kwaløm judíosmera tulundzuni yau kebamba, purramisrøbelø køn. ¹⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelai pøriilanba chab lebene, judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashib karubeløbe møigwan køsrøn øyeeg chinrrab, ‘inrrø’ chibelø køn:

—Ñim, namui misaamera, mandø melamigwan øyeeg melønrrigay chib misagwan wamindamig tøgaguabe, waminday— chinrrai.

¹⁶ Inchen Pablobe pasramisra, tasigwan kusrawabe, trenchibig køn:

—Ñim, Israelwei misaameraba, katø ñim Tiuswan køriibala tøga pønrrabeløba mørtray cha. ¹⁷ Iig Israel misaamerai Tiusbe, namui merrabsrø kølli misaameran lawa wesrawa, tru misaamerane truba nørreelø kønrrai marig købig køn cha, nømbe Egipto pirausrø ka ambateelø warøben. Incha tru Egipto pirausrøngurri nui tasiitøga ashig kui ashchai marøb wesruig købig køn cha. ¹⁸ Incha mu misag warab waraimønug Tiusbe cuarenta añosburab nømune ka awentab tøgagúig købig køn cha. ¹⁹ Incha Tiusbe Canaan pirausrø misaamera siete nørro sötø pønrrabigwan pinisha, truilaim pirømera købelan nømui mara tøgagønrrai tranig købig køn cha, ²⁰ kan cuatrocientos cincuenta añosburab.

Inchen trugurrimbe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrønrrabelø ‘asha martrabelø’ cha wamiilø Tiusbe tranig købig køn cha, Tius tru

maig karuigwan eshkabig Samuel køb uraskatig. ²¹ Inchen trugur-rimbunøbe, israelitasmerabe nòmun ashib karub wanrrabig kan rey miaben, Tiusbe Benjaminweinkurri karrab misagúig Quiswei nusrkai Saulwan cuarenta años ørøba karub wanrrai tranig købig køn cha. ²² Incha trugurrimbe Tiusbe rey Saulwan nø ashib karub waigwan kerrawa, Davidwan rey kønrrai kusruig købig køn cha. Incha trunune Tiusbe nuimburab trendaig købig køn cha: “Isaíwei nusrkai Davidbe na maig isubig køben, treeg isub møgkui asha kur cha. Truibe na chi martrai inchen, treeg martrun” cha. ²³ Tru Davidweinkurri srøig karrab misaameran nø maig martrab cha kørrømisrig købig maig køben, Israel misaamerayasig kan Kaigyugurri Wesranrrabig Jesúswan ørig købig køn cha. ²⁴ Inchen Jesús nø arrumøwatøbe, mayeelø Israel misaameran Juanbe mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøb arrig købig køn cha. ²⁵ Incha Juanbe nui maramigwan yandø chab patsøgøb arruabe trendaig købig køn cha: “¿Nabe mu kuitamab isugue? cha, nabe tru ñim isub kuig truig kømur cha. Inchendø nai wendaube katøgan attrun cha, trunune nabe nui alpargatiswan tsiwan pitsamikken truburab kømuinatan” cha, Juanbe trendaig købig køn cha.

²⁶ Ñim, nai misaamera, Abrahamweinkurri srøig larrøbicha amrrubeløba, katø ñimui utu Tiuswan køriibala marøb melabeløba: tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwane yamba namuiwei ørig kuin køn cha. ²⁷ Kaguende Jerusalénsrø warab misaameraba, katø nòmun ashib karub purrabeløbabe, Jesúswane mu kuinguen nebua ashmøwei, katø tru isrin kwalømmørig Tius maig karuigwan eshkabelø wamindi wamwan leigwan chigucha, nømbe truigwan chi mørøg kømuindiig kua, nøm Jesúswan øyeeg kwanrrai marøb pønrrappe, tru pørig maig taimbala nømbe treeg nebunrrai marig købig køn cha. ²⁸ Jesúswan chigurri kwanrrai maramdiig nuinuube chi kalø marig wetørramubendø, Pilaton nømbe kwetchai miaig købig køn cha. ²⁹ Inchen nuimburab maig pørig pønrrabelø kerrigu treeg puraiben, kurusyugurri pinøsrúa, sørabelø køn cha. ³⁰ Inchendø Tiusbe katø kwailai utugurri øsiirangarubig køn cha. ³¹ Inchen Jesúsbe kwamøwatø, tru Galileasrøngurri Jerusalénsrøngatig nun lincha nerrubelane katø øsiirappe, nømune truba yam kwalømgatig kenamisrøb unig købig køn cha. Incha truiløbe møimbe nømashib maig asigwan misagwei merrab nuiwan waminchibelø, nøm køn cha.

³² Ñinchawei namgucha tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tranrrab misra kørrømisrig, tru tabig srø wamwan ñimun wammørøsrkøb eshker cha. ³³ Nam tru truilai ureemerane treeg martrab kørrømisrigwane maran cha, Jesúswan Tiusbe øsiirangarua. Inchen katø Salmo dosyugucha øyeeg pørig pasran cha:

“Ñibe nai Nusrkain køn cha.

Møi nabe ñui Møskai misra pasrar” cha.

³⁴ Katøbe mana treranrrabig kømíg Tiusbe Jesúswane kwailai utugurri katøle kusrua, tru treeg marigweimburappe Tiusbe trencha pasrig købig køn cha:

“Tru newan tabig, ciertonig treeg martrab cha,

Davidwan tranrrab kørrømisriilane ñun tranrrumøn” cha.

³⁵ Inchawei katøganbaløsrøngucha trenchibig køn:

“Ñui Newan Tabigwei asrwane trerabashmønrrun” cha.

³⁶ Pøſ Davidbe Tius maig kørnrain køben tru nø tsuin kwalømmerawan misaameran aſhib purugub wawa, yandø kwawa, nui møskaløba tsumisirene, nui aſrbe treraig købig køn cha. ³⁷ Trune Tius tru kwailai utugurri katøle kuſruigwei aſrbe treramuig købig køn cha. ³⁸ Inchawei ñim, nai misaamera, ñim nebua aſig kørnrai inder cha, tru kaig mariilan ulø payamig kømíig peſannaig kørnrun chib eſhkaſ kuſrenniibe Jeſúskurrin kui. ³⁹ Inchawei tru maig maramigwan martrai Moiséſ pøriiløtøga chi kaig kømíig lataig, tabig kørromiſra pønrrønrrab kaimaigwane, mutøgucha Jeſucriston kørebeløbe nuinuubeguende chi kaig kømeeleø lataig, tabig kørromiſrtrun cha. ⁴⁰ Inchawei aſhiptø kuy chibig køn, Tius maig karuigwan eſhkaſelø øyeeg chib pøriibe ñimun nebuig warønrrab kømøtø:

⁴¹ “Au, ñim chiwandøgucha ke ka indzatø mørøbelø,

¡katø! ke kwaara aſhib kenaguen kømø, pinay taig.

Kaguende nabe, ñim warain kwalømmerawan purø nuig maramønrrun taig,

ñimun mugøben treeg købig køn chib wamindingucha,

treeg marig købig kuitamappe ke køremgaikke.”—

⁴² Incha Pabloba, nui linchibeløba judíosmera tulundzuni yaugurri webambene:

—Wendø truwan isrin kwalømgucha øyeelandøwei waminchurrunrrigay — chibelø køn. ⁴³ Incha truyu miſag tulundzuna paſrabigwan yandø nømbe ‘ungwa’ cha ambene, møiløgøben truba yam judíosmeraba, katø møiløgøben judíosmera nøm Tiusweiwan marøb pønrraigu purørrua Tiuswan purø isua melabeløbabe, Pablonba, Bernabéwanba mendig amben, nømbe:

—Tiuswei tru ka yandø tab indigu maizhikkucha elachib pønrrønrrab kømøtø, melabig melønrrigay— chib waminchibelø køn.

⁴⁴ Inchen wendø truwan isrin kwaløm tru ciudayu ke maya miſag lutau Tiuswei wamwan mørtrab tulundzunøben, ⁴⁵ judíosmerabe miſag truba nørø tul yai aſhabe, truba namig puſrkwai aſha, Pablo tru trenchib wamindigwane ‘treeg kømøn’ chib, tsalø wamabelø køn.

⁴⁶ Inchen Pabloba, Bernabébabe chigucha kørmø trenchibelø køn:

—Tiuswei wamwane ñim judíosmeranmerrigwei eſhkaſmig kuig køn cha. Inchendø ñim yandø kaaſhib, managatiſ øſig kømigwan ñim tøgagømig truburab kømui indig kuig købene, trube, nambe møimbe judíos kømeeaimay katø amrrab chibelø køn. ⁴⁷ Kaguende Señorbe namun trencha karua paſrig køn cha:

“Judíos kømø miſaamerayaſig kan tør lataig kørnrai ñune paſrar cha,

kaigyugurri weſrailø kømigwan eſhkaſ pirau munabatsø ſrua inrrai.”—

⁴⁸ Inchen iigwan mørabe, judíos kømø miſaamerabe truba kaſraarawa, Señorwei wamwan truba tabig waminchibelø køn. Incha tru managatiſ øſig kømigwan tøgagønrrai chaſguen tarømariiø købeløbe møiløtøgucha Jeſucriston kørebelø køn. ⁴⁹ Inchen Señorwei wambe tru pirau kerrigu larrøbichibig køn. ⁵⁰ Inchen judíosmerabe tru ciudayu møiløgøſrøn iſhumburmera, Tiuswan purø isua melabelø trurrigu nøm mailø kui aſiilanba, katø ciudayu møguelø nørreelø aſhib karubelanba kaig marøb kurrønrrai nømune ke treeg iſumne incha, Pablonba, Bernabéwanba nømumim piraugurri webuſrøbelø køn. ⁵¹ Inchen nømbe nømui ſrøbyu

usrøwan pabørrgøbelø køn, ñim øyeeløgurri uyube mømibe ñim kusrenrri-gay chib eshka. Incha Iconio ciudarsømay ambubelø køn. ⁵² Inchen tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kasrag købiibah, Espiritu Santobatø netsailø købig køn.

14

Pabloba, Bernabéba Iconio pirausrø

¹ Iconiosrø Pabloba, Bernabéba judíosmera tulundzuni yau kegøtø kebamba, purø may waminchib kusrenanen, judíosmera køben, griegos-mera køben truba nørrø Jesucriston kørebelø køn. ² Trune judíosmera Jesucriston køremeeløbe tru judíos kømeelane ke kaig isumne inchibelø køn tru Pabloimburappa, Bernabéweimburappa. ³ Inchen treeg kuingucha, Pabloba, Bernabébabe truyu yana warøwa, Tiuswei wamwan chigucha chi kørig kuin kømø waminchibelø køn. Inchen nui wamwan tru ka yandø tab indigwan treegwein kui ashchai, Señorbe nømui tasiimeratøga mariilø truba nørreelø marøb, kwaara asha kønrrai mariilø marøb inchai tranig køn. ⁴ Inchen tru ciudayu misaamerabe kan utueløbe judíosmeraingatø køben, møiløbe Cristo nøashib karua øriilaingatø købig køn. ⁵ Inchen judíosmera køben, judíos kømeelø køben, nømun ashib karub purrabeløba kandø misra, nømun trømbøig kaig inchib, sruutøga petønrrab kurrøben, ⁶ Pabloba, Bernabébabe trunun wammøra Licaonia pirau tru Listraba, Derbeba, pueblomerasømayba, katø tru puluwan katøganbalømerasømayba trubab ambubelø køn. ⁷ Incha trusrø tru tabig srø wamwan eshka kusrenanøbelø køn.

Listrasrø Pablon sruutøga petab

⁸ Inchen Listrasrømbe kan møg kal-lainukkurri managuen uñchab kaimabig srøbmera tulundzunig wabig køn. ⁹ Inchabe tru møøbe Pablo waminchen mørøb wabig køn. Inchen Pablobe nun ke tab asha, ke tamarig kømuitamab isub wai ashabe, ¹⁰ mur wamab trenchibig køn:

—jØlgandø kurrab, pasramisr!— cha.

Inchene tru møøbe pørssappe, pasrambua, lliwab mendabig køn. ¹¹ Inchen misaamerabe Pablo chi marigwan ashippe, nømui Licaonia triimay trenchib trashib mendabelø køn:

—jMøguelø lataig, tiusmera namuinug kørrørruin køn!— chib.

¹² Incha Bernabéwane tius Zeus køn chippe, Pablone tius Hermes køn cha wamabelø køn, kaguende Tiuswei wamwan waminchibiibe Pablo køben. ¹³ Inchen tru tius Zeuswei tab ya, tru ciudayu kebam-binuutø pasrabigu ashib wab sacerdotebe, toromera køben, umeru purø tabzheelø tamariilø køben, tru ciudayu kebambi yaskabmerasrø srua arrua, tru toromeran kweecha, misaamerabamisra, Pablonba, Bernabéwanba, nømune tiusmera kui mara tranrrab mendabelø køn. ¹⁴ Inchen Cristo nøashib karua øriilø Bernabéba, Pabloba nømun treeg martrab indi mørabe, nømui kewagúilan kølsrøb, misag utusrø kegørra, ¹⁵ trenchibelø køn:

—jAu, yu mayeelø pønrrabelø! ¿Chindimba øyeeg martrab inchigue? cha. Nambe ñim lataløtøwei ka møgueløtø ker cha. Ke ka treeg maran-mab ashchaidø mariilan elacha, øsig wab Tius srømbalawan køben, tru pirøwan køben, marwan køben, chigurrimbunø truyu pønrrabelan marøbigweimay llirawa pønrramisrtrai, tru tabig srø wamwan nambe ñimun waminchab amrruer chib. ¹⁶ Merrabsrø misag srøig, srøig kurrab

amrrubelane misaamera nørro pønrrabelan chuelandøgucha kerriguelan, nømun maig amønig køben, treeg ka amønibasisg køn cha. ¹⁷ Inchen køben managucha nuimburabigwane maig kuigwan eshkað wamindig købig køn cha, tabig marøb. Srømbalasarøngurri srewan ørøb, ellmariilo misram põmera pubene, tru kuindo, tru kuindo misringarunrrun cha, chi palømø unchaguen mamig tøgagønrrai tranøb, ñimui manrrømeran truba kasraaranøb.—

¹⁸ Inchen nøm øyeeg chib waminchagucha, nømbe misaameran ke trendø merønrrab kaimabsrubelø køn, tru nømun tiusmera kui mara toromeran kweecha tranmønrrai.

¹⁹ Inchen Antioquíagurrimba, Iconiogurrimba mõiløgøsrøn judíosmera puabe, misag purø nu pasrabigwan ke kaig maramne inchai wamincha, Pablon kwetchab srug muta peta, ciudayugurri wambiisrømay ke paluunchib megam srua webambubelø køn, yandø kwaig kønmb.

²⁰ Trune Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nuin pøtøgatan tulundzunøben, nøbe kurra, katø ciudayu kebibig køn. Incha katø kwalømbe Pabloba, Bernabéba Derbesrømay ambubelø køn.

²¹ Incha Derbesrø Jesucristoi tabig srø wamwan eshkað kusrenana, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø nørro nemisrtrai mara, trugurrimbe Listramayba, Iconiomayba, Antioquíamayba katø amrruig købig køn. ²² Incha trusrømbe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø mur pønrrønrrai waminchib, isubigwan Tiusweinug pasragúigwane elachib pønrrømø, tindøga pønrrønrrai chib waminchibelø køn. Incha nømune trenchibelø køn: “Tius nø ashib karub waisrø kebambamibe chinetø chinetø murelø puben, truyu puraambub meløwawei kebambamig køn” cha. ²³ Incha iglesiamørig nømbe Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø wesrawa põnsra, Tiusba waminchib, ayunab kuabe, nømune tru nøm kørewa pønrraig Señor nø ashchai põnsrøbelø køn.

Antioquía ciudadsrømay katø ambub

²⁴ Incha trugurrimbe Pabloba, Bernabébabbe Pisidia pirauwan puraambub amba, Panfilia pirau pubelø køn. ²⁵ Incha Perge ciudayu Tiuswei wamwan eshkað kusrenana, trugurrimbe Ataliasrømay amrrubelø køn.

²⁶ Incha truyugurrimbe barcoyu nebamba, Siria pirau Antioquíasrømay ambubelø køn. Tru nøm mõi ya patsøga pønrraigwan martrab amrrai Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilo kønrrigay chib, tru nømun põnsraig købiisrømay. ²⁷ Incha trusrø puabe, iglesiayuelan tulundzuningarua, Tius nømbe chinetø, chinetø mariilanba, tru judíos kømø misaameragucha isubigwan Señorweinug pasra tøgagønrrai yaskabmeran mandø kurøb arrigwanba waminchibelø køn. ²⁸ Incha Pabloba, Bernabéba Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba truyu truba yana kørrømisra waraig købig køn.

15

Jerusalén waminchab tulundzunab

¹ Inchen tru uras mõiløgøsrøn Judeagurri Antioquíasrømay amba, nunelan treeg kusrenanin købig køn:

—Moisés kusrennig tru circuncisión maramigwan marmøwabe, kaigyugurrimbe wesrailø kønrraamøn— chib. ² Inchen Pabloba, Bernabéba tru treeg kusrenanøbelan ‘øyebe maramig kømøn’ chib, nømbe

purø mur aleguiyabelø køn. Treekkurri Pablonba, Bernabéwanba katø truyu nòmui utuelø mōilan køsrønbamara, Jerusalénsrømay ørtrab wesrawa pønsrøbelø køn, tru øyeeg pub arrigwan Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba trusrø waminchai.

³ Inchen tru iglesiayuelø tru amrrai karua øriiløbe Fenicia pirøwanba, Samaria pirøwanba puraambub ambubelø køn, judíos kømø misaamera nòmui trendø marøb kuilan elacha, Tiuswei maywan amøñinrrab nøm mandø pønrramisrigwan eshkab. Treekkurri trusrø tru mayeelø nuneløbe truba kasraarabelø køn.

⁴ Incha Pabloba, Bernabéba, tru lincha ambubeløba Jerusalénsrø chab pubene, trusrø iglesiayueløba, Cristo nøashib karua øriiløba, katø truyu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba nømune wamab utøben, nømbe Tius maig marigwan kerriguh waminchibelø køn. ⁵ Inchene mōiløgøsrøn merrappe fariseosmeraingateelø købelø kua, mōimbe Jesucriston kørebeløbe trenchibelø køn:

—Tru judíos kømø misaamera Jesucriston kørebelane tru circuncidamigwan maringarub, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maringarumig palan— cha.

⁶ Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba tru øyeeg puigwan maig kətashchab ashchab tulundzunabelø køn. ⁷ Inchen purø trømbøig mur aleguiyab kømig puben, Pedrobe kurra pasramisra, trenchibig køn:

—Nai nunelø, ñimbe srøsrø kwalømmerawangurri ashibelø kuinrrun cha, Tiusbe ñimui utugurri nan lawa wesruig køn cha, judíos kømø misaamera tru tabig srø wamwan na waminchen møra, kørenrrai. ⁸ Tiusbe nòmui manrrømeran ashibig kuabe, nam judíosmeran tranøb lataitøwei Espiritu Santon nømungucha tranøb, nømuingatø pasrar chib kenamarig køn cha. ⁹ Tiusbe nømun nøøøø mara namuingatøtø inchib pasrømuig køn cha, nòmui isubigwan Tiusweinug pasra tøgaguitøgatø nòmui manrrømeran chishmarig købig kua. ¹⁰ ¡Ñim kui! ¿Ke Tiuswane chinchibig kətashchab inchib pønrrøtirru? cha, tru nam lata, namui merrabsrø kølli misaamera lata, øyeeg maramigwan marøb kønrrab kaimaigwane tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan, trunun nøm niga amrrai mōimbe nømun neguanøb. ¹¹ Treeg kømøtø, Señor Jesús tru ka yandø tab incha ketiitøgatø nambe kaigyugurri wesrailø kermab kørewa pønrrer cha, nøm lataitøwei.—

¹² Inchen truyu maya misag tulundzuna pasrabiibe niløtø kørrømisra, mørøb purrabelø køn, Bernabéba, Pabloba tru judíos kømø misaamerai utusrø, Tiusbe nømbe pasrain kui ashchai nømgurri mariilanba, kwaara asha kønrrai mariilanba waminchen. ¹³ Inchen nøm chab waminchen, Jacobobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, mørtray cha: ¹⁴ Simónbe wamindan cha, judíos kømø misaameran srøtøgurri nømungucha isua pasranmab ashchai, truilai utugurri nui ureg sətømera kønrrai mara, nui munchin nømuintug tøgagønrrai marigwan. ¹⁵ Pøs mōi øyeeg publiibe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelø maig pøriiba ke kandø køn cha. Tru øyeeg pørig pasraimbala:

¹⁶ “Øyeeg purayaig wendøbe tru Davidwei ya penin tsuigwan katøle kusrua pasramønrrun chib.

Chab pinabsruigwan katøle tamara kusrub,

srøig mara pasramønrrun taig.

¹⁷ Maya misamera katøganelø uncha pønrrabelø

Señorwan lanrrain cha,

mayeelø judíos kømø misaamerainug

nai munchiwan nømuintug pasra wamig kønrrun cha.

¹⁸ Tru Señor iilan marøbig øyeeg tan taig,

tru manasrøngurri øyeeg martrab isua tøgaguen waig købigwan.”

¹⁹ 'Inchawei nabe, ke treeg maramne inchib pønrramgaig kui ashar cha, judíos kømø misamera nømui merrabsrø marøb kuilan elacha, Tiusweinug pønrrønrrab llirawa amrrubelan. ²⁰ Treeg kømøtø, taska mari tiusmera tøgagúilan pønnsraig mamimeran mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marøb kømigwan marmøwei, kweetsig kømøtø, ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø aniwana mamøwei indamig køn chibig, treegwan eshkawa, pøramitø palan cha. ²¹ Kaguende merrab manasrøngurri Moiséswei pøriilan ciudadmørig judíosmera tulundzuni yamerayube eshkaab kusrenanøbelø tøgagøben, truiløbe isrin kwalømmørig tru maig maramigwan martrai pørigwane lebelø købig køn— cha.

Pabloba, Bernabéba Siria pirau Antioquíasrømay katø ambul

²² Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba, katø iglesia mayeeløba tru nømui utugurri lawa wesrawa, øramig tabig asønai inchibelø køn, Antioquíasrømay Pabloba, Bernabéba amrrai. Incha Judas, katø nundøwei Barsabás taigwanba, Silaswanba amrrai wesrubelø køn, nunelai utu tru mas nørreelø kui asi møguelan. ²³ Incha nømune ørøppe, kan kilga øyeeg chibig pøra, trana ørøbelø køn:

Nam Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø, nam ñimui nunelø ñim judíos kømeeelø Antioquíasrømba, Siriasrømba, Ciliciasrømba warabelø nunelan 'ka amøñigues' chinrrab inder.

²⁴ Møiløgøsrøn yu namui utuelø amba, namma chigucha treebe marøb kønrrai karumubendø, chinetø cha, ñimune ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønrrai marin køn. ²⁵ Incha treekkurri nam mayeeløba kandø isua pønrramisra, namui utuelan mø møguelan køsron lawa wesrua, namui undaraig nunelø Bernabéba, Pabloba kegøtø nømun ñimuimay ørtrab inder. ²⁶ Tru Pabloba, Bernabéba Señor Jesucristoi munchigurri ke kwamig nebuinanrraptiikken inchib meløwar køn. ²⁷ Incha nambe Judaswanba, Silaswanba ñimuimay ører. Truiløbe nam pørigwan, nømashib trunundøwei waminchun. ²⁸ Espiritu Santon lata, namun lata tabig asønatan katøgan srøig, srøig maramelø ñimun negwanmøtø, iig tru maramig palønrrapteelandøh martrai karumig: ²⁹ tru taska mari tiusmeran animal kweecha pønnsrai yaumeran mamøwei, katø aniwana mamøwei, kweetsig kømøtø ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marmøwei indamigwan. Ñim øyeelan marøb pønrrømuikkurrimbe, søl marøb pønrrønrrabguen.

Trube, ungwa, mayanguen tab kuilø kønrrigay, chib pørig køn.

³⁰ Incha yandø nømun, 'trube, ka amrrigay' cha øren, Siria pirausrø Antioquíamay amba, tru asamigwan ashchab eshkailø tulundzunøben,

tru kilga ørigwan nømbe tranøbelø køn. ³¹ Incha trunun nøm lewabe, truba kasraabelø køn øyeeg purugub wam tabig wamingdigwan møra. ³² Inchen Judasba, Silasba nømgucha Tius maig karuigwan eshka-beløtøwein kua, tru tabig purugub wam nu wamincha ketiitøga trusrø nunelan kullaaramø ambub melamig kønrrai kørrømarøbelø køn. ³³ Incha truyu maya yana køsrøn nømbe kørrømisra warøben, nuneløbe ‘chi isumgaig tab kuilø kønrrigay’ chib, nømun karua ørøbelaisrømay ‘ungwa’ cha, katøle ørøbelø køn. ³⁴ Inchen Silasbe trusrø nø kørrømisramig tab punrrab kui isubig køn. ³⁵ Inchen Pabloba, Bernabébabe Antioquíasrø kørrømisrøbelø køn, trusrøelø truba yameløba Señorwei wamwan kusrennøb, katø trunun wammøsrøb.

Pablo nui martrab yamigwan katøle marøb pølbasrøb

³⁶ Yandø mam kwalømyu køsrønbe Pablobe Bernabéwan trenchibig køn: —Ciudamørig nam Señorwei wamwan eshkab kusrenaniisrø nunelan maig inchib meløtashchab katø ashchab amun— cha.

³⁷ Inchen Bernabébe Juanwan, katø nundøwei Marcos taigwan, pera inrrab inchen, ³⁸ trune Pablobe pera ambamgaig kui ashibig køn, kaguende tru srøsrø ambenma Marcosbe Panfiliatø nømun tarømisra, nømbe tru maramigwan martrab imuinukkurri. ³⁹ Inchen ke murrayuen kømíg peemaytø puptinchen, møikkurrindøgucha tarømisra, Bernabébe Marcoswan pera barcoyu Chipresømay ibig køn. ⁴⁰ Incha Pablobe nuimburappe Silaswan lawa wesrawa, tru nunelø: “Señorwei ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilø kønrrigay” cha øriilø ambubelø køn. ⁴¹ Inchen Siria pirauwanba, Cilicia pirauwanba pureb ibig køn, Tiuswei ureemera tru iglesia truørø pønrrabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

16

Timoteo Pablonba, Silaswanba lincha ib

¹ Pablo Derbesrømba, Listrasrømba pueblomerayu pubene, truyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Timoteo taig tsubig køn, truipe Criston køreweig judía ishugwei nusrkai. Inchendø møskaimbe griego købig køn. ² Inchen Timoteobe tru Listrasrø, Iconiosrø nunelai utu, chigucha tamgaig tabig købig køn. ³ Inchen Pablobe Timoteowan nøba lincha attrai incha, tru trusrø warabelø judíosmeragurri nune asru circuncidamigwan marøbig køn, kaguende mayeeløba møskaimbe griego kui ashibelø kuimba. ⁴ Incha nømbe tru pueblomerawan puraambub ambimørig, Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø tru Jerusalénsrø purrabelø, maig marøb kønrrai karuilane isua mørøb kønrrai eshkab ambubelø køn trusrø Tiuswei uremeran. ⁵ Inchen trusrø tru iglesiamera pønrrabeløbe nømui isubigwan Tiusweinug pasra pønrramigu, kullaaramø, mur pønrramisren, misaabe kwalømmørig nemisrøb ibig køn.

Kan møj macedoniasriig Pablon piab lataigu kenamisrøb

⁶ Incha nømbe Frigia pirøwanba, Galacia pirøwanbabe ka purab ambubelø køn, kaguende Asia pirausrømbe Espíritu Santo Tiuswei wamwan waminchibashmuben. ⁷ Incha Misia linderosrø puabe, Bitinia pirausrø kebamrabb inchen, Jesúswei Espíritube trusrøb kebabashmuben, ⁸ Misia pirø puluwan yabwandø puraamba, Troassrø kørraambubelø køn. ⁹ Indig

trusrø Pablobe yem kan piab lataig asig tøgagúig køn. Truyube kan møg Macedonia pirausrig pasramisra trenchib miab pasrai ashibig køn: “Macedoniasrømay larraamø cha, namun purugunrrab.”¹⁰ Inchawei Pablobe tru piab lataigu treeg asin køben latatø, nambe Macedoniasrømay amrrab inchibelø ker, namun Tius nui tabig srø wamwan eshka kusrenanrrai wamitamaptøwei isua.

¹¹ Indiibe Troaskurri barcoyu nebamba, Samotraciasrømay kanmaytø ke purab amba, katø kwalømbe Neápolisrø pua, ¹² truyugurrimbe Filipossrø pubelø ker. Tru ciudadabe Macedonia pirau mas nuig køb, katø kan søtø Roma misaamera truyube kebamba warab inchibelø køn. Incha tru ciudadu nambe mam kwaløm køsrøn kørrømisrøbelø ker. ¹³ Inchen kan isrin kwaløm tru ciudadu nu yaskabu wambiisrø webambubelø ker kan pi mendasrømay, truyube judíosmera Tiusba waminchab tulundzuninug kuitamab isua. Incha nambe truyu purramisra, ishumburmera tulaamba purrabelan waminchibelø ker. ¹⁴ Inchen tru utube kan ishug, Lidia taig mörig waben, Señorbe nui manrrøwan kurøbig køn Pablo chi chitamørtrab ke tab mörig wanrrai. Truibe, Tiatira ciudadrig, yalø pigø llensumerá purø tabig yanøbig, trurriгу Tiuswan køriibala tabig waminchib megabig købig køn. ¹⁵ Incha nøba, nui yaeløba piu umbu ulsrailø kørrømisra, ke tiusmanda chib namune trenchibig køn:

—Na, Señorwan cierton kørein kui ashabe, trube, ñim nai yamay amrrua, kørrømisrørigay— cha.

Incha namune ke kørrømisramne inchibig køn.

¹⁶ Nam Tiusba wamindinumay ambub købene, kan srusrø karuindiig megabig, kebasra tranøb kwaimandzig tøgag namun katønrrab arrubig køn. Truibe tru nun karub pera købelane truba nørrø an asingarubig købig køn, nø misagwan kebasra ketiiløtøga. ¹⁷ Incha tru srusrøbe Pablonba, namunba wendautø trenchib trashib arrubig køn:

—¡I møgueløbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei karuindiig melabelø, kaigyurri wesrailø køm maywan ñimun eshka kusrenanøbelø køn!— chib.

¹⁸ Inchen ke treetø treetø purø yam kwaløm uñen, yandø Pablon ke pesriikken inchen, nøbe keesha, tru kwaimandzigwane trenchibig køn:

—Jesucristoi munchiyu i susrainukkurri nabe webinrrø tamønrrun— cha.

Inchen tru urastø kwaimandziibe elachibig køn.

¹⁹ Inchen tru karub pera købelø tru treeg an marøb pønrramibe yandø patsi asha, Pablonba, Silaswanba kemøra, misag tulundzuninumay ke paluunchib waram srua ambubelø køn, tru misagwan ashib karubelaisrømay. ²⁰ Incha merrab pønrsabe, trenchibelø køn:

—¡Kan i møgueløbe ya judíosköleelø købendø, namui ciudadwane ke chi maringuen asamgaig marøb amrrun! cha. ²¹ Nøm waminchib kusrenanøppe ke peemaytø mariilø nam uta tøgagømig kømøwei, katø treegwan marøb kømig kømøwei inchai namune meriilan kusrenanan cha, nam ya romanosmeran.—

²² Inchen misaabe mayamba kanbalatø misra namig kurrøben, maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe, Pablomera kewagúilan tsakkandø wesrawabeta, tsiitøga itchai karubelø køn. ²³ Incha nømune truba yam ichabeta, kailan keeri yau kebusra, truyu ashib pasrabigwane webamrraingag purø may ashib tøgagunarubelø køn. ²⁴ Inchen tru treeg martrai

karuigwan mørabe, truyu ashibiibe katøguchi umbusrø keera, srøbmeran cepoyu kegwana, purrønnøbig køn.

²⁵ Inchen yem tøbøtasrømbe Pabloba, Silasbabe Tiusba waminchib, Tiusweyasig cantab køben, katøganelø truyu keerig pønrrabeløbe mørøbelø køn. ²⁶ Inchene įkatø! møin kagúitø mur pirøgønabig arruptinchen, tru kailan keeri yawan niga pasrabigwan truilanguen punø panrrø sruaguchen, įkatø! tru urastø truyu maya yaskabmeraba kurig pønrramisren, tru keerig pønrrabelai cadenasmerabe mayeelaimba picha kørrabelø køn. ²⁷ Inchen truyu keeriilan ashib pasrabig kiagasrøbene, mømibe tru kailan keeri yau yaskabmerabe kurim pønrraptindi ashabe, nui espadan wesrawa, įkatø! nøasiitø ke yandø kwanrrab inchibig køn, kaguende truyu pønrrabelø chab wegørra chab lulitamab isua. ²⁸ Inchene Pablobe mur trashib trenchibig køn:

—įÑiguen øyeeg kaig marmøtø kagøbash! cha. įSøtøba nambe yu ka purrer!— cha.

²⁹ Inchene tru kailan keeri yawan ashib pasrabiibe kan pela piløgaig miawa, umbusrø luløb kebya, Pabloimba, Silasweimba merrab itønab tømønrsrøbig køn. ³⁰ Incha wambig pera webyabe, payibig køn:

—įAu kasukumera! ¿na kaigyugurri wesraig kømibe chi maramig palønrrerah?— cha.

³¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor Jesucriston køreu cha. Incha ñiba, ñui yaueløbañau kaigyugurri wesrailø kønrrabguen— cha.

³² Inchen nømbe Señorwei wamwan nunba, nui yau purrabelø søteelanba waminchibelø køn. ³³ Incha nømun ichabeta tru pisrø mariilan tru yemdøwei tre uras pillmawa, tru urastø nøba, nui yauelø kerrigueløba piu umbu ulsrailø købig køn. ³⁴ Incha trugurrimbe Pablonba, Silaswanba nui yamay pera ya, manna, nøba, nui yaueløbañau Tiuswan køreikkurri truba kasraarabelø køn.

³⁵ Indiibe tør-rrabene, tru maig maramigwan asha marøb purrabeløbe tru policíameran karua ørøbelø køn, tru kailan keeri yawan ashib pasrabigwan, trenchinrrai: “Pablonba, Silaswanbabe elatchain” cha.

³⁶ Inchen tru yawan ashib pasrabiibe Pablone trenchibig køn:

—Tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe yandø ñimun weeriilø kønrrai karua ørin køn cha. Pøs treeg købene, webamba, chi isumøtø, ka ambay— cha.

³⁷ Trune Pablobe trenchibig køn:

—Nam ya Roma pirausrø kal-lawar køb lataitøwei kal-lawarwan, namun maig kuitashchab payaguen ashmubendø, maya misagwei merrab namun ichabeta, namun kailan keeri yau kebusra ¿møingan mugucha wammøriimøzhig namun nilø wertrab inditarru? cha. įPøs chi treeg kønrraamøn! chibig køn. Pøs truiløtøwei namun wesrunrrab amrrubash — cha.

³⁸ Inchen tru policíamerabe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabelan tru treeg taigwan eshkabene, truba kwaarøb kørig kui inchibelø køn, truiløbe Roma kal-lawar lataitøwei kal-lawar kuin kui wammørøppe.

³⁹ Inchen nømbe Pablonba, Silaswanba ‘kan nambe treeg kømui tamab isua indig køn’ chib amba, kailan keeri yaugurri wesrawabe, ‘ciudayugurri ke tiusmanda amrray’ chibelø køn. ⁴⁰ Incha truyugurri webambabe, nømbe Lidiai yamay amba, truyu Jesucristogurri nømui

nunelan ashabe, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, yandø ambubelø køn.

17

Pabloba, Silasba Tesalónicasrø

¹ Pabloba, Silasba ambuppe, Anfípoliswanba, Apoloniawanba puraambub amba, Tesalónica ciudadsrø judíosmerai kan tulundzuni ya pasrabnug pubelø køn. ² Incha Pablobe nøbe trendø treeg marøbig kua, tru judíosmera tulundzuni yausrø nømum ashchab kebya, pøn sábadø ørøba tru judíosmeraba Tiuswei wamwan pøriggurri ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyamay køn’ chib, waminchibig køn. ³ ‘Øyeeg kuig køn’ cha, tab eshkab:

—Tru Cristo ñim muniirab kuibe truba kaig indinab megawa, kwawa, katø kwaitai utugurri kurrab indamig, trendø treeg purayamig palønrrabig kuig køn— chib.

Incha nøbe trenchibig køn:

—I Jesús na ñimun eshkab wamindiibe, Cristo truitøwein køn cha, tru ñim muniirab kuig.—

⁴ Inchen møiløgsrøn tru Pablo wamindigwan yandø treegwein kuitamab isua, Pablonba, Silaswanba linchen, katø griegosmera Tiuswan truba isua melabelø truba yameløba, katø ishumburmera truba kusrebelø yameløba truiløgucha linchibelø køn. ⁵ Inchen judíosmerabe truba pusrkwai namig kui asha, larrø kaig møguelø ka lliraptø pønrrabelan wama, kan nu sötø trubalatømisra, ciudayu misaameran chinetø isunrrai trømbøig inchib kurrabelø køn. Incha Jasónwei yau kegørrabelø køn, Pablonba, Silaswanba merrarrawa, misaamerai merrab wesrunrrab. ⁶ Incha truyu wetørranrrab kaimappe, Jasónwanba, nunelø katøganelanba kemøra, paluunchib waram srua ambubelø køn, ciudayu misaameran ashib karub purrabelaimay, trenchib trashib:

—Yu pirau Kerriguba maya misaameran ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuelø melønrrai marøb møgueløbe yusrøngucha amrruin køn chib. ⁷ Inchen Jasónbe nui yau wama pera wain køn cha. Iiløbe tru Roma yau misagwan ashib karub wabig César tru maig maramigwan martrai pøra wariilane, mørøg kømub utsøbetab ka nømuiimburaaptø marøbelø køn cha, katøgan rey køn chib, kan Jesús taig.—

⁸ Inchen iigwan mørabe, maya misaameraba katø tru misagwan ashib karub purrabeløbabe truyu nømgucha ke mandøguen kømui inchibelø køn. ⁹ Inchendø Jasónwanba, tru kanelanba elatsamig kønrrai truburø an utabe, elachibelø køn.

Pabloba, Silasba Berea ciudadsrømay ambub

¹⁰ Inchen nuneløbe ke pillirabendø Pablonba, Silaswanbabe Bereasrømay webambingaruben, trusrø puabe, judíosmera tulundzuni yau kebambubelø køn. ¹¹ Tru Bereasrø judíosmerabe tesalónicaelø lata kømø, maig isumigwan isummay isubelø kuabe, Jesucristoi wamindigwan truba chull inchib uta, tru nøm trendaibe ka isatø kømuitashchab ashchab, kwalømmørig Tiuswei wam pørigwan chi køtashchab maig køtashchab ashibelø køn. ¹² Inchawei treekkurri truiløbe Criston truba nu køreben, kusreb ishumburmera griegasmera køben, katø møguelø truba yameløba kørebelø køn. ¹³ Inchen Tesalónicasrø judíosmerabe, Tiuswei wamwan Bereasrøngucha Pablo eshkab kusrenanøb unan taig wammøøppe, trusrø misag nørrø pønrrabigwan

namig kui inchib kurrønrrai martrab ambubelø køn. ¹⁴ Inchen tru urastø nuneløbe Pablone mar pulusrønmay øren, Silasba, Timoteobatø Berea kørørrømisrøbelø køn. ¹⁵ Inchen Pablon pera ambubeløbe Atenassrøngatig pera amba pegucha, yandø tru Silaswanba, Timoteowanba ke petø nøba tulundzønrrab amrrunrrain cha, Pablo trencha karuigwan mørabe, nømbe katøle Bereamay legucha amrrubelø køn.

Pablo Atenassrø

¹⁶ Incha Pablobe Silaswanba, Timoteowanba Atenassrø muniirab uña, ke taska mari tiusmeratø netsaig ciuda kui ashabe, nuinetø chiguen tab kømui inchibig køn. ¹⁷ Incha treekkurri judíosmera kusrenani yau judíosmeraba, katøganelø Tiuswan truba isua melabeløba ‘iibe øyeege køn’ chib, ‘iibe øyamay køn’ chib ambugurri igurri waminchibelø køn, katø mayeelø misaamera tulundzuninug kwalømmørig truyu amrrubeløba chigucha. ¹⁸ Inchen nørrø kusreb møguelø, tru filósofos “epicúreosmera” tailø, nømui nørrø isuigu asrwan ka tab kønrrai marøb tøgagúinuutø tabig køn chibeløba, katø tru filósofos “estoicosmera” tailø nørrø isuigwan kusrebeløba ‘iibe øyeege køn’ chib; ‘iibe øyamay køn’ chib, Pabløba waminchibelø køn. Inchabe kan utueløbe trenchibelø køn:

—¿I møg ya wamdø nigaibe namune chi wamincherah?— cha.

Inchen kaneløbe:

—Katøgan peg pirausrø tiusmeraiwan eshkab kusrennøbig køb asøn— chibelø køn, kaguende Pablobe Jesúswei tru tabig srø wamwanba, kwawa katø øsiiraigwanba eshkab kusrenanen.

¹⁹ Incha nune kanbalø Areópago taig, tru kusrebelø tulundzuninu—umay merrarrawa pera amrrua, trencha payibelø køn:

—¿Tru srøig peetø kusrenanøb ñi waminchib arrigwan namun wammørøsrkøbsrumuguh? cha. ²⁰ Pøs namui kalumerayube ñibe chigøben ke ka peesrøtiitø waminndan cha. Inchawei trunun tab chi chibig kui wetøgørrag kuin ker— cha.

²¹ Kaguende mayeeløba Atenas warab misaameraba, katø tru petø ka amrruatø warabeløba ¡katø! chi peg isumøtø, chigøben ke srøig isuigwandø waminchib kua, nømbe truigwangøba wamindi mørøg kui inchib købig køn.

²² Inchen Pablobe Areópago taig tru kusrebelø tulundzuninug nømuin tøbøtag pasramisra, trenchibig køn:

—Atenas misaamera, ñimbe chiyutøgucha Tiuswan isuer taigu ke maizhikken pinab marmønrrab inchibelø kuin kui ashar cha.

²³ Kaguende na truørø lllirab ashib uñene, tru tiuswan køriibala tabig waminchib mariiløsrø, kanbaløsrømbe altargucha wetørrar cha. Truyube trenchibig pørig tøgag,

TIUS ASIIMIIGWAN

chibig. Tru ñim ashmubendø køriibala tabig waminchib marøb tøgagúig, tru Tiuswan nabe ñimun eshkab waminchar, chibig køn.

²⁴ I Tius køn cha, tru pirøwan marøbig, katø truyu chine købelan chigucha. Inchawei srømbalawan lata, pirøwan lata, nøwei ashib pasrabig kuig køppe, nøbe møguelai taska marig tab yamerayu wamíg køn cha.

²⁵ Katø misag nømui taska mariiløtøga tab inchain palai wamíg køn cha, chi palai wamíg kuabe. Kaguende nø køn cha, mayeelan øsig kømigwan tranøb, israb amønarnamig kønrrai tranøb, katø chigurrimbunø tranøb inchiibe.

²⁶ Kan mōkkurrindø truyugurri chi misaatø larrøbichib inrrabigwan nøbe marig købig køn cha, pirø muba kuimburab warønrrai. Incha merrabsrøwei nøm maya yana waramigwanba, chutø, chutø waramigwanba kanmaytø chab asha pønsraig købig køn cha. ²⁷ Øyeeg marøppe, ka srølamøratøguen Tiuswan lawa inchippa, wetørratashchab indig køn cha. Pøs isa kømø, Tiusbe nam mōigweinuutøgucha chi yab pasrømøn cha. ²⁸ Kaguende nambe Tiusweinug øsig pønrrab, nøgurri llirab amøñib, nøgurri misag pønrrer cha. Katø kan ñimui utuitøwei, chiwan køben purø tabzhig isua waminchibiima trendaig købig køn cha: “Nambe Tiusweinukkurri larrøbicha amrrub misaamera ker” cha. ²⁹ Pøs trube, nam Tiuswei ureemera kuig køppe, Tius nø trendø maig kuigwane kabe oron, kabe anwan, kabe srugwan mōguelai isuitøga taska purø tabzhig mari lataig kuitamab isumgaig køn. ³⁰ Chigucha nebua ashmeelø køb urassrø øyeeg waraig købigwane, Tiusbe ka treeg purainrraindø kagøbanshippa, mõi yan kwalømmerawane maya misaameran chuelandøgucha nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lli-ranrrai karua pasran cha. ³¹ Kaguende nøbe pirau maya misaameran maig asha maramig kan kwaløm wesrua pasran cha, tru sølgandø tabig maig kønrrabigwan maramig tru kan møg treegwan martrai nø lawa wesrua pasriitøga martrab. Incha treeg purainrraitamab isua pønrramig kønrraimbe, tru mōwane kwailai utugurri kusruig købig køn— cha.

³² Inchen tru mørøbeløbe, tru kwailø katøle øsiiranrrun taigwan mørøppe, kan utueløbe ke ka indzatø møren, katøganeløbe trenchibelø køn:

—I wamindigwane katøwan chi mørtrumøn— cha.

³³ Inchen yandø Pablobe nømui utugurri webya ibig køn. ³⁴ Inchen køben, mōiløgøsrøn mōguelø Pablon mendig amba, Tiuswan kørebelø køn. Inchen tru ututø Dionisio tru Areópagoyu kusreb mōguelai utuiba, katø kan ishug Dámaris taiba, katøganeløba Tiuswan kørebelø køn.

18

Pablo Corintosø

¹ Inchen treeg puraiben, Atenaskurri Pablobe Corinto ciudadsrømay webibig køn. ² Incha trusrømbe kan judío Aquilas taig Ponto pirausrigwan wetørrabig køn, tru Aquilasba, nui srai Priscilababe Italiagurri Corinto ke srø puatø warøben. Kaguende tru Roma maya misagweim pala ashib karub wabig Claudiobe treeg karuin købig køn, judíosmerabe mayamba Romagurri webusriilø kønrraingue. Incha Pablobe truilaimay ibig køn. ³ Inchen Aquilasba, Priscilababe Pablo nø marigwandøwei tru carpas ya-ureg marøb tsushibelø købene, nømba kørrømisra tru marøb warabelø køn. Pøs nøbe carpas ya-ureg marøb tsushibiitøwein købig kua. ⁴ Incha judíosmera tulundzuni yau isrin kwalømmørig Pablobe øyeeg køn chib, øyamay køn chib waminchibig køn, judíosmeran, griegosmeran maig kuigwan nebua asøskønrrab inchib.

⁵ Inchen Silasba, Timoteoba Macedoniagurri pubene, Pablobe Jesúsweimburab eshkab kusrenanamigutø kebya pasramisrøbig køn, tru judíosmeran: “Jesúsbe tru ñim muniirab kuig tru Cristo køn” cha eshkab. ⁶ Inchen judíosmerabe mørøg kømub chi treeg kømubendø indan chib namig kurra, nun tsalø wamøben, Pablobe nui kewagüilan pabørrgøb trenchibig køn:

—¡Ñimui animbe ñimuim palatøwei peñchai møimbe ñimdøwei lawa pønrramisran! cha, ¡Yandø møimbe tru animbe naim pala attraingai chishig webya pasrar! cha. Møingurrimbunøbe judíos kømø misaam-erairømay yamønrrun— chibig køn.

⁷ Incha truygurri webya, kan møg Tito Justo taigwei yamay ibig køn. Truibe Tiuswan køriibala tabig waminchibig købig køn. Inchen nui yabe tru judíosmera tulundzuni ya mendatøweim pasrabig køn. ⁸ Inchen tru judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig, Crispobe, nui yaeløba kerrigu Señorwan køreben, møiløgøben truba yamelø corintosreeløgucha Pablo wamindigwan mørøbeløbe Criston kørewa, piu umbu ulsrailø kuig køn. ⁹ Inchen Señorbe Pablon yem kan piab lataigu trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøta cha; waminchibig waminchi cha; ka købashiptinchimøtø. ¹⁰ Kaguende nabe ñiba pasrar cha, ñune mugucha kaig martrab kebatachab kaimanrrun cha. Kaguende i ciudayube nabe misag truba nu tøga pasrar— cha.

¹¹ Inchen Pablobe Corintosrø pila y tøbø pila kørrømisrøbig køn, Tiuswei wamwan kusrenanøb.

¹² Galión Acaya pirau maya misagwan ashib karubig køb uras judíosmerabe søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Pablon ashig kømub namig kurra, tru maig maramigwan asha marøb purrainuumay srua ambubelø køn, ¹³ trenchib:

—Tiuswan køriibala tabig wamindamig tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maringaruimay kømøtø, nøbe misaameran ke peemay maramne inchib unan— chib. ¹⁴ Inchen Pablobe ke waminchabguen inchen, Galiónbe judíosmeran trenchibig køn:

—¡Au, ñim judíosmera! Kan chigøben truba nu kalø marig kui, kabe purø trømbøig marig treeg chigúimbe, trube na ñimun treegwan mørøb wabsrubrainrrun cha. ¹⁵ Inchendø iibe chi treeg kømøtø, ka wamindilanbah, katø tru munchimera chabah, tru ñimui maig maramigwan martrai pøra wariilø chabatørre inchib kuig købene, uyube ñim asay cha, øyeegwane nabe asha tranrrabgucha wamur— chibig køn.

¹⁶ Incha tru maig maramigwan asha marøb purrainukkurri wambig weguchibelø køn. ¹⁷ Inchen mayeelømisra judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig Sósteneswan kemøra, tru maig maramigwan asha marøb purraig merrab truba kurraguchibelø køn. Inchen Galiónbe trunune chigucha isua ashmø, chinchibgucha warøbashmab ashibig køn.

Pablo katøle Siria pirau Antioquíasrømay ib

¹⁸ Inchen køben Pablobe katøgucha truyu yam kwaløm kørrømisra, nunelan yandø ‘ungwa’ chibig køn. Incha yandø Siria pirausrømay barcoyu iben, Priscilaba, Aquilasba nøba ambubelø køn. Incha Cencreasrømbe Pablobe pusrugwan chishchig parøbig køn, Tiuswan ‘nø maig martrab cha kørrømisrigwan treeg maramønrrun’ chib. ¹⁹ Incha Efeso ciudasrø puabe, Priscilanba, Aquilaswanba tarømisra, judíosmera tulundzuni yau kebya, judíosmeraba maig kuitashchab payiyab waminchibig køn. ²⁰ Inchen nømbe katøguchi nømbe truyu kørrømisrtra i tusmanda chib kuingucha, nøbe kørrømisrøtø, ²¹ nøbe yandø:

—Ka inrrab inchar cha ‘ungwa’ chabe, trenchibig køn: Tius nan katø yusrømay attrain købene, katø arrumønrrun— cha.

Incha barcoyu nebya, Efesogurri ibig kòn. ²² Incha Cesarea ciudarsø puabe, tru iglesian ‘ka warøgueh’ chinrrab nebya, trugurrimbe Antioquíamay kørraarrubig kòn. ²³ Incha truyu kan maya yana køsrøn tsuabe, Galacia pirauba, Frigia pirauba, trusrø lutøgurri llirab inrrab webibig kòn, mayeeløba tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

Apolos Efeso ciudarsø eshka kusrenanøb

²⁴ Inchen tru uras kan judío alejandriasriig, Apolos taig, purø may waminchib møg Tiuswei wam pørigwangucha treetøwei purø nu nebua ashibig, Efeso pubig kòn. ²⁵ Nøbe Señorwei maywan muba amønarnigwan kusrenanigwan kusreweig kua, nøbe ¡katø! treegwan martrab isua marøb, Jesúsweimburab waminchib kusrennøppe, maig kuigwan treeg kusrenanøbig kòn. Juan tru misaameran piu umbu ulsrailø kømig kusrennigwandø nebua ashibig kuagucha. ²⁶ Incha Apolosbe judíosmera tulundzuni yau mungucha kørmø waminchib kusrennøb pølbasen, Priscilaba, Aquilasba tru wamindigwan mørabe, Apoloswane nøørø pera amba, Tiuswei maywan katøguchinguen tab nebua asingarub maig kuigwan eshkabelø kòn. ²⁷ Inchen Apolos Acaya pirausrømay inrrab inchen, nuneløbe masken ka martrai inchib, trusrø tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kan kilga pørøbelø kòn, Apoloswan nøm tabig wamab utønrrai. Inchen nøbe Acayasrø puben, Tius tru nø ka yandø tab indiitøgatø Tiuswan kørebelayasiibe kan maya nuguen tab købig kòn. ²⁸ Kaguende judíosmera tru nøm ‘treeg kømøn’ chib amrruigwane mayeelai merrab Apolosbe mu mandamgaig ‘treeg kòn’ chib waminchibig kòn. Tiuswei wamwan pørigu treeg chibig kòn cha eshka: “Jesúsbe tru Cristo ñim muniirab kuig, truig kòn” chib.

19

Pablo Efeso ciudarsø Jesucristoiwan eshka kusrenanøb

¹ Apolos Corinto tsumne, Pablobe tru pirauwandøwei pureb ya, Efesosrø kørraarrua, kan mõiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wetørrabig kòn. ² Inchabe trencha payibig kòn:

—¿Ñimbe Criston køreb uras Espíritu Santon utøgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Espíritu Santo købig kuin kui nambe wammørøbguen wammørmeelø ker— cha trenchibelø kòn.

³ Inchene Pablobe trenchibig kòn:

—Trube, ñimun tru piu umbu ulsraibe ¿chi kòn chibigwan utig køh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø kòn

—Nambe Juanwei piu umbu ulsraigwandø utig kòn— cha.

⁴ Inchen Pablobe trenchibig kòn:

—Juanbe nøm mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønab asamig piu umbu nømun ulsrailø kuig kòn cha, tru nui wendau attrabig Jesúswan nø kuitamab isua, misaamerabe nun køreinrrain—chib.

⁵ Inchen misaamerabe øyegwan mørabe, Señor Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrailø købelø kòn. ⁶ Incha Pablo tasigwan nømum pala estsarene, nømum palabe Espíritu Santo kørraarruben, mõriimø wammera

waminchib menda, Tius maig karuigwan nømbe waminchibelø køn. ⁷ Truiløbe kerrigube møguelø doceburab købig køn.

⁸ Incha Pablobe pøn pøl ørøba judíosmera tulundzuni yau nøbe chigucha kørmø kusrenanøb ‘øyeeg kømøn’ chib, ‘øyamay køn’ chib waminchibig køn, maig kuigwan nebua asamne inchib Tius nø ashib karub pasraigweimburab. ⁹ Inchen kan utueløbe nømui manrrømeran mur marøb, trunun treeg kømuitamab isub kaashib, maya misagwei merrab trømbøig wamabelø køn tru srø maywan. Inchen Pablobe nømun tarømisra, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan nøørø pera ya, kan Tirano taigwei kusrenani yau kwalømmørig ‘iibe øyamay køn’ chib eshkab waminchibig køn. ¹⁰ Treetø pa pila ørøba maren, trugurri Asia pirau warab misaamerabe mayeeløba, judíosmera lata, griegosmera lata Señorwei wamwan mørøbelø køn. ¹¹ Incha Tiusbe Pabloi tasikkurri maramburab mariilø purø nørreelø marøbig køn. ¹² Pabloi pañelumeran katø chigøben marøb pasramisrtrab pala itøgueelø nui asr kebatiilan, truilanbaguen kwanrreelaim pala wartrab srua amben, treetøgatø nømui kwanrrømerabe chab tammisriilø kørømisren, kwaimandziimerabe nømuinukkurri webamben inchibelø køn.

¹³ Inchen mø judíosmera køsrøn kwaimandziimeran tru misaamerainukkurri webusrøb truørø, truørø amøñibeløgucha tru treeg maramig Señor Jesúswei munchitøga mara ashchab inchibelø køn, tru kwaimandziimeran trenchib:

—iTru Pablo eshkab kusrenanig Jesúswei munchiyu, nabe webambay tamønrrun!— chib.

¹⁴ Inchen tru iigwan marøbeløbe kan judío Esceva taig, tru sacerdotemeran karubigwei nusrkalø siete købig køn. ¹⁵ Inchendø nøm treeg maren, tru kwaimandziibe nømune trencha løtabig køn:

—Jesúswane mu kui ashib, katø Pablongucha mu kui ashib inchibig kur cha. ¿Inchen ñimbe mumera kermah?— cha.

¹⁶ Inchen tru kwaimandziitøga møøbe nømumim pala itøbørsrawa, nømune mayeelanba kamaren, ¡katø! nømbe tru yaugurri kegøsaateelø kørriindiilø chab luløbelø køn. ¹⁷ Inchen tru øyeeg purayaigwane tru Efeso warab misaamera mayeeløba wammørig kørømisrøbig køn, judíosmera lata, griegosmera lata. Inchen mayeeløba truba truba kørriimatøben, Señor Jesúswei munchibe masken, masken wammørig kørømisrøb ibig køn.

¹⁸ Inchen møiløgøben truba yamelø Criston kørebeløbe øyeeg maramgailanrre marøbelø ker chib mayelai merrab eshkab amrrubelø køn. ¹⁹ Inchen tru kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimbura-belan marøbeløbe truba yamelø truiløgucha treetøwei tru nømui kaig libromeran srua amrrua, mayelai merrab chab parrøbelø køn. Inchen tru libro peni anmeran mayan køtashchab ashene, cincuenta mil købig køn. ²⁰ Incha øyamay Señorwei wambe larrøbichib nurab, mu chindamgaig kørømisrøb ibig køn.

²¹ Inchen øyeelø chab purai-ben, Pablobe Macedonia pirauwan køben, Acaya pirauwan køben Ilirab yabe, nuinetø Jerusalénsrømay inrrab isua, trenchibig køn: “Jerusalénsrømay yabe, Romasrømaygucha yamig tab punrrautan” cha. ²² Incha Macedoniamaybe nui pagatø purugubelan Timoteowanba, Erastonba øra, nøbe Asia pirau katø kan maya yana køsrøn kørømisrøbig køn.

Efeso misaamera ke chindi asamgaig inchib kurrab

23 Tru kwalømmerrawan tru srø mayweimburappe truba namig waminchib kurrabelø køn. 24 Kaguende kan møg, Demetrio taig, andøga chigøben marøbiibe, tiusa Dianai ya-ureemera andøga mariilø tabzheelø marøbig kua, tru katøganelø treeløwei marøbelane tru yaniiløtøga purø kørø anmera maringarubig købig køn. 25 Incha tru treeg marøbelanba, katøganelø treeg lataitøwei marøbelanba tulundzuna, Demetriobe trenchibig køn:

—jÑim mayeelø! nam puarmera misrøb ambamibe øyeeg mariiløyugurri an arrubig kui ñimbe ashibelø køn cha. 26 Katø ñimbe ashib, mørøb indiinrrun cha, Efesotø kømøtø, Asia pirau kerrigu lutau Pablobe: “Møguelø taska mariiløbe tiusmera kømøn” chib, ke treeg kuitamab isumne inchib wamincha, misagwan truba nørø tarømarin køn cha. 27 Kan nam iitøga yeeg yanøb an marøb kuibe øyeeg inchene, chi tabig kømui ashib kaashib kebamben nambe kegørramsun køn cha. Katø trutø kønrrab kuindø, tru purø nu tiusa Dianai tab yagucha, chigucha kømig lataig kørømisrøb iben, Diana, tru purø nuig, purø tabiibe petø pinab inrrun chibig køn, Asia pirau mayamba, yu pirau katø maya misaameraba, nun køriibala tabig waminchib tøgagúig.—

28 Inchen øyeeg wamindiilan mørabe, purø trømbøig nama, trenchib trashibelø køn:

—jEfesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

29 Inchen tru ciudayu maya misaabe ke chindinguen asamgaig inchib mendappe, misaabe ke kanbalatø amba, Pabloi linchibelø Macedoniasrø møguelan, Gayonba, Aristarconba kemøra, jkatø! paluunchib waram srua ambubelø køn, tru chigøben waminchab misag tulundzuniisrømay. 30 Inchen Pablobe truyu misagwan waminchab kebinrrab inchen, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kebibashmeelø køn. 31 Katø møiløgøsrøn Asia pirau misaameran ashib karub purrabelø Pabloi trendø asiilø chigucha, nuimay ørøbelø køn: “Tru chigøben waminchab tulundzuniisrømbe tiusmanda kebimønrrig” cha eshkanrrai. 32 Inchen misaamera truyu tulundzuna pasrabiibe ke chindinguen asamgaig inchib kuig køppe, kaneløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peg chib trashiben, tru mayeelø lutau tøbø pasrabiibe chinchab tulundzunin kuinguen mørmøwa købig køn. 33 Inchen tru nu misag pasrabigwei utuelø møiløgøsrøn Alejandron webingarumdiig køn chib eshkaben, judíosmerabe maya misaamerai merrabsrøngatig purainrrai trawaguchen, Alejandrobe maya misagwei merrab maig kuigwan eshkab waminchab, ‘niløtø kuy’ cha, tasig kusrubig køn. 34 Inchendø judío kui wetøgørrappe, katøle sötøbah, sötøbah trashibelø køn, kan pa ura purab trenchib:

—jEfesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

35 Inchen tru ciudayu tru chigurrimbunø mariilanba, maramelanba kilga pørøb wabiibe misagwan yandø mas trashimumne inchib megaptø, yandø wasrørangaruabe trenchibig køn:

—Efeso misaamera, tru purø nuig tiusa Dianai tab yawanba, katø tru nø lataigwei srømbalásrøngurri peñibigwanba, yamba i Efeso ciudabe truilan chi kømønrrai ashib pasrabig kui jkan mube wammørmig kønrraitamabelø kø chindah? cha. 36 Inchawei treeg kømubendø chib kan mugucha isan tamgaig købene, ñimbe yandø wasrøramdiig køn chibig køn, chiwandøgucha ke kan chinchaptø inchib marmøtø. 37 Kaguende i

møguelø ñim srua amrruiløbe namui tiusmerai tab yamerayugurri nilab wesrub kømøwei, namui tiasan purø trømbøig chi wamab pønrrømøwei indan cha. ³⁸ Inchawei Demetrioba, katø tru nõba treetøwei marøb pønrrabeløba muba køben aleguiyaig tøgaguabe, truweiwei maig kuigwan nõm asha martrai truyu purøøra pønramelø pønrrab, katø maig kønrrabigwan asha marøbelø purrab indan cha. Møitøgucha truyube kangurri kangurri ñimun maig punrrabigwan treeg asha martra tay, chibig køn. ³⁹ Inchen ñim katøgan peg wamindamig tøgaguabe, trube, treegwan waminchab tulaamba, trunun purramisra asamig palønrrun cha. ⁴⁰ Kaguende mõi øyeeg puigwane namune ka kailø køptørre, øyeeg martrab kurrig kui inçhaptiikken køn cha, kan chigurri nambe øyeeg inçhib kurrig køn cha eshkaab pønrramig chigaabendøbe.— ⁴¹ Incha nõbe øyeeg taitøga misag tru tulya pasrabigwane chab tarømarøbig køn.

20

Pablo Macedoniamayba, Greciamayba ib

¹ Yandø tru øyeeg chindinguen asangaig marøb kuig wasrøaben, Pablobe Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wamingarua, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, trugurrimbe nõmun ‘ungwa’ cha, Macedoniasømay inrrab ibig køn. ² Incha tru pirau truørø llirab uña, Tiuswei ureemeran maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib truba nu wamincha ketabe, Greciasømay ibig køn. ³ Incha nõ trusrø pøn pøl kørrømisra, yandø katøguen Siriamay barcoyu ke inrrabguen incha, judíosmerabe nilø trubatø nun kaig martrab inçhib kui wammøøbig køn. Incha treekkurri katøyug Macedoniawandøwei purainrrab ibig køn. ⁴ Inchen bereasriig Pirroi nusrkai Sopater køben, tesalónicasreelø Aristarco køben, Segundo køben, Derbe pirausreelø Gayo køben, Timoteo køben, Asia pirausreelø Tíquico køben, Trófimo køben Pablon linchibelø køn. ⁵ Incha nõmbe namui merrabguen webamba, Troas ciudasrø namun muniirain købig køn. ⁶ Pirri chi levaduragaig main kwalømmera chab patsøben, nambe Filiposkurri barcoyu webamba amba, trattrø kwaløm wendau Troas ciudasrø nõmun wetøgøbelø ker. Incha truyu trune kørrømisrøbelø ker.

Pablo Troassrø ashchab ib

⁷ Incha nambe truaalømbe tru pirriwan pirishinrra manrrab tulundzuna køben, Pablobe waminchab pølbasrøbig køn. Kaguende katø kwalømdø nuimbe webyamig køben, nui wamindamigwan waminçhippe, yem tøbøtakkatig waminçhibig køn. ⁸ Inchen pala pisusrø nam tulundzuna purrainuube, lãmparamera truba yam pilab meløben, ⁹ kan matsinø, Eutico taig, pendana pala wabigwane yandø ki kanab arruben, Pablobe ¡katø! waminçhibig waminchen, tru matsinøwane yandø ke kigøbiitø kamarig kib wawa, tru pøn pisusrøngurri kebinabya, kwabeñen, kwaig kusrabelø køn. ¹⁰ Inchen Pablobe kørraarua, tru matsinan irab kusrawabe, trenchibig køn:

—Øsiiran cha, kwarmøtay— cha.

¹¹ Incha Pablobe katøle palasrø nebarrua, tru pirriwan pirisha mab kua, katø nõmui namigwan chab mabe, tør-rramnegatig wamincha, yandø ibig køn. ¹² Inchen tru matsinane øsiguig pera amben, mayeeløba truba isuin kua, kasrag kuilø kørrømisrøbelø køn.

Troassrøngurri Miletosrømay ambub

¹³ Incha nambe merrab misra amba, Asón ciudastrøngatig barcoyu ambubelø ker, Pablon trusrø katønrrab, kaguende nøbe barcoyu kømøtø, katsikkatø inrrab misra, nøbe treeg kørømisrig køben. ¹⁴ Incha Pablobe namba Asónsrø asiyaaben, nambe barcoyu nun nebera, Mitilene ciudastrømay ambubelø ker. ¹⁵ Incha truyugurri webamba, katø kwalømbe Quío ciuda pinrrøguesrø pubelø ker. Incha wendø kwalømbe Samos ciudastrø pua, katø kwalømsrømbe Mileto ciudastrø pubelø ker. ¹⁶ Incha Pablobe Efeso ciudastrømbe barcoyu purab inrrab isuig køn, kaguende Asia pirau menrra yana kørømismønrrab isua. Pøs treeg nebubene, Pentecostés kwalømbe Jerusalénsrø wanrrab isuig kua, mallatø inchib megaig købig køn.

Iglesiaiyu ashib pønrrabelan Pablo inrrab 'ungwa' taig

¹⁷ Pablobe Miletosrøngurri wamønrrai ørøbig køn, tru Efeso iglesiasrø tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan. ¹⁸ Incha amrrubene, trenchibig køn:

—Ñimbe na srøsrø kwaløm Asiasrø puinukkurrimbunø, nabe chu urastøgucha ñimui utu na maig uñibig kuigwan ñimbe tab ashibelø køn cha. ¹⁹ Ñimui utu Señorweimburabelan maig køben inchimø, tammay marøb, truba kappin kørøgøb, judíosmera nan chinetø kaig martrab kurrøben, treeløyu pureb arrigwan. ²⁰ Treeg kuingucha, ñimuyasig chigøben tabig kønrrabigwane nabe kørig kui inchib sørab pasrømø, maya misagwei merrab lata, truørø yamørig eshka kusrenanig købig køn cha, ²¹ judíosmeran lata, griegosmeran lata, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay liramigwanba, nømui isubigwan namui Señor Jesúsweinug pasra tøgagømigwanba eshka waminchib.

²² 'Incha mømibe nabe Jerusalénsrømay inrrab inchar cha, ¡katø! nan trusrømay Espíritu ke inrrai inchen, trusrø nan chi purainrrab kuinguen mormubendø. ²³ Ciudadmørig na yaisrømbe nane chi peg punrrabig pønrrømøtø, ka kailan keeri yau pasramibah, kaig nebuben isuig megamibatø treeg nebunrrab køn cha. Espíritu Santo eshkaigwan trunundøwei nabe asha pasrar chibig køn. ²⁴ Inchendø nai øsig kømigwangøba isub pasrømøwei, øsig kømibe nayasiibe purø tabig kuitamab isub pasrømøwei inchar cha. Nai chu pumigwan pumsrøngatig pub, katø Tiuswei tru ka yandø tab indig tru tabig srø wamwan eshka waminchab na Señor Jesúswan utigwan patsøgøb indikkurrimbunøbe chi kømønrrautan cha.

²⁵ 'Inchawei mayeeløba mømibe ñim Tius nø ashib karub pasrainuguigwan na eshka kusrenanøb pureb yaisreeløbe nai maløwane katølebe managuen ashchaamøn cha. ²⁶ Inchawei mømibe kanmaytø nabe kelarrab trendamønrrun cha: Mayelai ani naim pala attrain kømø, naimburappe yandø chi isumikkaig chish pasrar cha. ²⁷ Kaguende Tius maig martrab isua tøgagúigwane nabe kørig kui inchib chi sørab pasrømø, kerriguh eshka wamindig kuig køn cha. ²⁸ Inchawei ñimbe ñimasiitøwei tab ashiptø kuy cha, katø ñim ashib tøgagúig Tiuswei iglesia mayeellan chigucha. Truilan ñim Tiusweimburabelan ashib pera pønrrønrrai Espíritu Santo pønnsraig købene, mayeelø Señorwei iglesiasiyuelan maig ashib tøgagømigwan treeg ashib tøgaguy cha. Kaguende truiløbe nuyasig nui anindøga peniilø køn cha. ²⁹ Kaguende na yugurri webya ibene,

ñimui utube mendailø kerrunrrun cha, ñim ashib tøgagúi ubisha sötøwan pinishinrrabelø, kan lobosmera larrø namiguelø latailø. ³⁰ Inchen ñimui utueløtøweinguen nømui kaig kusrenaniiløtøga, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan peløsrka nømui mendig amøñibelø kønrrai martrabelø kurrønrrun cha. ³¹ Inchawei treeg købene, pesannamø tab ashiptø, katø isua kuy cha, tru na pøn pila ørøba yem, kwaløm ñimun møigwandøgucha maig melamigwan ke isuppatø melønrrai, ñimun chu uraskucha kanun kanun na kappin kørøgøb wamindig købig køn cha.

³² 'Trube, mømbe øyeeg købene, Señor Jesucristogurri nunelø, ñimun Tius nø ashib tøgagønrraimba, katø nui tru ka yandø tab indig wamyuba pønrrar cha. Trube tabig nørørab amrrai maramburab marøbig køb, katø tru keta tranrrab kørømisrigwan, nuyasiitø tarømarilø mayamba trunun utamig kønrrai marøb inçhibig køn cha. ³³ Nabe anwan lata, oron lata, asru keelan lata, muiwangucha naimarømmørø inçhib chull incha kømur cha. ³⁴ Ñimbe ashibelø kuinrrun cha, naimburab chi palabelanba, yu purrabelai chi palabigwanba tøgagønrrai, marøbiibe i nai tasiimera kui. ³⁵ Chiyutøgucha nabe øyeeg mariiløtøga, truburab kømeeelan kuñab purugunrrab, øyamay kømig købig kuitamab asha kønrrai marøb ñimun kenamarig købig køn cha. Señor Jesús øyah tailane nai turyube ke tindøgague: "Tranamibe, utamig lataguen kømø, mayanguen tab kuig køn" cha, tru trendaigwan.—

³⁶ Incha iigwan chab trenchabe, Pablobe tømønnsra, søteeløbamisra Tiusba waminçhibelø køn. ³⁷ Inchen søteeløba truba truba isub kishib, Pabløn irab, muchabelø køn. ³⁸ Incha truba isui kishib waminçhibelø køn, kaguende Pablobe nune yandø mas ashmønrrautan chib wamindikkurri. Incha barcosrøngatig lincha ambubelø køn.

21

Pablo Jerusalénsrømay ib

¹ Incha yandø nambe nømun 'ungwa' cha, tarømisra amba, barcoyu nebambabe, Cossrømay sølgandø amba, katø kwalømbe Rodasrømay, truyugurrimbe Pátarasrømay ambubelø ker. ² Incha Pátarabe kan barco Feniciasrømay inrrabig pasrain køben, truyu nebamba ambubelø ker. ³ Incha puraambub amba, mar tøbøtag pasrabig tru Chipre pirøwan nebua asha, truigwane yandø atsimaygatø kørømarøb, Siriasrøngatig puraambub amba, Tirosrø pubelø ker, kaguende tru barcobe tru chi niga arrigwan truyu pinøøramig køben. ⁴ Incha nambe truyu trune kørømisrøbelø ker, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø truyu warain køben. Inchen nømbe Espíritu Santogurri eshkailø kua, Pablone Jerusalénsrømay imønrrain chibelø køn. ⁵ Inchen yandø tru waram kwalømmera nemisren, nambe werruben, mayeelø nømui sraløba, ureba ciudaygurri wambiisrø werrumnegatig namune lincha werrubelø køn. Incha truyu pi menda sötøba tømønnsra, nambe Tiusba waminçhibelø ker. ⁶ Incha nambe kangurri kangurri 'ungwa' chabe, barcoyu nebamben, nømbe nømui yamay katø ambubelø køn.

⁷ Incha nambe piu treeg puramrrub amrrua, Tirogurrimbe Tolemaidasrø pubelø ker. Incha tru nunelan 'ka lincha warøgue' chib puabe, nømba truyu kan kwaløm kørømisrøbelø ker. ⁸ Incha katø kwalømbe, truyugurri webamba amba, Cesarea ciudasrø puabe, Felipe tru Tiuswei tabig srø wamwan eshkab uñibigwei yau pubelø ker. Trube

tru srøsrø siete wesrawa pønsrailai utuig købig køn. Incha nambe truigwei yau kørørmisrøbelø ker. ⁹ Inchen Felipebe pibgatø nimbasrmera nømdeelø tøgag købig køn, truiløbe Tius maig karuigwan eshkabelø. ¹⁰ Nam truyu yam kwaløm warøbene, Judeagurri kan møg, Agabo taig, Tius maig karuigwan eshkabig kørøarrubig køn. ¹¹ Incha namuinug puabe, Pabloi pørønaigwan kusrua, nøasiitøwei katsigwanba, tasigwanba lusrabe, trenchibig køn:

—Espíritu Santobe trendan cha: “Jerusalénsrømbe judíosmerabe i pørønaig puai gwane øyee g lusra, judíos kømø misaameran tranrrun”—cha.

¹² Inchen trunun mørabe, nambe truyeløba misra, Pablon ‘Jerusalénsrømay imøta’ chib truba inchibelø ker. ¹³ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—¿Chinchabrre kishib kogue cha, nai manrrøwan kullaaranøb ke nan ka isui inchai inchib? Pøs nabe ka lusriitø kønrrab kømøtø, kwamig nebubene, Jerusalénsrø ka kwanrraptø pasrar cha, Señor Jesúswei munchigurri.—

¹⁴ Inchen nambe imønrrai maya, maya inchib meløwa kaimappe, trenchibelø ker:

—Trube, Señor maig kønrrain køben, treeg kønrrain— cha.

¹⁵ Incha yandø truyu treeg warøwa, maig palønrrabigwan srua ambamig chab tamarabe, Jerusalénsrømay nebamben, ¹⁶ katø møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø cesareasreeløgucha namba amrrubelø køn, kan chipresriig Mnasun taigwan perar. Tru Mnasunbe manasrøwei Cristoimburabelan marøbig købig køn. Inchen nambe truigwei yausrø pua, kiamig købig køn.

Pablo Jacobon ashchab ib

¹⁷ Incha nam Jerusalénsrø pubene, nuneløbe namune truba tab wamab kasrag utabelø køn. ¹⁸ Incha katø kwalømbe Pablobe namba Jacobon ashchab amben, truyu tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløgucha kerrigu tulundzunabelø køn. ¹⁹ Inchen Pablobe ‘ka lincha warøgue’ chabe, lutøgurrih waminchibig køn, tru judíos kømø misaamerai utu nui maramelan marøb uniiløtøga Tius chitø mariilan. ²⁰ Inchen trunun mørabe, Tiuswan truba tabig waminchibelø køn. Incha Pablon trenchibelø køn:

—Trube, namui nuneg, judíosmerai utube purø nørø Jesucriston kørewa, truiløbe mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilane nømbe chiwanguen pinab marmønrrab ke chinsraatø inchibelø kuigwan ñibe ashibig køn cha. ²¹ Pøs nømune ñuimburab treeg wammørøsrkain pasran cha, ñibe tru judíos kømø misaamerai utusrø maya judíosmera warabelane Moisés pørigwan kusrenaniiløygurri tarømisrøb amrrai treeg kusrenana, nømui ureemerane asru circuncidamøtay chib, katø namui trendø marøb amønailan treeg marøb amøñimøtay chib kusrenanin kui. ²² Trube, ¿møimbe chi martrab? cha, pøs misaabe ñi arrin kui wammørøptøwei inchun cha. ²³ Inchawei øyee g købene, nam maig taigwan mar cha. Yu namui utu pibgatø møguelø køn cha, Tiuswei merrab maig martrab taigwane treeg martrab kørørmisar. ²⁴ Truilan ñiguen pera ya, tru nøm kaig marig chigaig kønrrab chish misrøb marigwan nømbe truguegøtø treegwan ka marøb, nømui pusrugwan køsaazhig partrai tru pusrug parøbigwan ñi pagarab inchi cha. Ñi treeg

marene, tru ñi treeg inchibig kòn chib tru nòm wammøra kuigwane ka isatø inchib kui mayeeløba wetøgørra, ñigucha tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig tailan marøbig kuin kui ashchun chibelø kòn. ²⁵ Inchendø tru judíos kømø misaamera Criston kørebelaimburappe tru nam isua treeg martrab cha kørrømisrig, trunundø nambe nømun pørig kuig kòn cha: tru animal kweecha taska mari tiusmeran pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, urkawa kweetsi yauwan mamøwei, katø møguelø lata, ishumbur lata trømbøig marmøwei indamig kòn— chib.

Tiuswei yaugurri Pablon merrarawa, srua ambub

²⁶ Inchen Pablobe tru pibgatø møguelan pera ya, katø kwalømbe truiløba kegøtø tru chish misrøb marigwan nømbe kegøtø treeg mara, Pablobe Tiuswei yau kebibig kòn, tru kaig marig chigaig kønrrab marøb kuin kwalømmera chi kwaløm nemisren, nømui kanuin kanui Tiuswan tru keta tranamigwan chi kwaløm tranamigwan eshkanrrab.

²⁷ Tru treeg marøb kuin trune patsønrrab kwalømbe, Asia pirausrø warab judíosmerabe Pablon Tiuswei yau ashabe, maya misag ke chindi asamgaig namig kurrønrrai mara, Pablon kemørabe, ²⁸ trashibelø kòn:

—¡Namui misag, israelitasmera purugurray! chib. Chutøgucha mayeelan namui misagweimburappa, tru maig maramigwan martrai pøra wariilaimburappa, katø Tiuswei yaweimburappa tsalø køb ka nøørotø kusrenanøb uñibiibe, i møg kòn cha. Incha kan treetø kønrrab kuindø, Tiusweyasiitø tarømarig i nui tab yau kan treeg ya kømui lata kaig trømbøig marøb, griegosmeran yu kertrab arrin kòn— cha.

²⁹ Nòm øyeeg chib køppe, kaguende mana køsrøn Jerusalén ciudayu kan efesosriig Trófimoba lincha uni ashibelø kua, trunun Tiuswei yau Pablobe kertrab arritamab isuarre inchibelø kòn.

³⁰ Inchen ciudayu misaabe ke chindi asamgaig inchib kurra, mayeeløba namig kurra, kan tulundø misra, luløb amrrua, Pablon kemøra, Tiuswei yaugurri wambiisrømay ¡katø! paluunchib megam srua amben, tru urastø yaskabmeran kasrøbelø kòn. ³¹ Incha yandø kwetchab inchib køben, Romasrø maya suldau sötømeran ashib karub wabigwan, yu Jerusalén maya misag chindi asamgaig inchib namig kurrin kòn chib eshka wam puben, ³² møi møi tru maya suldaumeran nø karubiibe suldaumeran køben, katø suldau cienbatø nøm karubelan køben, pera luløb kørraarubig kòn. Inchen tru maya suldaumeran nø karubigwanba, suldaumeranba judíosmera ashabe, yandø Pablone mas kurraguchimeelø kòn. ³³ Inchen tru maya suldaumeran nø karubig puabe, Pablon merrarawa, pagatø cadenastøga lusringarubig kòn. Incha nøbe mu kuin kui, chi marøb unig kuin kui payibig kòn. ³⁴ Inchen tru nu misag sötøbe, møiløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peetø chib trashiben, treegu chi tainguen mørtrab kaima, suldaumera waraig muguen chindamga yau may srua ambingarubig kòn. ³⁵ Incha tru nebunab nebambiisrøngatig srua pubene, tru nu misag sötø purø trømbøig inchen, treekkurri yandø truyugurrimbe suldaumerabe Pablone pala muta ambam neubig kòn. ³⁶ Kaguende truyu tru nu misag sötøbe mayeeløba wendautø trenchib trashib amrrubelø kòn:

—¡Kweechi!— chib.

Pablo misagwei merrab ‘treeg mara pasrømur’ chib waminchib

³⁷Incha Pablón tru suldaumera waraig muguen chindamga yau yandø ke kertrab inchen, tru maya suldaumeran nø karubigwan Pablobe trenchibig køn:

—¿Na chigøsrøn chinrrab, waminchibashchunrraguh?— cha.

Inchen tru nø karubiibe trenchibig køn:

—¿Ñibe griego wamwan waminchibig køtirru? cha. ³⁸Trube, tru mariizhiitø, misaameran kaig marøb pera kurra, tru pib mil ka kweecha-betaptø amøñibelan mu misag warab waraimøsrømay pera webibig ¿ñibe tru egipcio køppeendi?— cha.

³⁹Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Isa kømøtø, nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig, chigucha kømø ciudazhigu kømøtø. Tiusmanda misagwan ka waminchibashcha— chibig køn.

⁴⁰Inchen tru suldaumeran nø karubiibe ka wamindingaruben, Pablobe tru nebunab nebambinug kurra pasramisra, misaameran niløtø kønrrai tasiitøga siñal maren, yandø wasrønzhig pinøben, hebreomay trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

22

¹—Ñim, nai nunelø, nai møskalø, na treeg mara pasrømuigwan waminchab inchar cha, ¡Mørray!— chib.

²Inchen nøm wamindig hebreomay wamindi mørøppe, masken wasrønzhig kørrømisren, Pablobe trenchibig køn:

³—Nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig. Inchendø nurappe, yu Jerusalén nurawa, katø nabe kusrebgucha Gamaliel maig kusrenanigwan kusreweig, tru maig maramigwan mar-trai Moisés pøriilan merrabsrø namui kølli misaamera kan maizhikken pinab marmø, marøb tøgagúigu treegwan kusrenanig kur cha. Tiuswe-imburabigwan kalø marmønrrab ñim møin kwaløm mayeelø ke chin-sraatø inchib pønrrab lataitweingue. ⁴Nabe merrappe tru i srø maywan amøñibelane kwamnegatig marøb, møguelan køben, ishumburwan køben merrarrawa, kailan keeri yau keeriingarub indigwan, ⁵maya sacer-dotesmeran nø karub sacerdote lata, katø mayeelø misagwan karubelø kølli misaamera lata treegwein kuig køn chib nøm eshkanrrab kuinrrun cha. Inchen nømbe nane kilga pøriilø tranøbelø køn cha, tru nammisag judíosmera Damascosrø warabelan tru na chi martrab isuigwan martrai. Inchen Damascosrømay ibig kur cha, Jesucriston kørebelø trusrø wara-belan merrarrawa, yu Jerusalénsrømay sruattrab, ichabetiilø kønrrai.

Pablo nø Tiuswei mayu mandiincha pasramisrigwan waminchib

⁶Indiibe na ib pasrøwa, kwaløm tøbøtag køsrøn Damascosrø na pub lutau ibene, ¡katø! møi møi naingatan srømbalásrøngurri purø nuig tørig pilabig køn cha. ⁷Inchen nabe pirausrø peñabe, kan wam trendaig mørinabig køn: “Saulo, Saulo ¿nane chindimbarre kaig martrabgøba inchib arrugu?” chib. ⁸Inchene nabe trencha løtabig kur: “¿Señor ñibe mu kugu?” cha. Incha nøbe nan løtappe: “Nabe Nazaretsrø Jesús ñi kaig martrabgøba inchib arrig, truig kur” chibig køn. ⁹Inchen naim pulu pønrrabeløbe tru tørwan ashippe ashendø, tru naba waminchibigwei wamwane, chi tainguen mørmeelø køn cha. ¹⁰Inchen nabe trenchibig kur cha: “¿Señor chi maramøh?” cha. Inchen Señorbe nane trenchibig køn: “Kurra, Damascosrømay inrrø cha. Truyube chi maramigwan

karua pasrigwan kerriguh eshkanrrun” cha. ¹¹ Inchen nane tru purø tør pilabiibe ashmíg kørømarig køppe, tru Damascosrømbe naba lincha amrrubelø tasku kemøra, srua ambindiig kebibig kur cha.

¹² Inchen truyube kan møg Ananías taig, tru maig maramigwan martrai Moisés ørig maig chibig køben, Tiuswan purø isua marøb megabig, judíosmera Damascosrø warabelaimbe nøbe chiyuguen chi tamga tab uñib møg, ¹³ truiibe nan ashchab arrua, puabe, trenchibig køn: “Cristogurri nai nuneg Saulo, katøyug ashibig misr” cha. Inchen nabe katøle ashibig misra, nun asinabig køn cha. ¹⁴ Inchen Ananíasbe nane trenchibig køn: “Namui merrabsrø møskalai Tiusbe, nø maig marøg kuig waigwan ñi nebua ashchai ñune manasrøwei kanmaytø wesrawa pasrig købig køn cha, tru Kerrigu Sølgandiigwan nebua ashib, katø nui triitøga wamindigwan mørøb inchai. ¹⁵ Kaguende ñibe Tiusweyasig maya misagwei merrab maig kuigwan waminchib pasrørrabig køn cha, ñi asigwan ñi mørigwan. ¹⁶ Treeg købene, ¿chi munig tsunrragu? cha. Kurrø, chibig køn. Incha piu umbu ulsrø cha. Katø ñibe Señorwei munchin wamab ñui kaig mariilan chish misr” chibig køn nane.

Pablon judíos kømeealaisrømay ørig

¹⁷ Inchen Jerusalénsrømay katø yabe, Tiuswei yau Tiuswan waminchib wawa, kan piab lataig asamig tøgagúinabig køn cha. ¹⁸ Incha truyu na Señorwan ashen, nøbe nan trenchibig køn cha: “Mallatø incha, møi møi Jerusaléngurri webinrrø cha. Kaguende yube ñi naimburab maig kuigwan waminchen mørtraamøn” cha. ¹⁹ Inchen nabe trenchibig kur cha: “Señor, nømbe ashibelø køn cha, nabe judíosmera tulundzuni yamørig ya, ñun kørebelane merrarrawa kailan keeri yau srua yamba ichabetamba indiilan. ²⁰ Katø ñuimburab maig kuigwan waminchibig Estebanwan kweechib ani lushen, tru uraskucha nabe ‘ka kweetsay’ chib truyu pasrøwa, kweechibelø nømui kewagúilan wesra waren, nabe truilanguen ashib pasrabig kui nømbe ashibelø køn” cha. ²¹ Inchene nane Señorbe trenchibig køn: “¡Inrrø! cha. Kaguende nabe ñune yabsrø judíos kømø misaameraisrømay inrrai øramønrrun”— cha.

Pablo tru maya suldau sötømeran nø karubigwei merrab

²² Inchen judíosmerabe tru iig srabe trendaigwan ke chab trendamnagatiitø mørabe, trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Øyeeg møwane yu pirau uñmønrrai kweetsay! chib. ¡Kaguende øyeegwane chinchibguen uñbasamgaig køn!— chib. ²³ Incha trashibig trasha, nømui pala kewagúilan wesrawa petamba, usrøwan pala petamba inchibelø køn. ²⁴ Inchen maya suldaumeran ashib nø karub wabiibe, tru suldaumera waraig muguen chindamga yau Pablon keeringarua, ichaguchib maig kuigwan payingarubig køn, misaamerabe chindimbagurriinre nun tsalø køb øyeeg trashib kuigwan ashchab. ²⁵ Inchen lusra srua kua ke yandø ichagutchabguen inchen, Pablobe tru suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabigwane trenchiptinchibig køn:

—¿Roma pirau kal-laweigwan chi kalø marig køtashchab paya ashibguen paya asiimígwan ñim treeg ichaguchib pønrramibe merig kømuitarru?— cha.

²⁶ Inchen truigwan mørabe, tru suldau cienwan nø karub pera pasraibiibe tru maya suldaumeran nø karubigwan trenchib eshkabig køn:

—¿Ñi chi marøb pasraigwan ñigan maig kui asha pasrøtirru? cha. ¡Kan! i møøbe Roma pirauig kuin køn— cha.

²⁷ Inchene tru maya suldaumeran nø karubiibe arrua, Pablon payibig køn:

—Ñibe Roma pirauig kuin chindi, eshkarra— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Øø, treegwein kur— cha.

²⁸ Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe trenchibig køn:

—Nama kan Roma pirau kal-lawei køb lataitøwei misrtrappe, tsabøtø nu an petabe treeg misrar— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nabe treeg mara kømøtø, kal-lainukkurri trendø truig kur— cha.

²⁹ Inchen Pablon payrrab inchib srua købeløbe møi møi nuinukkurri chab tarømisrøptinchen, tru maya suldaumeran nø karubiitøweinguen Roma pirauig kuin kui ashippe, truba kwaarøbig køn, keerøba cade-nastøga merrarrawa, srua kuikkurri.

Pablo treeg mara pasrømur chib waminchib

³⁰ Incha katø kwalømbe tru maya suldaumeran nø karub pasrabiibe tru judíosmera chigurrinre øyeeg marøbig køn chib kuigwan ke tab ashchab isua, Pablon elacha, sacerdoesmeran karubelanba, katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan mayamba tulundzunørrai karua, yandø Pablon wesrua, truilai merrab pasrøbig køn.

23

¹ Inchen Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan ke tab ashabe, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe møin kwalømgatig Tiuswei merrab nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishig uñibig kur— cha.

² Inchene tru maya sacerdoesmeran nø karub sacerdete Ananíasbe Pabloim pulu purrabelane triibøtø Pablon pashagutsingarubig køn.

³ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—¡Ñi ya pirøbanrrig pullin itsig lataigwan! ¡Tiusbe ñunguen pashagutchun! cha. ¿Ñibe uyu wappe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, nan treeg asha martrab wamøtirru? cha. ¿Ñibe tru pørigwane utsøguchib ka itøbunab ñigan nan pashagutsingarub watirru?— cha.

⁴ Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Maya sacerdoesmeran nø karub sacerdete Tiusweiwan marøb pasrabigwan, ñigan øyeeg tsalø wamøtirru?— cha.

⁵ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, maya sacerdoesmeran nø karub sacerdete køben, nabe ashmø inchibrain køn cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Ñui misaameran ashib karub wabigwane kaig nebubash chib trømbøig wamamig kømøn”— cha.

⁶ Incha Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø, tøbøbe fariseosmera køben, tøbøbe saduceosmera kui ashabe, tru Setenteelan truba mur trashib trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe fariseo køb, fariseowei nusrkain køb kur cha. Katø kwabelø katøle øsiiramigwan muniirabig kuikkurri, øyeeg indinab payib sruagúinab pasrar— cha.

7 Inchen nõ trenchibene, fariseosmeraba, saduceosmeraba nõmdø aleguiyab mendappe, ke nõørøtø misra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø tulaamba pasrabiibe chab tarømisrøbelø køn. 8 Kaguende saduceosmerabe tru kwabeløbe katølebe øsiiramøwei, ángelesmera kawei, mõsiimera kawein køn chibelø køben, trune fariseosmerabe treelane kerriguh treeg købig kuitamab isubelø købig køn. 9 Inchen mayeeløba trashib mendøben, mõiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø fariseosmeraingateelø kurra pønrramisrabe, trømbøig aleguiyab trenchibelø køn:

—I mõwane kaig mariibe chigucha wetørramer cha. Inchipa kan mõsig kui, kabe kan ángel kui wamindin købgun cha, Tiuswane esheerrab inchimugun— chibelø køn.

10 Inchen ambumay imay ke nõmdø aleguiyab kurra nõørøtø misren, maya suldaumeran nõ karub pasrabiibe Pablone ke pitis marøbgunmab isua køriimata, suldaumeran kørraambingarubig køn, nõmui utugurri mal-latø merrarrawa wesrawa, suldaumera waraig mu chindanga yaumay katø pera amrrai.

11 Inchen katø yembe Pablon Señorbe kenamisra trenchibig køn:

—Pablo, kullaaramø, kørmø mur pasrau cha. Kaguende yu Jerusalénma naimburabigwan maig kuigwan wamindiibe Romasrøngucha naimburabigwan katø treetøwei ñune wamindamig nebunrrun— cha.

Pablon kwetchab inchib

12 Katø lõtsø judíosmerabe kaig martrab nõmdø nilø wamincha: “Nam treeg martrab taigwan marmubene, namundøwei trømbøig neubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweechimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chibelø køn. 13 Inchen tru: “Treegwan marmø kømø, ¡katø! martrab” cha, pønrramisrøbeløbe cuarenta menrra lata købig køn. 14 Incha tru- iløbe sacerdotesperan karubelainuumayba, katø misagwan karubelø kølli misaamerainuumayba ambabe, trenchibelø køn:

—Nam martrab taigwan nam marmubene, namundøwei trømbøig neubash chib pønrramisrer cha. ¡Katø! Pablon kweechimuppe, nambe chigucha mamønrrab ter cha. 15 Inchawei mõimbe ñimbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbeløbamisra, tru maya suldaumeran nõ karubigwan maig chitashchab waminchab ambamdiig køn cha, ñimui merrab Pablon srøna wesrai chinrrab, nun tru øyeeg puigwan maikkur- rin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. Trune nambe nõ trusrø pumøwatø, ke kwetchab tamara munig kømønrrun— cha.

16 Inchen Pabloi nuchawei nusrkaimbe tru chi isumø amrrub køben, larab warøwa, tru kaig martrab inchib kuigwan wamindi, tru suldaumera waraig mugucha chindanga yausrø nõbe kebya, Pablon eshk- aben, 17 Pablobe tru suldau søtø cienwan nõm karub pønrrabelan kan mõigwan køsrøn wamabe, trenchibig køn:

—I matsinan maya suldaumeran nõ karubigweimay pera inrrø cha. Kaguende chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

18 Inchen truipe maya suldaumeran nõ karubigweimay, pera yabe, trenchibig køn:

—Pablo kailan keeri yau keerig wabiibe nan wama tiusmanda i matsi- nan ñuimay pera irra chitan cha, ñun kan chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

¹⁹ Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinan tasku kemøra srua ya, nøørø pera yabe nundø mara payibig køn:

—¿Nan chi eshkamig tøgagugu?— cha

²⁰ Inchen matsinøbe trenchibig køn:

—Judíosmerabe Pablon srøna tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab ke tiusmanda ñun wesrabsrumugu chinrrab, ke kandø isua pønrramisrin køn cha, nuimburab maig kurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibølø misrøb. ²¹ Trendaingucha køremønrrig cha. Kaguende nømui utu møguelø cuarenta menrra lata, kaig martrab larønrrab nilø tamarøb køn cha. “Nam treeg martrab taigwan marmuinabene, namundøwei kaig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweecha kuchimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chib køn cha. Incha nømbe ke yandø chab tamara, mømibe ke ñi mancha løtamigwandø munig køn— cha.

²² Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinane trenchib ‘ungwa’ cha, ørøbig køn:

—Ñi nan eshkaigwane nan eshkar cha, mungucha eshkanrrab kømø — cha.

Pablon Félix kubenadurweimay pera ambub

²³ Inchen maya suldaumeran nø karubiibe tru suldau sötø cienwan nøm karub pera pønrrabelan pailan wama, trenchibig køn:

—Yem las nueve webambamig katsikka amrrabelø suldau doscientosba, kaulli palar setentaba, lanza sruar doscientosba Cesareamay amrrai tamaray— cha. ²⁴ Incha katø maya suldaumeran nø karubiibe kaulli itøguanamelø Pabloyasig tamingarua, kubenadur Félixweimay chi indiimíg, tabig pera amrrai inchibig køn. ²⁵ Incha øyeeg chibig kilgagucha pøra trana ørøbig køn:

²⁶ Na Claudio Lisias, ñi nai purø tab kubenadur Félixwan ‘ka uñgu’ chinrrab inchar.

²⁷ Judíosmerabe i møwan kemøra srua kua, kwetchab inchen, trune nabe nune kan Roma pirauig kuin kui wammørabe, nai suldau sötøba ya, truyugurri wesrar. ²⁸ Incha nabe chi charre payib srua kuitashchab ashchab isua, Pablone judíosmerai tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pera kørrayar. ²⁹ Incha nabe tru nømui maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ka kalø maran chatørre inchib kuin kui wetøbeñendø, nune kwanrrai maramdiibe nøbe treekkatig chi trømbøig mara pasrømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwein kuin køn. ³⁰ Inchen tru møwan sørato kaig martrab inchib køn taig nane wammørøsrøben, nabe tru urastø ñuisrømay ørar cha, katø tru nun øyeeg mara pasrømøtirru chib payib srua købelan chigucha chigøben tamig tøgaguabe, trube, ñui merrab tørgandø eshkanrrigay cha, nømune trenchar cha nabe.

³¹ Inchen suldaumerabe nømun maig karuig køben treeg mara, Pablon wesrawa, yem Antípatrissrøngatig pera ambubelø køn. ³² Incha katø kwalømbe Pablone kaulli pala ambubeløtø lincha amrrai, suldaumera katsikkateeløbe tru nøm waraig mu chindanga yaumay katøle legucha amrrubelø køn. ³³ Incha Cesareasrø pua, kubenadurwan tru kilga pøra ørigwan tranabe, Pablongucha nui merrab pera kemallibelø køn. ³⁴ Inchen kubenadurbe tru kilga ørigwan ashabe, Pablone:

—¿Chu pirausriig kugu?— cha payibig køn. Incha ciliciasriig kuin kui ashabe, trenchibig køn:

³⁵ —Trube, ñun øyeeg puigwane tru ñun øyeekkurrin kuig køn chibelø amrruben, trunun ashchab— cha.

Inchabe Herodeswei purø tab yau Pablone keera wanna, tab ashib tøgagønrrai karubig køn.

24

Pablo Félixwei merrab 'øyeeg mara pasrømøtirru' tainab

¹ Trattrø kwaløm wendau maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Ananíasba, møiløgøsrøn misagwan karubelø kølli misaameraba, trugurri kan purø maig waminchibig Tértulo taiba Cesareasrø kørraambubelø køn. Incha truiløbe tru misaameran ashib karub wabigwei merrab Pablon tsalø køb 'øyeeg, øyeeg mara pasran' chinrrab amrrua kemallibelø køn. ² Inchen yandø Pablon wamøben, Tértulobe Pablone 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chib menda, Félixwane trenchibig køn:

—Namui purø tab kubenadur Félix, kan nambe ñigurri ambumay imay tab warer cha, ñun mayanguen ungwa, ungwa chinrrab inchar cha. Incha ñibe purø tab asha marøbig kuikkurri, nam i pirau mayeelø warabelayasiibe, srøitø, srøitø yunømarøb tammisrøb arrun cha. ³ Kan ñi namui Félix purø tabig, chusrøndøgucha katø chu uratøgucha, ñune kashmø mayanguen ungwa, ungwa chibelø ker cha. ⁴ Inchendø ñun menrra trømbø inchib menrra waminchimønrrab, kan petøzhiitø tius- manda kalu pebøbsrumugu chinrrab inder cha, ñibe chiwandøgucha yan tammay mara tranøb wabig købene. ⁵ Kaguende i mōwane nambe kan larrø kaig kwanrrø lataig wetørrer cha. Yu pirau chutøgucha judíosmerai utu misaamerane ke nøøøtø marøb namishib pera kurramba, katø tru Nazarenos taig sötømeran ke nø pera marøb chib pasrabig kømbe indan cha. ⁶ Katø Tiuswei yawan chigucha, Tiuswei yaambu kømui lataig kaig trømbøig martrab indamba inchen, nambe nun kemørig køn cha. Incha nambe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, treeg martrab inchen, ⁷ tru maya suldaumeran nø karubig Lisiasbe nui suldaumeraba arrua, tsakkandø namui taskugurri Pablone kerraig køn cha, ⁸ tru øyeeg mara pasrømøtirru chib srua købelane ñuisrømay ambay chib amrrai ørøppa.

'Trube, 'øyeeg, øyeeg mara pasrømøtirru' chib kuigwan, ñiashib iigwan kerrigu tab ashabe, maig kuigwan tab ashchabguen— chibig køn.

⁹ Inchen judíosmera truyu pønrrabeløgucha:

—Iibe kerriguba isa kømø, treegwein køn— chib truba inchibelø køn.

¹⁰ Inchen tru kubenadurbe Pablon waminchai señas maren, Pablobe trenchibig køn:

—Ñi ya yam pila i pirau maig maramigwan asha marøb wabig kui ashabe, kalø mara pasrømøigwan nabe chi kømø eshkanrrab inchar cha.

¹¹ Ñitøweinguen asiinrrun cha, na Jerusalénsrø Tiuswan kōriibala tabig waminchab arriibe kwalømmera docetøwei purayan cha. ¹² Pøs Nane Tiuswei yau muba køben aleguiyab pasrai ashmøwei, namishib misag sötø peragurri ashmøwei, katø judíosmera tulundzuni yamerayu treeg marøb pasrai ashmøwei, kabe chugøben ciudadsrø treeg marøb pasrai ashmøwei indig køn cha. ¹³ Inchawei i misaamerabe mōi nan øyeeg mara pasrømøtirru chibeløbe øyeeg marøbig køn chib kuigwane treeg køn

chinrrappe kaimanrrun cha. ¹⁴ Inchendø nabe maig kuigwan kelarrab, trendamønrrun cha: Nabe merrabsrø namui kølli misaamerai Tiuswan køriibala tabig waminchibig kur cha, tru nøm Tiusweiwan peemaytø marøbelø cha wamig, tru srø may maig køben treekke. Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan lata, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilan lata isa kømø, kerrigu treegwein kuitamab kører cha. ¹⁵ Nabe Tius mandø taigwane treeg kønrraitamab isua munig megabig kur cha, tru nøm muniirab kuigwandøwei, tru kwabelø sølgandø tabelø lata, katø tru sølgandø tabelø kømeeleø lata katøle øsiirawa kurramigwan. ¹⁶ Inchawei treekkurri nabe Tiuswei merrab lata, møguelai merrab lata chigøben kalø mara treegwan nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig kønrrab inchib megabig kur cha, chu urastøgucha.

¹⁷ 'Nabe truba yam pila peesrø llirab uñabe, ketamig tulisraigwan naim pirau misaameran kettrappa, katø Tiuswan keta tranrrappa arrubig kur cha. ¹⁸ Incha nabe tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, Tiuswei yau tru chish misrtrab marigwan chab mara pasrøben, møiløgøsrøn judiosmera Asia pirausreelø pubelø køn, na misagwan namishib pera kurra kømøwei, kabe chindinguen asiimiig maringarub pera kurra kømøwein pasrøben. ¹⁹ Inchawei mømibe, truilø nømwei amrrumig køn cha, yu ñui merrab nan øyeeg mara pasrømøtirru chib nan tsalø køb chigøben tamig tøgaguabe. ²⁰ Kabe katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab na kemalla pasrab uras nan chi kalø marig wetørraig købene, trube, truburappe nømdøwei yu tømrbash cha. ²¹ Nabe tru nømui utu pasrøwa tru urasbeguende mur trashib øyeeg chibwei indig køn: "Kwabelø katøle øsiiramigwan na muniirabig kuikkurri, mõi ñim øyeeg indinab paya asinab pasrar"— cha.

²² Inchen Félixbe tru srø maywan tab wammøraig kuabe:

—Maya suldaumeran nø karubig Lisias arruben, iigwan na maig køtashchab katøwan ashchab— chippa, patsøgøbig køn.

²³ Incha Félixbe suldau sötø cienelan nø karub pera pasrabigwane Pablone elachimø, ashib tøgagønrrai karubig køn. Inchendø nui chi maramdeelane mu merønrrain kømø marøb, katø nui asiilø møiløgøben nun purugunrrab inchene merømøwei inchain karubig køn.

Cesareasrø Pablon kailan keeri yau keerøb

²⁴ Mam kwaløm wendau køsrøn Félixbe nui srai judía Drusilaba katø pua, Pablon pertrab ørabe, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan waminchen mørøbig køn. ²⁵ Inchen Pablobe tru sølgandø tabigwanba, chiyugucha srua irramamø amønamiigwanba, katø maig kønrrabigwan treeg asha maramig punrrabigwanba waminchen, Félixbe truba kwaara, trenchibig køn:

—Møibatøbe ka inrrø cha. Inchendø katøwan nan utø køben, wamørrumøn— cha.

²⁶ Inchagucha Pablo nun elatchai kabe kan maya an tranrrua chinrraitamabrre muniirabig køn Félixbe. Incha treeg isua, Félixbe nuimay Pablone katø katø wamabig køn waminchab. ²⁷ Inchen yandø pa pila puraiben, Félixbe webiben, Porcio Festo truigwan purø wamisrtrab kubenadur kebibig køn. Incha Félixbe judiosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø Pablone kailan keeri yau ka wabashippa, webibig køn.

25

Pablo tru srø kubenadur Festoi merrab

¹ Inchen tru pirau karub wanrrab uta kebyaig pøn kwaløm wendau, Festobe Cesareagurri Jerusalénmay nebiben, ² maya sacerdotemeran karubeløba, katø judíosmeran ashib karubeløba Pabloburab tru treeg puigwan katøle kōnøgōnrrab Festoimay ambubelø kōn, ³ Pablon tsalø køb, Jerusalénmay pegutcha chib. Kaguende nømbe Pablone mayu lara kwetchab isua tamarøb købelø kōn. ⁴ Inchen Festobe lötappe trenchibig kōn:

—Pablone Cesareasrø ashib tōgagúig wan cha. Naashib trusrømay menrra yana kōmōwatø inrrab isur cha. ⁵ Inchawei ñimui utu maig maramigwan ñim asha marøb pōnrrabeløbe Cesareasrømay naba kōrrørruy chibig kōn. I mōweinug chigōben kalø marig pōnrrøbene, trube øyeeg mara pasran chib truyu waminchab.—

⁶ Incha Festobe Jerusalénsrø trune kōh, kabe trune y pa kwaløm kō chigōsrøn nōmba kōrrōmisra, Cesareasrømay katø ya, katø kwalømbe tru maig maramigwan asha marøbelø purrainug wamisra, Pablon pera amrrunrrai karubig kōn. ⁷ Inchen Pablo trusrø pua kebarrubene, tru judíosmera Jerusalénsrōngurri amrrubeløbe tulsrua, nune chigōben truba truba trōmbøig marøbig kōn chibendø, chigucha ke treeg mariiløbe, wetōrranrrab kaimabelø kōn. ⁸ Inchen Pablobe nøbe ‘treeg mara pasrømur’ chib, trenchib waminchibig kōn:

—Nabe i tru maig maramigwan martrai Moisés pørig judíosmeraimburabigwan lata, Jerusalén Tiuswei yaweimburab lata, katø Romasrø maya misagweim pala ashib wabig Césarweimburab lata chi kalø mara pasrømur— cha.

⁹ Inchendø Festobe judíosmeraba ka tab kōrrōmisrøg køptø, Pablone trencha payibig kōn:

—¿Jerusalénmay attragu? cha, tru øyeeg wamindiilan ñuimburabigwan maig kōnrrabigwan trusrø ashchab— cha.

¹⁰ Inchene Pablobe trenchibig kōn:

—Roma maya misagweim pala ashib wabig César maig maramigwan asha marøb wainug nabe truyuweim pasrar cha, tru maig kōnrrabigwan nan asha maramnug. Pøs judíosmeran chigucha chi kalø mariibe chigagōn cha, ñiguen tab asiinrrun cha. ¹¹ Kabe na chigōben kalø mara pasrain kui, ñim nan kwanrrai maramdiig na treekkatig kaig mara pasrøbene, nabe kwanrraptøweim pasrar cha. Inchendø nōm øyeeg mara pasrømōtirru chib kuig ka isiitø webibene, mugucha nane truilane tranrrappe kaimanrrun cha. Nabe Romasrø tru maya misagweim pala ashib karub wabig César maig maramigwan nō asha martrai mi-amōnrrun— chibig kōn.

¹² Inchen Festobe tru maig maramigwan nun isum purugub purrabeløba chab waminchabe, trenchibig kōn:

—Ñi maya misagwan ashib karub wabig César nō asha martrai miaig kuig købene, trube, Césarweimay inrrig— cha.

Pablo rey Agripai merrab

¹³ Inchen yandø mam kwaløm kōsrøn puraiben, rey Agripaba, Bereniceba Feston ‘ka uñgu’ chib tabig wamab punrrab, Cesareasrømay ambubelø kōn. ¹⁴ Inchen trusrø nōm truba yam kwaløm waraig kōppe, Festobe tru Pablon øyeeg nebuigwan reywan trenchib eshkabig kōn:

—Yube kan mōg wan cha, kailan keeri yau Félix kōrrōmara wannig.
 15 Na Jerusalénsrōmay ya wabene, truigweimburappe sacerdotsmeran karubelōba, judíosmeran karubelō kōlli misaameraba, ke chinetō kōn chib nan eshkab amrrubelō kōn cha, Pablon truyu mōra pasrōnrai kōrrōmara pasramdiig kōn chib. 16 Inchen nabe nōmune trencha lōtig kōbig kōn cha: “Tru ‘ōyeeg kaig mara pasran’ tainabig; tru ‘ñi ōyeeg maraweim pasrōmōtirru’ chibelō nui malaugue trenchib amrruben, ‘ōyeeg kōmuig kōn’ chib; ‘ōyeeg mara pasrōmur’ chib nōashib waminchimōwatōbe, romanosmerabe mu mōwangucha mana treebe marmeelō kōn” cha. 17 Incha truilō nōm yusrōmay naba amrruben, chi srarrōmōtō, katō kwalōmdō, nabe tru maig maramigwan asha marōb wainug wamisra, tru mōwan pera amrrunrai karuig kōn cha. 18 Inhendō tru ‘ōyeeg mara pasrōmōtirru’ chibelōbe amrrubendō, chigōben trōmbōig kalō mariilō tre latailōbe marig wesrumeelō kōn cha, pōs nabe nō treeg trōmbōig mara pasraindōweinrre inditamab isubene. 19 Treeg kōmōtō, tru nuimburab waminchib kuibe, tru Tiusweimburabigwan nō marōb unigwan tru-ikkurri chabah, katō kan mōg, Jesús taig, kwaig kōbigwan, Pablobe trunun kwaig kōmōtō, ka ōsig wan cha, trenchibrre inchen, trugurrimbatōrre inchib kuin kōn chibig kōn. 20 Inchen nabe ōyeeg maramigwane mandō maram kui mōrmōwa, Jerusalénsrōmay inrra kuh chibig kur, tru maig kōnrrabigwan trusrō asha marig kōnrrig cha. 21 Inhendō Pablobe tru maig kōnrrabigwan Augusto César asha marig kōnrrab cha, ka ashib tōgagúig wanrrab cha nō miaig kōbene, treekkurri Césarweisrōmay na ōramnegatig nune tab ashib tōgagōnrai karuig kōbig kōn— cha.

22 Inchene Agripabe Feston trenchibig kōn:

—Nangucha tru mōwan mōrinrrabna kōtan— cha.

Inchene Festobe trenchibig kōn:

—Srōna wamindi mōrtrabguen— cha.

23 Indiibe katō kwalōm Agripaba, Bereniceba puppe, purō tabig tamarar ke kan chull asamdiig amrruabe, tru chigōben waminchappa, katō wamindiilan mōrtrappa tru tulundzuniisrō kebambambubelō kōn, tru suldaumeran karubelō nōrreelō kōben, katō nōrreelō ashib karubelō ciudayuelō kōbengue. Inchen Festobe Pablon pera amrrungaruben, pera pubelō kōn. 24 Inchabe Festobe trenchibig kōn:

—Rey Agripaba kōben, ñim maya mōguelō yu namba purrabelō kōben, i mōwan asay cha. I mōweimburappe maya judíosmera sōteelōba Jerusalénsrō lata, yu Cesarea lata ‘yeegwane ōsig uñbasamgaig kōn’ chib, trashib amrrubelō kōn cha. 25 Inhendō nabe nun kwanrrai maramdiig chigucha chi kaig marmuin kui wetōrrab, katō tru maig kōnrrabigwan asha marig kōmigwan Augusto nō asha martraī nōtōwei miaig kuig kōbene, trusrōmay nabe ōrtrab isuig kōn cha. 26 Inhendō tru Pabloimburabigwan treeg treeg kōn chib nai ashib karub wabig Augusto purō nuigwan na pōra ōramig kan chiguen wetōrramur cha. Incha treekkurri ñimuiniuumay pera arrur cha, ñi nai tab rey Agripa. Maig kōnrrabigwan tab asha kōrrōmarene, na maitōguen Auguston eshkab pōramig kōnrrautan chibig kōn. 27 Pōs kan kailan keeri yau keerig wabigwan chiburōgurri ‘ōyeeg kuig kōn’ chib kuigwan chi cha eshkamubendō, na ōramibe ke kan ka wainguenig marig lataig punrrautan— chibig kōn Festobe.

26

Pablo nuimburabigwan rey Agripai merrab eshka

¹ Inchene Agripabe Pablon trenchibig kòn:

—Ñuimburabigwan maig kuigwan ñitøwei waminchi— cha.

Inchen Pablobe yandø waminchab tasigwan kusrawabe, tru nuimburab ‘chi kalø mara pasrømur’ tamigwan waminchab pølbaserøbig kòn: ²—Møi na naimburab ‘treeg mara pasrømur’ chib waminchib pasramig mayaguen tab kuim pasrar cha, nai rey Agripai merrab, nan judíosmera chigurrimbunø ‘øyeeg mara pasrømøtirru’ chib kuigwan. ³ Inchagucha ñibe judíosmera chitø, chitø marøbelø kuigwan kerrigu ashib, katø nam judíosmera mandø melambuyab amrruigwan chigucha ñibe tab nebua ashibig kuig købene, trube, tiusmanda tammay mørtra chinrrab inchar cha.

⁴ Maya judíosmera na matsinø-unøgurri nabe nai misaamerai utu Jerusalénsrø maig tsubig kuigwan ashibelø kòn cha. ⁵ Truiløbe manasrøngurri ashibelø kòn cha, nømun eshkamdiig købene, øyeeg købig kòn chib maig kuigwan ñun eshkamdiig kuinrrun cha, Tiusweiwan kan chizhigwanguen pinab kømø marøb misag sötømerayuig nabe fariseo købig kur cha. ⁶ Incha mømbe tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tru tranrrab misra kørrømisrigwan muniirabig kuikkurri, mømbe øyeeg paya ashib srua kuinab pasrar chibig kòn. ⁷ Tru Israelweinukkurri namui doce srøig, srøig karrab misaamera Tius tru tranrrab kørrømisrigwan nømbe nebunrrab isua, yem kwaløm Tiuswan køriibala tabig waminchib kuigwan, nagucha truigwan muniirabig kuinukkurri, judíosmerabe yu ñi øyeeg kaig marøbig kømøtirru tainab pasrar chibig kòn, nai rey Agripa. ⁸ ¿Tiusbe kwabelan kwailai utugurri kusrumibe kaimanrretamab isubelø kø chindah ñimui utube?

⁹ Pøs isa kømø, nagen Nazaretsrø Jesúswei munchiwane tsalø køb chinetø martrab isua, ¹⁰ Jerusalénsrøma treeg marøbig kur cha. Sacerdotesmeran karubelø nan treegwan martrai karuigwan uta, Tiuswei misaameran kailan keeri yau pønserøb, katø kweecha petøbene, nabe truilaingatø inchib pasrabig købig kur cha. ¹¹ Incha katø, katø judíosmera tulundzuni yamørig truilane ichabetab ibig kur cha, Tiuswan purø trømbøig nømun wamingarummørø inchib. Incha ¡katø! kan nømun namig købiitø ke chinchimmørø inchib, nabe peg pirau ciudadmerasrønguen kaig martrab wendautø ibig købig kur cha.

Pablo mandøgurri Tiuswei mayu pasramisrigwan waminchib

¹² Nabe øyeeg martrab isua, Damasco ciudadsrømay ørig ibig kur cha, tru sacerdotesmeran karubelø maramburab martrai traniitøga treeg martrab inrrai karua pasrig. ¹³ ¡Nai tab rey! mayu kwaløm tøbøtaabe srømbalaserøngurri kan tørbilabig pørr lataguen kømø, purø tørig naingatanba, tru naba ambubelainganba piløben, ¹⁴ nambe pirausrø sötøba kørrinabig kòn cha. Inchen kan wam hebreomay trenchib wamindi mørøptindinabig kòn cha: “Saulo, Saulo cha, ¿Chindimbarre nane kaig martrabgøba inchigucha? cha. Ñibe kan wey kølabus tsøb pønserailøyu søl yatab lataitøwei incha, ñibe ka ñiasitø kørrindan” cha. ¹⁵ Inchene nabe: “¿Señor mu kugu?” chiben, nane Señorbe trenchibig kòn cha: “Nabe Jesús, ñi mõi kaig martrabgøba indig, nabe truig kur cha. ¹⁶ Inchendø

kurra, pasramisr chibig kòn. Kaguende nabe ñun kenamisrøppe, nawan marøb megabig kònrrai wesrawa pasrtrappa, katø mõi naimburab ñui kaptøga ñi asigwan waminchibig kònrraimba, katø wendøsrø naimburab maig kuigwan kenamaramigwan eshkabig kònrraimba treeg martrab kenamisrar cha. ¹⁷ Inchawei nabe ñui misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab, katø judíos kømø misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab indamønrrun chibig kòn. Pøs nabe mõi tru misaamerayasigwei ørar cha, ¹⁸ nebua ashchai ñi nømui kabmeran kuren, løstøyu amøñibelø købig kuig, toryumay werrub, katø Satanás maramburab mariilø kua, Tiusweimay purørrunrrai. Tru nømui kaig mariilan ulø payiimig pesannaig kømigwan uta, tru nømui isubigwan nainug pasrikkurri tru Tiusweyasig tarømariiløba tøgatø, tru keta tranamig tøgagúigwan utamig kònrrain” chibig kòn.

Piab lataigu Tius kenamisra maig taigwan Pablo møra marøb

¹⁹ 'Inchawei, nai rey Agripa, tru srømbalasarøngurri piab lataigu kenamisren asigwan nabe mørmønrrab inchimøtø, ²⁰ Damascosrø warabelaisrømaymerrig ibig kur cha. Incha trugurrimbe Jerusalénsrømay, trugurrimbe Judea pirau kerrigu truøø ya, katø trugurrimbe judíos kømø misaameraisrømay ya, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawa, yandø tru kaig marmønrrab isua mørin kui asamdiig kònrrai tabig marøb inday chib eshkab waminchibig kur cha nabe. ²¹ Incha na øyegwan marikkurri judíosmerabe Jerusalénsrø Tiuswei yau nane merrarrawa, kwetchab indig kòn cha. ²² Inchendø møin kwalømgatig Tius nan purugúitøga nabe yu pasrar cha, kusrebelan lata, kusremeelan lata maig kuigwan na waminchib. Nabe waminchippe, ka nøørøtø peetø waminchimøtø, Tius maig karuigwan eshkabelø maig purainrrun taigwanbah, katø Moisés maig purainrrun cha eshkaigwan, truigwanbatø waminchar chibig kòn: ²³ Tru Cristobe truba truba kaig nebuinab megawa, trugurrimbe kwawa, nømerri katø øsirawa, namui judíosmeran lata, judíos kømø misaameran lata kaigyugurri webambamig tørwan eshkab kusrenrrun chib trendailan.—

²⁴ Pablobe 'kaig mara pasrømur' chib, waminchib pasramnetø, Festobe øyah chib trashibig kòn:

—¡Pablo ñibe chugúi mørmíig misriasøna! chib. ¡Menrra kusreptø chugúinguen mørmíig misrin køn!— chib.

²⁵ Inchene Pablobe trenchibig kòn:

—Nai purø tab Festo, nabe chugúinguen mørmíig kømøtø pasrar cha. Na waminchippe, ka isatø waminchib pasrømøwei, katø chiwan waminchib pasrarmab isua waminchib pasrar cha. ²⁶ Pøs rey Agripabe, iilane kerrigu ashibig kuimba, nui merrab chigucha chi kørig kuin kømø waminchar cha. Kaguende nøbe iilane ashmíig kònrrab kømøtø, nebua ashibig kuitamab isua pasrar cha. Kaguende iilane kan turiumbu mu søratø marikkucha kømøn cha. ²⁷ ¿Nai rey Agripa, Tius maig karuigwan eshkabelø maig taigwan ñigan treeg kuitamab køretirru? cha. Ñibe kørewa wain kui nabe asha pasrar— cha trenchibig køn Pablobe.

²⁸ Inchene Agripabe trenchibig kòn:

—¡Ke yandiitøgatø Tiuswei mayu puraarrua pasramisrtraí indiibe!— cha.

²⁹ Inchene Pablobe trenchibig kòn:

—Yandiitogatø kui lata, kabe nu wamindiitøga kui lata, ñitø kømøtø, mõi yu mørøb purrabelan chigucha kerrigueløba na latailøwei misra pønrraimemab isutan chibig køn, inchendø nan lata cadenatøga øyegg merrarraimeelø.—

³⁰ Inchen rey kurra pasramisren, kubenadurgucha, Bereniceba kurrøben, truyu nøm̄ba purrabeløgucha kurra, yandø webamba, ³¹ nøm̄dø nørøsrø ambabe, kangurri kangurri trenchib waminchibelø køn:

—I møøbe chiburø kwanrrai maramdiig kømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwei marøbig kuin køn— cha.

³² Incha Agripabe Feston trenchibig køn:

—Pablo nøashib César asha marig kønrrab chib miamuig kuimbe, pøs nøbe elatsikken købsruinrrun— cha.

27

Pablon Romasrømay ørig

¹ Yandø Italiasrømay amrrai treeg wamincha kørømisren, kan suldau tru cienwan nø karub pera pasrabig tru Augusto maya misagwan ashib wabigwei suldau sötømerayuig Julio taigwan ashib tøgagønrrai tranøbelø køn, Pablonba, katøgan kailan keeri yau pønrrabelanba. ² Incha adramitiosriig kan barco Asia pirau, tru barcos puisrømay webinrrab inchib pasrøben, nambe truyu nebambubelø ker. Inchen nambabe Aristarco kan Macedonia pirausrøig Tesalónica ciudayuikkucha arrubig køn. ³ Incha katø kwaløm Sidón tru barcos puisrø nam pubene, truyube Juliobe Pablon truba tab inchib, nune nui trendø asiilaisrømay ibashibig køn, tabig wamab utab tøgagúig uñchai. ⁴ Incha Sidóngurri webambabe, Chipre pirø pi tøbøtag pasrabiisrø isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker, kaguende isig ichibiibe ambamgaig merrammay megambub ichen. ⁵ Incha yandø tru nu pi tøbøtaasrø Cilicia pirauba, Panfilia pirauba pinrrøguesrø misrøb ambabe, yandø Licia pirau Mira ciudayu pubelø ker.

⁶ Incha truyu suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabiibe kan barco Alejandría pirausrøig Italiamay inrrabig pasrain kui wetørrawa, truyu amrrab, namun nebamingarubig køn. ⁷ Incha tsøndatø truba yam kwaløm ambub meløwa, isig ichibig namun merrammaygøba megambub ichen, ke trendø pumubsruatø Gnido pinrrøguesrø pubelø ker. Incha Salmón pinrrøguesrø Creta isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker. ⁸ Incha mendawandø ke trendø chab kaimab purørrub amrrua, kanbalø Buenos Puertos taisrø pubelø ker, Lasea ciuda pulusrø.

Maryu kørig køm̄diig pi namab kurrab

⁹ Inchen amrrub kuig yandø yanaguen misrøb arrubben, yandø tru barcoyu ambamikkucha purø kørig kønrraptiig misrøb arrubig køn. Kaguende tru ayunain kwaløm puraibwei inchen, yandø tru sre pøl kebinrrab købig køn. Incha Pablobe øyegg maramdiig køn chib waminchibig køn:

¹⁰ —Nai lincha amrrubelø, i barcoyu ambamibe barcon mindisainab, katø purø nørøø ka yandø pinønrrab kui ashar cha, barco chigøben niga arriilø lata, barco lata yandø ka pinøben, katø namdøweinguen kwamigwan lanrrun— chib.

¹¹ Inchen tru suldau sətø cienwan nø karub pera pasrabiibe øyeeg maramdiig køn cha Pablo wamindigwane mørmtø, tru barco srubigwanba, barco puaignwanba, truilangøba mørøppe, Pablone mørmíg køn. ¹² Inchagucha barcos puinug sre pubweimbe tab kømøtønuug køben, søteelø lutauba truyugurri webamrrab isubelø køn, Creta pirau Fenice ciudadrø tru barcos puinug puin chindi. Inchen truike pørr neeshibgatømayba, pørr pinebgatømayba pinrrøguesrøn købig køn.

Maryu purø trømbøig isig ichibig webarrub

¹³ Inchen sursrøngurri kan kaizhig isig ichibig webarruben, chu punrrab isuigwan yandø ke nebuermab isua, barco imønrrai merrarrabig kuatsig tsandzønwan piugurri wesrawa, yandø tru Creta pirø pulusrø kemallib ambubelø køn. ¹⁴ Indiibe yanazhigutø Euraquilón cha wamig isig purø trømbøig pøtømay pailab ichibig tru pørr kal-labgatømaygurri webarrua, barcon yamgaig megambub arruben, ¹⁵ yandø barcobe isig ichibig srua yaig kuig køppe, tru isig ichibigwane kamara ambamgaig køben, yandø isig ichibig srua inrraindø ka purrabelø ker. ¹⁶ Incha kan pirø, pi tøbøtag pasrabig Cauda tainug isig srørrøgatømay purørrub amrrua, truba truba inchib meløwa, tru kwamønrrab webambig tru kan lamø barcozhigwan nemørøbelø ker. ¹⁷ Incha trunun barcoyu neerabe, nu barco nøørøtiig mismønrrai, manilastøga pøtøburab kirrøb mendabelø køn. Inchendø piu umbu pisrum tunmerayu kegalrraitamab kørig køben, barco inrrai isig utabig velas taigwan kørøøra, tru mur isig ichibig barcon ka srua inrraindø ka purrabelø køn. ¹⁸ Indig katø kwaløm purø trømbøig namab isig ichib kurrøben, barco niga arrigwan pinøbusrøb menda, ¹⁹ pøn kwalømyube tru barcoyu chi palabelan trendø truyu tøgagúilan nømashib pinøbusrøbelø køn. ²⁰ Inchen truba yam kwaløm kan pørr kenamismøweih, estrellamera kenamismøwei inchen, purø trømbøig isig ichib pi welarmera namab kurrøben, yandø øsig webammumuitamaptøwei isub melabelø ker.

²¹ Nambe yandø yam kwalømguen mamø ambig kuig køppe, Pablobe nømui utu pasramisra, trenchibig køn:

—Au, nai lincha amrrubelø, na maig taigwan møra Cretagurri wer-rumuig kuinguen, barcon øyeeg trømbøig mindisainamøwei, øyeeg nørrø pinisha pønrrømøwei inchibsruinrrun cha. ²² Treeg kuindøgucha tru isuptø chi kullaaramugun chinrrab inchar cha; kaguende barcobe chab pinindøgucha, ñimbe møikkucha kwanrraamøn cha. ²³ Kaguende nan tru nuin kønrrai inchib pasrab, katø nui maramigwan nan maringarub inchib pasrab Tiuswei kan ángel mira yem nan kenamisrtan cha. ²⁴ Incha nane tru ángelbe trenchitan cha: “Pablo, chi kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Roma maya misagwan karub ashib wabig César purø nuigwei merrab pasramig palønrrab kuimba, barcoyu ñiba amrrub købelan Tiusbe mayeelanba øsig webambamig kønrrai martrun” chitan cha. ²⁵ Inchawei, nai lincha amrrubelø, chi kullaarab trunun isumøtay cha. Kaguende nabe Tiuswandø isua pasrar cha, nø maig taibe treeg kønrraitamab isuague. ²⁶ Inchen køben, kan pi tøbøtag pirø pasrabiisrø barco namunbañau srua ya trusrø kebusriilø kømig nebunrrun— chibig køn.

²⁷ Indiibe parru kønrrab yembe nam Adriatico maryu ke pi muba srua yaindeelø ambub kua, yem tøbøtasrø tru barcoyu ambubeløbe yandø ke pirø pulu pub yain kui mørabe, ²⁸ piwan maya umbuig køtashchab

tsiwan kegucha ashene, treinta y seis metros køben, katøguchi ambu-urøsrø katø kegucha unaashene, veintisiete metros købig køn. ²⁹ Inchen nørrø sruumeraya melambumuitamab kørig køben, barcon imønrrai merrarrabig pigbatø wendaumay kuatsiguelø piu kebusriilan kebeta, ke kan petø tør-rraimemab isub munig melabelø køn. ³⁰ Inchen tru barco srubelø barcoyugurri wegørra amrrab isua, tru merrabmay piu kebusriilø tru kuatsig tsandzønmeran merrarrab tsimeran yabranøbelø misrøb, tru kwamø øsig webambam barco-unan piu kebenøsrkøbelø køn. ³¹ Inchen Pablobe suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabigwanba, suldaumeranba trenchib eshkabig køn:

—Iilø yu barcoyu ka purrømtøtø wegørra ambisruandøbe, ñimbe øsig webamrraamøn— cha.

³² Inchene suldaumerabe tru øsig webambam barco-unan merrarrab tsimeran para, piyu ibashiptinchibelø køn.

³³ Inchen yandø tør-rrab arruben, mayeelanba maytøguen chi isumø, ka may chib, Pablobe trenchibig waminchibig køn:

—Yandø møi chabguen parruguen køn cha, chi puraitashchab muni-iraptø ñim chigucha mamø melaig. ³⁴ Inchawei nabe tiusmanda ka may tamønrrun cha, pøs ñimui asr tabig chishtø kønrrai. Kaguende ñimune møigwandøgucha kan pusruutøguen mindisaig kønrraamøn— cha.

³⁵ Trunun chab waminchabe, Pablobe nui tasku pirriwan muta, mayelai merrab Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, trugurrimbe mab pølbassen, ³⁶ mayeeløba ka mamøtømab isua, nømgucha mabelø køn. ³⁷ Inchen tru barcoyu nam mayeelø amrrubeløbe doscientos setenta y seis købelø ker. ³⁸ Incha yandø mamne ma, tirigun maryu kebetabelø køn, barco chairanrrai.

Barco piu umbu ulsra pasrambub

³⁹ Incha tør-rrabene tru pirøwane chu pirau kuinguen ashmubendø, kanbalø barco kebambig wambiitiig pisrum chaabaig nebua asha, trusrø pasrambundiig købene, barcon trusrø pasrambungarunrrab inchibelø køn. ⁴⁰ Incha barcon imønrrai merrarrabig tru kuatsig tsandzøn piu kegutsigwan piu wamnetø tsimeran parøppa, trugurrimbe tru barcon muba inrrai lliskaigwan lusrig pasrabigwan alaraanøb, tru isig utabig vela taigwan kusrubene, tru barcobe pisrum chaasromay ib mendabig køn. ⁴¹ Inchendø tru pi ambugurri igurri megambuinug pisrum tunyu pasrambunrrab iben, barcone trusrø kegaløsrka pasrambungarubelø køn. Inchen merrabmayiibe pisrum tunyu ulsra kønømíig pasrambuben, wendaumayiibe tru nørrø pi welarmera purø trømbøig megambuben, barcobe ke nøørøtiig misrøb ibig køn.

⁴² Inchen suldaumerabe tru kailan keeri yau pønrrabelan srúa amrruilan kwetchab isubelø køn, wegørra amba møikkucha lulmønrrai. ⁴³ Inchen tru suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabiibe Pablone kweechimønrrai isua, nøm isuigwane ka isuitø purainrrai marøbig køn. Incha møiløgøben nadam kusrebeløbe truilømerrig kegørra ambingarubig køn pursrø webamrrai. ⁴⁴ Inchen katøganelane:

—Tablamerayu kui, kabe tru barco nøørøtiig misra wegørriiøyu kui ambay — chibig køn. Øyeeg inchib meløwa mayeeløba pirausrø øsig pubelø køn.

28

Pablo Maltasrø chitø marøb purayailø

¹ Incha yandø sətøba øsig webambabe, tru pi tøbøtag pirø pasrabiibe, Malta cha wamim pirø kuin kui nebua ashibelø ker. ² Inchen trendø truyu warab misaamerabe namun kwa tab inchib tab wama, srebub kwa pishin køben, nømbe nag urra, namun søteelanba kemallchai wamabelø køn. ³ Inchene Pablobe trar mul nu tulisha, nagu kebusrene, møimbe kan ul nag pachiraben truyugurri webarruppe, Pabloi tasku tsacha megambuben, ⁴ trendø truyu warab misaamerabe ul Pabloi tasku tsacha megai ashabe, kangurriin kangurri trenchibelø køn:

—I møøbe chiguen kømø kweechaitøwein kuinrrun cha. Maryugurrimbe chindiimig ka øsig webarrindøgucha, tru maig kønrrabigwan asha mariibe pinab ashmíg kuabe, øsig uñbashmønrrab asønan— chibelø køn.

⁵ Inchen Pablobe ulwan nagu pabørrgøbene, chigucha inchimig køn. ⁶ Inchen nømbe parab mendøtashchab, kabe mõi mõi kwain tsubutashchab ashib muniirab købelø køn. Inchendø tru chindashchab truba yaana ashib køben, chigucha inchimui ashabe, katøbe peemaytø isua, Pablone 'kan tius køn' chib mendabelø køn.

⁷ Inchen tru warainug trugatanbe Publio taigweim pirømera købig køn, tru pi tøbøtag pirø pasrabigu misagwan ashib karubigwei. Truibe namun truba tab wamab uta, pøn kwaløm ørøba truba tab inchib kørrømisringarubig køn. ⁸ Inchen tru Publioimøskaimbe pachiiibaig, anilarraibiibaig camayu kwanrrø tsuben, Pablobe ashchab ya, Tiusba wamincha, tasigwan kwanrriigweim pala estsarene, tammisrøbig køn. ⁹ Inchen trugurrimbe katøgan kwanrreeløgucha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu warabeløbe Pabloimay amrrua, tamariilø købelø køn. ¹⁰ Incha chigøben truba ketiiltøga namun truba tab incha, nam amrrab barcoyu nebamøwatø, ambamig chi palønrrabigwan nømbe chishtø tranøbelø køn.

Pablo Romasrø pub

¹¹ Incha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu pøn pøl warøwabe, kan barco alejandriasriig tru srebub pølmera chab purayamne, truyu pasrabigu ambubelø ker. Tru barcobe Cástorwanba, Póluxwanba marig tøgag købig køn, chiyuilø kui asamig kønrrai. ¹² Incha barcos puinug Siracusasrø puabe, truyu pøn kwaløm warabelø ker. ¹³ Trugurrimbe pirø puluwandø purørrub amrrua, Regio ciudasarøngatig amben, katø kwalømbe sursrøngurri, isig ichib kurrøben pa kwaløm kønrrabyube Puteolisrø pubelø ker. ¹⁴ Incha trusrømbe nunelø warabelø kuin kui wetørrabelø ker. Inchen nømbe namun truyu kørrømisray chiben nambe kan trune lincha kørrømisrøbelø ker. Incha øyeeg amba Romasrø pubelø ker. ¹⁵ Inchen Romasrø nuneløbe nam amrrunrrab kui wammøraguen kua, Apio ciudasarø misag amrrua tulundzuniisrømba, katø tru Tres Tabernas taisrømba namun wamab utønrrab amrruin købig køn. Inchen Pablobe nømun ashabe, Tiuswan ungwa, ungwa cha, chi kømui lataig katøle truba tab kui mørøbig køn.

¹⁶ Incha nam Roma chab pubene, Pablone trusrømbe nuin kui nøørø yau tsubashibig køn, kan suldauwan nun ashchai pasra.

Pablo Romasrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

¹⁷ Incha tru puig pøn kwalømyube judíosmeran ashib karubelan Pablobe lynchab amrrunrrai eshkangarua, yandø truyu chab tulundzunøbene, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe judíosmeran tsalø køb chi kaig marmøwei, katø namui kølli misaamera nømui trendø chigøben marøb tøgagúilan treelane marmumig køn chib pasrømøwei inchendø, Jerusalénsrøwei nane merrarrawa, romanosmerai tasku tranig køn cha. ¹⁸ Inchen truiløbe nan maig kuigwan tab ashabe, elatchab inchibelø køn cha, kwanrrai maramdiig nainug chigucha chi kalø marig kaaben. ¹⁹ Trune judíosmerabe nan elachimønrrai sötølulen, nane treeg marøg kømuidøgucha nan maig punrrabigwan César asha martrai nane miamig nebuig køn cha, kabe na naim pirau, nai misaameraimburab chi køn chinrrab isua kømøtø. ²⁰ Inchawei øyeeg puikkurri ñimun ashchappa, waminchappa nabe wamig køn cha. Nam israelitasmera muniiraigwan muniirabikkurri mõi yu i cadenastøga merrarraig pasrar— chibig køn.

²¹ Inchene nømbe Pablon trenchibelø køn:

—Nambe Judeagurri ñuimburab eshkabig chi kilga pøra ørig utømøwei, katø namui misag judíosmera trusrøngurri amrrubelø møikkucha ñi kalø maran chib ñuimburab namune chigucha waminchimøwei indig køn cha. ²² Inchendø ñi maig isuigwan wamindi mörinrrabna kuin ker cha. Kaguende tru i sötø Tiusweiwana srøig peemay kusrenanøb marigwane chutøgucha ‘kaig køn’ chib, wamindi ashibelø ker— cha.

²³ Incha nømbe kan ø kwaløm Pabloba tulundzunønrrab cha wesrawa pasra, tru Pablo ya peba tsuuumay truba nu amrruben, løtsøgurri maabengatig ‘Tius tru nø ashib karub wainuguigwan øyeeg, øyeeg køn’ chib eshkab, nøbe maig kuigwan waminchibig køn. Jesucristoimburab ke treegwei købig kuin kømab nøm nebua isumne inchib, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan pølbasa, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilanbañau waminchibig køn. ²⁴ Inchen kan utueløbe Pablo wamindigwan treegwein købig kuin kui isuben, trune kan utueløbe køremeelø køn. ²⁵ Incha nømbe nømui ututøwei lata kandø isumuig køppe, tarømisra ambub køben, yandø ke srabe Pablobe trenchibig køn:

—Espíritu Santøbe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isafaskurri tru merrabsrø ñimui kølli misaameran øyah chib, waminchippe, sølwei wamindin køn cha:

²⁶ “I misaameran iigwan waminchab inrrø cha:

Ñimbe mørøppe, mørendø, managuen chigú mørmønrrun chib.

Ashippe ashendø, chigúinguen nebua ashchaamøn chib.

²⁷ Kaguende i misaamerai manrrømerabe nasrkwailø, katø mørøppe, mørendø, tab chigúinguen mørmeelø køn chib.

Nømui kabmerabe kasrailø køn cha,

kabmeratøga ashmøwei, nømui kalumeratøga mørmøwei inchai.

Katø nømui manrrøtøga mandø kuinguen mørmøwei,

katø naimay lliramøwei,

katø na tamariilø kømøwei kønrrun chinrrig,” taimbala.

²⁸ Pøs øyeeg købene, ñimbe isua kuy cha. Judíos kømø misaameran tru kaigyugurri wesrabig Tiusweiwane wammørøsrailø køben, truiløbe mørtrun— chibig køn. ²⁹ Inchen Pablo øyeeg chibene, judíosmerabe nømddø truba truba payiyab waminchib ambubelø køn.

³⁰ Inchen Pablobe tru an pagarawa pebi yau pa pila ørøba kørømisra, nun ashchab ambubelane mundøgucha wamab utab wabig køn truyu.

³¹ Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, Señor Jesucristoimburabigwan eshkaab kusrenanøb inchi big køn, mui malautøgucha trur-rigu chi sötø luliimikke.

Romanos

'Ka amõñiqueh' chib pørig

¹ Na Pablo, Jesucristoi marøb megabig, Jesucristo nõashib nan karua ørig kønrrai nan wama pasrøb, Tiuswei tabig srø wamwan eshkaab kusrenanøb pasrønrrai nan tarømara pasrøb indig, i kilga pørigwan ørar.

² Iig tru tabig srø wambe Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nui newan tab wam pøriiløyu tru merrabsrøwei Tius tranrrab misra kørrømisri wam køn ³ tru nui Nusrkaweimburab. Tru Nusrkai nõ misag kuigweimburappe, nõbe Davidwei misagugurri arrubig køben, ⁴ tru Espiritu Newan Tabigweimburappe, tru maramburab mariitøga nune Tiuswei Nusrkain køn cha eshkawa pasrig. Treeg køn, tru kwabelai utugurri nõ katøle øsiirawa kurrig kuikkurri, trube Jesucristo, tru namui Señor.

⁵ Incha nõgurri tru ka yandø tab indigwanba, nõashib karua ørig kømigwanba nambe utig køn, judíos kømø misaamera chu pirausreelandøgucha nõmui isubigwan nuinuutø pasrikkurri nõ maig taigwan mørøbelø kømigwan nam waminchib ambamig kønrrai, Cristoi munchiweyasig. ⁶ Inchen tru maig taigwan mørøbelai utu Jesucristoielø kønrrai wamiiløba ñimgucha truyu tøga pønrran. ⁷ Ñim mayeelø Romasrø warabelø Tius undaarilø, Tiuswei misaamera kønrrai wamiilan ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar, Tius namui Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba arrubigwan.

Pablo Romasrømay yainrrabna kui inchib

⁸ Señor Jesucristogurri nai Tiuswanmerrig ungwa, ungwa chinrrab inchar ñim mayeelaimburab. Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagúigwane chutøgucha tabig waminchibelø køn. ⁹ Pøs nai manrraugurri kerrig newan isua, nui Nusrkawei tru tabig srø wamwan eshkaab kusrenanøb, nuiwan na marøb pasraig Tiusbe nane asha pasran, tru na nõba wamindigube managuen pesannamø ñimun isubig kuigwan. ¹⁰ Nabe nai Tiuswan 'purugurra' cha, miabig kur, Tius nan inrrain køben, yandø na chinchagøben ñimun ashchab arrumig may kurtrai. ¹¹ Kaguende nane ñimun asinrrabna køtan, Tiusweimburabeløyuigwan chitøguen ñimun pirishinrrab, ñim mas mur pønrramig kønrrai, ¹² masken tru ñim lata, na lata namui isubigwan Jesucristoinug kanguelarrøtø tøga pønrraitøga nam ambugurri, igurri kuñab pønrramig kønrrai.

¹³ Pøs nabe ñim, nai nunelan, wammøra kønrrai inchar, nabe ñimuisrømay ñimun ashchab katø katø attrab isub megaigwan, na judíos kømeelø katøgan misaamerai utusrø kan ellmarig tulishib latawei, ñimui utugucha maitøguen tulishinrrab. Inchendø mõingatic arrumgaig pasrambuig megabig kur. ¹⁴ Nabe griegosmeran lata, griegos kømø misaameran lata, kusreb misaameran lata, chi kusremø misaameran lata ulø pasrar Tiuswei wamwan eshkaab kusrenanamig. ¹⁵ Inchawei treekkurri ñim Romasrø warabelangucha nabe Tiuswei tabig srø wamwan truba truba eshkaab kusrenanøb kuim pasrar.

Tiuswei tabig srø wambe kaigyugurri wesramig maramburab marøbig køn

16 Pøs Tiuswei tabig srø wamweimburappe nabe chi kørig kui inchib pasrømur, kaguende trube Tiuswei maramburab marøbig køn kaigyugurri wesrailø kønrrai mutøgucha Jesucriston kørebigeimbe, judiosmeramerrig, trugurrimbe katø griegosmeragucha. 17 Kaguende tru tabig srø wamyu kenamisran tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørørmisra pønrramig Tiusweinukkurri arrubig, trube isubigwan Cristoinuutø pasra pønrraikkurrimba, katø isubigwan nuinuutø pasra pønrramig kønrraimba. Tru Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: “Tiusba tru mandø pasramigwan sølgandø treeg tabig pasrabiibe nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüitøgatø uñchun” taig.

Maya misaamera kaig mara pønrraig

18 Tiuswei purø trømbøig namig købiibe srømbalasarøngurri kenamisrøb arrun, tru møguelø larrø trømbøig mariilaim palaba, tru sølgandø tabig kømíigwan mariilaim palaba, tru treeg sølgandø tabig kømíigwan mariiløtøga tru newan cierton tabigwan sötøgatø pønrrabelan. 19 Kaguende Tiusweimburabig kui asamigwane nømbe tøgandø ashibelø køn, pøs Tiusbe nøashib trunun nømun kenamarig kua. 20 Kaguende tru chigurrimbunø pirøwan mara pasrøb uraskurri Tiusweimburabigwan tru kaptøga nebua asiimeelø, tru managurri managatig nui maramburab marøb pasrabiiba, nø trendø Tius køppe, treeg kuibabe tøgandø chigüi nebua asamdiig kenamisran tru nø chi mariiløyu. Inchawei treekkurriwei chi kemesra køben ‘ashmeelø ker’ chib pønrramibe chigøgn.

21 Kaguende nømbe Tiuswan nebua ashippe ashendø, Tius kui ashabe, Tiuswan lataig tabig inchib tøgagømøwei, mayanguen ungua, ungua chimøwei inchibelø købig køn. Treeg kømøtø, nømui isubigube chi purugunrrabgailø isumguengailan isuben, nømui chugúinguen mormubendø isub manrrøbe løstøraig kørørmisrig købig køn. 22 Nømbe truba truba kusrebelø kermab inchendø, chugúinguen mormeelø kørørmisrig købig køn. 23 Tius managuen pinønrrabig kømíigwei tru tøguegwalmabigwane møg kwawa pinønrrabigwei asrwan tre lataitøwei maramba, illimera latailø maramba, pib srøptøga animalmera latailø maramba, pirau srala ambul animalmera latailø maramba inchib, øyeeløtøga yunømarøbelø købig køn.

24 Inchawei treekkurri nømui manrrau møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marøg købig arrubigu trømbøig marøb chinchibgucha warønrrai Tiusbe elatsig køn, nømui asrmeran nømasiyaitø larrø trømbøig marøb kønrrai. 25 Nømbe Tiuswei tru newan ciertonig køreigwane lelacha, isa wamindigwan kørewa, Tius tru mara pønrsailan køriibala tabig waminchib, truilayasig marøbelø købig køn, tru chigurrimbunø kønrrai Tius mara pønrsøbig, Tius tru managatig mayanguen tabig wamindigwan tabig wamindi urasbe. Treeg kønrrun.

26 Inchawei øyeekkurri nømunne purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb kønrrai Tiusbe elatsig købig køn, ishumburmerabe nømui asrwan møguelan tranamig købigwan treeg marmøtø, ishumburmeraaasiyaitø trømbøig marøb kebamben. 27 Katø møgueløbe treetøwei nømui asrtøga ishumburba trendø treeg marigwan elacha, kanikkurri kanikkurri trømbøig marøg købiitø kan chinsraatø inchib, møgueløbe nøm møgueløasiyaitø purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb kebambig købig køn. Nøm treeg trømbøig marøb pønrraimburø nømui asrutøwei nøm møra melamigwan utig købig køn.

28 Inchagucha nõmbe Tiuswane ni Tius kuitamabguen isug kømui inchen, Tiusbe elachiptindig købig køn, nõmui isubigwane larrø kaig mindiilø tøgagøbashchab chi maramgaigwan marbashib. 29 Nõmbe kalø marøb amrruiløtø netsailø, purø trømbøig marøbelø, pareelø, trurrigu yandø larrø kailø, treelø køn. Nõmbe chigurrin køben pusrkwai asamig køben, misagwan kweecha petamelø køben, kwayam lamelø køben, isatø may wamincha kegørrøsrkamelø køben, katøganun kaig martrab isumelø køben, trutø netsailø køn. 30 Katøganuimbura chine wamincha mørøbelø, wam kusrupteelø, Tiuswane larrø tsaleelø, møramguenga trømbøig wamabelø, purab nõrreelø mørørai inchibelø, nõmasiitø purab nõrreelø misrøb waminchibelø, chigurrimbunø kaig maramigwane srøitø, srøitø isua wesrubelø, usri mõskalan chigucha mørmeelø, 31 larrø chugúi mørmeelø, chi martrab waminchendø ka wamdø waminchibelø, manrrøga latailø, mungucha lastima ashmeelø, treelø køn. 32 Tru øyeeg marøbeløbe kwamig kønrrai Tius treeg nebunrrai mara pasrigwan nõmbe ashibelø købendø, katøgucha nõmbe treegwan ka mariitø kønrrab kuindø, katøganelø treeg marene, 'øyambe søldøwei maran' chibelø køn.

2

Tiusbe mayeelan maig maramigwan asha martrab pasrainrrun

1 Inchawei treeg købene, au, ñibe chi kemesra køben 'ashmíg kur' tamibe chigagøn, ni mu kuingucha, ñi katøganun 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chib pasrabiibe. Kaguende ñi katøganun 'øyeeg marøbig køn' chib pasrappe, ñibe ñiasiiøwei kebeñib pasran. Pøs katøganun ñi 'øyeeg, øyeeg marøbig køn', chib pasraptøga ñigucha treetøwei marøb pasran. 2 Inchawei nambe ashibelø ker, tru øyeeg marøbelane Tiusbe maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasrøppe, tru newan ciertonig maig køben treeg marig kui. 3 Au, ñi tru katøganelø treeg marøbelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø køn' chib pasraptøga, ñigucha treetøwei marøb pasrøbendø, ñi isuppe, ¿Tius tru maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasrigugurri chi indiimíg ñigan welulrrurmatirru? 4 ¿Kabe Tiuswei tru purø tab indig tøgagømburab tøgagúilanba, nõ chindingucha tammayig kuigwanba, tammay munugubig, munugubig kuigwanba, truilan kashchab inchib pasrøtirru, Tiuswei tru purø tab indiibe ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llliranrrai inchib pasrøben, trunun isua ashmøtø?

5 Inchendø ñibe ke ñi isuigwandø martrab inchibikkurrimba, mas kaig marmønrrab ñui manrrau ñi isua mørmuikkurrimba, ñibe Tiuswei namig købigwan nui sølgandø maig kønrrabigwan asha maram kwalømwei ñuyasiitøwei tunbasrøb yan, Tiuswei tru maig kønrrabigwan sølgandø asha marig kenamisram kwalømweyasig. 6 Tiusbe mõigwandøgucha nõm maig marig køben kanun kanun truburø nõ maig tranamigwan treeg tranrrun. 7 Managatig øsig kømigwan tranrrun Tiusbe, tru managuen elachimø, tabig marøbig marøb melaigu tru maya nuguen tab indigwanba, tabig kui asha tab indigwanba, managuen patsønrrabig kømígwanba labelane. 8 Inchendø tru nõm maig isuppe, ke treegwandø kønrrai isua marøb, tru newan ciertonigwan møra marmøtø, tru sølgandø tabigwan møra marmeelaim pala attrun Tiuswei tru purø trømbøig namig købiibe. 9 Tru kaig marøbelaimbe muim palatøgucha purø trømbøig chine nebui melamiba, ni numayguen kømíg isui melamiba attrun, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran. 10 Trune

mõnundøgucha tabig marøbelaimbe tru maya nuguen tab indiiba, tabig kui asha tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba kønrrun nõmuimbe, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran. ¹¹ Kaguende Tiusbe muingatøgucha wamøtø, lata ashibig køn.

Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig

¹² Inchawei maig maramigwan martrai Moisés pørigwan chigarmera kua, mutøgucha kaig marøbeløbe tru maig maramigwan martrai pørigu asha mariilø kømuingucha, pinab pinamnuumay amben, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan tøgarmera kua, kaig marøbeløbe, trube, tru nõmui pørig tøgagúitøwei maig kønrrabigwan asha mariilø kønrrun. ¹³ Kaguende maig maramigwan martrai pørig maig tailan ka møratø amøña, Tiuswein kabyu sølgandø tabelø kønrrab kømøtø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig tailan møra marøbelø, truiløbeguende Tius tabig kørrømariilø kønrrun. ¹⁴ Pøs tru judíosmera komeelø tru maig maramigwan martrai pørig chigarguen tru pørig maig martrain chibigwan nõmbe ka trendø treeg marøb amøñippe, nõmbe tru maig maramigwan martrai pørigwane chigarmerabe købendø, nõmui mariiløyu tru maig martrai karuigwane pøri latailø købig køn nõmashib. ¹⁵ Nõmbe tru maig maramigwan martrai pørigwane nõmui manrrau pøri lataig tøgarkuin kui kenamaran. Tru nõmui isub kebachib pasrabiibe nõm maig kuigwan eshkaben, tru nõmui isubiibe, ‘ñibe kalø mara pasran’ tain kui, kabe ‘tabig mara pasran’ tain kui indan. ¹⁶ Inchen øyeebe tru møguelø nõmui manrrau mu asiimíg nõmuinetø tøgagúilan Cristo Jesús kurri Tius maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm treeg kønrrun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindig maig køben.

Judíosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

¹⁷ Ñi, judío misag cha wamig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben ñibe ke truigwandø kemenda pasrøwa, ‘Tiusbe namunwei lawa wesrailø ker’ chib, ñi nuig misrøb møg inchib pasrab, ¹⁸ katø ñibe Tius maig martrai palai waigwan nebua ashib, katø tru puro tabigwane ñibe ‘tabigwein køn’ chib, pasrab inchibig køn, kaguende ñibe tru Moisés pørigwan kusrenanig kua. ¹⁹ Ñibe tru chi ashmeelø kabgar latailan muba ambamigwan ‘nabe sí, pera ibig kurmab’ isua pasrab, katø løstøyelaimbe ñibe ‘tør kurmab’ isub, ²⁰ katø, ‘chugúi mørmeelan maig kuigwan kusrenanøb, ureg latailan kusrenanøb inchibig kurmab’ isuinrrun, kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigube nebua ashib kusreelanba, tru newan ciertonigwanba maig kuigwan newan trendailan ñibe tøgagua. ²¹ Ñi katøganelanguen kusrenanøb big købendø ¿ñiasitøweimbe kusrennrrab inchimøtirru? ‘Nilamig kømøn’ chib, ñi eshkab kusrenanendø, ¿ñigan niløtirru? ²² Katø ‘itølulumig køn’ chib, ñi waminchendø, ¿ñigan itøluldirru? Ñibe taska mari tiusmeran larrø tsaliig købendø, trube, truilø pønrrai yau chi pønrrabigwane ¿ñigan nila wesratirru? ²³ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu ñibe truba nuig misrøb waminchib pasrøbendø, ¿tru pørigwandøwei kalø marøb itøbunab pasraitøga, Tiuswane kaigwan lataig inchib ñigan maig købash marøb pasrøtirru? ²⁴ Tiuswei wam maig pørig pasraimbala: “Ñimgurrindø judíos kømø misaamerabe Tiuswei munchiwan purø trømbøig wamig køn” taig.

²⁵ Pøs ñi circuncisiónwan mara tøgagúibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibigwan møra mareneguende, purugubwei indan. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ñi kalø marøb itøbunøbene, tru ñi circuncidawa pasrab taibe chi circuncidamuig lataitøwein køn. ²⁶ Inchawei tru circuncisiónwan marmíkken tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibigwan treeg marene ¿circuncidamíig kuingucha, Tiuswein kabyube nui misag kui asamig circuncidaweig kui lataitøwei kørrømarig kømuitarru? ²⁷ Inchen tru judío kømø misag, asru tru circuncidamíig købendø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan marøbiibe, ñi, judío, tru Moisés pørigwan tøgag, katøgucha circuncidaweig købendø, tru pørigwan kalø marøb itøbunøbene, nø maig uniitøga ñune nøguen ñi kalø marøptiig kui kørrømartru.

²⁸ Kan judío kømibe, ka palatø judío kønrrab kømøwei, asru ka palatø circuncidaweig kuikkurri judío kønrrab kømøwein køn. ²⁹ Treeg kømøtø, kan cierton judíobe nui umbugurri treeg køn. Katø tru circuncisiónwan Espíritu Santogurri manrrau marig køn, tru maig maramigu pøriiløgurrin kønrrab kømøtø. Inchen tru treeg møwane maya nuguen tabig wamindiibe møguelainukkurrin kømøtø, Tiusweinukkurri arrubig køn.

3

¹ Trube, treeg købene, ¿kan judíoimbe chiyutørrer mas tabig kerah kan judío kømíigwei lata? ¿Katø tru circuncisión mariibe chi purugub pasrah? ² Pøs, kan judío kømibe chiyutøgucha truba truba tab køn. Srøtøbe, Tiuswei wamwan nømunwei asha marøb tøgagønrraimab isua trana pasrig købig køn. ³ Pøs nøm møiløgøben Tiusba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha, tru nøm Tiusba treeg pønrrømuikkurrindø, Tius nø maig tabig kuigwane treeg kømønrrai mana treeg martrab kø. ⁴ ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Treeg kømøtø, Tiusbe nø maig martrab taigwane isømø, treeg marøbig køn, misaabe mutøgucha isapteelø kuingucha. Tiuswei wamwan maig pørig pasraimbala:

“Ñi wamindiiløyu sølwan waminchibig kui asig kønrrain køn taig.

Katø ñun ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ tainab pasraigu ñibe tab puraya webyan” taig.

⁵ Inchen tru nam sølgandø tabig marmub pønrraibe Tius nø sølgandø tabig kuigwane masken tab nebua asig kønrrai kenamarene, trube, ¿nambe chi chinrrab køh? ¿Tru Tius nui namig købiitøga namun møra melønrrai marøppe, søl marmíig køptø, treeg marig kønrrab kø chindah? (Nabe iigwan trenchippe, møguelø maig isubelø køben, trumay isua trenchar.) ⁶ ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Trube, øyamay kuimbe ¿pirau maya misaameran tru maig kønrrabigwan Tiusbe chinha asha martrab kø?

⁷ Inchen tru nai isa wamindiibe Tiuswei newan ciertonigwane masken maya nuguen tabikken kønrrai marendøbe, trube ¿nane katøgucha chindimbarre kaig marøptiig kuig mara kørrømarah? ⁸ Trube, øyah chinrrauta (tru møiløgøsrøn namuimburab trømbøig waminchib itø amrrubeløma namun ke øyeeg chib pønrrabelø kui marøbelø køn): “Kaigwan margun cha, tabig attraimbe”. Tru trenchibelane møra pønrrønrrai maramig sølwein køn.

Tabig sølwan marøbeløbe kanguen mu kaagøn

⁹ Trube, treeg købene, ¿nam judíosmerabe katøguchi tabelø købra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende: “Judíosmeran lata, judíos kømeelan lata, kaibe mayeelanba nø karub tøgá pasran” cha. Yandø nambe: “Treeg køn” cha chab trendaig kuig køn. ¹⁰ Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Sølgandø tabiibe ni kan kandøguen mu kawei,

¹¹ maig kuigwan chi chibig kui mørtrabig muguen kawei,

Tiuswan isub lanrrabiibe muguen kawein køn cha.

¹² Mayeeløba peeburabgøba amba,

møitøgucha chi martrabgaig kailø misrin køn cha.

Tabig marøbiibe muguen kaagøn cha,

ni kan kandøguen mu kaagøn cha.

¹³ Nømui mørambe kan kwaig sørin trabwan kura pasri lataig køben,

nømui niløtøgabe may wamincha, isa kegørrøsrkøbelø køn.

Nømui trikkalusyube ulmerai venenon muga latalø, treelø køn cha.

¹⁴ Katø nømui trigube kaig nebunrrai trømbø wamamibah,

larrø pusrkwanrraptiig wamamig møbgølig lataibatø netsailø køn cha.

¹⁵ Nømbe kweechib, ani lushib luløb pønrramig srøbmerabe unchaguen tøgar køn cha.

¹⁶ Nømui amønailøbe purø isumdiig kørrømisra wamamig kønrraimba,

chugurringuen kømuielø isuig kørrømisra wamamig kønrraimba,

treeg marøbelø køn cha.

¹⁷ Ambumay imay tab amønami gwane ashmø misaamera køn cha.

¹⁸ Nømbe Tiuswan kørig tøgagømigwane

ni managuen isumeelø, treelø køn” cha,

trenchibig køn.

¹⁹ Pøs nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru pørig maig chiben truigwan marøb melabelaimburab waminchibig kui, numeratøgucha chi chinchab kaima pønrramig kønrraimba, katø Tiuswei merrab pirau maya misaamera kerriguba nømui chi mariilan eshka b pønrramig kønrraimba. ²⁰ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun marikkurri Tiuswei merrab chi kaig marmuig lataig munguen tabig kørrømarig kønrraamøn. Treeg kømøtø, tru pøriibe nambe kaig marøbelø kui trunun kenamarøb pasran.

Kaigyugurri webambamibe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúikkurrin køn

²¹ Inchen mømibe tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai marøbig Tiuswei yandø kenamisrin køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba chi asamikkaig, Tius maig karuigwan tru eshkabeløba, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, tru truigweimburab maig wamindig køben, treeg. ²² Iig tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai marig

Tiusweimbe, isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraikkurri arrubig køn mayeelø nun kørebelaimbe, mungucha nøørø marøb kandarøtø inchimø.

²³ Kaguende mayeeløba kaig mara, Tiuswei tørguegwalmabigwane chinchanebunøn. ²⁴ Incha tru chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig keta traniibe Tius ka yandø tab indikkurrin køn, Cristo Jesús kurri Tiusweyelø

kønrrai wesruilø kuikkurri. ²⁵ Tiusbe Cristone kan animal kweecha

tranøb lataitøwei marig køn, Cristo ani lusing nømui isubigwan pas-rikkurri misag kaig mariilan Tius ulø paymumig kønrrai. Øyeeg marøppe, Tius nui tru sølgandø tabigwan ashchai kenamaran, kaguende tammay muniirabig køptø, tru merrabwan kaig mariilane chi ulø paymønrrab pesannawa. ²⁶ Nøbe øyeeg marøppe, tru mõi øyan kwaløm nui sølgandø tabigwan kenamartrab indig køn. Katø nøbe isubigwan Jesúsweinug pasrøbigwane chi kaig kømíg lataig tabig kørrømisrtrai marøbig køn.

²⁷ Trube, treeg købene, ¿chiyu møg inchib pønrrønrrerah? Pøs treeg indamibe yandø patsan. Trube, ¿trunune mumay martrai pasriitøga patsøga pasrah? ¿Chigøben tabig mariiløtøga kønrrab kø chindah? Kah, treeg kømøtø, trube isubigwan Cristoinug partrai indiitøga patsøgan. ²⁸ Pøs nambe øyamay køn chibrrren pønrrer, tru chi kaig kømíg lataig tabig pasramibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurrin køn cha, tru maig maramigwan martrai pørigu truilan mariiløgurrrin kønrrab kømøtø.

²⁹ ¿Kabe Tiusbe judíosmerayasiitø Tius kønrrab kø chindah? ¿Nøbe judíos kømø misaameraingucha Tius kømuitarru? ¿Pøs yamba treegwein kømuitarru! Judíos kømø misaameraingucha nøbe Tius køn. ³⁰ Kaguende Tiusbe nøtø kandø køn, isubigwan nuinug pasrikkurri judíosmera, tru asru circuncidawarmeran chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig marøb, katø judíos kømeelø, tru asru circuncidawa kømeelangucha nømui isubigwan nuinug pasrikkurri chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig marøb inchibig. ³¹ Pøs treeg købene, ¿isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøga tru maig maramigwan martrai pørigwane chigucha kømíg mara kørrømartrautah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Masken nambe tru maig maramigwan martrai pørigwane maig købiibe, treeg kønrrai inchib pønrrer.

4

Abraham isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiuswei merrab chi kaig kømíg lataig kørrømarig

¹ Treeg købene, ¿nam judíosmerai tru merrabsrø namui kølli misag Abrahambe chi wetørraig køn, chinrrab? ² Pøs Abraham chigøben tabig mariitøga chi kaig kømíg lataig tabig pasramig kuig kuimbe, møg inchib waminchib pasramig købwei inchibsruiinrrun, inchendø Tiuswei merrab kømøtø. ³ ¿Tiuswei wamwan pørigube mandø chibig køh?: “Abrahambe Tiuswan køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig kømíg lataig, tabig treeg asha pasrig køn” cha, trenchibig køn. ⁴ Pøs møikkøben kan chigøben marenma, truburø traniiibe keta tranig kømøtø, nui marimburo tranamigwan tranig, treeg køn. ⁵ Inchen Tiusba tab pønrrønrrab chi marmuindøgucha, tru kaigwan chi kaig kømíg lataig tabig kørrømarøb Tiuswan kørebene, tru nui isubigwan nuinug pasrigwane Tiusbe sølgandø tabig kui asan. ⁶ Davidbe katø treetøwein taig køn: “Maya nuguen tab kuig køn cha, kan møg nui tabig mariiløgurrrin kømøtø, Tius ka yandø chi kaig kømíg lataig tabig treeg asha treeg kørrømarinabigweimbe.” ⁷ Øyah chib: “Mayanguen tab kuilø køn cha,

kaig mariilan Tius nømun chigucha chi ulø paymønrrab pesannab, katø nømui kaig mariilan chi isua ashmø kasra kørrømarinabelaimbe.

⁸ Mayanguen tab kuig køn cha,

Señor nui kaig marigwan trunun isua ashmøtø, Señor kagøbasinab møøbe.”

⁹ Inchen iig tru mayanguen tab kœbiibe ¿circuncidawarmeraindø kœnrrab kœ chindah, kabe circuncidameelaingucha kœnrrab kœ chindah? Pøs nambe trendaig kuig kœn: “Abrahambe isubigwan Tiusweinuutø pasra tœgagúikkurri nune Tiusbe chi kaig kœmíig lataig tabig treeg ashã pasrig kuig kœn” cha. ¹⁰ Inchen ¿tru treeg mara kœrrømarøb urasbe nœbe maig uñen kuig kœh? ¿Nœbe circuncidaweig kœben kuig kœh, kabe circuncidamíig srø kœben kuig kœ chindah? Nœbe circuncidaweig kœben kœmøtø, nœbe circuncidamíig srø kœbenbatøsrøwei treeg kœrrømarig kuig kœn. ¹¹ Inchen Abrahambe tru isubigwan Tiusweinuutø pasra tœgagúikkurri chi kaig kœmíig lataig tabig treeg ashã kœrrømarí wendøsrø, truigweimburab tru circuncisiónwane kan siñal, kan sello lataig utig kœn. Treekkurri Abrahambe circuncidameelø mayeelø Tiuswan kœrebelaimbe nœbe mœskain kœn, nœmgucha kaig kœmeelø lataig tabig treeg asiilø kœmig kœnrrai. ¹² Katø Abrahambe tru circuncidailaingucha mœskain kœn, tru treegwan ka mariitø kœmøtø, tru namui mœskai Abraham circuncidamíig kœppatøsrøwei nui isubigwan Tiusweinuutø tœga unigu truwandøwei trap-punabelaimbe.

Tius nø martrab kœrrømisriibe isubigwan nuinuutø tœgagúikkurri utønrnun

¹³ Kaguende Tius tru treeg trannrrab cha kœrrømisrigwan Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba pirøwan ketig utønrnun chib urasbe, tru maig maramigwan martrai pœra wesruitœga tranmøtø, nœ isubigwan Tiusweinuutø pasra tœgagúigu chi kaig kœmíig lataig nœ treeg kuigu tranig kœn. ¹⁴ Kaguende tru keta trannrrab misrigwan utønrreløbe tru maig maramigwan martrai pœrig maig taigwan marøbelø, truiløtø kuig kuimbe, trube, tru isubigwan Tiusweinug pasra tœgagúibe chi tœgagømuinguenig kœben, katø tru treeg trannrrab cha kœrrømisrikkucha ka treeg martrab taitø purebsruinrrun. ¹⁵ Pøs kaguende tru maig maramigwan martrai pœriibe Tiuswei trømbøig namig kœbigwan tœgaig arrubig kœn mœrmeelaim palabe. Inchen tru maig maramigwan martrai pœra wesruig chiganuube, kalø marøb itubunab kœmikkucha chigagøn.

¹⁶ Inchawei Tius tru treeg trannrrab cha kœrrømisriibe misaamera nœmui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri arrubig kœn, truiibe Tiuswei tru ka yandø ketig kœnrrai. Incha tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamerai mayelaimba maig marigwane mu kœnøgamgaig treeg marig kœrrømisrtrain kuig kœn. Tru maig maramigwan martrai pœrig maig taigwan marøbelaindø kœmøtø, tru isubigwan Tiusweinuutø pasrig Abraham tœgagúigwandøwei tœgarweimbe nœmuingucha kœnrrai. Inchawei Abrahambe Tiusweimburabigu nam mayelaim mœskain kœn. ¹⁷ Tiuswei wamyu maig chibig pœrig pasraimbala: “Truba yambalø peesrøn, peesrø warønrab misaamerai ñune mœskain kœnrrai marar” taig. Tru Abraham kœrewa pasraig Tiuswein kabyube Abrahambe namui mœskain kœben, tru Tiusbe kwailan øsiirangarub, chi marig kaabendø, chabguen marig pœnrrai lataig wamabig, treeg Tius kœn.

¹⁸ Chi treeg kœnrraitamab isua muniiramig chigagúingucha, Abrahambe kœrewa, muniirab megaig kœn. Treekkurri truba yambalø peesrøn, peesrø warønrab misaamerai mœskai misrig kœn, Tius øyah taimbala: “Ñuinukkurri karrab misaabe øyeeg nœrrø kœnrrun” taig. ¹⁹ Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tœgagúigube treeg kœmuptinchaitamab nui asrwan isua, kullaaramuig kœn, nœbe yandø kwai lataig kuinaindøgucha.

Kaguende nõbe yandø cien años lutauig købig køn. Katø Saragucha ureg tøgagømibe kwai lataitøwein købig køn. ²⁰ Øyeeg køben Tius tru treeg martrab cha kørrømisrigwane Abrahambe treeg kømuptinchaitamab isumuig køn. Treeg kømøtø, nui isubigwan nõ Tiusweinuutø pasra tøgagúibe masken mur pasrønrrai marig pasrøwa, Tiusweyasig maya nuguen tabig marøbig køn. ²¹ Abrahambe treeg kønrrab kui newan isua pasrabig køn, Tius treeg martrab cha kørrømisrigwane maramburab maramigwan tōga Tius kui. ²² Incha nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe Abrahamwane chi kaig kømíig lataig tabig kui asha utig køn.

²³ Inchen tru: “Chi kaig kømíig lataig tabig kui asha utig køn” cha pøriibe Abrahamweyasiitø kømøtø, ²⁴ namuyasikkucha tōga pøra pasrig køn, tru nam chi kaig kømeelø lataig tabig kui asha Tius utiilø kønrrabelaimbe, tru namui Señor Jesucriston kwaitai utugurri katøle øsiirangarub Tiuswan nam kørebelaimbe. ²⁵ Cristobe namui kaig mariilaimburø kwanrrai tranig kua, katø nune katøle øsiirangaruig køn, Tius namun chi kaig kømeelø lataig tabig kui asiilø kønrrai.

5

Kaig marig chigar kønrrai yandø tabig kørrømarig

¹ Inchawei isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurri chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig kua, Tiusba chi isumgaig tab pønrramigwan tōgaguer, Señor Jesucristogurri. ² Pøs katø nambe nõgurri namui isubigwan nuinuutø pasriitōga øyeeg tru ka yandø tabig tranigu kebamba, truyu pønrrøwa, Tiuswei tōrguegwalmabigwan namgucha tōgagønrrab, treegwan isua muniirab tab kui mørøb pønrrer. ³ Incha øyeetø kømøtø, namun chigøben isumdiig nebuben, katø nambe mayanguen tab kui kasraabelø ker, kaguen tru chigøben isumdiig nebui pønrramig arrubiibe maig kuingucha tammay melam kusremig arruben, ⁴ tru maig kuingucha melabig melaigugurri arrubiibe, chine pub arrubigu chi kømui lataig pønrrabelø kømig arruben, tru treeg chi kømui lataig pønrrabelø kuigyugurri arrubiibe, tru tøgagømigwane yandø tōgaguen pønrrermab isua pønrramig arrubig kui isubelø kuig køppe. ⁵ Inchen nam tru tōgaguermab isua munig melaibe, treeg kømuptincha namun ka isuindø pønrramig kønrrai kørrømartrabig kømøn. Kaguende Tiusbe namui manrøwan nui undag købiiitōga netsøgana pasrig køn, Espíritu Santon namun tōgagønrrai tranikkurri.

⁶ Pøs nambe chigucha chi martrabgailø pønrrøben, Cristobe kailayasig kwaig køn, yandø ke treeg maramig puben. ⁷ Tabig sølgandø uñib møweimburø kan mugøben nõ purøbasramisra kwanrrab indamibe purø murig køn, ke kan larrø tabig marøb møweimburøgan pøs kan mube nõ purøbasramisra kwanrrab pasramisrøbwei inchibsruitarru køben. ⁸ Trune Tiusbe nui undag købig namuyasig tōgagúigwan øyeeg marigu kenamaran, nam kaig marøbelø købenbatøsrøwei, Cristo namuimburø nõ purøbasramisra kwaigu. ⁹ Møimbe yandø Señor Jesucristoi ani lusiitōga nam chi kaig kømeelø lataig tabig pønrraig køppe, møimbeguende Tiuswei trømbøig namig købig namuim pala attrabig pasrabigwan Cristogurri treeg pumønrrai mariilø kømønrrun. ¹⁰ Pøs nam Tiuswan ashig kømui inchib pønrrab urassrøweinguen, nui Nusrkai kwaikkurri Tiusba tammay tabig kørrømisra pønrramig kønrrai mariilø kuig køppe, møimbeguende, yandø nam nõba tabig kørrømisra pønrrønrrai mariiløbe,

nambe kaigyugurri wesrailø kømønrrun Nusrkai øsig kuikkurri. ¹¹ Incha katø iitø kømøtø, nambe Tiusweinug maya nuguen kasrag pønrrer namui Señor Jesucristogurri. Pøs nøgurri nambe Tiusba tru tammay tabig kørnrømisra pønrramigwan mømibe utig kuig køn.

Adánweiwanba, Cristoiwanba waminchibig

¹² Pøs kaig mariima kan møkkurrindø yu pirau kebarruben, kwamibe tru kaig marikkurri arrig købene, øyeetøwei tru kwamibe maya misagwan puraarrub arrig køn, kaguende mayeeløba kaig marig kua. ¹³ Tru maig maramigwan martrai pørig chigaabenbatøwei, kaig mariibe yu piraube pasrabgwen indig køn. Inchendø tru maig maramigwan martrai pørig kaabene, kaig marigwangucha chi isua asamig kaabig køn. ¹⁴ Treeg kuindøgucha, tru kwamibe Adán tsub urassrøngurri Moiséskatig mayeelaim pala pasrøben, mayeelanba kwamig arrig køn, Tius karua pasrigwan kalø marøb itøbunab Adán mari lataitøwei marigwan marmeelaim palaguen. Adánbe tru wendau attrabigweimbe tre lataitøwein kuig køn.

¹⁵ Inchendø Tius nø keta traniiba, tru karua pasrigwan Adán kaig marøb itøbuniibabe treetøwein kømøtø, peg køn. Kaguende Tius karua pasrigwan kan møg kalø marøb itøbunikkurrindø misag truba nørro kwamima kuibe, treetøguen kømø, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe misag nørro pønrrabelaim pala arrumburab arrig køn, tru Jesucristo kan møweinukkurrindø ka yandø keta tranig arrubig. ¹⁶ Inchagucha Tius tru keta traniibe, tru kan møøtø kaig marigugurri arrubig lataig kømøtø køn. Kaguende tru kaig marimburo maig kørnrabigwan asha mariilø pønrramig arrubiibe, kanbalø kalø marikkurrindø arrua, misagwan kailø kui kørromara pønrrailø kømigwan tøgag arrig køn. Trune Tius tru ketiibe møguelø purø nørro kalø mara pønrrøben, treekkurri arrua, Tiuswein kabyu nam chi kaig kømeeelø lataig tabig pønrramig kønrrai mariilø kømigwan tøgag arrig køn. ¹⁷ Pøs Tius tru karua pasrigwan kan møg, nøtø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misagweim pala tru kwamig nø karub pasrønrraima, tru kan møøtø øyeeg mariibe, treetøguen kømøtø, tru Jesucristo, nø kan møkkurrindø nøm øsig kuigube chigurrimbunø arrubigwan nøm kanawa puraambub amrrun, tru Tiuswei nørro ka yandø tab indigwanba, tru chi kaig kømíig lataig kømig ketigwanba Tius tranig utabelø.

¹⁸ Pøs Tius karua pasrigwan kan møg kanbalø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misaameran møra pønrrønrrai pønrrailø kømima kuibe, katø treetøwei kan møg kanbalø sølgandø tabig mariitøgatø maya misaameran tru chi kaig kømeeelø lataig tabig kørromisramigwan maran, truiibe nømuyasig øsig kømigwan tøgag arrubig. ¹⁹ Kaguende kan møøtø maig karuigwan møra marmuikkurrindø misaamera truba nørro kaig marøbelø kønrrai mara kørromariibe, katø treetøwei kan møøtø tru maig karuigwan møra mariibe truba nørro chigucha chi kaig kømeeelø lataig tabig kørromariilø kønrrun.

²⁰ Tru maig maramigwan martrai pøriibe tabigwane tabig kui ashchaimba, kaig marigwane kaig kui ashchaimba asøskønrrab kebarrubene, tru kaig marøb itøbunab kømibe masken nurab larrøbitsig køn. Tru kaig marig mas larrøbichib nurabene, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe treetøguen kømø, purab nuikken nurab larrøbitsig køn. ²¹ Inchawei tru kaig mariibe misagwan Tiusweinukkurri tarømara, kwamigumay srua ib truiig kerriguwan nø karub pasrab lataitøwei, tru

ka yandø tab indikkucha tru sølgandø tabig mariitøga kerriguwan nø karub pasrønrrain kuig køn, managatig øsig kømigwan tøgag Jesucristo namui Señorgurri.

6

Kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø

¹ Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiuswei tru ka yandø tab indig mas nurab larrøbichib attraimbe, trube, kabe kaig maramigwan marøbig martrab køh? ² ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende nam kaig maramigweimburappe yandø kwailøbe tru kaig maramigu katøgucha chinchø øsig pønrrønrrab. ³ ¿Kabe ñimbe ashmeelø køtirru, nam mayeelø Cristo Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrøbeløbe, tru nø kwaigu namgucha nøba kanguegøtø nø kwab lataitøwei mara pønrrain kui? ⁴ Kaguende nambe piu umbu ulsraitøga nøba kanguegøtø søri latailø kuig køn, nø kwaigu namgucha kwanrrab, Møskawei tørguegwalmabiitøga kwabelai utugurri Cristo katøle øsiirawa kurrab lataitøwei, namgucha katøgan srøig peemay øsig amønarnamigwan tøgagønrrab.

⁵ Cristo kwaiguma trakkandø kanbalatø nam nøba pønrrain kuabe, treetøwei nø øsiirawa kurrigugucha nambe øsiirawa pønrramig kønrrun. ⁶ Kaguende nambe ashibelø ker, tru nam trendø kaigwan tøga kal-laig tru køllig namui umbu pasrabigwane Criston tru kurusu mesrøben, tøga mesrøb lataig marigwan, tru namui umbu kaig martrai isungarubigwan pinisaig kønrrai, nam kaig maramigutø melabig melamig kømønrrai. ⁷ Kaguende yandø kwabiibe, treeg kaig marøb megamigugurrimbe treeg marmønrrab webya pasran. ⁸ Pøs namgucha Cristoba kanguegøtø kwab lataitøwei marabe, katø nøba øsig purramigwangucha purramig kønrrab kui isua pønrrer. ⁹ Kaguende nambe ashibelø ker, Cristobe kwabelai utugurri katøle øsiirawa, yandø kurrikkurrimbe katøbe yandø mana kwamønrrabig køben, tru kwangarub pasrabiibe yandø nune katøbe chigucha martrab kaimanrrab kui. ¹⁰ Cristobe kwappe, tru kaig marigweimburab kan pijitø managatigweyasig kwawa, katø møi øsig wappe, Tiusweyasig øsig wan. ¹¹ Inchawei treetøwei ñimbe kaig maramigweimburappe yandø kaig marmønrrab kwailø kermab isua pønrray. Inchendø Tiusweyasiibe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri øsiguelø kermab isuague.

¹² Trube, treeg købene, tru kaig maringarub pasrabig tru ñimui patsønrrab asru nø karub pasrønrrain kømøtø kuig, tru kaig marøg købig arrubigwan ñim tru kuindø maramig kømønrrai. ¹³ Katø ñimui asru tasiimera, srøbmera, øyeelø chine tøgagüilan kaig maramigweyasig tranrrab inchib pønrrømøtay. Treeg kømøtø, masken ñimbe kwailø latailø kua, katøle øsiirawa latailøsun Tiusweyasig tranrrab inchib, ñimui asru chi pønrrabigwane trurrawa sølgandø tabig marøb kømigweyasig tranrrab inday. ¹⁴ Pøs tru kaig mariibe ñimune yandø nø karub pasrømønrrun. Kaguende yandø ñimbe tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tius nø ka yandø tab indig truig karuin pønrran.

Møimbe yandø kaigwan kømø, tabig maramigwan marøb melabelø.

¹⁵ ¿Trube, treeg købene, mandø inchab? ¿Tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig karuig pønrraig køppe, kabe kaigwan marøb kønrrab køh? ¡Kah! mumaygucha

chi treeg k nrraam n. ¹⁶  Ashmeel  k tirru,  nimma mung ben n  maig karuben treeg karui m r b mel rrum n cha melamisrabe, n  maig karuben ànim m ra mar b melai m waimbe n  karuindiig melamig k big kuin kui? P s, tru kaig maramig n  karub t ga pasraibe kwamigumay srua iben, Tius maig karuigwan m ra marig truig karub t ga pasraibe Tiusba tab p nrramigumay srua ibig k n. ¹⁷ Inchend  Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa chinrrab. P s  nimbe merrappe tru kaig marig karuind  melabel  kuagucha, tru tabig kusrenanigwan ànim maig utig k ben, treeg mar b k migu p nrramisra,  nimui manrraugurri newan isua treegwan m ra marig k n. ¹⁸  nimbe kaig marigugurri yand  wesrailø kua, m imbe  nimbe tru s lgand  tabigweyasig karuindø mel nrrabel  misrin k n.

¹⁹ Nabe waminchippe, misaamera wamindimay waminchar, kaguen  nim misaamera kuig k ppe, isuigu kullaguel  kuimba. P s tru merrabwanma  nimui asru tasiimera, srøbmera øyeelø chine t gag ilan k s ng nrraptiigweyasig treegwandø, treegwandø katøguchinguen, katøguchinguen tr mb ig mar b k mima kuibe. M imbe treet wei  nimui asru chine p nrrabigwan tru s lgand  tabig mar b kømigweyasig treegwandø mar b k mig tranrrab inday,  nimuyasiit wei Tiusweind  tar marig p nrramig k nrrai.

²⁰ P s tru  nim kaig maramigu trut  trut  mar b k b urasma tru s lgand  tabig maramig  nimun truig n  karuim ig am  ibel  kuig k n. ²¹  Inchen tru kaig marigugurrimbe tabiibe chi wesrawa p nrr gue? M i yambalas mbe  nimune k rikken kuim p nrramit  k n. P s truike srabebe ka kwamit wei srua arrubig k n. ²² Trune m imbe  nimun kaig mar b melaigugurri yand  wesrail , Tius karuind  melabel  misrikkurrimbe, Tiusweyasiit  tar marig p nrramig t gag n. Inchen truikkurri arrubiibe tru managatig  sig k mig, truig k n. ²³ Kaguende kaig mariibe tru kaigwan marimbur  n  tran ppe, kwamigwane tranan. Trune Tius keta traniibe managatig  sig k mig, truig k n, namui Se or Jesucristoba kanbalatø p nrraigu.

7

Kasharawarmera maig k ben, treetøwein k n cha wamindig

¹ Nai nunel , tru maig maramigwan martrai karuigwan ashibelan nabe waminchar.   nimbe ashmeel  k tirru, tru maig maramigwan martrai karuibe kan m wane  sig unamnegatiit  n  t ga pasrabig kui? ² Kaguen kan kasharawa ishuwanma tru maig maramigwan martrai pasriibe keeba n  r  k nrrain k m , kand  mara t gag n keg  sig wamnegatiibe. Inchend  yand  keg kwabene, tru p rig nui keeba n  r  k nrrain k m , mara k rr marig k bigwane n be yand  truburappe chi asamikkaig k rr misran. ³ Inchawei keg  sig wanne, kat gan m  ba kasharabene, truigwane ‘kewan it lul pt  ishug k n’ cha, nune treeg wamig k rr misrtrun. Inchen nui keg kwabeneguende, tru maig maramigwan pasrig nui keeba n  r  k nrrain k m , k rr marig k bigwane, yand  n be truburappe, chi asamikkaig k rr misran. Kat gan m  ba ya, kasharaingucha, yand  kewan it lul pt  ishug k nrraam n.

⁴ Kat  treet wei  nim, nai nunel gucha, Cristoi asruel  kuikkurri tru maig maramigwan martrai p rigweimburappe  nimbe yand  kwai latail  k rr misrig kuig k n, tru kat ganwei misra p nrr nrrab, Cristo tru kwailai

utugurri øsiirabigwei, nam øyamay Tiusweyasig tabig marøbelø kønrrab. ⁵ Kaguende trendø kaig marøb asr namun nø karuim pønrrab urasbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kaigwan marmønrrai tru mera pasriibe namune kaigwan martrab isunrrai masken kiagasrønanan, tru kaig marøg købiibe namui asru marøb pasrabig køn, namun øyamay kwamigumay srua inrrabigweyasig marøbelø kønrrai marøb. ⁶ Inchendø mømibe tru Moisés pørig nø karub tøgagúigweimburappe nambe yandø kwaikkurri, nambe truigweimburappe chi asamikkar kørrømisrig køn, Espíritu Santoinug peemay øsig kømig srøizhigu nam Tiusweyasig marøb melamig kønrrai, tru maig maramigwan martrai merrabsrø køllin pørigu kømøtø.

Tabigwan martrab inchen kaigwan martrai inchibig namui umbu pasrabig

⁷ ¿Trube, treeg købene, mandø chinrrab? ¿Tru maig maramigwan martrai pøriibe kaig marøbig kønrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende tru martrai pørig kømuimbe, kaig mariibe maig købig kuin kui nabe nebua ashmubsrubrainrrun. Pøs tru maig maramigwan martrai pørig: “Mendaigweiwane chull asamig kømøn” cha, trenchimuiig kuimbe, trube, tru mendaigweiwane chull asamibe kalø købig kuin nabe nebua ashmubsrubrainrrun. ⁸ Inchen kaig maramibe tru øyeeg marmønrrai karua pasrinug nø kelula, pasramisra, nane chigurrimbunø chull ashib pasramig kønrrai nane masken isunrrai kiagasrønang køn. Kaguende tru maig maramigwan martrai pørig chi kaabene, tru kaig mariibe chi martrabgaig, kwaig lataig køn. ⁹ Tru maig maramigwan martrai pørig maig maringaruigwan merrabsrø chigaig køppatøbe, nabe øsiguig købig kur. Inchen tru maig maramigwan martrai pasrig arrubene, tru kaig maramibe nainuube ke øsiirab lata inchen, nabe kwai lataig kørrømisrinabig køn. ¹⁰ Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe tru øsig kømigumay pera inrrabig kuig købendøbe, nane masken kwamikken kønrrai marøptinndan. ¹¹ Inchen kaig maramibe tru maig maramigwan martrai pasrinug nø kelula, pasramisra, nane puro may kebenørka, tru karua pasriitøga nane kwaig lataig mara, Tiusweinukkurri tarømartan.

¹² Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe newan tabig køben, katø tru martrai karua pasriibe newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøbig, tabig køn. ¹³ ¿Trube, tru treeg tabig købendøbe nane kwamig kønrrai marøb pasra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Treeg kømøtø, tru kaig mariibe tru tabig martrai pørigwan nø merrarrawa marøb pasraitøga nane kwanrrai mara, øyamay kaig mariibe kaig marigwein købig kuin kui ashchai kenamarig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai pasriibe tru kaig marigwane newan kaig købig kui kenamaran.

Møøbe kullaguig køn

¹⁴ Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei newan tabigweimburabigwan nambe asamig køben, trune nabe asr mumay srua iben treeg kuinawa, trumay isumøtø, kaig marigu trunundø, trunundø marøb meganrrai yani lataig kur. ¹⁵ Pøs natøweinguen na marøb pasraigwane ni mandø kuinguen mørmuinatan. Kaguende na marinrrabna indigwane marmubendø, tru tsalø kømdiig na marmønrrab isuigwane, trube, marøptø marinabig køn. ¹⁶ Pøs tru nai isub kebachibigu kalø

kui mōrendø, na trunun marøptø marinaig købene, trube, tru maig maramigwan martrai pøriibe chi kaig kōmøtø, nabe truigwane tabig kui asha pasrar. ¹⁷ Pøs treeg købene, tru treeg kaig marigwane yandø narre marøb pasrømøtø, tru nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran. ¹⁸ Pøs Tiusba kōmíibe trendø na kaig kuinaigube chigucha tabiibe pasrømuin kui ashar nabe. Kaguende tabigwan nabe martrappe isuinabendø, truigwane martrappe kaimainatan. ¹⁹ Pøs tru na mariibe tru tabig martrab isuigwan marmøtø, tru kaigwan marmønrrurmab isuigwane marøptø marinatan. ²⁰ Inchawei tru na marmuinrrabna indigwan na mariibe, narre marig kōmøtø, nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran.

²¹ Inchawei nainug kaig martrai inchib pasrabig købig kuin kui nebua ashar, nabe tabigwan martrab indingucha, tru kaig maramibe nainuube nømerrig, nømerrig pasrabig kuin kui. ²² Kaguende nabe nai umbube truba truba tabiibe kasraarar tru maig maramigwan martrai Tius pasrigu kaigwane marmub, tabigwane marøb indamigwan nebua asha. ²³ Inchendø nai asru tasiimera, srøbmera øyeeg chine pønrrabigu øyeegwan martrai inchibig katøgan nuin kui nainug kaig maringarub pasrabig kuin kui ashar, tru nai turtrawa isuigu maringarub pasrabig tabig karuigwane marmønrraingøba inchib pasrabiiba kwayab, tru nai asru chine pønrrabigu kaig maringarub pasrabig, truig køn, tru nan iløsrka meganrrai nø merrarrowa srua ibig.

²⁴ ¡Karrengucha kuita kan na waachawane! ¿I tru kaig maringarub pasrabig kwamigumay srua ibigugurrimbe nane mu wesranrrerah? ²⁵ ¡Pøs Tiuswan mayanguen unywa, unywa char, namui Señor Jesucristogurri nan wesranrrab kui! Inchawei natøweinguen nai turyu isuitøgabe Tius martrai karua pasrigu isub megainabendø, tru na trendø kaig kuinaitøgabe kaig martrai karua pasrigu marøb megainatan.

8

Tiuswei Espiritu maig kønrrain køben amøñibeløbe yandø tabigu webamba pønrran.

¹ Inchawei møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelaimbe møra melønrrai maramibe yandø chigaagøn. ² Kaguende Espiritu tru martrai karua pasrig øsig kōmig Cristo Jesúsweinug pasrabiibe, tru kaig marøbig kønrrai indamba, kwamig kønrrai indamba tru martrai karua pasrig treeg inchibigugurri nane wesruig køn. ³ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe truburab martrab kaimaigwan Tiusbe marig køn, pøs tru pøriibe yandø truburab martrabgaig køben, tru namui trendø kaig kuinaigu truikkurri. Inchen Tiusbe nui trag Nusrkai managuen kaig marmíigwan kan kaig marøb møg kui lataig, kaig mariilaimburø kwanrrai øra, øyamay tru kaig marøb kōmig namuinug maringarub pasrabigwane chinchangaig kørromara pasran, ⁴ tru maig maramigwan martrai pørigu sølgandø maig marøb kōmigwan karuilø namuinug marig kørromisrtrai, tru namui trendø kaig kuinaigu marøb amønainug kōmøtø, tru Espiritu Santo maig kønrrain køben marøb amøñibelainug.

⁵ Tru trendø kaig kuinaigu treegwan marøb amøñibeløbe, ka truburabigwandø isuben, trune tru Espiritu Santo maig amøñinrrai inchen treegwan marøb amøñibeløbe, Espiritu Santoimburabigwan isubelø køn.

⁶ Inchen tru trendø kaig kuinaigu isub pasraibe Tiuswan tarømisra, kwaig lataig pasraig, treeg køben, trune Espíritu Santo maig kønrrain køben treegwan isub pasraibe srøig øsig kømiba, Tiusba chi isumgaig tab kømiba, treeg køn. ⁷ Pøs tru trendø kaig kuinaigu treeg isub tōga pasraibe Tiuswan tsalø isub pasran, kaguende Tiuswei tru maig maramigwan martrai karuulan mōra martrab inchimøwei, katø truulan martrab kaimabwei indig kua. ⁸ Incha tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan mōra marøb amøñibeløbe, Tiuswane tab kui wanrrai martrab kaiman.

⁹ Inchen ñimbe tru ñimui trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan mōra marøb amøñibelø kømøtø, Espíritu Santo maig amøñinrrain karuben treeg amøñibelø køn. Treetøgucha Tiuswei Espíritu ñimuinug pasrøbene kønrrun. Pøs mōikkøben Cristoi Espíritun chigaibe, Cristoin kømøn. ¹⁰ Inchendø Cristo ñimuinug pasraikkurrimbe asrbe kaig mariløgurri kwamig kuindøgucha, Tius nōba ñimun kaig marmeelø lataig tabig kørrōmara pōnsraikkurri, ñimui espíritube øsig pasran. ¹¹ Inchen Tiuswei Espíritu Jesúswan kwaitai utugurri katøle øsirangarubig ñimuinug pasrøbene, Criston kwaitai utugurri tru katøle kusrubiibe ñimui ka pinønrrab asrmerangucha tru nui Espíritu Santo ñimuinug pasrabiitōga øsig kømigwan tranrrun.

¹² Inchawei, nai nunelø, nambe uløbe pønrrøbendø, tru trendø kaig kuinaigu tru kaig maramigwan uløgucha pønrrømer, truig maig marøg kuinchen marøb pønrrønrrab, ¹³ kaguende tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan marøb amøñabe, ñimbe kwanrrun Tius malø asamikkaig. Inchendø tru ñim asru kaig marøb tōga pønrraigwan Espíritu Santotōga kwai lataig kønrrai kørrōmarabe, ñimbe managatig Tiusba øsig kønrrun.

¹⁴ Mayeeløba Tiuswei Espíritu maig amøñinrrain køben truwan ambubeløbe Tiuswei ureemera køn. ¹⁵ Pøs ñim Espíritu Santon utiibe ke larrø kwaarøsa srua kuilø lataig kørig kuindø katøle treeg melønrrai marøbigwan uta pønrrømøtø, kan trag ureemera lataig kønrrai marøb Espíritu Santon utig køn. Incha nambe nōgurri Tiuswan: “Abba, nai Mōskain” chib wamabelø ker. ¹⁶ Inchen tru Espíritu Santotøwei namui espíritune eshkabig køn, nambe Tiuswei ureemera kui. ¹⁷ Trube, nam nui ureemera kuig kōppe, nō keta tranamig tōgagúigwangucha utønrrabelø ker, Tius tru keta tranamigwan nam utønrrabelø køb, katø Cristo utigwan namgucha kanguelarrøtø utønrrabelø købgue. Pøs ka yandø kømø, cierton nun chine nebuinab megaigwan namgucha chine puraambub meløwabe køn, nōba kanbalatø tōrguegwalmabiisrø purramig kønrraimbe.

Tru purø tabig wendøsrø attrabig

¹⁸ Pøs mōin kwaløm nam chine kaig nebuinab melaibe tru tōrguegwalmabig namun kenamarig kønrrabiibabe, ni kan ‘øyeeg køn’ cha waminchibguen wamindamgaig purø nuig køn. ¹⁹ Tius chigurrimbunø mara pōnsrailøbe truba truba ashig kui muniirab køn Tiuswei ureemera tōrguegwalmabelø kenamisramigwan. ²⁰ Kaguende tru chigurrimbunø mara pōnsrailøbe øyeeg mumayguen tab pumuig pønrramig kønrrain kuig køn, nøm treeg pønrrønrrab indikkurrin kømøtø, Tius nō trendø treeg kønrrai marikkurri. Inchendø treetø kørrōmisrtrain kømøtø muniiramigwan tōgaig marig kua, ²¹ tru chigurrimbunø mara pōnsrailøtøweinguen minchib trerab inrrai marigugurri mas treramønrrai

wesrailø kørnrun, tru Tiuswei ureemera purø nuig purø tabigu webamba pønrraigu truiløgucha pønrrailø kørnrrab.

²² Pøs tru chigurrimbunø mara pønrrailøbe møin kwalømgatig kan ishuumisag unø tammisrtrab truba truba mullib pusrkwai inchib lataig indi aser. ²³ Pøs tru treeg tab kømui pønrrappe, tru chigurrimbunø mara pønrrailø truiløtø kømøtø, Espiritu Santon namun pølbasa tranigwan uta tøgarmena namdøweinguen namui umbu truba truba mullib pusrkwai inchib lataitøweim pønrrer, Tius tru namun nui trag ureg lataig mariilø kømigwan truba truba muniirab, tru namui pirau asrmeran kaigyugurri wesruilø kømigwan. ²⁴ Kaguende treeg kørnrraitamab isua muniirab melaigu kaigyugurri wesrailø pønrrer. Pøs tru nam muniirab melaigwan nam chab ashaguen pønrraimbe, trube, tru muniirab melamigwane chinchab muniiramubsruinrrun. ¿Kaguen yandø chab ashaguen pønrraigwane chiwan muniiraiasamørra? ²⁵ Inchen nam chi nebua asiimigwan ke tøgagønrrurmab isua muniirab meløwabe, munig melabiitø munig meler.

²⁶ Katø treetøwei Espiritu Santobe namui kullag kuigu purugubig kørn. Pøs nambe Tiusba wamindigu chi wamindam kuinguen mørmuben, Espiritube namuimburo nø purøbasramisra miappe, wamdøgabe ni mandø chibguen miamgailan truba truba nu israb miabig kørn. ²⁷ Inchen Tius namui manrrømeran maig køtashchab umbusrøngue tab ashibiibe, Espiritu Santo nø maig isua pasraigwan ashibig kørn. Kaguende Espiritube Tius maig kørnrain køben, trumay Tiuswei misaamerai purøwaminchib miabig kørn.

Tius namun kaigyugurri wesranrrab øyeeg marig

²⁸ Tiuswan undaguelaimbe chitøgucha pub arrubiibe tabguen kørnrai Tiusbe treeg marøbig kui nambe ashibelø ker, tru nø martrab isua tøgagúig truig maig køben trumay treeg wamiilaimbe. ²⁹ Tius tru manasrøwei nø asiilane manasrøwei kanmaytø lawa wesrabgucha wesraig kuig kørn, nui Nusrkai maig køben, treeløtøwei misrtrai, Nusrkaimbe truba nørrø nunelø mayelai utu nømerrig kørnrai. ³⁰ Incha tru manasrøwei kanmaytø treelø kørnrai lawa wesrailane katø nøbe nui misaamera misrtrai wama, katø tru nø wamiilane chi kaig kømeeleø lataig tabig pønrrønrrai mara, tru treeg tabelø kørnrai kørromariilane nui tøgwegwalmabigugucha tøgatø pønrrønrrai marig kørn.

³¹ ¿Trube, iibe øyeeg købene, nambe mandø chinrrab køh? Tiusbe namuingatø pasrøbene ¿namune mugøben søtøbasramisrøb kurringucha, chigúin kørnrrautah? ³² Tiusbe nui trag Nusrkawanguen namun tranmønrrab inchimøtø, nam mayeelayasig kwanrraima traniibe, ¿chigurrimbunø tranamburab namun tranamigwangucha tranmønrraitarru, Nusrkaimba kegøtø? ³³ ¿Tius nø lawa wesruilane mu kui 'øyeeg, øyeeg kaig marøbelø kørn' chinrrautah? Pøs, chi kaig kømeeleø lataig tabig pønrrøbiibe, Tius, nø kørn. ³⁴ Trube, ¿kaigu pønrrønrrai, mu pønrrønrraitama chindah? Pøs Cristo Jesúsbe mana treeg martrab kø. Kaguende nøbe kwawa, katø trutø kømøtø, nøbe katøle øsiirawa, Tiuswei kusrmaygatø wan, katø namuyasig purøwaminchib. ³⁵ ¿Cristoi undag købigugurri namune mu kui tarømartrab kø? ¿Chine isui melamig pub arrubiitech, kabe chigøben murig pui melamig arrubiitech, kabe kaig indinab melamig arrubiitech, kabe mamig kaagøbig parø arrubiitech, kabe asru kemig chigucha kaagøb arrubiitech, kabe chigøben kørig

kømdiig pub arrubiiteh, kabe kweecha petiilø kømig arrubiiteh? ³⁶ Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Nambe ñigurri chu urastøgucha kwaitø, kwaitø meler cha.

Namune ubishameran kweetsamsrømay srua ambamig kui lataig mara tøgagúilø ker” cha.

³⁷ Inchendø chigurrimbunø øyeeg pub arrubigu chinchaingaig kanawa webamba pønrrer, tru namun undaarabikkurri. ³⁸ Pøs Tiuswei undag købigwane ni chigucha tarømartrab kaimanrrab kui nabe asha pasrar, kwamig lata, øsig kømig lata, ángelesmera lata, nøm asha karub pønrrabelø lata, møin kwalømig lata, katø wendø attrabig lata, katø maramburab marøb pønrrabelø lata, ³⁹ purø palasriig lata, purø umbusriig lata, chigurrimbunø Tius mara pønrsrailøyu købeløbe møikkucha namune chinchagucha tarømartrab kaimanrrun tru Tiuswei undag købig namui Señor Cristo Jesúsweinug pasrabigugurrimbe.

9

Tius Israelwan lawa wesraig

¹ Na Cristoinug pasrawa cierton waminchar. Nabe isa waminchimur. Tru nai isub kebachib pasrabiibe Espiritu Santogurri isa kømø, treegwein kui eshkatan, ² tru nai manrraube truba nu isui pasrab chu uraskucha nabe pusrkwai isuin pasrabig kui. ³ Pøs nai misag israelitasmera, nai nunelø nammisamera, nøm Criston yeeg kaashene, nøm kaigyugurri webamrrai nane Cristoinukkurri tarømisra, Tius trømbøig nebunrrai pasrigu naasiitøweinguen truyu pasrønrrab indamdiig kuimbe, treeg maramdiig køtan. ⁴ Truiløbe Israelweinukkurri amrrub misaamera, nømbe Tiuswei trag uremera kønrrai kørrømariilø, Tius nui tøguegwalmabigwan kenamarig lata, Tius nømbe tru acuerdomera mara kørrømisriilø lata, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan utig lata, Tiusweiwan marøb tulundzuni yau nun mandø tabig marøb kømigwan eshkaig lata, katø Tius tranrrab kørrømisriilan tranamig lata nømunwei traniilø køn nømbe. ⁵ Tru merrabsrø kølli misaamera nørreeløbe nømuin køben, katø Cristo møg lataig misra arriibe tru misaamerayugurri arrig køben, Cristobe, nø Tius chigurrimbunø købigweim pala pasrabig, imanagurri managatig mayanguen tab indig køn! Treeg kønrrun.

⁶ Pøs Tiuswei wambe treeg kønrrabigwan martrab kaimaig kømøtø køn. Kagen Israelweinukkurri amrrub misaamerabe mayambagucha nømbe Tiuswei misaasunelø kømøn. ⁷ Maya Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kuagucha, mayambagucha nui uremera kømøn. Treeg kømøtø, Tiusbe Abrahamwan trendaig køn: “Ñuinukkurri karrab misaamerai utu Isaackurri larrøbichib ambubelandø Abrahamweinukkurri amrrub misaamera cha, wamiilø kønrrun” cha. ⁸ Pøs øyeeg chippe, tru Abrahamwei misagugurri amrruitøgatø Tiuswei ureg kønrrab kømøtø, Tius tru tranrrab kørrømisri unø Isaackurri larrøbichib amrrub uremerabeguende Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui asiilø køn. ⁹ Kaguende Tius tru tranrrab kørrømisriibe Abramwan øyeeg taig kuig køn: “Øyan kwalømmerawan na arruben, Sarabe kan nusrkai tøgagønrrun” cha.

¹⁰ Katø treetø kømøtø, Rebeca ureg tøgagúiløma kan møskaindø tøgarmera købig køn, tru merrabsrø namui møskai Isaacwei. ¹¹ Inchawei tru pa uremera tru urastø parchig kal-lanrrabelø kal-lamøwatø, tru

ureezheelø tabig marig kawei, kaig marig kawein købenbatøwei, Tius nø tru martrab isua tøgagúig pasramisrtraimbe nø lawa wesruigu, trumay kønrrai indig køn, ¹² kabe chigøben tabig maragurrin kømøtø, Tius tru lawa wesrua wamikkurrin kønrrai. Pøs Tiusbe Rebecane trendaig købig køn: “Tru srøsrø kal-labiibe wendau kal-labigweyasig karuig marøb meganrrabig køn” cha. ¹³ Tru Tiuswei wamwam pørigu maig taimbala: “Jacobwane nabe undaarappe, Esaúwane tsalø indig købig køn” taig.

¹⁴ Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiusbe sølgandø tabig marmíig køn, chinrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn.

¹⁵ Kaguene Tiusbe Moiséswane trendaig købig køn:

“Nan mun lastima ashig køben,

truigwan lastima ashib,

nan mun tab inchig køben,

truigwan tab indamønrrun” cha.

¹⁶ Inchawei treeg købene, Tius tru lawa wesruig kømibe møg nø treeg kønrrab isuigu kømøwei, kabe møg nuinetø treegwan nebunrrab inchib megawa kømøwein køn. Treeg kømøtø, Tius lastima asiitøgatø køn. ¹⁷ Pøs Tiuswei wamwan pørigube Faraónwanma Tiusbe trenchibig køn: “Øyeeg martrab ñune rey kønrrai kusraig køn cha, ñi øyeeg inchib pasraigu tru nai maramburab mariilan kenamartrappa, katø nai munchiwan pirø muba kuimburab nan mu kui nebua asig kønrrai martrappa.” ¹⁸ Inchawei Tiusbe mun lastima ashig køben, truigwan lastima ashib; møigwei manrrøwan køben murig marøg købene, murig marøb inchibig køn.

Tiuswei lastima asiiba, nui namig købiiba

¹⁹ Pøs ñimui utu møibe nane trenchinrraabe: “Trube, treeg købene, ¿katøgucha Tiusbe namune chindimbarre kailø køn tah? cha. Kaguende ¿nø martrab indigwane mu kui treeg marmønrrai indiasamørra?”

²⁰ ¿Ñi, møøbe, mu kurmagu? Tiuswan: “¿Øyeebe mumay margu?” chib wamincha møtrappe. Kabe kan pirøgøtsøma tru marøbigwan øyeeg chinrratah: “¿Chindimba nan øyeeg margu?” cha. ²¹ ¿Chilliitøga chigøben marøbiima tru chilliitøgatøwei kan køtsøne tabigutø katørab srua kømig marøppe, katøgan køtsøne chiyugøben katørab srua kømig nun maig maramdiig køben treeg maramig kømuitarru?

²² Inchippa Tiusbe nui namig købigwanba, katø nui maramburab marigwanba kenamartrab inchib weig køppeendi, tru manasrøwei kaigu pønrrønrrab amrrai tamariilø nun yeeg namig kømdø misaameran yeeg tammay awentab. ²³ Pøs kabe Tiusbe nui tørguegwalmabigu chine nørø købigwan tru nø lastima asiilan kenamartrab indig køppeendi, manasrøwei nø tamariilan tru tørguegwalmabigweyasig. ²⁴ Inchen tru wamiiløbe namgucha ker. Pøs tru nam wamiiløbe, judíosmerai utugurrindø wamiilø kømøtø, judíos kømø misaamerai utugurringucha wamiilø ker. ²⁵ Katø Oseaswei pørigu Tiusbe trenchibig køn:

“Nai misag søtø kømeeelan: ‘Nai misaamera køn’ tamønrrun cha.

Undaaraimíig købigwan: ‘Undaarraig’ cha, wamamønrrun cha.

²⁶ Katø tru: ‘Ñimbe nai misaamera kømøn’ chib pasrainuutøwei:

Ñimbe: ‘Øsig Wab Tiuswei nusrkalø køn’ chib, wamiilø kønrrun” taig køn.

²⁷ Israelitasmeraimburab Isaíasbe trenchib trasaig købig køn:

“Israelweinukkurri amrrub misaamera nu køptø,

maryu kan pisrum lataig købendø,
 nui misagugurri kan lamø kørrømisrøbiitø
 kaigyugurri wesrailø kømigwan tøgagønrrun cha,
 28 kaguende Señorbe yu pirau øyeeg nebuiløgucha warøbash cha,
 nø trencha pasrigwane petø kanmaytø newanig martrun” chib.

29 I wendauigwan trenchimøwatø, mas merrabsrøwei Isaiásbe nõtøwei trendaig købig køn:

“Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,
 tru nam israelitasmeran srøig larrøbichib kurrønrrai kørrømarmuig
 kuimbe,
 nambe Sodoma lataitøwei nebuilø køb,
 Gomorra lataitøwei kerriguwan pinisailø købsrubrainrrun” cha.

Judíosmeraba, Tiuswei tabig srø wamba

30 ¿Øyeeg købene, trube, nambe mandø chinrrab køh? Judíos kømø misaamera tru chi kaig kømeelø lataig Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab chi tranrrømeeløguen treeg Tiusba tabig pønrramigwan nebuig køn, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri. 31 Trune israelitasmera Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab maig maramigwan martrai pørigu maig taigwan tru kuindø martrab tranrrabeløguen, tru truigwane chinchanebua tøgagønrrab kaimaig købig køn. 32 ¿Chindimba? Kaguende tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigu lamøtø, chigøben tabig mariitøga nebunrrab inchibelø køn. Incha tru “srurrengwan srugu” srurrengwaig købig køn. Tru sruube Cristo nøm kaasig, truig køn. 33 Pøs Tiuswei wamwan pørigube øyah chibig køn:

“¡Au! Nabe tru Jerusalén Sionsrø kan srug srurrengwangerubig trarramønrrun cha,

kan srug tru misagwan kørrøsrkønrrabig.

Inchen nun kørebiibe chi køriimisra kørrømisrønrrun” cha.

10

1 Nai nunelø, na nai manrrau truba isuiba, nai Tiuswan na truba miab wamindiibabe israelitasmera kaigyugurri wesrailø kønrraimab isua inchar. 2 Pøs nabe nømuimburappe, ‘treeg køn’ cha, tømarrøb wamindamønrrun. Nømbe Tiusweiwane truba truba marøb meløbendø, Tius nø maig martrai kuigwane chigúi møra marøb pønrrømøn. 3 Pøs misaamera mandø incha Tiusba tab pønrramig Tius nø mara pasrigwane israelitasmerabe ashmeelø misra, tru Tiusba tab pønrramigwane nøm marøb tøgagúigu ke treeg nebunrrab inchibelø kuabe, tru chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig Tiusweinukkurri arrubig maig køben, treeg møra martrab inchimeelø købig køn. 4 Kaguende tru maig maramigwan martrai pørigwan øyangatiitø kønrrai mara pasrøbiibe, Cristo, nø køn, mutøgucha isubigwan nuinug pasrøbigwane Tiusba tabig kørrømisra pønrramig kønrrai.

5 Tru chi kaig kømeelø lataig Tiusba tab pønrramig maig maramigwan martrai pørig maig taigu kømigwane Moisésbe øyeeg cha pørig køn: “Møikkøben øyeeg karua pønrrailan marabeguende, truikkurri øsig uñchun” cha. 6 Trune tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tiusba tab kørrømisra pønrramigwan waminchibiibe Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig køn: “Ñui manrraube øyeeg cha, mørmøta cha: ‘¿Srømbalasarømaybe mu nebinrrerah?’ cha, Criston kørratrain inchib

lataig. ⁷ Kabe: ‘¿Tru purø umbusrø mu kørrainrerah?’ cha, tru kwabelø pønrraisrø truilai utugurri Criston nebatrai inchib lataig.” ⁸ Treeg chib kunrriibe, trube, ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh?: “Tiuswei wambe ñuim pulu, ñui trigu, ñui manrrau pasran” tan, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagøm wam, i tru nam øyeeg eshkab kusrenanig: ⁹ Ñi ñui triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn” chib, katø Tiusbe Cristone kwailai utugurri kusraig købig kuin kui ñui manrrau køreb inchabe, ñibe kaigyugurri wesraig kønrrabguen cha. ¹⁰ Kaguende tru chi kaig kømíg lataig tabig kørrømarig kømigwan nebua tøgagømibe, manrrau køreitøga køben, katø kaigyugurri wesraig kømigwan nebua tøgagømibe, triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn” taigu køn.

¹¹ Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: “Mutøgucha Tiuswan kørebeløbe chi kørig misra kørrømisrmønrrun” cha. ¹² Kaguende judíosmera lata, judíos kømeelø lata, møitøgucha chi peg kønrrab kømøtø, treetø køn. Pøs tru Señortøwei mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig kua, mayeelø nun wamab waminchibelane truba truba tab inchibig køn. ¹³ Kaguende: “Mutøgucha Señorwei munchiwan wamabiibe kaigyugurri wesraig kønrrun” chibig køn, Tiuswei wambe. ¹⁴ ¿Inchendø nømbe mandø chib wamiasamø nun køremubendøbe? ¿Katø tru nuimburabigwan wamindi møra kømwabe, kørebgucha køreandø incha køreasamø? ¿Katø nuimburabigwan mu eshkab kusrenanmubene, mørøbgucha chinchamøriasamø? ¹⁵ ¿Katø tru Tiuswei wamwan eshkab kusrenanrrai nømun mu karua ørmubendøbe, nømbe mandø incha eshkab kusrenaniasamørra? Øyeeg pørig pasraimbala: “Tabig srøigwan wammørøskønrrab srua amrrubelaimbe yeekkucha kasrag kømdiig køn” taig.

¹⁶ Inchendø tru tabig srø wamwanma israelitasmera mayeeløbabe møra marmuig køn. Kaguende Isaíasbe trendaig køn: “Señor, ¿nam waminchib eshkaigwanma mu køreig kuitarru?” cha. ¹⁷ Inchawei isubigwan Cristoinug pasra tøgagømibe wamwan wamindi mørikkurrin køben, tru wamwan wamindi møriibe Cristoimburabigwan eshkab kusrenanikkurrin køn.

¹⁸ Inchendø nabe payrrab: Trube ¿nømbe mørmuig kønrrab kø chindah? cha. ¡Nømbe mørøbwei indig køn! Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelai wambe pirau truørø wamindi mørig køben,

katø nømui wamindiiløbe yu pirau maya yabsrøngatikken puig køn” cha.

¹⁹ Pøs nabe katøyug payrrab: ¿Trube, israelitasmerabe chi purainrrab kui mørmuig kønrrab kø chindah? cha. Tiusbe Moiséswanmerrig trendingaruiig køn tru israelitasmeran:

“Israelitasmera, nai misag sötø kømeeløtøga ñim namig ashib kønrrai marøb,

chugúinguen mørmø misag sötømeratøga ñim namig kui inchib kønrrai indamønrrun” cha.

²⁰ Katø Isaiaskucha tsakkandø kelarrab trendaig køn:

“Nan Tiuswan lameelø israelitasmera kømeeløguen nan wetørraben, truilø nan paymeelanguen nabe kenamisrig køn” cha.

²¹ Inchen israelitasmeraimburappe Tiusbe trendaig køn:

“Nabe nømun utønrrab nai kwalmeran chu urastøgucha nabe larrøbicha pasraig køn cha,
yeeg mørmø misaamera, trurrigu nøm maig isuigwandø martrab inchibelan.”

11

Israelwei misagugurri unchibelan Tius nøørø lawa wesruilø

¹ Trube, treeg købene, nabe payrrab: Pøs, ¿Tiusbe nui misag sötømera israelitasmeran kaasig kønrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende nama natøweinguen israelita tru Abrahamwei misagugurri arrubig, Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig kur. ² Tiusbe israelitasmera nui misaameran kanmaytø manasrøwei tru nø asha tøgagúilane chi kashmuig købig køn. ¿Ashmeelø këtirru? Pøs Tiuswei wamwan pørigu nø maig karuigwan eshkabig tru Elíasweimburab waminchibigu, Elías Tiusba waminchib israelitasmeran ‘øyeelø køn’ chib, mandøtø taigwan: ³ “Señor, ñi maig karuigwan eshkabelan kweet-samba, ñui altarmeran pøtiitsamba inchen, nabe natøzhiitø øsig kørrømisra pasrøben, nangucha kwetchab inchib køtan” chib, trendaigwan. ⁴ Inchen ¿Tiusbe nune mandø cha løtig køh?: “Tru taska marig tius Baalwei merrab tømønsmø møguelø siete mil nayasig tarømarar” cha, trencha løtig køn. ⁵ Pøs treetøwei møin kwalømgucha israelitasmera kan tøbø uncha kørrømisrøbelø køn, Tius ka yandø tab indiitøgatø lawa wesruilø. ⁶ Trube, tru lawa wesruilø kømibe ka yandø tab indiitøga kuig købene, yandø chigøben tabig mariiløtøga kømøtø køn. Pøs trumay kuig kuimbe, tru ka yandø tab indiibe, trube, chi tab indig kømubsruinrrun.

⁷ ¿Trube, treebe mandø kerah? Tru israelitasmera unchibelø Tius tru lawa wesruiløbeguende Tiusba tab pønrramigwan nebua tøgagøben, trune tru lawa wesruimeelø Tiusba tab pønrramigwan ke chinsraatø inchib lab melaigwan nømbe nebumuig køn, nømui manrrømerabe larrø murelø misriilø kua. ⁸ Tiuswei wamwan pørigu tru nø lawa wesruimeelaimburab maig taimbala:

“Nømui isubig tøgagúigube chigucha isumeelø nasrkwaailø,
kabmerabe chi ashmeelø latailø,
kalumeragucha mørmø kalumera kønrrai
møin kwalømgatig Tius treeg mariilø køn” cha.

⁹ Incha Davidbe nømuimburaptøwei trendaig købig køn:

“Nøm tulundzuna kasrag warønrrab
mab, muchib waraibe
nøm truyutøwei ka iløsrka melamibah,
kegørra waramibah, treegu srurrengwamibah,
øyeeg marøb kuimburø møra melamigweyasiibatø misrbash cha.

¹⁰ Nømui kabmerabe ashmønrrai løstørailø kørrømisren,
nømui lliibe chu urastøgucha kurraashibguen
kurrashmeelø murigu marøb melamig nebuilø købash” cha.

Judíos kømø misaamera kaigyugurri webambub

¹¹ Trube, treeg købene, nabe payrrab inchar: ¿Judíosmera treeg srurrengwawa kørrappe, katølebe managuen kurrønrrabikkaig kørrig kø chindah? cha. ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Tru Tius karua pasrigwan nøm kalø marøb itøbunab kuibe judíos kømø misaamera kaigyugurri wesrailø kømigweyasig arrin køn, judíosmera

nømguen pusrkwai ashib kømig kønrrai. ¹² Inchen judíosmera kalø marøb itøbunab kuibe yu pirau katøgan misaamera Tiusweimburabigwan nørrø tøgagømigweyasig køben, katøgan judíosmera nøm ke ka kømønrraindøzhig tøgga pønrraibe judíos kømø misaamerayasiibe tru Tiusweimburab purø tabigwan nørrø tøgagømig kønrrai marøb inchene, jmas maig tabig kønrrerah tru judíosmera maig pønrramigu nøm newan pønrramisren, truyugurri arrubiibe!

¹³ Nabe mømibe ñim judíos kømø misaameran waminchar. Pøs judíos kømø misaamerai Cristo nøashib nan karua ørig kuikkurri, tru na marøb tøgagúigwane truba tabig kui asha tøgga pasrar. ¹⁴ Pøs nabe nai misag judíosmeran pusrkwai ashib kønrrai mumay køben kiasgasrønannrab isua inchar, truilø møiløgøben kaigyugurri wesrailø kønrrai. ¹⁵ Inchen judíosmeran Tius kaashen, yu pirau tru katøgan misaamera nø Tiusba tabig kørromisra pønrramima kuibe, trube, judíosmeran Tius yandø utøbene, ike kwaitø latailø kuig, katøle øsiiraig latailø kønrrun! ¹⁶ Pøs tru harina masaigugurrima piti lurra, truigwanmerrig pirri mara, Tiusweindø kønrrai tranene, tru masaibe kerriguba Tiusweindø kørromisran. Inchen katø tru srølwanma Tiusweindø tarømarig kuig købene, srarmeragucha nuindø tarømariløtøwein køn.

¹⁷ Pøs tru israelitasmera lawa wesruimeeløbe tab olivo tusryu srarmera latailø kua kegølsrailø latailø køben, trune ñibe, judío kømig, kan kau umbu olivo, nøtø peña kal-lab tusryu srar-unø lataigwan, tru tab olivo tusryu kal-lanrrai kemesra pasren, ñibe tru ellmarig tab olivo srølyu tab piwan mømibe tøgatø utab pasran. ¹⁸ Inchendø tru olivo tusryu trendø truyu srarmerane ñibe purab tabig kurmab ka isaba inchimøta. Inchen ñi treeg ka isaba inchib pasrøwabe, trube, srølwan øsig kømigwan ñi tranøb pasrømøtø, øsig kømigwane srølguen ñun tranøb pasrain kui isuagu.

¹⁹ Pøs ñibe inchippa trendaisruandøbe trenchinrrun: “Tru olivoyu mø srarmerane kegølsrailø kuig køn cha, truyu nan kemendøsrka kallannrrab.” ²⁰ Pøs treebe treegwein køn. Judíosmerabe chigucha chi kørenrrab inchimuben, treekkurri kegølsrailø købwei indig køn. Inchen ñibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri truyu pasran. Pøs inchawei purø nuig kømmerø inchib pasrømøtø, ñibe køriibala isuatø pasrau. ²¹ Kaguende Tiusbe tru srarmeran trendø truyuelanguen ka pønrrøbashmøtø, para petiibe, ñungucha ka pasrøbashmøtø, treetøwei para kutchun.

²² Pøs isua ash, Tius nø yeeg tammayig kuigwanba, nø chi chippe, kandø wamabig kuigwanba, tru kørra pønrrabelaimbe nøbe kandø kandø wamabig købendø, trune ñune tammay indan. Inchendøgucha tru nø tammay indigu ñi truyu pasrabig pasrøbene kønrrun. Treeg kømuisruandøbe, ñigucha kegølsraig kønrrabguen. ²³ Inchen judíosmera nøm køremø, treetø melønrrab inchimøtø, nøm kørebene, katøle tru olivoyutøwei nuranrrai kemesra pønrsrailø kønrrun. Kaguende Tiusbe maramburab marøbig køn, katøle kemesra pønrsramig. ²⁴ Pøs ñi, judío kømíig, tru ñi kau umbu ka trendø nøtø peña kal-lab olivo lataigwan para, mana treeg mariimíigwan tru ellmari tab olivo tusryu nuranrrai truigwanma kemesra pasriibe, kan mas tru ellmari tab olivo tusryu srarmera kegølsrailø købelane katøle tru tusryutøwei nørrøranrrai kemesrailø kømønrraitarru, tru judíosmeran.

Israel misagweyasig Tius maig martrab isua tøgagúig

²⁵ Nai nunelø, israelitasmera komeelø, Tiuswei tru mu asiimig pasrabigwan tab chigúi mæra kônrrai inchar, ñim ñimuinetø purø nørreelø misrøb pônrrømônrrai. Israelitasmerabe ke mayambagucha kômø, kan tøbøtø nømui manrrømeran mur marøb pônrraigu kegørra pônrrappe, tru judíos kômø misaamera kaigyugurri webamrrabelø mayeeløba kaigyugurri webambanegatiitø kôn. ²⁶ Inchen øyeeg nebubene, israelitasmerabe mayamba kaigyugurri wesrailø kônrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Tru Kaigyugurri Wesrawa Pønrrørrabiibe Jerusalén Sion Tunsrøngurri arrua,

Jacobweinukkurri amrrub misaamerane nømui kaigwan kerranrrun cha.

²⁷ Inchen tru kaig marigwan na kerrabene, tru nømbe na acuerdo marig, truig kônrrun” cha.

²⁸ Pøs judíosmerabe Cristoi tabig srø wamwan kaasikkurri, truburappe Tiusbe tsalø indiiløwein købig kôn, tru ñim judíos komeelaimburab tabgwen kônrrai. Inchendø nømun Tius lawa wesruikkurri, truburappe tru nømui merrabsrø Tiuswan mørøbelø kølli misaameragurri nømbe Tius undaarilø kôn. ²⁹ Pøs Tiusbe nø keta traniiilane katø kerranrrab kômøwei, katø nø wamigwane wamømuig kui lataig martrabgucha kômøwein kôn.

³⁰ Inchen ñim judíos komeeløgucha treetøwei merrabwansrømbe Tiuswan larrø mørmeelø købig kuig, mømbe Tiuswei lastima asigwan nebua tøgagøn, judíosmera mørmeelø kuikkurri. ³¹ Inchen tru ñim judíos komeelan Tius lastima asigwan ñimun tranikkurri nøm judíosmeragucha mõi yambe nømbe larrø mørmeelø misrin kôn, nømgucha Tiuswei lastima asigwan nebua utamig kônrrai. ³² Pøs Tiusbe maya misaameran larrø mørmeelø misra melamigu mumaygucha wegønønrraingaug pønrrailø pônrran, tru maya misaameran nø lastima asha tøgagønrrab.

³³ ¡Tiuswei kusremburab kusrebig kuiba, kusrebig kua nebumburab nebua asiiløbabe purø nørriig muguen nebua isumgailø kôn!

¡Nø maramig tøgagúilane ni mandøguen ‘øyeeg kôn’ tamgailø, nø mandø martrab isuiløbe maig kermab nebua isumgailø, treelø kôn!

³⁴ Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kôn:

“¿Señor isua tøgagúilane mu nebua asitarru cha?

¿Kabe Señorwane ‘ñi øyamay marambala’ chinrrabig mu købig kuig kø chindah cha?

³⁵ ¿Kabe Tiuswanmerrig mugøben chi tranig kø chindah cha, truburø katøle Tius nun tranrrai?”

³⁶ Kaguende chitøgucha købiibe Tiusweinukkurri arrubig køb, katø nøgurrim pônrrab, katø nuyasig kôn.

Tiuswane managatig tørguegwalmabig kônrrun.

Treeg kônrrun.

12

Tius tab kui wanrrai nam tabig amønaig

¹ Inchawei nai nunelø, Tiuswei lastima asiitøga nabe ñimun tiusmanda trenchinrrab inchar, ñim møitøgucha ñimui asrmeran kan øsiguig keta tranøb lataig Tiuswan keta tranay cha, Tiusweindø kônrrai tarømarig, nuin kabyu truba tab kui asig, treekke. Iig kôn, tru ñim øsig amønaigu

Tiusweimburab kōriibala tabig maramibe. ²Mōin kwalōm pirau maig pub arrubigu ñimgucha trumay ambub pōnrrōnrrab kōmōtō pōnrray. Treeg kōmōtō, Cristogurri ñimui srōig peemay isuitōga ñimui amōnamigwan yunōmariilō kuy. Treeg marabe, Tiuswei isuigube ñim maramig nō mōigwan maramig palaiwein kui ñimbe nebua ashchabguen, tru purō tabigwanba, nuinug truba tab kui asigwanba, newan tabigwanba.

³Tius nui ka yandō tab indigwan nan traniitōga nabe ñim mayeelan trendamōnrrun: Mōitōgucha ñim mayangatig kuigugurrimbe mas nuig kurmab inchib pasrōnrrab kōmō cha. Masken treeg kōmōtō, tab isua pasramig kōn cha, Tius mōigwandōgucha pirisha ketig, tru isubigwan Cristoinug maya pasra tōgagūi maig kōben, treetōh kuy cha. ⁴Pōs nambe mōitōgucha asrbe kandō kōbendō, namui asrube chine pōnrran. Inchendō truilōbe chi maramigwan mayambabe truigwandōwei marōbelō kōmōn. ⁵Ōyeetōwei namgucha truba nu kōbendō, Cristoinuube nambe kan asrtō misra, nambe mayeelōba nōrōrō kōnrrab kōmōtō, kangurrin kangurri kanbalatō misra pōnrrer.

⁶Tiusbe namun chigōben peg peg marōbelō kōnrrai keta tranōppe, nui ka yandō tab indig maig kōben, treeg tranig kōn. Pōs trube, Tius maig eshkangaruigwan wamindamigwan ketig uta tōgaibe nui isubigwan Cristoinug maya pasra tōgagūig maig kōben, treetōh kuy cha. ⁷Katōganelan purugub megamigwan ketig uta tōgaibe purugumigu purugu. Kusrenanōbig kōmigwan ketig uta tōgaibe kusrenanamigwan kusrenan. ⁸Katōganelan ōyamay maramdiig kōn chib waminchibig kōmigwan uta tōgaibe, ōyamay maramdiig kōn chib waminchi. Chigōben palai melabelan tranōbiibe, merōbala kōmō, treeg tranōb; chi maramigwan nō pera marōb pasramigwan uta tōgaibe, trunun martrab isua pera marōb; lastima ashibig kōmigwan uta tōgaibe, larrō tab kui kasraatō marōb; treeg maramig kōn.

Tiuswei ureemerabe ōyamay marōb kōmigwan waminchibig

⁹Ñimui undag kōbiibe ka palatō kōmō, cierton kōmig kōn. Kaig maramigwane trōmbōig kui mōrōb, tabig maramigwane si, merrarrawa maray. ¹⁰Ñimbe kangurrin kangurri trag nunelō lataig undaarayay. Nayasig tab kōnrrain kōmō, katōganelayasig tab kōnrrai, ñimbe treeg marōbelō kuy, ambugurri igurri maig kōbash kōmō.

¹¹Ñui chi maramigwane marig kōrrōmisrtrai marōb, pōilō kōmumig kōn, Sēñorweiwane martrurmab isua marōb.

¹²Cristoba purō tabig tōrbilabigu pōnrramigwan ñim isua munig melaigu kasrag pōnrrab, chigōben isumdiig murig pub arrubigu tammay melabig melab, Tiusba wamindamigwane elachimō, marōbig marōb inday.

¹³Tiuswei misaameran chigōben palabig arrubigu purugub, mōilōgōben ñimui yau pubelane tabig wamab, treeg maramig kōn ñimbe.

¹⁴Ñimun kaig marōbelane ‘chigōben trōmbōig nebubash’ chib, treeg inchimōtō; ‘mayanguen tabig nebunrrun’ chib, treeg indamig kōn.

¹⁵Kasraatō purrōbene, tru kasraatō purrabelōba lata kasraarab; kishib purrōbene, tru kishib purrabelōba lata kishib inday.

¹⁶Ambugurri, igurri lata tabig lincha warab, truba nōrreelō kōmmōrō inchimōtō, chigucha kōmō misaazheelōba chi pesriig kui mōrmō linchibelō kōmig kōn. Ñim ñimuinetō truba kusrebelō kermab isumōtay.

¹⁷ Ñimun mugøben kaig maren, truburø ñimgucha treetøwei marøb kønrrab kømøtø, ñimbe maya misaamerai merrab tabigwan marøbelø kønrrab inday. ¹⁸ Ñimuimburappe, ñimun mayangatig tabig waramdiig køben nu misaamerabatøgucha ambugurri, igurri tabig warønrrab inday. ¹⁹ Ñim, nai undaarailø, kaig marimburø ñimashib treetøwei pagaranrrab inchimøtø, Tiuswei namig købigwan nømuiim pala arrubasay. Kaguende Tiuswei wamyube øyeeg chibig pørig pasran: “Kaig marimburø pagaramibe nain køn cha. Truburøbe na asha maramig køn” cha, Señorbe trendan. ²⁰ Masken treeg inchimøtø:

“Ñun ashig kømui inchibig chugurri mamig kaagúin købene, manrrai tranøb,
pi mulgwai inchene, mutchai pi srørrøb indamig køn cha.
Treeg marabe, tru ñun kalø marimburø nune nuba køriimarøb may parra
kørrømartrabguen” cha.

²¹ Tru chigurrimbunø kaibe ñun nø kananrrain kømøtø,
tru chigurrimbunø kaigwane tabiitøga kanamig køn ñibe.

13

¹ Misagwan ashib karub purrønrrai purrønmiilane nøm maig chiben mayeeløba truilan møramig køn. Kaguende ashib karub purrønrrai purrønmiiløbe Tiuskurrin kømíibe purrømøn. Inchen treeg purrabeløbe nø treeg kønrrai mariiløgurrim burran. ² Inchawei tru ashib karub purrabelan sötø pasramisrøb kurrabiibe Tius treeg kønrrai mara pasrigwan treeg kømønrrai sötø pasramisrøb kurrann. Inchen tru treeg marøb kurrabeløbe nømuyasiitøwei tru møra pønrramig kønrrai marinab kømigwan lab pønrran. ³ Kaguende tru ashib karub purrabeløbe tru tabig marøbelan truba kwaarøstra tøgagønrrab purrømøtø, kaig marøbelane nømbe treeg martrab purran. ¿Ashib karub wabigwan chi kørig isumø, ñune treeg uñig kətah? Pøs, trube, tabigwan mar, trumaybe nø tabig wamindig kønrrabguen. ⁴ Kaguende tru ashib karub wabiibe Tiusweimburø mara tranøb wan, ñuimburab tab kønrrai. Inchendø ñi chigøben kalø marabe, trube, kørig tøgagu. Kaguende tru ashib karub wabiibe nui espadane katagø tøgagømøn. Kaguende nøbe Tiusweimburø mara tranøb pasrappe, kalø marøbigwane Tius øyamay martrai palai waitøga møra melønrrai marøbig køn. ⁵ Inchawei tru ashib karub purrabelane nøm maig taigwan møramig køn, møra melønrrai mariilø kømigwan kørig isuatø kømøtø, namui isub kebachib pasrabigu chi isumig kaanrraingue.

⁶ Inchawei øyeekkurri ñimbe an pagaramigwan pagarabelø køn. Kaguende tru ashib karub purrabeløbe Tiusweimburø marøb purran, tru nøm mandø maramigwan chu urastøgucha trunun merrarrawa marøb. ⁷ Pøs mønundøgucha ñim maig pagaramigwan trunun treeg pagaramig køn: chi tøgagúimburø chi pagaramigwane trunun pagarab; yanøb, penab indimburø pagaramigwane treeburø pagaramig køn. Inchen tab inchib tøgagømelane tab inchib; maig købash inchimumelane tab inday.

⁸ Mungucha chigøben ulø kømøtay. Kangurrin kangurri undaguelø kømigwan, truigwane ulø pønrramig køn. Kaguende mendaigwan undaarabiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan, trunun maran. ⁹ Kaguende tru maig maramigwan martrai pønrrailø, tru: “Itølulmøwei, kweecha petømøwei, nilømøwei, ñui marømmørø inchib

chull ashmøwei indamig køn” chib, tru katøgan maramig karua pasrig chigucha, tru: “Ñui mendaigwan ñiasiiø lataitøwei undaaramig køn” cha, trencha karua pasrigu, truyutø chishtø tøga trendain pasran. ¹⁰ Pøs tru undag købiibe mendaigwan chi kalø marmøn. Inchawei undag købiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg marig kørømisrtrai maran.

¹¹ Pøs ñimbe øyeegwane maramig køn, møi yambe maig kwalømmerna kui ashabe. Pøs yandø ñim kiagasramig puin køn. Kaguen nam kaigyugurri wesrailø kømibe mømibe katøguchinguen lutau pasran, tru nam Criston srøtø køreb uras lataguen kømø. ¹² Yandø yana yemguen purayain køben, Cristo arrumig tør-rram lutau lataig misrøb arrun. Chigøben kaig marig løstøyuelane yandø elacha, tøryu kwayab kewa pønrrailan kewa pønrrøgun, tru tabig sølgandø marig tøryu marøb pønrrailøtøga. ¹³ Nambe kan kwalømyu amøñib lataig maig amønamigwan sølwan amøñigun, mabgucha mamburab mab, mutsiirab, ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb, chugatig trømbøig marøg køben treeg marøb, kwayam lab, pøsrkwai ashib treeg marøb kømøtø. ¹⁴ Masken, Señor Jesucristo nø pinøbuliilø kønrrab inday, trendø kaig kuinaigu asr maig marøg kui inchen, treegwan martrab inchab kømøtø.

14

Cristoimburab nuneløbe kullaateelane isuptø maramig køn

¹ Møikkøben nui isubig Cristoinug pasra tøgagúigu newan kømíig kullaatiigwan utappe, nø chigøben øyamay kui tamab isua tøgagúigwane ‘øyeeg, øyeeg køn’ chib wam lamøtø, utamig køn. ² Pøs møibe chi mamigwandøgucha maben Tiusweimburappe chi kømíig kui treeg isubene, møibe nui isubigwan Cristoinug pasragúigu kullaatiibe ka mamizhiitø man, kaguende yau mabene, Tiuswein kabyube kalø kønrrai tamab isua. ³ Inchawei møikkøben chi mamigwandøgucha lutøgurri mabiibe tru mø mamimerandø mabigwane kashmumig køn. Inchen tru mø mamimerandø mabiibe, trube, tru chi mamimerandøgucha lutøgurri mabigwane kalø køn chib chinetø cha mørmumig køn. Kaguen Tiusbe nune kashmø, utig køn. ⁴ Kan karuindiig megabig katøganuiwan ñi ‘øyeeg, øyeeg køn’ chinrrappe, ¿ñibe mu kurmagu? Pøs nø kebenin kui, kabe kebeñmuin kui tru nø karub pera wabig uyube nø ashchab kuinrrun. Inchen karuig megabig Señorweimbe kebeñmø pasrønrrun. Kaguende Señorbe maramburab marøbig køn nune mur pasrønrrai maramig.

⁵ Pøs møibe treeg isun, mø kwalømbe katøgan kwaløm lata kømø, mas tabig kuitamab. Inchen katøgane mø kwalømmeratøgucha treetø kuitamab treeg isun. Pøs øyeeg isuilan ñim møitøgucha maig isua tøgagúigwane chigurri øyan købig kuin kui ashabe, trube, kanmaytø treeg isua kømig køn. ⁶ Inchen møikkøben mø kwalømbe tabig kuitamab isubiibe tru kwalømwane Señorwan tab indig kønrrai isua maran. Inchen chi mamigwandøgucha mabiibe Señorwan tab indig kønrrai isua man. Kaguende Señorwan unguwa, unguwa tan. Inchen tru mø mamigwan mamíig, truiikkucha Señorwan tab indig kønrrai isua trunun mamøwa, Señorwan unguwa, unguwøwein tan.

⁷ Kaguende nambe møitøgucha nayasiitøwei øsig uñmøwei, katø kwabgucha nayasiitøwein kwamøwei indan. ⁸ Pøs nambe øsig warappe, Señorweyasig øsig warab; kwamig nebubene, Señorweyasig kwamig

kønrrun. Inchawei øsig waramig nebui lata, kwamig nebui lata, nambe Señorweyelø ker. ⁹ Kaguende Cristobe øyeeg kønrraiwei kwawa, katøle øsiiraig køn, kwabelai lata, øsiguelai lata mayeelaim pala nø Ashib Karub Pasrabig kønrrab.

¹⁰ Trube, treeg købene ¿ñibe ñui nunewane chindimbarre ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ chigu? ¿Katø ñui nunewane chindimbarre kashku? Kaguende nambe mayeeløba tru maig kønrrabigwan Tius nø asha marøb wainug kemalamig kønrrab køn. ¹¹ Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran:

“Señorbe trendan cha: ‘Na øsig wamma waibe,

treetøwei nai merrappe mayeeløba tømboñsrøben,

katø mui niløtøgucha ‘Tiuswan tabig køn’ chib, waminchun’ ” cha.

¹² Inchawei nambe møitøgucha naimburabigwan Tiuswan eshkamig nebunrrun.

¹³ Pøs treeg købene, nambe kangurrin kangurri mas ‘øyeeg, øyeeg køn’ chimugun. Masken treeg kømøtø, katøganelan ka srrengwanganarub, søtøbasramisrøb nui nunewein kabyu kalø kui asigwane marmønrrab isumig køn. ¹⁴ Nabe Señor Jesúsweinuube kerrigu newan øyeeg kuitamab isua pasrar, chi mamimeratøgucha ka yandøbe kaig kømuin kui. Inchendø møikkøben ‘i mamibe kaig kuitamab’ isubigweimbe, nuimbe kaløwein køn. ¹⁵ Inchen ñi kan mamigwan maikkurrindø ñui nunewan ka isui uñchaidø mariibe, yandø ñibe undag købiitøga marøb pasrømøn. Ñui mamikkurrindø ñui nunewan kerriguwan mindisha kørromarmøta, Cristo nuyasig kwaig købigwan. ¹⁶ Øyeeg marigwan tru ñuimburappe søl kui asha, ñi treeg tøgagúigwane katøganeløbe chine kaig wamincha mørøb kønrrain kømøtø kuy, tru ñi øyeeg mariitøgatø. ¹⁷ Kaguende Tius nø ashib karub waibe mamimeragurri chi asamig kønrrab kømøwei, mutsiiløgurri chi asamig kønrrab kømøwein køn. Treeg kømøtø, Tius tru nø ashib karub waibe tabig sølgandø mariiba, chi isumgaig tab købiiba, kasrag købiiba, truilø køn, Espíritu Santogurri. ¹⁸ Kaguende Criston øyeeg mariitøga nuyasig marøb pasrabiibe Tiuswan truba tab kønrrai marøb, katø misaameragucha nune chi tamgaig marøbig kui asig køn.

¹⁹ Inchawei treeg købene, ambumay imay tab kønrrai marøb, ambugurri igurri puruguyab Señorweimburab nørørab ambamigwan tøgagønrrab inchigun. ²⁰ Tiuswei mariilan mamimeragurrindø ka mindisha kørromarmøta. Isa kømøtø, chi mamimerane Tiusbe mamønrrain cha meriibe kaaben, tru kalø køppe, tru mamimeragurrindø kan møg katøganelan treegu ka srrengwanrrai indig, truirren kalø køn. ²¹ Pøs trembe yau mamøwei, vino muchimøwei, katø ñui nunewan penøsrkønrrabig chigøben marmøwei indikken, søl køn. ²² Pøs ñui isubigwan Cristoinuutø tøgagúigwane ñiba Tiusbatø tøgagu. Pøs nø chi marøb pasraigu nui manrrau isub kebachibigube chi kalø kui mørmø marøb pasrabigweimbe mayanguen tab køn. ²³ Trune tru kalø kønrraitamabgøba isubendø mabiibe, maikkurrindø kaig mara pasramisan. Kaguende nui isubigwan Cristoinug tøgagømubendø maran. Inchawei chitøgucha isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigurrin kømøtø arrubiibe, kaig køn.

15

Ñuimburab kui lataitøwei mendaigwan tab kønrrai marøb

¹ Inchawei nam Señorweimburabigu tabig mur pønrrabeløbe tru Señorweimburabigu kullaateelan nambe purugumig køn, nam namasiitøwei tab kui mørøb pønrrømøtø. ² Nambe møitøgucha namui nuneg kullaatiigwan tab kui mørtraï maramig køn nuimburab tab kønrrai, Señorweimburabigu nurab inrrai marøb. ³ Kaguende Cristo købenguen nøasiitøwei tab kui mørøb pasramigwan lamøtø, Tiuswei wamwan pørigu Cristo maig taimbala kuig køn: “Tru tsalø wamabelø ñi Tiuswan tsalø wamiiløbe naim palatø arrig køn” taig. ⁴ Kaguende kerrigu tru merrabsrø Tiuswei wamyu pøriibe namun kusrenanrrab pørig købig køn, tru nam tammay melabig melaikkurrimba, tru Tiuswei wam pørig namun tabig purugub wamgurrimba, nam Tiuswei tørguegwalmabigu nam Cristoba kanbalatø pønrramigwan isua muniiramig tøgagønrrai. ⁵ Inchen tru namun tammay melabig melamigwan tranøb, katø tru namun tabig purugub Tiusbe ñim kanikkurri kanikkurri kandø isua pønrramigwan tranrraimab isur, Cristo Jesús nø maig isuig køben, treetøwei, ⁶ ñim mayeeløba kandø isua, kan wamdø misra namui Señor Jesucristoi Møskai Tiuswan truba tabig wamindamig kønrrai.

Tiuswei tabig srø wambe mu misaameraindøgucha køn

⁷ Inchawei ñimbe ambugurri, igurri wamab utay, Cristo ñimun utab lataitøwingue Tiusweyasig tørguegwalmabig kønrrai. ⁸ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Cristobe judíosmera, tru circuncidawarmeran purugub meganrrab arrig køn cha, tru Tiuswan mørøbelø merrabsrø kølli misaameran nø maig martrab kørrømisrig købigwan treeg marig kørrømisrtraï, øyamay Cristobe kenamartrab indig køn, Tiusbe nø maig martrab taigwane treeg marøbig kui ashchai. ⁹ Incha katø trutø kømøtø, Cristobe arruppe, tru judíos kømø misaamera nømun Tius lastima asimburø Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai arrig køn. Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Øyeekkurri nabe judíos kømø misaamerai utu

ñi, Tiuswan tabig waminchib,

ñui munchiwan cantab indamønrrun” cha, trendaig.

¹⁰ Katø katøganbaløsrø trenchibig køn:

“Ñim, judíos kømø misaamera, Tiuswei misaameraba truba kasraaray” cha.

¹¹ Incha katøganbaløsrø katø trenchibig køn:

“Mayeelø judíos kømø misaamera Señorwan purø tabig waminchib, mu misaameratøgucha nun purø tabig waminday” cha.

¹² Katø Isaíaskucha øyeeg taig køn:

“Isaíweinukkurri arrubig kan tusrwan srøldø pasram parig lataigugurri srøig kal-lab lataitøwei katøgan srøig kurra,

judíos kømø misaameran ashib karub pasrønrrab pasramisren, truiløbe nøm isua muniirab melaigwan ke nuinuutø pasra tøgagønrrun” cha.

¹³ Pøs tru nam isua muniirab melamigwan tranøb Tiusbe tru ñim nun køreikkurri maya nu kømburab kasrag købigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñimun netsøganrrai isur, tru isua munig melaig, truitø tøgagømburab tøgagønrrai Espíritu Santoi maramburab mariitøga.

Jesucristo maig karuilan Pablo mariilø

¹⁴ Pøs, nai nunelø, nabe ñimuimburab øyeeg kuin kui asha pasrar, tab inchibelø kømitø netsailø, chigurrimbunø nebua asamig truitø netsailø, ambugurri igurri maig maramigwan waminchib eshkab pønrrønrrapteelø, ñimbe treelø kui. ¹⁵ Inchendø nabe ñimun iigwan pørøppe, kanmaytø murtø trencha pørar, tru chimerayube maig kømigwan ñimun katøle isunanrrab isua, nui ka yandø tab indigwan Tius nan tranikkurri, ¹⁶ tru na Cristo Jesúsweiwan judíos kømø misaamerayasig na marøb meganrrai. Pøs, na Tiuswei tru tabig srø wamwangøba eshkab kusrenanøbig kur, kan sacerdote Tiuswan keta tranøb latawei tru judíos kømø misaameran na Tiuswan keta tranen, nø ka utamdeelø kønrrai, nuyasiitø tarømariilø Espíritu Santogurri.

¹⁷ Inchawei nabe Cristo Jesúsweinuube truba tab kui mørøb pasramig tøga pasrar, na mariilø Tiusweimburabeløyu. ¹⁸ Pøs nabe katøgan chi pegwan waminchab inchimøtø, na waminchippe, tru judíos kømø misaamera Tiuswan møra marøbelø kønrrai, tru nagurri Cristo chi mariilandø wamindamønrrun. Iigwane nabe marøppe, wamindiiløtøgaba, mariiløtøgaba, ¹⁹ Tius naba pasrain kui asamig nørreelø mariiløtøgaba, kwaara asha kønrrai mariiløtøgaba, ilai tru maramburab mariitøga marøb, katø Tiuswei Espíritui tru maramburab mariitøga marøb indiilan, nabe trunundø wamindamønrrun. Øyamay Jerusalénsrøngurri chutøgucha Ilírico pirausrøngatig kerrigu chigucha palømig na Cristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanig købig køn. ²⁰ Pøs nabe Criston tru mana wamindi møriimøsrø, treegu tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasramigwan mas isua martrab inchibig kur, Cristoi tabig srø wamwan møikkøben eshkab kusrennøbig pølbasa marinug srøig itø marøb kebimønrrab. ²¹ Masken Tiuswei wamwan pørig maig taimbala: “Managuen nuimburabigwan mu wammørsraimeelø købelø nun nebua ashib,

wamindigwan mana mørmeelø købelø chigúi nebua mørøb inchun” taig.

Pablo Romasrømay inrrab isub

²² Inchawei øyeekkurri nabe katø katø ñimun ashchab attrab inchen, arrumønrrai marinab pasrabig kur. ²³ Inchendø møimbe yu na tsuim pirausrømbe naimbe yandø chu maramig kawein køben, katø merrab pilamerawansrøngurri ñimun ashchab truba arrug kui megaig køppe, ²⁴ Españasrømay na inrrab arrua, pua purainrrab inchar. Kaguende nabe ñimun asha purainrrab isur, tru petø purainrrab arrua, kan maya yana ñimba lindigu truba kasraatø puraya, na trusrømay yamigwan ñim nan purugunrrai.

²⁵ Inchendø møimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab yar Tiuswei misaameran an purugúigwan tranrrab. ²⁶ Kaguende macedoniasreeløba, acayasreeløbabe tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamerai utu waachameran purugumig an tulisamig nømune tabig asønaig køn. ²⁷ Pøs nømbe tabig martrab isua marig køn. Inchagucha nømbe judíosmerane uløweim pønrran. Kaguende tru judíos kømø misaamerama Tiusweimburabig purø tabig tru judíosmeraiwan nøm tøga utab pønrraibe, nømgurringucha nøm chi tøgagúiløtøga judíosmeran tranøb pirisamig ulø pønrran. ²⁸ Incha i maramigwan nabe yandø chab mara, tru kan mamig misrizhig latawei tru an purugúigwan nømun purøørabe, Españasrømay inrrab arrua, ñimun ashchab arrumønrrun. ²⁹ Incha na ñimuisrømay arruppe, Cristoi

mayanguen tabigwan ñimun pirishinrrab tøgagømburab tøga arrum kui nabe asha pasrar.

³⁰ Inchendø nabe, nai nunelan, namui Señor Jesucristogurrimba, Espiritu Santoi undag købikkurrimba, naimburab ñim Tiusba truba rugab wamindigu, tiusmanda naba kanbalatø misrtraí chinrrab, Tiuswan truba truba miab melamigu. ³¹ Pøs tru Judea pirau Jesucriston chi kørenrrab inchimø misaamerai tasku na kebefñmønrraimba, katø tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamera tru an purugúig srua yaigwan tabig kui ashíb utønrraimba Tiuswan miarrunrrigay, ³² pøs Tius treeg kønrrain købene, na ñimuisrø arruppe, truba truba kasrag pua, ñimba kanbalatø pishindø tab wamig kønrrai. ³³ Inchen Tius tru chí isumgaig tab købiibe ñim mayeeløba pasrønrrai isur. Treeg kønrrun.

16

'Tab ka amøñigüeh' chib, Pablo wam øriilø

¹ Cristogurri tru namui nuchag Feben tabig ashíb tøgagørrunrrigay chinrrab inchar, tru Cencrea iglesiayu chí maramigu purugubigwan. ² Señorwein kuimba ñimbe nun truba tab wamab utønrrigay chinrrab, Tiuswei misaameran maig utamig køben, trumay. Katø ñimgurri nun chí purugumig palain købene, purugub inchigay. Kaguende nøma truba yamelan truba truba purugub megabig køn, katø nan chigücha.

³ Cristo Jesúswei maramigu lincha marøb melabelø, Priscilanba, Aquilanba 'tab ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay. ⁴ Truiløbe naimburab nan chí kømønrraindø kwam labguen inchibelø køn. Truilane nabe mayanguen ungwa, ungwa tamønrrun. Katø natø kømøtø, judíos kømø misaamerai iglesiameragücha mayamba nømune ungwa tan. ⁵ Katø iglesia tru nømui yau tulundzunabelangücha 'ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay. Katø tru Epeneto, nai undaaraig, Asia pirausrø ke srøsrøzhiitø Criston nømerrig kørewa pasramisrøbigwangücha 'ka uñgu' tan chirrunrrigay. ⁶ Katø ñimuyasig truba truba marøb megabig Mariangücha 'tab ka uñgu' tan chirrunrrigay. ⁷ Andróniconba, Juníaswanba, nai misaameran 'ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay, kailan pønnsraig yau merrarrawa keeriilø naba lincha pønrrabelø købelan. Truiløbe Cristo nøashíb karua øriilø nømune tabelø mumerá kui asiilø, katø nømbe Criston nagen køremøwatø, nømerrig kørewa pønrrabelø, treelø køn.

⁸ Señorweimbürab nai undaaraig Ampliaswan 'ka uñgu' tan chirrunrrigay. ⁹ Katø Cristoi maramigu linmun lincha marøb megabig Urbanonba, katø nai undaaraig Estaquiswanba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay. ¹⁰ Apeles, Cristoimbürabigu chine nebuinab puraya møwanba, katø Aristóbuloi yauelanba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay. ¹¹ Nai misag Herodiönwanba, Narcisoi yaelø Señorwan kørewa pønrrabelanba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay. ¹² Señorwei maramigu truba marøb melabelø Trifenanba, Trifosanba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay, katø Pérsida, truba undaaraig, tru Señorwei maramigu truba truba marøb megabigwanba. ¹³ Señorweinug purø tabig kui asig Rufonba, nui usranba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay, pøs truíbe nai usri lataig kuig køn. ¹⁴ Asíncriton køben, Flegonten køben, Hermeswan køben, Patrobaswan køben, Hermaswan køben, katø nunelø nømba warabelan køben 'ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay. ¹⁵ Katø 'ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay Filólogon køben, Julian køben, Nereowan køben, katø nui nuchawan

køben, Olimpaswan køben, katø tru nõmba warabelø mayeelø Tiuswei misaameran købengue.

¹⁶ Kangurrin kangurri 'ka amõñiguh' chib tabig wamab Tiuswei undag købiitøga tasig traniyay. Cristoi iglesiamerabe mayamba ñimun 'ka amõñiguh' cha øran.

¹⁷ Pøs nabe ñim, nai nunelan, ashiptø kønrrigay chinrrab inchar ñimun nõørøtø misrtrai indamba, Cristoi maywan sõtøbønrramisramba inchibelan. Truiløbe tru ñimun kusrenanigwan ka peemaytø punrrai marøbelø køn. Ñimbe truilane tarømisray. ¹⁸ Kaguende treeg misaamerabe namui Señor Cristoiwan marmeelø køn. Treeg kømøtø, ka nõmuimburaptø tab kønrrai labelø kua, waminchibgucha purø tabzhig wamincha, mørøptø wamdiig tabzhig wamincha, chigucha trunun nebua ashmø misaazheelan kegørrøsrkøbelø køn. ¹⁹ Pøs tru tabig srø wam maig taigwan ñim møra marøbelø kuigwane mayeeløba nebua asha køn. Treekkurri nane ñimuimburab truba kasrag køtan. Inchendø ñimbe chigøben tabigwane purø nu kusrebelø, kaigwane kan isubguen isumeeelø kuimbe køtan. ²⁰ Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe kan maya yanayutø Satanáswane nõbe tambalørtrun ñim itøbuna põnrønrrai. Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñimba kønrrun.

²¹ Timoteo, maramigu nan lincha marøb megabig, ñimune 'ka amõñiguh' cha øran, katø trugurri tru nammisaamera Lucio køben, Jasón køben, Sosípater køben, truiløgucha.

²² Na, Tercio, Pabloi kilga põrøbikkucha 'ka amõñiguh' cha ørar, Señorwei munchiyu.

²³ Gayogucha ñimun 'ka amõñiguh' cha øran, tru nan truyu tsumig ya pebøb, katø iglesia mayeelanba pebøb inchibig. Inchen katø Erasto tru ciudayu an asamigwan nõ ashibiiba, katø trugurri namui nuneg Cuartogucha 'ka amõñiguh' cha øran.

Tiuswan srabe tabzhig wamindig

²⁴ Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kønrrun. Treeg kønrrun.

²⁵ Møimbe Tiuswan maya nuguen tabig waminchigun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindiiba, Jesucristoimburab na eshkab kusrenaniiba iilø maig køben treegu mur põnrønrrai marøbigwan. I tru tabig srø wambe tru manasrøngurri mu asiimíig pasrabig Tius nõ maramigwan nuinetø tøgagúigwan tru kenamarig maig køben, treeg køn. ²⁶ Inchendø mõimbe Tius tru maig karuigwan eshkabelø põriiløgurri tru mu asiimíig pasrabigwane kenamaran judíos kømeeelø chu pirausrø misaamerandøgucha, Tius tru manasrøngurri managatig wabig nõ maig maramigwan martrain pasrig, treeg, nõmui isubigwan Cristoinug põnsra tøgagúigu maig taigwan møra marøbelø kønrrai.

²⁷ ¡Tius tru nõtø kandø wabig, tru muguen nebua kusremgaig newan kusrebigwan managatig tørguegwalmabig kønrrun Jesucristogurri! Treeg kønrrun.

1 Corintios

Pablo pørøb

¹ Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain køben, Cristo Jesús nøashib karua ørig kønrrai wamig, nai nuneg Sóstenesba misra, i kilgawan pørar, ² Corintosrø iglesiyuelan, Cristo Jesúskurri tru Tiusweyasig tarømarilø, nuyasiitø newan tabelø kønrrai wamiilanba, katø tru mayeelø chutøgucha namui Señor Jesucristoi munchiwan wamabelanba, truike namuimba, nømuimba Señorwan. ³ Namui Møskai Tiusweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñim tøgagønrrai inchar.

Cristogurri tabig tranigwan ‘ungwa, ungwa’ taig

⁴ Chu urastøgucha nabe Tiuswane ñimuimburab ‘ungwa, ungwa’ chibig kur, Cristo Jesúskurri ñimun Tius ka yandø tab indigwan tranikkurri. ⁵ Kaguende chiyutøgucha ñimbe nuinug purø nørrø tøgagønrrai tranilø køn, kerrigu wamindigu lata, kerrigu nebua ashib ambigu lata. ⁶ Trumay Cristoi tru srøig tabigwan wamindiibe ka wamindiitø kømø, ñimuinuube cierton kørrømisrin køn, ⁷ Tiusweiwan marøbelø kømigwan keta tranig chigucha chi palømeelø kømnegatikke, Jesucristo kenamisramigwan ñim munig melappe. ⁸ Katøgucha srabegatig ñim kørrømø mur pønrrønrrai nøbe tōga pasrønrrun, namui Señor Jesucristo katø arrub kwaløm chi kaig mariilø chigar pønrramig kønrrai. ⁹ Tiusbe nøbe maig martrab chippe, treegwan marøbig køn. Ñimbe nøgurri wamiilø kuig køn, nui Nusrkai Jesucristo namui Señorba lincha pønrramig kønrrai.

Corintosrø Tius wami misaamera nøørotø inchib tarømisrøb

¹⁰ Nai nunelø, Señor Jesucristoi munchiyu maig maramigwan tius-manda øyeeg marøb melørrunrigay chib waminchab inchar. Peg peg isub kømøtø, kandø isuy cha, ñimui utu mas nøørotø inchib tarømisramig kaanrrai. Masken treeg kømøtø, newan kanbalatø lincha kandø isub, maig marameløyu kandø isub inchigay cha. ¹¹ Nai nunelø, møiløgøsrøn Cloéwei yaeløbe nane eshkatan, ñimbe kwayam labrre waran cha. ¹² Pøs nabe trenchinrrab inchar, møiløgøsrøn ñimbe trenchibrren køn tan cha: “Nabe Pabloingatiig kur” chiben, katøgane: “Apolosweingatiig kur” chiben, katøgane: “Nabe Cefasweingatiig kur” chiben, katøgane: “Cristoingatiig kur” chib. Treeg inchib køn tan cha.

¹³ Trube, treeg købene, ¿Cristobe nuin kui, nuin kui misra pasra chindah? Kabe ñimuyasig kurusyu kwanrrai mesrøppe, ¿na Pablon mesraig kø chindah? Kabe ñimun piu umbu ulsrøbgucha ¿nai munchiyu piu umbu ulsraig kø chindah? ¹⁴ Tiuswan nabe ‘mayanguen ungwa, ungwa’ tamønrrun, ñimun møigwangucha na piu umbu ulsrømuigwan. Nabe piu umbu ulsrøppe, Crisponbah, Gayonbatøwei treeg marig kuig køn, ¹⁵ nai munchiyu ‘piu umbu ulsrailø ker’ chib mugucha trenchib kømønrrai. ¹⁶ (Katø Estéfanaswei yauelandøbe piu umbu ulsrøbwei indig køn. Inchendø katøgan mas mungucha piu umbu ulsraibe nane isumøtan). ¹⁷ Kaguende nane Cristobe misagwan piu umbu ulsrøb uñchai ørmøtø, Tiuswei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrai ørig køn. Incha nabe waminchibgucha, nørrø wammeratøga purø may

waminchimur, Cristo kurusyu kwaigwane chigucha kòmíig kui lataig marig kòmønrrai.

Cristobe tru Tiuswei muguen nebua kusremgaig kusreiba, maramburab mariiba kòn

¹⁸ Cristo tru kurusyu kwaigweimburab tru eshka kusrenaniibe yandø tru kaigyu kegørra pønrrabelaimbe chigucha kòmíig, ke chugúinguen mørmubendø wamindi lataig kòn. Inchen nam yandø kaigyugurri wes-railaimbe tru wamindiibe Tiuswei tru maramburab marig, truig kòn. ¹⁹ Kaguende trenchibig pørig pasran:

“Purø kusreb møguelø chigurrimbunø nebua kusrewa tøgagúilane pin-isamønrrun cha.

Kusrebelø nøm chigúi møra tøgagúilane chigucha kòmíig mara kaasha kørrø maramønrrun” chibig

²⁰ ¿Pøs, tru purø kusrebiiba, katø kusrennøbiiba, katø mõi i kwaløm nørrø kusrewa ‘treeg, treeg kòn’ chibeløbabe chu pønrrah? ¿yu pirau chine purø nørrø kusreigwane chugúinguen mørmubendø marig, Tiusbe treeg mara tøgagømutarru? ²¹ Kaguende Tiusbe, tru nui muguen nebua kusremgaig kusrebig kuigu, yu pirau misaamerabe nømui tru purø nørrø kusrewa tøgagúitøgabe nun nebua ashmønrrai indig kòn. Pøs tru chugúinguen mørmubendø wamindig mara tøgagúigwan eshka kusrenaniitøga nun kørebelane kaigyugurri wesramig, Tiuswane tabig asønaiig kòn.

²² Kaguende judíosmerabe kan møg Tius nøba pasrain kui ashchai mariilan miaben, griegosmerabe tru purø nørrø kusreig wamindiilan mørog kui inchibelø kòn. ²³ Trune nambe Cristo kurusyu kwaigwan eshka kusrenanøbelø ker. Truibe judíosmeraimbe ke ka srurrengwan-garubig køben, judíos kømø misaameraimbe ke chugúinguen mørmubendø wamindig, treeg kòn. ²⁴ Trune Tius tru wamiilayasiibe, judíosmerai lata, griegosmerai lata, Cristobe tru Tiuswei maramburab mariiba katø Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig kusreiba, truig kòn. ²⁵ Kaguende Tiuswei tru chugúinguen mørmubendø wamindi lataig asønabiibe møguelø purø may isua wamindi lataig kømøtø, mas purab nuig køben, katø Tius tru itønaptiig lataig kuibe, kan møwei fuerzas lataikken kømøtø, purab murikken kòn.

Corintosrø Tiuswei misaamera mailø kuig

²⁶ Inchawei, nai nunelø, tru ñimun wamab uras ñim mailø købelø kuigwan isua asamig kòn. Misaamerain kabyu kusrebeløbe ñimbe ke kan kandøwein køben, katø ashib karub purrabelø nørreeløbe mamdø køben, katø tab misagugurri amrrub misaamerabe mamdø kòn. ²⁷ Yu pirau chugúinguen mørmubendø wamindi lataig tøgagúigwan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig kòn, tru purø nørrø kusrebelan kørig mara kørrømartrab. Katø yu pirau kwa kaizheelø køn-mab asha tøgagúilan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig kòn, nørreelan kørig mara kørrømartrab. ²⁸ Yu pirau misagwein kabyu larrø kaizheelø køn-mab asha tøgagúilanba, katø kaashib indiilanba, tru chigucha kømøzheelø kui asiilan, Tiusbe truilan lawa wes-raig kòn, tru nørreelan chigucha kømeeleø mara kørrømartrab, ²⁹ mugucha Tiuswei merrab nørreelø misrøb møg inchib pønrrømønrrai. ³⁰ Ñimbe Tiuskurri Cristo Jesúsba kanbalatø pønrran. Cristo Jesúsbe namuimbe tru mu nebua kusremgaig kusremiba, katø sølgandø tabiiba, katø Tiusweyasiitø tarømariilø kømiba, kaigyugurri wesruilø kømiba, treeg kòn

nøbe. ³¹ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: “Møikkøben truba nuig kømmørø inchib waminchib pasrag købene, Señorweimburappe møg inchib waminchib pasrøbash” cha.

2

Criston kurusyu mesraigwan wamindig

¹ Inchawei nai nunelø, Tiusweimburabig mun kenamariimig pasrabigwan na ñimun eshkab kusrenanøb arrub urasma, ke kan chull møramdiig purø may waminchib, katø purø nørrø kusreb nebua asiilan waminchib arrumuig køn. ² Pøs nabe ñimui utube katøgan chi pegwan isub pasrønrrab kømøtø, Jesucristonba, nun kurusyu mesra kweetsigwanba, trunundø isua pasrønrrab isuig køn. ³ Incha nabe ñimui utu uñib urasbe truburab chish kømøwei, trurrigu kørig kuig ¡katø! itønab pasraig købig køn. ⁴ Inchawei na wamindigu lata, katø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanigu lata, purø nørrø nebua ashib kusreig wamdøga purø may køremdiig waminchimuig køn. Treeg kømøtø, Tiuswei Espiritui maramburab mariitøga kenamarøb wamindig køn, ⁵ tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasriibe møguelø purø nørrø kusreigu pasrig kønrrain kømøtø, Tiuswei maramburab maramigu pasrig kønrrai.

Tiusbe nui Espiritugurri nebua ashchai marøbig køn

⁶ Treeg kuingucha, Tiusweimburabeløyu yandø tsabø nørrørawarwei utubeguende nørrø nebua kusreigwan waminchibwei inchibelø ker. Nambe waminchippe, tru nørrø nebua ashib kusreigwan mõi nam warain kwalømigwan kømøwei, kabe møin kwaløm yu pirau nøm ashib karubelø nømguen patsab ambubelaiwan kømøwei wamindig køn. ⁷ Treeg kømøtø, nambe waminchippe, Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig mu asiimig, sørig pasrabigwan wamindig køn, tru chi pønrrabikken kaabenbatøsrøwei namuyasig maya nuguen tab kønrrai kanmaytø manasrøwei Tius treeg martrab isua tøgagúigwan. ⁸ Inchen mõi yu pirau nørreelø karub purrabeløbe møitøgucha iig tru muguen nebua kusremgaigwane chigúinguen mørmuig køn. Pøs iigwan chigúi mørig kuimbe, namui Señor tru tørguegwalmabigwane kurusyu mesra kweechimubsruig kuinrrun. ⁹ Inchendø Tiuswei wamwan pørigu taimbala:

“Mugucha kaptøgabe nebua ashmøwei,

muguen kalutøgabe nebua mørmøwei,

ni muguen øyeeg kuitamappe isubguen isumøwei indigwan,

Tiusbe nun undaguelayasiibe trunun tøgagønrrai tamara pønrrain køn” cha.

¹⁰ Inchendø Tiusbe sørig pasrabigwan nui Espiritugurri namune kenamariig køn, kaguende tru Espiritube maig kuigwan kerriguh chishtø ashibig kua, Tiuswei tru muguen nebua asiimig nø purø umbusrø tøgagúilanguen kerrigu. ¹¹ Pøs ¿kan møwanma nui manrrau umbusrøngue chi isub pasraigwan nebua ashibiibe nui espiritutøweimbe nebua ashmuitarru? Øyeetøwei Tius nø purø umbusrø tøgagúilane mugucha nebua ashmuben, Tiuswei Espiritutøwei nebua asan. ¹² Nambe espiritu yu pirauigwan utømøtø, utappe, Tiusweinukkurri arrubig Tiuswei Espiritun utig køn, nø ka yandø keta tranigwan chigúi mørøbelø kømig kønrrai. ¹³ Inchawei nam iigwan waminchippe, møguelø yu pirau kusremburab kusrebelø kusrenani wamdøga waminchimer. Treeg kømøtø, Espiritu

Santo kusrenaniitøga Tiusweimburabelan øyeeg køn chib waminchippe, Espíritu Santon tøgarmèran waminchibelø ker.

¹⁴ Kan møg Tiuswei Espíritun chigaibe, Tiuswei Espírituimburabigwane utønrrab kaiman. Pøs nuimbe ke chugúinguen mørmubendø mari lataig køben, ni mandø kuinguen mørmøn, kaguende Espíritu Santo purugubendøwei, øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua asamig kua. ¹⁵ Inchen Tiuswei Espíritun tøgaiibe chiwandøgucha øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua isumig tøgaiig køn. Inchen nungurrimbe mugucha ‘øyeeg, øyeeg køn’ chinrrab kaimanrrun. ¹⁶ Pøs Tiuswei wambe trenchibig køn: “¿Señorwei isuilan kabe mu nebua asitarru? cha.

¿Señorwane kabe mu kusrenrrautah?” cha.

Inchendø nambe Cristo nø isuimay isumigwan tøgær ker.

3

Tiusweimburabeløyu lincha maram purugubelø

¹ Inchawei nai nunelan, nabe Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben treeg isubelan lataig waminchab kaimaig kuig køn. Treeg kømøtø, tru maig amøñig køben amøñibelan lataig, trumay wamindig køn, Cristoimburabigube kan shush ureezheelø latalan. ² Nabe ñimune pitsøtø mutsøsaig køn, tranrø mamig manrrai manmøtø, kaguende katøgucha truigwane utønrrabgailø srø kuimba. Ni mõi yanguen katøgucha treeg mamigwane manrrabgailø srø kua, ³ katøgucha ñimbe ñimui asr maig marøg kui inchen treegwan marøbelø srø køn. Pøs ñimui utube pusrk-wai ashib kømig, aleguiyam lab treeg inchib pønrraibe, ¿ñimui asr maig marøg kui inchen treegwan marøb, maig købash amøñibelø lataig marøb amøñimøtirru? ⁴ Kaguende ñim mõiibe: “Nabe Pabloingatiig kur” chiben, katøgane: “Nabe Apolosweingatiig kur” chiben, øyeeg inchib pønrrappe, ¿maig amøñig køben amøñibelø lataig marøb pønrrømøtirru?

⁵ ¿Trube, treeg købene, na Pabloba, Apolosbabe chimera købrah? Pøs nambe ka marøb melabeløtø køben, ñimbe namgurriwei kørewa pønrran, namun møigwandøgucha Señor maig martrai karua pønsraig køben, treegwan marøbelø. ⁶ Nabe ellguaben, Apolosbe pi kuchen, tru tusrwan nurangaruppe, Tius nø nurangarun. ⁷ Inchawei ellguabig lata, pi kuchibig lata chigucha kømeeelø køben, kal-lawa nuranrrai marøbiibe Tius, nø køn. ⁸ Ellguabig lata, pi kuchibig lata, mõiibe kabe peg kønrrab kuindø trunundøwei marøb køn. Inchendø nøm møitøgucha nømui maramigwan maig marig køben, Tiusbe tru marimburo pagaraben, utønrrab kuinrrun. ⁹ Kaguende nambe maramigwan Tiusba lata lincha maren, ñimbe Tiuswei ellmari tul køb, katø Tiuswei ya køb indan.

¹⁰ Tius nui ka yandø tab indigwan nan maya traniitøga, kan møg yawan purø may maram kusrebig lataitøwei yawan niga pasrønrrabigwan nabe pølbasa pasren, katøgane tru na pølsrugwan mara pasrim pala, kusrub yan. Inchendø møitøgucha marøb ambuppe, mandø marøb yainatashchab asha maramig køn. ¹¹ Pøs kaguende yawan niga pasrønrrabigwan chab marig pasrøbene, mugucha katøgane katø srøig peg nøørø maramig kømøn. Kaguen tru chab mara pasriibe Jesucristo køn. ¹² Inchen tru yawan niga pasrønrrai pølbasa marim palabe: orotøga marin kui, andøga marin kui, kabe purø tab sruuzheeløtøga marin kui, tsiitøga marin kui, putøga marin kui, kabe ka shautøgatø marin kui inchun. ¹³ Inchen tru nøm treeg mariiløbe møigweindøgucha

tørgandø chigúi asamdiig kenamisrtrun tru maig kōnrrabigwan asha marøb kwaløm. Kaguende maig kōtashchab naatøga parra ashen, tru naabe kanuin kanui nøm maig marigwan chigúi ashchai kenamartrun. ¹⁴ Inchen mōikkøben tru yawan niga pasrōnrrabigwan marim pala nō marøb kusrab yaig chi kōmø, nagu ka puraibene, truburø nøbe tru utamigwan utōnrrun.

¹⁵ Inchen mōigwein køben nō chi marøb megaig pachiptinchene, tru nō treeg marigwane kaptøashchun. Nøbe truyugurri weluløppe, weluløbwei inchendø, treetøgucha welulrrab kan nag pilab utuwan purøluløb ib lataig welulabe kōnrrun. ¹⁶ ¿Ñimbe ashmeelø kōtirru? yamba ñimdøweinguen Tiusweimbe tab ya køben, Tiuswei Espiritube ñimuinug pasrabig kuin kui. ¹⁷ Inchawei mōikkøben i Tiuswei yawan pinishibigwane Tiusbe nungucha pinishinrrun. Kaguende Tiuswei yabe newan tabig nuyasiitø køben, tru Tiuswei yabe ñimdøwein kōn.

¹⁸ Kusrebelø kermab ñimasiitø kegørrab pōnrrømøtay. Ñimui utu mōikkøben misamera mōin kwaløm yu pirau isuigu truba truba nu kusrebig kurmab isubiibe, chi nebua ashmīg lataig misramig kōn, cierton kusrebig kōnrrappe. ¹⁹ Kaguende kusremburab kusreig yu pirauibe Tiuswein kabyube ke chugúinguen marmubendø marig treeg kōn. Pøs øyeeg chibig pørig pasran: “Nøm truba truba kusrebelø kermab isuigutøwei Tiusbe iløsrka kegørrōnrrai marig kōn” chibig. ²⁰ Katø treekkucha chibig kōn: “Señorbe ashibig kōn cha, tru nōrrø kusrebelai isuiløbe chi isumuinguenig isuilø kui.” ²¹ Inchawei mugucha, ø mōøbesin chib, truba truba møg inchib waminchib pasramibe chigagøn. Pøs kerriguba ñimuin kōn: ²² na Pablo lata, Apolos lata, Pedro lata; iig waraig pirø lata, øsig kōmig lata, kwamig lata, mōin kwaløm lata, katø wendø attrabig lata; pøs ñimuiwein kōn kerriguba. ²³ Katø ñimbe Cristoielø køben, Cristobe Tiuswein kōn.

4

Cristo nøashib karua øriilø nøm marøb kuilan waminchibig

¹ Ñimbe mutøgucha namune Cristoi maramigwan marøb, katø Tiuswei tru mu asiimīg sørig pōnrrabigwan nam asha marøb, kusrennøb pōnrrōnrrai pōnsrailø kui, namune ka treetø isua tøgagørrunrigay. ² Pøs tru maramigwan nøm asha marøb kōnrrai pōnsrainabeløbe mōitøgucha nui mariløyu chi isumgaig marøbelø kōnrrain kōn. ³ Nane naimburappe, chi menrra isumøtan, ñim kui, kabe yu pirauelø mugøben tru maig kōnrrabigwan asha marøb purrabelø, truilø kui, nan ‘ñibe øyeeg, øyeeg marøbig kōn’ tainab pasramig. Kaguende nabe naasiitøweinguen ‘øyeeg, øyeeg kur’ chimur. ⁴ Pøs nabe naimburappe, nai manrraube chi kalø marig kebachibiibe chigaig pasrar. Inchendø na treeg pasraitøga ‘chi kalø marmīg kur’ tamig kaagøn. Kaguende nan maig kōnrrabigwan asha marøbiibe Señor, nō kōn. ⁵ Inchawei treeg købene, treeg maramig pumøwatøbe ‘ñibe øyeeg, øyeeg kuin kōn’ chib, treeg kui mara kōrrømarmøtay. Muniiray Señor arrumnegatig. Tru sørig pōnrrabig løstøyuelan nøbe tøryu wesrawa, møguelø nømui manrrømerayu chi martrab isua tøgagúilan kuragutchun. Inchen mōitøgucha Tius tabig wamindig kōmigwan utōnrrun, nøm maig marig køben, treekke.

⁶ Nai nunelø, iigwan kerrigu øyeeg pøøppe, Apoloswanba, nanba asha kusrenrrai indig kōn ñimuyasig tab kōnrrai, ñim namun asha kusrewa,

pørig maig chibigwan purab marøb pønrrømønrraimba, kanune kaig køn chib, kanuingatøgøba inchib ñim truba møg inchib nørreelø misrøb pønrrømønrraimba. ⁷ ¿Ñun mu kui nebua asig kønrraima ñune mu treeg mara pasrta? ¿Tius tranigwan utiimíbe ñibe chi tøgagugu? Inchen nø tranigwan ñi uta tøgagúig købene, trube, ¿chindimbarre møg inchib nuig misrku, tranigwan uta kømøwa lata?

⁸ ¡Paare, ñim waachaalleeløbe! Yandø ke newanelø, katø ñimbe yandø chiyutøgucha palómig ke newan tøgar køppeendi, ñimbe namun palain kømø, yandø reymera, yandø ñimdø ke tsabø asha karubelø. ¡Kan waachaalleelø! Ñim isa kømøtø, reymera kua, ke ñim karub pønrraimbe, namgucha treetøweim pønrrønrrab, ñimba ke amønñigasamig køtan. ⁹ Pøs nam Cristo nøashib karua øriilane yandø wendau ke srabesrø melab lataig treeg pønrrønrrai pønrrailø ker, yandø kwanrrai wesrawa pønrrailan latawei. Pøs nambe yu pirau mayelai merrab misagashib srua kuilø kømig køtan, ángesmera lata, misaamera lata. ¹⁰ Nambe Cristoimbura-bikkurri ke chugúinguen mørmeelø lataitø køben, trune ñimbe Cristoimburabeløyu purø kusrebelø latailø køn. Nambe ke itaptø kaizheelø køben, trune ñimbe purø mur chibelø latailø køn. Ñimbe tabelø kønmab asiilø køben, trune nambe kaasiilø ker. ¹¹ Pøs nambe møin kwalømgatig parøgwai mørøb, pi mulgwai mørøb øyeeg nebuig meler, asru kemig truburab kømuielø, ichabeta kørriindiilø, katø chu waramig ya kaweyelø. ¹² Nambe namui tasiimeratøga muraara, muraara marøbelø ker. Namune trømbøig tsalø wamøben, namgurrimbe nømune mayanguen tabig nebuilø kønrrai inchibelø ker. Namun kaig maringucha, namgurrimbe awentabelø ker. ¹³ Namune kailø kønmab ashchai isa waminchen, namgurrimbe maig købash inchimø, tammay løtabelø ker. Nambe mõi øyan kwalømgatig yu pirau yandø kaasha kørømarig chilliirøsr kørreibig latailø ker, mayelai kaasi shau.

¹⁴ Nabe ñimun iigwan pørøppe, ka kørig martrab inchimøtø, masken tabig melønrrai waminchar, nai undaaraig ureemera latailø kuimba. ¹⁵ Pøs ñimbe Cristoimbura bigu kusrenanøbeløbe diez milburab tøgagúindøgucha, kan møskai lataibe kandø tøga køn. Kaguende Cristo Jesúsweinuube Tiuswei tru tabig srø wamgurri nabe ñimuimbe møskai misrig køn. ¹⁶ Inchawei nabe ñimun øyeeg marøb melørrunrigay cha waminchar, na maig marøb big køben, ñimgucha treegwei marøb kønrrai.

¹⁷ Inchawei nabe Timoteowan ñimuimay ørig køn, nai undaaraig nus-rkai lataig Señorwan maikkucha tarømismø megabigwan. Nøbe na Cristo Jesúsweimburab maig marøb uñibig kuigwan ñimun isunanrrun, na chutøgucha iglesiamørig maig kusrenanøb yailan. ¹⁸ Inchen ñim møiløbe na ñimun ashchab arrumønrraitamab purø nørreelø misrøb møg inchibelø misrin køn. ¹⁹ Inchendø nan Señor inrrain købene, peba ñimun ashchab arrua, nøm truba truba nørreelø misrøb wamindiilan ashmøtø, tru nømui marøb kuigwan asamønrrun. ²⁰ Kaguende Tius nø ashib karub waibe wamindigu pasrømøtø, maramburab marigu pasran. ²¹ ¿Nabe ñimuimay tsig srua arrumig palain køgueh? ¿Kabe undag købitøga larrø tammay waminchab arrumig palain køgueh? ¿Ñimbe møigwan palaingøgue?

5

Møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marmumigwan waminchibig

¹ Ñimui utube ishumburmeraba, mōguelōba trōmbōig marōb kuigwan truba wam kōn, ñimui utube mōikkōsrōnbe panabusrandōwei pera tsuin kui, judíos kōmeelō Tiuswan ashmō misaameraguen kan ōyeekkatig trōmbōig maramigwane purō trōmbōig kui asha treeg marbasiiimigwan. ² ¡Trune treeg kōmnebe ñimbe chi kōmui lataig nōrreelō misrōb ka mōg inchippe pōnrran! ¿Ashene, ōyeeg pubene, ñimbe isuig kishibguen pōnrrōmō, chindah? Tru ōyeeg kaig marōb mōwane ñimui utugurrimbe wegutchai inday. ³ Pōs nabe ñimba kōmōtō, nai asr pasraigube yabsrō nōrōrō pasraindōgucha, nai isuigube ñimba pasrōwa, tru treeg kaig marōb mōwane nun maig itō attrabigwan treeg kōnrrai kōrrōmara pasrōbguen inchar, na ñimui utu pasrōwa lataitōwei. ⁴ Namui Señor Jesucristoi munchiyu ñim tulundzunōben, na maig isubig kuigube ñimba pasrōben, Señor Jesúswei maramburab maramig truyu pasrōben, ⁵ tru larrō kaig marōb mōwane Satanás nō tōgagōnrrai pasrtrigay, nui asrwan pinisaig kōnrrai, Señor arrub kwalōm nui espíritune kaigyugurri wesraig kōnrrai.

⁶ Ñim nōrreelō misrōb waminchib pōnrraibe chi tabig kōmōn. ¿Ashmeelō kōtirru, harinayu levaduran lamōtō pusriitō maya sōmarigwan larrōb pulingarubig kui? ⁷ Tru kōlli levadura lataig tōgagūigwan wegutsay, harina sōmarig chi levadura larriimīg latawei ñim chishelō kōnrrab, ñimbe yandō chabguen treelō kuig kōppe. Kaguende Criston, tru namui Pascua Fiestayu Ubisha-unō kweetsamig kōbigwane namuimburo kweetsig kōbig kōn. ⁸ Inchawei nambe tru Pascua Fiestan marōppe, tru kōlli levadura lataigwan tōga marōb kōmōgun, tru kaig martrabgōba isub, chine trōmbōig maramigwangōba isub indi levaduran. Treeg kōmōtō, tru pirri chi levadura chigaig lataitōga fiesta margun, tru pirriyu chi lindsaimīg chi sōrig chigaig, ciertongue.

⁹ Nabe ñimun kilgayu pōrōppe, asrtōga trōmbōig marōb ishumburmeraba, trōmbōig marōb mōguelōba linchimōtay cha pōrig kōn. ¹⁰ Inchendō nabe iigwan trenchippe, yu pirau tru Tiuswan ashmō misaameran truilaimburab waminchimur, tru ishumburmera lata mōguelō lata trōmbōig marōbelan, tru larrō pareelan, chi isa kōben an nila wesrabelan, katō chiwangōben kan tius kui lataig inchibelan. Pōs treeg misaameraba kerriguan linchimumig kuimbe, trube, ñimbe yu piraugurrimbe webambam neubsruinrrun. ¹¹ Pōs nabe ñimun pōrōppe, ‘ñimui nuneg kur’ chib pasrōbendō, menda ishumburba trōmbōig marōptiig, larrō pariig, katō chiwan kōben kan tius kui lataig inchibig, kabe isa waminchib wam kusruptiig, mutsiiraptiig, purō may isa nila wesraptiiba, ōyeelōba lindamig kōmōn cha pōrar. Treeg inchibiibabe mabguen lincha mamumig kōn. ¹² ¿Pōs nagan Tiuswei misaamera kōmeelō nōrreelan kabe na asha marōb pasramig kuitarru? ¿Tru iglesiayuelan asha maramigwane ñim maramig kōmuitarru? ¹³ Kaguende Tiuswei misaamera kōmeelō nōrreelane maig kōnrrabigwan Tius nō asha martrab kuinrrun. Inchendō: “Tru ñimui utu tru larrō trōmbōig marōbigwane ñimbe wegutsamig kōn” cha, trenchibig kōn Tiuswei wamwan pōrigube.

6

Tiuswei ureemera ambugurri, igurri aleguiyab

¹ ¿Maig marōb pōnrrabelō kuaasamō, ñim mōikkōben Cristogurri nui nuneeba aleguiyam laig tōgagua, Tiuswei misaamerainug kōmōtō, tru sōlgandō tabigwan marmeelaisrō tru kwayam laigwan ‘tamara kettra’

chib, treeg inchib pønrrønrrappe? ² ¿Ñimgan ashmeelø kətirru Tiuswei misaamerabe yu pirau misagwan maig asha maramigwan nømguen asha martrabelø kui? ¿Inchen yu pirau misaameran treegwan ñimguen asha martrabelø købendøbe, trube, chigøben kwayam lailø yandøzhig pub arrubigwane treetøwei asha martrab kaimabelø kø chindah? ³ ¿Ashmeelø kətirru ángelesmeranguen maig asha maramigwan nam asha martrabelø kuibe, mas yu pirau chigøben pub arrubigwandøbe chinchá asha marmønrrab kø? ⁴ Inchawei tru kwayam lailø yu pirau chigøben pub arrubigwane iglesiayuelø kømeeelan ¿mandøgurri truilan asha martrai pønstrøbelø køh? ⁵ Nabe ñimune kørig purørtrab trenchar, tru nunelai utu kwayam lailan maig kuigwan paya ashib martrabig chigú mørøb isum kusrebig ñimui utube, ¡paare! ¿ni kandøguen mu kaagø chindah? ⁶ Inchen kan treeg martrab isui urasbe kan nuneebe katøgan nuneeba kwayam lawabe, juezmeran ‘tamara kettra’ chib, eshkab ambubelø køn Tiuswan køremø misaameran.

⁷ Ñimbe ñimuimburappe chiguen kømø, yandø newan kegørra pønrran, ñimui ututøwei øyeg kwayam lab pønrraikkurri. ¿Trembe ñimun sølwan marmø kalø marindøgucha, treegu ka puraambub melamdiig kømø, chindah? ¿Ñimui isa wamincha nilindøgucha, trembe ka awentamdiig kømø, chindah? ⁸ Treeg inchibelø kui urasbe sølwan marmø ñimguen kalø marøb, isa wamincha nilamba inchibelø køn, kan trutøgucha nunelandøwei.

⁹ ¿Tius nø ashib karub waigwan tru sølgandø tabigwan marmeeløbe tru ketig utamigwan utømønrrabelø kui ashmeelø kø chindah? Ñimguen ñimdøwei kegørrab pønrrømøtay: møguelø lata, ishumburmera lata trømbøig marøbeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba, itøluløpteeløba, møkkølig købendø ishug lataig inchibeløba, møgueløbe møgueløasiyaitø, ishumburmerabe ishumburasiyaitø trømbøig marøbeløba, ¹⁰ nileeløba, larrø pareeløba, mutsiirapteeløba, isa waminchib wam kusrupteeløba, purø may isa an nila wesrapteeløba, tru Tius nø ashib karub waigwan truiløbe ketig utømønrrab kui. ¹¹ Ñimgucha møiløbe merrappe øyeeløwei inchibelø købig køn. Inchendø mømibe yandø chishtø pillmailø, ñimbe Tiusweyasiitø tarømariilø, chi kaig kømeeelø lataig tabig kørrømariilø køn, Señor Jesucristoi munchiyuba, namui Tiuswei Espiritugurrimba.

Asrbe trømbøig maramigweyasig kømøtø køn

¹² “Chiwandøgucha nan meriimíg, na ka maramdiig købendø”, ker-rigubabe chi purugunrrabgailø køn. “Chiwandøgucha nan meriimíg, na ka maramdiig købendø”, na treeg marøb megamig kønrrai na øyeg marameløyu ni møyutøgucha truig srua yaig pasrønrrabgucha kømur. ¹³ “Mamibe patsauweyasig køben, patsøbe mamigweyasig køn”. Inchendø Tiusbe mønundøgucha i pabaløwanba chigaanrrai pin-ishinrrab køn. Asrbe ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb tøgagømigweyasig kømøn. Treeg kømøtø, asrbe Señorwein køben, Señorbe asrweyasig køn. ¹⁴ Pøs Tiusbe Señorwanma katøle øsig kønrrai kusraig køppe, namungucha katø treetøwei øsig kømig kønrrai nui maramburab mariitøga kusranrrun.

¹⁵ ¿Ñimgan ashmeelø kətirru, ñimui asrmerabe Cristoi asrutøwei pønrrabelø kui? ¿Inchen nabe Cristoi asru pønrrabelan wesrawa, kan

kaig ishug nui asrwan anwei yanøbigweinug kandø misrtrai mara, truyu pønsrønrraitamaguh? ¡Managuen treebe kømønrrun! ¹⁶ ¿Kabe ashmeelø køtirru, tru treeg kaig ishuba kandø misra kaig mariibe, yandø kan asrtø lataig kørømisrig kui? Kaguende trenchibig pørig pasran: “Tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. ¹⁷ Inchen møikkøben Señorba kandø misriibe, nøba kan espíritutø køn.

¹⁸ Ishumburba, møgueløba trømbøig maramigugurrimbe wegørray. Møguelø katøgan chinetø kalø mariiløbe nømui asrutøwein kømøtø, nøørø køn. Inchen ishuba, møøba asrtøga trømbøig mariibe, nui asrwandøwei trømbøig maran. ¹⁹ ¿Kabe ashmeelø køtirru, ñimui asrbe Espiritu Santo nø kebya pasraig tab ya kui, ñimuinug pasrabig tru ñim Tiuswan uti Espiritu? Ñimbe ñimdøwei ñimuyasig kømøn. ²⁰ Kaguende Jesucristo nuwei peniilø køn. Inchawei ñimbe ñimui asrtøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai maray.

7

Kasharawarbe maig kømigwan waminchibig

¹ Trube, mømibe ñim nan kilga pøra paya ørig købigwan trencha løtønrrab inchar: Pøs tab køn cha, kan møg kasharamø, nøtiig kømig. ² Inchendø ishumburmeraba, møgueløba purø trømbøig marøbelø kuikkurri, møgueløbe møitøgucha nui srain tøgag kømig køben, ishumburmerabe møitøgucha nui keg tøgag kømig køn. ³ Pøs keebe srawei asrwan tab kønrrai maramig køben, sraimbe nui kewe asrwan tab kønrrai maramig køn. ⁴ Kaguende sraimbe, nui asr kuimba nuimburaptø tøgagømig kømøtø, keg nø asamig køben, katø kekkurringucha nui asr kuimba nuimburaptø tøga kømøtø, srai nø asamig køn. ⁵ Inchawei tru ñim Tiusba wamindamigutø kebamrrab, kan maya yanagatig ñim pailø lata tru treegwan marmønrrab wamincha kømøwabe, kanikkurri kanikkurri asrwan tranmønrrab inchimumig køn. Tiusba wamindamigwan chab wamincha, trugurrimbe ñimui asrwane katø treetøwei tranamig køn, tru treegwan marmuikkurrindø Satanás ñimun kegørrøsrkønrrab chigøben mara ashmønrrai.

⁶ Nabe iigwane ka øyamay maramdiig køn chatø eshkar. Ke treeg maramig køn cha, karua pasrmøtø. ⁷ Pøs maya møgueløba na lataitøwei nømdeelø kuimbemab isur. Inchendø møitøgucha tru nøm trendø treeg kømigwan keta tranig uta tøgar køn Tiusweinukkurri arrubigwan, møibe øyamayig købene, katø møibe peemayikke.

⁸ Nømdeelanba, piudameranbabe trendamønrrun: Na lataitøwei natø kørømisrimbe tab købsruinrrun cha. ⁹ Inchendø kaig marmø uñibig uñchab kaimabiibe, kaig marøg købiitø ke chinsraatø inchib uñibgunrriibe kasharaikken søl kønrrun cha.

Kasharawarbe petiyamumig

¹⁰ Inchen kasharawarmerane iigwan karua pasrar; na karua pasrig kømøtø, Señor nø karua pasrig køn: Sraimbe kewane kuchimumig køn cha. ¹¹ Inchen srai kuchippe, trube, nøtø tsumig køn. Trengømuppe, nui keeba katøle tammay kørømisra lindamig køn. Inchen keebe nui srawane tarømisrøb kutsamig kømøn.

¹² Inchen katøganelane Señor trendaig kømøtø, naimburab na trendamønrrun: Møikkøben kan nuneg, nui sraimbe Tiuswan køremiig pera kua, nø ka lincha meganrrab megabene, keebe tarømisrøb kutsamig

kòmøn cha. ¹³ Inchen kan srai, keebe Tiuswan køremíg tøgagua, nò ka lincha uñchai inchene, sraimbe tarømisrøb kutsamig kòmøn cha. ¹⁴ Kaguende tru keg Tiuswan køremíbe nui sraingurri Tius kaasiimíg køben, katø Tiuswan køremø sraimbe, nui kekkurri Tius kaasiimíg køn. Pøs treeg kømuimbe ñimui ureemerabe kaiba lindig købsruben, møimbe yandø Tius tabig kui asiilø køn. ¹⁵ Inchendø møikkøben tru pailøyu Tiuswan køremíg tarømisra ibene, ka ibasamig køn. Pøs øyeegube, kan srai lata, kan keg lata Tiuswan kørebeløbe imønrrai inchib ke treegutø melønrraingucha pønrrailø kòmøn. Kaguende Tiusbe ñimun wamappe, chi isumø pishindø tab waramig kønrrai wamig køn. ¹⁶ Pøs, ¿ñi sraimbe ashtirru, ñi ñui kewan inchippa kaigyugurri wesram kønrrab kui? Kabe ¿Ñi kekkucha ashtirru, ñi ñui srawan kaigyugurri wesram kønrrab kui?

Tiuswan ashibig maig kòmigwan waminchibig

¹⁷ Inchendø ñim møigwandøgucha ñimun Señor maig uñchai marig køben, treegutø unamig køn, tru ñi Tiuswan nebua ashib uras maig købig kuibe, trumaytø ka unamig køn. Chu iglesiamerayuelandøgucha iigwan øyamay marøb kønrrai nabe treeg karua pasrar. ¹⁸ ¿Tru ñui isubigwan Cristoinug pasra tøgagønrrai wamab uras yandø circuncidaweikken købig køtirru? Trube, circuncidaweig kòmønmaib ashchai inchimøta. ¿Ñim møikkøben ñui isubigwan Cristoinug pasra tøgagønrrai wamab uras asru circuncidamíg køben wamig køtirru? Trube, treeg marmíg købig kuabe, circuncidanrrab inchimøta. ¹⁹ Kaguende circuncidaweig kui chi kønrrab kòmøwei, circuncidamíg kui chi kønrrab kòmøwein køn. Tius maig maramigwan martrai pønrrailan møra marig, trube tabig køn. ²⁰ Tius ñimun wamab uras møitøgucha ñim mailø køben, treeg wamiiløbe, trumaytø ka kørrømisramig køn. ²¹ ¿Tru ñun wamab uras karuindiig megabig køtirru? Trube, trunune chi isumøta. Inchendø ka karuindø megabig kòmønrrab indamdiig købene, trube, treegwan mar. ²² Inchen karuindiig megaben Señor waminabiibe, Señorweimburappe yandø webya pasran. Inchen katø treetøwei ka karuptø srua kuig megabig kòmøtø, nuimburab uñen waminabiibe, Cristo karuindiig meganrrabig køn. ²³ Kaguende ñimbe Tius nuwei peniilø kuig køppe, møguelø karuindiig melabelø kòmøtø kuy. ²⁴ Inchawei, nai nunelø, ñim møitøgucha ñim maigu pønrrøben wamiiløbe, Tiusba treegutø ka kørrømisray.

Nømdeelan wamindig

²⁵ Inchen tru kasharameelø nømdeelaimburappe, Señor nò karua pasriibe chigagur. Inchendø Señor nan lastima asigwan nebua tøgagúikkurri, na maig taigwan ñim treeg kuitamab isumdiig kuinawa, naimburab ñimun øyamay maramdiig køn chinrrab inchar. ²⁶ Pøs mõi ya øyeeg chinetø isumdiig købene, maig pasrabiibe trumaytø kørrømisramig søl lataig kui ashar. ²⁷ Inchen ñi srain tøgagig kuabe, trube, tarømisrøb inchimøta. Kabe chi sraingag, ñitiig kuabe, trube, srai tøgagønrrab lamøta. ²⁸ Inchendø ñi kasharaikkucha, chi kaig marig kòmøwein køben, katø kan srusrø kasharaikkucha, chi kaig marig kòmøwein køn. Inchen køben tru kasharabeløbe chinetø nebuig pønrramig arruben, isui melamig kønrrab køn. Pøs nane ñim treeg nebuig melai ashmuinrrabna køtan.

²⁹ Inchendø nabe, nai nunelan, ñimun trenchinrrab inchar: Srabe kwalømmerra pumibe purø landøraim pasran cha. I landøzhig pasrabigwan Tiusweimburabigwan martrab, sralø tøgare sralø tøgare kòmøwa

lataig pønrray. ³⁰ Inchen truba isui kishib melabeløbe isuig kishib pønrrømøwa lataig pønrrøben, truba kasrag pønrrabeløbe chi kasrag pønrrømøwa lataig pønrrøben, chigøben penabeløbe chigucha penømøwa lataig pønrrøben, ³¹ katø yu pirau chine købigu tab kui mørøb amønibeløbe ke truitø srua yailøgucha amønimumig køn. Kaguende yu pirau øyeeg pasrabiibe ka pureb arrubiitø køn.

³² Nane ñim chigucha chi isumikkaig treeg amønaimbemab kōtan. Kaguende kan kasharamíig nøtiibe Señorweimburabigwan katøguchingen isun, Señor tab kui wanrrai maramigwan. ³³ Trune kasharaweibe yu pirau chigøben købigwan mas isun, nui srawan mandø tab kui wanrrai maramigwan. ³⁴ Incha nø chi martrab isuibe pabalø, pabalø isuim pasran. Inchen kan ishug kasharamíig, nøtiig, kabe kan srusrø nøtiibe Señorweimburab marøb megamigwan mas isun, nui asru lata, nui espíritu lata Señorweyasiitø kønrrab isua. Trune kasharawa ishuube yu pirau chi købigwan mas isun, nui kewan mandø tab kui wanrrai maramigwan.

³⁵ Iigwan na kerrigu ñimun trenchippe, ñimundøwei tab kønrrai trenchar. Kabe ñimun ke truyutø iløsrka melønrraingucha inchimøtø, masken mumay amønavigwan treeg marøb amøña, Señorweimburabigwan tab chi iløsrkaimíig marøb melamig kønrrai inchar.

³⁶ Inchen mu møøba kimø srusran kan møg kasharanrrab misraig, nø tab marmurmab kørig isub, katø tru srusrøgucha yandø køligwein køben, treekkurri møøbe yandø kasharam kui ashabe, trube, maig maramdiig køben treeg maramig køn. Treebe chi kaig marøb pasraig kømøtø køn. Ka kasharay. ³⁷ Inchen kan møg nui manrrau nø maig isuigwane treeg martrab kandø isua pasrabig, katø nui asru maig marøg købig arruben, truig mumaygucha srua irramamø, tru nø maig isua tøgagúigwan isua mōra tōga pasrøwa, tru srusrøba kasharamønrrab nø treeg isua pasrabiibe, kasharamuig søl køn. ³⁸ Inchawei tru kasharanrrab misri srusrøba kasharaig søldøwein køben, katø kasharamuibe mas tabguen køn.

Piudameraimburab waminchibig

³⁹ Keg øsig uñene, sraimbe nøøø kønrrab kømø, kandø køn. Inchen keg kwabeneguende, yandø nuin kuin køben, mubagøben ka kasharamig køn, Tiuswan ashibiibabe. ⁴⁰ Pøs na isuibe øyeeg køn: katøle kasharamø, nøtø kørrømisrikken, mayanguen tab kønrrab kui. Nagucha Tiuswei Espiritun tøgagurmab isua, trenchib pasar.

8

Cierton tius kømeelan traniyaumeran mandø indamigwan waminchibig

¹ Animalmera kweecha tru yauwan taska mari tiusmeran trana pønraigweimburappe nambe mayeeløba nebua ashibelø ker. Pøs tru nebua ashib kusreibe ka nørreelø misrøb pønrrønrrai maren, trune tru undag købig Tiusweinukkurri arrubiibe Tiusweimburabigu nørrøram purugubig køn. ² Møikkøben maitøguen nebua ashibig kurmab isubiibe, tru maig kuigwan tab nebua asamigwane katøgucha tab ashmø srø køn. ³ Trune møikkøben Tiuswan undaguigwane Tiusbe nune mu kui nebua asan. ⁴ Trube, tru taska mari tiusmeran pønraig yaumeran maigweimburappe ¿mandø chinrrab? Pøs tru taska mari tiusmerabe yu piraube chigucha kømeelø kui nambe ashibelø ker, katø Tiusbe nøtø kandø kui. ⁵ Pøs srømbalærø lata, pirau lata tiusmera cha wamiilø møiløgøben købwei

indan ('tiusmera kōn' cha, wamiilōba, katō chiwandōgucha nōm karub purrabelō cha wamiilōba truba nōrrō kōb lataitōwei). ⁶ Treeg kuingucha, namuimbe Tiusbe kandō nōtō kōn, tru Mōskai. Tru chigurrimbunō arrubiibe nuinukkurrindō arruben, katō nambe nuyasig ōsig amōner. Katō Señor Jesucristo kandō kōben, chitōgucha kōbiibe nōgurriwei pōnrrōben, namgucha nōgurriwei ōsig amōñibelō ker.

⁷ Inchendō mayeelōbabe iigwane chigúí nebua ashmeelō kōn. Mōilōbe katōgucha tru taska mari tiusmeran tōgagōm kusreelō kōbig kua, tru mamimeran mappe, tru tiusmeran trani mamig kōnmab isua mabelō kōn. Incha tru nōmui isub kebachib pasrabigu kullaguelō kuikkurri, yandō kaig mararmab isub kōrrōmisrōbelō kōn. ⁸ Pōs mamibe Tiusweinug nam katōguchi kemalla pōnrramig kōnrai marmōwei, katō nam tru mamuikkurri mas kailō misrtrab kōmōwei, kabe nam truigwan maikkurri mas tabelō kōnrrab kōmōwein kōn.

⁹ Inchendō ñim tru chi kalō kōnrraitamab isumikkaig marōb tōgagúigwane kullaateelōbe truyu srurrengwanrrain kōmōtō ashiptō maray. ¹⁰ Kaguen mōikkōben nui isub kebachib pasrabigu kullaatiig tōgaig, ñi tru maig kuigwan yandō tab nebua ashib kusrebig, tru taska mari tiusmerai tab yausrō ñun mab wai ashabe, ¿nōgucha tru taska mari tiusmeran trani mamimeran ka manrrurmab isumōnrrab kōh? ¹¹ Inchawei tru maig kuigwan ñi nebua asha kusrewa tōgagúig, truikkurrindō kan nuneg kullaatiibe yandō kebeña, pinab pinōnrrun, Cristo nuyasig yamba purōgwaig kōbigwan. ¹² Inchawei ōyamay tru nunelan kaig marōb, nōmui isub kebachib pasrabigu kullaguigwan kōrriincha kōrrōmarōb pōnrrappe, ñimbe Criston kaig marōb pōnrran. ¹³ Inchawei mamibe nai nunewan kebenōsrkamitō kōnrrab kōbene, managuen nabe yauwane mamumōnrrun, nai nunewan ka srurrengwangarumōnrrappe.

9

Cristo nōashib karua ōrig maig marōb pasramig

¹ ¿Maig maramdiig kōben treegwan maramig nabe tōgaig pasrōmubra chindah? ¿Nabe Cristo nōashib karua ōrig kōmubra chindah? ¿Kabe nabe Jesús namui Señorwan ashmuig kuig kō chindah? ¿Señorweimburab na marōb pasraigu yell kōrrōmisrōbelōbe ñimwein kōmōtirru? ² Pōs mōilaimbe nabe Cristo nōashib karua ōrig lataig utig kōmuinaindōgucha, isa kōmōtō, ñimuimbeguende nōashib treeg karua ōrig kur. Kaguende Señor nan nōashib karua ōrig kui asamdiibe ñimwein kōn.

³ Nan mōilōgōben 'ōyeeg marin kōn' chib, payibelane 'ōyan kōn' chib, kusra lōtamōnrrun. ⁴ ¿Kabe nam kōbgan mab, muchib indamig kōmuitarru? cha. ⁵ ¿Kabe nam kōbgan Tiuswan ashibigwan srai mara, pera pōnrramig kōmuitarru? cha, tru katōganelō Cristo nōashib karua ōriilōba, katō tru Señorwei trag nunelōba, katō tru Pedroba, truilō lataitōweingue. ⁶ ¿Kabe naba, Bernabébatōgan namui taska maramigwan elatsamig kōmōnrrain kuitarru, namui ōsig waramig marōb kuigwan?

⁷ ¿Kan suldauma maig kuaasamō nō suldau pasraptōga, chi palabigwan nui andōgatōwei penabiibe? ¿Kan mu kuaasamō uvas tusrmera ellguawa, uvas misren, truigwanguen mamíibe? ¿Kan mu kuaasamō kabramerane ashib tōgagōbendō, pitsōn sunna muchimíibe? ⁸ Kabe na ōyeeg chib pasrappe, ¿mōguelō isuimay trendaig tamagueh? ¿Tru maig maramigwan

martrai Moisés pørikkucha treetøwein chibig kømuitarru? ⁹ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma øyeeg chibig pørig pasran: Kan wey tirigun kwattraí itøbunab megabigwane mabashig kømub pusalgutsamig kømøn cha. ¿Kabe Tiusbe weymeran isua trendaig kø chindah? ¹⁰ Øyeeg chippe, ¿namuimburab trendaig kømønrrab kø chindah? Pøs namuyasigwei pørig kuig køn. Kaguende pirøwan arab megabiibe mamuitamab isuawei kwallib megaben, katø mugøben tirigun kwattraí itøbunab megabiibe tru misrigwan manrrab isuawei marøb megan. ¹¹ Inchawei nama ñimuinug Tiusweimburabelan ellmarig købene, trube, ¿ñim chigøben tøgagúigwan maitøguen nam utamig menrra indig kønrrab kø chinderah? ¹² Tru kaneløma nømui chi palabigwan ñimun utambuawei utig købene, ¿nambe treetøguen kømø, utamigwein kømuitarru? Inchen køben, nambe tru treeg utamigwane managuen treebe marmuig køn, Cristoi tabig srø wamwan chigøben iløsrkøbelø pønstrømønrrab, chigúindøgucha ka puraambub melaig køn. ¹³ ¿Ashmeelø køtirru, Tiuswei yau marøb melabeløma truyuiowan maben, katø Tiuswei altaryu marøb pønrrabeløbe truyuiowan mabelø kui? ¹⁴ Inchawei Señorbe treetøwei karua pasrig køn, Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøbeløbe trutøga øsig warønrrain cha.

¹⁵ Inchendø øyeeg maramdeelø kuindøgucha, nabe managuen trunune marmuig køn. Katø iigwan na pørøbgucha, nan treeg martraimab isua pørmur. Pøs na chi treeg marmøwagurri na øyeeg purø tab kui mørøb møg inchib waminchib pasraigwan nan mugøben kerramøwatø, kwamikken søl kønrrautan. ¹⁶ Pøs Tiuswei tru tabig srø wamwan na eshka kusrenanø pasraibe nainetø møg inchib waminchib pasramig kømøtø køn. Kaguende nane truigwane martraim pasrig kur. ¡Pøs Tiuswei tabig srø wamwan na eshka waminchimuinaisruandøbe, nane maig kuaasamø! ¹⁷ Inchawei maramigwan na naashib martrab isua marabe, truburø utamigwane utamønrrun. Inchen treeg kømøtø, ke nan trunun martrai inchendø marinaisruandøbe, trube, tru karua pasrigwan ka marmøn chimønrraindø marig kørømisrtrun. ¹⁸ ¿Pøs trube, tru na marøb pasraimburø utiibe chi kønrrab kø? Na Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøppe, truburø chi tranrrain kømø, na ka yandø waminchib pasraig, truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamwan waminchib uña, na miambuawei miamigwan treeg utab pasrømø kagøbasig.

¹⁹ Nabe mu karui megamíg kuagucha, nabe natøwei mayeelø karuindiig meganrrab pasramisrar, maya nebuingatig Cristoyasig misag nørø nebua tøgagønrrab. ²⁰ Nabe judíosmerai utu uñippe, kan judío lataitøwei uñibig kur, nøm Criston nebua ashchai martrab. Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig truig ke nø karuig natøweinguen ke treeg pasrømuinaindøgucha, tru pørig maig chibig køben treeg melabelai utube, trube, tru pøriilan marøb megabig lataig uñibig kur, tru pørig maig chiben treeg melabelan Criston nebua ashchai martrab. ²¹ Inchen Moisés pørigwan tøgagømeelai utube, treetøwei nagucha chigaig lataitøwei uñibig kur, tru maig maramigwan pørig chigaig melabelan Criston nebua ashchai martrab. (Tius maig maramigwan martrai pørigwan na chi asamig chigaig kønrrab kømøtø, Cristo maig martrai karuigwan trunun nabe marøb megabig kur.) ²² Kullaateeløbabe nagucha kullaatiig lataitøwein pasrabig kur, tru kullaateelan Cristoin kønrrai martrab. Mu misaamerabatøgucha, nøm

mailø køben, treeg kønrrab inchibig kur, møilandøguen chinchagøben kaigyugurri wesranrrab. ²³ Iigwan na kerrigu øyeeg marøppe, Tiuswei tabig srø wamgurri øyeeg marøbig kur, truyugurri purø tabig tøgag arrubigwan nagucha trunun tøgatø utønrrab.

²⁴ ¿Ashmeelø kőtirru misaamera nørø tulaamba ashib purrainug møig kanab luldashchab luløbeløma luløppe, søteeløbawei lulendø, tru kanaigwan utabiibe kandø købig kui? Inchawei ñim luløppe, tru kanawa utamigwan Tius tranig utønrrurmab isua lulay. ²⁵ Inchawei møikkøben treeg lulameløyu kebya pasramisrøbiibe, chiyutøgucha nui asr maig marøg kōtanmaptø marøb megamøn. Pøs truiløbe kan corona ka petø minchib pinønrrabigwan utønrraptø treeg maren, trune nambe corona managuen minchib pinønrrabig kōmīgwan utønrrab Tiusweiwān marøb meler. ²⁶ Inchawei nabe luløppe, chu pumgūinguen mōrmubendø, luløbig lataig luløb megamøwei, katø kan kwayabig nōørøtø, nōørøtø kurrøb kwayab lataig pasrømøwei inchar. ²⁷ Treeg kōmøtø, nabe naasiitøwei nai asrwane purø murigu purayam kusrenrrai kusrenanøb ke treegwan kōnrrai inchibig kur. Inchippa na katøganelan eshkab kusrenanøb pera pasrøwa, natøweinguen kaiman tainab megamønrrappe.

10

Taska mari tiusmeran Tius kui lataig mara tøgagømumig

¹ Nabe, ñim nai nunelan, tru merrabsrø namui kōlli misag, judíosmera, mayeeløba wañi umbu melab, katø mayeeløba mar Rojoyo larraambub indigwan pesannamø, isua kōnrrai inchar. ² Incha nømbe mayeeløba tru wañimba, marba pinøgasrøb pinøbuliilø kuikkurri Moisésba kanbalatø pōnrran. ³ Incha katø treetøwei mayeeløba Tiusweimburab mamigwandøwei mab, ⁴ katø mayeeløba Tiusweimburab piwandøwei muchib indig købig kōn. Kaguende tru nu srug nōmun lincha ibig Tius tranigugurri webarrub piwan nømbe mutsig kōn. Inchen tru nu sruube Cristo kuig kōn. ⁵ Inchen treeg amrruig kuindøgucha, misagwane kerrigu latauwan Tiusbe chi tab kui ashmuig købig kōn. Incha nōmui asrmerabe mu misag warab waraimønug truørø kwaig waramig nebuig kōn.

⁶ Øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kōnrrain kuig kōn, nam ke chinchimmørø inchib chigøben kailan isub pōnrramig kōmōnrrai, israelitasmera ke chinchimmørø inchib isub pōnrrab lataitøwei. ⁷ Pøs nøm møiløgøben chiwangøben kan tius kui lataig inchibelø lataitøwei marmøtay ñimbe. Pøs tru uras nøm øyeeg marigwan treeg chibig pørig pasran: “Tru misaamerabe manrrab, mutchab purramisra, trugurrimbe pailamburab pailanrrab kurrig kōn” cha. ⁸ Katø nambe menda mōgueløba, menda ishumburmeraba namui asrtøga trømbøig marøbelø kōmumig kōn, tru møiløgøben truilø treeg marøb latawei. Incha treekkurri kan kwalømyutø misaamera 23.000 kwaig købig kōn. ⁹ Katø Señorwangucha ke chinchibig kōtamørtrab kaig inchimumig kōn, tru møiløgøben truilø ke chinchibig kōtashchab inchibelø latawei. Pøs truiløma ulmera tsatsiilø kwamig nebuig købig kōn. ¹⁰ Nilø waminchib ñimuinetø namig, Tiuswan mulla mōrmøtay, tru møiløgøben truilø treeg marøbelø lataitøwei. Truilanma tru kweechib ángel arrua, nōmune pini-saig kōn.

¹¹ Israelitasmeran øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kōnrrain kuig kōn. Incha nam kusremig kōnrrai pøriilø pōnrran, nam

yandø tru srabe kwalømmerra pui warab misaamerayasis. ¹² Inchawei møikkøben Tiusweinug yandø ke tab pasrarmab isua pasrabiibe, trube, peñchab kømø, purø tab isua pasrau. ¹³ Ñim kebenøsrkønrrai indinab chigøben puinab pønrraibe, ke mun treeg nebui asiimíig kømøtø, mundøgucha treeg nebui asig køn. Inchendø Tiusbe managucha nø maig tabig køppe, trendø treeg kua ¡katø! ke ñim kaima melønrraingatikkucha treeg pønrrøbashmønrrun. Ke chinchibelø køtashchab puim pønrrøbene, truguetøtø treegugurri wegørramigwan tøgatø tranøbig køn, ñim kørromø, ka puraambamig kønrrai.

¹⁴ Inchawei treeg købene, nai undaarailø, tru taska mari tiusmeraimburabigwane kerriguwan tarømisray. ¹⁵ Nabe ñimun waminchippe, yandø tab chigúi mørøbelan lataig waminchar. Na wamindigwane søl køtashchab isub purray. ¹⁶ Tru copa mayanguen tabig, tru nam, ‘mayanguen pay’ tain copabe, ¿tru Cristoi ani namgucha kanguelarrøtø lata nøba pønrraig truig kømuitarru? Katø nam pirriwan pirisha maibe nam kanguelarrøtø Cristoi asru kanbalatø pønrraig ¿truig kømuitarru? ¹⁷ Kaguende pirrima kandø kuig køppe, namgucha truba nu købendø, nambe kan asrtø ker, pøs mayeeløba kan pirriwandø mabeløgurri.

¹⁸ Tru israelitasmeranma ñimguen isua asay: Tru kweecha tranig animalmerai yauwan mabelø, treeg marøppe, ka yauwandø mamøtø, ¿altarweimburabigwangucha tøgä marøb pønrrømuitarru? ¹⁹ Iigwan na øyee chippe, tru taska mari tiuswan trani yaumbe chi køn chib, kabe tru taska mari tiusbe chi marøbig køn chib pasrømur. ²⁰ Pøs nabe treeg kømøtø, Tiuswan ashmø misaamera judíos kømeeleø tru animal kweecha traniibe Tiuswan kømøtø, kwaimandziimeran tranig køn cha trenchar. Incha nabe ñimune kwaimandziimeraba kanbalatø marøb pønrrømønrrai inchar. ²¹ Ñimbe Señorwei copayuiigwan mutsamba, kwaimandziimerai copayuiigwan mutsamba inchimumig køn. Katø Señorwei mishatsigúigwan mamba, kwaimandziimerai mishatsigúigwan mamba inchimumig køn.

²² ¿Kabe nambe peg tiuswan keesha pønrramisrøb Señorwane ke larrø namishinrrab inchar kø? ¿Kabe nambe nø lataguen kømø, purab martrapteelø købra chindah?

Chiwandøgucha marøppe, Tiuswan tabig wamindig kønrrai maramig køn

²³ Pøs: “Chiwandøgucha meriimíig, ka maramdiig”, købendø, chiwandøgucha lutøgurri maramibe chi tabig kømøn. Pøs: “Chiwandøgucha meriimíig, ka maramdiig”, købendø, lutøgurri truiløbe Tiusweimburab nørøramigube chi purugunrrabgailø køn. ²⁴ Mutøgucha ñuimburabigwandø tab kønrrai lamøtø, katøganelaimburab tab kønrrai lamig køn.

²⁵ Yau yanøbyu maig yau yanbashtø ka pena may, ñimui isub kebachib pasrabikkurri chi paya mørøb pønrrømøtø. ²⁶ Kaguende: “Pirøba, truyu chi pønrrabeløbañau kerriguba Señorweindø køn.”

²⁷ Inchen møikkøben Tiuswan køremíig nui yamay manrrab ñimun amrrunrigay chiben, ñim ambabe, ñimun chi manrrai pønrsøbendø, mamig køn, ñimui isub kebachib pasrabikkurri chi payib purrømøtø. ²⁸ Inchen ñimun møikkøben: “I yaumbe tru taska mari tiusmerai kweetsi yaun køn” cha, trenchibene, trube, mamumig køn, tru treeg yaun køn cha eshkabigwan mindisha kørromarmønrrappa, katø trugurri isub kebachib pasrabigu kalø køn chibig tøgagømønrraimba. ²⁹ Inchendø nabe tru isub kebachib pasrabig ñuinug pasrabigwan waminchib pasrømøtø, nabe tru

katøganuinuguigwan waminchib pasrar. Na chi iløsrkaimíig pasraigwan katøgan møweinug isub kebachib pasrabig nan kalø marøptiig kui mara, chiburø treeg marinab pasramibe chigagøn. ³⁰ Mamigwan na Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' cha maben, trube, ¿nane chindimbarre 'kalø marøptiig køn' tah, tru na ungwa taig mamigwan maikkurri? ³¹ Inchawei mabyu lata, muchibyu lata, kabe chi peg marøbyu lata, chi marigutøgucha Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai maramig køn ñimbe. ³² Pøs mu misaamerandøgucha, judíosmeran lata, griegosmeran lata, Tiuswei iglesian lata ka srurrengwanrrai marmøtay, ³³ na mundøgucha chiyutøgucha lata tab kønrrai inchib megab lataitøweingue. Nabe naimburaptø tab kønrrai lamøtø, misaamera truba nørrøwan tab kønrrai inchibig kur, nøm kaigyugurri wesrailø kønrrai.

11

¹ Na maig marøbig køben, ñimbe trunun asha marøb melønrrigay, Cristo maig marøbig køben, na trunun asha marøb megab lataitøweingue.

Tiuswei yau maig kømigwan waminchibig

² Nabe 'ñimune tabig marin køn' chib mayanguen tabig waminchar, kaguende ñimbe chiyutøgucha nane isua melab, na ñimun maig waminchib kusrenniilane ñimbe elachimø, tøga pønrraimba. ³ Inchendø nabe iigwan nebua asha kønrrai inchar, Cristobe maya møguelaim pala nø ashib pasrabig, nø tur køben, katø møøbe ishuwan nø ashibig, nø tur køben, Tiusbe Criston nø ashib pasrabig, nø tur kui. ⁴ Mu møøtøgucha turwan nebetsa Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshkab waminchib, treeg pasrabiibe, Cristo, tru turwane chigucha kømíig kuig lataig marøb pasran. ⁵ Inchen mu ishuutøgucha chi nebetsømø, turtiig Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshkab waminchib, treeg pasrabiibe, møømisag, tru turwane chigucha kømiig kuig lataig marøb pasran. Kaguende pusrugwan mulla, parig lataitøwein køn. ⁶ Inchen ishug nebetsømíibe, trube, pusrugwan mulla, paramig køn. Inchen ishuwan pusrugwan mulla, pariibe kørig kønrraptiig købene, trube, turwan nebetsaig kømig køn. ⁷ Inchen møøbe turwan kasrøb nebetsamig kømøn. Kaguende møøbe Tius nø maig køben treetøwein køb, katø Tiuswei tru puro nuig tørguegnabigwan nuinug kenamarøbig køn. Inchen ishuumisaabe møwei tru tørguegnabigwan kenamarøbig, treeg køn. ⁸ Kaguende møøbe ishuumisagweinukkurri arrubig kømøtø, ishukken møweinukkurri arrubig køn. ⁹ Inchagucha tru srøsrø Tius møwan marøppe, ishuumisagweyasig marmøtø, ishuwanguen møømisagweyasig marig køn. ¹⁰ Inchawei treekkurri ishuube møg maig chiben treeg megabig kui ashchai, ángelesmeragurri nui turwane nebetsaig kømig køn.

¹¹ Inchendø Señorweinuube møømisag ka nuimburaptø kønrrab kømøwei, ishuumisag ka nuimburaptø kønrrab kømøwein køn. ¹² Inchawei ishuuma møweinukkurri arrub lataitøwei, møkkucha ishuumisagweinukkurri kal-labig køn. Inchendø kerriguba arruppe, Tiusweinukkurri arrubig køn. ¹³ Inchawei ñimdøwei maig køtashchab isuy: ¿Ishug misaabe turwan chi nebetsømíig Tiusba waminchib pasramig søl købsru chinderah? ¹⁴ ¿Inchen kan møwane pusrugwan yabig wanøsrkøb tøgagømibe trømbøtiig kørikken kønrraptiig købig kui, tru trendø treeg kønrrai chine mara pønrrailøtøweinguen kusrennøbig kømuitarrø? ¹⁵ Trune ishuwane pusrugwan yabig wanøsrkamibe nuimbe truba tabig køn, kaguende ishuwane

turyu nebetsig lataitøwei pusrugwan tranig kua. ¹⁶ Inchen møikkøben 'øyeelan treeg kømøn' chib, chinetø chib waminchig kui indindøgucha, nambe øyeelanwei maren, katø Tiuswei iglesiamera chigucha treetøwei marøbelø køn.

Señorwei mamigwan mabyu maramgailan marøb

¹⁷ Na øyamay maramig køn chib yu wamindamigube, '¡kan waachaalleelø! yangucha tabig marøb melain køn' chinrrab inchimur. Ñim tulundzunappe, ka trømbøig martrab tulundzunabelø kuin køn, chi tabig martrab kømøtø. ¹⁸ Na pølbasra wamindamibe øyeemerrig kørre, ñim kan iglesiasun tulundzunøbendø, ka nøørø nøørø misra warønrraptørre tulundzunabelø kuigwan, pøs møyube nabe treegwein købwei inditamar. ¹⁹ Pøs øyeeg nømuin kui nøørø misrøb ñim treeg inchib waramig palabwei indan, ñimui utu møilø sølwan isua marøbelø kuitashchab truyu asamig kønrrai. ²⁰ Pøs ñim kanbalatø linchib tulundzunappe, Señorwei mamigwan manrrab tulundzunømøtø, ²¹ møitøgucha ñimui mamigwanmerrig manrrab tulundzunabelø køn, katøganelan munugumøtø, kane parøgwaig wamnebe, kane mutsiguikken wanrrab. ²² ¿Kabe ñimbe yamera chigargøtirru mab, muchib purramig? ¿Kabe Tiuswei iglesiane kaashib, chigar purrabelane korig purørtrab inchigueh? ¿Nabe ñimune mandø chinrrab køh? ¿Kabe, ¡waachaalleelø, yangucha tabig marin køn! chinrrab kø chindah? ¡Øyeeg marigwane kan waachaalleelø truba tabig marin køn! chinrrab pasrømur.

Señorwei pirriwanba, copayu mutsigwanba mandø maramigwan Pablo tab eshka

(Mt 26.26-29; Mc 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Kaguende tru na ñimun katøle kusrenanigwane nabe Señorwan utig kuig køn: Señor Jesúswan tru ashig kømui inchibelan tranrrab yem, nøbe pirriwan muta, ²⁴ yandø 'mayanguen pay' cha, pirishabe, trendaig køn: "Iibe nai asr køn cha, tru ñimuyasig kwanrrai tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isub kønrrab martrigay" cha. ²⁵ Incha tru mamigwan chab mabe, katø copangucha mutabe, trendaig køn: "I copabe tru nai anindøga Tius tru srø acuerdo mara pasrig, truig køn cha. Iigwan mutsimørig, chu uraskucha nan isub kønrrab martrigay" cha. ²⁶ Inchawei chu uraskucha i pirriwan mab, i copayuigwan muchib indimørig, Señorbe namuimburo kwaig købig køn cha ñimbe eshka pønrran nø arrumnegatig.

Señorwei mamigwan sølwan maramig

²⁷ Inchawei møikkøben maig købash inchendø, Señorwei pirriwanba, copayuigwanba mab, muchib inchibiibe, Señorwei asrwanba, aniwanba nuinug trømbøig marøb pasran. ²⁸ Inchawei møitøgucha ñimashib maig pønrrabraitashchab isummerrig isuy. Trugurrimbe pirriwan mab, copayuigwan muchib indamig køn. ²⁹ Kaguende møikkøben Señorwei asrwane ni kan maig kerahmabguen isua ashmøtø, tru mab, muchib indiibe nuyasiitøwei lab pasran trømbøig nebui pasramig kønrrai. ³⁰ Inchawei øyeekkurri ñimui utube kwanrreelø, kullaarailø truba nørro køben, møiløbe kwaig, mu kaagøn. ³¹ Inchendø nam namashib møitøgucha nam mandø pønrramigwan treeg pønrrabraitashchab tab isubene, trube, Tius namun maig maramigwan asha mara, kørørø mariilø kømubsruinrrun. ³² Inchendø Señor namun maig maramigwan asha mariilø pønrrappe,

nam kalø marigwan nø namun ølmartrab mariilø pønrrer, pirau nun ashmeeløba tøgatø namun kaigyu pønrrailø kømønrrab.

³³ Inchawei, nai nunelø, ñim tru mamigwan manrrab tulundzunabe, kangurrin kangurri muniiramig køn. ³⁴ Ñimun møigwan køben parøgwabene, trube, ñimui yausrø mamig køn, tru ñim tulundzuna waraibe Tius ñimun møra pønrrønrrai marinab waramig kømønrraimbe. Inchen nøøøø katøgan maramelane, na trusrø pua, maig kønrrabigwan tamara pønrramønrrun.

12

Espíritu Santo møigwandøgucha Tiusweyasig peg peg marøbelø kønrrai pirisha ketig

¹ Nai nunelø, Tiusweimburabeløyu iglesiayasig marøbelø kønrrai Espíritu Santo keta tranigweimburappe, chigúinguen mørmeelø kørrømisrmønrrai inchar.

² Ñimbe isua kuinrrun, ñim judíos kømeeelø Tiuswan ashmeelø køb urasbe, mumay køben srua amrramabelø købig kuigwan tru chi wamgailø taska mari tiusmeraimay. ³ Inchawei nabe ñimun eshkanrrab inchar, Tiuswei Espíritu trendingaruben waminchibiibe, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: “Jesúswane kaig nebubash” chib. Katø Espíritu Santo trendingarumubene, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: “Jesúsbe tru Señor køn” cha.

⁴ Pøs Tiusweimburabigu marøbig kønrrai keta traniiløbe peg, peg købendø, tru traniiløbe Espíritu Santoinukkurrindøwei arrubig køn. ⁵ Katø chi purugub marameløgucha, peemay, peemay maramig kuindøgucha, Señorbe kandø køn. ⁶ Katø chi marameløgucha peemay, peemay maramig købendø, tru marameløyu chiwandøgucha trumørig mayeelainug marøb pasrabiibe, tru Tiustøwein køn.

⁷ Inchendø Espíritu Santo nø møigweinuutøgucha øyamay marøb kena pasrabig køn, mayeelan kelarrappa tab kønrrai. ⁸ Kaguende møigwane Espíritu Santo nøgurri nui wamindiiløyu maig kømigwan purø may isua waminchibig kønrrain tranøppe, katøganune maig kuigwan tab chigúí møra waminchibig kønrrai tranan tru Espíritu Santotøwei. ⁹ Inchen tru Espíritu Santotøwei katøganune nui isubigwan Jesucristoinug tøgagømburab tøgagønrrai tranen, katøganune kwanrreelan tamarøbig kømigwan tru Espíritu Santotøwei tranan. ¹⁰ Katøganune Tius maramburab mariilan marøbig kømigwan tranen, katøganune Tius maig karuigwan eshkabig kønrrai trunun tranen, katøganune Tiuswei Espíritu kuin kui, kabe treeg kømuin kui tørgandø nebua ashibig kømigwan, trunun tranan. Inchen katøganune peg, peg wammera waminchibig kønrrain tranen, katøganune tru peg wammera wamindiilan: “Øyeeg tan” cha eshkabig kønrrai, treeg tranan. ¹¹ Inchen iilan kerrigu øyeeg marøb pasrabiibe, nøtø kandø, tru Espíritu Santotøwein køn, møigwandøgucha nun maig tranamdiig køben, treeg tranøbig.

Asrbe kandø købendø, truyube chine pønrran

¹² Asrma kandø købendø, tru asrube chine tøgaiig køn. Inchen tru asru pønrrabeløbe truba nu købendø, kan asrtø køn. Inchawei Cristogucha treetøwein køn. ¹³ Kaguende nambe mayeeløba kan asrtø misrtrab kan Espíritutøgatø pinøbülüilø kuig køn, judíosmera lata, griegosmera lata,

karuindiig melabelø lata, treeg melømeelø lata. Incha namune mayee-lanba tru Espiritu Santondøwei utønrrai tranig køn.

¹⁴ Inchawei asrbe kanbaløtiig kønrrab kømøtø, chine, chine pønsraig tøgagig køn. ¹⁵ Inchawei srøbma øyeeg taimbeh: “Tasig kømuikkurri asruig kømur” cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kønrrautah? ¹⁶ Inchen kalugucha øyeeg taimbeh: “Nabe kab kømuikkurri asruig kømur” cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kønrrautah? ¹⁷ Inchen asr ørøba kaptø kuimbe ¿trube, mandø incha mørøbsruerah? Inchen kerriguba kalutø kuimbe ¿trube, mandø incha irrømørøbsruerah? ¹⁸ Pøs Tiusbe asru chiwandøgucha nøm chu pønrrønrrabelan truyu, truyu pønrrønrrai pønsraig køn, nun maig asønaben, treekke. ¹⁹ Kaguende asru chi pønrrabig kerriguba kanbaløtiig kuimbe ¿trube, asrbe chu pasrab-sruerah? ²⁰ Inchawei nuin kui, nuin kui truba yambalø købendø, asrbe kandø køn.

²¹ Pøs kappe tasigwane øyeeg chinrraamøn: “Ñune chi palømøtan” cha. Katø tur chigucha srøbmeran øyeeg chinrraamøn: “Ñimune chi palømøtan” cha. ²² Inchawei treeg kømøtø, asru murguen kebatam-gailøbe masken palabig køn. ²³ Inchen asru tre tabig kømø lataigwane nambe katøguchinguen tab tøgagøbelø ker. Inchen asru tre tabig kømiig asønabelane nambe masken tabig kasra tøgaguer. ²⁴ Pøs namui asru chi kørig isungaig tøgagüiløbe tre isua asamig palain kømøn. Inchendø Tiusbe namui asrwan øyamay pønrsøb tamaran, tru trengatig tab inchib tøgagüimeelane mas tab inchab. ²⁵ Øyamay møibe nøørø, nøørø kønrrain kømøtø, masken asru pønrrabeløbe møitøgucha ambugurri, igurri lata isunrrain køn. ²⁶ Asru pønrrabelø møikkøben pusrkwai inchene, truyu pønrrabeløgucha kerriguba truiaba pusrkwai mōran. Katø asru mōigwan køben tab inchene, truyu pønrrabeløbe mayamba truiaba tab kui mørøb kasraaran.

²⁷ Pøs inchawei ñimbe Cristoi asr kua, ñimbe møitøgucha kan kan nui asruelø køn. ²⁸ Incha Tiusbe nui iglesiayu Cristo nōashib karua øriilan nømunnerrig wesrawa, pønsraig køn. Incha tru wendaube Tius maig karuigwan eshkabelan wesrawa, pønsra, yandø tru wendaube kusrennrrabelan wesrawa, pønrsøbig køn. Incha trugurrimbe maram-burab mariilø treeg marøbelan, trugurrimbe kwanrreelan tamarøbelø kønrrai keta traniilan, trugurrimbe tru purugubelan, trugurrimbe chi maramigwan asha marøb pønrrabelan, katø møilane peg, peg wammera waminchibelø kønrrai keta traniilan, treeg pønsraig køn. ²⁹ ¿Kabe mayeeløba Cristo nōashib karua øriiløtø kuitarru? ¿Kabe mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabeløtø kuitarru? ¿Kabe mutøgucha kusrennøbeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba maramburab mariilan marøbeløtø kuitarru? ³⁰ ¿Katø mayeeløba kwanrreelan tamarøbelø kømigwan keta tranig utartø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg wammera waminchibeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg peg wammera wamindiilan ‘øyeeg tan’ cha, eshkabeløtø kuitarru? ³¹ Inchendø ñimbe tru keta traniilan mas tabigwan nebua ke tøgagønrrab isua lab melamig køn.

Chiwandøgucha purab nuibe tru undag købig køn

Inchen nabe treetøguen kømø, kan may mas tabigwan eshkanrrab inchar, truwan ambamig.

13

¹ Chi wammera køben mōguelø wamindi wamwan na waminchib, katø ángelesmera wamindi wamwanguen na wamindindøgucha, tru na undag købigwan chigaig kuinaisruandøbe, nabe kan tsandzøn wanrrøbig lataig, kabe kan tsandzøn platilloswan ichen ka wanrrøbig lataitø kōmōnrrun. ² Tius maig karuben na trunun eshkab pasramig keta tranig tōgaig køb, katø mu nebua asiimíig sōrig pōnrrabigwan kerriguba chigúi mōrøb, katø nebua asamburab kerriguwan nebua ashibig køb, katø nai isubigwan kerriguba Jesucristoinuutø na tōgagømburab tōgagúikkurri nōrrø tunmeranguen nōrørsrø puraamba pōnrrōnrrai marøbig, na treeg tōgagøb indinaindøgucha, undag købigwan chigaig kuinaisruandøbe, nabe chigucha kōmur. ³ Na chi tōgagúilan kerrigu ketøb, katø nai asrwanguen parrig kōnrrai na tranøb indindøgucha, undag købigwan na tōgagømuinaindøbe, treeg maratøbe nabe chigúi wesramø.

⁴ Undag købiibe chi puindøgucha tammay ka megabig kōmig, larrø tab inchibig kōmig, treeg kōn. Undag købiibe katøgan chigøben tōgagøben pusrkwai ashib pasrømíig kōmig, katø purø mōg inchib chib waminchimíig kōmig, katø undag købiibe purab nuig misrøb pasrømíig kōmig, treeg kōn. ⁵ Undag købiibe larrø tsag inchib maig købash inchimíig kōmig, nuimburaptø tab kōnrrai inchimíig kōmig, ke kuchingurrindø namømíig kōmig, kalø marig chab purayeelan katøle isub namig kōrrømisrmíig kōmig, treeg kōn. ⁶ Undag købiibe chigøben sōlgandø tabig mariimeeløyu tab kui mōrøb kasrag pasramig kōmøtø, isa kōmíig, sōligube tab kui mōrøb kasrag pasramig, treeg kōn. ⁷ Undag købiibe ‘oyangatiitø kōtan’ chimø, awentabig kōmig, kerrigu kōrewa pasrabig kōmig, katø chiwandøgucha ka muniirabig kōmig, chine nebub arruben, treegu ka pureb megabig kōmig, treeg kōn.

⁸ Undag købiibe managuen patsønrraamøn. Trune Tius tru maig karuigwan eshkameløbe patsab, katø peg, peg wammera wamindiiløbe yandø patsab, trugurri tru kusremburab kusrewa nebua asiløgucha patsab inchun. ⁹ Kaguende nambe newan kōmø, mayandøwei nebua asha køben, katø Tius maig karuben nam eshkailøgucha newan kōmø, mayandøwei nebua eshkailø kōn. ¹⁰ Inchen Señorwein kwaløm tru newanig tabig pubene, tru newanig kōmíig mayandøwein købiibe yandø pinōnrrun.

¹¹ Na unø køb urasbe unø wamindimay waminchib, unø isuimay isub, øyamay kuitamab unø isuimay isub inchibig købig kur. Inchen yandø kōlig misrabe, unø kua maig købig kuigwane elachar. ¹² Mōimbe nambe kan espejo tre tōr kenamíigu ashib lataitø aser. Inchendø tru urasbe nambe malaugue asamig kōnrrun. Mōi yambe nabe mayangatiitø nebua ashibig kuinaindøgucha, tru urasbe kerrigu newan nebua asamōnrrun, na maig kuigwan Tius nan asig køb lataitøwei.

¹³ Inchen mōi yambe pōngatø pōnrrabig pōnrran: isubigwan Jesucristoinuutø pasriiba, katø isua munig melaiba, trugurri tru undag købiiba. Inchendø tru i pōngatøyu purab nuibe tru undag købig kōn.

14

Peg wammera waminchibig kōnrrai traniiløba, Tius maig karuigwan eshkailøba

¹ Nímbe undag købigwan tōga pōnrrabig pōnrrab, katø Tiusweimbura-beløyu marøbelø kōmig nø keta traniilan tōgagømigwan isub inday.

Inchendø Tius tru maig karuigwan eshkabelø kømigwan, trunun tøgagønrrab indamig køn. ² Kaguende peg wam mōriimíg waminchibiibe mōguelan kømōtø, Tiusba waminchen, mugucha ni chi tainguen mōrmøn, pøs Espiritu Santogurri chinchaguen wetøgørramgailø waminchen. ³ Trune Tius tru maig karuigwan eshkabiibe misagwan wamindan, Tiusweimburab mas nōrrørab ambamigweyasiiba, maig melamigwan treeg marøb melønrrai wamindamigweyasiiba, chigüindøgucha ka puraambub melønrrai purugumigweyasiiba. ⁴ Mōikkøben kan peg wam mōriimíg waminchibiibe Tiusweimburabigu nōasiitøwei nuraben, trune Tius maig karuigwan eshkabiibe iglesian Tiusweimburabigu nōrrøranrrai wamindan. ⁵ Pøs nane ñim mayeeløba peg wammera waminchibelø kuimbemab isutan. Inchendø Tius maig karuigwan ñim trunun eshkabelø kuimbe kōtan. Kaguende treegwan waminchibiibe mas nuikken køn. Inchendø peg wam wamindikkucha tabiitøwein køn, tru peg wam wamindigwan mōikkøben 'øyeeg tan' cha eshkabene, iglesiabe Tiusweimburabigu nōrrøranrrai. ⁶ Pøs inchawei, nai nunelø, na ñimuisrømay arrua, peg wam wamindimbe ¿ñimune chigüi purugønrrab kø? Tius maig kenamarigwan eshkamøwei, chigüi mōrøb nebua asiilan waminchimøwei, kabe Tius maig karuigwan eshkamøwei, kabe chi kusrenmøwei inchene.

⁷ Kan chimera kōben øsiguig kōmeelanguen, luswan lata, arpan lata chiwan urramigwan chi wanrri mōrtrain kōnømubene ¿trube, tru lus urrigwan chi urri mōramgawei, arpa kōnigwan chiwan kōni mōramgawei kōmønrraitarru? ⁸ Inchawei katø kan trompetanma tru chi maramigwan chigüi mōrtrau truigwan urrømubene ¿kwayanrrab webamrrab mu kuin tamartrab kø? ⁹ Inchawei ñingucha treetøwein køn. Ñim tru peg wamwan wamindigu chi tai mōramdiig treeg waminchimubene, ¿ñim waminchib pønraigwane mandiincha chi tai mōriasamø? Ñimui waminchiibe isig ichibigu wamindi lataitø purainrrun. ¹⁰ Pøs yu pirauma chi wammera kōben purø nōrrø køn. Inchendø chi wamdøgucha tru wamwan waminchibigweimbe chi taig mōramdiig køn. ¹¹ Inchawei nama mōikkøben peg wam wamindigwan ni chi tainguen mōrtrab kaima pasrappe, nabe tru waminchibigweimbe nuim pirauig kømōtø, peesriig lataig kōmønrrun. Inchen nøgurringucha naimbe peg pirausriig lataig kōnrrun. ¹² Inchawei ñim tru Tiusweimburabeløyu maramig nø keta tranigwan tøgagønrrab inchib melabeløbe, truilan masken, masken tøgagønrrab inday, iglesian Tiusweimburabigu nōrrøram purugumig.

¹³ Inchawei mōikkøben kan peg wam mōriimíg waminchibiibe, trube, tru peg wam wamindigwan 'øyan tan' cha katøburø eshkabig kōnrrab, Tiuswan trunun tranrra cha miamig køn. ¹⁴ Kaguende na peg wamdøga Tiusba waminchib pasrøbene, nai espíritube Tiusba wamindingucha, nai turyu isubigube chigucha chi kōrrømisrmønrrun. ¹⁵ ¿Trube, treeg kōbene, nabe mandø inchab køh? Nai espíritutøga na Tiusba waminchippe, nai turyu chigüi mōrøb isuitøgagucha Tiusba wamindamønrrun. Katø nai espíritutøga cantappe, katø turyu chigüi mōrøb isuitøgagucha Tiuswan cantamønrrun. ¹⁶ Inchawei ñibe ñui espíritutøgatø 'Tiuswan mayanguen tabig køn' chib, 'ungwa' chib pasrøben, mōikkøben Tiusweimburabigwan chi kusremiibe ñi trenchib pasraigwan chi tainguen mōrmuig kōppe 'treegwein køn' chib, maana trenchinrrab kø. ¹⁷ Pøs ñibe Tiuswan mayangucha tabig ungua taingucha, treeg mariibe kanue Tiusweim-

burabigu nuramig chi purugumøn.

¹⁸ Nabe Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ char; kaguende nabe peg wammera mas yanguen waminchibig kur; ñim mayeelø lataitøguen kømø. ¹⁹ Inchendø iglesiyube trattrøgatøtiitøgucha chi taig møramdig treg wamindinguen kōtan, kaneløgucha chigui mørøb kusrenrai, peg triimay diez milburab chi taig møramgaig waminchib pasrabgunrriibe.

²⁰ Nai nunelø, ñim maig isumigube ureezheelø latailø kōnrrab kømøtø, chigøben kaig maramigwan isua asamigube shushcheelø latailø kømig kōn. Inchen maig isumigube yandø kōleeløsun isubelø kømig kōn. ²¹ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma trenchibig kōn: “Señorbe trendaig kōn cha:

‘I misaameran møguelø peg triimay wamindiiløtøga na wamin-

damba, peg pirausrø misaamera nøm wamindigu na wamindamba inchen, ni treekken nane mørmønrrautan’ ” cha.

²² Inchawei tru peg wammera møriimig wamindiiløbe Tiuswan kōrebelayasig kømøtø, Tiuswan kōremø misaamerain kōn, Tius truyu pasrain kui asamig kōnrrai. Trune tru Tius maig karuigwan eshkaibe Tiuswan kōremø misaamerain kømøtø, Tiuswan kōrebelayasig kōn.

²³ Inchawei ñim iglesia mayamba tulundzuna, mayamba peg triimay møriimig waminchib kōben, tru peg wammera waminchibig kōnrrai Tius keta tranigweimburabigwan kusremeelø kui, kabe Tiuswan kōremeelø kui mōin kebambatø pōnrrabeløbe, ¿ñimune ‘chab lukiaian kōn’ chimōnrrab kōh? ²⁴ Trune ñim mayeeløba Tius maig karuigwan trunun eshkaibene, Tiuswan kōremig kui, kabe mōikkøben Tiusweimburabigwan kusremig kui kebya pasrabiibe, mayeelø wamindiitøga nøbe kaig marøbigwein kōbrairrenmab isunrrai marøb, mayeelø wamindiitøga nune kaig marøbig kuin kui asha kōrrømarøb inchen. ²⁵ Inchen nui manrrau nuinetø chi isua tøgagüiløbe tørgandø kenamarig kōnrrun. Inchen øyeekkurri nøbe pirau srala, Tiuswan kōriibala tabig waminchib, trenchinrrun: “¡Isa kømøtø, Tiusbe ñimui utu pasrabwei indan!” cha.

Tiusweyasig marøb tulundzuninug maig maramigwan tabig marøb

²⁶ Trube, treg kōbene, nai nunelø, ¿mandø chinrrab kōh? Pøs ñim tulundzunappe, mōitøgucha kane cantamig tøga kuin kui, kabe mōibe kusrennamig tøga kuin kui, kabe mōibe Tius nun kenamarigwan wamindamig tøga kuin kui, mōibe peg wam møriimig wamindamig tøga kuin kui, kabe mōibe tru peg wam wamindigwan ‘i wamindiibe øyeeg chibig kōn’ cha, eshkamig tøga kuin kui, ñimbe treg purrabelø kōn. Trube, truigwan marøppe, chiwandøgucha iglesiane Tiusweimburabigu mas nōrrørab ambamig kōnrrai maramig kōn. ²⁷ Inchawei tru peg wamwan waminchippe, pailø kui, kabe pōneløgatig, treetø wamindamig kōn. Treetøgucha kan kan waminchen, kane ‘i wamindiibe øyeeg chibig kōn’ cha eshkamig kōn. ²⁸ Inchen tru peg wamwan wamindigwan ‘i wamindiibe øyeeg tan’ cha eshkanrrabig mu kaabene, trube, iglesiyube truigwane esegappa, nuinetø waminchib katø Tiusbatø wamindamig kōn.

²⁹ Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabeløgucha pailø kui, pōnelø kui treetø wamindamig kōn. Inchen kaneløbe tru wamindigwan Tiuswein kōh, kabe Tiuswein kømø chinderamab isub purramig kōn.

³⁰ Inchen mōigwan kōben truyu wabigwan inchippa, chigøben waminchai

Tius eshkangaruben wamincheenchene, trube, tru waminchib pasra-biibe mas waminchimumig kòn. ³¹ Kaguende ñimbe mayeeløba Tius tru maig karuigwan eshkappe, kan kan wamindamig kòn, mayeeløba kusreb, katø mayeeløba tab melamigwan utab inchai. ³² Inchagucha Tius maig karuigwan eshkabelai espíritu merabe nòm maig kònrrain kòben, treegwan martrab pònrran. ³³ Kaguende Tiusbe chi maringuen asiimíg marøb Tius kòmøtø, ambugurri, igurri chi isumgaig lata tab kui møramig, treeg Tius kòn.

Tru Tiuswei misamera maya iglesiamera maig marøbelø kòben, ³⁴ treetøwei ishumburmerabe iglesiyube niløtø purramig kòn. Kaguende truyube ishuumisagwane waminchimønrrai indiilø kòn. Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu chigucha trenchibig kòn, nømbe maig chiben treeg melamig kòn cha. ³⁵ Nòm chiwan kòben nebua kusremig paløbene, nømui kelan nømui yau payamig kòn. Kaguende kan ishug iglesiyau waminchab indamibe chi søl kòmøn. ³⁶ ¿Tiuswei wambe kabe ñimuinukkurri pølbasa arrig kò chindah? ¿Kabe ke ñimuinuutø puig kò chindah?

³⁷ Pøs møikkòben ‘Tius maig karuigwan eshkabig treeg kurma’ isub, kabe ‘Tiusweimburabigwan maramig keta tranig tøgig kurma’ isub inchabe, trube, tru iig na ñimun pørigwane Señor nø karua pasrøbwei indig kui, treeg isua asamig kòn. ³⁸ Inchen øyeeg kui ashatøgucha, nø ashmíg misrene, nungucha treetøwei isua ashmuinab pasrønrrun.

³⁹ Inchawei treeg kòbene, nai nunelø, Tius maig karuigwan eshkamigwan martrab inchib melay. Katø tru peg wammerra møriimíg wamindamigwangucha merømøtay. ⁴⁰ Inchendø chiwandøgucha marøppe, tabig sølwan marammay maramig kòn, ambumay, imay ke chi maringuen asamgaig martrab kòmøtø.

15

Cristo kwawa, katøle øsiiraigwan waminchibig

¹ Mømibe, nai nunelø, na Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanig kòbigwan katøle ñimun isunanrrab inchar, ñim trunun uta, truigwan elachimø, truyu mur pønrraigwan. ² Ñimbe tru Tiuswei tabig srø wamgurriwei kaigyurri wesrailø kòn, na ñimun maig eshkab kusrenanigwan trunun elachimø, tindøga pønrrøwabe. Trengømuisruandøbe, tru ñim køreibe chi køremui lataitøwein kuin kònrrun.

³ Nabe ñimun kusrenanøppe, tru nan mas nuig purø tabig kusrenanig utig kòbigwan ñimun kusrenanig kòn, Tiuswei wamwan pørigu maig chibig kòben, namui kaig mariiløgurri Cristobe treeg kwawa, ⁴ katø nøbe, Tiuswei wamwan pørigu maig chibig kòben, treeg sørig kua, pøn kwalømyube katøle øsiirawa, ⁵ Pedron kenamisrøb, katø trugurrimbe tru nøashib karua øriilø tru doceelan kenamisra, ⁶ trugurrimbe albiji nunelø quinientos menrrawan kenamisrig kòbigwan. Tru ashibeløbe mayeelø lutau ka øsig amønna, kan kandøwei yandø kwaig mu kaaben. ⁷ Incha trugurrimbe Santiagon kenamisra, trugurri mas wendøbe tru nøashib karua øriilan mayeelanba kenamisrig kòn.

⁸ Incha yandø kerrigu srabebe katø nan kenamisrig kòbig kòn, na tru kal-lam kwaløm kòmø, kal-lawa lataigwan. ⁹ Pøs nabe Cristo nøashib karua øriilai utube truburab kømíg, purø lamíg kur. Trurriгу Cristo nøashib karua ørig kòn cha trenchaguen wamig kònrrabgaikke, kaguende

nabe Tiuswei iglesian larrø kaig marøbig købig kur. ¹⁰ Inchendø na mõi øyah pasrappe, Tius nan ka yandø tab indiitøgatø na treeg pasrainatan. Inchen nui tru ka yandø tab indiibe kagatø purayaig kømøtø køn. Treeg kømøtø, nabe masken tru Cristo karua øriilø mayeelø nøm lataguen kømø, marinabig køn. Inchendø na marig kømøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig naba pasraikkurri marig køn. ¹¹ Pøs na wamindig kui lata, kabe nøm wamindig kui lata, nambe iigwan eshkab kusrenanen, ñimbe iigwan treeg køreig købig køn.

Kwabelø katøle øsiiramigwan waminchib

¹² Pøs trube, Cristobe tru kwallai utugurri katøle øsiiraig købigwan eshkab kusrenanig købendøbe, trube, ñim mõiøgøben ñimui utu mandøgurriinre øyeeg chib køh, kwabeløbe katøle øsiirawa kurrømønrrun chibren kønrrappe? ¹³ Pøs, tru kwabelø katøle øsiirawa kurrømuig købene, trube, Cristogucha katøle øsiirawa, kurrømuig køn. ¹⁴ Trube, Cristo katøle øsiirawa, kurrømuig kuig købene, nam Tiuswei wamwan eshkab kusrenaniibe ka yandiig kørrømisren, katø treetøwei ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkucha tøgagømuingueniitø purayan. ¹⁵ Katøgucha treetø kømø, nambe Tiusweiwan ka isatø waminchib pønrrabelø kuig, treeg webinrrun. Kaguende nambe ‘Tiusbe Cristone katøle øsiirangaruig køn’ chib pønrraig kuig køn. Inchen kwallø øsiiramønrrab kui cierton webibene, trube, Tiusbe katøle Criston øsiirangarumuig, treeg køn. ¹⁶ Pøs kwallø katøle øsiiramuiig købene, Cristogucha, trube, øsiiramuiig køn. ¹⁷ Inchen Cristo katøle øsiiramuiig købene, trube, ñimui isubigwan nuinug tōga pønrraikkucha, tøgagømuinguenig tøgagúig puraiben, trube, ñimbe katøgucha kaig marøb srø amønnan. ¹⁸ Trube, treeg købene, Criston tru kørewa kwabeløgucha pinab pinamsrø pønrrønrrab amban. ¹⁹ Nam yu øsig amønnaigu ka pirauweyasiitø Criston isub muniirabelø kuisruandøbe, nambe maya misaamerai utu trembe misag kømuinguenelø ker.

²⁰ Inchendø treeg kømøtø køn. Cristobeguende kwabelai utugurri katøle øsiirabwei indig køn, tru kwabelai utugurri ke srøsrøzhiitø ke nømerrig pølbasa øsiirab. ²¹ Pøs kwamima kan møkkurrindø arrig købene, katø kwabelø katøle øsiirawa kurramikkkucha kan møkkurrindø arrig køn. ²² Inchawei Adángurrima mayeeløba kwaben, katø treetøwei Cristogurri øsig kømigwangucha mayeeløba tøgagønrrun. ²³ Inchendø møitøgucha nøm mømerrig pølbasa øsiinrrabig køben, treeg kønrrun: Cristo ke srøsrøzhiitø nømerrig pølbasa øsiiraben, trugurrimbe nø katøle arruben nuielø øsiiranrrabelø køn. ²⁴ Trugurrimbe yandø tru srahe kwaløm punrrabig køn, Cristo tru nørreelø nøm asha karub purrabelan køben, mugucha manchinrraingai nøm karubelan køben, nørreelø maramburab marøb purrabelan køben, yandø trulan kerriguwan chigucha martrabgailø kørrømara, tru Cristo ashib karub waigwan yandø Tius Møskawan nø ashchai purøren. ²⁵ Kaguende Cristobe nun tru ashig kømui inchibelø tsaleelan nui srøb umbu nø maig chiben treeg pønrrønrrai, Tius nun pønrramnegatig, nøbe ashib karub wanrrabig køn. ²⁶ Inchen tru ashig kømui inchib tsalø inchibig srabeig pasrabigwan pinisaig kønrrabiibe, tru kwamig køn. ²⁷ Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: ‘Chigurrimbunø købigwan kerriguba nui srøb umbu nø maig chiben treeg pønrrønrrai Tius pønnsraig køn’ cha. Pøs: ‘Chigurrimbunø købigwan’, nui srøb umbu pønnsraig køn chippe, Tiuswangucha truyu tōga pasrig

køn cha trenchimuiḡ kui tōrgandø asamdiig køn. Kaguende Tius nōwein køn tru chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pōnrrōnrai marøbiibe. ²⁸ Inchen Tius chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pōnrrōnrai, nun chab pōnsrøbene, Cristo, tru Nusrkaindøweinguen, tru chigurrimbunø kōbigwan nō maig chiben treeg pōnrrōnrai, nun pōnsrøbig Tiuswan maig chiben, nōbe treeg pasrōnrrab pasramistrun, chiyutøgucha kerriguwan Tius nō ashib karub pasrōnrai.

²⁹ Pøs trube, ¿tru kwabelayasig piu umbu ulsrailøbe chi martrerah? Tru kwabelø kerriguwan øsiiramōnrrab kōbene, trube, ¿chinchabrre tru kwabelaimburab isua piu umbu ulsrøbelø kōh? ³⁰ Inchen ¿nambe chu urastøgucha chindimbarre kwam lab pōnrrabrah? ³¹ Nai nunelø, nabe kwalømmørig ke kwamigu puitø, puitø ka megar. Iibe isatø kōmøtø, namui Señor Cristo Jesúsweinug na purø nuig mōrøraim pasramibe ñim køn. ³² Pøs mōḡ kuinawa, ka treekkurrindø tru Efesosrøma larrø namig animal lataig inchib misaameraba namig aleguiyab, na treeg marøb megaibe chi marmui lataitøwei webinrrautan. Pøs tru kwabelø katøle øsiiranrrab kōmubene, mugøsrøn chibgunrrig, trube:

“¡Mab, muchib inchab kōh,
pøs srønato kwamig kōbashtø!”

³³ Ñimbe chi isa kōben sruamrramamøtay. Mugøsrøn chibgunrrig: “Kaig marøbeløba linchib pōnraibe tabelø kuigwan ka mindishibig køn.”

³⁴ Ñimbe katøle tab chugúin mōra sølgandø pōnrrōnrrab inday, mas kaig marøb pōnrrøb mōtø. Kaguende mōiløbe Tiusweimburabigwane ni maig kuinguen ashmeelø køn. Iigwan na trenchippe, ñimun kwaarøsrøb kōrig purøtrab trenchar.

Katøle øsiiraig asrbe øyeeg kōnrrabig køn

³⁵ Pøs mōibe øyeeg chinraabe: “¿Kwabeløbe mandø øsiiranrrerah? cha. ¿Katøle øsiirawa amrruppe, maig asrmera tōgar amrrunrrerah?” cha. ³⁶ Kan ñi kui chugúinguen mōrmíig, kan yellwanma ñi ellguabene, kwamøwabe, øsig kōmigwan tōgagōnrraamøn. ³⁷ Tru ñi ellguappe, tru tusr maig kōnrrabigwan ellguamøtø, trulzhigwandø ellguan, tirigu kui lata, kabe katøgan chi peg yell kui lata. ³⁸ Pøs Tiusbe i yellwanma chi tusr kōnrrai marøppe, nun maig maramdiig kōben, treeg marig køn, chi yelldøgucha trumørig chi tusr kōnrrabiibe tru tusr kōnrrai. ³⁹ Chi asrmeratøgucha lata treeg asrmeratø kōmøn, kane misag asr kōben, kane animalmerai asr kōben, kane illimerai asr kōben, kane peskaumerai asr køn. ⁴⁰ Inchen katø treetøwei srømbala pōnrrabelan maig kōnrrabelan treeg mariilø kōb, katø pirauelan maig kōnrrabelan treeg mariilø kōb indan. Inchendø tru srømbala pōnrrabelai tabzhig tōr pilabiibe katøgan kōben, yu pirau pōnrrabelai tabzhig tōr pilabiibe katøgan peemayig køn. ⁴¹ Inchen nōsigwei tabzhig tōr pilabiibe peemayig kōben, katø pølwei tabzhig tōr pilabiibe peemayig køn. Katø estrellamerai tabzhig tōr pilabiibe peemayig kōben, tru utu mō estrellamerai tabzhig tōr pilabiibe katø peemayig køn.

⁴² Inchawei øyeetøwein køn tru kwabelø katøle øsiiramikkucha. Tru asrwan søriibe treranrrabig kōben, katøle truig øsiirabiibe yandø managuen treranrrabig kōmøtø køn. ⁴³ Yandø chigucha kōmíigwan pirau søra trarrig, katøle truig øsiirappe, tōr pilab tabig øsiiranrrun. Chigucha martrabgaig pirau søra trarrig, katøle truig øsiirawa kurrappe, maramburab marøbig kurrōnrrun. ⁴⁴ Trendø yu pirau tōga pasrai asrwan sørig, katøle

øsiirawa kurrappe, asr espíritu kurrønrrun. Asr yu pirauig køb, katø asr espíritugucha køn.

⁴⁵ Katø Tiuswei wamwan pørigugucha treeg chibig køn: “Tru srøsrø møg Adánbe kan misag øsiguig misrig køn” cha. Inchen Adán tru Srabe Arrubig, Jesucristobe, espíritu køn, nøbe øsig kømigwan tranøbig. ⁴⁶ Inchawei espírituimburabiimerrig arrumøtø, asr trendø maig kønrrabig truimerrig arruben, trugurrimbe yandø espírituimburabig arrig køn. ⁴⁷ Tru srøsrø møbe pirøtøga marig yu pirauig køben, tru wendau møbe srømbalasø Tiusweisriig køn. ⁴⁸ Inchawei tru pirøtøga mari møg maig købig køben, yu piraeløbe treeløtøwein køn. Inchen tru srømbalasø møg maig køben, tru srømbalasreeløbe truig lataitøwein køn. ⁴⁹ Yu pirau møg maig køben, nam treelø kømigwanma tøgagúibe, katø tru srømbalasø møg maig køben, nambe truig lataitøwei kømigwangucha tøgagømønrrun. ⁵⁰ Inchawei nabe, nai nunelan, trendamønrrun: Tius nø ashib karub waigwane asr yaumbaig animbañauibe chinchá tøgagønrrab kaimanrrun cha. Katø tru trerawa patsønrrabiibe tru mana trerab patsønrrabig kømígwane chinchá nebua tøgagønrrab kaimanrrun cha.

Tru kwamigwan yandø srabe kanawa puraambamig

⁵¹ ¡Au! møimbe kan chigøsrøn mu asiimíig sørig pasrabigwan na ñimun eshkanrrab inchar: Nambe ke mayeeløbabe kwamig kømønrrab køn cha. Inchendø nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømariilø kømig kønrrun, ⁵² ¡katø! møi møi, kan kab kasrøb lataitøgue, tru trompeta srabe urrig wanrrøben. Kaguende trompeta wanrrøbene, kwabeløbe øsiirangaruilø kønrrun katøbe managuen trerarrabelø kømíkke. Inchen nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømariilø kømig kønrrun. ⁵³ Kaguende tru trerarrab asrbe trerab minchabgaitøga pinøbulig kønrrain køben, katø iig tru patsønrrabigwane tru patsønrrabgaitøga pinøbulig kønrrain køn. ⁵⁴ Inchen tru trerarrabigwane yandø tru managuen trerab minchabgaitøga pinøbulig køb, katø iig tru patsønrrabigwane tru managuen patsønrrabgaitøga pinøbulig kørrømisrøb inchene, iig tru øyee cha pøra pasriibe yandø treeg nebunrrun: “Tru kwamigwane yandø kanawa kenaguen kømíig, pinisan” taig.

⁵⁵ “¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi kanawa pasraibe møimbe chu pasra? taig.

¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi pusrkwananøb pasraibe møimbe chu pasra?”

⁵⁶ Kaguende tru kwamigwei pusrkwangarub pasrabiibe tru kaig marig, truig køn. Inchen tru kaig marig maramburab marøbiibe tru maig maramigwan martraí Moisés pørig, truig køn. ⁵⁷ Inchendø Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, namui Señor Jesucristogurri nam kerriguwan kanawa pønrramig kønrrai tranigwan.

⁵⁸ Inchawei treeg købene, nai undaaraig nunelø, kørrønrrabgaig mur pønrrab, mumaygucha wemaløsrkønrraingaig pønrrab, chu uratøgucha Señorwei marameløyube katøguchinguen, katøguchinguen marøb melay, kaguende Señorweimburabeløyu ñim nøba marøb melaibe, ka treeg marøb melaitø puraimønrrab kui ashabe.

16

Jerusalénsrø Tiuswei misaameran purugumig an utig

¹ Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamerayasig an purugúig utamigweimburappe, tru Galacia pirausrø iglesiameran na mandø martrai karua pønsraig køben, ñimgucha treetøwei martrigay. ² Ñim mōitøgucha an maya tulishabe, tuyugurri tarømara, esegab amrrigay truaalømmørig, na trusrø puben, ñim ke mōin tulishib mendaptindamig kømønrrai. ³ Incha ñim mōilan karua øramdeelø kui asha kørromariilan, na trusrø puabe, tru Jerusalénsrømay trana øramig ñim an ketigwan nømun trana ørøppe, kan kilga pøra, tøga trana øramønrrun, tru i karua øriiløbe chi isumga møguelø kui nøm ashchai. ⁴ Inchen naimburab naguca yamig søl kønrraptiig købene, trube, na iben, nømbe naba amrrunrrun.

Pablo nui lincha amrrabeløba mandø ambamigwan wamindig

⁵ Nabe Macedonia pirauwansrø pureb arrua, yandø ñimuisrø pumønrrun, kaguende nabe Macedoniawansrø pureb yamig kua. ⁶ Inchippa kan maya yanagatig kørromisrisruandøbe, ñimba ka kørromisramønrrun, kabe tru pishim pølmera chab purayamnematikken, nan chumay yamig nebuben, nai yamigu ñim purugumig kønrrai. ⁷ Kaguende mōimbe ñimun ke ka petø asha purainrraptø arrug kømøtan. Pøs Señor nan treeg kønrrain købene, kan maya yanagatig ñimba kørromisrtrab attrab isur. ⁸ Inchendø Pentecostés kwaløm pumnegatig nabe yu Efeso kørromisrtrab kur. ⁹ Kaguende yube kan yaskab purø nuig nayasig kurin køn, Tiusweiwan wamindig nu larrøbichaptiikke. Inchendø marmønrrai nan sətølulrrabelø truba truba køn.

¹⁰ Inchippa Timoteo trusrø pubene, ñimui utu chi kørig kui inchimønrrai inchigay. Kaguende nøgucha Señorwei marameløyu na lataitøwei marøb megabig køn. ¹¹ Inchawei nune mōitøgucha palabinøtø inchib kønrrab kømø, masken chi isumø inrrai purugua ørtrigay, naimay katø attrai. Kaguende nabe namui nunelanba, nunba munig megar.

¹² Inchen namui nuneg Apolosweimburappe, tru nunelø ñimuisrømay amrrabeløba nungucha na tiusmanda maya lincha irra taingucha, mōimbatøbe nøbe chi inrrab inchimøn. Inchendø nun chu uras yamig pubene, inrrab kuinrrun.

Maig amønamiigwan treeg melønrrai wamindiiløba, 'ka amøñigueh' tailøba

¹³ Tab ashiptø pønrray. Pesan amøñimøtø, isubigwan Cristoinug tøga pasra pønrraigu mur pønrrab, chishkandø møgueløsun pønrrabelø køb, trurrigu murelø kuy. ¹⁴ Incha chiwandøgucha ñim marøppe, undag købiitøga maramig køn.

¹⁵ Nai nunelø, ñimbe ashibelø køn tru Acaya pirausrø Estéfanaswei yaueløbe ke srøsrøzhiitø nømmerriig Tiuswan nebua ashibelø misra, Tiuswei misaameran nømbe purugunrrab pønrramisrigwan. ¹⁶ Inchawei nabe ñimun øyeeg melørrunrigay chinrrab inchar, tru øyeeg melabelane nøm maig chiben mørøb melønrrigay cha, katø tru mayeelø i maramigwan purugub marøb melabelan treetøwingue.

¹⁷ Nane truba kasrag køtan Estéfanas køben, Fortunato køben, Acaico køben amrruin køben. Kaguende ñim mu kaagua, purugunrrab kaimaigwan nømbe nan purugua, ¹⁸ pøs truiløbe nai isubigu lata, ñimui isubigu lata chi isumikkaig, tab kønrrai marig køn. Øyeeg møgueløbe mayanguen tab indig kønrrabelø køn.

'Ka amøñigüeh' taiba, 'ungwa' taiba

¹⁹ Tru Asia pirausrø iglesiamera ñim corintosreelan 'ka amøñigüeh' cha øran. Aquilaba, Priscilaba, katø iglesia nømui yau tulundzunabelø, truilø chigücha Señorwei munchiyu 'mayanguen tab ka amøñigüeh' cha øran. ²⁰ Katø mayeelø nuneløgücha ñimun 'ka amøñigüeh' cha øran. Ñimbe kangurrin kangurri 'ka amøñigüeh' chib, Tiuswei undag købiitøga tasig traniyay.

²¹ I 'ka amøñigüeh' taigwan na Pablo ñimun naashib nai taska pørar.

²² Møikkøben Señorwan undaguig kømígwane Tiuswei namig købig nuim pala købash. ¡Namui Señor Jesucristo amø!

²³ Señor Jesúswei tru ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrai inchar.

²⁴ Cristo Jesúsweinug nai undag købiibe ñim mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.

2 Corintios

'Ka amøñiguh' chib pørig

¹ Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri, na Pablo Cristo Jesús nøashib karua ørig, namui nuneg Timoteoba misra, Corintosø iglesianba, katø tru Acaya pirau muba kuimburab Tiuswei misaamera warabelanba i kilgawan pørar. ² Tius namui Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indig køben, chi isumgaig tab købig køben ñimba kønrrai inder.

Chine isumdeelø nebuingucha Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' tailø

³ Tru namui Señor Jesucristoi Møskai, Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrun, tru lastima ashib pønrrabelø kømigwan tøga Møskai, katø isui meløben chiyutøgucha isui inchimønrrai purugub Tiuswan.

⁴ Truike nam chine puig meløben, namun tab kui mørtraí purugubig køn, katøganelø chiyugøben treetøwei isui meløben, Tius namun isui inchimønrrai purugúitøgatøwei namgucha purugubelø kømig kønrrai.

⁵ Criston tru chine, chine kaig nebuilø namuinug treetøwei itømaytø nebub arrubene, katø treetøwei tru isui inchimønrrai purugúikkucha tru kuindø, tru kuindø Cristoinukkurrindøwei arrubig køn.

⁶ Inchendø namun chine puig melamig arrubiibe, ñim chi isui inchimø tab kui pønrramigweyasiiba, kaigyugurri wesrailø kømigweyasiiba køn. Inchen namun tru isui inchimø pønrramig kønrrai publiibe, tru ñim chi isui inchimø pønrramig kønrrain kua, tru namun isui melamig nebub lataitøwei ñimun treeg nebub arrubene, ñim chigúingucha melabig melamig truike treeg attrun. ⁷ Inchawei nam ñimuimburab øyah kønrrunmab isuike treeg kønrrab køn. Pøs nam chine kaig nebuinab melaiguma treetøwei ñimgucha pønrrabelø kuig køppe, nam chi isumø tab kui pønrraigugucha, ñimbe treetøwei tab kui pønrrønrrab kui asha pønrrer.

⁸ Namui nunelø, namun Asia pirausrø purø isumdiig nebui melaigwan ñim wammøra kønrrai inder. Yandø mu melamgaig trømbøig arruptø, namuinetøbe yandø chinha melamgaig purø trømbøig køben, yandø ke øsig webammumuitamab isubelø ker. ⁹ Pøs nambe ke yandø kwamigu puermaptøwei isub melabelø ker. Pøs øyeeg puppe, nam namasiitø namdø tsabø kermab isubelø kønrrain kømøtø, Tius tru kwailanguen katøle øsiirangarub kusrubigwan isua pønrrabelø kønrrain kuig køn, ¹⁰ tru øyeeg trømbøig ke kwamitø palab melaigugurri nø namun ka puraambingarub, katø namun ka puraambub ambamig kønrrai martrabigwan. Incha nambe ke nuinuutø isua meler, ka puraambub ambamig katøgucha namun ashib pasrønrrab kui, ¹¹ ñim Tiuswan namuyasig 'purugurra' chib miab meløbene. Øyamay truba yamelø namuimburab Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kønrrun, pøs truba yamelø misra Tiuswan namuimburab miaben løtigwan nam truba nu purugúig utikkurri.

Pablo Corintosømay chindimba imuigwan eshka

¹² Kaguende nam tab kui mørøb pønrraibe iig køn: yu pirau namui isub kebachib pasrabigu 'chi kalø marig køn' chibig chigaig pønrraig, mas ñimui utube katøguchinguen isuptø amønaig købig køn. Amøñippe, tru newan chishchiitøgaba, søratø kømø, sølwan marig Tiusweinukkurri

arrubiitøgaba nambe amønaig køn, chine nørro kusreelø møguelainukkurri arrubiitøga marmøtø, Tiuswei ka yandø tab indiitøga marøb. ¹³ Pøs nam ñimun kilga pørøppe, chi peg waminchibikkucha kønrrab kømøtø, ñim chi leb kuigwan ñim chigúi nebua mørøb kuigwan truigwan newan chigúi mørtraimab isua pører. ¹⁴ Inchawei namuimburab mayandøguen nebua chigúi mørig køppe, pøs ñimbe tab newan chigúi mørtrun, ñim namuimburab tab kui mørøb pønrramig kønrrai, tru nam ñimgurri tab kui mørøb pønrramig kønrrab køb lataitøwei tru Señor Jesús arrub kwaløm.

Pablo Corintosrø ashchab inrrab waminchib

¹⁵ Inchawei nabe iigwan treeg kønrraitamab isua, ñimuisrømaymerrig attrab isuig køn, ñim srøsrø truba tab kui nan utig kømnetø katøle nan tab kui utamig kønrrai. ¹⁶ Incha Macedoniasrømay pureppe, ñimuinug pua puraya, katøle trusrøngurri arruppe, ñimuinug puatøweim purainrrab isuig kuig køn, ñim nan Judeasrøngatig yamigwan purugunrrai. ¹⁷ Tru na øyeegwan martrab isuibe, ¿kabe nabe ke mõi mõi martrab kurrig kønrrab kø chindah? ¿Kabe tru na øyeeg martrab indiibe, nai isuigu Tiuswan ashmø misaamera lataig martrab inchibig kua, møindø ke: “Martrab” taitø, katø: “Marmønrrab” taitø inchab inditamagueh?

¹⁸ Pøs Tiusbe nø maig chippe, nøbe treegwan marøbig køb lataitøwei, nam ñimun wamindiibe møindø: “Øn” taitø: “Ka” taitø indig kømøtø køn. ¹⁹ Kaguende ñimui utu na køben, Silvano køben, Timoteo køben, nambe Tiuswei Nusrkai Jesucristoimburab eshkab kusrenanig køn: “Øn” tantø: “Ka” tantø indig kømøtø, nuinuube chu uraskucha: “Øn” taig. Nøbe truig køn. ²⁰ Kaguende Tius kerrigu nø chi martrab cha kørromisriiløbe Cristoinuube: “Treeg martrab” taig, truig køn. Inchawei nambe Cristogurri: “Treeg køn” chibelø ker, namgurri Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrai. ²¹ Inchen Tius nøtøwein køn Cristoinug mur pønrramig kønrrai marøbiibe namun lata, ñimun lata. Incha namune nuindø kønrrai tarømara pønsra, ²² nuielø kønrrai sellotøga sellawa, namui manrrau pasrønrrai Espiritu Santon katsig pasra tranøbguen indig køn, tru tranrrab kørromisrigwan kutøguewan tranrrab kui asamig kønrrai.

²³ Pøs nabe Tiusken ashen trendamønrrun: Na Corintosrømay katøgucha arrumuppe, na ñimun kalugueetømønrrab lastima ashiptø arrumuig købig køn cha. ²⁴ Kaguende ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrramigwane treeg pønrrønrrai inchib ke nam karub pønrrønrrab kømøtø, masken ñim kasrag pønrrønrrai nambe purugubguen pønrrer. Kaguende ñimbe tru isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurriwei ñimbe mur pønrran.

2

¹ Inchawei na katøle ñimuisrømay arruppe, nabe ñimun truba truba isui inchain kømøtø, attrab isuig kuig køn. ² Kaguende na ñimun isui inchai marene, trube, ¿nane mu kasraaranasamø? ¿Tru na isui inchai mariiløtøwei kasraaranmønrraitarru? ³ Inchawei nabe øyeekkurri tru merrab kilgawan na pørøppe, tru nanguen kasraaranrrabelø na trusrø puben, nan isui indingarumønrraim pørig køn. Pøs na kasrag pasrøbene, ñimgucha chiguen kømøtø, mayeeløba treetøwei pønrrønrraim isuague. ⁴ Kaguende nabe ñimun pørøppe, truba truba isui pørig kuig køn, nai manrraube purø tab kømui, truba kappin kørøgøb. Kabe na ñimun truba

truba isui inchai martrab kòmõtø, nabe ñimun truba truba undaguig kui ashchai indig købig køn.

Kalø marøbigwan Pablo truburø ulø paymub

⁵ Tru øyeeg isuim pasrønrrai møikkøben treeg marøbiibe, nandø kòmõtø, kan mayangatig ñim mayeeelanba isui inchai mara pasran tamønrrun, ke menrra inchimønrraptø. ⁶ Inchawei tru møwan ñim mayeelø lutauelø misra, nui kalø marigwan øl martrab ñim asha mariibe yandø tsabø køn. ⁷ Truigwane yandø ulø payib kòmø, pesannab, masken kuñab purugumig køn, isubiitø yandø kerriguwan mandøguen kømui inchimønrrai. ⁸ Inchawei nabe ñimun tru møweimburab ñimui undag købigwan katøle tiusmanda kenamaray tamønrrun, ñim undaguelø kui nø ashchai. ⁹ Kaguende na ñimun pørøppe, øyeegwan isua pørig køn, chiyutøgucha maig taigwan ñim mørøbelø køtashchab ashchab isua. ¹⁰ Inchawei chigøben kalø marøbigwan ñim chi ulø paymø pesannanrrab isua kørromarene, nagucha nune treetøwei ulø paymø kørromisramønrrun. Pøs chi kalø marigwan na ulø paymø, pesannappe, (ulø paymumig chi pønrraig kuig køh chindindøbe køben) ñimgurri treegwan marig køn, Señor Jesucristoi merrab, ¹¹ namun Satanás kegørrøsrkøb nø kanilø kømønrrab. Kaguende nambe tsabø ashibelø ker nøbe chitø martrab inchibig kuigwan.

Cristotøgabe kanawa puraamba pønrramig

¹² Na Troas ciudasrø, Cristoi tabig srø wamwan eshka kusrenanrrab pubene, Señorweimburabelan maramig yaskappe tabig kurøppe kurendø, ¹³ nai nuneg Tito trusrø mu kaagøptinchene, nane nai isubigube ni mumayguen kømuben, nabe trusrøngurri nømum unywa chippa, Macedoniasrømay ibig kur.

Tiuswan 'ungwa, unywa' taig

¹⁴ Inchendø Tiuswan 'mayanguen unywa, unywa' chinrrab, Cristoinuube nam kaigwan kanawa ¡katø! luchimiig tsimaytø puraambub ambamig kønrrai marøb, katø tru Cristoimburab nebua asiiløbe purø may irrabzhig lataig chutøgucha namgurri larrøbitchai marøb Tiuswan. ¹⁵ Kaguende Tiusweimbe nambe Cristoi tru purø may irrabzhig latailø ker, kaigyugurri wesraig pønrrabelai lata, tru managatig pinab pinamsrømay amrrab pønrrabelai lata. ¹⁶ Incha møilø tru pinab pinamsrømay amrrabelaimbe tru irraibiibe kwaitø irrøben, katøganelø kaigyugurri wesrailaimbe tru may irraibiibe øsig kømigwan irrabig køn. ¿Inchen øyeegwan marøb pasrønrraptiibe mu kø chinderah? ¹⁷ Katøganelø misaamera truba nørø tru Tiuswei wamwan kan chigucha kømig kui lataig an marøb srua llirabelø latawei, nambe treetøwei marøb pønrrømeelø ker. Treeg kòmõtø, Tiuswei merrab waminchippe, maig waminamigwan søra kømø, sølwan waminchib, Tius øriilø kermab isua, Cristogurri waminchibelø ker.

3

Tru srøig 'øyeeg, øyeeg martrab' cha kørromisrig

¹ ¿Kabe nambe katøguen namashib chi isumgaig 'tabelø ker' chib waminchib pønrrabra chindah? ¿Kabe nambe katøganelø latawei chi isumgaig tabelø kui ashchai, kilga pøriilø ñimun tranamig, kabe ñimgurri kilga pøriilø namun tranamig palaim pønrrabra chindah? ² Nam mailø kuigwan treeg asønannabelø tru namuyasig kilga pørig latailøbe ñimwein

køn, tru ñim purø tabig amønaig, tru namui manrrømerayu pørig pasrabig, mu misaameratøgucha ñimun mumera kətashib, mailø kətashib ashib tøgagúilø. ³ Ñimbe törgandø asamdeelø køn, kan kilgayu Jesucristo nøashib pøri latailø, tru namui maramigwan marøb pønrrailøygurri ñim srøig kurrabelø, tintatøga pørig kømøtø, øsig wab Tiuswei Espiritutøga pøriilø. Kabe srug tambalmerayu pøriilø kømøtø, misaamerai manrrømerayu pøriilø køn.

⁴ Nambe iigwane Cristogurri Tiuswei merrab treeg kuitamab isua pønrrer. ⁵ Kabe nam namashib øyeegwan martrapteelø namdø tsabø marøbelø kua, chi arrubiibe namuinukkurri arrubig kui lataig inchib pønrrømøtø, nam øyangatig tsabøtø marøb pønrramig arrubiibe Tiusweinukkurri arrubig køn. ⁶ Incha Tius nøtøwei namune tru srøig acuerdo marigwan nam sølgandø marøbelø kønrrai mara pønnsraig køn, tru acuerdo merrabsriig maig maramigwan martraim pørigwan kømøtø, tru Espiritu Santoiwan. Kaguende tru maig maramigwan martraim pørigwan mørmigweimbe kwamigwan srua arruben, trune Espiritu Santobe tru srøig øsig kømigwan tranøbig køn.

⁷ Inchen tru maig maramigu marøptøga pønrraig kwamigwan srua arrubig, srug tambalmerayu pørikken törguegwalmabig køptø, Israel misaamerabe Moiséswan malauguen ashchab kaimaig købig køn, nui malø törguegwalmabig køben, tru törguegwalmabiibe kwab yaindøgucha. ⁸ Inchen tru øsig kømigwan srua arrubigwan marøb pønrraig tru Espiritu Santoimbe, ¿kan treetøguen kønrrab kømø, maig törguegwalmabig kuaasamø? ⁹ Inchen tru maig maramigwan marøptøga pønrraig misagwan kaigyu pønrrønrrai kørromara pasrøbikken treeg törguegwalmabig kuibe, tru marøptøga pønrraig misagwan Tiuswei merrab chi kaig kømeeelø lataig tabig kønrrai marøbiibe, ¿kan treetøguen kønrrab kømø, mas purø tørig törguegwalmabig køn! ¹⁰ Kaguende truig törguegwalmabig lataig kuikken tru iig purø törguegwalmabiibamara ashene, truibe chi törguegwalmabig kømøn. ¹¹ Inchawei tru törguegwalmabig kwab ibikken kan treeg törguegwalmabig tøgais arriibe, tru mana pinømø pasrabig pasrønrrabiibe imas maig törguegwalmabig kuaasamørra!

¹² Inchawei tru tøgagønrrurmab isuigwan nam tøgaguen pønrraig køppe, nambe chi kørmo maig tamigwan törgandø waminchibelø ker. ¹³ Kabe tru Moisés lataig inchib pønrrømer, tru Israel misaamera nui malau törguegwalmabig kwab arrubig yandø patsi ashmønrrai, malø kasraitøga kasrøb lataig. ¹⁴ Inchendø nømui turmerayube yandø chi wamindikken kebyainameelø murig misriilø kua, møin kwalømgatig tru merrabsrø Tius acuerdon marig købigwan leben, chi tainguen mørmeelø køn, tru malø pinøgasrøb pasrabiitøwei pasrabig pasraikkurri. Kaguende tru pinøgasrøbigwane Cristotøwei kerranrrun. ¹⁵ Incha møin kwalømgatig tru maig maramigwan martraim Moisés pøriilan asiimørig, tru maløwan pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nømui manrrømerayube kasrain pasran. ¹⁶ Inchendø møikkøben Señorweimay llirawa pasramisrene, tru pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nuinukkurrimbe kerraig kønrrun. ¹⁷ Kaguende Señorbe tru Espiritu kua, Señorwei Espiritu chu pasrøbene, Tiuswei merrab kemalamig tuyube chigucha iløsrkønrrabiibe chi kaagøn. ¹⁸ Inchawei nambe mayeeløba maløwan chi kasra kømø lataig ashib pønrrabeløbe, kan espejo latailø ker, Señorwei tru törguegwalmabigwan kegurnabelø, nø maig køben nam

treeløtøwei misrøb, katøguchinguen, katøguchinguen tørelo misrøb amber. Treebe Señorweinukkurri arrubig køn, tru nø Espirituinug.

4

Jesucristoimburabigwan eshkabelø

¹ Inchawei nambe Tius namun lastima asiitøga i tru marøb pønrramigwan tøga pønrraig køppe, nambe chi kullaarab melømer. ² Pøs chigøben ke kørikken kønrrapteelø sørato mariilane nambe yandø wendøbasar ker, sørato larrø møg isua marøb pønrrømøwei, Tiuswei wamwan lliska peemaytø marøb pønrrømøweingue. Treeg marøb pønrrømøtø, tru newan ciertonigwane maig kuigwan tørgandø kenamarøb pønrraikkurri, nam tabelø kuigwan namashib kenamarøb pønrrer, maya misaamerai isub kebachib pasrabigu ka inchib pasrø mugumab isumig kaanrrai Tiuswei merrab. ³ Inchen tru tabig srø wamwan nam eshka kusrenanig katøgucha pinøgasraig lataig chugúi mōriimig kōrrømisrøppe, tru yandø pinab pinamnuumay amrrabelaimbe pinøgasraig lataig kōrrømisran. ⁴ Kaguende tru mōin kwaløm yu pirau tius, tru nugwaimandziibe, tru chi kōremeelane nōm chigúi mōramig isubig tōgagúigwane chigúi mōrmeelø kōnrrai kasra pasrin køn, tru Cristoi tōrguegwalmabigwei tabig srø wam tōrbilabigwan nōm nebua ashmōnrrai; tru Cristobe Tius maig køben, truig køn. ⁵ Kaguende nambe namuimburabigwandøwei eshka kusrenanmøtø, Cristo Jesúsbe mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig køn cha eshka kusrenanøbelø ker. Katø nambe Jesucristoyasig ñimuimbe ka karuindø melabelø ker. ⁶ Kaguende: “Tru løstøyugurri tōr pilōnrrain” cha, trenchib Tius nōtøwei namui manrrømerayu nui tōrtøga kebilin køn, tru Tiuswei tōrguegwalmabig Jesucristoi malau pilabigwan nebua asam tōrwan namun tranig kōnrrai.

Chigøben trømbøig puingucha mur pønrrab

⁷ Inchendø nambe iig tru purø tabigwane namui asr kan pirø kōtsø lataigutø tōgaguer, tru iig maramburab marøbig purø nuig tabiibe namuin kōmøtø, Tiuswein kui kenamartrab. ⁸ Chiyutøgucha chine chine pui melamig nebuingucha, ke truyutø tambal ambagucha warømer. Ke kan chindamermab isumig pui meløbendø, yandø ke kaimamuitamappe isuiløgucha melømer. ⁹ Namun kaig marøb amrruindøgucha, namundø elatsiilø melømer. Pøtiitsiiløbe kuinabendø, kerriguwan pinisailøbe kōmuinatan. ¹⁰ Inchawei nambe chu ambuptøgucha, namui asru Jesucristo kwaigwane tōga amøner, katø Jesucristo øsig waikkucha namui asru kenamisrtrai. ¹¹ Kaguende nam øsig pønrrabeløbe Jesucristogurri chu urastøgucha ke kwaitø, kwaitø melamig nebutan, namui ka pinōnrrab asru Jesucristoi øsig pasraikkucha kenamisrtrai. ¹² Inchawei namuinube kwamig marøb pasrøben, trune ñimuinuube srøig øsig kōmig marøb pasran.

¹³ Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: “Kørewa, treekkurri waminchar” cha. Pøs namgucha namui isubigwane Cristoinug treetøwei pasra pønrrøwa, treekkurri nambe kørewa, Tiuswei wamwan wamin-der. ¹⁴ Pøs nambe ashibelø ker, Señor Jesúswan kwailai utugurri

Tius tru katøle øsiirangarubiibe, namungucha Cristo Jesúsba tru kanbalatø pønrraikkurri kusrua, Tiusbe nui merraptøwei nam ñimba kanbalatø pønrramig kønrrai martrab kui. ¹⁵ Pøs kerrigu øyeeg pub arubiibe ñimuyasig tab kønrrain køn, tru ka yandø tab indig misagwan katøguchinguen, katøguchinguen nehub ibene, 'ungwa, ungwa' tameløgucha nuramburab nuranrrai, Tiusweyasig maya nuguen tab kønrrai.

¹⁶ Inchawei nambe chi kullaaramer. Kaguende namui asrbe patsab yaingucha, namui umbube kwalømmørig, kwalømmørig srøig misrøb inrrun. ¹⁷ Pøs nam chigøben puinab melamig ka petø pureb arrubig, kan yangucha murig køtanmab isub mur kui melaibe managuen patsønrrabgaig kan tørguegwalmabig maya nuibaguen øyeeg lataig køn cha, kemesra trendamgaig tabigwan tøggaig arrubig køn. ¹⁸ Kaguen nambe namui kaptøga asigwan asha pønrrømøtø, chi nebua asiimíigwan asha pønrrer. Kaguende kaptøga nebua asiiløbe ka purainrabiitøwein køben, trune tru kaptøga nebua asiimeeløbe managatiğweyelø køn.

5

¹ Pøs nambe yandø ashibelø ker, yu pirau nam øsig pønrraig tru namui asr ka petøweindiig kan rancho-unø mara pasrindø lataig, yandø minchib patsindøgucha, katøgan srø asr purø tab ya lataig, mu møguelø taska mari ya kømøtø, srømbalasarø managuen patsønrrabig kømíig Tius tranig tøgagømigwan. ² Inchawei nambe yu pønrrappe, tru srømbalasarø kewa purramitøga pinøbuliilø kømigwan, mana kønrrermab truba truba nuisrab isubelø ker. ³ Treebe namune srø asrtøga kenanen, nambe yandø asr chigar kømø, tøgar kømønrrun. ⁴ Inchawei i asr kan carpa ya lataigu nam øsig pønrrabeløbe larrø tab kømui, truba truba nuisrab isuig melabelø ker. Pøs namune kwamuinrrabna køtan nam tøga pønrraig asrwan trubalatø srøig itøguenniilø kømøwatøbe, tru yandø pinab patsønrrabigwane tru srøig øsig kømibe yandø nøtø kerriguwan pinabgasra pasramisrtrai. ⁵ Inchen namun øyeeg pønrramig kønrrai marøbiibe Tius nø køn, tru treeg kønrrai Espíritu Santon katsig pasra namun tranøbguen inchibig, tru tranrrab kørømisrigwan kutøguewan tranrrab kui asamig kønrrai.

⁶ Inchawei nambe chu urastøgucha chi isumø pønrrer, tru namui asru øsig amøñippatøbe, Señorweim pulu kømøtø, nambe yabsrøndø pønrrabelø kui nebua asha. ⁷ Kaguende nambe amøñippe, namui isubigwan Cristoinug pasriitøgatø amøner, namui kabrrawa nebua ashagurrin kømøtø. ⁸ Inchendø nambe treeg kønrraitamab chi isumø pønrrer, masken namune asrugurri tarømisra ambinrrabna køtan, Señorba kanbalatø purrønrrab amrrab. ⁹ Inchawei namui asru øsig pønrrøwa lata, asrugurri tarømisra amba lata Señor nø tab kui mørøb wanrrai marøbelø kømig namuimbe truiğ køn. ¹⁰ Kaguende nambe tru maig maramigwan Cristo asha marøb wainug mayeeløba kemalamig køn, namui asru amøña tabig marig kuin kui, kaig marig kuin kui maig marigwan nam møitøgucha truburø utønrrab.

Tiusba katøle tab kørømisramig

¹¹ Inchawei Señorwan mandø kørig tøga pønrramigwan nam ashibelø kuig køppe, misaamera Señorwan kørenrai inchib melabelø ker. Pøs Tiuswei merrabna nam mailø kuigwan tørgandø kenagúibe, katø ñimui isub kebachib pasrabigugucha treetøwei tørgandø kenagønrraimab isur.

12 Kabe nambe namasiitø katøguen ñimui merrab ‘truba tabelø ker’ chib pønrrømtø, ñim namgurri tab kui mørøb kasrag pønrramigwan tøgagønrrai treeg isua inchib pønrrer, ñim tru mandø lötamigwan tøgagønrrai, tru manrraugurri isua kømøtø, ka palatø treeg maranmab ashchaidø møg inchib chib pønrrabelan. 13 Namun ‘locos køn’ tainab pønrraibe, Tiusweyasig køn. Inchen maig pønrramigwan chugúi møra pønrraibe, ñimuyasig køn. 14 Kaguende Cristoi undag købiibe namune martrai trawaguchibig køn. Pøs iigwan nam isua ashene: Cristoma kwappe, mayeelaimburø kwaig købene, treekkurri mayeeløba kwaig køn. 15 Inchen Cristobe kwappe, mayelayasig kwaig køn, tru øsig amøñibeløbe ka nømuyasiitøwei øsig amøñimøtø, nuyasig amøñibelø kønrrai, tru kwawa, katøle nømuyasig øsirabigwei.

16 Inchawei nambe yandø møingurrimbunøbe mundøgucha yu pirauelø isuimay ka treetø isua ashib pønrrømeelø ker. Pøs nambe merrappe Cristone yu pirauelø isua asimay ashibelø kuatøgucha, mømibe yandø treetø nebua asha tøga pønrrømer. 17 Inchawei møikkøben Cristoinug pasrabiibe, yandø nøbe kerrigu srøig køn; merrabiibe yandø chab pu-raiben, mømibe yandø kerrigu srøig marig peemayig køn. 18 Inchen kerriguba øyeg arrubiibe Tiusweinukkurin køn. Pøs nam kailø kua nøbatøwei tab kørømisramigwan Cristo Jesús kurri treeg kønrrai mara, kailø kua, Tiusba tru tab kørømisram wamwan nam marøb pønrrønrrai, nø tranig køn. 19 Tru wambe iig køn: Tiusbe nøbatøwei Cristogurri pirau maya misaameraba kailø kua, tab kørømisramigwan marøb pasraig, nømui chi kaig mariilan ulø payrrab isua ashmøtø. Tru øyeg nøba tab kørømisram wamwane namun waminchai trana pønsraig køn. 20 Nambe Cristoi munchiyu, misag utu Cristo nø waminchib pasrab lataitøwei nui wamwan waminchib pønrrønrrai pønsrailø ker. Namgurri Tius nøashib treeg maray chib pasrab lataitøwei, nambe Cristoi munchiyu ñimun tiusmanda øyeg martrunrrigay tamønrrun: ¡Tiusba tab kørømisramigwan maray! cha. 21 Cristobe chigucha chi kaig marig chigaigwan, Tiusbe namuimburø nune kaig marøbig kui lataig treeg mara pasrig køn, nam kaig marmua lataig pønrramig kønrrai Cristogurri treeg martrab.

6

1 Nam Tiusba marøb pønrrabelø kuig køppe, ñimune øyeg marøb kørørunrrigay chinrrab, Tiuswei tru ka yandø tab indigwane ke chi mar-traamøbendø uta tøgagømøtay cha. 2 Kaguende nui wamwan pørigube Tiusbe trenchibig køn:

“Yandø tru purugum kwalømmera puim pasrøben, ñun mørig køn cha.

Kaigyugurri wesrailø køm kwaløm puim pasrøben ñun purugúig køn”
cha.

¡Møi yan køn, tru tabig purugúigwan utamibe! ¡Møi yan køn, tru kaigyugurri webambam kwalømbe!

Pablon chine chine nebub arriilø

3 Mugøben Tiuswei tabig srø wamwan kaashib, nam marøb pønrraigwan kaig køn chib wamindig kømønrraimbe, nambe kaig marøb mungucha srurrengwangerub pønrrømer. 4 Masken treeg inchimøtø, nambe chiyutøgucha Tiusweiwan marøb melabelø kui asiilø kønrrab treeg kenamarøbelø ker: chu uraskucha elachimøtø, marøbig marøb melamigu lata, chine kaig pub arrubigu lata, chine

palai mørøb, isui melamig arrubigu lata, ⁵ ichagutsiilø kømig nebui lata, kailan pønsrai yau keerig pønrramig nebui lata, kanbalatømisra kaig martrab namig kurrøben treegu melamig nebui lata, maramga murelan marøb melamig nebui lata, kibguen kimø melamig nebui lata, chigucha mameelø puraambub melamig nebui lata, ⁶ chi kaig marmø chishig amønamigu lata, nebua ashib ambigu lata, chine indindøgucha tammay ka melabig melab, tab inchibelø kømigu lata, Espiritu Santo namba pasraigu lata, nam ka inchib kømø, cierton undaguelø kuigu lata ⁷ cierton wamindamigwan treeg waminchibelø ker. Tiuswei maramburab marøbiitøga marøb, tru chigurribunø tabig sølgandø marøb pønrraitøgabe nambe kusrmayba, atsimayba srua kwayab pønrrer, kan suldau kwayab turiamig kusrmaybe espadan atsimaybe escudon srua kwayab pasrab lataitøweingue. ⁸ Kanmaywane truba tab indinab, kanmaywane maig købash indinab, kanmaywane truba tabelø køn chib wamindinab, kanmaywane larrø kailø kui mara wamindinab, maig kuigwan nam cierton waminchendø, larrø may wamincha isapteelø kui marinab, ⁹ nambe numera kui nebua asiilø kuinabendø, asiimeelø kui lataig tøgagúinab, yandø kwawa pinanmab asha tøgagúindøgucha, øsig amøñibig amøñibelø, trømbøig ichabetiilø kuinabendø, kwamø ka øsig amøñibelø, ¹⁰ truba isuilø meløbendø, purø tab kui kasrag pønrrabelø, larrø waachamera kuinabendø, misag truba nørrowan tabigwan tøgagømburab tøgagønrai marøbelø, chugurringuen kømeeelø kerrigu chiga latailø kuinabendø, kerriguh tøggar treelø kuinatan.

¹¹ Nambe, ñim corintosreelan, maig wamindamigwan tørgandø treeg waminder. Nam ñimuimburab isumibe namui manrrømerabe ke kurindø pasran. ¹² Ñimuimburab nam isumibe chugatikkucha kurin pasrøben, ñimweinre kasrøb tøgagøn namuimburab. ¹³ Ambugurri igurri lata treeg kønrraimab isua, kan nai ureg kui lataitøwei nabe ñimune trenchar: ¡Ñimui manrrømerangucha treetøwei kura tøgagørrunrigay! cha.

Nambe øsig wab Tiuswei ya ker

¹⁴ Ñim Tiuswan kørebeløbe Tiuswan lata køremeeløbabe lincha maramgaigube chi lincha maramig kømøn. ¿Kaguende tru tabig sølgandø maramiba, sølgandø kømø mariibabe chincha kandø kønrrab kø? ¿Katø løstiiba, tørbabe chincha trubalatø kønrrab kø? ¹⁵ ¿Cristoba, Belialbabe chincha kandø isunrrab kø? ¿Criston kørebiiba, Criston køremiibabe chincha kandø isub pønrramdiig kønrrab kø? ¹⁶ ¿Katø Tiuswei yaba, taska mari tiusmerababe chincha trubalatø kønrrab kø? Kaguende nambe tru managen kwamø øsig wab Tiuswei ya ker. Pøs nøbe trendaig køn: “Nabe yandø nømuiug pasrabig pasrab, nømui utu uñib indamønrrun cha. Nabe nømui Tius køben nømgurrimbe nai misaamera kønrrun” cha.

¹⁷ “Inchawei treeg købene:

Tru kaig marøb misaamerai utugurrimbe webamba,

yandø nøørømisray” cha,

Señorbe nui misaameran trendan.

“Chigøben køsøngømdiigwane katøramøtay cha.

Pøs marmubene, nabe ñimun utamønrrun” cha.

¹⁸ “Incha nabe ñimuimbe møskai misren,

ñimgurrimbe naimbe nai nusrkalø,

nai nimbasmara misrtrabguen” cha,

Tius Newan Maramburab Marøbiibe trendan.

7

¹ Inchawei ñim, nai undaarailø, tru Tius tranrrab misra kørømisriilan tøgarbe, namui asru lata, namui espírituyu lata, kaig marig køsøngønrrapteelan kerriguwan chish misrkun, Tiuswan køriibala pønrraigu kerriguwan nuindø newan tabelø kønrrab.

corintosreelø yandø mas kaig marmønrrab isua mørøb

² Namun ñimui manrraugurri isua utørray chinrrab inchar. Nambe møigwangucha ñimun sølwan marmø kalø mara pønrrømøwei, kaig marøb ñimun møigwangucha mindisha kørørmarmøwei, kabe nam ñimgurri nam tøgamismøwei indig køn. ³ Nabe iigwan ñimun øyeeg chippe, ñimbe øyeeg kailø køn chinrrab kømøtø inchar. Nabe yamba trendaig kuig køn, nambe ñimune namui manrrau tøga pønrrer cha, øsig amøña lata, kwamig kui lata ñimun namui manrrau tøgagønrrab. ⁴ Nabe ñimune chi isumgailø kui isua pasrab, chiburø køben ñimgurri na truba tab kui mørøb pasramigwan tøgagøb inchar. Nan truba tab kønrrai mari pasrar, chine isui pønrramig puindøgucha, kasrag købigwan tøgagømburab tøga.

⁵ Nam Macedoniasrø puabe, namui asrwane kan pishindø tabguen israb tøgagømig nebumiig køn. Treeg kømøtø, chiyutøgucha ka isui melamitø, isui melamitø arrubig køn namune, namuim pøtøgatanbe chinetø indinab melamig arruben, namui manrraube kørig isub melamig. ⁶ Inchendø Tius tru larrø kullaarai isui melabelan isui inchimønrrai marøbiibe, Tito arriitøga namune truba tab kui melønrrai marig køn. ⁷ Katø Tito arrikkurrindø kømøtø, nøgucha ñimgurri truba tab kui mørøb pasramigwan utikkurrimba køn. Nøbe namun wammørøsrkøtan, ñimbe nan truba ashig kui melaigwanba, ñim tru merrab kalø marig købigwan isua møra kappin kørørgaigwanba, ñim naimburab truba truba isub melaigwanba. Treekkurri nane katøguchinguen kasraaranrrai martan.

⁸ Pøs na ñimun tru kilga pøra øriitøga ñimun truba isuilø kørømisrtrai marig købigwane nane chi isumøtan. Pøs tru urasbe nane isubwei indig køn, kaguende tru na kilga pøra øriibe kan maya yanagatiitøbe ñimun isui melønrrai marøbwei inchen. ⁹ Møimbe nane kasrag køppe, tru ñim truba isui melaigwan, trunun isua kasrag kømøtø, tru ñim truba isui indiibe ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai marikkurri nane kasrag køtan. Pøs ñim truba isui inchib pønrrappe, Tius trendø treeg kønrrain køben kuig kua, nambe ñimune chigucha chi kalø punrraimbe marmuig køn. ¹⁰ Tius maig palain køben nam trumay isui inchib pønrraibe ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai marøbig køn, kaigyugurri wesrailø kømigweyasig trembe kaabashmøtømab isumig chigaikke. Trune isui inchib pønrramig arrubig yu pirauibe, kwamibe tøgag arrubig køn. ¹¹ Tius maig palai inchen, ñim trumay isui inchib pønrraigwan ñimguen asay: ñimuinug truba marøg kui inchib pønrramig arrub, øyeekkølig kalø marøbrain køn chib tør marøb pønrramig arrub, kalø maren namig isub pønrramig arrub, køriibala pønrramig arrub, truba truba asinrrabna kui inchib pønrramig arrub, tabigweimburab ke chin-sraatø inchib pønrramig arrub, kaig marøbigwane møra meganrrai marøb pønrramig arrub, treeg arrin køn. Inchawei kerrigu øyeeg purayaigu ñimbe chi kalø mara pønrrømuiin kui kenamarøb pønrran. ¹² Inchawei tru kilgawan pørøppe, tru sølwan marmø kaig marøbigwan isua, truikkurrim pørmøwei, kabe tru kalø marinabigwan isua, truikkurrim pørmøwei indig

køn. Treeg kømøtø, tru ñim namuimburab truba isubelø kuigwan ñimui utu Tiuswei merrab nebua asig kønrrai indig kuig køn. ¹³ Inchawei nambe chi isumø tab kui pønrramig kønrrai mariilø ker.

Nam tru treeg tab kui pønrraig kømnetø, Titon truba truba tab kui pasrai ashabe, nambe larrø tab kui truba kasrag pønrrer. Kaguende Titone nui isubigu katøle truba tab kui mørøb pasrønrrai, ñim søteelømisra purugúin køn. ¹⁴ Pøs ñim corintiosmeraimburab truba tab kuim pasrar chib Titon na waminchib pasraigwan, chi køriimisra kørromismur. Nam ñimun kerriguba chigøben wamindiima chi isa wamindig kømuiig køppe, ñimuimburab truba tab kui mørøb Titon nam waminchib pønrraikucha treetøwei isa kømø wamindig webyan. ¹⁵ Inchawei Titobe mømibe ñimune katøguchingen undaguig køn, tru nø maig karuigwan ñim mayeeløba mørøb, nun utabgucha, køriibala ke itønab utig købigwan isua. ¹⁶ Chiyutøgucha ñimbe chi isumgailø kuimba mayanguen nane tab køtan.

8

Merø kømø, tranamburab tranigwan waminchibig

¹ Trube, mømibe ñim nai nunelø, wammøra kønrrai inder, tru Macedonia pirausrø iglesiameran Tius nui ka yandø tab indigwan øyeg tranigwan. ² Yeeg chine kaig nebuinab melamig pub arrubig ututø, nømui kasrag købigwan kasrag kømburab tøgagúiba, larrø chugurringuen kømuilø melaibabe, merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kønrrai marin køn. ³ Inchawei nabe maig kuigwan wamindamønrrun, tru nømun maig purugumdiig køben treeg purugua, nebungaigwanguen nebua tranig køn cha, nømun mu tranrrai indig kømøtø. ⁴ Pøs namune truba rugabelø køn: “Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaameran namgucha trulan tøga purugúig kønrrai treeg marbashibsrømøgue” chib. ⁵ Incha nam treeg martraitamab isuigwandø marmøtø, nømbe Señorweyasimerrig pønrrønrrab nømashib pønrramisra, trugurrimbe namun treetøwei pønrrønrrab pønrramisrøbelø køn, Tius maig kønrrain køben treeg. ⁶ Inchawei nambe Titone øyegwan martrunrrig cha waminchibelø ker: “Iig truba tab indigwan ñi maig marøb pølbasiibe, katø treetøwei tru corintiosmera jerusalénsreelayasig tranigwane tabig marøb patsøgørrunrrig” cha. ⁷ Pøs ñimbe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigu lata, Tiusweimburabigwan nebua ashib waminchib ambigu lata, Cristoi maramigwan tab asha maramigu lata, ñim namuimburab undag købig tøgagúigu lata, chiyutøgucha ñimbe ya merrabguen melaig køppe, lastima asha tranøbelø kømigu chigucha iyu treetøwei merrabguen webamrrab inchigay.

⁸ Maig martrain chippe, ke kandø chibig lataig nabe treeg karua pasrmur, treeg kømøtø, ñim undag købigwan cierton tøgagúitashchab ashchab inchar, katøganeløma treeg tab marøbelø køn cha trunun eshkab. ⁹ Kaguende ñimbe namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indigwan nebua ashibelø køn, nøbe chigucha chi palømiig tøgag købendø, ñimun undag købiitø larrø waacha misra, tru nø treeg waacha misriitøga ñimun Tiusweimburabigwan chigucha chi palømeelø kønrrai marigwan.

¹⁰ Incha iigube nabe ñimun øyeg maramdiig køn chinrrab inchar: tru purugunrrab tulisamigwan ñimbe marig pilawei tranamigwan ñimmerrig tranøb, katø trutø kømøtø, maramigwan ñimwei isuig kuig købene, ¹¹ trube, ñim pølbasa marigwane mømibe tabig marøb patsøgamig

køn cha. Tru ñim purugunrrab indamigwanma ñim ke martraptø pønrraig køppe, trube, tru maramigwane treetøwei marøb patsøgamdiig køn cha, ñimun maig nebubendø. ¹² Kaguende møikkøben ke tranrrab isua, mayanzhig tranamdiig køben treeg tranigwane Tiusbe chi kashmø utabig køn, ke chugurrin kømuingucha tranrrai inchimøtø.

¹³ Inchendø nabe øyeeg chippe, kaneløbe chairilø kørømisren, ñimbe purugub meløwa, ke chugurringuen kømui inchib kønrrain kømøtø, ¹⁴ mumaytøgucha lata kønrrai inchar. Møin kwaløm ñim chigucha chi palømiig uncha tøgagúibe nømun purugumig køben, katøwan ñim palai meløbene, tru nøm uncha tøgagúibe ñimun purugumig kønrrai. Trumaybe mumaytøgucha lata kønrrun. ¹⁵ Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: “Nu tulishibiibe ke unchagøm tøgagømøwei, lamøtø tulishibiibe palap-puin kømøwein køn” taig.

Titon Corintosrømay karua ørøb

¹⁶ Namui Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, ñimuimburab na isui lataitøwei Titoi manrraugucha isunrrai pasrigwan. ¹⁷ Pøs na nun Corintosrømay ya, øyeeg maramdiig køn cha, na wamindigwan ka møriitø kømøtø, nøbe maramigwane ke marøg kuindø megaig kuig køppe, nøashib treeg martrab isua, ñimuisrømay yan.

¹⁸ Incha kan nuneg, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasraigu, chu iglesiameratøgucha nune truba tabig wamindinabigwan nambe Titoba lincha inrrai ører. ¹⁹ Incha katø treetø kømøtø, tru iglesiameragucha nun lawa wesraig kuig køn, tru jerusalénsreelai tab indig purugúigwan nam srua amben, nø namun lincha attrai. Nambe Señorwan maya nuguen tab indig kønrraimba, nam purugug kui pønrraigwan katøganelan kenamartrappa, tru an tulisaigwane nam asha marøb pønrrabelø ker. ²⁰ Mugøben namun ‘øyeeg kalø marøpteelø køn’ tainab pønrramig kømønrrai inder, tru yeeg nørrø keta traniilan nam asha marøb tøga pønrrønrrai tranigwan. ²¹ Kaguende nambe chiwandøgucha maig maramigwan sølwan martrab inchib melabelø ker, Señorwei mer-raptø kømø, misaamerai merrabgucha treetøweingue.

²² Incha nambe katøgan namui nunewan nømun lincha inrrai ører, nui mariiløyu chiyugøben ke martraptø pasrabig kui katø katø treeg møg kui nam asigwan. Incha mømibe nøbe katøguchinguen tru maramigube ke martraptøweim pasran, ñim chi isumgailø kui nø truba isua tøgagúikkurri. ²³ Pøs Titobe, naimbe nan lincha megabig, katø ñimui utu chi maramigu purugub megabig, treeg køn. Inchen tru katøgan lincha ambub nuneløbe, tru iglesiamera karua øriilø, Cristoyasiibe maya nuguen tabig kønrrai pønrrabelø, nømbe reelø køn. ²⁴ Inchawei ñimbe tru møguelane truba undaguelø kuin kui ashchai kenamartrigay, iigwan tru iglesiamera mayeeløba asha kønrraingue. Katø na ñimuimburab tab kui mørøb pasraibe chigurrin kui ashchai inday.

9

Cristogurri nunelan purugumig an tulisaig

¹ Inchen tru Tiuswei misaameran purugumig tru an tulisamigweimburappe ñimune chi pøramikken palømøtan. ² Pøs tru purugumigwane ñimbe purugunrrab ke muniitø pønrrabelø kui nabe ñimune ashbig kur. Incha nabe treegwan ñimuimburab macedoniasreelai utu truba

tab kui waminchib pasraig kòn, ñim acayasreeløbe tru tranamigwane marig pilasrøwei tranrrab chab tamara kuig købene. Inchen tru maramigwan ¡katø! marig kørrømisrtrai isua ñim marøb kuibe, nõm tru macedoniasreelø truba yamelø treetøwei martrab isunrrai indin kòn. ³ Øyeeg kuindøgucha tru ñimuimburab nam øyeegu truba tab kui mørøb waminchib pønrraibe, ka wamindiitø pureptinchibgunmab isua, i nunelan ørar, tru ñimuimburab na maig waminchib arrig, masken tamara kønrrai, ⁴ inchipa macedoniasreelø møiløgøben naba amrrub chi inche, ñim chigucha marmø, pesan køben puinab melømønrrai. Pøs, kan treeg pubene, namune purø nu køriimisram nebunrrab kòn, ñim chab tamara melaitamappa nam ñimun chi wammørøsrømmøikkurrindø. Pøs, ñimune masken køriimisram nebunrrun. ⁵ Inchawei øyeekkurri, i nunelan ñimuisrømay merrab ashchab amrrai øramig nabe palai asig kuig kòn tru purugumburab purugunrrab misrig købigwan tulisam purugua yandø ke chab tamara munig kønrrai. Trumay tru ñim purugumig tulisaiibe merøbala kømø, tranig kui asamdiig kønrrai, ke tranrrai inchendø, tranig kømøtø.

‘Merø kømø, purugumigwan øyeeg maray’ chib wamindig

⁶ Incha ñimbe iigwan isua kuy: møikkøben ke kagømønrraindiig ellguabiibe, katø treetøwei kagømønrraindiig tulishinrrun. Inchen møikkøben ellguamburab ellguabiibe, katø ellmarigwan tulisamburab tulishinrrun. ⁷ Ñim møitøgucha tranamigwan tranøppe, ñui manrrau maig tranrrab isua tøgagúig køben, treeg tranamig kòn, ke tranmuinrrabna købendø, tranmøwei, kabe ke treeg tranamig kuikkurrindø tranmøweingue. Kaguende Tiusbe kasraatø tranøbigwane undaguig kòn. ⁸ Inchen Tiusbe maramburab marøbig kòn chigurrimbunø tøgagømigwan ñimuinug tøgagømburab unchaguen tøgagømig kønrrai, treeg maramig, chiyutøgucha ñim chi palabigwan chu urastøgucha palømø tøgagua, chigøben tabig maramigu kerriguba ñim purugub kømig unchaguen tøgagønrrai. ⁹ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kòn: “Larrøbitchai tsurøb, waachameran tranøb indig kòn cha.

Inchen nui tru tabig sølgandø maramibe managatig pasrabig pasran” cha

¹⁰ Inchen Tius tru ellmarøbigwan yell tranøb, pirri manrrai tranøb inchibiibe, maig palabigwan tranøb, ñimui yellwan nõrrø larrøbitchai marøb, tru ñim tabig sølgandø maramibe kan ellmarig misrøb lataitøwei nõrrø larrøbichib inrrai martrun. ¹¹ Trumaybe ñimbe chiyutøgucha chi palømig tøgagønrrai mariilø kønrrun, chiyutøgucha purugumigu merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kønrrai. Inchen ñim tru purugúigwan nam nõmun tranen, nõmbe Tiuswan ‘mayanguen ungua, ungua’ chib kømig kønrrun. ¹² Kaguende ñim øyeeg marøb kuibe Tiuswei misaameran chi palabigwan treeg purugúitø kørrømisrmøtø, Tiuswan ‘mayanguen ungua, ungua’ chib kømikkucha truba truba kønrrun. ¹³ Inchen tru ñim øyeeg purugúigu ñimbe mumera kui asilø kòn. Katø nõmbe Tiuswan truba tabig waminchun, Cristoi tabig srø wamyu pønrrøwa, truig maig taigwan ñim møra, truigwan kenamarikkurrimba, katø ñimbe nõmun merøbala kømø purugub, katøganelø mayeelan treetøwei purugub indikkurrimba. ¹⁴ Katø nõm tru ñim purugúigwan utabeløbe ñimuyasig Tiusba waminchippe, ñimuimburab truba nu undaatøga martrun, Tius nui ka yandø tab indigwan tøgagømburab tøgagønrrai ñimun tranikkurri.

15 ¡Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, wamindiitögabe kan mandögwen tamgaig purø nuig tabig keta tranigwan!

10

Pablo Tiusweiwan nø marøb pasraigwan chinchaingaig waminchib

¹ Na Pablo ñimun øyeeg martrigay chib waminchar; Cristoi tru purø tammayig kuitögaba, purø tab inchibig kuitögaba. Tru na ñimui malau pasrappe, chi tre chish waminchib pasrømíig køn tainab, trube, peesrøn pasrappe, maig tamigwan kelarrab, kelarrab trenchibig køn tainabig. ² Na ñimun trenchinrrab inchar; na ñimuisrømay arrua, namun møiløgsrøn ka namuimburaptø isub yu pirau maig købashtiig amøñibelø køn chibelan kelarrab, kelarrab tamig tögagúigwan tiusmanda ñimun trendamig kømønrrai inchunrrigay cha. ³ Pøs nambe misag kuinabwei inchendø, yu piraelø maig kwayabelø køben, treeg kwayab amøñimeelø ker. ⁴ Kaguende tru chitøga kwayamig nam tögagúibe, møguelain kønrrab kømøtø, trube Tiusweinug maramburab marøbig, treeg køn, ni mumaygucha chindanga nambe tru kusremburab kusrewa wamindilanba, katø tru purab nørreelø isuilø misaamera Tiusweimburabigwan nebua ashmønrrai søtø pasramisrøb kurrabigwanba pøtiitser, tru chigurrimbunø isuilane Cristo maig kønrrai inchen, treegu pønrrønrrai merrarrawa pønrsrøb. ⁶ Incha ñim newan mørøbelø misra pønrramisrene, tru maig taigwan mørmeelane nambe møra melønrrai mara kørrømartrab pønrrer.

⁷ Ñim kui ñimui kabyu maig kenagøben, ka palatø isua ashibelø. Møikkøben, isa kømø Cristoin kurmab isua pasrøwabe, trube, iigwan isua kømig køn: Nøma Cristoin kuig købene, namgucha Cristoieløtøwein kuin kui. ⁸ Maig maramigwan nam karub tøga pønrrønrrai Señor namun trana pønraigwan, iigwan na purø møg inchib waminchib pasrab lataig indinaindögucha, nabe chi kørig misrabe pasrømumønrrun. Pøs tru maig maramigwan karub pønrrønrrai Señor namun trana pønrsrøppe, ñimun mindishaguen kørrømartrain kømøtø, Tiusweimburabigu nørøram purugunrraiguen tranig kuig køn. ⁹ Pøs na kilgamera pøra, ñimun truiløtøga ke kwaarøsrøg køb lataikkucha indig kømønrrai inchar. ¹⁰ Pøs møiløbe trenchibelø køn: “Tru Pablo kilga pøriiløbe purø murtø tranøbig, ke menrra mur waminchibig treelø køn cha. Inchendø nøashib namba pasrappe, chi trengatig kømøøllig, waminchibgucha chi may waminchimíig køn” cha. ¹¹ Pøs tru treeg chibeløbe, trube, iigwan isua kømig køn: nam yabsrøm pønrrøwa, kilga pørigu mandø chib pørøbeløbe, ñimui utu amrrua, marøbgucha treetøwei martrab kui.

‘Nuig misrøb møg inchibig køn’ taigwan løtab

¹² Pøs nambe tru nømasiitø ‘truba tabelø ker’ chib pønrrabelø truilø mailø køben, namgucha nømba latailø ker chib pønrrømøwei, kabe nøm maig tabelø køben namgucha treeløtøwein tabelø købraitashchab inchib pønrrømøwei inder. Trune truiløbe nømasiitø kangurrin kangurri mayangatig køtashib, katøganelø lataitøwein købraitashchab inchib pønrrappe, chugúinguen mørmeelø køn. ¹³ Inchen nambe møg inchib ke purabgucha waminchib pønrrønrrab kømøtø, Tius namun mayangatig martrai pønraigwan nambe treegwandø marøb pønrrer, katø ñimuisrøngatikken pumig kønrrai tranigwan marøb. ¹⁴ Kaguende nambe

namuinukkurri webunagucha pønrømer, pøs nam ñimuisrø pumuig kuig lata. Pøs nambe ñimuisrøngatig Cristoi tabig srø wamwan nammerri-wei srua amrruig købig køn. ¹⁵ Kabe katøganelø nøreelø marigu kebamba, purab møg inçhib waminçhibgucha pønrømer, namuinukkurri webambub. Masken treeg kømøtø, ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu katøguchi nørrørab amrraimab isua muniirab meler, namui maramig ñimui utube nørrø larrøbichib inrrai, ¹⁶ Tiuswei tru tabig srø wamwan ñim corintoelainukkurri mas yabsrønguen eshka kusrenanig kønrrai; peenug katøganelø kebamba marinug trusrø nam kebuna møg inçhib waminçhib pønrømmønrrab.

¹⁷ Inchen møikkøben nui misrøb møg inçhib waminçhib pasrag købene, nøasiitø kømø, Señorweiwane tab kui mørøb tabig waminçhib pasrøbash. ¹⁸ Kaguende nøasiitø ‘truba tabig kur’ chib, nuimbura pø waminçhibigwan tabig kui asha kørømarig kønrrab kømøtø, tabig køn cha, Tius nø wamindig, trube tabig køn.

11

Pabloba, ‘Cristo nøashib karua øriilø ker’ chib ka isatø inçhibeløba

¹ Ke na çugúi mørmíig lataig na mayandø wamincha mørtrab ñim trunun ka awentaimbe køtan. Pøs na treeg indingucha ñimun ka awentarray chinrrab inçhar. ² Kaguende ñim møigweyasig pønrrappe, ke trui-geindø kønrrai, na treeg inçhib truba isub pasrappe, Tiusweinukkurri arrubiitøga treeg inçhib pasrar. Muba kasharanrrab misrabe, truibatø kasharanrrai nabe ñimun treeg mara tøga pasrar, trube tru Cristoba, tru nø perainrrab arrub kwaløm nui merrab kan mu møøbagucha kimø srusrø newan chishig lataitøwei na ñimun nun treeg kenamartrab. ³ Inçhendø nane kørig isutan, tru ul purø may kebenøsrkamig tøgagúitøga tru Evan kebenøsrkøb lataitøwei ñimungucha mumay køben ñimui isubigu peløsrkøngarunrraitamab tru ñim isa kømø pønrraigwanba, tabig chishçhig Cristoinug pønrraigwanba. ⁴ Kaguende møikkøben ñimun tru nam eshka kusrenani lataig kømøtø, Jesúsweiwane peemay eshka kusrenanøb ar-rin kui, kabe tru ñim Espíritu Santo uta tøgagúigwan kømøtø, katøgan peg espíritun waminçhib arrin kui, kabe Tiuswei wamwan ñim uta tøgagúigwan kømøtø, pegwan waminçhib arrin kui inçhibigwane, trube, ñimbe çhi çhimø melabelø køn. ⁵ Cristo nøashib karua øriilø misrøb, tru purab nøreelø chib pønrrabelai merrab çhiyugucha lamíig kømur nagucha. ⁶ Pøs nabe nai wamindigube kan mørøptø purramdiig, may waminçhimíig kuinaindøgucha, nebua kusreb asigube nabe maig kuigwan nebua ashibig kur. Iigwane çhiyutøgucha ñim tørgandø ashçhai kenamarig køn.

⁷ Ñim nøreelø misrrai, nabe naasiitø çhigucha kømíig misrøb, Tiuswei tabig srø wamwan truburø çhi utømø eshka kusrenanøb pasrappe, çkabe nabe kaig marøb pasrabraig kø çindah? ⁸ Na ñimun purugub pasrønrrab, nabe katøgan iglesiameranguen kerrab lataig utamig nebubig køn, nai çhi palab arrubigwan tøgagønrrab. ⁹ Pøs na ñimui utu Corintosrø uñib urasma nan çhi palab arringucha, munguen tranrra cha, miamuig køn. Kaguende nan çhi palab arrubigwane namui nunelø Macedoniasrøngurri amrrua, tranig køn. Çhiyutøgucha nabe ñim ke nan tranrraindø, tranrraindø inçhimønrrab, nabe purø ashiptø megaig køn. Pøs katøgucha mun miamø, nabe treetø ka megabig megamønrrun.

10 Cristoi newan ciertonig nainug pasrai mōra lataitōwei, na chi an purugúig utōmō, tru mōg inchib tab kui mōrōb waminchib pasraigwane Acaya pirausrōngucha nane muguen waminchimōnrrai katōnrraamōn. 11 ¿Chindimbagarri? ¿Pōs kabe na ñimun undaguig kōmubra chindah? ¡Pōs Tiusbe asha pasran, nabe ñimun undaguig kui!

12 Nabe tru purugurray chib miamō maig marōb arrigwane marōbig maramōnrrun, an utab pōnrrōbendō, tru nam lataitōwei marōbelō ker chi kōptō tru kemesratōguen mōg inchib waminchib pōnrramigwan labelan marbashmō kanmaytō kata pasrtrab. 13 Kaguende tru treeg inchibelōbe, Cristo cierton nōashib karua ōriilō kōmōn. Tru marōbelōbe ka may wamincha isatō marōbelō, Cristo nōashib karua ōri latailō misrōb treeg inchibelō kōn. 14 Inchen ōyee gwane ke kwaara asamikkucha kōmōn. Kaguende Satanástōweinguen kan ángel tabig tōrigwan tōgaig lataitōwei misrōbig kōn. 15 Inchawei ōyeebe kwaaramdiikkucha kōmōn, pōs tru Satanás karuigwan marōb pōnrrabelōgucha tru sōlgandō tabigwan marōbelō misrōb pōnrrōben. Pōs nōmui kaig marimburō maig utamig kōben, treegutōweim patsōnrrun.

Pablo chine chine kaig nebuinab megaig

16 Pōs nabe katōle trenchinrrab inchar: mugucha nane ke chugúí mōrmíig kui lataikkucha mara srua kōmōrrunrigay cha. Inchendō ñim nan treeg isua tōgaguabe, trube, na chugúí mōrmíig kuingucha, nan treeg ka utōrray chinrrab, na maitōguen mōg inchib pasramig kōnrrai. 17 Tru na naasiitō truba tab kui mōrōb mōg inchib waminchib pasraibe, nan Señor wamindingaruben wamindig kōmōtō, chugúinguen mōrmubendō wamindi lataig, treeg kōn. 18 Pōs truba yamelō mōilōgōbenma pirauig maig kōben treegu nōmasiitō purō nōrreelō mōrōrai inchib pōnrrōbene, nagucha treetōwei purō nuig kui mōrōrai inchib pasrōnrrab. 19 Ñimbe ya kusrebelō kōbendō, chugúinguen mōrmeelane, trube, ñimbe ke mōrōguen isrōmōzhig melabelō kōn. 20 Mōikkōben ñimun maig martrain chippe, ke treeg marōb melōnrrai inchibigwanba, ñimun sōtō pōnsra nō tōga kōrrōmisrtrab marōbigwanba, ñimun chi isa kōben kerrawa, nui marōbigwanba, ñimune chigucha kōmeelō marōb nuig misrōb pasrabigwanba, ñimun malōbōtō pashaguchib, treeg inchibigwanbabe, trube, truigwane ñimbe ke chi chimōzhiitō melabelō kōn. 21 Pōs nambe ōyee kenamarōb pōnrramibe yangucha kullaguelō kōbrain kōn tamig, nane kōrikken kōtan.

Kanelōma ke nōmasiitō chinetō mōg inchib wamincha mōrene, treetōwei nagucha martrab, treeg wamindamibe na chugúí mōrmōgōlig lataig wamindig kuindōgucha. 22 ¿Nōmbe hebreosmera kō chindah? Nagucha hebreotōwein kur. ¿Nōmbe Israelwei misaamera kō chindah? Nagucha Israelwei misaatōwein kur. ¿Nōmbe Abrahamwei misaamera kō chindah? Nagucha Abrahamwei misaatōwein kur. 23 ¿Nōmbe Cristoiwan marōb melabelō kō chindah? (Pōs chugúí mōrmíig lataitōwei waminchar) Nabe nōm lataitōguen kōmō, masken marōb, maramelōyugucha mas mur marōb, kailan keeri yau nōmun lataitō kōmō, katō katō merrarrawa keeriinab, ichaguchibgucha, mam ichagutsamigwan nōmun lataitō kōmō, ichagutsamburab ichagutsinab, katō katō ke yandō ōsig kōmurmab isui megamig pub, 24 katō trattrō pijibe judíosmera maig ichaguchibelō kuigwan treinta y nuevebatō ichagutsinab megabig kur. 25 Katō pōnmay tsiitōga ichib srua kuinab, katō kan pijibe kwetchab sruutōga petinab, katō pōnmay barco pitis misrōb chab mincha, piu asentaben, kan pijibe

kwalma y mawa nane mar tøbøtaasrø pi srua yaig megamig nehubig køn. ²⁶ Chu urastøgucha naimbe webya yamitø, yamitø nehuben, kanmaywane nørrø pimerayu chine purayaig megamig nehuben, kanmaybe nileelai utuwan chi kuinanrraptiig purayamig nehuben, kanmaybe naim pirau misaameratøwei chigøben marinanrraptiig pureb yamig nehuben, kanmaywane judíos kømø misaamera chigøben marinanrraptiig purayamig nehubig køn. Inchen kanmaywane ciudayu kørig kømdiig inchibeløyu purayamig nehuben, katø kanmaywane mu misag warab waraimøsrø kørig kømdiigu purayamig nehuben, kanmaywane maryu chigøben kuinanrraptiig treegu pureb megamig nehuben, katø kanmaymerawane ka isatø 'Cristogurri nunelø ker' chibelø chigøben marinanrraptiig, treeg unamig nehubig køn. ²⁷ Marameløgucha purø murig, trurrigu ni mandøguen kømui megamig, treeg nehubig køn. Katø katø kibguen kimøwei, katø parøgwai mørøb, pi mulgwai mørøb, katø katø chigucha mamíig megamig nehub, kørrag kui megamig nehub, asru kemig chigagúinab megamig nehub inchibig køn.

²⁸ Inchen tru kømmetø kwalømmørig na isuim pasramibe iglesiamerabe mayamba chinchib kermab isub pasramig, truig købig køn. ²⁹ Møikkøben kullaarain pasrøbene, nan kullaaraig kui lataig købig køn. Inchen møikkøben kaigu srurrengwanguinab megabene, nan pus-
rkwabig køn. ³⁰ Na møg inchib waminchib pasramig nehubene, na truburab kømíig kullaguig kuigu, truyube møg inchib waminchib pasramønrrun. ³¹ Namui Señor Jesucristoi Møskai, Tius tru managurri managatig mayanguen tabig wamindinabiibe nabe ka isatø inchib pasrømui asha pasran. ³² Rey Aretas karuigwan marøb wabig, tru Damasco ciudayu kubenadurbe tru damacenosmerai ciuda pøtøgatan laringaruin købig køn, nan kemørtrab. ³³ Inchen nane tru ciudayu pøtøgatan srug pirøbanrrig marigugurri kan pendanayu kørrøørøbelø køn, kan tasinyu waya. Øyamay nabe truigwei taskugurri welula, ibig kur.

12

Pablon Tius nuimburabig mu asiimíig pønrrabelan kenamarøb

¹ Nabe katøgucha naasiitø møg inchib waminchib pasramig køtan, treeg mariibe chi purugumíig kuindøgucha. Nabe piab lataigu na chigøben asil-anba, Señor nuimburabelan nan kenamariilanba, trunun waminchab. ² Nabe kan møg ashibig kur, Criston kørewa pasrabigwan, mõi ya catorce añosken køn. Truigwane tru pøn srømbalasøngatig srua yaig købig køn. Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañau kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trunune Tiustøwei asan. ³⁻⁴ Tru møwane tru srømbala Tiuswei purø tabzhiisrømay srua yaigwan nabe asha kur. (Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañau kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trunune Tiustøwei asan.) Inchen trusrømbe ni kan mandø chaguen trendamgailø nøbe wamindi mørig køn, treegwane kan møwane waminchimønrrai meriilan. ⁵ Pøs nabe tru møweimburappe si møg inchib waminchib pasrabwei indamønrrun, pøs truiibe nawein kuinaben. Inchendø nabe naasiitø møg inchib waminchib pasrømøtø, na trengatig kømíig kullaguig kuinaigube møg inchib pasramønrrun. ⁶ Pøs nan møg inchib waminchib pasrag køben, na treeg inchib pasrainguen, nabe ke chugúi mørmíig lataig indig kømubsruinrrun. Kaguende nabe cierton waminchibsrubrainrrun.

Inchendø nabe treebe marmumønrnun, na maig kuigwan asig tre lataitø kømøwei, na waminchen ñim møri lataitø kømøwei, mas nuikken kuin kui mugøben nan treeg isumønrrai.

⁷ Øyeeeg chigøben purø nørreelø nan kenamarig, truilø nan purab nuig kurmab isub pasramig marmønrrai, nane nai asru chu uragucha kan kal lataig kebuchib pasrønrrai pasrig køn, Satanás ørig, ni mandøguen kømui pasramig kønrrai martrabig, na purab nuig misrøb pasramig kømønrrai. ⁸ Inchen nabe iigwan Señorwan pønmay ‘tiusmanda kerrarra’ cha miaben, ⁹ Señorbe nane trenchibig køn: “Tru nai ka yandø tab indig truitø ñune tsabø køn cha. Kaguende tru nai maramburab marøb pasrabiibe ñi truburab kømíig kullaguig kuigu masken tab kenamisran” cha. Inchawei treeg købene, na truburab kømíig kullaguig kuigu mayanguen tab kui mørøb møg inchib waminchib pasramønrnun, Cristoi maramburab marøbig nainug pasrønrrai. ¹⁰ Inchawei nabe na truburab kømíig kullaguig kuigu lata, nan tsalø waminab pasraigu lata, nan chi palabigu lata, Cristogurri nan kaig martrabgøba indinab megaigu lata, nabe truba tab kui mørøb kasraar.

Pablo corintosreelan isub

¹¹ Pøs nabe kan chugúi mørmíig lataig indig køn. Inchen na treeg inchaimbe nane ñimweinrre indig køn. Naimburab tabig waminchippe, ñimguen tabig wamindig kønrraptiig kur. Kaguende tru Cristo nøashib karua øriilø misrøb purab nørreelø chib pønrrabelaimbe nabe chiyugucha lamíig kømur, nabe maya chigucha kømíig kuinaindøgucha. ¹² Cristo nan nøashib karua ørig kuin kui asamig, maig kuindøgucha tammay nabe ñimui utu kenamarig køn: Tius naba pasrain kui ashchai mariilø marøb, kwaara asamdeelø marøb, maramburab mariilø marøb, treeg. ¹³ Tru katøgan iglesiameran lataguen kømø, ¿nabe ñimun chiyurren lameelø marøb kørrøra pønrsøbrah? Na ñimun tranrrai miamuig, trutøwein køn. Pøs na miamub kalø marigwan ulø paymø pesannarrai chinrrab inchar. ¹⁴ ¡Au! Nabe katøguen chab tamaraguen megar ñimun ashchab attrab, møimbabe chabguen pønmayguen kønrrab køben. Treetøwei katø na ñimun mianrrab kømø arrumønrnun. Kaguende nabe ñim chi tøgagúigwan isua lamøtø, ñimun isur. Pøs kaguende ureemera møskalayasig esegab tulisamig kømøtø, uregweyasig esegab tulishib melamibe møskalainguen køn. ¹⁵ Inchawei nabe tab kui kasraatø naiwan kerrigu kastamønrnun, naasiitøweinguen ñimuyasig patsønrrai marøb. Na ñimun mas undaarabene, ¿ñimgurrimbe nane tre undaaramønrnrapteh?

¹⁶ Pøs trube, naimburappe ñimbe ashibeløguen na ñimun tranrrai miamuigwan. Inchendø nabe ke chi maramdiig køtashib ashib megabig køndainabig kuig køppe, trube, ¿ke chi isa køben kabe ñimun chi wesrabraig køppeendi? ¹⁷ ¿Kabe na tru møilan køsrøn na ñimuisrømay karua øriiløtøga chi isa køben, kabe ñimun chi wesrabraig kø chindah? ¹⁸ Nabe Titone: “Tiusmanda ashchab irrunrrig” cha, Cristogurri namui katøgan nunewanba nun lincha inrrai ørig kuig køn. ¿Kabe Titobe ñimune chi isa køben chi wesraig køppeendi? ¿Nambe yamba pailøba treetøwei kandø isua marøb, katø pailøba yamba tru maywandøwei pønrrammørgøppeh?

¹⁹ Nambe ñimui merrab ka tab wegørrag køptørre inchib pønrrabelø kui, ¿ñimbe katøgucha møi øyangatig kabe treeg asønain pønrrøgueh? Treeg kømøtø, nambe waminchippe, Cristoing pønrrabelø kui asamdiig Tiuswei merrab waminchib pønrrer. Inchen nam kerrigu mariiløbe, ñim,

nai undaarailø, Tiusweimburab ñim nõrrørab amrrain køn. ²⁰ Pøs nane køristø køtan na ñimuisrø puben, na ñimun mailø kønrrai isua pasraig ñim treelø kømøwei, katø ñimgurri nan maig kønrrai isua pønrraig treeg kømøwein køptinchen tsaatø indinab pønrrainabgunmab. Nane køristø køtan ñimui utu aleguiyam lailø, møikkøben chi tøgagøben pusrkwai asiilø, purø trømbøig namig kui indiilø, nõrøø katøgan sötømisrøb tarømisrøb ambiilø, katøganuimburab wam kusrub wamindiilø, isa wamincha møriilø, purø nõrreelø misrøb pønrrailø, mumaygucha kømíg mara pønsrailø, treeg kønrraitamab. ²¹ Incha nane kørig isutan na ñimun katø ashchab puben, Tiusbe ñimui merrab nan kørig purøøren, truba yamelaimburø nan kisamig nebunrraitamab isua, tru merrabwan nõmui køsøngønrraptiig mariilanba, møgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilanba, mu mandiiimíg chi marøg køben trømbøig maramitø srua ambiilanba isua mormuin køben.

13

'Isua ashiptø melønrrigay' chib wamindiilø srabeig

¹ Na ñimun ashchab arrumig mõimbabe pønnyaguen kønrrab køn. Chigøben kalø puigwan asha marøppe, kan pailø kui, pønelø kui 'maig purayaigwan treeg køn' cha nõmashib eshkaabendøwei, maig kønrrabigwan asha maramig køn. ² Nabe tru pamay kønrrabyu marig merrabwan arrua, ñimba pasrøwa, kanmaytø isua kønrrai eshkaig købig kuig køn. Na mõi katø ñimba pasrømøwagucha katøle katø eshkanrrab inchar, tru merrabwan kaig marøbelanba, mayeelø katøganelanba na katøle arruppe, kan waachaalleelø chib mun lastima ashchab attrab kømur cha, ³ kaguen ñimbe Cristo nagurri waminchib pasrabig kuitashchab ashig køb ñimbe trurre lab kuig køben. Cristobe ñimba mumay kømigwane chi martrabga kaizhikkucha kømøtø, nõbe ñimui utu maramburab marøbig køn. ⁴ Pøs isa kømø, Cristobe misagwei asr lataitøwei kullag kua, kurusyu mesrøben, kwaig køn. Inchendø Tiuswei maramburab marøbiitøga øsig wan. Pøs katø treetøwei nambe Cristoinuube kullaguelø kuinabendø, Tiuswei maramburab marøbiitøga Cristoba øsig pønrramønrrun ñimuyasig marøb pønrrønrrab.

⁵ Ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraigu pønrrabraitashchab tab isua ashib, maig købraitashchab ñimasiitøwei paya mørøb inday. ¿Jesucristo ñimuinug pasrabig kuin kui ñimbe ashmeelø kø chindah? tru ñim maig pønrraitashchab isub pønrraigu chi kalø webammuiikkurrimbe. ⁶ Pøs namui isubigwan Cristoinug pasra tøgar kua nam tabig webamba pønrraigwan ñim nebua ashchun. ⁷ Incha nambe Tiuswan purugurra cha mier, ñim chigucha chi kalø marøb kømønrrai. Kabe tru namun mailø kuitashchab ashen, tab webambigwan ashchai isua kømøtø, ñim tabigwan marøbelø kønrrai isua inder, ñimuin kabyube nambe kegørra pønrrai lataig asønaindøgucha. ⁸ Kaguende nambe tru newan ciertonigwane chi treeg kømønrrai martrab indamgaig køn. Treeg kømøtø, tru ciertonigweimburab nam marøb pønrramibe køn. ⁹ Inchawei namun kullaatø mørøraingucha, ñim tabig mur pønrrøbene, kasraarabelø ker. Incha nambe Tiuswan iigwan miabelø ker: ñim newan tabelø kønrraimab isua. ¹⁰ Inchawei øyeekkurri nabe yabsrø pasrappatøwei iigwan pørar, tru na ñimuisrø pua, nai maramigwan na tsakkandø marøb pasrønrrab

arrumig kømønrri. Señor nan ashib karub pasrønrri tranøppe, pinishib inrrain kømøtø, kusrua pønsrøbguen inrrai tranig køn.

‘Ka amøñiguh’ chib wamindiilø srabeig

¹¹ Trube, mømimbe yandø, nai nunelø, maya nuguen kasraaray. Ñimbe newan tabelø kønrab inchib, na ‘øyeeg, øyeeg melønrrigay’ chib wamindigwan møra marøb, katø pønrrabgucha kandø isua pønrrønrrigay. Katø kangurrin kangurri tab warønrrigay. Tius tru undag købig tru chi isumgaig tab købiibe ñimba pasrønrrun. ¹² Kangurrin kangurri ‘ka amøñiguh’ chib tabig wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig tranay. ¹³ Tiuswei misaamera mayeeløba yuelø ñimun ‘ka amøñiguh’ chib wamøran.

¹⁴ Señor Jesucristoi ka yandø tab indiiba, Tiuswei undag købiiba, Espíritu Santoi tru trakkandø lincha pasraibabe ñim mayeeløba pasrønrraimab isur.

Gálatas

'Ka amõñiqueh' chib pørig

¹ Na Pablo Jesucristo nøashib karua ørig, mu møguelø nõmuimburab karua ørig kømøwei, mu katøgan inrraincha karua pasrig kømøwein kur. Treeg kømøtø, Jesucristoba, katø Tius Møskai Jesucriston kwaitai utugurri øsiirangarubiiba karua ørig kur. ² Namui nunelø mayeelø naba warabeløba Galacia pirausrø iglesiameran i kilgawan na pørar. ³ Namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñimun tranrrun. ⁴ Truibe nam kaig mari-ilaimburab nøashib kwanrrab pasramisrig køn, nam warain kwaløm larrø kaig pasrabigugurri namun wesraig kønrrai, tru namui Tius Møskai maig kønrrain køben, trumay. ⁵ Truigwan tørguegwalmabig kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Kaigyugurri wesrab wam katøgan peebe chi kaagøn

⁶ ¡Paare! Kan øyeeg misaamerabe mailø kermab ashar, Tiuswei tabig srø wamwan peemay yunømara srua pønrrørrrab, tru Cristoi ka yandø tab indiitøga ñimun wamabig Tiuswan chabguen yandø yanayutø tarømisrøbguen ambin køben. ⁷ Tabig srø wam katøgan peg kuimba kømøtø, møiløgøben ñimune ke ka iløsrkøb, Jesucristoi tabig srø wamwane ke kan mumaygucha kømíig kønrrai mindisha pønsrøg køb indan. ⁸ Namdøwein kui lata, kabe kan ángel srømbalasriig kui lata, tru tabig srø wamwan nam ñimun eshkaib kusrenani lataig kømøtø, katøgan peemaytø yunømara waminchibiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash. ⁹ Nam ñimun eshkaigwan, møi katøle katø nabe eshkanrrab inchar: tru ñim uti lataig kømøtø, møikkøben tru tabig srø wamwan yunømara peemaytø eshkaib kusrenanøbiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash cha.

¹⁰ ¿Nabe misaamera nan tab inchamab lab pasrabrah, kabe Tius tab inchai lab pasrabrah chindah? ¿Kabe misaamera tabzhig inchai lab pasabra chindah? Pøs na katøgucha misaamera tab kui mørtraí na nõmun tabzhig inchib pasrabig kuimbe, trube, nabe Cristoi marøb megabig kømubsrubrainrrun.

Pablon Tius martraí karua pasrig

¹¹ Iigwan ñim, nai nunelan, wammøørskønrrab inchar, tru tabig srø wamwan na eshkaib kusrenaniibe møguelø nõmdø isua wesruigwan wamindikkuha kømøn. ¹² Pøs nabe, kan møwan utig kømøwei, katø kan møg kusrenanig kømøwein kur. Treeg kømøtø, nan Jesucristo ashchai kenamaren, treeg utig købig køn.

¹³ Kaguende ñimbe manawei nane wammøørøbelø kuinrrun, judíosmera Tiusweyasig maig marameløyu, na trunun marøb uñib uras na merrabsrø maig inchib uñibig kuigwan: kan namig købiitø ¡katø! chindinrrabna kui inchib, Tiuswei iglesian kaig martrab wendautø llirab, nõm tru treeg marøb tøgagúigwan kerriguwan pinishinrrab truba truba inchib unig købigwan. ¹⁴ Namui misag utu, naba ketøtø nõrrørawarwei utu møilan køben nabe kanab kusrebig købig kur, judíosmera Tiusweyasig maig marameløyube, kaguende nabe merrabsrø namui kølli misaamera

maig marøb amrruigwane maikken purøbuniimíig kønrrai inchibig kőbig kua. ¹⁵ Inchendø Tiusbe nane nai usrai patsø umbu wabenbatøsrøwei nane tarømara, nui ka yandø tab inditøgatø nane wamig køn. Incha nun tabig asønaben, ¹⁶ nui Nusrkawan na nebua ashchai kenamarig køn, judíos kømø misaamerai utu nuimburabigwan na eshka kusrenanamig kønrrai. Inchen nabe tru urastø mu mowan paya mørmøwei, ¹⁷ katø naguen treeg kømøwatø Cristo nøashib karua øriilan payrrab Jerusalénsrømay nebmøwei indig køn. Treeg inchimøtø, Arabia pirausrømay ya, trugurrimbe katøle Damascosrømay arrig kőbig køn.

Jesucristo nøashib karua øriilø katøganeløba Pablo lincha waminchib

¹⁸ Indiibe yandø pøn pila puraiben, Jerusalénsrø nabe Pedroba waminchab ya, trusrø nøba parru kørømisrøbig kur. ¹⁹ Cristo nøashib karua øriilan nabe trusrømbe møigwangucha ashmur. Ashippe, Señorwei nuneg Jacobondøh ashar. ²⁰ Na ñimun pøriibe, Tiuswei merrab isa kømøtø, treeg køn cha, treeg pørar.

²¹ Incha trugurrimbe Siria pirausrømayba, Cilicia pirausrømayba ibig kur. ²² Nane Judea pirausrø Cristoi iglesiamerabe malauguebe ashmeelø srø kőbig køn. ²³ Truiløbe øyeegwandøwei wammørbelø køn: “Tru merrabsrø namun kaig marøb llirab uñibig kőbiibe, mømibe tru Jesucristoi tabig srø wamwan eshka kusrenanøb unan taig, tru merrabsrømbe nø pinishinrrab inchib unig kőbigwan.” ²⁴ Incha nagurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

2

Cristo nøashib karua øriilø Pablon chi chimø ka utab

¹ Indiibe yandø catorce años misren, katø Jerusalénmay Bernabéba ibig kur, katø Titongucha tøgatø pera. ² Inchendø nabe trusrømay ippe, Tius nan trusrømay inrrai nan kenamaren, nabe treekkurri yaig køn. Incha tru Tiuswei tabig srø wamwan judíos kømø misaameran na mandø eshka kusrenanøb unigwan nømun eshka big kur. Nabe truigwan marøppe, tru tabelø kui asha tøgagúig nørreeløba, namdø nøøø tulundzuna trunun wamindig køn, na tru mõi marøb pasraigwanba, na tru marøb unig kőbigwanba, ka treeg marøb uniitø puraimønrrai. ³ Inchendø na pera yaig Titon kőbenguen griego kuingucha, nune circuncidaweig kønrrai inchimuig køn. ⁴ Tru treegwan martrai inchibeløbe ka isatø Cristogurri namui nunelø chib isabelø sölwan kømø, peemaytø kusrenanøbelø, ashmøwatø nilø kegørrin kőbig køn, nam Cristogurri chi iløsrkaimeelø melaigwan maig inchibelø kőtashchab larønrrab, katøle truyutøwei kegørra melønrrai martrab. ⁵ Inchen nambe nøm chi tailan ni kan petøzhiitøguen alrranmeelø ker, Tiuswei tabig srø wam newan ciertoniiibe ñimui utu maig kőbiibe treetø pasrabig pasrønrrai.

⁶ Tru tabelø kui asha tøgagúig, tru nørreeløbe, nane øyeeg martrig cha, srøibe chigucha eshkawa pasrmuig køn. Tru truilaimburappe, nøm nørreelø kuigwane naimburappe trunun isua ashib pasramibe chigaagøn. Pøs Tiusbe muingatøgucha pasrømíig køn. ⁷ Masken treeg inchibgunrriibe Tiuswei tru tabig srø wamwan judíos kømø misaamera, tru circuncidameelan na eshka waminchib unamig kønrrai, nan trana pasrig kuin kui ashibelø køn, judíosmera circuncidawarwan kusrenanøb waminchib uñchai Pedron pasrig kőb lataitøweingue. ⁸ Pedron tru judíos misaamerayasig Jesucristo nøashib karua ørig kønrrai, tru nø marøb

uniiløyu marøb pasrab Tiustøwei na marøb uniiløyugucha marøb pasraig køn, tru judíos kømø misaamerayasig Cristo nøashib karua ørig kønrrai. ⁹ Nan øyeeg kønrrai tranig kuin kui nebua ashabe, Jacoboba, Pedroba, Juanba tru tabelø kui asilø, kan pilarmera latailø kui asha tøgagüiløbe, nanba, Bernabéwanba kusrmay tasigwan tranøbelø køn, yandø møimbe lata lincha marøb amøñibelø kønrrab cha, treeg kenamarøb, nambe judíos kømø misaameraisrømay amben, nømbe judíosmera circuncidailaimay ambamig kønrrai. ¹⁰ Namune eshkappe, waachameraimburab pesanamø isua kønrrai, trunundøh eshkabelø køn. Pøs nabe trununwei truba truba isua marøb megabig kur.

Pablo Antioquiasrø Pedron 'kalø marin køn' cha namab

¹¹ Inchendø wendø Antioquía ciudadsrø Pedro puben, nabe nun malauge 'øyebe maig margu' chib truba mur namabig kur, kaguende nø treeg mariibe, pella marøb pasraig køben. ¹² Kaguende Jacobo karua øriilø møiløgøsrøn amrrumøwatøbe, judíos kømø misaameraba ka lincha mab uñabe, truilø yandø pubene, trube, nøørøtø inchib, yandø linchimub kebibig køn, tru judíos kømø misaamera kørebelane, trube, circuncidamig køn chib, treeg inchib sötømeran kørig køptø. ¹³ Inchen Jesucriston kørewa pønrrabelø katøgan judíosmeragucha, Pedro tru kalø marøb pasraigutøwei marøb kebamben, tru nømguen treeg marmubendø, treeg marøbelø misrøb pønrraigu Bernabéguen tøga kebeña pasrabig køn. ¹⁴ Inchawei Tiuswei tru tabig srø wam newan ciertonig maig køben treegwan sølgandø amøñimuin kui ashabe, nabe mayelai merrab Pedrone trenchibig kur: "Ñi ya judíoguen yandø kan judío kømíig lataig marøb uña, ¿judíos kømø misaamerane, trube, ñigan judíosmera latailø kønrrai martrab inchib pasrøtirru?" cha.

Isubigwan Jesucristo pasra tøgagüikkurri kaigyugurri webambamigwan tøgagøb

¹⁵ Nambe kal-lainukkurri trendø judíos misaamera ker, judíos kømø misaamera kaig marøbelø kømøtø. ¹⁶ Inchendø nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig truig maig karuilan treeg mara, ni kan muguen chi kaig kømíig lataig tabig kørrømartrab kaimaigwan. Treeg kømøtø, isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri, treeg køn. Namgucha Cristo Jesúswan køreig køn, isubigwan Cristoinug pasra tøgagüikkurri chigucha chi kaig kømeelø lataig kørrømarig kønrrab, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig martrain chibig køben trunun mara kømøtø. Kaguende tru maig maramigwan pørig, truig maig chibig køben treelan mariitøgabe, muguen chi kaig kømíig kui lataig tabig kørrømarig kønrraamøn.

¹⁷ Pøs nambe Cristogurri chigucha chi kaig marmøwa lataig kønrrab inchib meløben, trube, møi Cristoinuube katø nambe kaig marøbelø kuin kui treeg puptinchene, trube, ¿Cristobe kaig martrainguen inchib pasrabig køn ta chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. ¹⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun na mas treeg marøb pasrømønrrab pinishib patsøgaigwan, katøle trunundøwei kusrua pasrøb kebyabe, tru na treeg marmønrrab cha wamindigwane natøwei itøbunab pasraig webinrrun. ¹⁹ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe yandø nane chi martrabgaikkurri truigweimburappe yandø nabe kwaig lataig kur, na Tiusweyasig øsig pasrønrrab.

²⁰ Kaguende nabe Cristoba kegøtø kurusyu mesraig lataig kuig køn. Incha mømibe nabe yube naimburab naasiitø øsig uñmøtø, Cristo nainug pasran. Møi ya na øsig uñibe, Tiuswei Nusrkaweinug isubigwan pasrikkurri øsig pasrar, nøbe nan undaarawa, nøshib nayasig kwaig køn. ²¹ Nabe Tiuswei ka yandø tab indigwane kashmur. Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg mariitøga, chi kaig kømíg lataig tabig pasrønrrab indamig kuig kuimbe, trube, Cristo kwaibe ka kwag køptø kwaig lataig webibsruiñrrun.

3

Subigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraiba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

¹ ¡Ñim Gálatasmera larrø chugúi mørmø misaamera! ¿Ñimune øyeetø mumaygucha wegønønrraingaug lataig melønrraimbe ñimune murre may søtiicha pønrsøta? Jesucristone tru kurusyu mesraig køn cha, ñimun ke tab asha kønrrai kusrennøb wamindigwan øyeeg martraimbe. ² Nabe ñimuimburab chi mas kømøtø, iigwandøh wammørinrrabna køtan: ¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan mara, Espíritu Santon utig køh, kabe isubigwan Cristoinuutø pasra, tru tabig srø wamwan mørikkurrin kø chindah? cha. ³ ¡Kan ñim kui, larrø chugúi mørmø misaamera! Espíritu Santotøga marøb pølbasa, ¿trube, mømibe chu punrrab indamigwane ka ñimuimburab ka ñim mariiløtøgatø punrrab inchib køtirru? ⁴ ¿Ñim chinetø chinetø maig kuig mørøb puraambiibe, trube, chiweingucha chi purugumuig kønrrab kø chindah? Pøs purugubwei indig kuinrrun. ⁵ ¿Kabe Tiusbe nui Espíritun ñimun tranøb, katø tru maramburab mariilan ñimui utu marøppe, tru maig maramigwan martrai pørig, truig maig chibig køben trunun ñim marikkurri treeg mara chindah? ¿Kabe tru tabig srø wamwan ñim møra køreikkurrin kø chindah?

Abraham nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe nune kaig kømíg lataig tabig kui asig

⁶ Abrahamma Tiuswan øyeetøwei køreben, nune chi kaig kømíg lataig tabig kørrømarig købig køn. ⁷ Inchawei isua asamig køn, isubigwan Tiusweinug pønrsøbeløbe si, Abrahamwei ureemera kuin kui. ⁸ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube manasrøwei trendaig købig køn: Subigwan Tiusweinuutø pasrikkurri judíos kømø misaamerangucha chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrain cha. Tiusbe kanmaytø nui tru tabig srø wamwane Abrahamwan eshkaig købig køn, øyah chib: “Judíos kømø misaamera chu pirausreelandøgucha ñigurri mayanguen tab indiilø kønrrun” cha. ⁹ Inchawei kørebeløbe tru Abraham Tiuswan køreb møøba kanbalatø mayanguen tab indiilø køn.

¹⁰ Kaguende mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truig maig chibig køben treeg mariitøga trumay kaigyugurri webamrrab inchibeløbe, trømbøig nebuig pønrrønrrai pønrsailø køn. Kaguende treeg pørig pasran: “Mundøgucha trømbøig nebuig pønrrønrrai pønrsailø kønrrun cha, tru maig maramigwan martrai pørin kilgayu maig taigwan marøbig marmeelane.” ¹¹ Inchawei tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, treeg mara, Tiuswei merrappe, chi kaig kømeelø lataig muguen tabig kørrømismuig kuin kui tørgandø asamdiig køn. Kaguende: “Sølgandø tabig uñibiibe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri øsig

uñchun.” ¹² Inchen tru maig maramigwan martrai pøriibe, tru isubigwan Tiusweinuutø pasra pønrraigugurri arrumíg køn. Treeg kømøtø, tru maig maramigwan pøriibe trenchibig køn: “Truig maig karuulan marabe, treeg mariiløtøga øsig uñchun” cha.

¹³ Cristobe nø namun pena, kaigyugurri wesruig køn, tru maig maramigwan martrai pørig namun trømbøig nebuig pønrrønrrai indigugurri, tru nø namuimburaab nøashib larrø trømbøig nebuig pasramisra. Kaguende Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn: “Mutøgucha kan tusryu mesra kweetsinabiibe larrø kaig kui asig kønrrun” cha. ¹⁴ Øyeeg marøppe, Abrahamwan tru mayanguen tabigwan tranig købiibe Cristo Jesúscurri tru judíos kømø misaameran tøga nebunrrai indig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra, Espíritu Santon tranrrab kørømisrig købigwan nam utamig kønrrai.

Maig maramigwan martrai pøriiba, Tius tranrrab misriiba

¹⁵ Nai nunelø, mømibe misag maig waminchibelø køben nabe trumay isua waminchab inchar: ‘Øyeeg marig kørømisrtrai treeg martrab’ cha, kan møg wamingigwan købenguen yandø treeg marig kørømisrtrai pøra kørømarigwane, utsøgutsamig kømøwei, kabe srøitø nemaramig kømøwein køn. ¹⁶ Inchawei Tiusbe Abrahamwan ‘øyeeg marig kørømisrtrai treeg martrab’ cha kørømisriilane Abrahamweinukkurri arrub misagwein kønrrai tøga trencha pasrig køn. Nui wambe: “misaamera srøig srøig kurrab amrrubelø” chimíg køn, purø nørrø kui lataig. Treeg chimøtø: “ñuinukkurri kandøzhiitø arrub misagwein” taig køn, truiibe Criston. ¹⁷ Inchawei nabe trenchinrrab inchar: Tius Abrahamwan manasrøwei tru nuinukkurri acuerdon treeg martrab cha kandø isua nø kørømisrigwane, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig 430 años puraiiben wendau arrubiibe, treeg marig kørømisrtrai martrab kaimanrrun cha, Tius tru øyeeg martrab cha kørømisrigwan treeg marmuig kui lataig mara kørømartrab. ¹⁸ Inchawei tru namun keta tranamig tøgagúigwan tru maig maramigwan martrai pørig truiukurri utamig kønrrab kui kuimbe, trube, tru ketig utamigwane tru ‘tranrrumøn’ cha kørømisrikkurri utamig kømubsruinrrun. Inchendø Abrahamwane Tiusbe keta tranamig tøgagúigwan ka yandø keta tranig købig køn, tru ‘tranrrumøn’ cha kørømisrig truiukurri.

¹⁹ Trube, treeg købene ¿tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe chindamigweyasig kerah? Pøs trunune tranøppe, tru kalø marigwan chigúi nebua ashchai treekkurri tranig købig køn, tru ‘tranrrumøn’ cha kørømisrig, tru Abrahamweinukkurri arrubig arrumnegatig truigwan marøb kømig kønrrai. Inchen tru maig maramigwan martrai pørigwane Tiusbe ángelesmeragurri kan møg katøganelayasig purøwaminchabigwan tranrrai tranig køn. ²⁰ Inchawei Tiusbe Abrahamwan tru ‘treeg martrab’ cha wamincha kørømisrøppe mu katøgan purøwaminchabig palain kømøtø marig køn, pøs Tiusbe nøtø kandø kua.

Tru maig maramigwan martrai pørigwan Cristobe patsøgøb

²¹ Trube, treeg købene, ¿tru maig maramigwan martrai pøriibe, Tius tru ‘treeg martrab’ cha kørømisriilane treeg marmuig kuig lataig, kabe søtø pasramisrøb nøørøtø kutchab inda chindah? ¡Mumaygucha chi treeg kønrraamøn! Pøs maig maramigwan martrai tøgagúig, tru øsig

kømigwan tranrraptiig kuig kuimbe, trube, tru sølgandø tabig mariibe tru maig maramigwan martrai pørikkurrin købsruinrrun. ²² Inchen Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn, maya misaamerabe kaig maramigutø melønrrai merrarawa tøgagúilø køn cha, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraikkurri Tius tru tranrrab misrigwan nun kørebelane tranamig kønrrai.

²³ Inchen tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømig arrumøwatøbe, tru maig maramigwan martrai pøriibe namune nø merrarawa tøga pasrabig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwan ashchai kenamariilø kømnegatig wegønømo pønrrønrrai. ²⁴ Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe namune Cristoinug pegutchab nø pereb pasrabig lataig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri nam chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai. ²⁵ Trune mømibe yandø tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagømig puikkurrimbe peguchib pera lliraindeelø melømer. ²⁶ Inchawei isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúikkurrimbe ñimbe mayeeløba Tiuswei ureemera køn. ²⁷ Incha Cristoba kanbalatø misrtrab mayeeløba ñim piu umbu ulsrailøbe, yandø Cristotøga pinøbuliilø misrin køn. ²⁸ Mømibe yandø 'judío køn' tamig kawei, 'griego køn' tamig kawei, 'karuindiig megabig køn' tamig kawei, 'mu karuimiig nuimburab uñibig køn' tamig kawei, 'møg køn' tamig kawei, 'ishug køn' tamig kawein køn. Kaguende Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri ñimbe mayeeløba kandø køn. ²⁹ Incha ñimbe Cristoielø kuikkurrimbe, yandø ñimbe tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamera køn, Tius tru keta tranrrab misrig truig maig køben treeg ketig utønrrabelø.

4

Mømibe karua srua kuindiig melabelø kømøtø, yandø nusrkalø ker

¹ Incha nabe trenchinrrab inchar: Kan yauma, tru chi købigwan ketig utønrrab unø lamíig srøbatøbe, kan karuindiig megabig maig køben, treetøwein køn cha, tru chigurrimbunø købigwan puaiibe nøwein købendø. ² Masken treeg kømøtø, tru unøbe nøm møilø ashib pera kønrrab kørrømisrøbeløba, katø tru unaimburab chi købigwan nøm ashib kønrrab pønrramisrøbeløba truilø ashib pera kuindiig køn, møskai tru maya yanagatig treeg kønrrain cha pasrig truig nebumnegatikke. ³ Inchawei namungucha treetøwei, nam ureemera latailø srø købenbatøbe, yu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarawa tøgagúig melabelø købig ker. ⁴ Inchen ke yandø treeg maramig pubene, Tiusbe nui Nusrkawan ørig købig køn, ishug misagweinug kallaweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan marøb megabig. ⁵ Tru maig maramigwan martrai pørig maig martrain karuben, treegwan marøb melabelan, namun pena wesranrrai ørig køn, nam nui trendø trag ureemera latailø kømigwan utamig kønrrai. ⁶ Incha yandø mømibe Tiuswei ureemera kuig købene, Tiusbe nui Nusrkawei Espiritun namui manrrømerayu pasrønrrai ørig køn. Inchen tru Espiritu Santobe truba truba miabig køn: "Abba, nai Møskain" chib. ⁷ Inchawei treeg købene, mømibe yandø ñibe karuindiig megabig kømøtø, nusrkain køn, trube, yandø nusrkai misra kørrømisrikurrimbe, tru keta tranamigwangucha utønrrabig kønrrai marig køn Tiusbe.

Tru maig maramigwan pørig ke truig srúa ambiilø melømønrrai wamindiilø

⁸ Pøs ñimbe Tiuswan nebua ashmeelø køb uras merrabsrømbe chi cieron tiusmera kømeeelan karuindiig melabelø købig køn. ⁹ Trune mømimbe yandø ñim Tiuswan nebua ashen, kabe Tius ñimun yandø mumera kui asiilø kuig køppe, trube ¿yu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrowa pasrabigwan katøle truigwan chinchab marøb kebamgue? Yeeg chiweingucha chi purugunrrabgaig, kaizheeløyu, ¿ñimungan katøle truilandøwei marøb melag kuitarru?

¹⁰ Ñimbe katøgucha mø kwalømmerawane øyeeg marmumig køn chib, i põlmerawane iigwan maramig køn chib, øyeeg põlmera arrubene, øyeelan maramig købig køn chib, i pilamera pubene, iilan maramig køn chib, ñimbe treeg inchibelø køn. ¹¹ Nane ñimuimburab truba kørig isutan, na ñimuimburab tab kønrrai marøb megaibe, ke ka treeg marøb megaitø purainrrab kø chindermab isua.

Nun chitø purayailø

¹² Nai nunelø, tiusmanda na lataitøwein kørrunrigay chinrrab inchar, nama ñim lataitøwein kønrrab pasramisrig købene. Pøs ñimbe nane chigucha chi kaibe marmuig køn. ¹³ Pøs ñimbe ashibelø køn, na srøsrøwan Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshkab kusrenanøb uras nai asru kwanrrøbe Tiuswei wamwan wamindig kønrrai treeg puig købigwan. ¹⁴ Inchen nai asru tru treeg kwanrrøbe ñimune ke chindashig køb lataig indingucha, ñimbe nane køsøn kui inchimøwei, kashmøwei indig køn, masken ñimbe treeg inchimøtø, nane kan Tiuswei ángel kui lataig, kabe Cristo Jesús kui lataig utig købig køn. ¹⁵ ¿Tru ñim treeg tabig kasrag købig tøgagúig købigwane, mømimbe chu chinchá pønrrøgue? Pøs nabe ñimuimburab treeg tamig tøgagur: ke ñimbe ñimui kabmeranguen wesrua, nan tranamdiig kuimbe tranømmørø inchibelø købig kuig køn cha. ¹⁶ Maig købig kuigwan na waminchib pasrappe, ¿kabe na ñimun tsalø køb ashig kømui inchibig misrarre inchib pasrabra chindah?

¹⁷ Tru kusrenanøbelø katøganeløbe ñimune nømui marøg køb ke chinsraatø inchibelø køn, chi tabig isua kømøtø. Masken ñimune namuinukkurri nøørø misrtrai inchib køn, ñim nømuingatø misra nømun ke chinsraatø inchib pønrrønrai isua. ¹⁸ Pøs tab kønrraimab isua, chu uraskucha ke chinsraatø inchib isub pønrramibe tabigwein køn, na ñimui utu uñendø kømøtø. ¹⁹ Nai ureezheelø, kan ishuumisag unø tammisrtrab pusrkwai inchib lataitøwei, katøle pusrkwai isuim pasrar, Cristo ñimuinug ke newan tab pasramisramnegatig. ²⁰ Kan mõiwei nane ñimui utu pasrammørø køtan, øyeeg murtø waminchimøtø, peemay waminchab. Pøs nane ñimuimburab ni chi isumgúinguen møramgaig køtan.

Agarwanba, Saranba kemesra wamindig

²¹ Tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben ñim treegwan marøb melag kui inchibeløbe, trube, ¿tru martrai Moisés pøriibe maig chibig kui ashmeelø kø chindah? ²² Kaguende Abrahambe pagatø nusrrkalø tøgagúig køn chibig pørig pasran Moisés pørigu: kan nusrrkaimbe tru karuindiig megab ishuwein købene, kane mu karuimíg megab ishuwei nusrrkai. ²³ Inchen tru karuindiig megabigwei unøbe, mutøgucha maig tøgagøbelø køben treeg kal-laig tøgagúig unø køben, trune tru mu karuimíg megabig tru srawei unøbe, Tius 'treeg tranrrumøn' cha

kørrømsrig købig kua treeg kal-laig købig køn. ²⁴ Iig tru øyeelø purayaibe ‘øyeeg lataig køn’ cha eshkabig køn: Tru i pagatø ishumburmerabe Tiuskurri pabalø acuerdo marigwan trunun eshkabig køn: Agar tru ureemera karua srua kuindiig melabelø kønrrai tøgagøb ishube Tius tru Sinaí Tunsrø nø øyeeg martrab cha kandø isua kørrømsrig, truiig køn. ²⁵ Kaguende Agarbe Arabia pirausrø Sinaí Tunyu maig purayaigwan eshkabig kua, tru møin kwaløm Jerusalénwan eshkabig køn, truiibe truyu nui ureebañau karua srua kuindiig megabigwan. ²⁶ Trune tru Jerusalén srømbalæsriig tru namui usrimbe, mu karua srua kuig kømøtø køn. ²⁷ Kaguende øyeeg chibig pørig pasran:

“Ureg tøgagønrab kaimab ishug,
managuen ureg tøgagømíbe,

truba tab kui mørøb kasraarab trashi cha,
unø tammisrtrab pusrkwabigwan ñi mana maig kui mørmíbe.

Kaguende kan ishug nundø elatsigwei ureebe mas nu køn,
keg tōga ishuwei lataguen kømø.”

²⁸ Trube, mømibe nai nunelø, Isaac latawei ñimgucha Tius ‘treeg tranrumøn’ cha kørrømsrig tru ureemera køn. ²⁹ Inchendø tru urassrøma mutøgucha maig tøgagøbelø køben treeg kal-lab unøbe Espiritu Santo maig kønrrain køben treeg kal-lab unane ashig kømui inchib kaig martrabgøba inchibig køn. Møingucha treetøwein køn. ³⁰ Inchendø ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh? “Karuindiig megab ishuwane unanbañau weguchi chibig køn. Kaguende tru karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe, tru mu karuimíig megab ishuwei nusrkawan chi købigwan keta tranamigwan tōgatø utamibe managuen chi kaanrrun” cha. ³¹ Inchawei, nai nunelø, nambe tru karuindiig megab ishuwei ureemera kømøtø, tru mu karuimíig megab ishuwei ureemera ker.

5

Cristo chigucha iløsrkaimeelø kønrrai marigu wemallmø pønrramig køn

¹ Cristo namun chigucha iløsrkaimeelø kønrrai mara, treegu pønrrønrrai pønrsraigurri mur pønrray. Katø tru maig maramigwan martrai pørig, truiig maig karuben trunun martrab kebamba, truyutø srua kuindiig melønrrab kømøtø.

² ¡Au ñimguen mørtrai! Na Pablobe ñimun trenchar: Ñim asru circuncidarramaysruandøbe, trube, Cristobe ñimune chiweingucha chi purugumíig kui lataig webibsruiinrrun cha. ³ Nabe katøle maig tamigwan katø trendamønrrun: Møikkøben circuncidarramabiibe, trube, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig karuigwan kanguen pinab marmø, kerriguwan martrai indig kønrrun cha. ⁴ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig karuigwan ñim treeg mara, chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømsrtrab inchibeløbe, Cristoinukkurri tarømsrøb, katø Tius ka yandø tab indiitōga pønrramigugurrimbe tarømsramba indin køn. ⁵ Kaguende nambe isubigwan Cristoinuutø pasra truba muniirab meler, Espiritu Santogurri chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømariilø kømigwan muniirab. ⁶ Kaguende nam Cristo Jesúsba pønraikkurrimbe circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíig kui chi kønrrab kømøwein køn. Treeg kømøtø, isubigwan Cristoinuutø pasra undag købiitōga marøb pønrraig treeg mariibe tabig køn.

7 Ñimbe yamba tsabotø tab ambul melaigwan, ¿tru newan ciertonig maig taigwan ñim mørøb melømønrraimbe, ñimune murre iløsrkøb sötø pønrramisrta? 8 Øyeeg maramne inchib pasrabiibe, tru ñimun wamabigweinukkurri arrumíig køn. 9 Pøs: “Levaturan kan lamøzhig pusriitø harinawan maya sømarimba kerrigu larrøbig køn.” 10 Nabe Señortøgabe ñimuimburab chi isumø pasrar, na maig isubig køben ñingucha treetøwei isunrrab kui. Inchen ñimun øyeeg punrrai marøbigwane mu kuindøgucha møra meganrrai marig kønrrun.

11 Nai nunelø, naimburamma na katøgucha circuncidamig køn chib eshkab kusrennøb unimbe, ¿trube, nane kaig martrab lliramubsrui-rrun? Pøs na treeg inchib uñbig kuimbe, trube, tru Cristo kurusyu kwaigwan wamindiibe nømune yandø chi iløsrkøb namishimubsrui-rrun. 12 Ñimun asrwan circuncidangarub, iløsrkøb sötø pønrramisrøb llirabelane, nømundøweinguen kanmaytø kapainguen køn.

Asr maig marøg kui mariiløba, Espiritu Santogurri mariiløba

13 Nai nunelan, ñimun wamappe, ñimbe chiyugucha iløsrka melønrrain kømøtø wamig køn. Inchendø tru ñim chigucha chi iløsrkaimeelø kømig tøgagúigwane, treelø ker chiptø tru kemesra, ñimui asr maig marøg kui inchen trømbøig maramigweyasig tøgagømumig køn. Masken treeg inchimøtø, undag købiitøga kanikkurri kanikkurri mara tranay. 14 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés kerrigu pøriibe iigwan martrai karua pasrigu chishtø tøga pasran: “Ñui mendaigwan ñiasi lataitøwei undaarau” cha, trendaigu. 15 Inchen ñim namig købiitø kanikkurri kanikkurri lasruyab ke chab mab lataig inchib amøñabe, ñimbe kangurrin kangurri yandø chab pinammay inchib amøñinrrun.

Tiuswei Espiritu maig kønrrain køben amønaiig

16 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Espiritu Santo maig martrain køben trunun marøb amønay cha, trumaybe ñimui asr maig marøg kui inchen, treegwan marmeelø kønrrabguen. 17 Kaguende asr maig marøg kui inchen kaig marøg købiibe Espirituimburabigwane chi marbashmø katøben, katø Espiritube asr kaig marøg kui inchen marbashmø katan. Inchawei møikkurrindøgucha sötø pønrramisrøb marbashmø katab pønrran, ñimun maig marøg køben treeg marmønrrai. 18 Trune tru Espiritu Santo maig martrai isunanen treegwan marøb meløwabe, tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig kømøtø marøb melønrrun.

19 Inchawei asr maig marøg kui inchen treeg mariiløbe tørgandø asamdiig øyeelø køn: møgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilø, køsøngønrraptiig mariilø, maramburab trømbøig mariilø, 20 chiwan køben kan tius kui lataig mara tøgagúilø, misag purrønna kwaimandzigweimburabelan mariilø, ashig kømui inchib tsalø asiiyailø, kwayam lailø, naiwan katøgan kerranrraitamab isub pusrkwai asiilø, namig købiitø ke kan chinchimmøø indiilø, chiyutøgucha ke na pasrainrrabna kui isub indiilø, nøøro katøgan sötømisrøb tarømisrøb ambiilø, kanuingatøtø inchib trugatø misrøb ambiilø, 21 møikkøben chigøben tøgagøben pusrkwai asiilø, mutsiirab indiilø, mabgucha maya mag køben mamburab maig øyeelø køn. Katøgan øyeeg latailan nabe ñimun treeg marøb kømønrrai kanmaytø waminchar, marigwansrø waminchib lataitøwei. Inchen øyeelan marøbeløbe Tius nø ashib karub waigwan utamibe chi kaanrrun.

²² Trune tru Espíritu Santoinukkurri arrubiibe øyeeg køn: undag købig tøgagømig, kasraatø unamig, chi isumø tab unamig, chine ar-ringucha tammay ka megamig, maig købash inchimø purø tammayig kømig, larrø tab inchibig kømig, maikkucha tarømisrmø megamig, ²³ chish inchimíig, tammayig kømig, asr mumay srua itanmaptø kømø isua møra uñibig kømig. Øyeeg mariilan ‘kalø køn’ chinrrabiibe wesrua pasrig chi kaagøn. ²⁴ Kaguende Cristo Jesúsweyeløbe tru trendø kaigwan tøga kal-laig asrwane chine kaig marøg købig arrubigwanba, katø treetø treetø kaig marøg købigwanbañau marmønrrab elachar køn, tru kurusyu tøgatø mesrøb lataig. ²⁵ Inchen mømibe nam Espíritu Santogurri øsig amøñibeløbe, trube, Espíritu Santo namun maig amøñinrrain køben treegwan amøñigun.

²⁶ Purø nørreelø misrøb ka isaba inchibelø kømugun, kangurrin kangurri namisiyab, kanikkurri kanikkurri chigurrin køben ka pusrkwai asiyab.

6

Kangurrin kangurri puruguyamig

¹ Nai nunelø, inchippa møikkøben chiyugøben kaig mara kebeña megabene, Espíritu Santo maig maringaruben ñim treeg pønrrabeløbe, katøle treetøwei tab pasramisrtraí maig købash inchimø, tammay puruguy. Inchendø ñiasitøwei ashíptø mar, ñigucha treegutøwei kebeñib megamønrrappe. ² Chinetø puig meløben kangurrin kangurri lata kuñam puruguyamig køn. Treeg marabe, Cristo maig martraí karua pasrigwan ñimbe marøb kønrrabguen.

³ Kaguende møikkøben truburab kømíig købendø, truba truba nuig kurmab inchibiibe, chi treeg kømubendø incha, nøtøwei ka kebeñib pasran. ⁴ Inchawei ñim møitøgucha chi marigwan ñuimburabigwan søl kətashchab tab isua asamig køn, trumaybe ñibe ñiasitø tab kui mørøb pasramig kønrrun, na marigwanba, katøgan marigwanba, maig kətashchab ashíib pasramig kømøtø. ⁵ Kaguende møitøgucha nui chi maramigwane mu mendaig kømøtø, nøashíib srua yamig køn.

⁶ Tiuswei wamwan kusrebig kønrrai møikkøben ñun kusrenanøbigwane chigurrimbunø ñi tabig tøgagütøga nun purugub pirisamig køn.

⁷ Chigøben kømønrraitamab ñimguen ñimasiitø treeg isumøtay, Tiusbe nun maig købash inchib ka indzatø mørtraingucha kømøtø køn, kan møg nø maig ellmara kørrømaríibe katøburø trunundøwei tulishinrrun. ⁸ Kaguende ñim asrwan tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truíkkugurrimbe trømbøig marig utønrrun. Inchen Espíritu Santon tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truíkkurrimbe managatig øsig kømigwan uta tøgagømig kønrrun. ⁹ Tabig maramigwane muraaramø marøbig marøb meløgun. Kaguende tru treeg marigwan utamig yandø pubene, treeg marigwan utamig kønrrun, nam kullaaramø marøb meløwabe. ¹⁰ Inchawei treeg købene, chigøben maramdiig købenbatø, mayeelanba tabig margun. Inchen mas Tiuswei misag, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgarmarane katøguchinguen tabig maramig køn.

Mandø kømigwan Pablo srabe wamindiilø

¹¹ ¡Au, ñimguen asay! Nabe nai taska ñimuyasig øyeeg nørriig pørar. ¹² Møiløgøben truba tabig marøbelø kønmab asiilø kønrrab inchibeløbe,

ñimune asru circuncidamne inchibelø køn, Cristo kurusyu kwaigwan waminchen, kaig martrab wendautø llirailø kømønrrab. ¹³ Pøs tru circuncidawar købenguen, tru maig maramigwan martrai pørig maig karuben trunun marmeelø købendørre inchibelø køn. Inchendø nømbe ñimune asrwan circuncidanrrai indan, nømbe ñimui asru truba tab kui mørøb, ka møg inchib pønrramig kønrraindø. ¹⁴ Pøs naimburappe namui Señor Jesucristo kurusyu kwaigweimburab kømubene, managuen katøgan chi pegube, møg inchib pasramig pumuimbe køtan. Jesucristo kurusyu kwaikkurri naimburappe yu pirauibe yandø kwai lataig patsig køben, katø nagurri pirauigweimburappe kwawa lataitøwei patsig kur. ¹⁵ Asru circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamlig kui chi kønrrab kømøwein køn, treeg kømøtø, kerrigu srøig peemay amønamiig truibeguende tabig købwei indan. ¹⁶ Tru iig maig karuigwan treeg amønibelane tru chi isumgaig tab købiiba, lastima asiiba, nømumim pala kønrrai inchar; katø tru cierton mayeelø Tiuswei israelitasmeraim palagucha.

¹⁷ Møingurrimbunøbe mugucha nan chinetø pui pasramig kønrrai marmørrunrigay. Kaguende nabe nai asru Jesucristogurri kaig indinab kørriindiilan nai asru asamdiig tøga pasrar.

¹⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe, nai nunelø, ñimba pasrønrraimab isur. Treeg kønrrun.

Efesios

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pablo, Tius trendø øyeege kønrrain kuikkurri Cristo Jesús nõashib karua ørig, Tiuswei misaamera, Cristo Jesúswan tarømisrmø pønrrabelø, Efesosrø warabelan, truilayasig i kilgawan pørar. ² Tius namui Møskaimba, namui Señor Jesucristoba tru ka yandø tab indigwan køben katø chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrrun.

Tiusbe Cristogurri chigøben tabigwan tranøb

³ Namui Tius Señor Jesucristoi Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrun, srømbalasrø tru chigurrimbunø nuimburabelø tabig pønrrabiitøga Cristogurri namune trutøga mayanguen tab kuilø kønrrai marøbigwan. ⁴ Pøs Tiusbe tru chigurrimbunø pønrrabigwan nõ mara pønsrømøwatø manasrøwei namune Cristogurri tarømara wesraig købig køn, tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig inchar komeelø, nui merrab pønrramig kønrrai. ⁵ Nøbe namune undag købiitø Jesucristogurri nui trag ureg kønrrai maramig manasrøwei nõ treeg mara tøgagúig købig køn, tru nõ trendø treeg martrab isua tøgagúig truig maig køben treekke, ⁶ tru nui ka yandø tab indig purø nuig purø tabigwan maya nuguen tabig wamindamig kønrrai, tru nui truba undaraig Nusrkaingurri namun ke ka yandø tab indig tranigwan. ⁷ Nuinug nambe nui aningurri nuielø kønrrai kaigyurri wesrailø ker, namui kaig mariilan ulø payimeelø, Tiuswei tru ka yandø tab indig tøgagømburab tøgagúig truig maig køben treeg. ⁸ Tru ka yandø tab indigwan tranøppe, Tius namun tøgagømburab tøgagønrrai tranig køn, tru chiwandøgucha nam purø tab asha maram kusrebelø kømigwanba, katø tørgandø chigúí mørøbelø kømigwanba. ⁹ Nøbe tru nõ trendø treeg martrab isua tøgagúig tru muguen asiimíg pasrabigwan namun kenamarig køn, Cristoinug nõ treeg maramig nun maya nuguen tabig asønaben tru treeg tøga waig købigwan, ¹⁰ tru treeg maram kwalømmera pubene, trunun treeg maramig pasrønrrai: tru srømbalasrø chi pønrrabigwan lata, katø pirauigwan lata kanbalatø mara, maig maramigwan Cristo kerriguwan nõ asha martrai pønsrønrrab.

¹¹ Katø nambe tru namuimburabigwan nõ ketig tranamig tøgagúigwane Cristoinuutøwei utig købig køn, manasrøwei namun treegwan utønrrain kønrrai marig købig kua, tru chiwandøgucha Tius nun maig maramdiig asønaben tru treeg kønrrai marøbig, maig martrab asig køben trumay treeg. ¹² Tru srøsrø ke nammerrig Criston muniirab melabelø kuikkurri, tru nui tørguegwalmabigwan namgurri maya nuguen tabig wamindig kønrrai. ¹³ Katø treetøwei ñimbe nuinug tru wam newan ciertonig, tru tabig srø wam kaigyurri wesrabigwan ñim møra, nun køreben, tru tranrrab misra kørrømisrig Espíritu Santotøga Tiusweyelø kuin kui asiilø kønrrai ñimbe sellailø kuig køn. ¹⁴ Truibe tru namuimburabig kønrrabigwan ketig utamig kønrrai katsiibasra tranøbguen indig truig køn, tru Tius nuyasig tøgagønrrab wesrailan ke tab webamba pønrramnegatig, nui tørguegwalmabigwan maya nuguen tabig wamindamig kønrrai.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan miab

15 Inchawei treekkurri tru ñimui isubigwan Señor Jesucristoinug pasra tógagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayeelanba ñim truba undaguelø køn taig na wammørabe, ¹⁶ chu urastøgucha na Tiusba wamindigu tøgato isub palømo, ñimuimburab ‘ungwa’ chibig kur. ¹⁷ Nabe tru namui Señor Jesucristoi Tius tru torguegwalmab Møskawan miabig kur, ñimun Espiritu Santogurri øyegwan tranrrai, kusrebelø kømigwanba, katø nebua asiimíigwan torgandø tab chigúi nebua ashchaimba, newan nun tab nebua asamig kønrrai.

¹⁸ Katø chigúi mørøb nebua asamig ñimui isubigu torgandø kebiliilø kua, tru ñim tógagønrrurmab isua muniirab melønrrai ñimun wamigwan, øyeg købig kuin kui nebua ashchaimba, tru nui misaameran keta tranrrab misrig chigucha palømig purø nuig purø tabigwan øyeg købig kuin kui nebua ashchaimba, ¹⁹ katø tru nam nun kørebelainug maramburab marøbiibe, purø nuig købig kuin kui nebua ashchaimba, miabig kur. Inchen tru nui purø nuig maramburab marøb pasrabiibe, ²⁰ Tius tru Criston kwailai utugurri katøle øsiirangarua, tru srømbalasø nø wainug nui kusrmay wamisrtra maramburab mariitøgato wei marøb pasran. ²¹ Mayeelaim pala nøm asha karubelaim pala køben, katø mugucha manchinrraingaig karubelaim pala køben, katø maramburab marøbelaim pala køben, katø maya misagwan nøm asha karubelaim pala køben, nørro kusrebelø kuikkurri nørro munchimera tógagønrrai tranilaim pala køben, kerrigu ilaim pala nun wannig køn, mõi i kwalømweindø kømøto, katø wendørsø attrabiguwein chigucha. ²² Incha Tiusbe tru chigurrimbunø købigwanguen Cristo nø maig kønrrain køben treeg pønrrønrrai pønsra, iglesiambe chiyutøgucha nø tur kønrrai pasrig køn. ²³ Inchen truiibe Cristoi asr køn, Cristo nøto wei tru chigucha chi palømig netsiig pasraig. Cristobe treetøwei chi købigu mumaytøgucha nøto netsiig pasrabig køn.

2

Tius ka yandø tab indikkurri kaigyugurri wesrailø

¹ Ñimbe ñimuimburappe, martrai karua pønrrailan mørmo, itøbunab marmuiløyubah, katø kaig marøb amønailøyubatø kwailø købig køn. ² Kaguende ñimbe merrabsrømbe yu pirau maig arrub pasrøben trunun marøb, katø tru srømbala chiguchagayu nø muba karumburab nø karub pasrabig, tru nugwaimandzig, maig maringaruben treeg marøbelø købig køn, tru mõi ya Tiuswan mørmo misaameran nø kaig maringarub pasrabig karuig. ³ Namgucha merrabsrømbe mayeeløba namun asr maig trømbøig marøg kui inchen nømui utu treetøwei marøb amønibelø købig ker, namui asr maig srua itanmaptø, tru kuindø kaig marøb, kailan isub. Kaigwan nam trendø tógagúikkurri, Tiuswei purø trømbøig namig købigwan utønrrabelø købig ker, katøganelø mayeelø latawei. ⁴ Inchendø Tiusbe yeeg purø nuig lastima asamburab isua ashibig køptø, tru purø nuig undag købig tógagúitøga namun undag køptø, ⁵ tru martrai karua pønrrailan møra marmuiløyutø kwailø amønibenbatørsøwei, tru øsig kømigwane Cristoba kanbalatø tógagønrrai namun tranig købig køn. ¡Tius tru ka yandø tab indiitøgato ñimbe kaigyugurri wesrailø køn!

⁶ Incha Tiusbe namune Cristo Jesúsba kegøto øsiirangarua, nøba srømbalasø Tius waisrø purramisingarub købig køn, ⁷ tru wendørsø attrabigu nui ka yandø tab indig tógagømburab tógagúigwan kenamartrab,

nø namun purø tabig køptø Cristo Jesúskurri. ⁸ Kaguende ñimbe Tius ka yandø tab indiitøgatø kaigyugurri wesrailø køn, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri. Iibe ñim chigøben marikkurrin kømøtø, iigwane Tiusbe ka yandø keta tranig køn. ⁹ Kabe nam chigøben tabig marikkurrin kømøtø køn, ‘tabig marikkurrin køn’ cha, mugucha møg inçhib pønrramig kaanrrai. ¹⁰ Kaguende nambe Tius nø mariilø ker, Cristo Jesúskurri srøig peemayelø kønrrai mariilø tabigwan marøbelø kønrrai mariilø, tru treegwan marøb amøñibelø kønrrai Tius manasrøwei pønrrailan.

Cristogurri kanguelarrøtø lincha pønrramisrig

¹¹ Inchawei ñim tru trendø judíos kømø misaamerane merrabsrømbe tru judíosmera nømui asru taska circuncidailøbe ñimune: “Circuncidaimø misakkølleelø” cha wamab tøgagúilan isua kuy. ¹² Ñimbe tru urasrømbe Cristone chigar, Israel misaamera chitø marøbelø køben, ñimbe treegwan maramig chigar kønrrai tarømariilø, katø Tius nui misagwan øyeeg tranrrab kørrømisri acuerdosmera mariilane chi asamig chigar, katø chiwan muniirab melamig chigawei, yu pirau ñimbe Tius kaweyelø købig køn. ¹³ Inchendø møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri Tiusweimay kemalsrailø køn, Jesucristoi anindøga, ñim merrabsrømbe yabsrø pønrrabelø købig kuigwan.

¹⁴ Kaguende tru ambugurri igurri chi isumikkaig tab købig namuinug pasrabiibe Jesucristo nõwein køn, tru pa sötø købigwan kan sötøtø kønrrai marøbig. Tru ashig kømui indiyab waraig købig kan pirøbanrrig sötøbasrab lataig pasrabigwan pøtiichippe, ¹⁵ tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyugurri wesrawa, øyeeg, øyeeg maramig køn chibig pørig pønrrabigwan chi asamig kaanrrai mara pasra, treeg mariitøga patsøga pasrig kuig køn, Cristo nø kurusyu kwawa, tru pa sötø nõørotø købelan nuinug srøig kandø mara pasrtrab, øyamay ambugurri igurri tabig kørrømisrtrai marøb. ¹⁶ Incha katø Cristobe tru pabalø købigwan kan asrtø lataig mara, Tiusba katøle treetøwei katø tab kørrømisrtrai marig køn, tru ashig kømui indiyab pønrraigwan yandø mas treeg kømønrrai nõ kurusyu kwaitøga patsøga kørrømarøb.

¹⁷ Incha Cristobe arrua, tru ambugurri igurri tab waramigwan eshka kusrenanig køn: ñim judíos kømeelø Tiusweinukkurri yabsrøn pønrrabelan lata, pulutø pønrrabelø judíosmeran lata. ¹⁸ Kaguen nõgurriwei nam lata, nõm lata, Tius Møskawan tru Espíritu Santotøgatøwei kemalamig tøga pønrrer. ¹⁹ Inchawei yandø ñimbe peg pirausreelø kømøwei, ni pestø ka pua puramrraptø amrruateelø kømøwein køn. Møimbe treeg kømøtø, Tiuswei misaameraba kanguelarrøtø marøb tøgagømigwan tøgar, Tiuswei misaameraba kan yautø latailø, ²⁰ Cristo nõashib karua ørilaim palaba, katø Tius maig karuigwan eshkabelaim palaba ñimbe pølbasa kusrub mariilø køn, tru katsigugurri niga pasrab sruube Cristo nõtøwein køben. ²¹ Inchen nuinug tru yawan, purø may tamara warøb tabig kusrub marene, tru yabe kurrab ippe, Señorweyasiitø tarømari ya kønrrab kurrab yan. ²² Inchen tru utu ñimungucha kanbalatø kusrub marøb ambiilø køn, Espíritu Santogurri Tius truyu nõ pasramig kønrrai.

3

Nui tabig srø wamwan judíos komeelan waminchib inrrai Pablon Tius pasrig

¹ Øyeekkurri na Pablobe Cristo Jesúsweiwan marøb megabig kuikkurri kailan keerig yau pasrar, ñim judíos komeelayasig tab kønrrai. ² Pøs ñimbe manawei wammøraguen kuinrrun, Tius ka yandø purø tab inchibig køptø ñimuyasig tab kønrrai nan iigwan martrai pasrigwan. ³ Iibe tru mu asiimíg pasrabigwan nan ashchai Tius kenamarig truig køn, tru na ñimun landøtiig pørøbguen indig. ⁴ Inchawei ñim iig tru pørigwan ashabe, muguen asiimíg pasrabig Cristoiwan, øyeeg chigúi mörangailan nabe nebua ashibig kuin kui ñimbe wetøgørrønrraguen. ⁵ Iig, tru muguen asiimíg pasrabigwane merrabsrø misaamerane munguen kenamar-muig købig køn, tru mõi ya Cristo nøashib karua øriilø, Tiusweindø tarømariilanba, katø Tius maig karuigwan eshkabelanba, Tius nui Espiritu Santotøga kenamarøb lataibe. ⁶ Iig, tru muguen asiimíg pasrabiibe, tru judíos kømø misaameragucha judíos misaameraba tøgatø tru ketigwan utamig tøgagøb, tru asryutøwei pønrramig køb, katø Jesucristoinug tru tranrrab misra kørørrømisrigwan tøgatø utamig tøgagøb indamig truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamgurri. ⁷ Nane Tius ka yandø tab incha ketikkurri, iig tru tabig srø wamwan waminchib marøb meganrrai pasrig kur, nui maramburab marig maig køben truitøga.

⁸ Nabe Tiuswei misaamerai utu tru chigucha kømø waachawan tru Cristoi chine chine purø tabig, kan øyangatiitø køn tamgaig Tiuswei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasramig kønrrai pasrig kur, tru judíos kømø misaameran, ⁹ katø trugurri tru mu asiimíg pasrabigwan maitø marøb attrabigwan, Tius tru chiwandøgucha mara pønrsøbigweinug tru manasrøngurri sørig pønrrabigwan. ¹⁰ Iigwane tru iglesiagurri kerriguba mõi ya asig kønrrai kenamartrab isua indig kuig køn, nui tru muguen nebua isumgaig purø nuig kusrebig kuigwan tru srømbalasarø nøm asha karubelanba, katø mugucha manchinrraingaig karubelanba. ¹¹ Tius øyeeg marøppe, tru nø trendø manasrøngurri treeg martrab isua tøgagua, trunun treeg marig købig køn namui Señor Jesucristoinug. ¹² Inchawei nambe chigucha katønrraingaig chi isumø nøgurri Tiusweinug kemalamig tøgaguer namui isubigwan Jesucristoin-uutø pasra tøgagúikkurri. ¹³ Inchawei nan øyeeg trømbøig isumdiig puig megaigwan, trunun isuptø kullaaramørrunrrigay chinrrab inchar. Masken nan øyeeg puibe ñimuyasiibe maya nuguen tab kønrrain køn.

Cristoi undag købig

¹⁴ Inchawei nabe Tius Møskawei merrab tømønrsøbig kur, ¹⁵ tru srømbalasarø lata, yu pirau lata, kan sötø, kan sötø købelan trumørig munchi pønrsa wamabigwei merrab. ¹⁶ Tru nø chigurrimbunø nui tørguegwalmabig chi palømiig maya tøgagúig, truig maig køben, truyugurri tru ñimui manrrau chishkandø mur pasrønrrai, nui Espiritugurri maramburab mariitøga martrai miar, ¹⁷ Cristo ñimui manrrømerayu pasrønrrai tru isubigwan nuinuutø pasra tøgagúikkurri. Pøs øyangurrimbe ñimbe umbu srøl keetiilø, undag købigutø pønrramisra, ¹⁸ Jesucristoi undag købig maya nuig kuigwan ñim mayeelø nui misaameraba kanbalatø pønrramisra, tru Cristoi undag købiibe lendømay treetøwei, yammay treetøwei, palamay treetøwei, lendegørrab treetøwei nuigwan ñim tab

chigúi mórtrai miar. ¹⁹ Katø tru Cristoi undag købig mu newan nebua isumgaigwan ñim nebua ashchai miar, ñim oyamaybe Tius nø maya nu kumburab kuig truig ñimuinug netsiig pasrønrrai.

²⁰ Inchen tru chiwandøgucha nõbe marøppe, tru nam miaigwandø kømøwei, kabe nam isuigwandø kømøtø, ke uñcha køm tøgagønrrai marøb Tius, tru nui maramburab marøb pasrabig maig køben namuinug treeg marøb pasrabigwan, ²¹ Tiuswei iglesiyuba, Cristo Jesúsweinuuba tøguegwalmabig kønrrun, managatig. ¡Treeg kønrrun!

4

Criston kørebeløbe Espiritugurri kandø køn

¹ Inchawei Señor Jesucristogurri tru kailan keeri yau na pasrabiibe, ñimun trenchinrrab inchar: Tius ñimun treeg amøñinrraiwei wamiilø kuig køppe, maig amønamiigwan trumay treeg amøñirrunrigay cha, ² maig køben inchimeelø larrø kørrøteelø, maig købash indingucha larrø tammayelø, maig køben kuingucha tammay melabelø, kanikkurri kanikkurri chigúingucha lata inchimøtø undag købiitøga chi kømui lataig pønrrabelø. ³ Espiritu Santoinug newan kanbalatø pønrrønrrab indamigwan treeg pønrrønrrab inday, tru kanbalatø pønrramig ambugurri igurri tab købiitøga, ⁴ kan asrtø, kan Espiritu Santotø køn, tru ñim muniirab melønrrai ñimun wamig kandø køb lataitøwei. ⁵ Señor kandø køb, tru isubigwan Jesucristoinug pasra pønrramikkucha treetøwei kandø køb, piu umbu ulsraikkucha treetøwei kandø køb indan. ⁶ Tius kandø, trurrigu mayelai Møskai, nõbe mayeelaim pala nø pasrabig køb, mayelainug trumørig nø pasrab, mayelainug pasrabiibe nõtø køn.

⁷ Inchendø namune kanun kanun Tiusweyasig chigøben marøbelø kønrrai keta tranig køn, Cristo pirisha keta tranig maig køben, treeg.

⁸ Inchawei Tiusbe trendaig køn:

“Tru srømbalasarømay ippe,

tru merrarrawa srua kuig melabelan

nø merrarrawa, nø pera yaig køn cha.

Incha misaamerane Tiusweyasig chigøben marøbelø kønrrai keta tranøb indig køn” cha.

⁹ Tru øyeg: “nebyaig køn” cha trenchippe, ¿tru wallibirø umbugatig kørrebmerriig kørrayaig køn cha trenchimuitarru? ¹⁰ Tru kørraiibiibe nøtøwein køn, tru maya srømbalamera pønrrabigu purø palasrø nebibig, kerriguwan nõtø netsiig pasrønrrab. ¹¹ Incha truig nõtøwei mõilane nõashib karua øriilø kønrrai marøb, mõilane Tius maig karuigwan eshabelø kønrrai marøb, mõilane Tiuswei tabig srø wamwan truørø srua llirabelø kønrrai marøb, mõilane tru Criston kørebelan tab ashib pera pønrrabelø kønrrai marøb, katø kusrenanøbelø kønrrai øyeg pønnsraig køn, ¹² tru Tiuswei misaamera nõmui marøb pønrramigu purø may kusrenniilø kønrrai isua, Criston kørebelø, tru nui asr, nurab inrrai martrab. ¹³ Tru nam mayeeløba tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra kanbalatø pønrramiguba, katø Tiuswei Nusrkawan tab nebua asamiguba nam kanbalatø pønrramigwan nebumnegatig martrab, kan møg ne nuraig lataig misrøb, Cristo maig køben treeg misramnegatig nebumig kønrrai.

¹⁴ Øyangurrimbe nambe yandø mas shush ureemera latailø kømumønrrun, kan pi latøgushibig amburab iburab srua ambi latailø, chine srøig peemaytø kusrenaniilø kan isig ichibig lataig arrubig

punø, panrrø sruabetiilø, møguelø kaig maramigwandø isubelø kaigu kegørrøsrkamig purø may isua põnsrailøtøga kegørrøsrkaimeelø. ¹⁵ Masken treeg kømøtø, tru newan ciertonigwan undag købiitøga waminchib, chiyutøgucha nørrøragun tru tur Cristoinug nøba kanbalatø. ¹⁶ Pøs nøgurriwei asr ørøba kandø misra, tru kønabigu merrarrab srølmørig ambumay imay lata purugubene, nøm møitøgucha chi maramigwan trunun trunun marøb põnrramisren, nurab yan, katø undag købiitøga nørrørab ambamig kønrrai.

Cristogurri srøig peemay amønamiqwan tøgagøb

¹⁷ Inchawei nabe iig øyeegwan ñimun eshkappe, marmø kømø, martrai karunrrab inchar Señorwei munchiyu: mømibe yandø amønippe, Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaamera nøm chiwiingucha chi purugunrrabgaig isub amønailøyu ñimgucha amønimøtay cha. ¹⁸ Nømui isubiibe løstørailø, nømui manrrømera purø murelø kuikkurri chugúinguen mørmeelø kua, øsig kømig Tius tøgagúigugurrimbe nømbe purø yab põnrran. ¹⁹ Yandø chi kørikkengar misrikkurrimbunøbe, yandø kaig maramigwandø martrab kebambubelø køn, chigurrimbunø køsøngønrraptiig marøg købig arrubigwan neguen kømug marøbig marøb põnrrønrrab. ²⁰ Trune ñimbe Cristoiwan kusreppe, øyeeg marøbelø kømønrrab kusreig køn. ²¹ Ñimbe isa kømø, tru newan ciertonig Jesúsweinug pasrabigwan cierton mørøb, nuinug kusrenaniilø kuig kuinrrun. ²² Tru ñim merrabsrø Tiuswan ashmeelø køb uras marøb tøga amønaiig købigwane wegutsay, tru køllig ñim trendø kaigwan tøga kal-laig, chi tabig pummørø chull isubig purø trømbøig marøg købig trutø srua yaig, ñimui umbu kaig pasrabigwan, ²³ tru ñimui isubigu srøig peemay isubelø kønrrab. ²⁴ Ñimbe tru srøig øsig kømigwan kewa põnrray, truike Tius nø maig køben treetøwein kønrrai marig køn, cierton sølgandiitøgaba, newan chishchig tabiitøgaba.

²⁵ Inchawei øyeekkurri ñimbe isa wamindamigwane yandø elacha, masken ñim møitøgucha ñimui mendaigwane isa kømø, sølwan wamin-damig køn. Kaguende nambe mayeeløba kangurriin kangurri kan asrtø ker.

²⁶ Namappe, namubendø, namig køtanmaptø chigøben kaig marmøwei, namig købigwane ke pørr pinayamnegatikkucha tøga amønimøwei in-damig køn. ²⁷ Katø nugwaimandzig ñimuinug kelulrrain kømøwein kuy.

²⁸ Nilaptiig købiibe yandø mas nilømøta. Masken treeg inchimøtø, ñui tasiitøga chigøben tabig maramigwan mar, møikkøben chi palai inchene, purugunig tøgagønrrab.

²⁹ Ñimui trigugurrimbe mørøbguen møramgaig trømbøig webinrrain kømøtø kuy. Treeg kømøtø, Tiusweimburabigu maig palaim purrøben purugunrraptiig, treeg wamindamig køn, mørøbelanguen purugunrrap-tiig, treeg kønrrai. ³⁰ Tiuswei Espíritu Santon isuim pasrønrrai marmøtay, tru kerrigu yandø newan kaigyurri wesram kwalømweyasig truitøga ñimbe Tiusweyelø kui asamdiig kønrrai sellailø køn.

³¹ Ñimui manrrau chu uraskucha møbraindø põnrramig kønrrai marøb pasrabigwanba, ke chab srurrrab namig købigwanba, trømbøig namig købig pasrabigwanba, trømbøgølig namig trasamigwanba, trømbøig tsalø wamab indamigwanba, chigurrimbunø kaig põnrrabigwan kerrigu tru-ilanbañau chishtø elatsay. ³² Masken treeg inchibgunrriibe, ñimbe larrø

tab inchibelø, lata lastima asiyabelø, Tius ñimun Cristogurri kaig marigwan ulø paymub pesannab lataitøwei, kangurrin kangurri ñimgucha ulø payiyab pønrrømumig køn.

5

Tiuswei ureemera mandø amønamig

¹ Inchawei ñimbe Tiuswei undaaraig ureemera kuig køppe, nø maig køben treetøwein kønrrab inday. ² Amøñippe, undag købigwane tøga amønay, Cristo namun maig undaguig køben treetøwei. Nøbe nøashib namuyasig purøbasramisra kwaig køn, kan animal kweecha purø may irrabzhig Tiuswan keta tranøb lataig.

³ Ñimbe ñimui utube, møgueløba, ishumburmeraba chigøben trømbøig maramigwanba, katø chinetø køsongønrrapteelanba, katø chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø indamigwanba, øyeelane mørøguen wamincha mørmumig køn, Tiuswei misaamera kuig køppe. ⁴ Mørøbguen mørangaig wamincha ashib pønrrømøwei, chugúinguen mørmubendø wamincha mørmøwei, trømbøig wamindamgailan wamincha indza mørmøwei indamig køn, treeg indamgailan maraashib pønrrømøtø, masken ñimbe Tiuswan ‘ungwa’ chib kømig køn. ⁵ Kaguende ñimbe yandø iigwane tsabø ashibelø køn: møguelø ishumburmeraba trømbøig marøbeløba, katø chigøben ashikken kønrrabaig trømbøig marøbeløba, chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø inchib, pønrramigwane ke tius mara tøgagøbeløba, treeløbe Tiusba, Cristoba nøm ashib karub purraisrømbe mugucha chi ketig utamig chigar kønrrab kuin kui.

Tørwei ureemera maig amønamigwan waminchibig.

⁶ Chiweingucha chi purugunrrabgailø wamindiiløtøga mugøben kegørrøsrkainab kønrrab kømø, kaguende øyeekkurrindøwei Tiuswei purø trømbøig namig købiibe tru mørmø misaameraim pala arrubig køn. ⁷ Inchawei ñimbe treeg marøbeløba lincha tøgatø marøb kønrrab kømø. ⁸ Kaguende ñimbe merrabsrømbe løstøyuælø købig kuig, møimbe Señorweinuube toryuælø køn. ¡Ñimbe amøñippe, tørwei ureemerasun amønay! ⁹ Kaguende tru toryugurri chi arrubiibe maya nugen purø tab indiiba, sølgandø tabig mariiba, ciertoniiba øyeeg køn. ¹⁰ Señorwan tab kui wanrrai maramigwan, mumay maren tab kui mørtashchab treegwan lab melamig køn. ¹¹ Chi tabig marig kørrømisrtrabig chigaig løstøyuigwan mariilan ñimgucha tøgatø marøb kønrrab kømø, masken ñimbe treeg inchibgunrriibe øyeebe kalø køn cha eshkabguen pønrramig køn. ¹² Kaguende nømui chigøben søratø mariiløbe wamindamikken kørig kønrraptiig trømbøig mariilø køn. ¹³ Inchen tru chigurrimbunø købigwan toryu pønrsøbene, maig kuigwan törgandø asamig kenamisran. Pøs tru chiwandøgucha maig kuigwan asha kømig kønrrai törgandø kenamarøbiibe tru tør køn. ¹⁴ Inchawei øyeeg chibig køn:

“Ñi, kib lataig tsubiibe, kiagasra,
kwallai utugurri kurrø cha.

Cristobe ñun kebilønrrun” cha.

¹⁵ Inchawei tab isuamøra amønay ñim mandø amønamigwane. Kan chugúinguen mørmeelø lataig amøñimøtø, maig amønamigwan tab isuamøra amøñibelø kuy. ¹⁶ Chigøben tabig maramdiig pubene, treegwan ka purainraindø ashatø pønrrømøtay. Kaguende purø kaig kwalømmerna

køn. ¹⁷ Inchawei ñimbe ke chugúinguen mørmeelø kømøtay. Treeg inchimøtø, Señor nam chiwan martraim palai watashchab trunun nebua ashchab indamig køn. ¹⁸ Vino mucha; mutsiiramøtay. Truibe chugatig kaig marøg køben kaig martrai srua ibig køn. Masken treeg kømøtø, Espiritu Santotø netsailø kømig køn.

¹⁹ Ñimbe salmostøga, himnostøga, Tiusweimburabelan cantailøtøga kangurrin kangurri waminday. Ñimui manrraugurri newan isua cantab, Señorwan maya nuguen tabig køn chib waminchib. ²⁰ Chu uragucha Tius Møskawan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ tay chiwandøgucha lutøgurri namui Señor Jesucristoi munchiyu.

Tiuswei ureemera keeba, sraimba mandø kømigwan waminchibig

²¹ Ñimbe kanikkurri kanikkurri lata mørøb melamig køn, Criston køriibala tøgagúikkurri.

²² Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn, Señorwan lataitøweingue. ²³ Kaguende keebe srawane nø asha karubig tur køn, Cristo nui iglesiai, tru nui asrwein tur køb lataitøwei, truigwane tru Kaigyugurri Wesrabig nøtøwein køn. ²⁴ Cristo nø maig karuigwan iglesia møra marøb melab lataitøwei, sraløgucha kelane treetøwei mørøb melamig køn chiyutøgucha.

²⁵ Keløbe nømui sralane undaguelø kømig køn. Cristoma nui iglesian undag køptø, nui øsig kuigwan nøashib tranig køn, ²⁶ tabig nuyasiitø tarømari misaamera kønrrai martrab, tru nui wamdøga piu umbu ulsraitøga pillmawa, chish mara, ²⁷ iglesia tørguegurnabig, kaig mariitøga chigucha chillig inchaig kømíig, maig købendiig trømbøtiig mindig kømøwei, chi tre lataibe chiguchagaig, masken treeg kømøtø, tabigweindø tarømarig, kaig mariitøga chillig inchaig kømíig treeg pasramig kønrrai nuyasiitøwei øyamay kenamartrab indig køn. ²⁸ Øyeetøwei keløbe sralan undaguelø kømig køn, nømui asrwan lataitøweingue. Nui srawan undaguibe nøasiitø undaaran. ²⁹ Kaguende mugucha nui asrwane managuen nøasiitøweimbe tsaliinchimøn. Treeg kømøtø, asr maig palai inchen mab muchib, maig køben kønrrain kømø ashib tøgagøn, Cristo iglesian ashib tøgagøb lataitøweingue. ³⁰ Pøs kaguende nambe nui asruelø kuimba, namungucha treetøwei ashib tøgagøn. ³¹ “Inchawei treekkurri møøbe usri møskawane elacha, sraimba kandø misrtrun. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun.” ³² ¡Øyeebe mandø kuinguen møramgaig purø nuig køn! Inchendø iigwan waminchippe, ‘Cristonba, nui iglesianba treeg køn’ cha waminchar. ³³ Inchawei treeg købene, ñim keløbe møitøgucha sralane ñimui asrwan lataitøwei undaguelø kømig køn. Inchen sraløgurrimbe kelane maig købash inchimø, kørig tøgar kømig køn.

6

¹ Señorwan undag købiitø ureemerabe ñimui møskalane mandø chiben treeg møramig køn. Kaguende iibe treeg maramig søl køn. ² “Ñui usri møskawane maig købash kømø, purø tab inchib tøgagu, ³ yu pirau purø tabig kasraatø tsumig kønrraimba, øsig køllirab tsumig kønrraimba.” (Tru maig maramigwan martrai karua pønrsailøyu iimerrig køn, tabig tranrrab misra kørrømisrigwan utamibañauibe.)

⁴ Inchen ñim møskaløbe ñimui uregwane namishib namig køtanmaptø menrra inchimøtay namig isumønrrai. Treeg kømøtø, sølwan maram

kusrenrrai kusrenanøb, Señor maig kusrenaniitøga ‘øyeeg maramig køn’ chib waminchib kusrenanamig køn.

Ka karuindø melabeløba, karub pera købeløba

⁵ Ñim, karuindiig melabelø, yu pirau ñimun karub pera købelane møramig køn, køriibala, maig købash inchimø, manrraugurri tabig isua, Criston mørøb melab lataitøweingue. ⁶ Marøppe, nømba ka tab kørrømisraptø marmumig køn, nøm ñimun ke ashib pønrrøbendø. Cristo karuindiig melabelø køppe, Tius maig martrain køben palabinøtø kømø, tabig martrurmab isua maramig køn. ⁷ Maramigwane ka palabinø inchib, møguelayasig marøb pønrrermab isua marmøtø, marøppe, martrab isua Señorweyasig lataig maray. ⁸ Yandø ñimbe ashibelø køn, karuindiig megabigwan lata, kabe mu karuimig nuimburab uñibigwan lata, møigwandøgucha chi tabig marigwan tru marimburøbe Señor nø tranrrab kui.

⁹ Inchen ñim karub pera købeløbe ñimui karuig mørøb melabelane ñimguringucha tabig tøgaguy ‘yeegwane chigøben martrumøn’ chib, chinetø chimøtø. Kaguende ñimbe ashibelø køn, tru nømun ashib karub pasrabig tru Señorøwei ñimun ashib pasrabiibe srømbalærø wabig kui. Kaguende Tiusbe møigwane purømisrøb, kandarøtø inchimig køn.

Tiuswei uregwan kwaimandziiba chitøga kwayanrrai traniiø

¹⁰ Trube, mømibe yandø Señorweinuuba, nui maramburab marøb tøgagúig purø nuiguba kørrønrrabgaig mur pønrramisray. ¹¹ Tius tru chitøga kwayanrrai kerrigu traniiøtøga tamara pønrramisray, nugwaimandzig purø may kegørrøsrkønrrab tamara pønrsra kua kegørrøsrkønrrab inchen, maig kuingucha kørmø kwayawa, truyu puraambub ambamig kønrrai. ¹² Kaguende nambe kwayab puraambub ambamibe yu pirau misag yaumbaig, animbaig, treeløba kwayamig kømøtø, tru nøm asha karubeløba, katø mugucha manchinrraingaig karubeløba, tru løstøyu nøm muba karumburab karub pønrrabeløba, tru kwaimandziimera larrø trømbøig marøbelø srømbalærø pønrrabeløba, treeløba kwayamig køn. ¹³ Inchawei øyeeg købene, Tius chitøga kwayanrrai traniiilane truigwane kerrigu tøga pønrray, kaig kwaløm pubene, kullaaramø pønrramig kønrrai, incha yandø øyeegwan kerrigu chab mara pønrramisrikkurrimbe kørrønrrabgaig mur pønrrønrrab.

¹⁴ Inchawei kørrønrrabgaig mur pønrray, tru newan cierton wamindiitøga pørønawa lataig. Trugurrimbe tru sølgandø tabig amønaitøgabe, tru pechoburab chinchimønrrai katabigwan kewa lataig pønrray. ¹⁵ Tiuswei tru tabig srø wam chi isumgaig tab købigwane waminchab amrrab muniitø pønrramig, srøbyu keetigwan lataitøwei tøga pønrray. ¹⁶ Kerrigu iilø kømnetø, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwane sølburramamønrrab katab srua pasraigwan lataig tøga pønrray, tru nugwaimandzig flechameran piløga petiiø, chigurrimbunø amrrubigwan kweetsamig kønrrai. ¹⁷ Katø tru kaigyugurri wesraig kømig tøgagúigwane chinchimønrrai turyu petsig kan tsandzøn cascon lataig tøga pønrray. Espíritu Santoi espadane srua pønrray, triibe Tiuswei wamwan. ¹⁸ Tiuswei Espíritu maig maringaruben, Tiusba waminday, chu urastøgucha ñim mumay køben Tiusba waminchib, miab indiiløyu. Isua ashiptø kuy, Tiuswan ‘purugurra’ cha miab, nui misaamerai mayeelayasig maikkucha pesannab kønrrab kømøtø.

¹⁹ Katø naimburabgucha Tiuswan ‘purugurra’ chib miarrunrrigay, na ke waminchab inchen, tru na maig tamelan nan tranrrai, tru Tiuswei tabig srø wam sörig pasrabigwan nebua ashchai chigucha chi korig kuin kømø, wamindamig kørnrai. ²⁰ Truigwan Jesucristo nø waminchib pasrab lataitøwei yu pirau nui wamwan na waminchib pasørnrai pasrig kur. Katøgucha kailan keeri yau pasrar. Tiuswei wamwan na maig wamindamigwan chigucha kørømø wamindamig kørnrai Tiuswan miarrunrrigay.

‘Ka amøñiqueh’ cha wamindig srabelø

²¹ Trube, treeg købene, Tíquico, namui undaarraig nuneg, Señorwei maramigu chu uragucha tarømisrmø, chi maramelan nø asha marøb megabiibe, na maig tsuigwanba, katø na chi marøb megaigwanba, kerriguba ñimun eshkanrrab wam srúa inrrun. ²² Nabe nune truweiwei ørar, nam mandø melaigwan ñimun wammøøsrørnraimba, ñim truba tab kui mørøb kørømisrtraimba.

²³ Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ambugurri igurri tab købig arrubigwan nunelan tranrrai inchar, undag købig tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwanbañau. ²⁴ Tiuswei tru ka yandø tab indiibe tru namui Señor Jesucriston undaarraigwane managucha patsørnraingaig undaarabelø mayeeløba pasørnrun.

Filipenses

Pablo kailan keeri yaugurri Filipos iglesian pørøb

¹ Pabloba, Timoteoba Señor Cristo Jesúsweimburabigwan marøb melabelø Cristo Jesúskurri Tiuswei misaamera mayeelø Filipos ciudasrø warabelan pørar, tru Tiusweimburabelan ashib pera pønrrabelanba, Tiuswei yau purugunrrai wesrawa pønrrailanbañau. ² Namui Tius Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim tøgagønrrai inder.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan 'purugurra' cha miab

³ Na ñimun isuimørig nai Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib, ⁴ chu uraskucha na Tiusba wamindimørig ñim mayeelaimburab kasraatø miabig kur, ⁵ kaguende ñimbe tru Tiuswei tabig srø wam tabigweimburabigu srø pølbasrøb kwalømgurri møin kwalømgatig lincha marøb melabeløgurri. ⁶ Nabe iigwan treegwein kønrrab kui asha indig køn: ñimuinug tabig marøb pølbasrøbiibe Jesucristo arrum kwalømgatig ñimune newanelø kønrrai tamarøb pasrønrrab kui. ⁷ Ñim mayeelaimburab na øyamay isumig søl køn. Kaguende nabe ñimune nai manrraube tōga pasrabig kur. Na kailan keeri yau pasraigu lata, mui merraptøgucha Tiuswei tabig srø wamwan purømisrøb, maig kui ashchai 'øyeeg køn' chib, waminchib pasraigu lata, Tius tru ka yandø tab indigwane ñimbe naba tōgatø utab køn. ⁸ Inchawei Tiusbe asha pasran, na ñimun mayeelan pesannamø, truba truba isubig kuigwan Señor Jesucristoi undag købbitōga. ⁹ Inchawei na Tiusba waminchippe, ñimui undag købiibe katøguchinguen katøguchinguen nurab inrraimba, katø purø nu nebua ashib kusreb amrraimba, maig køb arrubigwan tōrgandø nebua ashib amrraimba miabig kur. ¹⁰ Chiwan mas tabig kui nebua ashibelø misra, kaig marig chigar chishelø 'ñibe øyeeg kalø mara pasran' tainab pønrramig chigar kønrrai, Jesucristo katø arrub kwaløm. ¹¹ Jesucristoinukkurri arrubig tru tabig sølgandø marig, treeg ellmarig arrubiitø netsaim pønrrønrrai inchar, Tiusweyasig maya nuguen tab indig kønrraimba, purø tabig wamindig kønrraimba.

Na øsig unamibe Cristo køn

¹² Nai nunelø, nan chi pub arrubiibe, Tiuswei tabig srø wamweimburappe masken purugubguen inchib arrin kui, ñim wammøra kønrrai inchar. ¹³ Inchawei tru palacioyu suldaumera lata, katø maya misaamera lata, kailan keeri yau na pasrappe, Cristogurri keerim pasrai asha køn. ¹⁴ Inchen nan treeg pasrønrrai keerikkurri, nai nuneløbe, kerrigu lutauba, chigucha kullaaramø pønrramisra, Tiuswei wamwan chigucha chi kørmø waminchibelø køn.

¹⁵ Pøs ka isatø kømø, møiløbe Cristoimburabigwan eshkab waminchippe, pusrkwai ashib tsalø køppah, ka kwayam lag køppatø marøbelø køn. Trune kaneløbe tabig isua, marammay maran. ¹⁶ Incha iiløbe Cristoimburab eshkab waminchippe, undaguelø isuar kua waminchibelø køn, Tiuswei tabig srø wamwan waminchib purømisrøb pasrønrrai, nan pasrig kui asha. ¹⁷ Trune tru kaneløbe Cristoimburab eshkab waminchippe, ka kwayam lag køptø maran,

tabigwan isua kòmõtø, ka indzaashig køptørre marøbelø køn, kailan keeri yau na pasramnebe katøguchinguen isuim pasrønrrai martrab isua.¹⁸ ¡Inchendø chigúin kønrrautah! Ka isatø inchib Cristoimburabigwan ka wamincha møri lata, kabe cierton wamindi lata, pøs mumaytøgucha Cristoiwan waminchib, kusrenanene, nane kasrag køtan. Incha nabe katøgucha kasraarabig kasraaramønrrun,¹⁹ ñim Tiuswan nayasig miab melaikkurrimba, Jesucristoi Espíritu nan purugúikkurrimba, øyeeg pub arrubiibe na øyeeg keerig pasraigugurri wesraig kømig punrrab kui, nabe asha pasrar.

²⁰ Chiyugucha na chi kørig misrmø purayamuitamab isua pasraig, treeg punrrab kui, masken chi kullag isumøtø, møi lata, chu urastøgucha, Cristobe nai asru purø nuig marøb tabig wamindig kønrrun, na øsig pasrai lata, kabe na kwaimbala lata.²¹ Kaguende naimbe øsig unamibe Cristo køben, kwamibe maya nuguen tabig tøgag køn.²² Inchen na asru øsig uniibe, Tiuswei marameløyube tsabøtø truba nørrø kønrrai maramdiig kønrrautan. Trube, ¿nabe møigwan merrarrawa pasramisrtrab køh? Pøs mandøguen kømøtan.²³ Inchawei nabe mumay yam kuinguen mørmøwa pasrar. Nane yugurri webya, Cristoba wanrrab yainrrabna køtan. Kagen trumaybe naimbe masken tab kønrrautan.²⁴ Inchendø na øsig pasramibe katøguchinguen tab kønrrab køn ñimuimburappe.²⁵ Inchawei øyeeg kønrrab kui ashabe, chiguen kømøtø, ñimba unamuitamab isur, ñim mayeeløba kørrømisrtrab, katøguchinguen katøguchinguen nebua asamigwan ñim nebua ashib, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan kasrag tøga pønrramig kønrrai.²⁶ Ñim naimburab Cristo Jesúsweinug maya nuguen tab kui pønrramig punrrai, na ñimui utu katøle arrua pasraikkurri.

Jesucristoi srø wam tabig maig chibig køben treeg marøb amønamiig køn

²⁷ Jesucristoi srø wam tabig maig køben, trumay treeg amønamiirre mas palan, na ñimun ashchab arri lata, ashchab arrumui lata, ñimbe masken kanbalatø ke tab pønrramisra, tru isubigwan Cristoinuutø tøga pasra pønrramig Tiuswei srø wam tabigweimburappe, ñimbe kanbalatø mayeeløba ke kandø isub truba truba marøb køn tai wammørinrrabna køtan.²⁸ Katø ñimun ashig kømui inchibelø ‘chigøben martrumøn’ cha, kwaarøsrø tøgagúilø kømøweingue. Tru ñim truilø kwaarøsrøaimig pønrraibe nømuyasiibe managatig pinønrrab ambannuumay amrrab pønrrain kui asamig kenamisren, trune ñimbe truyugurri wesrailø pønrrain kui asamig kenamisran. Inchen iibe Tiusweinukkurri arrubig køn.²⁹ Pøs ñimune Cristogurri øyeekkatig tabig pønrrønrrai marøppe, nun ka kørewatø pønrrønrrai marmøtø, nuimburab chinetø nebuig melamig kønrraingucha marig kuig køn.³⁰ Nan maig kaig nebub arri asigutøwei ñimigucha melan. Katø møi ya nan øyeeg kaig puig pasraigwangucha ñimbe wammøra køn.

2

Jesucristo maig kuigwan nam asha kusremig

¹ Inchawei ñim Cristoinug kanbalatø pønrraikkurri kuñab purugumig tøgagøb, nui undag købig chi isumig kaanrrai marøbig tøgagøb, Espíritu Santogurri kanguelarrøtø lincha pønrramig tøgagøb, ñim larrø tab inchibelø, trurriugu lastima ashibelø kømigwan ñim tøgagøb indig købene,

² trube, nai kasrag købig palabigwan ñim nemartrunrrigay, mayeeløba kandø isub, undag købigwan mayeeløba trunundøwei tøgagøb, kandø lataig pønrrab, kandø lataig isub tøgagøb indiitøga. ³ Chiyutøgucha ke nõtø kønrrab inchimøwei, purø nuig kømmørø inchib marøb kønrrab kømøwein kømig køn. Masken treeg kømøtø, larrø tammayig, katøganelane ñim lataitøguen kømø, katøguchinguen nørreelø kønmab asha tøgagømig køn. ⁴ Møitøgucha ke nømuimburabigwandø tab kønrrai marøb kebamøtø, katøganelayasikkucha tab kønrrai maramig køn.

Cristobe managuen nuig misrmøtø, masken lamíig misrig

⁵ Cristo Jesús maig isubig købig køben, ñimgucha treetøwei isubelø kømig køn:

⁶ Nøbe trendø Tius købendø, nø treeg kuagucha,

Tiusba lataig kønrrab inchimuig køn, treeg kurmaptø elachimønrrab.

⁷ Masken treeg inchimøtø,

nø treeg kuigwane mendamara pasrøb,

kan karuindiig megabig lataig kønrrab treeg misra,

møguelø mailø køben treetøwein kørrømisra,

⁸ yandø møg lataitøwei misra pasrøwabe,

nuig kurmab inchimøtø,

nøasiitø chigucha kømíig lataig misra,

maig taigwan mørøbig køptø,

kwamnegatig maig taigwan marig køn,

trurrigu kurusu mesraig kwamig.

⁹ Inchawei treekkurri Tiusbe nune purø nuig kønrrai mara,

maya munchimeraim pala, nui munchiwane mu kui nebua asig

kønrrai tranig køn,

¹⁰ Jesúswei munchiwan wamindi møra, mutøgucha tømønramig kønrrai,

srømbalarøm pønrrabelø lata, yu pirauelø lata, pirø umbuelø lata.

¹¹ Mu misaameratøgucha Jesucristobe Señor tru Mayelaim Pala Nø

Ashib Pasrabig køn chib waminchain kuig køn,

Tius Møskawan maya nuguen tab indig kønrrai.

Tiuswei ureemerabe yu pirau kan tør latailø kømig køn

¹² Inchawei ñim nai undaarailø, na ñimba pasrøben, chu uratøgucha mørøb melabelø, na mõi ñimba pasrømubene, katøguchinguen mørøb melabeløbe, kaigyugurri wesruigwan ñim tøga pønrraigu nørørabig nørøranrrab marøb ambay, køriibala, purø isuptø. ¹³ Kaguende Tius, nø køn, tru maramigwan martrab isunrraimba, katø marøbelø kønrrai ñimuinug tranøb inchibiibe, tru nø maig martrab isuigwan treeg marig kønrrai.

¹⁴ Chiwandøgucha marøppe, ñimuinetø chinetø chib mulla mørmøwei, chinetø aleguiyab pønrrømøtø maray. ¹⁵ Mugøben ñimun 'ñibe øyeeg køn' tainab pønrrømeelø, kørrøteelø, misaamera larrø minchar, purø kaig misaamerai utu, ñimbe Tiuswei ureemera chigucha kaig mara chillig inchar kømeelø, ñimbe truilai utube yu pirau pala pilab pønrrabelø latailø kuy, ¹⁶ Tiuswei wam øsig kømig tranøbigwane elatchab kømø, tab tøga pønrrabelø. Treekkurrimbe Cristo katø arrub kwaløm truba truba tab kui pasramig kønrrautan nane, na larrø muraaraig pasrønrrab luløb lataitøwei, na truba muraaraig marøb megaibe ka yandiig kørrømisrmøwei inchen. ¹⁷ Ñimui isubigwan ñim Jesucristoinuutø pasra

tøgagúikkurri marøb kuibe kan animal kweecha Tiuswan keta tranøb lataig marøb tögagúig køben, trubala na øsig kuigwan itølusig kønrrai tranamig nebuinguen mayanguen tab kuimørøb tranamønrrun, ñim mayeeløba mayanguen kasraarab. ¹⁸ Inchawei ñimgucha treetøwei mayanguen tab kui mørøb, naba mayanguen kasraaray.

Timoteoba, Epafroditoba

¹⁹ Señor Jesús treeg kønrrain købene, Timoteowan petø ørtrab isur, ñimuisrøngurri wam srua arruben nagucha ñim maig waraigwan wammørabe, katøle tab kuimørøb wamig kønrrai. ²⁰ Pøs katøgan munguen nø lataibe tögagømur, ñimuimburab tab kønrrai inchib, treegwan martrab truba truba isubig, trurrigu ka isatø inchib pasrømiig. ²¹ Kaguende mayeeløba nømuimburab tabig pub attraingøba labelø køn, Cristoimburab tab kønrrain kømøtø. ²² Pøs ñimbe Timoteowane yandø mu kui ashibelø køn, kan nusrkai møskawan lataitøwei Tiuswei tabig srø wamwan wamindamigu naba marøb pasrabig køn. ²³ Inchawei yu naimburab chi pub arrubig maig kørrømisri ashabe, nun ørtrab isur. ²⁴ Inchendø nagucha naashib ñimun ashchab peba arrumigwan isua tøga pasrar, Tius naba pasraikkurrimbe. ²⁵ Treeg kuindøgucha namui nuneg Epafroditon ñimuimay katøle øramig truba palai ashar, maramigu nan purugub, kan suldau lataitøwei tru maramigu naba lincha megabig, katø ñimuisrøngurri naimay wam srua arrubig, na chi palai megaben nan ashchai ñim ørigwandøwei.

²⁶ Nøbe ñimune asinrrabna kui truba isui inchib unig kuig køn, kaguende nø kwanrøø tsuin kui ñimbe wammøra kuimba trurrewei isub. ²⁷ Isa kømøtø, yandø ke kwamdø palabig tsubwei indig kuig køn. Inchendø Tiusbe Epafroditon lastima asig køn. Katø nundø kømøtø, nangucha lastima asig køn, na yeeg isuig megamne, srøitø srøitø isuig megamig arrumønrrai. ²⁸ Inchawei nabe nune mas peba ørtrab isur, ñim katøle Epafroditon ashabe truba kasraaraben, na chi isumø tab wamig kønrrai. ²⁹ Señorgurri nune truba kasraatø utay. Katø Epafrodito lataitøwei melab møguelane truba tab inchib tögagømiig køn. ³⁰ Kaguende Cristoi maramelan marøb megaikkurri nøbe yandø ke patsønrraptiig tsuig kuig køn, ñim ñimashib trugatig nan purugunrrab kaimailøyu kwam lab nøguen purugub.

3

Ka namuimburab isuitøgatø Tiuswan nebunrrab inchimumig

¹ Møimbe trube, nai nunelø, Señorweinug truba kasraaray. Nane chigucha chi pesriig kømøtan, na ñimun pørigwan katøle trunundøwei pøramibe, øyamaybe ñimuinguen chi isub kørrømisramig kaanrrai tabguen køn.

² Tru wera lataig inchib misaamera, chi tabigwan kømø, kaigwan marøb amøñibelø, tru asrwan parøb mindishibelan ñimbe purø ashiptø kuy. ³ Kaguende tru treeg circuncidailøbe nam ker, Tiuswei Espiritutøga køriibala tabig waminchibelø, Cristo Jesúsweinug purø tab kui mørøb kasraarabelø, asru chi mariitøga 'øyangurrimbesin' chib pønrrømeelø. ⁴ Kaguende naimburabgucha asru treeg mariitøga 'øyangurrimbesin' chib pasramig tøgagur. Pøs asru treeg mariitøga 'øyangurrimbesin' chib møg inchib pasrønrraptiig mube købwei inditarru køben, nabesi katøguchinguen 'treeg kur' tamig tøgagur. ⁵ Naneguende kal-laig trune kwalømyube

circuncidaig kɔbig kɔn. Nabe katɔ israelitasmerai misagugurri arrubig, tru Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig kɔb, hebreo, trendɔ hebreomerai anin nusrkain kɔb, katɔ tru maig maramigwan martrai Moisés pɔrig maig chibig kɔben trunun purab punɔmɔ marɔb pasra-big, katɔgucha fariseo kɔbig kur. ⁶ Inchen na maig chull isuigwan ke chinchimmɔrɔ inchib maramibe, tru iglesiayuelan kaig maramig naimbe truig kɔbig kɔn. Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pɔrig maig chibig kɔben truigwan na sɔlgandɔ tabig kuigube ‘kalɔ maran’ chib muguen chi tainamɔ mɔg kɔbig kur.

⁷ Merrappe ɔyeelɔbe naimbe truba truba nɔrriig tabig kɔbig kuig, Criston nebua asikkurrimbe mɔimbe truilɔbe chigucha kɔmɔig kɔbig kuin kui mara tɔgagur. ⁸ Inchagucha treetɔguen kɔmɔ, Cristo Jesús nai Señorwan na nebua asiibe, kan chibaguen ɔyeeg kɔn cha, kemesra eshkamgaig purɔ nuig purab tabig kɔben, tru na tɔgagúigwane chigucha kɔmeelɔ mara tɔgagur. Inchawei nɔgurri nabe kerrigu trunune chi asamig kaanrrai, wendɔbasra ɔyeegwane chigucha kɔmɔig kan kɔsɔngɔmdɔ shau lataig mara tɔgagur, Criston na nebua tɔga pasramisra, ⁹ nuinug na pasramig kɔnrrai. Tru na naashib tabig sɔlgandɔ marɔb taig tru maig maramigwan martrai pɔrigugurri arrubiitɔga inchimɔtɔ, tru isubigwan Jesucristoinuutɔ pasra tɔgagúikkurri arrubigwan tɔgagɔnrrab inchar, tru tabig sɔlgandɔ marig Tiusweinukkurigwan. ¹⁰ Nane Criston mas nebua ashib, nɔ kwawa, katɔle ɔsiiranrrai maramburab marɔbigwan nebua ashib indinrrabna kɔtan, katɔ nɔ chine isumdiig puinab megamigu treetɔwei puinab megawa, kwamigugucha nɔ lataitɔwein kɔmɔig nebuben, ¹¹ nagucha mumay kɔben kwailai utugurri ɔsiirawa kurramigwan nebua tɔgagɔmɔig kɔnrrai.

Nabe tru pumsrɔ pumigwandɔ asha yar

¹² Nabe ɔyeeg chippe, ‘kerrigu newan yandɔ nebua tɔga pasrar’ cha, kabe ‘yandɔ chigucha palɔmɔig newan tabig kur’ cha trenchimur. Inchendɔ nabe ibig ibig yamɔnrrun tru nebumigwan nebuinatashchab, kaguende Cristo Jesús nɔmerrig nan nebua tɔga pasramisrig kɔbig kɔn. ¹³ Nai nunelɔ, kabe nabe ‘iigwan yandɔ nebuaguen pasrar’ chimur. Inchendɔ nabe iigwan marinabig kɔn: yandɔ wendau kɔrrɔmisrɔb ar-rubigwane pesannawa, nai pumsrɔ pumigwan nebunrrab tranrrab megar. ¹⁴ Incha nabe chu pumsrɔ pumigwan punrrab isua lulɔb megar, tru lulimburɔ na kanaigwan utamig kɔnrrai, tru treegwan utamig kɔnrraiwei Tius nan Cristo Jesúskurri srɔmbalasrɔmay wamisrɔmay.

¹⁵ Nam mayeelɔba Tiusweimburabelɔyu newan nɔrrɔrawarbe ɔyamay isumig kɔn. Inchen ñim chigɔben peemay isua kuin kɔbene, trube, Tiusbe ñimune trunungucha tɔrmarɔb kenamartrun. ¹⁶ Inchen nam yandɔ nebua tɔga pɔnrramisrigwane truig maig kɔben trunun tarɔmismɔ, amɔñibig amɔñigun.

¹⁷ Nai nunelɔ, na maig uñibig kɔben, treetɔwei amɔñib, katɔ nam maig amɔñibelɔ kɔben treetɔwei amɔñibelane asha kuy. ¹⁸ Nabe mɔindɔ kɔmɔtɔ, ñimune katɔle, katɔle eshkaig kuig kɔn, mɔimbe kappin kɔrrɔgɔbguen eshkar, Cristo kurusyu kwaigwan tsaleelɔ ashig kɔmui inchibelɔ truba nu amɔnaimba. ¹⁹ Nɔmuimbe pɔnrrɔnrrab ambamibe, pinab pinɔnrrab ambamsrɔmay ambamig pasran. Nɔmuimbe mab muchib waramibe kan tius lataig kɔben, kɔrikken kɔnrraptiig mariitɔga nɔmbe purɔ nɔrreelɔ misrɔb pɔnrrabelɔ, nɔmbe ka yu pirauigwandɔ isua pɔnrrabelɔ kɔn. ²⁰ Trune

tru nam purramibe srømbalasarøn køn, tru Kaigyugurri Wesrabig, Señor Jesucristo, trusrøngurri tru nø arrumigwan nam truba truba munig melaig nø waisrø. ²¹ Nøbe namui asr trengatig kømígwán peemayelø kønrrai yunømara, nui asr tørguegwalmabig lataitøwein kønrrai martrun, tru chiwandøgucha nø ashib karub wamig kønrrai tru nui maramburab marøbig truitøga.

4

¹ Inchawei, nai nunelø, truba undaarailø, na truba asinrrabna kui inchib isub uniilø, ñimgurri na truba kasrag kui indiilø, katø ñimbe naimbe kan corona lataig tøgagúilø, øyeetø Señorweinug tarømismø melabig melønrrigay.

‘Øyeeg melønrrigay’ chib wamindiilø

² Evodianba, Síntiquenba Cristogurri numøsralan peg peg isub pønrrømøtø, Señorgurri kandø isua pønrrørrunrrigay chinrrab inchar.

³ Katø nai maramigu elachimø maram purugub megabigwan ñungucha purugurrunrrig chinrrab inchar, tru iig ishumburmeran ñui nuchalan, na Tiuswei tabig srø wamwan waminchib uñen, nømbe nai mendig lata tranrrab lincha lllirab melaig købig køn, katø Clemente køben, katøganelø naba lincha marøb melabelø købengue. Truilai munchimerabe tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu pørig pønrran.

⁴ ¡Chu uraskucha Señorba pønrraikkurri kasraaray! Katøyug trendamønrrun: ¡Kasraaray! cha. ⁵ Ñimbe truba tab inchibelø kuigwane mayeelø nebua asig kønrrai inday. Señor arrumibe lutau køn.

⁶ Ke ka yandø chinsraatø inchib, ke chab pureb kui lataig inchimøtay. Masken treeg inchimøtø, chiyutøgucha Tiuswei merrab, ‘øyeeg palai meler’ chib, nøba waminchib, ‘øyeeg purugurrunrrig’ chib miamig køn, trurrigu ‘ungwa, ungwa’ chib. ⁷ Inchen Tius tru chi isungaig tab købig chi isuilan purab nuibe tru ñimui manrrømeranba, ñimui turyu isubigwanba Cristo Jesúsweinug pønrrønrrai tøga pasrønrrun.

⁸ Trube, mømbe yandø, ñim nai undaarailø, chiyutøgucha ciertonigwanba, chiyutøgucha maig købash inchimumigwanba, chiyutøgucha sølgandø tabigwanba, chiyutøgucha newan tabig chishigwanba, chiyutøgucha larrø tammayig kømigwanba, chiyutøgucha yeeg tabig kønrrab chib wamindigwanba isumig køn. Katø chigøben purø tabig tøgagúin kui, kabe tabig wamindig kønrraptiig treeg købene, trunungucha, trube, tøga isuy.

⁹ Na chigurrimbunø kusrenaniilanba, na chi marigwan ñim uta, na maig kuigwan, na maig mariilan ñim ashib, ñim mørøb indiilanba, iilane marøb ambamig køn. Inchen Tius tru chi isungaig tab købiibe ñimba pasrønrrun.

Filipossrø Cristogurri nunelø Pabloyasig an purugúig

¹⁰ Nabe Señorweinug truba kasraaray, ñim katøle nan isunrrab indin køben. Pøs ñimbe isuppe, isubwei inchendø, tru øyeeg maramibe pumø srø kuig kuinrrun. ¹¹ Nabe øyeeg chippe, palain pasraptø trenchimur. Kaguende nabe nan maig pub arrindøgucha treegu kasraatø purayam kusrewa kur. ¹² Chi palaim pasramig maig kui mørøb, chigucha palømmø uncha tøga pasramig maig kuig mørøb inchibig kur. Maig pub ar-rindøgucha kerrigu treegu purayamigwan kusrewaig kur: patsau chi palønrraingaig tøga wamig nebui lata, parø purayamig nebui lata, uncha

tøga wamig nebui lata, chugurringuen kømui wamig nebui lata. ¹³ Cristo naba pasrøbene, chiwandøgucha kaimamø maramønrrun, kaguende nõ nan purugub pasraikkurri. ¹⁴ Inchendøgucha na truba isui megaben, ñimgucha treetøwei lata naimburab isub purugub melaibe mayanguen tabig køn.

¹⁵ Katø ñim filipossreelø isua kuinrrun, Tiuswei tabig srø wam ke srø kebyaindø køben, tru Macedoniasrøngurri na yandø inrrab inchen, mu katøgan iglesiabe purugumuben, ñimbeguende nan an purugub, nagurri purugúigwan utab indamig kønrrai marig købig køn. ¹⁶ Incha trutø kømøtø, na Tesalónicasrø uñenguen, ñimbe pamayguen purugua ørig købig køn, nai chi palabeløyu nan purugunrrab. ¹⁷ Kabe ñim nan ke ka tranrraindø isua trenchimøtø, tru ñim mariiløbe katøguchinguen ñimuindøwei nurab inrraimab isua trenchar. ¹⁸ Inchendø nabe chi palabigwan kerriguh uta tøgagur, unchaguengue. Tru ñim nan keta trana øriilø Epafrodito srua arrua traniiløbabe, ¡katø! chigucha palømøzhig tøgagur. Tru ñim keta traniibe kan animal kweecha Tiuswan tranig, purø may irrabzhig lataig køn, Tius truba truba tabig kui asha utamdiig. ¹⁹ Inchawei nai Tiusbe ñimune chi palabigwan lutøgurrih tranrrun, nui tru chigurrimbunø chigucha palømíig tørguegwalmabigu maya købigwan Cristo Jesúscurri. ²⁰ Namui Tius Møskawan managatig tørguegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

Wamindiilø srabeig

²¹ Cristo Jesúscurri Tiuswei misaamera mayeelanba 'ka amøñigüeh' chirrunrrig. Katø namui nunelø naba amøñibelø chigucha 'ka amøñigüeh' cha øran. ²² Katø Tiuswei misaamera katøganeløgucha ñimun 'ka amøñigüeh' cha øran, trugurri katø mas 'ka amøñigüeh' cha ørøppe, tru Roma maya misagwan ashib karub wabig Césarwei yau purrabelø, truilø øran.

²³ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.

Colosenses

Pablo 'ka amõñiguh' chib pørig

¹ Tius trendø treeg kønrrain køben na Pablo Jesucristo nøashib karua ørig nai nuneg Timoteoba misra, i kilgawan pørar, ² ñim Tiuswei misaamera chu uragucha tarømisrmø melab nunelø Cristo Jesúsba kanbalatø pønrabelø Colosassrø warabelan. Namui Møskai Tiuswei ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar.

Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' chib

³ Chu uraskucha nambe ñimuyasig Tiusba waminchippe, nun 'ungwa, ungwa' chibelø ker Señor Jesucristoi Møskawan. ⁴ Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayamba ñimbe truba undaguelø kuigwanba wammører, ⁵ tru ñimuyasig srømbalatrø esegaig pasrabigwan ñim muniirabelø kuikkurri treeg kuigwan. Truigwane Tiuswei tabig srø wam newan ciertonigwan waminchen, ñimbe mørig købig køn, ⁶ tru ñimuisrø kebiben. Inchawei yu pirau chutøgucha tru tabig srø wambe truba truba nurab, kan yell larrøbichib ib lataitøwei, ñimui utugucha treetøwei larrøbichib arrun, tru ñim Tiuswei wamwan mørøb, katø Tiuswei tru ka yandø tab indigwan maig kuigwan ñim tab chigúi mørøb indin kwalømgurrimbunø. ⁷ Epafra maig kusrenanig køben, trunun ñim kusreig køn. Truibe namui undaaraig, tru marameløyu namba lincha marøb megabig, Cristoiwan maizhikken elachimø, ñimuyasig tab kønrrai marøb megabig køn. ⁸ Katø, Espiritu Santogurri ñim undag købig tøgagúigwan nøgucha namun eskatan.

⁹ Incha treekkurri namgucha trunun wammørin kwalømgurrimbunø chu urastøgucha ñimuyasig elachimø, Tiusba waminchib miabelø ker, Tius tru nø maig martrai palai waigwan ñim nebua asamburab nebua ashibelø kønrrai Tiusweimburabigu, newan nebua asamig kusreitøgaba, katø tab chigúi møriitøgaba. ¹⁰ Amøñippe, Señorweyelø kui asamdeelø amøñinrrai miabelø ker, chiyutøgucha nø tab kui mørøb wamig kønrrai marøbelø, ñimui chigøben tabig mariiløbe, yell larrøbichib ib, katø Tiusweimburabigwan nebua asamigu nørrørab ambamig kønrrai. ¹¹ Nui mayanguen tabig maramburab marig kerrigu maya tøgagúig, truitøga kullaaramø, ka melamig kønrrai martrai miabelø ker, maig pub arindøgucha mur isua melaptø melamigweyasiiba, maig indindøgucha tammay melabig melamigweyasiiba. ¹² Tius Møskawan 'maya nuguen kasraatø ungwa' tay, tru nø ashib karub waisrø tørguegwalmabnug nui misaamera ketig utamigwan ñim tøgatø utønrabelø kønrrai tamara pønsraigwan. ¹³ Kaguende nugwaimandzig løstiigu nø karub pasrabigugurri Tiusbe wesrawa, namune nui undaaraig Nusrkai nø ashib karub waisrø purøørig køn. ¹⁴ Nø nuielø kønrrai nambe kaigyugurri wesrailø ker, namui kaig mariilan yandø pesannab chi ulø payimeelø.

Cristo tru chiwandøgucha purab nuig

¹⁵ Tius, tru namui kaptøgabe asiimigwan øyeg kuitamab asamig, Cristobe truig køn, chigurrimbunø pønrabigwan marmøwatøsrøwei tru srøsrø nømerrig pasrabig. ¹⁶ Kaguende Tiusbe Nusrkaingurri mara

pønsraig køn tru srømbalasrø chi købigwan lata, pirau chi købigwan lata, kaptøga asigwan lata, asiimíigwan lata, reymera purramisra karub purraigwan lata, kerriguwan nøm merrarrawa karuigwan lata, katø nøm asha karuigwan lata, katø mugucha manchinrraingaug karuigwan lata, kerriguba nøgurri mara pønsraig køn, trurrigu nuyasig kønrrai. ¹⁷ Nøbe chiwangucha marig kaabenbatøsrøwei manawei købig kua, chigurrimbunø pønrrabiibe pinømø, nøgurri pønrrabig pønrran. ¹⁸ Inchagucha nøbe asrwei tru tur køn, tru iglesiai. Nusrkaimbe manawei nømerrig købig, kwaitai utugurri katø nømerrig øsiiraig køn, chiyutøgucha nø purab nuig kømig kønrrai. ¹⁹ Kaguende Møskawane mayanguen tabig asønaig køn, nø maya nu kømburab kuigwan Nusrkaweinug pasrønrrai pasramig. ²⁰ Incha nui Nusrkaingurri Tiusbe pirau chigurrimbunø købigwan lata, srømbalasrø chi købigwan lata katøle nøba katø tab kørømisrtrai martrab isuig køn, nui Nusrkai kurusyu kwawa ani lusiitøga ambugurri igurri tab kønrrai marøb.

²¹ Pøs ñimbe merrabsrømbe Tiusweinukkurrimbe nøøø pønrrabelø tarømisrar, ñimui isubigwane ke kaig marameløyugøba pasra tøgar kua, Tiuswane ashig kømui inchibelø købig køn. ²² Treeg købig kuigwan mømimbe katøle ñim nøba tab kørømisrtrai kørømarig køn, Nusrkai nui asru kwaitøga nui merrab tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig incha kømeeleø, ñimbe øyeeg køn tainanrrabgailø pønrramig kønrrai martrab. ²³ Pøs øyeeg kønrraimbe, tru isubigwan ñim Cristoinuutø pasra tøgagúigu truyutø pønrrabig pønrrab, katø mumaygucha kørønrabgailø tru Tiuswei tabig srø wamwan ñim mørigu tru munig melaig pasrabigugurri tarømisrmø, melabig meløwabe kønrrun. Tru srø wamwane yu pirau maya misaameran mundøgucha eshka kusrenanig køn. Inchen na Pablobe tru wamwan waminchib meganrrai pasrig kur.

Pablo Tiuswei tabig srø wamwan waminchai wesrawa pasrig

²⁴ Na ñimuimburab chine kaig nebuinab megaigwan mømimbe nane kasrag køtan, Cristo nui asr, tru iglesiyasig chine kaig nebuinab megaigu tru palabigwan nai asrutøwei kaig indinab megaitøga nemarøb ya. ²⁵ Nabe tru mayeelø nun kørebelayasig tru chiwandøgucha marøb meganrrai wesrawa pasrig kur, ñimuimburab tab kønrrai Tius nø karuig, nui wamwan maig kuigwan newan waminchib pasrønrrai, ²⁶ tru mansrøngurri maya misagwan mungucha Tius kenamariimíig tøgagúigwan. Inchendø truigwane møi yasrømbe nui misaameran kenamaran. ²⁷ Tru judíos kømø misaamerai utu tru mungucha kenamariimíig tøgagúigu tru torguegwalmabigwei chigurrimbunø palømíig pønrrabigwan Tiusbe nømune asingarunrrab isuig kuig køn. Truibe Cristo yandø ñimuinug pasraig, truig køn, ñim munig melaig torguegwalmabig.

²⁸ Nambe tru Criston eshka kusrenanøbelø ker, mundøgucha øyamay melønrrigay chib, kusrenanøb, maig kuigwan tab chigúi mørague, mu misaamerandøgucha Cristo Jesúsweinug newan tabig pønrrønrrai Tiuswan kenamartrab. ²⁹ Treeg kønrraiwei na maya nebumburab truba truba mur tranrrab marøb megar, Cristoi maramburab marig tru nainug marøb pasrabiitøga.

2

¹ Pøs nabe ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø mayeelø nan malaugue nebua ashmeelaimburappa, truba truba mur tranrrab

marøb megaigwan ñim nebua asimbemab isutan. ²Undag købigu kanbalatø pønramisra, nõmui manrrømerayu tab kui mørøb kørrømistrai inchib megabig kur; tru chigurrimbunø palømiðg pasrabig tabigwan chigúi nebua mørøb ambamnegatig, tru mungucha kenamariimig Tiuswei pasrabigwan ashmø kømø nebua ashchai, truike tru Criston. ³Kaguende chigúi mørøb kusrebig kømiba, chigúi nebua asamiba, tru iig purø tabiibe kerriguba Cristoinuutø sørig pønrran. ⁴Nabe øyeegwan øyeeg chippe, ñimun may wamincha mugucha kegørrøsrkømonrrai waminchar. ⁵Nabe ñimui utu pasrømuingucha, nai isuigube ñimba pasrar, ñim maig købendiig kømø, maig amønamigwan amøñib, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane elachimø, tøga pønrrøben, nabe truigwan ashib, truba truba kasraarab.

Cristoba pønrraikkurri yandø chigucha iløsrkaig kømumig

⁶Ñim Cristo Jesúswan ñimun nõ asha karub pasrabig kui asha utamma, utig kuibe, nuinug treeg amønay, ⁷umbusrø srøl keyatab lataitøwei, nuinug pølbasa kusrub marøb, ñimun maig kusrenanig køben, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane trumaytø tøgagøbig tøgagøb ambamigwan tøga, tru ungua tamigwane katøguchinguen nuramburab nurab inrrai marøb. ⁸Isua tab ashiptø melay, møguelø nõrrø kusreelø chi purugunrrabgailø ka kegørrøsrkamitø marøbiitøga, ñimun srua ambinab melønrrab kømø, tru kusreeløbe chi purugunrrabgailø, ka kegørrøsrkamitø marøbigwan. Truiløbe misaamera nõm merrabsrøngurri trendø isub amrruiløyugurrimba, katø chinetø yu pirau muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúiløyugurrimba arrubig køn, Cristoinug maig køben, treeg kømøtø.

⁹Kaguen Tius maya nu nõ kømburab kuibe, Cristoi asru pasran. ¹⁰Inchawei ñimbe chigucha palømiðg kerriguwan neilø pønrran, Cristoinuube. Tru nõm asha karuigu lata, katø mugucha manchinrraingaiðg karuigu lata Cristobe nõ pasrabig, chiyutøgucha nõ asha karubig nõ tur køn. ¹¹Katø trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan ñimui asrugurri kerrab ñimbe nuinug mu kui asiilø kønrrai mariilø køn, tru møguelø tasiitøga asru circuncisión marig tøgagømøtø, tru mu kui ashchai kørrømariibe Cristoinukkurri arrubiitøga. ¹²Ñimun piu umbu ulsrøben, Cristoba kegøtø søriilø lataig kuig køn. Incha tru piu umbu ulsraigugurri kurrappe, ñimbe nõba kegøtø øsiirawa kurrig køn, Criston kwailai utugurri kusrubig Tiuswei maramburab marøbigu ñimui isubigwan truyu pasrikkurri.

¹³Tru ñimui chigurrimbunø kaig mariiløyuba, ñimuinug trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan kerrab tru asru circuncisiónwan marøb lataitøwei chi mariimeelø ñim kwailø srø købenbatøwei, Tiusbe Cristoba kanbalatø øsig kømigwan ñimune tranig køn; namui kaig mariilan ulø paymø, kerriguwan pesannab. ¹⁴Tru nam 'øyeeg, øyeeg ulø køn' cha kan kilgayu pøri lataitøwei købigwanba, katø truyutøwei 'øyeeg maramig køn' chib pøri latalilø pønrrabigwanba, Criston tru kurusu mesrøben tøgatø mesrøb lataig mara, Tiusbe chi asamig kaanrrai kerraig køn. ¹⁵Incha katø tru kailø nõm asha karuigwanba, katø mugucha manchinrraingaiðg karuigwanba yandø truilane chigucha martrabgailø misrtrai kørrømara, nõmune mayeelø ashig kui ashchai marig køn, tru kurusu kwawa, yandø nõ kanawa pasramisra.

¹⁶ Inchawei chigøben mamimeran mutsamelan, chigøben fiesta marin kwalømmeran, srø pøl tsumisrin kwalømmeran, isrin kwalømmeran, øyeebe maig marøbelø køgue chib ñimun mugucha wamincha ashmønrrai maray. ¹⁷ Inchen øyeege mariiløbe kerriguba tru wendøsrø attrabigwan øyeege kønrrabig kuitamab asamig, iibe ka treetø køn. Inchen tru cierton maig kønrrabiibe, Cristo, nø køn. ¹⁸ Ñim ketig utamigwan mugøben utøbashmuinab pønrrønrrab kømø. Nømbe ka isatø, purø tabzhig misrøb, ángesmeran køriibala tabig waminchib tømboñsrøb, truiløbe ‘piab lataig kenamisrigu chigøben aser’ chib wamindamburab waminchib, nømui trendø kaig isub turyu ke purab nørreelø isumuinguenig isubelø køn, ¹⁹ tru asru Cristo turwane trag pulu trakkandø pønrrømøtø, ka nøørotø misra ambub. Kaguen tru turwein køn, tru asr ørøba truba tabig chishmisrøb, katø asru truørø kønab pønrrabelanba, truyu ambumay imay kandø kønrrai merrarrab srølmeranba asrwan kandø misrøb inrrai marøbiibe. Treebe Tius maig nurab inrrai inchen, trumay nurab yan.

Cristoba pønrraikkurri srøig peemay amønamiig tøgagøb

²⁰ Tru chinetø marøb kømig yu pirau muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagüilan marøb kømønrrab, ñim Cristoba yandø kwawarbe, katøgucha yu piraelø kua lata tru maig martraï wesrawa pønrrailan, çchindimba tru kuindø marøb pønrrabelø køgue ²¹ tru øyeege tailan: “Øigwane kusrawa ashmøta” tamba: “Iigwane mamøta” tamba: “Katøramøta” tamba indiilan? ²² Truiløbe ka katørab, srua kuinu-utø pinønrrai mariilø køn, pøs øyeege marameløbe møguelø nøm karua pønrrailøygurrimbah, katø nøm isua kusrenanigugurrimbatø arrubig kua. ²³ Inchawei øyeelan marøb kuibe, ciertonwei purø may isua mari latailø asonan, tru nøm Tiuswan yangucha isub chib pønrraiba, chigucha kømeeelø misrøb pønrraiba, nømui asrwandøweinguen murigu puraambingarub pønrraibabe. Inchendø tru nøm øyeege marøb pønrrailøbe nømui asru tru kaig marøg købig arrubigwan kerramibe chiweingucha chi purugumíig køn.

3

¹ Inchawei yandø ñimbe Cristoba øsiirawar kuig køppe, ñimbe srømbalasriigwan lamig køn, Cristo tru Tiuswei kusrmay waisreelan. ² Ñimbe isuppe, srømbalasreelan isuy, yu piraelan kømøtø. ³ Kaguende ñimbe yandø kwaig latailø kua, mømimbe ñimui øsig kømibe Cristoba Tiusweinug søra tøgagüig pønrran. ⁴ Inchen Cristo tru ñim øsig pønrraig kenamisrene, ñimgucha nøba tørguegwalmabigu tøgatø kenamisrtrun.

Møin kwaløm amønaiibe merrabsrø amønaiig lataig kømøn

⁵ Inchawei ñim trendø kaig marøb kuig yu pirauig ñimuinug pasrabigwane patsøga pasray: ishuuba, møøba trømbøig kaig maramelanba, køsøngønrraptiig maramelanba, ke chinsraatø inchib trømbøig marøg købigwanba, chigøben kaig maramig isumelanba, parø indamigwanba (tru parø indiibe tius mara tøgagüi lataig køn). ⁶ Øyeelan marikkurriwei tru mørmeelaim pala arrubig køn Tiuswei namig købiibe. ⁷ Ñimgucha merrabsrømbe øyeelandøwei marøb amønibelø købig køn. ⁸ Ñimbe mømimbe iilane kerriguh elatsay: trømbøig namig købig pasrabigwanba, ke chab srurrab namig købigwanba, katøganun kaig maramigwangøba isumigwanba, trømbøig wamamelanba, chine møramguengaig trømbøig

wamamelanba elatsamig kòn. ⁹ Ñimbe kanikkurri kanikkurri isa waminchimõtay. Tru køllig ñim trendø kaigwan tōga kal-laig ñimui umbu pasrabigwan treetø treetø marøb tōgagúilanbañau ñimbe wesrua kutsig kòn. ¹⁰ Incha ñimbe tru srøigwan kewa pønrran. Tius nø marøbig maig køben treetøwein kønrrai marigwan, tru srøibe kerriguwan tab nebua asamnegatig srøitø srøitø yunømarøb arrun. ¹¹ Trube, møimbe, griego kòn tamig kawei, judío kòn tamig kawei, asru circuncidaweig kòn tamig kawei, circuncidaimíig kòn tamig kawei, peg pirausriig kòn tamig kawei, escitamera kòn tamig kawei, karuindiig megabig kòn tamig kawei, mu karuimíig nuimburab uñibig kòn tamig kawein kòn. Treeg kømõtø, Cristobe chiyutøgucha kerriguwan nøtø køb, katø mayeelainug nø pas-ran.

¹² Inchawei Tius lawa wesruilø, ñim newan tabig chishelø, trurrigu undaarailøbe iigwan kewa lataig pønrray: lastima ashibig kømigwan køben, larrø tab inchibelø kømigwan køben, kørørøteelø kømigwan køben, larrø tammayig kømigwan køben, maig køben kuingucha tammay megabig kømigwan køben, ¹³ kanikkurri kanikkurri chigúingucha lata inchimigwan køben, møikkøben ‘øig øyeeg inndan’ chib pønrramig tōgaguabe, kanikkurri kanikkurri chi ulø paymø, pesannab inchibelø kømigwan købengue. Señor ñimun ulø paymø, mandø pesannaig køben, ñimbe treetøwei maray. ¹⁴ Inchen køben iilø kerrigu kømnetø tru palabe, undag købigwan itøgüewa pønrramig kòn, tru undag købiibe mumaytøgucha kanbalatø newan purø tabig pønrramig kønrrai marøbig kòn. ¹⁵ Inchen Cristo tru chi isumgaig tab købiibe ñimui manrrau maig maramigwan nø karub pasrønrrai inday. Kaguende ñim kan asrtø kuig køben, øyeegumay wamig kòn. Ñimbe ‘mayanguen ungua, ungua’ chibelø kønrrigay.

¹⁶ Cristo wambe ñimuinuube maya nu pasramburab pasrønrrai inday, purø tab isua asha, kanikkurri kanikkurri kusrenanøb ‘øyeeg, øyeeg marøb melay’ chib waminchib. Tiuswan ñimui manrraugurri ‘mayanguen ungua, ungua’ chib nuyasig salmoswan, himnoswan, nuimburab cantailan cantab inchigay. ¹⁷ Inchawei chigøben marøppe, wamindigu lata, chigøben mariiløyu lata, Señor Jesúswei munchiyu maray, nøgurri Tius Møskawan ‘ungwa, ungua’ chib.

Tiuswei ureemera nømui yau maig kømigwan waminchibig

¹⁸ Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig kòn, Señor nø maig martrai indig køben, trumay. ¹⁹ Keløbe, ñimui sralane undaguelø kømig kòn, namikkølig inchib tsag inchimõtø.

²⁰ Ureemerabe, chiyutøgucha nømui møskalane maig chiben møramig kòn. Kaguende øyeeg mariibe Señorwane truba tabig asønana. ²¹ Møskaløbe, ñimui uregwane purø trømbøig inchib namig kui inchai marmõtay, chine isub kullaarai inchimønrrai.

²² Ñim karuindiig melabeløbe, yu pirauelø ñimun karub pera købelane chiyutøgucha møramig kòn. Møgueløba ka tab kørømisrtraptø marøbelø latawei nøm ñimun ashib pønrrøbendø martrab kømõtø, ñimui manrraugue tabigwan isua, Tiuswan kørribala maramig kòn. ²³ Chiwandøgucha marøppe, martrab isua maramig kòn, møguelayasig kømõtø, Señorweyasig lataig marøb, ²⁴ truburø ketig uta tōgagømigwan tranrrabiibe Señor nø tranrrab kui ashibeløbe. Kagen ñim chi marøb pønrraibe Cristo tru Señorweiwian marøb pønrran. ²⁵ Inchen møikkøben maig maramigwan marmõtø, kalø marøbigwane nui kalø marig maig køben truburø nøgucha

treetøwei kaigwan utønrrun. Kaguende Tiusbe møigwane purømisrøb kandarøtø inchimíg køn.

4

¹ Ñim karub pera købeløgucha ñimui karuindiig melabelane sølgandø tabig marøb tøgaguy, ñimgucha srømbalarømbe ñimun Ashib Karub wabig tøgar kua mørabe.

² Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane maikken elachimø melønrrigay, trunune marøppe, nøørøtø isub palabinø kømø, tab isua marøb, Tiuswan ‘ungwa, ungwa’ chib. ³ Katø namuimburabgucha Tiuswan tøgatø miarrunrrigay, nui wamwan wamindamig nø kan yaskab kurtrai, Cristo, tru asiimíg sørig pasrabigwan eshka wamindamig kønrrai. Pøs nabe trunun wamindikkurri kailan keeri yau pasrar. ⁴ Katø Tiuswan miarrunrrigay, nui wamwan waminchippe, na maig wamindamig køben tørgandø treeg waminchab.

⁵ Tiuswan ashmø misaamerai utube purø tab isua purø ashiptø amønamig køn, tabigwan maramdiig pubene, treegwan ka purainraindø ashato pønrrømøtø. ⁶ Ñim waminchibgucha tabig mørøptø purramdiig waminchibelø kømig køn, kan mamigu tre may larri lataig, chull møramdiikke, mundøgucha mandø lötamigwan tab lötabelø kønrrab ñim tøgøgmig kønrrai.

Pablobe Tíquiconba, Onésimonba karua ørøb

⁷ Tíquico, namui undaarraig nuneg, Tiusweiwan maizhikken elachimø marøbig, Señorwei marameløyu naba lincha marøb megabig, naimburab chitø wamindamelane nø waminchun. ⁸ Nabe nune ñimuisrømay ørøppe, treeg isua ørar: namuimburab maitø pub arrigwan ñimun wammøørskønrraimba, katø ñimui manrrømeran chi isumø tab kønrrai martraimba. ⁹ Tíquicobe inrrab køn tru Onésimo namui undaarraig nuneg, maikkucha elachimø megabig, tru ñimui utuiba. Nømbe yu chitø pub arrigwan kerrigu waminchun.

‘Ka amøñiguh’ chib Pablo wam øriilø

¹⁰ Aristarco, tru kailan keeri yau naba lincha pasrabikkucha, ñimun ‘tab ka amøñiguh’ tan; katø Marcos Bernabéwei lenunekkucha. (Marcosweimburab na maig martrai eshkaigwan ñimbe wammøra kuinrrun, ñimuisrømay ibene, tab utønrrigay.) ¹¹ Katø Jesús, tru Justo cha wamig, truiikkucha ‘ka amøñiguh’ tan. Tius nø ashib karub waigweimburabeløyu nan maram purugub melabelø, judíosmera kørebeløbe i pønøtø kuig køn, nayasiibe truba truba tab kønrrai marøbelø. ¹² Katø Epafraskucha ñimun ‘ka amøñiguh’ tan, tru ñimui utuig Cristoi marøb megabig. Nøbe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan truba truba miab megabig køn, ñim kørrønrrabgaig tabig melabelø, Tiusweimburabeløyu newan nørrørawar, Tius kerriguwan maig palai waben, chiyutøgucha palømig, newanelø kønrrai. ¹³ Nøbe ñimuimburab maramigwan truba truba isuaig kui nabe ñimun eshkamønrrun, ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø hierápolisreelaimburappa purø isua marøb megaigwan. ¹⁴ Lucas, tru mø marøbig undaarraig, truiikkucha ‘ka amøñiguh’ tan, katø Demaskucha.

¹⁵ Katø namui nunelø Laodiceasrø warabelan chigucha ‘ka warøgue’ tan chirrunrigay, Nimfaswanba, katø tru iglesia nui yau tulundzun-abelanba. ¹⁶ I kilga pørigwan ñimui utu chab lebene, Laodiceasrø iglesiangucha lenrrai inchigay. Katø Laodicea iglesiasrøngurri kilga pørig pubigwan ñimgucha lenrigay. ¹⁷ Ñim Arquipone trenchinrigay: “Señor ñun chi martraí karua pasrigwane isuptø marøb megau tan cha, maig maramigwan mara kørømartrab.”

¹⁸ Iig ‘ka amøñiguh’ chib pøriibe, na Pablo nai taska pørig køn. Ñimbe pesannamø, isua kuy nabe kailan keeri yau pasrar. Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

1 Tesalonicenses

Pablo 'ka amõñiqueh' chib pørig

¹ Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kilgawan pørar, Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pørrabelan. Tius nui ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Tiuswei ureemerasun Tiuswan 'ungwa' taig

² Chu uraskucha nambe Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker ñim mayeelayasig. Katø chu uraskucha nam Tiusba wamindigube ñimuimburab tøga isuppatø melabelø ker. ³ Chu uraskucha nambe Tius namui Møskawei merrab maikken pesannamø isubelø ker, tru ñimui subigwan Jesucristoinug pasra tøgagúikkurri chigøben marigwanba, tru undag købigwan tøga pønrraikkurri marigwanba, katø namui Señor Jesucristoinug muniiraikkurri maikken elachimø, melabig melaigwanba. ⁴ Namui nunelø, Tiuswei undaarailø, ñimune Tius lawa wesruilø kuin kui aser. ⁵ Pøs tru Tiuswei tabig srø wam ñimuinug pub urasma ka wamindiitø kømøtø, maramburab mariitøgaba, Espíritu Santotøgaba puig købig køn. Katø tru wamindiibe treeg kømønrrab kømøtø, nambe treeg kui ashawei wamindig købig køn. Ñimuyasiitøwei tab kønrrai, ñimui utu nam amønammay amønaig købigwan ñimbe ashibelø køn.

⁶ Ñimbe ñimuimburappe nam lataitøwei, katø Señor lataitøwei mandø amønamiwan treeg amõñibelø misrin køn, Espíritu Santogurri Tiuswei wamwan tranigwan truba kasraatø utab, chine purø trømbøig isuig melamig nebuingucha. ⁷ Øyamay ñimbe Macedonia pirauba, Acaya pirauba mayeelø Criston kørebelaimbe, truiløguen asha kusremdiig ñimbe treelø misrin køn. ⁸ Tru Señorwei wam ñimuinukkurri larrøbichib ibiibe, Macedonia pirautø kømøwei, Acaya pirautø kømøwei, chusrøndøgucha larrøbitsin køn. Katø trutø kømøtø, ñim subigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwan chigucha nebua asig misrin køn. Treekkurri namune yandø mas chi tamig palønrrabga lataig køtan. ⁹ Inchawei trusreeløtøweinguen nam ñimuinug kebamben, mandø tab wamab utig købigwan waminchibelø køn, katø tru øsig wab Tius ciertonigweiwan marøb pønrrønrrab, tru taska mari tiusmeran wendøbasra, Tiusweimay ñim mandø lliraigwanba, ¹⁰ katø Tius tru kwaitai utugurri øsirangaruig tru srømbalasarngurri nui Nusrkai arrumigwan muniiranrrab pønrramisrigwanba, tru Tiuswei purø trømbøig namig købig attrab pasrabigwan Jesús namun chi treeg kømønrrai marøbigwan.

2

Pablo Tesalónicasrø marøb uniilø

¹ Namui nunelø, ñimdøweinguen ashibelø køn, nam ñimuisrømay amruibe, ka amrruitø webimuigwan. ² Pøs ñimbe yandø ashibelø køn tru Filipossrømbe merrabwane chine purø trømbøig nebuinab, tsalø waminab melaig købigwan. Inchendø treeg kuingucha, namui Tius purugúitøgaba nui tabig srø wamwan chigucha chi kørig kuin kømø, eshkanrrab pønrramisrig købig køn, marmønrrai namun yeeg trømbøig

katingucha. ³ Kaguen nam ñimun ‘øyeeg marøb meløgun’ chib wamindi-ibe, peemaytø pella kusrenaniøyugurri arrubig kømøwei, kabe chigøben trømbøig martrab isua wamindigugurri arrubig kømøwei, kabe nam chiyugøben isatø kegørrøsrkønrrab wamindigugurri arrubig kømøwein kuig køn. ⁴ Treeg kømøtø, tru Tiuswei srø wamwan namun waminchai pønstrøppe, maig wamindamigwan waminchibelø kui Tius treelø kui asiilø købelø ker nambe. Inchawei nambe waminchippe, mu misaamera tab kui mørtraï tabzhig inchib pønrrønrrab kømøtø, Tiuswan tab kui mørøb wanrrai marøbelø ker, nø namui manrrømeran mailø køtashchab ashibigwan. ⁵ Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe managuen chull mørtraï isatø tabzhig waminchimøwei, kabe chiwan køben parøgøb, chine isab truba tabzheelø misrøb amrrumøwei indigwan. Tiusbe iigwan asha pasran. ⁶ Nambe Cristo nøashib karua øriilø køppe, ñim namun tab inchai indamdiigwein købendø, nambe managuen misaamera tabelø kønmbab asha tab inchai lamuig køn, ñim lata, katøganelø lata.

⁷ Masken treeg inchimøtø, nambe purø tammay inchibelø købig ker, kan usri nui shush uregwan maig køben inchimø ashib nørrøranøb lataitøweingue. ⁸ Namui undag købigwan ñimuyasig purø nuig tøgagøptø, Tiuswei tabig srø wamwandø ñimun tranrrab inchimøtø, nam namashibguen øsig kuigwan tranamdiig kuig køn, kaguende ñimbe namuimbe purø undag kømdeelø misrin køben. ⁹ Namui nunelø, ñimbe isua kuinrrun, nam øbøøba muraara, muraara marøb melailan, ñimui utu møikkøben namun chi palabigwan ka tranrraindø purrømønrrab, yem, kwaløm truba marøb melaig købig køn, Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshka kusrenanøb amønñippe.

¹⁰ Ñimbe ñimashib ashibelø køben, katø Tiuskucha asha pasran, nambe chishig newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøb, katø muguen chi tamgaig amønnaig købigwan, ñim Criston kørelai utu. ¹¹ Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe ñimun møigwandøgucha kan møskai nui uregwan waminchib lataitøwei, ¹² ‘øyeeg marøb melamig køn’ chib, ‘chigúingucha ka meløgun’ chib, ‘Tius wamabigwei ureesun amønay’ chib, Tius nø ashib karub waisrømayba nui tørguegwalmabiisrømayba ñimun nø wamab wan.

Tiuswei ureemeran kaig martrab kurrig

¹³ Inchawei nambe chu urastøgucha Tiuswan ‘ungwa, ungwa’ chibelø ker. Kaguen tru Tiuswei wamwan nam waminchen ñim mørøb uras, ka møguelø wamindig kui lataitø mara utømøtø, Tiuswei wam ciertonig kuitamab isua utig køn ñimbe. Truibe tru ñim kørelainuube ka pasrømøtø, marig misrøb pasran. ¹⁴ Kaguende ñim, nai nunelø, tru Judea pirausrø Tiuswei iglesiamera tru Cristo Jesúsweinug kanbalatø pønrrabelø lataitøwei nebuinab melaig køn. Ñimungucha ñimuim pirau misaameratøwei truba truba kaig indinab melamig nebuig køn, tru Judea pirauelan nøm judíosmera kaig indinab melab lataitøweingue. ¹⁵ Tru judíosmerabe Señor Jesúswan kweetsamba, tru Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, namune nømuinukkurri webetamba indig købig køn. Incha truiløbe Tiuswane tab kui wanrrai marmeelø, maya misaameran ashig kømuingøba inchibelø køn, ¹⁶ tru judíos kømø misaameran kaigyugurri wesrailø kønrrai waminchab inchen, waminchamamønrrab namun merab. Øyamay nømui kaig mariilane katøguchinguen katøguchinguen nemarøb ambubelø køn. Inchendø Tiuswei namig købig arruppe, nømuim pala purab nuig attrab køn.

Pablo tesalónicasreelan katø ashchab inrrab isub

¹⁷ Namui nunelø, nam ñimba maya yana køsrøn tarømisra, ashippe, ashmubendø, namui manrraube chu uraskucha ñimune pesannamø tøga pønrrøwa, ñimun malaugue ashchab amrrug købiitø truba truba inchib melaig køn. ¹⁸ Incha nambe amrrunrrab inchib melaig køn. Na Pablobe, katø katø attrab inchib megaben, Satanásbe namun chigøben iløsrka pønrsøbig køn. ¹⁹ Pøs tru nam tøgagønrrurab isua munig melamiba, namui kasrag købiiba, katø Señor Jesucristo arruben, nui merrab nam kan corona lataig kanawa nam uta, purø tab kui mørøb pønrramibe ¿ñimwein kømøtirru? ²⁰ Pøs ñimwein køn tru nam maya nuguen tab kui mørøb pønrramiba, nam kasrag kui pønrramibabe.

3

Timoteowan ashchab inrrai karua ørig

¹ Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø melømønrrab, Atenassrømbe trembe namdøgucha ka kørrømisrtrab isuer. ² Incha namui nuneg Timoteo Jesucristoi tabig srø wamwan larrøbichib inrrai wamindameløyu Tiusweimburabelan marøb, namba lincha marøb megabigwan nambe ñimun ashchai ører, tru ñim kørrønrrabgaig mur isua melønrraimba, ñimui isubigwan Jesucristoinug pønrsra tøgagúigwan elachimø, tøgagøbig tøgagønrrab isunrrai martraimba. ³ Øyeeg ñimun chine isumdeelø puben, ñim møitøgucha mandøguen kømuilø melømønrrai isuer. Pøs ñimbe yandø ashibelø køn, namune øyeeløyu puraambub melønrraiwei marigwan. ⁴ Inchawei nambe ñimba amønippatøwei, øyeeg chine isumdiig puig melamig kønrrun cha, kanmaytø eshkaig købig køn, truike mømibe ñimguen ashen treeg purebweindan. ⁵ Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø megamønrrab ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan maig melaitashchab ashchai ørar. Inchippa Satanás, tru kebenøsrkønrrab inchibig ñimun kaigu kegørrøsrkøben, nam ñimuyasig chigøben mariibe ka yandiig chi mariimig kui lataig kørrømisrtraitamab isua.

⁶ Inchendø katøle Timoteobe ñimuisrø uña, puppe, namuyasig tru tab wam wammørøsrkønrrab srua arrin køn ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra amønraigwanba, truba undaguelø kuigwanba. Katø ñimbe chu uraskucha namune pesannamø, tabig isub tøgagøbelø kuin køn chib, namgurri ñimun asinrrabna kui melab lataitøwei ñimgucha treeg isub melabelø kuin køn chib wamindan. ⁷ Inchawei treekkurri, namui nunelø, namun purø kaig nebuinab purø isuig melamig nebuingucha, ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra amønraig treeg tabig melan taig nam wammøriibe, namuimbe truike purø nu tab køtan. ⁸ Ñim Señorweinug tarømisrmø melan tai wammørene, namune ke kan øsiirab lataig køtan. ⁹ Tiuswei merrab ñimgurri nam øyeeg kasrag pønrramig kuigwan, ¿nambe nun mandø incha ungwa tamburab newan ungwa chinrrab køh?

Tiusba wamindig

¹⁰ Nambe yem kwaløm Tiuswan miab melabelø ker, katøle ñimun malaugue ashchab amrrua, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigu ñim ke truburab nebuimig palabigwan nemartrab isua. ¹¹ Inchawei nam ñimun katøle ashchab amrrumig kønrrai, namui Møskai Tiusba, Señor Jesúsba namui maywan kura trattraimab isuer. ¹² Ñimui undag købig tøgagúigwan Señorbe truba truba nemarøb nurab inrrai

martrun, ñim kangurrin kangurri undaarayamigwanba, katø mayeelan undaarayamigwan chigucha, namgurri ñimun undaarab lataitøweingue. ¹³ Ñimui manrrømeran nøbe tab mur isua pønrrabelø kønrrai martrun tru newan tabigu, ñimun ‘øyeeg marøbelø køn’ tainanrrabgailø, Tius namui Møskawei merrab pønrramig kønrrai, tru namui Señor Jesús nuyasiitø tarømariilø mayeeløba arrub uras.

4

Tiuswei merrab kasrag kømdiig amøñib

¹ Møimbe yandø, namui nunelø, Tius tab kui wanrrai marøb llirab amønamiig nam mandø kusrenanig køben, ñim treeg marøb amøñibeløbe, treegwane katøguchinguen katøguchinguen marøb melønrrai iigwan Señor Jesúswei munchiyu øyeeg melønrrigay chib, tiusmanda øyeeg martrur-runrrigay chinrrab inder. ² Ñimbe ashibelø køn, Señor Jesús treeg mar-trai karua pasriitøga maytø marøb kømigwan nam ñimun eshkaigwan. ³ Tiusbe treeg isua wan, ñim newan tabigweindø tarømisrar kønrrai: peg ishuuba, peg møøba trømbøig marmeelø. ⁴ Katø ñim møitøgucha ñimui asrwane isua møra tøgagøm kusremig køn, newan tabig, trømbøig marøb maig købash kømøtø. ⁵ Judíos kømeeelø Tiuswan ashmø misamera latawei trømbøig marøg købiitø ke chinchimmøø inchib, truitø srua ambiilø pønrramig kømøn. ⁶ Inchawei øyeeløyube nui nuneweiwan nuin kui lataig merrarrawa marmøwei, ke chi chimíig kønmaptø marmøwei indamig køn, Señorbe kerrigu øyeeg trømbøig mariiløgurri nømune møra melønrrai martrun. Nambe kanmaytø ñimun eshkaig købig kuig køn, isuptø kønrrigay cha. ⁷ Kaguende Tiusbe namune wamappe, køsøngønrrapteelø marøbelø kønrrai wamømtø, masken newan tabig amøñibelø kønrrai wamig kuig køn. ⁸ Inchawei i kusrenaniilan kaashibiibe, mu møwan kashmøtø, Tiuswan kaasan, nui Espíritu Santon ñimun tranøbigwan.

⁹ Ñim nunelan tru undaguelø kømigweimburappe undaguelø kømig køn chib, ñimun pøramibe chi palømøn. Kaguende Tius kusrenanin køn, kangurrin kangurri ñim undaguelø kønrrai. ¹⁰ Masken ñimbe Macedonia pirau muba kuimburab nunelø warabelan mayeelanba undaguelø køn. Inchen køben, nambe, ñim Cristogurri nunelan ‘øyeeg melønrrigay’ chib wamindamønrrun, katøguchinguen undag købig nurab inrrai. ¹¹ Warappe, ñimuimburab wasrøndaa tab waramigwan isumig køn, mu mendaigwei-wan kømø, ñimuimburabigwan isub, ñimui taska ñimui maramelan marøb, nam ñimun maig martrain karuig treekke, ¹² ñim treeg waraigwan menda misamera tabikken kui asig kønrrai, mun chi miab warømønrrab.

Señor katø arrumig

¹³ Ñim, namui nunelan, tru kwawa ka kib lataitø warabelaimburabig-wan mandø inchab kuinguen mørmeelø kørømisrmønrrai nambe eshkan-rrab inder, katøganelø tru isua muniiramigwan chigar lata ke chinsraatø isui inchimønrrai. ¹⁴ Jesucristo kwawa, katø øsiiraigwanma nam køreibe, treetøwei tru Criston kørewa, kwawa, ka kib lataitø warabelane Tiusbe Jesucristoba pera attrab kui nambe kørewa ker.

¹⁵ Señor nø maig taig, nambe nø arrumnegatig nam ka øsig amøñibeløbe kwabeløguen ammøwatø nammerrig ambamibe kaanrrun cha tremdamønrrun. ¹⁶ Kaguende Señorbe srømbalærøngurri wamab kørøarruppe, nø wamigwane mørtraikandø wamab kørøratrun, kan

arcángel tru ángelesmeran nõ karub pera pasrabigwei wamdøgaba, Tiuswei trompeta wanrrøbiitøgaba. Inchen Criston kõrewa kwabeløbe nõmmerrig øsiirawa, katøle chab kurrønrrun. ¹⁷ Inchen nam ka øsig amøñibeløbe tru kwaig warøwa kiagasrabeløba kanbalatø wafñiyu srua ambiilø kõmønrrun Señorwan palasrø katønrrab. Øyamay nambe managatig Señorba purramig kõnrrun. ¹⁸ Inchawei kangurrin kangurri øyeeg wamindiiløtøga waminchib puruguyay

5

Señor arrumigwane isuptø melamig kõn

¹ Inchen Señor chiwei arrumigwanba, katø mana arrumigwanbabe ñim, namui nunelan, na chi pøramig palømøn. ² Tru Señor arrum kwalømbe kan niliig yem arrub lataitøwei punrrab kui ñimbe tab ashibelø kõn. ³ Misaamerabe ‘ambumay imay tab waramdiig kõb, mõimbese yandø chi isub melamikkaig tab waramdiig kõn’ chib kõbene, kagøppa, mõi mõi nõmuim palabè pinisailø kõmig attrab kõn, kan ishuumisag patsø kwanrriigwan kagøb, mõi mõi unø tammisrtrab pusrkwab arrub lataitøweingue. Inchen truyugurrimbe mumaygucha wegørramibe kaanrrun.

⁴ Inchendø ñim, namui nuneløbe, løstøyu pønrrømøn, tru kwaløm ñimun kan niliig arrub lataitøwei, ke chi isumø kõben arrinab pønrrønrrain kõmø. ⁵ Kaguende ñimbe mayeeløba tørwei ureemera, kwalømyuelø kõn. Nambe løstiiigwei ureemera kõmøwei, yemyuelø kõmøwein ker. ⁶ Inchawei treekkurri, nambe katøganelø lataitøwei kib lataig amøñimøtø, pesanamø purø isuptø meløgun, trurrigu tab isuamørague. ⁷ Kaguende tru kibeløbe yem kian. Inchen mutsiirabeløbe yem mutsiiran. ⁸ Inchen tru nam kwalømyueløbe, tab isuamøra amøñigun, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúitøgaba, undag købiitøgaba, truigwane pechoburab chinchimønrrai katabiitøga kasa lataig. Inchen nam kaigyugurri wesrailø kõmig munig melaitøgabe petsamig kan tsandzøn casco lataig mara tøga pønrramig kõn. ⁹ Kaguende Tiusbe namune nui purø trømbøig kõrig kõmdiig namig kõbigwan utønrrai mara pønstrømøtø, kaigyugurri wesraig kõmigwan nebua utønrrain kuig kõn, namui Señor Jesucristogurri. ¹⁰ Nøbe namuyasig purøbasamisra kwaig kuig kõn, nam øsig amønai lata, kabe nam kwaimbala lata nõba kanbalatø purramig kõnrrai. ¹¹ Inchawei kangurrin kangurri masken treeg melamigwan isunrraimba, katøguchinguen tab mur isua pønrramisrøb amrraimba kangurrin kangurri puruguyay, ñim chabguen yandø treeg marøb melaiig kõppe.

Pablo Cristoielan øyeeg martrigay cha waminchib

¹² Katø ñim namui nunelan trenchinrrab inder, ñimui utu marøb, katø karub pønrrabelane maig købash inchimø, tiusmanda tab inchunrrigay cha, Señorweimburabeløyu tru pera marøb, maig maramigwan treeg marøb melamig kõn chib waminchibelane. ¹³ Nømune maya nuguen tab inchib, undaguelø kõmig kõn, nõmui maramelan marøb melaimburø. Kangurrin kangurri tab amønay.

¹⁴ Katø ñim, namui nunelan, trenchinrrab inder, chigøben marøg kõmui inchib pøilane murba waminchigay cha, katø køriiteelane treetø melømønrrai waminchib, katø chiyugøben purø kullaguelane purugub, mayeelanba larrø tammay inchurrunrrigay cha.

15 Møikkøben chigøben kaig marene, katøburø nungucha treetøwei marøb kømønrrab isuptø kuy. Masken chu uragucha ñimui utube kangurrin kangurri tab inçibelø kønrrab inday, katø mendailø mayeeløba chigucha.

16 Chu urastøgucha ñimbe kasraatø amøñib, 17 chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachimø, nøba waminchib, 18 chi pub arrindøgucha, Tiuswane ‘ungwa, ungwa’ tamig køn; kaguende Tiusbe ñim øyeeg marøbelø kønrraiwei isua køn, Cristo Jesúskurri.

19 Espíritu Santoi marøb pasraig kan nag lataitøwei ñimuinug pilab pasrabigwane kwabashmøtay. 20 Katø ‘chigøben pub attrun’ chib Tius maig karuigwan waminchen kashmumig køn. 21 Chiwandøgucha maig kətashchab isua ashibmerrig asamig køn. Incha chi tabigwane elachimø, marøb tøgagørrømisrøppe, 22 chigurrimbunø kaigwane marmumig køn.

23 Inchen Tius tru chi isumgaig tab kønrrai marøbig, nøtøwei ñimune newan nuindø kønrrai tarømartrun. Ñimun kerrigu newan ñimui espíritun, ñimui møsigwan, ñimui asrwan kaig mariitøga chigucha chillig inchar kømeeelø, chishcheelø tøga pasrønrrun, tru namui Señor Jesucristo arrumigweyasig. 24 Tru ñimun wamabiibe, nøbe maig taigwan treeg marøbig køn. Incha nøbe treegwan martrab kuinrrun.

‘Ka amøñiguh’ taiba, ‘mayanguen tab kønrrain’ taiba srabeig

25 Namui nunelø, namuyasig Tiuswan tøga miarrunrrigay.

26 Ñimbe namui nunelan mayeelan purø tab wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig tranøb ‘ka amøñiguh’ chinrrigay.

27 Señorwei merrab nabe ñimun karua pasramønrrun, i kilgayu na pørigwan namui maya nunelan lemønrrab kømø, lenrrai.

28 Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Tesalonicenses

Pablo 'ka amõñigueh' chib pørig

¹ Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kilgawan pørar, namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan, ² Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Cristo katø arruben Tiusbe maig kønrrabigwan asha martrun

³ Chu uraskucha ñimuimburab Tiuswan 'ungwa' chib kømig køtan, namui nunelø, nam treeg marambuawei maramig søl kuimba. Kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinug pasriibe maramburab katøguchinguen nurab iben, katø ñim mõitøgucha kanikkurri kanikkurri undag købig tøgagúikkucha nurab yain køn. ⁴ Inchawei treekkurri nambe Tiuswei iglesiamerayu ñimuimburab truba tab kui waminchibelø ker, ñim melabig melaigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra melaigwanba, chine kaig indinab melamig arrubigu, ñim truba isuig puraambub melamig nebuindøgucha. ⁵ Pøs kerrigu iibe tru maig kønrrabigwan Tius nø asha mariibe, sølgandø maig maramigwan marøbig kui ashchai kenamaran, Tius nø ashib karub waisrø ñim kebamrrabgailø købigwan kebambamig kønrrai marøb. Treekkurri ñimbe truigweimburab mõi ya yeeg kaig indinab melan.

⁶ Tiusbe sølgandø tab asha marøbiibe ñimun kaig nebunrrai marøbelane, nõmungucha treetøwei mõra melønrrai martrun. ⁷ Incha ñim chine kaig nebui melabelan lata, katø namun lata isramig kønrrai tranrrun. Øyeeg puppe, Señor Jesús nui ángelesmera maramburab marøbeløba, srømbalasarngurri naabaig arrua, kenamisrøb kwaløm treeg punrrun. ⁸ Tiuswan ashmeelanba, katø namui Señor Jesucristoi tabigrø wamwan mørøg kømui inchibelanba Tiusbe maig kønrrabigwan mõra melønrrai martrab attrun. ⁹ Truilane tru managatig pinisainug mõra pønrrønrrai pønrrailø kønrrun. Incha Señorwei merrabgurrimba, tru nui maramburab marigwei tøguegwalmabigugurrimba webusriilø kønrrun, ¹⁰ tru nui misaamera nun maya nuguen tab indig kønrrappa, tru mayeelø nun kørebelø yeekkucha kønrrabmab kwaara asig kønrrappa arrub kwaløm. Inchen ñimgucha tru utu tøgga pønrrønrrun, kaguende nam maig eshka wamindigwan ñim køreikkurri.

¹¹ Øyeeg punrraiwei nambe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan 'purgurra' cha miabelø ker, ñim treeg kønrrabgailø kuigwan Señor wamigwane nø wamiilø kui treeg mara tøgagønrrai. Incha nui maramburab mariitøga ñim chigøben tabig martrab isua tøgagúilanba, katø isubigwan Jesucristoinug pasra chigøben marøb kuigwanba newan treeg marig kørrømisrtrai, ¹² namui Señor Jesúswei munchiwan øyamaybe ñimgurri maya nuguen tab indig køben, ñimbe nõgurri maya nuguen tab indiiilø kønrrai miabelø ker, tru ka yandø tab indig namui Tiusweimba, Señor Jesucristoimba maig kønrrain køben treeg.

2

Señor katø arrumigwan tab eshka

¹ Pøs trube, Señor Jesucristo katø arrumigweimburappa, katø nam nõba tulundzunamigweimburappa, ñim namui nunelan, ² tiusmanda ñim maig isua pønrraigwan ke mõi mõi peetø isub yunømarøb, ke chin-sraatø inchib pønrrønrrai kwaarøsrainab pønrrønrrab kømø chinrrab in-der. 'Tru arrum kwalømbe yandø pun' chib, 'Tius treeg wamindingarutan' chib wamindi lata, kabe 'treeg køn' chib eshkaig lata, kabe 'treeg kønrrun' chib 'nam kilga pørig køn' chib waminchib kui lata mørmønrrigay. ³ Ñimbe mumaygucha kegørrøsrkainab pønrrønrrab kømø, melay. Kaguende tru Señor arrum kwaløm pumøwatø, misaamera Tiusweimburabelan elacha, yandø wendøbasrøb, katø tru newan larrø kaig, tru managatig pinisaig kønrrabigu pasrønrrai pasrig kenamis-rmøwatøbe treeg pumønrrun. ⁴ Tru møøbe tru chimerandøgucha 'tius køn' chib tøgagúilanba, katø chiwan køben køriibala tabig waminchib tøgagúilanba, ashig kømui inchib sètø pasramisrøb, purab nuig misrøb pasrønrrun. Incha treetø kønrrab kuindø, Tiuswei yauguen kebya wamisra, nõashibguen 'Tius kur' chib wanrrun.

⁵ ¿Na ñimba uñib uraswei na ñimun iigwan wamindigwan isumuitarru? ⁶ Tru kaig martrab møg treeg maramig puben tru uras kenamisrtrai tru merrarrab sètø pasrabiibe chi sètø pasrain kui ñimbe ashibelø køn. ⁷ Kaguende tru mu asiimíig purø kaig pasrabiibe chabguen marøbguen pasran. Inchendø tru treeg marmønrrai mõi ya merrarrab sètø pasrabiibe, sètø katab pasrabiig pasrønrrun tru utugurri wes-rannegatig. ⁸ Inchen yandø tru newan larrø kaibe kenamistrun. Inchen truigwan Señor Jesúsbe nui trigugurri urriitøgatø kweecha, tru nõ tørguegwalmabig arriitøga pinishinrrun. ⁹ Tru larrø kaig arrua mariibe, Satanás purugúitøga marøb attrun, marøppe, Satanás maram-burab mariiløtøgaba, nõ pasrain kui ashchai mariilan mariitøgaba, tabig kømíitøga kwaara asha kønrrai marøb pasrailøtøgaba. ¹⁰ Incha tru kaigyu pønrramsrømay amrrabelan kegørrøsrkamig nõbe chigurrim-bunø sølwan kømø, kaløwan marøb kaig martrai pønstrønrrun, kaguende tru kaigyugurri wesrailø kønrrab tru newan ciertonigwan undaaramø, kaashibeløgurri. ¹¹ Inchawei Tiusbe tru peløsrkøb kegørrøsrkøbigwan maramburab martrai ørtrun, isa wamindiilan kørenrrai, ¹² katø tru newan ciertonigwan køremøtø, sølgandø tabigwan mariimeeløyu truba tab kui inchib marøb pønrrabelane mayeelanba kaigyu pønrrønrrai pønrramig kønrrai.

Kaigyugurri wesrailø kønrrai lawa wesrailø

¹³ Inchendø nambe chu uraskucha Tiuswan ñimuimburab 'ungwa, ungwa' chib kømig køtan, Señor undaaraig nunelø. Kaguende srøsrøgurri kaigyugurri wesrailø kømig kønrrai Tiusbe ñimune lawa wesraig købig køn, Espíritu Santogurri tabig chishmarikkurrimba, katø ñimui isubig-wan newan ciertonigu pasra tøgagúikkurrimba. ¹⁴ Tru øyeeg kønrrai isuawei, Tiusbe ñimun wamig køn, tru tabig srø wamwan nam eshkab wamindiitøga, tru namui Señor Jesucristoi tørguegwalmabigwan ñimgucha nebua tøgagønrrai.

¹⁵ Treeg købene, namui nunelø, maig pønrrabeløbe truyutø tarømismø melay, namashib pønrrøwa kusrenaniilan lata, kabe kilgayu pørigwan kusrenaniilan lata truigwane elatchab kømø, tab tøgä pønrray. ¹⁶ Namui

Señor Jesucristo nõtøwei, namui Tius Møskaimba tru nõ namun un-daarawa, tru nui ka yandø tab indiitøga managatig chi isumig kaan-rraimba, munig melamig truba tabigwan tranøbiibe, ¹⁷ ñimui man-rrømerayu purø tab kui pønrrønrraimab isub, ñimui chigurrimbunø tabig marigu lata, tabig wamindigu lata tabig marig kørømisrtraï treeg martrun.

3

'Tiuswan namuyasig tøga miab kørørrrigay' cha Pablo miaig

¹ Pøs treeg købene, yandø mømibe, namui nunelø, namuyasig Tiuswan miab melørrunrigay chinrrab, Señorwei wam petø truørø larrøbichib inrrai, trurrigu tru wambe maya nuguen tabig kui mørøb utig kønrrai, tru ñimui utusrø puben, utab lataitøweingue. ² Katø trømbøig marøptø yandø mindiilø, larrø kaig møguelai tasku nam kegørrab melamig kømønrrai tøga miarrunrigay. Kaguende isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwane mayeeløbabe tøgagømøn. ³ Inchendø Señorbe chu uraskucha tarømisrmig kua, nõbe ñimun kørørmø, mur pønrrønrrai purugub, Satanás, tru larrø kaigwei tasku kegørrømønrrai ashib tøga pasrønrrun. ⁴ Nambe Señorøgabe treeg kuitamab isua pønrrer, mar-trai nam karua pønsraigwan ñim mõi ya marøb melaigwan lata, katø maramigwan ñimbe marøbig martrab kui. ⁵ Tiuswei undag købigwanba, maig kuingucha yaandø, yaandø melamig Cristo tøgagúigwanba, Señorbe ñimui manrrømeran trunun nebua tøgagønrrai martraimab isur.

Maramigwane martrai waminchib

⁶ Namui nunelø, maramigwan treeg marøb melønrrigay chib, Señor Jesucristoi munchiyu, marmø kømø, treeg martrai ñimun karumønrrun, tru Cristogurri ñimui nunelø møikkøben ke chigucha chi marmø, ka uñchabgøba inchib, nam ñimun maig kusrenanig køben treegwan møra marmiibabe linchimøtay cha. ⁷ Pøs ñimbe yandø ashibelø køn, nam mandø waraig købigwan ñingucha treetøwei waramig kønrrai. Nambe ñimui utu warappe, chi marmø ka warønrrabgøba inchimøwei, ⁸ kabe namma møigweiwan køben mape, chi marmø ka purrøwatø mamøwei indig køn. Masken treeg kømøtø, namma maramigwane isua møra, muraara muraara yem kwaløm marøbelø ker, ñimun møilan køben kagatø ka tranrraindø munig purrømønrrappe. ⁹ Nambe mu mandamgaig maramig chigar kuagurri ñimun 'purugurra' chinrrab kaima pønrrømøtø, ñimguen namun asha kusrenrrai isua, øyeeg muraara marig købig køn. ¹⁰ Nambe ñimba amøñib urassrøweinguen øyeeg kønrrain cha iigwan karua pasrig købig køn: møikkøben maramigwan chi marøg kømui inchibiibe, trube, mabgucha mamumig køn cha. ¹¹ Nambe wammøra ker, møiløgøben ñimui utuelø ke chigucha chi marmø ka amøñinrrabgøba inchibelø kuin kui, nõmuimburab kømubendø, mendailaisrø ke ka neesha mørøb. ¹² Treeg inchib misaamerane nambe Señor Jesucristoi munchiyu marmø kømø, martrai karua pasrer, maig maramigwan treeg marøb melønrrain cha, nambe nõmun waminder: warappe, nõmuiwan marøb wasrøndaa marøb kuy cha; mape, nõmuiwan manrrab.

¹³ Inchen ñim, namui nuneløbe, chigøben tabig maramigwane muraarab melønrrab kømø, maray. ¹⁴ Møikkøben tru i kilgayu maig martrain cha trendaigwan mørmligwane ñimbe trunune trendø treeg kui yandø asha tøgaguy. Incha truibabe linchibgucha linchimumig køn, treenchene

kwartraí. ¹⁵ Inchendø kaig kønmab ashiptø ashig kømui inchib treeg inchib tøgagømtø, nuneg kui ashabe, ‘ashiptø megau cha; øyeebe mar-mumig køn’ chib, eshkað wamindamig køn.

Tabig wamindiilø srabeig

¹⁶ Señor tru chi isumgaig tab købigwan tranøbig, nøtøwei manatøgucha maig kuindøgucha ñimun tru chi isumgaig tab købigwan tranrrun. Señorbe ñim mayeeløba pasrønrrun.

¹⁷ Na Pablo nai taska iigwan pørar, ñimun ‘ka amøñiguh’ chib. Kilgam-era møitøgucha na pøriiløbe na pørig kønmab asamdeelø kønrrai, øyamay pøøbig kur. ¹⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kønrraimab isur.

1 Timoteo

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig, Tius namui Kaigyugurri Wesrabiiba, Cristo Jesús, tru nam nundø isua munig melaig truibã karua pasrig, ² nui isubigwan Jesucristoinug pasra tõgaig, tru cierton nai nusrkai lataig ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Señorba nui ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ørtraimab isua inchar.

Ashiptø kønrrai wamindig

³ Na Macedonia pirausrømay inrrab pasramisra, 'tiusmanda ñiune Efeso kørrømisrtra' cha eshkaig købig kuig køn, tru mõiløgøsrøn sølwan kømø, ke peemaytø kusrenaniiløtøga kusrenanøbelan treegwan kusrenanmønrrai merab ashib pasrønrraimba, ⁴ katø chi treeg kømubendø nõmdø isua wamindiilanba, katø nõmbe 'i misaamerainukkurri amrrubelø ker' chib, tru munchimera kan managuen patsønrrabgaig arrubigwanba, tru kuindø mõrøb pønrrømønrrai ashib pasrønrraimba. Treeløbe ka kwayab waramigweindø køn, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tru Tiusweimburabelan marøbig marøb ambamigwan purugunrrab kømøtø.

⁵ Inchen na iigwan martrai karua pasriibe iig køn: tru manrrau chishchigugurrimba, isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, tabigugurrimba, katø isubigwan Jesucristoinuutø ka inchib kømø, cierton pasra tõgagúigugurrimba undag købig arrubiitøga undaaramig. ⁶ Inchawei mõiløgøben truiløma øyeeg kømigwan yandø pella tarømisra, nõmuimburab ke ka chine wamincha mõrøb kuiløyutø chab tarømisrin køn. ⁷ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane ke nõm kusrenanøbelø køg kui inchibelø køn, nõm wamindigwane nõmdøweinguen ni chigúinguen mõrmøwei, katø 'iibe treeg kømønrrab kømø, treeg køn' chib wamindiilan chigucha chigúinguen mõrmøwei inchendø.

⁸ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tabigwein kui ashibwei inchibelø ker, tru chiyuwei maramigwan treegweyasig merarrawa marene. ⁹ Inchawei tru maig maramigwan pøra warøppe, tru tabig sølwan marøbelain kømøtø pøra warig kui nambe ashibelø ker. Treeg kømøtø, tru larrø kailaimba, mõrmeelaimba, chigucha Tiuska misaameraimba, kaig marøbelaimba, kaig maramigwane chi kørikkengaig marøb misaameraimba, Tiusweimburabelane ke ka kaigwan lataig inchibelaimba, usri mõskalan kweechibelaimba, ka kweecha petaptø amõñibelaimba, ¹⁰ mõguelø ishumburba nõmui asrtøga trømbøig marøbelaimba, katø mõgueløbe mõgueløasiyaitø trømbøig marøbelaimba, misagwan karuindiig melønrrai nila yanøbelaimba, isa waminchipteelaimba: 'nabe si, isatø waminchimur' chibendø, isapteelaimba, tru tabig sølwan kusrenanigwan chigurrimbunø kaitøga itøøra pønrsøbelaimba køn, ¹¹ Tius mayanguen tabigwei tru tørbilabig tabig srø wam maig køben treetøwei kusrenanigwan. Truigwane na waminchib tõga pasrønrrai Tius nan tranig køn.

Tiuswan 'maya nuguen ungua' chib

¹² Cristo Jesús namui Señorwan na ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, muraaramø marøb megamig kønrrai tranøbigwan, kaguende tru nui marameløyu chi isumgaig marøb meganrraptiig kui asha nan pasrigwan. ¹³ Nabe merrabsrømbe nun purø trømbøig wamaptiig, katø Tiuswei ureemeran kaig maramigwangøba lab, larrø namiguig maig købash inchiptiig købig kuingucha, nane lastima asig køn, kaguende nabe chigúinguen ashmíig køremíig kua, øyeeg marig kuikkurri. ¹⁴ Inchendø namui Señorwei tru ka yandø tab indiibe naim pala purab nuikken arrig køn, tru isubigwan nuinuutø pasra tøgagømiba, undag købiiba kanbalatø Cristo Jesúsweinug pasrabig.

¹⁵ Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeeløba chi kashmø, ka utamig: Cristo Jesúsbe piraumay arruppe, kaig marøbelan kaigyugurri wesranrrab arrig køben, tru truilai utu purab kaibe na kur. ¹⁶ Incha Tiusbe treeg køptøwei nane lastima asig køn, tru kaig marøbelai utu na mas larrø kaigwan Jesucristobe chugatikkucha nø nan tammay ka awentab wabig kuin kui kenamartrab, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrab, tru wendøsrø nun kørenrrabelø nan øyeeg marigwan asha kønrrai. ¹⁷ Inchawei managurri managatig mayeelaim pala nø ashib wabigwan, managatig øsig wabigwan, kaptøgabe asiimíigwan, Tius nø kandø wabigwan managatig nun purø tab indig kønrraimba, maya nuguen tabig kønrraimba inchar. Treeg kønrrun.

¹⁸ Timoteo, nai nusrkai lataig, ‘i maramigwan martrunrrig’ cha na ñun karua pasrar. Tru ñi maig kønrrabig kuigwan merrabsrøwei ñuimburab Tius maig karuben eshkailan, truilan isua pasramisra, Señorweimburabelan elatchab kømø, may kwayanrrig, ¹⁹ isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwanba, isub kebachib pasrabigu ‘chi kalø køn’ chibig chigaig kømigwanbabe tindøgague. Pøs møiløma nømui isub kebachib pasrabigu ‘kalø køn’ chib kebati mørendøgucha mørmøwa, tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwane kan nubi itøgasrai lataig kørrømisra, yandø trubisan. ²⁰ Truilai utube, Himeneoba, Alejandra treeg melan. Inchawei nabe truilane Satanás nø asha martrai nui tasku pønsrar, Tiuswan purø trømbøig wamumum kusrenrai.

2

Tiusba mandø wamindamig

¹ Inchawei iilanmerrig marøb kønrrai eshkawa pasramønrrun: ‘øyeeg, øyeeg palai meler’ chib Tiuswan miab, katø Tiusba waminchib, katøganelayasig Tiuswan ‘purugurra’ cha miab, katø mu møguelayasiitøgucha Tiuswan ‘ungwa, ungwa’ tamig køn, ² reymerain køben, katø nørreelø misagwan ashib karub purrabelain køben. Masken chi isumø tab waramdiig, ambumay imay chigucha chi kuin kømø, Tiusweimburabelan tabig marøb, chiyutøgucha mu chi tamgaig waramig kønrrai. ³ Kaguende øyeebe tabig køn, Tius namui Kaigyugurri Wesrabiibe tab kuinguen asig. ⁴ Kaguende nøbe maya misamera kaigyugurri wesrailø kønrrai indan, tru nui newan ciertonigwan nebua ashchai. ⁵ Kaguende Tiusbe kandø nøtø køben, katø Tiusba misameraimba tøbøtag pasramisra purø waminchibikkucha kandø køn, Jesucristo møg. ⁶ Truike nøashib maya misagwan kaigyugurri wesranrrab nø kwaitøga pagaraig køn. Incha iigwane yandø ke treeg maramig puben, eshkab wamindig købig køn. ⁷ Inchawei øyeegweyasig nabe Señorwei wamwan

waminchib kusrenanrrai wesrawa pasrig, katø Jesucristo nõashib karua ørig kur, judíos kømø misaameran tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwanba, newan ciertonigwanba kusrenanrrai. Iigwan nabe isa waminchimur.

⁸ Inchawei chutøgucha møgueløbe Tiusba waminchippe, chi kaig marig chigaig tasigwan chishig kusrub pønrramig køn, truba namig kuim palatø kømøwei, muba aleguiyawa kømøweingue. ⁹ Katø ishumburmeragucha asru keppe, chull ashchai purab tabig kemumig køn, maig kemigwan treetøgue. Pusrugwangucha tamarøppe, ke purø tabig tamarmøwei indamig køn, orotøga, kabe tab sruuzheeløtøga. Katø keiløgucha ke purab nõrrøweyelø kemøwei indamig køn. ¹⁰ Treeg kømøtø, chigøben tabig mariiløyu tabig kønrrab indamig køn, ishumburmera Tiusweyasig tabiitø martrab pønrramisrøbelø maig kømig køben treekke. ¹¹ Ishuumisaabe kusreb wappe, niløtø wamig køn, trurrigu maig købendiig inchimø nõmun mørøb. ¹² Kaguende nabe kan ishuumisaabe kusrenanmønrrai inchar, katø mowan ke nõ karunrrain kømøweingue. Treeg kømøtø, niløtø wamig køn. ¹³ Kaguende Tiusbe srøsrø marøppe, Adánwanmerrig marig køn, trugurrimbe Evan. ¹⁴ Inchagucha isa waminchen truyu kebeñippe, Adán kømøtø, Eva kebenig køn. Incha yandø kaig srua irramaikkurrimbe, yandø kaigyu kebenig køn. ¹⁵ Inchendøgucha ishuube ureg tøgagua, kaigyugurri wesraig kønrrun, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagøbig tøgagøb, undag købigwan tøgagøb, Tiusweyasiitø tarømarig, trurrigu maig kømigwan tøga uñabe.

3

Tiuswei ureemeran mandø pera pasramigwan wamindig

¹ Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn. Møikkøben Tiusweimburabelan ashib pera pasrønrrab isubiibe, tabigwan marøb meganrrab isun. ² Trube treeg købene, tru Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe, mugøben ‘ñibe øyeeg køn’ tainanrrabgaig kømig køn. Kan sraindø tøgai, chigøbendø incha ashmøtø, maig pasramigwan pasrabig, maig unamigwan tab isua møra uñibig, katøganelø ‘øyeeg køn’ cha, chi tainanrrabgaig, katø mugøben nui yau pubelane, yaambumay wamønrrab muniitø wabig. Katø kusrenanrrab kaimabig kømø, kusrennøbig, ³ vino menrra mucha mutsiiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig kømøwei, treeg kømøtø, purø tab inchibig, kwayamigwan kømø, tab kømigwangøba labig, anwan larrø chullig kømøwei, treeg kømig køn. ⁴ Katø nui yaambu mandø maramigwan asam kusrebig, nui ureemeragucha nõ maig taigwan mørøbelø tøgai kømig køn, maig købash inchimeeløgue. ⁵ Kaguende nui yaambuguen mandø maramigwan asam kusremiibe, ¿Tiuswei iglesiayuelane kan mandø asha marøb pasraiasamø? ⁶ Tru Tiusweimburabelan asha marøb pasrabiibe, Tiusweiw an ke mõi srø nebua ashib megabigwan pasramig kømøn, ke purab nuig kurbam inchib kebya, inchippa tru nugwaimandzigwan møra pasrønrrai pasrinuutøwei kebeñib megamønrrai. ⁷ Katø nõbe Tiuswan ashmø misaamera mendailø chi tamgaig chiyutøgucha sølwan uñibig kømig køn, nõguen treeg kømubendø, ka isatø inchib pasran tainab pasrømøwei, katø nugwaimandzig chiyugøben kebeñchai pasrigu, truyu kebeñib megamøwei inchai.

Iglesiyu purugub pønrrønrrai pønssrailan maig kømigwan wamindig

⁸ Katø diáconosmera, tru iglesiayu purugunrrai wesrawa pønsrailø chigucha, mugøben chine cha asinamø møguelø kømig køn, chigøben mar-trab chippe, ka wamindiitø kømø, martrab waminchibelø, katø vinon menrra mucha mutsiirapteelø kønrrab kømøweingue, maramgaigwan mara, ke chincha køben an nørrø katøramigwangøba lamøwei inchibelø. ⁹ Tru isubigwan Cristo inug pasra tøgagúigwei sørig pasrabigwane tin tøga pønrramig køn, nømui isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishchig tøgague. ¹⁰ Tru iglesiayu purugub pønrrønrrabelane maig køtashchab ashibmerrig asiilø kømig køn. Inchen yandø 'chi køn' tamgailø kuikkurrimbe, iglesiayu purugunrrab diáconosmera pønrramisrtrun. ¹¹ Katø ishumburmera chigucha, mugøben chine cha asinameelø kømig køn, ambumay imay wam kusrab, wam niga lliramøwei, ka chigøbendø incha ashmøtø, maig pønrramigwan pønrrabelø, katø chiyutøgucha chi isumgaig pønrrabelø, treelø kømig køn. ¹² Iglesiayu tru diáconosmerabe kan sraindø tøgar kømig køn, katø nømui uremeran tab asam kusreb, nømui yaambu chitø maramigwan asam kusreb inchibelø. ¹³ Kaguende tru diáconosmera nømui maramigwan tabig marøb pønrrabeløbe truba tab pera marøbelø kui asiilø køb, katø tru nømui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúigwane masken chigucha chi kørig isumø eshkab pønrrønrrun.

Purø nuig tabigwan mu nebua asiimíig pasrabig

¹⁴ Na iigwan ñun pørar, petø ñun ashchab attrab isua. ¹⁵ Inchippanan petø arrum nebumub chi inchene, trube, Tiuswei yaelai utu ñi mandø megamigwan tab isua pasramig kønrrai inchar. Truibe Øsig wab Tiuswei iglesia, tru newan ciertonigweyasiibe pilar lataig, merrarrab pasrabig, truig køn. ¹⁶ Inchawei mu 'treeg kømøn' chib pønrramga, nam Tiusweimburabelan marøb pønrraig mu nebua asiimíig pasrabiibe, purø nuig køn:

Cristobe kan møg lataig asrbaig kenamisrøb,

    Espíritu nune chigucha kalø marmíig,

    tabig kui kenamarig køb,

katø nøbe ángelesmera asig køb,

    judíos kømø misaamera wammøra kønrrai wamindig køb,

yu pirau misaamera nune kørewa pønrramisrig køb,

    katø nune srømbalsrø tørguegwalmabiisrø utig køb køn.

4

Tiusweimburabigwan elacha kaigwan marøb kurrabelan wamindig

¹ Pøs Espíritu Santobe tørgandø kelarrab eshkan, srabe kwalømmerawane møiløgøben nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra meløwa truyutø melømøtø, chab tarømisra, kwaimandziimera kegørrøsrkøbelan tru kuindø mørøb, katø kusrenaniilø kwaimandziimeraimburabigugurri arrubigwan mørøb kebamrrun cha. ² Treeg kusrenaniiløbe tru purø trømbøig isa waminchibelø ka palatø tab inchib misaamerainukkurri arrubig køn, kørig tøgagønrrai tru nømui isub kebachib pasrabiibe yandø nasrkwailø tøgar, kan tsandzøn pachibiitøga parri latailø. ³ Tru misaamerabe kasharamønrrai meramba, katø mø mamimerane mamønrrai meramba inchun, tru newan ciertonigwan nebua asha kørebelø, 'truba unywa' chib manrrai Tius mara pønrrailan. ⁴ Kaguende chiwandøgucha, Tius nø mara pønrraibe kaig kømø, tabig køn. Inchawei Tiuswan 'mayanguen unywa, unywa' chib utigwane nambe

chiwangucha kashmumig kòn. ⁵ Kaguende Tiuswei wamgurrimba, Tiusba wamindikkurrimba tabig chishig kònrrai marig kòn.

Jesucristo karua pasrigwan purø tab marøb megabig

⁶ Inchawei namui nunelan ilan kusrenanøb, katø tru isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagøm wamdøgaba, purø tabig kusrenanigu treegwan marøb arriitøgaba chishkandø pasramig kònrrai marig pasrøwabe, ñibe Cristo Jesúswei truba tab marøb megabig kònrrabguen.

⁷ Chi treeg kømubendø, nømødø isua chugúinguen mørmubendø wamindilanba, ishumburmera køllizheelø kagatø ka wamincha møriilanba, mørøb pasrømumig kòn.

Ñibe masken Tiuswei tabigutø marøbig marøb meganrrab isu. ⁸ Asr chishtø kònrrai eshegøb luliima, maitøguen purugúibe, tru mas Tiusweimburabelan maikken elachimø marøb megaig truibeguende, chiyutøgucha lutøgurri tab kònrrai purugubig kòn. Kaguende yu mõi øsig waraigu lata, katø wendø attrabigu lata, tabigwan tranrrab misrig tøgagig kòn. ⁹ I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø kòn, mayeelø treeg kuitamab isua chi kashmø utamig. ¹⁰ Incha øyeekkurriwei nambe i maramigwane ¡katø! martrab isua marøb, maig kuingucha kullaarab elachimø marøb melabelø ker, kaguende nambe Øsig wab Tiuswan muniirab melabelø kuikkurri, tru mayelan kaigyugurri Wesrabigwan, nun kørebelaneguende wesrabwei inçhibigwan.

¹¹ Iilane ñibe maringarub kusrenanrrig. ¹² Ñi unøtiig kuikkurri mugucha kaasiinab pasrønrrab kømøtø, masken ñibe Jesucriston kørebelayasaibe ñi chi wamindiiløyu lata, maig køben kømø, tab isua unigu lata, undag købigwan tøgagúigu lata, ñui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu lata, kaig marmø chishig unigu lata, nømguen ñun asha kusrenrai megamig kòn. ¹³ Na arrumnegatiibe mayelai merrab, Tiuswei wamwan pørigwan leb, ‘maig melamigwan treeg marøb melay’ chib, kusrenanøb indamig kòn. ¹⁴ Ñun Tius keta traniitøga chigøben marøbig kuigwane pesannab elachib pasrønrrab kømø, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø nøm mayeelø misra nømui tasiimeran ñuim pala estsara, ñi chigøben marøbig kònrrun cha Tius maig karuben ñun eshkaig købigwan.

¹⁵ Iilandø ñiguen tab isub kebya, truigwandø martrab pasramisr, Tiusweiwan ñi katøguchinguen nebua ashib megaigwan mayeelø nebua ashchai. ¹⁶ Pøs maig kømigwan ñiasiitø ñuimburaptøwei tab ashiptø megau, katø tru ñi kusrennøb megaigwan chigucha. Truigwane elachib pasrønrrab kømø, kerriguba marøbig marøb megau. Ñi treeg marøb megawabe, ñiasiitøwei kaigyugurri webib, katø tru katøganelø ñun mørøbelan chigucha kaigyugurri wesrab inçhabguen.

5

Tiuswei ureemeraba mandø kømigwan waminchib

¹ Kølli misagwane tsakkandø namig wamømøtø, masken tammaytø, wamindamig kòn, maig melamigwan treeg marøb megamig kòn chib, kan møskawan lataitøwingue. Inchen ureeteelane ñui trag nunelø kui lataig indamig kòn. ² Inchen ishumbur køllizheelane ñui usrin kui lataig inçhippe, srusralmerane ñui trag nuchalø kui lataig indamig kòn, chigøben kaig isua kømøtø, tabig chishigwan isuague.

³ Inchen piudamera kerriguwan nõmdø kørromisrar kerrigu mugucha ashchaptiig chigarwane tabig purugunrrig. ⁴ Inchen kan piuda nusrkalo kui, kabe awelumera kui tøgag købene, trube, tru ureemerabe Tiusweimburabigu maig maramig køben treg marøb, trube, tru nusrkaloøbe nõmui yauelai chi palabigwane nõmwei ashib purrønrrabelø køn, nõmunma maig tabig marig købig køben, kølleelan treetøwei marøb. Kaguende øyeebe Tiuswei merrab truba tab kui asig køn. ⁵ Inchen piuda tru kerriguwan nõtøzhig, yandø nõtø kørromisraibe, Tiustøwei purugunrraitamab isua pasramisra, yem kwaløm Tiusba waminchib, purugurrnrrig chib miab megabig megan. ⁶ Trune piuda tru nõtø kørromisrøbig nun maig marøg købendø marøb pasrabiibe, øsig uningucha nõbe kwaig lataig køn. ⁷ Øyee maramelangucha marmø kømø, martrain karunrrig, mugøben 'kailø køn' tainab pønrramig chigargønrrai. ⁸ Pøs mõikkøben nui nõmmisagwan lata, katø nui naachaguelandøweinguen isua ashmíibe nui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan wendøbasraig, katøganelø Tiuswan koremeelø lataguen kømø, purab kaikken køn.

⁹ Tru munchimeran pøra tøgagúigu kan piudai munchiwan keerøppe, sesenta añoskurrimbuniigwandø pøra keeramig køn, trurrigu nui keebatø megabig købigwan. ¹⁰ Truibe chigøben tabig mariiløyu mu kui asig kømig køn: nui uregwan nõrrøranøbig, katø mugøben nui yau pubelan, yaambumay tab wamab wabig, katø Tiuswei misaamera yau puben, srøbmeran kwallibig, katø chine kaig nebuilø melabelan purugub megabig, katø chine tabigwane marøb megabig treekke.

¹¹ Inchendø tru piudamera ureeteelø nõmdø kørromisrøbelane, tru munchimeran pøra tøgagúigu nõmungucha tøga kerbasamig kømøn. Kaguende nõmui asru kaig marøg købig arrubiitø, Cristoinukkurri tarømarene, katø kasharag kui inchib mendabelø køn. ¹² Inchabe tru Criston srøtø nebua asha tru nõba pønrrønrrab misrig købigwan treg martrab kaima, kaigyu pønsrailø kønrrab pønrramisrøbelø køn. ¹³ Inchagucha ke yamørig, yamørig llirab pønrraptø, yandø pøiløguen misrøbelø køn. Trurrigu pøiløtø misrmøtø, katø ambumay imay wamniga lliramba, katø chiyugøben kegalamøøb, chi wamindamgailan wamincha møramba inchibelø køn. ¹⁴ Inchawei treekkurri piudamera ureeteelø nõmdø kørromisararbe nabe ka kasharanrrai inchar. Ureemera tøgagøb, katø nõmui yaambu mandø purramigwan asam kusreb inchai, Satanás, tru ashig kømui inchibig, chinetø tainab pønrramig chigagønrrab. ¹⁵ Inchawei piudamera mõiløma, pella chab tarømisra, Satanáswei maywan wendautø chab ambubguen indin køn. ¹⁶ Kan ishug Jesucriston kørebig nui yau piudamera tøgaguabe, purugub nõ asamig køn, iglesia ke tranrraindø muniirab kømig kømønrrai. Øyamaybe tru piudamera kerriguwan mugucha ashchaptiig chigarwan, maig palabigwan ashib tøgagømig chi palømønrrun.

¹⁷ Iglesiayu maig køben kømønrrai truba tab ashib, Tiusweimbura-belan pera marøb pønrrabelane nõm mandø tabig indig kønrrabelø køben treegwandø tab inchimøtø, maya nuguen tab inchib tøgagømig køn. Tru Tiuswei wamwan waminchib eshkamiguba, kusrennamiguba, truigwandø truba martrab isua merrarawa pønrramisrøbelan. ¹⁸ Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: "Kan wey, tirigun kwattra i tøbunab megabigwane, mabashig kømub pusalgutsamig kømøn" cha.

Incha katø trenchibig køn: “Chi maramigwan marøb megabiibe tru nõ marøb megaimburø pagar utamigwein køn” cha.

¹⁹ Tiusweimburabigwan pera marøb pasrabigwane kaig køn tainab kemesrøb srua kønrrai inchimumig køn, tru treeg marigwan kan pailø kui, põnelø kui nõmashib ashibelø treeg køn chib eshkanrrabelø kaabene.

²⁰ Inchendø kaig maramigwan elachimø marøbig marøbelane ‘øyeeg marmumig køn’ cha, mayeelai merrab mur alegamig køn, katøganeløgucha treegwei marmønrrab køriimatønrrai.

²¹ Tiuswei merrappa, Jesucristoi merrappa, katø ángelesmeran Tius lawa wesrailai merrappa, iig øyeeg maramelan marmø kømø, ñi martrai karua pasrar, kabe møigwane purømisrøb trugatøtø inchab kømøwei, møigwandøgucha lata asha maramig køn. ²² Chigøben marøb pasrønrrai wesrawa pasrtrab, ke mõi mõi tab ashmubendøbe, møigweim pala køben, ñui tasiimeran estsarmøta, nõmui kaig mariilan ñigucha tøgatø marøb pasraig webimønrraimbe. Chigucha kaig martrab kømø, tabig chishig pasrønrrig.

²³ Møingurrimbunøbe, tsøøbitø, tsøøbitø muchimøtø, katø lamøzhig vinogucha mutchig. Kaguende ñibe patsø tre tab kømuinab, kwanrrømeragucha chi kwanrrø køben katø katø webarrinabig køn.

²⁴ Kaig mariilø kan utu møguelaimbe maig køtashchab asamig pumøwatø tørgandø kenamisrøbguen indan. Inchen kaig mariilø katøganelaiwane tsøndatøsrø treeg kuin kui nebua asiilø køn. ²⁵ Katø treetøwei chigøben tabig mariiløgucha tru urastø tørgandø asamdiig kenamisran. Inchen tabig mariilø katø mõi mõi kenamisrmø põnrrabikkucha, asiimíig treetø kørrømisrmøtø, kenamisrøbig køn.

6

¹ Ñim møitøgucha ka karua srua kuindiig melabeløbe ñimun karub pera købelane ka palabinø inchib maig købash inchimø, tab indamig køn. Tiuswei munchiwanba, katø tru tabig kusrenaniilanba purø trømbøig wamindig kømønrrai. ² Inchen ñim møiløgøben, ñimun karub pera købelø Jesucriston kørebeløtøwein tøgørbe, Cristogurri nunelø kønmaptø, maig køben palabinøtø indamig kømøn. Masken treeg kømøtø, purø tabguen mara tranøb melamig køn, kaguende nõmui maramelan ñim mara traninabeløbe Jesucriston kørebelø undaraig nunelø kuimba. Iigwane kusrenanøb, øyeeg marøb kømig køn chib waminchig.

Chigurrimbunø palømíig purø tabig ciertonig

³ Namui Señor Jesucristoi chigucha chi kalø kusrenaniimíig tabiiba, katø Tiusweimburabelan nam marøb kømig kusrenaniiba truig maig køben treetøwein kømøtø, møikkøben ka peemaytø chi tabig kømíig kusrenanøbiibe, ⁴ nõasiitø purø kusrebig kurmab indan, chigucha chi kusremíig købendø. Incha maig kø chib payib aleguiyamig, chigøben wamindiilan kwayam lab wamindamibe, kan kwanrrø lataig nigaig køn. Incha øyeekkurrindøwei truyugurri arruppe, katøgan chigøben tøgagøben pusrkwai asamig arrumba, kwayam lamig arrumba, katøganun trømbøig marøb tsalø wamamig arrumba, chigøben kemesra trømbøig isub amønamiig arrumba, ⁵ katø tru kaig maramig isubiitø nõmui turmera

mindiiłø tōga misaameraba ke chi kōmubendø ka kwayab kōmig arumba indan. Truiløbe tru newan ciertonigwane kerraig chiga misaamera, Tiusweimburabelan marøb tōgagúigwane nōmbe trutōga an marøb pōnrramigweyasig tōgar kōn.

⁶ Inchen nam maig tōgagúizhiitōgatø kasraatø melabelaimbe tru Tiusweimburabelan marøb tōgagúigugurri, chigurribunø tōgagømig arubwei inchibig kōn. ⁷ Kaguende nambe yu piraumayma, chigucha chigar yandiig amrruig kōppe, katø treetøwei chigucha chigar ambamig kōnrrun. ⁸ Inchawei nam mamig tōgagøb, asru kemig tōgagøb indinukkurrimbe, trutōgabe kasraatø amōnamig kōn. ⁹ Kaguende pua misrøg kui inchibeløbe, chine tabig lataig kenamisrøb arruben, treegwan chull asha kegørran. Incha chine chine nebunrrab isuptø maramgaigwan mariiłøyuba, katø ka trømbøig mincha pōnrramig kōnrrai mariiłøyuba kegørra pōnrramisren, truiløbe mōguelane yandø chindamikkucha-gaig misra pōnrrōnrrai kegørrørkøb, managatig kaigu kegørra pōnrramig kōnrrai mara pōnsran. ¹⁰ Kaguende chigurribunø kaig maramig arrubiibe, anwan ¡katø! ke kan chinchimmørø inchib chull indiiłøyugurri arubig kōn. Inchawei mōiłøgøbenma an tōgagug kōbiitø yandø pella, nōmui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tōgagúigugurri tarømisra, nōmasiitøwei chine chine purø isumdiig puig melønrrab tōga pōnrramisran.

Kørrømisrmø ibig inrrai wamindig

¹¹ Trune ñi Tiusweyasiitø pasrab mōøbe treeg indameløyugurrimbe tarømisramig kōn. Sølgandø tabig kōmigwanba, Tiusweimburabeløyu tabig kōmigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagømigwanba, undag kōbig tōgagømigwanba elachimø marøbig marøb megamigwanba, katø maig kōbendø inchimø, purø tammay megamigwanba, ilan martrig. ¹² Ñui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tōgagúigwane ñi tōga pasrønrrab isua kwayab, tru managatig øsig kōmig tōgagúigwane pachamørtrab kōmø tab tōga pasrau, Tius trunun tōgagønrrai wamøben, tru ñi truba yamelai merrab, purø tabig pasrønrrab waminchib pasraig kōbigwan. ¹³ Katø chigurribunø pōnrrabigwan øsig kōnrrai tranøb Tiuswei merrappa, katø Poncio Pilatoi merrab, purø tabig nø maig kuigwan ‘nabe treeg kur’ chib, waminchib eshakab pasrabig Cristo Jesúswei merrappa, nabe ñune karua pasrar: ¹⁴ tru martrai ñun karua pasrigwane kaig mariitōga chillig indig chigaig, katø chigøben ‘kailø kōn’ tainab pasramig chigaig, treeg tōgagønrrai namui Señor Jesucristo kenamisramnegatig. ¹⁵ Yandø tru treeg maram kwalømmerra puben, trunun nø kenamartrab kuinrrun, tru nø mayanguen tab indig, tru nøtø Mayeelaim Pala Pasrabig trurigu maya reymeraim pala nø Rey, katø maya misagwan ashib karub pōnrrabelaim pala Nø Karub Ashib Pasrabig. ¹⁶ Managuen kwanrabig kōmíig, muguen kemalamgaigu tōrguegwalmabigu wabig, nune mu mōkkucha asiimíig, katø mugucha nune ashchab kaimaig, Tius nøtø kōn. Treegwan purø tab indiiba, managatig mayeelaim pala karub wamibabe nuyasig kōnrrai inchar. Treeg kōnrrun.

¹⁷ Møin kwaløm yu pirau pua misaamerane puarmera kermaptø, purab nørreelø kermab inchib, tru chigurribunø tōgagúilø treetø kōnrraitamab isumgailøyu ke truyutø isua pōnrrømønrrain karunrrig. Masken treeg inchimøtø, nam kasraatø tab kui warønrrai Tius tru chigucha palønrraingaig tōgagømburab tōgagønrrai namun tranøbigweinug

isua pønrørrai inchig. ¹⁸ Tabigwan marøbelø kønrain karunrrig, truba puarmera misrøppe, nømui chigøben tabig mariiløyu puarmera misrtrai. Tøgagúigwane chigucha merø kui inchimø, lata pirishib purugunrrab muniitø købelø kønrri. ¹⁹ Øyamaybe tru wendøsrø attrabigweyasig, tabig pølbasa marøb esegab kebamrrun, øsig kømig, tru managatig cierton øsig kømigwan nebua tøgagømig kønrri.

Timoteowan wamindiilø srabeig

²⁰ ¡Au! Timoteo, ñun chi martrai trana pasrigwane tabig isua møra tøgagu, Tiuswane chigucha kømíg marøb wamindiilanba, ke ka wamincha møriilanba, katø tru nømui nørrø nebua ashib kusreb taig chi cierton kømígwanba, treelan mørøb pasrønrrab kømø meganrrig. ²¹ Pøs møiløgøbenma trunun marøb kebamba, nømui isubigwan Jesucristoinu-utø pasra tøgagúigugurrimbe yandø pella, chab tarømisran.

Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Timoteo

Timoteowan 'ka uñguh' cha, Pablo pørig

¹ Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri Jesucristo nøashib karua ørig, øsig kømigwan Cristo Jesúsweinug tranrrab misra kørrømisrigwan eshkanrrai ørig, ² nai undaaraig nusrkai lataig, ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaweimba, namui Señor Cristo Jesúsweimba tru ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñuim pala kønrrai isur.

Cristoimburabigwan kørmø waminchib

³ Chu uraskucha pesannab elachimøtø nabe truigwan, yem kwaløm ñune tøga tøga isua miab megappe, Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chibig kur, nai isub kebachib pasrabigu 'chi kalø køn' cha kebachibig chigaig, na treeg marøb pasraig Tiuswan, tru merrabsrø nai kølli misaamera Tiusweyasig maig marøb melabelø køben treetøwei. ⁴ Ñi kappin kørrøgaigwan isubene, nane katø malaugue asinrrabna køtan, na purø tab kui mørøb truba truba kasrag pasramig kønrrai. ⁵ Nabe katø katø isuinabig køn, ñi ka isatø inchib kømø, ñui isubigwan Jesucristoinug cieron pasra tøgagúigwan. Truigwane ñui awela Loidaba, ñui usri Euniceba truilømerrig pølbasa tøgagúig købig køn. Incha mømibe ñuinukkucha truipe pasrømø kømø, pasraitamab isua pasrar.

⁶ Treekkurri na nai tasigwan ñuim pala estsaren, ñi chigøben marøbig kønrrai, Tius keta tranig tøgagúigwane pesannab elachib imønrrai, katøyug isunanrrab inchar. ⁷ Kaguende Tiusbe namune køriiteelø kønrrain kømøtø, chishkandø marøbig kønrrain tranig køn, undag købigwan tøgar kønrraimba, asr mumay srua itanmaptø pønrrømeelø kønrraimba. ⁸ Inchawei Señor Jesucristoimburabelan wamindamigwan kørig kui inchib pasrømøwei, namui Señorgurri kailan keeri yau na pasranmaptø kørig kui inchimøwei inchig. Masken treeg kørig kui inchimøtø, Tiuswei tabig srø wangurri na maig kaig nebuig megaben, treetøwei meganrrab inchi, Tiuswei maramburab marøbig truig maig køben treeg. ⁹ Kaguende namun kaigygurri wesrawa, newan tabig chishig amøñinrrai wamabiibe nøwein køn, kabe nam chigøben mariiløgurriin kømøtø, nø trendø treeg martrab isuitøgaba, nui ka yandø tab indiitøgaba køn. Tru iig ka yandø tab indigwane Tiusbe Cristo Jesúskurri tranig købig køn, chigurimbunø pønrrabikken kaabenbatøsrøwei. ¹⁰ Inchen mømibe Cristo Jesús namui Kaigygurri Wesrabig yandø kenamisren, tru ka yandø tab indig pasrabig købiibe kenamisran. Incha tru managatig kerriguwan kwamig kønrrai marøb pasrabigwane nøbe kerrigu pinisha, tru Tiuswei tabig srø wangurri tru øsig kømig managuen patsømønrrabigwan tøryu wesrawa pasran.

¹¹ Inchen nabe truigwan eshka waminchibig kønrraimba, Jesucristo nøashib karua ørig kønrraimba, kusrenanøbig kønrraimba wesrawa pasrig kur. ¹² Incha øyeekkurri nabe øyeeg kaigu pureb megar. Treeg kuingucha øyeeg pasrarmaptø chi kørig kuim pasrømur. Kaguende nabe mun kørewa pasrarmab isua pasrar. Na tru srabe kwalømweyasig na nuinug esegawa tøgagúigwane chi puraimønrrai ashib tøga pasramig, nøbe maramburab maramigwan tøgagúig kui, nabe ashmø kømø, asha pasrar.

¹³ Tru chi kalø kømø tabig kusrenaniilø na wamindigwan ñi mørigwane, trunun merrarrawa treetøwei marøb yamig tøgagønrrig, isubigwan tru Cristoinug pasriguba, undag købigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúiguba. ¹⁴ Tru purø tabigwan ñun marøb tøgagønrrai tranigwane, tru namuinug pasrabig Espiritu Santo purugúitøga tab asha tøga pasrau.

¹⁵ Pøs ñibe asha kuinrrun mayeelø Asia pirausreeløma nan chab tarømisrigwan, truilai utube Figelo køben, Hermógenes køben tarømisrig køn. ¹⁶ Onesíforoi yauelan Tius lastima tøgagønrraimab isur. Kaguende Onesíforobe katø katø nan chi isumø pishindø pasrønrrai purugubig køn, katø nan kailan keeri yau pasranmaptø kørig kui inchimøweingue. ¹⁷ Masken treeg inchimøtø, Romasrøma pub latatø, nan wetørramnegatig lawa, wetørrabig køn. ¹⁸ Señor Onesíforon tru lastima asig kømigwan nebua tøgagønrrai tranrrai isua inchar, tru srabe kwaløm puben. Ñibe yandø tsabø ashibig køn Efesosrøma nøbe namun yeeg purugub megaig købigwan.

2

Jesucristoi kan tab suldau kømig

¹ Ñi nai nusrkai lataibe, tru ka yandø tab indig Cristo Jesúsweinug pasrabigu mur isua pasrau. ² Truba yamelai malau na waminchen, ñui kalutøga ñi mørig købigwane katøganelan chi isumgaig martraptø møguelan martrai karua pønsrø, nømgurringucha katøganelan kusrenanrrapteelan.

³ Chine isuig megamig pub arrubigu, ñibe namba treegu pureb meganrrab isu, Cristo Jesúswei kan purø tab suldau lataig. ⁴ Kan suldauma chi maramelan marøb meganrrab, truyu kebyaikkurrimbe, katøgan nøørø peg marmeløyube kebya megamøn, nun suldau kønrrai pasrøbigwan purø tab kui mørtrai martrab. ⁵ Katø møig kanab luldashchab kan luløbig chigucha lulrrab pasramisra, luløbelø chitø maramig køben treegwan marmøwabe, tru lulimburø coronan utønrrab kaimanrrun. ⁶ Katø kan kwallibig chigucha pøsra, pøsra kwallabe, ellmarig misrøbigwane nømerrig tulishinrrabigwein køn. ⁷ Inchawei iig na ñun trendailane ñiguen chi chibig kuitashchab tab isu, pøs Señorbe chiwandøgucha ñi tab chigúi møramigwan tranrrun.

⁸ Jesucristo rey Davidwei misagugurri arrubiibe kwawa, kwailai utugurri katøle kurrigwan ñibe pesannamø isuagu, tru Tiuswei tabig srø wamwan na maig eshkab kusrenanig, treegwan. ⁹ Inchawei tru wangurri chinetø kaig nebuinab, kailan keeri yau pasramig nebutan, kan larrø kaig lataikke. Inchendø Tiuswei wambe merrarraig kømøtø pasran. ¹⁰ Inchawei treekkurri chinetø kaig nebub arrubigwan treegwan kerrigu ka pureb megar, Tius nø lawa wesrailayaisig tab kønrrai isua, tru kaigyugurri wesrailø kømig Cristo Jesúsweinug pasrabigwanba, tru managuen patsønrrabgaig tørguegwalmabigwanba nømgucha nebua tøgagønrrai.

¹¹ Iig trendaibe chi isumgaig, isig kømøtø køn:

Nam nøba kwawabe,
katø nøba øsig purramig kønrrun.

¹² Maya kaig nebub arringucha, melabig meløwabe,
katø nø ashib karub waisrøn chigucha nøba ashib karub purramig kønrrun.

Nam nun 'ashmeelø ker' chibene,

namungucha nõbe ‘ashmíg kur’ chinrrun.

¹³ Nambe nõba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha, nõbe namba maig pasrabiibe chu uragucha treetø pasrabig køn, kaguende nõbe maig køppe, managucha treetø kua.

Sølwán marøbig kui asig kønrrab inchi

¹⁴ Iilane pesannamønrrai isunanøppatø, isunanøppatø megarrig, ‘øyeeg martrigay’ chib Tiuswei merrab karua pasrøb, ke kan chi wamindamgaigwan treetøgatø ke larrøbitsamburab larrøbichib, ambugurri igurri aleguiyab kømønrrai. Treeg mariibe chi tabig purugumøtø, tru wamindigwan mørøbelane ka trømbøig mindishatø kørrømarøbig køn.

¹⁵ Nibe ñuimburappe Tiuswei merrab søl marøbig kui asig pasrønrrab, purø tab asha isuptø marøb megarrig. Chi maramigwan marøb pasrabig, chiyugucha køriimisra pasrønrrabgaig tru wam newan ciertonigwane, maig kønrrabigwan sølgandø kusrenanøb pasrabig treeg kønrrab.

¹⁶ Tiuswane chigucha kømíg marøb wamindiilanba, ke ka wamincha mørøilanba, treegwan martrab kømø isua pasrønrrig. Kaguende treeg waminchibeløbe nõmui kaig mariiløyu mas kegørrab ambubelø køn.

¹⁷ Inchen nõmui treeg wamindiiløbe kan pill-llab pisrø asrwan trerangarub larrøbichib ib lataitøwei martrun. Treeg marøb pønrrabelai utube Himeneoba, Filetoba køn. ¹⁸ Pøs truiløma tru newan ciertonigugurri pella tarømisra, tru kwailø øsiiranrrun taibe yandø chab øsiirabguen indin køn chib, trumay waminchib kebamba, møilanma tru nõmui isubigwan Jesucristoinug pasra tøga melaigwane yandø mumaygucha kømüielø melønrrai mindisha kørrømarøb kebambin køn. ¹⁹ Inchendø treeg kuin-gucha, Tius purø may tamara pølbasa pasriibe muguen kønøgamgaig pasran. Truyube øyeeg chibig pørig tøgaig: “Señorbe møiløtø nuielø kuigwan ashibig køn” chibiiba; katø: “Møitøgucha ‘Señorwei munchiyu uñibig kur’ chib waminchibiibe kaig marigugurri tarømisramig køn” chibiiba.

²⁰ Kan nu yauma pasumera, køtsømera pønrrappe, orotøga mariiløtø pønrrømøwei, andøga mariiløtø pønrrømøwei indan. Treeg kømøtø, tsi-itøga mariilø køben, pirøtøga mariilø køben pønrran. Møiløbe purø tabig marøbyutø katørab srua kømig køben, møiløbe ka chi marøbyu køben katørab srua kømeelø køn. ²¹ Inchawei møikkøben øyeeg kaig mariiløyugurri chish misrabe, purø tabig maramigweyasig kan pasun lataig tøgagømig kønrrun, tabigweyasiitø tarømarig, chiyutøgucha Señorweimbe tabig martrabig, chigøben tabig maramigweyasiibe kaima pasrønrrabgaikke.

²² Matsørelø chinetø kaig marøg kui indiiløyugurrimbe ñibe tarømisr. Incha tru sølgandø tabigwanba, isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagømigwanba, undag købigwanba, ambugurri igurri tab unamigwanba ñibe tøga uñ, tru nõmui manrrømeran chishchiitøga Señorwan ‘purugurra’ chib wamab tabig waminchibeløba kanbalatø.

²³ Ke chi wamindamgailan aleguiyam lailøyugurrimba, chugúinguen mørømbendø chinetø cha mørøiløyugurrimba tarømisr. Kaguende treeg indiibe ka kwayab kømigweyasiitø marig kørrømisrøbig kui ñibe ashibig køn. ²⁴ Kaguende Señorweiwan marøb megabiibe kwayam laptiig kømøtø, masken mayeelan larrø tab inchibig, trurrigu may kusrenanøbig, chigøben pusrkwanrraptiig taingucha namig mørømig kømig køn.

²⁵ Katø mørøg kømub chinetø cha mørøbelane, møi møi tsag wamømøtø,

tammaytø səlwan isunrrai purugumig kōn. Nōmui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliramigwan inchipa Tius tranøbgunmab isua, tru newan ciertonigwan nōm tab chigúi mōrtrai. ²⁶ Incha katøle tab isua mōra, tru nugwaimandzig chinetø mara pōnsra nōmun kegørrøsrka, nō maig martrain køben, treeg marøb melønrrai merrarrawa tøgagúigugurri wegørrønrrai.

3

Srabe kwalømmerawan misaamera mailø kōnrrabelan waminchib

¹ Katø ñibe iigwangucha isua asha kōmig kōn, srabe kwalømmerawane tabguen waramga kwalømmera attrab kui. ² Møguelø ka nōmuimburaptø tabig kōnrrai inchibelø, anwane ke chinchimmørø inchib chull inchibelø, purø nørreelø misrøb waminchibelø, purab nørreelø misrøb katøganelane keeshaguen ashmeelø, trømbøig tsalø wamamba inchibelø, nōmui mōskalan larrø mōrmeelø, chiwangucha ungwaguengar, Tius kaagúi lataig inchib misaamera kōnrrun. ³ Ka trendø treeg undaguelø kōmigwane chigucha chiga misaamera, namappe, chinchaguen tamaramgaig namabelø, wam kusrupteelø, trømbøig maramigwane ke treeg maratøweim puraambubelø, nōmun kōmøbashtø trømbøig mara petab misaamera, chigurrimbunø tabigwane larrø tsaleelø, ⁴ chi kōmubendø tabelan kailai tasku purøøra pōnsrøbelø, chi maramigwan tabguen isumubendø mōi mōi marøbelø, nørreelø kermab isubiitø ke chinsraatø inchibelø, chine tab kuimørøb maramigwangøba undaarabelø kōnrrun, Tiuswan kōmøtø. ⁵ Tiusweimburabigu truba tabig amøñib lataig inchendø, tru maramburab marøbig Tiusweiwane chigucha kōmíg mara tōgar kōn. Øyeeg misaamerane tarømisr. ⁶ Kaguende tru treeg marøb mōguelai utuelø mōiløgøben kōn, ishumburmera chiyu køben mur isua pōnrrømōwa, chigurrimbunø kaig marøg købig arrubig srua ambiilø, kaig mariitø netsailai yamerayu kebamba, tru ishumburmeran kegørrøsrka treetø treetø melønrrai srua købelø. ⁷ Inchen tru ishumburmerabe chu uraskucha kusreb chib meløbendø, tru newan ciertonigwane managuen nebua ashchab kaiman. ⁸ Tru Janesba, Jambresba Moiséswan chi marmønrrai sötøluløbelø latawei, tru mōgueløbe tru newan ciertonigwane treetøwei sötøluløbelø kōn. Truiløbe nōmui turyube trømbøig maramig isubiitø netsailø, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigugurri tarømisra misaamera kōn. ⁹ Inchendø ke øyeetø, øyeetø kuimbe martrab kaimanrrun. Kaguende nōm chigúinguen mōrmubendørre marøb kuigwane mayeelai malau tōrgandø tōrmarig kōnrrun, tru pailø Janeswanba, Jambreswanba maig purayaig treetøweingue.

Timoteowan chi maramigwan Pablo karua pasrig

¹⁰ Inchendø ñibe ñuimburappe na maig kusrenaniilan tab ashibig kōn, na mandø unigwan, na maig martrab isuigwan, nai isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan, maya chindingucha tammay megaigwan, undag købig tøgagúigwan, chine pub arringucha tarømismø, megabig megaigwan. ¹¹ Katø chine chine nan kaig marinab megaigwan chigucha, purø isuig megamig chinetø puigwan, Antioquíasrø Iconiosrø, Listrasrø nan yeeg trømbøig pui megaigwan. Øyeeg chine trømbøig puig isuig megaben, kerrigu øyeelø chine pub arrubigugurri Señorbe nan chi kōmø ka purayamig kōnrrai marig kōn. ¹² Inchawei mutøgucha Cristo Jesúsweimburabeløyu tabig amøñinrrab inchibeløbe, isa kōmøtø, kaig

indinab melamig kōnrrun. ¹³ Trune tru larrø kaig mōgueløba, katø tabzhig wamincha kaigyu kegōrrōsrkøbeløbabe treetøguen kōmø, purø kailøguen misrøb amrrun, nōmguen may wamincha kegōrrōsrkailøtøwein kōbendø, may wamincha katøganelan kegōrrōsrkøb.

¹⁴ Trune ñibe tru ñi kusrewa tōgagúigu, truyutø megabig megau, tru ñi trunun treeg kuitamab kōrewa tōgagúigwan. Pøs ñibe isua kuinrrun ñun truigwan mumera kusrenanig kōbigwan. ¹⁵ Inchagucha ñibe unōgurri Tiuswei tru newan tab wam pōriilan yandø ashibig kōn, truuløbe ñune kusrebis kōnrrai martrun, tru isubigwan Cristo Jesúsweinug pasrikkurri kaigyugurri wesraig kōmig kōnrrai. ¹⁶ Pøs Tiuswei wamwan pōriibe kerriguba Tius nui wamwan øyamay chinrrai isungaruben treeg pōriilø kōn, trurrigu kusrenanamibe purø tabig, kalø marigwan nebua ashchai wamindamig lata, kalø maren sōlwan martrai watsamig lata, tru sōlgandø maramig kōnrrai kusrenanamig lata, ¹⁷ Tiuswei mōøbe chigurimbunø tabig maramigweyasiibe chigucha palømig newanig kōnrraingue.

4

Ñun maig martrai karua pasrigwane martrig

¹ Tiuswei merrappa, katø Cristo Jesús, katøle kenamisra arrua, tru nø ashib karub wamigwan nø tōga pasramisra, tru øsiguelanba, kwaig warabelanba, maig kōnrrabigwan nø asha martrabigwei merrappa, marmø kōmø martrai ñun karua pasrar: ² Tiuswei wamwan eshkab kusrenanrrig. Wamindamdiig kui lata, wamindamdiig kōmui lata nui wamwane waminchab muniitø pasrabig kōnrrig. Katø øyeeg maramig kōbig kuin kui nebua ashchai waminchib, kalø marmønrrai wachib, kullaaramø tranrrōnrrai purugub, trurrigu tsag inchimø, tammay Tiuswei wamwan kusrenanøb pasrōnrrai pasrar, ñune. ³ Kaguende tru chi kalø kōmø tabig kusrenanig Tiuswei wamwan misaamerabe mōrøg kōmui inchib pōnrram kwalømmēra punrrab kōn. Nōmbe ke chine peetø mōrøg kōb mendindø kuig kōppe, nōmui trōmbøig isuiløyu maig kōben treegwan marøb kōmig, kusrenanøbelø srøitø srøitø tulishib truba nōrrø pera kōnrrun, nōm chi mōrøg kuin kōben treegwan waminchabelø. ⁴ Incha tru newan ciertonigwane mōrøg kōmub tarømisra, chi treeg kōmubendø nōmūinetø isua wamindiilan mōrøb kōnrrab chab lliranrrun. ⁵ Trune ñibe ñuimburappe chiyutøgucha maig pasramigwan tab asha pasrau, maya kaig pub arringucha treegu ka megab, Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan trusrøn trusrø waminchib llirab, Tiusweiwan ñi maig maramig tōgagúigwane newan martrig.

⁶ Kaguende nabe yandø naimburappe na øsig kuigwan Tiusweyasig keta tranrrab kweetsig kōmig yandø ke lutau pasrøben, yandø na kwawa webya yamibe puim pasran. ⁷ Nabe nai kwayamigwane purø may kwayawa pasrar. Katø chu pumsrøngatig lulamigwane trusrøngatig lula, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tōgagúigwane maig tōga pasrabig kuig treetø ka tōga pasrar. ⁸ Inchawei maig kōnrrabigwan sōlgandø tabig marimburo utam corona esegaig tōgagur. Truigwane Señor, tru maig kōnrrabigwan sōlgandø tabig marøbig, tru kwaløm nan tranrrun. Tranøbgucha nandø tranmøtø, katø mayeelø tru nø arrumigwan truba truba tab kui isub muniirabelane, mayeelanba tranrrab kuinrrun.

Timoteowan nunashib wamindiilø

⁹ Timoteo, petø nan ashchab attrab inchunrrig. ¹⁰ Kaguende Demasbe i pirauigwangøba undaarab kebya, yandø nane elachippa, Tesalónicasrømay yaig køn. Inchen Crescentebe Galacia pirausrømay iben, Titobe Dalmacia pirausrømay yaig køn. ¹¹ Yube ke Lucastøwei naba kørrømisran. Marcoswane lawa, ñi pera attrunrrig. Kaguende nøbe tru nai marameløyu truba nu purugunrrautan. ¹² Inchen Tíquicone nabe Efeso ciudaserømay ørig køn. ¹³ Incha ñi arruppe, Troassrø Carpoi yau tru na kørrømarig, nai pala itøgueigwanba, kilgamera pøriilanba srua attrunrrig, katø trugurri tru katøgan kilgamera mas palønrrabelane pesannanrrab kømø.

¹⁴ Alejandro, tru tsandzøndøga chigøben marøbiibe, nane chinetø truba truba kaig marig køn, nø maig marigwan Señorbe truburø maig tranamigwan tranrrab kuinrrun. ¹⁵ Tru møwane ñigucha isuatø ashiptø uñchig. Kaguende Tiuswei wamwan nam waminchimønrrai truba truba sətøluløb kurrig køn.

¹⁶ Tru maig maramigwan asha marøb purrabelai merrab ke srøsrøn nan payib srua kønrrab pølbarendø, tru naimburab ‘na treeg mara pasrømur’ chib, megabenma, nane mugucha purugumøtø, masken nandø elacha, mayeeløba ke chab tarømisrøptindig købig køn. Nøm øyeeg marigwan Tius isua ulø paymuimbe køn. ¹⁷ Treeg kuindøgucha, Señorbeguende naba pasrøwa, chigúingucha kullaaramø, mur pasrønrrai purugúig køn, Tiuswei wamwan nagurri eshkab kusrenanig kørrømisren, mayeelø judíos kømø misaamera truigwan truyu nebua mørig kønrrai. Incha nane Señorbe león lataigwein trigugurri kerraig køn. ¹⁸ Katø Señorbe nane chine kaig nebunrrab pønrrabigugurri chi kømø, ka purayamig kønrrai, chi indiimúig ashib tøgagønrrautan, srømbalasarø nø ashib karub waisrø tøga wamigweyasig. Tørguegwalmabiibe Tiuswein kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Tabig wamindiilø srabeig

¹⁹ Priscilanba, Aquilaswanba, Onesíforoi yauelanba ‘tab ka amøñigueh’ tan chirrunrrig. ²⁰ Erastobe Corintosrø kørrømisren, Trófimone Miletosrø kwanrrø kørrømarar. ²¹ Pishim pølmara kebimøwatø ñibe petø attrab inchig. Eubulo køben, Pudente køben, Lino køben, Claudia køben, katø nunelø mayeelø truilø chigucha ñun ‘ka uñguh’ chirrunrrig cha, øran.

²² Señor Jesucristobe ñiba pasrøben, nø ka yandø tab indikkucha ñimba pasrønrraimab isur.

Tito

Pablo Titon pørøb

¹ Na Pablo Tiusweiwan marøb megabig, Jesucristo nõashib karua ørig kur, Tius nõ lawa wesruilan, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwanba, katø tru newan ciertonigwan nebua asamigwanba na purugub pasrønrrai, tru Tiusweimburab tabig amønami gumay amrrai marøb pasrabigwan. ² Tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúiba, tru maig kuigwan nebua ashib ambiibabe, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrurmab isua munig melaigu truyu pasran, Tius tru mana isa waminchimi g, chigurrimbunø købigwan marmøwatøsrøwei tru nõ tranrrab misra kørømisrigu. ³ Inchen mømibe yandø truigwan maram kwalømmera pubene, Tius namui Kaigyugurri Wesrabig nan martrai karua pasren, trunun na eshkab kusrennen, nui wambe yandø truyu kenamisran. ⁴ I kilgawan ñi Titon pørar, nam pailøba namui isubigwan kanguelarrtø Jesucristoinug pasra tøgag, ñi nai trag nusrkai lataigwan. Namui Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Kaigyugurri Wesrabiiba, nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñun tranrraimab isur.

Cretasrø chitø maramelø

⁵ Na ñun tru Cretasrø kørømarøppe, trusrø tru chi maramelø lutø kørømisriilan lutøgurri tab tamarøb kerrigu chab patsø kønrraimba, katø pueblomørig iglesiamerayu Tiusweiwan pera marøb pønrrønrrabelø wesrawa pønrrønrrai, ñune trusrø treeg kørømarig køn, na ñun maig martrai karuigwan treeg martrai. ⁶ Tiusweiwan pera marøb pasrabiibe mugøben 'chi køn' tainanrrabgaig, kan sraindø tøgag, katø ureemeragucha Jesucriston kørebelø tøgag kømig køn, nõmun 'maig marøb amønig køben amønibelø køn' chib wamindinabelø, kabe 'mørmeelø larrø kailø køn' chib wamindinabelø treeg ureg kømøtø. ⁷ Kaguende Tiusweimbura-belan ashib pera pasrabiibe 'øyeeg køn' tainanrrabgaig kømig køn. Ke nõ maig taigwandø, martrai inchibig kømøwei, kuchigurrindø ke chinsraatø inchib namabig kømøwei, mutsiiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig kømøwei, ke maramgailan marøb, an nu katøramigwangøba chullig kømøwein kømig køn. ⁸ Masken treeg kømøtø, mugøben nui yau pubelane yaambumay wamønrrab muniitø wabig kømig køn. Tabigwane undaguig, maig unamigwan isua møra uñibig, sølgandø tabig marøbig, Tiusweimburabeløyu newan tabig uñibig, asr mumay srua itanmaptø uñmig kømig køn. ⁹ Tiuswei wamwan chi isumgaig ciertonigwan maig kusrenanigwane, tindøga pasrabig kømig køn, chi kalø kømø tabig kusrenaniitøga katøganelan 'maig maramigwan treeg maray' chib wamindamiba, katø 'kalø maran' chibgøba waminchibelan, nõmguen kalø marøbelø kuin kui nebua ashchai wamindamiba.

Tru peemaytø yunømara kusrenanøbelø

¹⁰ Kaguende nõm maig martrab chippe, ke purab purab pønrramisrøbelø køben, wamdø nigarmera køben, katø may wamincha ka kegørrøsrkøbelø køben truba nõrrø køn. Tru treeg inchibeløbe judiøsmara tru asru circuncidawarmera, truilørre mas inchibelø køn. ¹¹ Inchawei treelane waminchib kømønrrai mera, nõmui trigwane kandø kasra

pasramig səl kən. Kaguende chi maramiḡ mara an nōrrō tōgamisrōḡ kōb, ke yaba, yaba yandō mandōgucha kōmuelō melōnrai mara kōrrōmarōb amrrun, chi kusrenanamgailan kusrennōb.

¹² Tru Cretasrō kan mōḡ nōmui utuig nōmui tiusmeraiwan waminchibitōwei nōm tōgagūima trendaig kōbig kōn: “Cretasrō misaamerabe chu uraskucha isa waminchiptō warabelō, animal lataitōguen kōmō purab kailō, kan mabgucha ꞑkatō! mamburab mabelō, trurrigu pōḡōlelō kōn” cha. ¹³ Truig trencha wamindiibe isa kōmō, səlwei wamindig kōn. Inchawei nōmune waminchippe mōrmō kōmō, mōrtrai mur waminchig, tru isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagōmigwan chi kaiba lindiimig chishig tabig tōgagūigwane, ¹⁴ judiōsmera ka nōmdō isua wamindiilō tōgagūilan tru kuindō mōrōb pōnrrōmōwei, katō mōḡuelō tru newan ciertonigugurri tarōmisrar chi maramigwan nōmdō pōnsrailan tru kuindō marōb pōnrrōmōwei inchai. ¹⁵ Chi trōmbōig isumeelō chishig tabig isubelaimbe chitōgucha tabig chishig kōn. Trune Tiuswan chigucha kōremeelō, larrō trōmbōig isubelaimbe chigucha chi tabig chishiibe chi kaagōn. Kaguende nōmui turyu isubiiba, isub kebachib pasrabiiba truilōbagen larrō trōmbōig mindiilō tōgar kōn. ¹⁶ Tiuswei mayu amōñibelō ker chibendō, nōmui chigōben marōb amōnaitōgabe chi ashmeelō kui lataitōweih marōbelō kōn, ashikken kōnrrabgaig kōsōngōnrraptiḡ marōbelō, larrō mōrmō misaamera, chigōben tabig maramigwane martrabga misaamera kōn.

2

Chi kalō kōmō tabig kusrenanigwan waminchib

¹ Trune ñibe waminchippe, tru chi kalō kōmō tabig kusrenanig, truig maig kōben treegwan waminchig. ² Mōḡuelō kōlleelōbe chigōben incha ashmō, maig pōnrramigwan pōnrrabelō kōnrraimba, mugōben chine cha asinab pōnrrōmeelō kōnrraimba, isua mōra misaasun amōñibelō kōnrraimba, isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagūigwane chi kaiba lindiimig chishig tabig tōgagōnrraimba, undag kōbigwan tōgar kōnrraimba, chine pub arringucha melabig melōnrraimba waminchig.

³ Katō treetōwei ishumburmera kōlleelōbe, Tiuswei ureemerason maig amōnamigwan amōñibelō kōnrraimba, wam kusrab wamniga lli-rapteelō, vino mutsamigwan larrō chullelō kōmōnrraimba, tabigwane katōganelanguen kusrenanōbelō kōnrraimba waminchig. ⁴ Ōyamay nōmbe tru kelōbar ureetō ishumburmeran: isua mōra misaasun amōnamigwan, nōmui kelan, nōmui uregwan undaguelō kōmigwan, ⁵ tab isua mōra amōnamigwan, chi kaig marmō chishig amōnamigwan, nōmui yaambu chi maramelan asha marōb purrabelō kōmigwan, tab inchibelō kōmigwan, nōmui kelō maig chiben treeg melamigwan waminchibelō kōnrai, ‘Tiuswei wamwan chi tabig kōmōn’ chib kaig wamindig kōmōnrraingue.

⁶ Katō matsōrelan chigucha ‘ōyeeg, ōyeeg marōb kōmig kōn’ chib, isua mōra amōñibelō kōnrai waminchig. ⁷ Ñi chiyutōgucha tabig mariilōyu nōmguen trunun asha kusrenrai marōb kenamar. Incha ñui kusrenanamigu ñibe kusrenanōppe, maig kusrenanamigwan isa kōmō səlwan kusrenanōb, ka indzab marōb lataig kōmōtō tab kusrenanōb, ⁸ katō waminchibgucha wamindamgailan waminchimōwei, mu ‘ōyeeg kalō kōn’ tamgaig waminchib kusrenanrrig. Tru namun tsalō kuin

pønrrabeløguen namun möigwandøgucha chi chaguen kaig waminchab kaima, korig misraguen kørromisrtrai.

⁹ Katø tru karuindiig melabeløbe, nømun karub pera købelø nøm maig karuben, ‘chiyutøgucha treeg marøb melamig køn’ chib waminchig, karub pera købelø tab kui mørøb purrønrrai marøbelø kønrraimba, katø trigu trigu lötapteelø kømønrraimba, ¹⁰ katø chigøben tsøgøl inchipteelø kømø, masken newan chi isumgaig tabig marøbelø kui asiilø kønrraimba, Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tabig kusrenanigwan nøm chi marigutøgucha purø tab kui asig kørromisrtrai. ¹¹ Kaguende tru Tiuswei ka yandø tab indiibe maya misaamera ashchai kenamisrin køn, tru kaigyugurri webambamig kønrrai.

¹² Inchen tru ka yandø tab indiibe möi ya nam øsig warain kwaløm, isua møra misaasun amønamiig kønrraimba, maig kønrrabigwan tabig sølgandø maramig kønrraimba, Tiuswan maikkucha pesannamø tabig amønamiig kønrraimba kusrenanøbig køn, Tiusweimburab trømbøig kaig maramelanba, chigøben ke trømbøig marøg køtanmaptø marmumigwanbabe yandø elachar kømig kønrrai, ¹³ tru nam isua munig melaig mayanguen tabigwan muniirab melappe, Jesucristo tru namui purø nu Tius namun Kaigyugurri Wesrabigwei tørguegwalmabig kenamisramigwan muniirab. ¹⁴ Kaguen nøbe nøashib namuyasig kwaig køn, chigurrimbunø purø trømbøigugurri wesranrappa, katø kerrigu newan chishelø, nui misag sötømera nuyasiitø kønrrai martrappa, katø tabig maramigwane marmø kømø martrab inchibelø kønrrai. ¹⁵ Nibe iilan waminchig ‘øyeeg, øyeeg marøb kømig køn’ chib; ‘øyeeg maramibe kalø køn chib; marmøtay’ chib. Waminchippe, mu mandamgaig waminchig; ñun mu kaashib kønrrain kømøtøgue.

3

Jesucriston kørebelan mandø amønamiigwan waminchibig

¹ Misagwan ashib karub purrabelan lata, katø chi maramigwan martrai karub purrabelan lata, truilø maig chiben treeg melabelø kønrrai, isunanøb waminchig, chi karuben mørøbelø kønrraimba, chigøben tabig maramigwane martraptø pønrrabelø kønrraimba, ² mugøben katøganun chi kaig waminchimeelø kønrraimba, kwayam lapteelø kømøtø, masken tab inchibelø kønrraimba, maig købash inchimø, mu misaamerandøgucha tabig marøbelø kønrraimba. ³ Kaguende merrabsrømbe namgucha Tiusweimburabelane larrø chugú mørmeelø, Tiuswan mørøg kømui inchibelø, pella amøñibelø, chigurrimbunø trømbøig marøg købiiba kaig mara tab kui mørøb waramibatø srua ambiilø, kaig maramigwangøba isubelø, chigurrin køben katøganun pusrkwai ashib, namun katøganelø larrø tsalø asiilø, katøganelan namgurrin treetøwei tsalø ashib nambe treeg amøñibelø købig ker. ⁴ Inchen Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tru ka yandø tab indiiba, nui undag købiiba maya misagweyasig yandø kenamisren, ⁵ nam chigøben sølgandø tabig marøbelø kuimba kømøtø, nøbe lastima asig maig køben, namun kaigyugurri wesraig køn. Treeg marøppe, srøilø kønrrai pillmaikkurrimba, Espiritu Santo namun peemayelø kønrrai srøig yunømarikkurrimba køn. ⁶ Nøbe Espiritu Santon tøgagømburab tøgagønrrai namuim pala ørig køn, namui Kaigyugurri Wesrabig Jesucristogurri. ⁷ Nui ka yandø tab indiitøga namune chi kaig kømeelø lataig tabig kørromara, ketigwan utønrrab ureemera kønrrai

kørrømarig køn, nam tru managatig øsig kømigwan tøgagønrurmab isua munig melaig truig maig køben treeg. ⁸ I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn. Inchawei iigwan waminchippe marmø kømø, treeg martrai waminchig Tiuswan kørewa pønrrabeløbe chigøben tabig maramelangøba marøb melønrab inchai. Kaguende tru iig tabig mariiløbe misagwan truba tabig purugunrrabig køn.

⁹ Inchen ke ka yandø kwayam lailanba, katø nambe i misaamerainukkurri amrrubelø ker chib wamindiilanba, kangurrin kangurri ke chab kemøriyab katø tru aleguiyam lailanba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu, øyeeg chibig køn chatø ambugurri igurri tru wamindiilanba, treelan tru kuindø mørøb pasrønrrab kømø. Øyeebe chi purugunrrabgailø waminchimuinguen wamindiilø køn.

¹⁰ Møikkøben Tiuswei ureemeran nøøøø katøgan sətø marøb uñibigwane ‘øyeebe maramig kømøn’ chib kan pamaygatig wama wamincha, wamindigwan mørøg kømui inchene, yandø treeg mōwane chi asamig kaanrrai tarømisramig køn.

¹¹ Kaguende øyeeg mōøbe yandø nøasiitø tsabø minchaig, kaig marøbig, nui kaig mariitøgatøwei kaigyu kebeñaig køn.

Nunashib wamindiilø srabeig

¹² Artemaswan kui, kabe Tíquicon kui ñuimay na ørene, Nicópolisrømay nan ashchab, petø attrab inchunrrig. Kaguende nabe tru pishim pølmerawane trusrø tsunrrab inrrab isur.

¹³ Tru maig maramigwan martrai romasreelai pøriilan ne ashibig kusreb møg, Zenaswanba, Apoloswanba, nømui ambamigwan amrrai, chigucha palab punrrain kømø, purugunrrig.

¹⁴ Pøs chigøben ke purugumdiig pub arrubben treegu purugunrrab, namuieløgucha tabig maramigwane kusreb ambamig køn, ke chigucha marmeelø kønrrab kømøtø.

Wamindiilø srabeig

¹⁵ Mayeeløba naba amøñibeløbe ‘tab ka amøñigueh’ cha wam øran. Nam lataitøwei nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrrøwa namun undaarabelan ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrig.

Tius nui ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Filemón

Pablo Filemónwan pørøb

¹ Na Pablo Cristo Jesúsweimburabelan marøb megaikkurri kailan keeri yau pasrabiibe, namui nuneg Timoteoba misra, ñi nai undaaraig namui maramigu lincha marøbig, Filemónwan køben, ² katø namui nuchag Apian køben, trugurri Arquipo tru namui marameløyu, marig kørømisrtrai tranrrab megabigwan køben, katø tru iglesia ñui yau tulundzunabelan køben pørar. ³ Tius namui Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrraimab isur.

Jesucristoinuutø pasra tøgagúiba, undag købiiba tøgagúig

⁴ Tiusba waminchippe, chu urastøgucha ‘ungwa, ungwa’ chibig kur ñun isub. ⁵ Kaguende ñui isubigwan Señor Jesúsweinug pasra tōga megaiwanba, katø Tiuswei misaameran ñibe truba undaguig køn taigwanba wammørikkurri. ⁶ Inchawei tru ñui isubigwan Jesucristoinug namba lata tøgagúig, trube truba tabig purugub pasrønrrai Tiuswan miabig kur, tru Cristo Jesúsweinug nam chigurrimbunø purø tabig tøgagúigwan nebua ashchai. ⁷ Kaguende nane truba kasrag køb, truba tab kuig kuig køn, tru ñui undag købikkurri. Kaguende Tiuswei misaamerai manrrømerabe, ñigurri pishindø tab kuig kasraatø pønrrønrrai marin køn, ñi nai nuneg.

Pablo Onésimoyasig purøwaminchib

⁸ Inchawei nabe Cristogurri mu chi chinrraingaug, ñi maig maramigwan treegwan martrai karua pasramig tøgagøbendø, ⁹ treeg inchibgunrriibe tammay undag købiitōga tiusmanda treeg martrrunrrig cha, ñun miawa pasrar, na Pablo, yandø køllig, na mōi ya Cristo Jesúsweiwan marøbig kuikkurri kailan keeri yau pasrabig. ¹⁰ Nai nusrkai lataig Onésimoyasig ñui merrab purøwaminchab inchar, na kailan keeri yau pasrōwa, nai unø lataig misra pasrabigweyasig.

¹¹ Onésimobe merrappe chigucha kōmíig købig kuig, mōimbe ñuyasig lata, nayasig lata, chiyutøgucha ke nø purugub megabig misrin køn. ¹² Incha nabe katøle nune ñuimay ørar, tru nai manrraugurri undaaraigwan. ¹³ Pøs naba kørømisrtrai nune, nabe kørømarømmørø isuig køn, Tiuswei tabig srø wamgurri nan merrarrowa keerig pasrøben, ñi purugub megab lataitøwei nan purugub meganrrai. ¹⁴ Inchendø ñimerrig maig tainguen ashmøwatøbe, nabe ke treeg martrab inchimuig køn. Tru na ñun øyeeg martrunrrig taigwane, ke na ñun treeg maramne indig kōmøtø, uyube ñi maig maramdiig køben treeg asha martrai inchar. ¹⁵ Onésimo kan maya yanagatig ñun øyeeg tarømisrøppe, katøle managatig ñi nun yandø tøgagørrømisramig kønrrab kua, øyeeg tarømisrig kuitamab isur. ¹⁶ Mōimbe yandø nune karuindiig megabig kui lataig kōmøtø, katøguchinguen tøgagømmay tøgagørrunrrig, kan undaaraig nunewan lataikke, nøbe naimbe truba undaaraig køn. Trune ñibe treetøguen kōmø, katøguchinguen isua undaaramig køn, nø misag pasraigu lata, Señorweinug pasraigu lata.

¹⁷ Inchawei ñi naba lincha marøbig kuabe, trube, nune nan utab lataig uta tøgagørrunrig. ¹⁸ Inchippa ñun chigøben kalø mara kuin kui, kabe chigøben ulø misra kuin køb chigøbene, trube, trunun na ashchab, nan ulø payrrunrig. ¹⁹ Na Pablo naashib nai tasiitøga iigwan pørar: 'Ulø chigúin købene, trube, na purø waramønrun' chib, ñuimburab ñitøweinguen Tiusweimburabeløyu nan truba nørrø ulø kuigwan truigwanguen chi kebachimøtø. ²⁰ Trube, nai nuneg, ñi Señorgurri øyeeg tabig nayasig marimbe køtan, nai manrrau chi isumø, tab kui pasramig kønrrai Cristoinug.

²¹ Na pørøppe, na maig taigwan møra martraitamab isua pørar, katø na maig taigwandø kømøtø, katøguchinguen tabig martraitamab isuague. ²² Tru kømnetø katø na ñimuisrømay arrua, na chu pua kørrømisramigwangucha tamarøb megarrunrig chinrrab inchar, na ñun ashchab arrumig kønrrai, ñim Tiuswan miab melaig treeg pubene, katøle ñimun ashchab arrumuitamab isua.

Wamindiilø srabeig

²³ Cristo Jesúscurri tru kailan keeri yau naba pasrabig Epafraskucha ñimun 'tab ka amøñigueh' cha øran. ²⁴ Katø Marcos køben, Aristarco køben, Demas køben, Lucas køben nai maramigu maram purugub melabelø, truuløgucha 'tab ka amøñigueh' cha øran.

²⁵ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba kønrraimab isur.

Hebreos

Tius Nusrkaingurri wamindig

¹ Merrabsrømbø Tiusbe namui kōlli misaamerane Tius maig karuigwan eshkabeløgurri, mumay kōben, katø katø wamindig kōbig kōn. ² Incha mōi i srabe kwalømmerawane nui Nusrkaingurri namun wamindan. Tru pirøwanba, katø srømbalasrø kerrigu chigurrimbunø kōbigwanbañau Tiusbe nøgurri mara pasrøb, katø nundøwei tru chigurrimbunø pønrrabigwan kerrigu keta, nø ashib tøgagønrrai kørømarig kōbig kōn. ³ Nusrkaimbe Tius maig tørguegwalmabig kōben, treetøwei torig tørguegwalmabig kōn, chiyutøgucha Tius maig kōben nø treetøweingue. Katø nōbe tru chigurrimbunø pønrrabigwane nui maramburab mari wamdøga trunun nø ashib tōga pasran. Incha nōbe misaamerai kaig mariilan chab chishmarabe, yandø srømbalasrø Tørbilabig Purø Nu Tiuswei kusrmaygatø wanrrab wamisrig kōn.

Tiuswei Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kømø, purab nuig kōn

⁴ Pøs øyamay Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kømø, purab nuig misrig kōn, “Tiuswei Nusrkain” cha, wami munchin nø uta tøgagúibe, “ángeles” cha wami munchi lataitøguen kømø, purab nuig utig kōb lataitøwei. ⁵ Pøs Tiusbe kan mō ángelwan kōben managuen øyeebe chimuig kōn:

“Ñibe nai Nusrkain kōn cha;

nabe mōi ñui Møskai misrar” cha.

Katø mō ángelwangucha øyee chimuig kōn:

“Nabe nui Møskain kōben,

nøgurrimbe nai Nusrkain kønrrun” cha.

⁶ Incha Tiusbe nui kandø Nusrkawan yu pirau kebattraí ørøb urasma katø trendaig kōbig kōn:

“Tiuswei ángelesmerabe mayeeløba nun kōriibala tabig wamindamig kōn” cha.

⁷ Inchen tru ángelesmeraimburappe Tiusbe trenchibig kōn:

“Nui ángelesmerane kan isig ichibig latailø kønrrai maran cha,

katø nuiwan marøb melabelane nag pilabelø latailø kønrraingue.”

⁸ Trune Tius Møskaimbe tru Nusrkaweimburappe trenchibig kōn:

“Ñi, Tius, ñi ashib karub wamisra waibe

managatig pasrabig pasrøben,

tru tabig sølgandø marøb tøgaweim pørøtsiibe

ñi ashib karub wainug sølgandø marøb waig,

truig kønrrun cha.

⁹ Sølgandø tabigwane ñibe undaarawa,

kaigwane ashig kømui indig kōn cha.

Incha treekkurri Tius, tru ñui Tiusbe,

tru ñui linchibelan lataguen kømø,

purab nuig kønrrai mara,

ñune aceite srølig kōn cha

maya nuguen kasraaranrai.”

¹⁰ Katø Tiusbe Nusrkawan trenchibig kōn:

“Ñi Señorbe srøsrøzhiitø pirøwane

ñi mara pasrig køben,
srømbalamerabe kerriguba ñui tasiitøga mara
pønsrailø køn cha.

11 Inchen truiløbe kerriguba chab pinøben,
ñibe wabig wanrrun cha.

Srømbalamerabe kerriguba asru kewagúilø lataitøwei
chab kølliranrrun cha.

12 Ñibe tru srømbalamerane kan pala itø tsinigwan welan kitishib
lataitøwei kirra,
kewagúilan lataitøwei katøle peemay
srøig yunømartrun cha.

Trune ñibe chu uraskucha yunømarmø,
treetø treetø køben,

ñi øsig wamig pilamerabe managuen patsønrraamøn” cha.

13 Tiusbe mø ángelwan køben managuen trendaig kaagøn:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna

wamig kønrrai pønsramnegatig.”

14 ¿Ángelesmerabe mayamba espíritumera, Tius karuigwan marøb
pønrrabelø, kaigyugurri wesraig kømigwan ketig uta tøgagønrrabelan
purugub pønrrønrrai karua øriilø treelø kømuitarru?

2

Kaigyugurri wesraig tøga pønrraigwan chinchaindø elatsamig kømøn

1 Inchawei treeg købene, nam wamindi mørigwane mas tab møramig
palan, nam amønaig mayugurri inchippa pella ambinabgunmab.

2 Kaguende Tius ángelesmeragurri wamindikken maig chippe, treeg
kønrrain kuig kua, tru maig taigwan mørøg kømub itøbunabelanba,
møra marmeealanba truburø møra melamigwan maig utamigwan
utønrrai pønsraig købig køn. ³ ¿Namun kaigyugurri wesraig yeeg nuig
tøga pønrraigwan nam chinchaindø elacha, amøñabe, trube, nambe
tru møra melamigugurrimbe, mandø incha wegørrønrrab? Kaguende

kaigyugurri wesraig kømig purø nuigwane Señor Jesús nøashib nømerrig
eshkaben, trugurrimbe tru nø wamindigwan mørøbelø, truigwane
‘øyeeg køn’ cha, namun eshkaig købig køn. ⁴ Katø Tiusbe nø pasrain kui
ashchai mariiløtgaba, kwaara asha kønrrai mariiløtgaba, maramburab
mariiløtgaba, Espiritu Santogurri peg, peg marøbelø kønrrai nun maig
tranamdiig køben pirisha keta traniitøgaba, tru wamindigwan Tiusbe
treeg kuin kui ashchai kenamarøb pasraig køn.

Jesucristo køn nam kaigyugurri webamba pønrramibe

5 Nam mõi tru waminchib amrruigwan, waramig katøgan tru
wendøsrø srøig attrabigwane ángelesmera nøm karub tøgagønrrai, Tiusbe
treeg marig kømøn. ⁶ Treeg kømøtø, kanbaløsrø Tiuswei wamwan
pøriguma møikkøsrøn Tiuswan trencha payig køn:

“¿Misaabe ñuimbe chi kønrrab køh cha,

ñi ya isunrraimbe?

¿Ka møwandø ñi truba isua ashib attraimbe,

nøbe chi køh cha?

7 Pøs kan maya yanagatiitø ángelesmera lataitøguen kømø,

møwane katøguchindø lamíig kønrrai mara,
nune maya nuguen tabig indiitøgaba,
purø tab indiitøgaba,
treetøga corona petsøsrøb lataig purø nuig kønrrai marig køn cha.

⁸ Incha kerriguba nui srøb umbu pønsraig køn” cha.

Incha kerriguba nui srøb umbu pønsrøppe, Tiusbe chiwan kørømara kømøtø, kerriguba nø ashchai pønsraig køn. Treeg kuingucha, mõi yambatøbe kerrigubabe møg nø ashib tøgagømuin kui aser. ⁹ Inchendø Jesúswane, kan maya yanatø ángesmera lataguen kømø, katøguchindø lamíig kønrrai marin kui aser; Tius tru ka yandø tab indikkurri may-eelayasig kwamigwan maig kuig mørøb pasramig kønrrai. Møimbe tru nø kwaikkurri tøgwegwalmabiitøgaba, purø tab indiitøgaba, treetøga kan corona petsøsrøb lataig marig køn.

¹⁰ Pøs tru chigurrimbunø pønrrabigwan marøb, katø truilan nuyasitøwei pønrrønrrai marøb inchib Tiusbe nui ureemeran truba nørøwan nui tøgwegwalmabiisrømay pera ippe, Tiusbe tru Jesucristo nømerrig nømun kaigygurri pera webibigwan tru chine kaig indinab pureb megaitøga chi palømig newanig kønrrai maramig, Tiusbe søl kui asig køn. ¹¹ Kaguende Cristo tru Tiusweindø kønrrai tarømarøbig lata, katø Tiusweindø kønrrai tarømariilø lata, mayeeløba kan Møskaweyeløtø køn. Inchawei treekkurri Jesúsbe nømune, “nai nunelø” cha, wamamig chi kørig kuim pasrømøn. ¹² Tiuswei wamwan pøriguma Cristobe Tius Møskawan trenchibig køn:

“Ñui munchiwan nabe nai nunelan wamindamønrrun cha.

Incha ñuielø tulundzuna kuinug mayanguen tabig waminchib cantamønrrun” cha.

¹³ Katø Cristobe treekkucha chibig køn:

“Nabe ke Tiuswandø isua pasramønrrun” cha.

Incha katø trendaig køn:

“Tius nan trani ureemeraba nabe yu pasar” cha.

¹⁴ Pøs ureemerama asr tøgær, animbar kuig købene, Jesucristogucha treeg asrtøwei tøgæg kørømisrig køn, nø kwaitøga tru kwamig kønrrai nugwaimandzig mu chindamgaig marøb pasrabigwan pinishib, ¹⁵ katø nømui øsig amønaigu chu urastøgucha tru kwamigwan kørig kuindø, kørig kuindø melabelan truyugurri wesrailø kønrrai marøb inchab. ¹⁶ Pøs nøbe purugumma, ángesmeran purugumøtø, tru Abrahamweinukkurri amrrub misaameran purugun. ¹⁷ Inchawei treekkurri chiyutøgucha nui nunelø Tiuswei misaamera lataitøwein kømig kuig køn, kan maya Sacerdotesmeran Nø karub Sacerdote lastima ashibig kømigwanba, katø Tiuswei merrab maig maramigwan elachimø marøb pasrabig kømigwanba, treeg kønrrab, incha tru maya misagwei kaig mariilan chi ulø payamig kømønrrai kweetsigwan tranrrab. ¹⁸ Pøs chiyugøben kebenørkønrrab indinab nøtøweinguen yeeg chine kaig indinab megabikkurri, chiyugøben kegørrønrrai indinab melabelan purugumig nøbe maramburab marøbig køn.

3

Jesucristobe Moisés lataitøguen kømø, mas nuig køn

¹ Inchawei treeg købene, ñim, nai nunelø, Tiusweindø tarømariilø, nø srømbalarøngurri wamigwan ñimgucha lata tøgagønrrai wamiiløbe,

Jesúswan, Tius tru Nøashib Karua Ørig, katø tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdoten tab isua asay, tru nam nun kørewa pønrrer taigu truyutø pønrraigwan. ² Pøs Jesúsbe nun wesra pasrøbig Tiuswan kerriguba maig taigwan møra marig køn, Tiuswei misag israelitasweimburab Moisés kerriguba chi maramelan elachimø, marøb pasrab lataitøweingue. ³ Inchendø Jesúsbe purabguen tab indig køn, Moisés lataguen kømø, kan ya marøbigwan mas tab indig køn, tru yawan lataguen kømø. ⁴ Pøs chi yatøgucha pasrappe, mugøben marigweim pasrainrrun. Inchendø lutøgurri chiwandøgucha mara pønrsøbiibe, Tius køn. ⁵ Pøs Moisésbe maramigu marøb megabig køppe, israelitasmera Tiuswei misagweimburab kerriguba chi maramelan elachimø, marøb pasraig købig køn. Incha wendøsrø Tius wamindig kønrrabigwan nøbe kenamarøbig køn. ⁶ Trune Cristobe, nø Nusrkain kua, Tiuswei yau chi maramelan elachimø marøb pasran, kerriguwan nø ashib. Inchen tru yabe namdøwein ker, treetøgucha nam kullaaramø mur pønrramigwanba, nam truba tab kui mørøb isua munig melaigwanba elachimø, nam tøga pønrrabig pønrrøwabe kønrrun.

Tiuswei ureemerabe israb purramig tøgar køn

⁷ Inchawei Tiuswei wamwan pørigu Espíritu Santobe øyeeg taig køn:
 “Ñim møin kwaløm Tius maig taigwan mørabe,
⁸ mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,
 tru mu misag warab waraimønug Tius maig taigwan ñim mørøg kømub
 namig inchib kurrab uras,
 Tiuswan ke chinchibig køtashchab inchib lataitøwei,
⁹ tru ñimui merrabsrø kølli misaamera nan truyu ke chinchibig
 køtashchab lataig inchib namisainug,
 tru cuarenta años ørøba na yeeg chigøben mariilan ashatøgucha.
¹⁰ Inchawei treekkurri tru uras misaameran nan namig køben,
 na trendaig købig køn: ‘Nømui manrraube chu uraskucha ka pellatø,
 pellatø pønrrabelø kua,
 nai maymeran ashmeelø kuig køn’ cha.
¹¹ Inchawei nabe nømun namig køben,
 ¡katø! treeg kønrrun cha, trendaig kuig køn:
 ‘Sramig na tøgagúinug nømbe managuen kebamrraamøn’ ” cha.
¹² ¡Au, nai nunelø, ashiptø kuy! Ñimui utu møikkøben Tiuswan køremø
 kaig manrrø tøgag kua, Øsig Wab Tiuswan tarømisrøb megabgunmab.
¹³ Masken treeg kømøtø, kangurri kangurri øyamay meløgun chib
 kwalømmørig puruguyay, Tiuswei wamwan pørigu tru “Møin Kwaløm
 køn” taig truig pasrøbenbatø, pøs kaig maramibe ñimun truba tabig
 asønaben, ñim møitøgucha larrø mørmíg misra pasrømønrrappe.
¹⁴ Kaguende Cristoba namgucha tøgatø melamigwan tøga pønrrer,
 treetøgucha tru srøtø ke truyu isua pønrraigwan srabegatig tøga
 pønrrøwabe kønrrun.

¹⁵ Inchawei Tiuswei wamwan pøriguma trendan:

“Ñim møin kwaløm Tiuswei wamwan mørabe,
 ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,
 Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunab uras lataitøwei.”
¹⁶ ¿Inchen tru Tiuswei wamwan mørendø, Tius maig taigwan mørøg
 kømub itøbunabeløbe mumera kuig køh? ¿Moisés tru Egipto piraugurri

mayeelan pera webarrig, truilø kømuitarru? ¹⁷ ¿Inchen tru cuarenta años ørøba Tiusbe mumeranrre tab kømui waig køh? ¿Tru kaig marøbelø mu misag warab waraimøsrø kwabelø, truilørre namisaig kømuitarru? ¹⁸ Incha Tiusbe tru isramig nø tøga wainug, “¡Katø! kebamrraamøn” cha. Trenchippe, pøs ¿mumeran kui trenchinrrab kø? Pøs tru mørmeelan nømunwein kuig køn. ¹⁹ Inchawei nømbe kebamrrab kaimaig kuin kui aser, kaguende kørenrrab inchimeelø kuikkurri.

4

¹ Pøs treeg købene, tru isramig Tius nø tøgagúinug nam kebam-bamigwan tøgagønrrun cha tranrrab misra kørrømisrig pasrøbenbatø, trunune purø isuptø tøga amønamiig køn, inchipa ñim møikkøben ke-bammubgunmab. ² Kaguende tru misag warab waraimøsrø mørøg kømui inchibelan lataitøwei namungucha Tiuswei tabig srø wamwan wammørsrkaig købig køn. Inchendø tru wamwan nøm wamindi møriibe chiweingucha chi purugumiig køn, kaguende tru mørøbeløbe isubigwan Tiusweinug pasra mørmuikkurri. ³ Inchendø tru nam kørebelaimbeguende tru isramig Tius nø tøgagúinug kebambubwei indamønrrun. Incha kua, Tiusbe trendaig køn:

“Nabe namig køben, ¡katø! treeg kønrrun cha,
trendaig kuig køn cha:

‘Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn’ ” cha, nui chi marameløbe pirøwan chi købigwanbañau chab mara, tru isramigwane tru urasrøngurri pasrig kuindøgucha. ⁴ Pøs Tiuswei wamwan pørigu kanbaløsrø tru kwalømmera siete nemisrøbigweimbura trendaig køn:

“Nui chi maramelan chab mara, kwalømmera siete nemisren Tiusbe isrig køn” cha.

⁵ Mira chab trendainuuma katø trenchibig køn:

“Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn” cha.

⁶ Inchen truilø kømøtø, katøganeløbe katøgucha isramig tru nø tøgagúinug kebambamig palab melan. Tru tab wamwan tru srøsrø nømunmerrig wammørsrkainabeløbe møra marmeelø kuikkurri kebammuig køn.

⁷ Incha treekkurri Moisés tsub uraskurri yandø yeeg yana purøguchen, Tiusbe katøle katøgan srøig “Møin Kwaløm” cha pasrig køn. Tiusbe Davidgurri øyeeg taig køn cha, tru mirawei na chab trendaim pala:

“Møin kwaløm ñim Tiuswei wamwan mørabe,
mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran
mur marmøtay” cha.

⁸ Kaguende Josué tru israelitasmeran Canaan pirausrø pera kebya, Tiuswei tru isramigwan tranig købig kuig kuimbe, trube, Tiusbe Josué uñib uras mas wendøsrø tru isramig Tius tøga waig katøgan kwalømigwan waminchimubsruig kuinrrun. ⁹ Inchawei treeg købene, tru kwalømmera siete nemisren, Tius tru isrin kwaløm lataitøwei isramig nui misaameraimbe katøgucha truike ka pasran. ¹⁰ Kaguende isramig Tius nø tøgagúinug møitøgucha kebibiibe nui chi maramelan israb wamisran, Tius nui chi maramelan chab mara israb wamisrøb lataitøwei. ¹¹ Inchawei treeg købene, isramig Tius nø tøgagúinug kebamrrab tranrrønrrab inchigun, inchipa møikkøben tru mørmeelø marigwan asha, treegwandøwei marøb pønrrøwa, tru isramigu kebambamigwan kaimamønrrai.

¹² Pøs kaguende Tiuswei wambe øsiguig kømba, ka pasrømø, marøb pasrabig kømba, treeg køn. Kan espada pinrrøba katsig lataitøguen kømø, purø trøsrig lataikk, namui møsiiba, namui espíritu pønrraisrøngatig kebibig køn; namui asru kønabimørig, tsutsigu tutanumerasrønguen kelarrabgue. Incha chitø isua tøgagúilanba, katø manrrau chitø, chitø martrab isua tøgagúilanba tørgandø kelarrab kenamara pønrsørig køn. ¹³ Chigurrimbunø kerrigu mara pønrsailø pønrrabiibe Tiuswei merrappe chigucha søriibe pønrrømøn. Treeg kømøtø, tru nam chigøben mariilan eshkab pønrramig Tiuswein kabyube chitøgucha kuragutsiilø tørguelarrø kena pønrran.

Jesucristo, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

¹⁴ Pøs treeg købene, Jesús Tiuswei Nusrkai, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote tru srømbalameranguen puraibig namuyasig purøwaminchibigwan nam tøgaguen pønrraig køppe, tru nam nuimburabigwan kørewa pønrrer taigu, truyutø tarømisrtrab kømø, meløgun. ¹⁵ Pøs namui tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdotebe nam kullaguelø kuigwan namun lastima ashibig køn. Kaguende namun lataitøwei chiyugøben kebenøsrkønrrab indinab megaig købig kua. Inchendø nøbe managuen kaig marmuig køn. ¹⁶ Inchawei treeg købene, Tius nø ka yandø tab inchib wainug chi kørig isumøtø kemallgun, tru nø namun lastima asigwan nebua tøgagønrrappa, katø nam chigøben ke palaig meløben tru nui ka yandø tab indiitøga purugumdiig kui asiilø kønrrappa.

5

¹ Mø sacerdotetøgucha maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote yu pirauigwane møguelai utugurri wesrawa pasrig køn, Tiusweimbura-beløyu misagweimburø nø marøb pasrønrrai, Tiuswan keta tranøb, katø misaamerai kaig mariilaimburø animal kweecha tranøb, treeg martrai. ² Inchen tru sacerdotebe mayeelø lataitøwei chine nebuinabig kullaguig kuig køppe, chugúi mørmeelø pella amøñibelan maig købash kømø, tab inchun. ³ Incha nøgucha treetøwei kullaguig kuikkurri animal kweecha Tiuswan tranamig købig køn, misaamerai kaig mariilaimburøtø kømøtø, tru kaig mariilø nuimburabigweiwan chigucha. ⁴ Pøs øyeeg purø nuig tabig indig sacerdote kømigwane mugøben ka yandø nøasiitøbe tøgagønrraamøn, treeg kømøtø, tru Aarón latawei Tius wamitøwei trunune tøgagønrrun. ⁵ Katø treetøwei Cristogucha tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote kønrrab nøasiitø purø nuig mismøtø, nøbe Tius øyeeg chibigweinukkuringuen utig køn:

“Ñibe nai Nusrkain køben,

møin kwaløm nabe ñui Møskai misrar” chibigwan.

⁶ Katø katøganbaløsrøngucha Tiuswei wamwan pørigu nøbe Criston trendaig køn:

“Ñibeguende managatigwei sacerdote køn cha,

Melquisedec maig køben, treetøweingue.”

⁷ Cristobe yu pirau nø uñippatø Tiusba waminchib kappin kørrøgøb, isuig trashib truba miabig køn, Tius tru kwamigugurri wesramø kømø, wesrabigwan. Inchen nune Tiusbe mørig kuig køn, maig taigwan nø køriibala mørøbig kuikkurri. ⁸ Cristo ya Tiuswei Nusrkain købenguen, chine, chine nebuinab purayaigu maig karuigwan møramig købig kuin

kui treegwan kusreig køn. ⁹ Incha kerrigu newanig misrabe, tru mayeelø nun mørøbelaimbe managatigwei kaigyugurri wesraig kømigwane nøgurrin kønrrai, treeg misra pasramisrig køn. ¹⁰ Inchen Tiusbe nune maya sacerdotemeran nø karub sacerdote kønrrai wesrawa pasrig købig køn, tru Melquisedec maig køben treetøweingue.

Isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan elachib melønrrab kømø, isuptø tøgaguy

¹¹ Pøs øyeegweimburab wamindamibe truba truba nu tøgaguer. Inchendø ñimun ni kan mandø chaguen øyeeg køn tamgailø køn, pøs ñim chi taig möramigwane purø tsøndailø kuikkurri. ¹² Pøs ñim kusreb melaiibe yeeg yanaguen køben, ashene, ñimbe manawei kusrenanøbeløguen kønrrapteelø købendø, katøgucha ñimbe Tiuswei wamwan srøsrø mandø pølbasra kusrenanigwan katøle møikkøben trunundøwei srøig kusrenanamig palain køn. Ñimbe palain køppe, tranrrø mamig kømøtø, katøgucha pitsøbe palain køn. ¹³ Inchen møitøgucha pitsøtø muchibiibe katøgucha tru sølgandø tabig maram wamwane ni mandø kuinguen mørtrab kaimabig køn, katøgucha unøzhig lataig srø kua. ¹⁴ Inchen tru tranrrø mamibe tru Tiusweimburabigu yandø ne nørrørawarwein køn, tru chi maramigwan yandø trendø mara ashibelø tru tabigwanba, kaigwanba maig kuigwan tab chigúi mørøbelai.

6

¹ Inchawei ke ne nørrøramnegatig ambugig amgun, tru Cristoimburabig ke srøsrø pølbasra kusrenanig købelane nøørø wemalsrøppa pønsra. Incha tru pølbasra kusrenaniilo: tru kaig marmønrrab isua möramigwanba, kwamigumay srua inrrabig kaig mariilan elachib amruigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwanba, treeg kusrenanigutø katøle truigwandøwein kusreptø warø mugun, ² katø pitøga chishmarøb kømeelan kusrenanigwanba, Tiuswei uremeraim pala tasiimeran estsaramigwanba, kwabelø katøle øsiiramigwanba, kaig marimburo tru managatig maig kønrrabigwan kørrø maramigwanba, katøle truilandøweih, truilandøwei waminchib. ³ Pøs Tius treeg kønrrain købene, trube, nørrøram maywan amrrab inchab.

⁴ Kaguende yandø tru Tiuswei tørtrawa tørt mariilo, srømbalarøngurri ketigwan tab kui mørøb utarmera, katø Espiritu Santoiwan utarmera, ⁵ katø Tiuswei wamyu tabigwanba, tru wendøsrø attrabigu maramburab marøbelø truilanba nømbe purø tab kui mørøb inchibelø købendø, ⁶ Criston kerriguwan wendøbasra katøle kørrøbene, nømune katøyuube nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai indamibe kaimamdiig køn, kaguende nømdøwei Tiuswei Nusrkawan katøle kurusyu mesrøb lataig maramba, misaamera nune kan chigucha kømfig kui lataig inchib ka indzatø mørtraid maramba inchibelø kua. ⁷ Kaguende sre puimørig tru pirø sre piwan muchibiima tru kwallib melabelai tab kønrrai mamig tusrchig kønrrai tranene, Tiusbe tru pirøzhigwane mayanguen tab inchun. ⁸ Inchen kal tusrmerabah, ka kaig kaubatø misrøb pirø tru ellmarig chi misrmibe, ke kaig puindø mørtrabig køn. Incha yandø srabebe parrig kønrrun.

⁹ Pøs nambe øyamay wamindindøgucha, nai undaarailø, ñimuimburappe mas tabig munig pasrain kui nambe asha pønrrer, tru kaigyugurri wesraig pønrrabigugurri arrubig. ¹⁰ Pøs kaguende Tiusbe kalø marøptiig

kòmøtø, sølgandø tabig køppe, ñim chigøben marigwan pesannanrrab kòmøwei, katø nui munchiwan ñim undaatøga kenamarigwan pesannanrrab kòmøwein køn, Tiuswei misaameran ñim purugua, katøgucha purugubig purugub kuimba. ¹¹ Ñim møitøgucha maig marøb melaigwan sragetig treetø treetø kenamarøb melaimbemab isuer, tru ñim Cristoba törguegwalmabigu purrønrrab isua munig melaigwan ke treeg kømnegatikke. ¹² Pøs nambe ñimun pøilø misrtrain kòmøtø, tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúitøgaba, tammay melabig melaitøgaba Tius tru tranrrab kørømisrigwan utab pønrrabelø lataitøwein kønrrai inder.

Tius tranrrab misrig chi isumgaig

¹³ Kaguende Tius tru Abrahamwan ‘øyeeg martrab’ cha kørømisrøb urasma, katøgan mas nuigwei merrab ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha, trendamdiig mu katøgan kaabene, pøs Tiusbe nøasiitøwei pasramisra, ¹⁴ trendaig købig køn: “Isa kømø, cierton nabe ñun mayanguen tabig kønrrai marøb, katø ñuinukkurri maya nu misag larrøbichib kønrrai maramønrrun” cha. ¹⁵ Inchen Abrahambe tammay muniirabig muniirab megawa, Tius tru tranrrab misrigwan utig købig køn.

¹⁶ Pøs møgueløbe nøm lataguen kømø, mas nuigwei merrab pønrramisrabe, martrai indigwan ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chib pønrrabelø køn. Inchen tru nuigwei merrab nøm trenchib pønrraigwane nøm trenchib pønrraitøwei treeg marig kørømisrtrai marøbig køn, yandø mas wamindamikkaikke. ¹⁷ Inchawei tru tranrrab kørømisrigwan ketig utønrrabelan Tiusbe nui isuigwane yunømartrab wamíig kuin kui ashchai törgandø kenamartrappe, nøbe, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha kørømisriitøga treeg kønrrai mara pasrig køn. ¹⁸ Inchawei iig tru pabaløwane chinchaguen yunømaramgaig, tru tranrrab kørømisriitøgaba, tru ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taitøgaba marig kua, Tiusbe chincha isønrraamøn. Treeg købene, nambe kullaaramø, mas mur pønrrønrrab inchigun, tru Cristoba törguegwalmabigu purramigwan nam isua munig melamig namui merrab pasrabigwan ke tab tøga pønrramisra, Tius purømisrøb wainug nam kemendønrrab luløbeløbe. ¹⁹ Iig tru törguegwalmabiisrø purramigwan isub munig melaibe kan ancla piumbu ellgwawa barcon merrarrab pasrabig lataitøwei namui møsiizhigwan yandø chi isumikkaig treeg pasrønrrai merrarrabigwan tøgaguer. Tru muniirab melaibe, tru “Kerriguba Tiusweindiig Kønrrain” cha pasrinug tru tab llensuzhig kelarrab megai wendausrøngatig kebya pasran, ²⁰ tru yandø managatigweyasig, tru Melquisedec maig køben treetøwei Jesúsbe Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote misra, tru namuyasig may kura trarrøb nømerrig kebyaisrø.

7

Melquisedec tru sacerdote

¹ Iig tru Melquisedecbe tru Salem ciudayu rey køb, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei sacerdote kuig køn. Incha Abraham tru kwayabyu reymeran nø kanawa arruben, trube katønrrab webya, Abrahamwan ‘mayanguen tab kønrrun’ chibig køn. ² Inchen Abrahamgucha tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun

tranøbig køn. Tru Melquisedec munchibe: “Tabig sølgandø marøb rey køn” cha wamig køn. Katø nøbe Salem ciudayu rey kuig kua, tru Salem chippe: “Ambumay imay tab kønrrai maramigwan tøgarey køn” chibig kua, nøbe: “Chi isumgaig tab kønrrai maramigwan tøgarey køn” cha treeg munchigucha wamig købig køn. ³ Melquisedecbe mōskai usringawei, kølli misaamerai munchi pøra wariiløyu pørig kawei, nø kal-laigwan wamindig kawei, katø kwaigwan wamindig kawayig køn. Kan managatigwei sacerdote købig kønrrabig kua, nøbe Tiuswei Nusrkai maig køben, treeg lataitøwein køn.

⁴ Pøs ñimguen isua asay, Melquisedecbe purø nuig køptø, tru namui merrabsrø kølli misag Abrahamguen tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun tranig købig køn. ⁵ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe treeg kønrrain købig køn, tru Leviwei misagugurri amrrubelø sacerdotes kømigwan utabelaimbe tru cienyu diez wesraigwan israelitasmeran utamig, tru nømui nunelandøwei, truiløbe Abrahamwei misagugurrindøwei amrrubelø kuindøgucha. ⁶ Inchendø Melquisedecbe Leviwei misagugurri arrumíkken, Abraham Tiusweyasig cienyu diez wesruigwan uta, Abraham Tius tru ‘øyeelø maramønrrun’ cha kørrømisriilan uta tøgagwanguen tru Melquisedecbe ‘mayanguen tab kønrrun’ cha trendaig køn. ⁷ Pøs kan muguen treeg kømøn tamgaig køn, tru ‘mayanguen tab kønrrun’ cha, trenchibiibe, tru ‘mayanguen tab kønrrun’ tainabig lata kømø, mas nuig kui. ⁸ Tru Leviweinnukkurri amrrub sacerdotesmeraimburappe, tru cienyu diez wesruigwan utabeløbe møguelø ka pinønrrabeløtø køben, trune tru utabig Melquisedecweimburappe, Tiuswei wamyube ka øsig wabig kui lataig, treeg waminchibig køn. ⁹ Pøs, øyeekken isumdiig kørre, tru Levi tru cienyu diez wesruilan nø utabig købenguen, tru cienyu diez wesruilan Melquisedecwan Abrahamgurri tru Levi mu kaabenbatøsrøwei traniibe, tru Levi nøguen trani lataig købig kuin kui tru Melquisedecwan. ¹⁰ Pøs kaguende tru Melquisedec Abrahamwan katønrrab webarrub urasbe, Levi tru srøig kurrønrrabiibe nui kølli misag Abrahamwei asrugurri attrab srø købig køn.

¹¹ Inchawei misaamera Tiusba newan tabelø kømigwan tru levitas sacerdotesmera Tiusweimburabigu marøb pønrraitøga nebua tøgagømig kønrrai marig kuig kuimbe, trube, chiwei sacerdote katøgan, tru Melquisedec maig køben, treeg tøgagømig srøig palømubsruinrrun, tru Aaróngurri amrrub sacerdotesmerayugurri arruaig kømíig. (Pøs tru israelitasmerayasig maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru levitasmera Tiusweiwan marøb pønrraigugurri arrubig købig kuindøgucha). ¹² Kaguende tru sacerdotesmera truyugurri amrrubelan yunømarene, trube, tru maig maramigwan martrai karuigwangucha srøig katøgan peemaytø yunømaramig køn. ¹³ Pøs tru Tiuswei wamyu Cristo øyeelan wamindinabiibe tru Leviwei misag sötømerayugurrin kømøtø, katøgan misag sötøyuig køben, tru misagugurrimbe muguen trunune tru altaryube marøb pasrømuig køn. ¹⁴ Kaguende trendø asig køn, namui Señor Jesucristobe Judáwei misag sötømerayugurrin kal-lawa arrig kui. Tru misaameraimburappe sacerdotesmera kønrrun cha Moisésbe treebe chigucha waminchimuig køn.

¹⁵ Inchen iibe mas tørgandø asamdiikken køn, tru sacerdote katøgan kenamisrøbig, Cristobe, tru Melquisedec lataitøwein kui. ¹⁶ Truibe tru

nø sacerdote kōmigwan tōgagōppe, tru karua pōra pasrig, ‘ø misaamerainukkurri arrubiibe sacerdote kōnrrun’ cha, trendaitōga kōmōtø, tru maramburab marig øsig kōmig mana pinōnrrabig kōmītōga kuig kōn. 17 Kaguende nuimburappe Tiuswei wamyu øyeegwein chibig kōn:

“Ñibe managatig sacerdote kōn cha,
Melquisedec maig kōben, treetøweingue.”

18 Pøs tru maig maramigwan martrai pasrig merrabsriibe misaameran tabelø kōnrrai chi martrabgawei, chi purugunrrabgaweyig kōben, yandø menda mara pasrōppa, kagøbashiitindig kōn, 19 kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pōriibe chiwangucha newanig kōnrrai marmuig kua. Inchendø mōimbe nam isua munig melamig katōgan mas tabig tōgaigwan Tius namun tranen, truikkurri nambe nun kemaler.

Jesúswan Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote kōnrrai wamig

20 Inchen iigwan treeg kōnrrai marōppe, ‘jkatø! marmø kōmø, nabe maramōnrrun’ cha, Tius trendaitōga marig kōn. Inchen merrabsrø katōgan sacerdotemesmerane ‘jkatø! marmø kōmø, nabe maramōnrrun’ cha, trendaitōga kōmōtø, mariilø kōbig kōn. 21 Trune Jesúswane sacerdote kōnrrai neera wannōppe, ‘jkatø! marmø kōmø, nabe maramōnrrun’ taitōga treeg mara wannig kōn, tru øyeeg chib uras:

“Señor Tiusbe ‘jkatø! marmø kōmø,
nabe maramōnrrun’ cha,
Tius nø treeg isuigwane yunōmarig kōnrraamøn cha:
‘Ñibe managatigwei sacerdote kōn’ ” chib.

22 Incha øyeeg taikkurri, tru srōsrø acuerdo lataig kōmōtø, mas purab tabig marigwan treeg kōnrrai, Jesús nø purøbasamisrig kōn. 23 Pøs tru merrab katōgan sacerdotemesmerabe nōrrø nemisrøb ambubig kōn, kaguende nōmuimbe tru nōm marøb amrruigwan chu uraskatig marøbig marøb purrōmōtø kwamig kuikkurri. 24 Trune Jesúsbe managatig øsig wabig kōppe, tru sacerdotemesmerane marøb amrruigwan nōbe managatig marøbig marøb wamig tōgagøn. 25 Inchawei treekkurri katø nōgurri Tiusweimay kemallibelane nōbe managatigwei kaigyugurri wesrabig kōn, kaguende nōbe nōmuimbura purøwaminchib managatig øsig wabikkurri.

26 Kaguende Maya Sacerdotemesmeran Nø Karub Sacerdote nambe øyeegwein palai melaiig kuig kōn, newan tabig kui asig, chigucha kaig marig chigaig, newan chishchig, kaig marøbelainukkurri tarōmarig, purø pala srōmbalamerasrōnguen puraya wanrrai kusruig. 27 Tru katōganelø maya sacerdotemesmeran nōm karub sacerdotemesmerane pōnrrabeløbe mōitōgucha nōmui kaig mariilaimburabigwanmerrig trana, trugurrimbe tru maya misagweyasig kaig marimburø kwalōmmørig animalmera kweecha, Tiuswan tranøb pasramig, nōm lata Cristobe treeg maramig palain kōmøn; kaguende nōbe nōasiitøwei tranōppe, kan pijitø managatigweyasig tranig kōn. 28 Tru maig maramigwan martrai Moisés pōriibe tru maya sacerdotemesmeran nōm karub sacerdotemesmerane mōguelø newan tabig kōmeelan neera purrōnniilø kōben, trune tru Moisés pōrigwei wendau arrubig, Tius ‘jkatø! marmø kōmø, nabe maramōnrrun’ taig wambe, newan tabig kōnrrai kōrrōmari Nusrkawan managatigweyasig neera wannig kōn.

8

Jesús namuyasig tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

¹ Tru nam mõi waminchib amrruppe, øyeeg chibrre amrruer: Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdoten nambe tøgaguer cha, tru srømbalasarø Tørbilabig Tius Purø Nuig wainug kusrmaygatø wamisrøbigwan, ² tru santuario, tru ciertonig mu møg kusrua pasrig carpa ya kømøtø, Tius nø kusrua pasrigu marøb pasrabigwan.

³ Kaguende tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe møitøgucha Tiuswan ketiilø tranøb, animalmera kweecha tranøb indamig købig køben, tru sacerdote, Cristogucha chigøben tranamig købig køn. ⁴ Nø yu pirau unimbe, sacerdoteguen kømubsruinrrun. Kaguende Tiuswan ketamelan tru maig maramigwan Moisés pørigu maig tailan treeg marøb sacerdotesmerabe købguen indan. ⁵ Inchen tru sacerdotesmera nøm marøb pønrrainuube tru srømbalasarø maig kuigwan øyeeg lataitøwein kuitamab asamibah, ka øyeeg kuitamab isumibatø køn. Moisés yandø tru Tiuswei carpa ya tabzhigwan pølbasartrab inchib megabenma, Tiusbe trendaig køn: ¡Au! Tru tunbalasarø maig martrai eshkaigwan trunun asha maramig køn cha, kerriguba treezhigweingue. ⁶ Inchen Jesúsbe sacerdotesmera marøb amrruig mas purø tabigwan nebuin køn. Kaguende tru purab nuig tranrrab misriilø purab nørreeløyugurri wesrawa, pønسرائ tru srø acuerdon Jesúsbe misaamerai nø pasramisra marøb pasran.

⁷ Pøs tru srøsrø acuerdo Tius marig chi maramigwan newan mar-traptiig kuig kumbe, truigwan kørrømara, katøgan srøig mara tøgagømig palømubsruinrrun. ⁸ Inchendø Tiusbe nui misagu kalø mariilø køn tamig wetørrawa, trendaig købig køn:

“Señor Tiusbe trendan cha: Kwalømmara attrun cha,
Israelwei misaameraba, Judáwei misaameraba,
na nømba katøgan srøig acuerdo maramig.

⁹ Tru Egipto piraugurri nømun kwalyu kemøra wesrunrrab kwaløm,
tru na nømui møskaløba acuerdo marig lataig kømøtø maramønrrun
cha.

Kaguende truiløma na acuerdo marigu pønrrømuikkurri,
nabe nømune isua ashmuptindig køn” cha,
Señorbe trendaig køn.

¹⁰ “Pøs na Israelwei misaameraba acuerdo maramibe
iig køn cha, tru kwalømmerrawangurrimbunøbe,

Señorbe trendan cha.

Na maig martrai karua pønrsrailane
nømui isuiløyu na pønrsrøb,

na nømui manrrømerayu pørøb inchen,
nagurri nømumbe Tius køben,

nømgurrimbe naimbe nai misaamera kønrrun cha.

¹¹ Mugucha chi kusrenanamig palømønrrun

nui mendaigwan lata,

nui nunewan lata: ‘Señorwan nebua ash’ chib,

kaguende mutøgucha nane nebua ashchun,

chigucha kømøzhikkurrimbunø mas nuikkatikke.

¹² Kaguende nabe nøm sølgandø tabig marøb amrrumuilan lastima
tøgagøb,

katø nømui kaig mariilan katøle isua wanrrab kømøwein kur” cha.

¹³ Inchawei iig tru srø acuerdon, “srøizhig” cha wamappe, tru srøtø marig købigwane, “køllig køn” cha trendan. Inchen yandø tru køllirab tru patsab arrubiibe yandø ke pinamitø palab arrun.

9

Srømbalasrø santuariobe yu pirauig lataig kømøn

¹ Pøs trube, tru srøtø acuerdo mariibe Tiuswan køriibala tabig waminchib mandø maramelan nøørø wesruigwanba, katø tru pirau Tiuswei carpa ya tabzhigwanba waminchibig treeg tøgäig købig køn.

² Tru carpa yabe øyeeg marig købig køn: tru umbu kebibyutø, tru “Tiusweindiig Kønrrain” tain kwartuyube, kandileruba, mishatsiiba, Tiusweyasiitø tarømarim pirrimeraba tøgäig.

³ Inchen tru katøgan tab llensuzhig mesraig wendau trusrømbe, tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” tain kwartu wamig, truig pasrabig køn.

⁴ Inchen tru umbube incienso parri altar orotøga mariiba, tru acuerdo mara kørømarin caja kerriguba orotøga pinøbulig truiba pønrrabig køn. Inchen tru cajayube tru køtsø orotøga marigu tru mamig maná taigwan pusriiba, Aarønwei pørøtsig tru ishiizhig weguchibig købiiba, katø Tius tru acuerdo marigwan pørig tøgäig tru tambal sruuzheelø køben tøgäig treeg pasrabig køn.

⁵ Inchen tru caja palabere querubinmera Tiuswei tru tørguegwalmabig pasrai asamig treeg pønrrabelø køn, tru israelitasmera kaig mariilan Tius nø ulø payiimig kønrrai marinug nømui kwaldzariimeran trubalawan larrøbicha. Kerrigu øyeelane mømibe lutøgurrimbe wamindamgaig køn.

⁶ Mira maig taig tru øyamay tamara pasrabe, sacerdotesmerabe Tiusweimburabelan maramigwan martrab katø katø kebambubelø køn, tru “Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyu kebambubyutøbe.

⁷ Trune tru umbusrø tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyube pilayutø kebyamig køn, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote nøtø aningaig kømøtø, ani srua, trutøga nuyasiitøwei tranamiba, katø chugúi mørmøwa misamera kaig mariilaimburø tranamibague.

⁸ Incha Espiritu Santobe namune øyamay kuitamab isumig tør maran, tru santuario srøtiig ka pasrøbenbatøbe, tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha pasrinuumay misag umbusrø kebambam maybe kuriimig srø køn cha.

⁹ Iig øyeeg marig pasrabiibe tru mõi øyan kwalømwei øyan kønrrabig køn cha eshkanrrabig kuig køn, Tiuswan tru keta tranøb, katø animal kweecha Tiuswan tranøb, øyamay nun køriibala tabig waminchib marøbelane nømui isub kebachib pasrabigwan newan chish martrab kaimabig kuin kui ashchai.

¹⁰ Tru mamimeran, mutsamelan, pitøga peemay peemay chish maramelan tru øyeelø karua pønrrailøbe asru ka palaweindiig købig kua, srøig mandø maramigwan mara pasramnegatiitø kuig køn.

Cristo nø kwitøga purab nuig marig

¹¹ Inchen tru chinetø purø tabig pønrrabigwei Cristo, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote arruppe, tru merrab carpa ya lata kømø, purø nuig, trurrigu newan tabigu kebyaig køn, mu taska marig, yu pirauig kømügu.

¹² Nøbe tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyu kebippe, kan pijitø managatigweyasig kebyaig køn, møg cabramerai aniwan srua kømøwei, toro-ureemerai aniwan srua kømøweingue. Treeg kømøtø, nui anindøgatøwei kebya, øyamay nuielø

kønrrai misagwan managatig kaigyugurri wesrabig køn. ¹³ Tru mōg cabramerai aniwan kui, tru toro-ureemerai aniwan kui, ishug waara-unōzhigwan parri usrōwan kui, tru chish misramigweimburab Moisés maig martrai pōrigwan trumay treeg chish misrmeelaim pala trunun wiitikken, tru nōmui asru pala chish kōrrōmisrtraima treeg marōbig kuibe ¹⁴ treetōguen kōmōtō jtru Espiritu Santo managatig pasrabig, truikkurri Cristo Tiuswei merrab newan chishchig nōashib tranōbigwei animbe namui isub kebachib pasrabigu kaig mariilō kwamyumay srua ibig pōnrrabigwan chishmarmōnrraitarru, nam Øsig Wab Tiusweyasig marōb pōnrramig kønrrai!

Mōimbe øyeeg martrab cha wamindig srōig

¹⁵ Inchawei øyeekkurri Jesucristobe tru srō acuerdo marigwan misagweimburō tru purōbasramisra marōbiibe nō køn, tru keta tranrrab misrig managatigweyigwan tru wamiilōbe utōnrrai, tru merrab srōsrō acuerdo marigu pōnrrōwa, tru nō kwaikkurri kaig mariilōyu melabelan nuielō kønrrai wesranrrab.

¹⁶ Pōs mōikkōben kan testamento marigweimburabma, truigwan marōbig kwan cha kilgamerayu yandō treeg eshkabendōwei truyu pōriibe maig taig treeg pub attrun. ¹⁷ Inchawei yandō tru testamento mara kōrrōmariibe trunun mara kōrrōmarōbig kwabendōwei tru pōriibe maig taig treeg pub attrun, tru kwamōwatō kōmōtō. ¹⁸ Pōs tru srōsrō marig acuerdoguen anindōga treeg kønrrai mara kōrrōmarig køn, aningaig marig kōnrrab kōmōtō. ¹⁹ Inchawei Moisésma tru maig maramigwan martrai maig karua pōnsrailan trumōrig tru maya misaameran waminchib chab eshkawabe, toro-ureemerai aniwanba, mōg cabramerai aniwanba, piba lindisha, trugurrimbe hisopo tusrchūba, pigō isiizhiibamara, tru lindisaitōga tru maig martrai pōrig kilga welan kirrigwanba, katō nui maya misaameranba itōtsurōb, ²⁰ trenchibig køn: “I anin køn cha, tru acuerdo marigwan yandō treeg marig kōrrōmisrtrai marōbiibe, ñim martrai Tius nō karua pasrig.” ²¹ Incha katō treetōwei tru carpa yawan lata, Tiusweimburab marōb pōnrraigu nōm chigōben marōb lutōgurri srua pōnrrailan lata, tru anindōga itō tsurōbig køn. ²² Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pōriibe Kerrigu lutauba anindōga chish marig kōnrrain kua, chi ani lusha kōmīibe tru kaig marigwan ulō paymō, ka kōrrōmarig kōmibe kaagōn.

Cristo kwawa traniibe kaig marigwan Kerrabig køn

²³ Inchawei iilō, tru srōmbalasrō pōnrrabelō lataig asōnabelanma animal kweecha trani anindōga chish maramig palaig kuibe, trune tru srōmbalasrōngue trendō truyu pōnrrabelane tru purab nuig tabig kweecha keta traniilōtōga chish mariilō kōmig kuig køn, tru animal kweecha keta trani lataitōguen kōmō. ²⁴ Kaguende Cristobe tru santuario ciertonig maig kōben mōguelō ka tre lataig asōnabig mara pasrinuutō kebimōtō, nōbe srōmbalasrōngue kebyaig køn, mōi ya namuyasig Tiuswei merrab purōwaminchib wanrrab. ²⁵ Tru maya sacerdotesmeran nō karub sacerdote yu pirauibe pilayu kan pijitō tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kōnrrain” cha marin kwartuyu ani nuin kōmīigwan tranrrab srua kebiben, trune Cristobe katō katō nōasiitō tranrrab kōmōtō kebyaig køn. ²⁶ Incha Cristo tru sacerdotesmera lataitōwei maramig kui kuimbe, tru pirōwan mara pasrinukkurrimbunō katō katō kwamig nebusruig

kuinrrun. Incha mõi ya kerriguwan srahe kwalømmerawan nõbe kan pijitø managatigwei kenamisrin køn, tru nõashib kwaitøga kaig mariilan patsøga pasrtrab. ²⁷ Misaamerane kan pijitø kwamig kønrrai mara pasrig køn. Inchen tru wendaube yandø maig kønrrabigwan asha kørømarig kømig, truig attrun. ²⁸ Katø treetøwei Cristogucha kwappe, nõ purøbasramisra kan pijitø kweetsig kwaig køn, truba nu misagwei kaig mariilan nõ kerranrrab. Incha katøle arruppe, chigøben kaig mariilan nõ niirrab kømøtø, nõ arrumigwan truba truba munig melabelane kaigygurri wesranrrab attrab køn.

10

Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe newan marmuig

¹ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru wendøsrø ciertonig attrabigwan øyeeg kuitamab asamig ka tre lataig asønabiitø kuig køn, ke truiløbe kømuindøgucha. Incha øyeekkurri chu urastøgucha katø pilamørig, pilamørig animal kweecha traniilø trutø trutø marøb melaitøgabe newan tabelø kønrraimbe managuen treeg martrab kaimabig køn, tru Tiuswan tabig waminchib øyamay mariiløtøga kemallibelane. ² Inchawei øyeeg mariitøga tru newan tabelø kønrrai marøbig kui kuimbe, tru kweecha tranamelan øyangatiitø tranøbsruig kuinrrun. Pøs tru øyamay Tiuswan køriibala tabig waminchibelø tru nõmui kaig mariilan kan pijitø kerriguweyasig chish mariilø kui kuimbe, trube, tru kaig marigwan tøga pønrrermab isub pønrramig chigagøbsruig kuinrrun. ³ Inchendø tru animalmera kweecha pilayu pilayu tranøb kuiløbe kaig marigwan katøgucha tøgar kermab isungarubig køn. ⁴ Kaguende toro-ureemerai animba, møg cabramerai animbabe tru kaig mariilan chi kerranrrab kaimabig køn.

Cristo nõ kwaitøga kanmaytø newanig marig

⁵ Inchawei Cristo yu pirau arruabe, Tiuswan trenchibig køn:

“Ñibe ketig traniilan lata, kweecha traniilan lata
utag kømui indig køn cha.

Inchendø kan asr tøgagønrrai,
ñibe nayasig tamarig køn cha.

⁶ Parra keta traniilanba,
kaig mariilaimburø traniilanba
chigucha chi tabig asønamuig køn cha.

⁷ Inchen nabe ñun trendaig køn cha:
‘Nabe yu pasrar cha, nai Tius,

ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab,
tru libroyu naimburab maig pørig pasrøben, treeg.’ ”

⁸ Tru srøtø yu wendau chibgunrrig: “Ñibe kweecha traniilan lata, ketig traniilan lata, parra keta traniilan lata, kaig mariilaimburø traniilan lata utag kømui inchib, ñune chigucha chi tabig asønamuig køn” cha, (tru øyeelan traniiløbe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig køben treeg traniilø kuingucha). ⁹ Inchabe katø trendaig køn: “Nabe yu pasrar cha, ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab”. Tru animal kweecha tranøb kuig merrabsriigwane Tiusbe tarømara pasrig køn, Cristo kwaitøga tru wendau srøig arrubigwan mara pasrtrab. ¹⁰ Tius tru maig kønrrain køben treegu nambe nuindø kønrrai tarømariilø ker,

Jesucristo nui asrwan keta trana, treeg marikkurri, tru kan pijitø managatigweyasig kwaitøga.

¹¹ Chi sacerdotetøgucha kwalømmørig, kwalømmørig Tiusweimburabelan marøb pasrappe, kweecha traniilø katø, katø, treetøweih, treetøwein tranøbig køn, tru kaig mariilan managuen kerranrrabgailan.

¹² Trune Jesucristobe kaig mariilaimburø nø kwawa, kan pijitø managatigweyasig nui asrwan trana, Tiuswei kusrmaygatømay wamisrig køn. ¹³ Incha trugurrimbunøbe nui ashig kømui inchibelan nui srøbmeran truilaime pala nebuna wamig kønrrai Tius treeg maramnegatig, truigwan muniirab wan. ¹⁴ Kaguende Cristobe kan pijitø keta traniitøgatø managatigwei newan tabelø marig køn tru Tiusweindø kønrrai tarømariilane. ¹⁵ Katø Espíritu Santogucha ‘treeg køn’ cha namun truigweimburab eshkawabe, øyeemerrig chibig køn:

¹⁶ Señorbe trendan cha:

“Tru na nømbe acuerdo maramibe iig køn cha:

Tru kwalømmerrawangurrimbe na maig martrai karua pønsrailane nømui manrrømerayu pønsrøb, nømui isuiløyu trunun na pørøb indamønrrun” cha.

¹⁷ Incha katøgucha trenchibig køn:

“Nømui kaig mariilanba, larrø trømbøig mariilanba nabe managuen katøle isub wanrrab kømur” cha.

¹⁸ Inchawei iilan yandø chi ulø payamig kømíig kørrømarene, tru ka i mariilaimburøbe keta tranamig yandø chi palømøn.

Tiusweimay kemallgun

¹⁹ Inchawei, nai nunelø, santuario marinug srømbalasrø Señor Jesúswei aningurri chigucha chi kørig isumø kebambamig tøgaguer, ²⁰ srø may tru managatig øsig køm maywan, tru tab llensuzhig kelarrab mesraiwana nø namuyasig kura trarrøb kebyaiwan. Tru tab llensuzhiibe nui asr køn. ²¹ Inchawei kan sacerdote purø nuig Tiuswei misaameran kerriguwan nø ashib pasrabig nam tøgar kuig køppe, ²² nambe namui manrraube chi sora kømø kandø isub Tiuswan kemallgun, isubigwan Cristoinug pasrigwan chi kørmø tøga, kaig isub kebachib pasrabig tøga manrrømeran chishmartrab anindøga itøtsura, chish pizhiitøga namui asrwan chish marague. ²³ Tru nam munig melaigwan treeg kørewa tøgagúigwane tab tøga pønrrøgun, ambumay imay srua ambinab kømøtø, kaguende tranamigwan Tius tranrrab misra kørrømisrøbiibe maig taigwan tranmø kømø, tranøbig køn. ²⁴ Inchawei kanikkurri kanikkurri puruguyamigwan isua asiyagun, undag købigwan tøgagømig kønrrai martrappa, chigøben tabig maramig kønrrai martrappa. ²⁵ Nambe kanbalatø linchib Tiusweiwana marøb tulundzunamigwane elachimugun, tru møiløgøben amrrug kømub elachib kebambubelø latawei. Treeg inchimøtø, kangurrin kangurri øyamay meløgun chib puruguyagun tru Cristo Arrum kwaløm yandø pub arri ashabe, masken traatø melab.

²⁶ Pøs Cristoimburab tru newan ciertonig maig kuigwan nam nebua asigwan utappe, utøbendø, kaigwan ke ka marøg køppa marøb uñene, tru kaig mariilaimburø chiwan kweecha Tiuswana keta tranøptamibe yandø chigagøn. ²⁷ Treeg kømøtø, tru kørig kømdiig maig kønrrabigwan Tius asha marinab pønramiba, katø tru Tiuswana ashig kømui inchibeløbe nag purø trømbøig naarabiitøga pinisailø kømiba, treegwandø muniirab pønrran. ²⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés karua pasrigwan mørmø,

kaashibigwanma pailø kui, pønelø kui ‘kalø maran’ chibelø werrubene, chigucha lastima asiimíig truike kwamig købig køn. ²⁹ Inchawei Tiuswei Nusrkawan chi kømíig kui lataig itøbunab, katø tru acuerdo marigwan Tiusweindø kønrai nømun tarømarøb aniwan larrø trømbøig kui lataig mara tøgagøb, tru ka yandø tab inchib Espíritun tsalø wamamba inchibigwane kan treetøguen kømø, purø trømbøig møra meganrrai marøbwei inchimønrraitarru. ³⁰ Kaguende nambe øyeeg chib Tiuswan ashibelø ker: “Kaig marøbigwan møra meganrrai maramigwane na maramig køben, truburø pagarwane na pagaramønrrun” chibigwan. Katø treekkucha taig køn: “Nui misagwan maig maramigwan asha kørrømarøppe, Señor nø asha kørrømartrun” cha. ³¹ Øsig wab Tiuswei tasku kebenamibe si, ipurø trømbøig kørig kømdiig køn!

³² Ñimguen tru merrab kwalømmerasriigwan katøle isumbala, Cristoi tru srø wam tabig ñimun kebiløbengurrimbunø, kwayamigu lataitøwei purø trømbøig nebuinab, isui pønrramig arruben, tru uras ñimbe ka melaig købigwan. ³³ Ñimune kanmaymerawane maya misaamerai merrab indza asamig chine marinab, kaig indinab, katøganelan katø øyeetøwei marøb srua køben, ñimgucha treegutøwei tøga puraambub lincha pønrrabelø køn. ³⁴ Katø kailan keeri yau pønrrabelø lastima isuim pønrrøbene, ñimbe ñimun kui lataitøwei isub, ñimui chi tøgagúilan kerrailø melamig nebuingucha, treegu kasraatø ka melab inchibelø køn, kaguende mas purø tabig mana patsønrrabig kømíigwan tøgar kermab isua ñimbe asha melabelø kuikkurri. ³⁵ Inchawei ñim ke Tiusweinuutø kemenda pønrraigwane elachippa amrrab kømø, kaguende truike purø nuig tabig utamig kønrrabigwan tøgag køn. ³⁶ Pøs ñimbe chi isumø tammay melabig melay, Tius maig maramig palai waben trunun ñim chab marikkurrimbe, nø tranrrab misra kørrømisrigwan utamig kønrai. ³⁷ Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn, pøs kan maya yanazhigutø, “tru attrabiibe attrun cha. Chi srarrønrraamøn cha.

³⁸ Inchendø tru sølgandø tabig naimbe

nui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri øsig uñchun cha.

Inchen nø køriimata wendømay yabe,

trube, nøbe nane tab kui wanrrai martraamøn” cha.

³⁹ Inchendø nambe tru pinisailø kønrrab køriimata tru wendømay ambupteeløgucha kømøtø, isubigwan Cristoinuutø pasra tøgarmara kaigygurri wesrailø, truilø ker.

11

Merrab misaamera nømui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúig

¹ Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúibe tru munig melaigwan ke treeg kønrraitamab isua pønrramig køb, katø nam chi asiimíigwan chabguen ke asha lataig pønrraig, treeg køn. ² Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri namui merrabsrø misaamerabe Tius nømun tabig wamindinabelø køn.

³ Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri kerrigu chi købigwane Tius nui wamdøga mara pasrig købig kuin kui wetøgørra pønrrer. Inchawei kaptøga asiibe chi asiimíigugurri mara pasrig køn.

⁴ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe animal kweecha Tiuswan purø tabig tranig køn, Caín trani lataitøguen kømø. Abel nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nøbe sølgandø marøb møg

køn cha Tius wamandinabig køn, tru nø keta tranigwan Tius kashmø utab uras. Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe kwaig mu kaabendø, katøgucha nøbe wamindan.

⁵ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Enocwane yu piraugurri Tius srua iben, nøbe tru kwab tamigwane maig købig kui mormuig køn. Incha nune wetørranrrab kaimaig købig køn, kaguende Tius srua yaig kua. Pøs nun srua yaig kømøwatø, nøbe wamandinabig køn, Tiuswan tab kui wanrrai marøb møg køn cha. ⁶ Inchawei isubigwan Tiusweinug pasra tøgagømøwabe, Tiuswane ni chinchaguen tab kui mørtraï maramgaig køn. Kaguende Tiusweimay møikkøben kemallibiibe, Tiusbe øsig wabig kuin kui køreb, katø nun labelane nøbe tranamigwan tranøb inchibig kuin kui køreb indamig køn.

⁷ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Noéma chi asiimíig attrabigwan isua kønrrai Tius eshkabenma, nun truba køriitøga arcan marøbig køn, nui yaelø kwamø, øsig webamrrai. Noébe tru øyeeq mariitøga pirau maya misagwan kailøgurri Tius møra pønrrønrrai mariilø købash cha kørrømara, chi kaig kømíig lataig Tius tabig kørrømarig kømigwan nøbe utig køn, tru isubigwan nuinug pasra tøgagúigugurri arrubigwan.

⁸ Abrahamma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru ketigwan wendø utamsrømay webya inrrai wamøben, nøbe møra, webya yaig købig køn, chumay yam kuinguen mormubendø. ⁹ Nøbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nuin kønrrai tru tranrrab misrim pirau Abrahambe ka peesrøngurri arruatø lataig, kan peg pirau lataitø tsuig købig køn, nun keta tranigwandøwei utabelø tru Isaacba, Jacobpa, truilø lataitøwei kan carpa yamerayu. ¹⁰ Kaguende Abrahambe tru ciuda katsigwan niga pasrønrrabig tøgagig tru srømbalasriigwan muniirabig købig kua. Inchen tru ciuda maig kønrrabigwan treegwei unaasha wesrab, truigwan marøb inchibiibe, Tius nø køn.

¹¹ Abrahambe nøbe yandø maya køllig kuatøgucha isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri unøtiig latawei chish kømigwan utig købig køn unø møskain kønrrab, (Sarabe ureg tøgagønrrab kaimabig kuindøgucha), kaguende tru tranrrab misrøbig Tiusbe tru tranrrab misrigwane tranmø kømø, tranrrab kui, Abrahambe treeg isua tøga pasraig kua. ¹² Inchawei tru unø tøgagømigweimburappe yandø kwaig lataig kuig, tru kan møweinukkurrindø ureemera srøig larrøbichib mendappe, nu køptø srømbalasrø estrellamera lataig, pi menda pisrum lataig købig køn, mu nebua mundzamgaig.

¹³ Inchen i misaamerabe mayeeløba isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigutø amønaig køn nømui kwam kwalømgatig. Tius tru nømun tranrrab misra kørrømisriilane utømuindøgucha, Tius tranrrab misrig nuisrø pønrrabelan yabsrøngurrindø ke kan asha lataig kasraabelø køn, ‘nambe srømbalasreelø, peesreelø kua, yu piraube ka petøweindø warer’ chib, tørgandø trenchib waminchib. ¹⁴ Inchen øyamay waminchibeløbe tru katøgan pirø nømuin kønrrabigwan lab ambubelø kui, nømbe tørgandø asamig kenamaran. ¹⁵ Pøs tru nøm werrua amrruin pirøwan isub pønrraig kui kuimbe, katøle trusrømaytøwei llirawa ambimbe, ka ambamdiig købsruinrrun. ¹⁶ Inchendø nømbe treeg marmøtø, waramig katøgan pirø mas purø tabigwan tøgagønrrab isub pønrraig køn, trube tru srømbalasriigwan. Treekkurri Tiusbe chi kørig kuin kømøn ‘nømui Tius køn’ taig kømig, pøs nøbe nømuyasig kan ciuda tamarig kua.

¹⁷ Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri Tius Abrahamwan maig inchibig kótashchab marenma, nõbe Isaacwan tranig køn. Tius tru ‘tranrumøn’ cha kørromisriilan utabig, tru Abrahambe, nui kandø nusrkai Isaacwan Tiuswan yandø ke kweecha tranamitø palabig køn ¹⁸ Abrahamwane: “Tru ñuinukkurri amrrub misaamerane Isaackur-rin kønrrabelø køn” cha, Tiusbe øyeeg taig købig kuindøgucha. ¹⁹ Kaguende Abrahambe isua pasrabig køn, Tiusbe kwaitai utugurringuen katøle kusrumig maramburab marøbig kui. Pøs kwaitai utugurri katøle øsiiraig lataig kui mara Isaacwane treeg utig køn.

²⁰ Isaacbe isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri Jacobwanba, Esaúwanba nõmune mayanguen tabig pub attrai marig køn tru wendøsrø attrabigwan.

²¹ Jacobma isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri yandø kwanrrab wawa, Joséwei uregwan kanun kanun mayanguen tabig nebunrrai mara, nui pøtønain tsigwan pøtønawa pasramisra, Tiuswan køriibala tabig waminchibig køn.

²² Joséma isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri yandø kwamig lutaarab arruben, israelitasmera mayeeløba Egiptogurri wendøsrø webambamigwan wamincha, nui tsutsiimeran mandø indamigwan eshka karua pasrig køn.

²³ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri Moiséswei mõskaløma Moiséswane larrø tab unøzhig kui asha, pøn pøl ørøba nun søra tógagúig køn, tru Faraón Egipto pirau rey tru kwetchai karua pasrigwan chi køriimatømøtø.

²⁴ Moisésma isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri yandø kølig misrabe, tru Faraónwei nimbarwei nusrkain køn cha wamig kømigwan kaasig køn. ²⁵ Moisésbe Tiuswei misaameraba larrø kaig indinab megamigwan isuig køn, tru kaig mariiløyu tab kui mõrøb kan maya yanagatiitø kasraarabgunrriibe. ²⁶ Wendøsrø attrabig Cristoyasig chine trømbøig waminab megaibe, egipciosmera chigurrimbunø tógagúilan kerrigu tógagúí lataikken kømø, purø nuig kui isua pasrabig køn, kaguende nõbe tru wendøsrø truburø ketig utamigwan, trunun ashib pasrabig kua.

²⁷ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri Moisésbe Egipto piraugurri webyaig køn, rey maya namikkølig waingucha. Inchen trunun kørmøtø, nõbe webya inrrab kandø isua pasraig køn, kaguende tru kaptøgabe nebua asiimø Tiuswan yandø ke asha lataikken pasraig køppe. ²⁸ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri tru Pascua Fiesta taigwan mara, katø tru yaskappalamerawan aniwan srølig køn, tru kwangarub ángel israelitasmerai mayor nusrkalane kweechimønrrai.

²⁹ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri israelitasmerabe Mar Rojoyu kan trendø puryu lataig larraambig køn. Inchen egipciosmeragucha larramrrab inchen, pi katøle itøgasrøben, chab kwaig køn.

³⁰ Israelitasmera isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri tru Jericó ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrimerabe chab kegørrig køn, nõm tru pøtøgatanwan kwalømmerna siete nemisramne lliraben. ³¹ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuma, tru mõrmø misaameraba kanbalatø nõgucha kwamuig køn, kaguende tru pailø israelitasmera maisrøn kótashchab nilø ashchab amrrubelan tab wamab utikkurri.

³² ¿Masbe chiwan waminchab kòh? Pòs nane Gedeónweimburab kòben, Baracweimburab kòben, Sansónweimburab kòben, Jeptéweimburab kòben, Davidweimburab kòben, Samuelweimburab kòben, katò Tius maig karuigwan eshkabelaimburab kòben wamindamikken nebumòtan. ³³ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri katóganelò nòm ashib karub tógagúigwan nòm kanab, tabig sòlgandò maig maramigwan maròb, Tius tranrrab misra kòrròmisriilan nebua utab, leónmerai triimeran kasròb indig kòn. ³⁴ Nag kòrig kòmdiig naarabelan naaramònrrai kweechib, espadatòga kweetsiilò kòmigugurri wegòrra ambub, truburab chi martrab kaimabelò kòbig kuig chisheelò misròb, katò kwayabyugucha kwayamburab kwayabelò misra, peg pirausròngurri amrrub suldaumerane lulòsrkòb inchibelò kòn. ³⁵ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri ishumburmera nòmui kwabelan katòle òsiiraniilò utabelò kuig kòn. Inchen mòilòbe kwamnegatig purò tròmbòig maròb srua kuinabelò kòn, elatchab indingucha, elatchamamòtò, kaguende nòmbe katòle òsiirawa sròmbalasarò purò tabigwan nebunrrab isubelò kua. ³⁶ Inchen katóganelòbe kaig maròb indza ashib srua kuinab, ichabetinab, cadenastòga lusrinab, kailan keeri yau merrarrowa keerinab melabelò kòn. ³⁷ Inchen kanelòbe sruutòga peta kweetsinab, serruchotòga sòlbinab para kweetsinab, espadatòga kweetsinab, amburab iburab ubisha kaluschibah cabra kaluschibatò kewar amòñibelò kòn, larrò waachamera kòmig nebuilò, isubiitò kappinbalatò amònamig nebuilò, katò larrò kaig indinab melamig nebuilò. ³⁸ Øyeeg tab misaameran yu pirau misaamera nòmuni tógagòmibe nòmbe purò nu palabelò kòbig kòn. Nòmbe mu misag warab waraimòsrò, nòrrò tunmerawansrò chu pumgúinguen mòrmeelò amòñibelò kòn, nòrrò srug yaambumerasrò, lendegòrrab piròrrabmerasrò, øyeesrò kebamba warab.

³⁹ Inchen nòmbe isubigwan Tiusweinuutò pasra tógagúigube tabig wamindiilò kòbendò, tru Tius tranrrab misra kòrròmisriilane mòikkucha tranig utòmui kòn. ⁴⁰ Kaguende Tiusbe nòmui lata kòmò, namuyasiibe purò tabig tógagúig kua, tru nòmbe namba kanbalatò misratòwei tru newan tabig kònrrai indig kuig kòn.

12

Maramga murelò amrruben, chi isumò, namgucha mur pònrramig

¹ Inchawei øyeeg kòbene, tru isubigwan Tiusweinug pasra tógagòbelò nòrrò kòptò kan wañi lataig namuim pòtògatan namun ashib purrabelan namgucha tógagúig kòppe, namun chiguen tab ambamgaig chigòben kwatsiiranòbelanba, tru kaig maròbig namun ilòsrkòptò ilòsrkònrrai maròb pasrabigwanba webetògun. Incha tru nam lulòb ambamig Tius namui merrab may trarrig tsubig nam tòga pònrraiwan maikkucha kòrròmismò, lulòbig lugun, ² namui kaptògàbe Jesúswan ashib, tru nòmerrig treegwan pera maròb, katò tru namui isubigwan nuinug pasra tógagúigwan newanig kònrrai maròb inchibigwan. Pòs Jesúsbe nò pumsrò kasrag kòmdiig pasrabigwan asha pasraikkurri kurusyu mesraig kweet-sig kwamigwan awentawa, tru kòrig marinab pasramigwan chi trunun isua ashmòtò, truyu puraya, Tius wamisra wainug kusrmaygatòmay wamisrig kòn.

³ Incha tru kaig maròb misaamera Jesúswan chine kaig maren, treegu ka awentab purayaigwan, trunun ñimguen isuy, ñim chi muraaramòwei,

chi kaima korrømisrmøwei indamig kønrrai. ⁴ Pøs tru kaig mariiba ñim kwayab melaigu, ñimbe katøgucha ñimui aniwan lusamnegatiibe mara pønrrømøn. ⁵ ¿Tius nui ureg kuimba tab wamdøga waminchib purugúigwan ñimbe yandø pesannabguen inda chindah?

“Nai nusrkai, ñi mur pasram kusrenrrai Señor ñun murelan kusrennene, kagatørre inditamab treeg isua tøgagømwøwei, Señor ñun isua mørtraí marene, truyutø korrømisrmøwei indamig køn.

⁶ Kaguende tru nui undaaraigwane

Señorbe nune mur pasram kusrenrrai kusrennøb, mundøgucha nui nusrkain kuitamab isua tøgagúigwane nõbe kalø marigwan ølmartrab murba tranøbíg køn” cha, trenchibíg køn.

⁷ Maramga murig latailø Señor ñun maringaruigwane mur pasram kusrenrrai kusrenrrab inditamab isua awentau. Kaguende Tiusbe ñimune nui nusrkain kuimba øyeeg maran. ¿Kan nusrkawan møskai mur pasram kusrenrrai kusrenniimíg mu treeg nusrkai kø chinderah? ⁸ Inchen tru kanelø mayeelø mur pønrram kusrenrrai kusrenniilø latawei ñimun kusrenniimeelø kuisruandøbe, trube, Tiuswei trag nusrkalø kømøtø, ka menda ureemera kuin kønrrun. ⁹ Inchagucha namma yu pirau namui møskalø namun mur pasram kusrenrrai kusrennøbelø nambe tøgá kua, truilanma maig købash inchimøtø, tab inchib tøgagøbelø kuibe, ¿tru namui espíritumerai Møskai Tiuswane treetøguen kømø, masken maig taigwan tru kuindø mørøb meløwa, øsig kømigwan tøgagømig kømønrraitarru? ¹⁰ Namui møskaløma nam mur pønrram kusrenrrai nõmbe kan maya yanagatiitø namun kusrenanøb tøgagøbelø købig køn, nõmun maig maramdiig køben, treeg. Trune Tiusbe nam mur pønrram kusrenrrai kusrennøppe namunguen tab kønrrai maran, nõ newan tabíg kuigwan namgucha tøgagønrrai. ¹¹ Tru mur pønrram kusrenrrai murigwan kusrenanene, ke kan tru urastøbe chiguen chi kasrag kømðiig kømøtø, mur kui mørøb pasramibe købig køn. Inchendø tru øyawan kusrenaninab puraambubelaimbe tsøndatøbe sølgandø tabíg amønamiba, chi isumgaig tab amønamiba tøgáig arrubíg køn.

Tius wamindigwan kaasamibe kørig kømðiig køn

¹² Inchawei ñimui kwalmera kullaarailan chishmisrtraí kønøgøb, ñimui tømmera itønapteelan katøle mur misrtraí maray. ¹³ Katø ñim tab punab ambamig kønrrai putur maymeran ølmaray, tru ñimui kørriindi srøb wetunshimø, tammisrtraí. ¹⁴ Ñimbe maya misaameraba ambugurri igurri lata tab kømigwanba, katø Tiusweyasiitø tarømisra tabíg amønamigwanba martrab inchib kuy. Kaguende Tiusweyasiitø tarømisra tabíg amøñimøwabe, muguen Señorwane ashchaamøn. ¹⁵ Ñimbe purø tab isua ashíb amønay Tiuswei tru ka yandø tab indigwan ñim møikkøben wendøbasrøb pønrrabgunmab, inchippa ñim møigwan køben kan møb srølgølig lataig kal-lawá nurab ya, truig pesriig iløsrkønrrai maren, misag purø nuwan tru kaitøga mindisailø kømønrrai. ¹⁶ Mugucha møg lata ishug lata trømbøíg marøb uñchab kømøwei, kabe Tiusweimburabigwane chigucha kømui lataig inchibíg kømøwein kuy, tru Esaú latawei. Truima kan mamig nindagweindø kan mayor nusrkai maig tøgagømigwan yaníg køn. ¹⁷ Kaguende ñimbe yandø asinrrun, Esaúbe mas wendøbe tru mayanguen tab indíg kønrrai keta tranigwan katøle møskawan utønrrab

inchen, nune yandø ka taig købigwan. Tru mayanguen tab indig kønrrai tranigwan tøgagønrrab kappin kørrøgøb lawa, yandø treeg kønrrai chab marigwane ni chinchaguen lliskamgaig kuig køn.

¹⁸ Pøs ñimbe, israelitasmera Sinaí Tunyu kemalla pønrrab latawei, kan nu tun katøramdiigu nagurømera naarabig tøgagiu kemalla kømøwei, kabe løstiig, tru purø trømbø løstiigu kemalla kømøwei, kabe kørig kømdiig isig ichibigu kemalla kømøwein køn. ¹⁹ Katø ñimbe tru trompeta mur wanrrøbigu kemalla kømøwei, kan wam wamindiilan mørtrab kemallmøwei indig køn. Inchen tru wam wamindiilan mørøbeløma: “Tiusmanda yandø waminncha” chibelø køn, ²⁰ kaguende yandø mas awentawa pønrramgaig køben, Tius tru øyeeg karua pasren: “Kan animaldøguen tru tunwan kebachibiibe sruutøga peta kweetsig kønrrabig køn cha” trenchiben. ²¹ Inchen tru treeg pureb pasrabiibe purø trømbøig kørig kømdiig køben, Moisésbe trenchibig køn: “Kwaarøstraig kørig købiitø ke itønab pasrar” cha.

²² Ñimbe treegu kemalla pønrrømøtø, møimbe ñimuimburappe tru Sion Tun tainug, Øsig wab Tiuswei ciudadsrø, srømbala Jerusalénsrø, muguen mundzamgaig ángelesmera tulundzuna kasrag purraisrø, treegu kemalla pønrran. ²³ Katø Tiuswei tru srøsrø kal-lawa ureemera nømui munchimeran srømbalasarø pørig tøgarmena kanbalatø purraisrø, katø Tius tru maya misagwan maig maramigwan asha marøbig waisrø ñimbe kemalla pønrrab, katø mayeelø sølgandø tabig misaamerai espíritumera yandø newan tabelø kønrrai kørrømariilø purraisrø kemalla pønrran. ²⁴ Katø tru srø acuerdo marigwan misagweimburo purøbasramisrøbig Jesúswangucha kemalla pønrrab, katø tru Abelwei ani ‘tru kaig marøbigwan ñi, Tius, ulø pay’ chib, ani lataikken kømøtø, Jesúswei tru ani itøsurig mas purø tabig ‘tru kaig marøbigwan ulø paymø, ñi, Tius, pesannau’ chib waminchib aniyu kemalla pønrran ñimbe.

²⁵ Inchawei tru waminchibigwan kaashib kønrrab kømø ashiptø kuy. Kaguende Tius Moiséskurri isuptø kønrrai wamindigwan kaashibeløma yu pirauguen chi indiimíig ka yandø wegørrømuibe, trube, tru srømbalasarøngurri isuptø kønrrai waminchibigwan tarømisrabe, nambe truyugurrime ni chinchaguen wegørramgaig kønrrun. ²⁶ Tru Moisés tsub urassrøma Tiuswei wamdøgabe pirøwane kønøgagutsig kuibe, møimbe øyamay maramønrrun cha kørrømisrig køn: “Nabe katøle pirøwane kønøgagutsamønrrun cha, trurrigu pirøwandø kømøtø, srømbalameranbañau.” ²⁷ Tru, “katøle kønøgagutsamønrrun” cha, tru trendaibe, tru ka mara pønrsraindeelø kønøgagutsiilane kerranrrab kui tøgandø eshkan, tru kønøgagutsamgailø, truiløtø pønrrabig pønrrønrrai. ²⁸ Inchawei tru nam ashib tøga purramig tru kønøgagutsamgaigwan nambe utab kuig købene, nambe ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chigun, Tiuswan tab kui wanrrai marøppe, nun køriibala tabig waminchib, kan yeeg tabig kønrrabmab isub. ²⁹ Kaguende namui Tiusbe kan nag lataig køn, chigucha kørrømisrtraingaug parrøbig.

13

Cristoieløbe mandø amønarnig

¹ Ambugurri igurri undaarabig undaaray, kan trag nunelø lataitøwei. ² Ñimui yau asiimeelø pubelan tab wamab ya pebamigwane pesannamøtay. Kaguende møiløma øyamay marøb meløwa, ángelesmeranguen ya pebøbelø køn, chi truilø kuitamab isumøtø.

³ Katø kailan keeri yau purrabelane ñimbe nõmba kanbalatø keerig purrøwa lataitøwei isub, katø kaig indinab melabelane ñimun treeg indi lataig isumig køn.

⁴ Kasharamibe purø tabig købig kui mayeeløba treeg isua tøgagøb, katø kasharawarmerabe nõmui kiainuube mu pegwan pera kiamig kømøtø køn. Kaguende møg lata, ishug lata trømbøig marøbelanba, katø itøluløpteealanba, Tiusbe nõmun maig kønrrabigwan asha martrab køn.

⁵ Ñim amøñippe, anwane ke chinchimmørø chull inchib amøñimøtø, ñim mõi maig tøgagúitøgatø tab kui mørøb kasraatø amønamig køn. Kaguende Tiusbe trendaig kuig køn:

“Managuen ñundø elachimøwei,

chinchibgucha tsunrrai managuen ñun tarømismøwei indamønrrun”
cha.

⁶ Inchawei øyeeg taig købene, nambe treeg kønrraitamab isua, chi isumø trenchinrrun:

“Nan purugubiibe Señor nõ køben,

nabe chigucha kørmumønrrun cha.

¿Møøbe nane chigúi martrautah?” cha.

⁷ Tiuswei wamwan ñimun waminchib, ñimun pera marøb pønrrabelane isua kømig køn. Nõmui tru tabig amønaigu asha kusrenrrai mandø tabig kørrømarig købigwan tab isua asha, tru nõm isubigwan Jesucristoinug pasra mandø tøgagúigwane treetøweih tøgaguy.

⁸ Jesucristobe merrabsrø lata, møyian kwaløm lata, katø managatig nõbe yunømarmíg, treetø køn. ⁹ Chigøben peemaytø kusrenaniilø pesrøteeløtøga amburab iburab srua ambiilø kønrrab kømøtø kuy. Pøs namui manrrømera Tiuswei tru ka yandø tab inditøga mur pønrramigwan utiibe tabig køn, tru chi mamimeran manrrai karua pønrrailan marøb megaig lata kømøtø, tru øyeelan mariibe chiweingucha chi purugumeealan.

¹⁰ Nambe kan altar tøgaguer tru Tiuswei carpa ya tabzhigu marøb pønrrab sacerdesmerabe tru altaryuigwane mamig kømíg. ¹¹ Pøs tru maya sacerdesmeran nõ karub sacerdote tru, “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” tannug tru animal kweetsilai aniwane tru kaig mariilaimburø tranrrab umbusrø srua kebyaindøgucha, tru animal kwaigwei asrmerane nõm warainukkurri nõørøsrø srua webamba, pariilø købig køn. ¹² Inchawei treetøwei Jesús kucha ciuda yaskabygurri wambig nõørøsrø kwaig købig køn, nui anindøga Tiusweindø kønrrai misaameran chish martrab. ¹³ Inchawei namgucha nuimay nun katønrrab webamgun ciudaygurri wambig nõørøsrø, nun maig trømbøig indinab megaigwan namgucha treetøwei kaig marinab melønrrab. ¹⁴ Kaguende nambe yu piraube kan ciuda managatig pasrab pasrønrrabig chigar kua, nambe tru attrabigwan lab ker. ¹⁵ Inchawei Señor Jesucristogurri chu urastøgucha Tiuswan nam animal kweecha lataig tranøppe, purø tabzhig wamindiilø trangun, nui munchiwan tabig wamindi wam tru trigugurri webarrubiitøga. ¹⁶ Ñimbe tabig maramigwanba, ñim chi tøgagúigwan pirishib kømigwanbabe pesannnrrab kømø melay. Kaguende kweecha tranøb lataitøwei Tiuswan keta traniilø øyeeg traniiløbe nõ purø tab kui wanrrai marøbig, treeg køn.

¹⁷ Ñimun pera marøb pønrrabelane maig karuigwan mørøb, nõm maig chiben treegwan melay. Kaguende ñimun chi kømønrrai chu uraskucha

ashibeløbe nømwein køn, nømui chi mariilan nøm Tiuswan eshkað pønrrønrrabelø kua. Nøm maramigwan marøð melappe, kasraatø, chi isuin kømøtø, marøð kønrrai inçhigay. Kaguen trengømuisruandøbe, ñimune chiguen chi tabig kønrraamøn.

¹⁸ Namuimburab ñim Tiuswan miarrunrrigay. Pøs nambe namui isub kebachib pasrabigu chi 'kalø køn' chibig chigar pønrrab, katø chiyutøgucha nambe tabig marøð melønrrab isua meler. ¹⁹ Nabe ke tius- manda Tiuswan miab kørrunrrigay chinrrab inçhar, na peba ñimuisrømay katøle arrumig kønrrai.

Patsøgønrrab srabe wamindiilø

²⁰ Tru chi isumgaig tab købigwan tøga Tius, tru managatigwei acuerdo mari anindøga tru Ubishameran Ashibig purø nuig, namui Señor Jesúswan kwailai utugurri kusrubiibe ²¹ tru nø maig maramig palai waigwan martrai chigurrimbunø tabig palabigwan ñimun tranrrun, Tius nø purø tab kui ashib wamig kønrrai Jesucristogurri namuinug nø marøð pasraitøga. Jesucristone managatig tørguegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

²² Na øyamay melamig køn chib wamindi wamwane, nai nunelan, tiusmanda tammay utørrunrrigay chinrrab, pøs nabe landøtiig pørar. ²³ Namui nuneg Timoteobe kailan keeri yaugurri webyain kui ñim wammøra kønrrai inçhar. Incha nø petø arrubene, nabe nøba ñimun ashçhab arrumønrrun.

²⁴ Ñimun ashib pera pønrrabelø mayeelanba, katø mayeelø Tiuswei mis- aameranba 'tab ka amøñigueh' tan chirrunrrigay. Katø italiasreeløgucha ñimune 'tab ka amøñigueh' cha øran.

²⁵ Tiuswei tru ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Santiago

Israelwei misag truørø amba warabelan Santiago pørøb

¹ Na Santiago Tiusweimba, Señor Jesucristoimba marøb megabig Israelwei doce nusrkaløgurri misag nørø larrøbicha, pirau kan ørøtø amba warabelan 'ka amøñiguel' chinrrab inchar.

Tiuskurri kusrebig kømig

² Nai nunelø, chigøben, chigøben puig meløwabe, truba tab kui inchib, kasraaray, ³ kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan maig køtashchab marigugurrimbe masken tammay melamig arrubig kui ñim ashibeløbe. ⁴ Inchendø ñim tru treeg tammay kul-laaramø, ka melaibe, newanig kønrrai inday, chiyugucha neilø, chi isumgaig newan pønrrabelø, yandø chiyugucha palømø newanelø.

⁵ Ñimun møigwan køben øyeeløyu tab asha maramigwan kusrebig kømig paløbene, Tiuswan miau, nøbe tranrrun. Kaguende nøbe mayeelan tranøppe, merøbalatø tranmøwei, katø chi miabene, namømøtø, tammay tranøbig køn. ⁶ Inchendø miappe, ke Tiusbe tranrraitamab isua miamig køn, treeg kømuptinchaitamab maizhikken chi treeg isumøtøgue. Kaguende chi treeg kømønrrab kø chindermab subiiibe kan maryu pi welarwan isig ichibig amburab, iburab srua yaig lataig køn. ⁷ Møikkøben treebe Señorwan chigøben utamuitamappe isumøta. ⁸ Kan møg møindø øyeeg martrab isub, katøguen srønabe peetø isubiibe, chiyutøgucha mumayguen kømíig unan.

⁹ Kan truburab chiga nuneezhigwan Tius nune truba nuig marene, purø tab kui møramig køn. ¹⁰ Inchen puaiibe purø tab kui møramig køn, Tius nune chigucha kømíig lataig marene. Kaguende puaiibe kaumerayu u lataig kua, pasrabig pasrønrrab kaiman. ¹¹ Pøs pørr webarrua, purø mur pachene, kaube mul-laben, ube peñen, tru tabzhiibe yandø pinan. Øyeetøwei puaiikkucha nui chigøben penab, yanøb uniiløyu pinønrrun.

Chinetø kaig pub arringucha treegu ka megab

¹² Chigøben pub arruben, tammay megabig megabiibe mayanguen tab kuig køn. Kaguende treegu puraya pasramisrøppe, nun undaguelan Tius keta tranrrab kørømisrig tru øsig køm coronan utønrrun. ¹³ Møigwan køben chiyugøben kaigyu kebenamdiig mørørabene, Tius treeg isunandan chimøta. Kaguende Tiusbe mana kaigu kebenamdiig kuig mørørai wamøwei, ni katø mun kaigu kebenørskønrrab inchimøwei inchibig køn. ¹⁴ Treeg kømøtø, møigwandøgucha nui kaig isubeløtøwei srua iben, truiløtø yandø tabig lataig asønangarua kebenørskaim pasran. ¹⁵ Inchen tru trømbøig isuilø yandø umbu kebya, pasramisrikkurrimbe, kaig maramig kal-lan. Inchen tru kaibe yandø ne nurappe, kwamigwan kal-lanrrai mara pasran.

¹⁶ Nai undaarai nunelø, ñimguen pella peemaytø isub pønrrømøtay, ¹⁷ chitøgucha tabig ketiiba, katø chigøben tabig newan marøbelø kønrrai ketiibabe srømbalaserøngurri arrubig køn, tru srømbalaserø chine pilab pønrrabigwan marøbig Tiusweinukkurri. Nøbe nø maig køppe, man-atøgucha treetø kua, nuinuube løstørab lata inchib, tømiserøb lata inchib, inchibiibe chigagøn. ¹⁸ Nun trendø treeg marøg kuikkurri, nui newan

cierton wamdøga namune katøyug srøig kal-langaruig køn, nø Kerrigu misagwan ellmara pønrrailai utu nammerrig ke srøsrø ellmarig misrig latailø kønrrai.

Kalutøga mōriitø kōmō, maramig kōn

¹⁹ Nai undaaraig nunelø, iigwan isuy: ñim mayeeløba mōramigwane muniitø purramig kōn. Inchen wamindamigwanba, namamigwanbabe tsōndatø isuptø maramig kōn. ²⁰ Kaguende kan mōg namig kōtanmaptø mariibe Tiuswei sōlgandø tabigwan marmøn. ²¹ Inchawei treeg kōbene, ñimbe ashikken kōnrrabgaig marigwanba, chigōben kaig mariilø trutø netsaig tōgagūilanba webeta elacha, Tiuswei wamwan ñimui manrrau ellgwaigwane mur kurrashmō, tammay utay. Kaguende tru wam wamindiibe maramburab marōbig kōn, ñimui mōsigwan wesramig.

²² Pōs Tiuswei wamwane maig martrai taigwan ñimbe marōbelø kōmig kōn, ka mōratø, mōratø kōnrrab kōmōtø. Trengōmuisruandøbe, chi mōrmui lataitøwei ñimasiitø ka kegōrrab pōnrraig webinrrun. ²³ Kaguende mōikkōben Tiuswei wamwan mōrōptø mōra, tru maig taigwan mōra marmíibe, kan mōg nui malōwan espejoyu ashibig lataig kōn, ²⁴ nui malø maig kuigwan asha, katø llirawa, ippe, pesannab lataitøweingue. ²⁵ Inchen mōikkōben Cristo maig martrai karua pasrig newan sōlgandiig, tru chi ilōsrkaimig kōnrrai marōbigwan ke tab asha, truyu megabig megawa, tru martrai karuigwan pesannaptinchimōtø marōbigweimbe, nui mariiløyu mayanguen tab kuig kōnrrun.

²⁶ Ñim mōikkōben, Tius martrai karua pōnrrailøyu maizhikken purø punōmō marōbig kurwab isubendø, nui nilōtōgabe maig kurrōbashtø waminchibiibe nōasiitø kebeñib pasran. Inchen tru nø Tiusweiwan maizhikken purø punōmō marōb pasrab taibe chi marmui lataitøwei webyan. ²⁷ Tius Mōskawei merrab tru nø karuilan maizhikken pinab marmō, chillig indiimig mariibe, iig kōn: usri mōskai, peta kwailanba, kelø peta kwailanba chigōben isuig melōben isua ashchab ambub, katø yu pirau kaig trōmbōig arrubiitøga chillig incha pōnrrōmōwei indamig.

2

Misaameran mōilandøgucha lata wamamig

¹ Ñim nai nunelø, ñimui isubigwan namui Señor Jesucristo tōrguegwalmabigweinuutø tōga pōnrrōwabe kanundø tab wamab inchimō, mundøgucha lata kōmig kōn. ²⁻³ Ñim tulundzuna purrōbenma, kan truba pua mōg oro surtigastiig, truba tabig keweig pubene, truba tabzhig wamab, ñimbe trenchinrrun: “Yu katōguchi tab wamdōnug warra” cha. Inchen trunetø katōgan, kwa waacha, truba shautōzhig chilliguig keweig pubene, ñimbe trunune trenchinrrun: “Ñibe øsrōndø, ka pasrau” cha; kabe: “Uyu pirau wamisr” cha. ⁴ ¿Treeg marōppe, ñimui utu ñimdøweinguen kanune yandø nōørø marōbguen pōnrrōmōtirru? ¿Ñimbe kaig isuaguen treeg inchib pōnrrōmōtirru?

⁵ Nai undaaraig nunelø iigwan mōray: ¿Tiusbe yamba yu pirau waachameranwei lawa wesruig kōmuitarru? ¿Nōmbe isubigwan Jesucristoinuutø pasra pōnrraigwan tōgagōmburab tōgagōb, katø nun undague-lan tru nø ashib karub waigwan Tius tranrrab misra kōrrōmisrigwan chigucha utōnrrabeløbe nōmwein kōnrrai marig kōmuitarru? ⁶ Trune ñimbe

waachamerane chigucha kómig marøb ka korig maran. ¿Tru puarmerawein kómuitarru ñimune møra melønrrai marøb, katø misagwan ashib karub purrabelaimay ñimun uñchib waram srua ambubeløbe? ⁷ ¿Tru Cristoi purø tab munchiwan ñimun pasra wamigwan nømweinrre purø trømbøig wamabelø kómuitarru?

⁸ Tius tru martrai karua pasrig purø nuig, nui wam pørigu pasrabigwan, maig chibig køben ñim treeg møra marøb pønrrøwabe, søl marøb pønrrønrrabguen: “Tru mendaigwangucha, ñiasig lataitøwei undaarau” cha trendaigwan. ⁹ Inchen ñim kanune tab inchib, kanune maig købash inchib pønrrappe, ñimbe kaig marøb pønrran. Inchen tru maig maramigwan martrai pøra trarriitøwei ñimune ‘kalø marøb itøbunab pønrran’ cha ñimundøwei itøøra pasrtrun. ¹⁰ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan møikkøben kerriguh møra marøppe, marendø, tru utu kanundøguen kalø marøb itøbunikkurrimbe mayamba kalø mara pasraig kørørmisran. ¹¹ Kaguende: “Itølulamig kømøn” chibiitøwei, treekkucha taig køn: “Kweetsamig kømøn” cha. Inchawei møikkøben itølulmuingucha, kweechibiibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane itøbunan. ¹² Ñimbe wamindiiløyu lata, amønailøyu lata tru maig maramig chi iløsrkaimig kønrrai marøbig nømun maig asha maramigwan marig kømig, ke yandø treeg maramig puim pønrrab misaamera lataig kømig køn. ¹³ Katøganelan lastimaguengaig marøbelane, nømungucha treetøwei lastimagaig marøb asha kørørmariilø kønrrun. Trune, tru lastimabaig marøbeløbe, kørømø, tab kui webamba pønrrønrrun, tru maig kønrrabigwan asha maren.

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra kuiba, chigøben tabig mariiløba

¹⁴ Nai nunelø, ñim møikkøben ‘isubigwan ke Jesucristoinuutø tøga pasrabig kur’ chibendø, chigucha tabig marøb kenamarmubene, tru ‘isubigwan pasra tøgagur’ taibe, ¿chiwein kuin purugunrrab kø? ¿Kabe tru isubigwan Jesucristoinuutø tøga pasrab taig, truitø ñun kaigyugurri wesranrrautah? ¹⁵ Kan nunewan kui, kabe kan nuchawan kui kemig truburab chigawei, kwalømmerawan chi mamig chigawei megamne, ¹⁶ ñimma møikkøben trendaimbeh: “Chi isumø, tab inrrig chib. Pachitø kønrrai tsitsø keb, øska mab, muchib uñchig” cha. Inchendø asru maig palain pasrøben chi tranmubendøbe, niløtø pasrainguen kønrrun. ¹⁷ Inchawei øyeetøwein køn, ‘isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagur’ taig, chigøben mariilø chigaibe, nøasiitø kwaig køn.

¹⁸ Inchendøgucha møibe trenchinrrun: “Isubigwan Jesucristoinuutø ñibe tøga pasrøben, nabe chigøben tabig mariilø tøgagur cha. Ñui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan chigucha tabig mariilø chigaig nan kenamartra cha. Inchen nai isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane nabe chigøben tabig mariiløtøga ñun kenamartrumøn” cha. ¹⁹ Pøs Tiusbe kandø kønmab isub, ñi kørewa pasraibe, trumaybe sølwein køn. Inchendø kwaimandziimeragucha Tiusbe kandø kønmab kørewa, katø korig køb itø nab inchibelø køn. ²⁰ Au, ñi chugúi mørmig, nebua ashchab inchi, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig, chi tabig mariilø chigaig, ka yandiibe chigucha kómig kuin kui. ²¹ ¿Namui merrab-srø møkai Abrahamma nui nusrkai Isaacwan tru altar marinug truyu Tiuswan trana, kwetchab trarren, nune chi kaig kømig lataig tabig kørørmariig kómuitarru? ²² Inchawei, ¿Abrahamweimburabma ashmøtirru,

nui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúibe tru chigøben mariiløba truiaba misra kanbalatø marøb pønrrabig kui? ¿Inchen nui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúibe tru mariiløgurri kerrigu newan marig kørømisrmuitarru? ²³ Inchen Tiuswei wamwan pørigu øyeeg taibe nebuig køn: “Abrahambe Tiuswan køreikkurri Tiusbe nune sølgandø tabig kui asha tøgagúig køn” taig. Incha nune ‘Tiusba truba tab linchibig’ cha, wamig købig køn.

²⁴ Inchawei ñimguen ashen, Tiusbe kan møwane nui tabig mariiløgurrimba chi kaig kømíig lataig tabig kørømaran, isubigwan Jesucristoinug pasriitøgatø kømøtø. ²⁵ Katø treetøwein kuig køn, ¿tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuuma, tru maig køtasha asha wam sruamrrunrab ambubelan nøbe ya pebamba, katøgan peg maywan amrrai eshkamba, øyeeg tabig marikkurri nune chi kaig kømíig lataig tabig kørømarig kømuitarru? ²⁶ Kan asrma chi espíritugaibe kwaig køn; katø treetøwei isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagøppe, tøgagøbendø, chi tabig mariilø chigaiibe kwaitøwein køn.

3

Niløbe truba kaig marøbig køn

¹ Nai nunelø, ñimui utube mayeeløbabe kusrenanøbeløtø kønrrab isumøtay, nam kusrenanøbelane maig kønrrabigwan asha marøppe, ka palatiig kømø, martrab kui ashibelø kuig køppe. ² Kaguende nambe mayeeløba chiyugøben kalø marøb pellibelø ker. Inchen møikkøben nui wamindigu pellmíibe, tabigwan newan sølgandø marøb møg køn. Treebe nui asrwangucha kerriguba maig købash kømønrrab isua møra tøgagøn.

³ Kaullimeranma nam trigu tsi muusrøppe, muwan inrrain kesruben mørtraí muusrøbelø ker, asr ørøba kønørramamø merrarramig. ⁴ Katø barcomeran chigucha asay. Yeeg nørreelø purø mur isig ichibig srua ambiilø kuingucha, barcon muba inrrai inchib pasrabig kan lamøtiitøgatø truyu purrabeløbe nøm muwan ambug køben truwan øran. ⁵ Katø niløgucha øyeetøwein køn: Asru purø lamíig købendø purø nuig misrøb, chigøben purø nørreelø martrab waminchibig køn. ¡Kan lamø naazhikkurrindø kan srønø tsibwan muba kuimburab parrøbig køn! ⁶ Inchawei niløbe kan nag lataig køn, namui asru kaitø netsaig, asr ørøba trømbøig marøb mindishibig pasrig tru niløbe. Tru møra melamnug naarab pasrabiitøgatøwei piløga pasrig køn. Incha nam øsig kuingurrimbunø kwamnegatig pilab pasrabig pasrønrrun.

⁷ Møøbe chigurrimbunø namig animalmeran køben, illimeran køben, ulmeran køben, maryu purrabelan køben kusrenanamdiig køn. Inchawei misaamerabe merrarrawa kusreezheelø marøbelø køn. ⁸ Inchendø niløwan kuimbe mugucha kusrenanrrab kaiman. Purø kaig kua, chinchaguen treeg marmønrrai merrarrawa tøgagønrrab kaimaig, kweechib larrø trømbø møtø netsaig køn.

⁹ Nambe niløtøgabe namui Tius Møskawan tabig wamindamba, katø Tius nø lataitøwein kønrrai mari misaameran tru niløtøgatøwei trømbøig nebunrrai wamindamba inchibelø ker. ¹⁰ Tru trigugurrindøwei mayanguen tabig kønrrai wamindamba, trømbøig nebunrrain chib wamamba indan. Nai nunelø øyeebe maramig kømøn. ¹¹ ¿Kan pigabyugurrindøwei chish pi webarrumba, kaig pi webarrumba inchautah? ¹² Nai nunelø, ¿kan higuera tusr købendø, aceitunas niguen,

katø kan uvas tusr købendø, higos niirrautah? Katø treetøwei kan tre pigabma truyutøwei tab pi weguchimøn.

Kusrebig kømigwane Tius tranøbig køn

¹³ Møikkøben ñimui utu truba kusrebig, trurrigu chiwan køben tab chigúi mørøbig kuabe, maig købash kømø, tammayig kuitøga kenamar, nuig kurmab inchimøtø, larrø tammay marøb unigu, truba kusrebig kuiyugurri arrubiitøga. ¹⁴ Inchen treeg kømøtø, katøganweimburab ñimui manrrau ke chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha ke nømerriig kønrrab indiibatø tøga pønrrøwabe, ñimbe truba nørreelø kusrebelø kernab inchimøwei, tru newan ciertonigwan isab pønrrømøwei inday. ¹⁵ Kaguende kusrebig kuig øyeebe Tiusweinukkurri arrumøtø, ka i piraugurrindø arrubig ka møwei isuiløyugurrimba, nugwaimandzigweinukkurrimbe arrubig køn. ¹⁶ Kaguende ke chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha møig kanab marøbig kətashchab indiibatø pønrrabnuube, ambumay imay ke mumay købashtibah, katø chigurrimbunø ka trømbøig mariiløbatø pønrran. ¹⁷ Trune tru kusrebig kømig Tiusweinukkurri arrub iimerriig køn, chishig. Trugurrimbe ambugurri igurri tab kønrrai indamig, katøganelø chigøben indingucha tammayig kømig, tab kui mørøb kasraatø pønrrønrrai marøbig kømig, katøganun chigøben nebui megaben, truba truba lastima ashibig kømig, tabig marøbig kømig, kanelane ørø mara, kanelandø tab inchimig kømig, ka treeg kønmab ashchaidø kømø, maig maramigwan marøbig kømig, treeg køn. ¹⁸ Inchen ambumay imay tab kømigwan tøgagønrrab tru ambumay imay tab købiitøga ellmarøbeløbe, sølgandø tabig ellmariilø tulishinrrun.

4

Pirauigwan tab kui inchib pønrrømumig

¹ Trømbøig kwayam lailøba, namishib chinetø cha møriiløbabe ñimui utube ¿chugurrinre arrubig køh? ¿Ñimui umbu trømbøig kaig isubelø ni kan mandøguen kømiig pønrraptø pønrrøwa, truyugurrinre arrubig kømuitarru? ² Ñimbe chigøben tøgagønrrab inchendø, tøgagønrrab kaiman. Kweetsamba, katøgane chi tøgagømønrrai ke chinsraatø indamba indan. Inchendø chinchagucha tøgagønrrab kaiman. Incha ñimbe chinetø chib menda, trømbøig kwayan. Ñimbe chi tøgagønrrab isuigwan tøgagønrrab kaiman, kaguende Tiuswan miameeløgurri. ³ Kabe miappe, miabendøgucha, utønrrab kaiman, kaguende søl isua miamøtø, ka ñimui asrwan tab kønrrai kasraarab kømigwayasiitø miabelø kuikkurri. ⁴ ¡Ñim, Tiuswan itøluløptø misaamera! ¿I pirauigwan tab inchib chull inchibiibe Tiuswane ashig kømui inchibelø kui ashmeelø kətirru? Inchawei møikkøben i pirauigwangøba tab kui mørøb llirabiibe, Tiuswane ashig kømui inchibig misran. ⁵ Kabe Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah chippe, ¿ka trenchig køptø trendaitamab isutirru ‘tru espíritu Tius namui umbu pasrønrrai traniibe namune ¡katø! nuyasiitø kønrraimab undaaran’ chibigwan? ⁶ Inchen Tiusbe nui ka yandø tab indiitøgabe namune katøguchinguen tranøbig køn. Incha nui wambe trenchibig køn: “Nuietø nuig mørørai inchibelane

Tiusbe sətøbasramisrøb kurrappe,

trune chigucha kømeelø tammayelane

nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn” cha.

7 Ñimbe Tius maig chiben nune tru kuindø møray. Trune nug-waimandzigwane mørmønrrab mur isua pønrrai, treeg pønrrøbene, ñimuinukkurrimbe lulrrun. 8 Ñim Tiusweimay kemallene, nøbe ñimuimay kemallchun. ¡Kaig marøbelø, ñimui tasigwan chish maray! ¡Ñim Tiuswan undaaranrrab indamba, katø tru urastø yu pirau chi købigwan undaaranrrab indamba inchib misaamerabe ñimui manrrømeran newan chish maray! 9 ¡Ñimbe truba isui inchib, chindimbarre nambe øyeeg kailø kermab truba isub, katø kishib inday! Ñimbe indzabgunrriibe kishib; kasraarabgunrriibe truba isui inday. 10 Ñim Tiuswei merrab utsøbasrene, nøbe ñimune nørreelø kønrrai martrun.

Maig maramigwan nai nunewan ke na asha marmumig

11 Nai nunelø, kangurri kangurri katøganun chigøben kaig wamincha ashmøtay. Møikkøben kan nunewan kaig waminchib, kabe ‘øyeeg søl marmíg køn’ chib, waminchibiibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kaig waminchib ‘søl marmøn’ chib pasran. Inchen ñi tru Moisés pørigwan kaig kui marøb pasrøwabe, ñibe trunun møra marøbig kømøtø, ñiguen ‘øyeeg køn’ chib asha marøb pasran. 12 Inchawei mu katøgane kaaben, Tius nøtø køn tru maig maramigwan martrai pøriilan tranøb, katø nøtøwei maig maramigwan sølgandø asha marøb inchibiibe. Truibe nø kaigyugurri wesruin kui, kabe kaigyu pasrin kui nø ashchabig køn. ¿Ñibe chigugu, katøganun ‘øyeeg søl marmíg køn’ chib marøb pasrønrrappe?

Srøna kwalømbe chi punrrab kui asamgaig køn

13 Inchen ñim: “Møin kui, srøna kui, chugøben ciudasarømay amba, trusrø pila ørøba warøwa penamba, yanamba, an nørø maramba inchib warønrrab” chibeløbe, mømibe iigwan møtrai: 14 Ñimbe srøna trumar ñimui øsig amønamigu ni chi punrrab kuinguen mørmubendø treendan. Ñimbe ka wañi lataitø køn, møindø kenaguitø, katø yanayube kenamuptinchibig latailøgue. 15 Trembe ñim øyah tamikken søl kønrrun: “Señor treeg kønrrain købene, øsig warøwa, iilan marøb, øilan marøb waramønrrun” tamig. 16 Trune ñimbe nørreelø kermab isub, treetø isumøtø, truba nørreelø wamindan. Kan chiyutøgucha øyeeg nørreelø kermab isub wamindiiløbe purø kaig køn. 17 Møikkøben tabigwan maramig kui ashendø, marmuibe, yandø nuimbe kaig marig kørrømisran.

5

Puarmeran kaig attrabigwan isua kønrrai waminchib

1 ¡Au, ñim puarmera, iigwan møray! Chigøben yeeg trømbøig ñimun nebub attrab pasrøben, kishib, trashib inday. 2 Ñimui chigurrimbunø pua misrøb tøgagüiløbe trerailø køben, ñimui keilane pullilla mailø køn. 3 Ñimui oroba, anbabe, mugusiain køn. Incha tru i mugusaitøwei ñimune ‘øyeeg marøbelø køn’ chib, chi marmeelø kui kenamartrun. Tru tsamdzuraibe kan nag lataitøwei ñimui asrwan pinishinrrun. Truba truba chigurrimbunø tulishib tunbønsrain køn ñimbe, møi ya srabe kwalømmerawan. 4 Ñimui ellmariilan tulishib melabelan tru tulisaimburø ñim anwan pagaramø nili andøwei ñimune ‘øyeelø kømøgue’ chib, wamab trasan. Inchen Tius maramburab marøbiibe tru uløwan tranmuinabelø trashib wamigwan mørin køn. 5 Ñimbe yu piraube purø tabig warab, asr maig palai inchen, ñimuimbe treeg marøb waramig tøga, ñimbe waarameran

lataig tsal-lana køn ñimui manrrømeran, kweetsam kwalømbe yandø punrrabguen køn. ⁶ Ñimbe tru sølgandø tabigwane kaig nebunrrai kørrømara, pasra, kweetsig køn, nøm maig martraindø nøbe chigucha inchimuig køn.

Tiusba wamindamiba, Señorwan munig megabig megamiba

⁷ Trune ñim nuneløbe namui Señor arrumnegatig tammay muniirab melamig køn. Kan ellmarøb kwallibiima ellmarabe, tru srø sre attrabzhigwanba, srabe sre attrabzhigwanba yaandø, yaandø, munig megan, tru pirau ellmarig misrizhigwan tulishinrrappe. ⁸ Ñimgucha treetøwei truba tammay muniirab, katø kørrønrrab kømø, mur pønrray. Kaguende Señor arrumibe lutaurab pasran. ⁹ Nai nunelø, kangurrin kangurri chigøben ‘øyan køtan’ chib; ‘treeg inndan’ chib, waminchimøtay, ñimun marigwan asha, kaigyu kørrømara pønrsrainab pønrrømønrrappe. ¡Au! Tru ñimun maig maramigwan asha martrabiibe yandø yaskabuguen pasran.

¹⁰ Au, nai nunelø, ñimgucha asha kusrewa tøga pønrrai tru merrabsreelø Tius maig karuigwan tru Señor Tiuswei munchiyu eshkabelø chigøben isumdiig nebuinabendø, yaandø, yaandø tammay melaigwan.

¹¹ Pøs nambe mayanguen tab kuilø kui aser chigøben isumdiig puingucha, tru kullaaramø melaptø melabelane. Jobwanma chigøben yeeg isumdiig nebuingucha, tammay ka megaptø megaigwan ñimbe wammørøbelø kuinrrun, katø srabebe Señorbe Jobwane maig indigwan chigucha. Kaguende Señorbe lastima ashib, trurrigu tammay purugub inchibig køn. ¹² Nai nunelø, iigwane masken isua kuy: ñimbe srømbalawan, kabe pirøwan kabe katøgan chigøben, pegwan truilai merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chib, pønrrømøtø, ñimbe ‘treeg martrab’ chippe, treeg maramig køn. Inchen ‘marmønrrab’ chippe, marmumig køn, Tius kaigyu pønrsrailø kømønrrappe. ¹³ Møikkøben ñimui utu chigøben puben, isuig megawabe, Tiusba waminchi. Inchen møikkøben tab kasraatø wappe, Tiuswan tabig waminchib cantau.

¹⁴ Inchen møikkøben kwanrrø tsuabe, iglesiayu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan wamø, Señorwei munchiyu aceite srøla, nuyasig Tiuswan ‘purugurra’ chib mianrrai.

¹⁵ Inchen nømbe Tiusbe ke tamartraitamab isub, Señorba waminchene, kwanrrøbe puraiiben, Señorbe tab uñchai kusranrrun. Inchen chigøben kalø marin købene, Señorbe truigwan pesannab ulø paymønrrun.

¹⁶ Inchawei kangurrin kangurri ñimui kalø mariilan eshkayab, katø kangurrin kangurri katøganweimburab Tiusba waminday, ñim tammisrilø kønrrappe. Kan sølgandø marøb møg Tiusba wamindiibe truba nørreelø marøbig køn.

¹⁷ Tru Elías, Tius maig karuigwan eshkabiima, kan møg ka nam lataitøwein købig køn, tru sre pumønrraima, Tiuswan ‘sre pumønrrai martrunrrig’ chib nøba wamindiibe, pøn pila y tøbø pilaba srebe pirau pumuig købig køn.

¹⁸ Incha katø sre punrrai Tiusba katøle waminchen, srebe puben, piraube ellmariilø misrig købig køn. ¹⁹ Nai nunelø, ñimui utu ñim møikkøben Tiuswei newan ciertonigugurri pella, tarømisra iben, ²⁰ katø kalø marøbigwan nui pella yainukkurri lliskøbiibe nui møsig yandø kwanrrab pasraigwan truyugurri wesrub, katø truba nørro kaig mariilan kasrøb inchun.

1 San Pedro

'Ka amõñigeh' chib pørig

¹ Na Pedro Jesucristo nan nõashib karua ørig i kilgawan pørar misag nõmuim pirau kõmõtø, peesrø tru ørø amba warabelan, Ponto pirausrøn køben, Galacia pirausrøn køben, Capadocia pirausrøn køben, Asia pirausrøn køben, Bitinia pirausrøn køben, ² Tius Møskai tru manasrøwei nebua asha, nõ lawa wesrailan, tru Espíritu Santogurri ñimune tabigwei tarømarøb, Jesucristo karuilan møra marøb, katø Jesucristoi anindøga chishmarøb indiilan. Tius ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswan kasrag køb wamindig

³ Namui Señor Jesucristoi Tius Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrain køn. Nøbe purø nu lastima tøgagua, namun katøyug srøig kallangaruig køn, tru treeg kønrraitamab isua munig melamig managucha patsønrrabig kømigwan nam tøgagønrrai, tru Jesucristo kwabelai utugurri katøle øsiiraikkurri. ⁴ Tru patsønrrab kõmíig Tius namun keta tranamig tøgagúibe pinønrrabig kõmøwei, chigøben kaiba linchabig kõmøwei, merguranrrabig kõmøwein køn, tru ñim tøgagønrrai srømbalarø ñimuyasig esegaig pasrabig. ⁵ Ñim isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri Tiusbe nui maramburab mariitøga chinchimønrrai ashib tøga kuilø køn, yandø kerriguwan tru kaigyugurri wesraig kømig tamara pasrig tru srabe kwaløm kenamarig kønrrabigweyasig.

⁶ Øyeekkurri ñimbe truba kasrag kuilø køn, inchipa kan maya yanatø chigøben, chigøben nebuig isuig melamig punrraptiig kuindøgucha. ⁷ Kaguende isubigwan ñim Jesucristoinuutø pasra pønraibe kan oro lataitøguen kõmø, purø tabig køn. Tru oronma managatig kønrrabig kõmíigwanguen maig kõtashchab ashchappe, nagu parramig køn. Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan maig kõtashchab asha kõrrømarikkurrimbe Jesucristo kenamisrøb kwalømbe ñimune søl marig kui asamba, maya nuguen tabig indamba, katø tabig kui asha tab indamba indiilø kønrrun.

⁸ Ñimbe Jesucristone ashmuindøgucha, undaarabelø køn. Katø mõimbe nun kaptøga ashippe, ashmubendø, nun kørewa, purø nuig purø tabig kui møra, truba kasraaran, tab købiitø ni manchaguen chi tamgaikke, ⁹ pøs tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig yandø tru nebumigwan nebuben, tru ñimui mõsiimera kaigyugurri wesrailø kõrrømisrig.

¹⁰ I kaigyugurri wesraig kømigweimburappe Tius tru maig karuigwan eshkabelø Tius tru ka yandø tab indigwan ñimuin kønrrai nõm waminchibeløbe manasrøwei maig kõtashchab ashchab, truba truba tab ashib, payib laig købig køn. ¹¹ Cristoi Espíritube truilan manawei eshkaig købig køn, tru Cristobe truba kaig indinab megamigwanba, katø tru wendaube tørguegwalmabig kønrrabigwanba. Inchen nõmbe mu kõtashchab ke ashimmørø inchib, katø treebe mana kønrrermab indig købig køn, tru Espíritu nõmuinug pasrøwa eshkaigwan. ¹² Inchen tru nõm eshkab wamindigwane nõmuyasig kønrrain kõmõtø, ñimuin kønrrai, Tiusbe nõmun kenamarig køn. Tru srømbalarøngurri Espíritu

Santon ørig treeg maringaruitøga tru møin kwaløm srøig purø tabigwan ñimun eshkabelø kusrenaniibe, tru merrabsrø Tiuswei tabig srø wamwan waminchibelø wamindigwandøwei ñimune eshkan. Pøs tru øyeelane ångesmeratøweinguen nebua asinrrabna kui indan. ¹³ Inchawei treeg købene, chi maramigwane kanmaytø tab isua, tab asha maray, tru Jesucristo kenamisrøb kwaløm Tius ka yandø tab indigwan keta tranamigwane ¡katø! truigwandø muniirab.

Tius namun wamappe, tabigweyasig tarømariilø kønrrai wamig

¹⁴ Maig karuigwan møra marøb nusrkalø latailø amønay, Tiuswan ashmeelø køb uras maig amøñig køben amøñib lataig kømøtø. ¹⁵ Treeg kømøtø, kaiba lindiimíig chishig newan tabig amønay. Kaguende Tius nø wamabiima newan tabig køn. ¹⁶ Inchawei nui wamwan pøriiløyuma Tiusbe trenchibig køn: “Ñimbe newan tabelø kuy cha; nama newan tabig kur” cha.

¹⁷ Møigwandøgucha atsi marmøtø, nøm maig mariilan maig kønrrabigwan marøb Tiuswan ñim: “Namui Møskain” cha, wamabeløbe, chu urastøgucha yu pirau managatig kømø, ka petø warabeløbe, nune køriibala amønamiig køn. ¹⁸ Kaguende Tiusbe ñimune chi tabig marig kørrømisrøtrabgaigwan marøb amønaiigurri wesraig køn, tru treegwane ñimui merrabsrø kølli misaamera marøb amønaiigwan ñim tøga kørramisrig købigwan. Inchawei ñimbe tru øyeegurri wesranrrab purø pagaraigwane tsabøtø ashibelø køn. Truigwane mana pinønrrabgaitøga purø tranig køn, kan oro lataitøga kømøwei, kabe an lataitøga kømøwei, treeg kømøtø. ¹⁹ Cristobe kwawa, nui purø tab anindøga ñimuyasig treeg marig køn, kan ubisha-unø chishchig, newan tabzhigwan kweetsi lataitøwei. ²⁰ I pirøwan marmøwatø Cristone manawei wesrua pasrig købig køn øyeegweyasig. Incha møin kwalømmerawan kenamisran, ñimuyasig tab kønrrai. ²¹ Inchawei ñimbe nøgurri Tiuswan kørewa pønrramisran, tru Criston kwaitai utugurri øsiirangarua, katø nune tørguegwalmabig kønrrai marøbigwan. Inchawei treeg købene, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwanba, truba truba munig melamigwanba Tiusweinuutø pønsra kønrrain køn.

²² Incha mømibe, tru newan ciertonigwan ñimbe møra marikkurri ñimui mõiimeran chish marin køn, nunelan ka undaaranmab ashchindø kømøtø, undaaranrrab isua, undaarabelø kønrrab. Inchawei kangur-in kangurri manrraugurri newan isua undaaramburab undaaray.

²³ Pøs ñimbe katøyug kal-lawar køn, møskalø pinønrrabelainukkurrin kømøtø, Tiuswei wam øsiguig, managuen pinønrrabikkaig pasrabig pasrabigugurri. ²⁴ Kaguende Tiuswei wamwan pøriiløyube trenchibig køn:

“Maya misaabe kan kau lataig køben,

nøm purø nørreelø tabig kuibe

kauyu kan u lataitø køn cha.

Tru kaube mul-laben, ube peñen,

²⁵ Trune Señorwei wambe managatig kønrrabig køn” cha.

Inchawei i tru wam ñimun eshkaibe tru tabig srø wam truig køn.

2

Tiuswei misaamera

¹ Inchawei treeg købene, chigurrimbunø kailan køben, katø chine may wamincha isilan køben, ka palatø tab indiilan køben, mendaigwan

chigurrin kōben pusrkwai asiilan kōben, chigurrimbunø wam kusrub in-diilan kōben elatsay. ² Kan srø kal-laig ureezheelø pitsø muchig kuinchib lataitøwei, tru Tiusweimburabig pitsø chi peebe lindisaimiig lataigwan ñimbe ke chindamdø kui inchib lay, truikkurri nørrørawa, kaigyugurri wesraig kōmigwan tøgagønrrab. ³ Kaguende ñimbe yandø Señorwane purø tabig kuin kui tsabø ashibelø kōn.

Cristobe tru ya marøbelø pølbasrtrab katsigu wayi srug lataig

⁴ Ñimbe Señorwan kemalay, tru Øsig Srugwan. Truigwane misaamera kaashippe, kaasig kōbendø, Tiusweimbe lawa wesruig, purø tab sruuzhig kōn. ⁵ Inchawei ñim øsig sruumera Tiuswei yayu ñimgucha marøb kusrunrrain kuy, sacerdotեսmera Tiusweindø tarømariilø kua, Tiusweimburab maramigu keta tranøb pønrramig kōnrrai, Jesucristogurri Tiusweyasig chull indamdeelø. ⁶ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kōn: “Sionsrø kan srug trarrar cha.

Truibe katsigu pølbasrtrab wayi srug,
lawa wesruig, purø tabzhig kōn cha.

Trunundø isua pasramisrøbiibe
køriimisra kørømisrtraamøn” cha.

⁷ Ñim nundø kōrebelaimbe tru sruube purø nuig tabig kōn. Inchen tru nundø kōremeelaimburappe Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah taibe nebun: “Tru ya marøbelø kaasig sruube

niga pasrønrrai katsigu pølbasrtrab
wayig srukken misrig kōn” taig.

⁸ Katø øyeekkucha chibig kōn:

“Kan srug srurrengwangerumba,
katø penøsrkamba inchib srug kōn” taig.

Pøs nømbe Tiuswei wamwan maig taigwan mørmeeløgurri srurrengwan. Nømune trendø øyeeg nebuig melønrrai marig kōbig kōn.

⁹ Trune ñimbe Tius lawa wesruig misaamera, reywei sacerdotեսmera, newan tab misag purø nørrø, Tius tru nui truba tabig mariilan eshkab misaamera kōnrrai mariilø kōn, tru ñimun purø løstøygurri nui purø tørigu pønrramig kōnrrai wamabigweiwan. ¹⁰ Ñimbe merrappe Tiuswei misaamera kōmuig kōn. Trune møimbe si, nui misaamera kōn. Merrappe ñimbe Tiuswei lastima asigwan utønrrab kaima kuig, møimbe lastima asigwan yandø ñimbe nebua uta pønrran.

Tiuswei karuig melabeløsun amønay

¹¹ Nai undarailø, yu piraupe kan peg pirausrøngurri ka petø amrruatø latailan ñimun waminchar, ñimui møsigwan kwayab pasrabig tru ñimui asru kaig marøg kōbig arrubigwan tiusmanda marmøtay cha. ¹² Judíos kōmø misaamera Tiuswan ashmeelai utube nømguen ñimun asha kusrenrrai amønay, ñimune ke larrø kailø kui lataig wamindindøgucha, ñim tabig mariilan ashabe, mayeelan maig mariilan Tius payib kwaløm truiløbe Tiuswan truba tabig waminchai.

Misagwan asha karub purrabelan møramig

¹³ Ashib karub purrønrrai møguelø purrønnilane nøm maig chiben møray, namui Señorweyasig. Tru maya misagwan ashib karub wabig, reywan lata, ¹⁴ katø kubenadurmeran lata, kaguen truiløbe kailane mørøsrkøb, katø sølgandø marøbelane nømdøwei tabig waminchai Tius øriilø kuimba, treetøwei nømune møramig kōn. ¹⁵ Kaguende Tiusbe ñimune

sølgandø martraiwei isun. Trumay marene, tru chugúinguen mormubendø waminchibelø chinetø wamindiilane ñimbe mu mandamgaig kasra pønsrøñrrun.

¹⁶ Ñimbe amøñippe, chi ilørskøbig chigaig ñimuimbura amøñibeløsun amønay. Inchendø ‘chi ilørskaimíg namuimbura amøñibelø ker’ chiptø, trunune kaig maramigweyasig merrarrowa, marøb kømumig køn. Treeg kømøtø, Tiuswei maramigu marøb melabelø latailø tab isua amønay. ¹⁷ Mundøgucha maig købash inchimø, tab indamigwan treeg tab inchib, nunelan undaarab, Tiuswane køriibala amøñib inday. Katø tru reywan chigucha maig købash inchimub tab indamig køn.

Cristo maig købash indinab megaigwan nam asha kusrenrai kørømarig

¹⁸ Karuindiig melabelø, ñimun karub pera købelane maig købendø inchimø, køriibala møramig køn. Tabelø chinchimeelandø kømøtø, martrain chippe, ke kandø kandø wamabelan chigucha treetøwei møramig køn. ¹⁹ Kaguende øyeebe tabig køn, møigwan køben isumdiig arruben treegu ka awentab, chi kaig marmubendø, maig købash puinab megamig kuindøgucha Tiuswan isua pasrabig kuikkurri. ²⁰ Inchen ñimun chigøben kaig marikkurri ichabetøbene, ñim tammay ka melaptø melaindøgucha, ¿ñim treeg melaigwane Tiusbe chincha tabig kui ashchab kø? Inchen ñim sølgandø marikkurri maig købash indinab tammay melaptø melaibe, treebeguendø Tiusweimbe truba tabig køn. ²¹ Tiusbe ñimun wamappe, øyeeb nebunrraiwei wamig køn. Kaguende Cristogucha ñimuyasig truba kaig indinab megaig købig køn. Nøma maig uñibig køben, ñim treetøwei asha kusrenrain kuig køn, ñim truwandøwei amøñibelø kønrai.

²² “Nøma chigucha chi kaig marmøwei,

ni mana kwaløm mungucha may wamincha isømøwei inchibig køn.”

²³ Chigøben tsalø wamab trømbøbig wamøbene, Cristobe treetøwei løtømuig køn. Nun chigøben truba isumdiig maringucha, nøgucha ‘chigøben maramønrrun’ chimøtø, maig kønrrabigwan Tius sølgandø asha marøbigwan nø asha martrain pasrøbig køn. ²⁴ Namui kaig mariilane Cristo nøtøwei nui asru niga yaig køn, kurusyu mesrøb uras, kaig maramigweimburappe nambe yandø kwailø latailø kørømisra, sølgandø tabig amønamigu øsiguelø kønrai. Ñimbe Cristoi kørriindiiløtøga tamarilø kuig køn. ²⁵ Kaguende ñimbe merrabsrømbe kan ubishamera pella, nøørøtø amøñib latailø kuig, mømibe katøle Ubisha Ashibigweimay amrruin køn, tru ñimui møsiimeran chu uragucha chinchimønrai Ashibigweimay.

3

Kasharawarmera mandø amønamig

¹ Inchawei treetøwei ñim sraløgucha ñimui kelan maig chiben tammay mørøb melay. Kelø møiløgøben Tiuswei wamwan køremeeløguen, kan triitøguen wamindamig palain kømø, ñim maig købash kømø, mandø tab melaigwan ashatø, Tiuswei mayu punrai, ² tru ñim chishig tabig amønaigwanba, køriibala melaigwanba nøm nebua asha. ³ Ñimui tabzhiibe asru pala tamarikkurriin kønrain kømøtø kuy, pusrugwan purø tabig tamarøb, oromera tabzheelø pønsrøb, purø nørøweyelø keb indiiløyu. ⁴ Treeg kømøtø, ñimui manrrau kønrai inday; mana patsab minchabgaig, larrø kørøtiig kuiguba, larrø tammayig kuiguba kønrai. Inchen øyeebe

si, Tiuswein kabyube purø tabzhig kui asig køn. ⁵ Pøs merrabsrøngucha øyeegein købig køn, ishumburmera Tiusweyasig tarømariilø tru tabzhig nøm tøgagüibe. Nømbe Tiuswandø muniirabelø kua, nømui kelø maig chiben treeg melabelø købig køn. ⁶ Inchawei Sarama treeg kuig køn. Abrahamwan mørøbig køptø: “Ñi, nai ashib karub” cha wamabig køn. Inchawei ñimbe Sarai nimbasrmera lataig misrin køn, ñim treeg sølgandø marabe, chiwangucha chi kørig kui pønrrabig chigar.

⁷ Katø ñim keløgucha treetøwei ñimui sralane chugüi mørming lataig kømøtø, tab isua møra pera kuy, nømun maig tab tøgagømig køben, trumaygue, ishuumisaabe møg lata kømø, mas kullaguig kuimba, kaguende nømgucha ñimba kanguelarrøtø øsig amønamiwan Tius keta tranig tøgar kuikkurri. Øyeege maray, ñim Tiusba waminchen, chiyugucha iløsrkaimig kønrraimbe.

Tabig marendø chinetø puinab

⁸ Trube, mømbe ñim mayeeløba kandø lataig isua lincha pønrray. Chigøben kanelan nebubene, nan kui lataig isub, nunelø lataig undaarab, tab inchibelø køb, køramgailø tammayelø kuy. ⁹ Mugøben chigøben kaig marene, lata treetøwei marmøwei, tsalø wamøbene, lata treetøwei løtømøwei inday ñimbe. Treeg kømøtø, ñimgurrimbe ‘mayanguen tabig kønrrun’ chinrrigay. Kaguende Tius wamappe, ñimun tabigwan utønrrai wamig køn. ¹⁰ Kaguende:

“Møikkøben nui øsig tsumigwan tabig tøgagøb,

tab kwalømmøra tøgagug købene,

nui niløwane isua møra tøgagømig køn,

kaig waminchimønrrab,

nui triitøga isa may wamincha kegørrøsrkømwøingue.

¹¹ Kaigyurri wemallib, tabig sølwan maramig køn.

Ambugurri igurri tab kønrrabigwan lab, truwan unamig køn.

¹² Kaguende Señor Tiuswei kabmerabe sølgandø tabelaim pala ashib pasrøben,

nui kalumerabe nøba wamindiilan mørtrab muniitø pasrabig køn.

Trune Señor Tiusbe kaig marøbelane nømuingatø pasrømøn.”

¹³ Ñim chu uragucha tabigwandø martrab inchib meløbene, ¿ñimune mu kui kaig martrautah? ¹⁴ Inchendø treeg sølgandø tabig maramigwan marøb melaindøgucha, isumdiig nebubene, ñimbe mayanguen tab kuilø køn. Tru kaig inchibelan kørig kui inchimøwei, kwarmøwei inday.

¹⁵ Masken treeg kømøtø, Cristone ñimui manrraube nø ashib karub pasrabig mara tøga pønrray. Tru ñim Tiusweimburabigwan muniirab melaigwan mugøben: “¿Treebe maig kø?” cha ñimun payene, mandø løtamigwan chu urastøgucha isua pusra amønay. Inchendø treeg marøppe, nømune maig købash inchimøtø, kwa tammay maray. ¹⁶ Ñimbe ñimui isub kebachib pasrabigube chi ‘kalø køn’ chibig chigar kømig køn, ñim Cristoinug tabig amønaiwan ke ka indzatø ashibelø nømguen køriimisra kørrømisrtraingue.

¹⁷ Tius trendø treeg kønrrain købene, sølgandø marøb megawa, kaig indinab megamikken søl køn, kaig mara kømøtø. ¹⁸ Kaguende Cristotøweinguen, nøbe sølgandø tabig kuagucha, tru sølgandø tabig kømeeleyasig kaig indinab megawa, kaig mariiløgurri kwaig køn, kanmaytø managatigweyasikke, katø, katø kwanrrab kømøtø, namun

Tiusweimay pera inrrab. Nui asrwane kwangaruindøgucha, nui espíritune øsig kungaruig køn. ¹⁹ Incha nøbe espíritu kuig køppe, tru espíritumera merrarrowa, keeriilø pønrrabelan Tiusweimburabigwan eshkab kusrenanig køn. ²⁰ Tru espíritumera trusrø pønrrabeløbe, merrabsrø tru Noé tsub kwalømmerawan mørøg kømui inchibelai espíritumera købig køn. Tiusbe tru uras nømune truba tammay muniiraig købig køn, tru nu barcon marøb kømne. Tru barcoyu kebamba, piugurri øsig webambubeløbe mamdøzhiitø kuig køn, ochoeløtø. ²¹ Inchen tru pibe tru mõi ya piu umbu ulsra kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkabig kuig køn, Jesucristo kwawa, katøle øsiiraikkurri. Tru piu umbu ulsraibe asrwan chillig kømønrrai ‘chishmarøbig køn’ cha eshkabig kømøtø, Tiusweimburab namui isub kebachib pasrabigu chi ‘kalø køn’ chibig chigaig møingurrimbe nøbato pasramigwan eshkabig kuig køn. ²² Incha nøbe mømibe srømbalarømay ya, Tius Møskawei kusrmay waben, katø ángelesmera lata, nøm ashib karub pønrrabelø lata, maramburab marøbelø lata nø maig chiben mørøbelø køn.

4

Tius ñimun maig martrai traniiløbe trunun maray

¹ Inchawei Cristoma nui asru kaig indinab megaig købene, ñimungucha nø mariimaytøwei martrab tamara pønrray. Kaguende møikkøben asru maig købash indinabiibe tru kaig maramigwane yandø nøørø mara pasran, ² katøguchi øsig unamig arrubigube yandø asr mumay srua iben, treeg uñchab kømøtø, Tius maig uñchain køben, treeg uñchab. ³ Tru judios kømø misamera Tiuswan ashmeelø maig marøbelø køben, merrabsrø ñim treegwei marøb amønaibe yandø trutø tsabø køn. Pøs trømbøig kaig indiiløyu amøñib, trømbøig kailø martrab isub, mutsiirab, kaig fiestam-erayu amøñib, katø tulundzuna mutsiiramburab mutsiirab, katø chi-wangøben kan tius kui lataig inchibelø larrø kailø køn, nømbe. ⁴ Inchawei nømune mømibe pesriig asønnan yandø nømun ñim treetøwei nøm trømbøig marøb llirab pønrrainug lincha marøb pønrrømbene. Incha treekkurri ñimune trømbøig waminchibelø køn. ⁵ Inchendø nømbe Tius tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kuigwan paya ashib martrab tamara wabigwei merrab kemalla, chi mariilan eshkamig kønrrun. ⁶ Inchawei treekkurri kwabelanguen Tiuswei tabig srø wamwan eshkaig købig køn, Tius øsig køb lataitøwei nømui espírituyu øsiguelø kønrrai, nømui asrwane misag-wan maig asha maramig køben yu piraube treeg asha mara, kørømarig kuindøgucha.

Misaameran mandø purugub kømig

⁷ Chitøgucha yandø patsønrrabig pumibe laturab arrun. Inchawei ke tab asha, tab isua pønrray, Tiusba tab wamindamig kønrraimbe. ⁸ Ñimui utube undag købigwanmerrig masken tøgagømig køn. Kaguende undag købiibe purø nørøø kalø mariilan chishtø kasrøbig køn. ⁹ Kangurrin kangurri ya pebay, chigøben cha mørømøtø. ¹⁰ Ñim møitøgucha Tiusweyasig marøbelø kønrrai ñimun Tius ketig utiitøgabe katøganelan tab kønrrai puruguy, Tius ka yandø tab indikkurri ñimun tru peg peg ketigwane kan chigøben købigwan tab asha marøb tøgagøbelø lataitøwei maray. ¹¹ Møikkøben waminchippe, tru wamindiibe Tius wamindigwandøwei waminchi. Møikkøben chiyu køben mara tranøppe, ñui asrwan Tius maya

fuerzas traniitøga mara tranø. Chiwandøgucha marøppe, Jesucristogurri Tiusbe maya nугuen tabig indig kønrrai maray. Tørguegwalmabiiba, maramburab mariiba managatig nuiwein køn. Treeg kønrrai.

Chine puindøgucha ka pønrrab

¹² Nai undaarailø, kan maig inçhibig køtashchab purø murig nag lataigu ñimun puraambamig nebubene, chindimbarre øyeeg kermab isumøwei, katø kan managuen treeg pumíig kui lataig isumøwei inday. ¹³ Treeg kømøtø, masken Cristoimbuburab nõba treetøwei kaig nebuinab puraambub ambamig tøgaguabe, kasraaray, Cristo tørguegwalmabig kenamisren, ñim truba kasraaramig kønrraimbe. ¹⁴ Ñimbe mayanguen tab kuilø køn, ñimun Cristogurrindø mugøben tsalø wamøbene. Kaguende tørguegwalmab Espíritu, tru Tiuswei Espíritube ñimuim pala pasran. ¹⁵ Ñim mõikkøben kweecha kui, kabe nila kui, kabe larrø kaig kua kui, kabe nuimbuburab kømubendø, marøb kegala kui, treekkurri kaig nebuinab megabgun. ¹⁶ Treeg kømøtø, mõikkøben Cristoin kua kaig nebuig megawabe, kørig kui inçhimøta. Cristoi munchiwan ñimun pasra wamikkurri masken Tiuswan truba tabig wamindamig køn.

¹⁷ Pøs kaguende yandø treeg kønrrabiibe pubguen inçhen, Tiuswei yauelainuutøwei maig kønrrabigwan Tius nõ asha martrab põlbasrtrun. Tru namunmerrikken maig kønrrabigwan asha marøb põlbasriibe, trube, ¿tru Tiuswei tabig srø wamwan mõrøg kømui inçhibelane mas maig martreerah? ¹⁸ Inçhen,

“Sølgandø tabig pasrab mõwanguen

kaigyugurri wesraig kømibe truba murig kuibe,

¿Tiuswan køriibala pønrrømeelaimba,

kaig marøbelaimbabe mas maig kønrrerah?”

¹⁹ Inçhawei Tius maig kønrrain køben kaigyu puraambub melabeløbe sølgandø tabigwan marøbig marøb melamig køn, nõmui mõsiimeran Tius tru Chiwandøgucha Marøbigwei tasku põnsrøb. Pøs nõbe managucha elaçhimíig køn.

5

Cristoielø mandø amønamiçwan waminçhib

¹ Møimbe ñimui utu Tiusweimbuburabelan pera marøb pønrrabelan nabe mandø amønamiçwan waminçhab inçhar, nagucha nõm lataitøwei Tiusweimbuburabelan pera marøb pasrabig, katø Jesucristo maig købash indinaben ašhib, katø Cristo tørguegwalmabig kenamisren, nagucha truyu tøgatø pasrønrrabig. ² Tius nui ubishameran ñim ašhib tøgagønrrai nõ ñimun traniilane tab ašhib tøgaguy, ke martraí inçhendø kømøtø, ñimashib treeg martrab isua marøb, Tius maig palain køben, treeg. Katø ke anwandø chull inçhimø, ñimui maramiçwan marøppe, palabino kømø, tab maramiç køn. ³ Ñim ašhib tøgagønrrai ñimun traniilane ñimuieelø kui lata, ke ñim karua srua kømøtø, ñim mandø amønaitøga nõmguen asha kusrenrrai maray. ⁴ Treeg marabe, tru Maya Ubisha Ašhibelaim Pala Pasrabig kenamisrene, ñimbe corona tørguegwalmabzhig managuen minçhabgaigwan utønrrun.

⁵ Katø treetøwei ñim matsøreløgucha tru Tiusweimbuburabelan pera marøb pønrrabelane maig çhiben trunun mõray. Søteeløba kangurrin

kangurri maig køben inchimøtø, tru tammayig kønrrai marøbiitøga truitø pinøgasrailø amønay. Kaguende:

“Nuietø nuig mørørai inchibelane

Tiusbe sətøbasramisrøb kurrappe,
trune chigucha komeelø tammayelane

nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn” cha.

⁶ Tiuswei maramburab marøb tasig umbu nørreelø misrøb pønrrømø, utsøbasray, yandø nø treeg maramig puben, ñimun nørreelø martraimbe.

⁷ Ñim chigøben truba isub tøga pønrrailane Tiuswandø pønrsray. Kaguende nøbe ñimuimbub tab kønrrai isua martrab wabig køn.

⁸ Mumaygucha srua irramamø isuamøra amøñib, chu uragucha pessannamø, isuatø amønay, kaguende ñimun ashig kømui inchibig, tru nugwaimandziibe kan león pøtøgatanwan namig mullib uñib lataig unan, møigwan køben manrrab lab. ⁹ Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraitøga truigwane kørtrab kømø, ñimbe mur isua pønrray, yu pirau chusrøndøgucha ñimui nuneløgucha treetøwei kaig nebuinab puraambub melai ashabe. ¹⁰ Inchendø kan maya yana køsrøndø ñim treeg kaig puraambub melaikkurrimbe tru chiyutøgucha ka yandø tab inchib Tius managuen patsønrrabgaig tørguegwalmabiisrø Cristoba kanbalatø purramig kønrrai wamabiibe, nøtøwei ñimune katøle tamara pønrsrøb, chiyugucha kørønrrabgailø marøb, katø trurrigu kullaaramø murelø kønrrai marøb, yandø treeg pønrrønrrai kørømarøb inchun. ¹¹ Tius nø ashib karub tøga pasraibe managatig nuin kønrrun. Treeg kønrrun.

Srabe wamindiilø

¹² Silas, nai nuneg, chi isumgaig na tabig kui asigwan nabe nun landøtiig pøringarur, øyeeg, øyeeg amønay chinrrappa, Tius tru ka yandø tab indig ciertoniibe, iig køn cha, eshkanrrappa. Inchawei truyu mur pønrray.

¹³ Tru iglesia Babiloniasrø ñimun latawei lawa wesruig pasrabiibe ñimun ‘ka warøgueh’ cha øran, katø Marcos nai nusrkai lataikkucha. ¹⁴ Katø kangurrin kangurri undag købiitøga muchab ‘manguen ka amøñigueh’ tay.

Ñim Jesucristoieløbe mayeeløba chi isumgaig tab købigwan tøgagønrraimab isur.

2 San Pedro

'Ka amõñiqueh' chib pørig

¹ Na Simón Pedro, Jesucristoi marøb megabig, katø nõashib karua øriibe, tru namui Tius Kaigyugurri Wesrabig Jesucristo newan sølgandø tabig marikkurri, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø purø tabzhig tøgagømigwan nam tøgagúigwandøwei nebua tøga pønrrabelan iigwan pørar. ² Tiuswanba, namui Señor Jesucristonba nebua asikkurri nui ka yandø tab indig tranigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswei ureg kømibe øyamayelø kømig køn

³ Tius nui maramburab mariitøga namun øsig waramigweyasig lutøgurri chi palabigwanba, nuyasiitø tabig amønamig kønrraimba namun tranig køn, nõ trendø tørguegwalmabig kuitøgaba, nõ purø tab indiitøgaba nõ namun nebua asingarua. ⁴ Tru øyeeløgurri Tiusbe truba nõrreelø, trurrigu purø tabelø namun tranrrab misriilan tranig køn. Incha tru traniiløgurri ñimune Tiusbe, nõ maig køben, treeløwein kømigwan tøgagønrrai tranig køn, yu pirau tru køsøngønrraptiig purø trømbøig marøg købig mindishib trerandø pasrabigugurri wegørrønrrai. ⁵ Inchawei treeg købene, iilan tøgagønrrab truba tranrramig køn: Tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane iigwan nemaramig køn, maig køben inchimø, tabig amønaitøga. Tru tabig amønaigwane Tiuswan nebua asiitøga nemaray. ⁶ Tiuswan nebua asigwane asr maig miaben tru kuindø marmuitøga nemaray. Asr maig miaben tru kuindø marmuigwane chigúingucha tammay yandø, yandø melamitøga nemaray. Tru tammay yandø, yandø melaigwane Tiuswan maikken tarømisrmø tabig amønaitøga nemaray. ⁷ Tiuswan tarømisrmø amønaigwane trag nunelø lataig tab indiitøga nemaray. Inchen yandø tru trag nunelø lataig tab indigwane undag købiitøga nemaray.

⁸ Iilø ñimuinug kerrigu pønrrøwa larrøbichib nurabene, namui Señor Jesucriston ñim nebua asha tøgagúigube ñimbe chi marmø, ka amøñinrrab kømøwei, ke ka nebua asiitø kønrrain kømøwein kønrrabguen. ⁹ Inchen iilan chigaibe kan kabgaig lataig, kabe kan yab nebua ashchab kaimabig lataig køn, merrabsrø nui kaig mariilan chish marigwane yandø chab pesannaweig. ¹⁰ Inchawei treeg købene, nai nunelø, ñimun Tius wamigwanba, lawa wesrub indigwanbabe, ñimuinug tab pasrønrrai katøguchinguen kønrrab inday, kaguende iilan marabe, managuen srur-rengwamønrrabguen. ¹¹ Trumaybe si, namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwei managuen patsønrrabgaig ashib karub wainug ñimuimbe kebambamig yaskabmerabe ke lendø kurim pønrrønrrun.

Mugucha mandamgaig kusrenaniilø

¹² Tru iilan nabe ñimun chu uragucha isungaruppatø, isungaruppatø megamønrrun, tru newan ciertonigwan yandø ñimbe ashib elatchabgaig tøga pønrraindøgucha tru ñimun kusrenanig købigwan. ¹³ Na pirau øsig uñippatøbe øyeelø wamindiitøga isuptø melønrrai kuñappatø megamig søl kuitamab isur. ¹⁴ Namui Señor Jesucristo nane tørgandø eshkaben, nabe

petø kwam kui mørar. ¹⁵ Katø nabe mumaytøgucha ñimuyasig maramdiigwane martrab inchar, na kwaimbala ñim chu uragucha ilan isub marøb kønrrai.

Nømui kaptøga ashibelø

¹⁶ Señor Jesucristoi maramburab marøbigwanba, nø arrumigwanba nam kusrenanøppe, misaamera ka nømdø isua wesrua wamindiilan kusrenanmuig køn. Treeg kømøtø, nambe namui Señorwei purø nuig tabig purayaigwan namashib namui kaptøga asigwan eshkaab waminder. ¹⁷ Kaguende Tius Møskai nun truba tab indigwanba, tørguegwalmabigwanba utøben, tru Purø Nuig Tørguegwalmabiisrøngurrimbe kan wam aruppe: “Iibe nai undaaraig Nusrkain køn cha. Nabe nøgurri truba kasrag war” cha, trenchiben, ¹⁸ nambe mørøbelø ker tru wam srømbalasarøngurri nun øyeeg waminchen, Tius tru nuindø tarømara pasrin tunsrø Señorba nam pønrrøwa. ¹⁹ Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiibe treetøguen kømø, maig taibe treeg kønrrabigwan tøgaguer. Ñim trunun tab asha pønrraibe tab køn, kan løstøyu tør kønrrai tør-rramnegatig pilabigwan lataig, katø tru løtsøzhig yemdø kal-lab estrella ñimui manrrømerayu kal-lanrrai. ²⁰ Trurrigu iigwane purø tab isua tøgagømig køn: Tius maig karuigwan eshkanrrai Tiuswei wam pørigu pønrrabelane ni mønundøgucha mugøben ka nuinetø isua, ‘øyamay køn’ chib pasramig kømíig kuin kui. ²¹ Kaguende Tius maig karuigwan eshkabeløma managuen ka nømuimburaptø isuabe waminchimuig køn. Treeg kømøtø, møguelø waminchippe, Espíritu Santo maig wamindingaruben, treeg waminchibelø købig køn.

2

Maig kuigwan kømøtø, peetø kusrenanøbelø

¹ israelita misaamerai utuma “Tius maig karuigwan eshkabelø ker” chibelø isapteelø kuig køn. Katø ñimui utugucha treetøwei isatø peemaytø kusrenanøbelø kønrrun, lliska nømui isuitøga kusrenaniilø pinishinrrabigwan mu ashmøwatø treeg kusrenaniilø keera pønrsønrrabelø. Katø treetø kømøtø, Señor tru nømun kaigyugurri wesranrrab penabigwanguen chigucha kømíig kui lataig mara kørrømaran, nømuysiitøwei mõi mõi pinisaig kømigwan lab. ² Inchen mõiløgøben truba nu treetøwei truilø nømui køsøngønrraptiig marøb amønaigu marøb amøñinrrab kebamba, nøm treeg marikkurri tru newan ciertonig, Tiuswei maywane misaamerabe kaig waminchun. ³ An pareelø køptø, nømdø isua, purø may isa wamincha, ñimune an wesrab srua kønrrun. Inchendø nømun kaigyu pønrrønrrai manasrøwei pønrsraibe mu katamgaig petø punrrun, kaguende nømune pinisailø kønrrai pønrsrailø kua.

⁴ Tiusbe tru ángelesmeran købenguen kaig marigwane ulø paymø kømø, ulø paya, tru møra melannug kebeta, larrø løstøyu pønrrønrrai cadenastøga merrarrawa, keerøppa pønrsraig køn, Tius tru maig maramigwan asha marøb kwalømweyasig. ⁵ Katø merrabsrø yu pirau misaameran chigucha Tiusbe kaig marigwan treetø kørrømisrtrain kømø, ulø payig købig køn. Inchendø tru sølgandø tabigwan eshkaab waminchibig Noéwanba, katøgan sieteealanbatø chinchimuig købig køn, yu pirau kaig misaameraim pala pi pulabigwan arringarub uras. ⁶ Katø Tiusbe Sodoma ciudawan lata, Gomorra ciudawan lata pinisaig kønrrai marig

købig køn, usrø tuindø misramnegatig parra kørrømarøb. Øyeeg marigwane wendøsrø kaig misaamera øsig warønrrabelø trunundøguen isua asha kønrai marig købig køn. ⁷ Inchendø Lotwan, tru sølgandø tabigwane wesraig køn. Tru Lotbe chu uragucha larrø kaig misaamera ashikken kønrrabgaig trømbøig marøb amøñiben asha, truba isui inchib tab kømui megabig køn. ⁸ Inchen Lot, tru sølgandø tabig, nømui utu tsubiibe yeeg kaig maren, kwalømmørig, kwalømmørig nui sølgandø tab møsigube purø trømbøig kui megabig køn, tru nøm treeg trømbøig mari ashiptø.

⁹ Inchawei Señorbe nuyasiitø kønrrab pønrramisra pønrrabelane, maig inchibig køtashchab asamig puin pønrrøben, truyugurri wesrappe, sølgandø tabig marmeelane esegappa pønrsøbig køn, tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm møra melønrrai maramig. ¹⁰ Asr purø trømbøigwan marøg kui inchen tru kuindø marøb, katø ashib karub pønrrabelan mundøgucha mørmø kaashib, øyeeg inchibelanwei treeg martrab køn. Iiløbe chine maram patsiilø, purø nørreelø kømmørø inchib, srømbalasø ashib karub pønrrabelan nørreelanguen chigøben tsalø wamamig kørikkengar køn. ¹¹ Trune ángelesmera murelø kuigu lata, nømui maramburab maramig tøgagúigu lata, tru møguelø lataguen kømø, mas nørreelø købenguen truiløbe, tru srømbalasø nørreelø karubelan Señorwei merrab tsalø wamømeelø køn, kaig nebuig møra pønrrøbash chib.

¹² Trune tru i møgueløbe chigúinguen mørmubendø, chigøben tsalø wamabelø køn. Kan animalmera købgunrriguelø, chugúinguen mørmeelø, ka merrarrawa tøgagønrraimba, pinisailø kømigweyasiibatø kal-lawar køn, nømui kaig marøb pønrrainuutø chab pinønrrabelø. ¹³ Nømbe sølgandø tabig marmuimburøbe nømbe sølgandø tabig mariimíitøwei utønrrun. Kaguende nømbe kwalømguen nømui asr maig miaben, kaig maramelane, purø tabig mørørai inchib, kasrag marøbelø køn. Truiløbe køsongønrrapteelø, chillig inchib mindishibelø treelø køn. Nøm ñimba lincha mab warainug, kaig kegørrøsrkøbigu purø tab kui mørøb nømbe warabelø køn.

¹⁴ Kan mun køben ashippe, ka yandø ashmøtø, truibā itølulrab isua ashib, katø chigøben kaig maramigwane muraaraig mørmø marøbelø køn. Katø Tiusweimburabeløyu kullaateelane hull asingarua purø may kegørrøsrkøb, katø parø indamigwangucha neyu kusrebelø køn. Truiløbe kaig nebuig pønrrønrri pønrsraig misaamera køn. ¹⁵ Sølgandø tabig amønaig mayugurri tarømisra, tru Beorwei nusrkai Balaam taig maig marøb unigwan merrarrawa amba pelig køn. Tru Balaamma kaig mara an pagaraig utamigwan undaaraben, ¹⁶ tru nø treeg marigwane nune mur namig køn. Kan mula waminchimíig købendø, møwei wamdøga wamincha, Tius tru maig karuigwan eshkabig chugúinguen mørmø marigwan pasram merrarraig køn.

¹⁷ Tru treeg misaamerabe kan kølømø piguamera chi pigaig, purgølig latailø køn, kan wañimera mur isig icha srua ambi latailø. Truilane purø trømbø løstøyu pønrrønrrai pønrsrailø køn. ¹⁸ Nømui wambe ke purab nørreelø ke ka waminchig køptø wamincha, asr maig marøg kui inchen, tru kuindø trømbøig treeg mariiløtøga kegørrøsrkøbelø køn, kailai utu meløwa, ke kaimabsrua tru kaig mayugurri wegørrarwan. ¹⁹ Nømbe katøganelan 'chi iløsrkaimíig elatsiilø kønrai martrumøn' chibelø køn, nømdøweinguen trømbøig asanguengaig køsongønrraptiig mariiløyu truitø srua ambiilø købendø. Kaguende møitøgucha nø chi marøb pas-

railø kanarramabiibe, yandø truitø srua yaim pasran. ²⁰ Kaguende namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan nebua asha, i pirau køsongømdiig maramigugurri yandø wegørra, katøyug øyeeg kaig mariiløytøwei iløsrka, truitø srua irramabeløbe, katøbe srøsrø lataguen kømø, purø kailøguen kørrømisran. ²¹ Trembe tru sølgandø tabig amønam maywan nebua ashmuig kuinguen søl købsruinrrun nømuimbe, yandø truigwan nebua asha, tru maig maramigwan martrai pasrig newan tabigugurri katøle tarømisra ibgunrriibe. ²² Inchendø nømune misaamera øyan taibe ciertonwei nebuin køn: “Werabe nuña, katøle trunundøwei man” taig. Inchen: “Kuchibe chab piredø, katøle chilligutøwei latøgusan” taig.

3

Señor katø arrumig

¹ Nai undaarailø, na ñimun srøsrø pørig kømnetø katøgan na ñimun pørtrab inchar. Srøsrø pørigu lata, møim pørigu lata, øyeeg, øyeeg melønrrigay chib watchab inchar, ñimui tabig chishchig isuiløyu. ² Katø Tiusweindø tarømariilø Tius maig karuigwan eshkabelø merrabsrøwei wamindigwanba, Jesucristo tru nøashib karua øriilø ñimun kusrenanig, Señor tru Kaigyugurri Wesrabig martrai karua pasrigwanba, ñim pesan-namø isua kønrrai ñimun pørar.

³ Incha iigwanmerrig isua kuy: srabe kwalømmerawane misaamera Tiusweimburabigwane ka indzatø ashib, chigøben cha mørøbelø treeg inchib amrrunrrun, nømui asr maig palai inchen treeg marøbelø. ⁴ Inchabe trenchinrrun: “Cristo tru katø attrab cha kørrømisriibe ¿mandi-indah? cha. Chima tru merrabsrø namui kølli misaamera kwaikkur-rimbunø, katø srøsrø pirøwan marikkurrimbunø maig købiibe trubatø kagøn” cha. ⁵ Kaguende i misaamerabe iigwan nebua ashibelø købendø, ashmeelø misrøbelø køn, tru srømbalaba, pirøbabe treeg kønrrai Tius trendaikkurri merrab manasrøwei pønrrabig kui. Inchen tru pirø pimer-ayugurri webarrubiibe, katø pitøgatøweim pasrabig kui. ⁶ Inchawei tru urassrø pirøwanma sre pua pi pulingarua, chab pinisaig købig køn. ⁷ Inchen srømbalameraba, pirøba Tius treeg kønrrai nø trendaikkur-rindøwei møin kwaløm pønrrabeløbe, naatøga parramig kønrrai esegain pønrran tru maig maramigwan Tius asha maram kwalømweimba, katø tru kaig misaameran pinisailø køm kwalømweimba.

⁸ Katøgucha iigwan isua kuy, nai undaarailø: Señorweimbe kan kwalømdø mil años lataig køben, mil añosbe kan kwalømdø lataig køn. ⁹ Señorbe nø treeg martrab misra kørrømisrigwane, peguen marmø ka pinaptinchab kømøtø køn, møiløbe treeg martrab taigwan peguen marmøn-mab isua tøgagúindøgucha. Treeg kømøtø, nøbe ñimun tammay muniitø, muniitø wabig køptø, mugucha ka pinønrrain kømøtø, may-eeløba nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliarrai indan.

¹⁰ Pøs tru Señor arrum kwalømbe kan niliig arrub lataitøwei chi isumø køben attrun. Inchen srømbalamerabe purø trømbøig kørig kømdiig wan-rrøb nøørotø misren, katø truyu chine pønrrabeløbe naarab pill-llanrrun. Inchen pirøba, truyu chigurrimbunø pønrrabelane kerrigu parra, pinisaig kønrrun.

¹¹ Inchawei kerriguba øyeeg kenaguen kømíig chab mindishib pinisaig kønrrabig købene, ¡Tiusweyasiitø tarømisra amøñib, katø ke nundø isub

tabig lliirab amønamig trurren palan! ¹² Tius tru arrum kwalømwan muniirab, ke petø punrraimab inday. Tru kwalømbe srømbalamerabe naarawa, chab pinøben, chigøben truyu pønrrabiibe tru naarabigu chab piranrrun. ¹³ Tius tru tranrrab misra kørømisrigwan nambe munig meler, tru srømbala srøigwanba, srø pirøwanba truiløyube tru sølgandø tabig marig tøgagwan.

¹⁴ Inchawei nai undaarailø, tru iilan munig køppatø, chishchig, ñimbe mu mandamgailø, nøba chi isumgaig nui merrab treeg pønrramigwandø truba truba tranrrab muniiray. ¹⁵ Ñimbe iigwan isua asha tøgaguy, namui Señor truba tammay muniitø, muniitø waibe, nam kaigyugurri wesrailø kømigweyasig kui. Iigwandøwei namui undaaraig nuneg Pablogucha pørin køn ñimun, Tius nun maig kusrebig kønrrai traniitøga. ¹⁶ Nui pøriiløyu trumørig iilan nøbe ñimun wamindan, truiløyu kanbalømerabe tab chigúinguen møramgailø køben, truburab nebua ashmeeløba, tab pønrrømeeløbabe Pabloi pøriilan ke ka kalø marøb, peemaytø kusrenanan, Tiuswei wam pøriilan katøganbalømerasø lataitøwei. Nøm treeg marøppe, nømdøwei pinisailø kømigwan lab pønrran. ¹⁷ Inchawei nai undaarailø, iigwan yandø kanmaytø chab wammørarbe, tab asha amønay, tru larrø kailø may wamindiitøga ñimun peløsrka, ñim tabig mur pønrrainukkurri kørøsrkainab pønrrømønrrappe.

¹⁸ Masken ñimbe namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan katøguchinguen tab nebua ashib, katø nui ka yandø tab indigu nørrørab inday. Purø nuig, purø tøriibe, møiya lata, managatig nuyasiitø kønrrun. Treeg kønrrun.

1 San Juan

Øsig kømigwan tranøb wam

¹ Nambe ñimun iigwan pørøppe, tru srøsrøgurri købigwan tru nam mørigwan, namashib namui kaptøga asigwan; maig kōtashchab nam tab asigwan, namui tasiimeratøga katørab indigwan, tru Øsig køm wamwe-imbura pører. ² Tru øsig kømibe yandø ashchai kenamisren, nambe trunun asig køn. Incha nambe trunun øyeeg chib wammørørskøb eshker, tru managatig øsig kømigwan. Truibe Møskaimba pasrøwa, namun kenamisrig køn. ³ Nam ashib, nam mørøb indigwan, trunun nambe ñimungucha wammørørsker, ñimgucha namba kandø lataig kandø isua pønrrørrai. Inchen tru nam kandø lataig kandø isua pønrraibe, Møskaimba, nui Nusrkai Jesucristoba pønrraig, truig køn. ⁴ Iilan nambe ñimun pører, namui kasrag købigwan newan tøgagørrab.

Tøryu amøñib

⁵ Jesucristo namun wammørørskøb kusrenanigwan mõi ñimun nam eshkaibe iig køn: Tiusbe tør køben, nuinuube chigucha løstiibe kaagøn cha trendaig. ⁶ Nambe nøba kanbalatø tab lincha pønrrer chibendø, nam løstøyutøwei amøñibene, nambe ka isatø indig webiben, tru newan ciertonig maig køben treeg amønaig kømøtø webinrrun. ⁷ Tius tøryu pasrab lataitøwei nam tøryu amøñibene, trumaybe nambe kangurri kangurri kandø isua lincha pønrrer. Inchen Tiuswei Nusrkai Jesucristo animbe chigurrimbunø namui kaig marigwan chish maran.

⁸ Nambe ‘chi kaig marig chigar ker’ chib pønrrøwabe, namasiitøwei kegørrab pønrrøben, tru newan ciertoniibe namuinug pasrømøn. ⁹ Nam chigøben kaig mariilan ‘treeg marøbwei inchar’ cha Tiuswan eshkabene, nøbe namui kaig mariilan ulø paymø pesannab, chigurrimbunø namui kaigwan chish marøb indamig nøbe chi isumgaig sølgandø marøbig køn. ¹⁰ Inchen nam ‘chigucha kaig mara kōmeelø ker’ chib pønrrøwabe, trube, nambe Tiuswane ka isaptiig kui mara tøgagøben, nui wambe namuinug pasrømøn.

2

Namuimburo purøwaminchibig Jesucristo

¹ Nai ureezheelø, iigwan ñimun pørar ñim chigøben kaig marmønrrai. Møikkøben kaig marindøgucha, namuimbura Møskawei merrab kan purøwaminchibig tøgaguer, Jesucristo tru sølgandø tabigwan. ² Namui kaig mariiløgurri Tiuswei namig købigwan nø uta pasramisra namuyasig nø kwaig køn, trurrigu namuiwandø kømøtø, yu pirau maya misaamerai kerriguelaimba.

³ Tius maig maramigwan martrai pønrrailan nam møra marabe si, trube, nam nun nebua ashibelø kermab asamig kønrrun. ⁴ Inchen møikkøben: “Nabe Tiuswan ashibig kur” chibendø, nø maig maramig martrai karuilan møra marmubene, truibe isaptiig kui webiben, tru newan ciertoniibe nuinuube pasrømøn. ⁵ Trune Tiuswei wam maig karuigwan møra marøbig, truibe si, Tiuswan kerrigu newan tabig undaarabig misrin køn. Trumaybe nambe nøba kanbalatø lincha

pønrremab aser. ⁶ Møikkøben Tiusba kanbalatø lincha pasrar chibiibe, Jesucristo nø maig uñibig køben, treetøwei unamig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

⁷ Nai undaarailø, i maramigwan martrai karua pasrigwan na ñimun pøriibe srøig kømøtø, tru ñim merrabsrøngurri trendø tøgagúig truitøwein køn, tru martrai karua pasrig tru trendø merrabsrøngurri tøgagúig tru wamwan ñimbe møra køn. ⁸ Inchen køben nabe ñimun martrai karua pasrig ñimun srøig pørar, nuinug lata, ñimuinug lata ciertonig. Kaguende tru løstiibe yandø pureb iben, tru tør newan ciertoniibe yandø pilabguen pasran.

⁹ Møikkøben 'tøryu pasrar' chibendø, nui nunewan tsalø inchibiibe katøgucha løstøyu srø pasran. ¹⁰ Inchen nui nunewan undaarabiibe tøryu pasran. Incha nuinuube srurrengwangerubiibe chigagøn. ¹¹ Inchen nui nunewan ashig kømui inchibiibe løstøyu pasrab, katø løstøyu unan. Incha nøtøwei chumay ib pasrarmabguen ashmøn, kaguende løstiibe nui kabmeran ashmønrrai kasrøben.

¹² Ñim ureezheelan, na ñimun pørar.

Kaguende Jesucristoi munchigurri ñimui kaig mariilan ulø paymønrrab pesannaig køn.

¹³ Na ñim møskalan pørar,

kaguende srøsrøgurri manawei nø pasrabigwan ñim nebua ashibelø kuimba.

Na ñim matsørelan pørar,

kaguende Satanás, tru larrø kaigwan ñim kanaig kuimba.

Na ñimun ureezheelan pørig køn,

kaguende Møskawan ñim nebua ashibelø kuimba.

¹⁴ Na ñim møskalan pørar,

kaguende nun srøsrøgurri manawei pasrabigwan ñim nebua ashibelø kuimba.

Na ñim matsørelan pørig køn,

kaguende ñimbe kørrømø,

mur pønrrabelø kuikkurri,

katø Tiuswei wam ñimui manrrau pasrøben,

Satanás, tru larrø kaigwan kanaig kuimba.

¹⁵ Yu piraugwan purø undaaramøwei, katø yu pirau chi købigwangøba undaaramøwei indamig køn. Møikkøben yu piraugwangøba undaarabene, Tius Møskawei undag købiibe nuinuube kaagøn.

¹⁶ Kaguende yu piraugurri arrubiibe, øyeeg køn: asr maig marøg køben mariilø, kaptøga chigøben chull asiilø, katø namui chigøben købiitøga truba nørreelø kømmørø indiilø. Øyeeløbe Tius Møskaweinukkurri arrumøtø, yu piraugurrindøwei arrubig køn. ¹⁷ Inchendø pirøbe, katø truyu chigurrimbunø chull indiiløbañau patsab iben, trune Tius maig kønrrain køben treegwan marøbiibe managatig øsig kønrrun.

Criston ashig kømui inchibelø

¹⁸ Ureezheelø, yandø srabe kwalømmera puin køn. Tru Criston ashig kømui inchibig attrab kui ñimbe wammørøbelø køn. Inchawei møi yangucha tru 'Cristo ker' chibelø truba truba amrruin køn. Treekkurri nambe yandø srabe kwalømmera kui aser. ¹⁹ Truiløbe namui utugurri webambuppe, webambubwei inchendø, namuielø kømuig køn. Pøs namuielø kui kuimbe, namba pønrrabig pønrrabsruig kuinrrun. Inchendø

webambuppe, ke mayeeløbabe kerrigu namui utuelø kømuin kui törgandø ashchain kuig køn.

²⁰ Inchendø ñimbe Espiritu Santoiwan itølusig tøgær kua, treekkurri ñimbe chiwandøgucha ashibelø køn. ²¹ Nabe ñimun pørøppe, newan ciertonigwan ashmeelø kuimba kømøtø, ñim ashibelø kuimba pørar. Katø ñimbe ashibelø køn, chitøgucha isatø indiibe tru newan ciertonigugurri arrumíig kuin kui. ²² ¿Tru isaptiibe mu kerah? ¿Tru isaptiibe Jesúswan ‘Cristo kømøn’ chibig kømuitarru? Iig køn tru Criston ashig kømui inchibiibe, tru Møskawan lata, Nusrkawan lata ‘Tius kømøn’ chibig, truíg. ²³ Mutøgucha Nusrkawan ‘ashmíig kur’ chibiibe Møskawangucha chigaig køn. Inchen møikkøben Nusrkaweimburab ‘nøbe mu kui ashig kur’ chibiibe, truíbe Møskawangucha treetøwei tøga pasran.

²⁴ Inchawei ñim srøsrøgurri wamindi mørigwane truyutø pønrrabig pønrrønrrab inday. Tru ñim srøsrøgurri wamindi mørøb amrruig ñimuinug pasrabig pasrøbene, trube, ñimgucha Nusrkaweinuuba, Møskaweinuuba pønrrabig pønrrønrrabguen. ²⁵ Inchen Jesucristo tru namun trannrab misra kørørmisriibe iig køn, tru managatig øsig kømig.

²⁶ Na ñimun iigwan pørøppe, isatø may wamincha ñimun kegørrøsrkønrrab inchibelaimburab pørar. ²⁷ Pøs ñimuimburappe, tru Espiritu Santoi itølusigwan ñim nun uta tøgagúig ñimui manrrau pasrabig pasraikkurri, ñimbe mu katøgane chi kusrennamig palain kømøn. Kaguende tru itølusiitøwei ñimune chiwandøgucha kerriguh kusrenanen, tru kusrenaniibe ciertonig, ka isatø indig kømøwein køben, nui Espiritu ñimun maig kusrenanen, trumay Cristoinug pønrrabig pønrray.

²⁸ Inchawei ureezheelø, møimbe nuinug kanbalatø pønrrabig pønrray, nø kenamisren, chi isumø, nui merrab pønrrab, katø, nø arruben, nui merrab kørig misra kørørmisramig kaanrai. ²⁹ Jesucristobe sølgandø tabig kui ñim ashibelø kuabe, trube, mutøgucha sølgandø marøbelane Cristoinug kal-lawar kuin kui asamig køn.

3

Tiuswei ureemera

¹ ¡Au ñimguen asay! Tius nui undag købig namun yeeg nuig tranigwan, Tiuswei ureemera køn chaguen namun wamiilø kømnegatig. Pøs nambe treeløwein ker. Treekkurri piraui misaamerabe namune ashmeelø køn, kaguende nømbe Tiuswan ashmeelø kua. ² Nai undaarailø, yandø nambe Tiuswei ureemera ker. Incha namune møimbatøbe tru wendøsrø nam maig kømigwane kenamarmø srø kuindøgucha, yandø Jesucristo kenamisrene, nø lataitøwein kømig kønrrab kui nambe asha ker. Kaguende nø maig kuigwan yandø truyube nam nebua asam kønrrab køn. ³ Møitøgucha nuinuube treeg punrraitamab isua munig megamig tøgaiibe nøasiitø nui manrrøwan chishchig tøgagøn, Jesucristo chishchig køb lataitøwei.

⁴ Mutøgucha kaig marøbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane kalø marøb itøbunan. Kaguende tru kaig mariibe tru pørigwane itøbunig, treeg køn. ⁵ Ñimbe yandø ashibelø køn, Jesucristobe yu piraumay arruppe, namui kaig mariilan kerranrrab arrig kui. Katø nuinuube chigucha chi kaig mariibe kaagøn. ⁶ Mutøgucha nuinuutø pasrabig pasraibiibe kaigwan marøbig marmuben, katø mutøgucha kaigwan marøb uñibiibe nune ashmøwei, katø mu kui nebua ashmíig køn. ⁷ Ureezheelø, mugøben ñimun peløsrkainab pønrrønrrab kømø. Sølgandø marøb uñibiibe,

sølgandø tabig køn, Cristo nø newan sølgandø tabig køb lataitøwei. ⁸ Kaigwan marøb uñibiibe nugwaimandzigwein køn. Kaguende nugwaimandziima srøsrøgurri kaigwan marøbig køn. Inchawei Tiuswei Nusrkai kenamisrøppe, tru nugwaimandzig kaig mariilan pinishinrrabwein kenamisrig køn.

⁹ Mutøgucha Tiusweinug kal-labiibe kaigwane marøb uñmøn, kaguende tru øsig kømig Tiusweinug pasrabig nuinug pasrøben. Treekkurri kaigwane marøbig martrab kaiman, kaguende nøbe Tiusweinug kal-laweig kuikkurri. ¹⁰ Møilø Tiuswei ureemera kuin kui, katø møilø nugwaimandzigwei ureemera kuin kui, øyeegu nebua asamdiig køn: mutøgucha maig kønrrabigwan sølgandø tabigwan marøb uñmøwei, katø nui nunewan undaaramøwei inchibiibe Tiuswein kømøn.

Kangurrin kangurri undaarayagun

¹¹ Kaguende Tiuswei wamwan srøsrøgurri ñim wamindi møriibe iig køn: nam kangurrin kangurri undaarayamig. ¹² Caín lataitøwein kømugun. Truima tru kwaimandzig, larrø kaigwein kua, nui nunewan kweetsig køn. ¿Nøbe chigurrin kweetsig køh? Kaguende Caín nø mariiløbe kaig mariilø køben, nuneg mariiløbe sølgandø tabig mariiløgurriin kuig køn.

¹³ Nai nunelø, kan ¿øyebe chincharre? treeg kermab isumøtay, pirau misaamera ñimun ashig kømui inchene. ¹⁴ Nambe kwamigugurri øsig pønrramnuumay puraamba pønrrabrain kui, asha pønrrer, kaguende namui nunelan nam undaarabelø kuikkurri. Nunewan undaaramiibe kwamigugurri webimø, srø pasran. ¹⁵ Mutøgucha nui nunewan ashig kømui inchibgøba uñibiibe kweechiptiig køn. Ñimbe ashibelø kuinrrun kan kweechiptiibe tru managatig øsig kømigwane chigaig kui. ¹⁶ Jesucristobe nui øsig kuigwan namuyasig trana, kwaben, øyeeg marigu nui undag købigwan nambe truyu nebua aser. Inchawei namgucha treetøwei namui nunelayasig nam øsig pønrraigwan tranamig køn. ¹⁷ Inchen møikkøben yu pirau chi palømiig tøgag købendø, nui nuneebe palaig megamne trunun ashatøgucha merø kui inchib, purugumubene, trube ¿Tiuswei undag købiibe nuinuube chincha pasrønrrab kø? ¹⁸ Nai ureezheelø, undaarappe, ka wamdøgatø kømøwei, ka wamincha møriitøgatø kømøwei, ñimui mariiløtøga kenamarøb, cierton undaarayagun.

Tiuswei merrab chi isumø pønrramig

¹⁹ Nam øyamay marøb pønrrøwabe, newan ciertonigweimburabeløyu pønrrabelø købrain kui møra, yandø namui manrrømeran Tiuswei merrab chi isumø tøga pønrramig kønrrun. ²⁰ Namui manrrøguen namun chiwan køben kalø køn chib kebachib pasrøbene, Tiusbe namui manrrø lataitøguen kømø, purø nuig kui køppe, nøbe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn. ²¹ Undaarailø, namui manrrø chiyu køben 'kalø køn' chib namun kebachimubene, nambe Tiuswei merrab chi isumø pønrramig tøgaguer. ²² Incha katø nam chigøben nun miawabe, nun utønrrun, kaguende marmø kømø, nui maig maramigwan martrai pønrrailan nambe møra marøb, katø chiwan køben nui merrab marøppe, nun kasrag kømdiig marøbelø kuikkurri. ²³ Inchen martrai tru nø karua pønrraibe iig køn: nui Nusrkai Jesucristoi munchiyu køreb, katø kangurrin kangurri nø maig karuig køben treeg undaarab indamig. ²⁴ Nui maig maramigwan martrain pønrrailan møra marøbeløbe Tiusweinuutø pønrrabig pønrrøben,

katø treetøwei Tiusbe nømuinug pasrabig pasran. Øyeekkurri Tiusbe namuinug pasrai asha ker, tru Espiritu Santon namun tranig truikkurri.

4

Espiritumeran Tiuswei Espiritu kətashchab tab asamig

¹ Nai undaarailø ‘nambe Tiuswei Espiritutøga waminchibelø ker’ chibelan mundøgucha ke chi tain kuindø køreb pønrrømtay. Treeg kømøtø, nøm espiritu tøgagúigwan maig kətashchab ashibmerrig asamig køn, Tiuswei Espiritu kuin kui, kabe peg espiritu kuin kui. Kaguende yu piraube webambin køn ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chibelø. ² Ñimbe Tiuswei Espiritun øyeegu ashchun: chi espiritutøgucha ‘Jesucristobe møg misra arrig køn’ chibiibe si, truiibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui. ³ Inchen chi espiritutøgucha ‘Jesucristobe møg misra arrumuig køn’ chibiibe, truiibe Tiusweinukkurri arrubig kømøtø køn. Truiibe tru Jesucriston ashig kømui inchib tsalø inchibigwei espiritu køn, tru attrab køn taigwan ñim wammøra kuig. Incha mømibe yandø chabguen yu pirau pasrabguen indan.

⁴ Nai ureezheelø, ñimbe Tiusweyelø kua, tru isa waminchipteelan ñimbe chinchamamø, kanawa puraambin køn. Kaguende ñimuinug pasrabiibe, pirau pasrabig lataig kømø, mas purø nuig køn. ⁵ Nømbe yu piraeløtø kua, yu pirau chi købigwan nøm waminchen, yu piraeløbe nømune ke tru kuindø møran. ⁶ Inchen nambe Tiusweyelø ker. Inchawei mutøgucha Tiuswan nebua ashibiibe namune møren, Tiuswan ashmíibe namune mørmøn. Øyeegu nambe aser, tru newan cierton Espiritunba, katø tru isa peløsrkøptø espiritunba.

Tiusbe tru undag købig køn

⁷ Nai undaarailø, kangurrin kangurri undaarayagun. Kaguende undag købiibe Tiusweinukkurri arrubig køn. Inchen mutøgucha undaguibe Tiusweinug kal-laweig køb, katø Tiuswan nebua ashib inchibig køn. ⁸ Undag købigwan chigaiibe Tiuswan nebua ashmíg køn, kaguende Tiusbe tru undag købig køben. ⁹ Tius nui undag købigwan namun kenamarøppe, øyamay kenamarig køn: tru nui kandø Nusrkawan yu piraumay øra, nøgurri nam srøig øsig kømigwan tøgagønrrai. ¹⁰ Tru undag købiibe øyeeg marigu pasran: Tiuswan nam undaguelø kuig kuimba kømøtø, nø namun undaarawa, nui Nusrkawan nam kaig mariilaimburø Tiuswei namig købigwan nø utab namuyasig kwanrrai ørigu.

¹¹ Nai undaarailø, Tiusma namune øyamay undaarraig købene, namgucha treetøwei kangurrin kangurri undaarayamig køn. ¹² Mugucha Tiuswane managuen asiibe kaagøn. Inchendø nam kangurrin kangurri undaarayabene, Tiusbe namuinug pasrabig pasrøben, nui undag købiibe namuinug kerrigu newan tabig pasramisrin køn. ¹³ Nambe nuinug nøba pønrrabig pønrrab, katø nøbe namba pasrabig pasranmab asamig kønrraimbe, nø namun nui Espiritun tranikkurrin køn. ¹⁴ Incha nambe namashib asha, maig kuigwan eshker, Tius Møskai nui Nusrkawan yu pirau misagwan Kaigyurri Wesrabig kønrrai ørigwan. ¹⁵ Møikkøben ‘Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn’ chibiibe Tiusweinuutø pasrabig pasrøben, katø Tiusbe nuinug pasrabig pasran.

16 Tius nui undag kōbigwan namuimburab tōga pasraigwan nambe nebua ashib, kōreb inder. Tiusbe tru undag kōbig kōn. Inchen mōikkōben undag kōbigwan tōga pasrabiibe Tiusweinug pasrōben, katō Tiusbe nuiinug pasran. 17 Ōyamaybe Tiuswei undag kōbiibe namuinug kerrigu newan tabig kōrrōmisran, Tius tru maig kuigwan asha marōb kwalōm nambe nun chi kōrmō pōnrramig kōnrrai. Kaguende Jesucristo maig kōben, nambe yu pirau treelō ker. 18 Inchawei undag kōbig pasrōbene, kōrig kōbiibe chigagōn. Masken treeg kōmōtō, undag kōbig kerrigu newan tabiibe kōrig kōbigwane kerrigu tarōmaran. Kaguende kōrig kōbiibe tru purō trōmbōig attrabigwan utam kōnrrab kuimba kōriiran. Mōikkōben kōrig kōbigwan tōgaibe katōgucha tru undag kōbigwan kerrigu newan tōgagōmō, palab pasran.

19 Nambe undaarabelō ker, kaguende Tius nōmerrig namun undaaraig kua. 20 Mōikkōben: “Nabe Tiuswan undaguig kur” chibendō, nui nunewan tsalō ashibiibe, truiibe treeg kōmubendō, isaptiig kōn. Kaguende nui newunan nui kaptōga asigwanguen undaaramiibe mas Tiuswan kaptōga mana asiimiigwane ¿chinha undaaranrrab kō? 21 Katō tru martrai Tius nō karua pasrig iigwan tōgaguer: Tiuswan undaguibe katō nui nunewangucha undaarau taigwan.

5

Isubigwan Jesucristoinuutō pasra tōgagúitōga chi arrubigutōgucha puraambub

1 Mutōgucha Jesúsbe Cristo kuitamab kōrebiibe Tiusweinug kal-laweiig kōn. Incha mutōgucha Mōskawan undaarabiibe katō truigwei uregwan-gucha undaaran. 2 Nambe ōyamay tru Tiuswei uremeran undaguelō kermab wetōgōrrer, Tiuswan nam undaaraikkurrimba, katō nui tru maig maramigwan martrai pōnsrailan mōra marikkurrimba. 3 Tiuswan nam undaaraibe nui tru maig maramigwan martrai pōnsrailan nam mōra marig, truig kōn. Inchen tru martrai nō karua pōnsrailōbe ke martrab kaimamdiibe kōmōn. 4 Mutōgucha Tiusweinug srōig kal-lawaiibe yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmō, purayan. Tru namun pirau treegu kebeñmō, kanawa purainrrai marōbiibe tru namui isubigwan Jesucristoinuutō pasra tōgagúig, truig kōn. 5 ¿Yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmō, kanawa puraibiibe mu kōh? Jesúsbe tru Tiuswei Nusrkain kuitamab kōrebig, truitōwein kōn.

Tiuswei Nusrkaweimburab maig kuigwan eshkan

6 Tru pitōgaba, anindōgaba arrubiibe, tru i Jesucristo kōn, pitōgatō kōmōtō, pitōgaba, anindōgaba arrubig. Tru treeg arrigwane Espiritu Santo eshkan, kaguende tru Espiritube tru newan ciertonig kua. 7 Inchawei pōn kōn, tru ‘treeg kōn’ cha eshkabelōbe. 8 Truilōbe Espiritu Santoba, piba, animba kōn. Inchen tru pōnbe chi pegwan waminchimōtō, trunundōwei wamindan. 9 Mōguelō ‘treeg kōn’ cha, eshkaigwanguen nam ka utiibe, Tius namun ‘treeg kōn’ cha, eshkawa pasriibe treetōguen kōmō, purō nuikken kōn. Kaguende Tius ‘treeg kōn’ cha, nō eshkawa pasrōppe, nui Nusrkaweimburab wamindig kōn. 10 Tiuswei Nusrkawan kōrebiibe, Tius nui Nusrkaweimburab ‘treeg kōn’ cha, eshkaigwane nōasiitō nui manrrau tōga pasran. Trune Tius maig taigwan kōremiibe Tiuswane ka isaptiig kui lataig maran, kaguende Tius tru nui Nusrkaweimburab ‘treeg kōn’ cha, wamindigwane treeg kuitamab kōremuikkurri. 11 Inchen Tius

tru ‘treeg kòn’ cha, wamindiibe iig kòn: ‘Tru managatig øsig kømigwan Tius nø namun tranen, tru øsig kømibe nui Nusrkaweinug pasran’ taig. ¹² Inchawei Nusrkawan tøgaiibe tru øsig kømigwan tøgagøben, Tiuswei Nusrkawan chigaibe tru øsig kømigwan chigaig kòn.

Maig kømigwan srabe wamindiilø

¹³ Ñim Tiuswei Nusrkawei munchiyu kørewa pønrrabelan nabe ñimun iigwan pørar, managatig øsig kømigwan ñim tøgar kui ashchai.

¹⁴ Inchawei nambe Tiuswane chi kørmø kemalla miamdiig kui aser, kaguende nam nun chigøben miappe, nø maig kønrrain køben nam tru-may miabene, nøbe namune mørøbig kuimba. ¹⁵ Trube, nam chigøben miailan nø mørøbig kui ashibelø kuig køppe, namun chigøben paløtan cha, nam miawa pønsrailane, trube, utabguen indermab isumig kòn.

¹⁶ Møikkøben ñui nunewan kaig marøb pasrai asig, tru managatig møra pasramsrømay srua inrrabgaig købene, nuyasig Tiuswan ‘purugurra’ cha miamig kòn. Inchen truigwane Tiusbe nui øsig kuigwan tøgagønrrai tranrrun. Iibe kalø marig ke kwamigugatig srua inrrabgaigwan marøbelayasig kòn. Kaig marig kwamigugatig srua inrrai marøbikkucha kòn. Truigweimburappe, Tiuswan ‘purugurra’ cha, nabe miay chimur. ¹⁷ Chigurrimbunø sølgandø tabig mariimíbe kaig marig kørrømisran. Inchendøgucha tru kaig mariilø møiløbe tru managatig møra pasramsrømay srua inrrabgailø kòn.

¹⁸ Mutøgucha Tiusweinug kal-lawaiibe kaig maramigwan marøbig marøb uñmuin kui aser. Kaguende tru Tiuswei Nusrkai nune ashib tøga pasrøben, tru kwaimandzig, larrø kaibe nune chinchab kaiman. ¹⁹ Nambe Tiusweyelø kermab asha pønrrer. Inchen yu pirauigwane kerrigu mayamba tru kwaimandzig, larrø kaibe nø merrarrawa, nø ashib karub pasran. ²⁰ Katø Tiuswei Nusrkaimbe arrua, namune chigúi møramigwan tranin kui aser, tru newan ciertonigwan nebua ashchai. Incha nambe kanbalatø pønrrer tru newan ciertoniguba, tru nui Nusrkai Jesucristoinuuba. Truibe tru cierton Tius køb, katø managatig øsiguig køb kòn. ²¹ Nai ureezheelø, tru taska mari tiusmerane mendamisray.

2 San Juan

Ciertoniiba, undag købiiba

¹ Na, Tiusweimbura belan pera marøb pasrabig i kilgawan pørar, Tius lawa wesrua tøgagúig ishuumisagwan nui ureemeranba, tru na newan ciertonigu undaarailan. Katø natø kømøtø, mayeeløba tru newan ciertonigwan nebua ashibeløbe truiløgucha ñimune undaaran. ² Nambe ñimun undaarappe, tru newan ciertonig namui manrrau pasraikkur-rin køn. Inchen tru ciertoniibe namba managatig pasrønrrun. ³ Tius Møskaweimba, katø Señor Jesucristo, tru Møskawei Nusrkaweimba, nui ka yandø tab indig køben, namun lastima asig køben, chi isumgaig tab købig køben namuim pala pønrrønrrun, tru newan ciertoniguba, undag købiguba.

Undaguelø kømigwan karua pasrig

⁴ Nabe truba truba kasraarar ñimui ureemerai utu mõiløgøben Tiuswei newan ciertonigu amønain kuimba, Tius Møskai namun maig karua pasrig køben, treekke. ⁵ Ñi, ishug misagwan, na mõi ñun pørigwan, mar-trai kan srøig karua pasra pørig kuig lataig inchimørrunrrig chinrrain-char. Treeg kømøtø, tru srøsrøgurri namun maig karua pasrigwan trunundøweim pørar, tru kangurrin kangurri undaarayagun taigwan. ⁶ Iig køn nam tru undag købigwan tøga pønrramibe, Tius tru maig maramigwan mar-trai pønrrailan trunun møra marøb amønaimig. Inchen tru mar-trai karua pasrigwan ñim srøsrøgurri møriibe undag købigu amøñinrrain taig, truig kuig køn.

Namui isubigwan Cristoinug pønsra amønaimig

⁷ Pøs yu piraube isa may wamincha kegørrøsrkøbelø truba truba we-bambin køn 'Jesucristobe yu piraumay møg lataig misra arrumuig køn' chibelø. Øyeeg inchibiibe tru may wamincha kegørrøsrkøbig, tru Criston ashig kømui inchib tsalø ashibig, truig kønrrun. ⁸ Ñimasiitøwei tab asha melay, ñim chigøben tabig marøb melailan kaptøasha pønrrømønrrappe. Treeg kømøtø, ñimui utamigwan kerrigu newan utamig kønrrai melay.

⁹ Møikkøben Cristo kusrenanigutø pasrønrrab inchimøtø, nuinetø nemarøb purab kusrennrrab inchibiibe, Tiuswane chigaig køn. Trune Cristo maig kusrenanigutø pasrabig pasrabiibe, truike si, Møskawanba, Nusrkawanba tøgaig køn. ¹⁰ Møikkøben ñimuinug arrua, tru treeg kusrenanigwan kømø kusrenanene, ñimui yau 'amø' cha, kebermøwei, ni katø 'manguen arrin køn' tamig kømøwein køn. ¹¹ Kaguende 'manguen arrin køn' chibiibe tru nø kaig mariiløyu nøgucha tøgatø marøb pasran.

Srabe wamindiilø

¹² Nabe ñimun truba truba pøramig tøgagøbendø, kilgayu tintatøga pørmøtø, nabe ñimuimay attrab isur, malaugue ñimba waminchab namui kasrag købigwan newan tøgagønrrab.

¹³ Tru ñui lawa wesruig numøsrawei ureemerabe ñun 'tab ka uñguh' chib wam øran.

3 San Juan

Gayoimburab tab waminchib

¹ Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, nai tab linchibig Gayon pørar, newan ciertonigu na undaaraigwan. ² Nai undaaraig, nabe ñuyasig Tiuswan miappe, ñui møsig Tiusweimburab tab køb lataitøwei, chiyutøgucha tab pub attraimba, katø ñui asrugucha kwanrrø kømø, tab unamig kønrraimba miabig kur. ³ Nabe truba truba kasraarar møiløgøsrøn namui nunelø amrrua, tru newan ciertonig maig køben ñibe truyutø pasrab, katø treegutø ñi maig unigwan nan eshkaben. ⁴ Tru newan ciertonig maig køben, nai ureemera treeg amønan taig wammøramibe, katøgan chi peg wammøri lataitøguen kømø, purø nu tab køtan.

⁵ Nai undaaraig, namui nunelan ñi tabig purugub pasraibe, ñi purø tabig marig køn, ñuimbe asiimeelø kuingucha katøguchinguen tabig marøb. ⁶ Truiløbe iglesiyuelai merrab ñi treeg undaguig køn cha wamindan. Ñi nømui ambamigwan ambub amrrai puruguabe, Tiuswan kasrag kømdiig kønrrai, tabig martrabguen. ⁷ Kaguende nømbe Jesucristoi munchin undag køb webambamig køn, Tiuswan ashmø misaamerane chigucha chi purugúig utømø. ⁸ Inchawei treekkurri nambe treeg marøb møguelane purugub asamig nebunrrun, Tiuswei tru newan ciertonigweimburab namgucha purugúig kørrømisrtrai.

Diótrefes søl marmø kaig marøb

⁹ Nabe iglesian kan kilga pørig kuig køn. Inchendø Diótrefesbe na karuilan mørmíig køn, kaguende nømui utu chiyutøgucha ke nø karub pasrønrrab inchibig kua. ¹⁰ Inchawei treekkurri nabe ippe, nø chi mariilan ñim isunrrai wamindamønrrun, tru nø namun isa wamincha wam kusruigwan. Incha trutø kømøtø, nøbe nunelan utømøwei, katø utønrrab inchibelan meramba, iglesiyugurri webetamba inchibig køn.

¹¹ Nai undaaraig, kaig mariilan asha marmøtø, tabigwan asha mar. Tabig marøbiibe Tiuswein køn. Inchen kaig marøbiibe Tiuswane ashmíig køn.

¹² Mayeeløba Demetrioimburappe tabig waminchibelø køn. Tiuswei tru newan ciertoniitøweinguen nune treeg marøbig køn cha eshkan. Inchen namgucha truigweimburappe 'treegwein køn' chib eshkan waminder. Inchen nam 'treeg køn' cha wamindiibe, isa kømø trendaig kuig ñibe ashibig køn.

Srabe wamindiilø

¹³ Nabe ñun eshkamig truba truba tøgagøbendø kilgayu tintatøga pørog kømøtan. ¹⁴⁻¹⁵ Nabe maya yanayutø ñun ashchab attrab isur malaugue waminchab.

Chi isumgaig tab købiibe ñiba pasrønrrai isur. Tru tab lincha amøñibeløbe ñune 'ka uñgu' tan. Katø ñigucha namui asilan kanun kanun nømunashib treetøweih chirrunrrig.

San Judas

¹ Na Judas, Santiagoi nuneg, Jesucristoi marøb megabiibe Tius Møskai wamiilø undaarailan, Jesucristobe chi kømønrrai ashib tøgä pasrailan na pørar. ² Purø lastima asigwanba, chi isumgaig tab købigwanba, undag købigwanba ñim uncha tøgagønrraimab isur.

Isa peetø kusrenanøbelø

³ Nai undaarailø, ñim lata, na lata kanguelarrøtø tru nam kaigyugurri wesraig pønrraigweimburab ñimun pørtrab truba truba isuig kuig køn. Inchendø truburab pørmøtø, ‘øyeeg, øyeeg melay’ chib waminchib pøramig truba palai ashar, tru Tiuswei misaameran Tiuswei tru tabig srø wamwan Jesucristoimburab managatigweyasig treetø kønrrai kanmaytø tranig købigwane mur tranrrab pønrrai chinrrab. ⁴ Kaguende mõiløgøben mu ashmøwatø ñimui utu nilø kebambin køn. Truiløbe kaigyu pønrramig kønrrai manasrøwei treeg mariilø købig køn. Tru Tiuswan ashmeelø kaig mõgueløbe namui Tiuswei ka yandø tab indigwane nømun maig marøg køben maramigweyasig merrarrawa tøgagøn. Katø, tru nøtø kandø Mayeelaim Pala Pasrabig, namui Señor Jesucristone nømbe ‘ashmeelø ker’ chibelø køn.

⁵ Ñimbe yandø ashibelø kuindøgucha, nabe katø isungarunrrab inchar, Israel misaameranma Egipto piraugurri Señorbe wesrappe, wesrabendø, wendøsrømbe nun tru køremeelane pinisaig købigwan. ⁶ Katø ángelesmeran chigucha nømun srøsrø chiyu pønrrønrrai pønstrøben, truyutø pønrrømøtø, trunun elachippa, tarømisrøbelane purø trømbø löstiigu pønrrønrrai Tiusbe managatig cadenastøga merrarrawa pønraig køn, tru maig maramigwan asha maramig purø nu kwalømweyasig. ⁷ Katø Sodoma misaameraba, Gomorra misaameraba, tru puluwan ciudameraba treetøwei, ishumburba, mõgueløba trømbøig kaig marøb, katø mõgueløbe nøm mõgueløasiyaitø trømbøig marøb kømig, trutø srua ambiilan managen kwamø nagu møra melønrrai kebeta, pønraig køn, trunun katøganelø isua ashä kømig kønrrai.

⁸ Katø øyeeg købenguen tru mõguelø piaig lataigutø amøñibeløbe nømui asrwan kaig kønrrai marøb, katø ashib karub purrabelane mõrmø, kaashib, katø tru srømbalasreelø truba nørreelanguen tsalø wamab inchibelø køn. ⁹ Trune tru arcángel Miguel købenguen, tru nugwaimandzi-iba Moiséswei asr cha aleguiyab kua, truiikken tsalø wamab kaig nebubash chinrrab inchimøtø: “Øyeebe maramig kømøn chib, Señor ñun namubash” cha. Trutøh taig købig køn. ¹⁰ Trune tru i mõgueløbe nøm chigúinguen mõrmubendø, tsalø wamabelø køn. Nømun tre lataig asønraigutø nøm chigúí mõrigwane, animalmera chugúí mõrmeelø lataig trømbøig marøbelø køn, nømasiitø minchib treramig.

¹¹ ¡Ay, nømuimbe maig kønrrerah! Kaguende nømbe Caínwei maywan merrarrawa amban. Nømbe an kanag købiitø Balaam kebeninuutøwei kegørra, katø mõrmuikkurri Coréwan pinisailø lataitøwei pinisailø køn. ¹² Ñim Tiuswei undag købigwan tøgä kasraatø lincha mab waramig tøgagúiløyube, nømbe ke ka trømbøig mindishibelø treelø køn. Nømbe chigucha kørikkar ka nømuimburab øska mab, øska muchibashtø inchibelø. Nømbe wañimera chi pigarwan ambumay imay isig srua ambig latailø

køn. Katø mamig nigamig puben, niimø tusrmera latailø, srølbañau ki-tiilø, pamay kwailø køn. ¹³ Nømbe maryu pi welarmera namig latøgushib kurrab arrubigu, kan pichall weguchib latailø køn, tru nømui trømbøig ashikken kønrrabgaig mariiløbe. Estrellasmera nømui ambamwan kømø, pella ambub latailø køn. Truilaimbe purø trømbøig løstøyu managatig pønrrønrrai pønrramig tamarilø pønrran.

¹⁴ Adánweinukkurrimbunø misaamera srøig, srøig kurrab arrubig siete nemisren arrubig tru Enockucha, tru i kaig misagweimburab manawei trencha eshkawa pasrig købig køn: “Au, Señorbe nui tarø mari ángelesmeran purø nørro sətø peraig arrun cha, ¹⁵ maya misaameran maig kønrrabigwan asha marøb, nøm chu pønrramigwan pønrrønrrai pønrrønrrab, tru larrø kailane nøm kailø kuimaytø larrø kaig mariilan mundøgucha treeg martrab. Katø tru larrø kailø chigurrimbunø mørøbguen møram kaig wamindi wammeratøga nun waminchibelan treeg kørromartrappa arrun taig køn.” ¹⁶ Nømbe chiwandøgucha kaig kətangøba chib, chiwandøgucha səl marmø, kalø marangøba chib waminchibelø køn, nømui kaig isuilø maig køben, nømbe treeg amøñibelø kua. Katø nømui triitøgabe nømasiitø purø nørreelø misrøb wamin-damba, katøganelane truba tabzhig misrøb wamin-damba inchibelø køn, nømuyasig chigøben tøgagug købiitø.

Tiuswei misaameran isuatø amøñinrai waminchib

¹⁷ Trune ñim, nai undaarailøbe, namui Señor Jesucristo nøashib karua øriilø merrabsrøwei wamingdigwan isua kuy. ¹⁸ Kaguende truiløbe ñimune øyeeg taig købig køn: “Yandø srabe kwalømmerawane misaamera tabigwane ke ka indzatø mørøbelø, nømun maig amøñig køben treeg trømbøig marøb amøñibelø kønrrun” taigwan. ¹⁹ Iiløwein køn, tru misaameran ka nøørøtø marøb pirisha pønrrøbelø. Nømbe nømui asr maig palai inchen, treeg marøbelø, Tiuswei Espiritune chigar køn.

²⁰ Trune ñim, nai undaarailøbe, ñimui isubig newan chishchig Tiusweinuutø tøga pønrraigu katøguchinguen nørørrab ambay, Espiritu Santo maig wamingdingaruben trumay Tiusba waminchib. ²¹ Ñimbe Tiuswei undag købigutø amøñippe, truyutø amønay, namui Señor Jesucristoi lastima asiitøga managatig øsig kømigwan tranrraitamab isua muniirab.

²² Møiløgøben treeg kuitamab isumba, katø treeg kømuitamab isumba inchibelane ñimbe lastima tøgaguy. ²³ Katøganelane nagugurri wesrui, trumay kaigyugurri wesrub. Inchen katøganelane lastima tøgagømig køn. Inchendø purø ashiptø maray, trømbøig marøg købigu nøm trømbøig mariiløtøga chillig inchib kewa llirab pønrrailanguen ashikken kømui inchib.

Tiuswan tabig wamindiilø srabeig

²⁴ Tru ñim kaigyu kørromønrrai asamig maramburab maramig tøgag, katø truba truba kasrag nui tørguegwalmabiisrø chigucha chi tamgailø chishchig ñim kemalla pønrramig kønrrai tøga pasrabig, ²⁵ Tius kandø wabig, namun Kaigyugurri Wesrabigwan namui Señor Jesucristogurri tørguegwalmabiiba, purø nuig muguen nebua isumgaiba, mayeelaim pala asamburab ashib pasraiba, mugucha manchinrraingaig karuiba, iilan nuin kønrrai inder, manasrøngurri, møyia lata, katø managatig. Treeg kønrrun.

El Apocalipsis

Jesucristo San Juanwan torgandø ashchai kenamarig

¹ Iibe Jesucriston Tius torgandø kenamarig køn, nø nui karuig melabelan kenamartrai, tru maya yanayutø purainrrabigwan. Jesucristobe nui marøb megabig Juanwan kan ángelwan øra, kenamarig køn. ² Inchen Juanbe nø maig asigwan kerrigu isa kømø, maig kuigwan wamindan, Tiuswei wamwanba, Jesucristo maig eshkaigwanba.

³ Mayanguen tab kuig køn, tru chinetø pub attrabig pørigwan lebigwe-imbe. Katø trunun leben møra, tru maig taigwan marøbelø chigucha maya nuguen tab kuilø køn. Kaguende yandø tru pub attrabiibe pub pasran.

Juan siete iglesiameran pørøb

⁴ Na, Juanbe, Asia pirau siete iglesiameran pørar. Ka yandø tab indigwanba, katø tru chi isumgaig tab købigwanba ñimuin kønrraimab isur, Tius tru mõi ya køb, merrabsrø køb, attrabig køb, truigweinukkurrimba, katø siete espíritumera, tru Tius wamisra karub waigwei merrab pønrrabelainukkurrimba, ⁵ katø Jesucristoinukkurrimba arrubigwan. Nøbe waminchippe, maig kuigwan eshkaig køb, katø tru maya kwabelai utu nømerrig øsiirabig køb, katø nøbe pirau maya reymeraim pala nø karub pasrabig køb indan. Truibe namune undaarab, nambe kaig mariiløyu lusri latailø kuigwan nui anindøga elatsørka, ⁶ katø namune reymera latawei ashib karub pønrrønrrai mara pønsraig køn, sacerdotsmera Tius nui Møskaweyasig. ¡Tørguegwalmabiiba, maramburab mariibabe nuin kønrrai managatig! Treeg kønrrai.

⁷ ¡Au! Cristobe wañiyu arrun.

Inchen mayeelø ashen,
katø nun tru kelarrab kwanøbeløguen ashchun.

Inchen pirau maya misaamerabe
truba truba isui inchib kishchun nun ashippe.
Øø, øyeeg kønrrun.

⁸ Tru Señor Tius, Newan Maramburab Marøbiibe trendan: “Srøstriiba, Srabeibabe na kur cha, Aba, Zetaba latawei, tru mõi ya køb, merrabsrø køb, katø attrabig.”

Juan kan piab lataigu Criston asig

⁹ Na Juan, ñimui nuneg, chigøben purø trømbøig puben isumdiigu lata, katø Tius nø ashib karub wainug lata, chigúindøgucha ñimba, Jesucristoba kanbalatø pasrabig pasrabig kur. Nan kan pi tøbøtag pirø pasrabig, Patmos tainug wanrrai kegutsig wabig kur, Tiuswei wamgurrimba, katø Jesucristoimburbigwan eshkaikkurrimba. ¹⁰ Kan isrin kwaløm Espiritu nan tøga pasramisren, nai wendaube kan wam kan trompeta wanrrøb lataig nan truba mur trenchibig køn:

¹¹ —Ñi chi asigwan kan kilgayu pøra, tru siete iglesiameran ør cha, Efesomayba, Esmirnamayba, Pergamomayba, Tiaticramayba, Sardismayba, Filadelfiamayba, katø Laodiceamayba.—

¹² Inchen tru wam nan waminchibiibe muin køtashchab keesha ashene, truyube oro kandilerumera siete nørreelø pønrraptinchibig køn.

¹³ Inchen tru siete kandilerumerai tøbøtaabe kan mugøsrøn møg lataig pasraptinchibig kòn, nui kewagúibe katsig søchi kørriig keweikke. Inchen nui pechoyu pørønaibe oro kòbig kòn. ¹⁴ Turyu pusruube kan pulø isig lataig, wañi lataig puløzhig, nui kabmerabe kan nàguro lataig kòben, ¹⁵ nui srøbmerabe broncen nagu pill-lanen tørbilabig lataig pilabig kòben, nui wambe kan nu pi mullib wanrrøb lataig kòbig kòn. ¹⁶ Nui kusrmay taskube estrellamera siete sruaig, nui trigugurrimbe kan espada pinrrøba purø trøsrig tøgagig webarrubig kòn; nui maløbe nøsig tør kòptø pilamburab pilab lataikke.

¹⁷ Inchen nabe nun ashippe, nui katsigu kwaig lataig peninabig kòn. Inchen nøbe nui kusrmay tasiitøga nan trenchib estsarøbig kòn:

—Chi kørig kui inchimøta cha. Nabe Srøsrøiba, Srabeiba, ¹⁸ tru Øsig Wabig kur cha, kwain tsubig kua. Inchendø ash, chibig kòn, øsiguig war cha, managatig. Nabe kwamigwei llavimeranba, katø tru kwabelø pønrrainug llavimeranba tøgagur cha.

¹⁹ 'Inchawei ñi chi asigwane pør chibig kòn, mõi ya maig kuigwanba, katø wendøsrø maig kònrrabigwanba. ²⁰ Inchen tru estrellamera siete nai kusrmay tasigu ñi asigweimburappa, katø tru siete oro kandilerumeraimburappa tru mu asiimíg pasrabiibe øyegwan eshkabig kòn: tru siete estrellamerabe siete iglesiamerayu ángelesmera kòben, tru siete kandilerumerabe tru siete iglesiameran eshkabig kòn.

2

Efeso iglesian wam ørøb

¹ 'Efeso iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru siete estrellameran kusrmay tasigu srua pasrab, katø tru siete oro kandilerumerai utu uñib inchibiibe øyah tan cha: ² Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui maramelan mur tranrrab megaigwanba, megabig megaigwanba. Katø ñibe kaig marøbelane ka tøgagømig awentanrrab kaimab, katø truilø kømubendø, 'Cristo nøashib karua øriilø ker' chibelan, nøm treeløwein kuitashchab ñi asha, ka isapteelø kuin kui merrarrab indi ashar. ³ Katø maya kaig nebuindøgucha ñibe megabig megab, nagurrindø treegu kørørmisrmø megain kui ashar.

⁴ Inchendø nabe ñun chiyu køsrøn kalø kòn tamig tøgagur: ñibe srøsrøbe truba undaguig kuig, møimbe trunun elatsin kòn. ⁵ Inchawei mandøgurri peñibrermab isu, tru srøsrø undag kòbigwan, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawa, srøsrø marigwan mar. Treeg inchimuisruandøbe, nabe ñuimay arrua, ñui kandilerune pasrainukkurri kusramønrrun, ñi isua mørmubene. ⁶ Treeg kuindøgucha, ñibe ñuimburappe iigwan tøgagøn: Nicolaítasmera marigwane tsaliig kòben, nagu cha truilø marigwane tsaliig kur.

⁷ Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane tru øsig køm tusryu mamigwan manrrai nabe tranamønrrun, Tius nø waisrø purø tabzhiisrø tru tøbøtag pasrabigwan.

Esmirna iglesian wam ørøb

⁸ 'Esmirna iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Srøsrīg køb katø Srabeig køb, tru kwawa, katøyug øsiirab inchibiibe øyah tan cha: ⁹Nabe ñi truba truba chigøben kaig nebuinab megaigwanba, ñi waacha kuigwanba ashar cha. Inchendø ñibe waacha kømøtø, puaig køn. Katø tru 'judíos ker' chibelø ñuimburab truba truba chigøben kaig waminchen ashar cha. Inchendø nømbe treelø kømøn, nømui tulundzuni yaeløbe mayamba nømbe Satanáswein køn. ¹⁰Ñimbe kørīg kui inchimøtay, maya yana kømøwatø chigøben nebuinab pønrramigwan. Au, nugwaimandziibe møilan køben ñimui utugurri kailan keeri yau kebetønrrun, maig inchibelø køtashchab ashchab. Inchen ñimbe kwalømmera diez nemisramne truba kaig indinab melamig nebunrrun. Kwamnegatīg megabīg megau, nabe øsig køm coronan tranamønrrun cha.

¹¹Kalubaiibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe katøle kwangarunrrabīg mindisaig kønrraamøn cha.

Pergamo iglesian wam ørøb

¹²'Pergamo iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru espada pinrrøba purø trøsrīgwan srua pasrabiibe øyah tan cha: ¹³Satanás nø wamisra merrarrawa karub wainug ñibe truyu pasrabīg kui nabe ashar cha. Inchendø ñibe nai munchiwan pesannamø, tøgagøbig tøgagøb, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan elachib 'trugatiig kømur' chib pasrømøwei indig køn, tru Antipas nan elachimø pasrabīg naimburab waminchibigwan kweechib kwalømmerawanguen Satanás nø marøb uninug.

¹⁴Inchendø kan chigøsrøndø ñun kalø køn tamīg tøgagur: møiløgøsrøn tru Balaam kusrenanigwan marøbelan ñibe truyu tøgagøn cha. Tru Balaambe Balacwan øyamay martrai kusrenanig køn, Israelwei misaameran srurrengwangerub taska mari tiusmerayasīg kweetsi mamimeran mangarumba, katø møgueløba, ishumburmeraba trømbøig martrai karumba inchib. ¹⁵Katø treetøwei ñigucha ñuinug tøgagøn møiløgøsrøn Nicolaítasmerai kusrenaniilan elachig kømui inchibelan. ¹⁶Treeg købene, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirau. Treeg marmøwabe, nabe petø ñuimay arrua, nai trigu espadatøga truiløba kwayamønrrun.

¹⁷Kalubaiibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nabe tru mamīg maná taig sørig pasrabīgwan manrrai tranøb, katø kan pulø sruuzhīg tranøb indamønrrun. Incha tru sruuzhīgube kan munchi srøig pørig pasrønrrun, truigwane mugucha asiimīg tru utabiitøwei nebua ashchun.

Tiatira iglesian wam ørøb

¹⁸'Katø Tiatira iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tiuswei Nusrkai, tru nui kabmerabe kan nagurø latailø tøgag, katø nui srøbmerabe kan broncen chishtø pinømøren, tørbilabīg lataig tøgaiibe øyah tan cha: ¹⁹Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui undag købigwan køben, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan køben, ñi marøb megaigwan køben, katø chigúingucha tammay megaigwan købengue. Incha katø mømbe srøsrø lata kømø, katøguchinguen marøb megai ashar.

²⁰ Inchendø kan chigøsrøn ñun kalø køn tamig tøgagur: isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibig, tru ishug Jezabelwan ñibe tøgagømgag kuingucha ka tøgagøn cha, nõbe kusrenniitøgaba, katø chull asøska trømbøig isungaruitøgaba, tru nai marøb melabelan ishumburmeranba, møguelanba trømbøig maringarub, katø taska mari tiusmerayasig kweetsi mamimeran mangarub inchibigwan. ²¹ Nabe nune maya yana køsrøn muniiraig køn, nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrai. Inchen nõbe nui trømbøig maramigwane treeg marmønrrab katøyug isua mørøg kømuindan. ²² Au, nabe nune camayu tsunrrai kwanrrø kutsamønrrun. Katø nõba itøluløpteelane nabe truba truba trømbøig nebulø kønrrai maramønrrun, tru ishubyamisra nõmui kaig mariilan nõm isua mørmuisruandøbe. ²³ Incha katø tru mendig amøñib ureemerane nabe purø isumdiig mara, kweetsamønrrun. Nabe isuigwan lata, manrrøwan lata nabe tørguelarrab ashibig kuin kui maya iglesiamera nebua ashchun. Incha nabe ñimun møigwandøgucha ñimui mariilø maig køben, kanun kanun treeg tranamønrrun. ²⁴ Trune ñim katøgan sötø Tiatirasrø warabelø tru kaig kusrenaniilan marmøwei, Satanaskurri purø nõrrø kusreb chib tøgagúilan nebua ashmøwei inchibelane nabe ñimune trenchar: Katøgan chi peg maramibe maskucha negwanmumønrrun cha. ²⁵ Inchendø ñim tøgagøbguen indigwane na arrumnegatig elachimø, isua møra tøgaguy.

²⁶ Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe, na maig martrai karuig køben trunun srabegatig marøbigwane chu pirausrøn køben misag nõrrø pønrrabelan truilm pala mugucha mandamgaig karumigwan tøgagønrrai tranamønrrun, ²⁷ nan nai Møskai martrai tranøb lataitøwei. 'Inchen tru treeg karumigwan utabiibe tru misag nõrrø pønrrabelane kan tsandzøn pørøtsiitøga mu kurraasamgaig karub martrun, nõmune kan pirø køtsømeran lataitø pusha petab.'

²⁸ Incha katø tru tør-rrab arruben webarrub estrellan tranamønrrun. ²⁹ Espiritu iglesiameran wamindigwan, kalubaibe mør.

3

Sardis iglesian wam ørøb

¹ 'Katø Sardis iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Tiuswei siete espiritumeranba, siete estrellameranba tøgaipe øyah tan cha: Nabe ñui mariilan ashar cha. Ñibe øsiguig køn chib waminabig købendø, kwaig køn. ² ¡Kiagasrø! Chiwan køben ke pinamitø palab pønrrabelane tamar. Kaguende nai Tiuswein kabyu ñui mariiløbe newan tabig kømui ashar. ³ Inchawei kusrenaniilan ñi møra utigwane møra marøb, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirab inchi. Ñi kiagasrømuisruandøbe, kan niliig lataig nabe ñuimay arrumønrrun, ñi chu ura attrab kuinguen mørmøwatø.

⁴ Inchen køben misaamera Sardissrø kan mamdø køn nõmui kewagúilan chillig incha kømeeleø. Truiløbe naba amøñinrrun puløzheelan kewar, kaguende nõmbe øyegwanwei kenrrabelø køn. ⁵ Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe puløzheelø kenanig kønrrun. Incha nabe managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig libroyurri nui munchiwan kerramumønrrun. Incha nabe nai

Mòskawei merrappa, nui ángelesmerai merrappa, øibe nain kòn cha, nui munchiwan eshkamønrrun. ⁶ Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.

Filadelfia iglesian wam ørøb

⁷ Katø Filadelfia iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Newan Tabig, Newan Ciertonig, tru rey Davidwei llaviwan sruaig, tru nø kurene, mugucha kasrønrrab kaimab, katø nø kasrøbene, mugucha kurtrab kaimab inchai marøbiibe, øyah tan cha: ⁸ Ñi chi mariilan kerrigu nabe ashar cha. Au, nabe ñui merrab kan yaskab kura pasrar, truigwane mugucha kasramgaig. Ke trengatig nebua marøppe, marmubendø, nai wamwan møra marøb, ñibe nai munchiwan ‘ashmíg kur’ chib isømøn. ⁹ Au, nabe Satanáswei tulundzuni yauelø ‘Judíosmera ker’ chibendø, judíos kømeeelø, ka isatø inchibelan, ñui merrab tømbsønrrai indamønrrun. Incha nabe ñune undaguig kui nebua ashchun. ¹⁰ Kaguende na karuilan tammay marøbig marøb megaikkurri nagucha ñun asamønrrun chi kømønrrai pirau muba kuimburab warab misaameran maig inchibelø køtashchab asamig pirau ørøba yandø purø trømbøig puben.

¹¹ Nabe petø arrumønrrun. Ñi tabig tøgagúigwane elachimøta, ñui coronan mu katøgan merrarramønrraimbe. ¹² Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nai Tiuswei yau kan pilar lataig maramønrrun. Inchen managuen nøbe truyugurrimbe webinrramøn. Inchen nabe nuinuube nai Tiuswei munchiwan pørøb, nai Tiuswei ciuda, tru srø Jerusalén, nai Tiuswei srømbalasarøngurri kørarrubigwei munchiwan pørøb, nai srø munchin pørøb indamønrrun. ¹³ Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.

Laodicea iglesian wam ørøb

¹⁴ Katø Laodicea iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Amen, tru treeg køppe treeg, tru newan ciertonigwan eshkabig, tru Tius chiwandøgucha pølbasa maren, nømerrig trendø pasrabiibe iilan øyah tan cha: ¹⁵ Ñui chi mariilan ashar cha. Ñibe pishin kømøwei, pachibig kømøwein kòn. Pishin kui, kabe pachibig kui, treeg kuikken sølkøbsruinrrun. ¹⁶ Inchawei pishin kømøwei, pachibig kømøwei, mørøtø kurag kuikkurri, nabe nai trigugurri wennamønrrun. ¹⁷ Ñibe trendan: “Nabe puaig, truba tøga misraig, chigucha yandø palaimíg kur” cha. Inchendø ñibe uñmuinguen uñib waacha, ñiguen øyeezhig misrin kønmb asamdiig, katø waacha chiguchagaig, ashchab kaimabig, køsaatiig, øyeeg købendø, ñibe ashmøn. ¹⁸ Inchawei nabe ñun øyeeg mar tamønrrun. Nagu parra purøørig oro chishchigwan naiwan penø cha, trutøgabe puaig kønrrig cha. Katø kemeløgucha naiwan puløzheelø penø cha, ñui asr køsaatiig kørig kømndigwan kasrønrrappe. Katø ñi ashibig misramig kabyu srølamig møgucha naiwan penø.

¹⁹ Mayeelan na undaarailane øyeeg marmøta chib nabe namab, katø ichaguchib inchibig kur, søl martrai. Maig isuppe, treegwan martrab kandø isua, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirau. ²⁰ Au, nabe yaskabu wamab pasrar. Møikkøben nai wamwan møra, yaskabwan kurene, nuinug kebya, nabe nøba maben, nøbe naba manrrun.

²¹ Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane na wamisra karub wainug naba wanrrai tranamønrrun, maig kuindøgucha na truyu pu-raarrub arrua, nai Møskaimba nø wainug wamisrøb lataitøwei wamig kønrrai. ²² Kalubaike mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.—

4

Tiuswan srømbalasreelø truba truba tabig waminchib

¹ Øyeelø chab puraiben, na ashene, kan yaskab srømbalasrø kurig pasraptinchibig køn. Inchen kan wam trompeta wanrrøb lataig srøtø tru na møriibe nan øyah waminchib trenchibig køn:

—Yusrø nebamø cha; iilai wendau purainrrabigwan na ñun kena-martrumøn— cha.

² Inchen tru urastø Espíritu nø nan tøga pasramisren, srømbalasrømbe tru karub wamisra wamig kan pasrig pasrai nabe ashibig kur. Inchen truyube kan mugøsrøn wabig køn. ³ Inchen truyu wabiibe kan jasje sruuba, cornalina sruuba lataig købig køn. Inchen tru nø waim pøtøgatanbe kan køshømbøtø kan esmeralda srug latazhig pasrabig køn. ⁴ Tru wamisra karub waim pøtøgatanbe wamisra karub purrailø katøgan veinticuatro pønrrai ashibig kur. Truiløyube kølli misaamera veinticuatro purrabelø køn, puløzheelø kewar, nømui turyube corona orotøga mariilø petsargue. ⁵ Inchen tru nø wamisra karub wainug truyugurrimbe sre pilabelø køben, wamera køben, palaig trashibelø køben webambubig køn. Katø tru karub waig merrappe lámparamera nag pilabelø siete pilab pønrrabig køn, truiløbe tru Tiuswei siete espíritumera køn. ⁶ Inchen tru karub waig merrappe kan mar wabig køn, pigriu tørguelarrøzhig lataig.

Tru karub wainug pøtøgatanbe merrabmayba, wendaumayba, pinrrø mendamayba pibgatø øsiguelø pønrrabelø køn, truiløbe merrabmayba, wendaumayba kabmeratø netseelø. ⁷ Inchen tru øsiguig srøsriibe kan león lataig køben, tru wendauibe kan toro lataig køben, katø tru wendauibe kan møwei malø lataig køben, tru pib kønrrabyuibe kan wasrø pala uñib lataig købig køn. ⁸ Inchen tru pibgatø øsigueløbe møitøgucha kwaldzariimera seisbatø tøgar, truiløbe wambiimay, umbumay kabmeratø netseelø, yem kwaløm øyah tamigwane pinømø, trenchibelø køn:

“Newan tabig, newan tabig, newan tabig

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig;
tru købig, mõi ya wabig, tru attrabig” chib.

⁹ Tru managatig øsig wanrrabig, tru karub wainug wabigwan, tru pibgatø øsiguelø maya nuguen tab kønrrun chib, tabig kui asha tab inchib, ungwa, ungwa chibelø køn. ¹⁰ Incha trendaimørig tru kølli misaamera veinticuatroeløbe nui merrab tømønnsrøb sraløptø sraløbelø køn køriibala tabig waminchab tru managatig øsig wabigwan. Incha nømui coronam-eran tru nø karub wainug merrab trenchib petabelø køn:

¹¹ “Señor namui Tius,

ñibe maya nuguen tabigwanba,
tabig kui asha tab indigwanba,
maramburab maramigwanba
utambuawei utønrrabiibe ñi køn chib,
kaguende chiwandøgucha kerrigu ñi marig kuimba,

Ñi treeg kønrrai isuikkurri treeg mariilø,
treeg pønrran” chib.

5

Ubisha-unø kilgawan kurøb

¹ Incha tru wamisra karub wainug wabigwei kusrmay taskube kan libro palamay umbumay pørigwan nabe srua wai ashibig kur, trube siete sellostøga melsra kasraig. ² Inchen kan ángel maramburab maramig tøgag truba mur trenchib payibig køn:

—Sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb, ¿treegwan martraptiig tabiibe mu kerah? — cha. ³ Inhendø ni srømbalasrø lata, pirau lata, pirø umbu lata tru libron kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbu pørigwan maig køtashchab trawashchaptiibe mu kawein købig køn. ⁴ Inchen nabe truba kishibig kur, kaguende tru libron kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbumay pørigwan maig køtashchab trawashchaptiibe mu kawein køben. ⁵ Inchen mõikkøsrøn tru utuig kan kølli misaabe nane trenchibig køn:

—¡Kishmøta! cha. ¡Ash! cha. Tru León Judáwei misag sötøyugurriig, tru Davidwei misagugurri arrubiibe nun tru ashig kømui inchibelan nømun kerriguwan chi inchaingag kanawa kørrømarøb pureb yaig køn cha, sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb inchabig.—

⁶ Inchen tru karub wainuube kan ubisha-unø kweetsig købig lataig asønabendø, katøle kurra pasrai ashibig kur, tru pibgatø øsiguelaimba, kølli misaameraimba tøbøtaabe. Tru Ubisha-unøbe siete kigulmeraba, siete kabmeraba tøgag købig køn. Inchen tru kabmerabe tru Tiuswei siete espíritumera købig køn, tru pirau ørøba truørø øriilø. ⁷ Inchen nøbe arrua, tru karub wainug wabigwei kusrmay taskugurri libron utabig køn. ⁸ Inchen ø libron utøbene, tru pibgatø øsigueløba, tru veinticuatro kølli misaamerababe tru Ubisha-unai merrab tømønøsrøb sraløptinchibelø køn. Møitøgucha arpa sruartø, katø oro copamera may irrabzhiitø netsig sruar købig køn. Tru may irrabzhiibe Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilø truig købig køn. ⁹ Katø kan cantaig srøig øyeeg cantabelø køn trenchib:

“Libron uta, sellomeran kølsrøb inchabiibe

ñitøwein køn chib.

Kaguende ñibe kweetsig kua,

ñui anindøga namune Tiusweyasig ñi penig køn chib,

chi misaamerandøgucha,

chi wam waminchibelandøgucha,

chi misag sötømerandøgucha,

misaamera nørrø pønrrabelø

chu pirausreelandøgucha.

¹⁰ Incha ñibe nømune namui Tiusweyasig reymera latawei karub purrabelø kønrraimba,

sacerdotesmera kønrraimba mara purrønne,

nømbe pirau karumburab karunrrun” chib.

¹¹ Incha katø na ashene, tru karub waim pøtøgatanbe ánglesmera truba nørrø pasrabigwei wamwanba, tru øsigelai wamwanba, tru kølli misaamerai wamwanba mørøbig kur. Truiløbe purø nørrø køptø, millones y millones købig køn. ¹² Incha truba truba mur trenchibelø køn:

“Tru Ubisha-unø kweetsig købiibe

tru maramburab maramigwan køben,

chiwandøgucha palømø, tøgagúigwan køben,

muguen nebua kusremgaigwan køben,

maramburab maramigwan køben,
 tabig kui asha tab indigwan køben,
 tǝrguegwalmabigwan køben,
 purø tabig wamindigwan køben,
 utambuawei utǝnrrabiibe ñitøwein køn” cha.

¹³ Incha katø tru srømbalasrø lata, pirau lata, pirø umbu lata, maryu lata tru chigurrimbunø Tius marig øsiguig pǝnrrabeløbe øyah taig mǝrøbig kur:

“Tru wamisra karub wainug wabigwanba,
 katø tru Ubisha-unanbabe,
 tru purø tabig wamindiiba,
 tabig kui asha tab indiiba,
 tǝrbilabiiba, maramburab maramibabe,
 managatig patsømiig nuin kønrrain” chib.

¹⁴ Inchen tru pibgatø øsigueløbe trenchibelø køn: “iTreeg kønrrun!” chib. Inchen tru kølli misaamerabe tǝmbønsrøb srala, køriibala Tiuswan tabig waminchibelø køn.

6

Tru siete sellosmera

¹ Inchen tru srøsrø sellon Ubisha-unø kølsra, kuren, na ashene, tru pibgatø øsiguelai utuig, mǝikkøsrøn kan wam palaig trashib lataig truba mur trendaig mǝrøbig kur:

—iAmø!— chib.

² Inchen na ashene, kan pulø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truigwan itǝgwana wabiibe nui taskube kan arco sruaig købig køn. Inchen nune petsamig kan corona tranen, nun ashig kømui inchibelan kerriguwan chinchaingaig kanawa kørrømarøb pureb yaig køn, katø kanabig kananrrab.

³ Inchen Ubisha-unø tru pamay kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru øsiguig srøsrøigwei wendauibe nane:

—iAmø!— chibig køn.

⁴ Inchen katøgan kaulli webiptinchibig køn, piguiig. Inchen truyu itǝgwana wabigwane pirau muba kuimburab ambumay, imay tab waramigwan kerranrrai nune mu katǝnrraingaig treegwan martrai tranig køn, kangurriin kangurri kwetchai. Katø nune kan truba nu espadagucha tranig køn.

⁵ Inchen Ubisha-unø tru pǝn kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pǝn kønrrabyu øsiguiibe trendaig mǝrøbig kur:

—iAmø!— cha.

Inchen na ashene, kan yalø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itǝgwana wabiibe tasigube palansa sruaig købig køn. ⁶ Inchene tru øsiguelai utube kan wam øyah taig nabe mǝrøbig kur: “Mawa, mawa marøb megaig anbe tirigu pa libra penam netø køben, katø mawa, mawa marøb megaig anbe cebada seis libras penam netø kønrrun cha. Inchendø aceitenba, vinonbabe mindishinrrab kømø” cha.

⁷ Inchen Ubisha-unø tru pib kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pib kønrrabyu øsiguiibe trendaig mǝrøbig kur:

—iAmø!— cha.

⁸ Inchen na ashene, kan pulø øskø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itǝgwana wabiibe, “Kwamig” cha wamig køben, tru wendaube, tru

kwabelø pønrraig, “Hades” cha wamig, truig arrubig køn. Inchen tru i parwane maramburab marøb kweechib martrai traniilø købig køn es-padatøga køben, parøtøga køben, kaig kwanrrømeratøga køben, kau umbu namig animalmeratøga køben pirø muba kuimburab pib millonesyube millonbatø, pib milyube milbatø, kwetchai.

Trattrøgatø kønrrabyu selloba, seis kønrrabyu selloba

⁹ Inchen Ubisha-unø tru trattrøgatø kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, tru Tiuswei wamgurrimba, Tiusweimburab eshkaikkurrimba kweetsilai mōsiimerane altar umbu ashibig kur. ¹⁰ Inchen truiløbe mur trashib trenchibelø køn: “Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig, newan tabig, newan ciertonig, ¿tru pirau warab misaameran maig maramigwan asha marøb, namui ani lusigwan ulø payib indamigwane, chu uraskatig munugunrrab?” cha.

¹¹ Inchen nōmune kanun kanun kemig puløzheelø tranabe: “Maya yanatø katøguchi ka israb munuguy chibig køn, ñimui nunelø Cristoiwan ñim lataitøwei marøb melabelan treetøwei kweetsiilø nemisramnegatig.”

¹² Inchen Ubisha-unø tru seis kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, purø trømbøig mur pirø kønøben, pørrbe ¡katø! yaliig misrøbig køn, kan yalø llensu lataikke. Inchen pølbe kerriguba ani lataig misrøbig køn. ¹³ Inchen estrellamerabe srømbalærøngurri pirausrø kørrabelø køn, kan higuera tusr nui srabe higos niguiizheelan mur isig icha kørrøsrkøb lataitøweingue. ¹⁴ Inchen srømbalabe kan kilga kirrøb lataitø pinøben, nørrø tunmeraba, katø pi tøbøtag pønrrab pirømeraba truiløbe mayamba nōm pønrrainukkurri nøørøsrø malsrailø købig køn. ¹⁵ Inchen pirau reymera køben, nørrø kusreb møguelø køben, maya suldaumeraim pala ashib karub pønrrabelø køben, puarmera køben, mas nørrriig marøbelø køben, karuindiig melabelø køben, karuindiig melømeelø køben, søteeløba pirø trabmerayuba, nørrø tunmerayu tru nørrø srug utuwanba trubabelø køn. ¹⁶ Incha tunmeranba, peñameranba trenchib trashibelø køn:

—¡Namuim pala itøgørrørray! cha. Tru karub wainug wamisra wabigwei maløwanba, tru Ubisha-unai purø trømbøig namig købigwanba ashmønrrab sørørray chib. ¹⁷ Kaguende tru purø trømbøig kørig kømdiig nō namig wam kwaløm puin køn cha. ¿Kan treegube mu kuim pasramisra pasramdiig kønrrab kø?— chibelø køn.

7

Israel misaameran 144.000-wan Tiuswein kui asamdiig kønrrai mar-cailø

¹ Øyeeg chab puraiben, nabe pibgatø ángelesmera pørr kal-labgatømay køben, pørr kebibgatømay køben, kandarøgatømaysrøn køben, imay-gatømaysrøn køben, pirau pib palø pønrrai ashibig kur, tru pib paløygurri isig ichib webarrubigwan pirau lata, maryu lata, chi tusrmerandøgucha isig ichimønrrai katab. ² Inchen katøgan ángel, pørr kal-labgatøsrøngurri nebarri ashibig kur. Truibe Øsig Wab Tiuswei marcan sruaig tru pibgatø ángelesmera pirøwanba, marwanba mindishinrrab maramburab maramigwan utabelan mur trashib trenchibig køn: ³ —Pirøwan lata, marwan lata, tusrmeran lata mindishimøtay cha, namui Tius tru marøb melabelan nuilø kui asamdiig kønrrai nōmui kappalømerayu chab mar-camnegatig.—

⁴ Inchen tru marcailø mam køn chitamørtrab na mørene, 144.000 mil køn, chibig køn, tru doce nusrkalø Israelweinukkurri nørøø karrab misaamera,

⁵ Judáweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Rubénweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Gadweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁶ Aserweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Neftaliweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Manasésweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁷ Simeónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Levíweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Isacarweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁸ Zabulónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Joséweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Benjaminweinukkurri karrab misaamera 12.000 køn taig mørøbig kur.

Truba truba nu misag sötø puliig kewar

⁹ Øyeeg chab puraiBen, na ashene, mømibe tru wamisra karub waigwei merrappa, tru Ubisha-unai merrappabe misag purø nu, muguen mundzangaig pønrrabelø køn, misaamera nørøø pønrrabig chu pirausreelø køben, nørøø kanbalatø warabelø chi misaamera køben, peg peg misag sötømera køben, peg peg wam waminchib misaamera købengue. Truiløbe puløzheelø kewar, tasigube palma ishiimera sruar, ¹⁰ mayeeløba trenchib mur trashibelø køn:

“Kaigyugurri wesraibe namui Tius,

tru wamisra karub wainug wabigweinukkurrimba,

tru Ubisha-unainukkurrimba arrubig køn” chib.

¹¹ Inchen maya ángelesmerabe tru karub wainuuba, kølli misaameraimba, tru pibgatø øsiguelaimba, truilaim pøtøgatan pønrrøwa, tru karub waigwei merrab piraugatig tømboønsrøb srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib,

¹² trenchibelø køn:

“¡Treeg kønrrun! cha.

Purø tabig wamindiiba,

tørguegwalmabiiba,

muguen nebua kusremgaiba,

maya nuguen ungua, ungua taiba,

tabig kui asha tab indiiba,

maramburab mariiba,

mugucha chindamgaiba,

iiløbe managatig namui Tiuswein kønrrain chibelø køn.

Treeg kønrrun.”

¹³ Inchene møikkøsrøn kan kølli misag nan payibig køn:

—¿I puløzhig kewarbe mumera køh? cha. ¿Chugurri amrruh?— cha.

¹⁴ Inchene nabe:

—Nai Señor, ñibe asha pasrainrrabguen — chibene, nøbe nan trenchibig køn:

—Iiløbe tru purø trømbøbig isumdiigugurri purørruwar køn cha. Nømbe nømui keilan tsarar, Ubisha-unai anindøga puløzhig marar køn cha.

¹⁵ Treekkurri nømbe Tius tru wamisra karub wainug merrab pønrran cha.

Yem, kwaløm nui tab yau nuyasig marøb pønrran cha.

Inchen tru karub wainug wabiibe,

nømuim pala nø sötø pasraitøga

nømun chinchimønrrai ashchun cha.

¹⁶Yandø nømbe parøgwai mørmøwei,

pimulgwai mørmøwei, pørr pati mørmøwei,

kabe katøgan pekkurri pachig kui mørmøwei inchun cha.

¹⁷Kaguende tru wamisra karub wain tøbøtag Ubisha-unø pasrabiibe

nømune kan ubishameran lataig ashib pera pasrøwa,

tru øsig kømigwan tranøb pigabmerasrømay pera inrrun cha.

Inchen Tiusbe nømui kabmerayu kappiwan pinømørtrun— cha, trenchibig køn.

8

Tru siete kønrrabyu sellø

¹Ubisha-unø tru siete kønrrabyu sellon kølsra kurene, srømbalasarømbe kan media ura wasrønzhig kørrømisrøbig køn.

²Inchene ángelesmera sieteelø Tiuswei merrab pønrrai ashibig kur. Inchen nømune siete trompetas tranøbig køn. ³Inchen katøgan ángel arruabe, tru altar keta pasramisrøbig køn, truiibe may irrabzheelø pusramig, orotøga marigwan mutaig. Inchen nune may irrabzheelø truba nu tranøbig køn, tru mayeelø Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilan tru may irrabzhiibamara, tru wamisra karub waigwei merrab tru altar orotøga marig pasrabiibala tranrrai. ⁴Inchen tru may irrabig patig naguishba, Tiuswei misaamera tru nøba wamindiiløbabe Tiuswei merrab nebibig køn tru ángelwei tasigugurri. ⁵Inchen tru ángelbe tru may irrabzhig pusrigwan muta, tru altaryugurri trøsr naarrøsrwan netsøgana, pirausrø pinøguchene, palaig trasamba, chi wanrringuen møramgaig wanrramba, sre pilamba, pirø kønamba inchibig køn.

Trompetamera siete

⁶Inchen tru ángelesmera sieteelø tru siete trompetameran sruarbe urrønrrab yandø tamara pønrramisrøbelø køn.

⁷Inchen tru srøsrø ángel nui trompetan urrøbene, sre srug naaba, anima lindsaig arruben, pirau trunun kørrøbetig købig køn. Inchen truørø pirøbe muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø tusrmera treetøwei pirø muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø mayam pumera pillizheelø chigucha chishtø pachibig køn.

⁸Inchen tru ángel pagatø kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan purø nu tun ørøba naarab lataigwan maryu keguchene, marbe tøbøtag lutau ani misren, ⁹truyu øsig purrabeløbe tøbøtag lutau chab kwaben, katø tru maryu barcomera maya købiibe tøbøtag lutau chab pinabig køn.

¹⁰Inchen tru ángel pøn kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan truba nu estrella srømbalasarøngurri nu nag tulu lataig naarab peñippe, pimera kuimørig nørrø pimeran køben, katø kølømø pi kal-labzheelan køben, mayamba pøngatøyu partø, partø ka kørrømisren, kane itøbenig kørrømisrøbig køn. ¹¹Tru estrellabe Ajenjo munchi købig køn. Inchen pimera tru pønyu kanun itøbenimburappe, larrø trømbø møbgølig misren, misaamerabe tru møb pimeragurri truba truba nørrø kwabelø køn.

¹²Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, nøsig lata, katø pøl lata tøbøtag lutau mindisailø kørrømisren, katø estrellamera chigucha maya købig tøbøtag lutau mindisaig pilømeelø kørrømisrøbig køn, yem lata, kwaløm lata pib urabatø purø løstiiig kønrrai.

¹³Inchen na møyimbe ashene, kan wasrø srømbalawan llirab arri mørøbig kur, mur trashib, øyah chib: “¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Pirau warab misag waachameran maig kørnrer! chib, tru katøgan pøngatø ångelesmera trompetan urrøbene.”

9

Tru trattrøgatø kørnrabyu trompeta

¹Inchen tru ångel trattrøgatø kørnrabyuig nui trompetan urrøbene, kan estrella srømbalasarøngurri pirausrø peni ashibig kur. Inchen tru estrelane tru purø trømbø umbu trabyu llaviwan tranig køn. ²Tru purø trømbø umbu trabwan kurene, truyugurrimbe naguish kan nu hornoyugurri lataig nebarrubig køn. Inchen nøyiiba, pala srønzhig chishchig pasrabiibabe tru trabyu naguishkurri løstørabig køn. ³Inchen tru naguishyugurrimbe chapullmera piraumay werruben, truilane pirau alacrånmera lataitøwei mu chindamgaig martrai tranig køn. ⁴Incha truilane pirau puwan lata, kauwan lata, chi tusrwandøgucha mindishimønrain karuig køn, tru Tiuswei sellon kappaløyu chiga misaamerandø mindishinraingue. ⁵Inchendø kweechippe, kweechimøtø, trattrø pøl ørøba purø trømbøig pusrkwaig melønrrain købig køn. Inchen tru pusrkwabiibe misagwan kan alacrån kwanen pusrkwabig lataig købig køn.

⁶Inchen tru kwalømmerawane misaamerabe kwamigwane labendø, chinchagucha kwanrrab kaimanrrun. Kwag kuimbe inchendø, kwamibe nøyuinukkurrimbe tarømisrtrun.

⁷Tru chapullmerabe kaullimera guerrayu kwayamig tamariilø lataig asønabelø købig køn. Nøyui turyube orotøga marig latailø corona petsar købig køn. Inchen nøyui maløbe kan misag malø latailøgue. ⁸Inchen nøyui pusruube ishuwei lataig køben, nøyui trugulmerabe kan leónwein trugul lataig tøgar købig køn. ⁹Nøyui asrwan merramay chinchimønrrai katabig kan tsandzøn lataig tøgar, katø nøyui kwaldzarig ichen wanrrøbiibe, kan guerrayu kwananrrab carretillameran kaulli sötø srualulen wanrrab lataig trømbøig wanrrabig køn. ¹⁰Inchen tru mørmerabe kan alacrånwei lataig køben, katø kalmerna kwanøbig tøgar købig køn. Inchen nøyui mørmerayube misaameran trattrø pøl ørøba maramburab marøb mindisamig tøgar købig køn. ¹¹Inchen nøyun ashib karub pera pasrabiibe, tru purø trømbø umbu trabyu ångel købig køn, hebreamaybe Abadon munchi køben, griegomaybe Apoliøn munchi.

¹²Tru i trømbøig kørig kømdiig srøsriibe chab puraiben, katøgucha trømbøig kørig kømdiig attrabig par palabig køn.

Seis kørnrabyu trompeta

¹³Inchen tru ångel seis kørnrabyuig nui trompetan urrabig køn. Inchen Tiuswei merrab pasrabig orotøga mari altaryu, tru pibgatø kigulmerayugurrimbe kan wam webarri mørøbig kur, ¹⁴tru seis kørnrabyuig trompeta srua ångelwane trenchib:

—Tru pibgatø ångelesmera Eufrates nu pi menda lusrig pønrrabelan lelachi— cha.

¹⁵Inchen tru pibgatø ångelesmeran ke yandø treeg pumweimba, tru kwalømweimba, tru pølweimba, tru pilaweimba treeg martrai tamariilø pønrrabelan pirau muba kuimburab maya misag pasrabigwan tres milyu milbatø kwetchai, tru ångelesmerane elatsiilø købelø køn. ¹⁶Inchen tru suldaamera kaulli palartø doscientos millones køn taig mørøbig kur.

¹⁷ Pøs øyamay nan piab lataigu øyeeg kenamisren kaullimeran øyeeg ashar: tru itøgwanarbe nømui asrwan merramay chinchimønrrai katabi-ibe, nag lata piguig køben, pillizhig køben, øskøig azufre lataig køben tøgar købig køn. Tru kaullimerai turmerabe leónmerain tur latailø køben, nømui trigurrimbe naaba, naguishba, azufreba webarrubig køn. ¹⁸ Inchen pirau muba kuimburab misaamera pøn millonyube millonbatø kwaben, pøn milyube milbatø kwabig køn, tru i pøngatø trømbøig naaba, naguishba, azufreba kaullimerai trigugurri webar-ruben. ¹⁹ Pøs tru kaullimera mu chindamgaig maramig tøgagúibe nømui triguba, mørryuba pasrabig køn. Kaguende nømui mørrmerabe ulmera latailø turmera tøgar købig køn, truiløtøga misaameran mindishibelø.

²⁰ Inchen misaamera tru i øyeeg trømbøig chab puraiben, kwamø kørromisrøbeløbe øyeeg puraibenguen nømui taska mariilan treeg marmønrrab isua mørøb elachimeelø køn, tru kwaimandziimeran køriibala tabig wamindamigwan lata, nømui taska mari tusmeran lata, tru nøm orotøga mariilan lata, tsandzøn andøga mariilan lata, broncetøga mariilan lata, sruutøga mariilan lata, tsiitøga mariilan lata, truilan elachig kømub, truiløbe ashmøwei, mørmøwei, ammøwei inchibelan. ²¹ Katø kweetsamigwan lata, misag wanna trømbø maramelan lata, møgueløba, ishumburmeraba trømbøig maramigwan lata, nilamigwan lata treeg marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirameelø køn.

10

Angel kan libro-unan sruaig

¹ Inchen katøgan ángel maramburab marøbig srømbalasarøngurri kørraarrubig køn. Truibe wañindøga pinøgasraig, tur palabé kan køshømbøtø tøgáig, nui maløbe kan nøsig lataig pilabig køben, nui srøbmerabe ølneb kan nag pilabig lataig købig køn. ² Taskube kan libro-unan kura sruaig pasrabig køn. Incha kusrmay srøbwane mar pala punappe, atsimay srøbwane pirau puna pasramisrøbig køn. ³ Inchabe truba mur trashibig køn, kan león trashib lataikke. Inchen tru trashibene, siete palaig trashibeløbe tru trasaigwan treetøweih trashib løtabelø køn. ⁴ Inchen tru siete palaig trashibelø chab waminchen, nabe pørtrab inchene, srømbalasarøngurri nane kan wam treeg mørø waminchibig køn:

—Tru siete palaig trashibelø wamindigwane pørmøtø, ñuinetø esegau — cha.

⁵ Inchen tru ángel mar palaba, pirø palaba na pasrai asiibe kusrmay tasigwan srømbalaneb kusrawabe, trenchibig køn:

⁶ “Srømbalawan lata, truyu pønrrabelan lata, pirøwan lata, tru pirau pønrrabelan lata, marwan lata, truyu chine purrabelan lata marøbig, tru managatig øsig wabikken ashen, truigwei merrab trendamønrrun cha: Yandø mas srarrønrraamøn cha. ⁷ Pøs tru ángel siete kørnrrabyuig trompetan urram kwalømmerra puben, urrab pølbasrene, Tiuswei chigøben maramig søriilø pønrrabeløbe yandø marig kørromistrun cha, tru nui marøb melabelø tru nø maig karuigwan eshkabelø maig eshkaig, treeg.”

⁸ Tru srømbalasarø wam na møriibe nan katøyug waminchib trenchibig køn:

—Inrrø cha. Incha tru ángel mar palabra, pirø palabra puna pasrabig lataig libro-unø kura srua pasraigwan utø— cha.

⁹Inchen nabe ángelweimay ya, tru libro-unan tranrra chibene:

—¡Cha! chibig køn. Inchabe, ¡Ma! chibig køn. Ñui trigube kuizhig miel lataig kua, ñui patsaube møbig misrtrun— cha.

¹⁰Inchen nabe tru libro-unan ángelwan uta, mabene, nai trigube kan miel lataig kuizhig købendø, na chab mabene, nai patsaube larrø møbgølig misrøbig køn. ¹¹Inchabe nane trenchibelø køn:

—Ñibe misamera nørrø kanbalatø warabelanba, misag nørrø pønrrabelanba, peg peg wam waminchib misaameranba, reymeranba Tius maig eshkanrrai karuigwan treeg kønrrun chib katøyug eshkamig nebunrrun— cha.

11

Tiusweimburab maig kuigwan eshkabelø pailø

¹Incha nane kan caña, unaasin tsig lataig tranabe, trenchibig køn:

—Kurra, Tiuswei yawanba, tru altarwanba unaasha, katø truyu Tiuswan køriibala tabig waminchibelan munchi cha. ²Inchendø Tiuswei yau, tru yawambigwane unashmøta cha. Kaguende judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelan tranig pasran cha. Truiløbe tru Tiusweindø tarø mari ciudadwane pøn pila y tøbø pilaba itølulrab køn cha. ³Inchen nabe pailø naimburab maig kuigwan waminchibelan øramønrrun cha, eshkanrrab amrrai. Truiløbe yaliig trøsrkøleelø kewar kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne naimburab eshkab waminchun— cha.

⁴I tru pailø naimburab maig kuigwan waminchibeløbe, tru pagatø olivo tusrmera køb, tru pagatø kandilerumera køb køn, Tius pirøwan nø ashib karub pasrabigwei merrab pønrrabelø. ⁵Møikkøben chigøben nømum kaig martrab inchene, nømui trigugurrimbe nag webarringarua, nømune kerrigu chishtø parrøbelø køn. Møikkøben nømum mindishinrrab inchibeløbe øyeeg kwamig nebunrrun. ⁶Tru Tiusweimburabigwan eshkabeløbe srømbalawan kasramig maramburab martrabelø køn, nøm Tiusweimburabigwan eshkab amønib kwalømmerawan sre pumønrrai. Katø treetøwei pimerangucha anim pimera misrtrai marøg købene, anim pimera martrabelø køn. Katø pirøwangucha kaig nebunrrai, kaig kwanrrømera køben, kaig pølømmera mindishinrrabelø ørtrun, nømum mammay mindishig køben mindishinrrai.

⁷Yandø tru Tiusweimburabigwan maig kuigwan nøm chab eshkabene, tru purø trømbø umbu trabyugurri animal purø trømbøgølig nebarra nømba kwayam lawa, nø kanawa, truilane kwetchun. ⁸Inchen kwailai asmerabe ciudayu mayeelø llirai mayu waramisrtrun tru nømui Señorwan kurusyu mesraig nu ciudayu, truiibe Sodomaba, Egiptoba lataig asønabig køn cha waminug. ⁹Inchen misag nørrø kanbalatø warabeløba, peg peg misag sötømeraba, peg peg wam waminchibeløba, chu pirausreelø køben misag nørrø pønrrabeløba, truiløbe pøn kwaløm menrra tru kwailai asmerane ashib kønrrun. Incha truilai asmerane sørinrrabmerayu sørøbashmønrrun. ¹⁰Inchen misaamera pirau warabeløbe tru kwaig warabelaimburab truba truba kasraarawa, kasrag købiitø kangurain kangurri ketiilø ørtrun, kaguende tru pailø Tius maig karuigwan eshkabeløbe tru nømune mumaygucha kømíig ¡katø! isua møra melønrrai marøbelø kuikkurri.

¹¹ Indiibe pøn kwaløm menrrayube øsig kømig Tiusweinukkurri ar-rubig nømuintug kebiben øsiiranrai Tius nømun urrøben, katø kurra, pønramisrøptinchen, mayeelø ashibelane purø trømbøig kørig købig arru-big køn. ¹² Inchene tru pailøbe srømbalaserøngurri kan wam truba mur wamindi mørøbelø køn, trenchibig: “Yusrø nerruy” cha. Inchen nømun ashig kømui inchibeløbe ashibelø køn, nømbe kan wañiyu srømbalaserømay nebamben. ¹³ Inchen treeg puraibendø, kan truba mur pirø kønabig arrubben, tru pirø kønabikkurri ciudayu yamerabe milmørig cienbatø kegørrabig køn. Inchen treegu misaamera siete mil kwabelø køn. Inchen kwamø kørromisrøbeløbe truba trømbøig kørig kuilø, Tius srømbalaserø wabigwan truba truba tabig waminchibelø køn.

¹⁴ Srøsrigwei wendauig trømbøig chab puraibendø, tru kørig kømduig pøn kønrrabyuibe petø attrun.

Tru siete kønrrabyu trompeta

¹⁵ Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, srømbalaserømbe wamera purø mur trenchibelø køn:

“Pirau reymera nøm ashib karub tøgagüiløbe namui Señorweimba, nui Cristoimba misran cha.

Inchen nømbe managatig ashib karub wanrrun” cha.

¹⁶ Inchen tru kølli misaamera veinticuatroelø tru nøm karub purrainug Tiuswei merrab purrabeløbe pirau tømønserøb srala, Tiuswan kørriibala tabig waminchib, ¹⁷ trenchibelø køn:

“Mayanguen ungwa, ungwa,

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig,
møi ya pasrabig, katø manawei købig.

Kaguende ñui purø nuig maramburab mariitøga
ñibe ashib karub pølbasran cha.

¹⁸ Misaamera nørø pønrrabeløbe truba truba namig kurrig køn cha.

Inchendø ñui purø trømbøig namig købig pub,

katø tru kwabelan maig kønrrabigwan asha maramikkucha yandø pub
indin køn cha.

Inchen ñui marøb melabelø

tru ñi maig karuigwan eshkabelanba,

katø tru ñui misaameranba,

ñui munchiwan kaig kui lataig maramigwan køriguelanba,

nørø kusrebelanba, treeg kømeealanba,

truilan truburø ketamikkucha puin køn cha.

Trugurri pirøwan mindishib pinishibelangucha pinisamig puin køn”
cha, trenchibelø køn.

¹⁹ Inchen Tiuswei ya tru srømbalaserø pasrabig kurene, tru israelitas-meraba Tius acuerdo marig, tru arcabe, truyu kena pasrabig køn. Inchen palaig pilabelø køben, wamera køben, palaig trashibelø køben, katø kan truba mur pirø kønabig køben, purø trømbøig sre srug pubig køben arrubig køn.

12

Ishuuba, dragonba

¹ Inchene srømbalaserømbe kan truba nuig chigøben kønrrab kuitamab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan ishug nui asrwan pøsrøga pinøbuli lataig, srøb umbube pølwana tøgag, turyu corona estrellamera doce tøgag

petsaig købig køn. ² Tru ishuube kwanrriig kua, yandø unø tammisrtrab trømbøig pusrkwai inchib, truba trashibig køn.

³ Inchen srømbalårøbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan dragon piguiig purø nuig, turmerabe siete tøgag, katø kigulmera diez tøgag, turmørig tabzheelø petsartø købig køn. ⁴ Incha srømbalårø estrellamerane kanbalø ørøba nui mørørtøga srua, tøbøtag lutau pirau pinøbetabig køn. Incha tru dragonbe tru unø tammisrtrab ishuweim pinrørgue pasramisrøbig køn, tammisren latatø unan manrrab. ⁵ Inchen tru ishuube kan møg-unø tammisren, triube misag nørø pønrrabelan chuelandøgucha ashib karuppe, kan tsandzøn pørøtsigwan srua pasramisra mu kurraasamgaig karub martrabig købig køn. Inhendø nui nusrkawane kerrappa, Tiusweimayba, nø wamisra karub wainuumayba nune srua yaig køn. ⁶ Inchen ishuube mu misag warab waraimørømay luløbig køn, tru ishug tsumig Tius tamara pasrisrømay, kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne trusrø mannøb tøgagønrrai.

⁷ Inchen trugurrimbe srømbalårøbe Miguel nui ángelesmeraba purø trømbøig kwayabelø køn tru dragonba. Inchen dragonbe nui kaig ángelesmeraba kwayabendø, ⁸ chinchaguen kanab kwayanrrab kaimaben, yandø trugurri srømbalårøbe nømuimbe yandø chu pønrramikkaig patsabig køn. ⁹ Inchen tru purø nu dragon, tru merrabsrø ulwane pinøgutsig køn, truigwane nugwaimandzig cha wamamba, Satanás cha wamamba indigwan, tru pirau maya misagwan kegørrørskøbigwan. Truigwane nui kaig ángelesmeranbañau pirau pinøbusrig køn.

¹⁰ Inchen nabe srømbalårø kan wam truba mur trendaig mørøbig kur: “Møimbe yandø kaigyugurri wesraiba, katø maramburab maramiba, namui Tius nø ashib karub wamiba, katø nui Cristo mu mandamgaig karub marøb wamiba puin køn cha.

Kaguende Satanás Tiuswei merrab yem, kwaløm namui nunelan ‘yeeg kailø køn’ chib,

‘øyeeg marøbelø køn’ chib pasrabigwane pinøgutsin køn cha.

¹¹ Namui nuneløbe tru Ubisha-unai aningurrimba, nøm Tiuswei wamwan wamindikkurrimba kanawa pønrramisran cha.

Kwamig nebubene, kwanrraptø pønrraig køn cha, nømbe øsig kømigwangøba isumøtø.

¹² Inchawei trekkurri, srømbalameraba, katø kerrigu truyu pønrrabelø chigucha truba kasraaray cha.

Inhendø ñnusiama, pirau chi øsig købelø lata, marmerayu lata øsigueløbe chincher! cha.

Kaguende nugwaimandzig ñimuimay ke ne namig kuin kørrayan cha,

nui llirab unamibe yana unamig kømønrrab kuimba.”

¹³ Inchen dragon nune pirausrø pinøgutsi mørabe, tru ishug møg-unø tøgagøbigwane pasraarøb mendøben, ¹⁴ tru ishuwane purø nu wasrøwei pagatø kwaldzariimeran tranig køn, ulweim pulugurri purø yabsrø nø tsumsrømay pala kurra inrrai tru mu misag warab waraimørømay. Tru pøn pila y tøbø pilaba nun mannøb tøgagømsrømay. ¹⁵ Inchen

ulbe ishuwan pasraarøb ya, nui triimay pi weguchibig køn, kan nu piiburabig, tru ishuwan pi srua yaig kønrrai. ¹⁶ Inchendø pirøbe tru dragon trigugurri nu pi wegutsigwane anchippa kerrigu piñiptinchibig køn, tru ishuwan purugunrrab. ¹⁷⁻¹⁸ Treenchene, dragonbe ishuwan purø trømbøig namaptø, tru ishuweinukkurri katøburø amrrub misaameraba kwayam lanrrab ibig køn, Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøbelø, Jesucristoimburabigwan tabigwan elachimø marøb tøga pønrrabig pønrrabeløba. Incha tru dragonbe tru mar menda pisrumyu pasramisrøbig køn.

13

Pagatø animal trømbøgøleelø

¹ Inchen maryugurrimbe kan animal purø trømbøgølig webarrubig køn, turmera siete, kigulmera diez tøgagig, kigulmørig purø tabzhig petsargue. Inchen turmørig munchi pøriibe Tiuswan purø trømbøig wamabig pørig tøgar købig køn. ² Inchen tru trømbøgøligwan na asiibe kan tiiri lataig købig køn, srøbmerabe wig srøb lataig køben, nui triibe leónwein trig lataikke. Trunun tru dragonbe nui maramburab maramigwanba, nø wamisra karub waigwanba, mu mandamgaig mayangatikkucha karug køben karub martrai tru animal trømbøgøligwan tranøbig køn. ³ Inchen tru trømbøgøligwei turmerabe, mø tur køsrønbe purø trømbøig kørriindig kwanrraptiig lataig købendø, tru treeg kørriindiibe tammisrin køben, mayeelø yu piraueløbe truba kwaara ashib, tru wendautø ambubelø køn. ⁴ Incha misaamerabe tru dragonwan køriibala tabig waminchibelø køn, kaguende dragonbe tru trømbøgøligwan nui karumburab karumigwan martrai tranikkurri. Katø tru trømbøgøligwangucha treetøwei køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—¿Kan i trømbøgølig lataibe katøgane mu kuin kønrrab kø? chib. ¿Kan nøbabe mu kuin kwayam lanrrautah?— chib.

⁵ Incha tru animal trømbøgøligwane katø kan trig tranig køn purab nuig misrøb wamindamba, purø trømbøig wamamba inchai, katø pøn pila y tøbø pilaba mu mandamgaig martraimba. ⁶ Inchen tru animal trømbøgøliibe nui trigwan kurøbig køn, Tiuswan purø trømbøig waminchab. Incha Tiuswei munchiwanba, nø pasraigwanba, srømbalasrø purrabelanba purø trømbøig wamabig køn. ⁷ Incha tru Tiuswei misaameraba kwayabasha, nø ka kanabasig køn. Incha chi misag sötømeran køben, kanbalatø warabelø chi misaameran køben, peg peg wam waminchib misaameran køben, nørrø misag pønrrabig chu pirausreelan køben, truilaim pala mu manchinrraingag karumigwan tøgagønrraingucha tranig køn. ⁸ Tru animal trømbøgøligwane tru maya misag pirau warabeløbe køriibala tabig waminchibelø køn, tru chiwanguurrimbunø marøb urassrøwei Ubisha-unø kweetsig kønrrabigwei libroyu tru managatig øsig purrønrrabelan pørigu nømui munchimeran truyu chigarbe.

⁹ Møikkøben kalubaibe mør.

¹⁰ Merrarawa srua ambinanrrabelane,
merrarawa srua amben,
espadatøga kweetsinanrrabelane,
espadatøga kwetchun.

Øyeelø pubene, tru Tiuswei misaamerabe chi arringucha ka melaptø melamiguba, katø isubigwan Jesucristoinuutø pasra tōga pønrramiguba masken tregutø melabig melamitøwein kønrrun.

Tru animal purø trømbøggølig

¹¹ Inchen katøgan animal trømbøggølig piraugurri nebarri ashar. Truibe pagatø kigulmera ubisha-unai lataig asønabig tōgaig købendø, waminchippe, dragon lataig waminchibig køn. ¹² Truibe tru animal trømbøggølig srøsriigwei mu manchinraingaig marøb karuigwan nø tōga pasramisra, nui merrab treetøwei marøb karubig køn. Incha pirøwanba, pirau warab misaameranbabe tru animal trømbøggølig srøtiig tru purø trømbøig kørriindig tōgaig købig, chi øsig kønrrabgaig kua, tammisraigwan kōriibala tabig waminchai inchibig køn. ¹³ Incha katø nōgucha misaamera nui maramburab marigwan asha kønrrai chigøben truba nørreelø marøbig køn, misaamera ashen srømbalasarøngurringuen pirau may nag kørraarringarub. ¹⁴ Tru treg asha kōmig tru animal trømbøggølig srøsriigwei merrab marbasikkurri, nōbe pirau warabelan peløsrka chab kegørrørskøbig køn. Incha tru trømbøggølig srøsriibe tru espatatōga truba kørro kørriindig købendø, kwamø, øsig købigwan tab inhab, trunun asha, treetøwei mara pasrtrai pirau misaameran karubig køn. ¹⁵ Incha tru trømbøggølig srøtiigwan treetøwei mara pasrigwane øsig kōmigwan nōbe tranøbig køn, tru mara pasriibe waminchibig misra, nun kōriibala tabig waminchimeelane mayeelan kwanrrai martrai. ¹⁶ Incha trutø kōmøtø, nørro kusreb mōguelan køben, treg kōmeelan køben, puarmeran køben, waachameran køben, karuindiig melabelan køben, karuindiig melømeelan køben mayeelanba kusrmay tasigu kui, kappaløyu kui marcangarubig køn, ¹⁷ tru trømbøggøligwei munchin kui, numeron kui marcaig chigaibe mugucha yanmøwei, penømøwei inchai.

¹⁸ Yubesi chigúi ashchappe, purø nu isumig pasran. Tab chigúi mørøbiibe, tru trømbøggøligwei numeron maya trandashchab ash. Kaguende kan møwei numero køn. Tru numerobe 666 køn.

14

144.000-elø cantaig

¹ Inchen na ashene, Ubisha-unøbe Sion taig Tun pala pasrai ashibig kur. Inchen 144.000 tru nōba pønrrabeløbe Ubisha-unai munchiwanba, Mōskawei munchiwanba nōmui kappaløyu pørig tōgar pønrrabelø køn. ² Inchen srømbalasarøngurrimbe kan wanrøbig mørøbig kur, kan truba truba nu pi wanrøbig lataig, kabe kan palaig mur trashib mullib lataig, truba yamelø arpas kōnabelø kōnøben wanrøbig lataig wanrøbig køn, truibe. ³ Incha tru wamisra karub waigwei merrappa, tru pibgatø øsiguelai merrappa, kōlli misaamerai merrappa tru 144.000-eløbe kerrigu srøig mana mōriimøzhig cantabelø køn. Tru cantaigwane mugucha cantam kusrenrrab kaimaben, pirau tru misaamerai utugurri 144.000 tru Tiuswein kønrrai wesruiløtøwei cantabelø køn, trunune. ⁴ Iiløbe ishumburmeraba trømbøig marmøwar, nōmui asrwan trømbøig marøb mun katørameelø, chishelø køn. Iiløbe Ubisha-unø chu iben, chu uragucha elachimø, mendig amøñibelø køn. Iiløbe maya misagwei utugurri nōmune nuin kønrrai wesruilø køn, Tiusweyasiiba, Ubisha-unayasiiba nōmunmerrig pølbasa traniiilø. ⁵ Nōmui trigube chigucha isa wamindiibe chigar købig køn, mu mandamgaig chishelø.

Pøngatø ángelesmera eshkað wamindiilø

⁶ Inchen katøgan ángel srømbalawan pala arri ashibig kur, Tiuswei tabig srø wam mana patsømligwan pirau warabelan eshkanrrab: chu pirausrøn køben misag nørrø pørrabelanba, chi misag sötømera køben warabelanba, peg peg waminchib misaameranba, kanbalatø warabelø chi misaameran køben truilanba. ⁷ Inchabe truba mur waminchib øyah chibig køn: “Tiuswane køriibala marøð, truba truba tabig wamin-damig køn chib. Kaguende tru maig kønrrabigwan asha maramig yandø pun chib. Srømbalawanba, pirøwanba, marwanba, kølømø pimeranba marøðbigwane køriibala tabig waminday” chib.

⁸ Inchen katøgan ángel tru wendau øyah chib, ibig køn: “¡Babilonia truba truba nuibe yandø penan, yandø penan! chib, truøro tru misag nørrø pørrabelan kerriguba nui trømbøig marøg købiitø keerøba chinchimmøro indi vinon mutsamne incha, mutsiiranøbig.”

⁹ Inchen tru wendau katøgan ángel tru pøn kønrrabyuibe truba mur øyah trenchib ibig køn: “Møikkøben tru trømbøgøligwanba, tru nø maig kuig treetøwei asha marigwanba køriibala tabig waminchib, katø nui marcan kappaløyu kui, tasku kui utab inchibiibe ¹⁰ nøgucha tru mu-maygucha kømui møra melønrrai mari vinon Tiusweinukkurri arrubig-wan mutchun cha, Tiuswei namig købigwan truigwandø tamara copayu usrigwan. Katø Tiusweindø tarømari ángelesmerai merrappa, Ubisha-unai merrappa naaba, azufrebaigu mumaygucha kømui purø trømbøig kui meganrrun. ¹¹ Tru purø trømbøig kui melønrrai marøð naguishbe managatig nebarrub pasrøben, nømuimbe yem kwaløð pishindø tab purramibe managuen kaagøn, tru trømbøgøligwanba, katø nundøwei asha treezhigwei marigwanba køriibala tabig waminchibelaimba, katø tru nui munchitøga marcarramabelaimba.” ¹² Incha øyeekkurriwei melabig melamig palan, tru Tiuswei misaamera Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøð, Jesúsuan tarømismø trag pulu mela-belaimbe.

¹³ Inchen nabe srømbalawøngurri kan wam trendaig mørøbig kur:

—Iigwan pør cha: “Møingurrimbunøbe mayanguen tab kuulø køn cha, Señorwan kørewa kwabelaimbe.”—

“Øø, treegwein køn tan, Espíritu Santobe. Nømbe nømui muraara, muraara marøð melailøygurri isrønrrun. Kaguende nømui mariiløbe nømba lincha pasrabig pasrønrrun” cha.

Pirau ellmariilan tulishib

¹⁴ Inchen, na ashene, kan pulø wañi kenamisren, tru wañim palabe Møg Misra Arrubig lataig wamisra wabig køn, turyube orotøga marig kan corona petsaig, tasigube kan uses purø trøsrig sruaig. ¹⁵ Inchen katøgan ángel Tiuswei yaugurri webarrua, truba mur trashib, tru wañim pala wabigwane trenchibig køn: “Ñui usestøga parøð tulishi cha. Kaguende piraube paramig yandø srønø køben, parøð tulisamig nebun” cha.

¹⁶ Trenchibene, tru wañim pala wabiibe pirau ellmarigu nui usestøga parøð puraibene, tru pirau ellmariibe tulisraig kørrømisrøbig køn.

¹⁷ Inchen katøgan ángel srømbalawø Tiuswei yaugurri webarruppe, truikkucha kan uses truba trøsrig sruaig købig køn. ¹⁸ Inchen katøgan ángel webarrubig køn, altaryugurri trube nag piløgamigwan nø ashibig. Incha tru trøsr uses sruaigwane truba mur trenchib wamabig køn: “Ñui

trøsr useswan srua, pirau uvas traamerayu, uvas lusrømeran parøb tulishi cha. Kaguende uvasmerabe yandø srønø køn” cha.

¹⁹ Inchen ángelbe useswan pirø palawan parøb, puraya, pirau tru uvas tusryu uvas lusrømeran parabe, tru uvas kwaramig marig pasrabigu kebusrøbig køn, uvas piwan wesraig kønrrai. Truibe Tiuswei tru purø trømbøbig kørig kømdiig namig købigwan eshkabig køn. ²⁰ Tru uvas pi wesraibe ciudayu kømøtø, wambig nørørsrøn pasrøben truyu piwan wesraben, truyugurri ani webarruppe, kaullimeran frenossrøngatig neguchibig webarrubig køn, trescientos kilómetros ørøba ani luløbikke.

15

Angelesmera tru srabe siete plagaswan sruar

¹ Srømbalasarømbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kømig truba nuig ashibig kur kwaara asamdiig, siete ángelesmera siete chine kaig neb-unrrai marøb amrrunrrabelø yandø srabeelan tøgar. Truiløtøga yandø tru Tiuswei namig købiibe truyu yandø newan patsøgaig kørrømisrøbig køn. ² Katø kan mar pigriu lataig naaba lindisaig ashibig kur. Tru animal trømbøgøligwanba, nundøwei tru treetøwei asha marigwanba, nui munchi numeronba utømø, treegu chinchamamø webambarbe tru mar tørguelarrøzhig pala Tius arpas traniilan srua pønrrabelø køn. ³ Nømbe tru Moisés Tiuswei marøb megabig cantaigwanba, katø Ubisha-unø cantaigwanba trenchib cantabelø køn:

“Señor, purø nørreelø ñi chigøben mariiløbe,
kwaara asamdeelø mariilø køn chib,
Señor Tius Newan Maramburab Marøbig,
Ñui maymerabe tabig sølgandelø,
newan ciertonelø køn chib.

¡Chusrøn køben misag purø nørø pønrrabelai
ñi Rey køn! chib.

⁴ ¡Ay Señor! ¿Ñun kørmíibe mu kuaasamø? chib.

¿Ñui munchiwan tabig waminchimíibe mu kua asamø? chib.

Newan tabig chishiibe ñitøwein køben,
truørø tru misag nørø pønrrabelø kerriguba
ñui merrab amrrua køriibala tabig waminchun chib.

Kaguende mumaytøgucha ñui sølgandø tabig mariilø kenamisran”
chib cantabelø køn.

⁵ Øyeelø chab puraiben, na ashene, srømbalasarø Tiuswei yaambusrø tru Tius nø pasramig nuyasiitø tarømarig pasrabiibe kuri ashibig kur.

⁶ Inchen truyugurrimbe tru siete ángelesmera tru siete chine kaig neb-unrrai marøb amrrunrrabelan sruar werrui ashibig kur. Truiløbe linotøga marig chishcheelø, tørbilabzheelø kewar, pørønaig orotøga marig pechoburab pørønawar købig køn. ⁷ Inchen møikkøsrøn tru pibgatø øsiguelai utuiibe tru siete ángelesmeran oro copamera siete tranøbig køn, Tius tru managatig øsig wabig, nui namig købigwan truyu netsøganiilan.

⁸ Inchen Tiuswei tru tab yaube Tiuswei tørguegwalmabikkurrimba, maramburab marig pasraikkurrimba naguishtø tinbuløben, mugucha kebamrrab kaimabelø køn truyube, tru ángelesmera siete tru chine kaig neb-unrrai marøb amrrunrrabelan ángelesmera kan kan srua ambiilø maig punrrabig chab purayamnegatig.

16

Copamera tiuswei namig købiitø netsailø

¹ Inchen kan wam truba mur wamindi mørøbig kur, Tiuswei purø tab yaugurri tru siete ánglesmeran trenchib:

“Ambay cha. Incha tru siete copas Tiusweinukkurri purø trømbøig korig kōmdiig namig købig tōgaig arrubigwan pirau lushchigay” cha.

² Inchen tru srøsrø ángelbe ya, nui copan pirø palawan lushene, tru animal trømbøgøligwei marcan tōgarwanba, nun tru treetøwei asha marigwan køriibala tabig waminchibelanba kan pisrø purø trømbøig pusrkwab pillllabig webarrubig køn.

³ Inchen tru ángel par kønrrabyuig nui copan mar pala lushene, maryu pibe kan kwaigwei ani lataig misrøbig køn. Inchen maryu chine øsiguig purrabeløbe mayamba chab kwabig køn.

⁴ Inchen tru ángel pøn kønrrabyuig nui copan nørrø pimerayuba, pigabmerayuba lushene, kerriguba anindø misrøbig køn. ⁵ Inchen tru pimeran ani misrtrai marøb pasrab ángelbe trendaig mørøbig kur:

“Ñi, Señor, tabig sølgandø marøbig,
møi ya køb, katø manasrøngurri købig,

Tius Newan Tabig ñibe treeg køn cha.

Kaguende ñibe iilan maig kønrrabigwan asha maran cha.

⁶ Pøs tru pirau misaamerabe tru ñui misaameranba,

Tius maig karuigwan eshkabelanba

kweecha aniwan lusikkurri,

møimbe nømungucha ñibe ani mutsøsrain køn cha.

Kaguende nømunne øyeeg maramigweim palaig kuig køn” cha.

⁷ Inchen tru altaryugurri trendaig mørøbig kur:

“jØØ, treegwein køn cha,

kan ñi Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.

Ñui maig maramigwan ñi asha mariibe,

ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn!” chib.

⁸ Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui copan nøsig pala itølushene, tru nøsiibe nui pachibiitøga misagwan parrøbig køn. ⁹ Inchen misaamerabe tru purø trømbøig pachibiitøga parrig kørrømisra, Tiuswei munchiwan tsalø wamabelø køn, tru øyeeg chine kaig nebub attrai arringarub maram purab marøbigwan. Treeg kuindøgucha nømbe isua møra, Tiusweimay llirameelø køn, nun truba tabig waminchab.

¹⁰ Inchen tru ángel trattrøgatø kønrrabyuig nui copan tru animal trømbøgølig wamisra karub waigwan itølushene, nø ashib karub tōga waibe kerriguba løstiig kørrømisrøbig køn. Inchen misaamerabe pusrk-wabiitø nilømeran ke tsachatø mørøbelø køn. ¹¹ Incha tru srømbalasrø wab Tiuswan tsalø wamabelø køn, tru chine nømun pusrkwabeløgurrimba, katø trømbøig pillllab pisrømeragurrimba. Treeg indingucha, nømui kaig mariilan isua møra Tiusweimay llirameelø køn.

¹² Inchen tru ángel seis kønrrabyuig nui copan tru Eufrates purø nu pi pala kelushene, tru pimerabe kølaptinchibig køn, pørr kal-labsrøngurri amrrub reymera puraambamig kønrrai may kura kørrømartrab.

¹³ Inchen dragonwei trigugurrimba, tru animal trømbøgøligwei trigugurrimba, tru ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwei trigugurrimba pøngatø trømbøig marøb kwaimandziimera

urututuamera lataig asønableø werrubelø køn. ¹⁴ Iiløbe kwaimandzi-imerai møsiimera købig køn, nui maramburab marigwan kenamarøbelø. Truiløbe pirø ørøba maya reymeraisrømay webambubelø køn, kwayamig truilan tulundzuningarunrrab, Tius Newan Maramburab Marøbigwei tru purø nu kwaløm kwayamig.

¹⁵ “Au, nabe kan niliig lataig arrumønrrun. Mayanguen tab kuig køn pesannamø, ashiptø megabigweimbe, nui keigwan tab asha tøgagøb, katø ñi køsaatiig uñen, ñui køsagwan misagasinab, kørig puraimønrrappe.”

¹⁶ Incha truiløbe tru reymeran tru hebreomaybe Armagedón tainug tulundzuningarubelø køn.

¹⁷ Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui copan tru chiguchagayu srønzhig pala lushene, srømbalærø tru Tiuswei yau tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur trenchibig webarrubig køn:

—Yandø chab patsøgaig kørrømisran— cha. ¹⁸ Inchen palaig pilabelø køben, sre mullibelø køben, palaig trashibelø køben arruben, pirøbe purø trømbøig kønabig køn, misaamera yu pirau srøtø warab urassrøngurri øyeg lataibe managuen kønømuinrrunikke. ¹⁹ Inchen tru purø nu ciudadabe pønballiig misrøb lanrra, pirisaig kørrømisren, yu pirau ciudadamera pønrrabeløbe kerrigu tuin pitis kegørrabelø køn. Inchen Tiusbe tru Babilonia purø nu ciudadan isua, tru nui copayu purø trømbøig namig købig tøgagwan mutsørøbig køn. ²⁰ Inchen tru pirø pi tøbøtag pønrrabeløbe mayamba trubab chab lulen, katø nørø tunmera chigucha chab trubabelø køn. ²¹ Inchen srømbalærøngurrimbe misaameraim pala sre srug ibig køn, truba nørreelø, pib arroba lutau kuatsiguelø. Inchen møgueløbe tru treeg trømbøig srug kørrøben, Tiuswan tsalø wamabelø køn. Kaguende tru treeg kaig nebub arrubiibe ¡katø! purø trømbøig købig køn.

17

Tru trømbøig marøb ishuwan nø chu pasramnug pasrønrrai pasrøb

¹ Inchen tru siete ángelesmera tru copas siete srúa pønrrabelai utuig kan ángel arruabe, nan trenchibig køn:

—Amø cha. Tru nørø pi palamerawan wabig tru nui asrwan møguelan anwei yanøb ishuwan nun chu pasrønrrai pasramigwan eshkarrumøn cha. ² Pirau reymerabe tru ishuuba purø trømbøig maren, katø pirau warab misaamerabe mutsiirain køn cha, nø tru treeg trømbøig mariibe vino lataig køben trunun mucha.—

³ Inchen Espíritu nø nan tøga pasramisren, tru ángelbe mu misag warab waraimøsrømay nan srúa iben, trusrømbe kan ishug kan animal piguiig trømbøgøligu itøgwana wai ashibig kur. Tru animalbe Tiuswan purø trømbøig wamabig munchimera pøriitø netsaig, truike turmera siete, kigulmera diez tøgag købig køn. ⁴ Tru ishuube piguiiba, yalø piguiiba keweig købig køn, orotøgagøben, tab sruuzheeløtøgagøben, perlastøgagøben tabzhig tamarai. Tasigube kan oro copa mutaig købig køn, tru møgueløba trømbøig marøptø køsøngømdiiig mariiba, ashikken kønrrabgaig mariibatø netsiigwan. ⁵ Katø nui kappaløyube kan munchi øyeebe mandø termab muguen nebua isumgaig pørig tøgag købig køn:

Babilonia purø nuig,

møgueløba kaig marøptø warab ishumburweimba, pirau trømbøig køsøngønrraptiig mariilaimba usrin køn.

⁶ Tru ishuwane mutsiguig wai ashibig kur, Tiuswei misaamera kweet-siilai aniwanba, katø Jesúsweimburab waminchibelan kweetsiilai aniwanba mucha.

Inchen nabe ashippe, truba kørø kwaarig kørø misrinaben, ⁷ tru ángelbe nan trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kwargu? cha. Nabe ñune tru ishuweimburappa, tru animal trømbøgølig ishuwan niga pasrabig turmera siete, kigulmera diez tøgagweimburappa, øyeebe mandø chibig kermab mu nebua isum-gaigwan chi chibig kui eshkarrumøn cha. ⁸ Tru animal trømbøgølig ñi asiibe merrabsrømbe øsig købig yandø treeg kømøn cha. Inchendø tru purø trømbø umbu trabyugurri nebatrunn cha, tru managatig møra pasramnuumay inrrab. Inchen chiwangurrimunø marøb urassrøwei yu pirau warab misaamera nømui munchimeranø tru managatig øsig purrønrrabelai pørig libroyu pørig chigarbe, tru animal trømbøgøligwan ke kwaara ashchun cha, srøtøbe øsig kua, møi yambe pinig mu kaagua, katøyug attrabig kui ashippe.

⁹ Tigwan tab maig køtashchab ashchappe, yube purø may isubig kømig palønrrun: Tru siete turmerabe tru siete tunmera køn, tru ishug pøtø waig. Katø tru turmeratøwei siete reymerrangucha eshkabig køn. ¹⁰ Tru siete reymerrai utu trattøgatøbe chab kørørrabguen inchen, kan møikkørøn truiløyuibe møin kwaløm ashib karub pasrøben, kane katøgucha arumø, srø køn cha. Inchendø yandø truig arruabe, nune maya yanatø kørørrø misramig nebunrrun. ¹¹ Tru animal trømbøgølig, merrabsrømbe øsig pasrabig købig, møi yambe øsig pasrømiibe, tru ocho kønrrabyu rey køn, tru sieteelai utugurri webarrub reytøwei, truike tru managatig møra pasramnuumay inrrabig.

¹² Tru diez kigulmera ñi asiibe ashib karub purramigwan utømø srø pønrrab reymerra køn cha. Inchendø tru animal trømbøgøliiba kegøtø, truiløbe reymerra lataitøwei mugucha manchinrraingaig karumigwan kan uratø tøgagømig utønrrun cha. ¹³ I tru reymerra diezeløbe ke kandø isua pønrramisra, nømui maramburab maramig tøgagúigwanba, mugucha manchinrraingaig karumig tøgagúigwanba tru animal trømbøgøligwan tranrrun cha. ¹⁴ Inchen nømbe Ubisha-unøba kwayaben, Ubisha-unøbe nømune kananrrun. Kaguende nøbe Maya Misagwan Karub Ashib Pønrrabelaim Pala Nø Karub Ashib Pasrabig, katø Maya Reymerrai Nø Rey kua. Inchen nøba pønrrabeløbe Tius wamiilø, lawa wesruilø, nun elachinø melabelø købig køn— cha.

¹⁵ Katø ángelbe nane trenchibig køn:

—Møgueløba kaig marøptø tsub ishug wamisra wainug, tru pimera ñi asiibe, tru chi misaamera køben, misaamera purø nørø pønrrabelø køben, misag nørø pønrrabig køben, peg peg wam waminchibelø køben, truilø køn cha. ¹⁶ Inchen diez tru kigulmera ñi asiiba, tru animal trømbøgøliibabe tru ishug nui asrwan møguelan anwei yanøbigwane ashig kømui inchib tsalø asha, nundø mu keesha asiimig tsunrrai mara, køsaatiig yandiig kørørrømarabe, tru ishuwei yauwane ma, naatøga patrunn chibig køn. ¹⁷ Kaguende Tiusbe nø maig martrab isuiigwan trunun nøm isua martrai nømui manrrømerayu pasrin køn cha. Treeg punrraimbe nømbe kandø isua pønrramisra, tru animal trømbøgøligwan nømui ashib

karub purraigwan tranøb inchai, Tius nõ mandø wamindig treeg neb-
umnegatig. ¹⁸ Tru ishug ñi asiibe tru purø nu ciuda køn cha, pirau
reymeran nõ merrarrowa karumburab karub tøga pasrabig.—

18

Babilonia purø nu ciuda yandø pinab

¹ Øyeeg chab puraibene, katøgan ángel srømbalasarøngurri kørraarri
ashibig kur, mu mandamgaig karub maramigwan purø nuig tøgaig.
Inchen pirøbe tru ángelwei tørguegwalmabiitøga tørgwaløm kørrømisrøbig
køn. ² Incha truba mur wamab trashib trenchibig køn:

“¡Tru purø nu ciuda Babiloniabe
yandø penan, yandø penan! chib.

Møimbe kwaimandziimera yandø nõm waramig nõmui misrøb,
chigurrimbunø kaig mõsiimerai warain trab misrøb,
kaig illimera køsøngømdiig asamguengailai kanbalatø waraig le misrøb
indin køn chib.

³ Kaguende misaamera nõrrø pønrrabelø mayamba,
nø ke chinchimmørø inchib, møgueløba trømbøig maringarub vinon
mucha, mutsiirain køn cha.

Inchen pirau reymerabe tru ishuuba trømbøig maren,
pirau yanøb, penab inchibeløbe puarmera misrin køn cha,
tru nun maig marøg køben trømbøig marøb pasrai anmeratøga.”

⁴ Inchen srømbalasarøngurri katøgan wam trendaig mørøbig kur:
—Ñim nai misaamerabe tru ciudayugurri webambay cha,
nø kaig mariiløyu ñimgucha treetøwei tøgatø marøb melømøwei,
katø chine kaig nebunrrai marøb arrubig nebumøwei inchain chib.

⁵ Kaguende nui kaig mariiløtø srømbalasarøngatig tunbasrig pasrøben,
Tiusbe tru ishug sølgandø tabig marmuilan isua pasran cha.

⁶ Nø kanelan maig tranig,
nungucha truburø treetøwei pamay tranay chib.

Mutsamig nõ katøganelai tamarin copayutøwei
nuimbe pamay mutsamigwan kandiig lindisha tamaray chib.

⁷ Nøbe maya nuguen tabigu wag køben wab,
katø nõ maig isuigwan maig købash tsuig købene,
møimbe treetøwei mandøguen kømui møra meganrraimba,
kishib meganrraimba maray chib.

Kaguende nõbe nui manrraube trenchibig køn:

“Nabe yube kan reina lataig wamisra war cha.
Nabe keg kucha kwaitøguen kømøwei,
katø managuen isub kisamig chigawein kømønrrun” cha.

⁸ Inchawei treekkurri ke kan kwalømyutø chine kaig nebunrrai marøb
amrrunrrabeløbe itømaytø attrun cha:

kwamig køben, kisamig køben, parø arrubig købengue.

Nun naatøga patrun.

Kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiibe maig
maramigwan truig nõ asha maran cha, nune.

⁹ Inchen pirau reymera tru ishuuba larrø trømbøig marøb, chull
køtanmaptø chine palømiig purø tabigu nõba warabeløbe nun isub, truba
truba wamab kishchun nun tru parrig naguishwan ashippe. ¹⁰ Nun

øyeekkatig nebui meganrrai maren, nømbe trunun kørig køb yabsrøndøø pønrrabelø køn trenchib:

“¡Karregucha kuita! ¡Karregucha kuita!

¡Babilonia, kan yeeg purø nu ciuda, chigøben nørriig marøbig!

¡Ke kagøppa, ke kan urayutø ñune øyeeg pinisainab pasramig nebuita!” chib.

¹¹ ¡Inchen pirau yanøb, penab inchibeløbe nun isub wamab kisan, kaguende yandø nømui yanamelan mugucha penønrrabig kaaben.

¹² Nømui chine nørro yanamelø, oro køben, an køben, tab sruuzheelø køben, perlas køben, linotøga marig purø tab llensuzheelø køben, yalø pigøzheelø køben, seda llensumera køben, pigø llensuzheelø køben, chine tsiimera may irrabzheelø køben, marfildøga mariilø køben, tab tsiizheeløga mariilø køben, broncetøga mariilø køben, hierrotøga køben, marmoldøga mariilø køben, ¹³ canela køben, chigøben may irrabzheelø køben, incienso køben, mirra køben, asru srøliilø may irrabzheelø køben, vino køben, aceite køben, purø tab harina køben, tirigu køben, niisrai animalmera køben, ubishamera køben, kaullimera køben, kaulli sruig karrumera køben, karuindiig melabelan køben, misaameran køben, øyeelan yandø mu penønrrabig kaaben.

¹⁴ ¡Incha ciudawane trenchinrrun cha: “¡Ñi purø chull inchib lurra maig mamimerabe ñuyasiibe kaanrrai chab pinøben, katø ñi chull inchib mailø mayzheelø trurrigu tabzheeløbe ñuyasiibe kaanrrai chab pinin køn chib, yandø managuen katøbe asamikkaikke!” ¹⁵ Inchen penab, yanøb inchibelø tru ciudayugurri pua misra købeløbe, ciudawan øyeekkatig trømbøig nebunrrai maren, kørig købiitø yabsrøndøø pønrrønrrun cha, truba truba wamab, kishib, ¹⁶ trenchib:

“¡Karregucha kuita! ¡Karregucha kuita!

¡Kan yeeg purø nu ciuda, kemig lino llensu purø tabiitøga marig, yalø pigøzheelø køben, pigøzheelø køben, orotøgaba, tab sruuzheeløtøgaba, perlastøgaba tabzhig tamarigwan keweig købig!

¹⁷ ¡Ke kagøppa, kan urayutø chigurrimbunø nørro købig yeekkucha chab pinita!” chib.

¡Inchen mayeelø tru barcomeran srubeløba, mayeelø maryu amburab iburab misag llirabeløba, barcon ashib truyu purugub llirabeløba, tru maryu llirab an marøbeløba, truilø kerriguelø yabsrøndøø pønrrabelø køn cha. ¹⁸ Incha tru Babilonia ciuda parrig naguishwan ashabe, trenchib trashibelø køn cha: “¡Øyeeg nu ciudatøweimbe katøgane chuguen kaagúig køn!” chib. ¹⁹ Incha nømui tur pala usrø pusrøb, trenchib wamab kishibelø køn cha:

“¡Karregucha kuita! ¡Karregucha kuita!

¡kan yeeg purø nu ciuda chib, mayeelø maryu barcos tøgarmarabe truyu yeeg chine købiitøga puarmera misrig!

¡Møimbe ke kan urayutø chab pinisaig kørrømisrin køn! chib.

²⁰ ¡Inchen ñi, srømbalabe, tru ciuda øyeeg pinøben kasraarau! chib.

¡Ñim Tiuswei misaameraba, katø Cristo nøashib karua øriiløba, Tius maig karuigwan eshkabeløba kasraaray! chib.

Kaguende Tiusbe ciudawan øyeeg nebunrrai marøppe,

ñimgurri øyeeg maramigwan asha mara pasrin kòn.”—

²¹ Inchen kan ángel purø murig, kan tirigu kichib srug lataig, purø nuigwan kusrawa, muta, maryu trenchib keguchibig kòn:

“Babilonia nu ciudawane øyeetøwei tsakkandø tranrra keguchen,

katøbe managuen asamig kaanrrun cha.

²² Yandø ñuinuube arpas kònabelø kònøben møramig kawei,

chigøben kònabelan tabzhig kòni møramig kawei,

lus urrabelø urri møramig kawei,

trompetas urrabelø urri møramig kawei,

katø taska chigøben tabzhig marøbelø mu kawei,

tirigu kichib srug tirigun kichen

katøbe managuen wanrri møramig kawein kònrrun chib.

²³ Katøbe managuen ñuinuube lámpara piløben,

tru tórwan asamig kawei,

katø kasharabyu keg misrtrabiiba,

srai misrtrabiiba kasrag waminchen,

trunun møramig kawein kònrrun cha.

Kaguende ñuinug penab, yanøb inchibeløbe

yu pirau purø nørreelø købig kòn chib.

Katø ñibe trømbø marøb piimailtøga

pirau misag nørrø pønrrabelan mayamba

chab kegørrøsrkaig kòn cha.

²⁴ Babilonia ciudayube

Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsilai aniwamba,

Tiuswei misaameran kweetsilai aniwamba,

katø yu pirau mayeelan kweetsilai aniwamba

wetørraig kòn.”

19

Srømbalasrø cantailø

¹ Øyeelø chab puraiben, srømbalasrømbe kan wam purø nu søteelai lataig øyah chib kui mørøbig kur:

“¡Kan øyeebe maya nuguen tab kòn! chib.

¡Kaigyugurri wesraiba, tørguegwalmabiiba,

maramburab maramibabe namui Tiuswein kòn! chib.

² Kaguende maig maramigwan nø asha mariibe,

ciertonig, sølgandø tabig mariilø kòn chib.

Kaguen nøbe tru møgueløba purø trømbøbig marøb ishug

tru nui trømbøbig mariiløtøga pirau mindishibigwan

møra pasrønrrai pasrin kòn chib.

Katø Tiuswei karuindiig melabelan

nø ani lusingaruigwan

nungucha ulø payib treetøwei maran” chib.

³ Incha katøyug trenchibelø kòn:

“¡Kan øyeebe maya nuguen tab kòn! chib.

Tru ishüwei parrig naguishbe

managatig nebib pasrabig pasrønrrun” chib.

⁴ Inchen tru veinticuatro kølli misaameraba, tru pibgatø øsig purrabeløbabe pirausrøngatig tømønørøb srala, tru wamisra karub wainug wabig, Tiuswan køriibala tabig waminchib trenchibelø kòn:

“¡Treeg kønrrun! chib.

¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn!” chib.

⁵ Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam mørø trenchibig køn:

—¡Ñim Tiusweiwan marøb melabelø mayeeløba,
katø Tiuswan køriibala pønrrabeløba,
tru nørreelø kusrebelø køben,
katø treeg kømeelø køben,
namui Tiuswane purø tabig waminday!— chib.

Ubisha-unø kasharam kwaløm

⁶ Inchen kan truba nu søteelai wammera lataig, kabe kan truba nu pi wanrrøb lataig, kabe kan palaig trashibelø lataig trendaig mørøbig kur: —¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.

Kaguende namui Tius Newan Maramburab Marøbiibe nø ashib karub pasran chib.

⁷ Kasraarab, katø truba tab kui mørøb,
katø nune maya nuguen tabig waminchigun chib.

Kaguende mømimbe Ubisha-unø kasharab kasraaramig pun cha.

Nui srain kønrrabiibe tamara pasran cha.

⁸ Incha srain kønrrabigwane lino llensu,
chishig tørbilabigwan kenrrai tranig køn— chib.
(Pøs tru lino purø tab llensuzhiibe tru Tiuswei misaamera nøm sølgandø tabig mariilan eshkabig køn.)

⁹ Inchen ángelbe nan trenchibig køn:

—Iigwan pør cha: “Tru Ubisha-unai kasharab yaumay manrrab linchab amrrunrrai eshkailøbe mayanguen tab kuilø køn”— cha.

Inchabe nane treekkucha chibig køn:

—Iiløbe Tius nø newan cierton wamindiilø køn— chib.

¹⁰ Inchen nabe ángelwei merrab tømboñsra køriibala tabig waminchab inchene, ángelbe nane trenchiptinchibig køn:

—¡Au, øyeeg marmøta! cha. Ñiba, ñui nuneløba tru ciertonigwan Jesús kenamarigwan treetøwei elachimø, pønrrabelø lataitøwei, nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha. ¡Tiuswane køriibala tabig waminchi! cha. Kaguende tru ciertonigwan Jesús kenamariibe Tius maig karuigwan eshkabelan Tius maig tamigwan isungarub pasrabig, truitøwein køn— cha.

Pulø kaulli itøgwanaig

¹¹ Inchen srømbalabe kurig pasrai ashiptindinaben, truyube kan kaulli puliig kenamisrøbig køn. Inchen truyu tru itøgwana wabigwane trencha wamig købig køn: “Nø maig køppe, Managucha Treetø Tabig, katø Newan Ciertonig” cha, treeg wamig, kaguende nøbe sølgandø tabig mariitøga maig maramigwan asha marøb, katø kwayab inchibig køn. ¹² Nui kabmerabe kan nagurø pilab lataig pilabelø køben, nui turyube coronamera truba yam petsaig, kan munchi pørig tøgaaig købig køn, trunune chi chibig kuigwane nøtøwei asha købig køn. ¹³ Nui kewagúibe anindøga pisig keweig købig køn. Inchen nui munchibe “Tiuswei Wam” cha wamig købig køn. ¹⁴ Inchen tru nørro søtø srømbalasreelø mayamba pasrabiibe lino llensuzheelø puløzhig chishcheelø kewar, pulø kaulli itøgwanar nui wendautø amrrubelø køn. ¹⁵ Inchen nui trigugurrimbe kan trøsr espada webarrubig køn, trutøga misaamera nørro pønrrabelan kørrinchab. “Incha

nøbe ashib karuppe, kan tsandzøn pørøtsiitøga karub lataig ashib karunrrun.” Incha katø nøbe tru uvaswan pi wesrunrrab kwarainug kebusra, Tius Newan Maramburab Marøbigwei purø trømbøig purø trømbøig namig købiitøga tru uvas piwan wesrunrrab pusøbunønrrun. ¹⁶ Incha nui kewagúiguba, srøptsimburappa øyeeq munchi pørig tøgaig købig køn:

Maya Reymeraim Pala Nø Rey;

Maya Misagwan Ashib Karub Pønrrabelaim Pala

Nø Karub Ashib Pasrabig, chibig.

Tru animal trømbøgøligwan chinchamamub

¹⁷ Inchen kan ángel nøsiqu pasramisrabe, maya illimera srømbalawan llirab amøñibelan mur wamab trendai ashibig kur: “Amrrua, tulundzunay cha, mamig purø nørrø, Tius tamarigwan manrrab. ¹⁸ Reymerai yauwan køben, maya suldaumeran ashib pønrrabelai yauwan køben, chiwangucha kørmø kwayam møguelai yauwan køben, kaullimerai yauwan køben, tru itøgwanabelai yauwan køben, mayeelai yauwan, tru karuindiig melabelai yauwan køben, karuindiig melømeelai yauwan køben, kusreb møguelai yauwan køben, katø treeg kømeelaiwan købengue.”

¹⁹ Inchen tru animal trømbøgøligwanba, pirau reymeranba, nømui suldau sötømeranba tulundzunin kui ashibig kur, truiløbe tru pulø kaulli itøgwanaiba, truigwei suldaumeraba kwayanrrab. ²⁰ Inchen tru animal trømbøgøligwane merrarraig købig køn, tru isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwanbañau. Truibe tru trømbøgøligwei merrab tru maramburab mariilan asha kønrrai marøbig købig køn. Tru treeg mariitøga peløsrka chab kegørrøsrkaig købig køn, tru trømbøgøligwei marcatøga marcarramabelanba, katø tru trømbøgøligwan treezhigwei asha marigwan køriibala tabig waminchibelanba. Inchen tru animal trømbøgøligwanba, tru Tiusweinukkurri arrubig lataig marendø, peemaytø marøbgøligwanba tru nag pisu lataig azufreba, naarabigu øsiiba kebusriilø købig køn. ²¹ Inchen tru katøganelø kørømmisrøbelane tru kaulli palaigwei trigugurri espada webarrubig chab kweechen, maya illimerabe truilai yaumeran ke kaasha mabelø køn.

20

Tru mil años

¹ Inchen kan ángel tru purø trømbø umbu trabyu llaviwanba, truba nu cadenanba tasku sruaig srømbalærøngurri kørøarri ashibig kur. ² Incha tru ángelbe tru dragon trømbøgølig, tru ul merrabsriig, tru nugwaimandzig, Satanás taigwane cadenatøga mil añoswei merrarrawa, lusra pasrøbig køn. ³ Incha tru purø trømbø umbu trabyu kegucha, yaskabwane muguen kurtraingais krasa pasrøbig køn, misaamera nørrø pønrrabelan peløsrkøb kegørrøsrkømmønrrai tru mil años nebumnegatig. Yandø treeg chab puraiben, katø kan maya yanatø picha, elatsamig kømig palønrrun.

⁴ Katø purramisra karub purrailø ashibig kur. Inchen truyube maig maramigwan asha marøb purramigwan utabeløbe purramisrøbelø køn. Katø Jesúsweimburabigwan eshkaikkurrimba, Tiuswei wamgurrimba nømui turmeran pariilø købelai møsiimerangucha ashibig kur. Truiløbe tru trømbøgøligwanba, tru nun treetøwei asha marigwanba køriibala tabig waminchimøwei, katø kappaløyu lata, tasigu lata, marcarramamøwei inchar købig køn. Incha truiløbe katøle øsiirawa, Cristoba mil años ashib

karub purrabelø køn. ⁵ Inchen tru kwabelø katøganeløbe tru mil años purayamnegatig øsiirameelø køn. Iig køn, tru kwawa katøyug srøsrø øsiiraibe. ⁶ Mayanguen tab kuilø køn trurrigu Tiusweindø tarømarilø, tru kwawa katøyug srøsrø øsiirabelai utu øsiirabelaimbe. Yandø tru kwab kwanrrai katøle kwangarub arrubiibe nòmune chigucha chi martrab kaimanrrun, nømbe masken Tiusweimba, Cristoimba sacerdotesmera kua, nøba mil años ashib karub purrønrrun.

Nugwaimandzigwan yandø kerriguwan kanawa kørømarøb

⁷ Incha yandø tru mil años nebuben, tru Satanáswane tru merrarrawa keera wanninukkurri elachen, ⁸ nøbe pirau misaamera nørrø pønrrabelan kegørrøsrkønrrab webinrrun, yu pirau walligurri, wagurri, ambugurri, igurri misag warabelan —tru Gog taigwanba, Magog taigwanba — kwayamig tulundzunønrrab. Inchen tru kwayanrrabeløbe nu køptø mar mendawan kan pisrum lataig købig køn. ⁹ Incha Tiuswei misaamera warainug tru pøtøgatanba, Tiuswei undaaraig ciuda pøtøgatanba pirau ørøba nømbe algønab amrrua tulsruben, nag srømbalærøngurri kørøaaruppe, chishtø parrøbig køn. ¹⁰ Inchen tru nugwaimandzig chine mara peløsrka nòmun kegørrøsrkøbigwane tru nag pisu lataig azufreba naarabigu kegutsig købig køn, tru animal trømbøgøligwanba, tru isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwanba kebetinug. Inchen truyube nòmune yem, kwaløm managatig purø trømbøbig kui møra melønrrai martrun.

Wamisra karub waig purø nuig kørøamdiig

¹¹ Inchen kan wamisra karub waig puliig purø nuig pasrai ashibig kur, truyu wabigwanba. Inchen nui merrabgurrimbe pirøba, srømbalababe yandø kerrigu trubab chab lulen, nømuimbe chuguen pønrramig kaabig køn. ¹² Katø truyube tru kwabelø nørrø kusreb misaamera køben, treeg kømø misaamera køben, Tiuswei merrab pønrrai ashibig kur. Inchen libromeran kuren, katøgan libro, tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri librongucha kurøbig køn. Inchen tru kwabelane tru libromerayu maig pørig pønrrøben truyu asha, maig maramigwan treeg asha marøbig køn, nøm maig mariilø køben treekke. ¹³ Inchen marbe tru piyu kwaig purrabelø købelan tranen, katø tru kwangarubig taiba, tru kwabelø pønrraig “Hades” taiba, truilø chigucha nømuinug tru kwabelø pønrrabelan tranen, nòmune møigwandøgucha maig maramigwan treeg asha mariilø købig køn, nøm maig mariilø køben treekke. ¹⁴ Inchen tru kwangarubigwanba, tru kwabelø pønrraigwanbabe tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn. Inchen tru nag pisu lataibe tru srøsrø kwaig kømnetø katøyug kwamig, truig køn. ¹⁵ Inchen tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu nømui munchimeran truyu wetørramuinabeløbe mutøgucha tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn.

21

Srømbalaba, pirøba srøizheelø

¹ Incha katø kan srømbala srøiba, srø pirøba ashibig kur. Kaguende yandø srømbalaba, pirøba srøteelø købeløbe yandø chab pinøben, yandø mar chigucha pinin købig køn. ² Inchen nabe tru ciuda Tiusweindø tarømarig, tru Jerusalén srøigwane srømbalærøngurri kørøaarri ashibig kur, Tiuswei merrabgurri. Tru ciudabe kan srai misrtrabig tabzhig keweig

tamara pasrab lataig pasrabig kōn nui keg kōnrrabigweyasig. ³ Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur waminchib ōyah taig mōrōbig kur:

“¡Au! mōimbe Tius nō pasraig yabe yandō misaameraba pasran cha.

Tiusbe nōmba pasrōnrrab pasrōben,
nōmgurrimbe nui misaamera kōnrrun cha.

Inchen Tiustōwei nōashib truyu nōmba pasrōwa,
nōmui Tius kōnrrun chib.

⁴ Incha nōbe nōmui kappimeran kerrigu pinōmōrtrun cha.

Inchen yandō kwamig kawei, kisamig kawei,
wamab trasamig kawei, pusrkwabig kawein kōnrrun chib.

Kaguende merrab chi kōbiibe chab purayan” cha.

⁵ Inchen tru wamisra karub wainug wabiibe trenchibig kōn: “Nabe chiwangurrimbunō srōitō maramōnrrun” cha. Inchabe katō nane trenchibig kōn:

—Pōr cha. Kaguende i wambe maig taibe treeg kōb, katō ciertonig kōb kōn— cha.

⁶ Inchabe katō nan trenchibig kōn:

—Yandō chab marig kōrrōmisran cha. Nabe Aba, Zetaba latawei, Srōsriiba, Srabeiba kur cha. Mōikkōben pimulgwaigwane ōsig kōnrrai tranōb pi, tru kōlōmō pigabyu piwan, ka yandō ketig mutchai tranamōnrrun cha. ⁷ Mōikkōben chine nebuingucha truyu pureb ibiibe iilan keta tranamig tōgagūigwan ketig utōnrrun chibig kōn. Inchen nabe nui Tius kōben, nōgurrimbe nai nusrkain kōnrrun cha. ⁸ Inchen chigōben kaig puben kōrab llirawa ambubelōba, chiweingucha kōremeelōba, ashikken kōnrrabgaig trōmbōig marōbelōba, kweechipteelōba, mōguelō ishumburba trōmbōig marōbelōba, kwaimandzigweimburabelan marōb, trōmbō marōb piimabelōba, chiwangōben kan tius kui lataig inchibelōba, mayeelō isapteelōba, mayamba iilōbe nōmuimburappe tru nag pisu lataig azufreba naarabigumay ambamig kōnrrun cha. Truibe tru srōsrō kwaig kōmnetō tru katōyug kwamig truig kōn— cha.

Tru srō Jerusalén

⁹ Inchen kan ángel tru sieteelai utuig tru srabeig chine kaig nebunrrai marōb amrrunrrabelan tru siete copas netsiig mutarwei utuig arruabe, nan trenchibig kōn:

—Yusrō amō cha. Ubisha-unai srai misrtrabig, tru srawan eshkar-rumōn— cha.

¹⁰ Inchen Espíritu nō nan tōga pasramisren ángelbe kan truba nu tun trurrigu pala tunsrōmay pera ya, nane Jerusalén, tru ciuda Tiusweindō tarōmarigwan kenamarōbig kōn, srōmbalasarōngurri, Tiusweinukkurri kōrraarubigwan. ¹¹ Tru ciudabe Tiuswei tōrguegwalmabigwan tōgaig tōrbilabig kōrraarubig kōn, kan purō tab sruuzhig, kan jaspe srug tōrbilabzhig lataig, kabe kan pigriu tōrguelarrōzhig lataikke. ¹² Tru ciuda pōtōgatanbe srug pusrig lendiig trurrigu palaig kusraig kōbig kōn, yaskabmera doce tōgaig. Tru yaskabmōrig kan ángel pōnrrōben, tru yaskabmerayube munchimera pōriilō pōnrrabig kōn, Israelweinukkurri karrab misaamerai tru doceelai munchimeran.

¹³ Ciudayu tru yaskabmerabe pōrr kal-labgatōmay pōn, kandarōgatōmay pōn, katōgandarōgatōmaysrō pōn, pōrr pinebgatōmay pōn kōbig kōn.

¹⁴ Inchen tru ciudayu pōtōgatan tru srug pusrig palaig kusruigwan niga pasrōnrrabig pōlsrugu pōtōburab doce warig tōgaig kōbig kōn. Inchen

trumørig tru Ubisha-unai tru doce nøashib karua øriilai munchimeran pøriilø købig køn.

¹⁵ Incha tru naba waminchibiibe ciudawan køben, truyu yaskabmeran køben, tru sruutøga pusrig palaig marigwan køben unaasamig kan oro caña tsig sruaig købig køn. ¹⁶ Tru ciudabe mumaytøgucha atsi kómíig latazhig købig køn, lendømay lata, yamay lata. Angelbe tru ciudawan cañatøga unaashene, 2.200 kilómetros købig køn. Yamay lata, lendømay lata, mumaytøgucha latazhig købig køn. ¹⁷ Incha tru pøtøburab palaig marigwan palamay mayan køtashchab unaashene, 75 metrosig købig køn, tru ángel misag unaasimay unaashen.

¹⁸ Tru pøtøburab palaig kusrub mariibe jaspe sruutøga marig køben, ciudabe orotøgatø marig kan pigriu tørguelarrøzhig lataig købig køn. ¹⁹ Inchen tru ciudayu palaig marigwan niga pasrønrrabig katsigwan pusriiløbe chi sruutøgagøben tabzheeløtøga purø tabzhig kønrrai marig købig køn:

Srøsriibe jaspætøga marig køben,
 tru wendauibe zafirotøga marig køben,
 pøn kønrrabyuibe ágatatøga marig køben,
 pib kønrrabyuibe esmeraldatøga marig køben,
²⁰ trattrøgatø kønrrabyuibe ónicetøga marig købig køn.
 Inchen seis kønrrabyuibe cornalinatøga marig køben,
 siete kønrrabyuibe crisólitotøga marig køben,
 ocho kønrrabyuibe berilotøga marig køben,
 nueve kønrrabyuibe topasiotøga marig køben,
 diez kønrrabyuibe crisoprasatøga marig køben,
 once kønrrabyuibe jacinto taig sruutøga marig køben,
 srabeig doce kønrrabyuibe amatistatøga. Øyeeg sruumeratøga marig købig køn.

²¹ Tru doce yaskabmerabe doce perlas købig køn, yaskabmørig kan perlatøgatø marig kandiig kemesraimøzhikke. Inchen tru ciudayu mas lendiig llirainuube orotøgatø marig købig køn, ¡katø! kan pigriu tørguelarrøzhig lataikke.

²² Tru ciudayube Tiuswei yawane ashmur; kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiiba, Ubisha-unøba, nømashib tru ya købig køn. ²³ Tru ciudabe tør kønrrai pørr pilamig palain kømøwei, pøl pilamig palain kømøwein køn; kaguende Tiuswei tørguegwalmabiibe tru ciudawan kebiløben, tru ciudayu pilab pasrabiibe Ubisha-unø køn. ²⁴ Inchen misaamera purø nørrø pønrrabelø tru kaigyugurri wesrailøbe tru ciudawei tøryu amøñiben, pirau reymerabe nømui chigurrimbunø purø tabzheelø tøgagúilane srua amba, tranrrun. ²⁵ Kwalømbe chu uraskucha yaskabmerabe kurindø pønrrønrrun. Kaguende truyube yem misrøbiibe kaanrrun. ²⁶ Misag nørrø pønrrabelø nømui chigurrimbunø purø tabzheelø tøgagúigwanba, maya nuguen tab indigwanba ciudayumay srua amrrunrrun. ²⁷ Truyube chishig kómíig kaiba, katø ashikken kønrrabgaig marøbeløba, katø isapteeløbabe managuen kebamrraamøn. Truyu kebabuppe, tru Ubisha-unai libroyu managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig tøgartøwei kebamrrun.

22

¹ Incha ángelbe kan nu pi chishchig, tru øsig kømig tranøb piwan nan eshkabig kòn. Truibe tøgwegwalmabzhig kan pigriu lataig, tru Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub wainukkurri webarrubig kòn. ² Tru ciuda tøbøtagwan mas lendiig llirainuube, tru nu pi mendabe øsig kømigwan tranøb tusr ambumay imay pinøgasrøbig pasrabig kòn, truibe mamimera peg, peezhig doce nigabig kòn, pølmørig, pølmørig lurrämig. Inchen tru tusryu ishiimerabe misag nørrø pønrrabelai kwanrrømeran tamaramigweyasig købig kòn. ³ Tru ciudayube Tius kaig nebui warønrrun tainämig kaanrrun. Inchen Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub waibe tru ciudayu pasrøben, nuiwan marøb melabeløbe truyu køriibala tabig waminchun. ⁴ Malaugue nun ashib, nui munchiwan nømui kappalømerayu pørig tøgagøb inchun. ⁵ Truyube yandø yem misrtrabig kawei, truyube tør kønrrai piløgamig palain kømøwei, nøsig pilam palain kømøweim purrønrrun. Kaguende Tius Señorbe nømune ø pilønrrun. Inchen nømbe managatig ashib karub purrønrrun.

Cristo arrumibe lutau køn

⁶ Angelbe katø nan trenchibig køn:

—I wamindiiløbe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb køn cha. Señor, tru nø maig karuigwan eshkabelan nø maig tamigwan isungarub pasrab Tiusbe, nui ángelwan ørin køn cha, tru petø chigøben pureb attrabigwan nuiwan marøb melabelan eshkanrrai.—

⁷ “¡Au! Nabe petø arrumønrrun tan. Chi pureb attrabigwan i libroyu pøriilan møra marøbigweimbe mayanguen tab kuig køn” tan.

⁸ Iigwan ashib, mørøb inchiibiibe, Juan, na kur. Incha yandø tru chab ashib, chab mørabe, tru ángel nan kenamarøbigwei merrab nun køriibala tabig waminchab tømboñsrøb sralene, ⁹ nøbe nane trenchiptinchibig køn:

—¡Øyeeq marmøta! cha. Nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha, ñiba, ñui nunelø, tru Tius maig karuigwan eshkabeløba, katø mayeelø i libroyu wamindiilan møra marøbeløba, truilø lataitøweingue. ¡Tiuswane køriibala tabig waminchi!— chibig køn.

¹⁰ Inchabe katø nane trenchibig køn:

—Chi pureb attrabigwan i kilgayu wamindig pønrrabelane kasrøppa, esegamøta cha. Kaguende tru treeg nebunrrabiibe yandø lutau pasran cha. ¹¹ Sølğandø tabig marmiibe, trube, katøgucha treegwan ka marøb uñ cha. Trømbøig ashikken kønrrabgaig marøbiibe, trube, katøgucha treeg ka marøb uñ cha. Inchen sølgandø tabig marøbig kuabe, trube, katøgucha treeg marøbig marøb uñ cha. Inchen Tiusweyasiitø tarømarig kuabe, treetø pasrabig pasrau— cha.

¹² “Au, na, Jesúsbe, petø arrumønrrun cha, nøm møitøgucha maig marig køben, truburø na tranämig tøgagúigwan tranrrab srua. ¹³ Nabe Aba, Zetaba lataig, Srøsriiba, Srabeiba, katø Pølbaserøbiiba, Patsabiiba, truibe na kur cha.

¹⁴ ‘Mayanguen tab kuilø køn, nømui keilan tsarøbeløbe, tru øsig kømig tranøb tusryuigwan mu merønrraingaig mamig tøgagøb, tru ciudayu yaskabmerawan kebambub indämig. ¹⁵ Trune tru wera lataig inchi-beløba, trømbø marøb piimabeløba, møgueløba, ishumburba trømbøig marøbeløba, kweechipteeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchi-beløba, mutøgucha isa wamindämigwane larrø chullelø ke chi tabig kui lataig isa waminchibeløba, iiløbe wambig kørømisrtrun.

¹⁶ 'Na, Jesúsbe, nai ángelwan iigwan ñimun eshkanrrai ørar tru iglesi-amerayasig. David kønrrai tru srøl namerrig pasrabig kua, katø nabe Davidweinukkurrindøwei larrøbicha arrubig kur, tru løtsø tør-rram uras tørguegwalmab estrella.”

¹⁷ Inchen Espíritu Santoba, Ubisha-unai Sraimbabe: “¡Amø!” tan. Iigwan mørøbikkucha: “¡Amø!” chi. Inchen møikkøben pimulgwaibe, amø. Katø møikkøben mutchappe, tru øsig kømig tranøb piwan, ka yandø ketig, muchi.

¹⁸ Maig pub attrabigwan i libroyu pørigwan wamindi mørøbelane mundøgucha, isuptø martrai, nabe eshkar: Møikkøben iilan ka yandø nemarøbigwane chine kaig nebub amrrunrrabigwan nune Tiusbe nemartrun tru i libroyu pørig pønrrabelan. ¹⁹ Katø møikkøben i libroyu maig pub attrabigwan wamindiilan kerrabigwane tru øsig kømigwan tranøb tusrwanba, tru Tius nuindø tarø mari ciudadwanba, Tiusbe nungucha kerranrrun, i libroyu truilaimburab chi pørig pønrrabigwan.

²⁰ Iilan maig kønrrabigwan waminchib eshkabiibe trendan: “Arrumø kømø, nabe petø arrumønrrun” cha.

Treeg kønrrun. Amø pøs, Señor Jesús.

²¹ Namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indiibe mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.